2024/1759

30.7.2024

Ühelt poolt Euroopa Liidu ja selle liikmesriikide ning teiselt poolt Tšiili Vabariigi vaheline täiustatud raamleping

PREAMBUL

BELGIA KUNINGRIIK,

BULGAARIA VABARIIK,

TŠEHHI VABARIIK,

TAANI KUNINGRIIK,

SAKSAMAA LIITVABARIIK,

EESTI VABARIIK,

IIRIMAA,

KREEKA VABARIIK,

HISPAANIA KUNINGRIIK,

PRANTSUSE VABARIIK,

HORVAATIA VABARIIK,

ITAALIA VABARIIK,

KÜPROSE VABARIIK,

LÄTI VABARIIK,

LEEDU VABARIIK,

LUKSEMBURGI SUURHERTSOGIRIIK,

UNGARI,

MALTA VABARIIK,

MADALMAADE KUNINGRIIK,

AUSTRIA VABARIIK,

POOLA VABARIIK,

PORTUGALI VABARIIK,

RUMEENIA,

SLOVEENIA VABARIIK,

SLOVAKI VABARIIK,

SOOME VABARIIK,

ROOTSI KUNINGRIIK,

kes on Euroopa Liidu lepingu ja Euroopa Liidu toimimise lepingu osalised, edaspidi „liikmesriigid“,

ja

EUROOPA LIIT

ühelt poolt

ning

TŠIILI VABARIIK, edaspidi „Tšiili“,

teiselt poolt,

edaspidi koos „lepinguosalised“,

VÕTTES ARVESSE neid ühendavaid tugevaid kultuuri-, poliitilisi, majandus- ja koostöösidemeid;

KINNITADES VEEL KORD oma toetust demokraatlikele põhimõtetele, inimõigustele ja põhivabadustele, õigusriigile ja heale valitsemistavale ning kestliku arengu kindlustamisele ja kliimamuutustega võitlemisele, mis moodustavad nende partnerluse ja koostöö aluse;

JAGADES seisukohta, et massihävitusrelvade ja nende kandevahendite levik nii riiklike kui ka valitsusväliste osalejate seas on üks suurimaid ohte rahvusvahelisele rahule ja julgeolekule;

PIDADES SILMAS, kui suure panuse on nende sidemete tugevdamiseks andnud ühelt poolt Euroopa Ühenduse ja selle liikmesriikide ning teiselt poolt Tšiili Vabariigi vaheline assotsieerimisleping, millele kirjutati alla 18. novembril 2002 Brüsselis (edaspidi „assotsieerimisleping“);

RÕHUTADES oma suhete ulatuslikkust ja seda, et nende edasiseks edendamiseks tuleks luua sidus raamistik;

VÕTTES ARVESSE oma kavatsust kehtivat assotsieerimislepingut moderniseerida, et kajastada uusi poliitilisi ja majanduslikke olusid ning omavahelises partnerluses tehtud edusamme;

TUNNISTADES seda, kui tähtis on rahvusvahelisele õigusele tuginev tugev ja tulemuslik mitmepoolne süsteem rahu säilitamisel, konfliktide ennetamisel ja rahvusvahelise julgeoleku tugevdamisel ning ühiste probleemide lahendamisel;

KINNITADES oma tahet tugevdada koostööd ühist huvi pakkuvates kahepoolsetes, piirkondlikes ja ülemaailmsetes küsimustes ning kasutada kõiki olemasolevaid vahendeid, et edendada tegevust, mis on kavandatud aktiivse ja vastastikuse rahvusvahelise koostöö arendamiseks;

KIITES HEAKS 18. märtsil 2015 Sendais toimunud ÜRO kolmandal maailmakonverentsil vastu võetud Sendai katastroofiohu vähendamise raamistiku 2015–2030, 13.–16. juulil 2015 Addis Abebas toimunud kolmandal arengu rahastamise rahvusvahelisel konverentsil vastu võetud Addis Abeba tegevuskava, Ühendatud Rahvaste Organisatsiooni Peaassamblee (edaspidi „ÜRO Peaassamblee“) 25. septembril 2015 vastu võetud resolutsiooni 70/1, mis sisaldab esildist „Muudame oma maailma: kestliku arengu tegevuskava aastani 2030 ja 17 kestliku arengu eesmärki“ (edaspidi „kestliku arengu tegevuskava 2030“), ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni alusel 12. detsembril 2015 Pariisis sõlmitud Pariisi kokkuleppe (edaspidi „Pariisi kokkulepe“), uue linnade tegevuskava, mis võeti vastu 20. oktoobril 2016 Quitos toimunud ÜRO konverentsil (Habitat III), kus käsitleti eluasemeküsimusi ja säästvat linnaarendust (edaspidi „uus linnade tegevuskava“), ning ülemaailmse humanitaarabiteemalise tippkohtumise kohustused, mis võeti vastu 23.–24. mail 2016 Istanbulis toimunud ülemaailmsel humanitaarabiteemalisel tippkohtumisel, ning kutsudes üles neid kõiki rakendama;

KINNITADES VEEL KORD oma tahet edendada kestliku arengu majanduslikku, sotsiaalset ja keskkonnamõõdet, arendada rahvusvahelist kaubandust viisil, mis aitab kaasa kestlikule arengule kõnealuses kolmes mõõtmes, mida peetakse omavahel tihedalt seotuks ja vastastikku tugevdavaks, ning edendada kestliku arengu tegevuskava 2030 eesmärkide saavutamist;

KINNITADES VEEL KORD oma tahet laiendada ja mitmekesistada kaubandussuhteid kooskõlas Maailma Kaubandusorganisatsiooni asutamist käsitleva Marrakechi lepinguga, mis sõlmiti Marrakechis 15. aprillil 1994, ning käesoleva lepingu III osas sätestatud konkreetsete eesmärkide ja sätetega;

SOOVIDES tugevdada oma majandussuhteid, eelkõige kaubandus- ja investeerimissuhteid, tugevdades ja parandades turulepääsu ning aidates kaasa majanduskasvule, pidades ühtlasi meeles vajadust suurendada teadlikkust keskkonnakahju majandus- ja sotsiaalsest mõjust, jätkusuutmatutest tootmis- ja tarbimismudelitest ning nende mõjust inimeste heaolule;

OLLES VEENDUNUD, et käesolev leping loob tingimused, mis soodustavad lepinguosalistevaheliste kestlike majandussuhete kasvu, eelkõige kaubanduse ja investeeringute valdkondades, mis on olulised majandusliku ja sotsiaalse arengu ning tehnoloogilise innovatsiooni ja moderniseerimise seisukohast;

TUNNISTADES, et käesoleva lepingu sätted kaitsevad investeeringuid ja investoreid ning peaksid elavdama vastastikku kasulikku äritegevust, kahjustamata seejuures lepinguosaliste õigust kehtestada oma territooriumil avalikes huvides õigusnorme;

TUNNISTADES innovatsiooni ja kaubanduse vahelisi tihedaid seoseid ning innovatsiooni olulisust majanduskasvu ja sotsiaalse arengu jaoks ning kinnitades samuti oma huvi edendada suuremat koostööd innovatsiooni, teadusuuringute, teaduse, tehnoloogia, transpordi ja muudes seonduvates valdkondades ning edendada avaliku ja erasektori osalemist;

KINNITADES oma soovi tugevdada koostööd õiguse, vabaduse ja julgeoleku valdkonnas;

TUNNISTADES vastastikust kasu, mida tõhustatud koostöö toob hariduse, keskkonnaküsimuste, kultuuri, teadusuuringute ja innovatsiooni, tööhõive ning sotsiaalküsimuste valdkonnas ning muudes ühist huvi pakkuvates valdkondades;

VÄLJENDADES oma otsustavust jätkata enda suhete tugevdamist uute koostöölepingute kaudu ning otsustavust teha sellist koostööd kolmandate riikide huvides, nagu on kirjeldatud 2015. aastal lepinguosaliste allkirjastatud rahvusvahelist koostööd käsitlevas vastastikuse mõistmise memorandumis, ning Tšiili jätkuva osalemise kaudu Euroopa Liidu piirkondlikes programmides;

TULETADES MEELDE, kui olulised on mitmesugused Euroopa Liidu ja Tšiili vahel sõlmitud lepingud, mis on soodustanud poliitilist dialoogi ja koostööd lepinguosalistevaheliste suhete eri valdkondades ning suurendanud kaubandust ja investeeringuid;

MÄRKIDES, et kui lepinguosalised otsustavad käesoleva lepingu raames sõlmida vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajanevat ala hõlmavaid erilepinguid, mille Euroopa Liit võib sõlmida vastavalt Euroopa Liidu toimimise lepingu (edaspidi „ELi toimimise leping“) kolmanda osa V jaotisele, on sellised lepingud Iirimaa suhtes siduvad ainult juhul, kui Euroopa Liit koos Iirimaaga teatavad Tšiilile samal ajal oma varasematest kahepoolsetest suhetest lähtuvalt, et sellised tulevased erilepingud on muutunud Iirimaa kui ELi osa suhtes siduvaks, kuna Iirimaad käsitatakse Euroopa Liidu osana kooskõlas Euroopa Liidu lepingule (edaspidi „ELi leping“) ja ELi toimimise lepingule lisatud protokolliga nr 21 Iirimaa seisukoha kohta vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneva ala suhtes. Ka edaspidised Euroopa Liidu sisemeetmed, mida võidakse käesoleva lepingu rakendamiseks vastu võtta vastavalt ELi toimimise lepingu kolmanda osa V jaotisele, on Iirimaa suhtes siduvad ainult juhul, kui Iirimaa on teatanud oma kavatsusest sellistes meetmetes osaleda või neid aktsepteerida vastavalt protokollile nr 21. Märkides samuti, et sellised tulevased erilepingud või nendega seotud Euroopa Liidu sisemeetmed kuuluvad ELi lepingule ja ELi toimimise lepingule lisatud Taani seisukohta käsitleva protokolli nr 22 kohaldamisalasse,

ON KOKKU LEPPINUD JÄRGMISES:

I OSA

ÜLDPÕHIMÕTTED JA EESMÄRGID

1. PEATÜKK

EESMÄRGID, ÜLDPÕHIMÕTTED JA MÕISTED

Artikkel 1.1

Käesoleva lepingu eesmärgid

Käesoleva lepingu eesmärgid on:

a) kinnitada veel kord lepinguosalistevahelist assotsiatsiooni, mis põhineb tugevdatud partnerlusel, tõhustatud poliitilisel dialoogil ja süvendatud koostööl vastastikust huvi pakkuvates küsimustes, sealhulgas innovatsioonis, kõigis kohaldatavates valdkondades;

b) edendada lepinguosalistevahelist kaubandust ja investeerimist, laiendades ja mitmekesistades nende kaubandussuhteid, mis peaksid aitama kaasa suuremale majanduskasvule ja elukvaliteedi paranemisele, ning

c) tugevdada lepinguosalistevahelisi olemasolevaid koostöösuhteid, sealhulgas rahvusvahelist kestliku arengu alast koostööd, ja edendada ühist tööd, et aidata kaasa kestliku arengu tegevuskava 2030 rakendamisele.

Artikkel 1.2

Üldpõhimõtted

1. Lepinguosalised kinnitavad oma tugevat toetust Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni põhikirja põhimõtetele.

2. Demokraatia põhimõtete, inimõiguste ja põhivabaduste ning õigusriigi põhimõtte austamine, mis on sätestatud ÜRO Peaassamblee 10. detsembril 1948 vastu võetud inimõiguste ülddeklaratsioonis ja muudes asjakohastes rahvusvahelistes inimõigusi käsitlevates dokumentides, mille osalised lepinguosalised on, ning õigusriigi põhimõtte ja hea valitsemistava järgimine toetavad lepinguosaliste sise- ja välispoliitikat ning moodustavad käesoleva lepingu olulise osa.

3. Lepinguosalised on ühisel seisukohal, et massihävitusrelvade ja nende kandevahendite levik riiklike ja valitsusväliste osalejate hulgas kujutab endast suurt ohtu rahvusvahelisele rahule ja julgeolekule.

4. Lepinguosalised kinnitavad veel kord oma kindlat tahet edendada kestliku arengu kõiki mõõtmeid, aidates kaasa rahvusvaheliselt kokkulepitud kestliku arengu eesmärkide saavutamisele, sealhulgas teha koostööd ülemaailmsete keskkonnaprobleemide lahendamiseks.

5. Lepinguosalised kinnitavad oma kindlat toetust soolise võrdõiguslikkuse süvalaiendamisele ning naiste ja tütarlaste võimestamisele.

6. Lepinguosalised kinnitavad veel kord oma toetust 13. septembril 2007 vastu võetud põlisrahvaste õiguste Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni deklaratsioonile ning kohustust austada kultuurilist mitmekesisust ja kaitsta põlisrahvaste õigusi.

7. Lepinguosalised rakendavad käesolevat lepingut, lähtudes ühistest väärtustest, sealhulgas dialoogi, vastastikuse austuse, võrdse partnerluse, mitmepoolsuse, üksmeele ja rahvusvahelise õiguse austamise põhimõtetest.

Artikkel 1.3

Mõisted

Käesolevas lepingus kasutatakse järgmisi mõisteid:

a) „assotsieerimisleping“ – ühelt poolt Euroopa Ühenduse ja selle liikmesriikide ning teiselt poolt Tšiili Vabariigi vaheline assotsieerimisleping, millele kirjutati alla 18. novembril 2002 Brüsselis;

b) „kaubanduse vaheleping“ – Euroopa Liidu ja selle liikmesriikide ning Tšiili Vabariigi vaheline kaubanduse vaheleping, millele kirjutati alla 13. detsembril 2023 Brüsselis;

c) „kolmas riik“ – riik või territoorium väljaspool käesoleva lepingu territoriaalset kohaldamisala, nagu on sätestatud artiklis 41.2, ning

d) „rahvusvaheliste lepingute õiguse Viini konventsioon“ – rahvusvaheliste lepingute õiguse Viini konventsioon, mis sõlmiti 23. mail 1969 Viinis.

II OSA

POLIITILINE DIALOOG JA KOOSTÖÖ

2. PEATÜKK

POLIITILINE DIALOOG, VÄLISPOLIITIKA, RAHVUSVAHELINE RAHU NING JULGEOLEK, VALITSEMISTAVA JA INIMÕIGUSED

Artikkel 2.1

Poliitiline dialoog

1. Lepinguosalised tugevdavad poliitilist dialoogi ja koostööd kõikidel tasanditel, vahetades teavet ja pidades konsultatsioone kahepoolsetes, piirkondlikes, rahvusvahelistes ja mitmepoolsetes küsimustes, et tugevdada oma tõhustatud partnerlust.

2. Poliitilise dialoogi eesmärk on:

a) edendada kahepoolsete suhete arengut ja tugevdada lepinguosaliste partnerlust;

b) tugevdada koostööd piirkondlike ja üleilmsete probleemide ja küsimuste lahendamisel;

c) tugevdada lepinguosaliste institutsioonilist suutlikkust, sealhulgas riigi moderniseerimist, detsentraliseerimist ja institutsioonidevahelise koostöö edendamist.

3. Lepinguosaliste poliitiline dialoog võib toimuda vastavalt vastastikusele kokkuleppele järgmistes vormides:

a) konsultatsioonid, kohtumised ja külastused tippkohtumiste tasandil;

b) konsultatsioonid, kohtumised ja külastused ministrite tasandil;

c) korrapärased kõrgemate ametnike kohtumised, sealhulgas kõrgetasemeline poliitiline dialoog;

d) valdkondlikud dialoogid, sealhulgas missioonide ja ekspertide vahetamise kaudu ühist huvi pakkuvates küsimustes;

e) Tšiili Rahvuskongressi ja Euroopa Parlamendi delegatsioonide suhtlus ning muude kontaktide arendamine.

Artikkel 2.2

Massihävitusrelvade leviku tõkestamine

1. Lepinguosalised on seisukohal, et massihävitusrelvade ja nende kandevahendite levik nii riiklike kui ka valitsusväliste osalejate hulgas on üks tõsisemaid ohte rahvusvahelisele stabiilsusele ja julgeolekule. Lepinguosalised lepivad seepärast kokku, et nad teevad koostööd ning annavad oma panuse, et võidelda massihävitusrelvade ja nende kandevahendite leviku vastu, tagades desarmeerimist ja tuumarelva leviku tõkestamist käsitlevate rahvusvaheliste lepingute ja kokkulepete ning muude asjakohaste rahvusvaheliste kohustuste täieliku täitmise ja rakendamise riigisisesel tasandil. Lepinguosalised lepivad kokku, et käesolev punkt on käesoleva lepingu oluline osa.

2. Lepinguosalised lepivad lisaks kokku, et nad teevad koostööd ning annavad oma panuse, et võidelda massihävitusrelvade ja nende kandevahendite leviku vastu järgmisel viisil:

a) astudes samme, et asjakohastele rahvusvahelistele õigusaktidele alla kirjutada ja need ratifitseerida ning vajaduse korral nendega ühineda ja neid täielikult rakendada;

b) luues tõhusa riigisisese ekspordikontrollisüsteemi massihävitusrelvadega seotud kaupade ekspordi ja transiidi kontrollimiseks, sealhulgas kahese kasutusega tehnoloogiate lõppkasutuse jälgimiseks, ning kehtestades ekspordikontrolli rikkumise eest tõhusad karistused.

Artikkel 2.3

Inimõigused, õigusriik ja hea valitsemistava

1. Lepinguosalised edendavad korrapärast sisukat ja ulatuslikku inimõigustealast dialoogi.

2. Lepinguosalised teevad koostööd inimõiguste edendamisel ja kaitsmisel, sealhulgas inimõigusi käsitlevate rahvusvaheliste õigusaktide ratifitseerimisel ja rakendamisel, ning demokraatlike põhimõtete ja õigusriigi tugevdamisel, soolise võrdõiguslikkuse edendamisel ning mis tahes vormis ja alusel diskrimineerimise vastu võitlemisel.

3. Koostöö raames võib muu hulgas:

a) toetada inimõigusi käsitlevate tegevuskavade koostamist ja rakendamist;

b) edendada inimõigusi, sealhulgas hariduse ja meedia kaudu;

c) tugevdada riiklikke ja piirkondlikke institutsioone, mis on seotud inimõiguste, õigusriigi põhimõtte ning hea valitsemistavaga;

d) tõhustada koostööd Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni inimõiguste lepingu järelevalveorganitega ja Inimõiguste Nõukogu erimenetluste esindajatega vastavalt rahvusvahelisele inimõigustealasele õigusele;

e) tõhustada koordineerimist ja koostööd Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni inimõigustega seotud institutsioonides ning asjakohastel piirkondlikel ja mitmepoolsetel foorumitel;

f) tugevdada riiklikku, piirkondlikku ja detsentraliseeritud suutlikkust kohaldada demokraatlikke põhimõtteid ja tavasid, sealhulgas edendada rahvusvahelistele demokraatlikele standarditele vastavaid valimisprotsesse;

g) tugevdada kohalikul, riiklikul, piirkondlikul ja ülemaailmsel tasandil head, sõltumatut ja läbipaistvat juhtimist, edendada institutsioonide vastutust ja läbipaistvust ning toetada kodanike osalemist ja kodanikuühiskonna kaasamist;

h) teha vajaduse korral koostööd ja koordineerida tegevust, sealhulgas kolmandates riikides, et tugevdada demokraatlikke põhimõtteid, inimõigusi ja õigusriiki, mis hõlmab sõltumatu kohtusüsteemi olemasolu, võrdsust seaduse ees, inimeste juurdepääsu tõhusale riiklikule õigusabile ning õigust õiglasele kohtulikule arutamisele, nõuetekohasele menetlusele ja õiguskaitse kättesaadavusele;

i) edendada rahvusvaheliste inimõigustealaste lepingute ülemaailmset kohaldamist ja kannustada kolmandaid isikuid täitma selles valdkonnas võetud kohustusi;

j) töötada selle nimel, et tagada vastutus inimõiguste rikkumiste eest ning selliste rikkumiste ohvrite juurdepääs õiguskaitsevahenditele.

Artikkel 2.4

Sooline võrdõiguslikkus ning naiste ja tüdrukute võimestamine

1. Lepinguosalised edendavad soolist võrdõiguslikkust ning kõigi naiste ja tütarlaste võimalust kasutada täielikult kõiki inimõigusi ja nende võimestamist. Lepinguosalised tunnistavad vajadust tagada sooline võrdõiguslikkus ning võimestada kõiki naisi ja tüdrukuid kui omaette eesmärki ning nendivad, et see aitab edendada demokraatiat, kestlikku ja kaasavat arengut ning rahu ja julgeolekut. Lepinguosalised vahetavad parimaid tavasid ja analüüsivad täiendavaid koostöökavasid ja võimalikku sünergiat vastavate algatuste, näiteks poliitika ja programmide vahel kooskõlas rahvusvaheliste standardite ja kohustustega, mis on sätestatud näiteks ÜRO Peaassamblees 18. detsembril 1979 vastu võetud konventsioonis naiste diskrimineerimise kõigi vormide likvideerimise kohta, ÜRO naiste diskrimineerimise likvideerimise komitee üldistes soovitustes, Pekingi deklaratsioonis ja tegevusprogrammis, mis võeti vastu Pekingis 4.–15. septembril 1995 toimunud neljandal ülemaailmsel naistekonverentsil, tegevusprogrammis, mis võeti vastu Kairos 5.–13. septembril 1994 toimunud rahvusvahelisel rahvastiku ja arengu konverentsil ja nende läbivaatamiskonverentside aruannetes, kestliku arengu tegevuskavas 2030, ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsioonis 1325 (edaspidi „ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsioon (UNSCR 1325 (2000)“) ja hilisemates resolutsioonides naiste, rahu ja julgeoleku kohta ning soolist võrdõiguslikkust ning naiste ja tütarlaste inimõigusi käsitlevates muudes rahvusvahelistes lepingutes, mille osalised nad on.

2. Selline koostöö võib hõlmata:

a) koostöö tegemine, et saavutada kõik kestliku arengu eesmärgid, eelkõige 5. eesmärk ja selle sihid;

b) kõikide naiste ja tütarlaste kõikide inimõiguste edendamine, kaitsmine ja järgimine; kõikide naiste-ja tütarlastevastase vägivalla, diskrimineerimise ja ahistamise vormide ennetamine ja tõkestamine nii avalikus kui ka erasektoris ning nende eest vastutusele võtmine ning aktiivselt naiste ja tütarlaste inimõiguste edendaminekooskõlas asjaomase rahvusvahelise raamistikuga;

c) aktiivselt soolise aspekti süstemaatilise arvestamise edendamine; soolise võrdõiguslikkuse ja diskrimineerimiskeelu, sotsiaaldialoogi, kaitse ja kaasamise dialoogi ja koostöö tugevdamine, inimväärse töö tagamise suuniste ning tööhõivepoliitika edendamine;

d) ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsiooni 1325 (2000) käsitleva riikliku tegevuskava väljatöötamise ja rakendamise ning Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni naiste, rahu ja julgeoleku tegevuskava (mis koosneb ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsioonist 1325 (2000) ja hilisematest resolutsioonidest) rakendamise toetamine;

e) naiste poliitilise osaluse ja juhtimise, samuti nende juurdepääsu kvaliteetsele haridusele, majanduslikku mõjuvõimu ja juhtpositsiooni ning suurema osalemise kõigis eluvaldkondades, sealhulgas poliitika-, sotsiaal-, majandus- ja kultuurivaldkonnas, edendamine;

f) riiklike ja piirkondlike institutsioonide tugevdamine erimeetmete abil, millega lahendada ja käsitleda naiste- ja tütarlastevastase vägivallaga seotud probleeme, sealhulgas kõigi seksuaalse ja soolise vägivalla ja ahistamise vormide ennetamine ning nende eest kaitstmine uurimis- ja vastutusele võtmise mehhanismide, ohvrite eest hoolitsemise ja nende toetamise ning naiste ja tütarlaste ohutus- ja julgeolekutingimuste edendamise kaudu;

g) naiste ja tütarlaste inimõiguste edendamise, austamise ja kaitsmise tulemuslik tagamine, igasuguse diskrimineerimise ja nendevastase vägivalla, sealhulgas naissoost inimõiguste kaitsjate vastu suunatud vägivalla vastu võitlemine, õiguskaitse kättesaadavuse tagamine ja vajalike sammude astumine karistamatuse lõpetamiseks;

h) koostöö tõhustamine Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni asjaomaste organite ja muude rahvusvaheliste organisatsioonidega;

i) soolise võrdõiguslikkuse analüüsi ja soolise aspekti süstemaatilise kaasamise aktiivne edendamine kõigisse rahu ja julgeolekuga seotud küsimustesse, tagades samal ajal naiste juhtpositsiooni ja sisulise osalemise rahuprotsessides, vahendustegevuses, konfliktide lahendamises ja rahu kindlustamises ning tsiviil- ja sõjalistes missioonides ja operatsioonides.

Artikkel 2.5

Rahvusvaheline julgeolek ja küberruum

Lepinguosalised tugevdavad oma koostööd ja arvamustevahetust küberturvalisuse valdkonnas ning seoses info- ja kommunikatsioonitehnoloogia (edaspidi „IKT“) kasutamisega rahvusvahelise rahu ja julgeoleku kontekstis, sealhulgas normide, riikide vastutustundliku käitumise põhimõtete, küberruumi käsitleva kehtiva rahvusvahelise õiguse järgimise, usaldust suurendavate meetmete väljatöötamise ja suutlikkuse suurendamise küsimustes.

Artikkel 2.6

Terrorismivastane võitlus

1. Lepinguosalised kinnitavad veel kord terrorismivastase võitluse tähtsust ning teevad koostööd terroriaktide ennetamisel ja tõkestamisel kooskõlas rahvusvahelise õiguse, oma vastavate õigusnormide ja õigusriigi põhimõttega. Koostööd tehakse eelkõige järgmiselt:

a) kõigi asjaomaste ÜRO Julgeolekunõukogu ja ÜRO Peaassamblee resolutsioonide, rahvusvaheliste konventsioonide ja õigusaktide täieliku rakendamise raames;

b) toetades ÜRO liikmesriikide vahelist koostööd, et tulemuslikult rakendada ÜRO ülemaailmset terrorismivastast strateegiat, mille ÜRO Peaassamblee võttis vastu 8. septembril 2006;

c) vahetades vägivaldse äärmusluseni viiva radikaliseerumise ennetamise ja terrorismivastase võitluse parimaid tavasid;

d) vahetades teavet terrorirühmituste ja nende tugivõrkude kohta vastavalt riiklikule ja rahvusvahelisele õigusele ning toetades võimaluse korral õiguskaitsealase koostöö piirkondlikke algatusi terrorismivastase võitluse valdkonnas, austades ühtlasi täielikult inimõigusi, õigust eraelu puutumatusele ja õigusriigi põhimõtet.

Artikkel 2.7

Kodanike julgeolek

1. Lepinguosalised teevad koostööd kodanike julgeoleku valdkonnas. Nad tunnistavad, et kodanike julgeolek ületab riigi- ja piirkonnapiire ning nõuab laiemat dialoogi ja koostööd nii piirkondlikus kui ka kahe piirkonna vahelises mõõtmes.

Lepinguosalised tunnistavad organiseeritud kuritegevuse ja ebaseadusliku uimastikaubanduse vastase võitluse tähtsust kodanike julgeoleku suurendamisel. Nad kohustuvad toetama kahe piirkonna vahelisi dialooge ja koostööd kodanike julgeoleku valdkonnas.

2. Lepinguosalised võivad vahetada tõenditel põhinevaid kogemusi ja parimaid tavasid vägivalla ja kuritegevuse ennetamisega seotud poliitika kujundamise ja rakendamise ning vägivalla, kuritegevuse ja ebakindluse mõõtmise ja hindamise süsteemide kohta.

Lepinguosalised võivad vahetada tõenditel põhinevaid parimaid tavasid seoses kuriteoohvrite kaitsega kodanike julgeoleku kontekstis.

3. Ennetusega seoses võivad lepinguosalised edendada riiklikku poliitikat, mille eesmärk on ennetada vägivalda, pöörates eritähelepanu noortele ja soole.

4. Lepinguosalised võivad vahetada kogemusi ja parimaid tavasid sellistes valdkondades nagu rahu ja vägivallast hoidumist edendava kultuuri edendamine, õiguse järgimine, rehabiliteerimine, ühiskonda taasintegreerimine ja lepitav õigusemõistmine. Lepinguosaliste õiguses, millega reguleeritakse vastavaid karistussüsteeme, peaksid kajastuma rahvusvahelised standardid ja normid.

Artikkel 2.8

Väike- ja kergrelvad ning muud tavarelvad

1. Lepinguosalised tunnistavad, et väike- ja kergrelvade ja muude tavarelvade ning nende laskemoona ebaseaduslik tootmine, vahendamine ja levitamine ning nende ülemäärane varumine, puudulik haldamine ja kontrollimatu levik ning varude ebapiisav turvamine on endiselt suureks ohuks rahule ja rahvusvahelisele julgeolekule.

2. Lepinguosalised lepivad kokku, et nad täidavad oma kohustust tegeleda kehtivate rahvusvaheliste lepingute, tulirelvade, nende osade, komponentide ja laskemoona ebaseadusliku tootmise ja kaubanduse vastu suunatud ÜRO protokolli, mis võeti vastu ÜRO 31. mai 2001. aasta resolutsiooniga 55/255, ning ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsioonide kohaselt väike- ja kergrelvade ja muude tavarelvade, sealhulgas nende laskemoona ebaseadusliku kaubanduse probleemiga, samuti oma kohustusi, mis on võetud muude selles valdkonnas kohaldatavate rahvusvaheliste dokumentide alusel, näiteks 20. juulil 2001 vastu võetud ÜRO tegevusprogrammi raames, mis käsitleb väike- ja kergrelvade salakaubanduse kõikide aspektide ennetamist, tõkestamist ja likvideerimist.

3. Lepinguosalised peavad tähtsaks riiklikke kontrollisüsteeme, mida kasutatakse tavarelvade vahendamise suhtes kooskõlas kehtivate rahvusvaheliste standardite ja normidega. Lepinguosalised tunnistavad, et sellist kontrolli tuleb teha vastutustundlikul viisil, kuna see aitab tagada rahvusvahelist ja piirkondlikku rahu, julgeolekut ja stabiilsust, vähendada inimkannatusi ning ennetada tavarelvade kõrvalesuunamist.

4. Sellega seoses kohustuvad lepinguosalised täies ulatuses rakendama 2. aprillil 2013 New Yorgis vastu võetud relvakaubanduslepingut ning tegema selle lepingu raames üksteisega koostööd, sealhulgas edendades kõnealuse lepingu ülemaailmset kohaldamist ja täielikku rakendamist kõigi ÜRO liikmesriikide poolt.

5. Seepärast kohustuvad lepinguosalised tegema koostööd ning tagama kooskõlastamise, vastastikuse täiendavuse ja koostoime oma jõupingutustes reguleerida rahvusvahelist tavarelvakaubandust või parandada selle reguleerimist ning ennetada, tõkestada ja likvideerida ebaseaduslikku relvakaubandust.

Artikkel 2.9

Rahvusvaheline Kriminaalkohus

1. Lepinguosalised tunnistavad, et rahvusvahelisele üldsusele enim muret tekitavad raskeimad kuriteod ei tohi jääda karistamata, ning püüavad tagada nende kuritegude tulemusliku uurimise ja nende eest vastutusele võtmise, võttes riiklikul tasandil meetmeid ja tõhustades rahvusvahelist koostööd, sealhulgas Rahvusvahelise Kriminaalkohtuga.

2. Lepinguosalised edendavad Rahvusvahelise Kriminaalkohtu Rooma statuudi (edaspidi „statuut“) ülemaailmset ratifitseerimist või sellega ühinemist ning töötavad selle nimel, et statuudi osalisriigid seda tulemuslikult rakendaksid. Lepinguosalised vahetavad vajaduse korral oma vastavate õigusaktide vastuvõtmise parimaid tavasid ja võtavad meetmeid, et tagada statuudi terviklus.

Artikkel 2.10

Koostöö rahvusvahelises kriisiohjamises

1. Lepinguosalised kinnitavad veel kord oma pühendumust teha koostööd rahu ja rahvusvahelise julgeoleku edendamisel, sealhulgas teha koostööd soolise võrdõiguslikkuse arendamisel rahvusvahelise rahu ja julgeoleku valdkonnas.

2. Lepinguosalised koordineerivad kriisiohjetegevust, sealhulgas kriisiohjeoperatsioonidealast koostööd.

3. Lepinguosalised teevad tööd, et rakendada 30. jaanuaril 2014 Brüsselis allkirjastatud Euroopa Liidu ja Tšiili Vabariigi vahelist lepingut, millega kehtestatakse raamistik Tšiili Vabariigi osalemiseks Euroopa Liidu kriisiohjamisoperatsioonides.

3. PEATÜKK

ÕIGUS, VABADUS JA TURVALISUS

Artikkel 3.1

Õigusalane koostöö

1. Lepinguosalised tõhustavad vastastikuse õigusabi ja väljaandmise valdkonnas asjakohaste rahvusvaheliste lepingute alusel juba tehtavat koostööd. Lepinguosalised tugevdavad olemasolevaid mehhanisme ja kaaluvad vastavalt vajadusele uute mehhanismide väljatöötamist, et soodustada rahvusvahelist koostööd selles valdkonnas. See koostöö hõlmab vajaduse järgi asjakohaste rahvusvaheliste õigusaktidega ühinemist ja nende rakendamist ning tihedamat koostööd muude asjakohaste rahvusvaheliste õigusalase koostöö võrgustikega.

2. Lepinguosalised arendavad tsiviil- ja kaubandusasjades tehtavat õigusalast koostööd eelkõige eesmärgiga pidada läbirääkimisi tsiviilasjades tehtava õigusalase koostöö mitmepoolsete konventsioonide, sealhulgas rahvusvahelise õigusalase koostöö ja kohtuvaidluste ning laste kaitse valdkonnas kehtestatud Haagi rahvusvahelise eraõiguse konverentsi konventsioonide üle, ning need konventsioonid ratifitseerida ja neid rakendada.

3. Lepinguosalised teevad koostööd, et edendada dokumentide edastamiseks elektrooniliste vahendite kasutamist, kui see on asjakohane, ning isikuandmete kaitse kõrgeid standardeid rahvusvahelise õigusalase koostöö eesmärgil.

Artikkel 3.2

Ülemaailmne uimastiprobleem

1. Lepinguosalised teevad koostööd, et tagada lõimitud, tasakaalustatud ja tõenduspõhine lähenemisviis uimastiküsimustele, et:

a) rakendada nõudluse vähendamise algatusi ja nendega seotud meetmeid, mille hulka kuuluvad ennetamine ja ravi, taasintegreerumine ühiskonda ning muud tervisega seotud küsimused;

b) tagada kontrollitavate ainete kättesaadavus ja juurdepääs neile üksnes meditsiinilistel ja teaduslikel eesmärkidel, vältides samas nende kõrvaletoimetamist;

c) rakendada pakkumise vähendamise algatusi ja nendega seotud meetmeid, näiteks tõhus õiguskaitse ja reageerimine uimastitega seotud kuritegevusele, rahapesu ja ebaseadusliku uimastikaubanduse, sealhulgas internetipõhise uimastikaubanduse tõkestamine, ning õigusalase koostöö edendamine;

d) keskenduda valdkondadevahelistele küsimustele: uimastid ja inimõigused, noored, lapsed, sugu, naised ja kogukonnad, sealhulgas koostöömeetmete ja koostöö kaudu, et edendada haridus- ja taasintegreerimisprogrammide ja -meetmete väljatöötamist, mis võimaldavad vähendada nõudlust uimastite ja psühhotroopsete ainete järele;

e) vahetada teavet ja parimaid tavasid muutuvate olude, suundumuste ja praeguse olukorra, tekkivate ja püsivate probleemide ja ohtude, sealhulgas uute psühhoaktiivsete ainete kohta; see võib hõlmata uimastite nõudluse vähendamist ja materjalide, näiteks konfiskeeritud uimastite lähteainete kohtuekspertiisi;

f) tugevdada rahvusvahelist koostööd, sealhulgas selleks, et tegeleda narkootiliste, psühhotroopsete ja uute psühhoaktiivsete ainete ebaseaduslikuks tootmiseks kasutatavate lähteainete, oluliste kemikaalide ja neid sisaldavate toodete või valmististe kõrvaletoimetamise probleemiga;

g) tugevdada alternatiivset arengut ning piirkondlikku, piirkondadevahelist ja rahvusvahelist koostööd arengule suunatud tasakaalustatud uimastikontrolli poliitika valdkonnas.

2. Lepinguosalised teevad nende eesmärkide saavutamiseks koostööd, sealhulgas ergutades võimaluse korral kolmandaid riike, kes ei ole seda veel teinud, ratifitseerima ja rakendama kehtivaid rahvusvahelisi uimastikontrolli konventsioone ja protokolle, mille osalised nad on. Lepinguosalised tuginevad oma meetmetes kohaldatavatele õigusnormidele, üldtunnustatud põhimõtetele, mis on kooskõlas asjakohaste ÜRO uimastikontrolli konventsioonidega, ning soovitustele, mis on esitatud ÜRO Peaassamblee 2016. aasta erakorralise istungjärgu lõppdokumendis „Our joint commitment to effectively addressing and countering the world drug problem“ („Meie ühine pühendumine ülemaailmse uimastiprobleemi tulemuslikule käsitlemisele ja lahendamisele“), mis on kõige uuem rahvusvaheline kokkulepe rahvusvahelise uimastipoliitika kohta, et teha kokkuvõte ülemaailmse uimastiprobleemi ühiseks käsitlemiseks ja selle vastu võitlemiseks võetud kohustuste täitmisest.

Artikkel 3.3

Rahvusvaheline ränne ja varjupaigaküsimused

1. Lepinguosalised teevad rändeküsimustes koostööd ning vahetavad kogemusi ja teavet oma vastavate õigusnormide ja pädevuse raames, sealhulgas seadusliku ja ebaseadusliku rände, inimkaubanduse ja rändajate ebaseadusliku üle piiri toimetamise, rände ja arengu, varjupaiga ja rahvusvahelise kaitse, tagasisaatmise, tagasivõtmise, integratsiooni, viisade ning piirihalduse valdkonnas.

2. Lepinguosalised teevad koostööd, sealhulgas võimaliku tehnilise koostöö kaudu, poliitika, eeskirjade, institutsioonide ja kodanikuühiskonnaga seotud teabe ja heade tavade vahetamisel ning rändega seotud andmete ja statistika jagamisel.

3. Lepinguosalised teevad koostööd, et ennetada ebaseaduslikku rännet ja tõkestada rändajate ebaseaduslikku üle piiri toimetamist. Sel eesmärgil:

a) võtab Tšiili liikmesriigi taotluse korral täiendavate formaalsusteta tagasi iga oma kodaniku, kes viibib selle liikmesriigi territooriumil ebaseaduslikult, kui erilepinguga ei ole ette nähtud teisiti;

b) võtab iga liikmesriik Tšiili taotluse korral täiendavate formaalsusteta tagasi iga oma kodaniku, kes viibib Tšiili territooriumil ebaseaduslikult, kui erilepinguga ei ole ette nähtud teisiti;

c) liikmesriigid ja Tšiili annavad oma kodanikele punktides a ja b osutatud eesmärkidel asjakohased reisidokumendid või aktsepteerivad Euroopa tagasisaatmise reisidokumentide kasutamist;

d) lepinguosalised lepivad vastastikku kokku, et peavad läbirääkimisi erilepingu üle, milles määratakse kindlaks kodanike tagasivõtmise kohustused, sealhulgas kodakondsust kinnitavate tõendite vormid. Leping võib sisaldada ka kohustust võtta tagasi isikud, kes on kolmandate riikide kodanikud, kooskõlas lepinguosaliste kohaldatava õigusega.

4. Lepinguosalised kohustuvad tõhustama rahvusvahelist rändealast koostööd kõigis selle mõõtmetes, sealhulgas ÜRO raames, eelkõige ebaseadusliku rände ja sundrände algpõhjustega tegelemisel, austades samas riikide pädevust.

Artikkel 3.4

Konsulaarkaitse

Tšiili territooriumil esindatud liikmesriikide diplomaatilised ja konsulaarasutused pakuvad oma liikmesriigi kodanikega samadel tingimustel kaitset ka liikmesriikide kodanikele, millel puudub Tšiilis alaline esindus, kui neil oleks reaalselt võimalik konkreetsel juhul pakkuda konsulaarkaitset.

Artikkel 3.5

Rahapesu ja terrorismi rahastamine

Lepinguosalised teevad koostööd, et ennetada ja tõkestada oma finantsasutuste ja teatavate finantssektoriväliste ettevõtete ja ametikohtade kasutamist terrorismi rahastamiseks ning kuritegelikul teel saadud tulu rahapesuks. Selleks vahetavad nad oma asjakohaste õigusaktide raamistikus teavet ja teevad koostööd, et tagada rahapesuvastase töökonna soovituste täielik rakendamine. Sellise koostöö hulka võib muu hulgas kuuluda kuritegelikust tegevusest saadud tulu või rahaliste vahendite tagasivõitmine, arestimine, konfiskeerimine, jälitamine, tuvastamine ja tagastamine.

Artikkel 3.6

Õiguskaitse ning võitlus korruptsiooni ja piiriülese organiseeritud kuritegevuse vastu

1. Lepinguosalised teevad koostööd ja vahetavad arvamusi rahvusvahelise organiseeritud, majandus- ja finantskuritegevuse, uimastikaubanduse ja ebaseaduslike uimastite, inimkaubanduse ja muude sellega seotud ärakasutamise vormide, korruptsiooni, võltsimise, salakaubanduse ja ebaseaduslike tehingute tõkestamise kohta, täites selles valdkonnas oma vastastikuseid rahvusvahelisi kohustusi, sealhulgas seoses vastastikuse õigusabi ja tõhusa koostööga kuritegelikul teel saadud vara või vahendite tagasivõitmisel.

2. Lepinguosalised vahetavad tõenditel põhinevaid kogemusi ja parimaid tavasid korruptsiooni ja rahvusvahelise organiseeritud kuritegevuse vastase võitluse poliitika kujundamise ja rakendamise kohta.

3. Lepinguosalised arendavad õiguskaitsealast dialoogi ja koostööd, sealhulgas Europoliga tehtava strateegilise koostöö kaudu, samuti strateegilist õigusalast koostööd, sealhulgas Eurojusti kaudu.

4. Lepinguosalised püüavad teha koostööd rahvusvahelistel foorumitel, et edendada vajaduse korral 15. novembril 2000 ÜRO resolutsiooniga 55/25 vastu võetud rahvusvahelise organiseeritud kuritegevuse vastu võitlemise Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni konventsiooni ning seda täiendavate protokollide järgimist ja rakendamist.

5. Lepinguosalised edendavad 31. oktoobril 2003 ÜRO resolutsiooniga 58/4 vastu võetud ÜRO korruptsioonivastase konventsiooni rakendamist ja toetavad 9.–13. novembrini 2009 Dohas toimunud ÜRO korruptsioonivastase konventsiooni osalisriikide konverentsil loodud ÜRO korruptsioonivastase konventsiooni rakendamise läbivaatamise mehhanismi (edaspidi „läbivaatamise mehhanism“), pidades seejuures kinni läbipaistvuse põhimõttest ja tagades kodanikuühiskonna osalemise läbivaatamise mehhanismis.

6. Lepinguosalised tunnistavad rahvusvahelise kaubanduse ja investeeringutega seotud korruptsiooni vastu võitlemise tähtsust ning nõustuvad sel eesmärgil järgima käesoleva lepingu korruptsiooni ennetamise ja korruptsioonivastase võitluse protokolli üksikasjalikumaid sätteid.

7. Seoses korruptsioonivastase võitlusega lepivad lepinguosalised kokku eelkõige järgmises:

a) asjakohase teabe ja parimate tavade vahetamine sellistes küsimustes nagu ausameelsus, avalik läbipaistvus ja korruptsioonivastane võitlus;

b) teabe ja parimate tavade vahetamine, sealhulgas teadlikkuse suurendamise kampaaniad ja koolitusmeetodid korruptsioonivastase võitluse kohta.

Artikkel 3.7

Küberkuritegevus

1. Lepinguosalised tunnistavad, et küberkuritegevus on ülemaailmne probleem, millele tuleb reageerida maailma tasandil.

2. Lepinguosalised tugevdavad koostööd küberkuritegevuse ennetamise ja selle vastu võitlemise valdkonnas. Selleks vahetavad nad teavet ja parimaid tavasid kooskõlas oma vastavate õigusaktide ja rahvusvaheliste kohustustega, nagu 23. novembril 2001 Budapestis sõlmitud Euroopa Nõukogu küberkuritegevuse konventsioon (edaspidi „Budapesti konventsioon“), viisil, mis austab täielikult inimõigusi, ja oma vastutuse piires.

3. Lepinguosalised vahetavad teavet arvutikuritegudele ja digitaalkriminalistikale spetsialiseerunud uurijate ja muude spetsialistide või prokuröride hariduse ja koolituse kohta ning võivad korraldada ühiseid koolitusi vastastikku kasu saamiseks või kolmandatele isikutele kasu saamiseks.

4. Lepinguosalised püüavad teha vajaduse korral koostööd, et abistada ja toetada teisi riike asjakohaste õigusaktide, poliitika, tavade, hariduse ja koolituse väljatöötamisel, mis on kooskõlas Budapesti konventsiooniga ning viimase tunnustamisel küberkuritegevuse ennetamise ja tõkestamise rahvusvahelise standardina.

Artikkel 3.8

Isikuandmete kaitse

1. Lepinguosalised tunnistavad eraelu puutumatuse ja isikuandmete kaitse põhiõiguste kaitsmise tähtsust. Lepinguosalised teevad koostööd, et tagada nende põhiõiguste austamine, sealhulgas õiguskaitse valdkonnas ning terrorismi ja muude raskete rahvusvaheliste kuritegude ennetamisel ja nende vastu võitlemisel.

2. Lepinguosalised teevad koostööd, et edendada isikuandmete kaitse kõrget taset. Kahe- ja mitmepoolsel tasandil tehtav koostöö võib sisaldada suutlikkuse suurendamist, tehnilist abi, teabe ja oskusteabe vahetamist ning koostööd rahvusvaheliste partnerite reguleerivate asutuste kaudu vastavalt lepinguosaliste kokkuleppele.

4. PEATÜKK

KESTLIK ARENG

Artikkel 4.1

Kestlik areng

1. Lepinguosalised edendavad kestlikku arengut selle kolmes mõõtmes – sotsiaalses, majanduslikus ja keskkonnaalases – kaasaval ja tasakaalustatud viisil ning kasutavad selleks dialoogi, ühismeetmeid, parimate tavade jagamist, head valitsemistava kõigil tasanditel, sidusaid riiklikke kestliku arengu strateegiaid ja rahaliste vahendite mobiliseerimist, kasutades parimal võimalikul viisil ära olemasolevaid ja tulevasi vahendeid.

2. Lepinguosalised käsitlevad ÜRO kestliku arengu eesmärkide saavutamisega seotud probleeme, seades esikohale kummagi lepinguosalise vajadused ja riikide isevastutuse, võttes arvesse piirkondlikku ja kohalikku konteksti ning luues sünergiaid ja partnerlusi kõnealuse valdkonna asjaomaste sidusrühmadega, sealhulgas kodanikuühiskonna, kohalike omavalitsuste, erasektori, mittetulundusühenduste ja akadeemiliste ringkondadega. Tunnistades valitsuste keskset rolli arengu edendamisel, teevad lepinguosalised koostööd ka selleks, et julgustada erasektorit, eriti väikeseid ja keskmise suurusega ettevõtjaid, arvestama oma tavades kestlikku arengut.

3. Lepinguosalised tunnistavad rakendamisvahendite, sealhulgas rahastamise, tehnosiirde, tehnilise koostöö ja suutlikkuse suurendamise tähtsust kestliku arengu tegevuskava 2030 elluviimisel ja järelmeetmete võtmisel mitmesuguste osaliste, sealhulgas valitsuste, kodanikuühiskonna, erasektori ja muude osalejate kaudu. Sellega seoses kohustuvad nad jätkama tööd rahvusvahelise koostöö tugevdamiseks, sealhulgas edendades uuenduslike vahendite kasutamist, et saavutada kestlik areng.

4. Lepinguosalised teevad koostööd, et parandada tarbimis- ja tootmismudelite kestlikkust, ning püüavad võtta meetmeid, et siduda majanduskasv lahti keskkonnaseisundi halvenemisest, sealhulgas ringmajanduse, riikliku poliitika ja äristrateegiate kaudu.

5. Lepinguosalised püüavad edendada loodusvarade vastutustundlikku, säästvat ja tõhusat kasutamist.

6. Lepinguosalised püüavad suurendada teadlikkust keskkonnakahju majanduslikest ja sotsiaalsetest kuludest ning selle mõjust inimeste heaolule, sealhulgas teaduspõhiste tõendite kasutamise kaudu.

7. Lepinguosalised peavad korrapärast struktureeritud poliitilist dialoogi kestliku arengu ja kestliku arengu eesmärkide saavutamise teemal, et parandada poliitika koordineerimist ühist huvi pakkuvates küsimustes ning koordineerimise kvaliteeti ja tulemuslikkust.

8. Lepinguosalised teevad koostööd, et lõimida sooline aspekt kõikidesse poliitikavaldkondadesse ja vahenditesse.

9. Arengukoostöö toimub kooskõlas asjaomaste rahvusvaheliselt kokkulepitud põhimõtete ja poliitikaga, mida mõlemad lepinguosalised on kohustunud järgima.

Artikkel 4.2

Rahvusvaheline koostöö

1. Lepinguosalised tunnistavad rahvusvahelise koostöö vastastikku kasulikku olemust ja selle väärtust kestliku arengu protsesside edendamisel.

2. Lepinguosalised soodustavad kolmepoolset koostööd kolmandate riikidega ühist huvi pakkuvates küsimustes viisil, mis austab täielikult abisaajate strateegiaid ja prioriteete. Nad edendavad piirkondliku integratsiooni suurendamist Ladina-Ameerikas ja Kariibi mere piirkonnas ning tunnistavad kaasava kahe piirkonna vahelise koostöö strateegilist tähtsust.

Artikkel 4.3

Keskkond

1. Lepinguosalised nõustuvad vajadusega kaitsta keskkonda ning säilitada, taastada ja säästvalt majandada loodusvarasid.

2. Lepinguosalised teevad koostööd eelkõige sellistes küsimustes nagu juurdepääsuõigused keskkonnaküsimustes, bioloogiline mitmekesisus ja kaitsealad, maa ja pinnas, vesi, õhukvaliteet, keskkonnaseire, keskkonnamõju hindamine, jäätmekäitlus, laiendatud tootjavastutus, ringlussevõtt ja keemiliste ainete käitlus ning transpordi mõju hindamine ja haldamine.

3. Lepinguosalised tunnistavad ülemaailmse keskkonnaalase juhtimise, sealhulgas mitmepoolsete keskkonnalepingute, mille osalised nad on, ning vajaduse korral Ühendatud Rahvaste Organisatsiooni Keskkonnaassamblee resolutsioonide rakendamise tähtsust ühist huvi pakkuvate keskkonnaprobleemide lahendamisel. Kumbki lepinguosaline kinnitab veel kord oma kindlat kavatsust rakendada mitmepoolseid keskkonnalepinguid, mille osaline ta on.

4. Lepinguosalised tugevdavad koostööd keskkonna ja inimeste tervise kaitsmisel ning keskkonnakaalutluste lõimimisel kõikidesse koostöövaldkondadesse, kui see on asjakohane, eelkõige seoses järgmisega:

a) hea keskkonnajuhtimise edendamine vastastikku kokku lepitud prioriteetsetes valdkondades;

b) teabe, tehniliste teadmiste ja parimate tavade vahetamise edendamine sellistes valdkondades nagu:

i) roheline ja ringmajandus ning parim võimalik tehnika;

ii) bioloogilise mitmekesisuse eesmärkide kaitse ja säästev kasutamine, sealhulgas ökosüsteemide ja nende teenuste kaardistamine ja hindamine, nende hindamine ning nimetatud eesmärkide lõimimine teistesse asjakohastesse poliitikavaldkondadesse;

iii) metsade kaitse ja säästev majandamine;

iv) võitlus looduslike liikidega kaubitsemise, sealhulgas puidu ja muude bioloogiliste ressurssidega kaubitsemise vastu;

v) kemikaalide ja jäätmete keskkonnahoidlik käitlemine;

vi) veevarude, pinnase ja maakasutuse poliitika;

vii) õhusaaste ja lühiajalise mõjuga saasteainete vähendamine;

viii) ranniku- ja merekeskkonna kaitse ja majandamine;

ix) kesskonnaseisundi halvenemise sotsiaal- ja majandusmõju leevendamine;

x) majandustegevuse keskkonnamõju ja ettevõtete keskkonnasäästlikumaks muutmise võimalused;

xi) teabe, osalemisvõimaluste ja õiguskaitse kättesaadavus keskkonnaküsimustes;

xii) ühine teadustöö keskkonnaküsimustes.

Artikkel 4.4

Kliimamuutused

1. Lepinguosalised tunnistavad, et akuutne kliimamuutuste oht nõuab ühiseid meetmeid, mille abil tagada vähese heitega ja kliimamuutuste suhtes vastupanuvõimeline areng.

2. Lepinguosalised tunnistavad kliimamuutusi käsitlevate rahvusvaheliste õigusnormide ja lepingute, eelkõige 9. mail 1992 New Yorgis sõlmitud Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni kliimamuutuste raamkonventsiooni, Pariisi kokkuleppe ja 11. detsembril 1997 Kyotos vastu võetud ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni Kyoto protokolli tähtsust.

3. Lepinguosalised teevad ühiselt tööd selle nimel, et tugevdada oma koostööd ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni raames, rakendada Pariisi kokkulepet ja enda kõnealuse lepingu kohaseid riiklikult kindlaksmääratud panuseid.

4. Koostöö raames võib muu hulgas:

a) teha koostööd enne 2020. aastat võetud kohustuste ja meetmete rakendamiseks, et luua lepinguosaliste vahel vastastikune usaldus;

b) hõlbustada lepinguosaliste edasisi meetmeid, mis põhinevad nende riiklikel aruteludel ja poliitikaanalüüsil;

c) toetada vähese kasvuhoonegaaside heitega majanduse arengut kooskõlas Pariisi kokkuleppega;

d) toetada kõiki ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni raames toimuvaid konstruktiivseid dialooge ja kohustusi, eelkõige neid, mis on loodud selleks, et hinnata kollektiivseid edusamme Pariisi kokkuleppe eesmärkide saavutamisel, näiteks ülemaailmset kokkuvõtet;

e) arendada poliitilist dialoogi ja koostööd Pariisi kokkuleppega kehtestatud tõhustatud läbipaistvusraamistiku rakendamiseks vastastikku kokku lepitud prioriteetsetes valdkondades, sealhulgas riikide suutlikkuse suurendamine, et saavutada suurem läbipaistvus;

f) edendada vastastikust huvi pakkuvat kahepoolset dialoogi ja koostööd, et vajaduse korral toetada mitmepoolseid protsesse, millel võib olla märkimisväärne mõju rahvusvahelisest meretranspordist ja lennundusest tulenevate kasvuhoonegaaside heitkoguste vähendamisele, eelkõige Rahvusvahelises Tsiviillennunduse Organisatsioonis ja Rahvusvahelises Mereorganisatsioonis;

g) edendada riiklikku kliimapoliitikat ja -programme, mis toetavad Pariisi kokkuleppe eesmärke leevendada, kohandada ja ühtlustada rahastamisvooge, sealhulgas eesmärkide ja meetmete kaudu, mis sisalduvad lepinguosaliste kõnealuse lepingu kohastes riiklikult kindlaksmääratud panustes;

h) toetada meetmeid, mille eesmärk on viia rahastamisvood kooskõlla liikumisega vähese kasvuhoonegaaside heite ja kliimamuutuste suhtes vastupanuvõimelise arengu suunas, keskendudes kaasavale kliimameetmete rahastamisele, mis on suunatud kõige vaesematele ja kliimamuutuste kahjuliku mõju suhtes eriti haavatavatele rühmadele, nagu naised ja tütarlapsed;

i) edendada dialoogi kohanemispoliitika ja -meetmete tugevdamise üle, sealhulgas kliimamuutustega kohanemise rahastamise, tulemuste hindamise ja vastupanuvõime suurendamise küsimustes;

j) edendada koostoimet kliimameetmete valdkonnas kõigil tasanditel avaliku halduse, kodanikuühiskonna organisatsioonide ja eraettevõtete vahel ning soodustada erasektori osalemist vähese kasvuhoonegaaside heitega ja kliimamuutuste suhtes vastupanuvõimelise majanduse suunas liikumisel;

k) asjakohaselt edendada kliimamuutustega seotud meetmete majanduspoliitika vahendeid, nagu süsiniku hinnastamine, turupõhised vahendid ja süsinikumaksud;

l) edendada majanduslikult elujõuliste vähese heitega ja muude kliimasõbralike tehnoloogiate arendamist ja kasutuselevõttu;

m) edendada ülemaailmseid jõupingutusi, et ratsionaliseerida ja järk-järgult kaotada ebatõhusad fossiilkütuste toetused, mis soodustavad raiskavat tarbimist, võttes täielikult arvesse arenguriikide erivajadusi ja -tingimusi ning vähendades võimalikku negatiivset mõju nende arengule viisil, mis kaitseb vaeseid ja mõjutatud kogukondi;

n) tõhustada kahepoolset dialoogi muudes võimalikes kliimapoliitika valdkondades ning edendada Pariisi kokkuleppe ja kestliku arengu tegevuskava 2030 valdkonnaüleste lähenemisviiside kaalumist.

Artikkel 4.5

Kestlik energia

1. Lepinguosalised tunnistavad energiasektori tähtsust majandusliku jõukuse ning rahvusvahelise rahu ja stabiilsuse seisukohast ning rõhutavad, et energiasektori ümberkujundamine on Pariisi kokkuleppes ja tegevuskavas 2030 sätestatud eesmärkide saavutamise võti. Nad nõustuvad vajadusega parandada ja mitmekesistada energiavarustust, edendada innovatsiooni ja suurendada energiatõhusust, et tagada juurdepääs ohutule, kestlikule, keskkonnahoidlikule ning taskukohasele energiale. Lepinguosalised tunnistavad, et energiasüsteemi ümberkujundamisega piirkondades kaasnevad kulutused ja toetab õiglast üleminekut. Lepinguosalised tegutsevad nende eesmärkide saavutamise nimel.

2. Lepinguosalised vahetavad energiaalast teavet ning teevad kahepoolset, piirkondlikku ja mitmepoolset koostööd, et toetada avatud ja konkurentsivõimelisi turge, jagada parimaid tavasid, edendada teaduspõhist ja läbipaistvat reguleerimist ning arutada energiaküsimustes tehtava koostöö võimalusi.

3. Käesoleva artikli kohast koostööd lepinguosaliste vahel rakendatakse artiklit 15.14 nõuetekohaselt arvesse võttes, et tagada koostoime.

Artikkel 4.6

Ookeanide majandamine

1. Lepinguosalised tunnistavad ookeanide ja merede säästva majandamise, sealhulgas merekeskkonna, ookeanide ja kliima vahelise seose kaitsmise ja säilitamise, kala- ja vesiviljelusvarude kaitse ning säästva ja vastutustundliku majandamise ning muu merendusalase tegevuse olulisust ning selle mõju keskkonnaalaste, majanduslike ja sotsiaalsete võimaluste pakkumisel praegustele ja tulevastele põlvkondadele.

2. Selleks kohustuvad lepinguosalised kooskõlas kohustustega, mis tulenevad rahvusvahelisest õigusest, eelkõige 10. detsembril 1982 Montego Bays sõlmitud Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni mereõiguse konventsioonidest:

a) ergutama riike võimaluse korral alla kirjutama ja ratifitseerima ning heaks kiitma 19. juunil 2023 New Yorgis vastu võetud ÜRO mereõiguse konventsiooni kohast kokkulepet mere elurikkuse kaitse ja säästva kasutamise kohta väljaspool riiklikku jurisdiktsiooni olevatel aladel;

b) tegema koostööd, et saavutada kestliku arengu eesmärk 14 ja muud sellega seotud kestliku arengu eesmärgid, sealhulgas asjaomastes piirkondlikes ja mitmepoolsetes organites ja protsessides;

c) aitama tugevdada rahvusvahelist ookeanide majandamist, sealhulgas regulatiivsete ja rakenduslünkade täitmise kaudu;

d) edendama paremat koostööd ja konsulteerimist pädevates rahvusvahelistes organisatsioonides, vahendites ja organites ning nende vahel, et tugevdada ookeanide majandamist ja edendada nõuete täitmist;

e) edendama ja tulemuslikult rakendama oma vastavate õigusnormide kohaselt seire-, kontrolli- ja järelevalvemeetmeid, näiteks vaatluskavad, laevaseiresüsteemid, ümberlaadimise kontroll, inspektsioonid merel, sadamariigi kontrolli ja kaasnevad karistused, mille eesmärk on kaitsta kalavarusid ja ära hoida ülepüük;

f) jätma kehtima või võtma vastu meetmed ja tegema koostööd, et võidelda ebaseadusliku, teatamata jäetud või reguleerimata kalapüügiga (edaspidi „ETR-kalapüük“), sealhulgas vahetama vajaduse korral teavet oma vetes toimuva ETR-kalapüügi kohta ning selliste strateegiate ja meetmete rakendamise kohta, millega jäetakse ETR-kalapüügist saadud tooted kaubavoogudest ja kalakasvanduste tegevusest kõrvale;

g) tegema koostööd piirkondlike kalavarude majandamise organisatsioonidega, milles mõlemad lepinguosalised on kas liikmed, vaatlejad või koostööd tegevad kolmandad riigid, ja vajaduse korral nende organisatsioonide sees, et saavutada hea juhtimistava;

h) vähendama survet ookeanidele, võideldes muu hulgas maismaalt, plastist ja mikroplastist tuleneva merereostuse ja mereprügi vastu;

i) tegema koostööd, et arendada ökosüsteeme ja piirkonnapõhiseid kaitsemeetmeid ja majandamisvahendeid, sealhulgas merekaitsealasid, kooskõlas kummagi lepinguosalise õiguse ja rahvusvahelise õigusega ning tuginedes parimale kättesaadavale teaduslikule teabele, et kaitsta ja taastada ranniku- ja merealasid ja -ressursse;

j) soodustama ookeanide ohutuse ja julgeoleku suurendamist, vahetades rannikuvalveülesannete ja mereseirega seotud parimaid tavasid, sealhulgas asjaomaste asutuste vahelise tõhustatud koostöö kaudu;

k) edendama piirkonnapõhiseid vahendeid, nagu ökosüsteemipõhine mereala ruumiline planeerimine ja rannikualade tervikmajandamine, et merendustegevust säästvalt hallata ja arendada;

l) tegema koostööd, et edendada ookeaniuuringuid ja parandada andmete kogumist;

m) toetama mereuuringuid ja teaduspõhiseid otsuseid kalavarude majandamise ja muu mereressursside kasutamise kohta;

n) tegema koostööd, et vähendada kliimamuutuste ebasoodsat mõju ookeanidele, rannikualadele ja ökosüsteemidele, sealhulgas kasvuhoonegaaside, eelkõige süsinikdioksiidi heitkoguste vähendamise kaudu, ning võtma tõhusaid kohanemismeetmeid ning toetama asjakohaste rahvusvaheliste lepingute ja rahvusvaheliste meetmete rakendamiseks;

o) edendama säästva ja vastutustundliku vesiviljeluse arengut, sealhulgas 31. oktoobril 1995 Roomas vastu võetud ÜRO Toidu- ja Põllumajandusorganisatsiooni vastutustundliku kalapüügi juhendis sisalduvate eesmärkide ja põhimõtete rakendamisel;

p) vahetama parimaid tavasid lepinguosalistele huvi pakkuva merendusalase majandustegevuse kestliku arengu kohta.

Artikkel 4.7

Katastroofiohu vähendamine

1. Lepinguosalised tunnistavad vajadust tulla toime nii kohalikul kui ka maailma tasandil looduslikest ja inimtegevusest tingitud katastroofidest tulenevate ohtudega.

2. Lepinguosalised teevad koostööd parandamaks ennetus-, leevendus-, valmisoleku-, reageerimis- ja taastamismeetmeid, et vähendada katastroofiohtu, edendada ennetuskultuuri ning suurendada oma ühiskonna, ökosüsteemide ja taristu vastupanuvõimet, ning teevad asjakohasel juhul kahepoolsel, piirkondlikul ja mitmepoolsel poliitilisel tasandil tööd, et edendada ülemaailmse katastroofiohu vähendamist.

3. Lepinguosalised kohustuvad edendama 18. märtsil 2015 Jaapanis Sendais toimunud kolmandal ÜRO maailmakonverentsil vastu võetud Sendai katastroofiohu vähendamise raamistiku 2015–2030 rakendamise ja järelevalvega seotud teabe ja heade tavade vahetamist piirkondlike ja ülemaailmsete koostööplatvormide kaudu, eelkõige seoses riskide hindamisega, katastroofiohu vähendamise kavade rakendamisega kõigil tasanditel, katastroofistatistika ja kahjuandmete kogumise ja kasutamisega, sealhulgas katastroofide majandusliku hindamisega.

Artikkel 4.8

Linnapoliitika arendamine

1. Lepinguosalised tunnistavad kestliku linnaarengu edendamise poliitika tähtsust, sest see aitab tõhusalt kaasa kestliku arengu tegevuskava 2030 ja uue linnade tegevuskava eesmärkide saavutamisele.

2. Lepinguosalised edendavad koostööd ja partnerlust, millesse on kaasatud kõik linnade säästva arengu valdkonna peamised osalejad, eelkõige seoses viisidega, kuidas käsitleda linnadega seotud probleeme integreeritud ja terviklikul viisil.

3. Lepinguosalised töötavad võimaluse korral välja konkreetsed variandid linnadevaheliseks koostööks, mille abil leida linnapiirkondade probleemidele kestlikke lahendusi, et parandada suutlikkuse suurendamist kogemuste vahetamise, praktilise tegevuse ja vastastikuse õppimise kaudu.

Artikkel 4.9

Koostöö põllumajanduse ja maaelu arengu valdkonnas [1]

1. Lepinguosalised teevad koostööd põllumajanduse ja maaelu arengu valdkonnas ühise eesmärgiga parandada toidutootmise vastupanuvõimet ja kestlikkust, säästvat põllumajandust ja loodusvarade, näiteks vee- ja kliimameetmete majandamist, toiduringlussüsteeme, sealhulgas toidukao ja toidu raiskamise ennetamist ja vähendamist, tootjaorganisat-

[1] Niivõrd, kuivõrd käesoleva artikliga hõlmatud küsimused on hõlmatud ka 14. peatükiga, toimub käesolevas artiklis osutatud koostöö vastavalt kõnealusele peatükile.

sioonide edendamist, geograafilisi tähiseid, teadusuuringuid ja innovatsiooni, maaelu arengu poliitikat ja põllumajandusturu väljavaateid.

2. Lepinguosalised tunnustavad rahvusvahelistel foorumitel tehtud jõupingutusi, et edendada ülemaailmset toiduga kindlustatust ja toitumist ning kestlikku põllumajandust, ning kohustuvad tegema nendel foorumitel aktiivselt koostööd, et aidata kaasa nälja ja igasuguse alatoitluse kaotamisele 2030. aastaks.

3. Lepinguosalised teevad koostööd, et aidata kaasa kestliku arengu tegevuskava 2030 täitmisele põllumajandus- ja toidutootmissektoris, eelkõige kestliku arengu eesmärkide 1, 2, 12, 15, 17 ja muude asjakohaste kestliku arengu eesmärkide saavutamisele.

4. Lepinguosalised ergutavad ja edendavad tõhusaid avaliku sektori, avaliku ja erasektori ning kodanikuühiskonna partnerlusi, tuginedes kestliku arengu eesmärgis 17 osutatud partnerluste kogemustele ja rahastamisstrateegiatele. Selleks püüavad lepinguosalised tõhustada põllumajanduse ja maaelu arenguga seotud kahepoolset koostööd ja koordineerimist, tuginedes oma vastavate pikaajaliste kestlikkuseesmärkide põhimõttele, millele on osutatud Euroopa rohelises kokkuleppes, Euroopa Liidu strateegias „Talust taldrikule“ ja Euroopa Liidu bioloogilise mitmekesisuse strateegias ning Tšiili põllumajandusliku toidutööstuse kestlikkuse algatustes.

5. PEATÜKK

MAJANDUSLIK, SOTSIAALNE JA KULTUURILINE PARTNERLUS

Artikkel 5.1

Ettevõtlus ja tööstus

1. Lepinguosalised teevad koostööd, et edendada väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate (edaspidi „VKEd“) arengu ja parema konkurentsivõime jaoks soodsat keskkonda ning vajaduse korral tööstuspoliitika alast koostööd. Koostöö raames:

a) edendatakse kokkupuuteid ettevõtjate vahel, soodustatakse ühisinvesteeringuid ning rajatakse olemasolevate horisontaalprogrammide kaudu ühisettevõtteid ja infovõrke;

b) vahetatakse teavet ja kogemusi, mis on seotud VKEde konkurentsivõime parandamist edendavate raamtingimuste loomise ning VKEde asutamise menetlustega;

c) hõlbustatakse lepinguosaliste VKEde tegevust;

d) edendatakse ettevõtjate sotsiaalset vastutust ja aruandluskohustust ning toetatakse vastutustundlikke äritavasid, sealhulgas säästvat tarbimist ja tootmist.

2. Lepinguosalised tegutsevad ühiselt, et hõlbustada erasektori algatatud asjakohast koostöötegevust.

Artikkel 5.2

Toorained

1. Lepinguosalised tunnistavad, et läbipaistev ja turupõhine lähenemisviis on parim viis luua keskkond, mis soodustab investeeringuid toorainete sektorisse.

2. Lepinguosalised edendavad toorainetega seotud küsimustes koostööd asjakohases piirkondlikus või mitmepoolses keskkonnas või kahepoolse dialoogi kaudu kummagi lepinguosalise taotlusel, tuginedes vastastikustele huvidele. Selle koostöö eesmärk on edendada läbipaistvust maailma toorainеturgudel ja aidata kaasa kestlikule arengule.

3. Käesoleva artikli kohast koostööd lepinguosaliste vahel rakendatakse artiklit 15.14 nõuetekohaselt arvesse võttes, et tagada koostoime.

Artikkel 5.3

Vastutustundlik äritegevus ning ettevõtjate ja inimõigused

1. Lepinguosalised toetavad äritegevust ja inimõigusi käsitlevate riiklike tegevuskavade väljatöötamist ja rakendamist, tagades, et kõnealustes kavades viidatakse tõhusatele inimõigustega seotud hoolsuskohustuse sätetele, ja julgustatakse neid täitma.

2. Võttes arvesse, et riikidel on kohustus kaitsta oma territooriumil seoses äritegevusega inimõigusi, edendavad lepinguosalised vastutustundlikku ärikäitumist kooskõlas rahvusvaheliste standarditega, mille lepinguosalised on heaks kiitnud või mida nad toetavad ÜRO äritegevuse ja inimõiguste juhtpõhimõtete, Majanduskoostöö ja Arengu Organisatsiooni (OECD) hargmaistele ettevõtetele mõeldud suuniste, vastutustundlikku ettevõtlust käsitlevate OECD üldiste hoolsuskohustuse suuniste, Rahvusvahelise Tööorganisatsiooni (ILO) hargmaiseid ettevõtteid ja sotsiaalpoliitika põhimõtteid käsitleva kolmepoolse deklaratsiooni ning kestliku arengu tegevuskava 2030 alusel.

Artikkel 5.4

Tööhõive ja sotsiaalküsimused

1. Lepinguosalised tunnistavad kooskõlas kestliku arengu tegevuskavaga 2030, et vaesuse, sealhulgas äärmise vaesuse kaotamine selle kõigis vormides ja mõõtmetes on suurim katsumus, millega maailm silmitsi seisab, ning see on kestliku arengu vältimatu nõue. Sellega seoses nõustuvad nad vahetama teavet vaesuse mõõtmise meetodite kohta, et toetada tõenditel põhinevat poliitikat.

2. Lepinguosalised tunnistavad, et tööhõive- ja sotsiaalpoliitika keskmes peaksid olema elatustaseme parandamine, kvaliteetsete töökohtade loomine ning sotsiaalkaitse ja inimväärse töö edendamine kõigi – naiste ja meeste – jaoks.

3. Lepinguosalised austavad, edendavad ja rakendavad tööalaseid aluspõhimõtteid ja -õigusi, mis on sätestatud 18. juunil 1998. aastal Genfis vastu võetud ILO tööalaste aluspõhimõtete ja põhiõiguste deklaratsioonis ning selle järelmeetmetes, 10. juunil 2008 vastu võetud ILO deklaratsioonis sotsiaalse õigluse ja õiglase globaliseerumise kohta ning vastavates ILO põhikonventsioonides.

4. Lepinguosalised tõhustavad koostööd, sealhulgas tööturu osapoolte vahel tööhõive ja sotsiaalküsimuste valdkonnas, ning edendavad parimate tavade vahetamist tööhõive, töötervishoiu ja tööohutuse, tööinspektsioonide, deklareerimata töö, sotsiaaldialoogi ning sotsiaal- ja töökaitse valdkonnas, sealhulgas mitteametliku majanduse mõju hindamist ning töökohavahetuste haldamist.

5. Lepinguosalised lepivad kokku, et nad alustavad korrapärast dialoogi, et toetada ja kontrollida töö edenemist ühist huvi pakkuvates valdkondades ning oma poliitika kujundamist ja tõhusust nendes valdkondades.

Artikkel 5.5

Eakad ja puuetega inimesed

1. Lepinguosalised kohustuvad töötama selle nimel, et tagada haavatavate rühmade, samuti teistega võrdsetel alustel ühiskonnaelus osalemise takistustega silmitsi seisvate haavatavate rühmade, eelkõige eakate ja puuetega inimeste heaolu, väärikus ja tõhus kaasamine oma ühiskonda.

2. Lepinguosalised tunnistavad positiivse vananemise ja ligipääsetavuse edendamise tähtsust kõigil tasanditel kogu elu jooksul. Lepinguosalised tunnistavad ka nende ligipääsetavuskohustuste täitmise tähtsust, mis tulenevad 13. detsembril 2006 vastu võetud ÜRO puuetega inimeste õiguste konventsioonist.

3. Lepinguosalised nõustuvad tegema koostööd, et:

a) edendada ja arendada meetmeid, millega toetatakse või suurendatakse eakate ja puuetega inimeste võimalusi tööturul ning nende sotsiaalset kaasamist;

b) tagada puuetega inimestele, eelkõige lastele ja noortele, ning eakatele kaasav haridus ja elukestev õpe;

c) edendada sihipäraseid meetmeid, mis keskenduvad vaimse ja intellektipuudega inimeste ning vaimse tervise probleemidega inimeste kaasamisele ning nende toimetulekule ja rehabilitatsioonile;

d) teha kindlaks head tavad abivahendite kohta, sealhulgas nende kohta, mida kasutatakse hooldusteenuste osutamisel iseseisva elu edendamiseks ja mida saab kasutada nii eakate kui ka puuetega inimeste, sealhulgas hooldust vajavate inimeste puhul, ning neid vahetada;

e) parandada toodete ja teenuste ligipääsetavust sidusal viisil, et tagada juurdepääs võrdsetel alustel ning ilma puuetega inimesi või eakaid diskrimineerimata.

Artikkel 5.6

Noored

1. Lepinguosalised tunnistavad noorte tähtsust majanduskasvu ja heaolu edendajatena. Sellega seoses rõhutavad lepinguosalised noortele mõeldud ja inimväärsete töökohtade loomise ning noorte kodanikuosalust suurendavate projektide arendamise olulisust.

2. Lepinguosalised teevad koostööd, et:

a) soodustada noorte aktiivset osalemist kodanikuühiskonnas;

b) edendada suhtlust noorsoopoliitika ning noorte ja noorsootöötajate mitteformaalse hariduse valdkonnas;

c) edendada kestlikku ja kaasavat arengut, osaledes dialoogis, et toetada noortele suunatud teadlikkuse suurendamise kampaaniaid inimõiguste ja mittediskrimineerimise valdkonnas.

3. Selle raames teevad nad ühist tööd, et võidelda kiusamise ja vägivalla vastu haridusasutustes.

Artikkel 5.7

Kultuur

1. Lepinguosalised teevad koostööd asjakohastel rahvusvahelistel foorumitel, eeskätt ÜRO Hariduse, Teaduse ja Kultuuri Organisatsioonis (UNESCO), et püüelda ühiste eesmärkide poole ja edendada kultuurilist mitmekesisust, sealhulgas 20. oktoobril 2005 vastu võetud UNESCO kultuuri väljendusvormide mitmekesisuse ja kaitse edendamise konventsiooni rakendamise kaudu.

2. Lepinguosalised edendavad tihedamat dialoogi ja koostööd kultuuri- ja loomesektoris, sealhulgas kujunemisjärgus ja uue tehnoloogia ning audiovisuaalmeedia valdkonnas, pidades sealjuures silmas Tšiili ja liikmesriikide vahelisi kehtivaid kahepoolseid lepinguid, et suurendada muu hulgas vastastikust mõistmist ja teadmisi teineteise kultuurist ning suhtlust selles valdkonnas.

3. Lepinguosalised püüavad võtta asjakohaseid meetmeid, et edendada kultuurivahetust ja viia eri kultuurivaldkondades ellu ühisalgatusi, sealhulgas tegeleda ühistootmisega meedia-, filmi- ja teletööstuse valdkonnas, kasutades saadaolevaid koostöövahendeid ja -raamistikke.

4. Lepinguosalised soodustavad kultuuridevahelist dialoogi lepinguosaliste kodanikuühiskonna organisatsioonide ja üksikisikute vahel.

Artikkel 5.8

Teadusuuringud ja innovatsioon

1. Lepinguosalised teevad koostööd teadusuuringute, tehnoloogiaarenduse ja innovatsiooni valdkonnas, lähtudes vastastikusest huvist ja kasust ning järgides oma sise-eeskirju ja sätteid. Selle koostöö eesmärk on edendada sotsiaalset ja majanduslikku arengut, lahendada ülemaailmseid ühiskondlikke probleeme, saavutada teaduse tipptase, parandada

piirkondlikku konkurentsivõimet ja tugevdada lepinguosalistevahelisi suhteid, et saavutada pikaajaline partnerlus. Lepinguosalised edendavad poliitikadialoogi ning kasutavad oma erinevaid vahendeid, sealhulgas 23. septembril 2002 sõlmitud Euroopa Ühenduse ja Tšiili Vabariigi vahelist teadus- ja tehnikaalase koostöö lepingut, vastastikku täiendaval viisil.

2. Lepinguosalised püüavad:

a) parandada teadlaste, ekspertide, üliõpilaste ja ettevõtjate liikuvuse ning materjalide ja seadmete piiriülese liikumise tingimusi;

b) hõlbustada vastastikust juurdepääsu teineteise teadus-, tehnoloogia- ja innovatsiooniprogrammidele, teadustaristule ja -rajatistele, väljaannetele ja teadusandmetele;

c) suurendada koostööd normide kehtestamisele eelnevates teadusuuringutes ja standardimises;

d) edendada ühiseid põhimõtteid, et saavutada teadus- ja innovatsiooniprojektides intellektuaalomandi õigustega seoses õiglane ja võrdne kohtlemine;

e) soodustada innovatsioonialast poliitilist dialoogi, mis on suunatud eelkõige VKEdele, et luua uusi kaupu ja teenuseid ning ergutada tehnoloogilist innovatsiooni ja ettevõtlust;

f) suurendada selliste ühiste rakenduslike teadus- ja arendusprojektide arvu, mille eesmärk on leida uuenduslikke lahendusi ühistele probleemidele ja ülesannetele;

g) edendada lepinguosaliste piirkondade teadus- ja innovatsiooniasutuste, näiteks ülikoolid ja uurimiskeskused ning ettevõtted vahelisi võrgustikke ja sidemeid, et arendada turulähedast tegevust;

h) toetada sotsiaalseid ja riiklikke innovatsiooniprogramme, mille eesmärk on parandada piirkondade sotsiaalset arengut ning eelkõige inimeste elukvaliteeti;

i) edendada koostööd ning parimate tavade, poliitika ja strateegiate vahetamist, sealhulgas seoses üleilmsete probleemidega, poliitikakujundajate, innovatsiooniasutuste ja muude asjaomaste sidusrühmade vahel.

3. Lepinguosalised edendavad järgmisi tegevusi, milles osalevad valitsusasutused, avaliku ja erasektori teaduskeskused, kõrgharidusasutused, innovatsiooniasutused ja -võrgustikud ning muud sidusrühmad, sealhulgas VKEd:

a) ühisalgatused, millega parandatakse teadlikkust teaduse, tehnoloogia, innovatsiooni ja suutlikkuse suurendamise programmidest ning üksteise programmides osalemise võimalustest;

b) ühised kohtumised ja seminarid, mille eesmärk on vahetada teavet ja parimaid tavasid ning selgitada välja valdkonnad, milles teha ühiseid teadusuuringuid;

c) ühised ja kaasrahastatud teadus- ja innovatsioonimeetmed, sealhulgas temaatilised võrgustikud ühist huvi pakkuvates valdkondades;

d) teadus- ja innovatsioonialase koostöö vastastikku tunnustatud hindamine ja asjaomaste tulemuste levitamine.

Artikkel 5.9

Polaarkoostöö

Lepinguosalised tunnistavad polaarküsimusi käsitleva dialoogi ja koostöö tähtsust kahe- ja mitmepoolsel tasandil. Selline koostöö toimub ekspertide dialoogi ja parimate tavade vahetamise kaudu, sealhulgas Antarktika vete elusressursside kaitse komisjoni raames.

Artikkel 5.10

Digitaalpoliitika

1. Lepinguosalised tunnistavad, et info- ja kommunikatsioonitehnoloogia (edaspidi „IKT“) edendab majanduslikku, hariduslikku ja sotsiaalset arengut. Lepinguosalised vahetavad arvamusi oma sellealase poliitika üle.

2. Lepinguosalised teevad koostööd IKT poliitika valdkonnas. Koostöö võib hõlmata järgmist:

a) arvamuste vahetamine Euroopa Liidu digitaalse ühtse turu poliitika eri aspektide, eelkõige elektroonilise side valdkonna poliitika ja reguleerimise üle, mille hulka kuuluvad juurdepääs lairibateenustele, eraelu puutumatuse ja isikuandmete kaitse, andmevood, andmete asukoha nõuded, e-valitsus, avatud valitsemine, avatud andmed, interneti turvalisus, e-tervis ja reguleerivate asutuste sõltumatus;

b) arvamuste vahetamine võrgu neutraalsuse kui vaba ja avatud interneti edendamise põhimõtte ning kõigi kodanike huvides internetipõhiste teenuste ja rakenduste loomise ja neile juurdepääsu kohta;

c) IKTd kui majandusliku, sotsiaalse ja kultuurilise arengu, sotsiaalse ja digitaalse kaasatuse ning kultuurilise mitmekesisuse vahendi, samuti kui koolide internetiühenduse parandamise ning teadus- ja akadeemiliste võrgustike arendamise hädavajalik vahendi edendamine;

d) teadusvõrgustike ning andmetöötlus- ja teadusandmete taristu ja teenuste vastastikust sidumise ja koostalitlusvõime arendamine ning sellise arengu piirkondliku konteksti edendamine;

e) e-valitsuse ja usaldusteenuste, näiteks e-allkirja ja elektroonilise identiteedi valdkonnas koostöö tegemine, keskendudes IKT kasutamist käsitlevate poliitikapõhimõtete, teabe ja heade tavade vahetamisele, et moderniseerida avalikku haldust, edendada kvaliteetseid avalikke teenuseid ning avaliku sektori vahendite läbipaistvat haldamist;

f) teabe vahetamine standardite, vastavushindamise ja tüübikinnituse kohta, muu hulgas selleks, et soodustada kaubandust;

g) spetsialistide, eriti noorte kutsetöötajate ja naistöötajate vahetuse ja väljaõppe edendamine;

h) digioskuste edendamine.

Artikkel 5.11

Haridus ja kõrgharidus

1. Lepinguosalised teevad koostööd hariduse valdkonnas, et toetada inimkapitali arengut, eelkõige kõrghariduse tasandil.

2. Et toetada kõrgharidussüsteemi kvaliteeti ja moderniseerimist, teevad lepinguosalised järgmist:

a) edendavad üliõpilaste, õppejõudude ja haldustöötajate liikuvust olemasolevate või uute programmide raames;

b) suurendavad kõrgharidusasutuste suutlikkust;

c) parandavad kvalifikatsioonide ja välismaal veedetud õppeperioodide tunnustamise mehhanisme vastavalt kummagi lepinguosalise õigusele.

Artikkel 5.12

Tsiviilotstarbeline satelliitnavigatsioon, Maa seire ja muu kosmosetegevus

1. Lepinguosalised tunnistavad, et kosmosealasel tegevusel on positiivne mõju majanduslikule, sotsiaalsele ja kestlikule keskkonnaalasele arengule ning tööstuse konkurentsivõimele.

2. Lepinguosalised teevad koostööd kooskõlas rahvusvaheliste konventsioonide ja oma vastava õigusega tsiviilvaldkonna kosmosetegevuse valdkonnas ühist huvi pakkuvates küsimustes, näiteks:

a) kosmoseuuringud, sealhulgas satelliitnavigatsiooni ja Maa seire valdkonnas programmis „Euroopa horisont“ osalemise kaudu;

b) koostöö ülemaailmsete satelliitnavigatsioonisüsteemide rakenduste ja teenuste valdkonnas, sealhulgas eelkõige teadusuuringud, tööstuskoostöö, kaubanduse ja turu arendamine, rakendusstandardid, sertifitseerimine ja reguleerivad meetmed;

c) satelliidipõhiste tugisüsteemide arendamine, eelkõige lennutranspordi või tugisüsteemide jaoks, satelliitnavigatsioonisüsteemide taristu vastastikune kaitse ning koostalitlusvõime, ühilduvuse ja spektrikasutuse alane koostöö;

d) Maa seire ja geoteadus, sealhulgas koostöö mitmepoolsetel foorumitel ning eelkõige Maa Jälgimise Grupis (GEO) ja Maa seire satelliitide komisjonis (CEOS), et tegeleda ühiskonnaprobleemidega ning hõlbustada äri- ja innovatsioonipartnerlusi Maa seire valdkonnas liidu kosmoseprogrammi Copernicuse komponendi raames, määrates kindlaks ühist huvi pakkuvad valdkonnad;

e) satelliitside.

Artikkel 5.13

Turism

1. Lepinguosalised teevad turismi valdkonnas koostööd, et parandada teabe vahetamist ja kehtestada parimad tavad, et tagada turismi tasakaalustatud ja kestlik arendamine ning toetada töökohtade loomist, majandusarengut ja elukvaliteedi parandamist.

2. Lepinguosalised keskenduvad eelkõige järgmisele:

a) loodus- ja kultuuripärandi potentsiaali kaitsmine ja maksimeerimine;

b) kohalike kogukondade terviklikkuse ja huvide austamine;

c) lepinguosaliste piirkondade ja naaberriikide piirkondade ja omavalitsuste vahelise koostöö edendamine;

d) loomemajanduses teabevahetuse ja koostöö ning turismisektoris innovatsiooni edendamine.

Artikkel 5.14

Statistika

1. Lepinguosalised teevad koostööd statistika valdkonnas.

2. Selline koostöö võib hõlmata:

a) statistikameetodite ühtlustamise edendamine, et parandada andmete võrreldavust;

b) ametliku statistika koostamine ja levitamine ning näitajate välja töötamine;

c) teadmiste ja heade tavade vahetamine statistikaküsimuste ja -menetluste eest vastutavate Tšiili ametlike institutsioonide ning nendele vastavate Euroopa Liidu asutuste vahel.

Artikkel 5.15

Transport

1. Lepinguosalised teevad koostööd transpordipoliitika asjaomastes valdkondades, sealhulgas integreeritud transpordipoliitikas, eesmärgiga arendada ja toetada tõhusat, kestlikku, ohutut, turvalist ja keskkonnasäästlikku transpordisüsteemi nii reisijate kui ka kaupade jaoks.

2. Sellise koostöö eesmärk on edendada järgmist:

a) teabevahetus oma transpordipoliitika, standardite ja parimate tavade ning muude vastastikust huvi pakkuvate teemade kohta;

b) võrkude vastastikune sidumine ja koostalitlusvõime;

c) mitmeliigilisel transpordisüsteemil põhinev lähenemisviis;

d) investeerimist soodustav keskkond;

e) transpordisüsteemide ohutus ja turvalisus;

f) keskkonnaga seotud transpordiküsimused;

g) vähese süsinikuheitega või süsinikuheiteta transpordilahendused, teadusuuringud ja innovatsioon, nuti- ja digilahendused;

h) ekspertide dialoog ja koostöö rahvusvahelistel transpordifoorumitel;

i) säästvad transpordilahendused, sealhulgas seoses linnalise liikumiskeskkonnaga, ning

j) kaubanduse hõlbustamine, transpordi- ja logistikatoimingute suurem tõhusus ja optimeerimine digiteerimise ja aruandlusnõuete lihtsustamise kaudu kõigi transpordiliikide puhul.

6. PEATÜKK

MUUD VALDKONNAD

Artikkel 6.1

Makromajanduspoliitika

Lepinguosalised teevad koostööd ning edendavad teabe ja arvamuste vahetamist makromajanduspoliitika ja sellealaste suundumuste üle.

Artikkel 6.2

Maksuküsimused

Lepinguosalised tunnistavad ja võtavad kohustuse rakendada hea haldustava põhimõtteid maksude valdkonnas, sealhulgas ülemaailmseid läbipaistvuse standardeid, teabevahetust ning maksubaasi kahanemise ja kasumi ümberpaigutamise vastu võitlemise miinimumstandardeid, ning kõrvaldada kahjulikud maksutavad. Lepinguosalised edendavad võrdseid tingimusi ning teevad tööd rahvusvahelise maksualase koostöö parandamiseks, et hoida ära maksustamise vältimist ja maksudest kõrvalehoidmist.

Artikkel 6.3

Tarbijapoliitika

Lepinguosalised tunnistavad tarbijakaitse kõrge taseme tagamise tähtsust ja püüavad sel eesmärgil teha koostööd tarbijapoliitika valdkonnas. Lepinguosalised lepivad kokku, et selline koostöö võib hõlmata võimaluste piires järgmist:

a) teabe vahetamine tarbijakaitseraamistike kohta, sealhulgas tarbijakaitseõiguse, tarbekaupade ohutuse, tarbijate õiguskaitse ja tarbijakaitsealaste õigusaktide täitmise tagamise kohta;

b) sõltumatute tarbijaühenduste arengu ergutamine ja tarbijate esindajate vaheliste kontaktide tugevdamine.

Artikkel 6.4

Rahvatervis

Lepinguosalised lepivad kokku, et nad teevad koostööd rahvatervise küsimustes, eelkõige nakkushaiguste ennetamise ja tõrje, kõrge patogeensusega haiguste puhangute vastu võitlemise valmisoleku, 23. mail 2005 maailma terviseassamblee vastu võetud rahvusvaheliste tervise-eeskirjade (2005) täitmise tagamise ning antimikroobikumiresistentsuse vastu võitlemise valdkonnas.

Artikkel 6.5

Koostöö spordi ja kehalise aktiivsuse valdkonnas

Lepinguosalised teevad koostööd spordi ja kehalise aktiivsuse valdkonnas, et aidata kaasa aktiivse ja tervisliku eluviisi arendamisele, sealhulgas edendades tervist tugevdavat kehalist aktiivsust kõigis vanuserühmades, edendades spordi sotsiaalset rolli ja hariduslikku väärtust ning võideldes sporti ähvardavate ohtude vastu, nagu doping, võistluste tulemuste kokkuleppimine, rassism ja vägivald.

7. PEATÜKK

RIIGI JA AVALIKU TEENISTUSE MODERNISEERIMINE, DETSENTRALISEERIMINE, REGIONAALPOLIITIKA JA INSTITUTSIOONIDEVAHELINE KOOSTÖÖ

Artikkel 7.1

Riigi moderniseerimine

Lepinguosalised töötavad poliitilise dialoogi ja koostöö raames selle nimel, et vahetada kogemusi küsimustes, mis on seotud riigi ja avaliku halduse moderniseerimise ja detsentraliseerimisega, võttes arvesse lepinguosaliste parimaid tavasid ülemaailmse organisatsioonilise tõhususe valdkonnas ning kehtivaid õigusakte ja institutsioonilist raamistikku, et saavutada hea valitsemistava, sealhulgas järgmine:

a) kõrgeimate kontrolliasutuste autonoomia ja rolli tunnustamine hea valitsemistava edendamisel kõigil tasanditel, tagades tõhususe, vastutuse, tulemuslikkuse ja läbipaistvuse;

b) avaliku poliitika ja otsuste tegemise läbipaistvuse ja vastutuse edendamine kodanikkonna suhtes ning kodaniku-ühiskonna rolli tugevdamine selles valdkonnas;

c) kogu ühiskonda hõlmava usaldusväärsuse ja aususe kultuuri edendamine avalikus teenistuses koostöös erasektori ja kodanikuühiskonnaga;

d) innovatsiooni edendamine, toetamine ja soodustamine avalikus sektoris, pakkudes lahendusi selle eri tasandite ja töövaldkondade probleemidele ja proovikividele, et luua avalikku väärtust innovatsiooni ökosüsteemis ja ühiskonnas.

Artikkel 7.2

Regionaalpoliitika ja detsentraliseerimine

1. Lepinguosalised tunnistavad tasakaalustatud ja kestliku piirkondliku ja territoriaalse arengu edendamise poliitika tähtsust. Lepinguosalised tunnistavad piirkondade ja piirkondlike omavalitsustega tehtava koostöö tähtsust ning seda, kuidas need võivad anda olulisi teadmisi avaliku poliitika kohta kooskõlas Tšiili tulevase detsentraliseerimise nõuetega.

2. Lepinguosalised teevad võimaluse korral koostööd territoriaalse ja piirkondliku arengu probleemidele kestlike lahenduste leidmisel, sotsiaalset, majanduslikku ja territoriaalset sidusust, sealhulgas piiriülest koostööd edendava poliitika alal, regionaalpoliitika väljatöötamisel ja rakendamisel ning territoriaalse arengu strateegiate koostamisel ja korraldamisel ning partnerlusküsimuste, planeerimis- ja hindamismenetluste ja -meetodite, piirkondliku innovatsiooni ja nutika spetsialiseerumise poliitika valdkonnas, et parandada valitsussüsteeme eri tasanditel ja suurendada suutlikkust kogemuste ja tavade vahetamise ning vastastikuse õppimise kaudu.

3. Lepinguosalised kohustuvad võimaluse korral tugevdama ja laiendama Euroopa Liidu ja Tšiili piirkondade vahelise koostöö dünaamikat ja võimalusi, töötades välja ja viies ellu ühisprogramme ja -projekte, mille eesmärk on muu hulgas edendada piirkondlikku ja territoriaalset arengut.

4. Lepinguosalised püüavad vahetada kogemusi ja häid tavasid detsentraliseerimise ja regionaalpoliitika rakendamise seoste kohta.

Artikkel 7.3

Institutsioonidevaheline koostöö

1. Lepinguosalised kohustuvad soodustama ja hõlbustama tihedamat dialoogi ja koostööd asjaomaste asutuste vahel kõigis käesoleva lepinguga hõlmatud valdkondades. Sel eesmärgil soodustavad lepinguosalised kontakte Tšiili valitsuse institutsioonide ning Tšiili avaliku sektori ja teiste asjaomaste institutsioonide vahel Euroopa Liidu vastavate asutustega, et teha võimalikult ulatuslikku valdkondlikku koostööd, mis võib hõlmata järgmist:

a) korruptsiooni ennetamine ja korruptsioonivastane võitlus;

b) organisatsiooniline koolitus ja tugi;

c) tehniline abi Tšiili institutsioonidele, kes vastutavad avaliku poliitika väljatöötamise, elluviimise ja hindamise eest ning sellist poliitikat käsitleva teabe edastamise eest, sealhulgas Euroopa Liidu institutsioonide töötajate kohtumised Tšiili kolleegidega;

d) vajaduse korral korrapärane teabevahetus, sealhulgas info- ja kommunikatsioonitehnoloogia kasutamise kaudu, ning teabevõrkude arendamine, tagades ühtlasi isikuandmete kaitse kõikides valdkondades, kus andmevahetus on vajalik;

e) teabe ja heade tavade vahetamine kodanikele teenuste osutamisega seotud riiklike menetluste digiteerimise kohta;

f) eriteadmiste edasiandmine;

g) eeluuringud ja proportsionaalset rahalist toetust hõlmavate projektide ühine elluviimine;

h) tegevuskavade väljatöötamine, sealhulgas kontaktpunktid, ajakavad ja hindamismehhanismid;

i) panus suutlikkuse, pädevuse ja oskuste loomisse avaliku innovatsiooni valdkonnas.

2. Lepinguosalised võivad vastastikusel kokkuleppel lisada lõikes 1 osutatud valdkondadele muid tegevusvaldkondi.

III OSA

KAUBANDUS JA KAUBANDUSEGA SEOTUD KÜSIMUSED

8. PEATÜKK

ÜLDSÄTTED JA INSTITUTSIOONILISED SÄTTED

A JAGU

Üldsätted

Artikkel 8.1

Vabakaubanduspiirkonna loomine

Käesolevaga loovad lepinguosalised vabakaubanduspiirkonna kooskõlas GATT 1994 XXIV artikliga ja teenustekaubanduse üldlepingu V artikliga.

Artikkel 8.2

Eesmärgid

Käesoleva lepingu käesoleva osa eesmärgid on järgmised:

a) lepinguosaliste vahelise kaubavahetuse laiendamine ja mitmekesistamine kooskõlas GATT 1994 XXIV artikliga, vähendades tariifseid ja mittetariifseid kaubandustõkkeid või kaotades need;

b) kaubavahetuse lihtsustamine, eelkõige sätetega, mis käsitlevad tolliprotseduuride ja kaubanduse lihtsustamist, standardeid, tehnilisi norme ja vastavushindamismenetlusi ning sanitaar- ja fütosanitaarmeetmeid, säilitades samal ajal kummagi lepinguosalise õiguse kehtestada õigusnorme avaliku poliitika eesmärkide saavutamiseks;

c) teenuskaubanduse liberaliseerimine kooskõlas GATSi V artikliga;

d) investeerimisvoogude suurenemist soodustava majanduskeskkonna arendamine ning asutamistingimuste parandamine mittediskrimineerimise põhimõtte alusel, säilitades samal ajal kummagi lepinguosalise õiguse võtta vastu ja jõustada meetmeid, mis on vajalikud õiguspäraste poliitikaeesmärkide saavutamiseks;

e) lepinguosaliste vahelise kaubanduse ja investeerimise lihtsustamine, sealhulgas jooksvate maksete vaba ülekandmise ja kapitali vaba liikumise kaudu;

f) investeeringuid soodustava keskkonna väljatöötamine, nähes ette läbipaistvad, stabiilsed ja prognoositavad normid, mis tagavad investorite õiglase kohtlemise, ja kohtusüsteemi loomine, et lahendada investorite ja riigi vahelised vaidlused tulemuslikult, õiglaselt ja prognoositaval viisil;

g) lepinguosaliste riigihanketurgude tulemuslik vastastikune avamine;

h) innovatsiooni ja loovuse edendamine, tagades intellektuaalomandi õiguste piisava ja tulemusliku kaitse kooskõlas lepinguosaliste vahel kehtivate rahvusvaheliste kohustustega;

i) moonutamata konkurentsi soodustavate tingimuste edendamine eelkõige lepinguosaliste vahelises kaubanduses ja investeerimistegevuses;

j) rahvusvahelise kaubanduse arendamine viisil, mis toetab kestliku arengu majanduslikku, sotsiaalset ja keskkonnamõõdet ning

k) tulemusliku, õiglase ja prognoositava vaidluste lahendamise mehhanismi loomine käesoleva lepingu käesoleva osa tõlgendamise ja kohaldamisega seotud vaidluste lahendamiseks.

Artikkel 8.3

Üldkohaldatavad mõisted

Käesoleva lisa käesoleva osa, lisade 9, 10-A–10-E, 13-A–13-H, 15-A, 15-B, 16-A, 16-B, 16-C, 17-A–17-I, 19-A, 19-B, 19-C, 21-A, 21-B, 25, 28-A, 28-B, 29, 32-A, 32-B, 32-C, 38-A ja 38-B ning käesolevale lepingule lisatud protokollide kohaldamisel kasutatakse järgmisi mõisteid:

a) „põllumajandusleping“ – WTO asutamislepingu 1A lisas sisalduv põllumajandusleping;

b) „dumpinguvastane leping“ – WTO asutamislepingu 1A lisas sisalduv üldise tolli- ja kaubanduskokkuleppe VI artikli rakendamise leping;

c) „tollimaks“ –maks või lõiv, mis on kehtestatud kaupade impordile või sellega seoses, välja arvatud:

   i) lõiv, mis on samaväärne käesoleva lepingu artikli 9.4 kohaselt kehtestatud riigisisese maksuga;

   ii) dumpinguvastane, erikaitse-, tasakaalustav- või kaitsetollimaks, mida kohaldatakse kooskõlas GATT 1994ga, dumpinguvastase lepinguga, põllumajanduslepinguga, subsiidiumide ja tasakaalustusmeetmete lepinguga või kaitsemeetmete lepinguga, ning

   iii) tasu või muu lõiv, mis on kehtestatud impordile või sellega seoses ja mille suurus on piiratud osutatud teenuste ligikaudse maksumusega;

d) „ÜRO ühtne tooteklassifikaator (CPC)“ – ajutine ühtne tooteklassifikaator (Statistical Papers Series M nr 77, Department of International Economic and Social Affairs, Statistical Office of the United Nations, New York, 1991);

e) „päev“ – kalendripäev, sealhulgas nädalavahetused ja pühad;

f) „kehtiv“ või „olemasolev“– käesoleva lepingu jõustumise kuupäeval kehtiv;

g) „GATS“ – WTO asutamislepingu 1B lisas sisalduv teenuskaubanduse üldleping;

h) „GATT 1994“ – WTO asutamislepingu 1A lisas sisalduv 1994. aasta üldine tolli- ja kaubanduskokkulepe;

i) „lepinguosalise kaup“ – omamaine kaup GATT 1994 tähenduses, mis hõlmab ka selle lepinguosalise päritolustaatusega kaupa;

j) „harmoneeritud süsteem“ või „HS“ – kaupade kirjeldamise ja kodeerimise harmoneeritud süsteem, sealhulgas selle tõlgendamise üldreeglid ning jaotiste, gruppide ja alamrubriikide märkused, mille on välja töötanud Maailma Tolliorganisatsioon;

k) „rubriik“– harmoneeritud süsteemi klassifitseerimisnumbri neli esimest kohta;

l) „juriidiline isik“ – kohaldatava õiguse alusel nõuetekohaselt kas kasumi saamiseks või muuks otstarbeks asutatud või muul viisil korraldatud ning kas era- või riigi omandis olev juriidiline isik, sealhulgas äriühing, usaldusühing, täisühing, ühisettevõte, ühe osanikuga äriühing või ühistu;

m) „meede“ – meede kas seaduse, õigusnormi, menetluse, otsuse, haldustoimingu, nõude või tava kujul või muul kujul;

n) „lepinguosalise meede“ – meede, mille on kehtestanud või kehtima jätnud ([2]):

   i) mis tahes tasandi valitsus või ametiasutus;

([2]) Suurema selguse huvides olgu märgitud, et mõiste „meede“ hõlmab ka lepinguosalise käesolevast lepingust tulenevate kohustuste täitmiseks vajalike meetmete võtmata jätmist.

ii) valitsusväline üksus mis tahes tasandi valitsuse või ametiasutuse delegeeritud volitusi kasutades ([3]) või

iii) üksus, kes tegelikult tegutseb meetmega seoses lepinguosalise juhiste kohaselt või lepinguosalise juhtimise või kontrolli all ([4]);

o) „füüsiline isik“ –

i) ELi poole puhul liikmesriigi kodanik vastavalt selle liikmesriigi õigusele ([5]) ning

ii) Tšiili puhul Tšiili kodanik vastavalt Tšiili õigusele;

p) „päritolustaatusega kaup“ – kaup, mis vastab 10. peatükis sätestatud päritolureeglitele;

q) „isik“ – füüsiline või juriidiline isik;

r) „isikuandmed“ – mis tahes andmed tuvastatud või tuvastatava füüsilise isiku kohta;

s) „kaitsemeetmete leping“ – WTO asutamislepingu 1A lisas sisalduv kaitsemeetmete leping;

t) „sanitaar- või fütosanitaarmeede“ – WTO sanitaar- ja fütosanitaarmeetmete lepingu A lisa punktis 1 osutatud meede;

u) „subsiidiumide ja tasakaalustusmeetmete leping“ – WTO asutamislepingu 1A lisas sisalduv subsiidiumide ja tasakaalustusmeetmete leping;

v) „sanitaar- ja fütosanitaarmeetmete leping“ – WTO asutamislepingu 1A lisas sisalduv sanitaar- ja fütosanitaarmeetmete rakendamise leping;

w) „tehniliste kaubandustõkete leping“ – WTO asutamislepingu 1. lisas sisalduv tehniliste kaubandustõkete leping;

x) „intellektuaalomandi õiguste kaubandusaspektide leping“ – WTO asutamislepingu 1C lisas sisalduv intellektuaalomandi õiguste kaubandusaspektide leping ning

y) „WTO asutamisleping“ – 15. aprillil 1994 sõlmitud Marrakeshi leping, millega loodi Maailma Kaubandusorganisatsioon.

Artikkel 8.4

Seos WTO asutamislepinguga ja muude käesoleva lepingu käesoleva osa kohaldamisalasse kuuluvate kehtivate lepingutega

1. Lepinguosalised kinnitavad oma õigusi ja kohustusi üksteise suhtes, mis tulenevad WTO asutamislepingust ja muudest käesoleva lepingu käesoleva osa kohaldamisalasse kuuluvatest kehtivatest lepingutest, mille osalised nad on.

2. Ühtegi käesoleva lepingu sätet ei tõlgendata nii, nagu kohustaks see lepinguosalist tegutsema viisil, mis on vastuolus tema WTO asutamislepingust tulenevate kohustustega.

([3]) Suurema selguse huvides olgu märgitud, et käesoleva lepingu alusel kohaldatakse lepinguosalise kohustusi riigi omanduses oleva ettevõtte või muu isiku suhtes, kui ta täidab regulatiiv- või haldusülesandeid või muid valitsuse funktsioone lepinguosalise delegeeritud volituste alusel, näiteks on tal luba sundvõõrandada, litsentse väljastada, kiita heaks äritehinguid või kehtestada kvoote, makse või muid tasusid.

([4]) Suurema selguse huvides olgu märgitud, et kui lepinguosaline väidab, et teatav üksus tegutseb alapunktis iii osutatud viisil, on tal tõendamiskohustus ja ta peab esitama vähemalt usaldusväärsed kaudsed tõendid.

([5]) 17–27. peatüki kohaldamisel hõlmab mõiste „füüsiline isik“ ka Läti Vabariigis alaliselt elavat füüsilist isikut, kes ei ole Läti Vabariigi ega ühegi teise riigi kodanik, kuid kellel on Läti Vabariigi õigusnormide kohaselt õigus saada määratlemata kodakondsusega isiku pass.

3. Kui käesolev leping on vastuolus mõne muu kehtiva lepinguga, millega mõlemad lepinguosalised on ühinenud, välja arvatud WTO asutamisleping, ja mis kuulub käesoleva lepingu käesoleva osa kohaldamisalasse, konsulteerivad lepinguosalised viivitamata teineteisega, et leida vastastikku rahuldav lahendus.

B JAGU

Institutsioonilised sätted

Artikkel 8.5

Kaubanduskoosseisus tegutseva ühisnõukogu eriülesanded

1. Kui artikli 40.1 kohaselt moodustatud ühisnõukogu käsitleb käesoleva lepingu käesoleva osaga [6] seotud küsimusi, võib ta:

a) võtta vastu otsuseid, millega muudetakse järgmist:

i) liidetes 9-1 ja 9-2 esitatud tariifitabelid, et kiirendada tariifide kaotamist;

ii) peatükk 10 ja 10-A kuni 10-E lisa;

iii) 13-F ja 13-G lisa ning liide 13-E-1;

iv) 16-A, 16-D ja 16-E lisa ning 16-B lisa punkt 1;

v) 21-B lisa;

vi) 29. lisa;

vii) artikli 31.2 lõikes 1 esitatud „subsiidiumi“ määratlus niivõrd, kuivõrd see on seotud teenuseid osutavate ettevõtetega, et võtta arvesse nende arutelude tulemusi, mis peetakse tulevikus selles küsimuses WTOs või sellega seotud mõnepoolsetel foorumitel;

viii) 32-A lisa seoses viidetega lepinguosaliste territooriumil kohaldatavale õigusele;

ix) 32-B lisa seoses kriteeriumidega, mis lisatakse vastulausete ja vastuväidete menetlusse;

x) 32-C lisa seoses geograafiliste tähistega;

xi) 38-A ja 38-B lisa ning

xii) mis tahes muu säte, lisa, liide või protokoll, mille muutmine on ette nähtud käesoleva lepingu käesoleva osaga;

b) võtta vastu otsuseid käesoleva lepingu käesoleva osa sätete tõlgenduste kohta, mis on lepinguosaliste ja kõikide käesoleva lepingu käesoleva osa alusel moodustatud organite ning 33. ja 38. peatükis osutatud vahekohtute jaoks siduvad;

c) moodustada kooskõlas artikli 40.3 lõikega 3 täiendavaid allkomiteid ja muid organeid, mis vastutavad käesoleva lepingu käesoleva osa kohaldamisalasse kuuluvate küsimuste eest, ning

d) kui ta peab seda vajalikuks, kehtestada artikli 8.8 ja käesoleva punkti alapunkti c alusel moodustatud allkomiteede ja muude organite kodukorra.

2. Käesoleva lepingu käesoleva osa koordinaatorid koostavad kaubanduskoosseisus tegutseva ühisnõukogu koosoleku päevakorra artikli 8.7 lõike 2 kohaselt.

[6] Suurema selguse huvides olgu märgitud, et Tšiili rakendab kõiki kaubanduskoosseisus tegutseva ühisnõukogu vastuvõetud otsuseid *acuerdos de ejecución* (täidesaatvad lepingud) kaudu kooskõlas Tšiili õigusega.

Artikkel 8.6

Kaubanduskoosseisus tegutseva ühiskomitee eriülesanded

1. Kui artikli 40.2 kohaselt moodustatud ühiskomitee käsitleb käesoleva lepingu käesoleva osaga ([7]) seotud küsimusi, võib ta:

a) abistada ühisnõukogu kaubandus- ja investeerimisküsimustega seotud ülesannete täitmisel;

b) vastutada käesoleva lepingu käesoleva osa nõuetekohase rakendamise eest; sellega seoses ja ilma et see piiraks 38. peatükis sätestatud õigusi, võib lepinguosaline suunata ühiskomitees arutamiseks kõik küsimused, mis on seotud käesoleva lepingu käesoleva osa kohaldamise või tõlgendamisega;

c) jälgida vajaduse korral lepingu käesoleva osa sätete edasiarendamist ja hinnata selle kohaldamisel saadud tulemusi;

d) otsida asjakohaseid viise, kuidas ennetada ja lahendada probleeme, mis võivad käesoleva lepingu käesoleva osaga hõlmatud valdkondades tekkida;

e) teha järelevalvet kõigi artikli 8.8 alusel moodustatud allkomiteede ja selliste artikli 40.3 lõike 3 alusel moodustatud allkomiteede töö üle, mis täidavad käesoleva lepingu käesoleva osa kohaseid ülesandeid, ning

f) uurida, kuidas mõjutab käesoleva lepingu käesolevat osa see, kui Euroopa Liiduga ühineb uus liikmesriik.

2. Kaubanduskoosseisus tegutsev ühisnõukogu võib:

a) moodustada kooskõlas artikli 40.3 lõikega 3 täiendavaid allkomiteid ja muid organeid, mis vastutavad käesoleva lepingu käesoleva osa kohaldamisalasse kuuluvate küsimuste eest;

b) võtta vastu otsuseid, et muuta käesoleva lepingu käesolevat osa vastavalt artikli 8.5 lõike 1 punktile a ja anda artikli 8.5 lõike 1 punktis b osutatud tõlgendusi ühisnõukogu koosolekute vahelisel ajal, kui ühisnõukogu ei saa kohtuda, või nagu käesolevas lepingus on muul viisil ette nähtud ning

c) kehtestada artikli 8.8 ja käesoleva punkti alapunkti a alusel moodustatud allkomiteede ja muude organite kodukorra, kui ta peab seda asjakohaseks.

3. Käesoleva lepingu käesoleva osa koordinaatorid koostavad kaubanduskoosseisus tegutseva ühiskomitee koosoleku päevakorra artikli 8.7 lõike 2 kohaselt.

Artikkel 8.7

Käesoleva lepingu käesoleva osa koordinaatorid

1. Kumbki lepinguosaline määrab 60 päeva jooksul alates käesoleva lepingu jõustumisest käesoleva lepingu käesoleva osa koordinaatori ja teatab teisele lepinguosalisele koordinaatori kontaktandmed.

2. Koordinaatorid koostavad ühiselt päevakorra ja teevad kõik muud vajalikud koosolekute ettevalmistused ühisnõukogu, ühiskomitee ja artikli 8.8 moodustatud allkomiteede ja muude organite või selliste artikli 40.3 lõike 3 alusel moodustatud allkomiteede ja muude organite jaoks, mis täidavad käesoleva lepingu käesoleva osa kohaseid ülesandeid. Koordinaatorid võtavad vajaduse korral järelmeetmeid seoses kaubanduskoosseisus tegutseva ühisnõukogu ja kaubanduskoosseisus tegutseva ühiskomitee otsustega ning seoses allkomiteede otsustega artiklites 17.39 ja 25.20 osutatud juhtumite korral.

([7]) Suurema selguse huvides olgu märgitud, et Tšiili rakendab kõiki kaubanduskoosseisus tegutseva ühiskomitee vastuvõetud otsuseid *acuerdos de ejecución* (täidesaatvad lepingud) kaudu kooskõlas Tšiili õigusega.

Artikkel 8.8

Käesoleva lepingu käesoleva osaga seotud allkomiteed ja muud organid

1. Lepinguosalised moodustavad järgmised allkomiteed:

a) kaubandus- ja investeerimisvaldkonna korruptsiooni tõkestamise allkomitee;

b) tolli, kaubanduse lihtsustamise ja päritolureeglite allkomitee;

c) finantsteenuste allkomitee;

d) intellektuaalomandi allkomitee;

e) riigihangete allkomitee;

f) sanitaar- ja fütosanitaarmeetmete allkomitee;

g) teenuste ja investeeringute allkomitee;

h) kestlike toidusüsteemide allkomitee;

i) tehniliste kaubandustõkete allkomitee;

j) kaubavahetuse allkomitee ning

k) kaubanduse ja kestliku arengu allkomitee.

2. Käesoleva lepingu käesoleva osa koordinaatorid koostavad käesoleva lepingu käesoleva osa kohaldamisalasse kuuluvate küsimuste eest vastutavate allkomiteede ja muude organite koosolekute päevakorra artikli 8.7 lõike 2 kohaselt.

9. PEATÜKK

KAUBAVAHETUS

Artikkel 9.1

Eesmärk

Lepinguosalised liberaliseerivad järk-järgult ja vastastikku kaubavahetuse vastavalt käesoleva lepingu käesolevale osale.

Artikkel 9.2

Kohaldamisala

Kui käesoleva lepingu käesolevas osas ei ole sätestatud teisiti, kohaldatakse lepinguosalise kaubavahetuse suhtes käesoleva peatüki sätteid.

Artikkel 9.3

Mõisted

Käesolevas peatükis ja 9. lisas kasutatakse järgmisi mõisteid:

a) „impordi litsentsimise protseduuride leping“ – WTO asutamislepingu 1A lisas sisalduv impordi litsentsimise protseduuride leping;

b) „konsulaartoiming“ – menetlus, mille kaudu hangitakse eksportiva lepinguosalise territooriumil või kolmanda riigi territooriumil asuva importiva lepinguosalise konsulilt konsulaararve või konsulaarviisa faktuurarvele, päritolusertifikaadile, manifestile, kaubasaatjate ekspordideklaratsioonile või muule kauba impordiga seotud tollidokumendile;

c) „tolliväärtuse määramise leping“ – WTO asutamislepingu 1A lisas sisalduv GATT 1994 VII artikli rakendamise leping;

d) „ekspordi litsentsimise protseduur“ – haldusmenetlus, mille kohaselt nõutakse eksportiva lepinguosalise territooriumilt eksportimise eeltingimusena taotluse või muude kui tollivormistuseks üldiselt nõutavate dokumentide esitamist asjaomasele haldusasutusele või asjaomastele haldusasutustele;

e) „impordi litsentsimise protseduur“ – haldusmenetlus, mille kohaselt nõutakse importiva lepinguosalise territooriumile importimise eeltingimusena taotluse või muude kui tollivormistuseks üldiselt nõutavate dokumentide esitamist asjaomasele haldusasutusele või asjaomastele haldusasutustele;

f) „taastoodetud kaup“ – HSi gruppidesse 84–90 või rubriiki 94.02 klassifitseeritud kaup (v.a HSi rubriikidesse 84.18, 85.09, 85.10, 85.16 ja 87.03 või alamrubriikidesse 8414.51, 8450.11, 8450.12, 8508.1 ja 8517.11 klassifitseeritud kaup):

   i) mis täielikult või osaliselt koosneb kasutatud kaupadest saadud osadest;

   ii) millel on samasugused toimivus- ja tööomadused nagu samaväärsel uuel kaubal ning

   iii) millele antakse sama garantii nagu samaväärsele uuele kaubale.

g) „parandamine“ – kauba töötlemine, et parandada töödefekte või olulisi kahjustusi, millega kaasneb kauba algse funktsiooni taastamine, või et tagada kauba vastavus tehnilistele kasutusnõuetele, milleta kaupa ei saaks enam ettenähtud eesmärgil tavapärasel viisil kasutada; kauba parandamine hõlmab restaureerimist ja hooldust, kuid ei hõlma toimingut või protsessi,

   i) mis hävitab kauba põhiomadused või loob uue või kaubanduslikult erineva kauba;

   ii) mis muudab lõpetamata kauba valmiskaubaks või

   iii) mida kasutatakse kauba tehnilise toimivuse parandamiseks või täiustamiseks;

h) „üleminekukategooria“ – tollimaksude kaotamise ajavahemik, mille kestus on 0–7 aastat ja pärast mida on kaup tollimaksuvaba, kui 9. lisas esitatud tariifitabelites ei ole sätestatud teisiti.

Artikkel 9.4

Võrdne kohtlemine riigisisesel maksustamisel ja reguleerimisel

Kumbki lepinguosaline tagab teise lepinguosalise kaupade võrdse kohtlemise kooskõlas GATT 1994 III artikliga ning selle märkuste ja lisasätetega. Selleks inkorporeeritakse GATT 1994 III artikkel ning selle märkused ja lisasätted käesolevasse lepingusse ning muudetakse *mutatis mutandis* selle osaks.

Artikkel 9.5

Tollimaksude vähendamine või kaotamine

1. Kui käesolevas lepingus ei ole sätestatud teisiti, vähendab kumbki lepinguosaline teise lepinguosalise päritolustaatusega kaupade suhtes kohaldatavaid tollimakse või kaotab need vastavalt oma tariifitabelile, mis on esitatud 9. lisas.

2. Lõike 1 kohaldamisel loetakse tollimaksu baasmääraks 9. lisas esitatud tariifitabelis vastava kauba puhul märgitud baasmäär.

3. Kui lepinguosaline vähendab oma kohaldatavat enamsoodustusrežiimi tollimaksumäära, kohaldatakse vähendatud maksumäärade suhtes selle lepinguosalise tariifitabelit, mis on esitatud 9. lisas. Kui lepinguosaline vähendab oma kohaldatavat enamsoodustusrežiimi tollimaksumäära konkreetse tariifirea baasmäärast madalamale tasemele, arvutab ta kohaldatava soodusmäära, mis tagab tollimaksumäära vähendamise kooskõlas enamsoodustusrežiimi tollimaksumäära vähendamisega, ja säilitab asjaomase tariifirea puhul võrreldava soodustuse seni, kuni kohaldatav enamsoodustusrežiimi tollimaksumäär on baasmäärast madalam. Asjaomase tariifirea puhul vastab võrreldav soodustus igal üleminekuperioodil lepinguosalise 9. lisas esitatud tariifitabelis sätestatud baasmäära ja selle tariifirea puhul kõnealuse tariifitabeli kohaselt kohaldatava tollimaksumäära vahele, mis on jagatud kõnealuse baasmääraga, väljendades tulemuse protsentides.

4. Emma-kumma lepinguosalise taotlusel konsulteerivad lepinguosalised teineteisega, et kaaluda võimalust kiirendada 9. lisa tariifitabelites sätestatud tollimaksude vähendamist või kaotamist. Seda konsulteerimist arvesse võttes võib ühisnõukogu võtta vastu otsuse 9. lisa muutmise kohta, et kiirendada tollitariifide vähendamist või kaotamist.

Artikkel 9.6

Olukorra säilitamine

1. Kui käesoleva lepingu käesolevas osas ei ole sätestatud teisiti, ei tõsta kumbki lepinguosaline ühtegi 9. lisas sätestatud tollimaksumäära, mis on sätestatud baasmäärana, ega kehtesta teise lepinguosalise päritolustaatusega kaubale ühtegi uut tollimaksu.

2. Suurema selguse huvides olgu märgitud, et pärast tollimaksu ühepoolset vähendamist võib lepinguosaline tõsta kõnealuse tollimaksu 9. lisa kohaselt asjaomaseks üleminekuperioodiks määratud tasemele.

Artikkel 9.7

Eksporditollimaksud, -maksud ja muud lõivud

1. Kumbki lepinguosaline ei kehtesta ega jäta kehtima ühtegi tollimaksu, muud maksu ega lõivu, mida kohaldatakse kauba teise lepinguosalise territooriumile eksportimise suhtes või sellega seoses; ega ühtegi teisele lepinguosalisele eksporditavalt kaubalt tasutavat riigisisest maksu või muud lõivu, mis ületab maksu või lõivu, mida kohaldataks samasuguse kauba suhtes siis, kui see on ette nähtud omamaiseks tarbimiseks.

2. Käesolev artikkel ei takista kumbagi lepinguosalist maksustamast eksporti artikli 9.8 kohaselt lubatud tasu või lõivuga.

Artikkel 9.8

Tasud ja formaalsused

1. Tasud ja muud lõivud, mille lepinguosaline kehtestab teise lepinguosalise kauba impordile või ekspordile või sellega seoses, piirduvad osutatud teenuste ligikaudse maksumusega ega kujuta endast omamaiste kaupade kaudset kaitset ega impordi või ekspordi maksustamist fiskaaleesmärkidel.

2. Lepinguosalised ei kehtesta impordile ega ekspordile ega sellega seoses tasusid ega muid lõive väärtuse alusel.

3. Kumbki lepinguosaline võib kehtestada lõive või nõuda kulude hüvitamist üksnes konkreetsete teenuste osutamise korral, sealhulgas järgmistel juhtudel:

a) tollitöötajate kohalolu väljaspool tolliasutuse ametlikke lahtiolekuaegu või väljaspool tolliasutuse tööruume, kui seda on nõutud;

b) analüüsid või eksperdiaruanded kauba kohta ja postitasud kauba tagastamise eest taotlejale, eelkõige otsuste puhul, mis on seotud siduva teabega või tollialaste õigusnormide kohaldamist käsitleva teabe esitamisega;

c) kauba läbivaatamine või kaubaproovide võtmine kontrollimise eesmärgil või kauba hävitamine, kui sellega kaasnevad muud kulud kui tollitöötajate kasutamisega seotud kulud, või

d) erakorralised kontrollimeetmed, kui sellised meetmed on vajalikud kauba laadi või võimaliku riski tõttu.

4. Kumbki lepinguosaline avaldab viivitamata kõik impordi või ekspordiga seoses kohaldatavad tasud ja lõivud viisil, mis võimaldab valitsustel, kauplejatel ja teistel huvitatud isikutel nendega tutvuda.

5. Kumbki lepinguosaline ei nõua teise lepinguosalise kauba impordi puhul konsulaartoiminguid ega nendega seotud tasusid või lõive.

Artikkel 9.9

Parandatud kaubad

1. Lepinguosaline ei kohalda tollimaksu mis tahes päritoluga kauba suhtes, mis siseneb uuesti tema tolliterritooriumile pärast seda, kui see on ajutiselt eksporditud tema tolliterritooriumilt teise lepinguosalise tolliterritooriumile parandamiseks.

2. Lõiget 1 ei kohaldata tollilattu, vabakaubanduspiirkonda või sarnase staatusega piirkonda imporditud kauba suhtes, mis eksporditakse seejärel parandamiseks, kuid mida ei reimpordita tollilattu, vabakaubanduspiirkonda või sarnase staatusega piirkonda.

3. Lepinguosaline ei kohalda tollimaksu mis tahes päritoluga kauba suhtes, mis imporditakse ajutiselt teise lepinguosalise tolliterritooriumilt parandamiseks ([8]).

Artikkel 9.10

Taastoodetud kaubad

1. Kui käesoleva lepingu käesolevas osas ei ole sätestatud teisiti, ei kohalda lepinguosaline teise lepinguosalise taastoodetud kaupade suhtes korda, mis on ebasoodsam kui see, mida ta kohaldab samasuguste uute kaupade suhtes.

2. Suurema selguse huvides olgu märgitud, et taastoodetud kaupade impordi- ja ekspordikeeldude või -piirangute suhtes kohaldatakse artiklit 9.11. Kui lepinguosaline kehtestab või jätab kehtima kasutatud kaupade suhtes kohaldatavaid impordi- ja ekspordikeelde või -piiranguid, ei kohalda ta neid meetmeid taastoodetud kaupade suhtes.

3. Lepinguosaline võib nõuda, et taastoodetud kaubad tuleb tema territooriumil turustamiseks või müügiks identifitseerida taastoodetud kaupadena ning et need peavad vastama kõigile tehnilistele nõuetele, mida kohaldatakse samasuguste uute kaupade suhtes.

Artikkel 9.11

Impordi- ja ekspordipiirangud

GATT 1994 XI artikkel, sealhulgas selle märkused ja lisasätted, inkorporeeritakse käesoleva lepingu käesolevasse ossa ning muudetakse *mutatis mutandis* selle osaks. Seetõttu ei või kumbki lepinguosaline kehtestada ega jätta kehtima teise lepinguosalise kauba impordi suhtes või teise lepinguosalise territooriumile suunatud kauba ekspordi või ekspordiks müügi suhtes kohaldatavaid keelde ega piiranguid, mis ei ole kooskõlas GATT 1994 XI artikliga, sealhulgas selle märkuste ja lisasätetega.

([8]) ELi poole territooriumil kasutatakse käesoleva lõike kohaldamisel seestöötlemise protseduuri, mis on sätestatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu 9. oktoobri 2013. aasta määruses (EL) nr 952/2013, millega kehtestatakse liidu tolliseadustik (ELT L 269, 10.10.2013, lk 1).

Artikkel 9.12

Päritolu märkimine

Kui Tšiili kohaldab ELi poole kaupade suhtes päritoluriigi kohustusliku märkimise nõuet, võib ühiskomitee otsustada, et Tšiilisse importimisel vastavad märgistusega „Made in EU" või sarnase kohalikus keeles märgistusega kaubad kõnealusele nõudele. Käesolev artikkel ei mõjuta kummagi lepinguosalise õigust täpsustada nende toodete liiki, mille puhul on päritoluriigi märkimine kohustuslik. Käesoleva artikli suhtes ei kohaldata 10. peatükki.

Artikkel 9.13

Impordi litsentsimise protseduurid

1. Kumbki lepinguosaline tagab, et lepinguosaliste vahelises kaubavahetuses kohaldatavaid impordi litsentsimise protseduure kohaldatakse neutraalselt ning hallatakse ausalt, õiglaselt, mittediskrimineerivalt ja läbipaistvalt.

2. Lepinguosaline kehtestab või jätab kehtima impordi litsentsimise protseduurid teise lepinguosalise territooriumilt tema territooriumile importimise tingimusena üksnes juhul, kui halduseesmärgi saavutamiseks ei ole mõistlikult võimalik rakendada muud asjakohast korda.

3. Lepinguosaline ei kehtesta ega jäta kehtima impordi mitteautomaatse litsentsimise protseduuri teise lepinguosalise territooriumilt tema territooriumile importimise tingimusena, välja arvatud juhul, kui see on vajalik käesoleva lepingu käesoleva osaga kooskõlas oleva meetme rakendamiseks. Lepinguosaline, kes kehtestab impordi mitteautomaatse litsentsimise protseduuri, teatab teisele lepinguosalisele selgelt, millist meedet selle kaudu rakendatakse.

4. Kumbki lepinguosaline tagab, et võimalikud impordi litsentsimise protseduurid kehtestatakse ja neid hallatakse kooskõlas impordi litsentsimise protseduuride lepingu artiklitega 1, 2 ja 3. Sel eesmärgil inkorporeeritakse kõnealuse lepingu artiklid 1, 2 ja 3 käesolevasse lepingusse ja muudetakse *mutatis mutandis* selle osaks.

5. Lepinguosaline, kes kehtestab impordi litsentsimise uued protseduurid või muudab kehtivaid impordi litsentsimise protseduure, teatab sellest teisele lepinguosalisele 60 päeva jooksul pärast impordi litsentsimise uute protseduuride või kehtivates impordi litsentsimise protseduurides tehtud muudatuste avaldamise kuupäeva. Teade peab sisaldama käesoleva artikli lõikes 3 ja impordi litsentsimise protseduuride lepingu artikli 5 lõikes 2 osutatud teavet. Lepinguosaline loetakse olevat selle kohustuse täitnud, kui ta on impordi litsentsimise uutest protseduuridest või kehtivates impordi litsentsimise protseduurides tehtud muudatustest teatanud impordi litsentsimise protseduuride lepingu artikli 4 kohaselt moodustatud impordi litsentsimise komiteele, esitades kõnealuse lepingu artikli 5 lõikes 2 nimetatud teabe.

6. Teise lepinguosalise taotlusel esitab lepinguosaline viivitamata kogu asjakohase teabe, sealhulgas impordi litsentsimise protseduuride lepingu artikli 5 lõikes 2 nimetatud teabe, impordi litsentsimise protseduuride kohta, mille ta kavatseb kehtestada, on kehtestanud või jätab kehtima, samuti impordi litsentsimise kehtivate protseduuride muudatuste kohta.

Artikkel 9.14

Ekspordi litsentsimise protseduurid

1. Kumbki lepinguosaline avaldab nii ekspordi litsentsimise võimalikud uued protseduurid kui ka ekspordi litsentsimise olemasolevate protseduuride muudatused viisil, mis võimaldab valitsustel, kauplejatel ja teistel huvitatud isikutel nendega tutvuda. Võimaluse korral toimub selline avaldamine hiljemalt 30 päeva enne protseduuride või muudatuse jõustumist ja igal juhul hiljemalt asjaomaste protseduuride või muudatuse jõustumise kuupäeval.

2. Kumbki lepinguosaline tagab, et ekspordi litsentsimise protseduuride avaldamisel avaldatakse järgmine teave:

a) ekspordi litsentsimise protseduuride või nendes tehtavate muudatuste tekst;

b) kaubad, mille suhtes konkreetset ekspordi litsentsimise protseduuri kohaldatakse;

c) ekspordi litsentsimise protseduuri puhul ekspordilitsentsi taotlemise protsessi kirjeldus ja kriteeriumid, millele taotleja peab vastama, et tal oleks õigus ekspordilitsentsi taotleda, näiteks lepinguosalise territooriumil tegevusloa omamine, investeeringu tegemine või säilitamine või teatava ettevõtte vormis tegutsemine;

d) kontaktpunkt või -punktid, kust huvitatud isikud saavad lisateavet ekspordilitsentsi saamise tingimuste kohta;

e) haldusasutus või -asutused, kellele tuleb esitada taotlus või muud asjakohased dokumendid;

f) ekspordi litsentsimise protseduuri kaudu rakendatava meetme või rakendavate meetmete kirjeldus;

g) ajavahemik, mille jooksul ekspordi litsentsimise protseduur kehtib, välja arvatud juhul, kui protseduur jääb kehtima kuni selle tühistamise või muutmiseni uues väljaandes;

h) kui lepinguosaline kavatseb kasutada ekspordi litsentsimise protseduuri ekspordikvoodi haldamiseks, siis kvoodi üldkogus ja vajaduse korral väärtus ning kvoodi avamise ja sulgemise kuupäevad; ning

i) võimalikud vabastused või erandid, mis asendavad ekspordilitsentsi saamise nõuet, teave selle kohta, kuidas neid vabastusi või erandeid taotleda või kasutada, ning nende võimaldamise kriteeriumid.

3. Kumbki lepinguosaline teatab oma kehtivatest ekspordi litsentsimise protseduuridest teisele lepinguosalisele 30 päeva jooksul pärast käesoleva lepingu jõustumist. Lepinguosaline, kes võtab vastu uued ekspordi litsentsimise protseduurid või muudab olemasolevaid ekspordi litsentsimise protseduure, teatab sellest teisele lepinguosalisele 60 päeva jooksul pärast ekspordi litsentsimise uute protseduuride või olemasolevates ekspordi litsentsimise protseduurides tehtud muudatuste avaldamise kuupäeva. Teade peab sisaldama viidet allikale või allikatele, kus on avaldatud lõike 2 kohaselt nõutav teave, ning vajaduse korral asjaomase riikliku veebisaidi või veebisaitide aadressi.

4. Suurema selguse huvides olgu märgitud, et ühtegi käesoleva artikli sätet ei tõlgendata nii, nagu kohustaks see lepinguosalist andma ekspordilitsentsi ega takista lepinguosalist täitmast oma kohustusi, mis tulenevad ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsioonidest ning mitmepoolsetest massihävitusrelvade leviku tõkestamise kokkulepetest ja ekspordikontrolli kokkulepetest.

Artikkel 9.15

Tolliväärtuse määramine

Kumbki lepinguosaline määrab tema territooriumile imporditavate teise lepinguosalise kaupade tolliväärtuse vastavalt GATT 1994 VII artiklile ja tolliväärtuse määramise lepingule. Sel eesmärgil inkorporeeritakse GATT 1994, sealhulgas selle märkused ja lisasätted, VII artikkel ning tolliväärtuse määramise lepingu, sealhulgas selle tõlgendusmärkused, artiklid 1–17 käesolevasse lepingusse ja muudetakse *mutatis mutandis* selle osaks.

Artikkel 9.16

Soodustuste kasutamine

1. Käesoleva lepingu käesoleva osa toimimise jälgimiseks ja soodustuste kasutamise määra arvutamiseks vahetavad lepinguosalised igal aastal impordistatistikat ajavahemiku jooksul, mis algab üks aasta pärast käesoleva lepingu jõustumist ja lõpeb 10 aasta möödudes tollimaksude kaotamise lõpuleviimisest kõigi kaupade puhul vastavalt 9. lisas sätestatud tariifitabelitele. Kui ühiskomitee ei otsusta teisiti, pikendatakse seda ajavahemikku automaatselt viie aasta võrra. Ühiskomitee võib otsustada seda veelgi pikendada.

2. Lõike 1 kohane impordistatistika vahetamine hõlmab andmeid kõige viimase aasta kohta, mille andmed on kättesaadavad, sealhulgas väärtust ja asjakohasel juhul mahtu tariifirea tasandil teise lepinguosalise nende kaupade impordi puhul, mille suhtes kohaldatakse käesoleva lepingu käesoleva osa kohast sooduskohtlemist, ja nende kaupade puhul, mille suhtes ei kohaldata sooduskohtlemist.

Artikkel 9.17

Sooduskohtlemise haldamise erimeetmed

1. Lepinguosalised teevad koostööd, et hoida ära, avastada ja tõkestada tollialaste õigusnormide rikkumisi, mis on seotud käesoleva peatüki alusel võimaldatud sooduskohtlemisega, kooskõlas oma kohustustega, mis tulenevad 10. peatükist ja käesolevale lepingule lisatud tolliküsimustes vastastikuse haldusabi andmist käsitlevast protokollist.

2. Lepinguosaline võib lõikes 3 sätestatud korras ajutiselt peatada asjaomaste kaupade sooduskohtlemise, kui ta on objektiivse, veenva ja kontrollitava teabe põhjal teinud kindlaks, et käesoleva peatüki alusel võimaldatud sooduskohtlemise saamiseks on teine lepinguosaline tollialaseid õigusnorme ulatuslikult ja süstemaatiliselt rikkunud, ning on jõudnud järeldusele, et:

a) teine lepinguosaline on päritolureeglite rikkumise avastamisel või tõkestamisel süstemaatiliselt jätnud rakendamata meetmed kaupade päritolustaatuse kontrollimiseks ja käesolevale lepingule lisatud tolliküsimustes vastastikuse haldusabi andmist käsitleva protokolli muude nõuete täitmiseks või need meetmed on ebapiisavad;

b) teine lepinguosaline on süstemaatiliselt keeldunud päritolutõendi hilisemast kontrollimisest, kui lepinguosaline on seda taotlenud, või kontrollimise tulemuste õigeaegsest edastamisest või on kontrollimisel või tulemuste edastamisel põhjendamatult viivitanud või

c) teine lepinguosaline on seoses sooduskohtlemisega süstemaatiliselt keeldunud käesolevale lepingule lisatud tolliküsimustes vastastikuse haldusabi andmist käsitlevast protokollist tulenevate kohustuste kohase koostöö tegemisest või abi osutamisest.

3. Lepinguosaline, kes on teinud lõikes 2 osutatud järelduse, teatab sellest põhjendamatu viivituseta ühiskomiteele ja alustab teise lepinguosalisega ühiskomitees konsultatsioone, et jõuda mõlemat lepinguosalist rahuldava lahenduseni.

Kui lepinguosalised ei jõua vastastikku rahuldava lahenduse suhtes kokkuleppele kolme kuu jooksul alates teatamise kuupäevast, võib kõnealuse järelduse teinud lepinguosaline otsustada ajutiselt peatada asjaomaste kaupade sooduskohtlemise. Nimetatud lepinguosaline teatab sooduskohtlemise ajutisest peatamisest põhjendamatu viivituseta ühiskomiteele.

Ajutist peatamist kohaldatakse üksnes ajavahemiku jooksul, mis on vajalik asjaomase lepinguosalise finantshuvide kaitsmiseks, ja mitte kauem kui kuus kuud. Kui aga olukord, mis tingis sooduskohtlemise esialgse peatamise, püsib ka pärast kuuekuulise ajavahemiku möödumist, võib asjaomane lepinguosaline otsustada peatamist pikendada. Iga ajutise peatamise üle peetakse ühiskomitees korrapäraseid konsultatsioone.

4. Kumbki lepinguosaline avaldab kooskõlas oma sisekorraga importijatele suunatud teated lõikes 3 osutatud ajutist peatamist käsitlevate teadete või otsuste kohta.

Artikkel 9.18

Kaubavahetuse allkomitee

Artikli 8.8 lõike 1 kohaselt moodustatud kaubavahetuse allkomitee:

a) teostab järelevalvet käesoleva peatüki ja 9. lisa rakendamise ja haldamise üle;

b) edendab lepinguosaliste vahelist kaubavahetust, sealhulgas artikli 9.5 lõike 4 kohaste konsultatsioonide kaudu, mis käsitlevad turulepääsuga seotud tariifse kohtlemise parandamist ja vajaduse korral muid küsimusi;

c) pakub foorumit käesoleva peatükiga seotud küsimuste arutamiseks ja lahendamiseks;

d) tegeleb viivitamata lepinguosaliste vahelise kaubavahetuse takistustega, eelkõige nendega, mis on seotud mittetariifsete meetmete kohaldamisega, ning vajaduse korral suunab sellised küsimused arutamiseks ühiskomiteele;

e) esitab lepinguosalistele soovitusi käesoleva peatüki muutmiseks või täiendamiseks;

f) koordineerib soodustuste kasutamisega seotud teabe vahetamist või lepinguosaliste vahelist kaubavahetust käsitleva muu teabe vahetamist;

g) vaatab harmoneeritud süsteemi võimalikud tulevased muudatused läbi, et tagada, et kummagi lepinguosalise käesoleva lepingu käesolevast osast tulenevad kohustused ei muutu, ning annab nõu võimalike sellega seotud vastuolude lahendamiseks;

h) täidab artiklis 15.17 sätestatud ülesandeid.

10. PEATÜKK

PÄRITOLUREEGLID JA PÄRITOLUMENETLUSED

A JAGU

Päritolureeglid

Artikkel 10.1

Mõisted

Käesolevas peatükis ja 10-A – 10-E lisas kasutatakse järgmisi mõisteid:

a) „klassifitseerimine“ – toote või materjali liigitamine harmoneeritud süsteemi teatavasse gruppi, rubriiki või alamrubriiki;

b) „kaubasaadetis“ – tooted, mis saadetakse samaaegselt ühelt eksportijalt ühele kaubasaajale või mis saadetakse eksportijalt kaubasaajale üheainsa veodokumendi alusel või selle dokumendi puudumisel üheainsa arve alusel;

c) „tolliasutus“ –

i) Tšiili puhul riiklik tolliteenistus ning

ii) ELi poole puhul tolliküsimuste eest vastutavad Euroopa Komisjoni talitused ning liikmesriikide tolliasutused ja muud asutused, kes vastutavad tollialaste õigusnormide kohaldamise ja täitmise tagamise eest;

d) „eksportija“ – lepinguosalise territooriumil asuv isik, kes kooskõlas selle lepinguosalise õigusnormidega ekspordib või toodab päritolustaatusega toodet ja kes väljastab päritolukinnituse;

e) „identsed tooted“ – tooted, mis igas aspektis vastavad tootekirjelduses kirjeldatud toodetele; mitme kaubasaadetise puhul päritolukinnituse esitamiseks kasutatavas kaubandusdokumendis sisalduv tootekirjeldus peab olema piisavalt täpne, võimaldamaks selgelt identifitseerida nii asjaomast toodet kui ka identseid tooteid, mida selle kinnituse alusel edaspidi imporditakse;

f) „importija“ – isik, kes impordib päritolustaatusega toodet ja taotleb selle suhtes tariifset sooduskohtlemist;

g) „materjal“ – toote tootmisel kasutatud aine, sealhulgas koostisosa, tooraine, komponent või muu osa;

h) „toode“ – tootmise tulemus, isegi kui see on ette nähtud edaspidiseks kasutamiseks materjalina teise toote tootmisel; ning

i) „tootmine“ – iga liiki töö või töötlemine, kaasa arvatud komplekteerimine.

Artikkel 10.2

Üldnõuded

1. Kui lepinguosaline kohaldab vastavalt käesoleva lepingu käesolevale osale teise lepinguosalise päritolustaatusega kauba suhtes tariifset sooduskohtlemist, siis tingimusel, et toode vastab kõigile muudele käesolevas peatükis sätestatud kohaldatavatele nõuetele, käsitatakse teise lepinguosalise päritolustaatusega toodetena järgmisi tooteid:

a) tooted, mis on artikli 10.4 kohaselt täielikult saadud selle lepinguosalise territooriumil;

b) tooted, mille tootmiseks on kasutatud vaid selle lepinguosalise päritolustaatusega materjale; ning

c) tooted, mis on toodetud selle lepinguosalise territooriumil, kasutades päritolustaatuseta materjale, tingimusel et need vastavad 10-B lisas sätestatud nõuetele.

2. Kui toode on omandanud päritolustaatuse vastavalt lõikele 1, ei käsitata selle toote tootmisel kasutatud päritolustaatuseta materjale päritolustaatuseta materjalidena, kui seda toodet kasutatakse sisendmaterjalina muus tootes.

3. Päritolustaatuse omandamise nõuded peavad olema lepinguosalise territooriumil katkestusteta täidetud.

Artikkel 10.3

Päritolu kumulatsioon

1. Lepinguosalise toodet käsitatakse teise lepinguosalise päritolustaatusega tootena, kui seda toodet kasutatakse sisendmaterjalina teise toote tootmisel kõnealuse teise lepinguosalise territooriumil, tingimusel et tehtav töö ja töötlus on ulatuslikum kui üks või mitu artiklis 10.6 osutatud toimingut.

2. Harmoneeritud süsteemi gruppi 3 klassifitseeritud materjale, mis on pärit lõike 4 punktis b osutatud riikidest ja mida kasutatakse harmoneeritud süsteemi alamrubriiki 1604.14 klassifitseeritud tuunikalakonservide tootmiseks, võib käsitada lepinguosalise päritolustaatusega materjalidena, kui on täidetud lõike 3 punktides a–e sätestatud tingimused ning kui kõnealune lepinguosaline saadab teate artiklis 10.31 osutatud allkomiteele läbivaatamiseks.

3. Ühiskomitee võib artiklis 10.31 osutatud allkomitee soovituse alusel otsustada, et teatavaid käesoleva artikli lõikes 4 osutatud kolmandatest riikidest ([9]) pärit materjale võib käsitada lepinguosalise päritolustaatusega materjalidena, kui neid kasutatakse toote tootmiseks selle lepinguosalise territooriumil, tingimusel et:

a) kummalgi lepinguosalisel on kehtiv kaubandusleping, mille kohaselt on selle kolmanda riigiga moodustatud vabakaubanduspiirkond GATT 1994 XXIV artikli tähenduses;

b) käesolevas lõikes osutatud materjalide päritolu määratakse kindlaks kooskõlas päritolureeglitega, mida kohaldatakse:

   i) vastavalt ELi poole kaubanduslepingule, mille kohaselt on kõnealuse kolmanda riigiga moodustatud vabakaubanduspiirkond, kui asjaomast materjali kasutatakse toote tootmiseks Tšiilis; ning

   ii) vastavalt Tšiili kaubanduslepingule, mille kohaselt on kõnealuse kolmanda riigiga moodustatud vabakaubanduspiirkond, kui asjaomast materjali kasutatakse toote tootmiseks ELi poole territooriumil;

c) kõnealuse lepinguosalise ja kõnealuse kolmanda riigi vahel on sõlmitud kokkulepe piisava halduskoostöö kohta, millega tagatakse käesoleva peatüki täielik rakendamine ja mis sisaldab sätteid materjalide päritolu käsitlevate asjakohaste dokumentide kasutamise kohta, ning kõnealune lepinguosaline teavitab teist lepinguosalist kõnealusest kokkuleppest;

d) materjalide tootmine või töötlemine selle lepinguosalise territooriumil on ulatuslikum kui üks või mitu artiklis 10.6 osutatud toimingut ning

([9]) „Kolmas riik“ on määratletud artikli 1.3 punktis c.

e) lepinguosalised lepivad kokku võimalikes muudes kohaldatavates tingimustes.

4. Lõikes 3 osutatud kolmandad riigid on:

a) Kesk-Ameerika riigid Costa Rica, El Salvador, Guatemala, Honduras, Nicaragua ja Panama ning

b) Andide piirkonna riigid Colombia, Ecuador ja Peruu.

Artikkel 10.4

Täielikult ühes riigis või ühel territooriumil saadud kaup

1. Järgmisi tooteid käsitatakse kaubana, mis on täielikult saadud ühe lepinguosalise territooriumil:

a) tema territooriumil kasvatatud või koristatud taimed ja köögiviljatooted;

b) tema territooriumil sündinud ja kasvatatud elusloomad;

c) tema territooriumil kasvatatud elusloomadest saadud tooted;

d) tema territooriumil küttimise, püünisjahi, kalapüügi, kogumise või kinnipüüdmise (kuid mitte väljaspool selle lepinguosalise territoriaalmerd) tulemusena saadud tooted;

e) tema territooriumil sündinud ja kasvatatud ning tapetud loomadest saadud tooted;

f) tema territooriumil vesiviljelusest saadud tooted, kui veeorganismid, sealhulgas kalad, molluskid, koorikloomad, muud veeselgrootud ja veetaimed on sündinud või kasvatatud sellisest seemnevarust nagu munad, kalamari ja niisk, kalavastsed, kalamaimud või vastsed, sekkudes tootmise suurendamiseks kasvatus- või kasvuprotsessidesse, näiteks korrapärase asustamise, söötmise või röövloomade eest kaitsmise teel;

g) tema territooriumil kaevandatud või muul viisil hangitud mineraalid või muud looduslikult esinevad ained, mida ei ole nimetatud punktides a–f;

h) merekalapüügisaadused ja muud saadused, mis on selle lepinguosalise laevaga püütud väljaspool territoriaalmerd;

i) selle lepinguosalise kalatöötlemislaevade pardal üksnes punktis h osutatud saadustest valmistatud tooted;

j) selle lepinguosalise või tema isiku poolt väljaspool territoriaalmerd merepõhjast või selle aluspinnasest kaevandatud saadused, tingimusel et sellel lepinguosalisel või tema isikul on õigus asjaomast merepõhja või selle aluspinnast töödelda;

k) tema territooriumil toodetud või seal kogutud kasutatud toodete jäätmed või jäägid, tingimusel et need tooted sobivad üksnes tooraine taaskasutamiseks; ning

l) tema territooriumil toodetud tooted, mis on toodetud üksnes punktides a–k osutatud toodetest.

2. Lõike 1 punktides h ja i kasutatud mõisted „lepinguosalise laev“ ja „lepinguosalise kalatöötlemislaev“ tähendavad vastavalt laeva ja kalatöötlemislaeva, mis:

a) on registreeritud Euroopa Liidu liikmesriigis või Tšiilis;

b) sõidab Euroopa Liidu liikmesriigi või Tšiili lipu all ja

c) vastab ühele järgmistest tingimustest:

i) kuulub enam kui 50 % ulatuses Euroopa Liidu liikmesriigi või Tšiili füüsilistele isikutele või

ii) kuulub juriidilisele isikule:

A) mille peakontor ja peamine tegevuskoht on Euroopa Liidu liikmesriigis või Tšiilis ning

B) millest üle 50 % kuulub vastava lepinguosalise isikutele.

Artikkel 10.5

Lubatud kõrvalekalded

1. Kui toote tootmisel kasutatud päritolustaatuseta materjal ei vasta 10-B lisas sätestatud nõuetele, loetakse see toode järgmistel tingimustel siiski lepinguosalise päritolustaatusega tooteks:

a) kõigi toodete puhul, [10] välja arvatud harmoneeritud süsteemi gruppidesse 50–63 klassifitseeritud tooted, ei ületa päritolustaatuseta materjalide koguväärtus 10 % toote tehasehinnast;

b) harmoneeritud süsteemi gruppidesse 50–63 klassifitseeritud toodete puhul kohaldatakse 10-A lisa märkustes 6–8 sätestatud lubatud kõrvalekaldeid.

2. Lõiget 1 ei kohaldata, kui toote tootmisel kasutatud päritolustaatuseta materjalide väärtus või mass ületab päritolustaatuseta materjalide väärtuse või massi suhtes kehtestatud maksimummäära, mis on kindlaks määratud 10-B lisas sätestatud nõuetes.

3. Lõiget 1 ei kohaldata toodete suhtes, mis on artikli 10.4 tähenduses täielikult saadud ühe lepinguosalise territooriumil. Kui 10-B lisa kohaselt peavad toote tootmisel kasutatavad materjalid olema täielikult saadud ühes riigis või ühel territooriumil, kohaldatakse käesoleva artikli lõikeid 1 ja 2.

Artikkel 10.6

Ebapiisav töö või töötlus

1. Olenemata artikli 10.2 lõike 1 punktist c ei loeta toodet lepinguosalise päritolustaatusega tooteks, kui selle lepinguosalise territooriumil tehakse päritolustaatuseta materjalidega ainult üks või mitu järgmistest toimingutest:

a) säilitustoimingud, nagu kuivatamine, külmutamine, soolvees hoidmine jms toimingud, mille ainus eesmärk on tagada toote hea seisukorra säilimine selle vedamisel ja ladustamisel;

b) pakendite lahtivõtmine ja kokkupanek;

c) pesemine, puhastamine, tolmu, oksiidi, õli, värvi või muu katte eemaldamine;

d) tekstiili ja tekstiiltoodete triikimine või pressimine;

e) lihtsad värvimis- ja poleerimistoimingud;

f) riisi koorimine ja osaline või täielik kroovimine; teravilja ja riisi poleerimine ja glaseerimine;

g) suhkru toonimine või maitsestamine või tükkipressimine; tahke kristallsuhkru osaline või täielik jahvatamine;

h) puuviljade, pähklite ja köögiviljade koorimine, kividest või seemnetest puhastamine ja lüdimine;

i) teritamine, lihtlihvimine või lihtlõikamine;

j) tuulamine, uhtmine, sortimine, klassifitseerimine, liigitamine või kokkusobitamine;

k) lihtne klaas- või plastpudelitesse, plekkpurkidesse, kottidesse, karpidesse, kastidesse pakkimine, alustele jms kinnitamine ning kõik muu lihtne pakendamine;

[10] Harmoneeritud süsteemi grupid 1–24, kooskõlas 10-A lisa märkusega 9.

l) märkide, etikettide, logode ja muude eristusmärkide kinnitamine või trükkimine toodetele või nende pakenditele;

m) ühte või mitut sorti toodete segamine, sh suhkru segamine mis tahes muu ainega;

n) toote osade lihtne kokkupanemine terviktoote saamiseks või toote osadeks lammutamine;

o) lihtne vee lisamine või toodete lahjendamine või dehüdreerimine või denatureerimine või

p) loomade tapmine.

2. Lõike 1 kohaldamisel käsitatakse toimingut lihtsana, kui selle tegemiseks ei ole vaja erioskusi ega spetsiaalselt toodetud või paigaldatud masinaid, aparaate või seadmeid.

Artikkel 10.7

Kvalifikatsiooniühik

1. Käesoleva peatüki kohaldamisel on kvalifikatsiooniühikuks konkreetne toode, mida käsitatakse põhiühikuna toote klassifitseerimisel harmoneeritud süsteemi alusel.

2. Kui kaubasaadetis koosneb mitmest identsest tootest, mis on klassifitseeritud samasse HSi rubriiki, võetakse käesoleva peatüki kohaldamisel arvesse iga üksikut toodet.

Artikkel 10.8

Tarvikud, varuosad ja tööriistad

1. Seadme, masina, aparaadi või sõidukiga kaasas olevaid tarvikuid, varuosi ja tööriistu, mis kuuluvad tavavarustuse hulka ja mis sisalduvad selle hinnas või mille kohta ei esitata eraldi arvet, käsitatakse koos kõnealuse seadme, masina, aparaadi või sõidukiga ühe tootena.

2. Lõikes 1 osutatud tarvikuid, varuosi ja tööriistu ei võeta toote päritolu määramisel arvesse, välja arvatud päritolustaatuseta materjalide maksimaalse väärtuse arvutamisel, kui toote suhtes kohaldatakse 10-B lisas sätestatud päritolustaatuseta materjalide maksimaalset väärtust.

Artikkel 10.9

Komplektid

Harmoneeritud süsteemi tõlgendamise 3. üldreeglis määratletud komplekte käsitatakse lepinguosalise päritolustaatusega komplektidena, kui kõik nende koostisosad on päritolustaatusega tooted. Kui komplekt koosneb päritolustaatusega ja päritolustaatuseta toodetest, käsitatakse komplekti tervikuna lepinguosalise päritolustaatusega komplektina, tingimusel et päritolustaatuseta toodete väärtus ei ületa 15 % komplekti tehasehinnast.

Artikkel 10.10

Neutraalsed elemendid

Selleks et määrata kindlaks, kas toode on lepinguosalise päritolustaatusega toode või mitte, ei ole vaja kindlaks määrata järgmiste toote tootmisel kasutatavate elementide päritolu:

a) kütus, energia, katalüsaatorid ja lahustid;

b) toote katsetamiseks ja kontrollimiseks kasutatavad seadmed, aparaadid ja tarvikud;

c) masinad, tööriistad, stantsid ja valuvormid;

d) seadmete ja hoonete hooldamiseks kasutatavad varuosad ja materjalid;

e) lubrikandid, määrded, liitmismaterjalid ning muud tootmisel või seadmete ja hoonete käitamisel kasutatavad materjalid;

f) kindad, prillid, jalatsid, rõivad, ohutusvahendid ja tarvikud;

g) muu materjal, mida toode ei sisalda, kuid mille puhul on võimalik tõendada, et selle kasutamine moodustab osa toote tootmisest.

Artikkel 10.11

Pakendid, pakkematerjalid ja mahutid

1. Kui harmoneeritud süsteemi tõlgendamise 5. üldreegli kohaselt klassifitseeritakse koos tootega ka pakkematerjalid ja mahutid, millesse toode on pakendatud jaemüügiks, ei võeta neid pakkematerjale ja mahuteid toote päritolu määramisel arvesse, välja arvatud päritolustaatuseta materjalide maksimaalse väärtuse arvutamisel, kui toote suhtes kohaldatakse päritolustaatuseta materjalide maksimaalset väärtust vastavalt 10-B lisale.

2. Selle kindlakstegemisel, kas tegemist on lepinguosalise päritolustaatusega tootega, ei võeta arvesse pakkematerjale ja mahuteid, mida kasutatakse toote kaitsmiseks veo ajal.

Artikkel 10.12

Asendatavate materjalide arvestuslik eraldamine

1. Asendatavad päritolustaatusega ja päritolustaatuseta materjalid eraldatakse ladustamise ajal füüsiliselt, et säilitada nende vastav staatus. Neid materjale võib kasutada toote tootmisel, ilma et neid ladustamise ajal füüsiliselt eraldataks, tingimusel et kasutatakse arvestusliku eraldamise meetodit.

2. Lõikes 1 osutatud arvestusliku eraldamise meetodit kohaldatakse kooskõlas varude haldamise meetodiga, mis tuleneb lepinguosalise territooriumil rakendatavatest üldtunnustatud raamatupidamispõhimõtetest. Arvestusliku eraldamise meetod peab tagama, et nende toodete arv, mida võib käsitada lepinguosalise päritolustaatusega toodetena, ei ületa ühelgi ajahetkel arvu, mis oleks saadud varude füüsilisel eraldamisel nende ladustamise ajal.

3. Lõike 1 kohaldamisel tähendavad „asendatavad materjalid“ sama liiki ja sama kaubandusliku kvaliteediga materjale, millel on samad tehnilised ja füüsikalised omadused ning mida ei saa üksteisest eristada, kui need on lõpptootesse lisatud.

Artikkel 10.13

Tagastatud tooted

Kui lepinguosalise päritolustaatusega toode eksporditakse selle lepinguosalise territooriumilt kolmandasse riiki ja tagastatakse selle lepinguosalise territooriumile, käsitatakse seda päritolustaatuseta tootena, välja arvatud juhul, kui selle lepinguosalise tolliasutusele tõendatakse, et:

a) tagastatud toode on täpselt sama toode kui eksporditud toode ja

b) tagastatud tootega ei ole kolmandas riigis ega eksportimise ajal tehtud ühtegi muud toimingut peale nende, mis olid vajalikud toote hea seisukorra säilitamiseks.

Artikkel 10.14

Mittemuutmise reegel

1. Lepinguosalise territooriumil vabasse ringlusse laskmiseks deklareeritud päritolustaatusega toodet ei tohi pärast eksportimist ja enne vabasse ringlusse laskmiseks deklareerimist muuta ega muundada ning sellega ei tohi teha muid toiminguid peale nende, mis on vajalikud toote hea seisukorra säilitamiseks või märkide, etikettide, plommide või dokumentide lisamiseks, et tagada vastavus importiva lepinguosalise konkreetsetele riigisisestele nõuetele.

2. Toodet võib ladustada või esitleda kolmandas riigis, tingimusel et see jääb kõnealuses kolmandas riigis tollijärelevalve alla.

3. Ilma et see piiraks B jao kohaldamist, võib kaubasaadetised kolmanda riigi territooriumil jagada osadeks, kui seda teeb eksportija või see toimub tema vastutusel, tingimusel et need kaubasaadetised jäävad kolmandas riigis tollijärelevalve alla.

4. Kui tekib kahtlus, kas lõigetes 1–3 sätestatud tingimused on täidetud või mitte, võib importiva lepinguosalise tolliasutus nõuda, et importija tõendaks nende tingimuste täitmist. Seda võib teha mis tahes viisil, sealhulgas selliste lepinguliste veodokumentidega nagu veokiri, faktiliste või konkreetsete tõenditega, mis põhinevad pakendite märgistamisel või nummerdamisel, või muude tootega seotud tõenditega.

Artikkel 10.15

Näitused

1. Päritolustaatusega toodete suhtes, mis saadetakse kolmandasse riiki näitusele ja müüakse pärast näitust impordiks lepinguosalise territooriumile, kohaldatakse importimisel käesoleva lepingu käesoleva osa sätteid, kui tolliasutusele tõendatakse, et:

a) eksportija on saatnud need tooted lepinguosalise territooriumilt sellesse kolmandasse riiki, kus näitus toimus, ja on neid seal eksponeerinud;

b) see eksportija on tooted müünud või muul viisil võõrandanud lepinguosalise territooriumil asuvale isikule;

c) tooted on saadetud näituse ajal või vahetult pärast seda samas seisukorras, milles need näitusele saadeti; ning

d) tooteid ei ole pärast näitusele saatmist kasutatud muudel eesmärkidel kui näitusel esitlemiseks.

2. Päritolukinnitus väljastatakse kooskõlas B jaoga ja esitatakse tolliasutustele importiva lepinguosalise tolliprotseduuride kohaselt. Päritolukinnitusel tuleb märkida näituse nimi ja aadress.

3. Lõiget 1 kohaldatakse kõikide kaubandus-, tööstus-, põllumajandus- või käsitöönäituste, messide või samalaadsete avalike näituste või väljapanekute suhtes, mida ei korraldata isiklikel eesmärkidel kauplustes või äriruumides välismaiste toodete müümiseks ja mille jooksul tooted jäävad tollikontrolli alla.

4. Importiva lepinguosalise tolliasutus võib nõuda tõendeid selle kohta, et tooted on jäänud näituse toimumise riigis tollikontrolli alla, ning täiendavaid dokumentaalseid tõendeid selle kohta, millistel tingimustel neid tooteid on eksponeeritud.

B JAGU

Päritolumenetlused

Artikkel 10.16

Tariifse sooduskohtlemise taotlus

1. Importiv lepinguosaline võimaldab tariifset sooduskohtlemist käesoleva peatüki tähenduses teise lepinguosalise päritolustaatusega tootele importija tariifse sooduskohtlemise taotluse alusel. Importija vastutab tariifse sooduskohtlemise taotluse õigsuse ja käesolevas peatükis sätestatud nõuete täitmise eest.

2. Tariifse sooduskohtlemise taotluse aluseks on kas:

a) päritolukinnitus, mille eksportija on väljastanud vastavalt artiklile 10.17;

b) importija teadmine, arvestades ka artiklis 10.19 sätestatud tingimusi.

3. Tariifse sooduskohtlemise taotlus ja selle alus, millele on osutatud lõikes 2, esitatakse tollideklaratsioonis kooskõlas importiva lepinguosalise õigusnormidega.

4. Importija, kes esitab tariifse sooduskohtlemise taotluse, mis põhineb lõike 2 punktis a osutatud päritolukinnitusel, säilitab päritolukinnituse ja esitab selle nõudmise korral importiva lepinguosalise tolliasutusele.

Artikkel 10.17

Päritolukinnitus

1. Toote eksportija väljastab päritolukinnituse, mis põhineb toote päritolustaatust tõendaval teabel, sealhulgas asjakohasel juhul teabel toote tootmisel kasutatud materjalide päritolustaatuse kohta.

2. Eksportija vastutab väljastatud päritolukinnituse ja lõike 1 kohaselt esitatud teabe õigsuse eest. Kui eksportijal on alust arvata, et päritolukinnitus sisaldab ebaõiget teavet või põhineb ebaõigel teabel, teavitab ta importijat viivitamata toote päritolustaatust mõjutavatest muutustest. Sel juhul parandab importija impordideklaratsiooni ja maksab tasumisele kuuluva tollimaksu.

3. Eksportija kasutab päritolukinnituse väljastamiseks üht 10-C lisas sätestatud keeleversioonidest ja esitab päritolukinnituse kaubaarvel või muul äridokumendil, milles päritolustaatusega toodet kirjeldatakse piisavalt täpselt, et seda oleks võimalik harmoneeritud süsteemi nomenklatuuris identifitseerida. Importiv lepinguosaline ei nõua importijalt päritolukinnituse tõlke esitamist.

4. Päritolukinnitus kehtib üks aasta alates selle koostamise kuupäevast.

5. Päritolukinnituse võib väljastada:

a) ühest või mitmest tootest koosneva ühekordse kaubasaadetise kohta, mis imporditakse lepinguosalise territooriumile, või

b) mitme identsetest toodetest koosneva kaubasaadetise kohta, mis imporditakse lepinguosalise territooriumile päritolukinnituses märgitud ajavahemiku jooksul, mis ei ületa 12 kuud.

6. Importiv lepinguosaline lubab importija taotlusel ja juhul, kui importiva lepinguosalise kehtestatud nõuetest ei tulene teisiti, esitada üheainsa päritolukinnituse harmoneeritud süsteemi tõlgendamise 2. üldreegli punkti a tähenduses kokkupanemata või lahtivõetud toodete kohta, mis on klassifitseeritud harmoneeritud süsteemi XV–XXI jaotisesse ja mis imporditakse osade kaupa.

Artikkel 10.18

Väikesed lahknevused ja väikesed vead

Importiva lepinguosalise tolliasutus ei lükka tariifse sooduskohtlemise taotlust tagasi, kui päritolukinnituse ja tolliasutusele esitatud dokumentide vahel esinevad väikesed lahknevused või kui päritolukinnituses esinevad väikesed vead.

Artikkel 10.19

Importija teadmine

1. Importiv lepinguosaline võib oma õigusnormides sätestada tingimused, mille kohaselt määratakse kindlaks, millised importijad võivad esitada tariifse sooduskohtlemise taotluse importija teadmise alusel.

2. Olenemata lõikest 1 peab importija teadmine, et toode on päritolustaatusega, põhinema teabel, mis tõendab, et toode kvalifitseerub tegelikult päritolustaatusega tooteks ja vastab päritolustaatuse omandamiseks käesolevas peatükis sätestatud nõuetele.

Artikkel 10.20

Andmete säilitamise nõuded

1. Importija, kes taotleb lepinguosalise territooriumile imporditava toote suhtes tariifset sooduskohtlemist, peab:

a) juhul, kui sooduskohtlemise taotlus põhineb päritolukinnitusel, säilitama eksportija väljastatud päritolukinnitust vähemalt kolm aastat alates toote sooduskohtlemise taotluse kuupäevast; ning

b) juhul, kui sooduskohtlemise taotlus põhineb importija teadmisel, säilitama teavet, mis tõendab, et toode vastab päritolustaatuse omandamiseks käesolevas peatükis sätestatud nõuetele, vähemalt kolm aastat alates sooduskohtlemise taotluse esitamise kuupäevast.

2. Päritolukinnituse väljastanud eksportija säilitab päritolukinnituse koopiaid ja kõiki muid dokumente, mis tõendavad toote vastavust päritolustaatuse omandamiseks käesolevas peatükis sätestatud nõuetele, vähemalt neli aastat pärast päritolukinnituse väljastamist.

3. Käesoleva artikli kohaselt säilitatavaid dokumente võib hoida elektroonilisel kujul vastavalt importiva või eksportiva lepinguosalise õigusnormidele.

Artikkel 10.21

Erandid päritolukinnitusi käsitlevatest nõuetest

1. Tooteid, mis saadetakse pakkidena eraisikult eraisikule või mis kuuluvad reisijate isikliku pagasi hulka, võib importida päritolustaatusega toodetena, ilma et päritolukinnitus oleks nõutav, tingimusel et neid tooteid ei impordita kaubanduslikul eesmärgil, need on deklareeritud käesoleva peatüki nõuetele vastavatena ja sellise deklaratsiooni õigsuses ei ole kahtlust.

2. Importi, mis on juhuslik ja koosneb üksnes kauba saajate või reisijate või nende pereliikmete isiklikuks tarbeks mõeldud toodetest, ei käsitata impordina kaubanduslikul eesmärgil, kui kauba laadi ja koguse põhjal on ilmne, et sellel puudub kaubanduslik eesmärk, tingimusel et import ei ole osa impordiseeriast, mida võib põhjendatult pidada impordiks, mida teostatakse eraldi selleks, et vältida päritolukinnituse nõude täitmist.

3. Lõikes 1 osutatud toodete koguväärtus ei tohi ületada 500 eurot või sellega võrdväärset summat lepinguosalise vääringus, kui tegemist on pakkidega, või 1 200 eurot või sellega võrdväärset summat lepinguosalise vääringus, kui tegemist on reisijate isikliku pagasi hulka kuuluvate toodetega.

Artikkel 10.22

Kontrollimine

1. Importiva lepinguosalise tolliasutus võib kontrollida toote päritolustaatust või muude käesolevas peatükis sätestatud nõuete täitmist riskihindamise meetodite alusel, mis võivad hõlmata juhuvalikut. Selliseks kontrollimiseks võib importiva lepinguosalise tolliasutus saata teabenõude importijale, kes esitas sooduskohtlemise taotluse vastavalt artiklile 10.16.

2. Importiva lepinguosalise tolliasutus, kes saadab lõike 1 kohase teabenõude, ei nõua toote päritolu kohta rohkem kui järgmist teavet:

a) päritolukinnitus, kui sooduskohtlemise taotlus põhines päritolukinnitusel; ning

b) teave päritolukriteeriumide täitmise kohta, mis on järgmine:

i) kui päritolukriteerium on „täielikult saadud ühes riigis või ühel territooriumil“, siis kohaldatav kategooria (nagu saagikoristus, kaevandamine, kalapüük) ja tootmiskoht;

ii) kui päritolukriteerium põhineb tariifse klassifitseerimise muutmisel, siis kõigi päritolustaatuseta materjalide loetelu, sealhulgas nende materjalide tariifne klassifikatsioon (päritolukriteeriumist sõltuvalt kas 2-, 4- või 6-kohaline number);

iii) kui päritolukriteerium põhineb väärtusmeetodil, siis lõpptoote väärtus ja kõigi tootmisel kasutatud päritolustaatuseta materjalide väärtus;

iv) kui päritolukriteerium põhineb toote massil, siis lõpptoote mass ja lõpptootes kasutatud asjaomaste päritolustaatuseta materjalide mass; ning

v) kui päritolukriteerium põhineb konkreetsel tootmisprotsessil, siis selle konkreetse protsessi kirjeldus.

3. Nõutud teavet esitades võib importija lisada muud teavet, mida ta peab kontrollimise seisukohast asjakohaseks.

4. Kui tariifse sooduskohtlemise taotlus põhineb eksportija väljastatud päritolukinnitusel, millele on osutatud artikli 10.16 lõike 2 punktis a, esitab importija kõnealuse päritolukinnituse, kuid võib vastata importiva lepinguosalise tolliasutusele märkides, et käesoleva artikli lõike 2 punktis b osutatud teavet ei ole võimalik esitada.

5. Kui tariifse sooduskohtlemise taotlus põhineb importija teadmisel, millele on osutatud artikli 10.16 lõike 2 punktis b, võib kontrolli teostav importiva lepinguosalise tolliasutus pärast selle artikli lõike 1 kohase teabenõude esitamist saata importijale täiendava teabenõude, kui ta leiab, et toote päritolustaatuse või muude käesolevas peatükis sätestatud nõuete täitmise kontrollimiseks on vaja lisateavet. Importiva lepinguosalise tolliasutus võib vajaduse korral nõuda importijalt konkreetseid dokumente ja teavet.

6. Kui importiva lepinguosalise tolliasutus otsustab peatada asjaomastele toodetele tariifse sooduskohtlemise kohaldamise kuni kontrollitulemuste selgumiseni, võib ta pakkuda importijale võimalust tooted vabastada. Toodete vabastamise tingimusena võib importiv lepinguosaline nõuda tagatist või muud asjakohast ettevaatusabinõud. Tariifse sooduskohtlemise peatamine lõpetatakse võimalikult kiiresti pärast seda, kui importiva lepinguosalise tolliasutus on kindlaks teinud asjaomaste toodete päritolustaatuse või muude käesolevas peatükis sätestatud nõuete täitmise.

Artikkel 10.23

Halduskoostöö

1. Selleks et tagada käesoleva peatüki nõuetekohane kohaldamine, teevad lepinguosalised toodete päritolustaatuse või muude käesolevas peatükis sätestatud nõuete täitmise kontrollimiseks teineteisega oma tolliasutuste kaudu koostööd.

2. Kui tariifse sooduskohtlemise taotlus põhineb artikli 10.16 lõike 2 punktis a osutatud päritolukinnitusel, võib kontrolli teostav importiva lepinguosalise tolliasutus pärast seda, kui ta on artikli 10.22 lõike 1 kohaselt nõudnud teavet importijalt, saata kahe aasta jooksul pärast sooduskohtlemise taotluse esitamise kuupäeva teabenõude eksportiva lepinguosalise tolliasutusele, kui ta leiab, et toote päritolustaatuse või käesolevas peatükis sätestatud muude nõuete täitmise kontrollimiseks on vaja lisateavet. Importiva lepinguosalise tolliasutus võib vajaduse korral nõuda eksportiva lepinguosalise tolliasutuselt konkreetseid dokumente ja teavet.

3. Importiva lepinguosalise tolliasutus lisab lõikes 2 osutatud teabenõudele järgmise teabe:

a) päritolukinnitus või selle koopia;

b) teabenõude esitanud tolliasutuse andmed;

c) kontrollitava eksportija nimi;

d) kontrollimise objekt ja ulatus ning

e) vajaduse korral kõik asjakohased dokumendid.

4. Eksportiva lepinguosalise tolliasutus võib kooskõlas kõnealuse lepinguosalise õigusnormidega teostada omapoolse kontrolli, nõudes eksportijalt dokumentide või mis tahes muude tõendite esitamist või külastades eksportija valdusi, et vaadata läbi dokumendid ja tutvuda toote tootmisel kasutatavate vahenditega.

5. Pärast lõikes 2 osutatud teabenõude saamist esitab eksportiva lepinguosalise tolliasutus importiva lepinguosalise tolliasutusele järgmise teabe:

a) nõutavad dokumendid, kui need on olemas;

b) arvamus toote päritolustaatuse kohta;

c) kontrollitud toote kirjeldus ning päritolureeglite kohaldamiseks vajalik tariifne klassifikatsioon;

d) toote päritolustaatust kinnitav tootmisprotsessi kirjeldus ja selgitus;

e) teave selle kohta, kuidas toote päritolustaatust lõike 4 kohaselt kontrolliti; ning

f) vajaduse korral lisadokumendid.

6. Eksportiva lepinguosalise tolliasutus ei edasta lõike 5 punktis a või f osutatud teavet importiva lepinguosalise tolliasutusele ilma eksportija nõusolekuta.

7. Lepinguosaliste tolliasutused peaksid kogu nõutud teavet, sealhulgas lisadokumente ja kogu muud kontrolli käsitlevat teavet, soovitavalt vahetama elektrooniliselt.

8. Lepinguosalised esitavad käesoleva lepingu käesoleva osa kohaselt määratud koordinaatorite kaudu teineteisele oma tolliasutuste kontaktandmed, samuti neis kontaktandmetes toimunud muutused 30 päeva jooksul pärast muutuse toimumist.

Artikkel 10.24

Vastastikune abi pettusevastases võitluses

Käesoleva peatüki sätete rikkumise kahtluse korral osutavad lepinguosalised üksteisele vastastikust abi vastavalt käesolevale lepingule lisatud tolliküsimustes vastastikuse haldusabi andmist käsitlevale protokollile.

Artikkel 10.25

Tariifse sooduskohtlemise taotluste rahuldamata jätmine

1. Kui lõigetes 3–5 sätestatud nõuetest ei tulene teisiti, võib importiva lepinguosalise tolliasutus jätta tariifse sooduskohtlemise taotluse rahuldamata, kui:

a) kolme kuu jooksul pärast artikli 10.22 lõike 1 kohase teabenõude esitamist:

i) ei ole importija vastanud;

ii) ei ole päritolukinnitust esitatud, kuigi tariifse sooduskohtlemise taotlus põhines artikli 10.16 lõike 2 punktis a osutatud päritolukinnitusel või

iii) ei ole importija esitanud piisavat teavet toote päritolustaatuse kinnitamiseks, kuigi tariifse sooduskohtlemise taotlus põhines artikli 10.16 lõike 2 punktis b osutatud importija teadmisel;

b) kolme kuu jooksul pärast lisateabe nõudmist vastavalt artikli 10.22 lõikele 5:

i) ei ole importija vastanud või

ii) ei ole importija esitanud piisavat teavet toote päritolustaatuse kinnitamiseks;

c) kümne kuu jooksul pärast artikli 10.23 lõike 2 kohase teabenõude esitamist:

i) ei ole eksportiva lepinguosalise tolliasutus vastanud või

ii) ei ole eksportiva lepinguosalise tolliasutus esitanud piisavat teavet toote päritolustaatuse kinnitamiseks.

2. Importiva lepinguosalise tolliasutus võib tariifse sooduskohtlemise taotluse rahuldamata jätta, kui taotluse esitanud importija ei täida muid käesolevas peatükis sätestatud nõudeid kui need, mis on seotud toodete päritolustaatusega.

3. Kui importiva lepinguosalise tolliasutusel on piisav alus tariifse sooduskohtlemise taotluse rahuldamata jätmiseks vastavalt käesoleva artikli lõikele 1 ja kui eksportiva lepinguosalise tolliasutus on esitanud artikli 10.23 lõike 5 punkti b kohase arvamuse, milles kinnitatakse toodete päritolustaatust, teatab importiva lepinguosalise tolliasutus eksportiva lepinguosalise tolliasutusele oma kavatsusest sooduskohtlemise taotlus rahuldamata jätta kahe kuu jooksul alates kõnealuse arvamuse kättesaamisest.

4. Pärast lõikes 3 osutatud teate edastamist korraldatakse lepinguosalise taotlusel konsultatsioonid kolme kuu jooksul kõnealuse teate kuupäevast arvates. Konsultatsioonide pidamise aega võib poolte tolliasutuste vastastikusel kokkuleppel igal üksikjuhul eraldi pikendada. Konsulteerimine võib toimuda artiklis 10.31 osutatud allkomitee kehtestatud korras.

5. Konsulteerimise tähtaja möödumisel jätab importiva lepinguosalise tolliasutus tariifse sooduskohtlemise taotluse rahuldamata üksnes juhul, kui tal ei ole võimalik toote päritolustaatust kinnitada ja ta on andnud importijale õiguse olla ära kuulatud.

Artikkel 10.26

Konfidentsiaalsus

1. Kumbki lepinguosaline kohustub kooskõlas oma õigusnormidega tagama teise lepinguosalise poolt käesoleva peatüki kohaselt talle esitatud teabe konfidentsiaalsuse ja kaitsma seda teavet avalikustamise eest.

2. Importiva lepinguosalise asutused kasutavad neile laekunud teavet üksnes käesoleva peatüki kohaldamiseks.

3. Kumbki lepinguosaline tagab, et käesoleva peatüki kohaselt kogutud konfidentsiaalset teavet ei kasutata muul eesmärgil kui toodete päritolu ja tolliküsimusi käsitlevate otsuste haldamine ja täitmise tagamine, kui konfidentsiaalse teabe esitanud isik või lepinguosaline ei ole andnud luba muul eesmärgil kasutamiseks.

4. Olenemata lõikest 3 võib lepinguosaline lubada kasutada käesoleva peatüki kohaselt kogutud teavet haldus-, kohtu- või kohtulaadsetes menetlustes, mis algatatakse käesoleva peatüki rakendamisega seotud tollialaste õigusnormide rikkumise tõttu. Lepinguosaline teavitab enne sellist kasutamist asjaomase teabe esitanud isikut või lepinguosalist.

Artikkel 10.27

Tagasimaksed ja tariifse sooduskohtlemise taotlused pärast importimist

1. Kumbki lepinguosaline näeb ette, et importija võib pärast importimist taotleda tariifset sooduskohtlemist ja toote eest makstud ülemääraste tollimaksude tagasimaksmist, kui:

a) importija ei taotlenud tariifset sooduskohtlemist importimise ajal;

b) taotlus esitatakse hiljemalt kaks aastat pärast importimise kuupäeva; ning

c) asjaomane toode vastas tariifse sooduskohtlemise tingimustele ajal, mil see imporditi lepinguosalise territooriumile.

2. Lõike 1 kohaselt esitatud taotluse alusel tariifse sooduskohtlemise võimaldamise tingimusena võib importiv lepinguosaline nõuda, et importija:

a) taotleks tariifset sooduskohtlemist kooskõlas importiva lepinguosalise õigusnormidega;

b) esitaks vajaduse korral päritolukinnituse ning

c) täidaks samal viisil kõik muud käesolevas peatükis sätestatud nõuded, mis olnuks kohaldatavad siis, kui tariifset sooduskohtlemist oleks taotletud importimise ajal.

Artikkel 10.28

Haldusmeetmed ja -karistused

1. Vajaduse korral kehtestab lepinguosaline kooskõlas oma vastavate õigusnormidega haldusmeetmed ja -karistused isiku suhtes, kes toote tariifse sooduskohtlemise saamiseks koostab või laseb koostada dokumendi, mis sisaldab ebaõiget teavet, või kes ei täida nõudeid, mis on sätestatud:

a) artiklis 10.20;

b) artikli 10.23 lõikes 4, jättes esitamata tõendid või keeldudes külastuse lubamisest, või

c) artikli 10.17 lõikes 2, jättes tollideklaratsioonis esitatud tariifse sooduskohtlemise taotluse parandamata ja tasumisele kuuluva tollimaksu maksmata, kui algne sooduskohtlemise taotlus põhines ebaõigel teabel.

2. Juhtudel, kui importija teatab vabatahtlikult sooduskohtlemise taotluse parandamisest enne kontrollinõude saamist, võtab lepinguosaline oma õigusnormide kohaldamisel arvesse WTO asutamislepingu 1A lisas sisalduva kaubanduse lihtsustamise lepingu artikli 6 lõiget 3.6.

C JAGU

Lõppsätted

Artikkel 10.29

Ceuta ja Melilla

1. Käesoleva peatüki kohaldamisel ei hõlma ELi poole puhul mõiste „lepinguosaline“ Ceutat ja Melillat.

2. Ceutasse ja Melillasse importimisel kohaldatakse Tšiilist pärit toodete suhtes käesoleva lepingu käesoleva osa alusel sama tollirežiimi, mida kohaldatakse Euroopa Liidu tolliterritooriumilt pärit toodete suhtes Hispaania Kuningriigi ja Portugali Vabariigi Euroopa Liiduga ühinemise akti protokolli nr 2 alusel. Tšiili kohaldab Ceutast ja Melillast pärinevate käesoleva lepingu käesoleva osaga hõlmatud toodete importimisel sama tollirežiimi, mida kohaldatakse ELi poole territooriumilt imporditavate ja sealt pärinevate toodete suhtes.

3. Käesolevas peatükis sätestatud päritolureegleid ja -menetlusi kohaldatakse *mutatis mutandis* toodete suhtes, mida eksporditakse Tšiilist Ceutasse ja Melillasse, ning toodete suhtes, mida eksporditakse Ceutast ja Melillast Tšiilisse.

4. Ceutat ja Melillat käsitatakse ühtse territooriumina.

5. Artiklit 10.3 kohaldatakse toodete impordi ja ekspordi suhtes ELi poole, Tšiili ning Ceuta ja Melilla vahel.

6. Sõltuvalt toote päritolust märgib eksportija 10-C lisas esitatud päritolukinnituse teksti lahtris 3 „Tšiili“ või „Ceuta ja Melilla“.

7. Käesoleva artikli kohaldamise eest Ceutas ja Melillas vastutab Hispaania Kuningriigi toll.

Artikkel 10.30

Muudatused

Ühisnõukogu võib võtta vastu otsuseid käesoleva peatüki ja 10-A – 10-E lisa muutmiseks vastavalt artikli 8.5 lõike 1 punktile a.

Artikkel 10.31

Tolli, kaubanduse lihtsustamise ja päritolureeglite allkomitee

1. Tolli, kaubanduse lihtsustamise ja päritolureeglite allkomitee, mis moodustatakse artikli 8.8 lõike 1 kohaselt (edaspidi „allkomitee“), koosneb tolliküsimuste eest vastutavatest lepinguosaliste esindajatest.

2. Allkomitee vastutab käesoleva peatüki tõhusa rakendamise ja kohaldamise eest.

3. Käesoleva peatüki kohaldamisel on allkomiteel järgmised ülesanded:

a) vaadata läbi ja vajaduse korral esitada ühiskomiteele soovitusi seoses järgmisega:

   i) käesoleva peatüki rakendamine ja kohaldamine ning

   ii) lepinguosaliste ettepanekud käesoleva peatüki ja 10-A –10-E lisa muutmiseks;

b) esitada ühiskomiteele ettepanekuid selgitavate märkuste vastuvõtmiseks, et hõlbustada käesoleva peatüki rakendamist; ning

c) arutada muid käesoleva peatükiga seotud küsimusi vastavalt lepinguosaliste kokkuleppele.

Artikkel 10.32

Teel olevad või ladustatavad tooted

Lepinguosalised võivad käesoleva lepingu käesolevat osa kohaldada toodete suhtes, mis vastavad käesolevale peatükile ja on käesoleva lepingu jõustumise kuupäeval transiidis või ajutiselt ladustatud tollilaos või ELi poole või Tšiili vabatsoonis, tingimusel et importiva lepinguosalise tolliasutusele esitatakse päritolukinnitus.

Artikkel 10.33

Selgitavad märkused

Selgitavad märkused käesoleva peatüki tõlgendamise, kohaldamise ja haldamise kohta on esitatud 10-E lisas.

11. PEATÜKK

TOLL JA KAUBANDUSE LIHTSUSTAMINE

Artikkel 11.1

Eesmärgid

1. Lepinguosalised tunnistavad tolli ja kaubanduse lihtsustamise olulisust arenevas üleilmses kaubanduskeskkonnas.

2. Lepinguosalised tunnistavad, et impordi-, ekspordi- ja transiidinõuete ja -protseduuride aluseks on rahvusvahelised kaubandus- ja tollialased õigusaktid ja standardid.

3. Lepinguosalised tunnistavad, et tollialased õigusnormid ei tohi olla diskrimineerivad ning et tolliprotseduurid peavad põhinema tänapäevaste meetodite ja tõhusa kontrolli kasutamisel, et võidelda pettuste vastu, kaitsta tarbijate tervist ja ohutust ning edendada seaduslikku kaubandust. Kumbki lepinguosaline peaks oma tollialased õigusnormid ja tolliprotseduurid korrapäraselt läbi vaatama. Samuti tunnistavad lepinguosalised, et nende tolliprotseduurid ei tohi olla rohkem halduslikult koormavad ega kaubandust piiravad, kui on vaja õiguspäraste eesmärkide saavutamiseks, ning et neid protseduure tuleb kohaldada prognoositaval, järjekindlal ja läbipaistval viisil.

4. Lepinguosalised lepivad kokku omavahelise koostöö tugevdamises eesmärgiga tagada, et asjaomased tollialased õigusnormid ja tolliprotseduurid ning asjaomaste asutuste haldussuutlikkus täidavad kaubanduse lihtsustamise edendamise eesmärke, tagades samal ajal tõhusa tollikontrolli.

Artikkel 11.2

Mõisted

Käesoleva peatüki kohaldamisel tähendab „tolliasutus“:

a) Tšiili puhul riiklikku tolliteenistust *Servicio Nacional de Aduanas* või selle õigusjärglast ning

b) ELi poole puhul tolliküsimuste eest vastutavaid Euroopa Komisjoni talitusi ning liikmesriikide tolliasutusi ja muid asutusi, kes vastutavad tollialaste õigusnormide kohaldamise ja täitmise tagamise eest.

Artikkel 11.3

Tollikoostöö

1. Lepinguosalised teevad tolliküsimustes koostööd oma vastavate tolliasutuste kaudu, et tagada artiklis 11.1 sätestatud eesmärkide saavutamine.

2. Lepinguosalised arendavad koostööd, sealhulgas:

a) vahetades teavet tollialaste õigusnormide ja nende rakendamise ning tolliprotseduuride kohta, eelkõige järgmistes valdkondades:

i) tolliprotseduuride lihtsustamine ja ajakohastamine;

ii) intellektuaalomandi õiguskaitse tagamine tolliasutuste poolt;

iii) transiidi ja ümberlaadimise hõlbustamine;

iv) suhted äriringkondadega; ning

v) tarneahela turvalisus ja riskijuhtimine;

b) tehes koostööd tollialastes küsimustes, mis on seotud rahvusvaheliste kaubatarneahelate toimimise tagamise ja hõlbustamisega kooskõlas maailmakaubanduse tagamise ja lihtsustamise standardite raamistikuga, mille Maailma Tolliorganisatsioon võttis vastu 2005. aasta juunis;

c) kaaludes ühisalgatusi, mis on seotud impordi-, ekspordi- ja muude tolliprotseduuridega, sealhulgas parimate tavade vahetamise ja tehnilise abiga, ning äriringkondadele tõhusa teenuse osutamise tagamisega; selline koostöö võib hõlmata tollilaboritega, tolliametnike koolitamisega ning tollikontrolli ja -protseduuride uue tehnoloogiaga seotud teabevahetust;

d) tugevdades omavahelist tollialast koostööd rahvusvahelistes organisatsioonides, nagu WTO ja Maailma Tolliorganisatsioon;

e) nähes asjakohastel ja vajalikel juhtudel ette volitatud ettevõtjate programmide ja samaväärsete kaubanduse lihtsustamise meetmete vastastikuse tunnustamise;

f) vahetades teavet riskijuhtimismeetodite, riskistandardite ja turvakontrollide kohta, et võimalikult suures ulatuses kehtestada riskijuhtimismeetodite ning nendega seotud tingimuste ja programmide miinimumnõuded;

g) püüdes ühtlustada oma impordi-, ekspordi- ja muude tolliprotseduuride andmenõudeid, rakendades ühiseid standardeid ja andmeelemente kooskõlas Maailma Tolliorganisatsiooni andmemudeliga;

h) jagades oma ühtse teeninduskeskkonna süsteemide väljatöötamisel ja kasutuselevõtmisel saadud kogemusi ning vajaduse korral töötades välja nende süsteemide jaoks ühised andmeelementide kogumid;

i) tagades dialoogi pidamise oma vastavate poliitikaekspertide vahel, et edendada eelotsuste kasulikkust, tõhusust ja kohaldatavust tolliasutuste ja kauplejate jaoks; ning

j) vahetades vajaduse korral ja asjakohastel juhtudel tolliasutuste vahelise struktureeritud ja korduva teabevahetuse kaudu teatavat liiki tolliteavet konkreetsetel eesmärkidel, nimelt riskijuhtimise parandamiseks ja tollikontrolli tõhustamiseks, meetmete suunamiseks maksude kogumise või ohutuse ja turvalisuse seisukohast riskantsetele kaupadele ning seadusliku kaubanduse lihtsustamiseks; selline teabevahetus ei piira teabevahetust, mis võib toimuda lepinguosaliste vahel vastavalt käesolevale lepingule lisatud tolliküsimustes vastastikuse haldusabi andmist käsitlevale protokollile.

3. Käesoleva peatüki alusel toimuva lepinguosaliste vahelise teabevahetuse suhtes kohaldatakse *mutatis mutandis* teabe konfidentsiaalsuse ja isikuandmete kaitse nõudeid, mis on sätestatud käesolevale lepingule lisatud tolliküsimustes vastastikuse haldusabi andmist käsitleva protokolli artiklis 12, samuti lepinguosaliste õigusnormides sätestatud konfidentsiaalsuse ja eraelu puutumatuse nõudeid.

Artikkel 11.4

Vastastikune haldusabi

Lepinguosalised osutavad tolliküsimustes üksteisele vastastikust haldusabi kooskõlas käesolevale lepingule lisatud tolliküsimustes vastastikuse haldusabi andmist käsitleva protokolliga.

Artikkel 11.5

Tollialased õigusnormid ja tolliprotseduurid

1. Kumbki lepinguosaline tagab, et tema tollialased õigusnormid ja tolliprotseduurid:

a) põhinevad tolli ja kaubanduse valdkonnas kohaldatavatel rahvusvahelistel õigusaktidel ja standarditel, sealhulgas 14. juunil 1983 Brüsselis sõlmitud rahvusvahelisel kaupade kirjeldamise ja kodeerimise harmoneeritud süsteemi konventsioonil, samuti Maailma Tolliorganisatsiooni maailmakaubanduse tagamise ja lihtsustamise standardite raamistikul ja Maailma Tolliorganisatsiooni andmemudelil ning asjakohasel juhul 18. mail 1973 Kyotos sõlmitud ja Maailma Tolliorganisatsiooni nõukogu poolt 1999. aasta juunis vastu võetud tolliprotseduuride lihtsustamist ja ühtlustamist käsitleva muudetud Kyoto konventsiooni sisulistel elementidel;

b) põhinevad seadusliku kaubanduse kaitsel ja lihtsustamisel tema õigusnormidega ette nähtud kohaldatavate nõuete täitmise tagamise kaudu ning

c) on proportsionaalsed ja mittediskrimineerivad ning nendega välditakse ettevõtjate tarbetut koormamist, nähakse ette täiendav lihtsustamine ettevõtjate puhul, kes täidavad nõudeid kõrgel tasemel, sealhulgas sooduskohtlemine seoses kauba vabastamisele eelneva tollikontrolliga, ning tagatakse kaitsemeetmed pettuste ja ebaseadusliku või kahjustatava tegevuse vastu.

2. Töömeetodite täiustamiseks ning tollitoimingute mittediskrimineerivuse, läbipaistvuse, tõhususe, terviklikkuse ja usaldusväärsuse tagamiseks teeb kumbki lepinguosaline järgmist:

a) vaatab nõuded ja formaalsused läbi ning võimaluse korral lihtsustab neid, et tagada kauba kiire vabastamine ja vormistamine;

b) teeb tööd tolli- ja muude asutuste nõutavate andmete ja dokumentide edasise lihtsustamise ja standardimise nimel, et vähendada ettevõtjate, sealhulgas väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate aja- ja rahakulu, ning

c) tagab kõrgeimate usaldusväärsusstandardite säilitamise, rakendades meetmeid, mis kajastavad kõnealuses valdkonnas kohaldatavate asjakohaste rahvusvaheliste konventsioonide ja õigusaktide põhimõtteid.

Artikkel 11.6

Kauba vabastamine

Kumbki lepinguosaline tagab, et tema tolliasutused, piiriteenistused või muud pädevad asutused:

a) näevad ette kauba viivitamatu vabastamise ajavahemiku jooksul, mis ei ole pikem, kui on vaja tollialaste ja muude kaubandusega seotud õigusnormide järgimise ja formaalsuste täitmise tagamiseks;

b) näevad ette dokumentide ja muu nõutava teabe eelneva elektroonilise edastamise ja töötlemise enne kauba saabumist;

c) näevad ette võimaluse kauba vabastamiseks enne tollimaksude, maksude, tasude ja lõivude lõplikku kindlaksmääramist, tingimusel et esitatakse tagatis, kui see on ette nähtud liikmesriigi õigusnormidega, et tagada nende maksmine; ning

d) omistavad nõutavate kontrollide planeerimisel ja läbiviimisel asjakohase prioriteetsuse kiiresti riknevale kaubale.

Artikkel 11.7

Lihtsustatud tolliprotseduurid

Kumbki lepinguosaline võtab vastu või jätab kehtima meetmed, mis võimaldavad tema õigusnormides sätestatud kriteeriumidele vastavatel ettevõtjatel saada kasu tolliprotseduuride täiendavast lihtsustamisest. Sellised meetmed võivad hõlmata tollideklaratsioone, mis näevad ette väiksemal hulgal andmete või lisadokumentide esitamise, või perioodilisi tollideklaratsioone, mis hõlmavad korduvat importi teatava ajavahemiku jooksul pärast kõnealuse imporditud kauba vabastamist ning on ette nähtud tollimaksude ja maksude kindlaksmääramiseks ja tasumiseks, või muid menetlusi, mis näevad ette teatavate saadetiste vabastamise kiirendatud korras.

Artikkel 11.8

Volitatud ettevõtjad

1. Kumbki lepinguosaline kehtestab või jätab kehtima kaubanduse lihtsustamise partnerlusprogrammi ettevõtjate jaoks, kes vastavad kindlaksmääratud kriteeriumidele (edaspidi „volitatud ettevõtjad“).

2. Volitatud ettevõtjaks kvalifitseerumise kriteeriumid peavad olema seotud kummagi lepinguosalise õigusnormide või protseduuride nõuete täitmisega või nende täitmata jätmise ohuga. Kindlaksmääratud kriteeriumid avaldatakse ja need võivad hõlmata järgmist:

a) tollialaste õigusaktide ja maksustamise reeglite tõsiste ja korduvate rikkumiste puudumine, sealhulgas taotleja majandustegevusega seotud raskete kuritegude puudumine;

b) taotleja tõestus, et ta on võimeline oma tegevust ja kaubavoogu kõrgetasemeliselt haldama, kasutades asjakohast tollikontrolli võimaldavat äri- ja vajaduse korral ka transpordiandmete haldamise süsteemi;

c) maksevõime, mis loetakse tõendatuks, kui taotlejal on hea finantsseisund, mis võimaldab tal oma kohustusi täita, võttes vajalikul määral arvesse asjaomase äritegevuse liigi eripära;

d) tõendatud pädevus või kutsekvalifikatsioon, mis on otseselt seotud elluviidava tegevusega; ning

e) asjakohased turbe- ja ohutusstandardid.

3. Lõikes 2 osutatud kriteeriume ei tohi kavandada ega kohaldada viisil, mis võimaldab või põhjustab samasugustes tingimustes olevate ettevõtjate vahel meelevaldset või põhjendamatut vahetegemist, ning need peavad võimaldama väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate osalemist.

4. Lõikes 1 osutatud kaubanduse lihtsustamise partnerlusprogramm sisaldab järgmisi soodustusi:

a) vähe nõudeid seoses dokumentide ja andmete esitamisega, vastavalt asjaoludele;

b) vähem füüsilisi ülevaatusi või kiirendatud kontrollid, vastavalt asjaoludele;

c) kauba lihtsustatud ja kiire vabastamine, vastavalt asjaoludele;

d) tagatiste, sealhulgas vajaduse korral üldtagatiste või vähendatud tagatiste kasutamine ning

e) kauba kontrollimine volitatud ettevõtja valdustes või muus tolli poolt lubatud kohas.

5. Lõikes 1 osutatud kaubanduse lihtsustamise partnerlusprogramm võib sisaldada ka lisasoodustusi, nagu:

a) tollimaksude, maksude, tasude ja lõivude maksetähtaja edasilükkamine;

b) üksainus tollideklaratsioon kogu impordi või ekspordi jaoks teatava ajavahemiku jooksul või

c) spetsiaalne kontaktpunkt tolliküsimustes abi osutamiseks.

Artikkel 11.9

Andmetele ja dokumentidele esitatavad nõuded

1. Kumbki lepinguosaline tagab, et impordi-, ekspordi- ja transiidiformaalsused ning andmetele ja dokumentidele esitatavad nõuded vastavad järgmistele tingimustele:

a) nad võetakse vastu ja neid kohaldatakse kaupade kiire vabastamise eesmärgil, kui vabastamise tingimused on täidetud;

b) nad võetakse vastu ja neid kohaldatakse eesmärgiga vähendada kauplejate ja ettevõtjate jaoks nõuete täitmisega seotud aja- ja rahakulu;

c) nad on kõige vähem kaubandust piirav alternatiiv, kui asjaomase poliitikaeesmärgi või asjaomaste poliitikaeesmärkide saavutamiseks on mõistlikult võimalikud kaks või rohkem alternatiivi; ning

d) neid, sealhulgas nende osi, ei jäeta kehtima, kui nad ei ole enam vajalikud.

2. Kumbki lepinguosaline kohaldab kauba vabastamisel kogu oma tolliterritooriumil ühtseid tolliprotseduure ja kasutab ühtseid tollidokumente.

Artikkel 11.10

Infotehnoloogia ja elektrooniliste maksete kasutamine

1. Kumbki lepinguosaline kasutab lepinguosaliste vahelise kaubanduse lihtsustamiseks infotehnoloogiat, mis kiirendab kaupade vabastamise protseduure.

2. Kumbki lepinguosaline:

a) teeb kaupade impordiks, ekspordiks või transiidiks nõutava tollideklaratsiooni elektrooniliselt kättesaadavaks;

b) lubab esitada tollideklaratsioone elektroonilisel kujul;

c) loob vahendi tolliteabe elektrooniliseks vahetamiseks oma kaubandusringkondadega;

d) edendab elektroonilist andmevahetust ettevõtjate ning tolliasutuste ja muude asjaomaste asutuste vahel ning

e) kasutab riskide hindamiseks ja tegevuse suunamiseks elektroonilisi riskijuhtimissüsteeme, mis võimaldavad tema tolliasutustel keskenduda oma kontrollitegevuses kõrge riskitasemega kaupadele ning hõlbustavad madala riskitasemega kaupade vabastamist ja liikumist.

3. Kumbki lepinguosaline kehtestab või jätab kehtima protseduurid, mis võimaldavad tasuda impordi ja ekspordi korral tolliasutuste kogutavad tollimaksud, maksud, tasud ja lõivud elektrooniliselt.

Artikkel 11.11

Riskijuhtimine

1. Kumbki lepinguosaline võtab vastu või säilitab tollikontrolli riskijuhtimissüsteemi.

2. Kumbki lepinguosaline kavandab ja rakendab riskijuhtimist viisil, millega välditakse meelevaldset või põhjendamatut diskrimineerimist ning rahvusvahelise kaubanduse varjatud takistusi.

3. Kumbki lepinguosaline keskendub tollikontrolli ja muude asjakohaste piirikontrollide tegemisel kõrge riskitasemega kaubasaadetistele ning kiirendab madala riskitasemega kaubasaadetiste vabastamist. Kumbki lepinguosaline võib riskijuhtimise raames valida kontrollitavaid kaubasaadetisi ka pisteliselt.

4. Lepinguosalised lähtuvad riskijuhtimisel riskide hindamisest asjakohaste valikulisuse kriteeriumide alusel.

Artikkel 11.12

Tollivormistusjärgne kontroll

1. Kumbki lepinguosaline võtab kasutusele või säilitab tollivormistusjärgsed auditid, et kiirendada kaupade vabastamist ning ühtlasi tagada vastavus oma tollialastele õigusnormidele ja muudele kaubandusega seotud õigusnormidele.

2. Kumbki lepinguosaline teeb tollivormistusjärgseid auditeid riskipõhiselt.

3. Kumbki lepinguosaline teeb tollivormistusjärgseid auditeid läbipaistvalt. Kui audit on läbi viidud ja lõplikud tulemused on teada, teatab lepinguosaline viivitamata isikule, kelle dokumente on auditeeritud, auditi tulemustest, nende põhjustest ning selle isiku õigustest ja kohustustest.

4. Lepinguosalised mõistavad, et tollivormistusjärgse auditi käigus saadud teavet võib kasutada edasistes haldus- või kohtumenetlustes.

5. Võimaluse korral kasutab kumbki lepinguosaline tollivormistusjärgsete auditite tulemusi riskijuhtimisel.

Artikkel 11.13

Läbipaistvus

1. Lepinguosalised tunnistavad, et tolli- ja kaubandusküsimustega seotud seadusandlike ettepanekute ja üldiste menetluste teemal on oluline aegsasti konsulteerida kaubandusvaldkonna esindajatega. Selleks näeb kumbki lepinguosaline ette asjakohased konsultatsioonid ametiasutuste ja äriringkondade vahel.

2. Kumbki lepinguosaline tagab, et tema tollialased ja tolliga seotud nõuded ning protseduurid vastavalt jätkuvalt äriringkondade vajadustele, järgivad parimaid tavasid ning piiravad kaubandust ka edaspidi võimalikult vähe.

3. Kumbki lepinguosaline näeb ette asjakohased korrapärased konsultatsioonid piiriteenistuste ja kauplejate või muude tema territooriumil asuvate sidusrühmade vahel.

4. Kumbki lepinguosaline avaldab viivitamata mittediskrimineerival ja ligipääsetaval viisil, sealhulgas internetis, uued tolli ja kaubanduse lihtsustamisega seotud õigusnormid enne nende kohaldamist, samuti nende õigusnormide muudatused ja tõlgendused. Sellised õigusnormid ning nende muudatused ja tõlgendused puudutavad järgmist:

a) impordi-, ekspordi- ja transiidiprotseduurid, sealhulgas sadamate, lennujaamade ja muude sisenemispunktide protseduurid, ning nõutavad vormid ja dokumendid;

b) impordi või ekspordi suhtes või sellega seoses kohaldatavate tolli- ja muude maksude määrad;

c) valitsusasutuste poolt või nende huvides impordi, ekspordi ja transiidi suhtes või nendega seoses kehtestatud tasud ja lõivud;

d) toodete tollialase klassifitseerimise või tolliväärtuse määramise reeglid;

e) päritolureegleid käsitlevad üldkohaldatavad õigusnormid ja haldusotsused;

f) impordi-, ekspordi- või transiidipiirangud või -keelud;

g) impordi-, ekspordi- või transiidiformaalsuste rikkumise korral kohaldatavad karistussätted;

h) mis tahes riigi või riikidega sõlmitud impordi-, ekspordi- või transiidilepingud või nende osad;

i) tariifikvootide haldamisega seotud menetlused;

j) sadamates ja piiripunktides asuvate tolliasutuste tööaeg ja -korraldus;

k) kontaktpunktid teabepäringute esitamiseks ning

l) muud asjakohased halduslikku iseloomuga märkused, mis on seotud alapunktidega a – k.

5. Kumbki lepinguosaline tagab, et õigusnormide avaldamise ([11]) ning uute või muudetud õigusnormide, protseduuride ja tasude või lõivude jõustumise vahele jääb mõistlik ajavahemik.

6. Kumbki lepinguosaline loob või säilitab ühe või mitu teabepunkti, et vastata valitsuste, ettevõtjate ja teiste huvitatud isikute mõistlikele päringutele tolli- ja muudes kaubandusega seotud küsimustes. Teabepunktid vastavad päringutele kummagi lepinguosalise määratud mõistliku aja jooksul, mis võib päringu laadist või keerukusest sõltuvalt olla erinev. Lepinguosaline ei nõua päringutele vastamise või nõutavate vormide ja dokumentide esitamise eest tasu.

Artikkel 11.14

Eelotsused

1. Käesoleva artikli kohaldamisel tähendab „eelotsus“ taotlejale enne taotlusega hõlmatud kauba importimist esitatud kirjalikku otsust, milles kirjeldatakse lepinguosalise poolt sellele kaubale importimisel võimaldatavat kohtlemist seoses järgmisega:

a) kauba tariifne klassifitseerimine;

b) kauba päritolustaatus ning

c) muud küsimused, milles lepinguosalised kokku lepivad.

2. Kumbki lepinguosaline väljastab eelotsuseid oma tolliasutuste kaudu. Eelotsus väljastatakse kirjaliku taotluse esitanud taotlejale mõistlikul viisil ja kindla tähtaja jooksul, sealhulgas elektroonilisel kujul, ning peab sisaldama kogu vajalikku teavet, võttes arvesse väljastava lepinguosalise õigusnorme.

3. Eelotsus kehtib vähemalt kolm aastat alates selle jõustumise kuupäevast, välja arvatud juhul, kui algse eelotsuse aluseks olevad õigusnormid, faktid või asjaolud on muutunud.

4. Lepinguosaline võib keelduda eelotsuse tegemisest, kui eelotsuse aluseks olevad faktid ja asjaolud on haldus- või kohtulikus korras läbivaatamisel või kui taotlus ei ole seotud eelotsuse kavandatud kasutamisega. Kui lepinguosaline keeldub eelotsust väljastamast, teatab ta sellest taotlejale viivitamata kirjalikult, esitades asjakohased faktid ja oma otsuse aluse.

5. Kumbki lepinguosaline avaldab vähemalt järgmise teabe:

a) eelotsuse taotlemisele esitatavad nõuded, sealhulgas nõutav teave ja taotluse vorm;

b) tähtaeg, mille jooksul eelotsus väljastatakse; ja

c) aeg, mille jooksul eelotsus kehtib.

6. Kui lepinguosaline tühistab eelotsuse, muudab eelotsust või tunnistab eelotsuse kehtetuks, teatab ta sellest taotlejale kirjalikult, esitades asjakohased faktid ja oma otsuse aluse. Lepinguosaline võib eelotsuse tagasiulatuvalt tühistada, seda muuta või selle kehtetuks tunnistada üksnes juhul, kui see põhines taotleja esitatud puudulikul, ebatäpsel, valel või eksitaval teabel.

7. Lepinguosalise väljastatud eelotsus on sellele lepinguosalisele siduv taotleja osas. Eelotsus on siduv ka taotlejale.

8. Kumbki lepinguosaline vaatab taotleja kirjaliku taotluse korral eelotsuse või selle kehtetuks tunnistamise, tühistamise või muutmise otsuse läbi.

([11]) Suurema selguse huvides olgu märgitud, et avaldamise all mõeldakse õigusnormide üldsusele kättesaadavaks tegemist.

9. Kumbki lepinguosaline teeb oma eelotsuste sisulised elemendid üldsusele kättesaadavaks, sealhulgas internetis, võttes arvesse oma õigusnormides sätestatud konfidentsiaalsusnõudeid.

Artikkel 11.15

Transiit ja ümberlaadimine

1. Kumbki lepinguosaline tagab oma territooriumi kaudu toimuva transiidi ja ümberlaadimise hõlbustamise ja tõhusa kontrolli.

2. Kumbki lepinguosaline edendab ja rakendab piirkondlikku transiidikorda, et lihtsustada kaubavahetust.

3. Kumbki lepinguosaline tagab oma asjaomaste asutuste ja ametite vahelise koostöö ja tegevuse koordineerimise, et hõlbustada transiitliiklust.

4. Tingimusel, et kõik regulatiivsed nõuded on täidetud, lubab kumbki lepinguosaline vedada oma territooriumil impordiks ettenähtud kaupa tollikontrolli all sisenemistolliasutusest teise oma territooriumil asuvasse tolliasutusse, kus kaup vabastatakse või tollivormistus tehakse.

Artikkel 11.16

Tollimaaklerid

1. Kumbki lepinguosaline ei sätesta, et kaupade impordi, ekspordi ja transiidiga seotud kohustuste täitmiseks peavad ettevõtjad kohustuslikus korras kasutama tollimaaklerit.

2. Kumbki lepinguosaline avalikustab oma meetmed tollimaaklerite kasutamise kohta.

3. Tollimaakleritele tegevuslubade andmisel kohaldab kumbki lepinguosaline läbipaistvaid, mittediskrimineerivaid ja proportsionaalseid norme.

Artikkel 11.17

Transpordieelne kontroll

Lepinguosalised ei nõua eksportkauba eelinspekteerimist, nagu see on määratletud WTO asutamislepingu 1A lisas sisalduvas eksportkauba eelinspekteerimise lepingus, ega muud kontrolli eraettevõtjate poolt sihtkohas enne tollivormistust.

Artikkel 11.18

Kaebused

1. Kumbki lepinguosaline näeb ette tõhusad, kiired, mittediskrimineerivad ja kergesti kättesaadavad menetlused, et tagada õigus esitada kaebus tolli- ja muude pädevate asutuste haldusmeetmete, ettekirjutuste ja otsuste peale, mis mõjutavad kaupade importi, eksporti või transiiti.

2. Kaebemenetlus võib hõlmata halduslikku läbivaatamist järelevalveasutuse poolt ja haldustasandil tehtud otsuste kohtulikku läbivaatamist kooskõlas lepinguosalise õigusnormidega.

3. Kaebuse esitamise õigus on ka igal isikul, kes on taotlenud tolliasutuselt või muult pädevalt asutuselt otsust ega ole ettenähtud tähtaja jooksul oma taotluse alusel otsust saanud.

4. Kumbki lepinguosaline tagab, et tema tolliasutused ja muud pädevad asutused esitavad isikutele, kellele on väljastatud haldusotsused, nende otsuste põhjendused, et hõlbustada kaebemenetluse algatamist, kui seda peetakse vajalikuks.

Artikkel 11.19

Karistused

1. Kumbki lepinguosaline tagab, et karistused, mis tema tollialaste õigusnormide kohaselt määratakse tollialaste õigusnormide või menetlusnõuete rikkumise eest, on proportsionaalsed ja mittediskrimineerivad.

2. Kumbki lepinguosaline tagab, et tema tollialaste õigusnormide või menetlusnõuete rikkumise eest määratakse karistus üksnes rikkumise eest õiguslikult vastutavale isikule.

3. Kumbki lepinguosaline tagab, et määratav karistus sõltub juhtumi faktidest ja asjaoludest ning vastab rikkumise ulatusele ja raskusastmele. Kumbki lepinguosaline hoiab ära stiimulid ja huvide konfliktid karistuste määramisel ja trahvide sissenõudmisel.

4. Kumbagi lepinguosalist julgustatakse võtma karistuse määramisel võimaliku kergendava asjaoluna arvesse tollialaste õigusnormide või menetlusnõuete rikkumise asjaolude eelnevat avalikustamist tolliasutusele.

5. Kui lepinguosaline määrab oma tollialaste õigusnormide või menetlusnõuete rikkumise eest karistuse, esitab ta isikule, kellele ta karistuse määrab, kirjaliku selgituse, milles märgitakse rikkumise laad ja kohaldatav õigusnorm või menetlus, mille kohaselt on kindlaks määratud rikkumise eest ette nähtud karistuse suurus või ulatus.

Artikkel 11.20

Tolli, kaubanduse lihtsustamise ja päritolureeglite allkomitee

1. Tolli, kaubanduse lihtsustamise ja päritolureeglite allkomitee (edaspidi „allkomitee“) moodustatakse vastavalt artikli 8.8 lõikele 1.

2. Allkomitee tagab käesoleva peatüki nõuetekohase rakendamise ja pädevate asutuste poolt piiril intellektuaalomandi õiguskaitse tagamise vastavalt 32. peatüki C jao 2. alajaole, käesolevale lepingule lisatud tolliküsimustes vastastikuse haldusabi andmist käsitlevale protokollile ja lepinguosaliste vahel kokku lepitud täiendavatele tollialastele õigusnormidele ning vaatab läbi kõik nende kohaldamisest tulenevad küsimused.

3. Allkomitee täidab järgmisi ülesandeid:

a) teostab järelevalvet käesoleva peatüki ja 10. peatüki rakendamise ja haldamise üle;

b) pakub foorumit, et konsulteerida ja arutada kõiki tolliküsimusi, sealhulgas eelkõige tolliprotseduure, tolliväärtuse määramist, tariifirežiime, tollinomenklatuuri, tollikoostööd ja vastastikust haldusabi tolliküsimustes;

c) pakub foorumit, et konsulteerida ja arutada päritolureeglitega, halduskoostööga ja intellektuaalomandi õigusi käsitlevate piirimeetmetega seotud küsimusi; ning

d) tõhustab koostööd seoses tolliprotseduuride väljatöötamise, kohaldamise ja rakendamisega, tolliküsimustes vastastikuse haldusabi andmisega, päritolureeglitega ja halduskoostööga.

4. Allkomitee võib lõikes 2 nimetatud küsimustes anda soovitusi. Ühisnõukogul või ühiskomiteel on õigus võtta vastu otsuseid riskijuhtimismeetodite, riskistandardite, turvakontrollide ja kaubanduse lihtsustamise partnerlusprogrammide vastastikuse tunnustamise kohta, sealhulgas selliste aspektide kohta nagu andmete edastamine ja vastastikku kokku lepitud soodustused.

Artikkel 11.21

Ajutine import

1. Käesoleva artikli kohaldamisel tähendab „ajutine import“ tolliprotseduuri, mille alusel võib tuua tolliterritooriumile teatavaid kaupu, sealhulgas transpordivahendeid, mis on tingimuslikult vabastatud imporditollimaksudest ja impordimaksudest, ilma et kohaldataks majanduslikku laadi impordikeelde või -piiranguid. Selliste kaupade impordil peab olema

konkreetne eesmärk ja nad peavad olema ette nähtud reekspordiks kindlaksmääratud aja jooksul, ilma et nad vahepeal muutuks, välja arvatud nende kasutamisest tulenev tavapärane kulumine.

2. Kumbki lepinguosaline lubab ajutiselt importida järgmisi kaupu, vabastades nad täielikult tingimuslikult imporditollimaksudest ja impordimaksudest ning kohaldamata oma õigusnormides sätestatud majanduslikku laadi impordikeelde või -piiranguid ([12]):

a) näitustel, messidel, kohtumistel või muudel sarnastel üritustel esitlemiseks või kasutamiseks mõeldud kaubad, see tähendab kaubad, mis on ette nähtud üritusel esitlemiseks või tutvustamiseks, kaubad, mis on ette nähtud kasutamiseks seoses välismaiste toodete esitlemisega üritusel, ning seadmed, sealhulgas suulise tõlke seadmed, heli- ja pildisalvestusseadmed ning haridusliku, teadusliku või kultuurilise iseloomuga filmid, mis on ette nähtud kasutamiseks rahvusvahelistel kohtumistel, konverentsidel või kongressidel, samuti kaubad, mis sellistel üritustel saadakse ajutiselt imporditud kaupadest; kumbki lepinguosaline võib enne ürituse toimumist nõuda valitsuse luba või tagatist või deposiiti;

b) professionaalsed töövahendid, see tähendab ajakirjanduse, heli- või teleringhäälingu seadmed, mis on vajalikud teise riigi territooriumi reportaaži tegemise eesmärgil külastavatele ajakirjanduse või ringhäälingu- või televisiooniorganisatsioonide esindajatele selleks, et edastada või salvestada materjali kindlaksmääratud saadete jaoks; kinematograafiaseadmed, mis on vajalikud teise riigi territooriumi külastavale isikule kindlaksmääratud filmi või filmide tegemiseks; mis tahes muud seadmed, mis on vajalikud teise riigi territooriumi kindlaksmääratud ülesande täitmise eesmärgil külastava isiku kutsetegevuse elluviimiseks, kui neid ei kasutata kaupade tööstuslikuks valmistamiseks või pakendamiseks või (välja arvatud käsitööriistade puhul) loodusvarade kasutamiseks, hoonete ehitamiseks, remondiks või hoolduseks või pinnasetöödeks või samalaadseteks projektideks; eespool nimetatud seadmete abiseadmed ja tarvikud; ning ajutiselt imporditud professionaalsete töövahendite parandamiseks imporditavad varuosad;

c) kaubad, mis imporditakse seoses kaubandustehinguga, kuid mille puhul import iseenesest ei kujuta endast kaubandustehingut, näiteks täidetuna imporditud pakendid, mis on ette nähtud reeksportimiseks kas tühja või täidetuna, või tühjalt imporditud pakendid, mis on ette nähtud reeksportimiseks täidetuna; konteinerid, olenemata sellest, kas need on kaubaga täidetud või mitte, ning ajutiselt imporditud konteinerite tarvikud ja seadmed, mis imporditakse kas koos konteineriga eesmärgiga need eraldi või koos mõne teise konteineriga reeksportida või mis imporditakse eraldi eesmärgiga need koos konteineriga reeksportida, ning varuosad, mis on ette nähtud ajutise impordi loaga konteinerite parandamiseks; kaubaalused; näidised; reklaamfilmid;

d) üksnes hariduslikul, teaduslikul või kultuurilisel eesmärgil imporditavad kaubad, nagu teadusaparatuur, õppevahendid, meremeeste ajaviitevahendid ja kõik muud kaubad, mis imporditakse seoses haridusliku, teadusliku või kultuurilise tegevusega; ajutise impordi loaga teadusaparatuuri ja õppevahendite varuosad; ning tööriistad, mis on spetsiaalselt ette nähtud sellise teadusaparatuuri hooldamiseks, kontrollimiseks, kalibreerimiseks või parandamiseks;

e) isiklikud esemed, see tähendab: kõik uued või kasutatud esemed, mida reisijal võib kõiki reisi asjaolusid arvestades reisi jooksul põhjendatult vaja minna, välja arvatud kaubanduslikel eesmärkidel imporditud kaup; ning sportimise eesmärgil imporditavad kaubad, nagu sporditarbed ja muud esemed, mida reisijad kasutavad spordivõistlustel, esitlustel või treeninguks territooriumil, kuhu import on ajutiselt lubatud;

f) turismialane reklaammaterjal, see tähendab kaubad, mis imporditakse eesmärgiga ärgitada üldsust välisriiki külastama, eriti kultuuri, usu, turismi või spordiga seotud või ametialastel kohtumistel või esitlustel osalemiseks; kumbki lepinguosaline võib selliste kaupadega seoses nõuda tagatist või deposiiti;

g) humanitaareesmärkidel imporditavad kaubad, see tähendab meditsiini-, kirurgia- ja laboritarbed ning hädaabisaadetised, nagu sõidukid ja muud transpordivahendid, tekid, telgid, kokkupandavad majad või muud esmavajalikud kaubad, mis saadetakse abina loodusõnnetuste või muude katastroofide tõttu kannatanutele; ning

([12]) Suurema selguse huvides olgu märgitud, et käesoleva artikli lõigetes 1 ja 2 osutatud ja Euroopa Liidust Tšiilisse toodava kauba ajutisel importimisel ei kohaldata Tšiili rahandusministeeriumi 4. juuni 2005. aasta dekreedis nr 30 (*Decreto con Fuerza de Ley 30 del Ministerio de Hacienda, Diario Oficial, 04 de junio de 2005*) sisalduva tollimääruse (*Odenanza de Aduanas*) artiklis 107 sätestatud lõivu.

h) loomad, kes imporditakse spetsiifilistel eesmärkidel, näiteks politseikoerad või -hobused, jälituskoerad, pimedate juhtkoerad või päästekoerad, loomad etendustel, näitustel, võistlustel, võiduajamistel või esitlustel osalemiseks, loomad meelelahutuse eesmärgil, näiteks tsirkuseloomad, loomad ringi reisimiseks (sealhulgas reisijate lemmikloomad), töö tegemiseks või vedamiseks või meditsiiniliseks otstarbeks, näiteks maomürgi saamiseks.

3. Kumbki lepinguosaline aktsepteerib kooskõlas oma õigusnormidega ([13]) lõikes 2 osutatud kaupade ajutist importi, olenemata nende päritolust, samuti ATA.-märkmikke, mis on välja antud teise lepinguosalise territooriumil 26. juunil 1990 Istanbulis sõlmitud ajutise impordi konventsiooni kohaselt, mis on heaks kiidetud teise lepinguosalise territooriumil ja taganud rahvusvahelisse garantiiketti kuuluv ühing ning mille on kinnitanud pädevad asutused ja mis kehtivad importiva lepinguosalise tolliterritooriumil.

Artikkel 11.22

Parandatud kaubad

1. Käesoleva artikli kohaldamisel tähendab „parandamine“ mis tahes töötlemist eesmärgiga parandada töödefekti või olulist kahjustust, millega kaasneb kauba algse funktsiooni taastamine, või eesmärgiga tagada kauba vastavus tehnilistele kasutusnõuetele, milleta kaupa ei saaks enam ettenähtud eesmärgil tavapärasel viisil kasutada. Parandamine hõlmab restaureerimist ja hooldust, kuid ei hõlma toimingut või protsessi,

a) mis hävitab kauba põhiomadused või loob uue või kaubanduslikult erineva kauba;

b) mis muudab lõpetamata kauba valmiskaubaks või

c) mida kasutatakse kauba tehnilise toimivuse parandamiseks või täiustamiseks.

2. Lepinguosaline ei kohalda tollimaksu mis tahes päritoluga kauba suhtes, mis siseneb uuesti tema tolliterritooriumile pärast seda, kui see on ajutiselt eksporditud tema tolliterritooriumilt teise lepinguosalise tolliterritooriumile parandamiseks.

3. Lõiget 2 ei kohaldata tollilattu, vabakaubanduspiirkonda või sarnase staatusega piirkonda imporditud kauba suhtes, mis eksporditakse seejärel parandamiseks, kuid mida ei reimpordita tollilattu, vabakaubanduspiirkonda või sarnase staatusega piirkonda.

4. Lepinguosaline ei kohalda tollimaksu mis tahes päritoluga kauba suhtes, mis imporditakse ajutiselt teise lepinguosalise tolliterritooriumilt parandamiseks.

Artikkel 11.23

Tasud ja formaalsused

1. Tasud ja muud lõivud, mille lepinguosaline kehtestab teise lepinguosalise kauba impordile või ekspordile või sellega seoses, piirduvad osutatud teenuste ligikaudse maksumusega ega kujuta endast omamaiste kaupade kaudset kaitset ega impordi või ekspordi maksustamist fiskaaleesmärkidel.

2. Lepinguosalised ei kehtesta teise lepinguosalise kauba impordile ega ekspordile ega sellega seoses tasusid ega muid lõive väärtuse alusel.

3. Kumbki lepinguosaline võib kehtestada lõive või nõuda kulude hüvitamist üksnes konkreetsete teenuste osutamise korral, sealhulgas järgmistel juhtudel:

a) tollitöötajate kohalolu väljaspool tolliasutuse ametlikke lahtiolekuaegu või väljaspool tolliasutuse tööruume, kui selleks on esitatud taotlus;

([13]) Suurema selguse huvides olgu märgitud, et Tšiili puhul aktsepteeritakse ATA-märkmikke vastavalt välisministeeriumi 2004. aasta dekreedile nr 103 (*Decreto N°103 de 2004 del Ministerio de Relaciones Exteriores*), millega jõustatakse ajutise impordi konventsioon ning selle lisad A, B1, B2 ja B3 koos nõuetekohaselt esitatud reservatsioonidega, ning selle muudatustele.

b) analüüsid või eksperdiaruanded kauba kohta ja postitasud kauba tagastamise eest taotlejale, eelkõige otsuste puhul, mis on seotud siduva teabega või tollialaste õigusnormide kohaldamist käsitleva teabe esitamisega;

c) kauba läbivaatamine või kaubaproovide võtmine kontrollimise eesmärgil või kauba hävitamine, kui sellega kaasnevad muud kulud kui tollitöötajate kasutamisega seotud kulud, või

d) erakorralised kontrollimeetmed, kui need meetmed on vajalikud kauba laadi või võimaliku riski tõttu.

4. Kumbki lepinguosaline avaldab viivitamata kõik impordi või ekspordiga seoses kohaldatavad tasud ja lõivud viisil, mis võimaldab valitsustel, kauplejatel ja teistel huvitatud isikutel nendega tutvuda.

5. Kumbki lepinguosaline ei nõua teise lepinguosalise kauba impordi puhul konsulaartoiminguid ega nendega seotud tasusid või lõive.

12. PEATÜKK

KAUBANDUSE KAITSEMEETMED

A JAGU

Dumpinguvastased ja tasakaalustavad tollimaksud

Artikkel 12.1

Üldsätted

1. Lepinguosalised kinnitavad oma õigusi ja kohustusi, mis tulenevad dumpinguvastasest lepingust ning subsiidiumide ja tasakaalustusmeetmete lepingust.

2. Käesoleva jao kohaldamisel ei kohaldata 10. peatüki kohaseid sooduspäritolureegleid.

Artikkel 12.2

Läbipaistvus

1. Dumpingu- ja subsiidiumivastaseid uurimisi ja meetmeid tuleks kasutada täielikus kooskõlas asjaomaste WTO nõuetega, mis on sätestatud dumpinguvastases lepingus ning subsiidiumide ja tasakaalustusmeetmete lepingus, ning need peaksid põhinema õiglasel ja läbipaistval süsteemil.

2. Kumbki lepinguosaline tagab, et kõik lõplike meetmete kohaldamise otsuse aluseks olevad olulised faktid ja kaalutlused avalikustatakse täies ulatuses niipea kui võimalik pärast ajutiste meetmete kehtestamist ja igal juhul enne lõpliku otsuse tegemist. Selline avalikustamine ei piira dumpinguvastase lepingu artikli 6 lõike 5 ning subsiidiumide ja tasakaalustusmeetmete lepingu artikli 12 lõike 4 kohaldamist. Kumbki lepinguosaline avalikustab kõnealused olulised faktid ja kaalutlused kirjalikult ning annab huvitatud isikutele piisavalt aega nende kohta märkuste esitamiseks.

3. Igale huvitatud isikule antakse võimalus esitada dumpingu- või subsiidiumivastase uurimise käigus oma seisukohad, tingimusel et see ei põhjusta uurimises põhjendamatuid viivitusi.

Artikkel 12.3

Avaliku huvi arvessevõtmine

Kumbki lepinguosaline võtab arvesse oma omamaise tootmisharu, importijate ja neid esindavate ühenduste, kasutajate esindajate ja tarbijaid esindavate organisatsioonide olukorda niivõrd, kuivõrd nad on uurimisasutustele esitanud asjakohase teabe ettenähtud aja jooksul. Lepinguosaline võib otsustada mitte kohaldada dumpinguvastaseid või tasakaalustavaid meetmeid sellise teabe põhjal.

Artikkel 12.4

Väiksema tollimaksu reegel

Kui lepinguosaline kehtestab teise lepinguosalise kaupadele dumpinguvastase tollimaksu, ei tohi sellise tollimaksu summa ületada dumpingumarginaali. Võimaluse korral peaks dumpinguvastane tollimaks olema sellest marginaalist väiksem, kui sellisest väiksemast tollimaksust piisab omamaisele tootmisharule tekitatava kahju kõrvaldamiseks.

Artikkel 12.5

Vaidluste lahendamise korra kohaldamata jätmine

Käesoleva jao suhtes ei kohaldata 38. peatükki.

B JAGU

Üldised kaitsemeetmed

Artikkel 12.6

Üldsätted

Lepinguosalised kinnitavad oma õigusi ja kohustusi, mis tulenevad GATT 1994 XIX artiklist, kaitsemeetmete lepingust ja põllumajanduslepingu artiklist 5.

Artikkel 12.7

Läbipaistvus ja lõplike meetmete kehtestamine

1. Olenemata artiklist 12.6 edastab lepinguosaline, kes algatab üldiste kaitsemeetmetega seotud uurimise või kavatseb kohaldada üldisi kaitsemeetmeid, teise lepinguosalise taotluse korral ja tingimusel, et viimasel on oluline huvi, viivitamata kirjaliku teate, mis sisaldab kogu asjakohast teavet, mille põhjal üldiste kaitsemeetmetega seotud uurimine algatatakse või üldisi kaitsemeetmeid kavatsetakse kohaldada, sealhulgas vajaduse korral esialgseid järeldusi. Sellise teate edastamine ei piira kaitsemeetmete lepingu artikli 3 lõike 2 kohaldamist.

2. Kumbki lepinguosaline püüab lõplikke üldisi kaitsemeetmeid kehtestada viisil, mis mõjutab kahepoolset kaubandust kõige vähem, tingimusel et meetmetest mõjutatud lepinguosalisel on lõikes 4 määratletud oluline huvi.

3. Kui lepinguosaline leiab, et õiguslikud nõuded lõplike üldiste kaitsemeetmete kehtestamiseks on täidetud, ja ta kavatseb selliseid meetmeid kohaldada, teatab ta lõike 2 järgimiseks sellest teisele lepinguosalisele ja annab võimaluse pidada kahepoolseid konsultatsioone, tingimusel et teisel lepinguosalisel on lõikes 4 määratletud oluline huvi. Kui rahuldavat lahendust ei leita 15 päeva jooksul pärast teatamist, võib importiv lepinguosaline võtta probleemi lahendamiseks asjakohased üldised kaitsemeetmed.

4. Käesoleva artikli kohaldamisel loetakse, et lepinguosalisel on oluline huvi, kui ta kuulub viimase kolme aasta jooksul imporditud kauba viie suurima tarnija hulka, mõõdetuna kas absoluutse mahu või väärtuse alusel.

Artikkel 12.8

Vaidluste lahendamise korra kohaldamata jätmine

Käesoleva jao suhtes ei kohaldata 38. peatükki.

C JAGU

Kahepoolsed kaitsemeetmed

1. alajagu

Üldsätted

Artikkel 12.9

Mõisted

Käesolevas jaos kasutatakse järgmisi mõisteid:

a) „omamaine tootmisharu“ – imporditud kauba puhul lepinguosalise territooriumil tegutsevad samasuguste või otseselt konkureerivate kaupade tootjad tervikuna või tootjad, kelle samasuguste või otseselt konkureerivate kaupade toodang kokku moodustab olulise osa nende kaupade omamaisest kogutoodangust;

b) „üleminekuperiood“ –

i) seitsme aasta pikkune ajavahemik alates käesoleva lepingu jõustumise kuupäevast või

ii) kui tegemist on kaubaga, mille puhul kahepoolset kaitsemeedet kohaldava lepinguosalise tariifitabelis 9. lisas on ette nähtud seitsmeaastane tollitariifide kaotamise periood, siis vastav tollitariifide kaotamise periood, millele lisandub kaks aastat.

Artikkel 12.10

Kahepoolse kaitsemeetme kohaldamine

1. Kui käesoleva lepingu käesoleva osa kohaselt tollimaksu vähendamise või kaotamise tulemusena imporditakse ühe lepinguosalise territooriumilt pärit kaupa teise lepinguosalise territooriumile sellistes absoluutselt või omamaise toodanguga võrreldes suhteliselt suurenenud kogustes ja sellistel tingimustel, et see tekitab samasuguste või otseselt konkureerivate kaupade omamaistele tootjatele olulist kahju või põhjustab sellise kahju ohu, võib importiv lepinguosaline B jaost olenemata võtta asjakohaseid kahepoolseid kaitsemeetmeid käesolevas jaos sätestatud tingimustel ja korras.

2. Kui lõikes 1 sätestatud tingimused on täidetud, võib importiv lepinguosaline kohaldada ühte järgmistest kahepoolsetest kaitsemeetmetest:

a) asjaomase kauba suhtes kohaldatava tollimaksumäära edasise vähendamise peatamine, nagu on sätestatud käesoleva lepingu käesolevas osas, või

b) asjaomase kauba suhtes kohaldatava tollimaksumäära tõstmine tasemeni, mis ei ületa järgmistest väiksemat:

i) meetme kohaldamise ajal kaubale kohaldatav enamsoodustusrežiimi tollimaksumäär või

ii) käesoleva lepingu jõustumisele vahetult eelneval päeval kaubale kohaldatav enamsoodustusrežiimi tollimaksumäär.

Artikkel 12.11

Kahepoolsete kaitsemeetmete standardid

1. Kahepoolset kaitsemeedet võib kohaldada üksnes:

a) sellises ulatuses ja sellise aja jooksul, mis on vajalik, et ära hoida või heastada omamaisele tootmisharule tekkivat olulist kahju või selle ohtu;

b) maksimaalselt kaks aastat; seda ajavahemikku võib pikendada veel kahe aasta võrra, kui importiva lepinguosalise pädev uurimisasutus teeb käesolevas jaos sätestatud korras kindlaks, et meede on jätkuvalt vajalik omamaisele tootmisharule tekkiva olulise kahju või selle ohu ärahoidmiseks või heastamiseks, tingimusel et kahepoolse kaitsemeetme kogu kohaldamisaeg, sealhulgas esialgse kohaldamise aeg ja selle võimalik pikendamine, ei ületa nelja aastat, või

c) kuni artikli 12.9 punktis b määratletud üleminekuperioodi lõpuni.

2. Kui lepinguosaline lõpetab kahepoolse kaitsemeetme kohaldamise, on tollimaksumääraks see määr, mis oleks kauba suhtes kehtinud vastavalt lepinguosalise tariifitabelile, mis on esitatud 9. lisas.

3. Selleks et hõlbustada asjaomase tootmisharu kohanemist olukorras, kus kahepoolset kaitsemeedet kohaldatakse eeldatavasti rohkem kui ühe aasta jooksul, liberaliseerib meedet kohaldav lepinguosaline selle järk-järgult korrapäraste ajavahemike järel meetme kohaldamisaja jooksul.

Artikkel 12.12

Ajutised kahepoolsed kaitsemeetmed

1. Kriitilistes olukordades, kus viivitamine põhjustaks kahju, mida oleks raske heastada, võib lepinguosaline ajutiselt ja artikli 12.21 lõike 1 nõudeid täitmata kohaldada kahepoolset kaitsemeedet, kui ta on eelnevalt kindlaks teinud selged tõendid selle kohta, et teise lepinguosalise territooriumilt pärit kauba import on käesoleva lepingu käesoleva osa kohaselt tollimaksu vähendamise või kaotamise tulemusena suurenenud ning et selline import tekitab või ähvardab põhjustada olulist kahju omamaisele tootmisharule.

2. Ajutise kahepoolse kaitsemeetme kestus ei tohi ületada 200 päeva ja meedet kohaldav lepinguosaline peab selle aja jooksul järgima 2. alajaos sätestatud asjakohaseid menetlusnorme. Ajutist kahepoolset kaitsemeedet kohaldav lepinguosaline maksab suurendatud tollimaksu viivitamata tagasi, kui 2. alajaos kirjeldatud uurimise tulemusel ei leita, et artikli 12.10 lõike 1 tingimused on täidetud. Ajutise kahepoolse kaitsemeetme kestus arvestatakse artikli 12.11 lõike 1 punktis b osutatud ajavahemiku hulka.

3. Ajutist kahepoolset kaitsemeedet kohaldav lepinguosaline teavitab teist lepinguosalist sellise ajutise meetme võtmisest ja edastab teise lepinguosalise taotlusel küsimuse viivitamata ühiskomiteele läbivaatamiseks.

Artikkel 12.13

Kompensatsioon ja kontsessioonide peatamine

1. Kahepoolset kaitsemeedet kohaldav lepinguosaline konsulteerib lepinguosalisega, kelle kaupade suhtes meedet kohaldatakse, et leppida kokku asjakohases kaubandust liberaliseerivas kompensatsioonis kontsessioonide kujul, millel on kaubandusele sisuliselt samaväärne mõju. Kahepoolset kaitsemeedet kohaldav lepinguosaline tagab sellise konsulteerimise võimaluse hiljemalt 30 päeva jooksul pärast kahepoolse kaitsemeetme kohaldamist.

2. Kui lõikes 1 osutatud konsultatsioonide tulemusel ei jõuta kaubandust liberaliseeriva kompensatsiooni suhtes kokkuleppele 30 päeva jooksul pärast konsultatsioonide algust, võib lepinguosaline, kelle kaupade suhtes kahepoolset kaitsemeedet kohaldatakse, peatada teise lepinguosalise kaubandusele sisuliselt samaväärset mõju omavate kontsessioonide kohaldamise.

3. Lepinguosaline, kelle kaupade suhtes kohaldatakse kahepoolset kaitsemeedet, teatab lõike 2 kohasest kontsessioonide kohaldamise peatamisest teisele lepinguosalisele kirjalikult vähemalt 30 päeva ette.

4. Lõikest 1 tuleneva kompenseerimise kohustuse ja lõikest 2 tuleneva kontsessioonide kohaldamine peatamise õiguse suhtes kohaldatakse järgmisi tingimusi:

a) neid ei kohaldata kahepoolse kaitsemeetme kehtivuse esimese 24 kuu jooksul, kui kahepoolne kaitsemeede võeti impordi absoluutse suurenemise tulemusena; ning

b) need lõpevad kahepoolse kaitsemeetme lõpetamise kuupäeval.

Artikkel 12.14

Kahe kahepoolse kaitsemeetme vaheline aeg ja kaitsemeetmete mitteparalleelne kohaldamine

1. Lepinguosaline ei kohalda käesolevas jaos osutatud kahepoolset kaitsemeedet sellise kauba impordi suhtes, mille suhtes on varem sellist meedet juba kohaldatud, enne, kui on möödunud ajavahemik, mis võrdub poolega ajast, mille jooksul kaitsemeedet vahetult eelneval ajavahemikul kohaldati. Kahepoolset kaitsemeedet, mida on sama kauba suhtes kohaldatud rohkem kui üks kord, ei tohi artikli 12.11 lõike 1 punkti b alusel veel kahe aasta võrra pikendada.

2. Lepinguosaline ei kohalda sama kauba suhtes ja sama ajavahemiku jooksul:

a) käesoleva lepingu käesoleva osa kohast kahepoolset kaitsemeedet või ajutist kahepoolset kaitsemeedet; ning

b) GATT 1994 XIX artikli ja kaitsemeetmete lepingu kohast üldist kaitsemeedet.

Artikkel 12.15

Euroopa Liidu äärepoolseimad piirkonnad [14]

1. Kui Tšiili päritolustaatusega kaupa imporditakse Euroopa Liidu ühe või mitme äärepoolseima piirkonna territooriumile sellistes suurenevates kogustes ja sellistel tingimustel, et see põhjustab või ähvardab põhjustada asjaomase äärepoolseima piirkonna majandusliku olukorra tõsist halvenemist, võib ELi pool pärast alternatiivsete lahenduste uurimist erandkorras kohaldada kahepoolseid kaitsemeetmeid, mis piirduvad asjaomase piirkonna territooriumiga.

2. Lõike 1 kohaldamisel tähendab „tõsine halvenemine“ suuri raskusi samasuguseid või otseselt konkureerivaid kaupu tootvas majandussektoris. Tõsine halvenemine tehakse kindlaks objektiivsete tegurite, sealhulgas järgmiste asjaolude alusel:

a) impordimahu suurenemine absoluutarvudes või võrreldes omamaise toodangu ja muudest allikatest pärit impordiga ning

b) lõikes 1 osutatud impordi mõju asjaomase tootmisharu või majandussektori olukorrale, sealhulgas müügi- ja tootmismahule, finantsolukorrale ja tööhõivele.

3. Ilma et see piiraks lõike 1 kohaldamist, kohaldatakse käesoleva jao muid kahepoolsete kaitsemeetmete suhtes kohaldatavaid sätteid ka käesoleva artikli alusel võetud kaitsemeetmete suhtes. Käesoleva jao muudes sätetes esinevaid viiteid „olulisele kahjule“ käsitatakse Euroopa Liidu äärepoolseimate piirkondade puhul „tõsise halvenemisena“.

[14] Käesoleva lepingu jõustumise kuupäeval on Euroopa Liidu äärepoolseimad piirkonnad Guadeloupe, Prantsuse Guajaana, Martinique, Réunion, Mayotte, Saint Martin, Assoorid, Madeira ja Kanaari saared. Käesolevat artiklit kohaldatakse ka riigi või ülemereterritooriumi suhtes, mis muudab oma staatuse äärepoolseimaks piirkonnaks Euroopa Ülemkogu otsusega vastavalt Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 355 lõikes 6 sätestatud menetlusele, alates kõnealuse otsuse vastuvõtmise kuupäevast. Kui Euroopa Liidu äärepoolseim piirkond ei ole pärast kõnealust menetlust enam äärepoolseim piirkond, lõpetatakse käesoleva artikli kohaldamine selle riigi või ülemereterritooriumi suhtes alates Euroopa Ülemkogu sellekohase otsuse kuupäevast. ELi pool teavitab Tšiilit kõigist muudatustest selles, milliseid territooriume käsitatakse Euroopa Liidu äärepoolseimate piirkondadena.

2. alajagu

Kahepoolsete kaitsemeetmete suhtes kohaldatavad menetlusnormid

Artikkel 12.16

Kohaldatav õigus

Kahepoolsete kaitsemeetmete kohaldamisel järgib kummagi lepinguosalise pädev uurimisasutus käesoleva alajao sätteid. Käesoleva alajaoga hõlmamata juhtudel kohaldab pädev uurimisasutus norme, mis on kehtestatud selle lepinguosalise õigusega, mille territooriumil kõnealune asutus asub.

Artikkel 12.17

Kaitsemeetmete menetluse algatamine

1. Lepinguosalise pädev uurimisasutus võib algatada kahepoolsete kaitsemeetmetega seotud menetluse (edaspidi „kaitsemeetmete menetlus“) omamaise tootmisharu poolt või nimel esitatud kirjaliku taotluse ([15]) alusel või erandlikel asjaoludel omal algatusel.

2. Taotlus loetakse esitatuks omamaise tootmisharu poolt või nimel, kui seda toetavad omamaised tootjad, kelle toodang kokku moodustab üle 50 % samasuguste või otseselt konkureerivate kaupade omamaisest kogutoodangust, mida toodab taotlusele kas toetust või vastuseisu väljendav osa omamaisest tootmisharust. Pädev uurimisasutus ei algata uurimist, kui taotlusele toetust avaldavate omamaiste tootjate toodang moodustab vähem kui 25 % omamaise tootmisharu toodetavate samasuguste või otseselt konkureerivate kaupade omamaisest kogutoodangust.

3. Kui pädev uurimisasutus on uurimise algatanud, tehakse lõikes 1 osutatud kirjalik taotlus, välja arvatud selles sisalduv konfidentsiaalne teave, huvitatud isikutele kättesaadavaks.

4. Kaitsemeetmete menetluse algatamisel avaldab pädev uurimisasutus lepinguosalise ametlikus väljaandes teate kaitsemeetmete menetluse algatamise kohta. Teates esitatakse järgmine teave:

a) kirjaliku taotluse esitanud üksus, kui see on asjakohane;

b) kaitsemeetmete menetluse esemeks olev imporditav kaup;

c) alamrubriigi ja tariifiartikli number, mille alla imporditav kaup on klassifitseeritud;

d) kavandatud kohaldatava meetme liik;

e) artikli 12.20 punkti a kohane avalik kuulamine või ajavahemik, mille jooksul huvitatud isikud võivad esitada artikli 12.20 punkti b kohase taotluse ärakuulamiseks;

f) koht, kus on võimalik tutvuda kirjaliku taotlusega ja muude menetluse käigus esitatud mittekonfidentsiaalsete dokumentidega; ning

g) selle asutuse nimi, aadress ja telefoninumber, kelle poole võib pöörduda lisateabe saamiseks.

5. Lõike 1 kohase kaitsemeetmete menetluse korral, mis algatatakse kirjaliku taotluse alusel, ei avalda asjaomane pädev uurimisasutus lõikes 4 nõutud teadet enne, kui on hoolikalt hinnanud, kas see kirjalik taotlus vastab tema riigisiseste õigusaktide nõuetele ning lõigete 1 ja 2 nõuetele ning sisaldab põhjendatud tõendeid selle kohta, et teise lepinguosalise päritolustaatusega kauba import on käesoleva lepingu käesoleva osa kohaselt tollimaksu vähendamise või kaotamise tulemusena suurenenud ning põhjustab või ähvardab põhjustada väidetavat olulist kahju.

([15]) ELi poole puhul võib taotluse esitada üks või mitu liikmesriiki omamaise tootmisharu nimel.

Artikkel 12.18

Uurimine

1. Lepinguosaline kohaldab kahepoolset kaitsemeedet alles pärast seda, kui tema pädev uurimisasutus on viinud läbi uurimise vastavalt kaitsemeetmete lepingu artikli 3 lõikele 1 ja artikli 4 lõike 2 punktile c; selleks inkorporeeritakse kaitsemeetmete lepingu artikli 3 lõige 1 ja artikli 4 lõike 2 punkt c käesolevasse lepingusse ja muudetakse *mutatis mutandis* selle osaks.

2. Lõikes 1 osutatud uurimise käigus täidab lepinguosaline kaitsemeetmete lepingu artikli 4 lõike 2 punkti a nõudeid. Selleks inkorporeeritakse kaitsemeetmete lepingu artikli 4 lõike 2 punkt a käesolevasse lepingusse ja muudetakse *mutatis mutandis* selle osaks.

3. Kui lepinguosaline teatab vastavalt käesoleva artikli lõikele 1 ja kaitsemeetmete lepingu artikli 3 lõikele 1, et ta kohaldab kahepoolset kaitsemeedet või pikendab selle kehtivust, esitab ta teates järgmise teabe:

a) tõendid olulise kahju või selle ohu kohta, mille on põhjustanud teise lepinguosalise päritolustaatusega kauba impordi suurenemine käesoleva lepingu käesoleva osa kohaselt tollimaksu vähendamise või kaotamise tulemusena; uurimine näitab objektiivsete tõendite alusel põhjusliku seose olemasolu asjaomase kauba suurenenud impordi ja olulise kahju või selle ohu vahel; lisaks suurenenud impordile uuritakse ka muid teadaolevaid tegureid tagamaks, et kõnealuste tegurite põhjustatud olulist kahju või selle ohtu ei omistata suurenenud impordile;

b) selle päritolustaatusega kauba täpse kirjelduse, mille suhtes kahepoolset kaitsemeedet kohaldatakse, sealhulgas selle rubriigi või alamrubriigi HSis, millel põhinevad 9. lisas esitatud tariifikohustuste tabelid;

c) kahepoolse kaitsemeetme täpse kirjelduse;

d) kahepoolse kaitsemeetme kohaldamise alguskuupäeva, kohaldamise eeldatava kestuse ja asjakohasel juhul artikli 12.11 lõike 3 kohase järkjärgulise liberaliseerimise ajakava ning

e) kahepoolse kaitsemeetme pikendamise korral tõendid asjaomase omamaise tootmisharu kohanemise kohta.

4. Selle lepinguosalise taotlusel, kelle kauba suhtes kohaldatakse käesoleva jao kohast kaitsemeetmete menetlust, alustab seda menetlust läbi viiv lepinguosaline taotluse esitanud lepinguosalisega konsultatsioone, et vaadata läbi lõike 1 kohane teade või avalik teade või aruanne, mille pädev uurimisasutus on seoses kaitsemeetmete menetlusega välja andnud.

5. Kumbki lepinguosaline tagab, et tema pädev uurimisasutus viib käesoleva artikli kohase uurimise lõpule 12 kuu jooksul pärast uurimise algatamise kuupäeva.

Artikkel 12.19

Konfidentsiaalne teave

1. Pädev uurimisasutus käsitleb konfidentsiaalsena mis tahes teavet, mis on oma olemuselt konfidentsiaalne või mis on antud konfidentsiaalsena, kui selleks on esitatud mõjuv põhjus. Sellist teavet ei avalikustata ilma selle esitanud huvitatud isiku loata.

2. Konfidentsiaalset teavet andvatel huvitatud isikutel palutakse esitada selle mittekonfidentsiaalne kokkuvõte või, kui sellised isikud märgivad, et teavet ei saa kokkuvõtlikult esitada, siis põhjused, miks kokkuvõtet ei saa esitada. Kokkuvõte peab olema piisavalt üksikasjalik, et võimaldada konfidentsiaalsena esitatud teabe sisust piisaval määral aru saada. Kui pädev uurimisasutus leiab, et konfidentsiaalsuse taotlus ei ole põhjendatud ja kui asjaomane huvitatud isik kas ei soovi teavet avalikustada või lubada selle avaldamist üldistatud või kokkuvõtlikul kujul, võib pädev uurimisasutus jätta sellise teabe arvesse võtmata, välja arvatud juhul, kui talle tõendatakse asjakohastest allikatest kättesaadavate andmete põhjal, et asjaomane teave on õige.

Artikkel 12.20

Istungid

Kaitsemeetmete menetluse käigus teeb pädev uurimisasutus järgmist:

a) korraldab pärast mõistlikku etteteatamisaega avaliku istungi, et võimaldada kõigil huvitatud isikutel ja tarbijaid esindavatel ühendustel isiklikult või olles esindatud nõustaja poolt esitada tõendeid ja olla ära kuulatud seoses väidetava olulise kahju või selle ohuga ning asjakohase õiguskaitsevahendi, või

b) annab võimaluse olla ära kuulatud kõigile huvitatud isikutele, kes on esitanud artikli 12.17 lõikes 4 osutatud algatamisteates märgitud tähtaja jooksul kirjaliku taotluse, millest nähtub, et uurimise tulemus tõenäoliselt mõjutab neid ja et nende suuliseks ärakuulamiseks on erilised põhjused.

Artikkel 12.21

Teavitamine, ühiskomitees läbivaatamine ja avaldamine

1. Kui lepinguosaline leiab, et esineb mõni artikli 12.10 lõikes 1 või artikli 12.15 lõikes 1 sätestatud asjaoludest, suunab ta küsimuse viivitamata ühiskomiteele läbivaatamiseks. Ühiskomitee võib anda tekkinud olukorra lahendamiseks vajalikke soovitusi. Kui ühiskomitee ei ole olukorra lahendamiseks soovitust andnud või kui 30 päeva jooksul pärast küsimuse ühiskomiteele suunamise kuupäeva ei ole leitud muud rahuldavat lahendust, võib importiv lepinguosaline kooskõlas käesoleva jaoga võtta olukorra lahendamiseks asjakohaseid kahepoolseid kaitsemeetmeid.

2. Lõike 1 kohaldamisel esitab importiv lepinguosaline eksportivale lepinguosalisele kogu asjakohase teabe, sealhulgas tõendid impordi suurenemisest samasuguste ja otseselt konkureerivate kaupade omamaistele tootjatele põhjustatud olulise kahju või selle ohu kohta, asjaomase kauba täpse kirjelduse, kavandatud kahepoolse kaitsemeetme kirjelduse ning selle kohaldamise kavandatud alguskuupäeva ja kohaldamise eeldatava kestuse.

3. Lepinguosaline, kes kehtestab kahepoolse kaitsemeetme, avaldab oma ametlikus väljaandes tähelepanekud ja põhjendatud järeldused kõigi asjakohaste faktiliste ja õiguslike küsimuste kohta, kirjeldades imporditavat kaupa, olukorda, mille tõttu meede artikli 12.10 lõike 1 või artikli 12.15 lõike 1 alusel kehtestatakse, selle olukorra ja suurenenud impordi vahelist põhjuslikku seost ning meetme vormi, taset ja kestust.

Artikkel 12.22

Ingliskeelsete dokumentide aktsepteerimine kaitsemeetmete menetlustes

Selleks et hõlbustada dokumentide esitamist kaitsemeetmete menetluse raames, aktsepteerib menetluse eest vastutav lepinguosalise pädev uurimisasutus dokumente, mille huvitatud isikud on esitanud inglise keeles, tingimusel et need isikud esitavad hiljem, pädeva asutuse määratud pikema tähtaja jooksul, dokumentide tõlke kaitsemeetmete menetluse keelde.

13. PEATÜKK

SANITAAR- JA FÜTOSANITAARMEETMED

Artikkel 13.1

Eesmärgid

Käesoleva peatüki eesmärgid on järgmised.

a) Kaitsta inimeste, loomade ja taimede tervist lepinguosaliste territooriumidel ning ühtlasi lihtsustada lepinguosaliste vahelist kaubandust, mis hõlmab loomi, loomseid saaduseid, taimi, taimseid saadusi ja muid sanitaar- ja fütosanitaarmeetmetega hõlmatud tooteid, järgmiselt:

i) parandades lepinguosaliste vahelist läbipaistvust, teabevahetust ja koostööd sanitaar- ja fütosanitaarmeetmete valdkonnas;

ii) kehtestades kaubanduse lihtsustamise mehhanismid ja korra; ning

iii) rakendades sanitaar- ja fütosanitaarmeetmete lepingu põhimõtteid;

b) teha koostööd mitmepoolsetel foorumitel ning toiduohutuse, loomatervise ja taimekaitse valdkonnas;

c) teha koostööd muudes sanitaar- või fütosanitaarküsimustes või muudel foorumitel.

Artikkel 13.2

Mitmepoolsed kohustused

Lepinguosalised kinnitavad veel kord oma õigusi ja kohustusi, mis tulenevad WTO asutamislepingust, eelkõige sanitaar- ja fütosanitaarmeetmete lepingust. Käesoleva peatüki kohases tegevuses lähtuvad lepinguosalised nendest õigustest ja kohustustest.

Artikkel 13.3

Kohaldamisala

Käesolevat peatükki kohaldatakse järgmise suhtes:

a) kõik sanitaar- ja fütosanitaarmeetmete lepingu A lisas määratletud sanitaar- ja fütosanitaarmeetmed, niivõrd kui need mõjutavad lepinguosaliste vahelist kaubandust;

b) koostöö mitmepoolsetel foorumitel, mida tunnustatakse sanitaar- ja fütosanitaarmeetmete lepingu raames;

c) koostöö toiduohutuse, loomatervise ja taimekaitse valdkonnas ning

d) koostöö muudes sanitaar- ja fütosanitaarküsimustes või muudel foorumitel, milles lepinguosalised kokku lepivad.

Artikkel 13.4

Mõisted

Käesolevas peatüki ja 13-A – 13-H lisa kohaldamisel kasutatakse järgmisi mõisteid:

a) sanitaar- ja fütosanitaarmeetmete lepingu A lisa mõisted ning Codex Alimentariuse, Maailma Loomatervise Organisatsiooni ja 17. novembril 1997 Roomas sõlmitud rahvusvahelise taimekaitsekonventsiooni mõisted ning

b) „kaitstav piirkond“ tähendab teatava reguleeritud taimekahjustaja puhul lepinguosalise territooriumi ametlikult määratletud geograafilist osa, kus seda taimekahjustajat teadaolevalt ei esine vaatamata soodsatele tingimustele ja selle taimekahjustaja esinemisele selle lepinguosalise territooriumi muudes osades.

Artikkel 13.5

Pädevad asutused

1. Lepinguosaliste pädevad asutused on asutused, kes vastutavad käesolevas peatükis osutatud meetmete rakendamise eest, nagu on sätestatud 13-A lisas.

2. Vastavalt artiklile 13.12 teatavad lepinguosalised teineteisele kõigist olulistest muutustest oma pädevate asutuste struktuuris, korralduses või pädevuse jaotuses.

Artikkel 13.6

Loomataudidega ja loomade nakatumisega ning taimekahjustajatega seotud staatuse tunnustamine

1. Loomataudidega ja loomade nakatumisega, sealhulgas zoonoosidega seoses kohaldatakse järgmisi tingimusi:

a) 13-B-1 liites kindlaks määratud loomataudide puhul tunnustab importiv lepinguosaline kaubanduse eesmärgil eksportiva lepinguosalise või tema piirkondade loomatervisestaatust, mille eksportiv lepinguosaline on kindlaks määranud vastavalt 13-C lisa punkti 1 alapunkti a alapunktile i;

b) kui lepinguosaline leiab, et tema territooriumil või mõnel tema piirkonnal on eristaatus seoses konkreetse loomataudiga, mis ei ole 13-B-1 liites kindlaks määratud loomataud, võib ta taotleda kõnealuse staatuse tunnustamist vastavalt 13-C lisa punktis 3 esitatud kriteeriumidele; importiv lepinguosaline võib nõuda elusloomade ja loomsete saaduste impordiga seoses tagatisi, mis vastavad selle lepinguosalise kokkulepitud staatusele;

c) lepinguosalised tunnistavad, et nendevahelise kaubanduse aluseks on lepinguosaliste territooriumide, piirkondade, sektorite või allsektorite staatus, mis on seotud 13-B-1 liites kindlaks määramata loomataudide või loomade nakatumise levimuse või esinemissagedusega või seotud riskidega, vastavalt asjakohasusele, ning mille on määratlenud sanitaar- ja fütosanitaarmeetmete lepingu raames tunnustatud rahvusvahelised standardiorganisatsioonid; importiv lepinguosaline võib vajaduse korral nõuda elusloomade ja loomsete saaduste impordiga seoses tagatisi, mis vastavad selle lepinguosalise määratletud staatusele kooskõlas standardiorganisatsioonide soovitustega; ning

d) ilma et see piiraks artiklite 13.9 ja 13.15 kohaldamist ning välja arvatud juhul, kui importiv lepinguosaline esitab sõnaselge vastuväite ning nõuab artiklite 13.11 ja 13.14 kohaselt tõendavaid andmeid või lisateavet, konsultatsioone või kontrolli, võtab kumbki lepinguosaline põhjendamatu viivituseta vastu vajalikud seadusandlikud ja haldusmeetmed, et võimaldada kaubandust käesoleva lõike punktide a, b ja c alusel.

2. Taimekahjustajatega seotud staatusega seoses kohaldatakse järgmisi tingimusi:

a) lepinguosalised tunnustavad kaubanduse eesmärgil 13-B-2 liites kindlaks määratud taimekahjustajatega seotud staatust ning

b) ilma et see piiraks artiklite 13.9 ja 13.15 kohaldamist ning välja arvatud juhul, kui importiv lepinguosaline esitab sõnaselge vastuväite ning nõuab artiklite 13.11 ja 13.14 kohaselt tõendavaid andmeid või lisateavet, konsultatsioone või kontrolli, võtab kumbki lepinguosaline põhjendamatu viivituseta vastu vajalikud seadusandlikud ja haldusmeetmed, et võimaldada kaubandust käesoleva lõike punkti a alusel.

Artikkel 13.7

Loomataudidega ja loomade nakatumisega ning taimekahjustajatega seoses piirkondadeks jagamise otsuste tunnustamine

1. Lepinguosalised tunnistavad piirkondadeks jagamise kontseptsiooni ja kohaldavad seda omavahelises kaubanduses.

2. 13-B-1 liites loetletud maismaa- ja veeloomataudide ning 13-B-2 liites loetletud taimekahjustajatega seoses piirkondadeks jagamise otsused võetakse vastu vastavalt 13-C lisale.

3. Loomataudide puhul teatab eksportiv lepinguosaline, kes taotleb importivalt lepinguosaliselt piirkondadeks jagamise otsuse tunnustamist, oma meetmetest, millega nähakse ette piirkondadeks jagamine, ning esitab täieliku selgituse ja tõendavad andmed oma kindlaksmääramiste ja otsuste kohta, võttes arvesse ka artiklit 13.14.

4. Ilma et see piiraks artikli 13.15 kohaldamist ja välja arvatud juhul, kui importiv lepinguosaline esitab 15 tööpäeva jooksul alates piirkondadeks jagamise otsuse kättesaamisest selgesõnalise vastuväite ning nõuab artiklite 13.11 ja 13.14 kohaselt lisateavet, konsultatsioone või kontrolli, loevad lepinguosalised kõnealuse otsuse aktsepteerituks.

5. Käesoleva artikli lõikes 4 osutatud konsultatsioonid toimuvad vastavalt artikli 13.14 lõikele 2. Importiv lepinguosaline hindab lisateavet 15 tööpäeva jooksul pärast selle saamist. Käesoleva artikli lõikes 4 osutatud kontroll viiakse läbi vastavalt artiklile 13.11 ja 25 tööpäeva jooksul alates kontrollitaotluse saamisest.

6. Taimekahjustajate puhul tagab kumbki lepinguosaline, et taimede, taimsete saaduste ja muude toodetega kauplemisel võetakse arvesse teise lepinguosalise tunnustatud taimekahjustajastaatust. Eksportiv lepinguosaline, kes taotleb teiselt lepinguosaliselt piirkondadeks jagamise otsuse tunnustamist, teavitab teist lepinguosalist oma meetmetest ja otsustest, juhindudes ÜRO Toidu- ja Põllumajandusorganisatsiooni (FAO) asjakohastest rahvusvahelistest fütosanitaarmeetmete standarditest, sealhulgas 4. standardist, mis käsitleb kahjustajavabade piirkondade määramisele esitatavaid nõudeid, ja 8. standardist, mis käsitleb piirkonna taimekahjustajastaatuse kindlaksmääramist, ning muudest fütosanitaarmeetmete rahvusvahelistest standarditest, mida lepinguosalised asjakohaseks peavad. Ilma et see piiraks artikli 13.15 kohaldamist ja välja arvatud juhul, kui lepinguosaline esitab kolme kuu jooksul alates piirkondadeks jagamise otsuse kättesaamisest selgesõnalise vastuväite ning nõuab artiklite 13.11 ja 13.14 kohaselt lisateavet, konsultatsioone või kontrolli, loevad lepinguosalised kõnealuse otsuse aktsepteerituks.

7. Käesoleva artikli lõikes 4 osutatud konsultatsioonid toimuvad vastavalt artikli 13.14 lõikele 2. Importiv lepinguosaline hindab võimalikku lisateavet kolme kuu jooksul pärast selle saamist. Kumbki lepinguosaline viib käesoleva artikli lõikes 4 osutatud kontrolli läbi vastavalt artiklile 13.11 ja 12 kuu jooksul alates kontrollitaotluse saamisest, võttes arvesse taimekahjustaja ja asjaomase põllumajanduskultuuri bioloogiat.

8. Pärast käesoleva artikli lõigetes 2–7 sätestatud menetluste lõpuleviimist ja ilma et see piiraks artikli 13.15 kohaldamist, võtab kumbki lepinguosaline põhjendamatu viivituseta vastu vajalikud seadusandlikud ja haldusmeetmed, et võimaldada kaubandust nende alusel.

Artikkel 13.8

Samaväärsuse tunnustamine

1. Lepinguosalised võivad tunnustada samaväärsust seoses üksikmeetme, meetmete rühma või süsteemiga, mida kohaldatakse sektori või allsektori suhtes.

2. Samaväärsuse tunnustamiseks järgivad lepinguosalised lõikes 3 osutatud konsultatsiooniprotsessi. See protsess hõlmab samaväärsuse objektiivset tõendamist eksportiva lepinguosalise poolt ja esitatud tõendite objektiivset hindamist importiva lepinguosalise poolt, et importival lepinguosalisel oleks võimalik samaväärsust tunnustada.

3. Kolme kuu jooksul pärast seda, kui importiv lepinguosaline sai eksportiva lepinguosalise taotluse üht või mitut sektorit või allsektorit mõjutava ühe või mitme meetmesamaväärsuse tunnustamiseks, algatavad lepinguosalised konsultatsiooniprotsessi, mis hõlmab 13-E lisas kindlaks määratud etappe. Kui eksportiv lepinguosaline esitab mitu taotlust, lepivad lepinguosalised artiklis 13.16 osutatud allkomitees importiva lepinguosalise taotlusel kokku ajakavas, mille kohaselt nad käesolevas lõikes osutatud protsessi algatavad.

4. Kui ei lepita kokku teisiti, viib importiv lepinguosaline samaväärsuse hindamise 13-E lisa kohaselt lõpule hiljemalt 180 päeva jooksul pärast seda, kui eksportiv lepinguosaline esitas talle tõendid samaväärsuse kohta kõnealuses lisas sätestatud viisil. Erandina võib hooajakultuuride puhul viia samaväärsuse hindamise lõpule hiljem, kui see on vajalik selleks, et võimaldada fütosanitaarmeetmete kontrollimist põllumajanduskultuuri sobiva kasvuperioodi jooksul.

5. Iga lepinguosalise prioriteetsed sektorid või allsektorid, mille puhul võib algatada käesoleva artikli lõikes 3 osutatud konsultatsiooniprotsessi, määratakse vajaduse korral kindlaks 13-E-1 liites esitatud tähtsuse järjekorras. Artiklis 13.16 osutatud allkomitee võib anda soovituse, et ühisnõukogu muudaks kõnealust loetelu, sealhulgas tähtsuse järjekorda.

6. Importiv lepinguosaline võib samaväärsuse tunnustamise tühistada või peatada, kui üks lepinguosaline muudab asjaomast samaväärsust mõjutavaid meetmeid, tingimusel et järgitakse järgmist korda:

a) kooskõlas artikliga 13.13 teatab eksportiv lepinguosaline importivale lepinguosalisele igast kavandatud muudatusest eksportiva lepinguosalise meetmes, mille samaväärsust tunnustatakse, ja kavandatud muudatuse tõenäolisest mõjust samaväärsusele; importiv lepinguosaline teatab 30 tööpäeva jooksul pärast kõnealuse teabe saamist eksportivale lepinguosalisele, kas ta jätkab samaväärsuse tunnustamist, arvestades kavandatud muudatust; ning

b) kooskõlas artikliga 13.13 teatab importiv lepinguosaline eksportivale lepinguosalisele igast kavandatud muudatusest importiva lepinguosalise meetmes, mille alusel samaväärsust tunnustati, ja kavandatud muudatuse tõenäolisest mõjust samaväärsuse tunnustamisele; kui importiv lepinguosaline ei jätka samaväärsuse tunnustamist, võivad lepinguosalised

ühiselt määrata kindlaks tingimused käesoleva artikli lõikes 3 osutatud protsessi taasalustamiseks seoses kavandatud muudatusega.

7. Ilma et see piiraks artikli 13.15 kohaldamist, ei tühista ega peata importiv lepinguosaline samaväärsuse tunnustamist enne, kui lepinguosalise kavandatud muudatus jõustub.

8. Samaväärsust võib tunnustada ja tunnustamise võib tühistada või peatada üksnes importiv lepinguosaline, kes tegutseb kooskõlas oma haldus- ja õigusraamistikuga, sealhulgas taimede, taimsete saaduste ja muude kaupade puhul asjakohaste teatistega vastavalt FAO 13. rahvusvahelisele fütosanitaarmeetmete standardile, mis käsitleb nõuetele mittevastavusest teatamist ja erakorraliste meetmete võtmist, ning vajaduse korral muudele fütosanitaarmeetmeid käsitlevatele rahvusvahelistele standarditele. Importiv lepinguosaline esitab eksportivale lepinguosalisele käesoleva artikliga hõlmatud kindlaksmääramiste ja otsuste kohta täieliku kirjaliku selgituse ja tõendavad andmed. Samaväärsuse tunnustamisest keeldumise, selle tühistamise või peatamise korral teavitab importiv lepinguosaline eksportivat lepinguosalist lõikes 3 osutatud protsessi taasalustamise tingimustest.

Artikkel 13.9

Läbipaistvus ja kaubandustingimused

1. Lepinguosalised kohaldavad üldisi imporditingimusi. Ilma et see piiraks artikli 13.7 kohaselt tehtud otsuste kohaldamist, kohaldatakse eksportiva lepinguosalise territooriumi suhtes importiva lepinguosalise imporditingimusi. Kooskõlas artikliga 13.13 teavitab importiv lepinguosaline eksportivat lepinguosalist oma sanitaar- ja fütosanitaarnõuetest, mida kohaldatakse impordi suhtes. See teave sisaldab vajaduse korral importiva lepinguosalise nõutavate ametlike sertifikaatide või tõendite näidiseid.

2. Käesoleva artikli lõikes 1 osutatud tingimuste muudatustest või kavandatud muudatustest teatamisel järgib kumbki lepinguosaline sanitaar- ja fütosanitaarmeetmete lepingu artiklit 7 ja B lisa ning WTO sanitaar- ja fütosanitaarmeetmete komitee hilisemaid otsuseid. Ilma et see piiraks artikli 13.15 kohaldamist, võtab importiv lepinguosaline käesoleva artikli lõikes 1 osutatud tingimuste muudatuste jõustumise kuupäeva kindlaksmääramisel arvesse veoaega lepinguosaliste territooriumide vahel.

3. Kui importiv lepinguosaline ei täida lõikes 2 osutatud teavitamisnõudeid, aktsepteerib ta 30 päeva jooksul pärast asjaomase muudatuse jõustumise kuupäeva jätkuvalt mis tahes ametlikku sertifikaati või tõendit, millega tagatakse enne kõnealust muudatust kehtinud imporditingimuste kohaldatavus.

4. Kui Tšiili annab lõikes 1 osutatud tingimuste kohaselt oma turule juurdepääsu ühele või mitmele ELi poole sektorile või allsektorile, kiidab Tšiili liikmesriikide esitatavad edasised eksporditaotlused heaks Euroopa Komisjonile kättesaadava põhjaliku riigipõhise teabe toimiku (riigiprofiili) alusel, välja arvatud juhul, kui Tšiili taotleb vajaduse korral ja piiratud konkreetsetel asjaoludel lisateavet.

5. Pärast samaväärsuse tunnustamist vastavalt artiklile 13.8 võtab lepinguosaline 90 päeva jooksul samaväärsuse tunnustamise rakendamiseks vajalikud seadusandlikud ja haldusmeetmed, et võimaldada lepinguosaliste vahelist kaubandust sektorites ja allsektorites, kus importiv lepinguosaline tunnustab kõigi eksportiva lepinguosalise sanitaar- ja fütosanitaarmeetmete samaväärsust. Asjaomaste sanitaar- ja fütosanitaarmeetmetega hõlmatud loomade, loomsete saaduste, taimede, taimsete saaduste ja muude toodete puhul võib importiva lepinguosalise nõutava ametliku sertifikaadi või muu ametliku dokumendi näidise asendada 13-H lisas esitatud sertifikaadiga.

6. Sektorites või allsektorites, milles on tunnistatud ühe või mõne meetme, kuid mitte kõigi meetmete samaväärsust, jätkavad lepinguosalised lõikes 5 osutatud toodete puhul omavahelist kaubandust lõikes 1 osutatud tingimuste täitmise alusel. Eksportiva lepinguosalise taotlusel kohaldatakse lõiget 7.

7. Käesoleva peatüki kohaldamisel ei nõua importiv lepinguosaline teise lepinguosalise toodete importimiseks impordilitsentse.

8. Seoses lepinguosaliste vahelist kaubandust mõjutavate üldiste imporditingimustega alustavad lepinguosalised eksportiva lepinguosalise taotlusel vastavalt artiklile 13.14 konsultatsioone, et määrata kindlaks importiva lepinguosalise alternatiivsed või täiendavad imporditingimused. Asjakohasel juhul lähtuvad lepinguosalised kõnealuste alternatiivsete või täiendavate imporditingimuste kindlaksmääramisel eksportiva lepinguosalise meetmetest, mille samaväärsust importiv

lepinguosaline tunnustab. Kui lepinguosalised lepivad kokku alternatiivsetes või täiendavates imporditingimustes, võtab importiv lepinguosaline 90 päeva jooksul alates nende kindlaksmääramisest vajalikud seadusandlikud või haldusmeetmed, et võimaldada importi nende alusel.

9. Loomade, loomsete saaduste, loomset päritolu toodete ja loomsete kõrvalsaaduste impordi puhul kiidab importiv lepinguosaline eksportiva lepinguosalise taotluse ja asjakohaste tagatiste alusel heaks eksportiva lepinguosalise territooriumil asuvad ettevõtted ilma nende eelneva kontrollita ja kooskõlas 13-D lisaga. Kui eksportiv lepinguosaline ei taotle lisateavet, võtab importiv lepinguosaline 30 tööpäeva jooksul pärast heakskiitmise taotluse ja asjakohaste tagatiste saamist vajalikud seadusandlikud või haldusmeetmed, et võimaldada importi nende alusel.

10. Lepinguosaline kiidab ettevõtete esialgse loetelu heaks vastavalt 13-D lisale.

11. Lepinguosalise taotlusel esitab teine lepinguosaline käesoleva artikliga hõlmatud kindlaksmääramiste ja otsuste kohta täieliku selgituse ja tõendavad andmed.

Artikkel 13.10

Sertifitseerimismenetlused

1. Sertifitseerimismenetlustes järgivad lepinguosalised 13-H lisas sätestatud põhimõtteid ja kriteeriume.

2. Lepinguosaline annab välja artikli 13.9 lõigetes 1, 5 ja 6 osutatud sertifikaadid või ametlikud dokumendid vastavalt 13-H lisale.

3. Artiklis 13.16 osutatud allkomitee võib anda soovituse, et ühiskomitee või ühisnõukogu võtaks vastu otsuse, millega kehtestatakse elektroonilise sertifitseerimise ning sertifikaatide tühistamise või asendamise korral järgitavad reeglid.

Artikkel 13.11

Kontrollimine

1. Käesoleva peatüki tõhusaks rakendamiseks on kummalgi lepinguosalisel õigus:

a) kontrollida vastavalt 13-F lisas esitatud suunistele teise lepinguosalise pädevate asutuste kogu kontrolliprogrammi või selle osa; kontrollimisega seotud kulud kannab kontrolli teostav lepinguosaline;

b) alates lepinguosaliste määratud kuupäevast taotleda teiselt lepinguosaliselt kogu kontrolliprogrammi või selle osa ning selle programmi raames tehtud kontrollide tulemusi käsitleva aruande esitamist ning

c) loomsete saadustega seotud laboratoorsete analüüside puhul taotleda teise lepinguosalise osalemist taotluse esitanud lepinguosalise referentlabori korraldatavate konkreetsete perioodiliste võrdlusanalüüside programmis; sellise osalemisega seotud kulud kannab osalev lepinguosaline.

2. Kumbki lepinguosaline võib jagada oma kontrollide tulemusi ja järeldusi kolmandate riikidega ning teha need üldsusele kättesaadavaks.

3. Artiklis 13.16 osutatud allkomitee võib anda soovituse, et ühisnõukogu muudaks 13-F lisa, võttes igakülgselt arvesse rahvusvaheliste organisatsioonide tehtud asjakohast tööd.

4. Käesolevas artiklis osutatud kontrollide tulemusi võib kasutada sisendina lepinguosalise või lepinguosaliste artiklites 13.6–13.9 ja 13.12 osutatud meetmete väljatöötamisel.

Artikkel 13.12

Impordikontroll ja kontrollitasud

1. Impordikontrollid, mida importiv lepinguosaline teeb eksportiva lepinguosalise kaubasaadetiste suhtes, peavad olema kooskõlas 13-G lisas kindlaks määratud põhimõtetega. Nende kontrollide tulemusi võib kasutada artiklis 13.11 osutatud kontrolliprotsessis.

2. Kummagi lepinguosalise poolt tehtavate füüsiliste impordikontrollide sagedus on kindlaks määratud 13-G lisas. Artiklis 13.16 osutatud allkomitee võib soovitada ühisnõukogul muuta 13-G lisa.

3. Lepinguosaline võib oma pädevuse piires ja kooskõlas oma õigusnormidega kalduda kõrvale 13-G lisas kindlaks määratud kontrollisagedusest, lähtudes artiklite 13.8 ja 13.9 rakendamisel tehtud edusammudest või käesolevas peatükis sätestatud kontrollide, konsultatsioonide või muude meetmete tulemustest.

4. Kontrollitasud ei tohi ületada kulusid, mida pädev asutus kannab impordikontrollide tegemisel, ning need peavad olema õiglased, pidades silmas samasuguste omamaiste toodete kontrollimisel kohaldatavaid tasusid.

5. Importiv lepinguosaline teavitab eksportivat lepinguosalist impordikontrolle ja kontrollitasusid mõjutavates meetmetes tehtavatest muudatustest, sealhulgas muudatuste põhjustest, ning olulistest muutustest kõnealuste kontrollidega seotud halduskorras.

6. Artikli 13.9 lõikes 5 osutatud toodete puhul võivad lepinguosalised vastastikku kokku leppida füüsiliste impordikontrollide sageduse vähendamises.

7. Allkomitee võib soovitada ühisnõukogule kummagi lepinguosalise tehtavate impordikontrollide heakskiitmise tingimusi, mida kohaldatakse teatavast kuupäevast alates, et kohandada nende kontrollide sagedust või asendada need. Need tingimused lisatakse 13-G lisasse ühisnõukogu otsusega. Alates kõnealusest kuupäevast võivad lepinguosalised kiita heaks üksteise impordikontrollid teatavate toodete puhul, et vähendada nende kontrollide sagedust või asendada need.

Artikkel 13.13

Teabevahetus

1. Lepinguosalised vahetavad süstemaatiliselt käesoleva peatüki rakendamisega seotud teavet, et töötada välja standardeid, pakkuda kindlust, suurendada vastastikust usaldust ja tõendada kontrollitavate programmide tõhusust. Vajaduse korral võib teabevahetus hõlmata ametnike vahetust.

2. Lepinguosalised vahetavad teavet ka muude asjakohaste teemade kohta, sealhulgas järgmistes küsimustes:

a) käesoleva peatükiga hõlmatud toodetega seotud olulised sündmused, sealhulgas artiklite 13.8 ja 13.9 kohane teabevahetus;

b) artiklis 13.11 sätestatud kontrollimise tulemused;

c) artiklis 13.12 sätestatud impordikontrollide tulemused loomade ja loomsete saaduste tagasilükatud või nõuetele mittevastavate kaubasaadetiste korral;

d) käesoleva peatükiga seotud ja lepinguosalise vastutusel koostatud teaduslikud arvamused; ning

e) käesoleva peatüki kohaldamisalasse kuuluva kaubandusega seotud kiirhoiatused.

3. Lepinguosaline esitab teaduslikud dokumendid või andmed asjaomasele teadusfoorumile, et lasta käesoleva peatüki alusel tekkinud küsimuses esitatud seisukohti või väiteid õigeaegselt hinnata. Hindamise tulemused tehakse lepinguosalistele kättesaadavaks.

4. Käesolevas artiklis ette nähtud teabevahetus loetakse toimunuks, kui lepinguosaline on teinud käesolevas artiklis osutatud teabe kättesaadavaks WTO teavitamise teel vastavalt sanitaar- ja fütosanitaarmeetmete lepingu artiklile 7 ja B lisale või oma ametlikul, üldsusele kättesaadaval ja tasuta veebisaidil.

5. Taimekahjustajatest, mis teadaolevalt kujutavad endast lepinguosalisele vahetut ohtu, teavitatakse seda lepinguosalist vahetult posti või e-posti teel. Lepinguosalised järgivad suuniseid, mis on esitatud taimekahjustajatest teatamist käsitlevas FAO 17. rahvusvahelises fütosanitaarmeetmete standardis.

6. Lepinguosalised vahetavad käesolevas artiklis osutatud teavet e-posti, faksi või posti teel.

Artikkel 13.14

Teavitamine ja konsulteerimine

1. Lepinguosaline teavitab teist lepinguosalist kahe tööpäeva jooksul igast tõsisest või märkimisväärsest riskist inimeste, loomade või taimede tervisele, sealhulgas toidukontrolliga seotud hädaolukordadest või olukordadest, kus on selgelt tuvastatud loomsete või taimsete saaduste tarbimisega seotud tõsise tervisemõju oht, ja eelkõige järgmisest:

a) meetmed, mis mõjutavad artiklis 13.7 osutatud piirkondadeks jagamise otsuseid;

b) 13-B lisas loetletud loomataudide või taimekahjustajate esinemine või areng;

c) epidemioloogilise tähtsusega leiud või olulised riskid seoses loomataudide ja taimekahjustajatega, mis ei ole loetletud 13-B lisas või mis on uued loomataudid või taimekahjustajad; ning

d) täiendavad meetmed, mis lähevad kaugemale loomataudide või taimekahjustajate tõrjeks või likvideerimiseks või rahvatervise kaitseks võetavate meetmete põhinõuetest, ning võimalikud muudatused ennetuspoliitikas, sealhulgas vaktsineerimispoliitikas.

2. Kui lepinguosalisel on tõsised kartused seoses riskiga inimeste, loomade või taimede tervisele, võib ta taotleda teise lepinguosalisega olukorra üle konsultatsioonide pidamist. Kõnealused konsultatsioonid toimuvad võimalikult kiiresti ja igal juhul 13 tööpäeva jooksul alates taotluse esitamisest. Konsultatsioonide käigus püüab kumbki lepinguosaline esitada kogu teabe, mis on vajalik selleks, et vältida häireid kaubanduses ja jõuda vastastikku vastuvõetava lahenduseni, mis on kooskõlas inimeste, loomade või taimede tervise kaitsega.

3. Lepinguosaline võib taotleda käesoleva artikli lõikes 2 osutatud konsultatsioonide pidamist video- või audiokonverentsi teel. Taotluse esitanud lepinguosaline koostab konsultatsioonide protokolli, mille lepinguosalised peavad heaks kiitma. Heakskiitmise suhtes kohaldatakse artikli 13.13 lõiget 6.

Artikkel 13.15

Kaitseklausel

1. Kui eksportiv lepinguosaline võtab riigisiseseid meetmeid, et saada kontrolli alla asjaolu, mis tõenäoliselt kujutab endast tõsist riski inimeste, loomade või taimede tervisele, võtab ta samaväärseid meetmeid selleks, et vältida kõnealuse ohu ülekandumist importiva lepinguosalise territooriumile, ilma et see piiraks lõike 2 kohaldamist.

2. Tõsise riski puhul inimeste, loomade või taimede tervisele, võib importiv lepinguosaline võtta inimeste, loomade või taimede tervise kaitseks vajalikke ajutisi meetmeid. Selliste ajutiste meetmete kohaldamise ajal lepinguosaliste vahel teel olevate kaubasaadetiste puhul kaalub importiv lepinguosaline kõige sobivamat ja proportsionaalsemat lahendust, et vältida tarbetuid häireid kaubanduses.

3. Lepinguosaline, kes võtab käesolevas artiklis osutatud meetmeid, teatab sellest teisele lepinguosalisele ühe tööpäeva jooksul alates nende meetmete rakendamise otsusest. Lepinguosalise taotlusel ja kooskõlas artikli 13.14 lõikega 2 peavad lepinguosalised olukorra üle konsultatsioone 13 tööpäeva jooksul alates kõnealuse teate saamisest. Lepinguosalised võtavad nende konsultatsioonide käigus esitatud teavet nõuetekohaselt arvesse ja püüavad vältida tarbetuid häireid kaubanduses, kaaludes vajaduse korral artikli 13.14 lõike 2 kohaste konsultatsioonide tulemusi.

Artikkel 13.16

Sanitaar- ja fütosanitaarmeetmete allkomitee

1. Sanitaar- ja fütosanitaarmeetmete allkomitee, mis moodustatakse artikli 8.8 lõike 1 kohaselt (edaspidi „allkomitee“), koosneb sanitaar- ja fütosanitaarküsimuste eest vastutavatest lepinguosaliste esindajatest.

2. Allkomitee:

a) jälgib käesoleva peatüki rakendamist, käsitleb käesoleva peatükiga seotud teemasid ja vaatab läbi kõik küsimused, mis võivad rakendamisel tekkida; ning

b) annab ühisnõukogule soovitusi lisade muutmiseks vastavalt artikli 8.5 lõike 1 punktile a, pidades eelkõige silmas käesolevas peatükis ette nähtud konsultatsioonide ja menetluste raames tehtud edusamme.

3. Allkomitee lepib kokku käesoleva peatüki eesmärkide saavutamiseks võetavates meetmetes. Allkomitee kehtestab nende meetmete eesmärgid ja vahe-eesmärgid. Allkomitee hindab nende meetmete tulemusi.

4. Allkomitee võib soovitada, et ühisnõukogu või ühiskomitee moodustaks vastavalt artikli 40.3 lõikele 3 vajaduse korral tehnilised töörühmad, mis koosnevad kummagi lepinguosalise ekspertidest ning mis teevad kindlaks ja käsitlevad käesoleva peatüki kohaldamisest tulenevaid tehnilisi ja teadusküsimusi.

5. Allkomitee võib soovitada, et ühisnõukogu või ühiskomitee võtaks vastu otsuse kõnealuse allkomitee kodukorra kohta, pidades silmas sanitaar- ja fütosanitaarküsimuste eripära.

Artikkel 13.17

Koostöö mitmepoolsetel foorumitel

1. Lepinguosalised edendavad koostööd sanitaar- ja fütosanitaarküsimustega seotud mitmepoolsetel foorumitel, eelkõige sanitaar- ja fütosanitaarmeetmete lepingu raames tunnustatud rahvusvahelistes standardiorganisatsioonides.

2. Artiklis 13.16 osutatud allkomitee on asjakohane foorum teabe vahetamiseks ja koostööks käesoleva artikli lõikes 1 osutatud küsimustes.

Artikkel 13.18

Koostöö toiduohutuse, loomatervise ja taimekaitse valdkonnas

1. Lepinguosalised püüavad hõlbustada teaduskoostööd lepinguosaliste asutuste vahel, kes vastutavad toiduohutuse, loomade tervise ja taimekaitse valdkonnas teadusliku hindamise eest.

2. Allkomitee võib soovitada, et ühisnõukogu või ühiskomitee moodustaks vastavalt artikli 40.3 lõikele 3 käesoleva artikli lõikes 1 osutatud teaduskoostöö tehnilise töörühma (edaspidi „töörühm“), mis koosneb kummagi lepinguosalise poolt nimetatud ekspertidest, kes esindavad käeoleva artikli lõikes 1 osutatud teadusasutusi.

3. Töörühma moodustav ühisnõukogu või ühiskomitee määrab kindlaks töörühma volitused, tegevuse ulatuse ja tööprogrammi.

4. Töörühm võib vahetada teavet, sealhulgas järgmise kohta:

a) teaduslik ja tehniline teave ning

b) andmete kogumine.

5. Töörühma töö ei mõjuta kummagi lepinguosalise riiklike ega piirkondlike asutuste sõltumatust.

6. Kumbki lepinguosaline tagab, et lõike 2 kohaselt nimetatud esindajaid ei mõjuta tema õigusnormide kohased huvide konfliktid.

Artikkel 13.19

Territoriaalne kohaldamine ELi poole puhul

1. Erandina artiklist 41.2 kohaldatakse käesolevat peatükki ELi poole puhul liikmesriikide territooriumide suhtes kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2017/625 ([16]) I lisaga ning taimede, taimsete saaduste ja muude kaupade puhul kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2016/2031 ([17]) artikli 1 lõikega 3.

2. Lepinguosalised mõistavad, et Euroopa Liidu territooriumi puhul võetakse arvesse selle eripära ja et Euroopa Liitu käsitatakse ühtse üksusena.

14. PEATÜKK

KOOSTÖÖ KESTLIKE TOIDUSÜSTEEMIDE VALDKONNAS

Artikkel 14.1

Eesmärk

Käesoleva peatüki eesmärk on seada sisse lepinguosaliste vaheline tihe koostöö, et tagada üleminek kestlikele toidusüsteemidele. Lepinguosalised tunnistavad vajadust tugevdada poliitikat ja määrata kindlaks programmid, mis aitavad kaasa kestlike, kaasavate, tervislike ja vastupidavate toidusüsteemide arendamisele, ning kaubanduse rolli selle eesmärgi saavutamisel.

Artikkel 14.2

Kohaldamisala

1. Käesolevat peatükki kohaldatakse lepinguosaliste vahelise koostöö suhtes, mille eesmärk on parandada kummagi lepinguosalise toidusüsteemi kestlikkust.

2. Käesolevas peatükis sätestatakse koostöö kestlike toidusüsteemide konkreetsetes aspektides, sealhulgas järgmistes:

a) toidutarneahela kestlikkus ning toidukao ja toidu raiskamise vähendamine;

b) võitlus toidupettuste vastu toidutarneahelas;

c) loomade heaolu;

d) võitlus antimikroobikumiresistentsuse vastu ning

([16]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. märtsi 2017. aasta määrus (EL) 2017/265, mis käsitleb ametlikku kontrolli ja muid ametlikke toiminguid, mida tehakse eesmärgiga tagada toidu- ja söödaalaste õigusnormide ning loomatervise ja loomade heaolu, taimetervise- ja taimekaitsevahendite alaste õigusnormide kohaldamine, millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruseid (EÜ) nr 999/2001, (EÜ) nr 396/2005, (EÜ) nr 1069/2009, (EÜ) nr 1107/2009, (EL) nr 1151/2012, (EL) nr 652/2014, (EL) 2016/429 ja (EL) 2016/2031, nõukogu määruseid (EÜ) nr 1/2005 ja (EÜ) nr 1099/2009 ning nõukogu direktiive 98/58/EÜ, 1999/74/EÜ, 2007/43/EÜ, 2008/119/EÜ ja 2008/120/EÜ ning millega tunnistatakse kehtetuks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrused (EÜ) nr 854/2004 ja (EÜ) nr 882/2004, nõukogu direktiivid 89/608/EMÜ, 89/662/EMÜ, 90/425/EMÜ, 91/496/EMÜ, 96/23/EÜ, 96/93/EÜ ja 97/78/EÜ ja nõukogu otsus 92/438/EMÜ (ametliku kontrolli määrus) (ELT L 95, 7.4.2017, lk 1).

([17]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. oktoobri 2016. aasta määrus (EL) 2016/2031, mis käsitleb taimekahjustajatevastaseid kaitsemeetmeid, millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruseid (EL) nr 228/2013, (EL) nr 652/2014 ja (EL) nr 1143/2014 ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu direktiivid 69/464/EMÜ, 74/647/EMÜ, 93/85/EMÜ, 98/57/EÜ, 2000/29/EÜ, 2006/91/EÜ ja 2007/33/EÜ (ELT L 317, 23.11.2016, lk 4).

e) selliste väetiste ja keemiliste pestitsiidide kasutamise vähendamine, mille puhul riskihindamine on näidanud, et need põhjustavad vastuvõetamatut ohtu tervisele või keskkonnale.

3. Käesolevat peatükki kohaldatakse ka lepinguosaliste koostöö suhtes mitmepoolsetel foorumitel.

4. Käesoleva peatüki kohaldamine ei piira muude toidusüsteeme või kestlikkust käsitlevate peatükkide, eelkõige 13., 16. ja 33. peatüki kohaldamist.

Artikkel 14.3

Mõisted

1. Käesolevas peatükis kasutatakse järgmisi mõisteid:

a) „toidutarneahel“ – kõik etapid alates esmatootmisest kuni lõpptarbijale müügini, sealhulgas tootmine, töötlemine, valmistamine, transport, import, ladustamine, turustamine ja müük lõpptarbijale;

b) „esmatootmine“ – põllumajanduslike esmatoodete tootmine või kasvatamine, sealhulgas saagikoristus, lüpsmine ja põllumajandusloomade tootmine enne tapmist, samuti jahipidamine ja kalapüük ning looduslike saaduste kogumine; ning

c) „kestlik toidusüsteem“ – toidusüsteem, mis tagab ohutu, täisväärtusliku ja piisava toidu kõigile, seadmata ohtu tulevaste põlvkondade toiduga kindlustatuse ja toitumise tagamise majanduslikke, sotsiaalseid ja keskkonnaalaseid aluseid; selline kestlik toidusüsteem:

i) on kasumlik (majanduslik kestlikkus);

ii) toob ühiskonnale laiapõhjalist kasu (sotsiaalne kestlikkus); ning

iii) omab positiivset või neutraalset mõju looduskeskkonnale, sealhulgas kliimamuutustele (keskkonnakestlikkus).

Artikkel 14.4

Toidutarneahela kestlikkus ning toidukao ja toidu raiskamise vähendamine

1. Lepinguosalised tunnistavad seost praeguste toidusüsteemide ja kliimamuutuste vahel. Lepinguosalised teevad koostööd, et vähendada toidusüsteemide kahjulikku keskkonna- ja kliimamõju ning tugevdada nende vastupidavust.

2. Lepinguosalised tunnistavad, et toidukaol ja toidu raiskamisel on negatiivne mõju toidusüsteemide sotsiaalsele, majanduslikule ja keskkonnamõõtmele.

3. Lepinguosalised teevad koostööd valdkondades, mis võivad hõlmata järgmist:

a) kestlik toidutootmine, sealhulgas põllumajandus, loomade heaolu parandamine, mahepõllumajanduse edendamine ning selliste antimikroobikumide, väetiste ja keemiliste pestitsiidide kasutamise vähendamine, mille puhul riskihindamine näitab, et need kujutavad endast vastuvõetamatut ohtu tervisele või keskkonnale;

b) toidutarneahela kestlikkus, sealhulgas toidu tootmise ja töötlemise meetodid ja tavad;

c) tervislik ja kestlik toitumine, vähendades tarbimise süsinikujalajälge;

d) toidusüsteemidest tulenevate kasvuhoonegaaside heitkoguste vähendamine, süsinikusidujate arvu suurendamine ja elurikkuse vähenemise tagasipööramine;

e) innovatsioon ja tehnoloogilised lahendused, mis aitavad kaasa kliimamuutuste mõjuga kohanemisele ja suurendavad vastupanuvõimet sellele mõjule;

f) hädaolukorrakavade väljatöötamine, et tagada toiduga kindlustatus kriiside ajal; ning

g) toidukao ja toidu raiskamise vähendamine kooskõlas kestliku arengu 12. eesmärgi sihiga 12.3, nagu on määratletud kestliku arengu tegevuskavas aastani 2030.

4. Käesoleva artikli kohane koostöö võib hõlmata teabe, eksperditeadmiste ja kogemuste vahetamist ning koostööd teadusuuringute ja innovatsiooni valdkonnas.

Artikkel 14.5

Võitlus pettuste vastu toidutarneahelas

1. Lepinguosalised tunnistavad, et pettused võivad mõjutada toidutarneahela ohutust, ohustada toidusüsteemide kestlikkust, õõnestada ausaid kaubandustavasid ning vähendada tarbijate usaldust ja toiduturgude vastupidavust.

2. Lepinguosalised teevad koostööd, et avastada ja hoida ära pettusi toidutarneahelas, tehes järgmist:

a) vahetades teavet ja kogemusi, et parandada toidutarneahelas pettuste avastamist ja tõkestamist; ning

b) osutades abi, mis on vajalik tõendite kogumiseks tavade kohta, millega rikutakse või ilmselt rikutakse lepinguosaliste õigusnorme või mis kujutavad endast ohtu inimeste, loomade või taimede tervisele või keskkonnale või mille abil eksitatakse kliente.

Artikkel 14.6

Loomade heaolu

1. Lepinguosalised tunnistavad, et loomad on aistimisvõimelised olendid ja et loomade kasutamisega toidutootmissüsteemides kaasneb vastutus nende heaolu eest. Lepinguosalised peavad kinni põllumajandusloomadega ja loomsete saadustega kauplemise tingimustest, mille eesmärk on kaitsta loomade heaolu.

2. Lepinguosaliste eesmärk on jõuda ühise arusaamani Maailma Loomatervise Organisatsiooni rahvusvahelistest loomade heaolu standarditest.

3. Lepinguosalised teevad koostööd selliste standardite väljatöötamisel ja rakendamisel, mis käsitlevad loomade heaolu põllumajandusettevõttes, vedamise ajal ning tapmisel ja surmamisel, lähtudes oma õigusnormidest.

4. Lepinguosalised tugevdavad oma teaduskoostööd loomade heaolu valdkonnas, et arendada edasi teaduspõhiseid loomade heaolu standardeid.

5. Artiklis 14.8 osutatud allkomitee võib käsitleda muid loomade heaoluga seotud küsimusi.

6. Lepinguosalised vahetavad teavet, eksperditeadmisi ja kogemusi loomade heaolu valdkonnas.

7. Lepinguosalised teevad koostööd Maailma Loomatervise Organisatsiooni raames ja võivad teha koostööd muudel rahvusvahelistel foorumitel, et edendada loomade heaolu standardite ja parimate tavade edasiarendamist ning nende rakendamist.

8. Ühisnõukogu või ühiskomitee võib vastavalt artikli 40.3 lõikele 3 moodustada tehnilise töörühma, kes toetab artiklis 14.8 osutatud allkomiteed käesoleva artikli rakendamisel.

Artikkel 14.7

Võitlus antimikroobikumiresistentsuse vastu

1. Lepinguosalised tunnistavad, et antimikroobikumiresistentsus ohustab tõsiselt inimeste ja loomade tervist ning et antimikroobikumide kasutamine, eelkõige nende väär- ja liigkasutus loomakasvatuses, aitab kaasa antimikroobikumiresistentsuse üldisele arengule ja kujutab endast suurt ohtu rahvatervisele. Lepinguosalised tunnistavad, et selle ohu laadi tõttu on vaja riikidevahelist lähenemisviisi.

2. Kumbki lepinguosaline lõpetab järk-järgult mikroobivastaste ravimite kasutamise kasvustimulaatoritena.

3. Kumbki lepinguosaline teeb kooskõlas terviseühtsuse põhimõttega järgmist:

a) võtab arvesse asjaomastes rahvusvahelistes organisatsioonides välja töötatud olemasolevaid ja tulevasi suuniseid, standardeid, soovitusi ja meetmeid selliste algatuste ja riiklike kavade väljatöötamisel, mille eesmärk on edendada antimikroobikumide mõistlikku ja vastutustundlikku kasutamist loomakasvatuses ja veterinaarias;

b) edendab lepinguosaliste poolt ühiselt kindlaksmääratud juhtudel antimikroobikumide vastutustundlikku ja mõistlikku kasutamist, sealhulgas loomakasvatuses antimikroobikumide kasutamise vähendamist ja antimikroobikumide kasvustimulaatoritena kasutamise järkjärgulist lõpetamist; ning

c) toetab antimikroobikumiresistentsuse vastast võitlust käsitlevate rahvusvaheliste tegevuskavade väljatöötamist ja rakendamist, kui lepinguosalised peavad seda vajalikuks.

4. Ühisnõukogu või ühiskomitee võib vastavalt artikli 40.3 lõikele 3 moodustada tehnilise töörühma, kes toetab artiklis 14.8 osutatud allkomiteed käesoleva artikli rakendamisel.

Artikkel 14.8

Kestlike toidusüsteemide allkomitee

1. Kestlike toidusüsteemide allkomitee, mis moodustatakse artikli 8.8 lõike 1 kohaselt (edaspidi „allkomitee“), koosneb kestlike toidusüsteemide eest vastutavatest lepinguosaliste esindajatest.

2. Allkomitee jälgib käesoleva peatüki rakendamist ja vaatab läbi kõik küsimused, mis tekivad rakendamisel.

3. Allkomitee lepib kokku käesoleva peatüki eesmärkide saavutamiseks võetavates meetmetes. Allkomitee kehtestab nende meetmete eesmärgid ja vahe-eesmärgid ning jälgib lepinguosaliste edusamme kestlike toidusüsteemide loomisel. Allkomitee hindab igal ajavahemikul kõnealuste meetmete rakendamise tulemusi.

4. Allkomitee võib soovitada, et ühisnõukogu või ühiskomitee moodustaks vastavalt artikli 40.3 lõikele 3 tehnilised töörühmad, mis koosnevad kummagi lepinguosalise ekspertidest ning mis teevad kindlaks ja käsitlevad käesoleva peatüki kohaldamisest tulenevaid tehnilisi ja teadusküsimusi.

5. Allkomitee soovitab ühiskomiteel kehtestada reeglid, et vähendada allkomitee koosolekutel ja käesolevas peatükis osutatud tehniliste töörühmade koosolekutel osalejate võimalikke huvide konflikte. Ühiskomitee võtab vastu otsuse, millega kõnealused reeglid kehtestatakse.

Artikkel 14.9

Koostöö mitmepoolsetel foorumitel

1. Lepinguosalised teevad vajaduse korral koostööd mitmepoolsetel foorumitel, et edendada ülemaailmset üleminekut kestlikele toidusüsteemidele, mis aitavad kaasa rahvusvaheliselt kokkulepitud keskkonna-, loodus- ja kliimakaitse eesmärkide saavutamisele.

2. Allkomitee on käesoleva artikli lõikega 1 hõlmatud küsimustes teabe vahetamise ja koostöö tegemise foorum.

Artikkel 14.10

Täiendavad sätted

1. Allkomitee tegevus ei mõjuta lepinguosaliste riiklike ega piirkondlike asutuste sõltumatust.

2. Ükski käesoleva peatüki säte ei mõjuta kummagi lepinguosalise õigust ega kohustust kaitsta konfidentsiaalset teavet kooskõlas oma õigusnormidega. Kui lepinguosaline esitab teisele lepinguosalisele käesoleva peatüki alusel teavet, mida tema õigusnormide kohaselt loetakse konfidentsiaalseks teabeks, käsitleb teine lepinguosaline seda teavet konfidentsiaalsena, välja arvatud juhul, kui teabe esitanud lepinguosaline nõustub vastupidisega.

3. Austades täielikult kummagi lepinguosalise reguleerimisõigust, ei tõlgendata ühtegi käesoleva peatüki sätet nii, nagu kohustaks see lepinguosalist:

a) muutma oma impordinõudeid;

b) kalduma kõrvale riigisisestest reguleerivate meetmete ettevalmistamise ja vastuvõtmise menetlustest;

c) võtma meetmeid, mis kahjustaksid või takistaksid lepinguosalise avaliku poliitika eesmärkide saavutamiseks vajalike reguleerivate meetmete õigeaegset vastuvõtmist, või

d) võtma vastu konkreetset reguleerivat meedet.

15. PEATÜKK

ENERGIA JA TOORAINED

Artikkel 15.1

Eesmärk

Käesoleva peatüki eesmärk on edendada kooskõlas käesoleva lepinguga lepinguosaliste ühistes huvides dialoogi ja koostööd energia- ja toorainesektoris, soodustada kestlikku ja õiglast kaubandust ja investeerimist, tagades nendes sektorites võrdsed tingimused, ning suurendada asjaomaste väärtusahelate konkurentsivõimet, sealhulgas lisandväärtust.

Artikkel 15.2

Põhimõtted

1. Kummalegi lepinguosalisele jääb suveräänne õigus otsustada, kas lubada uurida, toota ja transportida energiakaupu ja tooraineid tema territooriumil ja majandusvööndis asuvatel aladel.

2. Kooskõlas käesoleva peatükiga kinnitavad lepinguosalised veel kord oma õigust kehtestada oma territooriumil õigusnorme, et saavutada energia ja toorainete valdkonnas õiguspäraseid poliitikaeesmärke.

Artikkel 15.3

Mõisted

Käesolevas peatükis ning 15-A ja 15-B lisas kasutatakse järgmisi mõisteid:

a) „luba“ – luba, tegevusluba, kontsessioon või samalaadne haldus- või lepinguline dokument, millega lepinguosalise pädev asutus annab üksusele õiguse tegeleda lepinguosalise territooriumil teatava majandustegevusega kooskõlas loas sätestatud nõuetega;

b) „tasakaalustamine“ – kõik mis tahes ajalises järjestuses toimingud ja protsessid, millega süsteemihaldurid tagavad pidevalt süsteemi sageduse säilimise eelnevalt kindlaks määratud stabiilsusvahemikus ja vastavuse nõutava kvaliteedi jaoks vajalikele reservkogustele;

c) „energiakaubad“ – kaubad, millest toodetakse energiat ja mis on vastava HSi koodiga loetletud 15-A lisas;

d) „süsivesinikud“ – kaubad, mis on vastava HSi koodiga loetletud 15-A lisas;

e) „toorained“ – tööstustoodete valmistamisel kasutatavad ained, sealhulgas maagid, maagikontsentraadid, räbu, tuhk ja kemikaalid; survetöötlemata, töödeldud ja rafineeritud materjalid; metallijäätmed; jäägid ja ümbersulatatud jäägid, mis on loetletud 15-A lisa vastavates HSi gruppides;

f) „taastuvenergia“ – päikese-, tuule-, hüdro- ja geotermiline energia, samuti bioloogilistest või ookeaniallikatest või muudest taastuvatest ümbritseva keskkonna allikatest toodetud energia;

g) „taastuvkütused“ – biokütused, vedelad biokütused, biomasskütused ja muud kui bioloogilist päritolu taastuvkütused, sealhulgas saastevabad sünteetilised kütused ja saastevaba vesinik;

h) „standardid“ –standardid 16. peatükis mõistes;

i) „süsteemihaldur“ –

i) ELi poole puhul: isik, kes vastutab konkreetses piirkonnas elektri jaotus- või ülekandevõrgu käitamise, hoolduse ja arendamise ning pikaajalise toimimise tagamise eest; ning

ii) Tšiili puhul: omavahel ühendatud elektrisüsteemide toimimise koordineerimise eest vastutav sõltumatu asutus, kes tagab elektrisüsteemi majandusliku tõhususe, ohutuse ja töökindluse ning võimaldab avatud juurdepääsu ülekandesüsteemile; ning

j) „tehnilised normid“ –tehnilised normid 16. peatüki mõistes.

Artikkel 15.4

Impordi- ja ekspordimonopolid

Lepinguosaline ei määra ega säilita ühtki määratud impordi- ega ekspordimonopoli. Käesoleva artikli kohaldamisel tähendab mõiste „impordi- või ekspordimonopol“ lepinguosalise poolt üksusele antud ainuõigust või -volitust importida teiselt lepinguosaliselt energiakaupu või tooraineid või eksportida teisele lepinguosalisele energiakaupu või tooraineid ([18]).

Artikkel 15.5

Ekspordihinna määramine ([19])

1. Lepinguosaline ei kehtesta teisele lepinguosalisele eksporditavatele energiakaupadele ega toorainetele mis tahes meetmega, sealhulgas load või miinimumhinnanõuded, kõrgemat hinda kui see, mis on sellistele kaupadele määratud tema siseturul.

2. Olenemata käesoleva artikli lõikest 1 võib Tšiili kehtestada või jätta kehtima meetmeid, mille eesmärk on soodustada lisandväärtuse loomist, tarnides tooraineid tööstussektoritele soodushindadega, et need tööstussektorid saaksid Tšiilis välja kujuneda, tingimusel et sellised meetmed vastavad 15-B lisas sätestatud tingimustele.

([18]) Suurema selguse huvides olgu märgitud, et käesolev artikkel ei piira 17., 18. ja 29. peatüki ega 17-A – 17-C ja 29. lisade loendite kohaldamist ega kohaldu õigusele, mis tuleneb intellektuaalomandi õiguse andmisest.

([19]) Suurema selguse huvides olgu märgitud, et käesolev artikkel ei piira 29. lisa kohaldamist.

Artikkel 15.6

Riigisisesed reguleeritud hinnad

1. Lepinguosalised tunnistavad konkurentsile rajatud energiaturgude tähtsust laia valiku energiakaupadega varustamisel ja tarbijate heaolu suurendamisel. Lepinguosalised tunnistavad ka, et reguleerimisvajadused ja lähenemisviisid võivad turgude lõikes erineda.

2. Kooskõlas lõikega 1 tagab kumbki lepinguosaline vastavalt oma õigusnormidele, et energiakaupade tarnimine põhineb turupõhimõtetel.

3. Lepinguosaline võib energiakaupade tarnimise hinda reguleerida üksnes avaliku teenindamise kohustuse kehtestamisega.

4. Kui lepinguosaline kehtestab avaliku teenindamise kohustuse, tagab ta, et see kohustus on selgelt määratletud, läbipaistev ja mittediskrimineeriv ega lähe kaugemale sellest, mis on vajalik avaliku teenindamise kohustuse eesmärkide saavutamiseks.

Artikkel 15.7

Luba energiakaupade ja toorainete uurimiseks ja tootmiseks

1. Kui lepinguosaline nõuab energiakaupade ja toorainete uurimiseks või tootmiseks loa olemasolu, tagab ta, et selline luba antakse avaliku ja mittediskrimineeriva menetluse alusel, ([20]) ilma et see piiraks 20. peatüki kohaldamist.

2. Kõnealune lepinguosaline avaldab muu hulgas loa liigi, asjaomase ala või selle osa ning loa andmise kavandatud kuupäeva või tähtaja sellisel viisil, et võimalikel huvitatud taotlejatel oleks võimalik taotlusi esitada.

3. Järgmistel süsivesinikega seotud juhtudel võib lepinguosaline käesoleva artikli lõikest 2 ja artiklist 20.3 kõrvale kalduda:

a) ala suhtes on varem läbi viidud menetlus, mille tulemusel ei ole luba antud;

b) alal on alaliselt lubatud energiakaupu ja tooraineid uurida või toota; või

c) antud loast on enne selle kehtivusaja lõppu loobutud.

4. Kumbki lepinguosaline võib nõuda, et üksus, kellele on antud luba, maksaks rahalist või mitterahalist tasu. Rahaline või mitterahaline tasu määratakse kindlaks viisil, mis ei sekku sellise üksuse juhtimis- ja otsustusprotsessi.

5. Kumbki lepinguosaline tagab, et kui taotlus jäetakse rahuldamata, esitatakse taotlejale taotluse rahuldamata jätmise põhjused, et see taotleja saaks vajaduse korral kasutada edasikaebamise või läbivaatamise menetlust. Edasikaebamise või läbivaatamise kord avalikustatakse eelnevalt.

Artikkel 15.8

Keskkonnamõju hindamine

1. Lepinguosalised tagavad, et enne loa andmist projektile või tegevusele, mis on seotud energia või toorainetega ning millel võib olla märkimisväärne mõju elanikkonnale, inimeste tervisele, elurikkusele, maale, pinnasele, veele, õhule või kliimale, kultuuripärandile või maastikule, viiakse läbi keskkonnamõju hindamine ([21]). Kõnealuse hindamise käigus määratakse see märkimisväärne mõju kindlaks ja hinnatakse seda.

([20]) Suurema selguse huvides olgu märgitud, et käesoleva artikli ning 17. ja 18. peatüki ning 17-A, 17-B ja 17-C lisa vaheliste vastuolude korral on vastuolu ulatuses ülimuslikud need peatükid ja lisad.

([21]) Tšiili puhul tähendab „keskkonnamõju hindamine“ keskkonnamõju uuringut, mis on määratletud seaduse 19.300 1. jaotise artikli 2 punktis i või selle järglassättes ning mida reguleerib sama seaduse artikkel 11.

2. Kumbki lepinguosaline tagab, et keskkonnamõju hindamise protsessi raames tehakse üldsusele kättesaadavaks asjakohane teave, ning annab üldsusele aega ja võimalusi selles protsessis osalemiseks ja märkuste esitamiseks.

3. Kumbki lepinguosaline avaldab keskkonnamõju hindamise tulemused ja võtab neid enne projektile või tegevusele loa andmist arvesse.

Artikkel 15.9

Kolmandate isikute juurdepääs energiatranspordi taristule

1. Kumbki lepinguosaline tagab, et tema territooriumil asuvad süsteemihaldurid annavad elektrienergia ülekandmiseks kõikidele lepinguosaliste üksustele mittediskrimineeriva juurdepääsu energiataristule. Kui see on vähegi võimalik, antakse juurdepääs energiatranspordi taristule mõistliku aja jooksul pärast üksuse juurdepääsutaotluse esitamise kuupäeva.

2. Kumbki lepinguosaline tagab kooskõlas oma õigusnormidega, et lepinguosaliste üksustele võimaldatakse elektrienergia ülekandmiseks juurdepääs elektritranspordi taristule ning selle kasutamine mõistlikel ja mittediskrimineerivatel tingimustel, sealhulgas ilma elektriallikate vahelise diskrimineerimiseta ning kulupõhiste tariifide alusel. Kumbki lepinguosaline avaldab elektritranspordi taristule juurdepääsu ja selle kasutamise tingimused.

3. Olenemata lõikest 1 võib lepinguosaline oma õigusnormides kehtestada või jätta kehtima konkreetseid objektiivsetel kriteeriumidel põhinevaid erandeid kolmandate isikute juurdepääsuõigusest, tingimusel et need erandid on vajalikud õiguspärase poliitikaeesmärgi saavutamiseks. Sellised erandid avaldatakse enne nende kohaldamise algust.

4. Lepinguosalised tunnistavad lõigetes 1, 2 ja 3 sätestatud normide asjakohasust ka gaasitaristu puhul. Lepinguosaline, kes ei kohalda selliseid norme gaasitaristu suhtes, püüab seda teha eelkõige taastuvkütuste transpordi puhul, võttes siiski arvesse turu küpsuse ja korralduse erinevusi.

Artikkel 15.10

Taastuvatest energiaallikatest toodetud elektrienergia tarnijate juurdepääs taristule

1. Ilma et see piiraks artiklite 15.7, 15.9 ja 15.11 kohaldamist, tagab kumbki lepinguosaline, et teise lepinguosalise taastuvenergia tarnijatele võimaldatakse juurdepääs elektrivõrgule tema territooriumil asuvate taastuvelektri tootmisrajatiste jaoks ja elektrivõrgu kasutamine mõistlikel ja mittediskrimineerivatel tingimustel.

2. Lõike 1 kohaldamisel tagab kumbki lepinguosaline kooskõlas oma õigusnormidega, et tema ülekandevõrguettevõtjad ja süsteemihaldurid teevad seoses teise lepinguosalise taastuvelektritarnijatega järgmist:

a) võimaldavad mittediskrimineerivatel tingimustel ühendada elektrivõrku uusi taastuvelektri tootmisrajatisi;

b) tagavad elektrivõrgu kasutamiseks selle töökindluse;

c) osutavad tasakaalustamisteenuseid; ning

d) rakendavad asjakohaseid võrgu ja turuga seotud operatiivseid meetmeid, et minimeerida taastuvatest energiaallikatest toodetud elektrienergia koguste piiramist.

3. Lõige 2 ei piira kummagi lepinguosalise õigust reguleerida tema territooriumil toimuvat tegevust, et saavutada õiguspäraseid poliitikaeesmärke, nagu elektrisüsteemi turvalise toimimise ja stabiilsuse tagamine, tuginedes objektiivsetele ja mittediskrimineerivatele kriteeriumidele.

Artikkel 15.11

Sõltumatu asutus

1. Kumbki lepinguosaline säilitab või asutab funktsionaalselt sõltumatu asutuse või sõltumatud asutused, kelle ülesandeks on:

a) määrata kindlaks või kiita heaks elektrivõrgule juurdepääsu ja selle kasutamise tingimused ja tariifid ning

b) lahendada mõistliku aja jooksul vaidlused, mis on seotud elektrivõrgule juurdepääsu ja selle kasutamise asjakohaste tingimuste ja tariifidega.

2. Lõikes 1 osutatud ülesannete täitmisel ja volituste kasutamisel tegutseb asjaomane asutus elektrivõrgu kasutajate ja omanike ning süsteemihaldurite suhtes läbipaistvalt ja erapooletult.

Artikkel 15.12

Koostöö standardite alal

1. Energiakaupade ja toorainetega kauplemise tarbetute tehniliste tõkete vältimiseks, kindlakstegemiseks ja kõrvaldamiseks kohaldatakse nende kaupade ja toorainete suhtes 16. peatükki.

2. Kooskõlas artiklitega 16.4 ja 16.6 edendavad lepinguosalised vajaduse korral koostööd oma asjaomaste reguleerimis- ja standardimisasutuste vahel sellistes valdkondades nagu energiatõhusus, säästev energia ja toorained, et aidata kaasa kaubandusele, investeeringutele ja säästvale arengule, muu hulgas järgmise kaudu:

a) lepinguosaliste kehtivate standardite lähendamine või võimaluse korral ühtlustamine asjaomaste reguleerimis- ja standardimisasutuste vahel kokku lepitud korras, lähtudes ühistest huvidest ja vastastikkuse põhimõttest;

b) võimaluse korral ühiste analüüside, metoodikate ja lähenemisviiside kasutamine, et hõlbustada asjakohaste katsete ja mõõtmisstandardite väljatöötamist koostöös oma asjaomaste standardimisasutustega;

c) võimaluse korral ühiste energiatõhususe ja taastuvenergia standardite väljatöötamine ning

d) olemasolevate rahvusvaheliste koostööalgatuste kaudu toorainete, taastuvenergia tootmise ja energiatõhususe seadmete standardite, sealhulgas vajaduse korral tootedisaini ja märgistamise standardite edendamine.

3. Käesoleva peatüki rakendamisel püüavad lepinguosalised soodustada energia- ja toorainesektoris avatud standardite väljatöötamist ja kasutamist ning võrkude, süsteemide, seadmete, rakenduste või komponentide koostalitlusvõimet.

Artikkel 15.13

Teadus- ja arendustegevus ning innovatsioon

Lepinguosalised tunnistavad, et teadus- ja arendustegevus ning innovatsioon on energia- ja toorainesektoris tõhususe, kestlikkuse ja konkurentsivõime edasise arendamise seisukohast võtmetähtsusega elemendid. Lepinguosalised teevad vastavalt vajadusele koostööd muu hulgas järgmistes valdkondades:

a) energia ja toorainete valdkonnas keskkonnahoidlike ja kulutõhusate tehnoloogiliste lahenduste, protsesside ja tavade uurimise, arendamise, uuendamise ja levitamise edendamine;

b) energia ja toorainete valdkonnas lepinguosaliste vastastikuse kasu nimel lisandväärtuse loomise edendamine ja tootmisvõimsuse suurendamine; ning

c) teadus-, arendus- ja innovatsioonialgatustega seotud suutlikkuse suurendamine.

Artikkel 15.14

Koostöö energia ja toorainete valdkonnas

1. Lepinguosalised teevad energia ja toorainete valdkonnas vajaduse korral koostööd, muu hulgas selleks, et:

a) vähendada või kaotada meetmed, mis iseenesest või koos muude meetmetega võivad moonutada kaubandust ja investeeringuid, sealhulgas tehnilist, regulatiivset või majanduslikku laadi meetmed, mis mõjutavad energia- või toorainesektorit;

b) võimaluse korral arutada seisukohti, mida nad väljendavad rahvusvahelistel foorumitel, kus käsitletakse asjakohaseid kaubandus- ja investeerimisküsimusi, ning edendada rahvusvahelisi programme energiatõhususe, taastuvenergia ja toorainete valdkonnas ning

c) edendada vastutustundlikku ärikäitumist kooskõlas lepinguosaliste poolt heaks kiidetud või toetatavate rahvusvaheliste standarditega, näiteks OECD suunistega hargmaistele ettevõtetele ja eelkõige nende suuniste IX peatükiga, mis käsitleb teadust ja tehnoloogiat.

Temaatiline koostöö energia valdkonnas

2. Lepinguosalised tunnistavad vajadust kiirendada taastuvate ja vähese süsinikuheitega energiaallikate kasutuselevõttu, suurendada energiatõhusust ja edendada innovatsiooni, et tagada ohutu, säästva ja taskukohase energia kättesaadavus. Lepinguosalised teevad koostööd kõigis asjakohastes vastastikust huvi pakkuvates küsimustes, näiteks järgmistes:

a) taastuvenergia, eelkõige seoses tehnoloogiaga, elektrisüsteemi integreerimisega ja sellele juurdepääsuga, salvestamise ja paindlikkusega ning kogu saastevaba vesiniku tarneahelaga;

b) energiatõhusus, sealhulgas reguleerimine, parimad tavad ning tõhusad ja säästvad kütte- ja jahutussüsteemid;

c) elektromobiilsus ja laadimistaristu kasutuselevõtt; ning

d) avatud ja konkurentsitihedad energiaturud.

Temaatiline koostöö toorainete valdkonnas

3. Lepinguosalised tunnistavad oma ühist pühendumust toorainete vastutustundlikule hankimisele ja säästvale tootmisele, samuti vastastikust huvi hõlbustada toorainete väärtusahelate integreerimist. Lepinguosalised teevad koostööd kõigis asjakohastes vastastikust huvi pakkuvates küsimustes, näiteks järgmistes:

a) vastutustundlikud kaevandamistavad ja toorainete väärtusahelate kestlikkus, sealhulgas toorainete väärtusahelate panus ÜRO kestliku arengu eesmärkide saavutamisse;

b) toorainete väärtusahelad, sealhulgas lisandväärtuse loomine; ning

c) teadus-, arendus- ja innovatsioonitegevuses ühist huvi pakkuvate valdkondade kindlaksmääramine, hõlmates kogu toorainete väärtusahela, sealhulgas tipptasemel tehnoloogia, arukad kaevandused ja digitaaltehnoloogiat kasutavad kaevandused.

4. Koostöötegevuse arendamisel võtavad lepinguosalised arvesse olemasolevaid ressursse. Tegevust võib ellu viia isiklikult või lepinguosalistele kättesaadavate tehnoloogiliste vahendite abil.

5. Koostöötegevust võib vastavalt lepinguosaliste kokkuleppele arendada ja ellu viia rahvusvaheliste organisatsioonide, ülemaailmsete foorumite ja teadusasutuste osalusel.

6. Käesoleva artikli rakendamisel edendavad lepinguosalised asjakohast koordineerimist, mis on seotud artiklite 4.5 ja 5.2 rakendamisega.

Artikkel 15.15

Energiasüsteemi ümberkujundamine ja taastuvkütused

1. Käesoleva peatüki rakendamisel tunnistavad lepinguosalised taastuvkütuste, sealhulgas nende derivaatide, saastevaba vesiniku ja saastevabade sünteetiliste kütuste olulist panust kasvuhoonegaaside heitkoguste vähendamisse kliimamuutustega võitlemisel.

2. Kooskõlas artikli 15.12 lõikega 2 teevad lepinguosalised vajaduse korral koostööd taastuvkütuste sertifitseerimise süsteemide lähendamisel või võimaluse korral ühtlustamisel, näiteks olelusringi jooksul tekkivate heitkoguste ja ohutusstandardite süsteemid.

3. Taastuvkütuste valdkonnas teevad lepinguosalised koostööd ka selleks, et:

a) teha kindlaks meetmed, sealhulgas tehnilist, regulatiivset ja majanduslikku laadi meetmed, mis võivad moonutada kahepoolset kaubandust, ning selliseid meetmeid vastavalt vajadusele kas vähendada või need kaotada;

b) soodustada algatusi, mis lihtsustavad kahepoolset kaubandust, eesmärgiga edendada saastevaba vesiniku tootmist; ning

c) edendada taastuvkütuste kasutamist, võttes arvesse nende panust kasvuhoonegaaside heitkoguste vähendamisse.

4. Lepinguosalised ergutavad vajaduse korral taastuvkütustega seotud rahvusvaheliste standardite väljatöötamist ja rakendamist ning regulatiivset koostööd ning teevad koostööd asjaomastel rahvusvahelistel foorumitel, et töötada välja asjakohased sertifitseerimissüsteemid, millega välditakse põhjendamatute kaubandustõkete tekkimist.

Artikkel 15.16

Erand väikestele ja isoleeritud elektrivõrkudele

1. Lepinguosalised tunnistavad seoses käesoleva peatüki rakendamisega, et nende õigusnormid võivad väikeste ja isoleeritud elektrivõrkude jaoks ette näha erikorra.

2. Tulenevalt lõikest 1 võivad lepinguosalised väikeste ja isoleeritud elektrivõrkude suhtes jätta kehtima, kehtestada või rakendada meetmeid, mis kalduvad kõrvale artiklite 15.6, 15.7, 15.9, 15.10 ja 15.11 sätetest, tingimusel et sellised meetmed ei kujuta endast lepinguosaliste vahelise kaubanduse või investeerimise varjatud piiramist.

Artikkel 15.17

Kaubavahetuse allkomitee

1. Käesoleva peatüki ning 15-A ja 15-B lisa rakendamise eest vastutab artikli 8.8 lõike 1 kohaselt moodustatud kaubavahetuse allkomitee (edaspidi „allkomitee“). Artikli 9.18 punktides a, c, d, ja e loetletud ülesandeid kohaldatakse käesoleva peatüki suhtes *mutatis mutandis*.

2. Kooskõlas artiklitega 15.12, 15.13, 15.14 ja 15.15 võib allkomitee soovitada lepinguosalistel luua või hõlbustada muid omavahelise koostöö võimalusi energia ja toorainete valdkonnas.

3. Kui lepinguosalised vastastikku nii kokku lepivad, tuleb allkomitee kokku istungitel, mis on pühendatud käesoleva peatüki rakendamisele. Nende istungite ettevalmistamisel võib kumbki lepinguosaline vajaduse korral võtta arvesse asjaomaste sidusrühmade või ekspertide seisukohti.

4. Kumbki lepinguosaline määrab käesoleva peatüki rakendamise hõlbustamiseks kontaktpunkti, sealhulgas tagades lepinguosalise esindajate asjakohase kaasamise, teatab teisele lepinguosalisele oma kontaktpunkti kontaktandmed ja teavitab viivitamata teist lepinguosalist nende kontaktandmete muutumisest. Tšiili puhul on kontaktpunktiks välisministeeriumi rahvusvaheliste majandussuhete osakonna või selle õigusjärglase esindaja.

16. PEATÜKK

TEHNILISED KAUBANDUSTÕKKED

Artikkel 16.1

Eesmärk

Käesoleva peatüki eesmärk on tõhustada ja lihtsustada lepinguosaliste vahelist kaubavahetust, hoides ära, tehes kindlaks ja kõrvaldades tarbetud tehnilised kaubandustõkked ning edendades tihedamat reguleerimisalast koostööd.

Artikkel 16.2

Kohaldamisala

1. Käesolevat peatükki kohaldatakse kõigi selliste tehniliste kaubandustõkete lepingu 1. lisas määratletud standardite, tehniliste normide ja vastavushindamismenetluste väljatöötamise, vastuvõtmise ja kohaldamise suhtes, mis võivad mõjutada lepinguosaliste vahelist kaubavahetust.

2. Olenemata lõikest 1 ei kohaldata käesolevat peatükki järgmise suhtes:

a) ostuspetsifikatsioonid, mille riigiasutused on koostanud seoses oma tootmis- või tarbimisvajadustega ning mis on hõlmatud 28. peatükiga või

b) sanitaar- ja fütosanitaarmeetmed, mis on hõlmatud 13. peatükiga.

Artikkel 16.3

Tehniliste kaubandustõkete lepingu teatavate sätete inkorporeerimine

Tehniliste kaubandustõkete lepingu artiklid 2–9 ning 1. ja 3. lisa inkorporeeritakse käesolevasse lepingusse ja muudetakse *mutatis mutandis* selle osaks.

Artikkel 16.4

Rahvusvahelised standardid

1. 16-A lisas loetletud organisatsioonide välja töötatud rahvusvahelisi standardeid käsitatakse asjakohaste rahvusvaheliste standarditena tehniliste kaubandustõkete lepingu artiklite 2 ja 5 ning 3. lisa tähenduses, tingimusel et need organisatsioonid on standardite väljatöötamisel järginud põhimõtteid ja menetlusi, mis on sätestatud WTO tehniliste kaubandustõkete komitee otsuses rahvusvaheliste standardite, suuniste ja soovituste väljatöötamise põhimõtete kohta seoses tehniliste kaubandustõkete lepingu artikliga 2, artikliga 5 ja 3. lisaga ([22]).

2. Lepinguosalise taotlusel võib ühisnõukogu võtta vastu otsuse 16-A lisa muutmiseks vastavalt artikli 8.5 lõike 1 punktile a.

Artikkel 16.5

Tehnilised normid

1. Lepinguosalised tunnistavad, et oluline on viia kummagi lepinguosalise asjakohaste normide ja menetluste kohaselt läbi kavandatavate tehniliste normide regulatiivse mõju hindamise.

2. Kumbki lepinguosaline hindab kavandatava tehnilise normi võimalikke regulatiivseid ja mitteregulatiivseid alternatiive, mis võivad täita lepinguosalise õiguspäraseid eesmärke, vastavalt tehniliste kaubandustõkete lepingu artikli 2 lõikele 2.

([22]) G/TBT/9, 13. november 2000, 4. lisa.

3. Kumbki lepinguosaline kasutab oma tehniliste normide alusena asjakohaseid rahvusvahelisi standardeid, välja arvatud juhul, kui tehnilist normi väljatöötaval lepinguosalisel on võimalik tõendada, et need rahvusvahelised standardid oleksid taotletavate õiguspäraste eesmärkide saavutamiseks ebatõhusad või ebasobivad.

4. Kui lepinguosaline ei kasuta tehniliste normide alusena rahvusvahelisi standardeid, teeb ta teise lepinguosalise taotlusel kindlaks olulised kõrvalekalded asjakohasest rahvusvahelisest standardist ja selgitab, miks neid standardeid peetakse taotletava eesmärgi saavutamiseks ebasobivaks või ebatõhusaks, ning esitab teaduslikud või tehnilised tõendid, millel kõnealune hinnang põhineb.

5. Lisaks kummagi lepinguosalise tehniliste kaubandustõkete lepingu artikli 2.3 kohasele kohustusele vaatab kumbki lepinguosaline oma asjakohaste normide ja menetluste kohaselt oma tehnilised normid läbi, et lähendada neid asjakohastele rahvusvahelistele standarditele. Lepinguosaline võtab muu hulgas arvesse võimalikke asjakohaste rahvusvaheliste standarditega seotud uusi arengusuundumusi ning seda, kas asjaolud, mille tõttu lepinguosalise tehnilised normid asjakohastest rahvusvahelistest standarditest erinevad, on muutunud või mitte.

Artikkel 16.6

Reguleerimisalane koostöö

1. Lepinguosalised tunnistavad, et on olemas mitmesugused regulatiivse koostöö mehhanismid, mis võivad aidata tehnilisi kaubandustõkkeid kõrvaldada või nende tekkimist vältida.

2. Lepinguosaline võib teha teisele lepinguosalisele ettepaneku sektoripõhiseks regulatiivseks koostöötegevuseks käesoleva peatükiga hõlmatud valdkondades. Kõnealused ettepanekud edastatakse artiklis 16.13 osutatud kontaktpunktile ning need hõlmavad järgmist:

a) teabevahetus regulatiivsete põhimõtete ja tavade kohta; või

b) algatused tehniliste normide ja vastavushindamismenetluste edasiseks vastavusse viimiseks asjakohaste rahvusvaheliste standarditega.

Teine lepinguosaline vastab ettepanekule mõistliku aja jooksul.

3. Artiklis 16.13 osutatud kontaktpunktid teavitavad ühiskomiteed käesoleva artikli kohasest koostöötegevusest.

4. Tarbetute tehniliste kaubandustõkete kõrvaldamiseks püüavad lepinguosalised vahetada teavet ja teha koostööd mehhanismide osas, millega lihtsustatakse vastavushindamise tulemuste tunnustamist.

5. Käesoleva peatükiga hõlmatud küsimuste lahendamiseks ergutavad lepinguosalised koostööd kummagi lepinguosalise organisatsioonide vahel, kes vastutavad tehniliste normide, standardimise, vastavushindamise, akrediteerimise ja metroloogia eest, olenemata sellest, kas tegemist on avaliku või erasektori organisatsioonidega.

6. Käesolevat artiklit ei tõlgendata nii, et see kohustab lepinguosalist

a) kalduma kõrvale oma reguleerivate meetmete ettevalmistamise ja vastuvõtmise menetlustest;

b) võtma meetmeid, mis kahjustaksid või takistaksid reguleerivate meetmete õigeaegset vastuvõtmist lepinguosalise avaliku poliitika eesmärkide saavutamiseks; või

c) saavutama mingit konkreetset regulatiivset tulemust.

7. Käesoleva artikli ja lisade 16-A – 16-E kohaste koostööd käsitlevate sätete kohaldamisel tegutseb Euroopa Komisjon ELi poole nimel.

Artikkel 16.7

Koostöö toiduks mittekasutatavate toodete turujärelevalve, nõuetele vastavuse ja ohutuse valdkonnas

1. Lepinguosalised tunnistavad toiduks mittekasutatavate toodete turujärelevalve, nõuetele vastavuse ja ohutuse alase koostöö tähtsust kaubanduse lihtsustamisel ning tarbijate ja muude kasutajate kaitsmisel, samuti jagatud teabel põhineva vastastikuse usalduse loomise tähtsust.

2. Käesoleva artikli kohaldamisel kehtib järgmine:

a) „tarbekaubad“ – kaubad, mis on ette nähtud tarbijatele või mida tarbijad tõenäoliselt kasutavad, välja arvatud toit, meditsiiniseadmed ja ravimid; ning

b) „turujärelevalve“ – ametiasutuste tegevus ja meetmed, sealhulgas selline tegevus ja sellised meetmed, mida viiakse ellu ja võetakse koostöös ettevõtjatega lepinguosalise menetluste kohaselt, et võimaldada lepinguosalisel jälgida või käsitleda toodete vastavust tema õigusnormides sätestatud nõuetele või nende ohutust.

3. Turujärelevalve sõltumatuse ja erapooletuse tagamiseks tagab kumbki lepinguosaline:

a) turujärelevalve funktsioonide eraldamise vastavushindamise funktsioonidest ning

b) selliste huvide puudumise, mis mõjutaksid turujärelevalveasutuste erapooletust ettevõtjate kontrollimisel või nende üle järelevalve tegemisel.

4. Lepinguosalised võivad toiduks mittekasutatavate toodete ohutuse ja nõuetele vastavuse valdkonnas teha koostööd ja vahetada teavet, eelkõige seoses järgmisega:

a) turujärelevalve ning õigusnormide täitmise tagamisele suunatud tegevus ja meetmed;

b) riskihindamismeetodid ja toodete katsetamine;

c) toodete kooskõlastatud tagasivõtmine või muud sarnased meetmed;

d) teaduslikud, tehnilised ja regulatiivsed küsimused, et parandada toiduks mittekasutatavate toodete ohutust ja nõuetelevastavust;

e) tekkivad tervise ja ohutuse seisukohast olulised küsimused;

f) standardimisega seotud tegevus; ning

g) ametnike vahetus.

5. ELi pool võib oma kiire teabevahetuse süsteemist anda Tšiilile valitud teavet Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivis 2001/95/EÜ ([23]) või seda asendavas õigusaktis osutatud tarbekaupade kohta ning Tšiili võib anda ELi poolele valitud teavet tarbekaupade ohutuse ning tarbekaupade suhtes võetud ennetus-, piiravate ja parandusmeetmete kohta. Teabevahetus võib toimuda järgmises vormis:

a) mittesüstemaatiline teabevahetus nõuetekohaselt põhjendatud erijuhtudel, välja arvatud isikuandmed; ning

b) süstemaatiline teabevahetus ühisnõukogu otsusega kehtestatud korra alusel, mis esitatakse 16-D lisas.

([23]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 3. detsembri 2001. aasta direktiiv 2001/95/EÜ üldise tooteohutuse kohta (EÜT L 11, 15.1.2002, lk 4).

6. Ühisnõukogu võib võtta vastu otsuse kehtestada kord, mis esitatakse 16-E lisas ja mis käsitleb korrapärast, sealhulgas elektroonilist, teabevahetust nõuetele mittevastavate toiduks mittekasutatavate toodete suhtes võetud meetmete kohta, mis ei ole hõlmatud käesoleva artikli lõikega 5.

7. Kumbki lepinguosaline kasutab lõigete 4, 5 ja 6 kohaselt saadud teavet üksnes tarbijate, tervise, ohutuse või keskkonna kaitsmiseks.

8. Kumbki lepinguosaline käsitleb lõigete 4, 5 ja 6 kohaselt saadud teavet konfidentsiaalsena.

9. Lõike 5 punktis b ja lõikes 6 osutatud korras täpsustatakse teabevahetuse tootepõhine ulatus, vahetatava teabe liik, teabe vahetamise kord ning konfidentsiaalsus- ja isikuandmete kaitse normide kohaldamine.

10. Artikli 8.5 lõike 1 punkti a kohaselt on ühisnõukogul õigus võtta vastu otsuseid 16-D ja 16-E lisas esitatud korra kindlaksmääramiseks või muutmiseks.

Artikkel 16.8

Standardid

1. Standardite võimalikult laialdaseks ühtlustamiseks julgustab kumbki lepinguosaline oma territooriumil asuvaid standardimisasutusi ja piirkondlikke standardimisasutusi, mille liikmeks on lepinguosaline ise või tema territooriumil asuvad standardimisasutused:

a) osalema oma võimaluste piires rahvusvaheliste standardite väljatöötamises asjaomastes rahvusvahelistes standardiorganisatsioonides;

b) kasutama väljatöötatavate standardite alusena asjakohaseid rahvusvahelisi standardeid, välja arvatud juhul, kui need rahvusvahelised standardid oleksid ebatõhusad või ebasobivad, näiteks ebapiisava kaitsetaseme, oluliste klimaatiliste või geograafiliste tegurite või oluliste tehnoloogiliste probleemide tõttu;

c) tagama, et nende tegevus ei dubleeriks rahvusvaheliste standardiorganisatsioonide tööd ega kattuks sellega;

d) vaatama korrapäraste ajavahemike tagant läbi riiklikud ja piirkondlikud standardid, mis ei põhine asjakohastel rahvusvahelistel standarditel, et lähendada neid asjakohastele rahvusvahelistele standarditele;

e) tegema rahvusvahelise standardimistegevuse raames koostööd teise lepinguosalise asjaomaste standardimisasutustega, sealhulgas rahvusvahelistes standardiorganisatsioonides või piirkondlikul tasandil; ning

f) edendama kahepoolset koostööd omavahel ja teise lepinguosalise standardimisasutustega.

2. Lepinguosalised peaksid vahetama teavet järgmise kohta:

a) standardite kasutamine tehniliste normide alusena ning

b) nende standardimisprotsessid ning see, millises ulatuses kasutatakse riiklike standardite alusena rahvusvahelisi, piirkondlikke või allpiirkondlikke standardeid.

3. Kui standardid muudetakse kohustuslikuks tehnilise normi eelnõusse lisamisega või vastavushindamismenetluses neile viitamisega, tuleb täita käesoleva lepingu artiklis 16.10 ja tehniliste kaubandustõkete lepingu artiklis 2 või 5 sätestatud läbipaistvusnõudeid.

Artikkel 16.9

Vastavushindamine

1. Artikli 16.5 sätteid tehniliste normide koostamise, vastuvõtmise ja rakendamise kohta kohaldatakse *mutatis mutandis* vastavushindamismenetluste suhtes.

2. Kui lepinguosaline nõuab vastavushindamist positiivse kinnitusena selle kohta, et toode vastab tehnilisele normile, teeb ta järgmist:

a) valib vastavushindamismenetlused, mis on asjaomaste riskidega proportsionaalsed;

b) käsitab kooskõlas oma õigusnormidega tarnija vastavusdeklaratsiooni kasutamist tehnilisele normile vastavuse tõendamise ühe võimaliku viisina ning

c) esitab teise lepinguosalise nõudmisel teabe konkreetsete toodete vastavushindamismenetluste valimisel kasutatud kriteeriumide kohta.

3. Kui lepinguosaline nõuab kolmanda isiku tehtavat vastavushindamist positiivse kinnitusena selle kohta, et toode vastab tehnilisele normile, ja ta ei ole andnud seda ülesannet lõikes 4 osutatud riigiasutusele, peab ta:

a) kasutama vastavushindamisasutuste kvalifitseerimiseks eelistatavalt akrediteerimismenetlust;

b) kasutama akrediteerimiseks ja vastavushindamiseks eelistatavalt rahvusvahelisi standardeid, samuti rahvusvahelisi lepinguid, millega kaasatakse lepinguosaliste akrediteerimisasutusi, näiteks Rahvusvahelise Laborite Akrediteerimise Koostöökonverentsi (edaspidi „ILAC“) ja rahvusvahelise akrediteerimisfoorumi (edaspidi „IAF“) mehhanismide kaudu;

c) ühinema või vajaduse korral julgustama oma vastavushindamisasutusi ühinema toimivate rahvusvaheliste lepingute või kokkulepetega vastavushindamistulemuste ühtlustamiseks või heakskiitmise hõlbustamiseks;

d) tagama, et kui konkreetse toote või tooterühma jaoks on määratud rohkem kui üks vastavushindamisasutus, on ettevõtjatel võimalik valida, milline vastavushindamisasutus vastavushindamismenetluse läbi viib;

e) tagama, et vastavushindamisasutused on tootjatest, importijatest ja ettevõtjatest sõltumatud ning et akrediteerimisasutuste ja vastavushindamisasutuste vahel ei ole huvide konflikte;

f) lubama vastavushindamisasutustel kasutada vastavushindamisega seotud katsete või kontrollide tegemiseks alltöövõtjaid, sealhulgas teise lepinguosalise territooriumil asuvaid alltöövõtjaid; ühtki käesoleva lõigu sätet ei tõlgendata nii, nagu keelaks see lepinguosalisel nõuda alltöövõtjatelt samade nõuete täitmist, mida peaks lepingujärgsete katsete või kontrollide tegemiseks täitma vastavushindamisasutus, kellega ta on lepingu sõlminud; ning

g) avaldama ametlikel veebisaitidel nimekirja asutustest, kelle ta on määranud vastavushindamisi tegema, ja asjakohase teabe iga sellise asutuse määramise ulatuse kohta.

4. Ükski käesoleva artikli säte ei takista lepinguosalist nõudmast, et konkreetsete toodete vastavushindamised viiks läbi tema kindlaksmääratud riigiasutused. Sellistel juhtudel teeb lepinguosaline järgmist:

a) piirab vastavushindamise eest makstavate tasude suuruse osutatud teenuste ligikaudse maksumusega ja vastavushindamise taotleja taotluse korral selgitab, kuidas tema poolt vastavushindamise eest kehtestatud tasud piirduvad osutatud teenuste ligikaudse maksumusega; ning

b) teeb teabe vastavushindamise tasude kohta üldsusele kättesaadavaks või esitab selle teabe taotluse korral.

5. Ilma et see piiraks käesoleva artikli lõigete 2, 3 ja 4 kohaldamist, näeb Tšiili juhul, kui ELi pool aktsepteerib 16-B lisas loetletud valdkondades tarnija vastavusdeklaratsiooni, kooskõlas oma õigusnormidega ette tõhusa ja läbipaistva menetluse selliste ELi poole territooriumil asuvate vastavushindamisasutuste väljastatud sertifikaatide ja katsearuannete aktsepteerimiseks, mille on akrediteerinud ILACi ja IAFi vastastikuse tunnustamise rahvusvaheliste kokkulepetega liitunud akrediteerimisasutus, kinnitusena selle kohta, et toode vastab Tšiili tehniliste normide nõuetele.

6. Käesoleva artikli kohaldamisel tähendab „tarnija vastavusdeklaratsioon“ tootja poolt tema ainuvastutusel välja antud ja muu isiku poolt kinnitamata tõendit, mis põhineb asjakohast liiki vastavushindamistoimingute tulemustel ega hõlma kohustuslikku hindamist kolmandate isikute poolt ning millega kinnitatakse, et toode vastab tehnilisele normile, mis näeb ette kõnealused vastavushindamistoimingud.

7. Lepinguosalise taotlusel vaatab artiklis 16.14 osutatud allkomitee 16-B lisa punktis 1 esitatud valdkondade loetelu läbi. Allkomitee võib soovitada ühisnõukogul muuta 16-B lisa vastavalt artikli 8.5 lõike 1 punktile a.

Artikkel 16.10

Läbipaistvus

1. Ilma et see piiraks 36. peatüki kohaldamist, tagab kumbki lepinguosaline kaubavahetust märkimisväärselt mõjutada võivate oluliste tehniliste normide väljatöötamisel läbipaistvuskorra kohaldamise, mis võimaldab lepinguosalise isikutel lepinguosalise normide ja menetluste kohaselt esitada avaliku konsultatsiooni käigus oma seisukohti, välja arvatud juhul, kui on tekkinud või võivad tekkida kiireloomulised ohutuse, tervise, keskkonnakaitse või riikliku julgeolekuga seotud probleemid.

2. Kumbki lepinguosaline lubab teise lepinguosalise isikutel osaleda lõikes 1 osutatud konsultatsioonides tingimustel, mis on vähemalt sama soodsad kui tema enda isikutele võimaldatavad tingimused, ning avalikustab nende konsultatsioonide tulemused.

3. Kumbki lepinguosaline jätab teisele lepinguosalisele pärast kavandatud tehniliste normide ja vastavushindamismenetluste edastamist WTO teadete keskregistrile vähemalt 60 päeva kirjalike märkuste esitamiseks, välja arvatud juhul, kui on tekkinud kiireloomulised ohutuse, tervise, keskkonnakaitse või riigi julgeolekuga seotud probleemid või on oht, et need tekivad. Lepinguosaline kaalub teise lepinguosalise põhjendatud taotlust märkuste esitamise tähtaja pikendamiseks.

4. Juhul kui teatatud tekst ei ole koostatud mõnes WTO ametlikest keeltest, esitab teavitav lepinguosaline kavandatud tehniliste normide ja vastavushindamismenetluste sisu üksikasjaliku ja põhjaliku kirjelduse WTO teate vormil.

5. Kui lepinguosaline saab lõikes 3 osutatud kirjalikud märkused, teeb ta järgmist:

a) teise lepinguosalise taotluse korral arutab neid kirjalikke märkusi oma pädeva reguleeriva asutuse osavõtul ajal, mil neid saab arvesse võtta; ning

b) vastab märkustele kirjalikult hiljemalt vastuvõetud tehnilise normi või vastavushindamismenetluse avaldamise kuupäeval.

6. Kumbki lepinguosaline püüab avaldada veebisaidil oma vastused lõikes 3 osutatud kirjalikele märkustele, mille ta on saanud teiselt lepinguosaliselt, hiljemalt vastuvõetud tehnilise normi või vastavushindamismenetluse avaldamise kuupäeval.

7. Lepinguosaline annab teise lepinguosalise taotluse korral teavet vastuvõetud või vastu võetava tehnilise normi või vastavushindamismenetluse eesmärkide, õigusliku aluse ja põhjenduste kohta.

8. Kumbki lepinguosaline tagab, et tema poolt vastu võetud tehnilised normid ja vastavushindamismenetlused on ametlike veebisaitide või internetipõhiste ametlike väljaannete kaudu tasuta kättesaadavad.

9. Kumbki lepinguosaline esitab teabe tehniliste normide või vastavushindamismenetluse vastuvõtmise ja jõustumise kohta ning vastuvõetud lõpliku teksti WTO teadete keskregistrile edastatud algse teate *addendum*'i kaudu.

10. Kumbki lepinguosaline jätab tehniliste normide avaldamise ja nende jõustumise vahele mõistliku ajavahemiku tehniliste kaubandustõkete lepingu artiklis 2.12 sätestatud tingimustel. Käesoleva artikli kohaldamisel tähendab „mõistlik ajavahemik“ vähemalt kuuekuulist ajavahemikku, välja arvatud juhul, kui see ajavahemik ei oleks taotletavate õiguspäraste eesmärkide saavutamiseks tõhus.

11. Lepinguosaline võtab arvesse teise lepinguosalise põhjendatud taotlust pikendada tehnilise normi avaldamise ja jõustumise vahelist ajavahemikku, kui see taotlus on saadud enne lõikes 3 osutatud märkuste esitamise perioodi lõppu, välja arvatud juhul, kui viivitus ei oleks taotletavate õiguspäraste eesmärkide saavutamiseks tõhus.

Artikkel 16.11

Märgistamine ja etikettimine

1. Lepinguosalised kinnitavad, et nende tehnilised normid, mis hõlmavad või käsitlevad üksnes märgistamist või etikettimist, on tehniliste kaubandustõkete lepingu artikli 2.2 põhimõtetega kooskõlas.

2. Välja arvatud juhul, kui see on vajalik tehniliste kaubandustõkete lepingu artiklis 2.2 osutatud õiguspäraste eesmärkide saavutamiseks, peab lepinguosaline, kes nõuab toodete kohustuslikku märgistamist või etikettimist, tegema järgmist:

a) nõudma üksnes teavet, mis on oluline toote tarbijate või kasutajate jaoks, või teavet, mis näitab toote vastavust kohustuslikele tehnilistele nõuetele;

b) mitte nõudma toodete märgistuse või etikettide eelnevat heakskiitmist, registreerimist või sertifitseerimist ega tasu maksmist muul viisil tema kohustuslikele tehnilistele nõuetele vastavate toodete oma turule laskmise eeltingimusena;

c) juhul kui ta nõuab ettevõtjate kordumatute registreerimisnumbrite kasutamist, väljastama sellise numbri teise lepinguosalise ettevõtjatele põhjendamatu viivituseta ja mittediskrimineerivalt;

d) tingimusel et see ei ole kaupa importiva lepinguosalise nõutava teabe puhul eksitavad, vastuolulised ega segadusse ajavad, lubama järgmist:

   i) teabe esitamine muudes keeltes lisaks kaupa importiva lepinguosalise riigis nõutavale keelele;

   ii) rahvusvaheliselt aktsepteeritavaid nomenklatuure, piktogramme, sümboleid või graafilisi kujutisi ja

   iii) täiendav teave lisaks kaupa importiva lepinguosalise riigis nõutavale teabele;

e) nõustuma, et märgistamine, sealhulgas täiendav märgistamine või märgistuse parandamine, toimub impordiriigi tolliladudes või muudel kindlaksmääratud aladel alternatiivina päritoluriigis toimuvale märgistamisele, välja arvatud juhul, kui rahvatervise või ohutuse huvides on nõutav, et märgistamist teostavad heakskiidetud isikud; ning

f) püüdma aktsepteerida mittepüsivaid või eemaldatavaid etikette või asjakohase teabe esitamist pigem saatedokumentides kui tootele füüsiliselt kinnitatud etiketil.

Artikkel 16.12

Tehnilised arutelud ja konsultatsioonid

1. Lepinguosaline võib taotleda teiselt lepinguosaliselt teavet kõikide käesoleva peatükiga hõlmatud küsimuste kohta. Teine lepinguosaline esitab selle teabe mõistliku aja jooksul.

2. Kui lepinguosaline leiab, et teise lepinguosalise kavandataval tehnilisel normil või vastavushindamismenetlusel võib olla märkimisväärne kahjulik mõju lepinguosaliste vahelisele kaubandusele, võib ta taotleda tehnilisi arutelusid seoses selle meetmega seotud murega. Taotlus esitatakse kirjalikult ja selles märgitakse:

a) meede;

b) käesoleva peatüki sätted, millega taotleva lepinguosalise mured on seotud; ja

c) taotluse põhjused, sealhulgas kirjeldus taotluse esitanud lepinguosalise murede kohta, mis on meetmega seotud.

3. Lepinguosaline esitab käesoleva artikli kohase taotluse teise lepinguosalise kontaktpunktile, mis on määratud artikli 16.13 kohaselt.

4. Lepinguosalise taotlusel kohtuvad lepinguosalised lõikes 2 osutatud taotluses väljendatud kartuste arutamiseks isiklikult või video- või telekonverentsi teel 60 päeva jooksul alates taotluse esitamise kuupäevast. Lepinguosalised teevad kõik endast oleneva, et võimalikult kiiresti saavutada küsimuses vastastikku rahuldav lahendus.

5. Kui taotluse esitanud lepinguosaline peab küsimust kiireloomuliseks, võib ta taotleda, et teise lepinguosalisega kohtutaks lühema aja jooksul. Teine lepinguosaline võtab seda taotlust arvesse.

6. Suurema selguse huvides olgu märgitud, et käesolev artikkel ei piira kummagi lepinguosalise õigusi ja kohustusi, mis tulenevad 38. peatükist.

Artikkel 16.13

Kontaktpunktid

1. Kumbki lepinguosaline määrab kontaktpunkti, mis hõlbustab käesoleva peatüki kohast koostööd ja kooskõlastamist, ning teatab teisele lepinguosalisele selle kontaktandmed. Lepinguosaline teatab teisele lepinguosalisele viivitamata nende kontaktandmete muutumisest.

2. Kontaktpunktid teevad koostööd, et hõlbustada käesoleva peatüki rakendamist ja lepinguosaliste vahelist koostööd kõigis tehniliste kaubandustõketega seotud küsimustes. Kontaktpunktid:

a) korraldavad artiklis 16.12 osutatud tehnilisi arutelusid ja konsultatsioone;

b) käsitlevad viivitamata teise lepinguosalise tõstatatud küsimusi, mis on seotud standardite, tehniliste normide või vastavushindamismenetluste väljatöötamise, vastuvõtmise, kohaldamise või jõustamisega;

c) korraldavad lepinguosalise taotlusel käesoleva peatükiga seotud küsimustes arutelusid ning

d) vahetavad teavet standardite, tehniliste normide ja vastavushindamismenetlustega seotud arengusuundumuste kohta valitsusvälistel, piirkondlikel ja mitmepoolsetel foorumitel.

3. Kontaktpunktid suhtlevad üksteisega mis tahes kokkulepitud viisil, mis on nende ülesannete täitmiseks asjakohane.

Artikkel 16.14

Tehniliste kaubandustõkete allkomitee

Artikli 8.8 lõike 1 kohaselt moodustatud tehniliste kaubandustõkete allkomitee (edaspidi „allkomitee“):

a) teostab järelevalvet käesoleva peatüki rakendamise ja haldamise üle;

b) tõhustab koostööd standardite, tehniliste normide ja vastavushindamismenetluste väljatöötamisel ja parandamisel;

c) määrab kindlaks vastastikust huvi pakkuvad prioriteetsed valdkonnad käesoleva peatüki raames tehtava edasise töö jaoks ja kaalub uute algatuste ettepanekuid;

d) jälgib ja arutab tehniliste kaubandustõkete lepingu raames toimuvaid arengusuundumusi ning

e) võtab muid meetmeid, mis lepinguosaliste arvates abistaksid neid käesoleva peatüki ja tehniliste kaubandustõkete lepingu rakendamisel.

17. PEATÜKK

INVESTEERINGUD

A JAGU

Üldsätted

Artikkel 17.1

Kohaldamisala

Käesolevat peatükki ei kohaldata lepinguosalise vastu võetud või kehtima jäetud meetmete suhtes, mis on seotud teise lepinguosalise finantsasutustega, teise lepinguosalise investoritega või nende investorite investeeringutega finantsasutustesse selle lepinguosalise territooriumil, nagu on määratletud artiklis 25.2.

Artikkel 17.2

Mõisted

Käesolevas peatükis ning 17-A, 17-B ja 17-C lisas kasutatakse järgmisi mõisteid:

a) „tegevus, mida viiakse ellu valitsuse ülesannete täitmisel“ – tegevus, sealhulgas teenused, mida ei viida ellu ärilistel alustel ega konkureerides ühe või mitme ettevõtjaga;

b) „õhusõidukite remondi- ja hooldustööd“ – toimingud, mida tehakse kasutusest kõrvaldatud lennuki või selle osaga ja mille hulka ei kuulu niinimetatud liinihooldus;

c) „arvutipõhise ettetellimissüsteemi teenused“ – teenused, mida osutab arvutipõhine andmetöötlussüsteem, mis sisaldab teavet lennuettevõtjate sõiduplaanide, pakkumiste, hindade ja hinnareeglite kohta ning mille kaudu saab pileteid ette tellida ja väljastada;

d) „hõlmatud investeering“ – investeering, mis on otseselt või kaudselt ühe lepinguosalise ühe või enama investori omandis või kontrolli all ja asub teise lepinguosalise territooriumil ning mis on tehtud kohaldatava õiguse kohaselt ja mis oli olemas käesoleva lepingu jõustumise kuupäeval või on asutatud pärast seda;

e) „piiriülene teenuste osutamine“ – teenuse osutamine:

   i) ühe lepinguosalise territooriumilt teise lepinguosalise territooriumile või

   ii) ühe lepinguosalise territooriumil teise lepinguosalise teenusetarbijale;

f) „majandustegevus“ – igasugune tööstuslik, kaubanduslik või kutsealane tegevus või käsitööndusliк tegevus, sealhulgas teenuste osutamine, välja arvatud tegevus, mida tehakse valitsuse ülesannete täitmisel;

g) „ettevõte“ – juriidiline isik, filiaal või asutatud esindus;

h) „asutamine“ – ettevõtte asutamine, sealhulgas omandamine ([24]) ühe lepinguosalise investori poolt teise lepinguosalise territooriumil;

i) „vabalt konverteeritav valuuta“ – vääring, mida saab vabalt vahetada vääringute vastu, millega kaubeldakse laialdaselt rahvusvahelistel valuutaturgudel ja mida kasutatakse laialdaselt rahvusvahelistes tehingutes;

([24]) Mõiste „omandamine“ hõlmab kapitaliosalust juriidilises isikus eesmärgiga luua või säilitada püsivaid majandussidemeid.

j) „maapealne teenindus“ – järgmiste teenuste osutamine lennujaamas tasu eest või lepingu alusel: lennuettevõtja esindamine, juhtimine ja järelevalve; reisijate teenindamine; pagasikäitlus; seisuplatsiteenused; toitlustamine, v.a toidu valmistamine; lennulasti ja -posti käitlemine; õhusõidukite tankimine, õhusõidukite hooldus ja puhastamine; maismaa- ja meretransport; lennutegevuse korraldamine, meeskonna juhtimine ja lendude planeerimine; maapealse teeninduse hulka ei kuulu: omateenindus; julgestus; liinihooldus; õhusõidukite remont ja hooldus; sellise olulise tsentraliseeritud lennujaamataristu haldamine või käitamine nagu jäätõrjerajatised, kütusejaotussüsteemid, pagasikäitlussüsteemid ja lennujaamasisesed transpordisüsteemid;

k) „investeering“ –vara, mis on otseselt või kaudselt investori omandis või kontrolli all ja millel on investeeringu iseloomulikud tunnused, sealhulgas teatav kestus, kapitali või muude ressursside paigutamine, tulu- või kasumiootus või riski võtmine; investeering võib olla näiteks järgmises vormis:

i) ettevõte;

ii) aktsiad või osad, osakud ja muud ettevõtte omakapitalis osalemise vormid;

iii) võlakirjad, lihtvõlakirjad ja muud ettevõtte võlainstrumendid;

iv) futuurid, optsioonid ja muud tuletisväärtpaberid;

v) kontsessioonid, litsentsid, tegevusload jm load ning muud samalaadsed õigused, mis antakse riigisisese õiguse alusel ([25]);

vi) võtmed-kätte-, ehitus-, juhtimis-, tootmis-, kontsessiooni-, tulujagamis- ja muud samalaadsed lepingud, kaasa arvatud lepingud, milles on ette nähtud investori omandi asumine lepinguosalise territooriumil;

vii) intellektuaalomandiõigused;

viii) muu vallas- või kinnisvara, materiaalne või immateriaalne vara ja sellega seotud varalised õigused, nagu liisingud, hüpoteegid, pandiõigused;

suurema selguse huvides olgu märgitud, et:

i) investeeritud tulu käsitatakse investeeringuna ja ükski muudatus selles, millises vormis vara investeeritakse või reinvesteeritakse, ei mõjuta selle lugemist investeeringuks, tingimusel, et investeeringu või reinvesteeringu vorm on jätkuvalt kooskõlas investeeringu määratlusega;

ii) investeeringute hulka ei loeta kohtu- või haldusmenetluses antud korraldust või tehtud otsust;

l) „lepinguosalise investor“ – ühe lepinguosalise füüsiline või juriidiline isik, kes püüab asutada, asutab või on asutanud kooskõlas punktiga h ettevõtte teise lepinguosalise territooriumil;

m) „lepinguosalise juriidiline isik“ ([26]) –

i) ELi poole puhul:

A) Euroopa Liidu või vähemalt ühe selle liikmesriigi õiguse alusel asutatud või organiseeritud juriidiline isik, kes tegeleb Euroopa Liidu territooriumil sisulise äritegevusega ([27]); ning

([25]) Suurema selguse huvides olgu märgitud, et see, kas kontsessioonil, litsentsil, tegevus- vm loal või muul instrumendil on investeeringu iseloomulikud tunnused, sõltub muu hulgas sellistest teguritest nagu nende õiguste laad ja ulatus, mis sellise instrumendi omanikul on asjaomase lepinguosalise õiguse alusel.

([26]) Suurema selguse huvides olgu märgitud, et käesolevas määratluses osutatud laevandusettevõtteid peetakse lepinguosalise juriidilisteks isikuteks ainult mereveoteenuste osutamisega seotud tegevuse puhul.

([27]) Vastavalt WTO-le saadetud teatisele Euroopa Ühenduse asutamislepingu kohta (WT/REG39/1) peab ELi pool „tegelikku ja püsivat seost“ liikmesriigi majandusega, nagu see on sätestatud ELi toimimise lepingu artiklis 54, samaväärseks mõistega „sisuline äritegevus“.

B) laevandusettevõtted, mis on asutatud väljaspool Euroopa Liitu, kuid on liikmesriigi füüsiliste isikute valitseva mõju all ning mille laevad on registreeritud liikmesriigis ja sõidavad liikmesriigi lipu all;

ii) Tšiili puhul:

A) Tšiili õiguse alusel asutatud või organiseeritud juriidiline isik, kes tegeleb Tšiili territooriumil sisulise äritegevusega; ning

B) laevandusettevõtted, mis on asutatud väljaspool Tšiilit, kuid kontrollitakse Tšiili füüsiliste isikute poolt, kelle laevad on registreeritud Tšiilis ja sõidavad Tšiili lipu all;

n) „tegevus"– ettevõtte puhul selle juhtimine, majandamine, käigushoidmine, kasutamine, sellest kasu saamine või selle müük või muus vormis käsutamine ühe lepinguosalise investori poolt teise lepinguosalise territooriumil;

o) „tulu" – kõik summad, mis on saadud investeeringust või reinvesteeringust, sealhulgas kasum, dividendid, kapitali kasvutulu, litsentsitasud, intressid, intellektuaalomandi õigustega seotud maksed, mitterahalised maksed ja igasugune muu seaduslik sissetulek;

p) „lennutransporditeenuste müük ja turustamine" – asjaomaste lennuettevõtjate võimalus vabalt müüa ja turustada oma õhutransporditeenuseid, sealhulgas turunduse kõik aspektid, nagu turu-uuringud, reklaam ja turustamine; selle tegevuse hulka ei kuulu lennutransporditeenuste hinnakujundus ega kohaldatavad tingimused;

q) „teenus" – kõikide sektorite kõik teenused, välja arvatud teenused, mida osutatakse valitsuse ülesannete täitmisel; ja

r) „esimese astme kohus" – artikli 17.34 alusel moodustatud esimese astme kohus.

Artikkel 17.3

Õigus kehtestada õigusnorme

Lepinguosalised kinnitavad oma õigust kehtestada oma territooriumil õigusnorme, et saavutada õiguspäraseid poliitikaeesmärke, näiteks rahvatervise, sotsiaalteenuste, hariduse, ohutuse, keskkonna, sh kliimamuutuste, avaliku kõlbluse, sotsiaal- või tarbijakaitse, eraelu puutumatuse ja andmekaitse või kultuurilise mitmekesisuse edendamise ja kaitsmise valdkonnas.

Artikkel 17.4

Seos teiste peatükkidega

1. Kui käesoleva peatüki ja 25. peatüki vahel esineb vastuolu, on vastuolu ulatuses ülimuslik 25. peatükk.

2. Lepinguosalise nõue, et teise lepinguosalise teenuseosutaja peab piiriülese teenuse osutamise tingimusena esitama võlakirja või muud liiki finantstagatise, ei muuda käesolevat peatükki iseenesest kohaldatavaks sellise piiriülese teenuseosutamise suhtes. Käesolevat peatükki kohaldatakse meetmete suhtes, mille lepinguosaline on seoses antud võlakirja või finantstagatisega kehtestanud või kehtima jätnud, kui selline võlakiri või finantstagatis on hõlmatud investeering.

Artikkel 17.5

Eeliste andmisest keeldumine

Lepinguosaline võib keelduda andmast teise lepinguosalise investorile või hõlmatud investeeringule käesolevast peatükist tulenevaid eeliseid, kui keelduv lepinguosaline võtab vastu või jätab kehtima meetmed, mis on seotud rahvusvahelise rahu ja julgeoleku säilitamisega, sealhulgas inimõiguste kaitsega, ja:

a) millega keelatakse tehingud kõnealuse investori või hõlmatud investeeringuga või

b) mida rikutaks või mille järgimisest hoitaks kõrvale, kui kõnealusele investorile või hõlmatud investeeringule antaks käesolevast peatükist tulenevaid eeliseid, sealhulgas juhul, kui nende meetmetega keelataks tehingud isikuga, kes kumbagi neist omab või kontrollib.

Artikkel 17.6

Teenuste ja investeeringute allkomitee

Teenuste ja investeeringute allkomitee (edaspidi „allkomitee“) moodustatakse artikli 8.8 lõike 1 kohaselt. Investeeringutega seotud küsimuste käsitlemisel jälgib allkomitee käesoleva peatüki ning 17-A, 17-B ja 17-C lisa nõuetekohast rakendamist ning tagab nende nõuetekohase rakendamise.

B JAGU

Investeeringute liberaliseerimine ja diskrimineerimiskeeld

Artikkel 17.7

Kohaldamisala

1. Käesolevat jagu kohaldatakse lepinguosalise poolt tema territooriumil vastu võetud või kehtima jäetud meetmete suhtes, mis mõjutavad teise lepinguosalise investori poolt ettevõtte asutamist või hõlmatud investeeringu käitamist mis tahes majandustegevusalal.

2. Käesolevat jagu ei kohaldata järgmise suhtes:

a) audiovisuaalteenused;

b) riigisisene merekabotaaž ([28]); või

c) riigisisesed ja rahvusvahelised regulaarsed ja mitteregulaarsed lennuteenused ja lennuteenustega seotud tugiteenused ([29]) ning liiklusõiguste teostamisega otseselt seotud teenused, välja arvatud:

i) õhusõidukite remondi- ja hooldusteenused, mille ajal õhusõiduk on kasutusest kõrvaldatud;

ii) lennutransporditeenuste müük ja turustamine;

iii) arvutipõhise ettetellimissüsteemi teenused; ning

iv) maapealne teenindus.

3. Artikleid 17.8, 17.9, 17.11, 17.12 ja 17.13 ei kohaldata riigihangete suhtes.

4. Artikleid 17.8, 17.9, 17.11 ja 17.13 ei kohaldata lepinguosalise antud subsiidiumide, sealhulgas valitsuse toetatavate laenude, tagatiste ja kindlustuse suhtes.

([28]) Ilma et see piiraks sellise tegevuse ulatust, mida võib asjaomaste riigisiseste õigusnormide alusel käsitada kabotaažina, hõlmab käesoleva peatüki kohane riigisisene merekabotaaž reisijate või kauba vedu Tšiilis või liikmesriigis asuvast sadamast või kohast teise Tšiilis või samas liikmesriigis asuvasse sadamasse või kohta, sh asjaomase riigi mandrilaval, nagu on sätestatud ÜRO mereõiguse konventsioonis, ning ühest ja samast Tšiilis või liikmesriigis asuvast sadamast või kohast algavat ja seal lõppevat liiklust.

([29]) Suurema selguse huvides olgu märgitud, et lennuteenused või lennuteenustega seotud tugiteenused hõlmavad järgmisi teenused: lennutransport; õhusõiduki abil osutatavad teenused, mille põhieesmärk ei ole kaupade või reisijate vedu, näiteks tuletõrje, lennutreening, vaatamisväärsustega tutvumine, pritsimine, seire, kaardistamine, pildistamine, langevarjuhüpped, purilennuki pukseerimine, kopteriga tehtavad tõstetööd raie- ja ehitustöödel ning muud õhus osutatavad põllumajandus-, tööstus- ja kontrolliteenused; õhusõidukite rentimine koos meeskonnaga; ja lennujaamateenused.

Artikkel 17.8

Turulepääs

Sektorites või allsektorites, kus on võetud turulepääsu kohustusi, ei võta lepinguosaline vastu ega jäta kehtima kogu oma territooriumil ega üheski selle territooriumi osas meetmeid seoses teise lepinguosalise investori või ettevõttega, mida käsitatakse hõlmatud investeeringuna, turulepääsu asutamise või tegevuse kaudu ning:

a) piiravad nende ettevõtete arvu, mis võivad teostada konkreetset majandustegevust, arvuliste kvootide, monopolide, ainuõiguste või majandusvajaduste testi nõudega;

b) piiravad tehingute või vara üldväärtust arvuliste kvootide või majandusvajaduste testi nõudega;

c) piiravad toimingute koguarvu või toodangu üldkogust, väljendatuna kinnitatud arvuliste ühikutena kvootide või majanduslike vajaduste testi nõude vormis ([30]);

d) piiravad või näevad ette, et teise lepinguosalise investor võib majandustegevusega tegeleda teatavat liiki juriidilise isiku või ühisettevõtte kaudu, või

e) piiravad selliste füüsiliste isikute koguarvu, keda võib rakendada teatavas sektoris või keda ettevõte võib rakendada ja kes on vajalikud ning otseselt seotud konkreetse majandustegevusega, arvuliste kvootide või majandusvajaduste testi nõudega.

Artikkel 17.9

Võrdne kohtlemine

1. Kumbki lepinguosaline kohtleb teise lepinguosalise investoreid ja ettevõtteid, mida käsitatakse hõlmatud investeeringutena, seoses nende asutamisega vähemalt sama soodsalt, nagu ta kohtleb sarnastes olukordades ([31]) enda investoreid ja nende ettevõtteid.

2. Kumbki lepinguosaline kohtleb teise lepinguosalise investoreid ja hõlmatud investeeringuid seoses nende tegevusega vähemalt sama soodsalt, nagu ta kohtleb sarnastes olukordades ([32]) enda investoreid ja nende investeeringuid.

3. Kohtlemine, mida lepinguosaline peab lõigete 1 ja 2 kohaselt võimaldama, tähendab:

a) Tšiili piirkondliku või kohaliku omavalitsuse puhul vähemalt sama soodsat kohtlemist kui soodsaim kohtlemine, mida see valitsustasand võimaldab sarnastes olukordades oma territooriumil Tšiili investoritele ja nende investeeringutele;

b) liikmesriigi valitsuse puhul vähemalt sama soodsat kohtlemist kui kõige soodsam kohtlemine, mida see valitsus võimaldab sarnastes olukordades oma territooriumil oma liikmesriigi investoritele ja nende investeeringutele ([33]).

([30]) Punktid a, b ja c ei hõlma meetmeid, mida võetakse põllumajandus- või kalandustoodete tootmise piiramiseks.
([31]) Suurema selguse huvides olgu märgitud, et see, kas kohtlemist võimaldatakse „sarnastes olukordades“, nõuab juhtumi- ja faktipõhist analüüsi ning sõltub olukordadest tervikuna.
([32]) Suurema selguse huvides olgu märgitud, et see, kas kohtlemist võimaldatakse „sarnastes olukordades“, nõuab juhtumi- ja faktipõhist analüüsi ning sõltub olukordadest tervikuna.
([33]) Suurema selguse huvides olgu märgitud, et liikmesriigi valitsuse võimaldatav kohtlemine hõlmab vajaduse korral piirkondliku ja kohaliku omavalitsuse tasandit.

Artikkel 17.10

Riigihanked

1. Kumbki lepinguosaline tagab, et ettevõtteid, mida käsitatakse hõlmatud investeeringutena, koheldakse seoses meetmetega, mis käsitlevad kaupade või teenuste ostmist hankeüksuse poolt valitsuse ülesannete täitmiseks, vähemalt sama soodsalt, nagu koheldakse sarnastes olukordades tema enda ettevõtteid.

2. Käesolevas artiklis sätestatud võrdse kohtlemise kohustuse täitmise suhtes kohaldatakse endiselt artiklis 28.3 määratletud julgeoleku- ja ülderandeid.

Artikkel 17.11

Enamsoodustusrežiim

1. Kumbki lepinguosaline kohtleb teise lepinguosalise investoreid ja ettevõtteid, mida käsitatakse hõlmatud investeeringutena, seoses nende asutamisega vähemalt sama soodsalt, nagu ta kohtleb sarnastes olukordades ([34]) kolmanda riigi investoreid ja nende ettevõtteid.

2. Kumbki lepinguosaline kohtleb teise lepinguosalise investoreid ja hõlmatud investeeringuid seoses nende tegevusega vähemalt sama soodsalt, nagu ta kohtleb sarnastes olukordades ([35]) kolmanda riigi investoreid ja nende investeeringuid.

3. Lõikeid 1 ja 2 ei tõlgendata nii, nagu kohustaks need lepinguosalist laiendama teise lepinguosalise investoritele või hõlmatud investeeringutele mis tahes kohtlemist tulenevalt meetmetest, millega nähakse ette standardite tunnustamine, sealhulgas füüsilisele isikule või ettevõttele majandustegevuseks tegevusloa, litsentsi või sertifikaadi andmise standardite või kriteeriumide või usaldatavusnõuete tunnustamine.

4. Suurema selguse huvides olgu märgitud, et lõigetes 1 ja 2 osutatud kohtlemise hulka ei kuulu investeerimisvaidluste lahendamise menetlused ega mehhanismid, mis on sätestatud muudes rahvusvahelistes investeerimislepingutes või muudes kaubanduslepingutes. Muude rahvusvaheliste lepingute või kaubanduslepingute sisulised sätted iseenesest ei kujuta endast lõigetes 1 ja 2 osutatud kohtlemist ega saa seega põhjustada käesoleva artikli rikkumist, kui lepinguosaline ei ole meetmeid võtnud ega kehtima jätnud. Meetmed, mida lepinguosalise nende sisuliste sätete alusel võtab, võivad endast kujutada käesoleva artikli kohast kohtlemist ja seega põhjustada käesoleva artikli rikkumise.

Artikkel 17.12

Toimimisnõuded

1. Lepinguosaline ei tohi seoses lepinguosalise või kolmanda riigi ettevõtte asutamise või investeeringu käitamisega selle lepinguosalise territooriumil kehtestada ega pöörata täitmisele järgmisi nõudeid või kohustusi:

a) eksportida kaupa või teenust teataval tasemel või teatava protsendimäära ulatuses;

b) saavutada omamaise sisu teatav tase või protsendimäär;

c) osta ja kasutada oma territooriumil toodetud kaupu või osutatud teenuseid või anda eeliseid sellistele kaupadele või teenustele või osta kaupu või teenuseid oma territooriumil asuvatelt füüsilistelt isikutelt või ettevõtetelt;

d) siduda impordi maht või väärtus mis tahes viisil ekspordi mahu või väärtusega või selle ettevõttega seotud välisvaluuta sissevoolu summaga;

e) piirata sellise ettevõtte toodetavate kaupade või osutatavate teenuste müüki oma territooriumil, sidudes sellise müügi mis tahes viisil oma ekspordi mahu või väärtusega või välisvaluutatuluga;

([34]) Suurema selguse huvides olgu märgitud, et see, kas kohtlemist võimaldatakse „sarnastes olukordades“, nõuab juhtumi- ja faktipõhist analüüsi ning sõltub olukordadest tervikuna.

([35]) Suurema selguse huvides olgu märgitud, et see, kas kohtlemist võimaldatakse „sarnastes olukordades“, nõuab juhtumi- ja faktipõhist analüüsi ning sõltub olukordadest tervikuna.

f) anda tehnoloogia, tootmisprotsess või muud konfidentsiaalsed teadmised üle oma territooriumil asuvale füüsilisele isikule või ettevõttele;

g) tarnida kaupa, mida ettevõte toodab, või teenuseid, mida ta osutab konkreetsele piirkondlikule või maailmaturule, ainult lepinguosalise territooriumilt;

h) paigutada peakontor, mis on sellel investoril maailma teatava piirkonna jaoks, mis on laiem kui selle lepinguosalise territoorium, või maailmaturu jaoks, oma territooriumile;

i) palgata kindel arv või protsent oma kodanikke;

j) piirata eksporti või ekspordiks müüki; või

k) seoses mis tahes litsentsilepinguga, mis kehtib nõude kehtestamise või täitmisele pööramise või kohustuse või kokkuleppe täitmisele pööramise ajal, või tulevase litsentsilepinguga ([36]), mille investor ja selle lepinguosalise territooriumil asuv füüsiline või juriidiline isik või muu üksus vabal tahtel sõlmivad, kui nõue kehtestatakse või pööratakse täitmisele või kohustus või kokkulepe pööratakse täitmisele viisil, mis kujutab endast otsest sekkumist kõnealusesse litsentsilepingusse selle lepinguosalise kohtuväliste valitsusfunktsioonide täitmisel, kehtestada:

   i) litsentsitasu määr või summa, mis jääb allapoole teatavat litsentsilepingus kehtestatud taset; või

   ii) teatav litsentsilepingu kehtivusaja kestus.

2. Suurema selguse huvides olgu märgitud, et lõike 1 punkti k ei kohaldata, kui litsentsileping on sõlmitud investori ja lepinguosalise vahel.

3. Lepinguosaline ei sea oma territooriumil lepinguosalise või kolmanda riigi ettevõtte asutamise või tegevusega seotud eelise saamise või jätkuva saamise tingimuseks ühegi järgmise nõude täitmist:

a) saavutada omamaise sisu teatav tase või protsendimäär;

b) osta ja kasutada oma territooriumil toodetud kaupu või osutatud teenuseid või anda eelis sellistele kaupadele või teenustele või osta kaupu või teenuseid oma territooriumil asuvatelt füüsilistelt isikutelt või ettevõtetelt;

c) siduda impordi maht või väärtus mis tahes viisil ekspordi mahu või väärtusega või selle ettevõttega seotud välisvaluuta sissevoolu summaga;

d) piirata sellise ettevõtte toodetavate kaupade või osutatavate teenuste müüki oma territooriumil, sidudes sellise müügi mis tahes viisil oma ekspordi mahu või väärtusega või välisvaluutatuluga; või

e) piirata eksporti või ekspordiks müüki.

4. Lõiget 3 ei tõlgendata nii, nagu takistaks see lepinguosalisel seoses lepinguosalise või kolmanda riigi investori ettevõtte asutamise või tegevusega seada eelise saamise või jätkuva saamise tingimuseks vastavust nõudele paigutada tootmine oma territooriumile või pakkuda teenust, koolitada või kasutada töötajaid, ehitada või laiendada teatavaid rajatisi või tegeleda teadus- ja arendustegevusega oma territooriumil.

5. Lõike 1 punkte f ja k ei kohaldata, kui:

a) lepinguosaline lubab intellektuaalomandi õiguse kasutamist vastavalt TRIPS-lepingu artiklile 31 või 31*bis* või võtab vastu või jätab kehtima andmete või ärisaladuse alla kuuluva teabe avaldamist nõudvad meetmed, mis kuuluvad TRIPS-lepingu artikli 39 lõike 3 kohaldamisalasse ja on sellega kooskõlas; või

([36]) Käesolevas punktis osutatud litsentsileping on leping, mis käsitleb tehnoloogia, tootmisprotsessi või muu omandiõigusega kaitstud teabe litsentsimist.

b) nõude kehtestab või pöörab täitmisele või kohustuse või kokkuleppe pöörab täitmisele kohus, halduskohus või konkurentsiasutus, et kõrvaldada kohtu- või haldusmenetluse tulemusena kindlaks tehtud tava, mis kujutab endast lepinguosalise konkurentsiõiguse rikkumist.

6. Lõike 1 punkte a, b ja c ning lõike 3 punkte a ja b ei kohaldata kaupade või teenuste kvalifitseerumisnõuete suhtes seoses ekspordi edendamise ja välisabi programmides osalemisega.

7. Lõike 3 punkte a ja b ei kohaldata importiva lepinguosalise kehtestatud nõuete suhtes, mis on seotud soodustariifidele või sooduskvootidele kvalifitseerumiseks vajalike kaupade sisuga.

8. Suurema selguse huvides olgu märgitud, et käesolevat artiklit ei tõlgendata nii, nagu kohustaks see lepinguosalist lubama konkreetse teenuse piiriülest osutamist, kui ta võtab vastu või jätab kehtima sellise teenuse osutamise suhtes piirangud või keelud, mis on kooskõlas 17-A, 17-B ja 17-C lisas loetletud sektorite, allsektorite või tegevusvaldkondade suhtes kehtestatud reservatsioonide, tingimuste või kvalifikatsioonidega.

9. Käesolev artikkel ei piira lepinguosalise kohustusi, mis on võetud WTO asutamislepingu alusel.

Artikkel 17.13

Kõrgem juhtkond ja juhatus

Lepinguosaline ei nõua, et selle lepinguosalise ettevõte, mida käsitatakse hõlmatud investeeringuna, nimetaks juhatuse või kõrgema juhtkonna liikmetena, näiteks tegevjuhtideks või juhtideks, ametisse teatava kodakondsusega füüsilisi isikuid.

Artikkel 17.14

Nõuetele mittevastavad meetmed

1. Artikleid 17.9, 17.11, 17.12 ja 17.13 ei kohaldata järgmise suhtes:

a) kehtiv nõuetele mittevastav meede, mille jätab kehtima:

i) ELi poole puhul:

A) Euroopa Liit, nagu on sätestatud 17-A-1 liites;

B) liikmesriigi keskvalitsus, nagu on sätestatud 17-A-1 liites;

C) liikmesriigi piirkondlik omavalitsus, nagu on sätestatud17-A-1 liites; või

D) kohalik omavalitsus; ning

ii) Tšiili puhul:

A) keskvalitsus, nagu on sätestatud 17-A-2 liites;

B) piirkondlik omavalitsus, nagu on sätestatud 17-A-2 liites; või

C) kohalik omavalitsus;

b) käesoleva lõike punktis a osutatud mittevastava meetme pikendamine või kiire uuendamine; või

c) käesoleva lõike punktis a nimetatud mittevastava meetme muutmine sel määral, et muudatus ei vähenda meetme, nagu see oli olemas vahetult enne muutmist, vastavust artiklile 17.9, 17.11, 17.12 või 17.13.

2. Artikleid 17.9, 17.11, 17.12 ja 17.13 ei kohaldata lepinguosalise meetmete suhtes, mis on seotud sektorite, allsektorite või tegevusega, mis on sätestatud tema loendis 17-B lisas.

3. Lepinguosaline ei nõua ühegi meetme alusel, mis võetakse vastu pärast käesoleva lepingu jõustumiskuupäeva ja mis on hõlmatud tema 17-B lisas esitatud reservatsioonidega, et teise lepinguosalise investor peab tulenevalt oma kodakondsusest müüma või muul viisil võõrandama meetme jõustumise ajal olemasoleva hõlmatud investeeringu.

4. Artiklit 17.8 ei kohaldata lepinguosalise ühegi meetme suhtes, mis on kooskõlas 17-C lisas sätestatud kohustustega.

5. Artikleid 17.9 ja 17.11 ei kohaldata lepinguosalise ühegi meetme suhtes, mis kujutab endast erandit või kõrvalekaldumist TRIPS-lepingu artiklist 3 või 4, nagu on ette nähtud kõnealuse lepingu artiklites 3, 4 ja 5 sätestatud erijuhtudel.

6. Suurema selguse huvides olgu märgitud, et artikleid 17.9 ja 17.11 ei tõlgendata nii, nagu takistaksid need lepinguosalist kehtestamast teabele esitatavaid nõudeid, sealhulgas statistika tarbeks, seoses teise lepinguosalise investorite või hõlmatud investeeringute asutamise või käitamisega, tingimusel et need ei ole vahend nendest artiklitest tulenevatest lepinguosalise kohustustest kõrvalehoidmiseks.

C JAGU

Investeeringute kaitse

Artikkel 17.15

Kohaldamisala

Käesolevat jagu kohaldatakse lepinguosalise vastu võetud või kehtima jäetud meetmete suhtes, mis mõjutavad järgmist:

a) hõlmatud investeeringud ja

b) lepinguosalise investorid seoses hõlmatud investeeringu käitamisega.

Artikkel 17.16

Investeeringud ja reguleerivad meetmed

1. Artiklit 17.3 kohaldatakse käesoleva jao suhtes vastavalt käesolevale artiklile.

2. Käesolevat jagu ei tõlgendata lepinguosalise kohustusena mitte muuta oma õigus- ja regulatiivraamistikku, sealhulgas viisil, mis võib negatiivselt mõjutada hõlmatud investeeringute käitamist või investori kasumiootusi.

3. Suurema selguse huvides olgu märgitud, et pelgalt asjaolu, et lepinguosaline ei ole subsiidiumi või toetust andnud, pikendanud või säilitanud või et ta on seda muutnud või vähendanud, ei kujuta endast käesolevas jao kohaste kohustuste rikkumist, isegi kui see toob kaasa hõlmatud investeeringu kaotuse või kahjustamise:

a) kui õiguse või lepingu alusel puudub konkreetne kohustus sellist subsiidiumi või toetust anda, pikendada või säilitada, või

b) kui see on kooskõlas subsiidiumi või toetuse andmise, pikendamise, säilitamise, muutmise või vähendamise tingimustega.

4. Suurema selguse huvides olgu märgitud, et ühtki käesoleva jao sätet ei tõlgendata selliselt, nagu takistaks see lepinguosalist lõpetamast subsiidiumi andmist ([37]) või nõudmast subsiidiumi tagasimaksmist, kui sellise korralduse on andnud pädev asutus ([38]), või nagu kohustaks see lepinguosalist maksma investorile selle eest hüvitist.

Artikkel 17.17

Investorite ja hõlmatud investeeringute kohtlemine

1. Kumbki lepinguosaline tagab oma territooriumil teise lepinguosalise hõlmatud investeeringutele ja investoritele nende hõlmatud investeeringute suhtes õiglase ja erapooletu kohtlemise ning täieliku kaitse ja turvalisuse vastavalt lõigetele 2–6.

2. Lepinguosaline rikub lõikes 1 nimetatud õiglase ja võrdse kohtlemise kohustust, kui meede või meetmesari sisaldab ([39]):

a) kriminaal-, tsiviil- ja haldusasjade kohtuliku arutamise mittevõimaldamist;

b) kohtu- ja haldusasjade nõuetekohase menetlemise olulist rikkumist;

c) ilmselgelt meelevaldsust;

d) suunatud diskrimineerimist ilmselgelt õigusvastastel alustel, nagu soo, rassi või usuliste vaadete põhjal; või

e) investorite väärkohtlemist, nagu väljapressimist, surveavaldusi või ahistamist.

3. Lõike 2 kohase rikkumise kindlakstegemisel võib esimese astme kohus võtta arvesse konkreetseid ja üheselt mõistetavaid avaldusi, mida lepinguosaline on investorile teinud ja millele investor on oma hõlmatud investeeringu tegemise või säilitamise otsuses mõistusepäraselt tuginenud, ent mille lepinguosaline on hiljem tagasi võtnud.

4. Lõikes 1 osutatud täielik kaitse ja turvalisus tähendab lepinguosalise kohustusi, mis on seotud investori ja hõlmatud investeeringu füüsilise julgeolekuga ([40]).

5. Suurema selguse huvides olgu märgitud, et käesoleva lepingu muude sätete või muude rahvusvaheliste lepingute rikkumine ei kujuta endast käesoleva artikli rikkumist.

6. Asjaolu, et meede rikub lepinguosalise õigust, ei ole iseenesest veel käesoleva artikli rikkumine. Selleks et kindlaks teha, kas meede rikub käesolevat artiklit, võtab esimese astme kohus arvesse seda, kas lepinguosaline on rikkunud punkte 1–4.

([37]) ELi poole puhul kuulub subsiidiumide hulka ka riigiabi, nagu on see on määratletud Euroopa Liidu õiguses.

([38]) ELi poole puhul on pädevad asutused, kellel on õigus anda käesolevas punktis nimetatud korraldusi, Euroopa Komisjon või liikmesriigi kohus, kui kohaldatakse ELi riigiabiõigust.

([39]) Suurema selguse huvides olgu märgitud, et selle kindlakstegemisel, kas meede või meetmete kogum kujutab endast õiglase ja võrdse kohtlemise kohustuse rikkumist, võtab esimese astme kohus muu hulgas arvesse järgmist:

i) punktide a ja b puhul seda, kas meede või meetmesari kujutab endast rasket üleastumist, mis rikub ausat kohtupidamist; pelgalt asjaolu, et investoripoolne meetme vaidlustamine on riigisiseses kohtus jäetud menetlusse võtmata või jäetud läbi vaatamata või ei ole muul viisil olnud edukas, ei kujuta endast veel punktis a osutatud kohtuliku arutamise mittevõimaldamist;

ii) punktide c ja d puhul seda, kas meede või meetmesari ei ole ilmselgelt põhinenud põhjendustel või faktidel või on ilmselgelt põhinenud seadusevastastel alustel, nagu eelarvamused või erapoolikus; pelk seadusevastasus või teatava poliitika või menetluse ebajärjekindel või küsitav kohaldamine ei kujuta endast veel punktis c osutatud ilmselget meelevaldsust, samas kui täielik ja alusetu seadusest või määrusest taganemine või põhjuseta meede või käitumine, mis on suunatud konkreetselt investori või tema hõlmatud investeeringu vastu eesmärgiga teha talle kahju kujutavad endast tõenäoliselt punktides c ja d osutatud ilmselget meelevaldsust või diskrimineerimist;

iii) punkti e puhul seda, kas lepinguosaline on ületanud oma võimupiire ning kas väidetava survestamise või ahistamise juhtumid olid korduvad ja kestvad.

([40]) Suurema selguse huvides olgu märgitud, et täielik kaitse ja turvalisus tähendab lepinguosalise kohustust käituda viisil, mis on põhjendatult vajalik, et kaitsta investori ja hõlmatud investeeringu füüsilist julgeolekut.

Artikkel 17.18

Kohtlemine konfliktiolukorras

1. Ühe lepinguosalise investoritele, kelle hõlmatud investeeringud kannavad kahju sõja või muu relvastatud konflikti, revolutsiooni või muude tsiviilrahutuste või riikliku erakorralise seisukorra ([41]) tõttu teise lepinguosalise territooriumil, tagab kõnealune lepinguosaline tagastamise, kahjuhüvitise, hüvituse või muu kokkuleppe korras kohtlemise, mis ei ole vähem soodne kui see, mida nimetatud lepinguosaline võimaldab omaenda investoritele või mis tahes kolmanda riigi investoritele.

2. Ilma et see piiraks lõike 1 kohaldamist, võimaldatakse ühe lepinguosalise investoritele, kes on nimetatud lõikes kirjeldatud olukordades kandnud teise lepinguosalise territooriumil kahju, tagab kõnealune lepinguosaline kiire, piisava ja tegeliku ennistuse või hüvituse, kui see kahju on tulenenud:

a) tema hõlmatud investeeringu või selle osa rekvireerimisest teise lepinguosalise relvajõudude või ametivõimude poolt või

b) tema hõlmatud investeeringu või selle osa hävitamisest teise lepinguosalise relvajõudude või ametivõimude poolt, kuigi olukord seda ei nõudnud,

3. Käesoleva artikli lõikes 2 osutatud hüvitise summa määratakse kindlaks artikli 17.19 lõike 2 kohaselt ajavahemikus alates rekvireerimise või hävitamise kuupäevast kuni tegeliku väljamakse kuupäevani.

Artikkel 17.19

Sundvõõrandamine ([42])

1. Kumbki lepinguosaline ei riigista ega sundvõõranda hõlmatud investeeringuid otseselt ega kaudselt meetmete abil, millel on samaväärne toime riigistamise või sundvõõrandamisega (edaspidi „sundvõõrandamine“), välja arvatud:

a) avalikes huvides;

b) mittediskrimineerival viisil;

c) makstes talle kiiresti piisavat ja tegelikku hüvitist ning

d) järgides nõuetekohast menetlust.

2. Lõike 1 punktis c osutatud hüvitis:

a) makstakse välja viivitamata;

b) võrdub sundvõõrandatud investeeringu õiglase turuväärtusega vahetult enne sundvõõrandamise toimumist (edaspidi „sundvõõrandamise kuupäev“) või enne eelseisva sundvõõrandamise teatavakssaamist, olenevalt sellest, kumb on varasem;

c) on täielikult realiseeritav ja ükskõik millises vabalt konverteeritavas valuutas vabalt ülekantav ning

d) sisaldab intresse, arvestatuna tavapärase äriintressimäära järgi alates sundvõõrandamise kuupäevast kuni maksekuupäevani.

3. Mõjutatud investoril on sundvõõrandava lepinguosalise õiguse alusel õigus nõuda, et selle lepinguosalise kohus või muu sõltumatu asutus vaataks tema nõude või tema investeeringu hinnatud väärtuse käesolevas artiklis sätestatud põhimõtete kohaselt kiirelt läbi.

4. Käesolevat artiklit ei kohaldata kohustuslike litsentside väljaandmise suhtes, mida antakse seoses intellektuaalomandi õigustega, või selliste õiguste kehtetuks tunnistamise, piiramise või loomise suhtes, niivõrd kui litsentside väljaandmine või õiguste kehtetuks tunnistamine, piiramine või loomine on kooskõlas TRIPS-lepinguga ([43]).

([41]) Suurema selguse huvides olgu märgitud, et üksnes riikliku erakorralise olukorra väljakuulutamine ei kujuta iseenesest veel käesoleva sätte rikkumist.

([42]) Suurema selguse huvides olgu märgitud, et käesolevat artiklit tõlgendatakse kooskõlas 17-D lisaga.

([43]) Suurema selguse huvides olgu märgitud, et käesolevas lõikes osutatud intellektuaalomandiõiguste kehtetuks tunnistamise hulka kuulub selliste õiguste tühistamine või olematuks tunnistamine ning intellektuaalomandiõiguste piiramise hulka kuulub sellistest õigustest erandite tegemine.

Artikkel 17.20

Ülekanded ([44])

1. Kumbki lepinguosaline lubab kõiki ülekandeid, mis on seotud hõlmatud investeeringuga, teha vabalt ja viivitamata, vabalt konverteeritavas valuutas ning kasutades ülekandekuupäeval turul kehtivat vahetuskurssi. Selliste ülekannete hulka kuuluvad:

a) kapitali sissemaksed,

b) kasum, dividendid, kapitali kasvutulu ja muu tulu, tulu, mis saadakse investeeringu või mõne selle osa müügist või hõlmatud investeeringu osalisest või täielikust likvideerimisest;

c) intressid, litsentsitasud, haldustasud ja tasud tehnilise abi jm eest;

d) maksed, mis tehakse vastavalt lepingule, mille on sõlminud teise lepinguosalise investor, või mis tehakse tema hõlmatud investeeringu alusel, sealhulgas laenulepingu alusel tehtavad maksed;

e) palgad ja muid töötasud töötajatele, kes on värvatud välismaalt ja kelle töö on seotud käesoleva lepinguga hõlmatud investeeringuga;

f) maksed, mis tehakse artikli 17.18 ja artikli 17.19 alusel, ning

g) maksed, mis tulenevad D jao kohaldamisest.

2. Lepinguosaline ei või nõuda, et tema investorid kannaksid teise lepinguosalise territooriumil tehtud hõlmatud investeeringutest saadud või neile investeeringutele omistatava tulu, sissetuleku, kasumi või muud summad üle, ega karistada oma investoreid, kui nad neid summasid üle ei kanna.

Artikkel 17.21

Nõudeõiguse üleminek

Kui lepinguosaline või tema määratud amet teeb mõne tema investori kasuks makse, mille aluseks on tagatis, kindlustusleping või muu kahjuhüvitusvorm, mille ta on sõlminud või andnud hõlmatud investeeringu suhtes, tunnustab teine lepinguosaline, kelle territooriumil hõlmatud investeering tehti, kõigi selliste nõudeõiguste üleminekut, mis investoril olnuksid hõlmatud investeeringu suhtes käesoleva peatüki alusel, kui nõudeõiguse üleminekut ei oleks toimunud, ja investor ei nõua neid õigusi nõudeõiguse ülemineku ulatuses.

Artikkel 17.22

Lõpetamine

1. Kui käesolev leping artikli 41.13 kohaselt lõpetatakse, jäävad käesolev jagu ja D jagu investeeringute suhtes, mis on tehtud enne käesoleva lepingu lõpetamise kuupäeva, kehtima veel viieks aastaks alates lepingu lõpetamise kuupäevast.

2. Lõikes 1 osutatud ajavahemikku pikendatakse ühel korral veel viieks aastaks, tingimusel et lepinguosaliste vahel ei ole jõus ühtegi muud investeeringute kaitse lepingut.

3. Käesolevat artiklit ei kohaldata, kui lõpetatakse käesoleva lepingu ajutine kohaldamine ja käesolev leping ei jõustu.

Artikkel 17.23

Seos muude lepingutega

1. Käesoleva lepingu jõustumisel kaotavad liikmesriikide ja Tšiili vahelised lepingud, mis on loetletud 17-F lisas, ning nendest tulenevad õigused ja kohustused kehtivuse ja need asendatakse käesoleva lepingu käesoleva osaga.

([44]) Suurema selguse huvides olgu märgitud, et käesoleva artikli suhtes kohaldatakse 17-E lisa.

2. Kui käesoleva peatüki C ja D jagu kohaldatakse artikli 41.5 lõike 2 kohaselt ajutiselt, peatatakse 17-F lisas loetletud lepingute ning nendest tulenevate õiguste ja kohustuste kohaldamine alates kuupäevast, mil lepinguosalised alustavad käesoleva peatüki C ja D jao ajutist kohaldamist vastavalt artiklile 41.5. Kui nimetatud jagude ajutine kohaldamine lõpetatakse ja käesolev leping ei jõustu, lõpeb 17-F lisas loetletud lepingute peatamine ja need lepingud jõustuvad taas.

3. Olenemata lõigetest 1 ja 2 võib 17-F lisas loetletud lepingu alusel esitada nõude kõnealuses lepingus sätestatud normide ja menetluste kohaselt, kui:

a) nõue tuleneb kõnealuse lepingu väidetavast rikkumisest, mis toimus enne, kui selle lepingu kohaldamine lõike 2 kohaselt peatati, või kui lepingu kohaldamist ei ole lõike 2 kohaselt peatatud, siis enne käesoleva lepingu jõustumise kuupäeva, ja

b) ajavahemik kuupäevast, mil lepingu kohaldamine lõike 2 kohaselt peatati, või kui lepingu kohaldamist ei ole lõike 2 kohaselt peatatud, siis käesoleva lepingu jõustumise kuupäevast kuni nõude esitamise kuupäevani ei ole pikem kui kolm aastat.

4. Kui käesoleva peatüki C ja D jao ajutine kohaldamine lõpetatakse ja käesolev leping ei jõustu, võib olenemata lõigetest 1 ja 2 esitada käesoleva lepingu alusel nõude vastavalt käesolevas lepingus sätestatud normidele ja menetlustele, kui:

a) nõue tuleneb käesoleva lepingu väidetavast rikkumisest, mis toimus käesoleva peatüki C ja D jao ajutise kohaldamise ajal, ja

b) ajavahemik kuupäevast, mil ajutine kohaldamine lõpetati, kuni nõude esitamise kuupäevani ei ole pikem kui kolm aastat.

5. Käesoleva artikli kohaldamisel ei kasutata artiklis 41.5 esitatud mõiste „käesoleva lepingu jõustumine“ määratlust.

Artikkel 17.24

Vastutustundlik ärikäitumine

1. Ilma et see piiraks 33. peatüki kohaldamist, julgustab kumbki lepinguosaline hõlmatud investeeringuid inkorporeerima oma sisse-eeskirjadesse ettevõtjate sotsiaalse vastutuse või vastutustundliku ärikäitumise alaseid rahvusvaheliselt tunnustatud põhimõtteid ja juhiseid, nagu OECD suunised hargmaistele ettevõtetele, ILO kolmepoolne deklaratsioon hargmaiste ettevõtete ja sotsiaalpoliitika põhimõtete kohta ning ÜRO äritegevuse ja inimõiguste juhtpõhimõtted.

2. Lepinguosalised kinnitavad veel kord, kui tähtis on, et investorid teeksid hoolsuskontrolli, et teha kindlaks, hoida ära, leevendada ja selgitada oma investeeringute keskkonna- ja sotsiaalriske ja -mõjusid.

D JAGU

Investeeringuvaidluste lahendamine ja investeerimiskohtute süsteem

1. alajagu

Kohaldamisala ja mõisted

Artikkel 17.25

Kohaldamisala ja mõisted

1. Käesolevat jagu kohaldatakse vaidluse suhtes, milles osalevad ühe lepinguosalise hageja ja teine lepinguosaline ning mis tuleneb artikli 17.9 lõike 2 või artikli 17.11 lõike 2 või C jao väidetavast rikkumisest, mis väidetavalt põhjustab hagejale või tema kohapealsele ettevõttele kahju.

2. Samuti kohaldatakse käesolevat jagu artikli 17.31 kohaselt vastunõuete suhtes.

3. Nõuete kohta, mis on seotud lepinguosalise võla restruktureerimisega, tehakse otsus 17-G lisa kohaselt.

4. Käesolevas artiklis kasutatakse järgmisi mõisteid:

a) „hageja“ – ühe lepinguosalise investor, kes osaleb investeeringualases vaidluses teise lepinguosalisega ja kes soovib esitada või on esitanud käesoleva jao alusel nõude, tegutsedes kas:

i) enda nimel või

ii) kohapeal asutatud ettevõtte nimel, mis on tema omanduses või kontrolli all; kohapealset ettevõtet koheldakse ICSIDi konventsiooni artikli 25 lõike 2 punkti b kohaldamisel teise konventsiooniosalise kodanikuna;

b) „vaidluses osalevad pooled“ – hageja ja kostja;

c) „ICSIDi lisavõimaluste eeskirjad“ – Rahvusvahelise Investeeringuvaidluste Lahendamise Keskuse sekretariaadi menetluste haldamise lisavõimalusi reguleerivad eeskirjad;

d) „ICSIDi konventsioon“ – riikide ja muu riigi kodanike investeeringuvaidluste lahendamise konventsioon, mis on sõlmitud 18. märtsil 1965 Washingtonis;

e) „kohapeal asutatud ettevõte“ – juriidiline isik, kes on asutatud ühe lepinguosalise territooriumil ning on teise lepinguosalise investori omanduses või kontrolli all ([45]);

f) „New Yorgi konventsioon“ – 10. juunil 1958 New Yorgis sõlmitud ÜRO välisriigi vahekohtuotsuste tunnustamise ja täitmise konventsioon;

g) „vaidluses mitteosalev lepinguosaline“ – Tšiili, juhul kui kostjaks ELi pool, või ELi pool, juhul kui kostjaks on Tšiili;

h) „menetlus“ – käesoleva jao kohane menetlus esimese astme kohtus või apellatsioonikohtus, kui ei ole sätestatud teisiti;

i) „kostja“ – Tšiili, juhul kui hagejaks on ELi poole investor, või –Euroopa Liit või asjaomane liikmesriik, nagu on kindlaks määratud artikli 17.28 kohaselt, kui hagejaks on Tšiili investor;

j) „kolmanda isiku poolne rahastamine“ – mis tahes rahastus, mida isik, kes ei ole vaidluses osalev pool, annab vaidluses osalevale poolele, et rahastada osaliselt või täielikult menetluskulusid vastutasu eest, mis oleneb vaidluse tulemusest või on annetuse või toetuse vormis ([46]);

k) „UNCITRALi vahekohtumenetluse eeskirjad“ – ÜRO rahvusvahelise kaubandusõiguse komisjoni (UNCITRAL) vastu võetud vahekohtueeskirjad ning

l) „UNCITRALi läbipaistvuseeskirjad“ – ÜRO rahvusvahelise kaubandusõiguse komisjoni (UNCITRAL) vastu võetud läbipaistvuseeskirjad, mida kohaldatakse lepingul põhinevate investori ja riigi vaheliste vahekohtumenetluste suhtes.

([45]) Juriidiline isik on: a) teise lepinguosalise isiku omanduses, kui teise lepinguosalise isikule kuulub üle 50 % tema omakapitalist; b) teise lepinguosalise isiku kontrolli all, kui sellisel isikul on õigus nimetada suurem osa tema juhtkonnast või juhtida muul õiguspärasel viisil tema tegevust.

([46]) Suurema selguse huvides olgu märgitud, et sellist rahastust võib anda otseselt või kaudselt, vaidluses osalevale poolele, tema tütarettevõttele või esindajale.

2. alajagu

Vaidluste kohtuväline lahendamine ja konsultatsioonid

Artikkel 17.26

Vahendamine

1. Vaidluses osalevad pooled võivad igal ajal kokku leppida vahendusmenetluse kasutamises.

2. Vahendusmenetluse kasutamine on vabatahtlik ega mõjuta kummagi vaidluses osaleva poole õiguslikku olukorda.

3. Vahendusmenetlust reguleerivad 17-H lisa sätted ja allkomitee vastu võetud vahendusreeglid, kui need on olemas ([47]). Lepinguosalised teevad kõik endast sõltuva tagamaks, et vahendusreeglid võetakse vastu hiljemalt esimesel päeval pärast käesoleva lepingu ajutise kohaldamise algust või jõustumist ning igal juhul mitte hiljem kui kaks aastat pärast seda kuupäeva.

4. Käesoleva lepingu jõustumisel koostab allkomitee nimekirja kuuest isikust, kellel on kõrge moraal ja tunnustatud pädevus õiguse, kaubanduse, tööstuse või rahanduse valdkonnas, kelle iseseisvat otsustusvõimet võib usaldada ja kes soovivad ja saavad täita vahendaja ülesandeid.

5. Vahendaja määratakse vaidluses osalevate poolte kokkuleppel. Vaidluses osalevad pooled võivad üheskoos paluda esimese astme kohtu esimehel nimetada vahendaja käesoleva artikli kohaselt koostatud nimekirjast, või kui sellist nimekirja ei ole, siis emma-kumma lepinguosalise välja pakutud isikute hulgast. Vahendajad peavad järgima 17-I lisa nõudeid *mutatis mutandis*.

6. Kui vaidluses osalevad pooled on leppinud kokku vahendusmenetluse kasutamises, peatatakse artikli 17.27 lõigetes 5 ja 8, artikli 17.54 lõikes 10 ja artikli 17.55) lõikes 5 sätestatud tähtajad alates kuupäevast, mil lepiti kokku vahendusmenetluse kasutamises, kuni kuupäevani, mil emb-kumb vaidluses osalev pool otsustab vahendusmenetluse lõpetada, saates selle kohta vahendajale ja teisele vaidluses osalevale poolele kirjaliku teate. Mõlema vaidluses osaleva poole palvel peatab esimese astme kohus või apellatsioonikohus menetluse.

Artikkel 17.27

Konsultatsioonid ja vaidluste lahendamine kompromissiga

1. Vaidlused võib ja võimaluste piires ka tuleks lahendada poolte kokkuleppel läbirääkimiste, heade teenete või vahenduse teel ja võimaluse korral enne, kui esitatakse käesoleva artikli alusel konsultatsioonitaotlus. Sellises lahendamises võib kokku leppida igal ajal, sealhulgas siis, kui 5. alajao kohane menetlus on juba alanud.

2. Vaidluses osalevate poolte vahel lõike 1 kohaselt vastastikku kokku lepitud lahendus tehakse vaidluses mitteosalevale lepinguosalisele teatavaks 15 päeva jooksul pärast lahenduses kokkuleppele jõudmist. Kumbki vaidluses osalev pool peab vastastikku kokku lepitud lahendust, milleni on jõutud käesoleva artikli või artikli 17.26 kohaselt, järgima ja täitma. Allkomitee valvab sellise vastastikku kokku lepitud lahenduse rakendamise järele ja vastastikku kokku lepitud lahenduses osalev lepinguosaline annab allkomiteele selle lahenduse rakendamisest korrapäraselt aru.

3. Kui vaidlust ei saa lahendada käesoleva artikli lõike 1 kohaselt, esitab ühe lepinguosalise hageja, kes väidab, et artikli 17.25 lõikes 1 osutatud sätteid on rikutud, ja soovib esitada nõude, teisele lepinguosalisele konsultatsioonitaotluse.

4. Taotlus peab sisaldama järgmist teavet:

a) hageja nimi ja aadress, ja kui selline taotlus esitatakse kohapeal asutatud ettevõtte nimel, siis kohapeal asutatud ettevõtte nimi, aadress ja registreerimiskoht;

b) investeeringu ja selle omanduse ja kontrolli kirjeldus;

c) artikli 17.25 lõikes 1 osutatud sätted, mida on väidetavalt rikutud;

([47]) Kõiki 17-H lisas osutatud tähtaegu võib muuta vaidluses osalevate poolte vastastikusel kokkuleppel.

d) nõude õiguslikud ja faktilised alused, sealhulgas meetmed, mis väidetavalt ei ole kooskõlas artikli 17.25 lõikes 1 osutatud sätetega;

e) esitatavad nõudmised ja nõutava kahjuhüvitise hinnanguline suurus ning

f) teave hageja tegeliku lõpliku tulusaaja ja ettevõtte struktuuri kohta ning tõendid, millest nähtub, et hageja on teise lepinguosalise investor ja et ta omab või kontrollib investeeringut, ning juhul kui ta tegutseb kohapeal asutatud ettevõtte nimel, siis selle kohta, et ta omab või kontrollib kohapealset ettevõtet.

5. Kui vaidluses osalevad pooled ei ole leppinud kokku pikemas ajavahemikus, alustatakse konsultatsioone 60 päeva jooksul pärast konsultatsioonitaotluse esitamist.

6. Kui vaidluses osalevad pooled ei lepi kokku teisiti, on konsultatsioonide toimumise koht:

a) Santiago, kui konsultatsioonid käsitlevad väidetavat Tšiili-poolset rikkumist;

b) Brüssel, kui konsultatsioonid käsitlevad väidetavat Euroopa Liidu poolset rikkumist; või

c) asjaomase liikmesriigi pealinn, kui konsultatsioonid käsitlevad üksnes selle liikmesriigi poolset väidetavat rikkumist.

7. Vaidluses osalevad pooled võivad leppida kokku, et konsultatsioone peetakse videokonverentsi vahendusel või vajaduse korral muude vahendite abil.

8. Konsultatsioonitaotlus esitatakse:

a) kolme aasta jooksul alates kuupäevast, mil hageja või – juhul kui hageja tegutseb kohapeal asutatud ettevõtte nimel – kohapeal asutatud ettevõte sai või oleks pidanud saama esmakordselt teada saama meetmest, mis on väidetavalt vastuolus artikli 17.25 lõikes 1 osutatud sätetega, ja seeläbi väidetavalt tekitatud kahjust; või

b) kahe aasta jooksul alates kuupäevast, mil hagejal või – juhul kui hageja tegutseb kohapeal asutatud ettevõtte nimel – kohapeal asutatud ettevõttel ei ole lepinguosalise riigisisese õiguse alusel enam õigust esitada kohtusse nõuet või hagi, ning igal juhul hiljemalt viis aastat pärast kuupäeva, mil hageja või – juhul kui hageja tegutseb kohapeal asutatud ettevõtte nimel – kohapeal asutatud ettevõte sai või oleks pidanud saama esmakordselt teada saama meetmest, mis on väidetavalt vastuolus artikli 17.25 lõikes 1 osutatud sätetega, ja seeläbi väidetavalt tekitatud kahjust.

9. Kui hageja ei ole 18 kuu jooksul alates konsultatsioonitaotluse esitamisest esitanud artikli 17.30 alusel nõuet, loetakse, et hageja on võtnud tagasi oma konsultatsioonitaotluse ja, kui see on asjakohane, teate, milles nõutakse artikli 17.28 kohaselt kostja määramist, ning ei või esitada käesoleva jao alusel nõuet sama väidetava rikkumise kohta. Kõnealust ajavahemikku võib konsultatsioonidel osalevate vaidluspoolte kokkuleppel pikendada.

10. Jätkuv rikkumine ei või lõikes 8 sätestatud tähtaegu pikendada ega katkestada.

11. Juhul kui konsultatsioonitaotlus puudutab käesoleva lepingu väidetavat rikkumist ELi poole poolt, saadetakse see Euroopa Liidule. Kui tuvastatakse käesoleva lepingu väidetav rikkumine liikmesriigi poolt vastavalt artiklile 17.28, saadetakse konsultatsioonitaotlus ka asjaomasele liikmesriigile.

3. alajagu

Nõude esitamine ja eeltingimused

Artikkel 17.28

Kostja määramise taotlus

1. Kui vaidlust ei ole võimalik lahendada 90 päeva jooksul alates konsultatsioonitaotluse esitamisest, kui taotlus puudutab käesoleva lepingu väidetavat rikkumist ELi poole poolt ja hageja kavatseb algatada menetluse vastavalt artiklile 17.30, saadab hageja Euroopa Liidule teate, milles palub määrata kostja.

2. Teates nimetatakse meetmed, mille suhtes hageja kavatseb menetluse algatada. Kui seal nimetatakse liikmesriigi meede, saadetakse see teade ka asjaomasele liikmesriigile.

3. Kui on kindlaks määratud, kas kostjaks on Euroopa Liit või liikmesriik, ([48]) teatab ELi pool sellest hagejale niipea kui võimalik, kuid igal juhul hiljemalt 60 päeva pärast lõikes 1 osutatud teate saamist.

4. Kui hagejale ei ole 60 päeva jooksul pärast lõikes 3 osutatud teate kättetoimetamist kostja määramisest teatatud, on kostjaks:

a) liikmesriik, kui lõikes 1 osutatud teates nimetatud üks või mitu meedet on üksnes liikmesriigi meetmed; või

b) Euroopa Liit, kui lõikes 1 osutatud teates nimetatud ühe või mitme meetme hulgas on Euroopa Liidu meetmeid.

5. Kui hageja esitab artikli 17.30 kohase nõude, teeb ta seda käesoleva artikli lõikes 3 osutatud määramise alusel, mis on talle teatavaks tehtud, ja kui talle ei ole sellisest määramisest teatatud, siis käesoleva artikli lõike 4 alusel.

6. Kui kas Euroopa Liit või liikmesriik on lõike 3 kohase määramise alusel kostja, ei või Euroopa Liit ega asjaomane liikmesriik väita, et nõue on vastuvõetamatu või et esimese astme kohtul puudub pädevus, ega muul viisil väita, et nõue või kohtu otsus on alusetu või kehtetu põhjusel, et õige kostja peaks olema mitte liikmesriik, vaid Euroopa Liit, või vastupidi.

7. Kostja määramine lõike 3 kohaselt, või kui hagejale ei ole sellisest määramisest teatatud, siis lõike 4 kohaselt on esimese astme kohtu ja apellatsioonikohtu jaoks siduv.

8. Ükski käesoleva lepingu säte ega kohaldatavad vaidluste lahendamise normid ei takista vaidlusega seotud teabevahetust Euroopa Liidu ja asjaomase liikmesriigi vahel.

Artikkel 17.29

Nõude esitamisel kehtivad nõuded

1. Enne nõude esitamist teeb hageja järgmist:

a) võtab tagasi nõude või menetluse, mis on riigisiseses või rahvusvahelises kohtus riigisisese või rahvusvahelise õiguse alusel läbivaatamisel ja mis käsitleb meedet, mis väidetavalt rikub artikli 17.25 lõikes 1 osutatud sätteid;

b) esitab kirjaliku loobumisavalduse selle kohta, et ta ei esita nõuet ega algata menetlust riigisiseses või rahvusvahelises kohtus riigisisese või rahvusvahelise õiguse alusel meetme suhtes, mis väidetavalt rikub artikli 17.25 lõikes 1 osutatud sätteid;

([48]) Suurema selguse huvides olgu märgitud, et kostjat määrates lähtub ELi pool ainuüksi Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. juuli 2014. aasta määruse (EL) nr 912/2014 (millega kehtestatakse rahalise vastutuse kindlaksmääramise raamistik investori ja riigi vaheliste vaidluste lahendamisel vahekohtutes, mis on loodud rahvusvaheliste lepingutega, mille osaline on Euroopa Liit – ELT L 257, 28.8.2014, lk 121) kohaldamisest.

c) deklareerib, et ta ei pööra käesoleva jao kohaselt tehtud otsust täitmisele enne, kui see on artikli 17.56 kohaselt muutunud lõplikuks, ega taotle käesoleva jao kohaselt tehtud otsuse edasikaebamist, läbivaatamist, kehtetuks tunnistamist, tühistamist, teistmist ega algata mis tahes muud sarnast menetlust riigisiseses või rahvusvahelises kohtus.

2. Esimese astme kohus ei võta menetlusse nõuet, mille esitab hageja, kes on juba esimese astme kohtule või mis tahes muule riigisisesele või rahvusvahelisele kohtule esitanud nõude sama meetme kohta, mis on väidetavalt vastuolus artikli 17.25 lõikes 1 osutatud sätetega, välja arvatud juhul, kui hageja selle lahendamata nõude tagasi võtab. Käesolevat lõiget ei kohaldata, kui hageja esitab riigisisesele kohtule nõude, et saada esialgne õiguskaitse või vastutuse puudumist tuvastav otsuse.

3. Käesoleva artikli kohaldamisel loetakse hageja mõiste alla investor, ja kui investor tegutseb kohapeal asutatud ettevõtte nimel, siis ka kohapeal asutatud ettevõte. Lisaks kuuluvad lõike 1 punkti a ja lõike 2 kohaldamisel hageja mõiste alla ka järgmised:

a) kui nõude esitab investor, kes tegutseb iseenda nimel, siis kõik isikud, kellel on otseselt või kaudselt osalus investoris või keda investor kontrollib ning kes väidavad, et nemad on kandnud sama kahju ([49]) nagu investor; või

b) kui nõude esitab investor, kes tegutseb kohapeal asutatud ettevõtte nimel, siis kõik isikud, kellel on otseselt või kaudselt osalus kohapealses ettevõttes või keda kohapeal asutatud ettevõte kontrollib ning kes väidavad, et nemad on kandnud sama kahju ([50]) nagu kohapeal asutatud ettevõte;

Artikkel 17.30

Nõude esitamine

1. Kui vaidlust ei suudeta lahendada kuue kuu jooksul alates konsultatsioonitaotluse esitamisest ja kui artikli 17.28 kohase teate esitamisest, milles palutakse määrata kostja, on möödunud vähemalt kolm kuud, võib hageja esitada nõude esimese astme kohtule, tingimusel et käesoleva artikli ja artikli 17.32 nõuded on täidetud.

2. Nõude võib esimese astme kohtule esitada vastavalt ühele järgmistest vaidluste lahendamise normide kogumitest:

a) ICSIDi konventsioon, tingimusel et nii kostja kui ka hageja riik on ICSIDi konventsiooni osalised;

b) ICSIDi lisavõimaluste eeskirjad, tingimusel et kas kostja või hageja riik on ICSIDi konventsiooni osaline;

c) UNCITRALi vahekohtueeskirjad või

d) muud reeglid, milles vaidluses osalevad pooled hageja taotlusel kokku lepivad.

3. Lõikes 2 osutatud vaidluste lahendamise normide kohaldamisel võetakse arvesse käesolevas jaos sätestatud norme mida täiendavad allkomitee vastu võetud reeglid.

4. Kõik nõuded, mida hageja käesoleva artikli alusel oma nõude esitamisel nimetab, peavad põhinema teabel, mida ta on oma artikli 17.27 lõike 4 punktide c ja d kohases konsultatsioonitaotluses nimetanud.

5. Nõuded, mis on esitatud nimetamata hagejatest koosneva grupi nimel või mille on esitanud esindaja, kes kavatseb menetluses tegutseda mitme nimetatud või nimetamata hageja huvides, kes on teda volitanud tegema enda nimel kõiki menetlusega seotud otsuseid, ei ole vastuvõetavad.

([49]) Suurema selguse huvides olgu märgitud, et sama kahju tähendab kahju, mis tuleneb samast meetmest ja mida isik tahab lasta heastada samas rollis nagu hageja (nt kui hageja hageb aktsionärina, hõlmab käesolev säte seotud isikut, kes samuti taotleb heastamist aktsionärina).

([50]) Suurema selguse huvides olgu märgitud, et sama kahju tähendab kahju, mis tuleneb samast meetmest ja mida isik tahab lasta heastada samas rollis nagu hageja (nt kui hageja hageb aktsionärina, hõlmab käesolev säte seotud isikut, kes samuti taotleb heastamist aktsionärina).

6. Suurema selguse huvides olgu märgitud, et hageja ei või esitada käesoleva jao kohaselt nõuet, kui tema investeering on tehtud teadliku valeandmete edastamise, varjamise, korruptsiooni või sellise käitumise kaudu, mis kujutab endast protsessi kuritarvitamist.

Artikkel 17.31

Vastunõuded

1. Kostja võib esitada vastunõude selle kohta, et hageja ei ole täitnud rahvusvahelist kohustust, mis kehtib mõlema lepinguosalise territooriumil, ([51]) kui see tuleneb nõude faktilistest alustest ([52]).

2. Vastunõue esitatakse hiljemalt kostja vastuväidetes või vastustes või ka hilisemas menetlusetapis, kui esimese astme kogus otsustab, et konkreetsetel asjaoludel oli viivitus põhjendatud.

3. Suurema selguse huvides olgu märgitud, et hageja nõuolek käesoleva jao kohase menetlusega, nagu on osutatud artiklis 17.32, hõlmab ka vastunõuete esitamist kostja poolt.

Artikkel 17.32

Nõusolek

1. Kostja annab oma nõusoleku nõude esitamiseks käesoleva jao alusel.

2. Lõikest 1 tulenev nõusolek ja nõude esitamine kohtusse käesoleva jao alusel loetakse vastavaks järgmistele tingimustele:

a) ICSIDi konventsiooni artikkel 25 ja ICSIDi lisavõimaluste eeskirjad seoses vaidluses osalevate poolte kirjaliku nõusolekuga ning

b) 10. juunil 1958 New Yorgis sõlmitud välisriigi vahekohtu otsuste tunnustamise ja täitmise konventsiooni (edaspidi „New Yorgi konventsioon“) II artikkel seoses kirjaliku kokkuleppega.

3. Loetakse, et hageja esitab käesolevas jaos sätestatud menetluse kohaselt oma nõusoleku siis, kui ta artikli 17.30 kohaselt nõude esitab.

Artikkel 17.33

Kolmanda isiku poolne rahastamine

1. Kui vaidluses osalev pool on saanud või saab kolmanda isiku poolset rahastust või on kokku leppinud selle saamises, teatab vaidluses osalev pool, kes seda rahastust saab, teisele vaidluses osalevale poolele ja esimese astme kohtu koosseisule või – kui esimese astme kohtu koosseisu ei ole moodustatud – esimese astme kohtu esimehele kolmandast isikust rahastaja nime ja aadressi ning vajaduse korral tema tegeliku lõpliku tulusaaja ja ettevõtte struktuuri.

2. Vaidluses osalev pool avalikustab lõikes 1 osutatud andmed nõude esitamise ajal, või kui kolmanda isiku poolse rahastamise kokkulepe sõlmitakse pärast nõude esitamist, siis viivitamata niipea, kui kokkulepe sõlmitakse, annetus tehakse või toetus antakse. Vaidluses osalev pool teatab esimese astme kohtule viivitamata kõigist muudatustest avalikustatud teabes.

3. Esimese astme kohus võib anda korralduse avalikustada rahastamiskokkuleppe ja kolmandast isikust rahastaja kohta rohkem teavet, kui ta peab seda ükskõik millises menetlusetapis vajalikuks.

([51]) Suurema selguse huvides olgu märgitud, et käesolevas lõikes osutatud kohustused põhinevad juriidilistel kohustustel, millega lepinguosalised on nõustunud.

([52]) Lepinguosalise taotlusel esitab ühisnõukogu artikli 17.38 lõike 6 kohaselt siduvaid tõlgendusi, et selgitada käesolevas lõikes osutatud rahvusvaheliste kohustuste ulatust.

4. alajagu

Investeerimiskohtute süsteem

Artikkel 17.34

Esimese astme kohus

1. Luuakse esimese astme kohus, kelle pädevuses on vaadata läbi artikli 17.30 alusel esitatud nõuded.

2. Ühiskomitee nimetab käesoleva lepingu jõustumisel esimese astme kohtu üheksa kohtunikku. Kolm kohtunikku peavad olema liikmesriikide kodanikud, kolm Tšiili kodanikud ja kolm kolmandate riikide kodanikud. Kohtunike nimetamisel innustatakse ühiskomiteed võtma arvesse vajadust tagada mitmekesisus ja sooline tasakaal.

3. Ühiskomitee võib otsustada suurendada või vähendada kohtunike arvu kolme kaupa. Lisakohtunikke nimetatakse lõikes 2 sätestatud tingimusi arvestades.

4. Kohtunikel on kvalifikatsioon, mida nõutakse nende kodakondsusjärgses riigis kohtunikuametisse määramisel, või nad on tunnustatud pädevusega juristid. Kohtunikud on tõendanud, et neil on eriteadmised rahvusvahelise avaliku õiguse valdkonnas. Soovitatavalt on neil teadmised rahvusvahelise investeerimisõiguse, rahvusvahelise kaubandusõiguse ja rahvusvahelistest investeerimis- või kaubanduslepingutest tulenevate vaidluste lahendamise valdkonnas.

5. Kohtunikud nimetatakse ametisse viieks aastaks. Vahetult pärast käesoleva lepingu jõustumist nimetatava üheksa kohtuniku hulgast loosi teel välja valitava viie kohtuniku, nimelt kahe liikmesriikide kodaniku, kahe Tšiili kodaniku ja ühe kolmanda riigi kodaniku ametiaeg pikeneb kaheksa aastani. Vabad ametikohad täidetakse nende tekkides. Kohtunik, kes on määratud asendama teist kohtunikku, kelle ametiaeg ei ole lõppenud, on ametis oma eelkäija ülejäänud ametiaja jooksul. Esimese astme kohtu koosseisus olev kohtunik võib esimese astme kohtu esimehe loal jätkata ametiaja lõppedes kohtukoosseisus oma ülesannete täitmist seni, kuni see kohtukoosseis menetluse lõpetab, ning teda käsitatakse vaid selles tähenduses jätkuvalt esimese astme kohtu kohtunikuna.

6. Korralduslike küsimuste eest vastutavad esimese astme kohtu esimees ja aseesimees, keda abistab sekretariaat. Esimese astme kohtu esimees ja aseesimees valitakse loosi teel kaheks aastaks nende kohtunike hulgast, kes on kolmandate riikide kodanikud. Nad täidavad ülesandeid rotatsiooni korras järjestuses, mille määravad loosi teel kindlaks ühiskomitee kaaseesistujad. Kui kohtu esimees ei ole kättesaadav, asendab teda aseesimees.

7. Esimese astme kohus arutab asju kohtukoosseisudes, mis koosnevad kolmest kohtunikust, kellest üks on liidu liikmesriigi kodanik, üks Tšiili kodanik ja üks kolmanda riigi kodanik. Kohtukoosseisu eesistuja on kolmanda riigi kodanikust kohtunik.

8. Kui artikli 17.30 kohaselt esitatakse nõue, nimetab esimese astme kohtu esimees kohtunikud, kes moodustavad rotatsiooni korras asja arutava esimese astme kohtu koosseisu, kandes hoolt selle eest, et kohtukoosseis on juhuslik ja ettearvamatu, ning andes kohtukoosseisus tegutsemiseks võrdsed võimalused kõikidele kohtunikele.

9. Olenemata käesoleva artikli lõikest 7 võivad vaidluses osalevad pooled kokku leppida, et asja arutab vaid üks kolmanda riigi kodanikust kohtunik, kelle valib esimese astme kohtu esimees. Kostja kaalub hageja vastavat taotlust heasoovlikult, eriti juhul, kui nõutav hüvitis või kahjuhüvitis on suhteliselt väike. Kõnealune taotlus tuleks esitada koos artikli 17.30 kohase nõudega.

10. Esimese astme kohus kehtestab oma töökorra, olles seda eelnevalt lepinguosalistega arutanud.

11. Kohtunikud on kättesaadavad igal ajal ja lühikese etteteatamisega ning nad on kursis käesoleva lepingu käesoleva osa kohase vaidluste lahendamist puudutava tegevusega.

12. Selleks et tagada kohtunike kättesaadavus, makstakse neile igakuist tasu, mis määratakse kindlaks ühiskomitee otsusega. Esimese astme kohtu esimees ja vajaduse korral aseesimees saavad tasu, mis on võrdne artikli 17.35 lõikes 11 kindlaksmääratud tasuga iga päeva eest, mil nad on täitnud kohtu esimehe ülesandeid vastavalt käesolevale jaole.

13. Igakuist tasu maksavad lepinguosalised, võttes arvesse nende arengutaset, pangakontole, mida haldab Rahvusvahelise Investeeringuvaidluste Lahendamise Keskuse (edaspidi „ICSID“) sekretariaat. Kui üks lepinguosaline jätab igakuise tasu maksmata, võib teine lepinguosaline otsustada maksta selle ise. Kõik sellised võlgnevused kuuluvad tasumisele koos asjakohase intressiga. Ühiskomitee vaatab käsiraha summa ja jaotuse korrapäraselt läbi ning võib soovitada asjakohaseid muudatusi.

14. Välja arvatud juhul, kui ühiskomitee teeb käesoleva artikli lõike 15 kohase otsuse, on nõude menetlemiseks moodustatud esimese astme kohtu koosseisu kohtunike muud tasud ja kulud ICSIDi konventsiooni haldus- ja finantseeskirjade 14. eeskirja punkti 1 kohaselt kindlaks määratud ning nõude esitamise kuupäeval kehtivad tasud ja kulud, mille esimese astme kohus jagab vaidluses osalevate poolte vahel kooskõlas artikli 17.54 lõigetega 5, 6 ja 7.

15. Ühiskomitee võib oma otsusega muuta igakuise tasu ning muud tasud ja kulud korrapäraseks palgaks. Sellisel juhul töötavad kohtunikud täistööajaga ja ühiskomitee määrab kindlaks nende töötasu ning sellega seotud korralduslikud üksikasjad. Kui kohtunikud saavad korrapärast palka, ei tohi nad töötada ühelgi teisel tasustataval ega mittetasustataval ametikohal, kui esimese astme kohtu esimees ei ole selleks erandkorras eriluba andnud.

16. ICSIDi sekretariaat tegutseb kohtu sekretariaadina ja pakub kohtule asjakohast tuge. Esimese astme kohus jaotab kõnealuse toega seotud kulud vaidluses osalevate poolte vahel vastavalt artikli 17.54 lõigetele 5, 6 ja 7.

Artikkel 17.35

Apellatsioonikohus

1. Luuakse alaline apellatsioonikohus, kes arutab esimese astme kohtu otsuste peale esitatud kaebusi.

2. Ühiskomitee nimetab käesoleva lepingu jõustumisel apellatsioonikohtu kuus liiget. Kaks liiget peavad olema liikmesriikide kodanikud, kaks Tšiili kodanikud ja kaks kolmandate riikide kodanikud. Apellatsioonikohtu liikmete nimetamisel innustatakse ühiskomiteed võtma arvesse vajadust tagada mitmekesisus ja sooline tasakaal.

3. Ühiskomitee võib otsustada suurendada apellatsioonikohtu liikmete arvu kolme kaupa. Lisaliikmeid nimetatakse lõikes 2 sätestatud tingimustega kooskõlas.

4. Apellatsioonikohtu liikmetel on kvalifikatsioon, mida nõutakse nende kodakondsusjärgses riigis kõrgeimasse kohtunikuametisse määramisel, või nad on tunnustatud pädevusega juristid. Apellatsioonikohtu liikmed on tõendanud, et neil on eriteadmised rahvusvahelise avaliku õiguse valdkonnas. Soovitatavalt on neil teadmised rahvusvahelise investeerimisõiguse, rahvusvahelise kaubandusõiguse ja rahvusvahelistest investeerimis- või kaubanduslepingutest tulenevate vaidluste lahendamise valdkonnas.

5. Apellatsioonikohtu liikmed nimetatakse ametisse viieks aastaks. Vahetult pärast käesoleva lepingu jõustumist nimetatava kuue liikme hulgast loosi teel välja valitava kolme liikme ametiaeg pikeneb siiski kaheksa aastani. Vabad ametikohad täidetakse nende tekkides. Apellatsioonikohtu liige, kes on määratud asendama teist liiget, kelle ametiaeg ei ole lõppenud, on ametis oma eelkäija ülejäänud ametiaja jooksul. Apellatsioonikohtu koosseisus tegutsev liige võib apellatsioonikohtu esimehe loal jätkata ametiaja lõppedes kohtukoosseisus oma ülesannete täitmist seni, kuni see kohtukoosseis menetluse lõpetab, ning teda käsitatakse vaid selles tähenduses jätkuvalt apellatsioonikohtu liikmena.

6. Korralduslike küsimuste eest vastutavad apellatsioonikohtu esimees ja aseesimees, keda abistab sekretariaat. Apellatsioonikohtu esimees ja aseesimees valitakse loosi teel kaheaastaseks ametiajaks nende liikmete hulgast, kes on kolmandate riikide kodanikud. Nad täidavad ülesandeid rotatsiooni korras järjestuses, mille määravad loosi teel kindlaks ühiskomitee kaaseesistujad. Kui kohtu esimees ei ole kättesaadav, asendab teda aseesimees.

7. Apellatsioonikohus arutab asju kohtukoosseisudes, mis koosnevad kolmest liikmest, kellest üks on liidu liikmesriigi kodanik, üks Tšiili kodanik ja üks kolmanda riigi kodanik. Kohtukoosseisu eesistuja on kolmanda riigi kodanikust kohtu liige.

8. Apellatsioonikohtu esimees nimetab liikmed, kes moodustavad rotatsiooni korras kaebusi arutava apellatsioonikohtu koosseisu, kandes hoolt selle eest, et kohtukoosseis on juhuslik ja ettearvamatu ning andes kohtukoosseisus tegutsemiseks võrdsed võimalused kõikidele liikmetele.

9. Apellatsioonikohus kehtestab oma töökorra, olles seda eelnevalt lepinguosalistega arutanud.

10. Apellatsioonikohtu liikmed on kättesaadavad igal ajal ja lühikese etteteatamisega ning nad on kursis lepingu käesoleva osa kohase muu vaidluste lahendamist puudutava tegevusega.

11. Selleks et tagada apellatsioonikohtu liikmete kättesaadavus, makstakse neile igakuist tasu ja iga liikmena töötatud päeva eest tasu, mis määratakse kindlaks ühiskomitee otsusega. Apellatsioonikohtu esimees ja vajaduse korral aseesimees saavad tasu iga päeva eest, mil nad on täitnud apellatsioonikohtu esimehe ülesandeid vastavalt käesolevale jaole.

12. Apellatsioonikohtu liikmete tasu maksavad lepinguosalised, võttes arvesse nende arengutaset, pangakontole, mida haldab ICSIDi sekretariaat. Kui üks lepinguosaline jätab igakuise tasu maksmata, võib teine lepinguosaline otsustada maksta selle ise. Kõik sellised võlgnevused kuuluvad tasumisele koos asjakohase intressiga. Ühiskomitee vaatab käsiraha summa ja jaotuse korrapäraselt läbi ning võib soovitada asjakohaseid muudatusi.

13. Ühiskomitee võib oma otsusega muuta igakuise tasu ning tööpäevade eest makstud tasud korrapäraseks palgaks. Sellisel juhul töötavad apellatsioonikohtu liikmed täistööajaga ja ühiskomitee määrab kindlaks nende töötasu ning sellega seotud korralduslikud üksikasjad. Kui apellatsioonikohtu liikmed saavad korrapärast palka, ei tohi nad töötada ühelgi teisel tasustataval ega mittetasustataval ametikohal, kui apellatsioonikohtu esimees ei ole selleks erandkorras eriluba andnud.

14. ICSIDi sekretariaat tegutseb apellatsioonikohtu sekretariaadina ja pakub kohtule asjakohast tuge. Apellatsioonikohus jaotab kõnealuse toega seotud kulud vaidluses osalevate poolte vahel vastavalt artikli 17.54 lõigetele 5, 6 ja 7.

Artikkel 17.36

Eetika

1. Esimese astme kohtu kohtunikud ja apellatsioonikohtu liikmed valitakse selliste isikute hulgast, kelle sõltumatus on väljaspool kahtlust. Nad ole seotud ühegi valitsusega ([53]). Nad ei võta vaidlusega seotud küsimustes vastu juhiseid üheltki organisatsioonilt ega valitsuselt. Nad ei osale ühegi sellise vaidluse menetlemisel, mille puhul tekib otsene või kaudne huvide konflikt. Nad täidavad 17-I lisa nõudeid. Kui nad on ametisse nimetatud, hoiduvad nad tegutsemisest nõustaja, vaidluses osaleva poole määratud eksperdi või tunnistajana üheski pooleliolevas või uues investeeringuvaidluses, mida lahendatakse käesoleva lepingu või muu lepingu või riigisisese õiguskorra alusel.

2. Kui vaidluses osalev pool leiab, et esimese astme kohtu kohtunik või apellatsioonikohtu liige ei vasta lõikes 1 sätestatud nõuetele, saadab ta kas esimese astme kohtu või apellatsioonikohtu esimehele asjaomase isiku ametisse nimetamise kohta vaidlustamisteate. Vaidlustamisteade esitatakse 15 päeva jooksul alates päevast, mil esimese astme kohtu või apellatsioonikohtu koosseis tehti vaidluses osalevale poolele teatavaks, või 15 päeva jooksul alates päevast, mil vaidluses osalev pool sai teada asjaomastest asjaoludest, kui on põhjust arvata, et vaidluses osalev pool ei võinud neist teada kohtukoosseisu moodustamise ajal. Vaidlustamisteates esitatakse vaidlustamise põhjused.

3. Kui 15 päeva jooksul vaidlustamisteate esitamise kuupäevast arvates ei ole esimese astme kohtu kohtunik või apellatsioonikohtu liige, kelle liikmesus vaidlustati, end omal soovil asjaomasest kohtukoosseisust taandanud, kuulab vastavalt esimese astme kohtu või apellatsioonikohtu esimees ära vaidluses osalevad pooled ja annab asjaomasele esimese astme kohtu kohtunikule või apellatsioonikohtu liikmele võimaluse esitada oma seisukohad ning teeb seejärel 45 päeva jooksul vaidlustamisteate saamisest arvates otsuse, mille ta teeb viivitamata teatavaks vaidluses osalevatele pooltele ja selle kohtukoosseisu teistele kohtunikele või liikmetele.

([53]) Suurema selguse huvides olgu märgitud, et asjaolu, et isik saab valitsuselt tasu, et ta töötas varem valitsuse heaks, või et tal on perekondlik suhe valitsusametnikuga, ei muuda asjaomast isikut iseenesest sobimatuks.

4. Esimese astme kohtu esimehe kohtukoosseisu nimetamise vaidlustamise kohta teeb otsuse apellatsioonikohtu esimees ning apellatsioonikohtu esimehe kohtukoosseisu nimetamise vaidlustamise kohta teeb otsuse esimese astme kohtu esimees.

5. Apellatsioonikohtu esimehe põhjendatud soovitusel ([54]) võivad lepinguosalised kõrvaldada ühiskomitee otsusega esimese astme kohtu teenistusest kohtuniku või apellatsioonikohtu teenistusest mõne liikme, kui tema käitumine ei ole kooskõlas käesoleva artikli lõikes 1 sätestatud kohustustega ja on kokkusobimatu esimese astme kohtu või apellatsioonikohtu liikme seisundiga. Kui kõnealune väidetav käitumine on omistatav apellatsioonikohtu esimehele, esitab põhjendatud soovituse esimese astme kohtu esimees. Käesoleva lõike alusel tekkinud vabade ametikohtade täitmisel kohaldatakse *mutatis mutandis* artikli 17.34 lõiget 2 ja artikli 17.35 lõiget 2.

Artikkel 17.37

Mitmepoolsed vaidluste lahendamise mehhanismid

Lepinguosalised püüavad teha koostööd investeeringuvaidluste lahendamise eesmärgil mitmepoolse investeerimiskohtu moodustamiseks ja apellatsioonimehhanismi loomiseks. Kui lepinguosaliste vahel jõustub rahvusvaheline leping, millega nähakse ette mitmepoolne mehhanism käesoleva lepingu käesoleva osa kohaste vaidluste lahendamiseks, lõpetatakse käesoleva jao asjakohaste osade kohaldamine. Ühiskomitee võib võtta vastu otsuse, milles täpsustatakse vajalikke üleminekuga seotud korraldusi.

5. alajagu

Menetluse kulg

Artikkel 17.38

Kohaldatav õigus ja tõlgendamisreeglid

1. Esimese astme kohus määrab kindlaks, kas meede, mille kohta hageja esitab nõude, on vastuolus mõne artikli 17.25 lõikes 1 osutatud sättega.

2. Selle kindlaksmääramiseks kohaldab esimese astme kohus käesolevat lepingut ja muid lepinguosaliste vahel kohaldatavaid rahvusvahelise õiguse norme esimese astme kohus tõlgendab käesolevat lepingut vastavalt rahvusvahelise avaliku õiguse tõlgendamise väljakujunenud reeglitele, mis on sätestatud Viini lepinguõiguse konventsioonis.

3. Suurema selguse huvides olgu märgitud, et esimese astme kohus võib selle kindlaksmääramisel, kas meede on kooskõlas artikli 17.25 lõikes 1 osutatud sätetega, võtta faktilise asjaoluna arvesse lepinguosalise õigust, kui see on asjakohane. Seda tehes lähtub esimese astme kohus sellest, kuidas on lepinguosalise õigust valdavalt tõlgendanud asjaomase lepinguosalise kohtud või ametiasutused, ning esimese astme kohtu esitatud lepinguosalise õiguse tõlgendused ei ole asjaomase lepinguosalise kohtutele ega ametiasutustele siduvad.

4. Suurema selguse huvides olgu märgitud, et esimese astme kohtul puudub pädevus otsustada artikli 17.25 lõikes 1 osutatud sätetega väidetavalt vastuolus oleva meetme seaduslikkuse üle vaidluses osaleva lepinguosalise õiguse alusel.

5. Suurema selguse huvides olgu märgitud, et kui lepinguosalise investor esitab käesoleva jao alusel nõude, kaasa arvatud nõude, milles väidetakse, et lepinguosaline on rikkunud artikli 17.17, on selle nõudega seotud tõendamiskoormis investoril kooskõlas nende rahvusvahelise õiguse üldpõhimõtetega, mida vaidluse suhtes kohaldatakse.

6. Kui tekib tõsiseid kahtlusi seoses C ([55]) või D jao tõlgendamisega, võib ühisnõukogu võtta vastu otsuseid käesoleva lepingu tõlgendamise kohta. Sellised tõlgendused on esimese astme kohtule ja apellatsioonikohtule siduvad. Ühisnõukogu võib otsustada, et tõlgendusel on siduv mõju alates konkreetsest kuupäevast.

([54]) Selline soovitus ei tähenda, et ühiskomitee ei võiks juhtida apellatsioonikohtu esimehe tähelepanu esimese astme kohtu kohtuniku või apellatsioonikohtu liikme käitumisele, mis ei pruugi olla kooskõlas lõikes 1 sätestatud kohustustega ja võib olla kokkusobimatu esimese astme kohtu või apellatsioonikohtu liikme seisundiga.

([55]) Millele on osutatud artiklis 17.25.

Artikkel 17.39

Lisade tõlgendamine

1. Kui artikli 17.27 lõike 3 kohaselt on esitatud konsultatsioonitaotlus, võib kostja kirjalikult taotleda allkomiteel kindlaks teha, kas ja millisel määral kuulub selle konsultatsioonitaotluse esemeks olev meede nõuetele mittevastava meetme kohaldamisalasse, mis on esitatud 17-A lisas või 17-B lisas.

2. Kirjalik palve allkomiteele esitatakse võimalikult kiiresti pärast konsultatsioonitaotluse kättesaamist. Kui palve on allkomiteele esitatud, peatatakse artikli 17.27 lõigetes 5 ja 8, artikli 17.54 lõikes 10 ja artikli 17.55 lõikes 5 osutatud tähtaegade kulgemine.

3. Allkomitee üritab heaukselt esitatud küsimuse kohta järelduse teha. Selline järeldus edastatakse kiirelt vaidluses osalevatele pooltele.

4. Kui allkomitee ei ole kolme kuu jooksul alates palve saamisest järeldust teinud, lõpeb nimetatud tähtaegade kulgemise peatamine.

Artikkel 17.40

Muud nõuded

Kui artikli 17.25 lõikes 1 osutatud sätete väidetava rikkumise kohta esitatakse nõuded käesoleva jao, 38. peatüki või mõne muu rahvusvahelise lepingu kohaselt ja on võimalus, et mitu hüvitist võivad kattuda, või muu rahvusvahelise õiguse kohaselt esitatud nõue võib oluliselt mõjutada käesoleva jao alusel esitatud nõude lahendamist, võtab esimese astme kohus, kui see on asjakohane, olles ära kuulanud vaidluses osalevad pooled, arvesse 38. peatüki või muu rahvusvahelise lepingu kohast menetlust oma otsuses, korralduses või määruses. Sel juhul võib esimese astme kohus ka oma menetluse peatada. Käesoleva artikli kohaselt tegutsedes peab esimese astme kohus järgima artikli 17.54 lõiget 10.

Artikkel 17.41

Kõrvalehoidmise vastased meetmed

Suurema selguse huvides olgu märgitud, et esimese astme kohus loobub pädevusest, kui vaidlus oli juba tekkinud või selle tekkimine oli mõistlikult ettenähtav ajal, kui hageja sai vaidlusaluse investeeringu omanikuks või omandas kontrolli selle üle või viis läbi äriühingu restruktureerimise, kui esimese astme kohus teeb faktiliste asjaolude põhjal kindlaks, et hageja sai selle investeeringu omanikuks või omandas kontrolli selle üle või viis läbi äriühingu restruktureerimise peamiselt selleks, et esitada käesoleva jao alusel nõue kohtusse. Võimalus loobuda sellistel asjaoludel pädevusest ei piira esimese astme kohtu õigus kaaluda muid vastuväiteid seoses kohtualluvusega.

Artikkel 17.42

Nõuded, millel ilmselgelt puudub õiguslik alus

1. Kostja võib hiljemalt 30 päeva pärast esimese astme kohtu koosseisu moodustamist vastavalt artikli 17.34 lõikele 7 ja igal juhul enne selle esimest istungit või hiljemalt 30 päeva pärast seda, kui kostja sai teada vastuväite aluseks olevatest asjaoludest, esitada vastuväite, et tegemist on nõudega, millel ilmselgelt puudub õiguslik alus.

2. Kostja näitab nii täpselt, kui võimalik, selle vastuväite alused.

3. Esimese astme kohus annab vaidluses osalevatele pooltele võimaluse esitada vastuväite kohta oma seisukohad ning teeb siis esimese astme kohtu koosseisu esimesel istungil või kohe pärast seda vastuväite suhtes oma otsuse või esialgse otsuse, esitades selle põhjendused. Juhul kui vastuväide saadakse pärast esimese astme kohtu koosseisu esimest istungit, teeb kohus sellise otsuse või esialgse otsuse nii kiiresti kui võimalik, kuid mitte hiljem kui 120 päeva pärast vastuväite esitamist. Vastuväite kohta otsuse tegemisel eeldab esimese astme kohus, et hageja poolt väidetavad faktid on õiged, ning võib kaaluda mis tahes asjassepuutuvaid fakte, mille üle ei vaielda.

4. Esimese astme kohtu otsus ei piira vaidluses osaleva poole õigust esitada vastuväide artikli 17.43 alusel või esitada menetluse käigus vastuväide nõude õigusliku aluse kohta, samuti ei piira need esimese astme kohtu õigust käsitleda eelküsimusena muid vastuväiteid.

Artikkel 17.43

Õiguslikult põhjendamatud nõuded

1. Ilma et see piiraks esimese astme kohtu õigust käsitleda eelküsimusena muid vastuväiteid või kostja õigust esitada sobival ajal muid vastuväiteid, käsitleb esimese astme kohus eelküsimusena ja teeb otsuse kõigi kostja vastuväidete suhtes, milles väidetakse, et käesoleva jao alusel esitatud nõue või selle osa ei ole õiguslikus mõttes selline nõue, mille kohta saaks artikli 17.54 alusel teha otsuse hageja kasuks, isegi kui oletada, et hageja väidetavad faktid vastavad tõele. Samuti võib esimese astme kohus kaaluda asjakohaseid asjaolusid, mille üle ei vaielda.

2. Käesoleva artikli lõike 1 kohane vastuväide esitatakse esimese astme kohtule niipea kui võimalik pärast kohtukoosseisu moodustamist ja igal juhul mitte hiljem kui kuupäeval, mille esimese astme kohus määrab kostjale vastuväidete või vastuse esitamiseks. Lõike 1 kohast vastuväidet ei või esitada seni, kuni artikli 17.42 kohane menetlus on pooleli, välja arvatud juhul, kui esimese astme kohus, olles on igakülgselt arvestanud juhtumi asjaolusid, annab loa esitada käesoleva artikli alusel vastuväide.

3. Kui esimese astme kohus saab lõike 1 alusel esitatud vastuväite ja kui ta ei pea seda vastuväidet ilmselgelt alusetuks, peatab ta asja sisulise menetlemise, määrab vastuväite arutamiseks ajakava, mis on kooskõlas ajakavaga, mille ta on määranud muude eelküsimuste kaalumiseks, ja teeb vastuväite suhtes otsuse või esialgse otsuse, milles esitab selle põhjendused.

Artikkel 17.44

Läbipaistvus

1. Käesoleva jao kohaste vaidluste suhtes kohaldatakse *mutatis mutandis* UNCITRALi läbipaistvuseeskirju lisaks järgmistele normidele.

2. UNCITRALi läbipaistvuseeskirjade artikli 3 lõikes 1 osutatud loetellu dokumentide kohta lisatakse järgmised dokumendid: käesoleva lepingu artiklis 17.26 osutatud kokkulepe kasutada vahendusmenetlust, käesoleva lepingu artiklis 17.27 osutatud konsultatsioonitaotlus, käesoleva lepingu artiklis 17.28 osutatud kostja määramise taotlust sisaldav teade ja kostja määramise teade, käesoleva lepingu artiklis 17.36 osutatud vaidlustamisteade ja otsus vaidlustamise kohta ning käesoleva lepingu artiklis 17.53 osutatud liitmistaotlus.

3. Suurema selguse huvides olgu märgitud, et asitõendid võidakse teha üldsusele kättesaadavaks kooskõlas UNCITRALi läbipaistvuseeskirjade artikli 3 lõikega 3.

4. Olenemata UNCITRALi läbipaistvuseeskirjade artiklist 2 teeb olenevalt asjaoludest kas ELi pool või Tšiili aegsasti enne kohtu koosseisu moodustamist üldsusele kättesaadavaks käesoleva lepingu artikli 17.27 kohase konsultatsioonitaotluse, käesoleva lepingu artiklis 17.28 osutatud teate, milles taotletakse kostja määramist, ja kostja määramise teate, millest konfidentsiaalne või kaitstud teave on nõuetekohaselt välja jäetud ([56]). Sellised dokumendid võib teha avalikult kättesaadavaks nende edastamisega UNCITRALi läbipaistvuseeskirjades osutatud hoiulevõtjale.

5. Kõik vaidluses osalevad pooled, kes kavatsevad istungi käigus kasutada konfidentsiaalse või kaitstuna märgitud teavet, teatavad sellest esimese astme kohtule.

6. Kõik vaidluses osalevad pooled, kes väidavad, et konkreetne teave kujutab enesest konfidentsiaalset või kaitstud teavet, märgivad teabe sellisena selgelt ära, kui nad seda teavet esimese astme kohtule esitavad.

7. Suurema selguse huvides olgu märgitud, et kostjalt ei nõuta käesolevas jaos mingil moel, et ta varjaks üldsuse eest teavet, mis tuleb tema õiguskorra kohaselt avalikustada.

([56]) Suurema selguse huvides olgu märgitud, et konfidentsiaalset või kaitstud teavet mõistetakse sellisena, nagu see on määratletud UNCITRALi läbipaistvuseeskirjade artiklis 7.

Artikkel 17.45

Ajutised meetmed

Esimese astme kohus võib määrata ajutised meetmed vaidluses osaleva poole õiguste kaitsmiseks või esimese astme kohtu pädevuse täielikuks tagamiseks, sealhulgas anda määruse säilitada vaidluses osaleva poole valduses või kontrolli all olevaid tõendeid või kaitsta esimese astme kohtu pädevust. Esimese astme kohus ei või nõuda varade arestimist ega takistada kohtlemise kohaldamist, mis väidetavalt kujutab endast rikkumist.

Artikkel 17.46

Loobumine

Kui pärast käesoleva jao kohase nõude esitamist ei astu hageja menetluse käigus 180 järjestikuse päeval pärast nõude esitamist või ajavahemiku jooksul, mille vaidluses osalevad pooled võivad kokku leppida, mingeid samme, loetakse, et hageja on oma nõude tagasi võtnud ja menetlusest loobunud. Esimese astme kohus teeb kostja taotluse korral ja pärast vaidluses osalevate poolte teavitamist määruse, millega võetakse loobumine teadmiseks, ja teeb otsuse kulude kohta. Pärast kõnealuse määruse vastuvõtmist lõpevad esimese astme kohtu volitused. Hageja ei või pärast seda seoses sama küsimusega nõuet esitada.

Artikkel 17.47

Kulude tagamine

1. Suurema selguse huvides olgu märgitud, et esimese astme kohus võib kostja taotluse korral nõuda hagejalt kulude täielikku või osalist tagamist, kui on põhjendatud alus arvata, et hageja puhul on oht, et ta ei suuda täita võimalikku otsust kulude väljanõudmise kohta.

2. Kui kulude tagatist ei ole täies mahus esitatud 30 päeva jooksul esimese astme kohtu korraldusest või muu ajavahemiku jooksul, mille esimese astme kohus on kehtestanud, teavitab esimese astme kohus sellest vaidluses osalevaid pooli. Esimese astme kohus võib otsustada menetluse peatada või lõpetada.

3. Esimese astme kohus kaalub kõiki lõikes 1 osutatud asjaoludega seoses esitatud tõendid, sealhulgas kolmanda isiku poolne rahastamise olemasolu.

Artikkel 17.48

Vaidluses mitteosalev pool

1. Kostja edastab hiljemalt 30 päeva jooksul pärast konfidentsiaalse või kaitstud teabe saamist või kohe pärast sellist teavet käsitleva vaidluse lahendamist poolele, kes vaidluses ei osale, järgmise:

a) artiklis 17.27 osutatud taotlus konsultatsioonideks, artiklis 17.28 osutatud määramise taotlust sisaldava teate, artiklis 17.30 osutatud nõude ja kõik muud sellistele dokumenditele lisatud dokumendid;

b) vaidluses mitteosaleva poole taotluse korral:

   i) avaldused, seletuskirjad, kokkuvõtted, taotlused ja muud esildised, mille vaidluses osalev pool on esimese astme kohus esitanud;

   ii) kolmanda isiku poolt esimese astme kohtule tehtud kirjalikud esildised;

   iii) esimese astme kohtu istungite protokollid või ärakirjad, kui need on kättesaadavad;

   iv) esimese astme kohtu määrused, korraldused ja otsused

c) vaidluses mitteosaleva poole taotlusel ja kulul kõik tõendid või osa tõenditest, mis on esimese astme kohtule esitatud.

2. Vaidluses mitteosaleval poolel on õigus osaleda käesoleva jao kohaselt toimuval istungil.

3. Esimese astme kohus aktsepteerib vaidluses mitteosalevalt poolelt või siis võib temalt pärast konsulteerimist vaidluses osalevate pooltega paluda suulist või kirjalikku teavet käesoleva lepingu tõlgendamise kohta. Esimese astme kohus tagab, et vaidluses osalevatele pooltele antakse mõistlik võimalus esitada oma märkusi vaidluses mitteosaleva poole esitatud mis tahes teabe kohta.

Artikkel 17.49

Kolmandate isikute sekkumine

1. Esimese astme kohus võimaldab kolmanda isikuna sekkuda kõigil isikutel, kes suudavad tõendada otsest ja aktuaalset huvi vaidluse konkreetsete asjaolude vastu (edaspidi „menetlusse astuja“). Menetlusse astumise esemeks võib olla üksnes ühe vaidluses osaleva poole õigusliku seisukoha täielik või osaline toetamine.

2. Menetlusse astumise avaldus tuleb esitada 90 päeva jooksul alates artikli 17.30 kohasest nõude esitamisest. Esimese astme kohus teeb otsuse taotluse kohta 90 päeva jooksul taotluse esitamise kuupäevast, olles eelnevalt andnud vaidluses osalevatele pooltele võimaluse esitada märkusi.

3. Juhul kui menetlusse astumise avaldus rahuldatakse, saab menetlusse astuja kõigi vaidluses osalevatele pooltele kättetoimetatud menetluslike otsustuste koopia, välja arvatud konfidentsiaalse või kaitstud teabe, kui see on asjakohane. Menetlusse astuja võib esitada oma seisukohad esimese astme kohtu poolt pärast menetluslike otsustuste edastamist kehtestatud tähtaja jooksul. Vaidluses osalevatel pooltel on võimalus menetlusse astuja seisukohtadele vastata. Menetlusse astujal on lubatud osaleda käesoleva jao kohaselt peetud kohtuistungitel ja esitada suulisi avaldusi.

4. Apellatsioonkaebuse korral lubatakse menetlusse astuja apellatsioonikohtu menetlusse. Lõiget 3 kohaldatakse *mutatis mutandis*.

5. Käesoleva artikliga antud õigus menetlusse astuda ei piira esimese astme kohtu võimalust võtta vastu *amicus curiae* esildisi kolmandatelt isikutelt, kellel on UNCITRALi läbipaistvuseeskirjade artikli 4 kohaselt menetluses olulisi huve.

6. Suurema selguse huvides olgu märgitud, et kui isik on hageja võlausaldaja, ei käsitata seda asjaolu iseenesest küllaldasena sedastamaks, et kõnealusel isikul on otsene ja aktuaalne huvi vaidluse konkreetsete asjaolude vastu.

Artikkel 17.50

Eksperdiarvamused

Ilma et see piiraks muude ekspertide määramist, kui see on lubatud artikli 17.30 lõikes 2 osutatud kohaldatavate eeskirjade ja reeglitega, võib esimese astme kohus määrata vaidluses osaleva poole taotluse alusel või omal algatusel pärast vaidluses osalevate pooltega konsulteerimist ühe või mitu eksperti, kes esitavad talle kirjalikke arvamusi faktiliste asjaolude kohta seoses keskkonna-, tervise-, ohutus- või muude küsimustega, mille vaidluses osalev pool on menetluse käigus tõstatanud.

Artikkel 17.51

Kahjuhüvitis ja muud hüvitised

Esimese astme kohus ei käsita kehtiva vastuargumendi või muu sarnase väitena asjaolu, et kohapeal asutatud ettevõte on saanud või saab kahjuhüvitist või muud hüvitist kindlustus- või tagatislepingu alusel seoses kogu käesoleva jao kohaselt algatatud vaidluses nõutava hüvitisega või osaga sellest hüvitisest.

Artikkel 17.52

Lepinguosaliste roll

1. Lepinguosaline ei esita rahvusvahelist nõuet seoses artikli 17.30 kohaselt lahendada antud vaidlusega, välja arvatud juhul, kui teine lepinguosaline ei ole selles vaidluses tehtud otsusest kinni pidanud ja seda täitnud. See ei välista peatüki 38 kohase vaidluse lahendamise võimalust seoses üldkohaldatava meetmega isegi siis, kui selle meetmega on väidetavalt

rikutud käesolevat lepingut seoses konkreetse investeeringuga, mille suhtes on algatatud vaidlus vastavalt artiklile 17.30. Käesolev lõige ei piira artikli 17.48 kohaldamist.

2. Lõige 1 ei välista mitteametlikku teabevahetust, mille ainus eesmärk on kergendada vaidluse lahendamist.

Artikkel 17.53

Kohtuasjade liitmine

1. Kui käesoleva jao alusel esitatud kaks või enam nõuet käsitlevad ühiseid õiguslikke või faktilisi küsimusi ja need tulenevad samadest sündmustest või asjaoludest, võib kostja esitada esimese astme kohtu esimehele taotluse kõigi selliste nõuete või nende osade käsitlemiseks liidetuna. Taotluses tuleb esitada järgmine teave:

a) nende vaidluses osalevate poolte nimed ja aadressid, kes on seotud nõuetega, mille liitmist taotletakse,

b) taotletava liitmise ulatus ning

c) esitatud taotluse põhjused.

2. Kostja esitab taotluse ka igale sellise nõude hagejale, mille liitmist kostja taotleb.

3. Kui kõik vaidluses osalevad pooled, kes on seotud nõuetega, mille liitmist taotletakse, nõustuvad nõuete liidetuna käsitlemisega, esitavad need vaidluses osalevad pooled esimese astme kohtu esimehele ühise taotluse kooskõlas lõikega 1. Välja arvatud juhul kui esimese astme kohtu esimees jõuab järeldusele, et taotlus ei ole ilmselgelt põhjendatud, moodustab esimese astme kohtu esimees 30 päeva jooksul sellise taotluse saamisest vastavalt artiklile 17.34 uue esimese astme kohtu koosseisu (edaspidi „liitmiskoosseis“), mille pädevusse kuuluvad mõned või kõik kõnealuse esemeks olevad nõuded kas tervikuna või osaliselt.

4. Kui käesoleva artikli lõikes 3 osutatud vaidluses osalevad pooled ei ole jõudnud liitmises kokkuleppele 30 päeva jooksul pärast seda, kui viimane hageja on kätte saanud käesoleva artikli lõikes 1 osutatud liitmistaotluse, moodustab esimese astme kohtu esimees artikli 17.34 kohaselt liitmiskoosseisu. Liitmiskoosseis loeb mõned või kõik nõuded tervikuna või osaliselt oma pädevuses olevaks, kui ta on pärast vaidluses osalevate poolte seisukohtade arvessevõtmist veendunud, et artikli 17.30 kohaselt esitatud nõuded käsitlevad ühiseid õiguslikke või faktilisi küsimusi ja need tulenevad samadest sündmustest või asjaoludest ning liitmine oleks nõuete õiglase ja tulemusliku lahendamise, sealhulgas kohtuotsuste järjepidevuse huvides.

5. Kui hagejad ei ole jõudnud artikli 17.30 lõikes 2 esitatud loetelus ette nähtud vaidluste lahendamise eeskirjades ja reeglites kokkuleppele 30 päeva jooksul pärast seda, kui viimane hageja on liidetuna käsitlemise taotluse kätte saanud, antakse nõuete liidetuna käsitlemine üle esimese astme kohtu liitmiskoosseisule, kohaldades UNCITRALi vahekohtueeskirju vastavalt käesolevas jaos kehtestatud reeglitele.

6. Artikli 17.34 kohaselt moodustatud esimese astme kohtu koosseisud loovutavad oma pädevuse seoses liitmiskoosseisu pädevusse kuuluvate nõuete või nende osadega ning selliste kohtukooseisude menetlused peatatakse. Esimese astme kohtu liitmiskoosseisu otsus seoses nõuete osadega, mille ta on lugenud oma pädevuses olevaks, muutub alates otsuse lõplikuks muutumise kuupäevast vastavalt artiklile 17.56 siduvaks kohtukoosseisude jaoks, kelle pädevusse kuuluvad nõuete ülejäänud osad.

7. Hageja, kelle nõude suhtes kohaldatakse liitmist, võib oma liidetud nõude või selle osa vaidluste lahendamise menetlusest käesoleva artikli alusel tagasi võtta ning sel juhul sellist nõuet või selle osa ei saa enam artikli 17.30 alusel uuesti esitada.

8. Kostja taotluse korral võib esimese astme kohtu liitmiskoosseis otsustada samadel alustel ja sama mõjuga, nagu sätestatud lõigetes 3 kuni 6, kas tema pädevuses on tervikuna või osaliselt pärast liidetud menetluse algatamist esitatud nõue, mis kuulub lõike 1 kohaldamisalasse.

9. Ühe hageja taotluse korral võib esimese astme kohtu liitmiskoosseis võtta meetmeid, et säilitada selle hageja konfidentsiaalse või kaitstud teabe konfidentsiaalsus teiste hagejate ees. Selliste meetmete hulka võib kuuluda see, et kaitstud või konfidentsiaalset teavet sisaldavatest dokumentidest esitatakse teistele hagejatele redigeeritud versioonid või et osa kohtuistungitest peetakse kinnisena.

Artikkel 17.54

Esialgne otsus

1. Kui esimese astme kohus jõuab järeldusele, et kostja on rikkunud mõnda artikli 17.25 lõikes 1 osutatud sätet, nagu hageja väidab, võib esimese astme kohus hageja taotluse alusel ja olles vaidluses osalevad pooled ära kuulanud määrata ainult järgmist:

a) rahaline kahjuhüvitis ja kohaldatavad intressid ning

b) vara tagastamine, mille puhul sätestatakse otsuses, et kostja võib tagastamise asemel maksta rahalise kahjuhüvitise ja kohaldatava intressi, mis määratakse kindlaks kooskõlas artikliga 17.19.

Kui nõue esitati kohapeal asutatud ettevõtte nimel, nähakse iga käesoleva lõike kohase otsusega ette, et:

a) rahaline kahjuhüvitis ja intressid makstakse kohapeal asutatudettevõttele;

b) vara tagastatakse kohapealsele ettevõttele.

Suurema selguse huvides olgu märgitud, et esimese astme kohus ei saa määrata muid õiguskaitsevahendeid peale nende, mis on nimetatud esimeses lõigus, ega nõuda asjaomase meetme tühistamist, lõpetamist või muutmist.

2. Rahaline kahjuhüvitis ei või olla suurem kui hageja või – kui hageja tegutses kohapeal asutatud ettevõtte nimel – kohapeal asutatud ettevõtte poolt artikli 17.25 lõike 1 asjaomaste sätete rikkumise tulemusena kantud kahju, millest on maha arvatud kõik asjaomase lepinguosalise poolt juba välja makstud kahjuhüvitised või muud kompensatsioonid. Esimese astme kohus määrab sellise rahalise kahjuhüvitise kindlaks vaidluses osalevate poolte esitatud teabe alusel ja võtab vajaduse korral arvesse nii tahtlikku kui ka tahtmatut kaassüüd ja asjaolu, et kahjusid ei ole leevendatud.

3. Suurema selguse huvides olgu märgitud, et kui lepinguosalise investor esitab artikli 17.30 kohase nõude, võib ta sisse nõuda üksnes kahju, mida ta on kandnud lepinguosalise investori staatuses.

4. Esimese astme kohus ei või välja mõista karistuslikke kahjuhüvitisi.

5. Esimese astme kohus annab korralduse, et menetluse läbiviimise kulud kannab vaidluse kaotanud pool. Erakorralistel asjaoludel võib esimese astme kohus jagada sellised kulud vaidluses osalevate poolte vahel, kui ta otsustab, et juhtumi asjaolude puhul on selline jagamine kohane.

6. Esimese astme kohus jätab muud mõistlikud kulud, sealhulgas seadusliku esindamise ja õigusabiga seotud mõistlikud kulud samuti vaidluse kaotanud poole kanda, kui ta jätab nõude rahuldamata ja teeb otsuse vastavalt artiklile 17.42 või artiklile 17.43. Muude asjaolude puhul määrab esimese astme kohus kindlaks, kelle kanda vaidluses osalevatest pooltest jäävad muud mõistlikud kulud, sealhulgas seadusliku esindamise ja õigusabiga seotud kulud, võttes arvesse menetluse tulemusi ja muid asjakohaseid asjaolusid, nagu vaidluses osalevate poolte tegutsemine.

7. Kui nõuetest otsustatakse rahuldada ainult osa, kohandatakse kulusid proportsionaalselt rahuldatud nõuete arvu või ulatusega.

8. Apellatsioonikohus määrab kindlaks kulud ja jagab neid käesoleva artikli kohaselt.

9. Hiljemalt üks aasta pärast käesoleva lepingu jõustumise kuupäeva võtab ühiskomitee vastu lisareeglid tasude kohta, et määrata kindlaks seadusliku esindamise ja õigusabiga seotud kulude maksimumsumma, mida võivad kanda konkreetsetesse kategooriatesse kuuluvad vaidluse kaotanud pooled, võttes arvesse nende rahalisi vahendeid.

10. Esimese astme kohus teeb esialgse otsuse 24 kuu jooksul pärast nõude esitamise kuupäeva. Kui sellest tähtajast ei ole võimalik kinni pidada, võtab esimese astme kohus vastu sellekohase otsuse, millega teatatakse vaidluses osalevatele pooltele viivituse põhjused ja näidatakse ära ajutise otsuse tegemise hinnanguline kuupäev.

Artikkel 17.55

Apellatsioonimenetlus

1. Kumbki vaidluses osalev pool võib esialgse otsuse apellatsioonikohtule edasi kaevata 90 päeva jooksul pärast selle tegemist. Edasikaebamise põhjused võivad olla järgmised:

a) esimese astme kohus on kohaldatavat õigust vääralt tõlgendanud või kohaldanud;

b) esimese astme kohus on teinud ilmseid vigu asjaolude – sealhulgas, kui see on asjakohane, riigisisese õiguse – hindamisel või

c) ICSIDi konventsiooni artiklis 52 sätestatud põhjused, kui need põhjused ei ole hõlmatud käesoleva lõike punktiga a või b.

2. Apellatsioonikohus jätab edasikaebuse rahuldamata, kui ta leiab, et kaebus ei ole põhjendatud. Samuti võib ta edasikaebuse kiirendatud korras rahuldamata jätta, kui kaebus ei ole ilmselgelt põhjendatud.

3. Kui apellatsioonikohus leiab, et edasikaebus on põhjendatud, muudab apellatsioonikohus oma otsusega esialgse otsuse õiguslikke hinnanguid ja järeldusi või tühistab need kas täielikult või osaliselt. Apellatsioonikohtu otsus sisaldab täpseid selgitusi selle kohta, kuidas ta on esimese astme kohtu asjaomaseid õiguslikke hinnanguid ja järeldusi muutnud või need tühistanud.

4. Kui esimese astme kohtu tuvastatud faktilised asjaolud seda võimaldavad, esitab apellatsioonikohus nende asjaolude põhjal oma õiguslikud hinnangud ja järeldused ning teeb lõpliku otsuse. Kui see ei ole võimalik, saadab apellatsioonikohus asja tagasi esimese astme kohtule.

5. Üldjuhul ei või apellatsioonimenetlus olla pikem kui 180 päeva alates kuupäevast, mil vaidluses osalev pool ametlikult teavitas oma otsusest edasi kaevata, kuni kuupäevani, mil apellatsioonikohus teeb oma otsuse. Juhul kui apellatsioonikohus leiab, et ta ei saa teha otsust kõnealuse 180päevase ajavahemiku jooksul, teatab ta vaidluses osalevatele pooltele kirjalikult edasilükkamise põhjused ja hinnangulise ajavahemiku, mille jooksul ta otsuse teeb. Igal juhul ei kesta menetlus kauem kui 270 päeva.

6. Vaidluses osalev pool, kes otsuse edasi kaevab, tagab edasikaebamisega seotud kulud.

7. Apellatsioonimenetluse suhtes kohaldatakse *mutatis mutandis* artikleid 17.33, 17.44, 17.45, 17.46 ja 17.48 ning kui see on asjakohane, muid käesoleva jao sätteid.

Artikkel 17.56

Lõplik otsus

1. Käesoleva jao kohaselt tehtud esialgne otsus muutub lõplikuks, kui kumbki vaidluses osalev pool ei ole esialgset otsust artikli 17.55 kohaselt edasi kaevanud.

2. Kui esialgne otsus on edasi kaevatud ja apellatsioonikohus on apellatsioonikaebuse artikli 17.55 kohaselt rahuldamata jätnud, muutub esialgne otsus lõplikuks kuupäeval, mil apellatsioonikohus apellatsioonikaebuse rahuldamata jätab.

3. Kui esialgne otsus on edasi kaevatud ja apellatsioonikohus on teinud lõpliku otsuse, muutub apellatsioonikohtu muudetud või tühistatud esialgne otsus lõplikuks kuupäeval, mil apellatsioonikohus teeb lõpliku otsuse.

4. Kui esialgne otsus on edasi kaevatud ning apellatsioonikohus on muutnud esialgse otsuse õiguslikke hinnanguid ja järeldusi või need tühistanud ning saatnud juhtumi tagasi esimese astme kohtusse, teeb esimese astme kohus pärast vaidluses osalevate poolte ärakuulamist vajaduse korral oma esialgses otsuses muudatused, mis kajastavad apellatsioonikohtu hinnanguid ja järeldusi. Apellatsioonikohtu hinnangud on esimese astme kohtu jaoks siduvad. Esimese astme kohus püüab muudetud otsuse teha 90 päeva jooksul pärast apellatsioonikohtu otsuse saamist. Muudetud esialgne otsus muutub lõplikuks 90 päeva pärast selle tegemist.

5. Lõplik otsus sisaldab kõiki apellatsioonikohtu poolt artikli 17.55 alusel tehtud lõplikke otsuseid.

Artikkel 17.57

Otsuse täitmisele pööramine

1. Käesoleva jao kohaselt tehtud otsust ei saa pöörata täitmisele enne, kui see on vastavalt artiklile 17.56 lõplikuks muutunud. Käesoleva jao kohaselt tehtud lõplikud otsused on vaidluses osalevate poolte jaoks siduvad ning nende suhtes ei kohaldata edasikaebamist, läbivaatamist, kehtetuks tunnistamist, tühistamist või mis tahes muid sarnaseid õiguskaitsevahendeid ([57]).

2. Mõlemad lepinguosalised käsitavad käesoleva jao alusel tehtud otsust siduvana ja nõuavad oma territooriumil selle otsusega ette nähtud rahaliste kohustuste täitmist nii, nagu oleks see nimetatud lepinguosalise riigisisese kohtu otsus.

3. Otsuse täitmist reguleeritakse kohtuotsuste täitmist käsitlevate õigusnormidega, mis kehtivad kohas, kus sellist täitmist taotletakse.

4. Suurema selguse huvides olgu märgitud, et artikkel 41.10 ei takista käesoleva jao kohaselt tehtud otsuste tunnustamist ja täitmist.

5. New Yorgi konventsiooni artikli 1 tähenduses on käesoleva jao kohaselt tehtud lõplik otsus vahekohtuotsus seoses nõuetega, mida käsitatakse tulenevana ärisuhtest või -tehingust.

6. Suurema selguse huvides ja vastavalt käesoleva artikli lõikele 1 liigitub käesoleva jao kohaselt tehtud lõplik otsus ICSIDi konventsiooni 6. jaoga hõlmatud otsuseks, kui nõue vaidluse lahendamiseks on esitatud käesoleva lepingu artikli 17.30 lõike 2 punkti a kohaselt.

18. PEATÜKK

PIIRIÜLENE TEENUSKAUBANDUS

Artikkel 18.1

Kohaldamisala

1. Käesolevat peatükki kohaldatakse lepinguosalise meetmete suhtes, mis mõjutavad teise lepinguosalise teenuseosutajate piiriülest teenuskaubandust. Nende meetmete hulka kuuluvad meetmed, mis mõjutavad:

a) teenuse tootmist, jaotamist, turustamist, müüki ja osutamist;

b) teenuse ostmist või kasutamist või selle eest tasumist;

c) seoses teenuse osutamisega selliste teenuste kättesaadavust ja kasutamist, mida lepinguosaline peab üldiselt üldsusele pakkuma, sealhulgas jaotus-, transpordi- ja telekommunikatsioonivõrgud, ning

d) võlakirja või muu finantstagatise esitamist teenuse osutamise tingimusena.

2. Käesolevat peatükki ei kohaldata järgmise suhtes:

a) artiklis 25.2 määratletud finantsteenused;

b) audiovisuaalteenused;

([57]) Suurema selguse huvides olgu märgitud, et see ei takista vaidluses osaleval poolel taotleda esimese astme kohtult otsuse läbivaatamist või otsuse tõlgendamist vastavalt vaidluste lahendamise suhtes kohaldatavatele normidele, kui see on kohaldatavate normide alusel võimalik.

c) riigisisene merekabotaaž ([58]);

d) riigisisesed ja rahvusvahelised regulaarsed ja mitteregulaarsed lennuteenused ja lennuteenustega seotud tugiteenused ([59]) ning liiklusõiguste teostamisega otseselt seotud teenused, välja arvatud:

i) õhusõidukite remondi- ja hooldusteenused, mille ajal õhusõiduk on kasutusest kõrvaldatud;

ii) lennutransporditeenuste müük ja turustamine;

iii) arvutipõhise ettetellimissüsteemi teenused; ning

iv) maapealne teenindus;

e) riigihanked; ning

f) lepinguosalise või riigi osalusega ettevõtte antud subsiidiumid ja toetused, sealhulgas valitsuse toetatavad laenud, tagatised ja kindlustus.

Artikkel 18.2

Mõisted

Käesolevas peatükis ning 17-A, 17-B ja 17-C lisas kasutatakse järgmisi mõisteid:

a) „õhusõidukite remondi- ja hooldustööd“ – toimingud, mida tehakse kasutusest kõrvaldatud lennuki või selle osaga ja mille hulka ei kuulu nn liinihooldus;

b) „arvutipõhise ettetellimissüsteemi teenused“ – teenused, mida osutab arvutipõhine andmetöötlussüsteem, mis sisaldab teavet lennuettevõtjate sõiduplaanide, pakkumiste, hindade ja hinnareeglite kohta ning mille kaudu saab pileteid ette tellida ja väljastada;

c) „piiriülene teenuskaubandus“ ehk piiriülene teenuste osutamine – teenuse osutamine:

i) ühe lepinguosalise territooriumilt teise lepinguosalise territooriumile või

ii) ühe lepinguosalise territooriumil teise lepinguosalise teenusetarbijale;

d) „ettevõte“ – juriidiline isik, filiaal või asutatud esindus;

e) „maapealne teenindus“ – järgmiste teenuste osutamine lennujaamas tasu eest või lepingu alusel: lennuettevõtja esindamine, juhtimine ja järelevalve; reisijate teenindamine; pagasikäitlus; seisuplatsiteenused; toitlustamine, v.a toidu valmistamine; lennulasti ja -posti käitlemine; õhusõidukite tankimine; õhusõidukite teenindamine ja puhastamine; maismaa- ja meretransport lennutegevuse korraldamine, meeskonna juhtimine ja lendude planeerimine; maapealse teeninduse hulka ei kuulu: omateenindus; julgestus; liinihooldus; õhusõidukite remont ja hooldus; sellise olulise tsentraliseeritud lennujaamataristu haldamine või käitamine nagu jäätõrjerajatised, kütusejaotussüsteemid, pagasikäitlussüsteemid ja lennujaamasisesed transpordisüsteemid;

([58]) Ilma et see piiraks sellise tegevuse ulatust, mida võib asjaomaste riigisiseste õigusnormide alusel käsitada kabotaažina, hõlmab käesoleva peatüki kohane riigisisene merekabotaaž reisijate või kauba vedu Tšiilis või liikmesriigis asuvast sadamast või kohast teise Tšiilis või samas liikmesriigis asuvasse sadamasse või kohta, sh asjaomase riigi mandrilaval, nagu on sätestatud ÜRO mereõiguse konventsioonis, ning ühest ja samast Tšiilis või liikmesriigis asuvast sadamast või kohast algavat ja seal lõppevat liiklust.

([59]) Suurema selguse huvides olgu märgitud, et lennuteenused või lennuteenustega seotud tugiteenused hõlmavad järgmisi teenuseid: lennutransport; õhusõiduki abil osutatavad teenused, mille põhieesmärk ei ole kaupade või reisijate vedu, näiteks tuletõrje, lennutreening, vaatamisväärsustega tutvumine, pritsimine, seire, kaardistamine, pildistamine, langevarjuhüpped, purilennuki pukseerimine, kopteriga tehtavad tõstetööd raie- ja ehitustöödel ning muud õhus osutatavad põllumajandus-, tööstus- ja kontrolliteenused; õhusõidukite rentimine koos meeskonnaga; ja lennujaamateenused.

f) „lepinguosalise juriidiline isik“ ([60]) –

i) ELi poole puhul:

A) Euroopa Liidu või vähemalt ühe selle liikmesriigi õiguse alusel asutatud või organiseeritud juriidiline isik, kes tegeleb Euroopa Liidu territooriumil sisulise äritegevusega ([61]); ning

B) laevandusettevõtted, mis on asutatud väljaspool Euroopa Liitu, kuid on liikmesriigi füüsiliste isikute valitseva mõju all ning mille laevad on registreeritud liikmesriigis ja sõidavad liikmesriigi lipu all;

ii) Tšiili puhul:

A) Tšiili õiguse alusel asutatud või organiseeritud juriidiline isik, kes tegeleb Tšiili territooriumil sisulise äritegevusega; ning

B) laevandusettevõtted, mis on asutatud väljaspool Tšiilit, kuid on Tšiili füüsiliste isikute valitseva mõju all ning mille laevad on registreeritud Tšiilis ja sõidavad Tšiili lipu all;

g) „lennutransporditeenuste müük ja turustamine“ – asjaomaste lennuettevõtjate võimalus vabalt müüa ja turustada oma õhutransporditeenuseid, sealhulgas turunduse kõik aspektid, nagu turu-uuringud, reklaam ja turustamine; selle tegevuse hulka ei kuulu lennutransporditeenuste hinnakujundus ega kohaldatavad tingimused;

h) „teenus“ – mis tahes sektori teenus, välja arvatud teenused, mida osutatakse valitsuse funktsioonide täitmisel;

i) „teenus, mida osutatakse valitsuse ülesannete täitmisel“ – teenus, mida ei osutata ärilistel alustel ega konkureerides ühe või mitme teenuseosutajaga; ning

j) „lepinguosalise teenuseosutaja“ – lepinguosalise füüsiline või juriidiline isik, kes pakub või osutab teenust.

Artikkel 18.3

Õigus kehtestada õigusnorme

Lepinguosalised kinnitavad veel kord õigust kehtestada oma territooriumil õigusnorme, et saavutada õiguspäraseid poliitikaeesmärke, näiteks rahvatervise, sotsiaalteenuste, hariduse, ohutuse, keskkonna, sealhulgas kliimamuutuste, avaliku kõlbluse, sotsiaal- või tarbijakaitse, eraelu puutumatuse ja andmekaitse või kultuurilise mitmekesisuse edendamise ja kaitsmise valdkonnas.

Artikkel 18.4

Võrdne kohtlemine

1. Kumbki lepinguosaline võimaldab teise lepinguosalise teenustele ja teenuseosutajatele vähemalt sama soodsat kohtlemist, nagu ta võimaldab sarnases olukorras oma teenustele ja teenuseosutajatele.

2. Lõike 1 alusel lepinguosalise võimaldatud kohtlemine tähendab:

a) Tšiili piirkondliku või kohaliku omavalitsuse puhul kohtlemist, mis ei ole vähem soodne kui soodsaim kohtlemine, mida see valitsustasand võimaldab sarnastes olukordades oma teenustele ja teenuseosutajatele;

([60]) Suurema selguse huvides olgu märgitud, et käesolevas määratluses osutatud laevandusettevõtteid peetakse lepinguosalise juriidilisteks isikuteks ainult mereveoteenuste osutamisega seotud tegevuse puhul.

([61]) Vastavalt WTO-le saadetud teatisele Euroopa Ühenduse asutamislepingu kohta (WT/REG39/1) peab ELi pool „tegelikku ja püsivat seost“ liikmesriigi majandusega, nagu see on sätestatud Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklis 54, samaväärseks mõistega „sisuline äritegevus“.

b) liikmesriigi valitsuse puhul kohtlemist, mis ei ole vähem soodne kui kõige soodsam kohtlemine, mida see valitsus võimaldab sarnastes olukordades oma teenustele ja teenuseosutajatele.

3. Lepinguosaline võib täita lõikes 1 kehtestatud nõude, kui ta võimaldab teise lepinguosalise teenustele ja teenuseosutajatele vormiliselt samasugust või vormiliselt teistsugust kohtlemist kui see, mida ta võimaldab oma teenustele ja teenuseosutajatele.

4. Vormiliselt samasugust või vormiliselt teistsugust kohtlemist peetakse ebasoodsamaks, kui see muudab konkurentsitingimused ühe lepinguosalise teenuste või teenuseosutajate jaoks soodsamaks, võrreldes teise lepinguosalise teenuseosutajatega.

5. Käesolevat artiklit ei tõlgendata nii, nagu nõuaks see lepinguosaliselt asjaomaste teenuste või teenuseosutajate välismaisest olemusest tuleneva ebasoodsa konkurentsiolukorra hüvitamist.

Artikkel 18.5

Enamsoodustusrežiim

1. Kumbki lepinguosaline võimaldab teise lepinguosalise teenustele ja teenuseosutajatele vähemalt sama soodsat kohtlemist, nagu ta võimaldab sarnases olukorras kolmanda riigi teenustele ja teenuseosutajatele.

2. Lõiget 1 ei tõlgendata nii, nagu kohustaks see lepinguosalist laiendama teise lepinguosalise teenustele ja teenuseosutajatele mis tahes kohtlemist tulenevalt meetmetest, millega nähakse ette standardite tunnustamine, sealhulgas füüsilisele isikule või ettevõttele majandustegevuseks tegevusloa, litsentsi või sertifikaadi andmise standardite või kriteeriumide või usaldatavusnõuete tunnustamine.

3. Suurema selguse huvides olgu märgitud, et lõikes 1 nimetatud kohtlemise hulka ei kuulu vaidluste lahendamise menetlused ega mehhanismid, mis on sätestatud muudes rahvusvahelistes lepingutes või kaubanduslepingutes. Muude rahvusvaheliste lepingute või kaubanduslepingute sisulised sätted iseenesest ei kujuta endast lõikes 1 osutatud kohtlemist ega saa seega põhjustada käesoleva artikli rikkumist, kui lepinguosaline ei ole meetmeid kehtestanud ega kehtima jätnud. Meetmed, mida lepinguosalise nende sisuliste sätete alusel võtab, võivad endast kujutada käesoleva artikli kohast kohtlemist ja seega põhjustada käesoleva artikli rikkumise.

Artikkel 18.6

Kohalik kohalolu

Lepinguosaline ei nõua piiriülese teenuseosutamise tingimusena, et teise lepinguosalise teenuseosutaja asutaks või säilitaks tema territooriumil ettevõtte või oleks seal resident.

Artikkel 18.7

Turulepääs

Sektorites ja allsektorites, kus on võetud turulepääsu kohustusi, ei võta lepinguosaline vastu ega jäta kehtima kogu oma territooriumil ega üheski selle territooriumi osas meetmeid,

a) millega piiratakse:

i) teenuseosutajate arvu kas arvuliste kvootidega, monopolidega, teenuse osutamise ainuõigustega või majandusvajaduste testi nõudega;

ii) teenustealaste tehingute või vara üldväärtust arvuliste kvootide või majandusvajaduste testi nõudega

iii) teenustealaste tehingute koguarvu või teenuste üldmahtu, väljendatuna kinnitatud arvuliste ühikutena kvootides või majandusvajaduste testi nõude vormis ([62]); või

iv) selliste füüsiliste isikute koguarvu, keda võib rakendada konkreetses teenuste sektoris või keda teenuseosutaja võib rakendada ja kes on vajalikud ning otseselt seotud konkreetse teenuse osutamisega, arvuliste kvootide või majandusvajaduste testi nõude kaudu, või

b) millega piiratakse või nõutakse juriidilise isiku või ühisettevõtte konkreetseid vorme, mille kaudu teenuseosutaja võib teenust osutada.

Artikkel 18.8

Nõuetele mittevastavad meetmed

1. Artikleid 18.4, 18.5 ja 18.6 ei kohaldata järgmise suhtes:

a) kehtiv nõuetele mittevastav meede, mille jätab kehtima:

i) ELi poole puhul:

A) Euroopa Liit, nagu on sätestatud 17-A-1 liites;

B) liikmesriigi keskvalitsus, nagu on sätestatud 17-A-1 liites;

C) liikmesriigi piirkondlik omavalitsus, nagu on sätestatud 17-A-1 liites; või

D) kohalik omavalitsus; ning

ii) Tšiili puhul:

A) keskvalitsus, nagu on sätestatud17-A-2 liites;

B) piirkondlik omavalitsus, nagu on sätestatud 17-A-2 liites; või

C) kohalik omavalitsus;

b) käesoleva lõike punktis a nimetatud mittevastava meetme pikendamine või kiire uuendamine; või

c) käesoleva artikli punktis a osutatud mittevastava meetme muutmine sel määral, et muudatus ei vähenda meetme, nagu see oli olemas vahetult enne muutmist, vastavust artiklitele 18.4, 18.5 ja 18.6.

2. Artikleid 18.4, 18.5, ja 18.6 ei kohaldata lepinguosalise meetmete suhtes, mis on seotud sektorite, allsektorite või tegevusega, mis on kindlaks määratud tema 17-B lisa loendis.

3. Artiklit 18.7 ei kohaldata lepinguosalise meetmete suhtes, mis on seotud sektorite, allsektorite või tegevusega, mis on kindlaks määratud 17-C lisas.

Artikkel 18.9

Eeliste andmisest keeldumine

Lepinguosaline võib keelduda andmast teise lepinguosalise teenuseosutajale käesolevast peatükist tulenevaid eeliseid, kui keelduv lepinguosaline võtab vastu või jätab kehtima meetmed, mis on seotud rahvusvahelise rahu ja julgeoleku säilitamisega, sealhulgas inimõiguste kaitsega, ja:

a) millega keelatakse tehingud kõnealuse teenuseosutajaga või isikuga, kes on nende omanik või kontrollib kõnealust teenuseosutajat; või

([62]) Käesolev punkt ei hõlma lepinguosalise meetmeid, millega piiratakse teenuste osutamise sisendeid.

b) mida rikutaks või millest hiilitaks kõrvale, kui sellele teenuseosutajale antaks käesolevas peatükis sätestatud eelised.

Artikkel 18.10

Teenuste ja investeeringute allkomitee

Teenuste ja investeeringute allkomitee (edaspidi „allkomitee“) moodustatakse artikli 8.8 lõike 1 kohaselt. Teenustega seotud küsimuste käsitlemisel jälgib allkomitee käesoleva peatüki, 19., 20., 21., 22., 23., 24. ja 26. peatüki ning 17-A – 17-I, 19-A, 19-B, 19-C, 21-A ja 21-B lisa nõuetekohast rakendamist ning tagab nende nõuetekohase rakendamise.

19. PEATÜKK

FÜÜSILISTE ISIKUTE AJUTINE KOHALOLEK ÄRILISEL EESMÄRGIL

Artikkel 19.1

Kohaldamisala

1. Käesolevat peatükki kohaldatakse lepinguosalise meetmete suhtes, mis on seotud majandustegevuse elluviimisega, milleks on vajalik järgmiste isikute sisenemine lepinguosalise territooriumile ja seal ajutiselt viibimine: teise lepinguosalise füüsilised isikud, kes on ettevõtte asutamisega seoses ärivisiidil olevad isikud, investorid, ettevõttesiseselt üle viidud töötajad, lühiajalisel ärivisiidil olevad isikud, lepingulised teenuseosutajad ja vabakutselised.

2. Käesolevat peatükki ei kohaldata artikli 18.1 lõike 2 punktides b, c ja d osutatud sektorite suhtes.

3. Käesolevat peatükki ei kohaldata selliste meetmete suhtes, mis mõjutavad ühe lepinguosalise füüsilisi isikuid, kes püüavad pääseda teise lepinguosalise tööturule, ega rahvuse, kodakondsuse, alalise elu- või töökohaga seotud meetmete suhtes.

4. Käesolev leping ei takista lepinguosalist rakendamast meetmeid, millega reguleeritakse teise lepinguosalise füüsiliste isikute sisenemist tema territooriumile või nende ajutist viibimist tema territooriumil, sealhulgas meetmeid, mis on vajalikud tema piiride puutumatuse kaitseks ja füüsiliste isikute korrakohaseks piiriületuseks, tingimusel et neid meetmeid ei rakendata viisil, mis muudaks olematuks või vähendaks kasu, mida teine lepinguosaline saab käesoleva lepingu käesoleva osa alusel.

5. Ainuüksi asjaolu, lepinguosaline nõuab teise lepinguosalise isikutelt viisat, ei tõlgendata nii, nagu muudetaks olematuks või vähendataks teise lepinguosalise käesoleva lepingu käesoleva osa kohast kasu.

6. Niivõrd kui ei võeta käesoleva peatüki kohaseid kohustusi, kohaldatakse endiselt kõiki lepinguosalise õiguses sätestatud nõudeid, mis käsitlevad füüsiliste isikute sisenemist ja ajutist viibimist, sealhulgas viibimisaega käsitlevaid õigusnorme.

7. Olenemata käesolevast peatükist kohaldatakse endiselt kõiki lepinguosalise õiguses sätestatud töö- ja sotsiaalkindlustusmeetmeid käsitlevaid nõudeid, sealhulgas miinimumpalka ja palgaalaseid kollektiivlepinguid käsitlevaid õigusnorme.

8. Käesoleva peatüki kohaseid füüsiliste isikute ärilisel eesmärgil sisenemise ja ajutise viibimisega seotud kohustusi ei kohaldata juhul, kui sisenemise ja ajutise viibimise eesmärk või tagajärg seisneb töö- või juhtimisvaidlustesse või -läbirääkimistesse sekkumises või nende tulemuste muul viisil mõjutamises või sellises vaidluses osaleva füüsilise isiku töölevõtmises.

Artikkel 19.2

Mõisted

1. Käesoleva peatüki ning 19-A, 19-B ja 19-C lisa suhtes kohaldatakse artiklites 17.2 ja 18.2 esitatud mõisteid, välja arvatud artikli 17.2 lõike 1 punktis l sätestatud lepinguosalise investori mõiste.

2. Käesolevas peatükis ning 19-A, 19-B ja 19-C lisas kasutatakse järgmisi mõisteid:

a) „äriteenuste müügiesindajad“ – lühiajalisel ärivisiidil olevad isikud, kes:

i) esindavad lepinguosalise teenuseosutajat või kaubatarnijat, et pidada kõnealuse teenuseosutaja või kaubatarnija nimel läbirääkimisi teenuste või kaupade müügi üle või sõlmida teenuste või kaupade müügi lepinguid, sealhulgas: osalevad koosolekutel või konverentsidel; konsulteerivad ärikolleegidega ning võtavad vastu tellimusi või peavad teise lepinguosalise territooriumil asuva ettevõttega läbirääkimisi lepingute üle;

ii) ei osuta teenust lepingu raames, mille on sõlminud ühelt poolt ettevõte, mis ei ole äriliselt esindatud selle lepinguosalise territooriumil, kus lühiajalisel ärivisiidil olev isik ajutiselt viibib, ja teiselt poolt kõnealusel territooriumil asuv tarbija; ning

iii) ei ole vahendajad;

b) „ettevõtte asutamise eesmärgil ärivisiidil olevad isikud“ – lepinguosalise juriidilise isiku juures juhtival kohal töötavad füüsilised isikud, kes vastutavad asjaomasele juriidilisele isikule kuuluva ettevõtte asutamise eest, kes ei paku ega osuta teenuseid ega tegele majandustegevusega, mis on vajalik muuks, kui ettevõtte asutamiseks, ega saa teise lepinguosalise territooriumil asuvast allikast tasu;

c) „lepingulised teenuseosutajad“ – füüsilised isikud, kes töötavad ühe lepinguosalise sellise juriidilise isiku heaks, kes ei ole asutatud teise lepinguosalise territooriumil, ei ole personali töölerakendamise ja värbamise teenuseid pakkuv agentuur ega tegutse sellise agentuuri kaudu ning kes on sõlminud teise lepinguosalise territooriumil asuva lõpptarbijaga heauskselt lepingu, et osutada teise lepinguosalise territooriumil teenuseid, mis eeldavad teenuse osutamise lepingu täitmiseks tema töötajate ajutist viibimist selle lepinguosalise territooriumil ([63]);

d) „vabakutselised“ – füüsilised isikud, kes osutavad teenuseid ja on asutatud iseenda tööandjana ühe lepinguosalise territooriumil, kuid ei ole asutatud teise lepinguosalise territooriumil ning kes on sõlminud heauskselt lepingu muul viisil kui personali töölerakendamise ja värbamise teenuseid osutava agentuuri kaudu, et osutada teise lepinguosalise lõpptarbijatele teenuseid, mis eeldavad teenuse osutamise lepingu täitmiseks nende ajutist viibimist selle lepinguosalise territooriumil ([64]);

e) „paigaldajad ja hooldajad“ – lühiajalisel ärivisiidil olevad isikud, kellel on müüja või liisinguandja lepinguliste kohustuste täitmiseks vajalikud eriteadmised, kes osutavad teenuseid või koolitavad töötajaid teenuste osutamiseks vastavalt garantii- või muule teenuslepingule, mis on seotud kaubandus- või tööstusseadmete või -masinate, sealhulgas arvutite ja nendega seotud teenuste müügi või liisimisega ettevõttelt, mis asub väljaspool selle lepinguosalise territooriumi, kuhu siseneda või kus ajutiselt viibida soovitakse, kogu garantii- või teenuslepingu kehtivuse ajal;

f) „ettevõttesiseselt üle viidud töötajad“ – füüsilised isikud, kes on töötanud või on olnud partnerid ühe lepinguosalise juriidilises isikus vähemalt ühe aasta ja on ajutiselt üle viidud selle juriidilise isiku ettevõttesse teise lepinguosalise territooriumil ning kes kuuluvad ühte allpool nimetatud kategooriasse:

i) juhid;

ii) spetsialistid;

iii) praktikandid;

([63]) Käesolevas punktis osutatud teenuse osutamise leping peab vastama selle lepinguosalise õiguse nõuetele, kelle territooriumil lepingut täidetakse.

([64]) Käesolevas punktis osutatud teenuse osutamise leping peab vastama selle lepinguosalise õiguse nõuetele, kelle territooriumil lepingut täidetakse.

g) „investor“ – füüsiline isik, kes asutab teise lepinguosalise territooriumil ettevõtte, mille jaoks see füüsiline isik või tema palganud juriidiline isik on eraldanud märkimisväärse koguse kapitali või on seda tegemas, ning kes arendab või haldab kõnealuse ettevõtte tegevust oma järelevalve- või täidesaatvate volituste piires;

h) „juhid“ – füüsilised isikud, kes töötavad ühe lepinguosalise juriidilises isikus juhtival ametikohal ning peamiselt suunavad ettevõtte juhtimist teise lepinguosalise territooriumil ([65]) ja kelle üle teevad üldist järelevalvet või kellele annavad juhiseid peamiselt kõrgema astme juhid, ettevõtte juhatus või aktsionärid või nendega võrdsustatud isikud ning kelle kohustuste hulka kuulub:

i) ettevõtte või selle osakonna või allüksuse juhtimine;

ii) järelevalve ja kontroll teiste järelevalve-, kutse- või juhtimistegevusega seotud töötajate töö üle; ning

iii) õigus isiklikult töötajaid tööle võtta ja töölt vabastada või anda soovitusi nende töölevõtmiseks, töölt vabastamiseks või muude tööjõumeetmete võtmiseks;

i) „lühiajalisel ärivisiidil olevad isikud“ – füüsilised isikud, kes soovivad teise lepinguosalise territooriumile siseneda ja seal ajutiselt viibida, ei tegele otsemüügiga üldsusele ega ei saa tasu vastuvõtva lepinguosalise territooriumil asuvast allikast ja kes kuuluvad ühte järgmistest kategooriatest:

i) äriteenuste müügiesindajad;

ii) paigaldajad ja hooldajad;

j) „spetsialistid“ – lepinguosalise juriidilises isikus töötavad füüsilised isikud, kellel on ettevõtte tegevusvaldkondade, meetodite või juhtimise seisukohalt olulised eriteadmised; selliste teadmiste hindamisel võetakse peale ettevõtte seisukohalt oluliste teadmiste arvesse ka seda, kas isikul on kõrge kvalifikatsioon, sealhulgas piisav asjakohane töökogemus teatavat laadi töö või tegevuse alal, mis eeldab tehnilisi eriteadmisi, sealhulgas võimalikku kuulumist töötajate hulka, kelle erialal tegutsemiseks on nõutav luba; ning

k) „praktikandid“ – akadeemilist kraadi omavad füüsilised isikud, kes on ajutiselt üle viidud karjäärivõimaluste edendamise eesmärgil või äritegevuse korralduse või meetoditega seotud väljaõppe saamiseks ([66]).

Artikkel 19.3

Ettevõttesiseselt üle viidud töötajad, ettevõtte asutamise eesmärgil ärivisiidil olevad isikud ja investorid

1. Kui 19-A lisas kindlaks määratud asjakohastest tingimustest ja kvalifikatsioonidest ei tulene teisiti, siis lepinguosalised:

a) võimaldavad teise lepinguosalise ettevõttesiseselt üle viidud töötajate, ettevõtte asutamisega seoses ärivisiidil olevate isikute ja investorite sisenemist ja ajutist viibimist;

b) võimaldavad teise lepinguosalise ettevõttesiseselt üle viidud töötajate töötamist oma territooriumil;

c) ei võta kogu oma territooriumil ega üheski territooriumi osas vastu ega jäta kehtima arvuliste kvootide või majanduslike vajaduste testide nõude vormis piiranguid füüsiliste isikute koguarvule, kellel on lubatud siseneda ettevõtte asutamisega seoses ärivisiidil olevate isikute või investoritena või keda võidakse tööle võtta ettevõttesiseselt üle viidud töötajatena konkreetses sektoris, ning

([65]) Suurema selguse huvides olgu märgitud, et see määratlus ei välista juhte, kes ei täida küll otseselt teenuste tegeliku osutamisega seotud ülesandeid, kuid täidavad määratluses kirjeldatud töö käigus ülesandeid, mis on teenuste osutamiseks vajalikud.

([66]) Vastuvõtvalt ettevõttelt võidakse nõuda, et ta esitaks eelnevaks heakskiitmiseks kogu viibimisaega hõlmava õppekava, mis tõendab, et viibimise eesmärk on väljaõpe. Austria, Hispaania, Leedu, Prantsusmaa, Saksamaa, Tšehhi ja Ungari puhul peab väljaõpe olema seotud omandatud akadeemilise kraadiga.

d) kumbki lepinguosaline kohtleb teise lepinguosalise ettevõttesiseselt üle viidud töötajaid, ettevõtte asutamise eesmärgil ärivisiidil olevaid isikuid ja investoreid nende ajutise tema territooriumil viibimise ajal vähemalt sama soodsalt kui oma füüsilisi isikuid sarnastes olukordades.

2. Lubatav riigis viibimise kestus on järgmine:

a) Tšiili puhul kuni kaks aastat, mida võib pikendada ilma alalise elamisloa taotlemise nõudeta, tingimusel et riigis viibimise aluseks olevad tingimused on endiselt täidetud; ning

b) ELi poole puhul juhtide ja spetsialistide puhul kuni kolm aastat; praktikantide ja investorite puhul kuni üks aasta; asutamise eesmärgil ärivisiidil olevate isikute puhul kuni 90 päeva kuue kuu jooksul.

Artikkel 19.4

Lühiajalisel ärivisiidil olevad isikud

1. Kui artikli 17.7 lõikes 2 sätestatud kohaldamisala erandid ning 19-A lisas kindlaks määratud asjaomased tingimused ja kvalifikatsioonid ei näe ette teisiti, lubab lepinguosaline lühiajalisel ärivisiidil olevatel isikutel siseneda oma territooriumile ja seal ajutiselt viibida, ilma et ta nõuaks tööluba, majandusvajaduste testi või muid samalaadse eesmärgiga eelneva heakskiitmise menetlusi.

2. Kui lepinguosalise lühiajalisel ärivisiidil olevad isikud osutavad tarbijale teenust selle lepinguosalise territooriumil, kus nad ajutiselt viibivad, peab kõnealune lepinguosaline kohtlema neid seoses asjaomase teenuse osutamisega vähemalt sama soodsalt kui oma teenuseosutajaid sarnases olukorras.

3. Lubatav viibimise kestus on kuni 90 päeva mis tahes 12-kuulise ajavahemiku jooksul.

Artikkel 19.5

Lepingulised teenuseosutajad ja vabakutselised

1. Kumbki lepinguosaline lubab oma territooriumile sisenda ja seal ajutiselt viibida teise lepinguosalise lepingulistel teenuseosutajatel seoses 19-B lisas kindlaks määratudsektorite, allsektorite ja tegevusega, kui selles kirjeldatud asjaomastes tingimustes ja kvalifikatsioonides ei ole sätestatud teisiti ning eeldusel, et:

a) füüsilised isikud osutavad teenust sellise juriidilise isiku töötajatena, kes on sõlminud teenuslepingu kuni 12 kuuks;

b) teise lepinguosalise territooriumile sisenevad füüsilised isikud on osutanud neid teenuseid punktis a osutatud juriidilise isiku töötajana vähemalt teise lepinguosalise territooriumile sisenemise taotluse esitamisele vahetult eelnenud aasta jooksul ning neil on kõnealuse taotluse esitamise seisuga vähemalt kolmeaastane kutsealane töökogemus, mis on saadud pärast täisealiseks saamist lepingu esemeks olevas tegevusvaldkonnas.

c) teise lepinguosalise territooriumile sisenevatel füüsilistel isikutel peab olema

i) kõrgharidus või kvalifikatsioon, mis tõendab samaväärsel tasemel teadmisi ([67]); ning

ii) kutsekvalifikatsioon, kui seda nõutakse teatud tegevusalal tegutsemiseks vastavalt selle lepinguosalise õigusnormidele, kus teenust osutatakse;

d) füüsiline isik saa teise lepinguosalise territooriumil viibimise ajal teenuste osutamise eest muud tasu kui see töötasu, mida maksab juriidiline isik füüsilise isiku tööandjana; ning

e) käesoleva artikli alusel antud juurdepääs on seotud üksnes lepingu esemeks oleva teenusega ega anna õigust kasutada selle lepinguosalise kutsenimetust, kelle territooriumil teenust osutatakse.

([67]) Kui akadeemiline kraad või kvalifikatsioon ei ole omandatud selle lepinguosalise territooriumil, kus teenust osutatakse, võib see lepinguosaline hinnata, kas see akadeemiline kraad või kvalifikatsioon on tema territooriumil nõutavaga samaväärne.

2. Kumbki lepinguosaline lubab oma territooriumile siseneda ja seal ajutiselt viibida teise lepinguosalise vabakutselistel seoses 19-B lisas kindlaks määratud sektorite, allsektorite ja tegevusega, kui selles kirjeldatud asjaomastes tingimustes ja kvalifikatsioonides ei ole sätestatud teisiti ning eeldusel, et:

a) sõlmitud lepingu kestus ei ületa 12 kuud;

b) füüsilistel isikutel on riiki sisenemise ja seal ajutise viibimise taotluse esitamise kuupäeva seisuga vähemalt kuueaastane erialane töökogemus lepingu objektiks olevas tegevusvaldkonnas;

c) teise lepinguosalise territooriumile sisenevatel füüsilistel isikutel on

i) kõrgharidus või kvalifikatsioon, mis tõendab samaväärsel tasemel teadmisi ([68]); ning

ii) kutsekvalifikatsioonid, kui neid nõutakse teatud tegevusalal tegutsemiseks vastavalt selle lepinguosalise õigusnormidele, kus teenust osutatakse;

d) käesoleva artikli alusel antud juurdepääs on seotud üksnes lepingu esemeks oleva teenusega; see ei anna õigust kasutada selle lepinguosalise kutsenimetust, kelle territooriumil teenust osutatakse.

3. Lepinguosaline ei võta vastu ega jäta kehtima arvuliste kvootide või majanduslike vajaduste testi nõude vormis piiranguid teise lepinguosalise lepinguliste teenuseosutajate või vabakutseliste koguarvule, kellel lubatakse oma territooriumile siseneda ja seal ajutiselt viibida.

4. Lepinguosaline kohtleb teise lepinguosalise lepingulisi teenuseosutajaid ja vabakutselisi seoses nende teenuste osutamisega oma territooriumil vähemalt sama soodsalt kui oma teenuseosutajaid sarnastes olukordades.

5. Lubatav riigis viibimise kestus on järgmine:

a) ELi poole puhul kokku kuni kuus kuud 12-kuulise ajavahemiku või lepingu kehtivusaja jooksul, olenevalt sellest, kumb periood on lühem; ning

b) Tšiili puhul kuni üks aasta, mida võib pikendada järgnevateks perioodideks, tingimusel et riigis viibimise aluseks olevad tingimused on endiselt täidetud.

Artikkel 19.6

Nõuetele mittevastavad meetmed

Niivõrd kui asjaomane meede mõjutab füüsiliste isikute sisenemist või ajutist viibimist ärilisel eesmärgil, ei kohaldata artikli 19.3 lõike 1 punkte c ja d ning artikli 19.5 lõikeid 3 ja 4 järgmise suhtes:

a) lepinguosalise kehtiv nõuetele mittevastav meede järgmistel tasanditel:

i) ELi poole puhul:

A) Euroopa Liidu tasandil, nagu on kindlaks määratud 17-A-1 liites;

B) liikmesriigi keskvalitsuse tasandil, nagu on kindlaks määratud17-A-1 liites;

C) liikmesriigi piirkondliku valitsuse tasandil, nagu on kindlaks määratud 17-A-1 liites; või

D) muu kui punktis C osutatud kohaliku omavalitsuse tasandil; ning

ii) Tšiili puhul:

A) keskvalitsuse tasandil, nagu on kindlaks määratud 17-A-2 liites;

([68]) Kui akadeemiline kraad või kvalifikatsioon ei ole omandatud selle lepinguosalise territooriumil, kus teenust osutatakse, võib see lepinguosaline hinnata, kas see akadeemiline kraad või kvalifikatsioon on tema territooriumil nõutavaga samaväärne.

B) piirkondliku valitsuse tasandil, nagu on kindlaks määratud 17-A-2 liites; või

C) kohaliku omavalitsuse tasandil;

b) käesoleva lõike punktis a nimetatud mittevastava meetme pikendamine või kiire uuendamine;

c) käesoleva artikli punktides a ja b osutatud mittevastavate meetmete muutmine, niivõrd kui muutmisega ei vähendata vahetult enne muutmist olemas olnud meetme vastavust artikli 19.3 lõike 1 punktidele c ja d ning artikli 19.5 lõigetele 3 ja 4; või

d) lepinguosalise mis tahes meede, mis vastab 17-B lisas kindlaks määratud tingimusele või kvalifikatsioonile.

Artikkel 19.7

Läbipaistvus

1. Lepinguosaline teeb üldsusele kättesaadavaks artikli 19.1 lõikes 1 osutatud teabe teise lepinguosalise füüsiliste isikute sisenemise ja ajutise viibimise kohta.

2. Käesoleva artikli lõikes 1 osutatud teave sisaldab vajaduse korral järgmisi andmeid:

a) sisenemise ja ajutise viibimisega seotud viisa, loa või muu samalaadse dokumendi kategooria;

b) nõutavad dokumendid ja täidetavad tingimused;

c) taotluse esitamise viis ja võimalused, kus seda saab esitada, näiteks konsulaaresindustes või internetis;

d) taotluse esitamise lõivud ja taotluse menetlemiseks kuluv ligikaudne aeg;

e) iga käesoleva lõike punktis a kirjeldatud loaliigi kohane pikim viibimisaeg;

f) kõigi võimalike pikendamiste või uuendamiste tingimused;

g) kaasasolevaid ülalpeetavaid isikuid käsitlevad normid;

h) läbivaatamise või edasikaebamise kord ning

i) asjakohased üldkohaldatavad õigusnormid füüsiliste isikute sisenemise ja ajutise viibimise kohta.

3. Seoses käesoleva artikli lõigetes 1 ja 2 osutatud teabega püüab lepinguosaline viivitamata teavitada teist lepinguosalist mis tahes uute nõuete ja menetluste kehtestamisest ning muudatustest nõuetes ja menetlustes, mis mõjutavad esimesena nimetatud lepinguosalise territooriumile sisenemiseks, seal ajutiseks viibimiseks ja vajaduse korral töötamiseks antud loa tulemuslikku kohaldamist.

Artikkel 19.8

Vaidluste lahendamise kohaldamata jätmine

38. peatükki ei kohaldata riiki sisenemise ja seal ajutise viibimise loa andmisest keeldumise suhtes, välja arvatud juhul, kui küsimus puudutab tavapärast tegevust.

20. PEATÜKK

RIIGISISENE REGULEERIMINE

Artikkel 20.1

Kohaldamisala ja mõisted

1. Käesolevat peatükki kohaldatakse lepinguosalise meetmete suhtes, mis on seotud litsentsimisnõuete ja -menetluste, kvalifikatsiooninõuete ja kvalifitseerimismenetluste ning tehniliste standarditega, ([69]) mis mõjutavad:

a) piiriülest teenuste osutamist;

b) teenuse osutamist või muud majandustegevust, mis toimub ettevõtte asutamise või hõlmatud investeeringu käitamise kaudu; või

c) teenuse osutamist lepinguosalise füüsiliste isikute teatavate kategooriate viibimise kaudu teise lepinguosalise territooriumil, nagu on sätestatud artiklis 19.1.

2. Käesolevat peatükki kohaldatakse üksnes neis sektorites, kus lepinguosaline on võtnud peatükkide 17, 18 ja 19 alusel erikohustusi, ja kõnealuste erikohustuste kohaldamise ulatuses.

3. Olenemata lõikest 2, ei kohaldata käesolevat peatükki litsentsimisnõuete ja -menetluste, kvalifikatsiooninõuete ja -menetluste ning tehniliste standardite suhtes, mis on seotud järgmisega:

a) põhikemikaalide ja muude keemiatoodete tootmine;

b) kummitoodete tootmine;

c) plasttoodete tootmine;

d) elektrimootorite, -generaatorite ja trafode tootmine;

e) akude ning primaarelementide ja -patareide tootmine; ning

f) metalli- ning mittemetallijäätmete ja -jääkide ringlussevõtt.

4. Olenemata lõikest 1 ei kohaldata käesolevat peatükki lepinguosalise meetmete suhtes niivõrd, kui need kujutavad endast kohustuste loenditega seotud piiranguid lähtuvalt artiklitest 17.5 ja 17.6, artikli 17.11 lõigetest 1 ja 2, artiklitest 18.4, 18.6 ja 18.7, artikli 18.8 lõigetest 1 ja 2, artikli 19.3 lõikest 1, artikli 19.4 lõikest 2, artikli 19.5 lõikest 1 ning artiklist 19.6.

5. Käesolevas peatükis kasutatakse järgmisi mõisteid:

a) „luba“ – lõike 1 punktides a, b ja c osutatud tegevuse elluviimise luba, mis saadakse menetluse tulemusena, mida taotleja peab järgima, et tõendada vastavust litsentsimisnõuetele, kvalifikatsiooninõuetele või tehnilistele standarditele;

b) „pädev asutus“ – kesk-, piirkondliku või kohaliku tasandi valitsusasutus või kesk-, piirkondliku või kohaliku tasandi valitsusasutuse või -organi delegeeritud ülesandeid täitev valitsusväline organ, kellel on õigus teha otsuseid loa andmise kohta teenuse osutamiseks, sealhulgas ettevõtte asutamise kaudu, või loa andmise kohta muu majandustegevusega tegelemiseks;

c) „litsentsimismenetlus“ – haldus- või menetluseeskiri, mida füüsiline või juriidiline isik peab järgima loa taotlemisel, sealhulgas selle muutmisel või pikendamisel, et tõendada litsentsimisnõuete täitmist;

d) „litsentsimisnõuded“ – kvalifikatsiooninõuete hulka mittekuuluvad sisulised nõuded, millele füüsiline või juriidiline isik peab vastama, et luba saada, muuta või pikendada;

([69]) Suurema selguse huvides olgu märgitud, et käesolevat peatükki kohaldatakse ainult selliste tehniliste standarditega seotud meetmete suhtes, mis mõjutavad teenuskaubandust.

e) „kvalifikatsioonimenetlus“ – haldus- või menetluseeskiri, mida füüsiline või juriidiline isik peab järgima, et tõendada loa saamiseks kehtestatud kvalifikatsiooninõuete täitmist; ning

f) „kvalifikatsiooninõuded“ – sisulised nõuded, mis on seotud füüsilise isiku pädevusega osutada teatavat teenust ja millele füüsiline isik peab vastama, et luba saada, seda muuta või pikendada.

6. Käesolevas peatükis kasutatakse ka artiklis 17.2 ja 18.2 sätestatud mõisteid.

Artikkel 20.2

Litsentsimise ja kvalifitseerimise tingimused

1. Kumbki lepinguosaline tagab, et litsentsimisnõuete, litsentsimismenetluse, kvalifikatsiooninõuete ja kvalifikatsioonimenetlusega seotud meetmed põhinevad kriteeriumidel, mis takistavad pädevaid asutusi kasutamast oma hindamisvolitusi meelevaldselt ([70]).

2. Lõikes 1 osutatud kriteeriumid on:

a) selged;

b) objektiivsed ja läbipaistvad; ning

c) üldsusele ja huvitatud isikutele eelnevalt kättesaadavad.

3. Tehniliste standardite vastuvõtmisel julgustab kumbki lepinguosaline oma pädevaid asutusi võtma vastu tehnilisi standardeid, mis on välja töötatud avatud ja läbipaistvate menetluste käigus, ning julgustab kõiki tehnilisi standardeid välja töötavaid organeid, sh asjaomaseid rahvusvahelisi organisatsioone ([71]), kasutama avatud ja läbipaistvaid menetlusi.

4. Kui lube on, antakse luba välja niipea, kui nõuetekohase läbivaatuse käigus on kindlaks tehtud, et loa saamise tingimused on täidetud.

5. Kui konkreetseks tegevuseks antavate litsentside arv on olemasolevate loodusressursside või tehnilise võimsuse vähesuse tõttu piiratud, kohaldab kumbki lepinguosaline valikumenetlust, mis kindlustab võimalikele kandidaatidele täieliku erapooletuse ja läbipaistvuse, sealhulgas eelkõige piisava teabe menetluse alustamise, läbiviimise ja lõpetamise kohta.

6. Valikumenetluse reeglite kehtestamisel võib kumbki lepinguosaline võtta arvesse õiguspäraseid poliitikaeesmärke, sealhulgas tervise, ohutuse, keskkonnakaitse ja kultuuripärandi säilitamisega seotud kaalutlusi, kui lõikest 5 ei tulene teisiti.

Artikkel 20.3

Litsentsimis- ja kvalifikatsioonimenetlus

1. Litsentsimis- ja kvalifikatsioonimenetlus peab olema selge ja eelnevalt avalikustatud ega tohi endast kujutada teenuse osutamise või muu majandustegevuse piirangut. Kumbki lepinguosaline tagab, et need menetlused ja formaalsused on võimalikult lihtsad ega muuda teenuse osutamist või muud majandustegevust põhjendamatult keeruliseks ega lükka seda edasi.

2. Kui luba on nõutav, avaldab kumbki lepinguosaline viivitamata või teeb muul viisil üldsusele kättesaadavaks teabe, mida taotleja vajab sellise loa saamise, säilitamise, muutmise ja pikendamise nõuete ja korra järgimiseks. Selline teave peab sisaldama järgmist, niivõrd kui see on olemas:

([70]) Suurema selguse huvides olgu märgitud, et selliste kriteeriumide hulka võivad muu hulgas kuuluda pädevus ja suutlikkus osutada teenust või viia ellu muud majandustegevust, sealhulgas teha seda viisil, mis on kooskõlas lepinguosalise regulatiivsete nõuetega, näiteks tervishoiu- ja keskkonnanõuetega. Pädevad asutused võivad otsustada, kui suurt kaalu igale kriteeriumile omistada.

([71]) Mõiste „asjaomased rahvusvahelised organisatsioonid“ viitab rahvusvahelistele organisatsioonidele, mille liikmesus on avatud mõlema lepinguosalise asjaomastele organitele.

a) nõuded ja menetlused;

b) asjaomaste pädevate asutuste kontaktandmed;

c) tasud;

d) tehnilised normid;

e) taotluste kohta tehtud otsuste edasikaebamise või läbivaatamise kord;

f) litsentside ja kvalifikatsioonide tingimuste täitmise järelevalve või tagamise kord;

g) võimalused üldsuse osalemiseks, näiteks ärakuulamise või märkuste esitamise kaudu; ja

h) taotluse menetlemise eeldatav ajakava.

3. Loatasu ([72]), mida taotlejatel tuleb võib-olla maksta, peab olema mõistlik ja läbipaistev ega tohi endast kujutada asjaomase teenuse osutamise või asjaomase majandustegevuse piirangut.

4. Kumbki lepinguosaline tagab, et menetlused, mida pädevad asutused loa andmise käigus kasutavad, ja otsused, mida nad teevad, on kõikide taotlejate suhtes erapooletud. Pädev asutus teeb oma otsuse sõltumatult ega ole aruandekohustuslik ühegi isiku ees, kes osutab sellist teenust või tegeleb sellise majandustegevusega, mille jaoks luba nõutakse.

5. Kui on kehtestatud konkreetsed taotluste esitamise tähtajad, antakse taotlejale mõistlik aeg taotluse esitamiseks. Võimaluse korral peaks pädev asutus elektroonilisi taotlusi vastu võtma samadel autentsustingimustel kui paberkandjal taotlusi.

6. Kui taotlus on esitatud, alustab pädev asutus selle menetlemist asjatult viivitamata. Kumbki lepinguosaline püüab kehtestada taotluse menetlemise soovitusliku ajakava ning tagab taotleja taotluse korral ja põhjendamatu viivituseta, et pädev asutus annab teavet taotluse staatuse kohta. Kumbki lepinguosaline tagab, et taotluse menetlemine, sealhulgas lõpliku otsuse tegemine, viiakse lõpule mõistliku aja jooksul pärast täieliku taotluse esitamise kuupäeva.

7. Kui pädev asutus leiab, et taotlus ei ole täielik, teatab ta sellest võimaluse korral mõistliku tähtaja jooksul pärast taotluse saamist taotlejale ja täpsustab, millist teavet tuleb veel esitada, et taotluse saaks tunnistada täielikuks, ning annab taotlejale võimaluse puudused taotluses kõrvaldada.

8. Pädev asutus aktsepteerib originaaldokumentide asemel dokumentide koopiaid, mis on kinnitatud lepinguosalise õiguse kohaselt, välja arvatud juhul, kui pädev asutus vajab originaaldokumente selleks, et kaitsta tegevusloa andmise protsessi usaldusväärsust.

9. Kui pädev asutus lükkab taotluse tagasi, teatatakse taotlejale sellest kirjalikult ja põhjendamatu viivituseta kas taotleja enda palvel või pädeva asutuse algatusel. Põhimõtteliselt teatatakse taotlejale taotluse tagasilükkamise põhjustest ja otsuse edasikaebamise tähtajast. Taotlejal on lubatud taotlus mõistliku ajavahemiku jooksul uuesti esitada.

10. Kumbki lepinguosaline tagab, et kui luba on antud, jõustub see asjatu viivituseta ja kooskõlas loas määratud tingimustega.

11. Kui loa saamiseks on vaja sooritada eksam, tagab pädev asutus, et sellised eksamid toimuvad mõistliku sagedusega, ja annab taotlejatele piisavalt aega, et taotleda eksami sooritamist.

([72]) Loatasud ei sisalda loodusvarade kasutamise tasusid, enampakkumise, pakkumismenetluse ja muude mittediskrimineerivate kontsessiooni andmise viisidega seotud makseid ega kohustuslikke makseid universaalteenuse osutamise eest.

Artikkel 20.4

Läbivaatamine

Kui GATSi VI artikli lõikega 4 seotud läbirääkimiste tulemused jõustuvad, vaatavad lepinguosalised need tulemused ühiselt läbi. Kui ühise läbivaatamise käigus leitakse, et selliste tulemuste inkorporeerimine käesoleva lepingu käesolevasse osasse parandaks selles sisalduvaid põhimõtteid, otsustavad lepinguosalised ühiselt, kas inkorporeerida sellised tulemused käesoleva lepingu käesolevasse osasse.

Artikkel 20.5

Üldkohaldatavate meetmete haldamine

Kumbki lepinguosaline tagab, et kõiki teenuskaubandust mõjutavaid üldkohaldatavaid meetmeid rakendatakse mõistlikult, objektiivselt ja erapooletult.

Artikkel 20.6

Haldusotsuste edasikaebamine

Kumbki lepinguosaline säilitab või asutab kohtu, vahekohtu või halduskohtu või menetlused, mis kahju kannatanud investori või teenuseosutaja taotluse korral võimaldavad viivitama läbi vaadata haldusotsused, mis mõjutavad ettevõtte asutamist, piiriülest teenuste osutamist või füüsiliste isikute ajutist ärilisel eesmärgil riigis viibimist, ja vajaduse korral kasutada asjakohaseid õiguskaitsevahendeid. Kui kõnealused menetlused sõltuvad asutusest, kellele on usaldatud asjaomase haldusotsuse tegemine, tagab kumbki lepinguosaline, et menetlused näevad ette objektiivse ja erapooletu läbivaatamise.

21. PEATÜKK

KUTSEKVALIFIKATSIOONIDE VASTASTIKUNE TUNNUSTAMINE

Artikkel 21.1

Kutsekvalifikatsioonide vastastikune tunnustamine

1. Käesolev peatükk ei takista lepinguosalist nõudmast, et füüsilistel isikutel peab olema sellel territooriumil, kus tegevust teostatakse, asjaomase tegevusvaldkonna jaoks nõutav kvalifikatsioon või töökogemus.

2. Kumbki lepinguosaline julgustab oma territooriumil tegutsevaid asjaomase tegevusvaldkonna kutseorganisatsioone või ametiasutusi välja töötama ja esitama artiklis 18.10 osutatud teenuste ja investeeringute allkomiteele ühiseid soovitusi kutsekvalifikatsioonide vastastikuse tunnustamise kohta. Ühistele soovitustele tuleb lisada tõenditel põhinev hinnang järgmise kohta:

a) kavandatava kutsekvalifikatsioonide vastastikuse tunnustamise kokkuleppe (edaspidi „vastastikuse tunnustamise kokkulepe“) majanduslik väärtus; ning

b) vastavate kordade kokkusobivus, st mil määral on kummagi lepinguosalise kohaldatavad tegevuslubade, litsentsimise, tegevuse ja sertifitseerimise nõuded omavahel kooskõlas.

3. Pärast ühise soovituse kättesaamist vaatab teenuste ja investeeringute allkomitee selle kooskõla käesoleva lepingu käesoleva osaga mõistliku aja jooksul läbi. Pärast sellist läbivaatamist võib kõnealune allkomitee töötada välja otsuse vastastikuse tunnustamise kokkuleppe kohta, et määrata kindlaks 21-B lisas sätestatud vastastikuse tunnustamise kord või seda muuta, ja soovitada ühisnõukogul see otsus artikli 8.5 lõike 1 punkti a kohaselt vastu võtta ([73]).

([73]) Suurema selguse huvides olgu märgitud, et vastastikuse tunnustamise kokkuleppe tulemusel ei tunnustata kutsekvalifikatsioone automaatselt, vaid nähakse mõlema lepinguosalise ühistes huvides ette tingimused, mille kohaselt pädevad asutused kvalifikatsioone tunnustavad.

4. Käesoleva artikli lõikes 3 osutatud kokkuleppega nähakse ette ELi poolel omandatud kutsekvalifikatsioonide ja Tšiilis omandatud kutsekvalifikatsioonide tunnustamise tingimused 17., 18., 19. või 26. peatükiga hõlmatud tegevuse korral.

5. Kui töötatakse välja käesoleva artikli lõikes 2 osutatud ühiseid soovitusi ja kui ühisnõukogu hindab, kas võtta vastu käesoleva artikli lõikes 3 osutatud kokkulepe, võetakse arvesse 21-A lisas sätestatud suuniseid kutsekvalifikatsioonide tunnustamise kokkulepete kohta.

22. PEATÜKK

KÄTTETOIMETAMISTEENUSED

Artikkel 22.1

Kohaldamisala ja mõisted

1. Käesolevas peatükis on esitatud õigusraamistiku põhimõtted, mis on kohaldatavad kõikide kättetoimetamisteenuste suhtes.

2. Käesolevas peatükis kasutatakse järgmisi mõisteid:

a) „kättetoimetamisteenused“ – posti- ja kulleri- või kiirkulleriteenused, sealhulgas postisaadetiste kogumine, sortimine, vedu ja kättetoimetamine;

b) „kiirkulleriteenused“ – postisaadetiste kogumine, sortimine, vedu ja kättetoimetamine kiiremini ja usaldusväärsemalt, mis võib hõlmata selliseid lisaväärtuselemente nagu kogumine lähtekohast, isiklik kättetoimetamine adressaadile, saadetise liikumise jälgimine, sihtkoha ja adressaadi muutmise võimalus veo ajal või kättesaamiskinnitus;

c) „kiirpostiteenused“ – rahvusvahelised kiirkulleriteenused, mida osutatakse Express Mail Service Cooperative'i kaudu, mis on Ülemaailmse Postiliidu määratud postiettevõtjate vabatahtlik ühendus;

d) „litsents“ – luba, mille pädev reguleeriv asutus annab üksikule kättetoimetamisteenuse osutajale ja milles on kindlaks määratud kättetoimetamisteenuste sektorile omased menetlused, kohustused ja nõuded;

e) „postisaadetis“ – saadetis, mis oma lõplikul kujul kaalub kuni 31,5 kg ja mida veab mis tahes liiki avalik-õiguslik või eraõiguslik kättetoimetamisteenuste osutaja ning mis võib sisaldada kirja, postipakki, ajalehte või kataloogi;

f) „postimonopol“ – ainuõigus osutada kindlaksmääratud kättetoimetamisteenuseid lepinguosalise territooriumil vastavalt selle lepinguosalise õigusele; ning

g) „universaalteenus“ – kindlaksmääratud kvaliteediga kättetoimetamisteenuse püsiv osutamine kõikjal selle lepinguosalise territooriumil kõikidele kasutajatele vastuvõetava hinnaga.

Artikkel 22.2

Universaalteenus

1. Kummalgi lepinguosalisel on õigus kindlaks määrata, millise universaalteenuse osutamise kohustuse ta soovib säilitada. Kumbki lepinguosaline, kes säilitab universaalteenuse osutamise kohustuse, haldab seda läbipaistvalt, mittediskrimineerivalt ja erapooletult kõikide kättetoimetamisteenuse osutajate puhul, kelle suhtes kohustus kehtib.

2. Kui lepinguosaline nõuab, et sissetuleva kiirpostiteenuse osutamine toimuks universaalteenuse alusel, ei kohtle ta seda teenust soodsamalt kui muid rahvusvahelisi kiirkulleriteenuseid.

Artikkel 22.3

Turgu moonutavate tavade vältimine

Kumbki lepinguosaline tagab, et ei kättetoimetamisteenuste osutajad, kelle suhtes kehtib universaalteenuse osutamise kohustus, ega postimonopolid ei kasuta turgu moonutavaid tavasid, nagu

a) universaalteenuse osutamise kohustuse hulka kuuluva teenuse osutamisest või postimonopolist saadud tulu kasutamine selleks, et ristsubsideerida kiirkulleriteenuse või sellise kättetoimetamisteenuse osutamist, mis ei kuulu universaalteenuse osutamise kohustuse hulka; või

b) tarbijate, näiteks ettevõtete, suurpostitajate või konsolideerijate põhjendamatu eristamine seoses tariifide või muude tingimustega selliste teenuste puhul, mis kuuluvad universaalteenuse osutamise kohustuse või postimonopoli hulka.

Artikkel 22.4

Load

1. Kui lepinguosaline nõuab kättetoimetamisteenuste osutamiseks loa olemasolu, teeb ta üldsusele kättesaadavaks järgmise teabe:

a) kõik litsentsimisnõuded ja ajavahemik, mis tavaliselt on vajalik litsentsitaotluse kohta otsuse tegemiseks, ning

b) litsentsi tingimused.

2. Litsentsiga seotud menetlused, kohustused ja nõuded peavad olema läbipaistvad, mittediskrimineerivad ja põhinema objektiivsetel kriteeriumidel.

3. Kui pädev asutus tegevusloa taotluse tagasi lükkab, teatab ta taotlejale kirjalikult tegevusloa andmisest keeldumise põhjustest. Kumbki lepinguosaline kehtestab või säilitab apellatsioonimenetluse organi kaudu, mis on litsentsi taotlemise menetluses osalevatest pooltest sõltumatu. Kõnealune organ võib olla erikohus või kohus.

Artikkel 22.5

Reguleerivate asutuste sõltumatus

1. Kumbki lepinguosaline tagab, et ükski kättetoimetamisteenuste reguleerimise eest vastutav asutus ei ole aruandekohustuslik ühegi kättetoimetamisteenuse osutaja ees ning et reguleeriva asutuse otsused ja menetlused on erapooletud, mittediskrimineerivad ja läbipaistvad kõigi tema territooriumil asuvate turuosaliste suhtes.

2. Kumbki lepinguosaline tagab, et kättetoimetamisteenuste reguleerimise eest vastutav asutus täidab oma ülesandeid õigeaegselt ning et tal on piisavad rahalised ja inimressursid.

23. PEATÜKK

TELEKOMMUNIKATSIOONITEENUSED

Artikkel 23.1

Kohaldamisala

1. Käesolevas peatükis on sätestatud õigusraamistiku põhimõtted telekommunikatsioonivõrkude ja -teenuste pakkumiseks, mis on liberaliseeritud vastavalt 17. ja 18. peatükile.

2. Käesolevat peatükki ei kohaldata teenuste suhtes, mille kaudu pakutakse telekommunikatsioonivõrkude ja -teenuste abil edastatavat sisu või teostatakse selle sisu suhtes toimetusvastutust.

Artikkel 23.2

Mõisted

Käesolevas peatükis kasutatakse järgmisi mõisteid:

a) „seotud vahendid“ – telekommunikatsioonivõrgu või -teenusega seotud teenused, füüsiline taristu ja muud vahendid, mis võimaldavad või toetavad teenuste osutamist kõnealuse võrgu või teenuse kaudu või võivad seda teha ning mille hulka võivad kuuluda ehitised või ehitiste sissepääsud, hoonesisesed juhtmestikud, antennid, tornid ja muud tugikonstruktsioonid, kaablikanalisatsioon, juhtmed, mastid, pääsuluugid ja kaablikapid;

b) „olulised vahendid“ – üldkasutatava telekommunikatsioonivõrgu või -teenuse vahendid:

   i) mida pakub ainult üks või valdavalt üks teenuseosutaja või piiratud arv teenuseosutajaid ja

   ii) mille asendamine teenuse osutamiseks ei ole majanduslikult või tehniliselt teostatav;

c) „vastastikune sidumine“ – selliste üldkasutatavate telekommunikatsioonivõrkude ühendamine, mida kasutavad samad või erinevad telekommunikatsioonivõrkude või -teenuste pakkujad, et võimaldada ühe teenuseosutaja kasutajatel suhelda sama või teise teenuseosutaja kasutajatega või kasutada teise teenuseosutaja osutatavaid teenuseid, olenemata sellest, kas neid teenuseid osutavad asjaomased teenuseosutajad või muu teenuseosutaja, kellel on võrgule juurdepääs;

d) „internetiühenduse teenused“ – üldkasutatavad telekommunikatsiooniteenused, mis võimaldavad lepinguosalise territooriumil juurdepääsu internetile ja seega ühendust praktiliselt kõigi internetiga ühendatud lõpp-punktidega, olenemata kasutatavast võrgutehnoloogiast ja lõppseadmest;

e) „püsiliin“ – telekommunikatsiooniteenused või -vahendid, sealhulgas virtuaalsed teenused või vahendid, millega kasutajale eraldatakse läbilaskevõime kahe või enama kindlaksmääratud punkti vahel sihtotstarbeliseks kasutamiseks või kättesaadavaks tegemiseks;

f) „peamine teenuseosutaja“ – telekommunikatsioonivõrkude või -teenuste pakkuja, kes selle tõttu, et olulised vahendid on tema kontrolli all, või oma turupositsiooni kasutades võib oluliselt mõjutada asjaomasel telekommunikatsioonivõrkude või -teenuste turul osalemise tingimusi hinna ja pakkumise osas;

g) „võrguelemendid“ – telekommunikatsiooniteenuse osutamisel kasutatavad vahendid või seadmed, sealhulgas nende vahendite või seadmetega pakutavad omadused, funktsioonid ja võimalused;

h) „numbri liikuvus“ –

   i) ELi poole puhul taotluse esitanud abonendi võimalus säilitada püsivõrgu liini puhul samas kohas sama kategooria üldkasutatavate telekommunikatsiooniteenuste osutaja vahetamise korral olemasolev telefoninumber, ilma et see kahjustaks kvaliteeti, usaldusväärsust ja mugavust; ning

   ii) Tšiili puhul lõppkasutaja võimalus säilitada taotluse korral üldkasutatavate telekommunikatsiooniteenuste osutajate vahetamise korral olemasolev telefoninumber, ilma et see kahjustaks kvaliteeti, usaldusväärsust ja mugavust;

i) „üldkasutatav telekommunikatsioonivõrk“ – telekommunikatsioonivõrk, mida kasutatakse üksnes või peamiselt üldkasutatavate telekommunikatsiooniteenuste osutamiseks võrgu lõpp-punktide vahel;

j) „üldkasutatav telekommunikatsiooniteenus“ – üldsusele pakutav telekommunikatsiooniteenus;

k) „abonent“ – füüsiline või juriidiline isik, kes on sõlminud üldkasutatavate telekommunikatsiooniteenuste osutajaga lepingu selliste teenuste osutamise kohta;

l) „telekommunikatsioon“ – signaalide edastamine ja vastuvõtmine elektromagnetiliste vahendite abil;

m) „telekommunikatsioonivõrk“ – ülekandesüsteemid ja vajaduse korral kommutatsiooni- või marsruutimisseadmed ning muud vahendid, sealhulgas mitteaktiivsed võrguelemendid, mis võimaldavad signaale edastada ja vastu võtta kaabli, raadio-, optiliste või muude elektromagnetiliste vahendite abil;

n) „telekommunikatsiooni reguleeriv asutus“ – asutus või asutused, millele lepinguosaline on teinud ülesandeks käesoleva peatükiga hõlmatud telekommunikatsioonivõrkude ja -teenuste reguleerimise ([74]);

o) „telekommunikatsiooniteenus“ – teenus, mis seisneb tervikuna või peamiselt signaalide, sealhulgas ringhäälingusignaalide edastamises ja vastuvõtmises telekommunikatsioonivõrkude, sealhulgas ringhäälinguks kasutatavate võrkude kaudu;

p) „universaalteenus“ – kindlaksmääratud kvaliteediga teenuste miinimumkogum, mis tuleb teha kättesaadavaks kõigile kasutajatele lepinguosalise territooriumil, olenemata nende geograafilisest asukohast, ja taskukohase hinnaga; ning

q) „kasutaja“ – füüsiline või juriidiline isik, kes kasutab üldkasutatavat telekommunikatsioonivõrku või -teenust.

Artikkel 23.3

Telekommunikatsiooni reguleeriv asutus

1. Kumbki lepinguosaline tagab, et tema telekommunikatsiooni reguleeriv asutus on telekommunikatsioonivõrkude, -teenuste või -seadmete pakkujatest õiguslikult eraldiseisev ja funktsionaalselt sõltumatu ning et tema telekommunikatsiooni reguleeriva asutuse otsused ja kasutatavad menetlused on kõikide turul osalejate suhtes erapooletud.

2. Lepinguosaline, kes säilitab telekommunikatsioonivõrkude, -teenuste või -seadmete pakkujate suhtes omandiõiguse või kontrolli nende üle, tagab telekommunikatsiooni reguleeriva funktsiooni tõhusa struktuurilise eraldatuse omandi või kontrolliga seotud toimingutest.

3. Telekommunikatsiooni reguleerivate asutuste sõltumatuse ja erapooletuse huvides tagab kumbki lepinguosaline, et tema telekommunikatsiooni reguleerival asutusel ei ole finantshuve ega käitaja- või juhirolli üheski telekommunikatsioonivõrkude, -teenuste ega -seadmete pakkujas.

4. Kumbki lepinguosaline tagab, et telekommunikatsioonivõrkude, -teenuste ja -seadmete pakkujad ei mõjuta telekommunikatsiooni reguleeriva asutuse otsuseid ega menetlusi.

5. Kumbki lepinguosaline tagab, et tema telekommunikatsiooni reguleerival asutusel on regulatiivne võim ja järelevalvevolitused ning piisavad rahalised ja inimressursid, et täita käesolevas peatükis sätestatud kohustuste täitmise tagamiseks talle määratud ülesandeid. Sellist võimu tuleb teostada läbipaistvalt ja õigeaegselt. Need ülesanded avaldatakse hõlpsasti juurdepääsetaval ja arusaadaval kujul, eelkõige juhul, kui kõnealuste ülesannete täitmine on määratud mitmele organile.

6. Kumbki lepinguosaline peab andma oma telekommunikatsiooni reguleerivale asutusele õiguse tagada, et telekommunikatsioonivõrkude ja -teenuste pakkujad esitavad talle taotluse korral viivitamata kogu teabe, sealhulgas finantsteabe, mida telekommunikatsiooni reguleeriv asutus vajab, et täita oma ülesandeid kooskõlas käesoleva peatükiga. Esitatavat teavet töödeldakse kooskõlas konfidentsiaalsusnõuetega.

7. Kumbki lepinguosaline tagab, et telekommunikatsioonivõrkude või -teenuste kasutajal ja pakkujal, keda telekommunikatsiooni reguleeriva asutuse otsus mõjutab, on õigus vaidlustada see otsus telekommunikatsiooni reguleerivast asutusest ja teistest otsusest mõjutatud pooltest sõltumatus apellatsiooniasutuses. Kuni kaebuse lahendamiseni jääb telekommunikatsiooni reguleeriva asutuse otsus kehtima, välja arvatud juhul, kui selle asutuse lepinguosalise õiguse kohaselt kohaldatakse ajutisi meetmeid.

([74]) Suurema selguse huvides olgu märgitud, et telekommunikatsiooni reguleerivad asutused on kõik asutused, kellele lepinguosaline on teinud ülesandeks käesolevas peatükis sätestatud kohustuste täitmise.

Artikkel 23.4

Tegevusluba telekommunikatsioonivõrkude või -teenuste pakkumiseks

1. Kui lepinguosaline nõuab telekommunikatsioonivõrkude või -teenuste pakkumiseks luba, määrab ta mõistliku ajavahemiku, mida telekommunikatsiooni reguleeriv asutus tavaliselt vajab loataotluse kohta otsuse tegemiseks, teatab sellest taotlejale läbipaistval viisil ja püüab teha taotluse kohta otsuse teatavakstehtud tähtaja jooksul ([75]).

2. Kõik loa andmise kriteeriumid ja kohaldatavad menetlused peavad olema võimalikult lihtsad, objektiivsed, läbipaistvad, mittediskrimineerivad ja proportsionaalsed. Kõik loale kehtestatud ja sellega seotud kohustused ja tingimused peavad olema mittediskrimineerivad, läbipaistvad, proportsionaalsed ja seotud pakutavate teenustega.

3. Kumbki lepinguosalise tagab, et taotlejale esitatakse tegevusloa andmisest keeldumise või tegevusloa kehtetuks tunnistamise või pakkujaspetsiifiliste tingimuste kehtestamise põhjused kirjalikult. Sellise keeldumise, kehtetuks tunnistamise või tingimuste kehtestamise korral peab taotlejal olema võimalik pöörduda apellatsiooniasutuse poole.

4. Pakkujatelt nõutavad haldustasud peavad olema objektiivsed, läbipaistvad, mittediskrimineerivad ja proportsionaalsed halduskuluga, mida põhjendatult kantakse käesolevas peatükis sätestatud kohustuste haldamisel, kontrollimisel ja täitmise tagamisel ([76]).

Artikkel 23.5

Vastastikune sidumine

Ilma et see piiraks artikli 23.9 kohaldamist, tagab kumbki lepinguosaline, et tema territooriumil üldkasutatavate telekommunikatsioonivõrkude või -teenuste pakkujal on õigus ja teise üldkasutatavate telekommunikatsioonivõrkude või -teenuste pakkuja taotluse korral ka kohustus pidada läbirääkimisi vastastikuse sidumise üle eesmärgiga pakkuda oma territooriumil üldkasutatavaid telekommunikatsioonivõrke või -teenuseid.

Artikkel 23.6

Juurdepääs ja kasutamine

1. Kumbki lepinguosaline tagab, et igale teise lepinguosalise teenuseosutajale võimaldatakse juurdepääs üldkasutatavatele telekommunikatsioonivõrkudele või -teenustele ning nende kasutamine mõistlikel ja mittediskrimineerivatel ([77]) tingimustel kooskõlas muu hulgas lõigetega 2–5.

2. Kumbki lepinguosaline tagab, et teise lepinguosalise teenuseosutajatel on juurdepääs igale tema territooriumil või piiriüleselt pakutavale üldkasutatavale telekommunikatsiooniteenusele, sealhulgas püsiliinidele, ning kui lõikest 5 ei tulene teisiti, tagab, et sellistel teenuseosutajatel on lubatud sel eesmärgil

a) osta või rentida ja liita terminali- või muid seadmeid, mis ühendatakse võrku ja mis on vajalikud nende teenuste osutamiseks;

b) ühendada renditud või nende omandis olevad püsiliinid üldkasutatavate telekommunikatsioonivõrkudega või muu telekommunikatsiooniteenuse osutaja renditud või omandis olevate püsiliinidega; ning

c) kasutada enda valitud operatsiooniprotokolle, et osutada mis tahes muid teenuseid kui need, mida on vaja, et tagada telekommunikatsiooniteenuste kättesaadavus üldsusele.

([75]) Suurema selguse huvides olgu märgitud, et käesolev artikkel ei takista lepinguosalist lubamast telekommunikatsioonivõrkude või -teenuste pakkumist lihtsalt sellest teatades, ilma et tuleks oodata telekommunikatsiooni reguleeriva asutuse otsust.

([76]) Haldustasude hulka ei kuulu maksed piiratud ressursside kasutamise õiguse eest ega kohustuslikud maksed universaalteenuse osutamise eest.

([77]) Käesoleva artikli kohaldamisel tähendab „mittediskrimineeriv“ enamsoodustusrežiimi kohtlemist ja võrdset kohtlemist, nagu on määratletud artiklites 17.9, 17.11, 18.4 ja 18.5, samuti tingimusi, mis ei ole vähem soodsad kui need, mida sarnases olukorras võimaldatakse mis tahes teistele sarnaste üldkasutatavate telekommunikatsioonivõrkude või -teenuste kasutajatele.

3. Kumbki lepinguosaline tagab, et teise lepinguosalise teenuseosutaja võib kasutada üldkasutatavaid telekommunikatsioonivõrke ja -teenuseid teabe edastamiseks tema territooriumil või piiriüleselt, sealhulgas ettevõttesiseseks sideks, samuti juurdepääsuks kummagi lepinguosalise territooriumil andmebaasides sisalduvale või muul viisil masinloetaval kujul salvestatud teabele.

4. Olenemata lõikest 3 võib lepinguosaline võtta selliseid meetmeid, mis on vajalikud teabevahetuse turvalisuse ja konfidentsiaalsuse tagamiseks, arvestades nõuet, mille kohaselt neid meetmeid ei rakendata nii, et need kujutaksid endast meelevaldse või õigustamatu diskrimineerimise vahendeid või teenuskaubanduse varjatud piiranguid.

5. Kumbki lepinguosaline tagab, et üldkasutatavatele telekommunikatsioonivõrkudele ja -teenustele juurdepääsu ja nende kasutamise suhtes ei kehtestata muid tingimusi kui need, mis on vajalikud selleks, et

a) tagada üldkasutatavate telekommunikatsioonivõrkude ja -teenuste pakkujate avalike teenuste osutamise kohustused, eelkõige nende suutlikkus teha oma teenused üldsusele kättesaadavaks; või

b) kaitsta üldkasutatavate telekommunikatsioonivõrkude ja -teenuste tehnilist terviklikkust.

Artikkel 23.7

Telekommunikatsioonialaste vaidluste lahendamine

1. Kumbki lepinguosaline tagab, et telekommunikatsioonivõrkude või -teenuste pakkujate vahelise vaidluse korral, mis on seotud käesolevast peatükist tulenevate õiguste või kohustustega, teeb tema telekommunikatsiooni reguleeriv asutus vaidluses osaleva poole taotlusel vaidluse lahendamiseks siduva otsuse mõistliku aja jooksul.

2. Kumbki lepinguosaline tagab, et telekommunikatsiooni reguleeriva asutuse otsus tehakse üldsusele kättesaadavaks, võttes arvesse tema õigusnormide kohast äriteabe konfidentsiaalsuse nõuet. Telekommunikatsiooni reguleeriv asutus esitab vaidluses osalevatele pooltele kõik otsuse põhjendused. Vaidluses osalevatel pooltel on õigus see otsus artikli 23.3 lõike 7 kohaselt edasi kaevata.

3. Kumbki lepinguosaline tagab, et lõigetes 1 ja 2 osutatud kord ei takista kumbagi vaidluses osalevat poolt pöördumast kohtusse kooskõlas lepinguosalise õigusnormidega.

Artikkel 23.8

Peamiste teenuseosutajate suhtes kohaldatavad konkurentsi tagamise meetmed

Kumbki lepinguosaline võtab või jätab kehtima asjakohased meetmed, et üldkasutatavate telekommunikatsioonivõrkude ja -teenuste pakkujad, kes kas üksi või üheskoos moodustavad peamise teenuseosutaja, ei saaks alustada või jätkata konkurentsivastast tegevust, sealhulgas:

a) konkurentsivastase ristsubsideerimise kasutamine;

b) konkurentidelt saadud teabe kasutamine konkurentsivastasel viisil ja

c) sellise tehnilisi vahendeid käsitleva teabe ja asjakohase kommertsteabe varjamine teiste teenuseosutajate eest, mis on neile teenuste osutamiseks vajalik.

Artikkel 23.9

Vastastikune sidumine peamiste teenuseosutajatega

1. Kumbki lepinguosaline tagab, et peamised teenuseosutajad, kes pakuvad üldkasutatavaid telekommunikatsioonivõrke või -teenuseid, võimaldavad vastastikust sidumist võrgu igas punktis, kus see on tehniliselt teostatav. Peamised teenuseosutajad tagavad sellise vastastikuse sidumise

a) mittediskrimineerivatel tingimustel (sealhulgas tariifide, tehniliste standardite ja spetsifikatsioonide, kvaliteedi ja hoolduse osas) ning kvaliteediga, mis ei ole halvem kui see, mida pakutakse peamise teenuseosutaja enda või tema tütarettevõtjate või muude sidusettevõtjate samasuguste teenuste puhul;

b) õigeaegselt ning läbipaistvatel, majanduslikku teostatavust silmas pidades mõistlikel ja piisavalt eristatud tingimustel, sealhulgas tariifide, tehniliste standardite, spetsifikatsioonide, kvaliteedi ja hoolduse osas, et teenuseosutaja ei peaks maksma võrguelementide ega vahendite eest, mida ta osutatava teenuse jaoks ei vaja; ja

c) taotluse korral lisaks võrgu lõpp-punktidele, mida pakutakse enamikule kasutajatest, ka muudes punktides tasu eest, mis kajastab vajalike lisarajatiste ehitamise kulusid.

2. Kumbki lepinguosaline teeb üldsusele kättesaadavaks menetlused, mida kohaldatakse peamise teenuseosutajaga vastastiku sidumise suhtes.

3. Kumbki lepinguosaline tagab, et peamised teenuseosutajad teevad vastavalt vajadusele üldsusele kättesaadavaks kas oma vastastikuse sidumise lepingud või vastastikuse sidumise standardpakkumised.

Artikkel 23.10

Juurdepääs peamiste teenuseosutajate olulistele vahenditele

Kumbki lepinguosaline annab oma telekommunikatsiooni reguleerivale asutusele õiguse nõuda, et tema territooriumil asuv peamine teenuseosutaja teeb oma olulised vahendid üldkasutatava telekommunikatsioonivõrgu või -teenuste osutamiseks kättesaadavaks telekommunikatsioonivõrkude või -teenuste pakkujatele mõistlikel ja mittediskrimineerivatel tingimustel, välja arvatud juhul, kui telekommunikatsiooni reguleeriva asutuse kogutud faktide ja turu hindamise põhjal ei ole see tõhusa konkurentsi saavutamiseks vajalik. Peamise teenuseosutaja oluliste vahendite hulka võivad kuuluda võrguelemendid, püsiliiniteenused ja nendega seotud vahendid.

Artikkel 23.11

Piiratud ressursid

1. Kumbki lepinguosaline tagab, et piiratud ressursside, sealhulgas raadiospektri, numbrite ja trassirajamisõiguste jaotamine ja kasutusõiguste andmine on avatud, objektiivne, õigeaegne, läbipaistev, mittediskrimineeriv ja proportsionaalne ning vastab üldise huvi eesmärkidele. Kasutusõigustega seotud menetlused, tingimused ja kohustused põhinevad objektiivsetel, läbipaistvatel, mittediskrimineerivatel ja proportsionaalsetel kriteeriumidel.

2. Kumbki lepinguosaline tagab, et teave eraldatud sagedusalade jooksva kasutamise kohta tehakse avalikult kättesaadavaks, kuid valitsuse erieesmärkideks eraldatud raadiospektri täpsustamist ei nõuta.

3. Lepinguosalise spektri jaotamise ja eraldamise ning sageduste haldamise meetmed ei ole iseenesest vastuolus artiklitega 17.8 ja 18.7. Sellest tulenevalt jääb kummalegi lepinguosalisele õigus kehtestada ja kohaldada spektri ja sageduste haldamise meetmeid, mis võivad piirata telekommunikatsiooniteenuste osutajate arvu, tingimusel et seda tehakse kooskõlas käesoleva lepingu käesoleva osaga. Siia hulka kuulub võimalus võtta sagedusala eraldamisel arvesse olemasolevaid ja tulevasi vajadusi ning spektri kättesaadavust.

Artikkel 23.12

Numbri liikuvus

Kumbki lepinguosaline tagab, et tema territooriumil asuvad üldkasutatavate telekommunikatsiooniteenuste osutajad tagavad õigeaegselt mõistlikel tingimustel numbri liikuvuse.

Artikkel 23.13

Universaalteenus

1. Kummalgi lepinguosalisel on õigus kindlaks määrata, mis liiki universaalteenuse osutamise kohustusi ta soovib säilitada, ning otsustada nende kohustuste ulatuse ja rakendamise üle.

2. Universaalteenuse osutamise kohustusi ei käsitata iseenesest konkurentsivastastena, kui neid hallatakse proportsionaalsel, läbipaistval, objektiivsel ja mittediskrimineerival viisil. Selliste kohustuste haldamine peab olema konkurentsi suhtes neutraalne ega tohi olla koormavam, kui on lepinguosalise kindlaks määratud universaalteenuse jaoks vaja.

3. Kumbki lepinguosaline tagab, et universaalteenuse osutajate määramise menetlused on avatud kõigile üldkasutatavate telekommunikatsioonivõrkude või -teenuste pakkujatele, ning määrab universaalteenuse osutajad kindlaks tõhusa, läbipaistva ja mittediskrimineeriva mehhanismi abil.

4. Kui lepinguosaline otsustab rahastada universaalteenuse osutamist teenuseosutaja poolt, tagab ta, et selline rahastus ei ületa universaalteenuse osutamise kohustusest tulenevat netokulu.

Artikkel 23.14

Teabe konfidentsiaalsus

1. Kumbki lepinguosaline tagab, et telekommunikatsioonivõrkude või -teenuste pakkujad, kes saavad artiklite 23.5, 23.6, 23.9 või 23.10 kohaste kokkulepete üle peetavate läbirääkimiste käigus mõnelt teiselt telekommunikatsioonivõrkude või -teenuste pakkujalt konfidentsiaalset teavet, kasutavad seda teavet üksnes selleks otstarbeks, mille jaoks see on antud, ning peavad alati kinni selle teabe konfidentsiaalsuse tagamise nõudest.

2. Kumbki lepinguosaline tagab telekommunikatsioonivõrkude ja -teenuste kaudu toimuva telekommunikatsiooni ja sellega seotud andmeliikluse andmete konfidentsiaalsuse, eeldusel et meetmeid, mida ta selleks võtab, ei kohaldata viisil, mis kujutaks endast meelevaldset või õigustamatut diskrimineerimist või teenuskaubanduse varjatud piiranguid.

Artikkel 23.15

Välisaktsiaosalus

Ärilise kohaloleku kaudu telekommunikatsioonivõrkude või -teenuste, v.a avalik-õigusliku raadioringhäälingu pakkumise suhtes ei kehtesta lepinguosaline ühisettevõtte nõudeid ega piira väliskapitali osalust välisaktsiaosaluse suurima lubatud protsendimääraga või üksiku välisinvesteeringu või kõigi välisinvesteeringute maksimaalse lubatud kogusummaga.

Artikkel 23.16

Avatud ja mittediskrimineeriv internetiühendus

1. Kumbki lepinguosaline võtab vastu ja jätab kehtima meetmed tagamaks, et internetiühenduse teenuste osutajad võimaldavad nende teenuste kasutajatel pääseda ligi oma valitud teabele, sisule ja teenustele ning neid levitada.

2. Lõige 1 ei piira lepinguosalise õigusnormide kohaldamist, mis on seotud kõnealuses lõikes osutatud teabe, sisu või teenuste seaduslikkusega.

3. Olenemata lõikest 1 võivad internetiühenduse teenuste osutajad rakendada mittediskrimineerivaid ([78]), mõistlikke, läbipaistvaid ja proportsionaalseid võrguhaldusmeetmeid, mis on kooskõlas lepinguosalise õigusnormidega.

4. Kumbki lepinguosaline võtab vastu ja jätab kehtima meetmed tagamaks, et internetiühenduse teenuste osutajad võimaldavad nende teenuste kasutajatel kasutada enda valitud seadmeid, tingimusel et sellised seadmed ei kahjusta muude seadmete, võrgu ega võrgu kaudu pakutavate teenuste turvalisust.

([78]) Võttes arvesse lepinguosalise õigusnormides sätestatud erandeid.

Artikkel 23.17

Rahvusvaheline mobiilside rändlus

1. Lepinguosalised püüavad teha koostööd rahvusvaheliste mobiilsideteenuste läbipaistvate ja mõistlike rändlustasude edendamiseks viisil, mis võib aidata edendada lepinguosalistevahelise kaubanduse kasvu ja suurendada tarbijate heaolu.

2. Kumbki lepinguosaline võib rahvusvaheliste rändlustasude ja rändlusteenuste tehnoloogiliste alternatiivide läbipaistvuse ja konkurentsivõime suurendamiseks võtta näiteks järgmisi meetmeid:

a) tagada, et teave jaehindade kohta on üldsusele kergesti kättesaadav; ning

b) vähendada takistusi rändlusteenuste tehnoloogiliste alternatiivide kasutamisel, mille puhul ühe lepinguosalise kasutajad, kes külastavad teise lepinguosalise territooriumi, saaksid seal juurdepääsu telekommunikatsiooniteenustele oma valitud seadet kasutades.

24. PEATÜKK

RAHVUSVAHELISED MERETRANSPORDITEENUSED

Artikkel 24.1

Kohaldamisala, mõisted ja põhimõtted

1. Käesolevas peatükis sätestatakse rahvusvaheliste meretransporditeenuste liberaliseerimise põhimõtted vastavalt 17., 18. ja 19. peatükile.

2. Käesolevas peatükis, 17., 18. ja 19. peatükis ning 17-A, 17-B ja 17-C lisas kasutatakse järgmisi mõisteid:

a) „konteinerjaama- ja depooteenused“ – toimingud, mis seisnevad konteinerite hoiustamises sadamaaladel või sisemaal, et neid täis või tühjaks laadida, neid remontida ja neid saadetise jaoks ette valmistada;

b) „tollivormistusteenused“ või „tollimaakleri teenused“ – toimingud, mis seisnevad kaubasaadetiste impordi, ekspordi või transiidiga seotud tolliformaalsuste sooritamises teise isiku nimel, olenemata sellest, kas see on teenuseosutaja põhitegevus või täiendab tema põhitegevust;

c) „uksest ukseni või mitmeliigiline transport“ – veose transport, mille korral kasutatakse rohkem kui üht transpordiliiki, sh rahvusvahelist merevedu, ning mis toimub üheainsa veodokumendi alusel;

d) „fiiderteenus“ – lepinguosalise territooriumist väljapoole jäävasse sihtkohta suunduva rahvusvahelise veose, eelkõige konteinerlasti meritsi ette- ja edasivedu lepinguosalise territooriumil asuvate sadamate vahel;

e) „ekspedeerimisteenus“ – tegevus, mis seisneb lastisaatjate nimel veotegevuse korraldamises ja järelevalves veo- ja abiteenuste tellimise, dokumentide koostamise ja äriteabe andmise kaudu;

f) „rahvusvaheline veos“ – veos, mida transporditakse ühe lepinguosalise territooriumil asuva sadama ja teise lepinguosalise või kolmanda riigi sadama vahel, või ühe liikmesriigi ja teise liikmesriigi sadamate vahel;

g) „rahvusvahelised mereveoteenused“ – reisijate või lasti transport merelaevadega ühe lepinguosalise sadama ja teise lepinguosalise või kolmanda riigi sadama vahel, sealhulgas otselepingute alusel muude transporditeenuste osutajatega, et tagada uksest ukseni või mitmeliigiline transport üheainsa veodokumendi alusel, kuid mitte selliste muude transporditeenuste osutamine;

h) „laevade agenteerimisteenused“ – toimingud, mis seisnevad asjaomases geograafilises piirkonnas ühe või enama laevaliini või laevandusettevõtja ärihuvide esindamises agendina järgmistel eesmärkidel:

i) meretranspordi ja sellega seotud teenuste turustamine ja müük pakkumise tegemisest arve esitamiseni, meretranspordi veokirjade väljastamine ettevõtjate nimel, vajalike abiteenuste ost ja edasimüük, dokumentide koostamine ja äriteabe andmine; või

ii) ettevõtjate nimel tegutsemine, korraldades vajaduse korral laevade sadamaskäike ja lasti vastuvõtmist;

i) „meretranspordi abiteenused“ – mereveoste käitlemisteenused, tollivormistusteenused, konteinerjaama- ja depooteenused, laevade agenteerimisteenused ja mereveoste ekspedeerimisteenused; ning

j) „mereveoste käitlemisteenus“ – stividorettevõtjate, sealhulgas terminalioperaatorite tegevus, välja arvatud otsene kaitöötajate tegevus, juhul kui nende töö on korraldatud stividor- ja terminaliettevõtjatest sõltumatult; mõiste alla kuulub järgmise tegevuse korraldamine ja järelevalve:

i) laevade lastimine ja lossimine;

ii) veoste kinnitamine ja kinnitustest lahtivõtmine ning

iii) veoste vastuvõtmine või väljastamine ning enne lastimist või pärast lossimist hoiustamine.

3. Võttes arvesse rahvusvaheliste meretransporditeenuste liberaliseerimise praegust taset lepinguosaliste vahel, kohaldatakse järgmisi põhimõtteid:

a) lepinguosalised rakendavad tõhusalt põhimõtet, mis tagab kaubanduslikel ja mittediskrimineerivatel alustel piiramatu juurdepääsu rahvusvahelisele mereveoturule ja -kaubandusele; ning

b) kumbki lepinguosaline võimaldab laevadele, mis sõidavad teise lepinguosalise lipu all või mida käitavad teise lepinguosalise teenuseosutajad, vähemalt sama soodsaid tingimusi kui oma laevadele, sealhulgas seoses juurdepääsuga sadamatele, sadamate taristu ja teenuste ning meretranspordi abiteenuste kasutamisega ning sellega seotud tasude ja lõivude, tolliteenuste, kaikohtade ning peale- ja mahalaadimisvahenditega.

4. Lõikes 3 nimetatud põhimõtete rakendamisel lepinguosalised:

a) ei kehtesta meretransporditeenuste, sealhulgas puist- ja vedellastivedude ja liinivedude lepingutes, mis nad tulevikus kolmandate riikidega sõlmivad, lastijaotusklausleid ja kaotavad mõistliku tähtaja jooksul lastijaotusklauslid, kui need sisalduvad varasemates lepingutes, ning

b) kaotavad alates käesoleva lepingu jõustumiskuupäevast ühepoolsed meetmed ning haldus-, tehnilised ja muud takistused, mis võivad varjatult piirata rahvusvaheliste meretransporditeenuste vaba pakkumist või põhjustada selles valdkonnas ebavõrdset kohtlemist, ning hoiduvad edaspidi neid kehtestamast.

5. Kumbki lepinguosaline lubab teise lepinguosalise rahvusvaheliste meretransporditeenuste osutajatel asutada oma territooriumil ettevõtte ja käitada seda, lähtudes 17-A, 17-B ja 17-C lisas esitatud erikohustuste loendis sätestatud tingimustest.

6. Kumbki lepinguosaline teeb teise lepinguosalise rahvusvaheliste meretransporditeenuste osutajatele mõistlikel ja mittediskrimineerivatel tingimustel kättesaadavaks järgmised sadamateenused: lootsiteenused, puksiirabi, toiduainete, kütuse ja veega varustamine, prügi ja ballastvee kõrvaldamine, sadamakapteni teenused, navigeerimisabi, laeva tööks vajalikud maismaa-tugiteenused, sealhulgas side-, vee- ja elektrivarustus, avariiremondirajatised ning reidi-, kai- ja sildumisteenused.

7. Kumbki lepinguosaline lubab teise lepinguosalise rahvusvaheliste meretransporditeenuste osutajatel paigutada ümber nende omanduses olevaid või renditud tühje konteinereid, mida ei veeta tasu eest lastina, Tšiili sadamate vahel või liidu liikmesriigi sadamate vahel.

25. PEATÜKK

FINANTSTEENUSED

Artikkel 25.1

Kohaldamisala

1. Käesolevat peatükki kohaldatakse meetme suhtes, mille lepinguosaline on vastu võtnud või mille ta jätab kehtima seoses järgmisega:

a) teise lepinguosalise finantsasutused;

b) teise lepinguosalise investorid ja nende investorite investeeringud finantsasutustesse lepinguosalise territooriumil; või

c) piiriülene finantsteenuste kaubandus.

2. Suurema selguse huvides olgu märgitud, et 17. peatükki kohaldatakse meetme suhtes, mis:

a) on seotud lepinguosalise investoriga ja selle investori investeerinuga finantsteenuste osutajasse, mis ei ole finantsasutus; ning

b) muu kui finantsteenuste osutamisega seotud meede, mis on seotud lepinguosalise investoriga või selle investori investeeringuga finantsasutusse teise lepinguosalise territooriumil.

3. 17. ja 18. peatüki sätteid kohaldatakse käesoleva peatüki kohaldamisalasse kuuluvate meetmete suhtes ainult sellisel määral, mil need sätted on inkorporeeritud käesolevasse peatükki ja muudetud selle osaks.

4. Artiklid 17.5, 17.16–17.23 ja 18.9 inkorporeeritakse käesolevasse peatükki ja muudetakse selle osaks.

5. 17. peatüki D jagu inkorporeeritakse käesolevasse peatükki ja muudetakse selle osaks üksnes väidete osas, et lepinguosaline on rikkunud artiklit 17.16, 17.17, 17.18, 17.19, 17.20, 17.21, artikli 25.3 lõiget 2 või artikli 25.5 lõiget 2.

6. Käesolevat peatükki ei kohaldata meetme suhtes, mille lepinguosaline on vastu võtnud või mille ta jätab kehtima seoses järgmisega:

a) keskpanga, rahandusasutuse või mõne muu avalik-õigusliku üksuse tegevus raha- või valuutakursipoliitika osana;

b) tegevus või teenused, mis moodustavad riikliku pensioni- või sotsiaalkindlustussüsteemi osa; või

c) tegevus või teenused lepinguosalise nimel lepinguosalise tagatisega või kasutades lepinguosalise rahalisi ressursse, sealhulgas tema avaliku sektori asutuste omi.

7. Olenemata lõikest 6, kohaldatakse käesolevat peatükki ulatuses, milles lepinguosaline lubab oma finantsasutustel lõike 6 punktis b või c osutatud tegevust teha või teenuseid osutada, konkureerides avalik-õigusliku üksuse või finantsasutusega.

8. Artikleid 25.3 ja 25.5–25.9 ei kohaldata riigihangete suhtes.

9. Artikleid 25.3 ja 25.5–25.8 ei kohaldata lepinguosalise antud subsiidiumide, sealhulgas valitsuse toetatavate laenude, tagatiste ja kindlustuse suhtes.

Artikkel 25.2

Mõisted

Käesolevas peatükis ja 25. lisas kasutatakse järgmisi mõisteid:

a) „lepinguosalise piiriüleste finantsteenuste osutaja“ – lepinguosalise isik, kes tegeleb finantsteenuste osutamisega selle lepinguosalise territooriumil ja soovib osutada või osutab finantsteenust selle teenuse piiriülese osutamise teel;

b) „piiriülene finantsteenuste osutamine“ või „piiriülene finantsteenuste kaubandus“ – finantsteenuste osutamine:

i) ühe lepinguosalise territooriumilt teise lepinguosalise territooriumile või

ii) lepinguosalise territooriumil selle lepinguosalise isiku poolt teise lepinguosalise teenusetarbijale;

c) „finantsasutus“ – ühe või mitme finantsteenuse osutaja, kes on seoses nende teenuste osutamisega reguleeritud kui finantsasutus või kelle kui finantsasutuse üle tehakse järelevalvet selle lepinguosalise õiguse kohaselt, kelle territooriumil on tema asukoht, sealhulgas ühe lepinguosalise territooriumil asuv sellise finantsteenuste osutaja filiaal, mille peakontor asub teise lepinguosalise territooriumil;

d) „finantsteenus“ – rahalise iseloomuga teenus, sealhulgas kindlustus ja kindlustusega seotud teenused, pangandus- ja muud finantsteenused (välja arvatud kindlustus). Finantsteenuste hulka kuulub järgmist liiki tegevus:

i) kindlustus ja kindlustusega seotud teenused:

A) otsekindlustus (sealhulgas kaaskindlustus):

1) elukindlustus; ning

2) kahjukindlustus;

B) edasikindlustus ja retrotsessioon;

C) kindlustuse vahendamine, näiteks tegevus maakleri ja kindlustusagendina; ja

D) kindlustuse lisateenused, nagu nõustamine, kindlustusmatemaatika, riskihindamine ja kahjukäsitlus; ning

ii) panga- ja muud finantsteenused (välja arvatud kindlustus):

A) hoiuste ja muude tagasimakstavate rahaliste vahendite vastuvõtmine üldsuselt;

B) iga liiki laenamine, sealhulgas tarbijakrediit, hüpoteeklaen, faktooring ja äritehingute finantseerimine;

C) kapitalirent;

D) kõik makse- ja rahaedastusteenused, sealhulgas krediit-, makse- ja deebetkaardid, reisitšekid ja pangavekslid;

E) tagatis- ja garantiitehingud;

F) kauplemine oma või klientide arvel kas börsil, börsivälisel turul või mõnel muul viisil järgmisega:

1) rahaturu instrumendid (sealhulgas tšekid, vekslid, hoiusesertifikaadid);

2) välisvaluuta;

3) tuletistooted, sealhulgas futuurid ja optsioonid;

4) valuutakursi ja intressimäära instrumendid, sealhulgas sellised finantsinstrumendid nagu vahetustehingud ja intressiforvardid;

5) vabalt võõrandavad väärtpaberid; või

6) muud vabalt kaubeldavad maksevahendid ja finantsvarad, sealhulgas väärismetallikangid;

G) osalemine igat liiki väärtpaberite emissioonides, sealhulgas väärtpaberite emissiooni tagamine ja väärtpaberite paigutamine agendina kas riiklikus või erasektoris, ja selle tegevusega seotud teenuste osutamine;

H) rahamaakleri tegevus;

I) vara haldamine, nagu sularahahaldus ja portfelli valitsemine, kõik ühisinvesteeringute valitsemise vormid, pensionifondi haldamine ning deponeerimis-, hoiustamis- ja usaldusteenused;

J) finantsvarade, sealhulgas väärtpaberite, tuletistoodete ja teiste vabalt kaubeldavate maksevahenditega seotud arveldus- ja kliirimisteenused;

K) finantsteabe vahendamine ja edastamine ning finantsandmete töötlemine ja asjakohase tarkvara pakkumine ning

L) nõustamis-, vahendamis- ja muud finantsabiteenused seoses alapunktides A–K loetletud tegevusega, sealhulgas krediidiinfo ja -analüüs, investeeringute ja väärtpaberiportfelliga seotud uuringud ja nõustamine ning nõustamine äriühingute omandamise ja restruktureerimise ning strateegia küsimustes;

e) „lepinguosalise teenuseosutaja“ – lepinguosalise füüsiline või juriidiline isik, kes soovib osutada või osutab finantsteenust, välja arvatud avalik-õiguslik üksus;

f) „investeering“ – artikli 17.2 alapunktiga k määratletud investeering, välja arvatud käesoleva peatüki ja 25. lisa kohaldamisel „laenude“ ja „võlainstrumentide“ osas järgmiselt:

i) finantsasutusele antud laen või finantsasutuse väljastatud võlainstrument on investeering üksnes juhul, kui lepinguosaline, kelle territooriumil finantsasutus asub, kohtleb seda regulatiivse kapitalina; ning

ii) finantsasutuse väljastatud laen või finantsasutuse omanduses olev võlainstrument, mis ei ole alapunktis i osutatud finantsasutusele antud laen või finantsasutuse väljastatud võlainstrument, ei ole investeering;

suurema selguse huvides olgu märgitud, et piiriülese finantsteenuste osutaja väljastatud laen või tema omanduses olev võlainstrument, mis ei ole finantsasutusele antud laen või finantsasutuse väljastatud võlainstrument, on 17. peatüki kohaldamisel investeering, kui see laen või võlainstrument vastab artikli 17.2 punktis k esitatud „investeeringu“ määratluses olevatele kriteeriumidele;

g) „lepinguosalise investor“ – ühe lepinguosalise füüsiline või juriidiline isik, kes püüab teha, teeb või on teinud investeeringu teise lepinguosalise territooriumil asuvasse finantsasutusse;

h) „lepinguosalise juriidiline isik“ –

i) ELi poole puhul: Euroopa Liidu või vähemalt ühe selle liikmesriigi õiguse alusel asutatud või organiseeritud juriidiline isik, kes tegeleb Euroopa Liidu territooriumil sisulise äritegevusega ([79]); ning

ii) Tšiili puhul: Tšiili õiguse alusel asutatud või organiseeritud juriidiline isik, kes tegeleb Tšiili territooriumil sisulise äritegevusega;

i) „uus finantsteenus“ – finantsilist laadi teenus, sealhulgas olemasolevate ja uute toodetega või toote kättetoimetamisviisiga seotud teenused, mida ükski finantsteenuste osutaja lepinguosalise territooriumil ei osuta, kuid mida osutatakse teise lepinguosalise territooriumil;

j) „avalik-õiguslik üksus“ –

([79]) Vastavalt WTO-le saadetud teatisele Euroopa Ühenduse asutamislepingu kohta (WT/REG39/1) peab ELi pool „tegelikku ja püsivat seost“ liikmesriigi majandusega, nagu see on sätestatud ELi toimimise lepingu artiklis 54, samaväärseks mõistega „sisuline äritegevus“.

i) lepinguosalise valitsus, keskpank või rahandusasutus või lepinguosalise omanduses olev või tema kontrollitav üksus, mille peamine ülesanne on täita valitsuse või valitsustegevusega seotud ülesandeid, välja arvatud peamiselt kaubanduslikel tingimustel finantsteenuseid osutav institutsioon; või

ii) erasektori üksus, mis täidab ülesandeid, mis on tavaliselt keskpangal või rahandusasutusel; ning

k) „iseregulatsiooniorgan“ – valitsusväline organ, sealhulgas väärtpaberi- või futuuribörs või -turg, kliiringuasutus või muu organisatsioon või ühendus, millel on õigusakti alusel või keskvalitsuse, piirkondliku või omavalitsuse või ametiasutuse poolt delegeerituna reguleerimis- või järelevalvevolitused finantsteenuste osutajate või finantsasutuste üle, kui see on asjakohane.

Artikkel 25.3

Võrdne kohtlemine

1. Kumbki lepinguosaline kohtleb teise lepinguosalise finantsasutustesse investeerivaid investoreid ja ettevõtteid, mis kujutavad endast investeeringuid finantsasutustesse, seoses nende asutamisega vähemalt sama soodsalt, nagu ta kohtleb sarnastes olukordades ([80]) enda finantsasutustesse investeerivaid investoreid ja nende ettevõtteid, mis on finantsasutused.

2. Kumbki lepinguosaline kohtleb teise lepinguosalise finantsasutustesse investeerivaid investoreid ja nende investeeringuid finantsasutustesse seoses nende tegevusega vähemalt sama soodsalt, nagu ta kohtleb sarnastes olukordades ([81]) enda finantsasutustesse investeerivaid investoreid ja nende investeeringuid finantsasutustesse.

3. Kohtlemine, mida lepinguosaline peab lõigete 1 ja 2 kohaselt võimaldama, tähendab:

a) Tšiili piirkondliku või kohaliku omavalitsuse puhul vähemalt sama soodsat kohtlemist kui kõige soodsam kohtlemine, mida see valitsemistasand võimaldab sarnastes olukordades oma territooriumil Tšiili finantsasutustesse investeerivatele investoritele ja nende investeeringutele finantsasutustesse;

b) liikmesriigi valitsuse puhul vähemalt sama soodsat kohtlemist kui kõige soodsam kohtlemine, mida see valitsus võimaldab sarnastes olukordades oma territooriumil selle liikmesriigi finantsasutustesse investeerivatele investoritele ja nende investeeringutele finantsasutustesse ([82]).

Artikkel 25.4

Riigihanked

1. Kumbki lepinguosaline tagab, et teise lepinguosalise finantsasutusi, mis on asutatud tema territooriumil, koheldakse vähemalt sama soodsalt kui tema enda finantsasutusi sarnastes olukordades seoses meetmetega, mis käsitlevad kaupade või teenuste ostmist hankeüksuse poolt valitsuse ülesannete täitmiseks.

2. Käesolevas artiklis sätestatud võrdse kohtlemise kohustuse täitmise suhtes kohaldatakse artiklis 28.3 sätestatud julgeoleku- ja ülderandeid.

([80]) Suurema selguse huvides olgu märgitud, et see, kas kohtlemist võimaldatakse „sarnastes olukordades“, nõuab juhtumi- ja faktipõhist analüüsi ning sõltub olukordadest tervikuna.

([81]) Suurema selguse huvides olgu märgitud, et see, kas kohtlemist võimaldatakse „sarnastes olukordades“, nõuab juhtumi- ja faktipõhist analüüsi ning sõltub olukordadest tervikuna.

([82]) Suurema selguse huvides olgu märgitud, et liikmesriigi valitsuse võimaldatav kohtlemine hõlmab vajaduse korral piirkondliku ja kohaliku omavalitsuse tasandit.

Artikkel 25.5

Enamsoodustusrežiim

1. Kumbki lepinguosaline kohtleb teise lepinguosalise finantsasutustesse investeerivaid investoreid ja nende ettevõtteid, mis kujutavad endast investeeringuid finantsasutusse, seoses nende asutamisega vähemalt sama soodsalt, nagu ta kohtleb sarnastes olukordades ([83]) finantsasutustesse investeerivaid kolmanda riigi investoreid ja nende ettevõtteid, mis on finantsasutused.

2. Kumbki lepinguosaline kohtleb teise lepinguosalise finantsasutustesse investeerivaid investoreid ja nende investeeringuid finantsasutustesse seoses nende tegevusega vähemalt sama soodsalt, nagu ta kohtleb sarnastes olukordades ([84]) finantsasutustesse investeerivaid kolmanda riigi investoreid ja nende investeeringuid finantsasutustesse.

3. Lõikeid 1 ja 2 ei tõlgendata nii, nagu kohustaksid need lepinguosalist laiendama teise lepinguosalise finantsasutustesse investeerivatele investoritele või nende investeeringutele finantsasutustesse mis tahes kohtlemist tulenevalt meetmetest, millega nähakse ette standardite tunnustamine, sealhulgas füüsilisele isikule või ettevõttele majandustegevuseks tegevusloa, litsentsi või sertifikaadi andmise standardite või kriteeriumide või usaldatavusnõuete tunnustamine.

4. Suurema selguse huvides olgu märgitud, et lõigetes 1 ja 2 osutatud kohtlemise hulka ei kuulu investeerimisvaidluste lahendamise menetlused ega mehhanismid, mis on sätestatud muudes rahvusvahelistes investeerimislepingutes või kaubanduslepingutes. Muude rahvusvaheliste lepingute või kaubanduslepingute sisulised sätted iseenesest ei kujuta endast lõigetes 1 ja 2 osutatud kohtlemist ega saa seega põhjustada käesoleva artikli rikkumist, kui lepinguosaline ei ole meetmeid võtnud ega kehtima jätnud. Meetmed, mida lepinguosalise nende sisuliste sätete alusel võtab, võivad endast kujutada käesoleva artikli kohast kohtlemist ja seega põhjustada käesoleva artikli rikkumise.

Artikkel 25.6

Turulepääs

1. Liidete 25-1 ja 25-2 B jaos loetletud sektorites või allsektorites, kus on võetud turulepääsu kohustusi, ei võta lepinguosaline vastu ega jäta kehtima kogu oma territooriumil ega üheski selle territooriumi osas meedet seoses teise lepinguosalise investori turulepääsuga finantsasutuste asutamise või tegevuse kaudu ning:

a) piirab finantsasutuste arvu kas arvuliste kvootide, monopolide, teenuse ainuosutajate või majandusvajaduste testi nõude kaudu;

b) piirab finantsteenuste tehingute või vara üldväärtust arvuliste kvootide või majandusvajaduste testi nõude kaudu;

c) piirab finantsteenustealaste tehingute koguarvu või finantsteenuste üldmahtu, väljendatuna kinnitatud arvuliste ühikutena kvootides või majandusvajaduste testi nõudena;

d) piirab selliste füüsiliste isikute koguarvu, keda võib rakendada teatavas finantsteenuste sektoris või keda finantsasutus võib rakendada ja kes on vajalikud ning otseselt seotud konkreetse finantsteenuse osutamisega, arvuliste kvootide või majandusvajaduste testi nõude kaudu; või

e) millega piiratakse või nõutakse juriidilise isiku või ühisettevõtte konkreetseid vorme, mille kaudu finantsasutus võib teenust osutada.

2. Suurema selguse huvides olgu märgitud, et käesolev artikkel ei takista lepinguosalist nõudmast, et finantsasutus osutaks teatud finantsteenuseid eraldi juriidilise isiku kaudu, kui lepinguosalise õiguse kohaselt ei tohi finantsasutuse pakutavaid finantsteenuseid osutada ühe ja sama üksuse kaudu.

([83]) Suurema selguse huvides olgu märgitud, et see, kas kohtlemist võimaldatakse „sarnastes olukordades“, nõuab juhtumi- ja faktipõhist analüüsi ning sõltub olukordadest tervikuna.

([84]) Suurema selguse huvides olgu märgitud, et see, kas kohtlemist võimaldatakse „sarnastes olukordades“, nõuab juhtumi- ja faktipõhist analüüsi ning sõltub olukordadest tervikuna.

Artikkel 25.7

Piiriülene finantsteenuste osutamine

1. Artiklid 18.4, 18.5, 18.6 ja 18.7 inkorporeeritakse käesolevasse peatükki ja muudetakse selle osaks ning neid kohaldatakse piiriüleste finantsteenuste osutajate suhtes, kes osutavad liidete 25-1 ja 25-2 A jaos kindlaks määratud finantsteenuseid.

2. Lepinguosaline lubab oma territooriumil asuvatel isikutel ja oma füüsilistel isikutel olenemata asukohast osta finantsteenuseid teise lepinguosalise piiriüleste finantsteenuste osutajatelt, kelle asukoht on tema territooriumil. See kohustus ei nõua, et lepinguosaline lubaks niisugustel teenuseosutajatel tegeleda oma territooriumil äritegevusega või müügipakkumisi teha. Selle kohustuse tähenduses võib lepinguosaline määratleda mõisted „äritegevusega tegelema“ ja „müügipakkumisi tegema“, tingimusel et need mõisted ei ole vastuolus käesoleva artikli lõikega 1.

3. Ilma et see piiraks piiriülese finantsteenuste kaubanduse usaldatavusnõuete kohaldamist, võib lepinguosaline kehtestada teise lepinguosalise piiriüleste finantsteenuste osutajate ja finantsinstrumentide suhtes registreerimis- või loanõude.

Artikkel 25.8

Kõrgem juhtkond ja juhatus

Lepinguosaline ei nõua, et teise lepinguosalise finantsasutus, mis on asutatud tema territooriumil, nimetaks juhatuse või kõrgema juhtkonna liikmetena, nt tegevjuhtide või juhtidena ametisse teatava kodakondsusega füüsilisi isikuid.

Artikkel 25.9

Toimimisnõuded

1. Lepinguosaline ei tohi seoses lepinguosalise või kolmanda riigi finantsasutuse asutamisega või tegevusega selle lepinguosalise territooriumil kehtestada või pöörata täitmisele järgmisi nõudeid või kohustusi:

a) eksportida kaupa või teenust teataval tasemel või teatava protsendimäära ulatuses;

b) saavutada omamaise sisu teatav tase või protsendimäär;

c) osta ja kasutada oma territooriumil toodetud kaupu või osutatud teenuseid või anda eelis sellistele kaupadele või teenustele või osta kaupu või teenuseid oma territooriumil asuvatelt füüsilistelt isikutelt või ettevõtetelt;

d) siduda impordi maht või väärtus mis tahes viisil ekspordi mahu või väärtusega või sellise finantsasutusega seotud välisvaluuta sissevoolu summaga;

e) piirata sellise finantsasutuse toodetavate kaupade või osutatavate teenuste müüki oma territooriumil, sidudes sellise müügi mis tahes viisil oma ekspordi mahu või väärtusega või välisvaluuta sissevooluga;

f) anda tehnoloogia, tootmisprotsess või muud konfidentsiaalsed teadmised üle oma territooriumil asuvale füüsilisele isikule või ettevõttele;

g) tarnida kaupa, mida ta toodab, või teenuseid, mida ta osutab konkreetse piirkondliku turu või maailmaturu jaoks, ainult selle lepinguosalise territooriumilt;

h) paigutada peakontor, mis on sellel finantsasutusel maailma teatava piirkonna jaoks, mis on laiem kui selle lepinguosalise territoorium, või maailmaturu jaoks, oma territooriumile;

i) palgata kindel arv või protsent oma kodanikke; või

j) piirata eksporti või ekspordiks müüki.

2. Lepinguosaline ei tohi seada oma territooriumil seoses lepinguosalise või kolmanda riigi finantsasutuse asutamise või tegevusega eelise saamise või jätkuva saamise tingimuseks ühegi järgmise nõude täitmist:

a) saavutada omamaise sisu teatav tase või protsendimäär;

b) osta ja kasutada oma territooriumil toodetud kaupu või osutatud teenuseid või anda eelis sellistele kaupadele või teenustele või osta kaupu või teenuseid oma territooriumil asuvatelt füüsilistelt isikutelt või ettevõtetelt;

c) siduda impordi maht või väärtus mis tahes viisil ekspordi mahu või väärtusega või sellise finantsasutusega seotud välisvaluuta sissevoolu summaga;

d) piirata sellise finantsasutuse toodetavate kaupade või osutatavate teenuste müüki oma territooriumil, sidudes sellise müügi mis tahes viisil oma ekspordi mahu või väärtusega või välisvaluuta sissevooluga; või

e) piirata eksporti või ekspordiks müüki.

3. Lõiget 2 ei tõlgendata nii, nagu takistaks see lepinguosalist seadmast oma territooriumil lepinguosalise investori või kolmanda riigi finantsasutuse asutamise või tegevusega seotud eelise saamise või jätkuva saamise tingimuseks vastavust nõudele paigutada tootmine selle lepinguosalise territooriumile või osutada teenust, koolitada või palgata töötajaid, ehitada või laiendada teatavaid rajatisi või viia läbi teadus- ja arendustegevust selle lepinguosalise territooriumil.

4. Lõike 1 punkti f ei kohaldata, kui

a) lepinguosaline lubab intellektuaalomandi õiguse kasutamist vastavalt TRIPS-lepingu artiklitele 31 või 31*bis* või võtab vastu või jätab kehtima andmete või ärisaladuse alla kuuluva teabe avaldamist nõudvad meetmed, mis kuuluvad TRIPS-lepingu artikli 39 lõike 3 kohaldamisalasse ja on sellega kooskõlas; või

b) nõude või kohustuse kehtestab või pöörab täitmisele kohus, halduskohus või konkurentsiasutus, et kõrvaldada kohtu- või haldusmenetluse tulemusena kindlaks tehtud tava, mis kujutab endast lepinguosalise konkurentsiõiguse rikkumist.

5. Lõike 1 punkte a, b ja c ning lõike 2 punkte a ja b ei kohaldata kaupade või teenuste kvalifitseerumisnõuete suhtes seoses ekspordi edendamise ja välisabi programmides osalemisega.

6. Lõike 2 punkte a ja b ei kohaldata importiva lepinguosalise kehtestatud nõuete suhtes, mis on seotud soodustariifide või sooduskvootide kohaldamiseks vajaliku kaupade sisuga.

7. Suurema selguse huvides olgu märgitud, et käesolevat artiklit ei tõlgendata nii, nagu kohustaks see lepinguosalist lubama osutada konkreetset teenust piiriüleselt, kui ta võtab vastu või jätab kehtima sellise teenuse osutamise suhtes piirangud või keelud, mis on kooskõlas 25. lisas loetletud sektorite, allsektorite või tegevusvaldkondade suhtes kehtestatud reservatsioonide, tingimuste või kvalifikatsioonidega.

8. Käesolev artikkel ei piira lepinguosalise kohustusi, mis on võetud WTO asutamislepingu alusel.

Artikkel 25.10

Nõuetele mittevastavad meetmed

1. Artikleid 25.3, 25.5, 25.7, 25.8, ja 25.9 ei kohaldata järgmise suhtes:

a) kehtiv nõuetele mittevastav meede, mille jätab kehtima:

i) ELi poole puhul:

A) Euroopa Liit, nagu on sätestatud liite 25-1 C jaos;

B) liikmesriigi keskvalitsus, nagu on sätestatud liite 25-1 C jaos;

C) liikmesriigi piirkondlik omavalitsus, nagu on sätestatud liite 25-1 C jaos; või

D) kohalik omavalitsus; ning

ii) Tšiili puhul:

A) keskvalitsus, nagu on sätestatud liite 25-2 C jaos;

B) piirkondlik omavalitsus, nagu on sätestatud liite 25-2 C jaos; või

C) kohalik omavalitsus;

b) käesoleva lõike punktis a nimetatud mittevastava meetme pikendamine või kiire uuendamine; või

c) käesoleva lõike punktis a nimetatud mittevastava meetme muutmine sel määral, et muudatus ei vähenda meetme, nagu see oli olemas vahetult enne muutmist, vastavust artiklile 25.3, 25.5, 25.7, 25.8 või 25.9.

2. Artikleid 25.3, 25.5, 25.7, 25.8 ja 25.9 ei kohaldata lepinguosalise meetmete suhtes, mis on seotud sektorite, allsektorite või tegevusega, mille see lepinguosaline on kandnud vastavalt kas liite 25-1 või liite 25-2 D jakku.

3. Lepinguosaline ei nõua ühegi meetme alusel, mis võetakse vastu pärast käesoleva lepingu jõustumiskuupäeva ja on hõlmatud kas liite 25-1 või liite 25-2 D jaoga, et teise lepinguosalise investor peab tulenevalt tema kodakondsusest müüma või muul viisil võõrandama meetme jõustumise ajal olemasoleva finantsasutuse.

4. Artiklit 25.6 ei kohaldata lepinguosalise meetmete suhtes, mis on seotud sektorite, allsektorite või tegevusega, mille see lepinguosaline on kandnud vastavalt kas liite 25-1 või liite 25-2 B jakku.

5. Kui lepinguosaline on sätestanud 17-A või 17-B lisas reservatsiooni artikli 17.9, 17.11, 17.12, 17.13, 18.4 või 18.5 suhtes, kujutab reservatsioon endast vajaduse korral ühtlasi reservatsiooni artikli 25.3, 25.5, 25.7, 25.8 või 25.9 suhtes, niivõrd kui reservatsioonis sätestatud meede, sektor, allsektor või tegevus on hõlmatud käesoleva peatükiga.

Artikkel 25.11

Usaldatavusnõuetega seotud erand

1. Ükski käesoleva lepingu säte ei keela lepinguosalisel võtta vastu või jätta kehtima meetmeid usaldatavusnõuetega seotud põhjustel, nagu:

a) investorite, hoiustajate, kindlustusvõtjate või selliste isikute kaitse, kelle suhtes finantsteenuse osutajal on usaldussuhtest tulenev kohustus; või

b) lepinguosalise finantssüsteemi terviklikkuse ja stabiilsuse tagamine.

2. Kui niisugused meetmed on vastuolus käesoleva lepingu käesoleva osa muude sätetega, ei kasutata neid lepinguosalise käesoleva lepingu käesolevast osast tulenevate ülesannete või kohustuste vältimise vahendina.

Artikkel 25.12

Teabe käsitlemine

Ühtegi käesoleva lepingu käesoleva osa sätet ei tõlgendata nii, nagu oleks lepinguosaline kohustatud avalikustama üksikklientide äritegevuse või kontodega seotud teavet või avaliku sektori asutuste valduses olevat salajast või ärisaladuse alla kuuluvat teavet.

Artikkel 25.13

Riigisisesed õigusnormid ja läbipaistvus

1. Lepinguosalise meetmete suhtes, mis kuuluvad käesoleva peatüki kohaldamisalasse, ei kohaldata 20. peatükki, välja arvatud artikli 20.1 lõike 5 punktid c–f, ega 36. peatükki.

2. Kumbki lepinguosaline teeb praktilises ulatuses ja oma õigusega kooskõlas oleval viisil järgmist:

a) avaldab eelnevalt:

i) üldkohaldatavad õigusnormid, mida ta kavatseb vastu võtta käesoleva peatüki kohaldamisalasse kuuluvates küsimustes; või

ii) dokumendid, milles on piisavalt üksikasju selliste võimalike uute õigusnormide kohta, et võimaldada huvitatud isikutel ja teisel lepinguosalisel hinnata, kas ja kuidas need võivad oluliselt mõjutada nende huve;

b) annab huvitatud isikutele ja teisele lepinguosalisele piisava võimaluse esitada märkusi punktis a osutatud kavandatavate õigusnormide või dokumentide kohta;

c) võtab punkti b kohaselt esitatud märkusi arvesse; ning

d) jätab mõistliku ajavahemiku punkti a alapunkti i kohase õigusnormide avaldamise ja kuupäeva vahele, millest alates peavad finantsteenuste osutajad neid järgima.

3. Käesolevat artiklit kohaldatakse lepinguosalise meetmete suhtes, mis on seotud litsentsimisnõuete ja -menetlustega ning kvalifikatsiooninõuete ja -menetlustega, ning ainult sektorites, mille suhtes lepinguosaline on võtnud käesoleva peatüki alusel erikohustusi, ning ulatuses, milles neid erikohustusi kohaldatakse.

4. Kui lepinguosaline võtab vastu või jätab kehtima finantsteenuse osutamise tegevusloa andmisega seotud meetmed, tagab ta järgmise:

a) need meetmed põhinevad objektiivsetel ja läbipaistvatel kriteeriumidel ([85]);

b) loaandmismenetlused on erapooletud ja piisavad, et taotlejad saaksid tõendada, et nad vastavad nõuetele, kui neid on; ning

c) loaandmismenetlused iseenesest ei takista põhjendamatult nõuete täitmist.

5. Kui lepinguosaline nõuab finantsteenuse osutamiseks luba ([86]), avaldab ta viivitamata või teeb muul viisil üldsusele kättesaadavaks teabe, mida taotleja vajab sellise loa saamise, kehtima jätmise, muutmise ja pikendamise nõuete ja korra järgimiseks. Selline teave sisaldab võimaluse korral muu hulgas järgmist:

a) sellise loa saamise, kehtima jätmise, muutmise ja pikendamise nõuded ja kord;

b) asjaomaste pädevate asutuste kontaktandmed;

c) taotluste kohta tehtud otsuste edasikaebamise või läbivaatamise kord;

d) litsentside ja kvalifikatsioonide tingimuste täitmise järelevalve või tagamise kord; ning

e) üldsuse kaasamise võimalused, näiteks ärakuulamise või märkuste kaudu.

([85]) Selliste kriteeriumide hulka võivad muu hulgas kuuluda pädevus ja suutlikkus osutada teenust, sealhulgas teha seda viisil, mis on kooskõlas lepinguosalise regulatiivsete nõuetega. Pädevad asutused võivad otsustada, kui suurt kaalu igale kriteeriumile omistada.

([86]) Käesolevas peatükis tähendab „luba“ finantsteenuse osutamise luba, mis on saadud menetluse tulemusel, mida taotleja peab järgima, et tõendada vastavust litsentsimis- või kvalifikatsiooninõuetele.

6. Kui lepinguosaline nõuab finantsteenuse osutamiseks luba, peavad selle lepinguosalise pädevad asutused

a) lubama taotlejal võimaluse piires taotluse esitada igal ajal kogu aasta jooksul ([87]);

b) andma taotluse esitamiseks mõistliku aja, kui taotluste esitamiseks on konkreetsed tähtajad;

c) alustama taotluse menetlemist asjatult viivitamata;

d) püüdma võtta vastu elektroonilisi taotlusi samadel autentsustingimustel kui paberkandjal taotlusi; ning

e) aktsepteerima originaaldokumentide asemel dokumentide koopiaid, mis on kinnitatud lepinguosalise õiguse kohaselt, välja arvatud juhul, kui nad vajavad originaaldokumente, et kaitsta loa andmise protsessi usaldusväärsust.

7. Kumbki lepinguosaline tagab, et loaandmismenetlused ja -formaalsused on võimalikult lihtsad, ei muuda finantsteenuse osutamist põhjendamatult keeruliseks ega lükka seda edasi.

8. Kumbki lepinguosaline püüab kehtestada taotluse menetlemise soovitusliku ajakava ning tagab taotleja palvel ja põhjendamatu viivituseta, et pädev asutus annab teavet taotluse staatuse kohta.

9. Kui pädev asutus leiab, et taotlus ei ole lepinguosalise õigusnormide kohaselt menetlemiseks valmis, teeb ta mõistliku tähtaja jooksul ja mõistlikul määral järgmist:

a) teatab taotlejale, et taotlus ei ole täielik;

b) määrab taotleja palvel kindlaks lisateabe, mida on vaja, et taotlus oleks täielik, või annab muid juhiseid selle kohta, miks taotlust ei peeta täielikuks; ning

c) annab taotlejale võimaluse ([88]) esitada lisateavet, mida on vaja, et taotlus oleks täielik.

10. Kui aga ükski lõike 9 punktides a, b ja c sätestatud meetmetest ei ole teostatav ja taotlus lükatakse mittetäielikkuse tõttu tagasi, tagavad pädevad asutused sellegipoolest, et nad teatavad taotlejale sellest mõistliku aja jooksul.

11. Kumbki lepinguosaline tagab seoses loatasudega ([89]), et tema pädevad asutused esitavad taotlejatele tasude tabeli või teabe selle kohta, kuidas tasude summad kindlaks määratakse, ning et nad ei kasuta tasusid lepinguosalise kohustuste vältimiseks.

12. Pädev asutus teeb oma otsuse sõltumatult ega tohi olla aruandekohustuslik ühegi isiku ees, kes osutab sellist teenust, mille jaoks litsentsi või luba nõutakse.

13. Kumbki lepinguosaline tagab, et taotluse menetlemine, sealhulgas lõpliku otsuse tegemine, viiakse lõpule mõistliku aja jooksul pärast täieliku taotluse esitamise kuupäeva ja et taotlejale teatatakse taotluse kohta tehtud otsusest võimaluste piires kirjalikult.

14. Kui pädev asutus lükkab taotluse tagasi, teatatakse taotlejale sellest kirjalikult ja põhjendamatu viivituseta kas taotleja enda palvel või pädeva asutuse algatusel. Taotlejale teatatakse võimaluste piires taotluse tagasilükkamise põhjustest ja selle otsuse edasikaebamise ajakavast. Taotlejal peab olema lubatud esitada taotlus mõistliku tähtaja jooksul uuesti.

15. Kui loa saamiseks on vaja sooritada eksam, tagab pädev asutus, et sellised eksamid toimuvad mõistliku sagedusega, ja annab taotlejatele piisavalt aega, et taotleda eksami sooritamist.

([87]) Suurema selguse huvides olgu märgitud, et pädevad asutused ei ole kohustatud alustama taotluste läbivaatamist väljaspool oma ametlikku tööaega.

([88]) Selle võimaluse andmine ei tähenda, et pädev asutus peab tähtaegu pikendama.

([89]) Loatasud ei sisalda loodusvarade kasutamise tasusid, enampakkumise, pakkumismenetluse ja muude mittediskrimineerivate kontsessiooni andmise viisidega seotud makseid ega kohustuslikke makseid universaalteenuse osutamise eest.

16. Kumbki lepinguosaline tagab, et kui luba on antud, jõustub see asjatu viivituseta ja kooskõlas loas või litsentsis määratud tingimustega.

Artikkel 25.14

Uued finantsteenused lepinguosalise territooriumil

1. Lepinguosaline lubab teise lepinguosalise finantsasutusel, välja arvatud filiaalil, osutada uusi finantsteenuseid, mida lepinguosaline lubaks oma õiguse alusel osutada oma finantsasutustel sarnases olukorras, tingimusel et uue finantsteenuse kasutuselevõtt ei eelda uute õigusnormide vastuvõtmist ega kehtivate õigusnormide muutmist.

2. Lepinguosaline võib määrata institutsioonilise ja juriidilise vormi, mille kaudu võib osutada uut finantsteenust, ja võib nõuda teenuse osutamiseks luba. Sellise loa nõudmise korral tehakse otsus mõistliku ajavahemiku jooksul ja loa andmisest võidakse keelduda üksnes usaldatavusnõuetega seotud kaalutlustel.

3. Käesolev artikkel ei takista lepinguosalise finantseerimisasutusel taotleda teiselt lepinguosaliselt, et see kaaluks loa andmist sellise finantsteenuse osutamiseks, mida ei osutata kummagi lepinguosalise territooriumil. Niisuguse taotluse suhtes kohaldatakse selle lepinguosalise õigust, kes taotluse saab, ja selle suhtes ei kohaldata käesolevas artiklis sätestatud kohustusi.

Artikkel 25.15

Iseregulatsiooniorganid

Kui lepinguosaline nõuab, et selleks, et osutada selle lepinguosalise territooriumil või territooriumile finantsteenust, peab teise lepinguosalise finantsasutus või piiriülese finantsteenuse osutaja olema iseregulatsiooniorgani liige, osalema selles või tal peab olema sellele juurdepääs, tagab esimene lepinguosaline, et iseregulatsiooniorgan järgib artiklites 17.9, 17.11, 18.4 ja 18.5 sätestatud kohustusi.

Artikkel 25.16

Makse- ja kliiringsüsteemid

Kumbki lepinguosaline tagab võrdse kohtlemise tingimustel teise lepinguosalise finantsasutustele, kes on asutatud tema territooriumil, juurdepääsu avalik-õiguslike üksuste makse- ja kliiringsüsteemidele ning tavalises äritegevuses kättesaadavatele ametlikele rahastamis- ja refinantseerimisallikatele. Käesolev artikkel ei võimalda juurdepääsu lepinguosalise viimase instantsi laenajatele.

Artikkel 25.17

Finantsteenuste allkomitee

1. Artikli 8.8 lõike 1 alusel moodustatud finantsteenuste allkomitee (edaspidi „allkomitee“) koosneb lepinguosaliste esindajatest, kes vastutavad finantsteenuste eest.

2. Allkomitee teeb järgmist:

a) jälgib käesoleva peatüki rakendamist;

b) arutab finantsteenustega seotud küsimusi, mille lepinguosaline on talle suunanud;

c) peab finantsteenuste sektori reguleerimise alast dialoogi, et parandada lepinguosaliste teadmisi teineteise reguleerivatest raamistikest, ja teeb koostööd rahvusvaheliste standardite väljatöötamisel, ning

d) osaleb artikli 25.20 kohaselt vaidluste lahendamise menetlustes.

Artikkel 25.18

Tehnilised arutelud ja konsultatsioonid

1. Lepinguosaline võib taotleda tehnilisi arutelusid ja konsultatsioone teise lepinguosalisega mis tahes küsimuses, mis tuleneb käesoleva lepingu käesolevast osast ja mõjutab finantsteenuseid. Teine lepinguosaline kaalub taotlust heasoovlikult. Lepinguosalised teatavad oma arutelude ja konsultatsioonide tulemustest allkomiteele.

2. Kumbki lepinguosaline tagab, et selliste tehniliste arutelude ja konsultatsioonide korral kuuluvad tema delegatsiooni finantsteenuste valdkonna asjakohaste eriteadmistega ametnikud.

3. Suurema selguse huvides olgu märgitud, et käesolevat artiklit ei tõlgendata nii, nagu kohustaks see lepinguosalist

a) kalduma kõrvale oma asjakohastest õigusnormidest, mis käsitlevad teabe jagamist finantsvaldkonna reguleerivate asutuste vahel, või lepinguosaliste finantsasutuste vahelise lepingu või kokkuleppe nõuetest; või

b) nõudma reguleerivatelt asutustelt mis tahes meetmete võtmist, mis sekkuksid konkreetsetesse regulatiivsetesse, järelevalve-, haldus- või õiguskaitseküsimustesse.

4. Ühtegi käesoleva artikli sätet ei tõlgendata nii, nagu takistaks see lepinguosalist nõudmast järelevalve eesmärgil teavet teise lepinguosalise territooriumil asuva finantsasutuse või piiriülese finantsteenuse osutaja kohta või pöördumast teise lepinguosalise pädeva reguleeriva asutuse poole, et teavet saada.

5. Suurema selguse huvides olgu märgitud, et käesolev artikkel ei piira kummagi lepinguosalise 38. peatüki kohaseid õigusi ja kohustusi.

Artikkel 25.19

Vaidluste lahendamine

1. 38. peatükki, sealhulgas 38-A ja 38-B lisa kohaldatakse käesoleva artikliga muudetud kujul selliste vaidluste lahendamise suhtes, mis on seotud käesoleva peatüki kohaldamise ja tõlgendamisega.

2. Lisaks artiklis 38.9 sätestatud nõuetele peavad vahekohtu liikmetel olema eriteadmised või kogemused finantsteenuste õiguse või praktika alal, mille hulka võib kuuluda finantsasutuste reguleerimine, kui lepinguosalised ei lepi kokku teisiti.

3. Allkomitee soovitab ühiskomiteel koostada nimekiri vähemalt 15 isikust, kes täidavad lõikes 2 osutatud nõudeid, kes soovivad ja saavad osaleda komisjoni töös. Ühiskomitee koostab selle nimekirja hiljemalt aasta pärast käesoleva lepingu jõustumist. Nimekiri koosneb kolmest alamnimekirjast:

a) üks alamnimekiri, mis koostatakse ELi poole ettepanekute alusel;

b) üks alamnimekiri, mis koostatakse Tšiili ettepanekute alusel; ning

c) üks alamnimekiri isikutest, kes ei ole kummagi lepinguosalise kodanikud ja täidavad vahekohtu eesistuja ülesandeid.

4. Igasse alamnimekirja kantakse vähemalt viis isikut. Ühiskomitee tagab, et nimekirjas on alati kõnealune miinimumarv inimesi.

5. Käesoleva peatüki kohaldamisel asendab käesoleva artikli lõikes 3 osutatud nimekiri, kui see on koostatud, artikli 38.8 lõike 1 kohaselt koostatud nimekirja.

Artikkel 25.20

Finantsteenuseid käsitlevate investeeringuvaidluste lahendamine

1. 17. peatüki D jagu, nagu seda on muudetud käesoleva artikliga, kohaldatakse järgmise suhtes:

a) investeeringuvaidlused, mis käsitlevad lepinguosalise kehtestatud või säilitatud meetmeid, mis on seotud investoritega ja nende finantsasutustesse tehtud investeeringutega, mille suhtes kehtib käesoleva lepingu käesolev osa, ning milles investor väidab, et lepinguosaline on rikkunud artikli 25.3 lõiget 2, artikli 25.5 lõiget 2, artiklit 17.17, 17.18, 17.19 või 17.20; või

b) investeeringuvaidlused, mis on algatatud 17. peatüki alusel ja milles tuginetakse artiklile 25.11.

2. Käesoleva artikli lõike 1 punkti a kohase investeeringuvaidluse korral või juhul, kui 60 päeva jooksul pärast artikli 17.30 kohast esimese astme kohtule nõude esitamist tugineb kostja artiklile 25.11, nagu on sätestatud käesoleva artikli lõike 1 punktis b, võib esimese astme kohtu koosseis, kes asja menetleb, olles konsulteerinud vaidluses osalevate pooltega ja tegutsedes artikli 17.50 kohaselt, nimetada artikli 25.19 kohaselt vastu võetud nimekirjast ühe või mitu eksperti, kes annaksid talle aru vaidluses osaleva poole poolt menetluses tõstatatud finantsteenustealase küsimuse faktiliste asjaolude kohta.

3. Arvestades, kui oluline on lepinguosalise õigus võtta vastu või kehtima jätta meetmeid usaldatavusnõuetega seotud põhjustel, juhul kui need meetmed kuuluvad selle kohaldamisalasse, on artikkel 25.11 õiguspärane kaitseargument väite vastu, mis põhineb ükskõik millisel muul käesoleva lepingu käesoleva osa sättel, sealhulgas artiklil 17.17. Kui artikli 17.27 kohaselt on esitatud konsultatsioonitaotlus, võib kostja kirjalikult suunata asja allkomiteele taotledes kindlaks teha, kas ja millisel määral on selle konsultatsioonitaotluse esemeks olev meede artikli 25.11 alusel õigustatud. Selline küsimuse allkomiteele suunamine peab toimuma võimalikult kiiresti pärast konsultatsioonitaotluse kättesaamist. Kui küsimus on suunatud allkomiteele, peatatakse artiklites 17.27, 17.28 ja 17.30 osutatud tähtaegade kulgemine.

4. Kui asi on lõike 3 kohaselt suunatud allkomiteele, püüab see heas usus selle kohta järelduse teha. Selline järeldus edastatakse kiirelt vaidluses osalevatele pooltele.

5. Niivõrd kui allkomitee otsustab, et meede on artikli 25.11 kohaselt õigustatud, ei või artikli 17.30 alusel esimese astme kohtus nõuet esitada.

6. Kui allkomitee ei ole kolme kuu jooksul alates käesoleva artikli lõike 3 kohasest asja temale suunamisest järeldust teinud, lõpeb nimetatud lõikes osutatud tähtaegade peatamine.

7. Kui kostja käesoleva artikli lõike 3 alusel asja allkomiteele ei suuna, ei mõjuta see kostja õigust tugineda oma kaitses artiklile 25.11 menetluse hilisemas etapis. Esimese astme kohus ei arvesta negatiivse asjaoluna tõsiasja, et allkomitee ei ole järelduses kokkuleppele jõudnud.

26. PEATÜKK

DIGIKAUBANDUS

A JAGU

Üldsätted

Artikkel 26.1

Kohaldamisala

1. Käesolevat peatükki kohaldatakse elektrooniliste vahendite abil toimuva kaubanduse suhtes.

2. Käesolevat peatükki ei kohaldata audiovisuaalteenuste suhtes.

Artikkel 26.2

Mõisted

1. Käesoleva peatüki suhtes kohaldatakse artiklites 17.2 ja 18.2 esitatud mõisteid.

2. Käesolevas peatükis kasutatakse järgmisi mõisteid:

a) „tarbija“ – füüsiline isik, või kui see on asjaomase lepinguosalise õigusnormidega ette nähtud, juriidiline isik, kes kasutab või taotleb üldkasutatavat telekommunikatsiooniteenust eesmärkidel, mis ei ole seotud tema kaubandus-, äri-, ega tööalase tegevusega;

b) „otseturundusteated“ – igasugune kommertsreklaam, mille raames füüsiline või juriidiline isik edastab üldkasutatavat telekommunikatsiooniteenust kasutades reklaami otse lõppkasutajatele ning mis hõlmab vähemalt elektronpostisõnumeid ning tekst- ja multimeediasõnumeid;

c) „elektrooniline autentimine“ – teenus, mis võimaldab kinnitada

   i) füüsilise või juriidilise isiku e-identiteeti; või

   ii) elektrooniliste andmete päritolu ja terviklust;

d) „e-tempel“ – juriidilise isiku kasutatavad elektroonilised andmed, mis on lisatud muudele elektroonilistele andmetele või on nendega loogiliselt seotud, et tagada nende muude andmete päritolu ja terviklus;

e) „e-allkiri“ – elektroonilised andmed, mis on lisatud muudele elektroonilistele andmetele või on nendega loogiliselt seotud ning

   i) mida füüsiline isik kasutab selleks, et väljendada nõustumist seotud elektrooniliste andmetega; ning

   ii) mis on nendega seotud elektrooniliste andmetega ühendatud nii, et igasugune edaspidine elektrooniliste andmete muutmine on tuvastatav;

f) „elektroonilised usaldusteenused“ – elektrooniline teenus, mis koosneb e-allkirjade, e-templite, e-ajatemplite, e-andmevahetuse, veebisaitide autentimise teenuste ja nende teenustega seotud sertifikaatide loomisest, kontrollimisest ja kinnitamisest;

g) „lõppkasutaja“ – füüsiline isik või juriidiline isik, kes kasutab või taotleb üldkasutatavat telekommunikatsiooniteenust kas tarbijana või, kui see on asjaomase lepinguosalise õigusnormidega ette nähtud, kaubandus-, äri- või tööalastel eesmärkidel;

h) „isikuandmed“ – isikuandmed artikli 8.3 punktis r määratletud tähenduses; ning

i) „üldkasutatav telekommunikatsiooniteenus“ – artikli 23.2 punktis j määratletud üldkasutatav telekommunikatsiooniteenus.

Artikkel 26.3

Õigus kehtestada õigusnorme

Lepinguosalised kinnitavad veel kord õigust kehtestada oma territooriumil õigusnorme, et saavutada õiguspäraseid poliitikaeesmärke, näiteks rahvatervise, sotsiaalteenuste, hariduse, ohutuse, keskkonna, sealhulgas kliimamuutuste, avaliku kõlbluse, sotsiaal- või tarbijakaitse, eraelu puutumatuse ja andmekaitse või kultuurilise mitmekesisuse edendamise ja kaitsmise valdkonnas.

Artikkel 26.4

Erandid

Käesolev peatükk ei takista lepinguosalisi võtmast või kehtima jätmast artiklite 25.11, 39.1 ja 39.2 kohaselt meetmeid avaliku huviga seotud põhjustel, mis on sätestatud vastavates artiklites.

B JAGU

Andmeedastus ja isikuandmete kaitse

Artikkel 26.5

Piiriülene andmeedastus

Lepinguosalised tegutsevad kindlalt selle nimel, et tagada piiriülene andmeedastus, eesmärgiga hõlbustada digikaubandust. Selleks ei piira lepinguosaline piiriülest andmeedastust lepinguosaliste vahel:

a) nõudes selle lepinguosalise territooriumil olevate andmetöötlusseadmete või võrguelementide kasutamist andmete töötlemiseks, sealhulgas kehtestades kohustuse kasutada andmetöötlusseadmeid või võrguelemente, mis on lepinguosalise territooriumil sertifitseeritud või heaks kiidetud;

b) nõudes, et andmete säilitamiseks või töötlemiseks peavad need andmed asuma selle lepinguosalise territooriumil;

c) keelates säilitamise või töötlemise teise lepinguosalise territooriumil; või

d) seades piiriülese andmeedastuse tingimuseks selle lepinguosalise territooriumil asuvate andmetöötlusseadmete või võrguelementide kasutamise või andmete asumise selle lepinguosalise territooriumil.

Artikkel 26.6

Isikuandmete ja eraelu puutumatuse kaitse

1. Kumbki lepinguosaline tunnistab, et isikuandmete ja eraelu puutumatuse kaitse on põhiõigus ning et sellega seotud ranged standardid aitavad suurendada usaldust digikaubanduse vastu ja soodustavad kaubanduse arengut.

2. Kumbki lepinguosaline võib võtta vastu või jätta kehtima meetmed, mida ta peab vajalikuks isikuandmete ja eraelu puutumatuse kaitse tagamiseks, sealhulgas piiriülest isikuandmete edastamist käsitlevate õigusnormide vastuvõtmise ja kohaldamise kaudu. Ükski käesoleva lepingu käesoleva osa säte ei mõjuta isikuandmete ja eraelu puutumatuse kaitset, mis on tagatud kummagi lepinguosaliste meetmetega.

C JAGU

Erisätted

Artikkel 26.7

Elektroonilise edastuse suhtes kohaldatavad tollimaksud

Lepinguosaline ei kehtesta tollimakse ühe lepinguosalise isiku ja teise lepinguosalise isiku vahelise elektroonilise edastuse suhtes.

Artikkel 26.8

Eelneva loa puudumise põhimõte

1. Lepinguosaline ei nõua eelnevat luba üksnes põhjusel, et teenust osutatakse internetis ([90]), ega võta vastu ega jäta kehtima ühtegi muud samaväärse toimega nõuet.

2. Lõiget 1 ei kohaldata telekommunikatsiooniteenuste, ringhäälinguteenuste, hasartmänguteenuste, õigusalaste esindusteenuste ega notari või samaväärse kutseala teenuste suhtes, kui need on otseselt ja eriomaselt seotud avaliku võimu teostamisega.

Artikkel 26.9

Lepingute elektrooniline sõlmimine

1. Kumbki lepinguosaline tagab, et tema õigusnormidega on lubatud lepinguid sõlmida elektrooniliselt ning et tema lepinguliste protsesside suhtes kehtestatud õigusnõuded ei loo takistusi elektrooniliselt sõlmitud lepingute kasutamisele ega too kaasa selliste lepingute õiguslike tagajärgede ja kehtivuse äravõtmist põhjusel, et leping on sõlmitud elektrooniliselt.

2. Lõiget 1 ei kohaldata järgmise suhtes:

a) ringhäälinguteenused, hasartmänguteenused ja õigusabiteenused;

b) notarite või samaväärsete kutsealade teenused, mis on otseselt ja eriomaselt seotud avaliku võimu teostamisega; ning

c) lepingud, millega kehtestatakse või antakse üle kinnisvaraga seotud õigusi, lepingud, mis seaduse alusel nõuavad kohtute, ametivõimude või avalikku võimu teostavate kutsealade kaasamist, käendus- ja tagatislepingud, mille käendajaks või tagatise andjaks on isikud, kes tegutsevad eesmärkidel, mis ei ole seotud nende kaubandus-, äri-, kutse- või tööalase tegevusega, ning perekonnaõiguse või pärimisõigusega reguleeritavad lepingud.

Artikkel 26.10

Elektroonilised usaldus- ja autentimisteenused

1. Lepinguosaline ei keeldu tunnistamast elektroonilise usaldusteenuse või elektroonilise autentimisteenuse õiguslikku kehtivust ega nende vastuvõetavust tõendina kohtu- või haldusmenetluses üksnes põhjusel, et teenust osutatakse elektrooniliselt.

2. Lepinguosaline ei võta vastu ega jäta kehtima meetmeid:

a) millega keelatakse e-tehingu pooltel määrata vastastikku kindlaks oma tehingu jaoks sobivad elektroonilise autentimise meetodid, või

b) mis ei võimaldaks e-tehingu pooltel kohtu- või haldusasutustes tõendada, et nende e-tehing vastab elektrooniliste usaldusteenuste ja elektroonilise autentimise õiguslikele nõuetele.

3. Olenemata lõikest 2 võib lepinguosaline teatavat liiki e-tehingute puhul nõuda, et elektroonilise autentimise või elektroonilise usaldusteenuse meetod peab

a) olema sertifitseeritud selle lepinguosalise õiguse kohaselt akrediteeritud asutuse poolt või

b) vastama teatavatele toimimisstandarditele, mis on objektiivsed, läbipaistvad ja mittediskrimineerivad ning seotud üksnes asjaomase e-tehingute liigi eriomadustega.

([90]) Teenust osutatakse internetis, kui seda osutatakse elektrooniliselt ja isikud ei viibi üheaegselt kohal.

Artikkel 26.11

Tarbijate usaldus internetis

1. Lepinguosalised tunnistavad, et on tähtis suurendada tarbijate usaldust digikaubanduse vastu. Kumbki lepinguosaline võtab vastu või jätab kehtima meetmed, millega tagatakse e-kaubandustehinguid tegevate tarbijate tõhus kaitse, sealhulgas meetmed, millega

a) keelatakse pettused ja petturlikud äritavad;

b) kohustatakse kaupade ja teenuste pakkujaid tegutsema heas usus ja järgima ausaid äritavasid, sealhulgas keelatakse neil tarbijatelt tellimata kaupade ja teenuste eest tasu nõuda;

c) nõutakse, et kaupade või teenuste tarnijad annaksid tarbijatele selget ja põhjalikku teavet oma isiku- ja kontaktandmete, ([91]) samuti kaupade või teenuste, tehingu ja kohaldatavate tarbijaõiguste kohta; ning

d) antakse tarbijatele juurdepääs õiguskaitsele, sealhulgas õigus kasutada õiguskaitsevahendeid, kui kauba või teenuse eest on tasutud, kuid kaupa ei ole tarnitud või teenust ei ole osutatud kokkulepitud viisil.

2. Lepinguosalised tunnistavad oma riiklike tarbijakaitseasutuste või muude asjaomaste asutuste vahelise koostöö tähtsust lepinguosalistevahelise e-kaubandusega seotud tegevuses, et suurendada tarbijate usaldust.

Artikkel 26.12

Tellimata otseturundusteated

1. Kumbki lepinguosaline tagab, et lõppkasutajaid kaitstakse soovimatute otseturundusteadete eest tõhusalt.

2. Kumbki lepinguosaline võtab vastu või jätab kehtima tellimata otseturundusteadete suhtes meetmed, mille kohaselt:

a) peavad tellimata otseturundusteadete saatjad tagama, et saajatel oleks võimalik vältida nende teadete jätkuvat saamist; või

b) on otseturundusteadete saamiseks vaja teate saaja nõusolekut vastavalt kummagi lepinguosalise õigusnormidele.

3. Kumbki lepinguosaline tagab, et otseturundusteated on sellistena selgelt äratuntavad, neist nähtub selgelt, kelle nimel neid saadetakse, ning need sisaldavad vajalikku teavet, mis võimaldab lõppkasutajatel nõuda tasuta ja mis tahes ajal nende saatmise lõpetamist.

Artikkel 26.13

Lähtekoodi kohustusliku edastamise või sellele juurdepääsu keeld

1. Lepinguosaline ei nõua teise lepinguosalise füüsilisele või juriidilisele isikule kuuluva tarkvara lähtekoodi edastamist ega juurdepääsu sellele. Käesolev lõige ei kehti puhkudel, kui teise lepinguosalise isik edastab lähtekoodi vabatahtlikult või annab sellele juurdepääsu ärilistel alustel, näiteks riigihanketehingu või vabalt läbi räägitud lepingu raames. Käesolev lõige ei takista lepinguosalise isikut litsentsimast oma tarkvara tasuta ja avatud lähtekoodiga.

2. Suurema selguse huvides olgu märgitud, et artikleid 25.11, 39.1 ja 39.2 võib kohaldada lepinguosalise meetmete suhtes, mis on vastu võetud või kehtima jäetud sertifitseerimismenetluse raames.

([91]) Vahendajate puhul kuuluvad isiku- ja kontaktandmete hulka ka kauba tegeliku tarnija või teenuse tegeliku osutaja isik ja kontaktandmed.

3. Ükski käesoleva artikli säte ei mõjuta:

a) kohtu, halduskohtu või konkurentsiameti nõudeid konkurentsiõiguse rikkumise heastamiseks;

b) intellektuaalomandiõiguste kaitset ja jõustamist; ega

c) lepinguosalise õigust võtta meetmeid vastavalt artiklile 28.3.

Artikkel 26.14

Digikaubandusega seotud koostöö regulatiivsetes küsimustes

1. Lepinguosalised teevad koostööd, vahetades teavet oma vastavate õigusaktide kohta ja nende rakendamise kohta digikaubandusest tulenevates regulatiivsetes küsimustes, sealhulgas:

a) koostalitlusvõimeliste piiriüleste elektrooniliste usaldus- ja autentimisteenuste tunnustamine ja hõlbustamine;

b) otseturundusteadete käsitlemine;

c) tarbijate kaitse internetis; ning

d) muud digikaubanduse arengu seisukohast olulised regulatiivsed küsimused.

2. Lepinguosalised peavad dialoogi, mis põhineb lõikes 1 osutatud teabevahetusel.

3. Käesolevat artiklit ei kohaldata lepinguosalise selliste õigusnormide ja meetmete suhtes, mis käsitlevad isikuandmete ja eraelu puutumatuse kaitset, sealhulgas piiriülest isikuandmete edastamist.

Artikkel 26.15

Läbivaatamine

Lepinguosalise taotlusel vaatab artiklis 18.10 osutatud teenuste ja investeeringute allkomitee läbi käesoleva peatüki rakendamise, pidades eelkõige silmas digikaubandust mõjutavaid asjakohaseid muutusi, mis võivad tuleneda uuest ärimudelist või tehnoloogiast. Teenuste ja investeeringute allkomitee esitab ühiskomiteele aruande oma järelduste kohta ja võib anda vajalikke soovitusi.

27. PEATÜKK

KAPITALI LIIKUMINE, MAKSED JA ÜLEKANDED NING AJUTISED KAITSEMEETMED

Artikkel 27.1

Eesmärk ja kohaldamisala

Käesoleva peatüki eesmärk on võimaldada käesoleva lepingu käesoleva osa alusel liberaliseeritud tehingutega seotud kapitali ja maksete vaba liikumist ([92]).

([92]) Suurema selguse huvides olgu märgitud, et käesoleva peatüki suhtes kohaldatakse 17-E lisa.

Artikkel 27.2

Arvelduskonto

Ilma et see piiraks käesoleva lepingu käesoleva osa muude sätete kohaldamist, lubab kumbki lepinguosaline teha makseid ja ülekandeid, mis on seotud jooksevkonto tehingutega, mis kuuluvad käesoleva lepingu käesoleva osa kohaldamisalasse, vabalt konverteeritavas valuutas vastavalt 22. juulil 1944 New Hampshire'is Bretton Woodsis vastu võetud Rahvusvahelise Valuutafondi põhikirja artiklitele.

Artikkel 27.3

Kapitali liikumine

Ilma et see piiraks käesoleva lepingu käesoleva osa muude sätete kohaldamist, tagab kumbki lepinguosaline maksebilansi kapitali- ja finantskonto tehingute puhul kapitali vaba liikumise investeeringute ja muude tehingute liberaliseerimise eesmärgil, nagu on sätestatud 17., 18. ja 25. peatükis.

Artikkel 27.4

Kapitali liikumist, makseid ja ülekandeid käsitlevate õigusnormide kohaldamine

1. Artikleid 17.20, 27.2 ja 27.3 ei tõlgendata nii, nagu takistaksid need lepinguosalist kohaldamast oma õigusnorme, mis käsitlevad:

a) pankrotti, maksejõuetust või võlausaldajate õiguste kaitset;

b) finantsinstrumentide, nt väärtpaberite, futuuride või tuletisinstrumentide emiteerimist, nendega kauplemist või tehingute tegemist;

c) finantsaruandlust või kapitali liikumise, maksete või ülekannete arvestuse pidamist, kui see on vajalik õiguskaitse- või finantsjärelevalveasutuste abistamiseks;

d) kuritegusid, väärtegusid, kelmusi või pettusi;

e) kohtu- või haldusmenetlustes antud korralduste või tehtud otsuste täitmise tagamist; või

f) sotsiaalkindlustust, riiklikke pensioniskeeme või kohustuslikke säästuskeeme.

2. Lõikes 1 osutatud õigusnorme kohaldatakse erapooletul ja mittediskrimineerival viisil ja mitte viisil, mis kujutaks endast kapitali liikumise, maksete või ülekannete varjatud piiramist.

Artikkel 27.5

Ajutised kaitsemeetmed

Erandlike asjaolude korral, kui esineb tõsiseid probleeme Euroopa Liidu poole majandus- ja rahaliidu toimimises, võib ELi pool kõige rohkem kuueks kuuks kehtestada või kehtima jätta kapitali liikumise, maksete või ülekannetega seotud kaitsemeetmed. Need meetmed piirduvad rangelt vajalikuga.

Artikkel 27.6

Piirangud maksebilansi ja välisrahastusega seotud raskuste korral

1. Kui lepinguosalisel tekib tõsiseid maksebilansiraskusi või välisrahastusega seotud raskusi või on oht, et neid võib tekkida, võib ta võtta vastu või jätta kehtima piiravaid meetmeid kapitali liikumise, maksete või ülekannete suhtes ([93]).

([93]) Suurema selguse huvides olgu märgitud, et tõsised maksebilansiraskused või välisrahastusega seotud raskused või nende oht võivad muu hulgas olla tingitud raha- või vahetuskursipoliitikaga seotud tõsistest raskustest või nende ohust.

2. Käesoleva artikli lõikes 1 osutatud meetmed:

a) peavad olema vastavuses Rahvusvahelise Valuutafondi põhikirjaga, nagu see on kohaldatav;

b) ei tohi minna kaugemale sellest, mida on vaja, et käesoleva artikli lõikes 1 osutatud olukorraga toime tulla;

c) peavad olema ajutised ja need tuleb järk-järgult kõrvaldada, kui käesoleva artikli lõikes 1 osutatud olukord paraneb;

d) ei tohi tekitada põhjendamatut kahju teise lepinguosalise kaubanduslikele, majanduslikele ega finantshuvidele; ning

e) ei tohi olla diskrimineerivad võrreldes nendega, mida võetakse kolmandate riikide suhtes sarnases olukorras.

3. Kumbki lepinguosaline võib võtta või jätta kehtima piiravaid meetmeid kaubavahetuse suhtes, et kaitsta oma välist finantspositsiooni või maksebilanssi. Sellised meetmed peavad olema kooskõlas GATT 1994 ja 1994. aasta üldise tolli- ja kaubanduskokkuleppe maksebilansisätete käsitusleppega.

4. Kumbki lepinguosaline võib vastu võtta või jätta kehtima piiravaid meetmeid teenuskaubanduse suhtes, et kaitsta oma välist finantspositsiooni või maksebilanssi. Sellised meetmed peavad olema kooskõlas GATSi XII artikliga.

5. Lepinguosaline, kes võtab vastu või jätab kehtima lõigetes 1 ja 2 osutatud meetmed, teatab nendest viivitamata teisele lepinguosalisele.

6. Kui käesoleva artikli kohaselt võetakse vastu või jäetakse kehtima piiravad meetmed, konsulteerivad lepinguosalised viivitamata teenuste ja investeeringute allkomitees, välja arvatud juhul, kui selliseid konsultatsioone peetakse muudel foorumitel, mille liikmed on mõlemad lepinguosalised. Konsultatsioonide käigus analüüsitakse meetmete võtmise põhjustanud maksebilansiraskusi või väliseid finantsraskusi, võttes muu hulgas arvesse järgmisi tegureid:

a) raskuste laad ja ulatus;

b) väline majandus- ja kaubanduskeskkond; ning

c) võimalikud alternatiivsed parandusmeetmed.

7. Lõike 6 kohastel konsultatsioonidel käsitletakse piiravate meetmete vastavust lõigetele 1 ja 2. Need konsultatsioonid peavad võimaluse korral põhinema kõikidel asjaomastel Rahvusvahelise Valuutafondi (IMF) esitatud statistilistel või muudel andmetel ning nende järeldustes võetakse arvesse IMF-i hinnangut asjaomase lepinguosalise maksebilansile ja välisele finantsolukorrale.

28. PEATÜKK

RIIGIHANKED

Artikkel 28.1

Mõisted

Käesolevas peatükis ning 28-A ja 28-B lisas kasutatakse järgmisi mõisteid:

a) „kommertskaubad ja -teenused“ – kaubad ja teenused, mida tavaliselt müüakse või pakutakse müügiks turul valitsusvälistele ostjatele ja mida sellised ostjad ostavad tavaliselt turult valitsemisega mitte seotud eesmärkidel;

b) „ehitusteenus“ – teenus, mille eesmärk on mis tahes vahenditega ehitada hooneid ja tsiviilrajatisi ÜRO ühtse tooteklassifikaatori (CPC) 51. alajao tähenduses;

c) „elektrooniline oksjon“ – elektrooniliste seadmete abil toimuv järkjärguline protsess, mille käigus tarnijad esitavad hankemenetlusega kriteeriumitega seotud pakkumuse uue hinna või muu mõõdetava uue väärtuse, mis ei ole hind, või mõlemad, mille tulemusel tekib või muutub pakkumuste pingerida;

d) „kirjalik“ või „kirjalikult“ – sõnade ja arvudega esitatud väljend, mida saab lugeda ja taasesitada ning hiljem edastada; mõiste võib hõlmata elektrooniliselt edastatavat ja salvestatavat teavet;

e) „piiratud pakkumismenetlus“ – hange, mille puhul hankeüksus võtab ühendust tema enda valitud tarnija või tarnijatega;

f) „meede“ – õigusakt, eeskiri, menetlus, haldussuunis või -tava või hankeüksuse mis tahes toiming, mis on seotud käesoleva lepinguga hõlmatud hankega;

g) „korduvkasutatav loetelu“ – loetelu, mida hankeüksus kavatseb kasutada rohkem kui ühel korral ja mis hõlmab tarnijaid, kelle hankeüksus on tunnistanud loetellu kandmise tingimustele vastavaks;

h) „kavandatava hanke teade“ – hankeüksuse avaldatav teade, milles kutsutakse huvitatud tarnijaid esitama osalemistaotlusi, pakkumusi või mõlemaid;

i) „korvamismeetmed“ – tingimused või kohustused, mis edendavad kohalikku arengut või parandavad lepinguosalise maksebilanssi, näiteks kodumaise sisu kasutamine, tehnoloogia litsentsimine, investeerimis-, vastuostu- jms toimingud või nõuded;

j) „avatud pakkumismenetlus“ – hankemenetlus, mille puhul võivad pakkumuse esitada kõik huvitatud tarnijad;

k) „hankeüksus“ – 28-A või 28-B lisa A, B või C jao kohaldamisalasse kuuluv üksus;

l) „kvalifitseeritud tarnija“ – tarnija, kelle hankeüksus on tunnistanud osalemistingimustele vastavaks;

m) „valikpakkumismenetlus“ – hankemenetlus, mille puhul hankeüksus kutsub pakkumusi esitama üksnes kvalifitseeritud tarnijaid;

n) „teenused“ – hõlmab ehitusteenuseid, kui ei ole sätestatud teisiti;

o) „standard“ – dokument, mille on heaks kiitnud tunnustatud asutus ning millega nähakse üldiseks ja korduvaks kasutamiseks ette tooteid ja teenuseid ning nendega seotud protsesse ja tootmismeetodeid käsitlevad normid, suunised või omadused, mille järgimine ei ole kohustuslik; standard võib sisaldada või käsitleda ka üksnes kauba, teenuse, tootmistehnoloogia või -meetodi termineid, sümboleid, pakendamis-, tähistamis- või märgistusnõudeid;

p) „tarnija“ – isik või isikute rühm, kes pakub või saab pakkuda kaupu ja teenuseid, ning

q) „tehniline kirjeldus“ – hanketingimus, milles

   i) määratakse kindlaks järgmine:

      A) hangitavate kaupade omadused, sealhulgas kvaliteet, toime, ohutus ja mõõtmed, või kaupade tootmise protsessid ja viisid; või

      B) hangitavate teenuste omadused, sealhulgas kvaliteet, toime ja ohutus, või teenuste osutamise protsessid ja viisid; või

   ii) käsitletakse toote või teenuse suhtes kehtivaid termineid, sümboleid või pakendamis-, tähistamis- või märgistusnõudeid.

Artikkel 28.2

Kohaldamisala ja katvus

1. Käesolevat peatükki kohaldatakse kõikide käesoleva lepinguga hõlmatud hankega seotud meetmete suhtes, olenemata sellest, kas hange korraldatakse üksnes või osaliselt elektrooniliste vahenditega.

2. Käesolevas peatükis tähendab „käesoleva lepinguga hõlmatud hange“ valitsuse ülesannete täitmiseks teostatavat hanget:

a) mille puhul hangitakse kaupu või teenuseid või nende mis tahes kombinatsiooni,

i) nagu on sätestatud 28-A või 28-B lisas; ning

ii) hanke eesmärk ei ole äriotstarbeline müük või edasimüük või kasutamine äriotstarbeliseks müügiks või edasimüügiks ette nähtud kaupade tootmisel või teenuste osutamisel;

b) mis toimub mis tahes lepingulisel alusel, sealhulgas ostmise, liisimine, rentimise või üürimise teel koos väljaostuvõimalusega või ilma selleta;

c) mille väärtus on käesoleva artikli punktide 6–8 kohaste hinnangute järgi artikli 28.6 kohase teate avaldamise ajal võrdne 28-A või 28-B lisas sätestatud vastava künnisega või ületab seda künnist;

d) mille teostab hankeüksus; ning

e) mis ei ole muul viisil käesoleva artikli lõike 3 ega 28-A või 28-B lisa kohaldamisalast välja jäetud.

3. Kui 28-A või 28-B lisas ei ole ette nähtud teisiti, ei kohaldata käesolevat peatükki järgmise suhtes:

a) maa, olemasolevate hoonete ja muu kinnisvara või nendega seotud õiguste omandamine või üürimine;

b) lepinguosalise lepinguvälised kokkulepped või mis tahes vormis antav abi, sealhulgas koostöölepingud, toetused, laenud, subsiidiumid, paigutused omakapitali, tagatised ja maksusoodustused;

c) fiskaalasutuse teenuste ja depooteenuste, reguleeritud finantsasutuste likvideerimise ja juhtimise teenuste ning riigivõla, sealhulgas laenude, riigi võlakirjade, vekslite ja muude väärtpaberite müügi, tagasiostu või levitamisega seotud teenuste hange või soetamine;

d) avaliku sektori töölepingud;

e) hanked, mis korraldatakse:

i) spetsiaalselt rahvusvahelise abi, sealhulgas arenguabi andmiseks;

ii) rahvusvahelise lepingu erimenetluse või -klausli alusel, mis käsitleb sõjaväeüksuste paiknemist või ühist projekti rakendamist asjaomasele lepingule alla kirjutanud riikide poolt; või

iii) rahvusvahelise organisatsiooni erimenetluse või -klausli alusel või mida rahastatakse rahvusvahelise toetuse, laenu või muu abiga, juhul kui kohaldatav menetlus või klausel ei ole käesoleva peatükiga kooskõlas; või

f) finantsteenused.

4. Käesolevat peatükki kohaldatakse kõikidele hangetele, mis on hõlmatud 28-A või 28-B lisaga, mille puhul lepinguosaliste kohustused on sätestatud järgmiselt:

a) 28-A ja 28-B lisa A jaos keskvalitsusasutused, mille hanked on hõlmatud käesoleva peatükiga;

b) 28-A ja 28-B lisa B jaos keskvalitsusest madalama taseme valitsusasutused, mille hanked on hõlmatud käesoleva peatükiga;

c) 28-A ja 28-B lisa C jaos kõik muud üksused, mille hanked on hõlmatud käesoleva peatükiga;

d) 28-A ja 28-B lisa D jaos käesoleva peatükiga hõlmatud kaubad;

e) 28-A ja 28-B lisa E jaos käesoleva peatükiga hõlmatud teenused, v.a ehitusteenused;

f) 28-A ja 28-B lisa F jaos käesoleva peatükiga hõlmatud ehitusteenused;

g) 28-A ja 28-B lisa G jaos käesoleva peatükiga hõlmatud ehitustööde kontsessioonid;

h) 28-A ja 28-B lisa H jaos esitatud üldmärkused;

i) 28-A ja 28-B lisa I jaos meediakanalid, mille kaudu lepinguosaline avaldab oma hanketeateid, lepingu sõlmimise teateid ja muud oma riigihangete süsteemiga seotud teavet, nagu on sätestatud käesolevas peatükis;

j) 28-B lisa J jaos sätestatud ümberarvestuskurss, mida tuleb kasutada künnisväärtuste puhul.

5. Kui hankeüksus nõuab seoses käesoleva lepinguga hõlmatud hankega, et isik, kes ei kuulu 28-A ega 28-B lisa alla, korraldaks hanke vastavalt konkreetsetele tingimustele, kohaldatakse selliste tingimuste suhtes artiklit 28.4 *mutatis mutandis*.

6. Selleks et teha hanke väärtuse hindamisel kindlaks, kas tegemist on käesoleva lepinguga hõlmatud hankega, hankeüksus:

a) ei jaga hanget eraldi hangeteks ega vali ega kasuta konkreetset hindamismeetodit hanke väärtuse hindamiseks eesmärgiga täielikult või osaliselt välistada käesoleva peatüki kohaldamine hanke suhtes; ning

b) esitab hanke arvestusliku suurima koguväärtuse hanke kogukestuse lõikes, olenemata sellest, kas leping sõlmitakse ühe või enama tarnijaga, võttes arvesse kõiki tasustamise vorme, sealhulgas:

   i) lisatasud, teenustasud, vahendustasud ja intressid; ning

   ii) kui hankes on ette nähtud optsioonivõimalus, siis kõnealuste optsioonide kogumaksumus.

7. Kui hanke üksiknõude tulemusena sõlmitakse rohkem kui üks leping või sõlmitakse lepingud eraldi osade suhtes (edaspidi „korduvlepingud“), võetakse hinnangulise suurima kogumaksumuse arvutamisel aluseks järgmine:

a) eelneva 12 kuu jooksul või hankeüksuse eelneva eelarveaasta jooksul sõlmitud sama tüüpi kauba või teenuse korduvlepingute maksumus, mida on võimaluse korral korrigeeritud, et võtta arvesse prognoositud muutusi järgmise 12 kuu jooksul hangitavate kaupade ja teenuste koguses ja maksumuses, või

b) esialgse lepingu sõlmimisele järgneva 12 kuu jooksul või hankeüksuse eelarveaasta jooksul hangitava sama tüüpi kauba või teenuse korduvlepingute hinnanguline maksumus.

8. Hangete puhul, kus kaupa või teenust hangitakse liisimise, rentimise, üürimise või järelmaksuga ostu teel, või hangete puhul, mille koguhind ei ole kindlaks määratud, on hindamise alus järgmine:

a) tähtajaliste lepingute puhul:

   i) kui lepingu kestus on 12 kuud või vähem, siis hinnanguline suurim maksumus kogu kestuse jooksul,

   ii) kui lepingu kestus ületab 12 kuud, siis hinnanguline suurim kogumaksumus, sealhulgas mis tahes hinnanguline jääkmaksumus;

b) tähtajatute lepingute puhul hinnanguline kuumakse, mis on korrutatud 48ga;

c) kui ei ole kindel, kas leping sõlmitakse tähtajalise lepinguna, kohaldatakse punkti b.

Artikkel 28.3

Julgeoleku- ja ülderandid

1. Ühtki käesoleva peatüki sätet ei tõlgendata nii, nagu takistaks see lepinguosalist võtmast meetmeid või avalikustamast teavet, kui ta peab seda vajalikuks, et kaitsta oma olulisi julgeolekuhuve, mis on seotud relvade, laskemoona või sõjavarustuse hangete või riigi julgeoleku või riigikaitse seisukohalt hädavajalike hangetega.

2. Võttes arvesse nõuet, et selliseid meetmeid ei kohaldata viisil, mis kujutaks endast samasugustes tingimustes oleva lepinguosalise meelevaldset või põhjendamatut diskrimineerimist või rahvusvahelise kaubanduse varjatud piiramist, ei tõlgendata ühtki käesoleva peatüki sätet nii, nagu takistaks see lepinguosalist kehtestamast ja võtmast meetmeid, mis on:

a) vajalikud kõlbluse, avaliku korra ja ohutuse kaitseks;

b) vajalikud inimeste, loomade või taimede elu või tervise kaitseks;

c) vajalikud intellektuaalomandi kaitseks; või

d) seotud puuetega inimeste, heategevusorganisatsioonide või vangide töö tulemusena valmistatud kaupade ja osutatavate teenustega.

3. Lepinguosalised on kokku leppinud, et lõike 2 alapunktis b nimetatud meetmete hulka kuuluvad keskkonnameetmed, mis on vajalikud inimeste, loomade või taimede elu ja tervise kaitseks.

Artikkel 28.4

Üldpõhimõtted

Diskrimineerimiskeeld

1. Kumbki lepinguosaline ja tema hankeüksused kohtlevad iga käesoleva lepinguga hõlmatud hankega seotud meetme puhul teise lepinguosalise kaupu ja teenuseid ning teise lepinguosalise tarnijaid, kes selliseid kaupu ja teenuseid pakuvad, kohe ja tingimusteta vähemalt sama soodsalt, kui asjaomane lepinguosaline, kaasa arvatud tema hankeüksused, kohtleb oma kaupu, teenuseid ja tarnijaid.

2. Käesoleva lepinguga hõlmatud hankega seotud meetmete puhul lepinguosalised ja nende hankeüksused:

a) ei kohtle mõnda kohapealset tarnijat tema välismaise kuuluvuse või omandiõiguse määra põhjal vähem soodsalt kui teisi kohapealseid tarnijaid; või

b) ei diskrimineeri kohapealset tarnijat selle alusel, et kaup või teenus, mida see tarnija selle konkreetse hanke jaoks pakub, pärineb teiselt lepinguosaliselt.

Elektrooniliste vahendite kasutamine

3. Lepinguosalised tagavad, et kogu suhtlus ja teabevahetus, mis on seotud käesoleva lepinguga hõlmatud hankega, sealhulgas hanketeabe, teadete ja hankedokumentide avaldamise ja pakkumuste vastuvõtmisega, toimub elektrooniliste vahendite abil. Kui hankeüksus korraldab käesoleva lepinguga hõlmatud hanke elektroonilisel teel, peab ta:

a) tagama, et hanke korraldamisel kasutatakse muu hulgas ka autentimiseks ja andmete krüptimiseks IT-süsteeme ja tarkvara, mis on vabalt kättesaadavad ja muude vabalt kättesaadavate IT-süsteemide ja tarkvaraga koostalitlusvõimelised;

b) kehtestama ja rakendama mehhanisme, millega tagatakse osalemistaotluste ja pakkumuste terviklus, sealhulgas fikseeritakse nende vastuvõtmise aeg ning välistatakse neile loata juurdepääs; ning

c) kasutama hankemenetlustes teadete ja hankedokumentide avaldamiseks ning võimalikult suures ulatuses pakkumuste esitamiseks elektroonilisi teabe- ja sidevahendeid.

Hanke korraldamine

4. Hankeüksus korraldab käesoleva lepinguga hõlmatud hanke läbipaistval ja erapooletul viisil, mis:

a) on kooskõlas käesoleva peatükiga, kasutades selliseid meetodeid nagu avatud hankemenetlus, valikhankemenetlus ja piiratud hankemenetlus; ning

b) ennetab huvide konflikte ja korruptsiooni vastavalt asjaomasele õigusele.

Päritolureeglid

5. Käesoleva peatükiga hõlmatud riigihanke puhul ei kohalda lepinguosaline teisest lepinguosalisest imporditavate kaupade suhtes päritolureegleid, mis erinevad nendest päritolureeglitest, mida lepinguosaline kohaldab tavapärase kaubanduse raames samade kaupade impordi suhtes.

Korvamismeetmed

6. Käesoleva lepinguga hõlmatud hankega seoses ei tohi lepinguosaline ega tema hankeüksused üheski hankeetapis taotleda, võtta arvesse, kehtestada ega jõustada korvamismeetmeid.

Meetmed, mis ei ole hangetele eriomased

7. Lõikeid 1 ja 2 ei kohaldata järgmise suhtes: tollimaks ja muud maksud, mis on kehtestatud impordi suhtes või sellise impordiga seoses; selliste tollimaksude ja muude maksudega maksustamise meetod; ning muud teenuskaubandust mõjutavad meetmed peale käesoleva lepinguga hõlmatud hankeid reguleerivate meetmete.

Korruptsioonivastased meetmed

8. Kumbki lepinguosaline tagab, et ta on võtnud kasutusele asjakohased meetmed korruptsiooniga tegelemiseks ja selle tõkestamiseks oma riigihangetes. Nende meetmete hulka võivad kuuluda menetlused, millega võetakse lepinguosalise hangetes osalemise õigus kas tähtajatult või kindlaksmääratud ajavahemikuks tarnijatelt, kelle kohta on selle lepinguosalise õigusasutused lõpliku otsusega kindlaks teinud, et nad on selle lepinguosalise territooriumil seoses riigihangetega osalenud altkäemaksus, pettuses või muus ebaseaduslikus tegevuses. Kumbki lepinguosaline tagab ka selle, et tal on kehtestatud põhimõtted ja menetlused, millega hangetes osalevate või neid mõjutavate isikute võimalik huvide konflikt võimalikult suures ulatuses kõrvaldada või seda ohjata.

Artikkel 28.5

Teave hankesüsteemi kohta

1. Kumbki lepinguosaline:

a) avaldab viivitamata seadused, määrused, kohtuotsused, üldkohaldatavad haldusotsused, õigusnormidest tulenevad standardsed lepingupunktid, millele viidatakse hanketeadetes või -dokumentides, samuti käesoleva lepinguga hõlmatud hanke korra ja selles tehtavad muudatused, asjaomases elektroonilises või paberväljaandes, mis on riigi tasandil ametlikult selleks määratud, laia levikuga ja pidevalt üldsusele kättesaadav; ning

b) selgitab neid taotluse korral teisele lepinguosalisele.

2. 28-A ja 28-B lisa I jagu sisaldab nimekirja järgmisest:

a) elektroonilised ja paberväljaanded, kus asjaomane lepinguosaline avaldab lõikes 1 sätestatud teabe;

b) elektroonilised ja paberväljaanded, kus asjaomane lepinguosaline avaldab artikli 28.6, artikli 28.8 lõike 9 ja artikli 28.17 lõikega 2 nõutud teated; ning

c) veebisaitide aadressid, kus asjaomane lepinguosaline avaldab:

i) artikli 28.17 lõike 4 kohase hankestatistika; või

ii) oma teated sõlmitud hankelepingute kohta vastavalt artikli 28.17 lõikele 5.

3. Kumbki lepinguosaline teatab artiklis 28.21 nimetatud allkomiteele viivitamata igast muudatustest teda käsitlevas teabes, mis on esitatud vastavalt kas 28-A lisa või 28-B lisa I jaos.

Artikkel 28.6

Teated

Kavandatava hanke teade

1. Hankeüksus avaldab iga käesoleva lepinguga hõlmatud hanke kohta kavandatava hanke teate, välja arvatud artiklis 28.14 sätestatud asjaoludel.

2. Kui käesolevas peatükis ei ole sätestatud teisiti, sisaldab iga kavandatava hanke teade järgmist:

a) hankeüksuse nimi ja aadress ning muud andmed, mis on vajalikud hankeüksusega kontakteerumiseks ning selleks, et saada kõik vajalikud hankedokumendid, ning vajaduse korral teave nende hinna ja maksetingimuste kohta;

b) hanke kirjeldus, sealhulgas hangitavate kaupade ja teenuste laad ja kogus või eeldatav kogus, kui täpne kogus ei ole teada;

c) korduvlepingute puhul võimaluse korral edaspidiste kavandatava hanke teadete eeldatav avaldamise aeg;

d) valikuvõimaluste kirjeldus;

e) kaupade tarnimise ja teenuste osutamise ajakava või lepingu kestus;

f) kasutatav hankemeetod ning teave selle kohta, kas tegemist on läbirääkimistega hanke või elektroonilise oksjoniga;

g) vajaduse korral hankes osalemise taotluste esitamise aadress ja tähtpäev;

h) pakkumuste esitamise aadress ja tähtpäev;

i) keeled, milles võib esitada pakkumuse või osalemistaotluse, juhul kui need võib esitada muus keeles kui selle lepinguosalise ametlik keel, kelle hankeüksus hanke korraldab;

j) tarnijatele kehtestatud osalemistingimuste loetelu koos lühikirjeldustega, sealhulgas nõuded tarnijate esitatavate konkreetsete dokumentide ja tõendite kohta, kui neid nõudeid ei ole esitatud hankedokumentides, mis tehakse kõikidele huvitatud tarnijatele kättesaadavaks samaaegselt kavandatava hanke teatega;

k) kui hankeüksus kavatseb vastavalt artikli 28.8 lõikele 5 kutsuda hankes osalema piiratud arvu kvalifitseeritud tarnijaid, siis tarnijate valiku kriteeriumid ja hankes osalema lubatavate tarnijate arv; ning

l) märge, et hange on hõlmatud käesoleva peatükiga.

Kokkuvõtlik teade

3. Iga kavandatava hanke puhul avaldab hankeüksus kavandatava hanke teatega samal ajal ühes WTO ametlikus keeles vabalt kättesaadava kokkuvõtliku teate ([94]). Kokkuvõtlik teade sisaldab vähemalt järgmist teavet:

a) hanke sisu;

([94]) Suurema selguse huvides olgu märgitud, et WTO ametlikud keeled on inglise, hispaania ja prantsuse keel.

b) pakkumuse või hankes osalemise või korduvkasutatavasse loetellu kandmise taotluse esitamise viimane kuupäev; ning

c) aadress, kust saab taotleda hankedokumente.

Plaanitud hanke teadaanne

4. Hankeüksustel soovitatakse avaldada igal eelarveaastal võimalikult varakult teadaanne hankeplaanide kohta (edaspidi „plaanitud hanke teadaanne“). Plaanitud hanke teadaanne peaks sisaldama hanke sisu ja kavandatava hanke teate avaldamise ligikaudset kuupäeva.

5. 28-A või 28-B lisa B või C jao alla kuuluv hankeüksus võib kasutada plaanitud hanke teadaannet kavandatava hanke teatena, tingimusel et plaanitud hanke teadaanne sisaldab käesoleva artikli lõikes 2 osutatud teavet ulatuses, mis on üksusele kättesaadav, ja märget, et huvitatud tarnijad peaksid väljendama hankeüksusele oma huvi hanke vastu.

Teateid käsitlevad üldreeglid

6. Kavandatava hanke teated, kokkuvõtlikud teated ja plaanitud hanke teadaanded on vahetult kättesaadavad elektrooniliselt ja tasuta ühtse internetiportaali kaudu. Teateid võib lisaks avaldada ka ajakohases laia levikuga paberväljaandes ja need jäävad üldsusele kättesaadavaks vähemalt teates märgitud aja lõpuni.

Kumbki lepinguosaline loetleb asjakohased elektroonilised ja paberväljaanded vastavalt 28-A lisa või 28-B lisa I jaos.

7. Olenemata lõikes 6 sätestatud nõuetest, mis käsitlevad juurdepääsu kavandatud hanke teadetele, kokkuvõtlikele teadetele ja plaanitud hangete teadaannetele elektrooniliselt tasuta ühtse juurdepääsupunkti kaudu, loob Tšiili alates käesoleva lepingu jõustumise kuupäevast ja kolmeaastaseks üleminekuperioodiks kuni ühtse juurdepääsupunkti täieliku toimimiseni ajutise alternatiivina ühtsele juurdepääsupunktile digivärava, mis peab olema tasuta kättesaadav ja kus peavad olema lingid platvormidele või veebisaitidele, kus teateid avaldatakse. Värav sisaldab linke kuni neljale veebisaidile, mis on järgmised:

a) *Mercado público*;

b) *Ministerio de Obras Públicas*;

c) *Dirección General de Concesiones*; ning

d) *Diario Oficial*.

8. Lepinguosalised vaatavad käesoleva artikli lõiget 7 korrapäraselt läbi, sealhulgas arutelu artiklis 28.21 osutatud allkomitees, eelkõige ühtse juurdepääsupunkti rakendamise seisu üle.

Artikkel 28.7

Osalemistingimused

1. Hankeüksus esitab hankes osalemiseks ainult need tingimused, mis on olulised tagamaks, et tarnija vastab õiguslikult ja finantsiliselt hanke nõuetele ning on äriliselt ja tehniliselt suutlik asjaomast hankelepingut täitma.

2. Osalemistingimuste kehtestamisel hankeüksus

a) ei esita tingimust, et hankes osalemiseks peab tarnija olema varem sõlminud mõne lepinguosalise hankeüksusega ühe või mitu lepingut;

b) võib nõuda varasemat tegevuskogemust, kui see on hanke tingimuste seisukohalt oluline; ning

c) ei nõua, et hanke tingimus oleks asjaomane varasem kogemus lepinguosalise territooriumil.

3. Hinnates, kas tarnija vastab osalemistingimustele, hankeüksus:

a) hindab tarnija finantsilist, ärilist ja tehnilist suutlikkust, lähtudes tema äritegevusest nii selle lepinguosalise territooriumil, kelle hankeüksus hanke korraldab, kui ka väljaspool seda; ning

b) lähtub hindamisel tingimustest, mille hankeüksus on eelnevalt hanketeates või hankedokumentides sätestanud.

4. Lepinguosaline ja tema hankeüksused võivad tõendusmaterjali olemasolu korral ja tingimusel, et käesolevat lõiget ei kohaldata viisil, mis kujutaks endast meelevaldset või põhjendamatut diskrimineerimist lepinguosaliste vahel, välistada tarnija järgmistel põhjustel:

a) pankrot;

b) valeandmete esitamine;

c) olulised või püsivad puudused ühest või mitmest varasemast lepingust tuleneva olulise nõude või kohustuse täitmisel;

d) kohtuotsused raskete kuritegude ja muude raskete süütegude kohta;

e) raske eksimine ametialaste käitumisreeglite vastu või tegevus või tegevusetus, mis vähendab tarnija ärilist usaldusväärsust, või

f) maksude maksmata jätmine.

Artikkel 28.8

Tarnijate kvalifitseerimine

Registreerimissüsteemid ja kvalifitseerimismenetlused

1. Lepinguosaline ja tema hankeüksused võivad kasutada tarnijate registreerimise süsteemi, mille kaudu huvitatud tarnijad peavad registreeruma ja esitama teatavat teavet. Sellisel juhul tagab lepinguosaline, et huvitatud tarnijatel on elektrooniliste vahendite kaudu juurdepääs registreerimissüsteemi puudutavale teabele ja et nad võivad taotleda registreerimist igal ajal. Pädev asutus teatab neile mõistliku tähtaja jooksul taotluse rahuldamise või tagasilükkamise otsusest. Taotluse tagasilükkamise korral põhjendatakse otsust igakülgselt.

2. Kumbki lepinguosaline tagab, et

a) tema hankeüksused teevad jõupingutusi, et minimeerida kvalifitseerimismenetluste erinevusi, ning

b) kui tema hankeüksused kasutavad registreerimissüsteeme, teevad nad jõupingutusi, et minimeerida erinevusi kõnealuste süsteemide vahel.

3. Lepinguosaline, sealhulgas tema hankeüksused, ei võta vastu ega kasuta registreerimissüsteemi või kvalifitseerimismenetlust, mille eesmärk on tekitada teise lepinguosalise tarnijatele asjatuid takistusi hankes osalemiseks või mille tulemuseks on sellised takistused .

Piiratud hankemenetlus

4. Kui hankeüksus kavatseb kasutada piiratud hankemenetlust, tuleb tal:

a) esitada kavandatava hanke teates vähemalt artikli 28.6 lõike 2 punktides a, b, f, g, j, k ja l ette nähtud teave ning kutsuda tarnijaid üles esitama osalemistaotlust; ning

b) esitada kvalifitseeritud tarnijatele, keda ta teavitab vastavalt artikli 28.12 lõike 3 punktile b, pakkumuste esitamise tähtaja alguseks vähemalt artikli 28.6 lõike 2 punktides c, d, e, h ja i osutatud teave.

5. Hankeüksus lubab konkreetses hankes osaleda kõigil kvalifitseeritud tarnijatel, välja arvatud juhul, kui hankeüksus teatab kavandatava hanke teates, et hankes lubatakse osalema vaid piiratud arv tarnijaid, ning esitab tarnijate arvu piiramise kriteeriumid või põhjenduse. Pakkumiskutse adresseeritakse nii mitmele tarnijale, nagu on vaja konkurentsi tagamiseks.

6. Kui hankedokumente ei tehta alates lõikes 4 osutatud teate avaldamise kuupäevast avalikult kättesaadavaks, tagab hankeüksus, et need tehakse kõikidele lõike 5 kohaselt väljavalitud kvalifitseeritud tarnijatele kättesaadavaks üheaegselt.

Korduvkasutatavad loetelud

7. Hankeüksus võib pidada korduvkasutatavat tarnijate loetelu, tingimusel et teade, millega huvitatud tarnijaid kutsutakse taotlema loetellu kandmist:

a) avaldatakse igal aastal ning

b) tehakse elektroonilise avaldamise korral püsivalt kättesaadavaks mõne 28-A ja 28-B lisa I jaos loetletud asjakohase kanali kaudu.

8. Lõikega 7 ette nähtud teade sisaldab järgmist:

a) nende kaupade ja teenuste või kauba- ja teenuseliikide kirjeldus, mille hankimiseks loetelu kasutatakse;

b) osalemistingimused, millele tarnijad peavad loetellu kandmiseks vastama, ning meetodid, mida hankeüksus kasutab tarnija nõuetele vastavuse kontrollimiseks;

c) hankeüksuse nimi ja aadress ning muud andmed, mida on vaja temaga kontakteerumiseks ning kõigi vajalike loeteluga seotud dokumentide saamiseks;

d) loetelu kehtivusaeg ja selle kehtivuse pikendamise või lõpetamise viis, või kui kehtivusaega ei esitata, siis märge selle kohta, millisel viisil teatatakse loetelu kasutamise lõpetamisest; ning

e) märge, et loetelu võib kasutada käesoleva peatükiga hõlmatud hanke puhul.

9. Kui korduvkasutatav loetelu kehtib kolm aastat või vähem, võib hankeüksus olenemata lõikest 7 avaldada lõikes 7 osutatud teate ainult üks kord loetelu kehtivusaja algul, tingimusel et:

a) teates esitatakse loetelu kehtivusaeg ja teatatakse, et rohkem teateid ei avaldata; ning

b) teade avaldatakse elektrooniliselt ja see on kogu kehtivusaja jooksul pidevalt kättesaadav.

10. Hankeüksus lubab tarnijatel taotleda igal ajal enda kandmist korduvkasutatavasse loetellu ja kannab kõik kvalifitseeritud tarnijad loetellu mõistlikult lühikese aja jooksul.

11. Kui tarnija, kes ei ole kantud korduvkasutatavasse loetellu, esitab korduvkasutataval loetelul põhinevas hankes osalemise taotluse ja kõik nõutud dokumendid artikli 28.12 lõikes 2 sätestatud ajavahemiku jooksul, peab hankeüksus taotlusega tutvuma. Hankeüksus ei jäta tarnijat hankemenetlusest kõrvale selle tõttu, et tal ei ole piisavalt aega taotlusega tutvuda, välja arvatud erijuhul, kui hanke keerukusest tingituna ei suuda üksus pakkumuste esitamiseks lubatud ajavahemiku jooksul taotluse läbivaatamist lõpule viia.

28-A või 28-B lisa B ja C jaos loetletud üksused

12. 28-A või 28-B lisa B ja C jao kohaldamisalasse kuuluv hankeüksus võib kasutada teadet, milles tarnijaid kutsutakse üles taotlema korduvkasutatavasse loetellu kandmist, kavandatava hanke teatena, kui:

a) teade avaldatakse kooskõlas käesoleva artikli lõikega 7 ning see sisaldab käesoleva artikli lõikes 8 nõutud teavet ja kogu artikli 28.6 lõikes 2 nõutud teavet, mis on kättesaadav, ning märget selle kohta, et see teade kujutab endast kavandatava hanke teadet või et edaspidi saavad korduvkasutatava loetelu alla kuuluvate hangete teateid ainult korduvkasutatavasse loetellu kuuluvad tarnijad; ning

b) hankeüksus esitab tarnijatele, kes on talle teatanud oma huvist konkreetse hanke vastu, kiiresti piisavalt teavet, mis võimaldab neil hinnata oma huvi hankes osaleda, sealhulgas kogu ülejäänud teabe, mida nõutakse artikli 28.6 lõike 2 kohaselt, niivõrd kui kõnealune teave on kättesaadav.

13. 28-A või 28-B lisa B või C jao kohaldamisalasse kuuluv hankeüksus võib võimaldada tarnijal, kes on käesoleva artikli lõike 10 kohaselt taotlenud enda kandmist korduvkasutatavasse loetellu, esitada asjaomase hanke raames pakkumuse, kui hankeüksusele jääb piisavalt aega, et kindlaks teha, kas tarnija vastab osalemistingimustele.

Teave hankeüksuse otsuste kohta

14. Hankeüksus teatab hankes osalemise taotluse või korduvkasutatavasse loetellu kandmise taotluse esitanud tarnijale viivitamata oma otsuse tema taotluse kohta.

15. Kui hankeüksus lükkab tarnija hankes osalemise või korduvkasutatavasse loetellu kandmise taotluse tagasi, ei tunnista teda enam kvalifitseerunuks või kustutab ta korduvkasutatavast loetelust, teatab üksus sellest tarnijale viivitamata ja esitab taotlusel talle viivitamata oma otsuse kirjaliku põhjenduse.

Artikkel 28.9

Tehnilised nõuded

1. Hankeüksus ei koosta, ei võta vastu ega kohalda tehnilisi kirjeldusi ega näe ettevastavushindamismenetlust, mille eesmärk on luua tarbetuid takistusi rahvusvahelisele kaubandusele või mille tulemuseks on sellised takistused.

2. Hangitavate kaupade ja teenuste tehnilisi kirjeldusi ette nähes peab hankeüksus võimaluse korral:

a) esitama tehnilises kirjelduses pigem toimivus- ja funktsionaalsed nõuded, mitte disaini või tunnuste kirjelduse; ning

b) võtma tehniliste kirjelduste aluseks rahvusvahelised standardid, kui need standardid on olemas, või kui selliseid rahvusvahelisi standardeid ei ole olemas, võtma aluseks riigisisesed tehnilised normid, tunnustatud riigisisesed standardid või ehitusnormid.

3. Kui tehnilistes kirjeldustes kasutatakse disaini või tunnuste kirjelduse näitajaid, peaks hankeüksus võimaluse korral lisama hankedokumentidesse näiteks sõnad „või samaväärne“ näitamaks, et ta võtab arvesse samaväärsete kaupade või teenuste pakkumusi, kui need vastavad selgelt hanke tingimustele.

4. Hankeüksus ei näe ette tehnilisi kirjeldusi, mis sisaldavad konkreetse kaubamärgi või kaubanime, patendi, autoriõiguse, disainilahenduse või tüübi, teatava päritolu, tootja või tarnijaga seotud nõudeid või viiteid, välja arvatud juhul, kui hankeeset ei ole võimalik muul viisil piisavalt täpselt või arusaadavalt kirjeldada, ja tingimusel et üksus lisab hankedokumentidesse näiteks sõnad „või samaväärne“.

5. Hankeüksus ei tohi isikult, kellel võivad olla ärihuvid seoses teatava hankega, konkurentsi piiramist põhjustaval viisil küsida ega vastu võtta nõuandeid, mida võidakse kasutada selle hanke tehniliste kirjelduste koostamisel või vastuvõtmisel.

6. Suurema selguse huvides olgu märgitud, et lepinguosaline ja tema hankeüksused võivad koostada, vastu võtta või kohaldada vastavalt käesolevale artiklile tehnilisi kirjeldusi loodusvarade kaitse edendamiseks või keskkonna kaitsmiseks.

Artikkel 28.10

Hankedokumendid

1. Hankeüksus esitab tarnijatele hankedokumendid, mis sisaldavad kogu vajalikku teavet, et tarnijad saaksid koostada ja esitada nõuetekohase pakkumuse. Kui seda ei ole juba kavandatava hanke teates tehtud, esitatakse kõnealustes dokumentides täielik kirjeldus järgmise kohta:

a) hanke kirjeldus, sealhulgas hangitavate kaupade või teenuste laad ja kogus või eeldatav kogus, kui täpne kogus ei ole teada; nõuded muu hulgas tehnilise kirjelduse, vastavushindamise, plaanide, jooniste või juhendite kohta;

b) tarnijate osalemistingimused, sealhulgas sellise teabe ja selliste dokumentide loetelu, mille tarnija peab osalemistingimustele vastamiseks esitama;

c) kõik hindamiskriteeriumid, mida hankeüksus kohaldab lepingu sõlmimisel, ning kõnealuste kriteeriumide osakaal, kui hind ei ole ainus kriteerium;

d) kui hankeüksus korraldab hanke elektrooniliselt, siis autentimis- ja andmete krüptimise nõuded või muud nõuded seoses teabe elektroonilise esitamisega;

e) kui hankeüksus korraldab elektroonilise oksjoni, siis oksjoni pidamise reeglid, sealhulgas hindamiskriteeriumidega seotud pakkumuse elemendid, mis on oksjoni läbiviimise aluseks;

f) kui pakkumused avatakse avalikult, siis nende avamise kuupäev, kellaaeg ja koht ning vajaduse korral pakkumuste avamisele lubatud isikute nimekiri;

g) muud nõuded või tingimused, sealhulgas maksetingimused ja pakkumuse esitamise viisile seatud piirangud, näiteks kas pakkumusi esitatakse elektrooniliselt või paberil; ning

h) kaupade kohaletoimetamise või teenuse osutamise kuupäevad.

2. Hangitavate kaupade kohaletoimetamise või teenuste osutamise kuupäeva kehtestamisel võtab hankeüksus arvesse selliseid tegureid nagu hanke keerukus, allhangete eeldatav maht ning realistlik aeg kaupade tootmiseks, laost väljastamiseks ja tarnekohast transportimiseks või teenuste osutamiseks.

3. Kavandatava hanke teates või hankedokumentides sätestatud hindamiskriteeriumid võivad muu hulgas sisaldada hinda ja muid kulutegureid, kvaliteediandmeid, tehnilist väärtust, keskkonnanäitajaid ja tarnetingimusi.

4. Hankeüksus peab viivitamata:

a) tegema hankedokumendid kättesaadavaks, et huvitatud tarnijatel oleks piisavalt aega esitada nõuetekohane pakkumus;

b) esitama taotluse korral hankedokumendid igale huvitatud tarnijale; ning

c) vastama huvitatud või hankes osaleva tarnija esitatud mõistlikele päringutele kummagi lepinguosalise seadusega sätestatud ajavahemiku jooksul tingimusel, et küsitud teave ei anna kõnealusele tarnijale eelist teiste tarnijate ees.

Muudatused

5. Kui hankeüksus muudab kavandatava hanke teates või osalevatele tarnijatele esitatud hankedokumentides sätestatud kriteeriume või nõudeid või kui ta muudab või avaldab uuesti hanketeate või hankedokumendid, edastab ta kõik sellised muudatused või muudetud või uuesti avaldatud teate või hankedokumendid kirjalikult

a) kõikidele teabe muutmise või uuesti avaldamise ajal hankes osalevatele tarnijatele, kui need tarnijad on hankeüksusele teada, kõikidel muudel juhtudel aga samal viisil, kui ta esitas algse teabe; ning

b) piisavalt varakult, võttes arvesse hanke olemust ja keerukust, et tarnijatel oleks aega oma pakkumusi vajaduse korral muuta ja need uuesti esitada.

Artikkel 28.11

Keskkonnaalased ja sotsiaalsed kaalutlused

1. Lepinguosaline võib lubada oma hankeüksustel kasutada terve hankemenetluse käigus keskkonnaalaseid ja sotsiaalseid kaalutlusi, tingimusel et need ei ole diskrimineerivad, vastavad artikli 28.4 lõike 6 kohasele korvamiskeelule ja on seotud lepingu esemega.

2. Suurema selguse huvides olgu märgitud, et keskkonnaalaseid ja sotsiaalseid kaalutlusi ei koostata, võeta vastu ega kohaldata viisil, mis kujutab endast meelevaldset või põhjendamatut diskrimineerimist lepinguosaliste vahel või kaubanduse varjatud piiramist.

Artikkel 28.12

Ajavahemikud

1. Hankeüksus jätab oma mõistlikest vajadustest lähtudes tarnijatele piisavalt aega osalemistaotluste ja nõuetele vastavate pakkumuste koostamiseks ja esitamiseks, võttes seejuures arvesse selliseid tegureid nagu:

a) hanke laad ja keerukus;

b) allhangete eeldatav maht; ning

c) juhul kui ei kasutata elektroonilisi vahendeid, siis ka aeg, mis on vajalik pakkumuse edastamiseks kodu- ja välismaalt.

Tähtajad, sealhulgas pikendatud tähtajad peavad olema kõikidele huvitatud või osalevatele tarnijatele ühesugused.

2. Valikpakkumismenetlust kasutav hankeüksus määrab osalemistaotluste esitamise tähtpäeva, mis üldjuhul ei ole varem kui 25 päeva pärast kavandatava hanke teate avaldamise kuupäeva. Kui kiireloomulistel juhtudel, mida hankeüksus on nõuetekohaselt põhjendanud, ei saa sellist tähtaega kasutada, võib seda lühendada kuni kümne päevani.

3. Välja arvatud lõigetes 4, 5, 7 ja 8 sätestatud juhtudel, kehtestab hankeüksus pakkumuste esitamise tähtpäeva, mis ei ole varem kui 40 päeva alates kuupäevast, mil:

a) avaldatakse kavandatava hanke teade, kui tegemist on avatud pakkumismenetlusega; või

b) juhul kui kasutatakse valikhankemenetlust, teatab hankeüksus tarnijatele, et nad kutsutakse esitama pakkumusi, olenemata sellest, kas kasutatakse korduvkasutatavat loetelu või mitte.

4. Hankeüksus võib lühendada lõike 3 kohast pakkumuste esitamise tähtaega kuni kümne päevani, kui:

a) hankeüksus on avaldanud plaanitud hanke teadaande, mis on ette nähtud artikli 28.6 lõikes 4, vähemalt 40 päeva ja kuni 12 kuud enne kavandatava hanke teate avaldamist, kusjuures plaanitud hanke teadaandes on esitatud järgmine teave:

   i) hanke kirjeldus;

   ii) pakkumuse või osalemistaotluse esitamise ligikaudne tähtpäev;

   iii) märge, et huvitatud tarnijad peaksid hankeüksusele väljendama oma huvi hanke vastu;

iv) aadress, kust saab hankedokumente; ning

v) kogu kättesaadav teave, mida kavandatava hanke teade peab artikli 28.6 lõike 2 kohaselt sisaldama;

b) hankeüksus märgib korduvat laadi lepingute puhul algses kavandatava hanke teates, et edaspidistes teadetes sätestatakse pakkumuste esitamise tähtajad vastavalt käesolevale lõikele; või

c) hankeüksus ei saa nõuetekohaselt põhjendatud kiireloomulistel juhtudel kasutada lõike 3 kohast pakkumuste esitamise tähtaega.

5. Hankeüksus võib lühendada lõike 3 kohast pakkumuste esitamise tähtaega viie päeva võrra igal järgmisel põhjusel:

a) kavandatava hanke teade avaldatakse elektrooniliselt;

b) kõik hankedokumendid tehakse alates kavandatava hanke teate avaldamise kuupäevast elektrooniliselt kättesaadavaks; ning

c) hankeüksus võimaldab teha pakkumusi elektrooniliselt.

6. Juhul kui kasutatakse lõiget 5 koostoimes lõikega 4, ei tohi lõike 3 kohane pakkumuste esitamise tähtaeg olla mingil juhul lühem kui kümme päeva alates kavandatava hanke teate avaldamisest.

7. Juhul kui hankeüksus ostab kommertskaupu või -teenuseid või nende kombinatsiooni, võib ta olenemata muudest käesoleva artikli sätetest lühendada lõike 3 kohast pakkumuste esitamise tähtaega vähemalt 13 päevani, kui ta avaldab elektrooniliselt ühel ja samal ajal nii kavandatava hanke teate kui ka hankedokumendid. Kui hankeüksus võimaldab lisaks teha kommertskaupade või -teenuste pakkumusi elektrooniliselt, võib ta lühendada lõike 3 kohast tähtaega kuni kümne päevani.

8. Kui 28-A või 28-B lisa B või C jao kohane hankeüksus on valinud kõik kvalifitseeritud tarnijad või piiratud arvu kvalifitseeritud tarnijaid, võib pakkumuste esitamise tähtaja kehtestada hankeüksuse ja valitud tarnijate vastastikusel kokkuleppel. Sellise kokkuleppe puudumise korral peab tähtaeg olema vähemalt 10 päeva.

Artikkel 28.13

Läbirääkimised

1. Lepinguosaline võib käesoleva lepinguga hõlmatud hanke puhul sätestada, et tema hankeüksused peavad tarnijatega läbirääkimisi, kui

a) hankeüksus on artikli 28.6 lõike 2 alusel nõutavas kavandatava hanke teates osutanud kavatsusele pidada läbirääkimisi või

b) hindamisel ilmneb, et ükski pakkumus ei ole kavandatava hanke teates või hankedokumentides sätestatud hindamiskriteeriumide kohaselt selgelt kõige soodsam.

2. Hankeüksus:

a) tagab, et läbirääkimistel osalevate tarnijate kõrvalejätmine toimub kavandatava hanke teates või hankedokumentides sätestatud hindamiskriteeriumide kohaselt, ning

b) määrab pärast läbirääkimiste lõppu allesjäänud osalevatele tarnijatele ühise tähtpäeva uute või muudetud pakkumuste esitamiseks.

Artikkel 28.14

Piiratud pakkumismenetlus

1. Tingimusel, et hankeüksus ei kasuta seda sätet konkurentsi vältimiseks tarnijate vahel ega viisil, millega diskrimineeritakse teise lepinguosalise tarnijaid või kaitstakse omamaiseid tarnijaid, võib ta kasutada piiratud hankemenetlust ja otsustada mitte kohaldada artikleid 28.6, 28.7, 28.8 ja 28.10 ning artikleid 28.12, 28.13, 28.15 ja 28.16 järgmiste asjaolude korral:

a) kui:

i) pakkumusi ei esitatud või tarnijad ei esitanud osalemistaotlusi;

ii) ei ole esitatud ühtki hankedokumentide olulistele nõuetele vastavat pakkumust;

iii) ükski tarnija ei vastanud osalemistingimustele; või

iv) pädev asutus kuulutas esitatud pakkumused konkurentide kokkuleppeks, eeldusel et hankedokumentide nõudeid ei ole oluliselt muudetud;

b) kui kaupu või teenuseid saab tarnida üksnes konkreetne tarnija ja puuduvad mõistlikud alternatiivsed või asenduskaubad või -teenused ühel järgmistest põhjustest:

i) hangitakse kunstiteost;

ii) patentide, autoriõiguste ja muude ainuõiguste tõttu; või

iii) konkurents puudub tehnilistel põhjustel;

c) kui esialgne kaupade tarnija või teenuste osutaja hangib täiendavaid kaupu või teenuseid, mis ei olnud hõlmatud esialgse hankega, ning kui sellise kaupade tarnija või teenuste osutaja vahetamine

i) ei ole võimalik majanduslikel ja tehnilistel põhjustel, mis tulenevad näiteks olemasolevate seadmete, tarkvara, teenuste või paigaldiste vahetatavus- ja koostalitlusnõudest; ning

ii) põhjustaks hankeüksusele olulist ebamugavust või märkimisväärset lisakulu;

d) kui ja niivõrd kui see on rangelt vajalik kiireloomulise olukorra tõttu, mis on tingitud sündmustest, mida hankeüksus ei võinud ette näha, ei ole avatud või valikhanke korras olnud võimalik saada kaupu või teenuseid õigeks ajaks;

e) kaubaturult ostetavate kaupade korral;

f) kui hankeüksus hangib prototüüpi või esimest toodet või teenust, mis on välja töötatud tema tellimusel teatava teadusuuringut, katsetus-, uurimis- või esialgset arendustööd käsitleva lepingu alusel ja selle raames; esimese toote või teenuse esialgne arendustöö võib hõlmata piiratud ulatuses tootmist või teenuse osutamist, et võtta arvesse kohapealse katsetamise tulemusi ja tõendada, et kaup või teenus sobib masstootmiseks või -tarnimiseks kooskõlas vastuvõetavate kvaliteedistandarditega, kuid ei hõlma masstootmist ega -tarnimist eesmärgiga saavutada kaubanduslik tasuvus või katta teadus- ja arendustööde kulu;

g) ostude korral, mis tehakse üksnes lühiajaliselt kehtivatel eriti soodsatel tingimustel, mis tulenevad erakorralisest realiseerimisest, näiteks likvideerimisest, pankrotivara haldamisest või pankrotist, mitte aga tavaliste ostude korral tavapärastelt tarnijatelt; või

h) kui leping sõlmitakse ideekonkursi võitjaga, tingimusel et

i) konkursi korraldus vastas käesoleva peatüki põhimõtetele, eelkõige seoses kavandatava hanke teate avaldamisega; ning

ii) konkursil osalejaid hindas sõltumatu komisjon eesmärgiga selgitada välja võitja, kellega sõlmitakse leping.

2. Hankeüksus koostab iga lõike 1 alusel sõlmitud lepingu kohta kirjaliku aruande. Aruanne sisaldab hankeüksuse nime, hangitud kaupade või teenuste maksumust ja laadi ning märkust lõikes 1 sätestatud asjaolude ja tingimuste kohta, mis õigustavad piiratud pakkumismenetluse kasutamist.

Artikkel 28.15

Elektroonilised oksjonid

Kui hankeüksus kavatseb käesoleva lepinguga hõlmatud hanke korraldada elektroonilise oksjonina, esitab ta igale osalejale enne elektroonilise oksjoni algust

a) teabe automaatse hindamismeetodi kohta, mida kasutatakse oksjoni käigus automaatseks pakkumuste pingerea koostamiseks ja muutmiseks, sealhulgas hankedokumentides sätestatud hindamiskriteeriumidel põhineva matemaatilise valemi;

b) pakkumuse elementide esialgse hindamise tulemused, kui leping kavatsetakse sõlmida kõige soodsama pakkumuse tegijaga; ning

c) muu olulise teabe oksjoni korraldamise kohta.

Artikkel 28.16

Pakkumuste läbivaatamine ja lepingute sõlmimine

Pakkumuste läbivaatamine

1. Hankeüksus võtab pakkumused vastu, avab need ja vaatab need läbi nii, et hankemenetlus on läbipaistev ja erapooletu ning säilib pakkumuste konfidentsiaalsus.

2. Hankeüksus ei karista ühtegi tarnijat selle eest, et sai tema pakkumuse kätte pärast pakkumuste esitamise tähtaega, kui hilinemine on tingitud üksnes hankeüksuse väärast tegevusest.

3. Kui hankeüksus pakub ühele tarnijale võimalust parandada pakkumuste avamise ja lepingu sõlmimise otsustamise vahelisel ajal tahtmatud vormivead, tuleb tal sama võimalust pakkuda kõikidele osalevatele tarnijatele.

Lepingute sõlmimine

4. Selleks et pakkumust saaks lepingu sõlmimise üle otsustamisel arvesse võtta, peab see olema tehtud kirjalikult, vastama avamise ajal teadetes ja hankedokumentides sätestatud olulistele nõuetele ja tulema tarnijalt, kes vastab osalemistingimustele.

5. Välja arvatud juhul, kui hankeüksus jõuab järeldusele, et lepingu sõlmimine ei ole avalikes huvides, sõlmib ta lepingu tarnijaga, kes on hankeüksuse hinnangul suuteline täitma lepingutingimusi ja kes ainuüksi teadetes ja hankedokumentides sätestatud hindamiskriteeriumide kohaselt on esitanud:

a) soodsaima pakkumuse või

b) madalaima hinnaga pakkumuse, kui hind on ainus kriteerium.

6. Kui hankeüksusele esitatakse pakkumus, mille hind on teiste pakkumustega võrreldes ebaharilikult madal, võib ta kontrollida tarnijat, kas tarnija vastab osalemistingimustele ja on suuteline lepingutingimusi täitma.

7. Hankeüksus ei tee valikuid, ei tühista hanget ega muuda sõlmitud lepinguid viisil, mis ei ole kooskõlas käesolevast peatükist tulenevate kohustustega.

8. Kumbki lepinguosaline teeb endast kõik, et sätestada võitja väljaselgitamise ja lepingu sõlmimise vaheline ooteaeg, et tagasi lükatud pakkujatele jääks piisavalt aega lepingu sõlmimise otsus läbi vaadata ja vaidlustada.

Artikkel 28.17

Hanketeabe läbipaistvus

Tarnijatele esitatav teave

1. Hankeüksus teavitab osalevaid tarnijaid viivitamata ja tarnija taotluse korral kirjalikult sellest, kelle ta on kuulutanud hanke võitjaks. Kooskõlas artikli 28.18 lõigetega 2 ja 3 esitab hankeüksus tagasi lükatud tarnija taotlusel talle selgituse, miks üksus ei valinud tema pakkumust ja millised olid võitnud tarnija pakkumuse suhtelised eelised.

Teabe avaldamine sõlmitud lepingu kohta

2. Hankeüksus avaldab hiljemalt 72 päeva pärast iga käesoleva peatükiga hõlmatud lepingu sõlmimist teate 28-A ja 28-B lisa I jaos loetletud asjakohases paber- või elektroonilises väljaandes. Kui hankeüksus avaldab teate üksnes elektroonilises väljaandes, peab teave jääma mõistliku tähtaja jooksul vabalt kättesaadavaks. Teade sisaldab vähemalt järgmist teavet:

a) hangitud kaupade või teenuste kirjeldus;

b) hankeüksuse nimi ja aadress;

c) eduka tarnija nimi ja aadress;

d) eduka pakkumuse maksumus või lepingu sõlmimisel arvesse võetud kõrgeima ja madalaima hinnaga pakkumus;

e) lepingu sõlmimise kuupäev ning

f) kasutatud hankemeetod ja juhul, kui artikli 28.14 kohaselt kasutati piiratud pakkumismenetlust, siis selle kasutamist õigustavate asjaolude kirjeldus.

Dokumentide ja aruannete säilitamine ning elektrooniline jälgitavus

3. Hankeüksus säilitab vähemalt kolm aastat alates lepingu sõlmimisest järgmise:

a) dokumendid ja aruanded käesoleva lepinguga hõlmatud hankega seotud hankemenetluste ja sõlmitud lepingute kohta, sealhulgas artikli 28.14 alusel nõutavad aruanded, ning

b) andmed, millega tagatakse käesoleva lepinguga hõlmatud hanke elektroonilisel korraldamisel asjakohane jälgitavus.

Statistiliste andmete vahetamine

4. Teise lepinguosalise taotlusel ja pidades silmas artiklis 28.21 osutatud allkomitees peetavaid arutelusid, teeb kumbki lepinguosaline teisele lepinguosalisele kättesaadavaks käesoleva lepinguga hõlmatud kaupade, teenuste ja ehitusteenuste hanke statistika, sealhulgas võimalikult suures ulatuses statistika ehitustööde kontsessioonide kohta. Kooskõlas artikliga 28.23 teevad lepinguosalised koostööd, et saavutada parem arusaam teineteise riigihangete statistikast.

5. Kui lepinguosaline nõuab, et käesoleva artikli lõike 2 kohased sõlmitud lepinguid käsitlevad teated tuleb avaldada elektrooniliselt, ja kui sellised teated on üldsusele kättesaadavad ühe andmebaasi kaudu vormis, mis võimaldab selle peatükiga hõlmatud lepinguid analüüsida, võib lepinguosaline artiklis 28.21 osutatud allkomiteele andmete edastamise asemel esitada lingi veebisaidile koos juhistega, mida on vaja selliste andmete kättesaamiseks ja kasutamiseks.

Artikkel 28.18

Teabe avalikustamine

Teabe esitamine lepinguosalistele

1. Teise lepinguosalise taotluse korral annab lepinguosaline viivitamata teavet, mis võimaldab kindlaks teha, kas hange korraldati õiglaselt, erapooletult ja käesoleva peatüki kohaselt, sealhulgas teabe võitnud pakkumuse näitajate ja suhteliste eeliste kohta. Kui kõnealuse teabe avalikustamine võib mõjutada tulevasi hankeid, avaldab teabe saanud lepinguosaline selle teistele tarnijatele alles pärast nõupidamist teabe esitanud lepinguosalisega ja tema nõusolekul.

Teabe avalikustamata jätmine

2. Olenemata käesoleva peatüki muudest sätetest ei anna lepinguosaline ega tema hankeüksused ühelegi tarnijale teavet, mis võiks kahjustada konkreetse tarnija seaduslikke ärihuve või ausat konkurentsi tarnijate vahel, välja arvatud seadusega või teabe esitanud tarnija kirjaliku loaga nõutud ulatuses.

3. Käesolevat peatükki ei tõlgendata nii, et lepinguosaline ja tema hankeüksused, ametiasutused ja läbivaatavad organid peaksid avalikustama konfidentsiaalset teavet, kui selline avalikustamine võiks

a) kahjustada õiguskaitset;

b) kahjustada ausat konkurentsi tarnijate vahel;

c) kahjustada konkreetsete isikute õigustatud ärihuve, sealhulgas nende intellektuaalomandi kaitset, või

d) olla muul viisil vastuolus avalike huvidega.

Artikkel 28.19

Riigisisene läbivaatamise kord

1. Kumbki lepinguosaline kehtestab õigeaegse, tulemusliku, läbipaistva ja mittediskrimineeriva halduslikku või kohtuliku läbivaatamise korra, mille abil tarnija, kellel on või on olnud huvid seoses käesoleva lepinguga hõlmatud hankega, võib vaidlustada

a) Käesoleva peatüki sätete rikkumise või

b) kui tarnijal ei ole lepinguosalise õiguse kohaselt õigust vaidlustada otseselt käesoleva peatüki sätete täitmist, siis nende meetmete järgimise, mille lepinguosaline on võtnud käesoleva peatüki rakendamiseks.

Vaidlustamise kord on kirjalik ja see tehakse üldiselt kättesaadavaks.

2. Kui tarnija esitab seoses käesoleva lepinguga hõlmatud hankega, mille vastu tal on või on olnud huvi, kaebuse lõikes 1 nimetatud täitmise või järgimise kohta, kutsub lepinguosaline, kelle hankeüksus käesoleva lepinguga hõlmatud hanget korraldab, hankeüksust ja tarnijat üles leidma kaebusele lahendust konsultatsioonide teel. Hankeüksus vaatab sellised kaebused läbi erapooletult ja õigeaegselt ning nii, et see ei mõjuta tarnija osalemist käimasolevates ega tulevastes käesoleva lepinguga hõlmatud hangetes ega tema õigust taotleda halduslikku või kohtuliku läbivaatamismenetluse kaudu parandusmeetmete võtmist.

3. Igale tarnijale võimaldatakse vaidlustuse ettevalmistamiseks ja esitamiseks piisav aeg, mis ei ole mingil juhul lühem kui kümme päeva alates hetkest, mil tarnija sai või oleks pidanud saama teada vaidlustamise aluseks olevast asjaolust.

4. Selleks asutab või määrab kumbki lepinguosaline vähemalt ühe erapooletu haldus- või õigusasutuse, mis on tema hankeüksusest sõltumatu ning mis võtab vastu ja vaatab läbi tarnijate vaidlustusi seoses käesoleva lepinguga hõlmatud hangetega.

5. Kui vaidlustamise vaatab esimesena läbi muu kui lõikes 4 osutatud asutus, tagab lepinguosaline, et tarnijal on õigus algne otsus edasi kaevata erapooletule haldus- või õigusasutusele, mis ei sõltu hankeüksusest, mille hanget ta vaidlustab.

6. Kui läbivaatav asutus ei ole kohus, tagab kumbki lepinguosaline, et läbivaatava asutuse otsuseid on võimalik kohtusse edasi kaevata või et läbivaatav asutus näeb ette menetlused, millega tagatakse, et

a) hankeüksus vastab vaidlustamisele kirjalikult ja esitab läbivaatavale asutusele kõik asjakohased dokumendid;

b) menetlusosalistel (edaspidi „menetlusosalised“) on õigus olla ära kuulatudenne kui läbivaatav organ teeb vaidluses otsuse;

c) menetlusosalistel on õigus võtta endale esindaja ja saatja;

d) menetlusosalistel on õigus osaleda kõikides menetlustoimingutes;

e) menetlusosalistel on õigus taotleda avalikku menetlust ja kutsuda tunnistajaid ning

f) läbivaatav asutus teeb otsuse või esitab soovituse õigeaegselt ja kirjalikult ning põhjendab iga otsust või soovitust.

7. Kumbki lepinguosaline võtab vastu või jätab kehtima korra, millega nähakse ette

a) ajutised kiirmeetmed, et tarnijal oleks võimalik hankes edasi osaleda. Need ajutised meetmed võivad kaasa tuua hankemenetluse peatamise. Selles korras võib olla ette nähtud, et selliste meetmete kohaldamise üle otsustamisel võib arvesse võtta nende ülekaalukalt ebasoodsaid tagajärgi asjakohastele huvidele, sealhulgas avalikele huvidele. Meetmete võtmata jätmist põhjendatakse kirjalikult; ning

b) parandusmeetmed või tekkinud kahju hüvitamine, kui läbivaatav asutus on teinud kindlaks, et lõikes 1 osutatud rikkumine või eiramine on aset leidnud. Tekkinud kahju hüvitamine võib piirduda pakkumuse ettevalmistus- või vaidlustamiskuluga või mõlemaga.

Artikkel 28.20

Katvuse muudatused ja parandused

1. ELi pool võib muuta või parandada 28-A lisa ja Tšiili võib muuta või parandada 28-B lisa.

Muudatused

2. Kui lepinguosaline kavatseb muuta oma lisa lõike 1 kohaselt, teeb ta järgmist:

a) teatab teisele lepinguosalisele sellest kirjalikult ja

b) esitab teates ettepaneku teha teise lepinguosalise jaoks sobivad kompenseerivad kohandused, mis võimaldaksid säilitada katvuse ulatuses, mis on võrreldav muudatuse-eelse kaetusega.

3. Olenemata käesoleva artikli lõike 2 punktist b ei pea lepinguosaline esitama kompenseerivaid kohandusi, kui muudatus puudutab hankeüksust, mille üle lepinguosaline on tegelikult kaotanud oma kontrolli või mõju. Loetakse, et valitsus on tegelikult kaotanud kontrolli või mõju käesoleva lepinguga hõlmatud hanke üle, mida korraldab 28-A või 28-B lisa A, B või C jaos loetletud hankeüksus, selle hankeüksuse hankega seotud ulatuses, kui hankeüksus on avatud konkurentsile turgudel, millele juurdepääs ei ole piiratud.

4. Kui lepinguosaline teatab teisele lepinguosalisele lõike 2 kohaselt oma lisa kavandatavast muutmisest, esitab teine lepinguosaline kirjaliku vastuväite, kui ta vaidlustab selle, et

a) lõike 2 punkti b alusel kavandatud kohandus on piisav, et säilitada katvus tasemel, mis on võrreldav vastastikku kokku lepitud tasemega; või

b) muudatus on seotud hankeüksusega, mille üle lepinguosaline on lõike 3 kohaselt tegelikult kaotanud kontrolli või mõju.

Teine lepinguosaline esitab kirjaliku vastuväite 45 päeva jooksul pärast käesoleva artikli lõike 2 punktis a osutatud teate kättesaamist. Kui lepinguosaline ei esita kirjalikku vastuväidet kõnealuse ajavahemiku jooksul loetakse, et ta on kohanduse või muudatusega nõus, sealhulgas 38. peatüki kohaldamisel.

Parandused

5. Lepinguosalised käsitlevad järgmisi 28-A või 28-B lisas tehtavaid muudatusi puhtformaalset laadi parandustena, tingimusel et need ei mõjuta käesoleva peatükiga ette nähtud vastastikku kokku lepitud katvust:

a) üksuse nime muutmine;

b) kahe või enama 28-A või 28-B lisa A, B või C jaos loetletud üksuse ühinemine;

c) 28-A või 28-B lisa A, B või C jaos loetletud üksuse jagunemine kaheks või enamaks üksuseks, mis kõik lisatakse 28-A või 28-B lisa samas jaos loetletud hankeüksuste hulka.

6. Kui lepinguosaline teeb ettepaneku vastavalt kas 28-A lisa või 28-B lisa parandamiseks, teatab ta sellest teisele lepinguosalisele iga kahe aasta järel pärast käesoleva lepingu jõustumise kuupäeva.

7. Lepinguosaline võib esitada teisele lepinguosalisele vastuväite kavandatud paranduse kohta 45 päeva jooksul pärast kõnealuse teate kättesaamisest. Vastuväite esitamise korral esitab lepinguosaline põhjendused selle kohta, miks kavandatud paranduse puhul ei ole tema arvates tegemist lõikes 5 sätestatud muudatusega, ning kirjeldab kavandatud paranduse mõju käesoleva peatükiga ette nähtud vastastikku kokku lepitud katvusele. Kui 45 päeva jooksul pärast teate kättesaamist ei ole kirjalikku vastuväidet esitatud, siis loetakse, et lepinguosaline on kavandatud parandusega nõus.

Konsultatsioonid ja vaidluste lahendamine

8. Kui teine lepinguosaline vaidlustab kavandatava muudatuse või paranduse 45 päeva jooksul, püüavad lepinguosalised pärast teate kättesaamist lahendada küsimuse konsultatsioonide teel. Kui lepinguosalised ei jõua kokkuleppele 60 päeva jooksul pärast vastuväite kättesaamist, võib lepinguosaline, kes soovib muuta või parandada oma lisa, lasta asja lahendada käesoleva lepingu käesoleva osa kohases vaidluste lahendamise menetluses. Kavandatav muudatus või parandus jõustub üksnes siis, kui mõlemad lepinguosalised on selles kokku leppinud, või lõpliku otsuse alusel 38. peatükis sätestatud korras.

9. Kui käesoleva artikli lõike 8 kohase konsultatsioonimenetluse käigus kokkuleppele ei jõuta, ei vabasta see lepinguosalisi kohustusest pidada konsultatsioone 38. peatüki alusel.

Artikkel 28.21

Riigihangete allkomitee

Lepinguosalise taotlusel tuleb artikli 8.8 lõike 1 kohaselt moodustatud riigihangete allkomitee (edaspidi „allkomitee“) kokku, et tegeleda käesoleva peatüki rakendamise ja toimimisega seotud küsimustega, nagu:

a) riigihangetega seotud küsimused, mille lepinguosaline on komiteele edastanud;

b) lepinguosaliste koostöötegevuse seiramine vastavalt artiklile 28.23;

c) väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate käesoleva lepinguga hõlmatud hangetes osalemise hõlbustamine, nagu on sätestatud artiklis 28.22; ning

d) arutelud artikli 28.6 lõike 7 kohase ühtse juurdepääsupunkti rakendamise seisu üle.

Artikkel 28.22

Väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate osalemise hõlbustamine

1. Lepinguosalised tunnistavad väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate (edaspidi „VKE-d“) olulist panust majanduskasvu ja tööhõivesse ning VKE-de riigihangetes osalemise hõlbustamise tähtsust.

2. Lepinguosalised tunnistavad elektrooniliste hangete tähtsust selles, et need tagavad läbipaistvuse ja seeläbi hõlbustavad VKE-de osalemist hankemenetlustes.

3. Lepinguosalised tunnistavad ka mõlema lepinguosalise tarnijate ja eelkõige VKE-de vaheliste äriliitude, sealhulgas ühise pakkumismenetlustes osalemise tähtsust.

4. Lepinguosalised võivad:

a) anda teavet meetmete kohta, mida nad kasutavad VKE-de riigihangetes osalemise toetamiseks, edendamiseks, julgustamiseks või hõlbustamiseks;

b) teha koostööd mehhanismide väljatöötamisel, et anda VKE-dele teavet käesoleva peatükiga hõlmatud hangetes osalemise vahendite kohta.

5. Selleks et hõlbustada VKE-de osalemist käesoleva lepinguga hõlmatud hangetes, teeb kumbki lepinguosaline võimaluste piires järgmist:

a) esitab VKE-de määratluse elektroonilises portaalis;

b) püüab teha kõik hankedokumendid tasuta kättesaadavaks;

c) võtab muid meetmeid, mis on ette nähtud selleks, et hõlbustada VKE-de osalemist käesoleva peatükiga hõlmatud riigihangetes, tingimusel et sellised meetmed ei diskrimineeri teise lepinguosalise ettevõtteid.

Artikkel 28.23

Koostöö

1. Lepinguosalised teevad kõik endast oleneva, et arendada koostöötegevust, et saavutada parem arusaamine oma vastavatest riigihankesüsteemidest ja parem juurdepääs oma turgudele sellistes küsimustes nagu:

a) kogemuste ja teabe vahetamine näiteks õigusraamistiku, parimate tavade ja statistika küsimustes;

b) tarnijate osalemise hõlbustamine käesoleva lepinguga hõlmatud hangetes, eelkõige VKE-de puhul;

c) elektrooniliste vahendite väljatöötamine ja ulatuslikum kasutuselevõtt riigihankesüsteemides;

d) suutlikkuse suurendamine, soodustades valitsusametnike ja hankeüksuste töötajate vahelist õppimist üksteise kogemustest, et täita käesoleva peatüki sätteid.

2. Lepinguosalised teatavad artiklis 28.21 osutatud allkomiteele kõigist sellistest tegevustest.

Artikkel 28.24

Lisaläbirääkimised

Artiklis 28.21 osutatud riigihangete allkomitee vaatab käesoleva peatüki toimimise üle ja võib hiljemalt neli aastat pärast käesoleva lepingu jõustumist teha ühiskomiteele ettepaneku soovitada lepinguosalistel pidada täiendavaid läbirääkimisi, et veelgi hõlbustada turulepääsu.

29. PEATÜKK

RIIGI OSALUSEGA ETTEVÕTTED, ERI- VÕI EELISÕIGUSEGA ETTEVÕTTED NING MÄÄRATUD MONOPOLID

Artikkel 29.1

Kohaldamisala

1. Pooled kinnitavad oma õigusi ja kohustusi, mis tulenevad GATT 1994 XVII artikli lõigetest 1–3, GATT 1994 XVII artikli tõlgendamise käsitusleppest ning GATSi VIII artikli lõigetest 1, 2 ja 5.

2. Käesolevat peatükki kohaldatakse riigi osalusega ettevõtte, eri- või eelisõigustega ettevõtte ja määratud monopoli (edaspidi „üksus“) suhtes, kes tegeleb äritegevusega. Kui üksus tegeleb nii ärilise kui ka mitteärilise tegevusega, ([95]) hõlmab see peatükk ainult äritegevust.

3. Käesolevat peatükki kohaldatakse riigi osalusega ettevõtete, eri- või eelisõigustega ettevõtete ja määratud monopolide suhtes kõigil valitsemistasanditel.

4. Käesolevat peatükki ei kohaldata lepinguosaliste hangete suhtes, mille eesmärk on osta kaupa või teenust valitsuse tarbeks ja mitte äriotstarbeliseks edasimüügiks või äriotstarbeliseks müügiks ette nähtud kauba tarnimiseks või teenuse osutamiseks, olenemata sellest, kas kõnealune hange on käesoleva lepinguga hõlmatud hange, nagu see on määratletud artiklis 28.2.

5. Käesolevat peatükki ei kohaldata teenuste suhtes, mida osutatakse valitsuse ülesannete täitmisel.

6. Käesolevat peatükki ei kohaldata riigi osalusega ettevõtete, eri- või eelisõigustega ettevõtete ega määratud monopolide suhtes juhtudel, kus üksuse äritegevusest saadud aastatulu on vähemalt ühel kolmest eelnevast järjestikusest eelarveaastast olnud väiksem kui 100 miljonit eriarveldusühikut (SDRi) ([96]).

7. Artiklit 29.4 ei kohaldata käesoleva lepingu kohaldamisalast välja jäävate teenusesektorite suhtes.

8. Artiklit 29.4 ei kohaldata, kui lepinguosalise riigi osalusega ettevõte, eri- või eelisõigustega ettevõte või määratud monopol ostab ja müüb kaupu või teenuseid vastavalt järgmisele:

a) kehtiv nõuetele mittevastav meede, mille lepinguosaline jätab kehtima või mida ta jätkab, uuendab või muudab kooskõlas artikliga 17.14, 18.8 või 25.10, nagu on sätestatud 17-A lisas esitatud lepinguosalise loendis; või

b) artikli 17.14, 18.8 või 25.10 osutatud nõuetele mittevastav meede, mille lepinguosaline võtab vastu või jätab kehtima seoses allsektorite või tegevusaladega, mis on nimetatud 17-B lisas esitatud lepinguosalise loendis.

Artikkel 29.2

Mõisted

Käesolevas peatükis ja 29. lisas kasutatakse järgmisi mõisteid:

a) „äritegevus“ – ettevõtte tegevus, mille lõpptulemusena toodetakse kaupa või osutatakse teenust, mida müüakse asjaomasel turul ettevõtja määratud koguses ja hindadega ning mille eesmärk on teenida kasumit ([97]);

([95]) Mitteärilise tegevuse hulka võivad kuuluda õiguspärase avaliku teenuse ülesande täitmine või mis tahes tegevused, mis on otseselt seotud riigikaitse või avaliku julgeoleku tagamisega.

([96]) Esimese viie aasta jooksul alates käesoleva lepingu jõustumisest on künnis alla 200 miljoni SDRi.

([97]) Suurema selguse huvides olgu märgitud, et „äritegevus“ ei hõlma sellise ettevõtte tegevust, mis tegutseb mittetulunduslikul alusel või mis tegutseb kulude katmise põhimõttel.

b) „ärilised kaalutlused“ – hinna-, kvaliteedi-, kättesaadavus-, turustatavus-, veokaalutlused ja muud ostu- või müügitingimused või muud asjaolud, mida asjaomasel tegevusalal või tööstusharus turumajanduse põhimõtete kohaselt tegutsev eraettevõte tavaliselt arvestab, kui ta teeb äriotsuseid;

c) „määrama“ – monopoli kehtestama või lubama või selle tegevusulatust laiendama, et hõlmata veel mõni kaup või teenus;

d) „määratud monopol“ –üksus, sealhulgas üksuste grupp või valitsusasutus, mis on lepinguosalise territooriumi asjaomasel turul määratud teatava kauba või teenuse ainutarnijaks või -ostjaks; ainuüksi asjaolu tõttu, et mingile üksusele on antud intellektuaalomandi ainuõigused, ei loeta seda üksust veel monopoliks;

e) „eri- või eelisõigustega ettevõte“ ([98]) – avaliku või erasektori ettevõtja, kellele lepinguosaline on andnud *de jure* või *de facto* eri- või eelisõigused; lepinguosaline annab eri- või eelisõigused, kui ta määrab kaks või enam ettevõtjat, kellel on luba tarnida teatavat kaupa või osutada teatavat teenust – võttes arvesse konkreetset valdkondlikku määrust, mille alusel õigus või eelisõigus on antud –, või piirab selliste ettevõtjate arvu kahe või enamaga, välja arvatud kooskõlas objektiivsete, proportsionaalsete ja mittediskrimineerivate kriteeriumidega, mõjutades seeläbi oluliselt teiste ettevõtjate võimalusi tarnida sama kaupa või osutada sama teenust samas geograafilises piirkonnas ja sisuliselt samaväärsetel tingimustel;

f) „teenus, mida osutatakse valitsuse ülesannete täitmisel“ – teenus, mida osutatakse valitsuse ülesannete täitmisel, nagu see on määratletud GATSi I artikli lõike 3 punktis c, sealhulgas kohaldataval juhul vastavalt GATSi finantsteenuseid käsitleva lisa määratlusele; ning

g) „riigi osalusega ettevõte“ – ettevõte, mida omab või kontrollib lepinguosaline ([99]).

Artikkel 29.3

Üldsätted

Ilma et see piiraks lepinguosaliste käesoleva peatüki kohaseid õigusi ja kohustusi, ei takista ükski selle peatüki säte kumbagi lepinguosalist asutamast või säilitamast riigi osalusega ettevõtteid, määramast või säilitamast monopole ega andmast ettevõtetele eri- või eelisõigusi.

Artikkel 29.4

Mittediskrimineeriv kohtlemine ja ärilised kaalutlused

1. Lepinguosaline tagab, et iga tema riigi osalusega ettevõte, eri- või eelisõigustega ettevõte ja määratud monopol teeb oma äritegevuses järgmist:

a) lähtub kauba või teenuse ostmisel ja müümisel ärilistest kaalutlustest, välja arvatud siis, kui ta täidab oma avaliku teenuse ülesande tingimust, mis ei ole vastuolus käesoleva lõike punktiga b või c;

b) kauba või teenuse ostmisel:

i) kohtleb teise lepinguosalise ettevõtja tarnitud kaupa või osutatud teenust vähemalt sama soodsalt kui asjaomase lepinguosalise enda ettevõtjate tarnitud samasugust kaupa või osutatud teenust ning

ii) kohtleb artikli 17.2 lõike 1 punktis d määratletud hõlmatud investeeringu pakutavat kaupa või teenust kõnealuse lepinguosalise territooriumil vähemalt sama soodsalt kui samasugust kaupa või samasugust teenust, mida pakuvad selle lepinguosalise territooriumi asjaomasel turul tegutsevad ettevõtted, mis on selle lepinguosalise investorite investeeringud; ning

([98]) Suurema selguse huvides olgu märgitud, et üksikutele ettevõtetele litsentsi andmine jagamaks nappi ressurssi kooskõlas objektiivsete, proportsionaalsete ja mittediskrimineerivate kriteeriumidega ei kujuta eriõigust- ega -privileegi.

([99]) Omandi või kontrolli kindlakstegemiseks uuritakse kõiki asjakohaseid õiguslikke ja faktilisi asjaolusid üksikjuhtumipõhiselt.

c) kauba või teenuse müümisel:

i) kohtleb teise lepinguosalise ettevõtet vähemalt sama soodsalt kui lepinguosalise enda ettevõtteid ja

ii) kohtleb artikli 17.2 lõike 1 punktis d määratletud hõlmatud investeeringut kõnealuse lepinguosalise territooriumil vähemalt sama soodsalt kui lepinguosalise territooriumi asjaomasel turul tegutsevaid ettevõtteid, mis on kõnealuse lepinguosalise investorite investeeringud.

2. Lõikega 1 ei keelata riigi osalusega ettevõtetel, eri- või eelisõigustega ettevõtetel ega määratud monopolidel

a) osta või tarnida kaupu või teenuseid erinevatel tingimustel, sealhulgas erinevatel hinnatingimustel, kui sellised erinevad tingimused on kehtestatud kooskõlas äriliste kaalutlustega; või

b) keelduda kaupade või teenuste ostmisest või tarnimisest, kui keeldumine on kooskõlas äriliste kaalutlustega.

Artikkel 29.5

Reguleeriv raamistik

1. Vajaduse korral kasutavad lepinguosalised parimal viisil rahvusvahelisi standardeid, sealhulgas OECD suuniseid riigi osalusega äriühingute üldjuhtimise kohta, kui see on asjakohane.

2. Kumbki lepinguosaline tagab, et iga reguleeriv asutus või muu reguleerivat funktsiooni täitev asutus, mille lepinguosaline asutab või säilitab:

a) on sõltumatu kõigist ettevõtetest, mille tegevust lepinguosaline reguleerib, ega ole nende ees aruandekohustuslik, et tagada regulatiivsete ülesannete tulemuslikkus; ning

b) tegutseb samasuguste asjaolude korral erapooletult ([100]) kõigi ettevõtete, sealhulgas riigi osalusega ettevõtete, eri- või eelisõigustega ettevõtete ja määratud monopolide suhtes, mida ta reguleerib ([101]).

3. Kumbki lepinguosaline kohaldab oma õigusnorme riigi osalusega ettevõtete, eri- või eelisõigustega ettevõtete ja määratud monopolide suhtes järjekindlalt ja mittediskrimineerivalt.

Artikkel 29.6

Läbipaistvus

1. Lepinguosaline (edaspidi „taotluse esitanud lepinguosaline“), kellel on põhjust arvata, et teise lepinguosalise riigi osalusega ettevõtte, eri- või eelisõigustega ettevõtte või määratud monopoli äritegevus kahjustab tema käesoleva peatüki kohaseid huve, võib taotleda, et teine lepinguosaline (edaspidi „taotluse saanud lepinguosaline“) esitaks kirjalikult teavet selle üksuse äritegevuse kohta seoses käesoleva peatüki rakendamisega.

2. Taotluse esitanud lepinguosaline lisab lõike 1 kohasesse taotlusesse selgituse selle kohta, kuidas tema arvates võib üksuse tegevus mõjutada tema käesoleva peatüki kohaseid huve, ning täpsustab, millist lõikes 3 loetletud teavet ta taotleb.

3. Taotluse saanud lepinguosaline esitab vastavalt lõigetele 1 ja 2 järgmise teabe:

([100]) Suurema selguse huvides olgu märgitud, et reguleeriva asutuse erapooletust tema reguleeriva funktsiooni täitmisel hinnatakse kõnealuse reguleeriva asutuse üldise tegevuse alusel.

([101]) Suurema selguse huvides olgu märgitud, et nende sektorite puhul, kus lepinguosalised on selle lepingu teistes peatükkides kokku leppinud reguleeriva asutuse konkreetsetes kohustustes, on ülimuslikud nende teiste peatükkide asjaomased sätted.

a) üksuse omandiõigus ja hääleõiguste struktuur, näidates ära lepinguosalisele, tema riigi osalusega ettevõtetele, eri- või eelisõigustega ettevõtetele või määratud monopolidele üksuses kuuluva kumulatiivse osaluse ning kumulatiivse hääleõiguste osakaalu;

b) lepinguosalisele, tema riigi osalusega ettevõtetele, eri- või eelisõigustega ettevõtetele või määratud monopolidele kuuluvate eriaktsiate või -hääleõiguste või muude õiguste kirjeldus, kui need õigused erinevad sellise üksuse lihtaktsiatega seotud õigustest;

c) üksuse organisatsiooniline struktuur ja juhatuse või muu samaväärse organi koosseis;

d) kirjeldus selle kohta, millised valitsusasutused või avalik-õiguslikud asutused üksust reguleerivad või kontrollivad, nende valitsusasutuste või avalik-õiguslike asutuste poolt tema suhtes kehtestatud aruandlusnõuete kirjeldus ning nende valitsusasutuste või avalik-õiguslike asutuste õigused ja tavad seoses üksuse kõrgema juhtkonna ja juhatuse või muu samaväärse juhtorgani liikmete ametisse nimetamise, ametist vabastamise või tasustamisega;

e) üksuse aastatulu ja koguvara viimase kolme aasta jooksul, mille kohta on andmed kättesaadavad;

f) võimalikud erandid, immuniteedid ja nendega kaasnevad meetmed, mida üksuse suhtes kohaldatakse taotluse saanud poole õigusnormide alusel; ning

g) avalikult kättesaadav täiendav teave üksuse kohta, sealhulgas majandusaasta aruanded ja kolmanda osapoole tehtud auditid.

4. Lõigetega 1, 2 ja 3 ei nõuta üheltki lepinguosaliselt sellise konfidentsiaalse teabe avalikustamist, mille avalikustamine oleks vastuolus tema õigusnormidega või mis takistaks õiguskaitset või oleks muul viisil vastuolus avalike huvidega või kahjustaks teatavate ettevõtete õigustatud ärihuve.

5. Kui küsitud teave ei ole taotluse saanud lepinguosalisele kättesaadav, põhjendab see lepinguosaline seda taotluse esitanud lepinguosalisele kirjalikult.

Artikkel 29.7

Lepinguosalisega seotud lisa

1. Artiklit 29.4 ei kohaldata riigi osalusega ettevõtete või määratud monopolide nõuetele mittevastava tegevuse suhtes, mille lepinguosaline on loetlenud oma 29. lisas olevas loendis vastavalt lepinguosalise loendi tingimustele.

2. Ühe lepinguosalise taotlusel võib ühisnõukogu võtta vastu otsuse 29. lisa muutmise kohta vastavalt artikli 8.5 lõike 1 punktile a ning kaalub igal juhul 29. lisa muudatusi viie aasta jooksul alates käesoleva lepingu jõustumisest.

30. PEATÜKK

KONKURENTSIPOLIITIKA

Artikkel 30.1

Põhimõtted

Lepinguosalised tunnistavad vaba ja moonutamata konkurentsi tähtsust kaubanduses ja investeerimises. Lepinguosalised tunnistavad, et konkurentsivastased tavad võivad kahjustada turgude nõuetekohast toimimist ning vähendada kaubanduse liberaliseerimisest tulenevat kasu.

Artikkel 30.2

Reguleeriv raamistik

1. Kumbki lepinguosaline jätab kehtima konkurentsiõiguse normid või võtab need vastu ning neid kohaldatakse kõigi majandussektorite ([102]) suhtes ja nendes käsitletakse tõhusalt järgmisi tavasid:

a) ettevõtjatevahelised kokkulepped, ettevõtjate ühenduste otsused ja kooskõlastatud tegevus, mille eesmärk või mõju on konkurentsi vältimine, piiramine või moonutamine;

b) turgu valitseva seisundi kuritarvitamine ühe või enama ettevõtja poolt ning

c) ettevõtjate ühinemised, mis märkimisväärselt takistavad tõhusat konkurentsi, eelkõige turgu valitseva seisundi loomise või tugevdamise tagajärjel.

2. Kumbki lepinguosaline tagab, et kõikide avaliku ja erasektori ettevõtjate suhtes kohaldatakse lõikes 1 osutatud konkurentsiõigust.

3. Kummagi lepinguosalise konkurentsiõiguse kohaldamine ei tohiks takistada kõnealustele ettevõtjatele määratud ühegi konkreetse avalikku huvi pakkuva ülesande täitmist *de jure* ega *de facto*. Lepinguosalise konkurentsiõigusest peaks tohtima erandeid teha üksnes avalikku huvi pakkuvate ülesannetega seoses ning need peaksid piirduma sellega, mis on rangelt vajalik soovitud avaliku poliitika eesmärgi saavutamiseks, ning olema läbipaistvad.

Artikkel 30.3

Rakendamine

1. Kumbki lepinguosaline säilitab funktsionaalselt sõltumatu konkurentsiasutuse, kelle ülesanne on täielikult kohaldada artiklis 30.2 osutatud konkurentsiõigust ja tagada selle tulemuslik täitmine ning kellel on selleks nõuetekohased volitused ja vajalikud ressursid.

2. Kumbki lepinguosaline kohaldab riigisisest konkurentsiõigust läbipaistvalt ja mittediskrimineerivalt, järgides õiglase menetluse põhimõtteid ja asjaomaste ettevõtjate õigust kaitsele, olenemata nende kodakondsusest või riikkondsusest ja omandiõigusest.

Artikkel 30.4

Koostöö

1. Lepinguosalised tunnistavad, et koostöö edendamine oma konkurentsipoliitika ja selle jõustamisega seotud küsimustes on nende ühistes huvides.

2. Koostöö hõlbustamiseks võivad lepinguosaliste konkurentsiasutused vahetada teavet kooskõlas nende vastavates õigusnormides sätestatud konfidentsiaalsusnormidega.

3. Lepinguosaliste konkurentsiasutused kooskõlastavad võimaluste piires ja vajaduse korral täitetoiminguid samades või omavahel seotud tegevustes või juhtumites.

([102]) Suurema selguse huvides olgu märgitud, et põllumajandussektori suhtes kohaldatakse Euroopa Liidu konkurentsiõigust kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. detsembri 2013. aasta määrusega (EL) nr 1308/2013, millega kehtestatakse põllumajandustoodete ühine turukorraldus ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrused (EMÜ) nr 922/72, (EMÜ) nr 234/79, (EÜ) nr 1037/2001 ja (EÜ) nr 1234/2007 (ELT L 347, 20.12.2013, lk 671).

Artikkel 30.5

Konsultatsioonid

1. Selleks, et lepinguosalised üksteist paremini mõistaks, või selleks, et lahendada käesoleva peatüki tõlgendamise või kohaldamisega seotud konkreetseid küsimusi, alustavad lepinguosalised emma-kumma lepinguosalise taotlusel viivitamata konsultatsioone käesoleva peatüki tõlgendamise või kohaldamisega seotud küsimustes. ([103]) Konsultatsioone taotlev lepinguosaline osutab asjakohasel juhul, kuidas konkreetne küsimus mõjutab lepinguosalistevahelist kaubandust või investeeringuid.

2. Et hõlbustada lõikes 1 osutatud konsultatsioone, püüab kumbki lepinguosaline anda teisele lepinguosalisele asjakohast mittekonfidentsiaalset teavet.

Artikkel 30.6

Vaidluste lahendamise korra kohaldamata jätmine

Käesoleva peatüki suhtes ei kohaldata 38. peatükki.

31. PEATÜKK

SUBSIIDIUMID

Artikkel 31.1

Põhimõtted

Lepinguosalised nõustuvad, et subsiidiume võib anda, kui see on vajalik avaliku poliitika eesmärkide saavutamiseks. Lepinguosalised tunnistavad siiski, et teatavad subsiidiumid võivad kahjustada turgude nõuetekohast toimimist ning vähendada kaubanduse liberaliseerimisest tulenevat kasu ja konkurentsi. Seetõttu ei anna lepinguosaline põhimõtteliselt subsiidiume, kui need mõjutavad või tõenäoliselt mõjutavad negatiivselt lepinguosalistevahelist kaubandust või konkurentsi.

Artikkel 31.2

Mõiste ja kohaldamisala

1. Käesoleva peatüki kohaldamisel tähendab „subsiidium“ meedet, mis vastab subsiidiumide ja tasakaalustusmeetmete lepingu artiklis 1.1 sätestatud tingimustele, olenemata sellest, kas seda antakse kaupu tarnivale ettevõttele või teenuseid osutavale ettevõttele ([104]).

2. Käesolevat peatükki kohaldatakse nende subsiidiumide suhtes, mis on tasakaalustusmeetmete lepingu artikli 2 kohaselt erisubsiidiumid.

3. Käesolevat peatükki kohaldatakse mis tahes ettevõtetele, sealhulgas era- ja avaliku sektori ettevõtetele antavate subsiidiumide suhtes.

4. Kumbki lepinguosaline tagab, et üldist majandushuvi pakkuvaid teenuseid osutavatele ettevõtetele antavate subsiidiumide suhtes kohaldatakse käesolevas peatükis sätestatud norme niivõrd, kuivõrd nende normide kohaldamine ei takista õiguslikult ega tegelikult nendele ettevõtetele määratud konkreetsete ülesannete täitmist. Määratud ülesanded peavad olema läbipaistvad ning käesolevas peatükis sätestatud normide kohaldamise piiramine või neist kõrvalekaldumine ei tohi minna kaugemale sellest, mis on määratud ülesannete täitmiseks vajalik.

5. Artiklit 31.5 ei kohaldata kaubavahetusega seotud subsiidiumide suhtes, mis on hõlmatud põllumajanduslepingu 1. lisaga.

6. Artikleid 31.5 ja 31.6 ei kohaldata audiovisuaalsektori suhtes.

([103]) ELi poole nimel on koostööpartner Euroopa Komisjoni konkurentsi peadirektoraat.
([104]) Suurema selguse huvides olgu märgitud, et käesolev artikkel ei piira WTOs või sellega seotud mõnepoolsetel foorumitel edaspidi teenuste subsiidiumide määratluse üle peetavate arutelude tulemusi.

7. Artikleid 31.5 ja 31.6 ei kohaldata subsiidiumide suhtes, mida antakse selleks, et toetada põlisrahvaste ja nende kogukondade majandusarengut ([105]). Sellised subsiidiumid peavad olema sihipärased, proportsionaalsed ja läbipaistvad.

8. Artikleid 31.5 ja 31.6 ei kohaldata nende subsiidiumide suhtes, mida antakse loodusõnnetuste või muude erakorraliste sündmustega tekitatud kahju korvamiseks.

9. Artiklit 31.5 ei kohaldata nende subsiidiumide suhtes, mida antakse ajutiselt majanduslikule hädaolukorrale reageerimiseks ([106]). Sellised subsiidiumid peavad olema proportsionaalsed ja suunatud majandusliku hädaolukorra lahendamisele.

10. Ühisnõukogu võib võtta vastu otsuse, millega muudetakse käesoleva artikli lõikes 1 esitatud „subsiidiumi“ määratlust niivõrd, kuivõrd see on seotud teenuseid osutavate ettevõtetega, et võtta arvesse WTOs või sellega seotud mõnepoolsetel foorumitel selles küsimuses tulevikus peetavate arutelude tulemusi vastavalt artikli 8.5 lõike 1 punktile a.

Artikkel 31.3

Seos WTO asutamislepinguga

Käesolevas peatükis sätestatu ei piira lepinguosalise õigusi ega kohustusi, mis tulenevad GATSi XV artiklist, GATT 1994 XVI artiklist, tasakaalustusmeetmete lepingust ja põllumajanduslepingust.

Artikkel 31.4

Läbipaistvus

1. Oma territooriumil antud või säilitatud subsiidiumi kohta teeb kumbki lepinguosaline kättesaadavaks järgmise teabe:

a) subsiidiumi õiguslik alus ja otstarve;

b) subsiidiumi vorm;

c) subsiidiumi suurus või subsiidiumi jaoks eelarvest eraldatud summa ja

d) võimaluse korral subsiidiumi saaja nimi.

2. Lepinguosaline täidab käesoleva artikli lõikes 1 sätestatud nõudeid järgmise kaudu:

a) WTO subsiidiumide ja tasakaalustusmeetmete lepingu artikli 25 kohane teade, tingimusel et see teade sisaldab kogu käesoleva artikli lõikes 1 osutatud teavet ja esitatakse vähemalt iga kahe aasta järel;

b) põllumajanduslepingu artikli 18 kohane teade või

c) avaldamine lepinguosalise poolt või tema nimel üldsusele kättesaadaval veebisaidil subsiidiumi andmise või säilitamise aastale järgneva kalendriaasta 31. detsembriks.

([105]) Käesoleva lõike kohaldamisel käsitatakse põlisrahvaid ja nende kogukondi kummagi lepinguosalise õigusaktides määratletud tähenduses. ELi poole puhul hõlmavad tema õigusaktid nii Euroopa Liidu kui ka iga liikmesriigi õigust.

([106]) „Majanduslik hädaolukord“ – majandussündmus, mis põhjustab lepinguosalise majanduses tõsiseid häireid. ELi poole puhul tähendab „lepinguosalise majandus“ Euroopa Liidu või selle ühe või mitme liikmesriigi majandust.

Artikkel 31.5

Konsultatsioonid

1. Kui lepinguosaline leiab, et teise lepinguosalise antud subsiidiumil on või võib olla negatiivne mõju tema kaubandushuvidele või konkurentsile, võib ta (edaspidi „taotluse esitanud lepinguosaline“) väljendada oma muret kirjalikult teisele lepinguosalisele (edaspidi „taotluse saanud lepinguosaline“) ja taotleda sellel teemal konsultatsioone. Selline taotlus peab sisaldama selgitust selle kohta, kuidas subsiidiumil on või võib olla negatiivne mõju taotluse esitanud lepinguosalise kaubandushuvidele või konkurentsile.

2. Lõike 1 kohaldamisel võib taotluse esitanud lepinguosaline nõuda taotluse saanud lepinguosaliselt subsiidiumi kohta järgmist teavet:

a) subsiidiumi õiguslik alus ja poliitiline eesmärk või otstarve;

b) subsiidiumi vorm;

c) subsiidiumi kuupäevad ja kestus ning muud sellega seotud tähtajad;

d) subsiidiumi saamise kriteeriumid;

e) subsiidiumi kogusumma või aastane summa, mis on eelarvest sellele subsiidiumile eraldatud;

f) võimaluse korral subsiidiumi saaja nimi; ning

g) muu teave, mis võimaldab hinnata subsiidiumi negatiivset mõju.

3. Taotluse saanud lepinguosaline esitab lõike 2 kohaselt taotletud teabe kirjalikult hiljemalt 60 päeva jooksul pärast taotluse saamise kuupäeva.

4. Kui taotluse saanud lepinguosaline ei esita lõigete 2 ja 3 kohaselt nõutud teavet tervikuna või osaliselt, põhjendab ta seda kirjalikult.

5. Kui taotluse esitanud lepinguosaline leiab pärast nõutud teabe saamist ja konsultatsioone, et asjaomasel subsiidiumil on või võib olla märkimisväärne negatiivne mõju tema kaubandushuvidele või konkurentsile, teeb taotluse saanud lepinguosaline kõik endast oleneva, et see mõju kõrvaldada või seda minimeerida.

Artikkel 31.6

Tingimustega seotud subsiidiumid

1. Järgmiste subsiidiumide andmisel kohaldab kumbki lepinguosaline järgmisi tingimusi:

a) subsiidiumide puhul, mille puhul valitsus vastutab otseselt või kaudselt teatavat liiki ettevõtjate võlgade või kohustuste tagamise eest, ei ole võlgade või kohustuste katmine nende võlgade või kohustuste suuruse või valitsuse vastutuse kestuse suhtes piiramatu ning

b) maksejõuetutele või raskustes ettevõtjatele antavate subsiidiumide puhul (näiteks laenud ja garantiid, sularahatoetus, kapitalisüstid, vara üleandmine turuväärtusest madalama hinnaga ja maksuvabastused), mille kestus on üle ühe aasta, on koostatud realistlikel prognoosidel põhinev usaldusväärne restruktureerimiskava eesmärgiga tagada mõistliku aja jooksul maksejõuetu või raskustes oleva ettevõtja pikaajalise elujõulisuse taastamine, ning et ettevõtja, välja arvatud väikesed ja keskmise suurusega ettevõtjad, kannavad ise osa restruktureerimise kuludest.

2. Lõike 1 punkti b ei kohaldata subsiidiumide suhtes, mida antakse ettevõtjatele ajutise likviidsustoetusena laenutagatiste või laenudena, piirates neid summaga, mis on vajalik raskustes äriühingu tegevuse jätkamiseks seni, kuni võetakse vastu restruktureerimis- või likvideerimiskava.

3. Käesolevat artiklit kohaldatakse üksnes subsiidiumide suhtes, mis kahjustavad või tõenäoliselt võivad kahjustada teise lepinguosalise kaubandust ja konkurentsi.

4. Käesolevat artiklit ei kohaldata subsiidiumide suhtes:

a) mida antakse selleks, et tagada äriühingu korrakohane turult lahkumine; või

b) mille kumulatiivsed summad või eelarved on kolme järjestikuse aasta jooksul ettevõtte kohta väiksemad kui 170 000 SDRi.

Artikkel 31.7

Subsiidiumide kasutamine

Kumbki lepinguosaline tagab, et ettevõtted kasutavad subsiidiume üksnes selgelt määratletud poliitikaeesmärgil, milleks need anti ([107]).

Artikkel 31.8

Vaidluste lahendamise korra kohaldamata jätmine

Artikli 31.5 lõike 5 suhtes ei kohaldata 38. peatükki.

Artikkel 31.9

Konfidentsiaalsus

1. Lepinguosalised võtavad käesoleva peatüki alusel teavet vahetades arvesse piiranguid, mis tulenevad kummagi lepinguosalise ameti- ja ärisaladuse nõudeid käsitlevatest õigusaktidest, ning tagavad ärisaladuse ja muu konfidentsiaalse teabe kaitse.

2. Kui lepinguosaline edastab käesoleva peatüki alusel teavet, säilitab teavet saav lepinguosaline selle teabe konfidentsiaalsuse.

32. PEATÜKK

INTELLEKTUAALOMAND

A JAGU

Üldsätted

Artikkel 32.1

Eesmärgid

1. Käesoleva peatüki eesmärgid on järgmised:

a) soodustada lepinguosaliste vahel innovaatiliste ja loovate kaupade ja teenuste tootmist ja turustamist, et aidata suurendada lepinguosaliste majanduse kestlikkust ja kaasavust;

b) lihtsustada ja reguleerida lepinguosalistevahelist kaubandust ning vähendada sellise kaubanduse moonutusi ja takistusi ning

c) saavutada asjakohane ja tõhus intellektuaalomandiõiguste kaitse tase ja intellektuaalomandi õiguskaitse tagamine.

([107]) Suurema selguse huvides olgu märgitud, et kui lepinguosaline on loonud sel eesmärgil asjakohased õigusraamistikud ja haldusmenetlused, loetakse kohustus täidetuks.

2. Käesoleva peatüki suhtes kohaldatakse *mutatis mutandis* TRIPS-lepingu artiklis 7 sätestatud eesmärke.

Artikkel 32.2

Kohaldamisala

1. Kumbki lepinguosaline täidab oma kohustusi, mis tulenevad intellektuaalomandit käsitlevatest rahvusvahelistest lepingutest, mille osaline ta on, sealhulgas TRIPS-lepingust.

2. Käesolevas peatükis täiendatakse ja täpsustatakse kummagi lepinguosalise õigusi ja kohustusi, mis tulenevad TRIPS-lepingust ning muudest intellektuaalomandi valdkonnas sõlmitud rahvusvahelistest lepingutest.

3. Ükski käesoleva peatüki säte ei takista lepinguosalist kohaldamast oma õigusaktide sätteid, millega kehtestatakse rangemad standardid intellektuaalomandiõiguste kaitseks ja tagamiseks, tingimusel et need sätted on kooskõlas käesoleva peatükiga. Kumbki lepinguosaline võib vabalt kindlaks määrata asjakohase meetodi käesoleva peatüki rakendamiseks oma õigussüsteemis ja -praktikas.

Artikkel 32.3

Põhimõtted

1. Käesoleva peatüki suhtes kohaldatakse *mutatis mutandis* TRIPS-lepingu artiklis 8 sätestatud põhimõtteid.

2. Võttes arvesse riigisiseste süsteemide avaliku poliitika eesmärke, tunnistavad lepinguosalised vajadust teha oma intellektuaalomandi süsteemi kaudu, järgides seejuures läbipaistvuse põhimõtteid ning võttes arvesse asjaomaste sidusrühmade, sealhulgas õiguste omajate, kasutajate ja üldsuse huve, järgmist:

a) edendada innovatsiooni ja loomingulisust ning

b) hõlbustada teabe, teadmiste, tehnoloogia, kultuuri ja kunsti levikut.

Artikkel 32.4

Mõisted

Käesolevas peatükis ja ning 32-A, 32-B ja 32-C lisades kasutatakse järgmisi mõisteid:

a) „Berni konventsioon“ – Berni kirjandus- ja kunstiteoste kaitse konventsioon, koostatud 9. septembril 1886 Bernis ja muudetud 28. septembril 1979;

b) „intellektuaalomand“ – kõik intellektuaalomandiõiguste kategooriad, mis kuuluvad käesoleva peatüki B jao 1.–7. alajao või TRIPS-lepingu II osa 1.–7. jao kohaldamisalasse; intellektuaalomandi kaitse hõlmab kaitset ebaausa konkurentsi eest Pariisi konventsiooni artikli 10*bis* alusel;

c) „Pariisi konventsioon“ – 20. märtsi 1883. aasta tööstusomandi kaitse Pariisi konventsioon, viimati läbi vaadatud 14. juulil 1967 Stockholmis ja muudetud 28. septembril 1979;

d) „Rooma konventsioon“ – teoste esitajate, fonogrammitootjate ja ringhäälinguorganisatsioonide kaitse rahvusvaheline konventsioon, koostatud 26. oktoobril 1961 Roomas; ning

e) „WIPO“ – Maailma Intellektuaalse Omandi Organisatsioon.

Artikkel 32.5

Võrdne kohtlemine

1. Käesoleva peatükiga hõlmatud intellektuaalomandiõiguste kõigi kategooriate puhul kohtleb kumbki lepinguosaline teise lepinguosalise kodanikke intellektuaalomandiõiguste kaitse ([108]) puhul vähemalt sama soodsalt kui enda kodanikke, võttes arvesse erandeid, mis on juba sätestatud vastavalt Pariisi konventsioonis, Berni konventsioonis, Rooma konventsioonis või integraalskeeme käsitlevas intellektuaalomandi lepingus, mis sõlmiti Washingtonis 26. mail 1989, ning 20. detsembril 1996 Genfis sõlmitud WIPO esituste ja fonogrammide lepingus (WPPT). Teoste esitajate, fonogrammitootjate ja ringhäälinguorganisatsioonide puhul kehtib see kohustus ainult nende õiguste kohta, mis on sätestatud käesolevas peatükis.

2. Lepinguosaline võib kasutada lõike 1 alusel lubatud erandeid seoses oma kohtu- ja haldusmenetlustega, sealhulgas nõuda, et teise lepinguosalise kodanik määraks tema territooriumil menetlusdokumentide kättetoimetamise aadressi või nimetaks tema territooriumil esindaja, kui sellised erandid vastavad järgmistele tingimustele:

a) need on vajalikud selleks, et tagada vastavus asjaomase lepinguosalise õigusnormidele, mis ei ole vastuolus käesoleva peatükiga; ja

b) neid ei kohaldata viisil, mis kujutaks endast kaubanduse varjatud piiramist.

3. Lõiget 1 ei kohaldata WIPO egiidi all sõlmitud mitmepoolsetes lepingutes sätestatud menetluste suhtes, mis on seotud intellektuaalomandiõiguste omandamise või säilimisega.

Artikkel 32.6

Intellektuaalomand ja rahvatervis

1. Lepinguosalised tunnistavad 14. novembril 2001 Dohas WTO ministrite konverentsil vastu võetud intellektuaalomandiõiguste kaubandusaspektide lepingu ja rahvatervise deklaratsiooni (edaspidi „Doha deklaratsioon“) tähtsust. Lepinguosalised tagavad käesolevas peatükis sätestatud õiguste ja kohustuste tõlgendamisel ning rakendamisel järjepidevuse Doha deklaratsiooniga.

2. Kumbki lepinguosaline rakendab intellektuaalomandiõiguste kaubandusaspektide lepingu artiklit 31*bis* ning selle lisa ja liidet, mis jõustusid 23. jaanuaril 2017.

Artikkel 32.7

Ammendumine

Käesoleva lepingu käesoleva osa ükski säte ei takista lepinguosalist otsustamast, kas või millistel tingimustel kohaldatakse tema õigussüsteemi alusel intellektuaalomandiõiguste ammendumist.

([108]) Käesoleva lõike kohaldamisel hõlmab mõiste „kaitse“ nii neid asjaolusid, mis mõjutavad intellektuaalomandiõiguste kättesaadavust, omandamist, ulatust, säilimist ja elluviimist, kui ka asjaolusid, mis mõjutavad käesolevas peatükis konkreetselt käsitletud intellektuaalomandiõiguste kasutamist. Lisaks hõlmab käesoleva lõike kohaldamisel mõiste „kaitse“ meetmeid, mille eesmärk on vältida tõhusatest tehnilistest meetmetest kõrvalehoidmist, ja meetmeid, mis on seotud õiguste teostamist käsitleva teabega.

B JAGU

Intellektuaalomandiõigustega seotud standardid

1. alajagu

Autoriõigus ja sellega kaasnevad õigused

Artikkel 32.8

Rahvusvahelised lepingud

1. Kumbki lepinguosaline kinnitab oma siduvat kohustust ja järgib järgmist:

a) Berni konventsioon;

b) Rooma konventsioon;

c) WIPO autoriõiguse leping (WCT), mis sõlmiti 20. detsembril 1996 Genfis;

d) WPPT; ning

e) Marrakechi leping avaldatud teostele juurdepääsu lihtsustamise kohta nägemispuudega või muu trükikirja lugemise puudega isikutele, sõlmitud 27. juunil 2013 Marrakechis.

2. Kumbki lepinguosaline teeb kõik mõistlikud jõupingutused, et ratifitseerida Pekingi audiovisuaalsete esituste leping, mis võeti vastu Pekingis 24. juunil 2012, või et sellega ühineda.

Artikkel 32.9

Autorid

Kumbki lepinguosaline annab autoritele ainuõiguse lubada või keelata:

a) oma teoste otsest või kaudset, ajutist või alalist reprodutseerimist tervikuna või osaliselt mis tahes viisil ja mis tahes vormis;

b) oma teoste originaalide või nende koopiate igasugust avalikku levitamist müügi teel või muul viisil;

c) oma teoste edastamist üldsusele kaabliga ja kaablita sidevahendite abil, sealhulgas nende teoste üldsusele kättesaadavaks tegemist nii, et üksikisikud pääsevad neile ligi enda valitud kohas ja ajal; ja

d) oma arvutiprogrammide või kinematograafiliste teoste originaalide või koopiate rentimist üldsusele kaubanduslikul eesmärgil.

Artikkel 32.10

Esitajad

Kumbki lepinguosaline annab esitajatele ainuõiguse lubada või keelata:

a) oma esitustest salvestiste ([109]) tegemist;

b) oma esituste salvestiste otsest või kaudset, ajutist või alalist reprodutseerimist tervikuna või osaliselt mis tahes viisil ja mis tahes vormis;

([109]) „Salvestamine“ – helide või neid esindavate märkide sisestamine kandjale, millelt neid võib vastava seadme abil näha, taasesitada või edastada.

c) oma esituste salvestiste üldsusele levitamist müügi teel või muul viisil;

d) oma esituste salvestiste üldsusele kättesaadavaks tegemist kaabliga või kaablita sidevahendite abil nii, et üksikisikud pääsevad neile ligi enda valitud kohas ja ajal; ning

e) oma esituse ülekandmist ringhäälingus kaablita vahendite abil ja nende edastamist üldsusele, kui esitus ise ei ole ülekantav esitus ning kui see ei ole tehtud salvestise põhjal.

Artikkel 32.11

Fonogrammitootjad

Kumbki lepinguosaline annab fonogrammitootjatele ainuõiguse lubada või keelata:

a) oma fonogrammide otsest või kaudset, ajutist või alalist reprodutseerimist tervikuna või osaliselt mis tahes viisil ja mis tahes vormis;

b) oma fonogrammi, sealhulgas selle koopiate üldsusele levitamine kas müügi või muul omandiõiguse ülemineku teel;

c) oma fonogrammide üldsusele kättesaadavaks tegemist kaabliga või kaablita sidevahendite abil nii, et üksikisikud pääsevad neile ligi enda valitud kohas ja ajal; ja

d) oma fonogrammide rentimist üldsusele kaubanduslikul eesmärgil.

Artikkel 32.12

Ringhäälinguorganisatsioonid

Kumbki lepinguosaline annab ringhäälinguorganisatsioonidele ainuõiguse lubada või keelata:

a) oma kaablita sidevahendite abil edastatavate saadete salvestamist;

b) kaablita sidevahendite abil edastatavate saadete salvestiste otsest või kaudset, ajutist või alalist reprodutseerimist tervikuna või osaliselt mis tahes viisil ja mis tahes vormis ning

c) oma saadete taasedastamist kaablita sidevahendite abil ja oma saadete edastamist üldsusele, ([110]) kui selline edastamine toimub kohas, kuhu pääsuks nõutakse üldsuselt sisenemistasu.

Artikkel 32.13

Kaubanduslikel eesmärkidel avaldatud fonogrammide üldsusele ülekandmine ja edastamine ([111])

1. Kumbki lepinguosaline näeb ette esitajate ja fonogrammitootjate õiguse saada kasutajalt ühekordset õiglast tasu, kui kaubanduslikel eesmärkidel avaldatud fonogrammi või sellise fonogrammi reproduktsiooni kasutatakse üldsusele ülekandmiseks või edastamiseks ([112]).

2. Kumbki lepinguosaline tagab, et lõikes 1 osutatud ühekordne õiglane tasu jagatakse asjaomaste esitajate ja fonogrammitootjate vahel. Kumbki lepinguosaline võib kehtestada õigusnormid, millega esitajate ja fonogrammitootjate vahelise kokkuleppe puudumise korral nähakse ette tingimused, mille kohaselt jagavad esitajad ja fonogrammitootjad omavahel kõnealuse ühekordse õiglase tasu.

([110]) Suurema selguse huvides olgu märgitud, et miski käesolevas lõikes ei takista lepinguosalist määramast tingimusi, mille alusel võib seda õigust kasutada vastavalt Rooma konventsiooni artikli 13 punktile d.

([111]) Kumbki lepinguosaline võib anda esitajatele ja fonogrammitootjatele ulatuslikumaid õigusi kaubanduslikel eesmärkidel avaldatud fonogrammide üldsusele ülekandmiseks ja edastamiseks.

([112]) Käesoleva artikli tähenduses ei hõlma „üldsusele edastamine“ fonogrammi üldsusele kättesaadavaks tegemist kaabliga või kaablita sidevahendite abil nii, et üksikisikud pääsevad fonogrammile ligi enda valitud kohas ja enda valitud ajal.

Artikkel 32.14

Kaitse kehtivuse tähtaeg

1. Teose autori õigused kehtivad autori eluajal ja vähemalt 70 aastat pärast tema surma, olenemata kuupäevast, mil teos üldsusele seaduslikult kättesaadavaks tehakse ([113]).

2. Ühisloomingu puhul arvestatakse lõikes 1 sätestatud kaitse kehtivuse tähtaega alates viimase elus olnud autori surmast.

3. Anonüümse või pseudonüümi all loodud teose puhul on kaitse kehtivuse tähtaeg vähemalt 70 aastat pärast seda, kui teos üldsusele seaduslikult kättesaadavaks tehakse. Kui autori kasutatud pseudonüüm ei jäta autori isiku suhtes kahtlust või kui autor avaldab oma isiku käesolevas lõikes osutatud aja jooksul, siis kohaldatakse lõikes 1 sätestatud kaitse kehtivuse tähtaega.

4. Kinematograafilise ja audiovisuaalse teose kaitse kehtivuse tähtaeg ei lõpe varem kui 70 aastat pärast viimase elus olnud autori surma. Isikud, keda tuleb pidada kinematograafilise või audiovisuaalse teose autoriteks, määratakse kindlaks lepinguosaliste õigusnormides.

5. Ringhäälinguorganisatsioonide õigused aeguvad 50 aastat pärast saate esmakordse edastamise kuupäeva.

6. Esitajate õigused ei aegu varem kui 50 aastat pärast esituse salvestamise kuupäeva, kuid:

a) kui esituse salvestis on õiguspäraselt avaldatud või – kui lepinguosaline on selle ette näinud – õiguspäraselt üldsusele edastatud käesolevas lõikes osutatud 50 aasta jooksul, arvestatakse kaitse kehtivuse tähtaega alates esimese sellise avaldamise kuupäevast või – kui lepinguosaline on selle ette näinud – esimese sellise üldsusele edastamise kuupäevast; kui lepinguosaline näeb ette mõlemad võimalused, arvutatakse kaitse kehtivuse tähtaeg olenevalt sellest, kumb sündmus toimub varem; ning

b) kui esituse fonogrammil jäädvustatud salvestus on õiguspäraselt avaldatud või – kui lepinguosaline on selle ette näinud – õiguspäraselt üldsusele edastatud käesolevas lõikes osutatud 50 aasta jooksul, on kaitse kehtivuse tähtaeg vähemalt 70 aastat alates esimese sellise avaldamise kuupäevast või – kui lepinguosaline on selle ette näinud – esimese sellise üldsusele edastamise kuupäevast; kui lepinguosaline näeb ette mõlemad võimalused, arvutatakse kaitse kehtivuse tähtaeg olenevalt sellest, kumb sündmus toimub varem.

7. Fonogrammitootjate õigused ei aegu varem kui 50 aastat pärast salvestise tegemist. Kui aga fonogramm on õiguspäraselt avaldatud või kui lepinguosaline on ette näinud, et see edastatakse õiguspäraselt üldsusele kõnealuse ajavahemiku jooksul, aeguvad sellised õigused vähemalt 70 aastat pärast esimese sellise avaldamise kuupäeva või – kui lepinguosaline on nii ette näinud – pärast esimese sellise üldsusele edastamise kuupäeva. Lepinguosalised võivad võtta vastu või jätta kehtima tõhusad meetmed tagamaks, et 50aastasele kaitsetähtajale järgneva 20 aasta jooksul teenitud kasum jaotatakse esitajate ja fonogrammitootjate vahel õiglaselt.

Artikkel 32.15

Edasimüügiõigus

1. Kumbki lepinguosaline näeb algupärase graafika- või skulptuurteose autorile ette võõrandamatu edasimüügiõiguse, millest ei saa ka ette loobuda ja mis tähendab õigust saada müügihinnapõhist autoritasu teose igakordse müügi korral pärast teose esmamüüki autori poolt ([114]).

2. Lõikes 1 osutatud edasimüügiõigust kohaldatakse kõikide edasimüügitehingute suhtes, mis hõlmavad elukutselisi kunstiturul tegutsevaid isikuid, näiteks oksjonikorraldajad, kunstigaleriid ja üldiselt kunstiteoste vahendajad, kes tegutsevad müüjate, ostjate või vahendajatena.

3. Kumbki lepinguosaline võib sätestada, et lõikes 1 osutatud edasimüügiõigust ei kohaldata edasimüügi suhtes, kui müüja on teose omandanud otse autorilt vähem kui kolm aastat enne edasimüüki ning edasimüügihind ei ületa teatavat miinimumsummat.

([113]) Kui lepinguosaline näeb ette eri kaitse kehtivuse tähtaja juhtudel, kui õiguste omajaks on määratud juriidiline isik, on kaitse kehtivuse tähtaeg vähemalt 70 aastat pärast seda, kui teos üldsusele seaduslikult kättesaadavaks tehakse.

([114]) Olenemata sellest artiklist võib Tšiili suhtes jätkata 28. augusti 1970. aasta seaduse nr 17.366 (mida on muudetud 13. oktoobri 2017. aasta seadusega nr 21.045) artikli 36 esimese lõigu kohaldamist litsentsitasude arvutamise suhtes.

Artikkel 32.16

Õiguste kollektiivne teostamine

1. Lepinguosalised edendavad koostööd oma asjaomaste kollektiivse esindamise organisatsioonide vahel, et soodustada teoste ja muu kaitstud materjali kättesaadavust lepinguosaliste territooriumil ning teoste või muu kaitstud materjali kasutamisega seotud õigustest saadava tulu ülekandmist oma asjaomaste kollektiivse esindamise organisatsioonide vahel.

2. Lepinguosalised edendavad kollektiivse esindamise organisatsioonide läbipaistvust, eelkõige seoses õigustest saadava tulu kogumisega, selle tulu suhtes kohaldatavate mahaarvamistega, selle tulu kasutamisega, jaotamispõhimõtetega ja repertuaariga.

3. Kumbki lepinguosaline tagab, et tema territooriumil asutatud kollektiivse esindamise organisatsioone, kes esindamislepingu alusel esindavad teist kollektiivse esindamise organisatsiooni, mis on asutatud teise lepinguosalise territooriumil, julgustatakse esindatavale kollektiivse esindamise organisatsioonile võlgnetavaid summasid täpselt, korrapäraselt ja hoolikalt maksma ning esitama esindatavale kollektiivse esindamise organisatsioonile teavet tema nimel kogutud õigustest saadava tulu ja võimalike sellest tulust tehtud mahaarvamiste kohta.

Artikkel 32.17

Piirangud ja erandid

Kumbki lepinguosaline näeb artiklites 32.9 kuni 32.13 sätestatud õiguste suhtes ette piirangud või erandid üksnes teatavatel erijuhtudel, mis ei ole vastuolus teose või muu materjali tavapärase kasutamisega ega kahjusta põhjendamatult õiguste omajate õigustatud huve.

Artikkel 32.18

Tehniliste meetmete kaitse

1. Kumbki lepinguosaline näeb ette piisava õiguskaitse tõhusatest tehnilistest meetmetest kõrvalehoidmise vastu, kui asjaomase teo teinud isik on või peab põhjendatult olema teadlik taotletavast eesmärgist.

2. Kumbki lepinguosaline näeb ette piisava õiguskaitse selliste seadmete, toodete või komponentide tootmise, impordi, levitamise, müügi, rentimise, müügi või rentimise eesmärgil reklaamimise või kaubanduslikul eesmärgil omamise ning selliste teenuste osutamise vastu:

a) mida edendatakse, reklaamitakse või turustatakse selleks, et tõhusatest tehnilistest meetmetest kõrvale hoida;

b) millel puudub muu märkimisväärne kaubanduslik tähtsus peale tõhusatest tehnilistest meetmetest kõrvalehoidmise või

c) mis on eelkõige kavandatud, valmistatud, kohandatud või osutatud selleks, et tõhusatest tehnilistest meetmetest kõrvale hoida või seda soodustada.

3. Käesoleva alajao kohaldamisel tähendab mõiste „tehniline meede“ mis tahes tehnoloogiat, seadet või komponenti, mille eesmärk tavapärase toimimise puhul on takistada või piirata teoste või muu materjaliga ([115]) seotud toiminguid, milleks autoriõiguse või sellega kaasnevate õiguste omaja ei ole lepinguosalise õigusaktide kohaselt luba andnud. Tehnilisi meetmeid peetakse on tõhusaks juhul, kui õiguste omajad kontrollivad teose või muu sisu kasutamist juurdepääsukontrolli või kaitsevahendi abil, näiteks teose või muu sisu krüptimise, skrambleerimise või muul viisil muutmise, või kopeerimiskaitsemehhanismi abil, mis täidab kaitse eesmärki.

([115]) Suurema selguse huvides olgu märgitud, et mõistet „teosed või muu materjal“ ei kohaldata teoste või muu materjali suhtes, mille kaitse kehtivuse tähtaeg on lõppenud.

4. Olenemata selle artikli lõikes 1 sätestatud õiguskaitsest võib kumbki lepinguosaline võtta õiguste omajate vabatahtlikult võetud meetmete puudumise korral vajaduse järgi asjakohaseid meetmeid tagamaks, et käesoleva artikli kohaselt ette nähtud piisav õiguskaitse tõhusatest tehnilistest meetmetest kõrvalehoidmise vastu ei takista artikli 32.17 kohaselt ette nähtud eranditest või piirangutest kasusaajatel selliste erandite või piirangute kasutamist.

Artikkel 32.19

Õiguste teostamist käsitleva teabega seotud kohustused

1. Kumbki lepinguosaline näeb ette piisava õiguskaitse iga isiku vastu, kes teadlikult ja ilma loata paneb toime mis tahes järgmise teo, kui see isik on teadlik või võib põhjendatult olla teadlik, et tegu korda saates põhjustab, võimaldab, hõlbustab või varjab ta autoriõiguse või sellega kaasnevate õiguste rikkumist, nagu on sätestatud selle lepinguosalise õigusaktides:

a) eemaldab õiguste teostamist käsitleva elektroonilise teabe või muudab seda ning

b) levitab, impordib levitamise eesmärgil, kannab ringhäälingus üle, edastab või teeb üldsusele kättesaadavaks käesoleva alajao alusel kaitstud teoseid või muud sisu, millelt on loata kõrvaldatud õiguste teostamist käsitlev elektrooniline teave või millel on seda muudetud.

2. Käesoleva artikli kohaldamisel tähendab „õiguste teostamist käsitlev teave“ õiguste omajate esitatud teavet, mis identifitseerib teose või muu käesolevas artiklis osutatud materjali, autori või mis tahes muu õiguste omaja, või teavet teose või muu materjali kasutustingimuste kohta ning sellist teavet esindavaid numbreid või koode.

3. Lõiget 2 kohaldatakse juhul, kui kõnealuses lõikes osutatud teave on lisatud käesolevas artiklis osutatud teose või muu materjali koopiale või esitatakse seoses selle edastamisega üldsusele.

2. alajagu

Kaubamärgid

Artikkel 32.20

Rahvusvahelised lepingud

Kumbki lepinguosaline:

a) järgib märkide rahvusvahelise registreerimise Madridi kokkuleppe protokolli, mis võeti vastu 27. juunil 1989 Madridis ja mida muudeti 12. novembril 2007;

b) järgib kaubamärgiõiguse lepingut, mis sõlmiti 27. oktoobril 1994 Genfis, ning 15. juuni 1957. aasta märkide registreerimisel kasutatava kaupade ja teenuste rahvusvahelise klassifikatsiooni Nizza kokkulepet, mida muudeti 28. septembril 1979; ning

c) teeb kõik mõistlikud jõupingutused, et ühineda kaubamärgiõiguse Singapuri lepinguga, mis sõlmiti Singapuris 27. märtsil 2006.

Artikkel 32.21

Kaubamärgist tulenevad õigused

Kumbki lepinguosaline näeb ette, et registreeritud kaubamärgi omanikul on ainuõigus takistada kolmandaid isikuid, kellel ei ole omaniku luba, kasutamast kaubanduses identseid või sarnaseid märke nendega, mille jaoks kaubamärk on registreeritud, kui selline kasutamine põhjustaks tõenäoliselt segiajamist. Juhul kui identsete kaupade või teenuste puhul kasutatakse identseid märke, eeldatakse tõenäolist segiajamist.

Artikkel 32.22

Registreerimismenetlus

1. Kumbki lepinguosaline näeb ette kaubamärkide registreerimise süsteemi, mille raames kõik asjaomase kaubamärgiasutuse tehtud lõplikud negatiivsed otsused, sealhulgas registreerimisest osalise keeldumise kohta, on nõuetekohaselt põhjendatud ning need tehakse asjaomasele isikule kirjalikult teatavaks.

2. Kumbki lepinguosaline näeb kolmandatele isikutele ette võimaluse vaidlustada kaubamärgitaotlusi või, kui see on tema õiguse kohaselt asjakohane, kaubamärkide registreeringuid. Vaidlustamismenetlus peab olema võistlev.

3. Kumbki lepinguosaline näeb ette kaubamärgitaotluste ja registreeritud kaubamärkide avaliku elektroonilise andmebaasi.

Artikkel 32.23

Üldtuntud kaubamärgid

Et kaitsta üldtuntud kaubamärke vastavalt Pariisi konventsiooni artiklile 6*bis* ning TRIPS-lepingu artikli 16 lõigetele 2 ja 3, kinnitavad lepinguosalised dokumendi „Ühissoovitus üldtuntud kaubamärkide kaitset käsitlevate sätete kohta“ tähtsust, mille Pariisi Liidu assamblee ja WIPO peaassamblee võtsid vastu 20.–29. septembril 1999 toimunud WIPO liikmesriikide assambleede 34. istungjärgul.

Artikkel 32.24

Erandid kaubamärgist tulenevatest õigustest

1. Kumbki lepinguosaline:

a) näeb ette kirjeldavate terminite õiglase kasutamise kui kaubamärkidega antavate õiguste piiratud erandi ning

b) võib sätestada muud piiratud erandid.

2. Lõiget 1 kohaldatakse tingimusel, et selliste erandite puhul võetakse arvesse kaubamärgi omanike ja kolmandate isikute seaduslikke huve.

3. Kaubamärk ei anna selle omanikule õigust keelata kolmandal isikul kaubandustegevuse käigus kasutada järgnevat:

a) oma nime või aadressi;

b) tähiseid, mis näitavad liiki, kvaliteeti, kvantiteeti, sihtotstarvet, väärtust, geograafilist päritolu, kauba tootmise või teenuse osutamise aega või muid kauba või teenuse omadusi; või

c) kaubamärki, kui see on vajalik kauba või teenuse sihtotstarbe näitamiseks, eelkõige juhul, kui tegemist on lisaseadme või varuosaga.

4. Lõiget 3 kohaldatakse juhul, kui kolmas isik kasutab seda kooskõlas ausa tööstus- või kaubandustavaga ([116]).

5. Lepinguosaline võib ette näha, et kaubamärk ei anna selle omanikule õigust keelata kolmandal isikul kasutada kaubandustegevuse käigus varasemat õigust, mis kehtib ainult konkreetses kohas, kui seda õigust tunnustatakse kõnealuse lepinguosalise õigusaktidega, ja kasutatakse selle territooriumi piires, kus seda tunnustatakse.

([116]) Teise võimalusena võib lepinguosaline seada sellise kasutamise tingimuseks, et see ei ole eksitav ega tekita segadust asjaomase üldsuse seas.

Artikkel 32.25

Kehtetuks tunnistamise alused

1. Kumbki lepinguosaline näeb ette, et kaubamärgi võib tunnistada kehtetuks, kui seda ei ole asjaomasel territooriumil viie järjestikuse aasta jooksul kasutatud kaupade või teenuste puhul, mille jaoks see registreeriti, ja kasutamata jätmisel ei ole mõistlikke põhjendusi. Siiski võib lepinguosaline ette näha, et keegi ei tohi taotleda kaubamärgi omaniku õiguste tühistamist, kui kaubamärgi tegelik kasutamine on viieaastase perioodi lõpu ja tühistamistaotluse esitamise vahelisel ajal alanud või jätkunud. Kasutamise algust või jätkumist kolme kuu jooksul enne kehtetuks tunnistamise taotluse esitamist, kui see algas kõige varem mittekasutuse viie järjestikuse aasta pikkuse ajavahemiku lõppedes, ei võeta siiski arvesse, kui ettevalmistusi kasutuse alustamiseks või jätkamiseks hakati tegema alles pärast seda, kui omanik sai teada kehtetuks tunnistamise taotluse esitamise võimalusest.

2. Kaubamärgi võib tühistada ka siis, kui pärast selle registreerimise kuupäeva on kaubamärk omaniku tegevuse või tegevusetuse tagajärjel muutunud selle kauba või teenuse üldnimetuseks, mille jaoks see on registreeritud ([117]).

Artikkel 32.26

Pahausksed taotlused

Kaubamärki peab olema võimalik tunnistada kehtetuks, kui taotleja on kaubamärgi registreerimise taotluse esitanud pahauskselt. Kumbki lepinguosaline võib ka ette näha, et sellist kaubamärki ei registreerita.

3. alajagu

Disainilahendused ([118])

Artikkel 32.27

Rahvusvahelised lepingud

Kumbki lepinguosaline teeb kõik mõistlikud jõupingutused, et ühineda 2. juulil 1999 Genfis vastu võetud tööstusdisainilahenduste rahvusvahelise registreerimise Haagi kokkuleppe Genfi redaktsiooniga.

Artikkel 32.28

Registreeritud disainilahenduste kaitse ([119])

1. Kumbki lepinguosaline näeb ette sõltumatult loodud uute või originaalsete disainilahenduste kaitse ([120]). See kaitse tekib registreerimisel ja annab selle omanikule ainuõiguse vastavalt käesoleva artikli sätetele.

2. Registreeritud disainilahenduse omanikul on õigus takistada kolmandaid isikuid, kellel puudub omaniku nõusolek, vähemalt valmistamast, müümast, importimast ja eksportimast toodet, mis kannab või sisaldab kaitstud disainilahendust, või kasutamast tooteid, mis kannavad või sisaldavad kaitstud disainilahendust, kui selline tegevus toimub kaubanduslikul eesmärgil, kahjustab põhjendamatult disainilahenduse tavapärast kasutamist või ei ole kooskõlas õiglase kaubandustavaga.

([117]) Kaubamärgi võib tühistada ka siis, kui pärast selle registreerimise kuupäeva on kaubamärki selle omaniku poolt või loal nende kaupade või teenuste puhul, mille jaoks see on registreeritud, kasutatud selliselt, et kaubamärk võib üldsust eksitada eelkõige kõnealuste kaupade või teenuste olemuse, kvaliteedi või geograafilise päritolu suhtes.

([118]) Käesolevas peatükis esitatud viited disainilahendustele käsitatakse viidetena registreeritud tööstusdisainilahendustele.

([119]) Liit võimaldab kaitset ka registreerimata disainilahendustele, kui on täidetud nõuded, mis on sätestatud nõukogu 12. detsembri 2001. aasta määruses (EÜ) nr 6/2002 ühenduse disainilahenduse kohta (EÜT L 3, 5.1.2002, lk 1)..

([120]) Lepinguosaline võib oma õigusaktides sätestada, et võib nõuda ka disainilahenduste eristatavust. ELi pool peab disainilahendust eristatavaks, kui üldmulje, mille see asjatundjast kasutajale jätab, erineb üldmuljest, mille jätab sellisele kasutajale mis tahes disainilahendus, mis on tehtud üldsusele kättesaadavaks.

3. Disainilahendus, mida on kasutatud või mis sisaldub mitmeosalise toote koostisosaks olevas tootes, loetakse uueks või originaalseks üksnes:

a) juhul, kui koostisosa on pärast mitmeosalisse tootesse paigutamist mitmeosalise toote tavakasutuse käigus nähtav; ja

b) sel määral, mil punktis a osutatud koostisosa nähtavad omadused vastavad uudsuse või originaalsuse tingimustele.

4. Lõike 3 punkti a kohaldamisel tähendab „tavapärane kasutamine" kasutamist lõppkasutaja poolt, välja arvatud hooldus-, teenindus- või parandustööd.

Artikkel 32.29

Kaitse kestus

Kaitse kestus on vähemalt 15 aastat alates taotluse esitamise kuupäevast.

Artikkel 32.30

Erandid

1. Kumbki lepinguosaline võib disainilahenduste kaitsmisel ette näha piiratud erandeid, tingimusel et sellised erandid ei ole põhjendamatult vastuolus kaitstud disainilahenduste tavapärase kasutamisega ega kahjusta kaitstud disainilahenduse omaniku õigustatud huve põhjendamatult, võttes arvesse kolmandate isikute õigustatud huve.

2. Disainilahenduse kaitse ei laiene disainilahendustele, mis tulenevad peamiselt tehnilistest või funktsionaalsetest kaalutlustest.

3. Disainilahendus ei seisne toote välisomadustes, mida tuleb täpselt sama kuju ja suurusega reprodutseerida selleks, et toodet, milles disainilahendus sisaldub või millel seda on kasutatud, saaks mehaaniliselt ühendada teise tootega või paigutada selle sisse, ümber või külge nii, et kumbki toode saaks täita oma otstarvet.

4. Erandina lõikest 3 võib disainilahendus seisneda disainilahenduses, mille eesmärk on võimaldada mitme vastastikku vahetatava toote kokkupanemist või ühendamist moodulsüsteemi raames.

Artikkel 32.31

Seos autoriõigusega

Disainilahendus on alates kuupäevast, mil see loodi või mis tahes kujul fikseeriti, kaitsekõlblik ka asjaomase lepinguosalise autoriõiguse seaduste alusel. Kumbki lepinguosaline määrab kindlaks sellise kaitse ulatuse ja andmise tingimused, sealhulgas nõutava originaalsuse taseme.

4. alajagu

Geograafilised tähised

Artikkel 32.32

Mõiste ja kohaldamisala

1. Käesoleva lepingu käesoleva osa kohaldamisel tähendab „geograafiline tähis" tähist, mis näitab, et kaup on pärit lepinguosalise territooriumilt või selle territooriumi teatavast piirkonnast või kohast, kui kauba teatavat omadust, mainet või muud iseloomulikku tunnust saab olulisel määral seostada kauba geograafilise päritoluga.

2. Käesolevat alajagu kohaldatakse geograafiliste tähiste suhtes, mis näitavad 32-C lisas loetletud toodete päritolu.

3. Lepinguosalised lepivad kokku, et nad kaaluvad pärast käesoleva lepingu jõustumist käesoleva alajaoga hõlmatud geograafiliste tähiste kohaldamisala laiendamist muudele geograafiliste tähiste tooteliikidele, mis ei ole hõlmatud lõikega 2, eelkõige käsitööle, võttes arvesse lepinguosaliste õigusloome arengut.

4. Lepinguosaline kaitseb teise lepinguosalise geograafilisi tähiseid kooskõlas käesoleva alajaoga, kui need geograafilised tähised on päritoluriigis sellisena kaitstud.

Artikkel 32.33

Loetletud geograafilised tähised

Kumbki lepinguosaline, olles vaadanud läbi nii 32-A lisas osutatud teise lepinguosalise õigusaktid kui ka 32-C lisas loetletud teise lepinguosalise geograafilised tähised ning olles vastavalt oma seadustele ja tavadele lõpule viinud nõuetekohased avalikustamise meetmed, kaitsevad teise lepinguosalise 32-C lisas loetletud geograafilisi tähiseid vastavalt käesolevas alajaos sätestatud kaitsetasemele.

Artikkel 32.34

Geograafiliste tähiste loetelu muutmine

1. Lepinguosalised lepivad kokku võimaluses muuta 32-C lisas sisalduva geograafiliste tähiste loetelu vastavalt artikli 32.40 lõikele 1. Lepinguosalise tehtavad täiendused enda 32-C lisas sisalduvas geograafiliste tähiste loetelus ei tohi ületada 45 geograafilist tähist iga kolme aasta järel pärast käesoleva lepingu jõustumise kuupäeva. Lepinguosalised lisavad uued geograafilised tähised pärast vastulausete ja vastuväidete menetluse lõpuleviimist kooskõlas 32-B lisas sätestatud kriteeriumidega ning pärast geograafiliste tähiste läbivaatamist mõlemat lepinguosalist rahuldaval viisil.

2. Kui 32-C lisas sisalduva geograafiliste tähiste loetelu muudatus on seotud väheolulise muudatusega seoses loetletud geograafilise tähise kirjapildiga või viitega geograafilise piirkonna nimetusele, millele see tähis on antud, kohaldatakse artikli 32.40 lõikes 4 osutatud menetlust.

3. Lõigete 1 või 2 kohane geograafilise tähise täiendamine või muutmine tehakse lepinguosaliste vastastikusel kokkuleppel.

Artikkel 32.35

Geograafiliste tähiste kaitse ulatus

1. 32-C lisas loetletud geograafilisi tähiseid ja artikli 32.34 kohaselt lisatud geograafilisi tähiseid kaitstakse järgmise eest:

a) geograafilise tähise igasugune kaubanduslik kasutamine toote puhul, mis on sama liiki toode ja mis:

   i) ei pärine 32-C lisas selle geograafilise tähise jaoks sätestatud päritolukohast või

   ii) on pärit 32-C lisas kõnealuse geograafilise tähise jaoks sätestatud päritolukohast, kuid ei ole toodetud ega valmistatud kooskõlas kaitstud nimetuse tootekirjeldusega, isegi kui nimetusele on lisatud sellised väljendid nagu „liik“, „tüüp“, „stiil“, „imitatsioon“, „maitse“ või muud sarnased väljendid;

b) kõigi selliste toodete tähistamise või tutvustamise viiside kasutamine, mis näitavad või lubavad eeldada, et kõnealune toode pärineb mujalt kui sellest geograafilisest piirkonnast, kust see tegelikult pärit on, viisil, mis võib üldsust toote geograafilise päritolu suhtes eksitada;

c) igasugune kasutamine, mis kujutab endast ebaausat konkurentsi Pariisi konventsiooni artikli 10*bis* tähenduses, sealhulgas geograafilise tähise maine kasutamine või vale või eksitav märge toote lähtekoha, päritolu, laadi või oluliste omaduste kohta sise- või välispakendil, reklaammaterjalidel või kaupadega seotud dokumentidel, ning tegevus, mis võib tarbijat toote tegeliku päritolu suhtes eksitada.

2. Kaitstud geograafilised tähised ei muutu lepinguosaliste territooriumil üldmõisteteks.

3. Vastavalt käesolevale alajaole ei ole kohustust kaitsta geograafilisi tähiseid, mida nende päritoluterritooriumil ei kaitsta või mille kaitse on lõpetatud.

4. Lepinguosaline ei välista võimalust, et päritoluterritooriumi pädevad asutused võivad geograafilise tähise kaitse või tunnustamise tühistada põhjusel, et kaitstud või tunnustatud nimetus ei vasta enam tingimustele, mille alusel kaitse või tunnustus algselt tema päritoluterritooriumil anti.

5. Lepinguosalised teavitavad üksteist, kui geograafilist tähist nende päritoluterritooriumil enam ei kaitsta. Selline teavitamine toimub artiklis 32.40 sätestatud korras.

6. Ükski käesoleva alajao säte ei piira ühegi isiku õigust kasutada äritegevuses enda või oma ärialase eelkäija nime, välja arvatud juhul, kui seda nime kasutatakse üldsuse eksitamise eesmärgil.

7. Käesolevas alajaos sätestatud kaitset kohaldatakse 32-C lisas loetletud geograafiliste tähiste tõlkimise suhtes, kui sellise tõlke kasutamisega kaasneb oht üldsust eksitada.

8. Kui geograafilise tähise tõlge on sama mis üldmõiste või kirjeldav termin, sealhulgas nimi- ja omadussõnad, või tavakeeles tavapäraselt kasutatav termin, näiteks toote üldnimetus lepinguosalise territooriumil, või sisaldab sellist terminit, või kui geograafiline tähis ei ole sama, kuid sisaldab sellist terminit, ei piira käesoleva alajao sätted ühegi isiku õigust kasutada seda terminit seoses kõnealuse tootega.

9. Käesolevas alajaos sätestatud kaitset ei kohaldata 32-C-1 liites loetletud geograafilise tähisena kaitstud mitmekomponendilise termini üksikkomponendi suhtes, kui üksikkomponent ([121]) on termin, mida kasutatakse tavapäraselt tavakeeles selle üksikkompondendiga seotud toote üldnimetusena.

10. Ükski käesoleva alajao säte ei takista kasutamast lepinguosalise territooriumil tootega seoses taimesordi või loomatõu nimetust ([122]).

11. Uute geograafiliste tähiste puhul, mida lepinguosaline kavatseb lisada artikli 32.34 kohaselt, ei nõuta, et lepinguosaline kaitseks geograafilist tähist, mis on sama terminiga, mida kasutatakse tavapäraselt tavakeeles seotud toote üldnimetusena selle lepinguosalise territooriumil ([123]).

Artikkel 32.36

Geograafiliste tähiste kasutamise õigus

1. Käesoleva alajao kohaselt geograafilise tähisena kaitstavat nimetust võivad kasutada kõik ettevõtjad, kes turustavad tooteid, mis vastavad asjaomasele spetsifikaadile.

2. Käesoleva alajao kohaselt geograafilise tähisena kaitstud nimetuse suhtes ei saa kasutajad kaitstud nimetust enam registreerida ega selle suhtes muid piiranguid kasutada.

([121]) Vastavalt liitele 32-C-1, mis sisaldab termineid, millele kaitset ei taotleta.
([122]) 32-C lisas esitatud selgitavates märkustes määratletakse taimesordid ja loomatõud, mille kasutamist ei takistata.
([123]) Kui lepinguosaline määrab kindlaks, kas lisada uus geograafiline tähis, on kindlaksmääramisel , kas termin on tema territooriumil tavapäraselt tavakeeles asjaomase kauba üldnimetusena kasutatav termin , lepinguosalise ametiasutustel õigus võtta arvesse seda, kuidas tarbijad seda terminit kõnealuse lepinguosalise territooriumil mõistavad. Tarbijate sellise arusaama kindlaksmääramisel võivad asjakohased tegurid olla: a) usaldusväärsetest allikatest, näiteks sõnastikest, ajalehtedest ja asjakohastelt veebisaitidelt, saadud tõendid selle kohta, kas terminit kasutatakse kõnealusele tootele viitamisel; või b) kuidas selle terminiga tähistatavat toodet turustatakse ja kasutatakse selle lepinguosalise territooriumil toimuvas kaubanduses.

Artikkel 32.37

Kaubamärkide ja geograafiliste tähiste seos

1. Lepinguosalised keelduvad registreerimast kaubamärki, mille kasutamine oleks vastuolus artikliga 32.35 ja mis on seotud sama liiki tootega kui geograafiline tähis, tingimusel et sellise kaubamärgi registreerimise taotlus esitatakse pärast asjaomase lepinguosalise territooriumil geograafilise tähise kaitse taotluse esitamise kuupäeva.

2. Kaubamärgid, mis on registreeritud vastuolus lõikega 1, tunnistatakse kehtetuks *ex officio* või huvitatud poole taotlusel kooskõlas lepinguosaliste õiguse ja tavadega.

3. Artiklis 32.33 nimetatud geograafiliste tähiste puhul on lõigetes 1 ja 2 nimetatud kaitsetaotluse esitamise kuupäev 1. november 2022.

4. Artikli 32.34 kohaselt 32-C lisasse lisatud geograafiliste tähiste puhul on kaitsetaotluse esitamise kuupäev, mil teisele lepinguosalisele edastati geograafilise tähise kaitsmise taotlus, tingimusel et artiklis 32.34 osutatud kaitstud geograafiliste tähiste loetelu muutmise protsess on edukalt lõpule viidud.

5. Lepinguosalised kaitsevad geograafilisi tähiseid ka juhul, kui on olemas varasemad kaubamärgid. Heas usus registreeritud varasemaid kaubamärke võib uuendada ja nende suhtes võib teha muudatusi, mis nõuavad uute kaubamärgitaotluste esitamist, tingimusel et need muudatused ei kahjusta geograafiliste tähiste kaitset ja et lepinguosaliste õiguse kohaselt ei ole kaubamärgi kehtetuks tunnistamiseks alust.

6. Käesoleva artikli lõike 5 kohaldamisel tähendab „varasem kaubamärk“ kaubamärki, mille kasutamine on vastuolus artikliga 32.35 ja mille kohta on esitatud registreerimistaotlus või mis on lepinguosalise territooriumil heauskselt kasutusse juurdunud, kui selline võimalus on õigusnormidega ette nähtud, enne kuupäeva, mil geograafilise tähise kaitse taotlus käesoleva lepingu käesoleva osa kohaselt teisele lepinguosalisele esitatakse.

Artikkel 32.38

Kaitse tagamine

Kumbki lepinguosaline tagab huvitatud isiku taotlusel haldusmeetmetega artiklites 32.35, 32.36 ja 32.37 sätestatud kaitse. Kumbki lepinguosaline näeb oma õigusaktide ja tavade raames ette täiendavad haldus- ja kohtulikud meetmed, et kaitstud geograafiliste tähiste ebaseaduslikku kasutamist vältida või see lõpetada.

Artikkel 32.39

Üldreeglid

1. Lepinguosaliselt ei saa käesoleva alajao alusel nõuda, et ta kaitseks geograafilise tähisena nimetust, mis on vastuolus taimesordi või loomatõu nimetusega ning mis seetõttu tõenäoliselt eksitab tarbijat toote tegeliku päritolu suhtes.

2. Kui lepinguosaliste geograafilised tähised on homonüümsed, tagab lepinguosaline igale teise lepinguosalise geograafilisele tähisele kaitse, tingimusel et tegelikkuses tehakse piisavalt vahet nimetuste kasutustingimuste ja esitusviisi vahel, et mitte eksitada tarbijat.

3. Kui üks lepinguosaline teeb kolmanda riigiga peetavate kahepoolsete läbirääkimiste raames ettepaneku kõnealuse kolmanda riigi geograafilise tähise kaitsmiseks ning see nimetus on homonüümne teise lepinguosalise geograafilise tähisega, teatab ta sellest teisele lepinguosalisele ja annab talle võimaluse esitada märkusi enne selle geograafilise tähise kaitse alla võtmist.

4. 32-C lisas loetletud geograafilistele tähistele vastavate toodete import, eksport ja turustamine toimub kooskõlas selle lepinguosalise territooriumil kohaldatavate õigusnormidega, kus tooted turule lastakse.

5. Kõiki küsimusi, mis tulenevad kaitstud geograafiliste tähiste tootekirjeldustest, käsitletakse artiklis 32.40 osutatud allkomitees.

6. Käesoleva alajao kohaselt kaitstava geograafilise tähise võib tühistada üksnes see lepinguosaline, kelle territooriumilt toode pärineb. Lepinguosalised teavitavad üksteist, kui 32-C lisas loetletud geograafilist tähist nende territooriumil enam ei kaitsta. Pärast sellist teavitamist muudetakse 32-C lisa vastavalt artikli 32.40 lõikele 3.

7. Käesolevas alajaos käsitatakse tootekirjeldusena sellist tootekirjeldust ja selle muudatusi, mille on heaks kiitnud selle lepinguosalise ametiasutused, kelle territooriumilt toode pärineb.

Artikkel 32.40

Allkomitee, koostöö ja läbipaistvus

1. Käesoleva alajao kohaldamisel võib artiklis 32.66 osutatud allkomitee soovitada ühisnõukogul muuta vastavalt artikli 8.5 lõike 1 punktile a:

a) 32-A lisa seoses viidetega lepinguosaliste territooriumil kohaldatavale õigusele;

b) 32-B lisa seoses kriteeriumidega, mis lisatakse vastulausete ja vastuväidete menetlusse; ning

c) 32-C lisa seoses geograafiliste tähistega.

2. Käesoleva alajao kohaldamisel vastutab artiklis 32.66 osutatud allkomitee järgmise teabe vahetamise eest:

a) geograafiliste tähistega seotud seadusandlik ja poliitiline areng;

b) geograafilised tähised, et kaaluda nende kaitset vastavalt käesolevale alajaole; ning

c) muud küsimused, mis pakuvad geograafiliste tähiste valdkonnas ühist huvi.

3. Pärast artikli 32.39 lõikes 6 osutatud teate saamist soovitab allkomitee ühisnõukogul muuta 32-C lisa vastavalt käesoleva artikli lõike 1 punktile c, et lõpetada käesoleva lepingu käesoleva osa kohane kaitse.

4. Kui loetellu kantud geograafilise tähise kirjapildis või viites geograafilise piirkonna nimetusele, millele see tähis on antud, tehakse väike muudatus, teavitab lepinguosaline allkomitees teist lepinguosalist sellisest muudatusest koos selgitusega. Allkomitee soovitab ühisnõukogul muuta 32-C lisa vastavalt artikli 8.5 lõike 6 punktile a, tehes sellise väikese muudatuse.

5. Lepinguosalised peavad otse või allkomitee kaudu ühendust kõigis küsimustes, mis on seotud käesoleva alajao rakendamise ja toimimisega. Eelkõige võib lepinguosaline nõuda teiselt lepinguosaliselt teavet tootekirjelduste ja nende muudatuste kohta, samuti haldusõiguskaitse kontaktpunktide kohta.

6. Lepinguosalised võivad teha üldsusele kättesaadavaks käesoleva alajao kohaselt kaitstavate geograafiliste tähiste tootekirjeldused või nende kokkuvõtted ning teise lepinguosalise geograafilistele tähistele vastavad haldusõiguskaitse kontaktpunktid.

Artikkel 32.41

Muu kaitse

1. Käesoleva alajao kohaldamine ei piira lepinguosaliste õigusi ega kohustusi, mis tulenevad WTO asutamislepingust või muust mitmepoolsest intellektuaalomandiõigust käsitlevast kokkuleppest, mille osalised on ELi pool ja Tšiili.

2. Käesoleva alajaoga ei piirata õigust taotleda geograafilise tähise tunnustamist ja kaitset lepinguosaliste asjakohaste õigusaktide alusel.

5. alajagu

Patendid

Artikkel 32.42

Rahvusvahelised lepingud

Kumbki lepinguosaline ([124]) järgib patendikoostöölepingut, mis sõlmiti Washingtonis 19. juunil 1970 (muudetud 28. septembril 1979, viimati muudetud 3. oktoobril 2001).

Artikkel 32.43

Täiendav kaitse ravimi müügiloa andmise viivituse korral

1. Lepinguosalised tunnistavad, et ravimite suhtes, mida nende asjaomasel territooriumil kaitstakse patendiga, võidakse kohaldada enne turule laskmist müügi- või sanitaarluba.

2. Kumbki lepinguosaline näeb ette piisava ja tõhusa mehhanismi, millega nähakse ette täiendav kaitse kehtivuse tähtaeg, et hüvitada patendiomanikule tõhusa patendikaitse vähenemine, mis tuleneb põhjendamatutest viivitustest ([125]) esimese müügiloa või sanitaarloa andmisel tema territooriumil. Täiendav kaitse kehtivuse tähtaeg ei tohi ületada viit aastat.

3. Olenemata lõikest 2 võib kumbki lepinguosaline näha kooskõlas oma õigusnormidega ette täiendava kaitse tootele, mis on kaitstud patendiga ja mille suhtes on kohaldatud müügi- või sanitaarloamenetlust, et hüvitada patendi omanikule tõhusa patendikaitse vähenemine. Sellise täiendava kaitse kestus ei tohi ületada viit aastat ([126]).

4. Suurema selguse huvides olgu märgitud, et käesolevast artiklist tulenevate kohustuste täitmisel võib kumbki lepinguosaline ette näha tingimused ja piirangud eeldusel, et lepinguosaline jätkab käesoleva artikli rakendamist.

5. Kumbki lepinguosaline teeb kõik endast oleneva, et menetleda ravimite müügi- või sanitaarloa taotlusi tõhusalt ja õigel ajal, vältimaks põhjendamatuid või tarbetuid viivitusi. Et põhjendamatuid viivitusi vältida, võib lepinguosaline vastu võtta või säilitada menetlused, mis kiirendavad müügi- või sanitaarloa taotluse läbivaatamist.

6. alajagu

Avalikustamata teabe kaitse

Artikkel 32.44

Ärisaladuste kaitse ulatus

1. Täites oma kohustust järgida TRIPS-lepingut, eelkõige artikli 39 lõikeid 1 ja 2, näeb kumbki lepinguosaline ette asjakohased tsiviilkohtumenetlused ja õiguskaitsevahendid, mida ärisaladuse omaja saab kasutada, et takistada ärisaladuse omandamist, kasutamist või avaldamist ausate äritavadega vastuolus oleval viisil ning et saada sellise tegevuse korral õiguskaitset.

([124]) ELi poole puhul täidavad käesolevast artiklist tulenevat kohustust liikmesriigid.

([125]) Käesoleva artikli kohaldamisel hõlmab põhjendamatu viivitus seda, kui taotlejale esmase sisulise vastuse andmisega viivitatakse pärast müügi- või sanitaarloa taotluse esitamist üle kahe aasta. Viivituse kestuse kindlakstegemisel ei pea arvesse võtma müügi- või sanitaarloa andmise käigus tekkinud viivitusi, mille on tinginud taotleja, ega ajavahemikku, mille üle müügi- või sanitaarloa taotlust menetleval asutusel puudub kontroll.

([126]) Nimetatud maksimaalne kestus ei piira kaitseperioodi võimalikku edasist pikendamist ravimite puhul, mille kohta on tehtud pediaatrilised uuringud, ja nende uuringute tulemused kajastuvad ravimiteabes.

2. Käesolevas alajaos kasutatakse järgmisi mõisteid:

a) „ärisaladus“ – teave:

i) mis on salajane selles mõttes, et see ei ole tervikuna või üksikosade täpses paigutuses ja kokkupanus üldteada või kergesti kättesaadav nende ringkondade isikutele, kes tavaliselt sedalaadi teabega tegelevad;

ii) millel on kaubanduslik väärtus selle salajasuse tõttu ja

iii) mille üle seaduslikku kontrolli omav isik on asjaoludest lähtuvalt võtnud vajalikke meetmeid, et hoida seda salajas;

b) „ärisaladuse omaja“ – iga füüsiline või juriidiline isik, kellel on ärisaladuse üle seaduslik kontroll.

3. Käesoleva alajao kohaldamisel loetakse ausate äritavadega vastuolus olevaks vähemalt järgmised tegevused:

a) ärisaladuse omandamine ärisaladuse omaja nõusolekuta, kui see toimub ärisaladuse omaja valduses olevatele dokumentidele, objektidele, materjalidele, ainetele või elektroonilistele failidele, mis sisaldavad ärisaladust või millest saab tuletada ärisaladuse, loata juurdepääsu hankimise, nende omastamise või kopeerimise teel;

b) ärisaladuse omaja nõusolekuta ärisaladuse kasutamine või avalikustamine isiku poolt, kes vastab mis tahes järgmisele tingimusele:

i) ta on omandanud ärisaladuse alapunktis a osutatud viisil;

ii) ta rikub konfidentsiaalsuslepingut või muud kohustust ärisaladust mitte avalikustada või

iii) ta rikub lepingulist või muud ärisaladuse kasutamise piiramise kohustust;

c) ärisaladuse omandamine, kasutamine või avalikustamine, kui seda teeb isik, kes omandamise, kasutamise või avalikustamise ajal teadis või asjaolusid arvestades pidi teadma, et ärisaladus on otseselt või kaudselt saadud teiselt isikult, kes kasutas ärisaladust või avalikustas selle ebaseaduslikult alapunkti b tähenduses.

4. Ükski käesoleva alajao säte ei kohusta kumbagi lepinguosalist käsitama järgmisi tegevusi ausate äritavadega vastuolus olevana:

a) kui isik avastab või loob asjakohase teabe eraldiseisvalt;

b) toote pöördprojekteerimine isiku poolt, kelle valduses see toode on seaduslikult ja kellel ei ole õiguslikult kehtivat kohustust piirata asjaomase teabe omandamist;

c) kui teabe omandamine, kasutamine või avalikustamine on nõutav või lubatud vastavalt selle lepinguosalise õigusele; või

d) töötajate poolt selliste kogemuste ja oskuste kasutamine, mille nad on omandanud ausal viisil oma tavapärast tööd tehes.

5. Käesolevat alajagu ei tõlgendata nii, et see piirab kummagi lepinguosalise kaitstud sõna- ja teabevabadust, sealhulgas meediavabadust.

Artikkel 32.45

Tsiviilkohtumenetlused ja õiguskaitsevahendid seoses ärisaladustega

1. Kumbki lepinguosaline tagab, et isikutel, kes osalevad artiklis 32.44 nimetatud tsiviilkohtumenetluses või kellel on juurdepääs kohtumenetluse dokumentidele, ei ole lubatud kasutada või avalikustada ärisaladusi või väidetavaid ärisaladusi, mille pädev õigusasutus on huvitatud isiku nõuetekohaselt põhjendatud taotlusel tuvastanud konfidentsiaalse teabena ja mis on saanud sellele isikule teatavaks menetluses osalemise või dokumentidele juurdepääsu tulemusel.

2. Kumbki lepinguosaline näeb ette, et artiklis 32.44 nimetatud tsiviilkohtumenetluses on õigusasutusel õigus vähemalt:

a) anda kooskõlas lepinguosalise õigusnormidega korraldus võtta ajutisi meetmeid, et takistada ärisaladuse omandamist, kasutamist või avalikustamist ausate äritavadega vastuolus oleval viisil;

b) anda korraldus, et takistada ärisaladuse omandamist, kasutamist või avalikustamist ausate äritavadega vastuolus oleval viisil;

c) mõista isikult, kes teadis või oleks pidanud teadma, et ta omandab, kasutab või avalikustab ärisaladust ausate äritavadega vastuolus oleval viisil, ärisaladuse omaja kasuks välja kahjuhüvitise, mis vastab ärisaladuse sellise omandamise, kasutamise või avalikustamisega tekitatud kahjule;

d) võtta erimeetmeid, et säilitada sellise ärisaladuse või väidetava ärisaladuse konfidentsiaalsus, mis on saanud teatavaks tsiviilkohtumenetluses, mis käsitleb ärisaladuse väidetavat omandamist, kasutamist ja avalikustamist vastuolus ausate äritavadega; kooskõlas asjaomase lepinguosalise riigisisese õigusega võib selline erimeede olla võimalus:

   i) piirata juurdepääsu teatavatele dokumentidele tervikuna või osaliselt;

   ii) piirata juurdepääsu kohtuistungitele ning nende salvestistele ja stenogrammidele;

   iii) teha kättesaadavaks kohtuotsuse mittekonfidentsiaalne versioon, millest on eemaldatud ärisaladust sisaldavad lõigud või milles neid on redigeeritud;

e) määrata karistusi menetlusosalistele või teistele kohtumenetluses osalevatele isikutele, kes ei täida ärisaladuse või väidetava ärisaladuse kaitsega seoses pädevate õigusasutuste antud korraldusi või keelduvad neid täitmast.

3. Kumbki lepinguosaline tagab, et tema õigusasutused ei pea kohaldama artiklis 32.44 osutatud kohtumenetlusi ja õiguskaitsevahendeid, kui ausate äritavadega vastuolus olev tegevus toimub tema õigusnormide kohaselt, et paljastada väärkäitumist, väärtegu või ebaseaduslikku tegevust või kaitsta selle lepinguosalise õigustatud huvi, mida on tunnustatud õigusnormidega.

Artikkel 32.46

Ravimitega seotud avalikustamata andmete kaitse

1. Kui lepinguosaline nõuab ravimi – milles kasutatakse uut keemilist ühendit, mida ei ole varem heaks kiidetud – müügi- või sanitaarloa andmise tingimusena avalikustamata katse- või muude andmete esitamist, mis on vajalikud otsustamaks, kas selle toote kasutamine on ohutu ja tõhus, peab see lepinguosaline niisuguseid andmeid kolmandatele isikutele avalikustamise eest kaitsma, kui nende andmete koostamine nõuab märkimisväärset pingutust, välja arvatud juhul, kui avalikustamine on vajalik ülekaaluka avaliku huvi seisukohast või kui võetakse meetmeid, et tagada andmete kaitse ebaausa kaubanduslikul eesmärgil kasutamise eest.

2. Kumbki lepinguosaline tagab, et vähemalt viie aasta jooksul alates asjaomase lepinguosalise esimese müügi- või sanitaarloa kuupäevast ei viida ravimit, millele on hiljem antud luba esimese müügiloa või sanitaarloa taotluses esitatud prekliiniliste katsete ja kliiniliste uuringute tulemuste alusel, turule ilma esimese müügiloa või sanitaarloa omaniku sõnaselge nõusolekuta.

3. Lepinguosalisel ei ole piiranguid selliste ravimite puhul lühendatud loataotlusmenetluste rakendamisel bioekvivalentsuse ja biosaadavuse uuringute alusel.

4. Kumbki lepinguosaline võib ette näha tingimused ja piirangud käesolevast artiklist tulenevate kohustuste täitmisel, eeldusel et lepinguosaline jätkab käesoleva artikli rakendamist.

Artikkel 32.47

Agrokeemiatoodetega seotud andmete kaitse

1. Kui lepinguosaline nõuab uut keemilist ühendit kasutavale agrokeemiatootele müügiloa andmise tingimusena selle toote ohutust ja tõhusust käsitlevate katsete või uuringuaruannete esitamist, ei anna see lepinguosaline nende katsete või uuringuaruannete alusel luba teisele agrokeemiatootele ilma selle isiku nõusolekuta, kes need eelnevalt esitas, vähemalt kümne aasta jooksul pärast agrokeemiatoote müügiloa andmise kuupäeva.

2. Lepinguosaline võib piirata käesoleva artikli kohast kaitset katsete või uuringuaruannetega, mis vastavad järgmistele tingimustele:

a) need on vajalikud loa andmiseks või loa muutmiseks, et lubada agrokeemiatoodete kasutamist muude kultuuride puhul; ning

b) need on tõendatult vastavuses hea labori- või katsetava põhimõtetega.

3. Kumbki lepinguosaline võib kehtestada normid selgroogsete loomadega tehtavate dubleerivate katsete vältimiseks.

4. Kumbki lepinguosaline võib käesolevast artiklist tulenevate kohustuste täitmisel ette näha tingimused ja piirangud eeldusel, et lepinguosaline jätkab käesoleva artikli rakendamist.

7. alajagu

Taimesordid

Artikkel 32.48

Sordikaitse

Lepinguosalised kaitsevad taimesorte vastavalt rahvusvahelisele uute taimesortide kaitse konventsioonile, mis võeti vastu 2. detsembril 1961 ja vaadati viimati läbi 19. märtsil 1991 Genfis (edaspidi „UPOV konventsioon“), sealhulgas aretaja õigust käsitlevale erandile, millele on osutatud UPOV konventsiooni artiklis 15, ning teevad koostööd, et neid õigusi edendada ja jõustada.

C JAGU

Intellektuaalomandi õiguskaitse tagamine

1. alajagu

Tsiviil- ja haldusõigusnormide täitmise tagamine

Artikkel 32.49

Üldised kohustused

1. Kumbki lepinguosaline kinnitab veel kord oma TRIPS-lepingust tulenevaid kohustusi ning tagab intellektuaalomandi õiguskaitse tagamise kooskõlas oma õiguse ja tavadega. Lepinguosalised näevad ette käesolevas alajaos sätestatud meetmed, menetlused ja õiguskaitsevahendid.

2. Käesolevat jagu ei kohaldata B jao 6. alajaoga hõlmatud õiguste suhtes.

3. Lepinguosaline näeb ette meetmed, menetlused ja õiguskaitsevahendid, mis peavad olema õiglased ja erapooletud ning mis ei tohi olla ülemäära keerukad ega kulukad ega sisaldada sobimatuid tähtaegu ega tekitada põhjendamatuid viivitusi.

4. Lõikes 3 osutatud meetmed, menetlused ja õiguskaitsevahendid peavad olema ka tõhusad, proportsionaalsed ja heidutavad ning neid tuleb rakendada viisil, mis võimaldab vältida tõkete loomist seaduslikule kaubandusele ning näha ette kaitsemeetmeid nende kuritarvitamise vastu.

5. Ükski käesoleva jao säte ei pane kummalegi lepinguosalisele kohustust:

a) kehtestada intellektuaalomandi õiguskaitse tagamiseks üldisest õiguskaitsest eraldiseisvat kohtusüsteemi või

b) seoses ressursside jagamisega intellektuaalomandi õiguskaitse tagamise ja üldise õiguskaitse vahel.

Artikkel 32.50

Isikud, kellel on õigus taotleda täitemeetmete, menetluste ja õiguskaitsevahendite kohaldamist

Kumbki lepinguosaline tunnistab isikutena, kellel on õigus nõuda käesolevas jaos ja TRIPS-lepingu III jaos sätestatud meetmete, menetluste ja õiguskaitsevahendite rakendamist, järgmisi isikuid:

a) kummagi lepinguosalise õiguse kohaselt intellektuaalomandiõiguste omajad;

b) kõik teised isikud, kellel on lubatud neid õigusi kasutada, eelkõige litsentsisaajad, kummagi lepinguosalise õigusnormidega lubatud ulatuses ja vastavate õigusnormide kohaselt;

c) kummagi lepinguosalise õigusnormidega lubatud ulatuses ja vastavate õigusnormide kohaselt intellektuaalomandiõiguste kollektiivse esindamise organisatsioonid, kes on intellektuaalomandiõiguste omajate üldtunnustatud esindajad;

d) üksused, ([127]) kes on kummagi lepinguosalise õigusnormidega lubatud ulatuses ja vastavate õigusnormide kohaselt intellektuaalomandiõiguste omajate üldtunnustatud esindajad.

([127]) Tšiili puhul tähendab mõiste „üksused“ liite ja ühendusi. ELi poole puhul tähendab mõiste „üksused“ kutselisi intellektuaalomandi kaitse organisatsioone.

Artikkel 32.51

Tõendid

1. Kumbki lepinguosaline tagab, et kui isik on esitanud avalduse ja mõistlikult kättesaadavad tõendid, mis toetavad tema väidet, et tema intellektuaalomandiõigust on rikutud või hakatakse rikkuma, võib pädev õigusasutus ka enne asja sisulise menetluse alustamist kohaldada viivitamata tõhusaid ajutisi meetmeid, et säilitada väidetava rikkumisega seotud asjakohaseid tõendeid, rakendades asjakohaseid kaitsemeetmeid ning tagades konfidentsiaalse teabe kaitse selle lepinguosalise õiguse alusel. Ajutiste meetmete määramisel võtavad õigusasutused arvesse väidetava õiguste rikkuja õigustatud huve.

2. Lõikes 1 nimetatud ajutised meetmed võivad hõlmata üksikasjalikku kirjeldust kas proovide võtmisega või ilma selleta või väidetavalt õigusi rikkuvate kaupade füüsilist arestimist ning asjakohastel juhtudel nende kaupade tootmisel või turustamisel valdavalt kasutatud materjalide ja seadmete ja nendega seotud dokumentide arestimist.

3. Kaubandusliku ulatusega intellektuaalomandiõiguse rikkumise korral võtab kumbki lepinguosaline vajalikud meetmed, et pädevad õigusasutused saaksid vajaduse korral nõuda ühe poole taotlusel vastaspoole käsutuses olevaid panga-, finants- või äridokumente, tagades konfidentsiaalse teabe kaitse.

Artikkel 32.52

Õigus teabele

1. Kumbki lepinguosaline tagab, et intellektuaalomandiõiguse rikkumist käsitleva tsiviilkohtumenetluse ajal ning vastusena hageja põhjendatud ja proportsionaalsele taotlusele võivad pädevad õigusasutused nõuda, et rikkuja või muu isik esitaks teavet intellektuaalomandiõigust rikkuvate kaupade või teenuste päritolu ja turustusvõrkude kohta.

2. Lõike 1 kohaldamisel tähendab „muu isik“ isikut, kes vastab vähemalt järgmisele:

a) kelle valdusest on leitud intellektuaalomandi õigusi rikkuvat kaupa kaubanduslikes kogustes;

b) on tabatud intellektuaalomandi õigusi rikkuvate teenuste kaubanduslikus mahus kasutamiselt;

c) on tabatud intellektuaalomandi õigusi rikkuvate teenuste kaubanduslikus mahus osutamiselt või

d) kes on käesolevas lõikes osutatud isiku kinnitusel osalenud rikkumisega seotud toodete tootmises, valmistamises või turustamises või rikkumisega seotud teenuste osutamises.

3. Lõikes 1 nimetatud teave võib vastavalt asjakohasusele sisaldada järgmist:

a) kaupade või teenuste tootjate, valmistajate, turustajate, tarnijate ning teiste varasemate valdajate, samuti kavandatavate hulgimüüjate ja jaemüüjate nimed ja aadressid; ning

b) toodetud, valmistatud, tarnitud, saadud või tellitud mahud, samuti kõnealuste kaupade või teenuste eest saadud hind.

4. Käesoleva artikli kohaldamine ei piira lepinguosalise õigusaktide kohaldamist, millega

a) antakse õiguste omajale õigus saada täielikumat teavet;

b) reguleeritakse teabe kasutamist tsiviilmenetlustes vastavalt käesolevale artiklile;

c) reguleeritakse vastutust teabeõiguse kuritarvitamise eest;

d) antakse lõikes 1 osutatud isikule võimalus keelduda teabe andmisest, kui kõnealuse teabe tõttu oleks isik sunnitud tunnistama enda või oma lähisugulaste osalust intellektuaalomandiõiguse rikkumises; või

e) reguleeritakse konfidentsiaalsete teabeallikate kaitset ja isikuandmete töötlemist.

Artikkel 32.53

Ajutised meetmed ja kaitsemeetmed

1. Kumbki lepinguosaline tagab, et õigusasutus saab hageja taotluse korral teha väidetavale õiguste rikkujale ajutise ettekirjutuse, mille eesmärk on tõkestada intellektuaalomandiõiguste vahetu rikkumine või ajutiselt ja asjakohasel juhul korduva rahalise karistuse abil, kui see on ette nähtud selle lepinguosalise õigusaktidega, peatada õiguserikkumise jätkamine või nõuda jätkamise tingimusena tagatisi, mis rikkumise tuvastamise korral tagavad õiguste omajale hüvitise maksmise. Kui see on asjakohane, võib ajutise ettekirjutuse samadel tingimustel teha ka kolmandale isikule, ([128]) kui kõnealune isik kuulub asjaomase õigusasutuse jurisdiktsiooni alla ning kui tema teenuseid kasutatakse intellektuaalomandiõiguste rikkumiseks.

2. Kumbki lepinguosaline tagab, et tema õigusasutused võivad hageja taotlusel anda korralduse intellektuaalomandiõiguse rikkumise kahtlusega kaubad arestida või üle anda ([129]), et takistada nende sisenemist turustuskanalitesse või seal liikumist.

3. Väidetava kaubanduslikus mahus toime pandud rikkumise korral tagab kumbki lepinguosaline, et õigusasutused võivad anda korralduse ennetavalt arestida väidetava rikkuja vallas- ja kinnisvara, sealhulgas blokeerida tema pangakontod ja muu vara, kui hageja tõendab kahju hüvitamist tõenäoliselt ohustavaid asjaolusid. Selleks võivad pädevad asutused nõuda panga-, finants- ja äridokumentide esitamist või asjakohast juurdepääsu olulisele teabele.

Artikkel 32.54

Õiguskaitsevahendid

1. Kumbki lepinguosaline tagab, et õigusasutused saavad hageja taotluse korral ja ilma et see piiraks õiguste rikkumisest õiguste omajale tuleneda võiva kahju hüvitamise nõuet, anda korralduse intellektuaalomandiõigusi rikkuvaks tunnistatud kaubad hävitada või vähemalt turustuskanalitest püsivalt kõrvaldada, ilma et selle eest makstaks hüvitist. Õigusasutused võivad vajaduse korral anda ka korralduse hävitada materjalid ja seadmed, mida kõnealuste kaupade loomisel või valmistamisel peamiselt kasutatakse.

2. Kummagi lepinguosalise õigusasutustel on õigus nõuda nimetatud meetmete rakendamist rikkuja kulul, välja arvatud juhul, kui selle tegemata jätmiseks esitatakse konkreetsed põhjused.

3. Õiguskaitsevahendite kasutamise taotluse kaalumisel tuleb silmas pidada rikkumise raskuse ja määratud õiguskaitsevahendi proportsionaalsust ning kolmandate isikute huve.

Artikkel 32.55

Ettekirjutused

Kumbki lepinguosaline tagab, et kui tehakse kohtuotsus, millega tuvastatakse intellektuaalomandiõiguste rikkumine, võivad õigusasutused teha rikkujale ja vajaduse korral kolmandale isikule, ([130]) kui kõnealune isik kuulub asjaomase õigusasutuse jurisdiktsiooni alla ning kui tema teenuseid kasutatakse intellektuaalomandiõiguste rikkumiseks, ettekirjutuse rikkumine lõpetada.

Artikkel 32.56

Alternatiivsed meetmed

Kumbki lepinguosaline võib ette näha, et asjakohastel juhtudel ning sellise isiku taotluse korral, kelle suhtes tuleb kohaldada artiklis 32.54 või 32.55 sätestatud meetmeid, võib õigusasutus anda korralduse maksta artiklis 32.54 või 32.55 sätestatud meetmete kohaldamise asemel kahju kannatanud isikule rahalist hüvitist, juhul kui asjaomase isiku tegevuses puudus tahtlus või raske hooletus, kui kõnealuste meetmete kohaldamine põhjustaks asjaomasele isikule ebaproportsionaalselt suurt kahju ning kui kahju kannatanud isikule rahalise hüvitise maksmine näib olevat piisavalt rahuldav.

([128]) Käesoleva artikli kohaldamisega seoses võib lepinguosaline näha ette, et „kolmas isik“ hõlmab vahendajat.
([129]) Lepinguosaline võib käesoleva lõike rakendamiseks valida arestimise ja üleandmise vahel.
([130]) Käesoleva artikli kohaldamisega seoses võib lepinguosaline näha ette, et „kolmas isik“ hõlmab vahendajat.

Artikkel 32.57

Kahjuhüvitis

1. Kumbki lepinguosaline tagab, et õigusasutused kohustavad kannatanud osapoole avalduse alusel rikkujat, kes teadlikult rikkus või pidi põhjendatult olema rikkumisest teadlik, maksma õiguste omajale piisavat kahjuhüvitist kahju eest, mida õiguste omajale rikkumisega põhjustati.

2. Kahju suuruse kindlaksmääramisel lõike 1 alusel on kummagi lepinguosalise õigusasutustel lubatud võtta väärtuse hindamisel arvesse muu hulgas iga põhjendatud väidet, millele õiguste omaja tugineb, sealhulgas saamata jäänud tulu, rikkumisega seotud kaupade või teenuste väärtus turuhinnas või nende soovituslik jaemüügihind ([131]). Vähemalt autoriõiguse või sellega kaasnevate õiguste rikkumise korral ning kaubamärgi võltsimise korral näeb kumbki lepinguosaline ette, et tsiviilkohtumenetluses on tema õigusasutustel õigus kohustada rikkujat maksma seda osa tema tulust, mis on saadud rikkumisega õiguste omajale kahjuhüvitise alternatiivina, täiendusena või selle osana.

3. Lõike 2 alternatiivina võib kumbki lepinguosaline näha ette, et tema õigusasutustel on asjakohastel juhtudel õigus määrata kindlasummaline kahjuhüvitis, tuginedes sellistele elementidele nagu vähemalt sama suur summa kui autoritasu või tasud, mida rikkuja oleks pidanud maksma, kui ta oleks taotlenud kõnealuse intellektuaalomandiõiguse kasutamiseks luba.

4. Ükski käesoleva artikli säte ei takista lepinguosalisi sätestamast võimalust, et kui rikkuja ei olnud ega pidanud põhjendatult olema teadlik sellest, et ta tegeleb õigusrikkumisega, võivad tema õigusasutused anda kannatanud poole kasuks korralduse maksta saadud tulu tagasi või maksta kahjuhüvitist, mille suurus võib olla eelnevalt kindlaks määratud.

Artikkel 32.58

Kohtukulud

Kumbki lepinguosaline tagab, et intellektuaalomandi õiguskaitse tagamisega seotud tsiviilkohtumenetluste puhul on tema õigusasutustel vajaduse korral õigus kohustada kaotajat tasuma kohtuasja võitnud poole kohtu- ja muud kulud, nagu on ette nähtud asjaomase lepinguosalise õiguse kohaselt.

Artikkel 32.59

Kohtulahendite avaldamine

Kumbki lepinguosaline tagab, et kohtumenetluste puhul, mis on algatatud intellektuaalomandiõiguste rikkumise tõttu, võivad õigusasutused anda korralduse võtta hageja palvel ja rikkuja kulul asjakohaseid meetmeid, et levitada kohtulahendit käsitlevat teavet, sealhulgas avaldada kohtulahend täielikult või osaliselt.

Artikkel 32.60

Autorsuse või omandiõiguse eeldamine

Lepinguosalised tunnistavad, et käesolevas jaos sätestatud meetmete, menetluste ja õiguskaitsevahendite kohaldamisel:

a) et käsitada isikut kirjandus- või kunstiteose autorina ja seega anda talle õigus algatada rikkumismenetlus, on piisav, et vastupidiste tõendite puudumise korral esineb autori nimi teosel tavapärasel viisil; ning

b) punkti a kohaldatakse *mutatis mutandis* autoriõigusega kaasnevate õiguste omajate kaitstud teoste suhtes.

([131]) ELi poole jaoks hõlmab see vajaduse korral ka mittemajanduslikke tegureid, näiteks õiguse omanikule tekitatud moraalset kahju.

Artikkel 32.61

Haldusmenetlused

Juhul kui mõni tsiviilõiguslik parandusmeede võidakse määrata asja lahendamisel haldusmenetluse käigus, peab menetlus vastama käesolevas alajaos kehtestatud asjakohaste sätetega sisuliselt võrdväärsetele põhimõtetele.

2. alajagu

Intellektuaalomandi õiguskaitse tagamine piiril

Artikkel 32.62

Piiril rakendatavad meetmed

1. Tollikontrolli all oleva kauba suhtes võtab kumbki lepinguosaline vastu või jätab kehtima korra, mille kohaselt võib õiguste omaja esitada pädevatele asutustele taotluse kahtlase kauba kinnipidamiseks või vabastamise peatamiseks. Käesoleva alajao kohaldamisel tähendab „kahtlane kaup“ kaupa, mille puhul kahtlustatakse rikkumist, mis on seotud kaubamärgi, autoriõiguse ja sellega kaasnevate õiguste, geograafilise tähise, patendi, kasuliku mudeli, tööstusdisainilahenduse või integraallülituse topoloogiaga.

2. Kumbki lepinguosaline tagab elektroonilised süsteemid, mille kaudu saavad pädevad asutused rahuldatud või registreeritud taotlusi hallata.

3. Kumbki lepinguosaline tagab, et tema pädevad asutused ei nõua tasu taotluse menetlemisest või registreerimisest tulenevate halduskulude katmiseks.

4. Kumbki lepinguosaline tagab, et tema pädevad asutused otsustavad taotluse rahuldamise või registreerimise mõistliku aja jooksul.

5. Kumbki lepinguosaline tagab, et rahuldatud või registreeritud taotlust kohaldatakse mitme saadetise suhtes.

6. Tollikontrolli all oleva kauba puhul tagab kumbki lepinguosaline, et tema toll võib omal algatusel peatada kaubamärgiõiguse või autoriõiguste rikkumises kahtlustatava kauba vabastamise või pidada selle kinni.

7. Toll kasutab riskianalüüsi, et teha kindlaks kahtlustatavad kaubad. Kumbki lepinguosaline rakendab käesolevat punkti kooskõlas oma õigusaktidega.

8. Kumbki lepinguosaline võib kehtestada menetlused, mis võimaldavad hävitada kahtlustatava kauba, ilma et rikkumiste ametlikuks tuvastamiseks oleks vaja algatada haldus- või kohtumenetlust, kui asjaomased isikud on sellise hävitamisega nõus või ei esita sellele vastuväiteid. Kui sellist kaupa ei hävitata, tagab kumbki lepinguosaline, et see kaup kõrvaldatakse väljaspool kommertskanalit viisil, millega välditakse õiguste omajale kahju tekitamist, välja arvatud erandlikel asjaoludel.

9. Kumbki lepinguosaline võib kehtestada korra, mis võimaldab kiiresti hävitada posti- või kiirkullerisaadetistega saadetavad võltsitud kaubamärgiga kaubad ja piraatkaubad.

10. Lepinguosaline võib otsustada mitte kohaldada käesolevat artiklit õiguste omaja poolt või tema nõusolekul kolmandas riigis turule viidava kauba impordi suhtes. Lepinguosaline võib samuti otsustada mitte kohaldada käesolevat artiklit reisijate isiklikus pagasis sisalduvate mittekaubanduslikku laadi kaupade suhtes.

11. Lepinguosaliste tolliasutused peavad korrapärast dialoogi ning edendavad koostööd asjaomaste sidusrühmade ja muude asutustega, kes on kaasatud intellektuaalomandi õiguskaitse tagamisse.

12. Lepinguosalised teevad koostööd seoses kahtlasi kaupu hõlmava rahvusvahelise kaubandusega. Eelkõige jagavad lepinguosalised võimalikult palju teavet teist lepinguosalist mõjutava kahtlaste kaupadega kauplemise kohta.

13. Ilma et see piiraks muid koostöövorme, kohaldatakse käesoleva artikli kohaselt lepinguosalise tolli pädevusse kuuluvate intellektuaalomandiõigusi käsitlevate õigusaktide rikkumistega seoses protokolli, mis on lisatud sellele lepingule vastastikuse haldusabi kohta tolliküsimustes.

Artikkel 32.63

Kooskõla GATTi ja TRIPS-lepinguga

Kui tema tolliasutused rakendavad piiril intellektuaalomandi õiguskaitse tagamise meetmeid, siis olenemata sellest, kas need on käesoleva alajaoga hõlmatud või mitte, tagab kumbki lepinguosaline kooskõla oma kohustustega, mis tulenevad GATT 1994st ja TRIPS-lepingust, eelkõige GATT 1994 artiklist V ja TRIPS-lepingu artiklist 41 ja III osa 4. jaost.

D JAGU

Lõppsätted

Artikkel 32.64

Koostöö

1. Lepinguosalised teevad koostööd, et toetada käesoleva peatüki kohaselt võetud kohustuste täitmist.

2. Intellektuaalomandiõiguste kaitse ja jõustamisega seotud koostöövaldkonnad võivad hõlmata järgmisi tegevusi:

a) teabe vahetamine intellektuaalomandiõigusi käsitleva õigusraamistiku ning asjakohaste kaitse- ja õiguskaitse tagamise normide kohta;

b) lepinguosaliste vahel õigusloome arenguga seotud kogemuste vahetamine;

c) lepinguosaliste vahel intellektuaalomandi õiguskaitse tagamisega seotud kogemuste vahetamine;

d) lepinguosaliste vahel kesk- ja piirkondlikul tasandil jõustamise valdkonnas tolli, politsei, haldus- ja õigusasutuste saadud kogemuste vahetamine;

e) tegevuse koordineerimine võltsitud kauba ekspordi ärahoidmiseks, sealhulgas kolmandate riikidega;

f) tehniline abi, suutlikkuse suurendamine ning personali vahetamine ja koolitamine;

g) intellektuaalomandiõiguste kaitsmine ning sellega seotud teabe levitamine muu hulgas äriringkondades ja kodanikuühiskonnas;

h) üldsuse teadlikkus tarbijatest ja õiguste omajatest ning institutsioonilise koostöö tõhustamine, eelkõige nende intellektuaalomandi ametite vahel;

i) üldsuse teadlikkuse aktiivne suurendamine ja üldsuse harimine intellektuaalomandiõiguste poliitika alal;

j) avaliku ja erasektori koostöö, millesse on kaasatud VKE-d, sealhulgas VKE-dele suunatud üritustel või kogunemistel, mis on seotud intellektuaalomandiõiguste kaitse ja täitmise tagamisega ning nende rikkumiste vähendamisega; ning

k) tõhusate strateegiate väljatöötamine selleks, et määrata kindlaks sihtrühmad ja teavitusprogrammid eesmärgiga suurendada tarbijate ja meedia teadlikkust intellektuaalomandiõiguste rikkumiste mõjust, sealhulgas riskidest tervisele ja ohutusele ning seosest organiseeritud kuritegevusega.

3. Kumbki lepinguosaline võib teha üldsusele kättesaadavaks B jao 4. alajao kohaselt kaitstavate geograafiliste tähistega seotud tootekirjeldused või nende tootekirjelduste kokkuvõtted ning kontaktpunktid, mis on ette nähtud teise lepinguosalise geograafiliste tähiste kontrollimiseks või haldamiseks.

4. Lepinguosalised peavad otse või artiklis 32.66 osutatud allkomitee kaudu ühendust kõigis küsimustes, mis on seotud käesoleva peatüki rakendamise ja toimimisega.

Artikkel 32.65

Sidusrühmade vabatahtlikud algatused

Kumbki lepinguosaline püüab hõlbustada sidusrühmade vabatahtlikke algatusi, mille eesmärk on vähendada intellektuaalomandiõiguste rikkumisi, sealhulgas internetis ja muudes kauplemiskohtades, ning mille raames käsitletakse konkreetseid probleeme ja otsitakse neile praktilisi lahendusi, mis on realistlikud, tasakaalustatud, proportsionaalsed ja kõigile asjaosalistele õiglased, sealhulgas järgmistel viisidel:

a) kumbki lepinguosaline püüab oma territooriumil viia sidusrühmad konsensuslikult kokku, et hõlbustada vabatahtlikke algatusi eesmärgiga leida lahendusi ja lahendada erimeelsusi seoses intellektuaalomandiõiguste kaitsmise ja täitmise tagamisega ning rikkumiste vähendamisega;

b) kumbki lepinguosaline püüab vahetada teise lepinguosalisega teavet jõupingutuste kohta, mida tehakse selleks, et hõlbustada sidusrühmade vabatahtlikke algatusi oma territooriumil; ning

c) lepinguosalised püüavad edendada oma sidusrühmade vahel avatud dialoogi ja koostööd ning julgustada sidusrühmi ühiselt leidma lahendusi ja lahendama erimeelsusi seoses intellektuaalomandiõiguste kaitsmise ja täitmise tagamisega ning nende rikkumiste vähendamisega.

Artikkel 32.66

Intellektuaalomandi allkomitee

Artikli 8.8 lõike 1 kohaselt loodud intellektuaalomandi allkomitee (edaspidi „allkomitee“) seirab ja tagab käesoleva peatüki ning 32-A, 32-B ja 32-C lisa nõuetekohase rakendamise ja toimimise. Samuti täidab allkomitee eriülesandeid, mis on talle antud käesoleva peatükiga, sealhulgas artikliga 32.40.

33. PEATÜKK

KAUBANDUS JA KESTLIK ARENG

A JAGU

Ühissätted

Artikkel 33.1

Eesmärgid

1. Lepinguosalised tuletavad meelde keskkonna- ja arenguprogrammi Agenda 21, mis võeti vastu 3.–14. juunil 1992 Rio de Janeiros toimunud ÜRO keskkonna- ja arengukonverentsil, 2002. aasta ülemaailmse kestliku arengu tippkohtumise Johannesburgi rakenduskava, Rahvusvahelise Tööorganisatsiooni (ILO) deklaratsiooni sotsiaalse õigluse kohta õiglase üleilmastumise nimel, mille Rahvusvaheline Töökonverents võttis vastu 10. juunil 2008 Genfis toimunud 97. istungjärgul (edaspidi „ILO deklaratsioon sotsiaalse õigluse ja õiglase globaliseerumise kohta“), ÜRO 2012. aasta kestliku arengu konverentsi lõppdokumenti „Soovitud tulevikuvisioon“ ning kestliku arengu tegevuskava aastani 2030 ja selle kestliku arengu eesmärke.

2. Lepinguosalised tunnistavad, et kestlik areng hõlmab majandusarengut, sotsiaalset arengut ja keskkonnakaitset, kusjuures kõik kolm on üksteisest sõltuvad ning üksteist tugevdavad eesmärgiga tagada praeguste ja tulevaste põlvkondade heaolu.

3. Eelnevat silmas pidades on käesoleva peatüki eesmärk tugevdada lepinguosalistevahelisi kaubandus- ja investeerimissuhteid viisil, mis aitab kaasa kestlikule arengule, eelkõige selle töö- ([132]) ja keskkonnamõõtmele, mis on kaubanduse ja investeeringute seisukohast oluline.

4. See peatükk hõlmab koostööpõhist lähenemisviisi, mis rajaneb ühistel väärtustel ja huvidel.

Artikkel 33.2

Reguleerimisõigus ja kaitsetasemed

1. Lepinguosalised tunnistavad kummagi lepinguosalise õigust määrata kindlaks oma kestliku arengu põhimõtted ja prioriteedid, eelkõige kehtestada oma riikliku töö- ja keskkonnakaitse tase ning oma töö- ja keskkonnaprioriteedid ning võtta vastu või muuta vastavalt oma töö- ja keskkonnaalaseid õigusakte ja poliitikat.

2. Punktis 1 osutatud kaitsetase, õigus ja poliitika peavad olema kooskõlas kummagi lepinguosalise kohustusega järgida käesolevas peatükis osutatud mitmepoolseid keskkonnalepinguid ning mitmepoolseid tööstandardeid ja -kokkuleppeid, mille osaline ta on.

3. Kumbki lepinguosaline püüab tagada, et tema keskkonna- ja tööalased õigusnormid ja poliitikameetmed näevad ette keskkonna- ja töökaitse kõrge taseme ja soodustavad seda, ning püüab jätkuvalt parandada oma õigusnormides ja tegevuspõhimõtetes sätestatud keskkonna- ja töökaitse taset.

4. Lepinguosaline ei nõrgenda ega vähenda oma keskkonna- ja tööalaste õigusnormidega ette nähtud kaitsetasemeid kaubanduse või investeeringute soodustamise eesmärgil.

5. Lepinguosaline ei või kaubanduse või investeeringute soodustamiseks loobuda või muul viisil kõrvale kalduda oma keskkonna- ja tööalastest õigusnormidest ega pakkuda nendest loobumist või muul viisil kõrvale kaldumist viisil, mis nõrgendab või vähendab kõnealustes õigusnormides ette nähtud kaitsetaset.

6. Lepinguosaline ei jäta järjepideva või korduva tegevuse või tegevusetuse kaudu tõhusalt tagamata oma keskkonna- ja tööalaste õigusnormide täitmist viisil, mis mõjutab kaubandust või investeeringuid.

7. Kummalegi lepinguosalisele jääb õigus kasutada mõistlikku kaalutlusõigust ja teha heas usus otsuseid jõustamisvahendite eraldamisel kooskõlas oma keskkonna- ja tööalaste õigusnormide täitmise tagamise prioriteetidega.

8. Lepinguosaline ei kohalda oma keskkonna- ja tööõigusalaseid õigusnorme viisil, mis kujutaks endast varjatud piirangut kaubandusele või investeeringutele.

Artikkel 33.3

Kaubandus ning vastutustundlik ärikäitumine ja tarneahelate juhtimine

1. Lepinguosalised tunnistavad vastutustundliku ettevõtluse või ettevõtja sotsiaalse vastutuse tavade kaudu tarneahelate vastutustundliku juhtimise tähtsust ning kaubanduse rolli kõnealuse eesmärgi saavutamisel.

2. Kooskõlas lõikega 1 teeb kumbki lepinguosaline järgmist:

a) edendab vastutustundlikku ärikäitumist või ettevõtja sotsiaalset vastutust, julgustades ettevõtjaid võtma kasutusele asjakohaseid tavasid, mis on kooskõlas rahvusvaheliselt tunnustatud põhimõtete, standardite ja suunistega, sealhulgas hoolsuskohustuse valdkondlike suunistega, mille lepinguosaline on heaks kiitnud või mida ta toetab; ning

([132]) Käesolevas peatükis osutab mõiste „töö“ ILO strateegilistele eesmärkidele inimväärse töö tagamise suuniste raames, mis on esitatud ILO deklaratsioonis sotsiaalse õigluse kohta õiglase üleilmastumise nimel.

b) toetab selliste asjakohaste rahvusvaheliste dokumentide levitamist ja kasutamist, mille kõnealune lepinguosaline on heaks kiitnud või mida ta toetab, nagu OECD suunised hargmaistele ettevõtetele, 1977. aasta novembris Genfis vastu võetud ILO kolmepoolne põhimõtete deklaratsioon hargmaiste ettevõtete ja sotsiaalpoliitika põhimõtete kohta (edaspidi „ILO kolmepoolne deklaratsioon rahvusvaheliste ettevõtete ja sotsiaalpoliitika põhimõtete kohta“), ÜRO algatus Global Compact ning ÜRO äritegevuse ja inimõiguste juhtpõhimõtted, mille kinnitas ÜRO Inimõiguste Nõukogu 16. juuni 2011. aasta resolutsiooniga 17/4.

3. Lepinguosalised tunnistavad rahvusvaheliste sektoripõhiste suuniste kasulikkust ettevõtja sotsiaalse vastutuse või vastutustundliku ettevõtluse valdkonnas ning edendavad sellega seoses ühist tööd. Lepinguosalised rakendavad ka meetmeid, et edendada OECD hoolsuskohustuse suuniste järgimist.

4. Lepinguosalised tunnistavad, kui oluline on edendada selliste kaupadega kauplemist, mis aitavad parandada sotsiaalseid tingimusi ja edendada keskkonnahoidlikku tava, näiteks keskkonnakaubad ja -teenused, mis aitavad kaasa ressursitõhusale ja vähese süsinikuheitega majandusele, kaupadega, mille tootmine ei ole seotud raadamisega, ning kaupadega, mille suhtes kohaldatakse vabatahtlikke kestlikkuse tagamise kavasid ja mehhanisme.

5. Käesoleva artikliga hõlmatud küsimustes vahetavad lepinguosalised teavet ja parimaid tavasid ning teevad vajaduse korral koostööd kahepoolsel ja piirkondlikul tasandil ning rahvusvahelistel foorumitel.

Artikkel 33.4

Teaduslik ja tehniline teave

1. Kui lepinguosaline kehtestab või rakendab meetmeid, mille eesmärk on kaitsta keskkonda või töötingimusi ning mis võivad mõjutada lepinguosalistevahelist kaubandust või investeeringuid, võtab ta arvesse kättesaadavaid teaduslikke ja tehnilisi tõendeid, eelistatavalt tunnustatud tehnilistelt ja teadusasutustelt saadud tõendeid, samuti asjakohaseid rahvusvahelisi standardeid, suuniseid või soovitusi, kui need on olemas.

2. Kui teaduslikud tõendid või teaduslik teave on ebapiisavad või ebaselged ning lepinguosalise territooriumil on keskkonna märkimisväärse halvenemise oht või oht töötervishoiule ja -ohutusele, võib ta võtta ettevaatuspõhimõttel rajanevaid meetmeid. Sellised meetmed vaadatakse läbi, kui saadakse uut või täiendavat teaduslikku teavet.

3. Kui lõike 2 kohaselt vastu võetud meede mõjutab lepinguosalistevahelist kaubandust või investeeringuid, võib lepinguosaline paluda meetme võtnud lepinguosalisel esitada teavet selle kohta, et meede on kooskõlas tema enda kaitsetasemega, ning taotleda selle küsimuse arutamist kaubanduse ja jätkusuutliku arengu allkomitees.

4. Selliseid meetmeid ei kohaldata viisil, mis kujutaks endast meelevaldset või põhjendamatut diskrimineerimist või kaubanduse või investeeringute varjatud piiramist.

Artikkel 33.5

Läbipaistvus ja head reguleerimistavad

Lepinguosalised tunnistavad läbipaistvuse ja heade reguleerimistavade normide kohaldamise tähtsust vastavalt 35. ja 36. peatükile, pidades silmas eelkõige neid norme, mis annavad huvitatud isikutele võimaluse esitada arvamusi seoses järgmisega:

a) meetmed, mille eesmärk on kaitsta keskkonda ja töötingimusi ning mis võivad mõjutada kaubandust või investeeringuid; ning

b) kaubandus- või investeerimismeetmed, mis võivad mõjutada keskkonnakaitset või töötingimusi.

Artikkel 33.6

Üldsuse teadlikkus, teavitamine, osalemine ja menetluslikud tagatised

1. Kumbki lepinguosaline suurendab üldsuse teadlikkust oma töö- ja keskkonnaalastest õigusnormidest, sealhulgas tagades, et tema töö- ja keskkonnaalased õigusnormid ning jõustamis- ja vastavusmenetlused on avalikult kättesaadavad.

2. Kumbki lepinguosaline püüab rahuldada mis tahes isiku teabenõuded selle kohta, kuidas on lepinguosaline käesolevat peatükki rakendanud.

3. Kumbki lepinguosaline kasutab artiklites 40.5, 40.6 ja 40.7 osutatud mehhanisme, et küsida arvamusi käesoleva peatüki rakendamisega seotud küsimustes.

4. Kumbki lepinguosaline näeb ette selle lepinguosalise isikute kirjalike teatiste ja arvamuste kirjaliku esildisena kättesaamise käesoleva peatüki rakendamisega seotud küsimustes oma riigisiseste menetluste kohaselt, ning võtab neid nõuetekohaselt arvesse. Lepinguosaline vastab sellistele esildistele kirjalikult ja õigel ajal. Ta võib edastada sellised teated ja arvamused artikli 40.6 kohaselt loodud sisenõuanderühmale ja artikli 33.19 lõike 6 kohaselt määratud teise lepinguosalise kontaktpunktile.

5. Kumbki lepinguosaline tagab kooskõlas oma õigusega juurdepääsu haldus- või kohtumenetlustele isikutele, kellel on teatavas küsimuses seaduslik huvi või kes väidavad, et nende õigust on rikutud, et saaks võtta keskkonna- või tööõiguse rikkumise suhtes meetmeid, sealhulgas kohaldada asjakohaseid õiguskaitsevahendeid.

6. Kumbki lepinguosaline tagab kooskõlas oma õigusega, et lõikes 5 nimetatud menetlused vastavad nõuetekohasele menetlusele ega ole ülemäära kulukad, ei sisalda ebamõistlikke tähtaegu või põhjendamatuid viivitusi, pakuvad vajaduse korral õiguskaitset ning on õiglased, erapooletud ja läbipaistvad.

Artikkel 33.7

Koostöötegevus

1. Lepinguosalised tunnistavad, et keskkonna- ja tööpoliitika kaubandusaspektide valdkonna koostöötegevus on tähtis, sest see aitab saavutada käesoleva lepingu eesmärgid ja rakendada käesolevat peatükki.

2. Koostöötegevust saab arendada ja rakendada rahvusvaheliste ja piirkondlike organisatsioonide ning vajaduse korral kolmandate riikide, ettevõtjate, tööandjate ja töötajate organisatsioonide, haridus- ja teadusorganisatsioonide ning muude valitsusväliste organisatsioonide osalusel.

3. Koostööd tehakse küsimustes ja teemadel, milles lepinguosalised on kokku leppinud, et käsitleda ühist huvi pakkuvaid küsimusi.

4. Lepinguosalised võivad teha koostööd käesolevas peatükis sätestatud küsimustes ning muu hulgas järgmises:

a) kaubanduse ja kestliku arengu töö- ja keskkonnaaspektid rahvusvahelistel foorumitel, sealhulgas eelkõige WTOs, ÜRO kestliku arengu kõrgetasemelisel poliitilisel foorumil, ÜRO Keskkonnaprogrammis (UNEP), ILOs ja mitmepoolsetes keskkonnalepingutes;

b) töö- ja keskkonnaalaste õigusaktide ning -standardite mõju kaubandusele ja investeeringutele;

c) kaubandus- ja investeerimisõiguse mõju tööle ja keskkonnale ning

d) kaubandusaspektid, mis on seotud järgmiste valdkondadega:

   i) säästvat tarbimist ja tootmist käsitlevad algatused, sealhulgas need, mille eesmärk on edendada ringmajandust, keskkonnasäästlikku majanduskasvu ja reostuse vähendamist; ning

   ii) algatused keskkonnakaupade ja -teenuste edendamiseks, sealhulgas asjaomaste mittetariifsete tõkete kõrvaldamise kaudu.

5. Koostöötegevuse prioriteetide üle otsustavad lepinguosalised ühiselt, lähtudes vastastikust huvi pakkuvatest valdkondadest ja olemasolevatest vahenditest.

6. Lepinguosalised võivad tegutseda käesolevas peatükis sätestatud koostöövaldkondades füüsiliselt või lepinguosalistele kättesaadavate tehnoloogiliste abivahendite kaudu.

B JAGU

Keskkond ja kaubandus

Artikkel 33.8

Eesmärgid

1. Lepinguosalised püüavad edendada vastastikku toetavat kaubandus- ja keskkonnapoliitikat, kõrgetasemelist keskkonnakaitset kooskõlas mitmepoolsete keskkonnalepingutega, mille osalised nad on, ning oma vastavate keskkonnaalaste õigusnormide tõhusat jõustamist ning suurendada oma suutlikkust tegeleda kaubandusega seotud keskkonnaküsimustega, sealhulgas koostöö kaudu.

2. Lepinguosalised tunnistavad, et tõhustatud koostöö keskkonna kaitsmiseks ja säilitamiseks ning loodusvarade säästvaks majandamiseks toob kasu, mis võib soodustada kestlikku arengut, tugevdada nende keskkonnaalast juhtimist ja täiendada käesoleva lepingu eesmärke.

3. Lepinguosalised tunnistavad vastastikku toetava kaubandus- ja keskkonnapoliitika ning -tavade tähtsust, et parandada keskkonnakaitset kestliku arengu edendamisel.

Artikkel 33.9

Mitmepoolne keskkonnaalane juhtimine ja mitmepoolsed keskkonnalepingud

1. Lepinguosalised tunnistavad ÜRO Keskkonnaprogrammi Keskkonnaassamblee tähtsust. Lepinguosalised tunnistavad mitmepoolsete keskkonnalepingute otsustavat rolli ülemaailmsete, piirkondlike ja riigisiseste keskkonnaprobleemide lahendamisel. Lepinguosalised tunnistavad ka vajadust suurendada kaubandus- ja keskkonnapoliitika vastastikust täiendavust. Seega rakendab kumbki lepinguosaline tõhusalt mitmepoolseid keskkonnalepinguid, sealhulgas nende protokolle, mille osaline ta on.

2. Lepinguosalised tunnistavad kummagi lepinguosalise õigust võtta vastu või jätta kehtima meetmeid nende mitmepoolsete keskkonnalepingute eesmärkide edendamiseks, mille osaline ta on.

3. Lepinguosalised peavad dialoogi ning vajaduse korral teevad koostööd vastastikust huvi pakkuvates kaubandus- ja keskkonnaküsimustes, eelkõige mitmepoolsete keskkonnalepingute valdkonnas. See hõlmab korrapärast teabevahetust kummagi lepinguosalise algatuste kohta seoses mitmepoolsete keskkonnalepingute ratifitseerimisega, sealhulgas nende protokollide ja muudatustega.

Artikkel 33.10

Kaubandus ja kliimamuutused

1. Lepinguosalised tunnistavad kliimamuutusi käsitlevate mitmepoolsete keskkonnalepingute tähtsust, eelkõige vajadust saavutada ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni eesmärk ning Pariisi kokkuleppe eesmärgid, et tegeleda kliimamuutustest tuleneva kiireloomulise ohuga. Seega tunnistavad lepinguosalised kaubanduse rolli kestliku arengu eesmärgi saavutamisel ja kliimamuutustega tegelemisel, samuti individuaalsete ja ühiste jõupingutuste tähtsust kliimamuutuste mõju käsitlemisel leevendus- ja kohanemismeetmete kaudu.

2. Kooskõlas lõikega 1 teeb kumbki lepinguosaline järgmist:

a) rakendab tõhusalt ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni ja Pariisi kokkulepet, sealhulgas täidab oma kohustusi, mis on seotud riiklikult kindlaksmääratud panustega;

b) toetab kaubanduse positiivset panust vähese kasvuhoonegaaside heitega ja ringmajandusele üleminekusse ning kliimamuutustele vastupanuvõimelisse arengusse, sealhulgas kliimamuutuste leevendamise ja nendega kohanemise meetmetesse; ning

c) toetab ja edendab kauplemist kliimamuutuste leevendamise ja nendega kohanemise, taastuvatest energiaallikatest toodetud energia ja energiatõhususe seisukohalt eriti oluliste kaupade ja teenustega ning nendesse investeerimist viisil, mis on kooskõlas käesoleva lepingu muude sätetega.

3. Kooskõlas artikliga 33.7 teevad lepinguosalised vajaduse korral koostööd kliimamuutuste kaubandusaspektide valdkonnas kahepoolsel või piirkondlikul tasandil ja rahvusvahelistel foorumitel, sealhulgas ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni, WTO ja osoonikihti kahandavate ainete Montreali protokolli raames, mis sõlmiti Montrealis 16. septembril 1987 (edaspidi „Montreali protokoll“). Lisaks võivad lepinguosalised vajaduse korral teha nendes küsimustes koostööd Rahvusvahelises Mereorganisatsioonis.

4. Kooskõlas lõikega 1 teevad lepinguosalised koostööd järgmistes valdkondades:

a) teadmiste ja kogemuste vahetamine seoses Pariisi kokkuleppe rakendamisega ning algatustega, millega edendatakse vastupanuvõimet kliimamuutustele, taastuvenergiat, vähese heitega tehnoloogiaid, energiatõhusust, süsinikuheite maksustamist, säästvat transporti, kestliku ja kliimamuutustele vastupanuvõimelise taristu arendamist, heitkoguste seiret ja looduspõhiseid lahendusi; samuti koostöövõimaluste uurimine sellistes valdkondades nagu lühiajalise kliimamõjuga saasteained ja süsiniku sidumine mullas ning

b) teadmiste ja kogemuste vahetamine Montreali protokolli kohase osoonikihti kahandavate ainete ambitsioonika järkjärgulise kasutuselt kõrvaldamise ja fluorosüsivesinike järkjärgulise vähendamise alal vastavalt vajadusele nende ainete tootmise ja tarbimise ning nendega kauplemise kontrollimise meetmete, kõnealuste osoonikihti kahandavate ainete ja fluorosüsivesinike keskkonnahoidlike alternatiivide kasutuselevõtmise, ohutus- ja muude asjakohaste standardite ajakohastamise ning Montreali protokolli alusel reguleeritavate ainetega ebaseadusliku kauplemise tõkestamise teel.

Artikkel 33.11

Kaubandus ja metsad

1. Lepinguosalised tunnistavad metsa kestliku majandamise tähtsust ja kaubanduse rolli selle eesmärgi täitmisel.

2. Kooskõlas lõikega 1 teeb kumbki lepinguosaline järgmist:

a) rakendab meetmeid, et võidelda ebaseadusliku metsaraie ja sellega seotud kaubanduse vastu, sealhulgas tehes asjakohasel juhul koostööd kolmandate riikidega;

b) soodustab metsade säilitamist ja kestlikku majandamist;

c) edendab kestlikult majandatud metsast pärit seaduslikult saadud puidu ja puittoodetega kauplemist ning nende tarbimist ning

d) vahetab teavet ja teeb vajaduse korral teise lepinguosalisega koostööd kaubandusega seotud algatustes, mis käsitlevad võitlust ebaseadusliku raie, metsade kestliku majandamise, raadamise ja metsade seisundi halvenemise vastu, metsahaldust ja metsade kaitset, et maksimeerida vastastikust huvi pakkuvate poliitikameetmete mõju ja vastastikust toetavust.

3. Tunnistades, et metsadel ja nende kestlikul majandamisel on keskne roll kliimamuutuste vastu võitlemisel ja bioloogilise mitmekesisuse säilitamisel, edendab kumbki lepinguosaline algatusi, mis käsitlevad raadamist, sealhulgas raadamisvabade tarneahelate kaudu. Lisaks teevad lepinguosalised asjakohasel juhul ja kooskõlas artikliga 33.7 kahepoolsel ja piirkondlikul tasandil ning asjakohastel rahvusvahelistel foorumitel koostööd, et minimeerida raadamist ja metsade seisundi halvenemist kogu maailmas.

Artikkel 33.12

Kauplemine ning looduslikud looma- ja taimeliigid

1. Lepinguosalised tunnistavad, kui oluline on tagada, et rahvusvaheline kauplemine looduslike looma- ja taimeliikidega ei ohustaks nende püsimajäämist, nagu on sätestatud 3. märtsil 1973 Washingtonis sõlmitud ohustatud looduslike looma- ja taimeliikidega rahvusvahelise kauplemise konventsioonis (edaspidi „CITES“).

2. Kooskõlas lõikega 1 teeb kumbki lepinguosaline järgmist:

a) rakendab tõhusaid meetmeid, et võidelda looduslike looma- ja taimeliikidega ebaseadusliku kauplemise vastu, sealhulgas tehes asjakohasel juhul koostööd kolmandate riikidega; ning

b) edendab CITESi lisades loetletud liikide pikaajalist kaitset ja säästvat kasutamist, sealhulgas tehes CITESi asjaomastes organites koostööd CITESi lisade ajakohastamiseks ning edendades rahvusvahelise kaubanduse tõttu ohustatud liikide lisamist ning muid CITESi raames kehtestatud kriteeriume.

3. Kooskõlas artikliga 33.7 võivad lepinguosalised vajaduse korral teha koostööd või vahetada kahepoolsel ja piirkondlikul tasandil ning rahvusvahelistel foorumitel teavet vastastikust huvi pakkuvates küsimustes, mis on seotud looduslike looma- ja taimeliikidega ebaseadusliku kauplemise tõkestamisega, sealhulgas suurendades teadlikkust, et vähendada nõudlust ebaseaduslike elusloodustoodete järele, ning tehes algatusi teabevahetuse ja jõustamise alase koostöö tõhustamiseks.

Artikkel 33.13

Kaubandus ja elurikkus

1. Lepinguosalised tunnistavad bioloogilise mitmekesisuse kaitsmise ja säästva kasutamise tähtsust ning kaubanduse rolli kõnealuste eesmärkide taotlemisel kooskõlas bioloogilise mitmekesisuse konventsiooniga , mis sõlmiti 5. juunil 1992 Rio de Janeiros, muude asjakohaste mitmepoolsete keskkonnalepingutega, mille osalised nad on, ja nende alusel vastu võetud otsustega.

2. Vastavalt lõikele 1 võtab iga lepinguosaline meetmeid, mis aitavad säilitada bioloogilist mitmekesisust, kui see on kaubandusest ja investeeringutest tuleneva surve all, sealhulgas teabe ja kogemuste vahetamise kaudu, ning meetmeid, mis aitavad tõkestada invasiivsete võõrliikide levikut, tunnistades, et maismaa- ja veekeskkonnas esinevate invasiivsete võõrliikide piiriülene liikumine kaubandusega seotud liikumisteede kaudu võib kahjustada keskkonda, majandustegevust ja arengut ning inimeste tervist.

3. Lepinguosalised tunnistavad, et oluline on austada, säilitada ja alal hoida põlisrahvaste ja kohalike kogukondade teadmisi ja tavasid, mis hõlmavad bioloogilise mitmekesisuse kaitset ja säästvat kasutamist soodustavaid traditsioonilisi eluviise, ning kaubanduse rolli selles.

4. Lepinguosalised tunnistavad, kui oluline on hõlbustada juurdepääsu geneetilistele ressurssidele ning edendada geneetiliste ressursside kasutamisest saadava tulu õiglast ja võrdset jaotamist kooskõlas oma vastavate riigisiseste meetmete ja kummagi lepinguosalise rahvusvaheliste kohustustega.

5. Lepinguosalised tunnistavad samuti, et bioloogilise mitmekesisuse säilitamise ja säästva kasutamisega seotud meetmete väljatöötamisel ja rakendamisel on oluline üldsuse osalemine ja konsulteerimine kooskõlas nende vastava õiguse või poliitikaga.

6. Kooskõlas artikliga 33.7 võivad lepinguosalised vajaduse korral edendada, teha koostööd või vahetada kahepoolsel ja piirkondlikul tasandil ning rahvusvahelistel foorumitel teavet bioloogilise mitmekesisuse poliitika ja vastastikust huvi pakkuvate meetmete kaubandusaspektide kohta, näiteks:

a) algatused ja head tavad, mis käsitlevad kauplemist loodusvaradel põhinevate toodetega, mis on saadud bioloogiliste ressursside säästva kasutamise teel ja mis edendavad bioloogilise mitmekesisuse kaitset;

b) bioloogilise mitmekesisuse kaitse ja säästev kasutamine ning ökosüsteemide ja nende teenuste ning nendega seotud majandushoobade kaitsmine, taastamine ja hindamine ning

c) juurdepääs geneetilistele ressurssidele ning nende kasutamisest saadava tulu õiglane ja erapooletu jaotamine.

Artikkel 33.14

Kaubandus ning kalandus- ja vesiviljelustoodete säästev majandamine

1. Lepinguosalised tunnistavad mere bioloogiliste ressursside ja mereökosüsteemide kaitsmise ja säästva majandamise tähtsust ning kaubanduse rolli nende eesmärkide taotlemisel.

2. Kaitse- ja majandamismeetmete väljatöötamisel ja rakendamisel võtavad lepinguosalised arvesse sotsiaalseid, kaubanduslikke, arengu- ja keskkonnaprobleeme ning rannalähedase ja väikesemahulise kalapüügi tähtsust kohalike kalurikogukondade toimetuleku jaoks.

3. Lepinguosalised tunnistavad, et ebaseaduslikul, teatamata ja reguleerimata kalapüügil (ETR-kalapüügil) ([133]) võib olla märkimisväärne negatiivne mõju kalavarudele, kalandustoodetega kauplemise jätkusuutlikkusele, arengule ja keskkonnale, ning nad kinnitavad vajadust võtta meetmeid, mis aitavad lahendada ülepüügi ja kalavarude jätkusuutmatu kasutamise probleeme.

4. Kooskõlas käesoleva artikli lõigetega 1,2 ja3 teeb kumbki lepinguosaline järgmist:

a) rakendab 10. detsembril 1982 Montego Bays sõlmitud ÜRO mereõiguse konventsiooni, Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni 1982. aasta 10. detsembri mereõiguse konventsiooni piirialade kalavarude ja pika rändega kalavarude kaitset ja majandamist käsitlevate sätete rakenduskokkulepet, mis võeti vastu 4. augustil 1995 New Yorgis, ÜRO Toidu- ja Põllumajandusorganisatsiooni (FAO) kokkulepet, millega ergutatakse avamerekalalaevu täitma rahvusvahelisi kaitse- ja majandamiseeskirju, mis võeti vastu 24. novembril 1993 Roomas, FAO vastutustundliku kalapüügi juhendit, mis võeti vastu 31. oktoobri 1995. aasta resolutsiooniga 4/95, ning FAO lepingut, milles käsitletakse sadamariigi meetmeid ebaseadusliku, teatamata ja reguleerimata kalapüügi vältimiseks, ärahoidmiseks ja lõpetamiseks, sõlmitud 22. novembril 2009 Roomas; ja tegutseb kooskõlas nende põhimõtetega;

b) osaleb FAO algatuses kalalaevade, külmveolaevade ja varustuslaevade ülemaailmse registri loomiseks;

c) püüab kasutada kalavarude majandamise süsteemi, mis põhineb parimatel kättesaadavatel teaduslikel tõenditel ning rahvusvaheliselt tunnustatud kalavarude majandamise ja säilitamise parimatel tavadel, nagu on kajastatud mereliikide ([134]) säästva kasutamise ja kaitse tagamisele suunatud rahvusvaheliste õigusaktide asjakohastes sätetes ning mille eesmärk on muu hulgas

   i) vältida ülepüüki ja liigset püügivõimsust;

   ii) vähendada mittesihtliikide kaaspüüki;

   iii) edendada ülepüütud kalavarude taastamist kogu merekalapüügi puhul ning

   iv) edendada kalavarude majandamist ökosüsteemil põhineva lähenemisviisiga, sealhulgas lepinguosalistevahelise koostöö kaudu;

d) toetada jõupingutusi, mida tehakse ebaseadusliku, teatamata ja reguleerimata kalapüügi vastu võitlemiseks, ning takistada selliste tavadega püütud liikidest valmistatud toodetega kauplemist:

([133]) Mõistel „ebaseaduslik, teatamata ja reguleerimata kalapüük“ on sama tähendus, mis on määratletud 2001. aastal Roomas vastu võetud ÜRO Toidu- ja Põllumajandusorganisatsiooni rahvusvahelise tegevuskava (ebaseadusliku, teatamata ja reguleerimata kalapüügi vältimise, ärahoidmise ja lõpetamise kohta) („ETR-kalapüügi tegevuskava“) lõikes 3.

([134]) Nende dokumentide hulka kuuluvad muu hulgas ja vastavalt nende kohaldatavusele ÜRO mereõiguse konventsioon, ÜRO kokkulepe 10. detsembri 1982. aasta Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni mereõiguse konventsiooni nende sätete rakendamise kohta, mis käsitlevad piirialade kalavarude ja siirdekalade kaitset ja majandamist, FAO vastutustundliku kalapüügi juhend, FAO kokkulepe, millega ergutatakse avamerekalalaevu täitma rahvusvahelisi kaitse- ja majandamiseeskirju, 2001. aasta ETR-kalapüügi tegevuskava ning FAO leping, milles käsitletakse sadamariigi meetmeid ebaseadusliku, teatamata ja reguleerimata kalapüügi vältimiseks, ärahoidmiseks ja lõpetamiseks.

i) rakendada tõhusaid meetmeid, et võidelda ebaseadusliku, teatamata ja reguleerimata kalapüügi vastu;

ii) tagada seire-, kontrolli-, järelevalve-, vastavus- ja jõustamissüsteemide kasutamine, et:

A) hoida kooskõlas oma rahvusvaheliste kohustuste ja oma õigusaktidega ära ja takistada tema lipu all sõitvate laevade ja füüsiliste isikute tegelemist ebaseadusliku, teatamata ja reguleerimata kalapüügiga ning

B) tegeleda kala või kalatoodete ümberlaadimisega merel, et takistada ja vältida ebaseaduslikku, teatamata ja reguleerimata kalapüüki;

iii) rakendada sadamariigi meetmeid ning

iv) rakendada meetmeid, et hoida ära ebaseadusliku, teatamata ja reguleerimata kalapüügi ning kalatoodete sisenemine kummagi lepinguosalise tarneahelatesse, ning teha selleks koostööd, sealhulgas hõlbustades teabevahetust;

e) osaleda aktiivselt nende piirkondlike kalandusorganisatsioonide töös, milles ta on liige, vaatleja või koostööd tegev kolmas riik, et saavutada kalanduse hea juhtimine ja säästev kalandus, näiteks edendades teadusuuringuid ja võttes kaitsemeetmeid, mis põhinevad parimatel olemasolevatel teaduslikel andmetel, tugevdades nõuete täitmise mehhanisme, viies läbi korrapäraseid tulemuslikkuse hindamisi ning võttes vastu piirkondlike kalandusorganisatsioonide majandamismeetmeid, tehes nende üle järelevalvet ja tagades nende täitmise ning võttes vajaduse korral vastu ja rakendades püügi dokumenteerimise süsteeme või sertifitseerimissüsteeme ja sadamariigi meetmeid;

f) püüda tegutseda vastavalt asjaomaste kaitse- ja majandamismeetmetele, mille on vastu võtnud piirkondlikud kalandusorganisatsioonid, mille liige ta ei ole, et mitte kahjustada neid meetmeid, ning püüda mitte kahjustada selliste piirkondlike kalandusorganisatsioonide rakendatavaid püügi- või kaubanduse dokumenteerimise süsteeme või kokkuleppeid, mille liige ta ei ole; ning

g) edendada säästva ja vastutustundliku vesiviljeluse arengut, võttes arvesse selle sektori majanduslikke, sotsiaalseid ja keskkonnaaspekte, vastavalt ÜRO Toidu- ja Põllumajandusorganisatsiooni vastutustundliku kalapüügi juhendis sisalduvate eesmärkide ja põhimõtete rakendamisele.

5. Lepinguosalised teevad vajaduse järgi ning kooskõlas artikliga 33.7 kahepoolselt ja piirkondlike kalandusorganisatsioonide raames koostööd, et edendada säästvaid püügitavasid ja kauplemist kalatoodetega, mis on pärit säästvalt majandatud kalandusest. Lisaks võivad lepinguosalised teha koostööd teadmiste ja heade tavade vahetamiseks, et toetada käesoleva artikli rakendamist.

C JAGU

Tööjõud ja kaubandus

Artikkel 33.15

Eesmärgid

1. Lepinguosalised tunnistavad, et kaubandus ja investeeringud pakuvad võimalusi töökohtade loomiseks ja inimväärseks tööks, sealhulgas noortele, töötingimustega, mis on kooskõlas põhimõtetega, mis on sätestatud ILO tööalaste aluspõhimõtete ja põhiõiguste deklaratsioonis, mis võeti vastu 18. juunil 1998 Genfis ja mida muudeti 2022. aastal (edaspidi „ILO tööalaste aluspõhimõtete ja põhiõiguste deklaratsioon“), ning ILO 10. juunil 2008. aastal vastu võetud ja 2022. aastal muudetud deklaratsioonis sotsiaalse õigluse ja õiglase globaliseerumise kohta (edaspidi „ILO deklaratsioon sotsiaalse õigluse kohta õiglase üleilmastumise nimel“).

2. Lepinguosalised püüavad tagada töötajate kaitse kõrge taseme kooskõlas rahvusvaheliste tööstandarditega, mida nad järgivad, ning edendada vastastikku toetavat kaubandus- ja tööpoliitikat, et parandada töötajate töötingimusi ja tööelu kvaliteeti. Nad püüavad parandada inimkapitali arendamist ja juhtimist, et suurendada tööalast konkurentsivõimet, tipptasemel ettevõtlust ja tootlikkust nii töötajate kui ka ettevõtete hüvanguks. Seega püüavad lepinguosalised pakkuda noortele võimalusi arendada oskusi, mis on vajalikud tööturule pääsemiseks ja seal püsimiseks.

3. Lepinguosalised püüavad teha koostööd vastastikust huvi pakkuvates kaubandusega seotud tööküsimustes, et tugevdada lepinguosalistevahelisi laiemaid suhteid.

Artikkel 33.16

Mitmepoolsed tööstandardid ja töösuhteid käsitlevad lepingud

1. Lepinguosalised kinnitavad oma kindlat tahet edendada rahvusvahelise kaubanduse arengut viisil, mis soodustab inimväärse töö tagamist kõigile, eelkõige naistele, noortele ja puuetega inimestele, kooskõlas nende vastavate kohustustega ILO raames, sealhulgas kohustustega, mis on sätestatud ILO tööalaste aluspõhimõtete ja põhiõiguste deklaratsioonis ning ILO deklaratsioonis sotsiaalse õigluse ja õiglase globaliseerumise kohta.

2. Tuletades meelde ILO deklaratsiooni sotsiaalse õigluse ja õiglase globaliseerumise kohta, tunnistavad lepinguosalised, et tööalaste aluspõhimõtete ja põhiõiguste rikkumist ei tohi kasutada selleks, et saada õiguspärane suhteline eelis, ning tööstandardeid ei tohiks kasutada protektsionistliku kaubanduse eesmärgil.

3. Kumbki lepinguosaline rakendab tõhusalt ILO konventsioone, mille liikmesriigid ja Tšiili on ratifitseerinud.

4. Kooskõlas 28. juunil 1919 allkirjastatud Versailles lepingu XIII osana vastu võetud ILO põhiseadusega ning ILO tööalaste aluspõhimõtete ja põhiõiguste deklaratsiooniga kohustub kumbki lepinguosaline järgima, edendama ja tõhusalt rakendama ILO põhikonventsioonides määratletud rahvusvaheliselt tunnustatud põhilisi tööstandardeid, mis on järgmised:

a) ühinemisvabadus ja kollektiivläbirääkimiste õiguse tegelik tunnustamine;

b) sunniviisilise töö kõikide vormide kaotamine;

c) lapstööjõu tegelik kaotamine, sealhulgas kõige raskemate lapstööjõu kasutamise vormide keelustamine;

d) töö- ja kutsealase diskrimineerimise kaotamine ning

e) ohutu ja tervislik töökeskkond.

5. Lepinguosalised vahetavad korrapäraselt teavet oma edusammude kohta ILO konventsioonide või protokollide ratifitseerimisel, mille ILO on tunnistanud ajakohaseks ja mille osalised nad veel ei ole.

6. Kumbki lepinguosaline edendab ILO inimväärse töö tegevuskava, nagu on sätestatud ILO deklaratsioonis sotsiaalse õigluse ja õiglase globaliseerumise kohta, eelkõige seoses järgmisega:

a) kõigi inimeste inimväärsed töötingimused, muu hulgas seoses töötasu, tööaja, muude töötingimuste ja sotsiaalkaitsega; ning

b) sotsiaaldialoog töötajate ja tööandjate ning nende vastavate organisatsioonide vahel ja asjaomaste valitsusasutustega.

7. Kooskõlas ILO raames võetud kohustustega teeb kumbki lepinguosaline järgmist:

a) võtab vastu ja rakendab töötervishoiu ja tööohutusega seotud meetmeid ja poliitikat ning

b) säilitab tööinspektsioonisüsteemi kooskõlas ILO asjakohaste tööinspektsioonistandarditega.

Artikkel 33.17

Sunniviisiline töö

1. Tuletades meelde, et sunniviisilise töö kaotamine on üks kestliku arengu tegevuskava 2030 eesmärkidest, rõhutavad lepinguosalised 11. juunil 2014 Genfis vastu võetud 1930. aasta sunniviisilise töö konventsiooni 2014. aasta protokolli ratifitseerimise ja tõhusa rakendamise tähtsust.

2. Lepinguosalised tunnustavad eesmärki kaotada kõik sunniviisilise töö vormid, sealhulgas sunniviisiline lapstööjõu kasutamine.

3. Seega teevad lepinguosalised kindlaks koostöövõimalused ning jagavad teavet, kogemusi ja häid tavasid, mis on seotud sunniviisilise töö kõigi vormide kaotamisega.

Artikkel 33.18

Koostöö kaubandus- ja tööküsimustes

Kooskõlas artikliga 33.7 konsulteerivad lepinguosalised vajaduse korral kahepoolselt ja ILO raames vastastikust huvi pakkuvates kaubandusalastes tööhõiveküsimustes, sealhulgas:

a) töökohtade loomine ning tootliku ja kvaliteetse tööhõive edendamine, sealhulgas töökohtade loomist soosiva majanduskasvu ning jätkusuutlike ettevõtete ja ettevõtluse edendamise poliitika;

b) ettevõtluse ja tööviljakuse parandamise edendamine, eelkõige väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate puhul;

c) inimkapitali arendamine, juurdepääs tööturule ja tööalase konkurentsivõime suurendamine, eelkõige noorte puhul, sealhulgas elukestva õppe ja kutseõppe, täiskasvanuõppe, koolituse ning oskuste arendamise ja täiendamise kaudu, sealhulgas kujunemisjärgus tööstusharudes ja keskkonnatööstuses;

d) töö- ja eraelu tasakaal ning uuenduslikud töökohal kasutatavad tavad, mis suurendavad töötajate heaolu;

e) teadlikkuse edendamine ILO inimväärse töö tegevuskavast, sealhulgas kaubanduse ning täieliku ja tootliku tööhõive, tööturu kohandamise, põhiliste tööstandardite, ülemaailmsetes tarneahelates inimväärse töö tagamise, sotsiaalkaitse ja sotsiaalse kaasatuse, sotsiaaldialoogi ja soolise võrdõiguslikkuse vahelised seosed;

f) inimväärsete kvaliteetsete töökohtade edendamine kaubanduse kaudu, sealhulgas rasedate ja hiljuti sünnitanud töötajate tööohutus ja töötervishoid;

g) töötervishoid ja tööohutus ning tööinspektsioon, näiteks vastavuse ja jõustamise mehhanismide parandamine;

h) tegelemine mitmekesise, mitme põlvkonna tööjõu probleemide ja võimalustega, sealhulgas järgmise abil:

   i) võrdsuse edendamine ning tööhõive ja kutsealaga seotud diskrimineerimise kõrvaldamine ning

   ii) haavatavate töötajate kaitse;

i) töösuhete parandamine, näiteks vaidluste kohtuvälise lahendamise ja kolmepoolsete konsultatsioonide parimate tavade vahetamise abil;

j) peamiste, prioriteetsete ja muude ajakohaste ILO konventsioonide, samuti ILO kolmepoolse rahvusvaheliste ettevõtete ja sotsiaalpoliitika põhimõtete deklaratsiooni ning ÜRO äritegevuse ja inimõiguste juhtpõhimõtete rakendamine ning

k) tööjõustatistika.

D JAGU

Institutsiooniline korraldus

Artikkel 33.19

Kaubanduse ja kestliku arengu allkomitee ning kontaktpunktid

1. Artikli 8.8 lõike 1 kohaselt moodustatud kaubanduse ja kestliku arengu allkomitee (edaspidi „allkomitee“) koosneb Tšiili puhul kaubandus-, töö-, keskkonna- ja soolise võrdõiguslikkuse küsimuste eest vastutavate institutsioonide ametnikest.

2. Allkomitee korraldab eriistungeid vastavalt keskkonna- ja tööküsimustes ([135]) ning kaubanduse ja kestliku arenguga seotud valdkondadevahelistes küsimustes.

3. Allkomitee ülesanded on järgmised:

a) hõlbustab, jälgib ja kontrollib käesoleva peatüki rakendamist;

b) määrab kindlaks, korraldab, jälgib ja hindab käesolevas peatükis sätestatud koostöötegevust, sealhulgas teabe ja kogemuste vahetamist vastastikust huvi pakkuvates valdkondades;

c) annab ühiskomiteele aru ja esitab talle soovitusi kõigis käesoleva peatükiga seotud küsimustes, sealhulgas teemadel, mida arutatakse artiklis 40.5 osutatud kodanikuühiskonna mehhanismidega;

d) täidab artiklites 33.21 ja 33.22 osutatud ülesandeid;

e) vajaduse korral kooskõlastab tegevust teiste käesoleva lepingu käesoleva osa alusel moodustatud allkomiteedega, sealhulgas koordineerib jõupingutusi, mida nad teevad selleks, et lõimida soolise võrdõiguslikkusega seotud küsimused, kaalutlused ja tegevus oma töösse, nagu on osutatud artikli 34.4 lõikes 8; ning

f) täidab muid ülesandeid, milles lepinguosalised kokku lepivad.

4. Allkomitee võib vastastikusel kokkuleppel konsulteerida asjaomaste sidusrühmade või ekspertidega või küsida neilt nõu käesoleva peatüki rakendamisega seotud küsimustes.

5. Allkomitee koostab konsensuse alusel iga koosoleku kohta aruande ja avaldab selle pärast koosolekut.

6. Kumbki lepinguosaline määrab oma haldusalas kontaktpunkti, et hõlbustada lepinguosaliste teabevahetust ja tegevuse koordineerimist kõigis käesoleva peatüki rakendamisega seotud küsimustes. Tšiili puhul on konkreetsed töö-, keskkonna- ja soolise võrdõiguslikkuse küsimustega tegelevad kontaktpunktid välisministeeriumi rahvusvaheliste majandussuhete alamsekretariaadi esindaja või selle õigusjärglase juures. Kumbki lepinguosaline teatab teisele lepinguosalisele viivitamata oma kontaktpunktidest ja edastab nende kontaktandmed.

7. Kontaktpunktid:

a) hõlbustavad korrapärast teabevahetust ja kooskõlastamist lepinguosaliste vahel;

b) olenemata artikli 8.7 lõikest 2 abistavad allkomiteed muu hulgas allkomitee koosolekute päevakorra koostamisel ja nendeks vajalike ettevalmistuste tegemisel;

c) suhtlevad vastavalt vajadusele oma vastava kodanikuühiskonnaga ning

d) teevad koostööd, sealhulgas oma haldusasutuste teiste asjakohaste organitega, et arendada ja viia ellu koostöötegevust.

([135]) Keskkonna- ja tööküsimusi saab arutada eraldi istungitel või järjestikustel istungitel.

Artikkel 33.20

Vaidluste lahendamine

1. Lepinguosalised teevad dialoogi, teabevahetuse ja koostöö kaudu kõik endast oleneva, et lahendada lepinguosaliste erimeelsused seoses käesoleva peatüki tõlgendamise või kohaldamisega.

2. Kui lepinguosaliste vahel tekib lahkarvamus seoses käesoleva peatüki tõlgendamise või kohaldamisega, kasutavad lepinguosalised ainult neid vaidluste lahendamise menetlusi, mis on sätestatud artiklites 33.21 ja 33.22.

Artikkel 33.21

Konsultatsioonid

1. Lepinguosaline (edaspidi „taotluse esitanud lepinguosaline“) võib igal ajal taotleda konsultatsioone teise lepinguosalisega (edaspidi „taotluse saanud lepinguosaline“) käesoleva peatüki tõlgendamise või kohaldamisega seotud küsimuses, esitades taotluse saanud lepinguosalise kontaktpunktile kirjaliku taotluse. Taotluses esitatakse konsultatsioonide taotlemise põhjused, sealhulgas piisavalt täpne vaidlusaluse küsimuse kirjeldus ja käesoleva peatüki sätted, mida ta peab kohaldatavaks.

2. Kui taotluse esitanud lepinguosalisega ei ole kokku lepitud teisiti, vastab taotluse saanud lepinguosaline kirjalikult hiljemalt kümne päeva jooksul pärast taotluse kättesaamist.

3. Kui lepinguosalised ei lepi kokku teisiti, alustavad lepinguosalised konsultatsioone hiljemalt 30 päeva pärast seda, kui taotluse saanud lepinguosaline on taotluse kätte saanud.

4. Konsultatsioone võib pidada füüsiliselt või lepinguosalistele kättesaadavate tehnoloogiliste abivahendite kaudu. Kui konsultatsioonid toimuvad füüsiliselt, peetakse neid taotluse saanud lepinguosalise territooriumil, kui lepinguosalised ei lepi kokku teisiti.

5. Konsultatsioonide käigus lepinguosalised:

a) esitavad piisavalt teavet, et küsimuse saaks täielikult läbi vaadata; ning

b) käsitlevad konsultatsioonide käigus vahetatud teavet konfidentsiaalselt.

6. Lepinguosalised alustavad konsultatsioone, et saavutada vajalikus küsimuses vastastikku rahuldav lahendus, võttes arvesse võimalust teha selles küsimuses koostööd. Käesolevas peatükis osutatud mitmepoolsete kokkulepetega seotud küsimustes võtavad lepinguosalised arvesse ILO või nende kokkulepete alusel moodustatud asjaomaste organite teavet. Vajaduse korral võivad lepinguosalised kokku leppida, et nad küsivad nõu sellistelt organisatsioonidelt või organitelt või muudelt ekspertidelt või organitelt, kelle abi nad peavad konsultatsioonides asjakohaseks.

7. Kui lepinguosalised ei suuda küsimust lahendada 60 päeva jooksul alates lõike 1 kohase kirjaliku konsultatsioonitaotluse esitamisest, võib kumbki lepinguosaline, esitades teise lepinguosalise kontaktpunktile kirjaliku taotluse, taotleda allkomitee kokkukutsumist, et seda küsimust arutada. Allkomitee tuleb kokku viivitamata ja püüab lahenduses kokku leppida.

8. Kumbki lepinguosaline või käesoleva artikli lõike 7 kohaselt kokku kutsutud allkomitee võib vajaduse korral küsida artiklis 40.6 osutatud sisekonsultatsioonirühmade arvamust või spetsialistide nõuandeid.

9. Kui lepinguosalised suudavad küsimuse lahendada, dokumenteerivad nad tulemuse, sealhulgas vajaduse korral kokkulepitud konkreetsed sammud ja ajakava. Lepinguosalised teevad tulemuse üldsusele kättesaadavaks, kui nad ei lepi kokku teisiti.

Artikkel 33.22

Eksperdikomisjon

1. Kui lepinguosalised ei suuda küsimust lahendada 60 päeva jooksul alates artikli 33.21 lõikes 7 osutatud kirjaliku taotluse esitamisest allkomitee kokkukutsumiseks või kui sellist taotlust ei ole esitatud, siis 120 päeva jooksul alates kirjaliku konsultatsioonitaotluse esitamisest vastavalt artikli 33.21 lõikele 1, võib taotluse esitanud lepinguosaline taotleda küsimuse läbivaatamiseks eksperdikomisjoni moodustamist.

Selline taotlus esitatakse kirjalikult taotluse saanud lepinguosalise kontaktpunktile. Taotluses esitatakse eksperdikomisjoni moodustamise taotlemise põhjused, sealhulgas vaidlusaluse küsimuse piisavalt täpne kirjeldus, ja selgitatakse, kuidas see küsimus rikub käesoleva peatüki konkreetseid sätteid.

2. Kui käesolevas artiklis ei ole sätestatud teisiti, kohaldatakse artikleid 38.6, 38.10, 38.13, artikli 38.14 lõiget 1, artikleid 38.15, 38.19, artikli 38.20 lõiget 2 ning artikleid 38.21, 38.22, 38.24, 38.32, 38.33, 38.34 ja 38.35 ning 38-A lisas sätestatud kodukorda ja 38-B lisas esitatud käitumisjuhendit *mutatis mutandis*.

3. Allkomitee soovitab oma esimesel koosolekul ühiskomiteele määrata vähemalt 15 isikut, kes soovivad ja saavad osaleda eksperdikomisjoni töös. Selle soovituse alusel koostab ühiskomitee hiljemalt üks aasta pärast käesoleva lepingu jõustumist selliste isikute nimekirja. Nimekiri koosneb kolmest alamnimekirjast:

a) üks alamnimekiri koostatakse ELi poole ettepanekute alusel;

b) üks alamnimekiri koostatakse Tšiili ettepanekute alusel ning

c) üks alamnimekiri koostatakse isikutest, kes ei ole kummagi lepinguosalise kodanikud ja kes täidavad eksperdikomisjoni eesistuja ülesandeid.

4. Igasse alamnimekirja kantakse vähemalt viis isikut. Ühiskomitee tagab, et nimekirja ajakohastatakse ja et sellesse kuulub alati see minimaalne nõutav arv isikuid.

5. Lõikes 3 osutatud isikutel peavad olema eriteadmised töö- või keskkonnaõiguse, käesolevas peatükis käsitletavate küsimuste või rahvusvahelistest lepingutest tulenevate vaidluste lahendamise valdkonnas. Nad peavad olema sõltumatud, täitma oma ülesandeid üksikisikuna, ei tohi seoses vaidlusaluste küsimustega vastu võtta juhtnööre üheltki organisatsioonilt ega valitsuselt ega olla seotud kummagi lepinguosalise valitsusega ning peavad järgima 38-B lisas (käitumisjuhend) sätestatud tingimusi.

6. Kui eksperdikomisjon moodustatakse artikli 38.6 lõigetes 3, 4 ja 6 sätestatud korras, valitakse eksperdid käesoleva artikli lõikes 3 osutatud asjakohastest alamnimekirjadest.

7. Kui lepinguosalised ei lepi viie päeva jooksul alates eksperdikomisjoni moodustamisest kokku teisiti, on selle pädevus järgmine:

„uurida eksperdikomisjoni moodustamise taotluses osutatud küsimust, pidades silmas ühelt poolt Euroopa Liidu ja selle liikmesriikide ning teiselt poolt Tšiili Vabariigi vahelise täiustatud raamlepingu 33. peatüki asjakohaseid sätteid, ning esitada kooskõlas nimetatud lepingu artikliga 33.23 aruanne koos oma järelduste ja soovitustega küsimuse lahendamiseks.“

8. Käesolevas peatükis osutatud mitmepoolsete lepingutega seotud küsimustes peaks eksperdikomisjon küsima teavet ILO-lt või nende lepingute alusel moodustatud asjaomastelt organitelt, võttes sealhulgas arvesse kõiki asjakohaseid kättesaadavaid tõlgendavaid suuniseid, järeldusi ja otsuseid, mille ILO ja need organid on vastu võtnud. Kogu selline teave edastatakse mõlemale lepinguosalisele märkuste esitamiseks.

9. Eksperdikomisjon tõlgendab käesoleva peatüki sätteid vastavalt rahvusvahelise avaliku õiguse tõlgendamise väljakujunenud reeglitele, mis on sätestatud muu hulgas Viini lepinguõiguse konventsioonis.

10. Eksperdikomisjon esitab lepinguosalistele vahearuande ja lõpparuande, mis sisaldab tuvastatud asjaolusid, asjakohaste sätete kohaldatavust ning järelduste, lõppjärelduste ja soovituste põhjendusi.

11. Eksperdikomisjon esitab lepinguosalistele vahearuande saja päeva jooksul pärast eksperdikomisjoni moodustamise kuupäeva. Kui eksperdikomisjon leiab, et sellest ajapiirangust ei ole võimalik kinni pidada, teavitab eksperdikomisjoni eesistuja sellest lepinguosalisi kirjalikult, märkides viivituse põhjused ja kuupäeva, mil eksperdikomisjon kavatseb vahearuande esitada. Käesolevas lõikes sätestatud ajapiirangut võib lepinguosaliste vastastikusel kokkuleppel pikendada.

12. Kumbki lepinguosaline võib 25 päeva jooksul pärast vahearuande esitamist esitada eksperdikomisjonile kirjaliku taotluse vahearuande konkreetsete aspektide läbivaatamiseks. Kumbki lepinguosaline võib 15 päeva jooksul alates teise lepinguosalise taotluse esitamisest esitada kõnealuse taotluse kohta märkusi.

13. Pärast taotluse ja märkuste arvessevõtmist koostab eksperdikomisjon lõpparuande. Kui lõikes 12 osutatud tähtaja jooksul ei esitata taotlust vahearuande konkreetsete aspektide läbivaatamiseks, muutub vahearuanne eksperdikomisjoni lõpparuandeks.

14. Eksperdikomisjon esitab lõpparuande lepinguosalistele 175 päeva jooksul nimetatud komisjoni moodustamise kuupäevast. Kui eksperdikomisjon leiab, et sellest ajapiirangust ei ole võimalik kinni pidada, teavitab eksperdikomisjoni eesistuja sellest lepinguosalisi kirjalikult, märkides viivituse põhjused ja kuupäeva, mil eksperdikomisjon kavatseb lõpparuande esitada. Käesolevas lõikes sätestatud ajapiirangut võib lepinguosaliste vastastikusel kokkuleppel pikendada.

15. Lõpparuandes käsitletakse kirjalikke taotlusi, mille lepinguosalised on vahearuande kohta esitanud, ja vastatakse selgelt lepinguosaliste tehtud märkustele.

16. Lepinguosalised teevad eksperdikomisjoni lõpparuande üldsusele kättesaadavaks 15 päeva jooksul pärast seda, kui eksperdikomisjon on selle esitanud.

17. Kui eksperdikomisjon leiab lõpparuandes, et lepinguosaline ei ole täitnud oma käesolevast peatükist tulenevaid kohustusi, arutavad lepinguosalised asjakohaseid rakendatavaid meetmeid, võttes arvesse eksperdikomisjoni aruannet ja soovitusi. Taotluse saanud lepinguosaline teavitab oma artiklis 40.6 osutatud sisekonsultatsioonirühma ja teist lepinguosalist oma otsustest mis tahes rakendatavate meetmete kohta hiljemalt kolm kuud pärast aruande avalikustamist.

18. Allkomitee jälgib lõpparuande ja eksperdikomisjoni soovituste järgimist. Artiklis 40.6 osutatud sisekonsultatsioonirühmad võivad esitada allkomiteele selle kohta tähelepanekuid.

Artikkel 33.23

Läbivaatamine

1. Et tõhustada käesoleva peatüki eesmärkide saavutamist, arutavad lepinguosalised allkomitee koosolekutel selle tõhusat rakendamist, võttes muu hulgas arvesse kummagi lepinguosalise peamisi poliitilisi arengusuundi ja edusamme rahvusvaheliste lepingute alal.

2. Võttes arvesse selliste arutelude tulemusi, võib lepinguosaline igal ajal pärast käesoleva lepingu jõustumise kuupäeva taotleda käesoleva peatüki läbivaatamist. Sel eesmärgil võib allkomitee soovitada lepinguosalistel muuta käesoleva peatüki asjakohaseid sätteid kooskõlas artikli 41.6 lõikes 1 kehtestatud muutmismenetlusega.

34. PEATÜKK

KAUBANDUS JA SOOLINE VÕRDÕIGUSLIKKUS

Artikkel 34.1

Kontekst ja eesmärgid

1. Lepinguosalised nõustuvad vajadusega võtta soolist perspektiivi arvesse kaasava majanduskasvu edendamisel ja sooteadliku poliitika olulise rolliga selles kontekstis. See hõlmab takistuste kõrvaldamist naiste osalemiselt majanduses ja rahvusvahelises kaubanduses, sealhulgas meeste ja naiste võrdsete võimaluste parandamist tööfunktsioonidele ja -sektoritele juurdepääsul tööturul.

2. Lepinguosalised tunnistavad, et rahvusvaheline kaubandus ja investeeringud on majanduskasvu mootorid, ning tunnustavad ka naiste olulist panust majanduskasvu tänu nende osalemisele majandustegevuses, sealhulgas ettevõtluses ja rahvusvahelises kaubanduses.

3. Lepinguosalised tunnistavad, et naiste osalemine rahvusvahelises kaubanduses võib aidata kaasa nende majanduslikule võimestamisele ja majanduslikule sõltumatusele. Lisaks edendab naiste juurdepääs majandusressurssidele ja nende omamine kestlikku ja kaasavat majanduskasvu, jõukust, konkurentsivõimet ning ühiskonna heaolu. Seega rõhutavad lepinguosalised oma kavatsust rakendada käesoleva lepingu käesolevat osa viisil, mis edendab ja suurendab soolist võrdõiguslikkust.

4. Lepinguosalised tuletavad meelde ÜRO kestliku arengu tegevuskava aastani 2030 ning kaubanduse ja soolise võrdõiguslikkusega seotud eesmärke, eelkõige eesmärki nr 5: saavutada sooline võrdõiguslikkus ning suurendada naiste ja tütarlaste mõjuvõimu.

5. Lepinguosalised tuletavad meelde 2017. aasta detsembris Buenos Aireses toimunud WTO ministrite konverentsi kaubanduse ja naiste majandusliku mõjuvõimu suurendamist käsitleva ühisdeklaratsiooni eesmärke.

6. Lepinguosalised tuletavad meelde oma kohustusi soolise võrdõiguslikkuse süvalaiendamisel ning naiste ja tütarlaste võimestamisel ning demokraatlike põhimõtete ning inimõiguste ja põhivabaduste austamisel, nagu on sätestatud inimõiguste ülddeklaratsioonis ja muudes asjakohastes soolist võrdõiguslikkust käsitlevates rahvusvahelistes inimõiguste kaitse vahendites, mille osalised nad on.

7. Lepinguosalised kinnitavad veel kord oma kohustusi, mis tulenevad 4.–15. septembril 1995. aastal Pekingis toimunud neljandal naiste maailmakonverentsil vastu võetud Pekingi deklaratsioonist ja tegevusprogrammist, märkides eelkõige eesmärke ja sätteid, mis on seotud naiste võrdse juurdepääsuga ressurssidele, tööhõivele, turgudele ja kaubandusele.

8. Lepinguosalised kinnitavad veel kord, kui oluline on kaasav kaubanduspoliitika, mis edendab meeste ja naiste võrdseid õigusi, kohtlemist ja võimalusi ning soodustab naiste diskrimineerimise kõigi vormide likvideerimist.

9. Lepinguosalised rõhutavad erasektori rolli soolise võrdõiguslikkuse edendamisel, kohaldades oma äritegevuses diskrimineerimiskeelu ja mitmekesisuse poliitikat kooskõlas lepinguosaliste heakskiidetud või toetatud rahvusvaheliste suuniste ja standarditega.

10. Lepinguosaliste eesmärk on:

a) tugevdada oma kaubandussuhteid, koostööd ja dialoogi viisil, mis soodustab naiste ja meeste võrdseid võimalusi ja kohtlemist töötajate, tootjate, kauplejate või tarbijatena vastavalt nende rahvusvahelistele kohustustele;

b) hõlbustada koostööd ja dialoogi eesmärgiga parandada naiste võimekust ja tingimusi, et pääseda juurde kaubandusest tulenevatele võimalustele;

c) parandada veelgi nende suutlikkust tegeleda kaubandusega seotud soolise võrdõiguslikkuse küsimustega, sealhulgas teabe ja parimate tavade vahetamise kaudu.

Artikkel 34.2

Mitmepoolsed kokkulepped

1. Kumbki lepinguosaline kinnitab veel kord oma pühendumust täita tõhusalt oma kohustusi, mis tulenevad ÜRO Peaassamblee poolt 18. detsembril 1979 vastu võetud konventsioonist naiste diskrimineerimise kõigi vormide likvideerimise kohta, pidades eelkõige silmas neid sätteid, mis on seotud naiste diskrimineerimise likvideerimisega majanduselus ja tööhõive valdkonnas.

2. Lepinguosalised tuletavad meelde oma vastavaid kohustusi, mis tulenevad käesoleva lepingu käesoleva osa artiklist 33.16 seoses liikmesriikide ja Tšiili ratifitseeritud soolist võrdõiguslikkust käsitlevate ILO konventsioonidega ning töö saamisel ja kutsealale pääsemisel diskrimineerimise kaotamisega.

3. Kumbki lepinguosaline kinnitab veel kord oma pühendumust täita tõhusalt oma kohustusi, mis tulenevad muudest mitmepoolsetest kokkulepetest, mille osaline ta on ja mis käsitlevad soolist võrdõiguslikkust või naiste õigusi.

Artikkel 34.3

Üldsätted

1. Lepinguosalised tunnustavad kummagi lepinguosalise õigust kehtestada meeste ja naiste võrdsete võimaluste ulatus ja tagatised ning võtta vastu või muuta vastavalt oma asjakohaseid õigusakte ja poliitikat vastavalt kohustustele, mis tulenevad artiklis 34.2 osutatud rahvusvahelistest lepingutest.

2. Kumbki lepinguosaline püüab tagada, et tema asjakohased õigusaktid ja poliitika näevad ette meeste ja naiste võrdsed õigused, kohtlemise ja võimalused ning edendavad neid kooskõlas oma rahvusvaheliste kohustustega. Kumbki lepinguosaline püüab selliseid õigusakte ja poliitikat täiustada.

3. Kumbki lepinguosaline püüab koguda kaubanduse ja soolise võrdõiguslikkusega seotud, soo järgi rühmitatud andmeid, et paremini mõista kaubanduspoliitika vahendite erinevat mõju naistele ja meestele nende rollis töötajate, tootjate, kauplejate või tarbijatena.

4. Kumbki lepinguosaline edendab oma territooriumil üldsuse teadlikkust soolise võrdõiguslikkusega seotud õigusaktidest ja poliitikast, sealhulgas nende mõjust ning nende asjakohasusest kaasava majanduskasvu ja kaubanduspoliitika seisukohast.

5. Kumbki lepinguosaline võtab käesoleva lepingu käesoleva osaga hõlmatud valdkondade meetmete kavandamisel, rakendamisel ja läbivaatamisel vajaduse korral arvesse meeste ja naiste võrdõiguslikkuse eesmärki.

6. Kumbki lepinguosaline soodustab kaubandust ja investeeringuid, edendades võrdseid võimalusi ning naiste ja meeste osalemist majanduses ja rahvusvahelises kaubanduses. See hõlmab muu hulgas meetmeid, mille eesmärk on: kaotada järk-järgult igat liiki sooline diskrimineerimine; edendada võrdse või võrdväärse töö eest võrdse tasu maksmise põhimõtet, et vähendada soolist palgalõhet ning hõlbustada naiste mittediskrimineerimist tööhõives ja kutsealal, sealhulgas raseduse ja emadusega seotud põhjustel.

7. Lepinguosaline ei nõrgenda ega vähenda kaitset – mis on ette nähtud tema vastavate õigusaktidega, mille eesmärk on tagada sooline võrdõiguslikkus või naiste ja meeste võrdsed võimalused –, et soodustada kaubandust või investeeringuid.

8. Lepinguosaline ei või kaubanduse või investeeringute soodustamiseks loobuda ega muul viisil kõrvale kalduda ega pakkuda loobumist või muul viisil kõrvale kaldumist oma vastavatest õigusaktidest, mille eesmärk on tagada sooline võrdõiguslikkus või naiste ja meeste võrdsed võimalused, viisil, mis nõrgendab või vähendab kõnealuste seadustega ette nähtud kaitset.

9. Lepinguosaline ei tohi jätta pideva või korduva tegevuse või tegevusetuse kaudu tõhusalt tagamata kaitset, mis on ette nähtud tema vastavate õigusaktidega, mille eesmärk on tagada sooline võrdõiguslikkus või naiste ja meeste võrdsed võimalused, mõjutades kaubandust või investeeringuid.

Artikkel 34.4

Koostöötegevus

1. Lepinguosalised tunnistavad, et on kasulik jagada oma kogemusi soolise võrdõiguslikkuse meetmete kaubandusaspektide kavandamisel, rakendamisel, jälgimisel ja tugevdamisel.

2. Kooskõlas punktiga 1 teevad lepinguosalised koostööd, mille eesmärk on parandada naiste, sealhulgas töötajate, ärinaiste ja ettevõtjate suutlikkust ja tingimusi, et nad saaksid kasutada käesoleva lepingu käesoleva osaga loodavaid võimalusi ning saada neist täiel määral kasu.

3. Koostööd tehakse küsimustes ja teemadel, milles lepinguosalised on kokku leppinud.

4. Koostöötegevust saab arendada ja ellu viia ÜRO, WTO, ILO, OECD ja muude rahvusvaheliste organisatsioonide ning vajaduse korral kolmandate riikide, ettevõtjate, tööandjate ja töötajate organisatsioonide, haridus- ja teadusorganisatsioonide ning muude valitsusväliste organisatsioonide osalusel.

5. Koostöövaldkonnad võivad hõlmata kogemuste ja parimate tavade vahetamist, mis on seotud poliitika ja programmidega, mille eesmärk on soodustada naiste suuremat osalemist rahvusvahelises kaubanduses, samuti järgmiste kaubandusaspektidega:

a) naiste rahalise kaasamise ja hariduse edendamine ning nende ligipääs rahastamisele ja rahalisele abile;

b) naiste juhtivatel ametikohtadel töötamise võimekuse edendamine ja naiste võrgustike arendamine;

c) naiste täieliku osalemise edendamine majanduses, soodustades nende osalemist, juhtrolli ja haridust, eelkõige valdkondades, kus nad on alaesindatud, nagu teaduse, tehnoloogia, inseneeria ja matemaatika valdkond (STEM), samuti innovatsioon ja ettevõtlus;

d) soolise võrdõiguslikkuse edendamine ettevõtetes;

e) naiste osalemine avalikus ja erasektoris otsuseid tegevatel ametikohtadel;

f) avalikud ja eraalgatused, mille eesmärk on edendada naisettevõtlust, sealhulgas naiste lõimimist ametlikku majandussektorisse, suurendada naiste juhitavate ettevõtete konkurentsivõimet, et võimaldada neil osaleda ja konkureerida kohalikes, piirkondlikes ja ülemaailmsetes väärtusahelates, ning meetmed, millega edendatakse naiste juhitavate väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate rahvusvahelistumist;

g) poliitika ja programmid, mille eesmärk on parandada naiste digioskusi ning juurdepääsu veebipõhistele ärivahenditele ja e-kaubanduse platvormidele;

h) hoolduspoliitika ja -programmide ning soolise perspektiiviga töö- ja eraelu tasakaalustamise meetmete edendamine;

i) seose uurimine naiste rahvusvahelises kaubanduses suurema osalemise ja soolise palgalõhe vähendamise vahel;

j) kaubanduspoliitika soopõhise analüüsi väljatöötamine, sealhulgas selle mõju kavandamine, rakendamine ja järelevalve;

k) soo järgi rühmitatud andmete kogumine, näitajate kasutamine, seire- ja hindamismeetodid ning kaubandusega seotud statistika analüüs soolisest perspektiivist;

l) seoste uurimine naiste rahvusvahelises kaubanduses osalemise ning selliste valdkondade vahel nagu inimväärne töö, segregatsioon tööturul ja naiste töötingimused, sealhulgas rasedate ja hiljuti sünnitanud töötajate tööohutus ja töötervishoid, kooskõlas artikli 33.18 punktiga f;

m) poliitika ja programmid, mille eesmärk on ennetada ja leevendada diferentseeritud majanduslikku mõju, mida kriisid ja hädaolukorrad avaldavad naistele ja meestele, ning sellele reageerida; ning

n) muud küsimused, milles lepinguosalised on kokku leppinud.

6. Koostöötegevuse prioriteetide üle otsustavad lepinguosalised ühiselt, lähtudes vastastikust huvi pakkuvatest valdkondadest ja olemasolevatest vahenditest.

7. Koostööd, sealhulgas lõikes 5 sätestatud valdkondades, võib teha füüsiliselt või lepinguosalistele kättesaadavate tehnoloogiliste abivahendite kaudu järgmiste tegevuste teel: õpikojad, seminarid, konverentsid, koostööprogrammid ja -projektid; kogemuste vahetamine ning poliitika ja menetlustega seotud parimate tavade jagamine; ekspertide vahetus.

8. Lepinguosalised toetavad artikli 8.8 lõike 1 kohaselt moodustatud kaubanduse ja kestliku arengu allkomitee kaudu käesoleva lepingu käesoleva osaga moodustatud organite jõupingutusi, et lõimida oma töösse soolise võrdõiguslikkusega seotud küsimused, kaalutlused ja tegevused.

9. Lepinguosalised soodustavad vajaduse korral naiste kaasavat osalemist käesoleva artikli kohaselt kehtestatud koostöötegevuse elluviimises.

Artikkel 34.5

Institutsiooniline korraldus

1. Artikli 8.8 lõike 1 kohaselt moodustatud kaubanduse ja kestliku arengu allkomitee vastutab käesoleva peatüki rakendamise eest. Artiklit 33.19 kohaldatakse käesoleva peatüki suhtes *mutatis mutandis* ([136]).

2. Kodanikuühiskonnaga suhtlemisel artikli 40.6 kohaselt loodud või määratud sisekonsultatsioonirühmades ja artikli 40.7 kohaselt korraldatud kodanikuühiskonna foorumil soodustavad lepinguosalised meeste ja naiste võrdõiguslikkust edendavate organisatsioonide osalemist.

Artikkel 34.6

Vaidluste lahendamine

Artikleid 33.20, 33.21 ja 33.22 kohaldatakse käesoleva peatüki suhtes *mutatis mutandis* ([137]).

Artikkel 34.7

Läbivaatamine

1. Lepinguosalised lepivad kokku, kui oluline on ühiselt või individuaalselt jälgida ja hinnata oma vastavate protsesside ja institutsioonide, samuti käesoleva lepingu käesoleva osa alusel loodud protsesside ja institutsioonide kaudu, milline on käesoleva lepingu käesoleva osa rakendamise mõju meeste ja naiste võrdõiguslikkusele ning naiste võimalustele seoses kaubandusega.

2. Lepinguosalised võivad käesoleva peatüki läbi vaadata, võttes arvesse selle rakendamisel saadud kogemusi, ja vajaduse korral soovitada, kuidas seda saaks tugevdada.

([136]) Suurema selguse huvides olgu märgitud, et kõiki selles artiklis sisalduvaid viiteid 33. peatükile või keskkonna- ja tööküsimustele käsitatakse vajaduse järgi viidetena käesolevale peatükile või soolise võrdõiguslikkuse küsimustele.

([137]) Suurema selguse huvides olgu märgitud, et kõiki nendes artiklites sisalduvaid viiteid 33. peatükile või keskkonna- ja tööküsimustele käsitatakse vajaduse järgi viidetena käesolevale peatükile või nende küsimustega seotud soolise võrdõiguslikkuse küsimustele või seadustele.

35. PEATÜKK

LÄBIPAISTVUS

Artikkel 35.1

Eesmärk

1. Tunnistades mõju, mis nende regulatiivsetel keskkondadel võib olla nendevahelisele kaubandusele ja investeeringutele, seavad lepinguosalised eesmärgi luua ettevõtjate, eelkõige väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate jaoks prognoositav regulatiivne keskkond ja tõhusad menetlused.

2. Lepinguosalised kinnitavad veel kord oma vastavaid kohustusi, mis tulenevad WTO asutamislepingust, ning käesolevas peatükis tuginevad neile kohustustele ja kehtestavad täiendavad läbipaistvusmeetmed.

Artikkel 35.2

Mõisted

Käesolevas peatükis kasutatakse järgmisi mõisteid:

a) „haldusotsus“ – õigusliku tagajärjega otsus või meede, mida konkreetsel juhul kohaldatakse konkreetse isiku, kauba või teenuse suhtes ja mis hõlmab otsuse tegemata jätmist või meetme võtmata jätmist, nagu on sätestatud lepinguosalise õiguses; ning

b) „üldkohaldatav haldusotsus“ – haldusotsus või tõlgendus, mida kohaldatakse kõigi üldjuhul selle haldusotsuse või tõlgenduse kohaldamisalasse kuuluvate isikute ja tegelike olukordade suhtes ning millega luuakse käitumisnorm, kuid mis ei hõlma järgmist:

   i) haldusmenetluses või kohtulaadse asutuse menetluses tehtud määrus või otsus, mida kohaldatakse teise lepinguosalise konkreetse isiku, kauba või teenuse suhtes konkreetsel juhul; või

   ii) otsus, mis võetakse vastu seoses konkreetse teo või tavaga.

Artikkel 35.3

Avaldamine

1. Kumbki lepinguosaline tagab, et tema üldkohaldatavad õigusnormid, menetlused, haldusotsused ja kohtuotsused, mis on seotud lepingu käesoleva osaga hõlmatud küsimustega, avaldatakse viivitamata ametlikult määratud kanali kaudu ja võimaluse korral elektrooniliselt või tehakse muul viisil kättesaadavaks nii, et igaüks saaks nendega tutvuda.

2. Kumbki lepinguosaline esitab käesoleva lepingu käesoleva osaga hõlmatud küsimustes selgituse oma üldkohaldatavate õigusnormide, menetluste, haldusotsuste ja kohtuotsuste eesmärgi ja põhjenduste kohta.

3. Kumbki lepinguosaline näeb ette mõistliku ajavahemiku käesoleva lepingu käesoleva osaga hõlmatud küsimustega seotud õigusnormide avaldamise ja jõustumise vahel, välja arvatud juhul, kui see ei ole võimalik küsimuse kiireloomulisuse tõttu. Käesolevat lõiget ei kohaldata üldkohaldatavate haldusotsuste ega kohtuotsuste suhtes.

Artikkel 35.4

Päringud ja teabe esitamine

1. Kumbki lepinguosaline kehtestab või rakendab asjakohaseid mehhanisme, mille raames vastatakse mis tahes isiku päringutele õigusnormide kohta, mis on seotud käesoleva lepingu käesoleva osaga hõlmatud küsimustega.

2. Lepinguosalise taotluse korral annab teine lepinguosaline viivitamata teavet ja vastab päringutele kehtivate või kavandatavate õigusnormide kohta, mis on seotud käesoleva lepingu käesoleva osaga hõlmatud küsimustega, välja arvatud juhul, kui käesoleva lepingu käesoleva osa mõne teise peatüki alusel on kehtestatud erimehhanism.

Artikkel 35.5

Haldusmenetlused

1. Kumbki lepinguosaline kohaldab oma üldkohaldatavaid õigusnorme, menetlusi ja haldusotsuseid, mis on seotud käesoleva lepingu käesoleva osaga hõlmatud küsimustega, objektiivselt, erapooletult ja mõistlikult.

2. Kui lõikes 1 osutatud üldkohaldatavate õigusnormide, menetluste või haldusotsuste kohaldamise suhtes algatatakse teise lepinguosalise teatavate isikute, kaupade või teenustega seotud haldusmenetlus, teeb kumbki lepinguosaline järgmist:

a) püüab teatada isikutele, keda haldusmenetlus otseselt mõjutab, mõistliku aja jooksul ja vastavalt oma õigusnormidele, millal menetlus algatatakse, sealhulgas kirjeldades menetluse olemust, teatades menetluse algatamise õigusliku aluse ja kirjeldades kõnealuseid küsimusi; ning

b) annab asjaomastele isikutele piisava võimaluse esitada faktilisi asjaolusid ja väiteid oma seisukohtade toetuseks enne lõpliku haldusotsuse tegemist niivõrd, kuivõrd aeg, menetluse olemus ja avalik huvi seda võimaldavad.

Artikkel 35.6

Läbivaatamine ja edasikaebamine

1. Kumbki lepinguosaline asutab või säilitab üld-, vahe- või halduskohtud või kehtestab või jätab kehtima asjakohased menetlused, et käesoleva lepingu käesoleva osaga hõlmatud küsimustes tehtud haldusotsused kiirelt läbi vaadata ja vajaduse korral neid parandada.

2. Kumbki lepinguosaline tagab, et tema üldkohtud, vahekohtud või halduskohtud viivad kaebe- või läbivaatamismenetlused läbi mittediskrimineerival ja erapooletul viisil. Kõnealused kohtud peavad olema erapooletud või sõltumatud haldussundi rakendavast asutusest ning neil ei tohi olla huvi küsimuse lahenduse vastu.

3. Lõikes 1 osutatud kohtute või menetluste puhul tagab kumbki lepinguosaline, et nende kohtute poole pöörduvad või neis menetlustes osalevad isikud saavad:

a) piisava võimaluse toetada või kaitsta oma seisukohti ning

b) otsuse, mis põhineb tõenditel ja esitatud andmetel, või kui lepinguosalise õigusnormid seda nõuavad, siis vastava asutuse koostatud andmetel.

4. Kumbki lepinguosaline tagab, et lõike 3 punktis b osutatud otsust rakendab haldussundi rakendav asutus, tingimusel et selle võib lepinguosalise õigusnormide kohaselt edasi kaevata või läbi vaadata.

Artikkel 35.7

Seos teiste peatükkidega

Käesoleva peatüki sätteid kohaldatakse lisaks käesoleva lepingu käesoleva osa teistes peatükkides sätestatud erinormidele.

36. PEATÜKK

HEA REGULEERIMISTAVA

Artikkel 36.1

Kohaldamisala

1. Käesolevat peatükki kohaldatakse reguleerivate meetmete suhtes, mille reguleerivad asutused on vastu võtnud või algatanud seoses käesoleva lepingu käesoleva osaga hõlmatud küsimustega.

2. Käesolevat peatükki ei kohaldata liikmesriikide reguleerivate asutuste ega nende reguleerivate meetmete, tavade või lähenemisviiside suhtes.

Artikkel 36.2

Üldpõhimõtted

1. Lepinguosalised tunnistavad järgmise tähtsust:

a) hea reguleerimistava kasutamine reguleerivate meetmete kavandamise, väljatöötamise, tutvustamise, rakendamise, hindamise ja läbivaatamise protsessis, et saavutada sisepoliitilised eesmärgid; ning

b) käesoleva lepingu käesolevast osast tulenevate eeliste säilitamine ja suurendamine, et hõlbustada kauplemist kaupade ja teenustega ning suurendada lepinguosalistevahelisi investeeringuid.

2. Kumbki lepinguosaline võib vabalt kindlaks määrata oma lähenemisviisi käesoleva lepingu käesoleva osa kohastele headele reguleerimistavadele kooskõlas oma õigusraamistiku, tavade ning oma õigusraamistiku aluseks olevate aluspõhimõtetega, sealhulgas ettevaatuspõhimõttega.

3. Ühtki käesoleva peatüki sätet ei tõlgendata nii, nagu kohustaks see lepinguosalist:

a) kalduma kõrvale riigisiseste reguleerivate meetmete ettevalmistamise ja vastuvõtmise menetlustest;

b) võtma meetmeid, mis kahjustaksid või takistaksid reguleerivate meetmete õigeaegset vastuvõtmist lepinguosalise avaliku poliitika eesmärkide saavutamiseks; või

c) saavutama mingit konkreetset regulatiivset tulemust.

Artikkel 36.3

Mõisted

Käesolevas peatükis kasutatakse järgmisi mõisteid:

a) „reguleeriv asutus“ –

   i) ELi poole puhul: Euroopa Komisjon; ning

   ii) Tšiili puhul: täitevvõimu reguleeriv asutus; ning

b) „reguleerivad meetmed“ –

   i) ELi poole puhul:

      A) määrused ja direktiivid, nagu on sätestatud Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklis 288; ning

      (B) rakendusaktid ja delegeeritud õigusaktid, nagu on sätestatud vastavalt Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklites 290 ja 291; ning

ii) Tšiili puhul: üldkohaldatavad seadused ja dekreedid, mille on vastu võtnud reguleerivad asutused ja mille järgimine on kohustuslik ([138]).

Artikkel 36.4

Reguleerivate meetmete väljatöötamise sisemine kooskõlastamine

Kumbki lepinguosaline säilitab reguleerivate meetmete ettevalmistamise, hindamise ja läbivaatamise sisemised koordineerimis- või läbivaatamisprotsessid või -mehhanismid. Selliste protsesside või mehhanismide eesmärk peaks muu hulgas olema:

a) edendada head reguleerimistava, sealhulgas sellist, mis on sätestatud käesolevas peatükis;

b) teha kindlaks ja vältida lepinguosalise reguleerivate meetmete vahelist tarbetut dubleerimist ja vastuolulisi nõudeid;

c) tagada lepinguosalise rahvusvaheliste kaubanduskohustuste täitmine ning

d) edendada ettevalmistatavate reguleerivate meetmete mõju arvessevõtmist, sealhulgas väikestele ja keskmise suurusega ettevõtjatele avalduva mõju arvessevõtmist.

Artikkel 36.5

Reguleerimisprotsesside ja -mehhanismide läbipaistvus

Kumbki lepinguosaline teeb kooskõlas oma vastavate normide ja menetlustega üldsusele kättesaadavaks nende protsesside ja mehhanismide kirjeldused, mida tema reguleeriv asutus kasutab reguleerivate meetmete ettevalmistamiseks, hindamiseks või läbivaatamiseks. Kõnealustes kirjeldustes viidatakse asjakohastele suunistele, reeglitele või menetlustele, sealhulgas nendele, mis võimaldavad üldsusel esitada märkusi.

Artikkel 36.6

Varajane teave kavandatud reguleerivate meetmete kohta

1. Kumbki lepinguosaline püüab igal aastal kooskõlas oma normide ja menetlustega avaldada teavet kavandatavate oluliste ([139]) reguleerivate meetmete kohta.

2. Iga lõikes 1 osutatud olulise reguleeriva meetme puhul püüab lepinguosaline teha üldsusele õigel ajal kättesaadavaks:

a) meetme kohaldamisala ja eesmärkide lühikirjelduse ning

b) võimaluse korral meetme vastuvõtmise hinnangulise ajakava, sealhulgas vajaduse korral avalike konsultatsioonide võimalused.

Artikkel 36.7

Avalikud konsultatsioonid

1. Olulise reguleeriva meetme ettevalmistamisel teeb kumbki lepinguosaline, vajaduse korral kooskõlas oma vastavate normide ja menetlustega, järgmist:

a) avaldab reguleeriva meetme eelnõu või konsultatsioonidokumendid, kus on ettevalmistatava reguleeriva meetme kohta esitatud piisavalt üksikasjalik teave, et kõik isikud ([140]) saaksid hinnata, kas ja kuidas kõnealused meetmed nende huve oluliselt mõjutavad;

([138]) Vastavalt presidendi 2019. aasta juhise nr 3 punktile II.1 ja selle muudatustele.
([139]) Kummagi lepinguosalise reguleeriv asutus võib käesolevast peatükist tulenevate kohustuste täitmiseks kindlaks määrata, millised on olulised reguleerivad meetmed.
([140]) Suurema selguse huvides olgu märgitud, et käesolev lõige ei takista lepinguosalist pidamast huvitatud isikutega sihipäraseid konsultatsioone oma normides ja menetlustes kindlaks määratud tingimustel.

b) pakub igale isikule mittediskrimineerival viisil mõistlikke võimalusi märkuste esitamiseks ning

c) võtab arvesse esitatud märkusi.

2. Kummagi lepinguosalise reguleeriv asutus püüab kasutada elektroonilisi sidevahendeid ning võtta eesmärgiks asjakohase elektroonilise portaali haldamise, et jagada teavet ja võtta vastu märkusi avalike konsultatsioonide kohta.

3. Kummagi lepinguosalise reguleeriv asutus püüab teha üldsusele kättesaadavaks konsultatsioonide tulemuste või saadud märkuste kokkuvõtte, välja arvatud ulatuses, mis on vajalik selleks, et kaitsta konfidentsiaalset teavet või varjata isikuandmeid või sobimatut sisu.

Artikkel 36.8

Mõju hindamine

1. Kumbki lepinguosaline toetab seda, et tema reguleeriv asutus teeb kooskõlas kohaldatavate normide ja menetlustega nende oluliste reguleerivate meetmete mõju hindamise, mida ta ette valmistab.

2. Mõjuhinnangu koostamisel edendab kummagi lepinguosalise reguleeriv asutus protsesse ja mehhanisme, milles võetakse arvesse järgmisi tegureid:

a) vajadus reguleeriva meetme järele, sealhulgas selle probleemi olemus ja olulisus, mida kavatsetakse reguleeriva meetmega lahendada;

b) teostatavad ja asjakohased regulatiivsed ja mitteregulatiivsed alternatiivid, kui need on olemas, lepinguosalise avaliku poliitika eesmärgi saavutamiseks, sealhulgas reguleerimata jätmine;

c) kõnealuste alternatiivide potentsiaalne sotsiaalne, majanduslik ja keskkonnamõju, kui see on võimalik ja asjakohane, sealhulgas nende mõju rahvusvahelisele kaubandusele ning väikestele ja keskmise suurusega ettevõtjatele; ning

d) kaalutavate valikuvõimaluste seosed asjaomaste rahvusvaheliste standarditega, kui need on olemas, sealhulgas asjakohasel juhul võimalike lahknevuste põhjused.

3. Reguleeriva asutuse poolt tehtud reguleeriva meetme mõjuhinnangu puhul koostab asjaomane reguleeriv asutus lõpparuande, milles kirjeldatakse üksikasjalikult tegureid, mida ta hindamisel arvesse võttis, ja asjakohased järeldused. Selline aruanne tehakse üldsusele kättesaadavaks, kui asjaomane reguleeriv meede on tehtud üldsusele kättesaadavaks.

Artikkel 36.9

Järelhindamine

Lepinguosalised tunnustavad olemasolevate kehtivate reguleerivate meetmete korrapäraste järelhindamiste positiivset panust tarbetu regulatiivse koormuse vähendamisse, sealhulgas väikestele ja keskmise suurusega ettevõtjatele, ning avaliku poliitika eesmärkide tõhusamasse saavutamisse. Lepinguosalised püüavad edendada perioodiliste järelhindamiste kasutamist oma reguleerivates raamistikes.

Artikkel 36.10

Reguleerivate meetmete register

Kumbki lepinguosaline tagab, et kehtivad reguleerivad meetmed avaldatakse selleks määratud registris, milles on määratletud regulatiivsed meetmed teemade kaupa ning mis on üldsusele kättesaadav ühtsel ja vabalt juurdepääsetaval veebisaidil. Veebisait peaks võimaldama otsida reguleerivaid meetmeid viidete või sõna järgi. Kumbki lepinguosaline ajakohastab oma registrit korrapäraselt.

Artikkel 36.11

Koostöö ja teabevahetus

Lepinguosalised võivad teha koostööd, et hõlbustada käesoleva peatüki rakendamist. Kõnealune koostöö võib hõlmata mis tahes asjakohase tegevuse korraldamist ja teabevahetust käesolevas peatükis sätestatud reguleerimistavade kohta, et nende reguleerivate asutuste vahelist koostööd tugevdada.

Artikkel 36.12

Kontaktpunktid

Ühe kuu jooksul pärast käesoleva lepingu jõustumise kuupäeva määrab kumbki lepinguosaline kontaktpunkti, et hõlbustada lepinguosaliste teabevahetust.

Artikkel 36.13

Vaidluste lahendamise korra kohaldamata jätmine

Käesoleva peatüki suhtes ei kohaldata 38. peatükki.

37. PEATÜKK

VÄIKESED JA KESKMISE SUURUSEGA ETTEVÕTJAD

Artikkel 37.1

Eesmärgid

Lepinguosalised tunnistavad väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate (edaspidi „VKEd“) tähtsust oma kahepoolsetes kaubandus- ja investeerimissuhetes ning kinnitavad oma kindlat tahet suurendada VKEde suutlikkust käesoleva lepingu käesolevast osast kasu saada.

Artikkel 37.2

Teabe jagamine

1. Kumbki lepinguosaline loob või säilitab üldsusele ligipääsetava VKEsid käsitleva veebisaidi, mis sisaldab teavet käesoleva lepingu käesoleva osa kohta, sealhulgas:

a) käesoleva lepingu käesoleva osa kokkuvõtet ja

b) VKEdele suunatud teavet, mis sisaldab:

   i) käesoleva lepingu käesoleva osa nende sätete kirjeldust, mida lepinguosaline peab mõlema lepinguosalise VKEde jaoks oluliseks, ja

   ii) võimalikku lisateavet, mida lepinguosaline peab kasulikuks nende VKEde jaoks, kes on huvitatud käesoleva lepingu käesoleva osa pakutavate võimaluste kasutamisest.

2. Kumbki lepinguosaline lisab lõikes 1 osutatud veebisaidile internetilingi:

a) käesoleva lepingu käesoleva osa tekstile koos kõikide selle lisade ja liidetega, eelkõige tariifitabelite ja tootepõhiste päritolureeglitega;

b) teise lepinguosalise vastavale veebisaidile ning

c) oma ametiasutuste veebisaitidele, mis lepinguosalise arvates annavad kasulikku teavet isikutele, kes on huvitatud kauplemisest ja äritegevusest selle lepinguosalise territooriumil.

3. Kumbki lepinguosaline lisab lõikes 1 osutatud veebisaidile internetilingi oma asutuste veebisaitidele, kus antakse teavet järgmise kohta:

a) impordi, ekspordi ja transiidi puhul kohaldatavad tollireeglid ja -menetlused ning asjakohased vormid, dokumendid ja muu nõutav teave;

b) intellektuaalomandiõigustega seotud, sealhulgas geograafilisi tähiseid käsitlevad õigusnormid ja menetlused;

c) tehnilised õigusnormid, sealhulgas vajaduse korral kohustuslikud vastavushindamismenetlused ja lingid vastavushindamisasutuste loeteludele juhuks, kui vastavushindamine kolmanda isiku poolt on kohustuslik, nagu on ette nähtud 16. peatükis;

d) impordi ja ekspordiga seotud sanitaar- ja fütosanitaarmeetmed, nagu on ette nähtud 13. peatükis;

e) riigihankereeglid ja riigihanke teateid sisaldav andmebaas ning 28. peatüki muud asjakohased sätted;

f) äriühingute registreerimise kord ning

g) muu teave, mida lepinguosaline peab VKEdele kasulikuks.

4. Kumbki lepinguosaline lisab lõikes 1 osutatud veebisaidile internetilingi andmebaasile, milles saab harmoneeritud süsteemi koodi alusel elektrooniliselt otsinguid teha ja mis sisaldab järgmist teavet seoses juurdepääsuga tema turule:

a) tollimaksumäärad ja kvoodid, sealhulgas enamsoodustusrežiimi kohased tollimaksu määrad, enamsoodustusrežiimiga hõlmamata riikide määrad ning soodusmäärad ja tariifikvoodid;

b) aktsiisid;

c) maksud (näiteks käibemaks);

d) tolli- või muud lõivud, sealhulgas muud tootepõhised lõivud;

e) päritolureeglid, nagu on ette nähtud 10. peatükis;

f) tollimaksude tagastamine, tollimaksude edasilükkamine või muud liiki meetmed, millega tollimakse vähendatakse, makstakse need tagasi või loobutakse nende kohaldamisest;

g) kauba tolliväärtuse määramise kriteeriumid;

h) muud tariifsed meetmed;

i) impordiprotseduurideks vajalik teave ja

j) mittetariifsete meetmete või normidega seotud teave.

5. Kumbki lepinguosaline ajakohastab lõigetes 1–4 osutatud teavet ja linke, mis on esitatud tema veebisaidil, regulaarselt või teise lepinguosalise taotluse korral, et tagada selle teabe ja nende linkide ajakohasus ja täpsus.

6. Kumbki lepinguosaline tagab, et käesolevas artiklis osutatud teave esitatakse VKEdele kasutamiseks sobival viisil. Kumbki lepinguosaline püüab teha selle teabe kättesaadavaks inglise keeles.

7. Lepinguosaline ei nõua lõigete 1–4 kohaselt esitatud teabele juurdepääsu eest lepinguosalise isikutelt tasu.

Artikkel 37.3

VKEde kontaktpunktid

1. Kumbki lepinguosaline teatab teisele lepinguosalisele oma VKEde kontaktpunkti, kes täidab käesolevas artiklis loetletud ülesandeid. Kumbki lepinguosaline teatab teisele lepinguosalisele viivitamata kõigist muudatustest nende kontaktpunktide andmetes.

2. VKEde kontaktpunktid:

a) tagavad, et käesoleva lepingu käesoleva osa rakendamisel võetakse arvesse VKEde vajadusi, et mõlema lepinguosalise VKEd saaksid kasu uutest võimalustest, mis käesoleva lepingu käesolevast osast tulenevad;

b) tagavad, et artiklis 37.2 osutatud teave on ajakohane ja VKEdele asjakohane; kumbki lepinguosaline võib VKEde kontaktpunkti kaudu soovitada lisateavet, mille teine lepinguosaline võiks lisada artikli 37.2 kohaselt esitatavale teabele;

c) käsitlevad VKEde jaoks olulisi küsimusi, mis on seotud käesoleva lepingu käesoleva osa rakendamisega, sealhulgas:

   i) vahetavad teavet, et aidata ühiskomiteel seirata ja rakendada käesoleva lepingu käesoleva osa VKEdega seotud aspekte;

   ii) abistavad käesoleva lepingu käesoleva osaga moodustatud allkomiteesid ja kontaktpunkte VKEde jaoks oluliste küsimuste käsitlemisel;

d) esitavad kas ühiselt või eraldi korrapäraselt ühiskomiteele arutamiseks aruandeid oma tegevuse kohta ja

e) käsitlevad muid käesoleva lepingu käesolevast osast tulenevaid VKEdega seotud küsimusi vastavalt lepinguosaliste kokkuleppele.

3. VKEde kontaktpunktid kohtuvad vastavalt vajadusele ning teevad oma tööd lepinguosaliste kokkulepitud suhtluskanalite kaudu, mille hulka võivad kuuluda e-post, videokonverentsid või muud vahendid.

4. VKEde kontaktpunktid võivad vastavalt vajadusele teha oma tegevuses koostööd ekspertide ja väliste organisatsioonidega.

Artikkel 37.4

Vaidluste lahendamise korra kohaldamata jätmine

Käesoleva peatüki suhtes ei kohaldata 38. peatükki.

38. PEATÜKK

VAIDLUSTE LAHENDAMINE

A JAGU

Eesmärk ja kohaldamisala

Artikkel 38.1

Eesmärk

Käesoleva peatüki eesmärk on luua tulemuslik ja tõhus mehhanism, et vältida ja lahendada lepinguosaliste vaidlusi käesoleva lepingu käesoleva osa tõlgendamise ja kohaldamise üle, leidmaks mõlemat lepinguosalist rahuldava lahenduse.

Artikkel 38.2

Kohaldamisala

Kui käesoleva lepingu käesolevas osas ei ole sätestatud teisiti, kohaldatakse käesolevat peatükki kõikide käesoleva lepingu käesoleva osa sätete (edaspidi „hõlmatud sätted“) tõlgendamise või kohaldamisega seotud vaidluste suhtes, mis lepinguosaliste vahel tekivad.

Artikkel 38.3

Mõisted

Käesolevas peatükis ning 38-A ja 38-B lisades kasutatakse järgmisi mõisteid:

a) „kaebuse esitanud lepinguosaline“ – lepinguosaline, kes taotleb vahekohtu moodustamist vastavalt artiklile 38.5;

b) „vahendaja“ – isik, kes on vahendajaks valitud vastavalt artiklile 38.27;

c) „vahekohus“ – vastavalt artiklile 38.6 moodustatud vahekohus;

d) „vahekohtu liige“ – vahekohtu koosseisu kuuluv isik ja

e) „lepinguosaline, kelle vastu kaebus esitati“ – lepinguosaline, kes väidetavalt rikub hõlmatud sätet.

B JAGU

Konsultatsioonid

Artikkel 38.4

Konsultatsioonid

1. Lepinguosalised püüavad lahendada kõik artiklis 38.2 osutatud vaidlused, alustades omavahel heas usus toimuvaid konsultatsioone, et jõuda mõlemat lepinguosalist rahuldava lahenduseni.

2. Lepinguosaline esitab konsultatsioonide alustamiseks teisele lepinguosalisele kirjaliku taotluse, märkides ära vaidlusaluse meetme ja need käesoleva lepinguga hõlmatud sätted, mida ta peab kohaldatavateks.

3. Lepinguosaline, kellele esitatakse konsultatsioonitaotlus, vastab sellele taotlusele hiljemalt kümne päeva jooksul alates selle esitamise kuupäevast. Konsultatsioone peetakse 30 päeva jooksul arvates konsultatsioonitaotluse esitamise kuupäevast ja need toimuvad – kui lepinguosalised ei lepi kokku teisiti – selle lepinguosalise territooriumil, kellele taotlus esitati. Konsultatsioonid loetakse lõppenuks 46 päeva pärast konsultatsioonitaotluse edastamist, välja arvatud juhul, kui lepinguosalised lepivad kokku konsultatsioonide jätkamises.

4. Konsultatsioonid kiireloomulistes küsimustes, sealhulgas kiiresti riknevate kaupade või hooajakaupade või -teenustega seotud küsimustes, peetakse 15 päeva jooksul pärast konsultatsioonitaotluse esitamise kuupäeva. Konsultatsioonid loetakse lõppenuks 23 päeva pärast konsultatsioonitaotluse esitamist, välja arvatud juhul, kui lepinguosalised lepivad kokku konsultatsioonide jätkamises.

5. Konsultatsioonide käigus esitab kumbki lepinguosaline piisavalt faktilist teavet, mis võimaldab põhjalikult uurida, kuidas kõnealune meede võib mõjutada käesoleva lepingu käesoleva osa kohaldamist. Kumbki lepinguosaline püüab kaasata oma pädevate ametiasutuste töötajad, kellel on eriteadmised küsimuses, mille üle konsultatsioone peetakse.

6. Konsultatsioonid ja eelkõige konfidentsiaalsena käsitatav teave ja seisukohad, mis lepinguosaline konsultatsioonide käigus võtab, on konfidentsiaalsed ning need ei piira kummagi lepinguosalise õigusi edasistes menetlustes.

7. Kui lepinguosaline, kellele konsultatsioonitaotlus tehti, ei vasta taotlusele kümne päeva jooksul pärast selle edastamist või kui konsultatsioone ei peeta lõikes 3 või 4 sätestatud ajavahemikes või kui lepinguosalised lepivad kokku, et nad ei pea konsultatsioone, või kui konsultatsioonid on lõppenud ja puudub vastastikku kokkulepitud lahendus, võib konsultatsioone taotlenud lepinguosaline tugineda artiklile 38.5.

C JAGU

Vahekohtumenetlus

Artikkel 38.5

Vahekohtumenetluse algatamine

1. Kui lepinguosalised ei suuda küsimust lahendada artiklis 38.4 sätestatud konsultatsioonide teel, võib konsultatsioone taotlenud lepinguosaline taotleda vahekohtu moodustamist.

2. Vahekohtu moodustamise taotlus esitatakse teisele lepinguosalisele kirjalikult. Kaebuse esitanud lepinguosaline märgib oma taotluses ära vaidlusaluse meetme, täpsustab hõlmatud sätted, mida ta peab kohaldatavaks, ja selgitab, kuidas see meede kujutab endast hõlmatud sätete rikkumist, viisil, millest piisab, et esitada kaebuse selge õiguslik alus.

Artikkel 38.6

Vahekohtu moodustamine

1. Vahekohus koosneb kolmest vahekohtunikust.

2. 14 päeva jooksul pärast seda, kui lepinguosalisele, kelle kohta kaebus esitati, edastati vahekohtu moodustamise taotlus, konsulteerivad lepinguosalised omavahel, et leppida kokku vahekohtu koosseis.

3. Kui lepinguosalised ei jõua käesoleva artikli lõikes 2 sätestatud ajavahemiku jooksul vahekohtu koosseisu asjus kokkuleppele, nimetab kumbki lepinguosaline oma artikli 38.8 lõike 1 alusel koostatud alamnimekirjast kümne päeva jooksul pärast käesoleva artikli lõikes 2 sätestatud ajavahemiku möödumist vahekohtuniku. Kui lepinguosaline, kelle kohta kaebus esitati, ei nimeta selle aja jooksul oma alamnimekirjast vahekohtu liiget, valib kaebuse esitanud lepinguosalise ühiskomitee kaasesimees viie päeva jooksul pärast selle ajavahemiku möödumist loosi teel vahekohtuniku selle lepinguosalise alamnimekirjast. Kaebuse esitanud lepinguosalist esindav ühiskomitee kaasesimees võib delegeerida vahekohtuniku loosi teel valimise teisele isikule.

4. Kui lepinguosalised ei jõua käesoleva artikli lõikes 2 sätestatud ajavahemiku jooksul vahekohtu eesistuja asjus kokkuleppele, valib kaebuse esitanud lepinguosalise ühiskomitee kaasesimees kümne päeva jooksul pärast selle ajavahemiku möödumist vahekohtu eesistuja loosi teel artikli 38.8 lõike 1 punkti c kohaselt koostatud eesistujate alamnimekirjast. Kaebuse esitanud lepinguosalise ühiskomitee kaasesimees võib delegeerida vahekohtu eesistuja loosi teel valimise teisele isikule.

5. Kui lepinguosalised ei lepi kokku teisiti, loetakse vahekohus moodustatuks 15 päeva möödumisel kuupäevast, mil kolm valitud vahekohtunikku on teatanud lepinguosalistele, et nad on nõus olema vahekohtunikud, nagu on osutatud 38-A lisas. Kumbki lepinguosaline avalikustab vahekohtu moodustamise kuupäeva viivitamata.

6. Kui käesoleva artikli lõikes 3 või 4 nimetatud taotluse esitamise ajaks ei ole mõnda artiklis 38.8 osutatud nimekirja koostatud või kui mõni nimekiri ei sisalda piisavalt nimesid, valitakse vahekohtunikud loosi teel isikute seast, kelle üks või mõlemad lepinguosalised on ametlikult kandidaadiks esitanud, kooskõlas 38-A lisaga.

Artikkel 38.7

Vaidluse lahendamise organi valik

1. Kui tekib vaidlus seoses konkreetse meetmega, mis väidetavalt rikub käesoleva lepingu käesoleva osa kohast kohustust või sisuliselt samaväärset kohustust, mis tuleneb muust rahvusvahelisest lepingust, millega lepinguosalised on ühinenud, sealhulgas WTO asutamislepingust, valib vaidluste lahendamise organi kaebuse esitanud lepinguosaline.

2. Kui lepinguosaline on lõikes 1 osutatud konkreetse meetmega seoses vastavalt käesolevale jaole või muule rahvusvahelisele lepingule valinud vaidluste lahendamise organi ja algatanud vaidluste lahendamise menetluse, ei algata ta vaidluste lahendamise menetlust vastavalt selle muu rahvusvahelise lepingu või käesoleva jao kohaselt, välja arvatud juhul, kui esimesena valitud vaidluste lahendamise organ ei saa menetluslikel või kohtualluvuslikel põhjustel otsust teha.

3. Käesoleva artikli kohaldamisel kehtib järgmine:

a) käesoleva jao kohane vaidluste lahendamise menetlus loetakse algatatuks lepinguosalise taotlusega moodustada artikli 38.5 kohane vahekohus;

b) WTO asutamislepingu kohane vaidluste lahendamise menetlus loetakse algatatuks lepinguosalise taotlusega moodustada vahekohus kooskõlas WTO asutamislepingu 2. lisas sisalduva vaidluste lahendamist reguleerivate eeskirjade ja protseduuride käsitusleppe artikliga 6 ning

c) muu lepingu kohane vaidluste lahendamise menetlus loetakse algatatuks kooskõlas kõnealuse lepingu asjakohaste sätetega.

4. Ilma et see piiraks lõike 2 kohaldamist, ei takista miski käesoleva lepingu käesolevas osas lepinguosalist peatamast kohustuste täitmist, kui seda on lubanud WTO vaidluste lahendamise organ või kui see on lubatud vaidluste lahendamise menetlustega, mis on ette nähtud muu rahvusvahelise lepinguga, mille osalised mõlemad lepinguosalised on. WTO asutamislepingut ega ühtegi muud lepinguosalistevahelist rahvusvahelist lepingut ei kasutata selleks, et takistada lepinguosalist peatamast käesoleva jao kohaste kohustuste täitmist.

Artikkel 38.8

Vahekohtunike nimekirjad

1. Ühiskomitee koostab hiljemalt üks aasta pärast käesoleva lepingu jõustumise kuupäeva nimekirja vähemalt 15 isikust, kes soovivad ja saavad tegutseda vahekohtunikena. Nimekiri koosneb kolmest alamnimekirjast:

a) üks alamnimekiri koostatakse ELi poole ettepanekute alusel;

b) üks alamnimekiri koostatakse Tšiili ettepanekute alusel ning

c) üks alamnimekiri koostatakse isikutest, kes ei ole kummagi lepinguosalise kodanikud ja kes täidavad vahekohtu eesistuja ülesandeid.

2. Igasse alamnimekirja kantakse vähemalt viis isikut. Ühiskomitee tagab, et nimekirjas on alati kõnealune miinimumarv inimesi.

3. Ühiskomitee võib koostada lisanimekirju isikutest, kellel on eriteadmised käesoleva lepingu käesoleva osaga hõlmatud konkreetsetes sektorites. Lepinguosaliste kokkuleppel võib vahekohtu moodustamisel kasutada lisanimekirju artiklis 38.6 sätestatud korras.

Artikkel 38.9

Vahekohtunikele esitatavad nõuded

1. Vahekohtunik peab:

a) olema tõendanud oma eriteadmisi õiguse ja rahvusvahelise kaubanduse valdkonnas ning muudes käesoleva lepingu käesoleva osaga hõlmatud küsimustes;

b) olema kummastki lepinguosalisest sõltumatu ega tohi olla seotud kummagi lepinguosalisega ega võtta neilt vastu juhiseid;

c) täitma oma ülesandeid üksikisikuna ja mitte võtma vaidlusega seotud küsimustes vastu juhiseid üheltki organisatsioonilt ega valitsuselt ning

d) järgima 38-B lisa.

2. Lisaks lõikes 1 sätestatud nõuete täitmisele peab eesistujal olema kogemusi vaidluste lahendamise menetlustes.

3. Pidades silmas konkreetse vaidluse teemat, võivad lepinguosalised kokku leppida, et teevad lõike 1 punkti a nõuetest erandi.

Artikkel 38.10

Vahekohtu ülesanded

Vahekohus:

a) annab objektiivse hinnangu arutatavale küsimusele, mis muu hulgas hõlmab hinnangu andmist juhtumi asjaoludele, käesoleva lepinguga hõlmatud sätete kohaldatavusele ja sellele, kas neid sätteid on järgitud;

b) esitab oma otsustes ja aruannetes tuvastatud asjaolud, hõlmatud sätete kohaldatavuse ning oma leidude ja järelduste peamised põhjendused ning

c) peaks lepinguosalistega regulaarselt konsulteerima ja pakkuma piisavalt võimalusi mõlemat lepinguosalist rahuldava lahenduse väljatöötamiseks.

Artikkel 38.11

Pädevus

1. Kui lepinguosalised ei lepi viie päeva jooksul pärast vahekohtu moodustamist kokku teisiti, on vahekohtu pädevus järgmine:

„uurida eksperdikomisjoni moodustamise taotluses osutatud küsimust, pidades silmas ühelt poolt Euroopa Liidu ja selle liikmesriikide ning teiselt poolt Tšiili Vabariigi vahelise täiustatud raamlepingu III osa asjakohaseid sätteid, millele lepinguosalised viitavad, vahekohtu moodustamise taotluses osutatud küsimust, teha järeldusi kõnealuse meetme vastavuse kohta kõnealuse lepingu III osaga hõlmatud sätetele ning esitada kõnealuse lepingu artikli 38.13 kohane aruanne.“

2. Kui lepinguosalised lepivad kokku muus kui lõikes 1 sätestatud pädevuses, teatavad nad kokkulepitud pädevuse vahekohtule lõikes 1 sätestatud ajavahemiku jooksul.

Artikkel 38.12

Otsus kiireloomulisuse kohta

1. Lepinguosalise taotlusel otsustab vahekohus kümne päeva jooksul pärast selle moodustamise kuupäeva, kas juhtum on kiireloomuline.

2. Kiireloomulistel juhtudel on käesolevas jaos sätestatud kohaldatavad tähtajad poole lühemad, välja arvatud artiklites 38.6 ja 38.11 osutatud tähtajad.

Artikkel 38.13

Vahe- ja lõpparuanne

1. Vahekohus esitab lepinguosalistele vahearuande 90 päeva jooksul pärast vahekohtu moodustamise kuupäeva. Kui vahekohus leiab, et sellest tähtajast ei ole võimalik kinni pidada, teatab vahekohtu eesistuja sellest lepinguosalistele, märkides ära viivituse põhjused ja kuupäeva, mil vahekohus kavatseb vahearuande esitada. Mingil juhul ei esita vahekohus vahearuannet hiljem kui 120 päeva pärast vahekohtu moodustamise kuupäeva.

2. Kumbki lepinguosaline võib kümne päeva jooksul pärast vahearuande kättesaamise kuupäeva esitada vahekohtule kirjaliku taotluse vahearuande konkreetsete aspektide läbivaatamiseks. Lepinguosaline võib teha märkusi teise lepinguosalise taotluse kohta kuue päeva jooksul pärast taotluse esitamist.

3. Kui lõike 2 kohast taotlust ei esitata, muutub vahearuanne lõpparuandeks.

4. Vahekohus esitab lepinguosalistele lõpparuande 120 päeva jooksul pärast vahekohtu moodustamise kuupäeva. Kui vahekohus leiab, et sellest tähtajast ei ole võimalik kinni pidada, teatab vahekohtu eesistuja sellest lepinguosalistele, märkides ära viivituse põhjused ja kuupäeva, mil vahekohus kavatseb lõpparuande esitada. Mingil juhul ei esita vahekohus lõpparuannet hiljem kui 150 päeva pärast vahekohtu moodustamise kuupäeva.

5. Lõpparuandes kajastatakse kirjalikke taotlusi, mille lepinguosalised on vahearuande kohta esitanud, ning vastatakse selgelt lepinguosaliste märkustele. Vahe- ja lõpparuandes esitab vahekohus järgmised andmed:

a) kirjeldav osa, mis sisaldab lepinguosaliste argumentide ja lõikes 2 osutatud märkuste kokkuvõtet;

b) oma järeldused juhtumi asjaolude ja asjaomaste hõlmatud sätete kohaldatavuse kohta;

c) oma järeldused selle kohta, kas vaidlusalune meede on või ei ole kooskõlas asjaomaste hõlmatud sätetega; ning

d) punktides b ja c osutatud järelduste põhjused.

6. Lõpparuanne on lõplik ja lepinguosalistele siduv.

Artikkel 38.14

Vastavuse tagamise meetmed

1. Lepinguosaline, kelle kohta kaebus esitati, võtab kõik lõpparuande kiireks järgimiseks vajalikud meetmed, et viia end hõlmatud sätetega vastavusse.

2. Lepinguosaline, kelle kohta kaebus esitati, teatab hiljemalt 30 päeva jooksul pärast lõpparuande esitamise kuupäeva kaebuse esitanud lepinguosalisele meetmetest, mida ta on võtnud või kavatseb võtta, et täita lõpparuande soovitused.

Artikkel 38.15

Mõistlik aeg

1. Kui viivitamatu vastavuse tagamine ei ole võimalik, teatab lepinguosaline, kelle kohta kaebus esitati, hiljemalt 30 päeva pärast lõpparuande esitamise kuupäeva kaebuse esitanud lepinguosalisele mõistliku aja, mida ta vastavuse tagamiseks vajab. Lepinguosalised püüavad kokku leppida mõistliku tähtaja, mida on vaja lõpparuande soovituste täitmiseks.

2. Kui lepinguosalised ei jõua mõistlikus ajas kokkuleppele, võib kaebuse esitanud lepinguosaline kõige varem 20 päeva pärast lõikes 1 osutatud teate edastamise kuupäeva esitada algsele vahekohtule kirjaliku taotluse mõistliku aja kindlaksmääramiseks. Vahekohus esitab oma otsuse lepinguosalistele 20 päeva jooksul pärast taotluse saamise kuupäeva.

3. Lepinguosaline, kelle kohta kaebus esitati, teatab hiljemalt üks kuu enne mõistliku tähtaja möödumist kaebuse esitanud lepinguosalisele oma edusammudest lõpparuande täitmisel.

4. Lepinguosalised võivad leppida kokku mõistliku aja pikendamises.

Artikkel 38.16

Vastavuse kontroll

1. Lepinguosaline, kelle kohta kaebus esitati, teatab kaebuse esitanud lepinguosalisele hiljemalt artiklis 38.15 osutatud mõistliku tähtaja möödumise päeval kõigist meetmetest, mis ta on lõpparuande soovituste täitmiseks võtnud.

2. Kui lepinguosalised ei jõua kokkuleppele vastavuse tagamiseks võetud meetme olemasolus või nende vastavuses hõlmatud sätetele, võib kaebuse esitanud lepinguosaline kirjalikult taotleda, et selles küsimuses teeks otsuse algne vahekohus. Taotluses nimetatakse võimalik vaidlusalune meede ja selgitatakse, kuidas see meede kujutab endast hõlmatud sätete rikkumist, viisil, millest piisab selleks, et esitada kaebuse selge õiguslik alus. Vahekohus esitab oma otsuse lepinguosalistele 46 päeva jooksul pärast taotluse saamise kuupäeva.

Artikkel 38.17

Ajutised õiguskaitsevahendid

1. Lepinguosaline, kelle kohta kaebus esitati, teeb kaebuse esitanud lepinguosalise taotlusel ja pärast temaga konsulteerimist ajutise hüvitise pakkumuse juhul, kui:

a) lepinguosaline, kelle kohta kaebus esitati, teatab kaebuse esitanud lepinguosalisele, et lõpparuande soovitusi ei ole võimalik täita;

b) lepinguosaline, kelle kohta kaebus esitati, ei teata artiklis 38.14 osutatud ajavahemiku jooksul ühestki meetmest, mida ta on vastavuse tagamiseks võtnud või kavatseb võtta, või meetmetest, mida ta on vastavuse tagamiseks võtnud enne artiklis 38.15 osutatud mõistliku tähtaja möödumist;

c) vahekohus leiab, et artikli 38.16 kohaselt ei ole vastavuse tagamiseks võetud ühtegi meedet; või

d) vahekohus leiab, et artikli 38.16 kohaselt ei ole vastavuse tagamiseks võetud meede hõlmatud sätetega kooskõlas.

2. Lõike 1 punktides a, b, c või d osutatud asjaoludel võib kaebuse esitanud lepinguosaline teatada lepinguosalisele, kelle kohta kaebus esitati, et ta kavatseb peatada hõlmatud sätetes toodud kohustuste täitmise, kui:

a) kaebuse esitanud lepinguosaline otsustab lõike 1 kohast taotlust mitte teha või

b) kaebuse esitanud lepinguosaline on esitanud lõike 1 kohase taotluse ja lepinguosalised ei jõua ajutises hüvitises kokkuleppele 20 päeva jooksul pärast artiklis 38.15 osutatud mõistliku tähtaja möödumist või artikli 38.16 kohase vahekohtu otsuse kättetoimetamist.

3. Kaebuse esitanud lepinguosaline võib kohustuste täitmise peatada kümme päeva pärast lõikes 2 osutatud teate esitamise kuupäeva, välja arvatud juhul, kui lepinguosaline, kelle kohta kaebus esitati, on esitanud lõike 6 kohase taotluse.

4. Kohustuste täitmise peatamise ulatus ei tohi olla suurem rikkumise tõttu saamata jääva või väheneva kasu ulatusest. Lõikes 2 osutatud teates märgitakse, mis ulatuses kavatsetakse kohustuste täitmine peatada.

5. Kui kaebuse esitanud lepinguosaline kaalub, millised kohustused peatada, peaks ta esmalt püüdma peatada kohustused samas sektoris või samades sektorites kui need, mida mõjutab meede, mida vahekohus peab hõlmatud sätetega vastuolus olevaks. Kohustuste peatamist võib kohaldada muu lepingu käesoleva osaga hõlmatud sektori või muude lepingu käesoleva osaga hõlmatud sektorite suhtes peale nende, kus vahekohus on tuvastanud kasu saamata jäämise või vähenemise, eelkõige kui kaebuse esitanud lepinguosaline on seisukohal, et selline peatamine teises sektoris või teistes sektorites on mõistlik või tõhus vastavuse tagamisel.

6. Kui lepinguosaline, kelle kohta kaebus esitati, on arvamusel, et kavandatav kohustuste täitmise peatamise teatatud ulatus on suurem kui rikkumise tulemusena saamata jäänud või vähenenud kasu ulatus, võib ta esitada enne lõikes 3 sätestatud tähtaja möödumist algsele vahekohtule kirjaliku taotluse selles küsimuses otsuse tegemiseks. Vahekohus esitab oma otsuse kohustuste täitmise peatamise ulatuse kohta lepinguosalistele 30 päeva jooksul pärast taotluse esitamise kuupäeva. Kaebuse esitanud lepinguosaline ei peata kohustuste täitmist enne, kui vahekohus on otsuse teinud. Kohustuste täitmise peatamine peab olema selle otsusega kooskõlas.

7. Käesoleva artikli kohane kohustuste peatamine või kompenseerimine on ajutine ja seda ei kohaldata pärast seda, kui:

a) lepinguosalised on jõudnud kokkuleppele mõlemat poolt rahuldavas lahenduses vastavalt artiklile 38.32;

b) lepinguosalised on kokku leppinud, et vastavuse tagamiseks võetud meede viib selle lepinguosalise, kelle vastu kaebus esitati, vastavusse käesoleva lepinguga hõlmatud sätetega; või

c) vastavuse tagamiseks võetud meede, mis vahekohtu arvates on hõlmatud sätetega vastuolus, on kehtetuks tunnistatud või seda on muudetud selliselt, et viia lepinguosaline, kelle kohta kaebus esitati, nende sätetega vastavusse.

Artikkel 38.18

Vastavuse tagamiseks võetud meetmete läbivaatamine pärast ajutiste meetmete võtmist

1. Lepinguosaline, kelle kohta kaebus esitati, teatab kaebuse esitanud lepinguosalisele meetmetest, mida ta on võtnud pärast kohustuste täitmise peatamist või ajutise kompenseerimise kohaldamist. Kaebuse esitanud lepinguosaline lõpetab kohustuste täitmise peatamise 30 päeva jooksul pärast kõnealuse teate kättesaamise kuupäeva, välja arvatud lõikes 2 osutatud juhtudel. Juhul kui kohaldatakse hüvitist, kuid välja arvatud lõikes 2 osutatud juhtudel, võib lepinguosaline, kelle vastu kaebus esitati, lõpetada hüvitise maksmise 30 päeva jooksul pärast seda, kui on kätte saadud tema teade soovituste täitmise kohta.

2. Kui lepinguosalised ei jõua kokkuleppele, kas meetmest teatamine vastavalt lõikele 1 viib lepinguosalise, kelle vastu kaebus esitati, hõlmatud sätetega vastavusse 30 päeva jooksul pärast kõnealuse teate kättesaamise kuupäeva, esitab kaebuse esitanud lepinguosaline algsele vahekohtule kirjaliku taotluse selles küsimuses otsuse tegemiseks. Vahekohus esitab oma otsuse lepinguosalistele 46 päeva jooksul pärast taotluse kättesaamise kuupäeva. Kui vahekohus leiab, et vastavuse tagamiseks võetud meede on käesoleva lepinguga hõlmatud sätetega kooskõlas, lõpetatakse olenevalt olukorrast kohustuste täitmise peatamine või kompenseerimine. Kui see on asjakohane, kohandab kaebuse esitanud lepinguosaline kohustuste täitmise peatamise või kompenseerimise ulatust, võttes arvesse vahekohtu otsust.

3. Kui lepinguosaline, kelle kohta kaebus esitati, on arvamusel, et kaebuse esitanud lepinguosalise poolt kohustuste täitmise peatamise ulatus ei ole võrdväärne rikkumise tulemusena saamata jäänud või vähenenud kasu ulatusega, võib ta esitada algsele vahekohtule kirjaliku taotluse selles küsimuses otsuse tegemiseks.

Artikkel 38.19

Vahekohtunike asendamine

Kui vahekohtu liige ei saa käesoleva jao kohaste vahekohtu menetluste ajal vahekohtu töös osaleda või taandab end või tuleb asendada, sest ta ei vasta 38-B lisas esitatud nõuetele, nimetatakse uus vahekohtu liige kooskõlas artikliga 38.6. Selles jaos osutatud aruande või otsuse esitamise tähtaega pikendatakse selle aja võrra, mis on vajalik uue vahekohtuniku nimetamiseks.

Artikkel 38.20

Kodukord

1. Käesoleva jao alla kuuluvaid vahekohtumenetlusi reguleeritakse käesoleva peatüki ja 38-A lisaga.

2. Vahekohtu istungid on avalikud, kui 38-A lisas ei ole sätestatud teisiti.

Artikkel 38.21

Peatamine ja lõpetamine

1. Lepinguosaliste ühisel taotlusel peatab vahekohus oma töö lepinguosaliste vahel kokku lepitud tähtajaks, kuid mitte kauemaks kui 12 järjestikuseks kuuks.

2. Vahekohus alustab uuesti tööd enne peatamisaja möödumist mõlema lepinguosalise kirjaliku taotluse korral või peatamisaja möödumisel kummagi lepinguosalise kirjaliku taotluse korral. Taotluse esitanud lepinguosaline teatab sellest teisele lepinguosalisele. Kui lepinguosaline ei taotle peatamisperioodi lõpus vahekohtu töö jätkamist, siis vahekohtu pädevus aegub ja vaidluste lahendamise menetlus lõpetatakse.

3. Kui vahekohtu töö peatatakse käesoleva artikli kohaselt, pikendatakse käesolevas jaos sätestatud tähtaegu sama aja võrra, mille jooksul vahekohtu töö oli peatatud.

Artikkel 38.22

Õigus taotleda teavet

1. Vahekohus võib lepinguosalise taotlusel või omal algatusel taotleda lepinguosalistelt teavet, mida ta peab vajalikuks ja asjakohaseks. Lepinguosalised vastavad vahekohtu teabetaotlusele kiiresti ja ammendavalt.

2. Vahekohus võib lepinguosalise taotluse korral või omal algatusel nõuda mis tahes allikast teavet, mida ta peab vajalikuks ja asjakohaseks. Lisaks on vahekohtul õigus küsida vastavalt lepinguosaliste vahel kokkulepitud tingimustele ka ekspertide arvamust, sealhulgas teavet ja tehnilist nõu, kui ta peab seda asjakohaseks.

3. Vahekohus käsitleb lepinguosalise füüsilistelt isikutelt või lepinguosalise territooriumil asutatud juriidilistelt isikutelt saadud *amicus curiae* esildisi vastavalt 38-A lisale.

4. Teave, mille vahekohus on saanud käesoleva artikli kohaselt, tehakse lepinguosalistele kättesaadavaks ja lepinguosalised võivad esitada selle teabe kohta märkusi.

Artikkel 38.23

Tõlgendamisreeglid

1. Vahekohus tõlgendab hõlmatud sätteid kooskõlas rahvusvahelise avaliku õiguse tõlgendamise tavareeglid, mis on sätestatud muu hulgas Viini lepinguõiguse konventsioonis.

2. Vahekohus võtab arvesse ka asjakohaseid tõlgendusi, mis on esitatud WTO vaekogude ja apellatsioonikogu aruannetes, mille WTO vaidluste lahendamise organ on vastu võtnud.

3. Vahekohtu aruanded ja otsused ei tohi suurendada ega vähendada lepinguosaliste õigusi ja kohustusi, mis tulenevad lepingu käesolevast osast.

Artikkel 38.24

Vahekohtu aruanded ja otsused

1. Vahekohtu arutelud on konfidentsiaalsed. Vahekohus teeb kõik endast oleneva, et koostada aruandeid ja teha otsuseid konsensuse alusel. Kui see ei ole võimalik, otsustab vahekohus küsimuse häälteenamusega. Individuaalsete vahekohtunike arvamusi ei avalikustata ühelgi juhul.

2. Kumbki lepinguosaline teeb oma esildised ning vahekohtu aruanded ja otsused üldsusele kättesaadavaks, rakendades konfidentsiaalse teabe kaitset.

3. Lepinguosalised aktsepteerivad vahekohtu aruandeid ja otsuseid tingimusteta. Vahekohtu otsustega ei looda isikutele õigusi ega kohustusi.

4. Vahekohus ja lepinguosalised käsitlevad konfidentsiaalsena mis tahes teavet, mille lepinguosaline on vahekohtule esitanud vastavalt 38-A lisale.

D JAGU

Vahendusmehhanism

Artikkel 38.25

Eesmärk

1. Vahendusmehhanismi eesmärk on aidata leida põhjaliku ja kiire menetluse teel ning vahendaja abiga lahendus, mis rahuldab mõlemat lepinguosalist.

2. Vahendusmenetluse võib algatada ainult lepinguosaliste vastastikusel kokkuleppel, et uurida mõlemat lepinguosalist rahuldavaid lahendusi ning kaaluda vahendaja pakutud võimalikke nõuandeid ja lahendusi.

Artikkel 38.26

Vahendusmenetluse algatamine

1. Lepinguosaline (edaspidi „taotluse esitanud lepinguosaline“) võib igal ajal taotleda teiselt lepinguosaliselt (edaspidi „taotluse saanud lepinguosaline“) kirjalikult vahendusmenetluse alustamist taotluse saanud lepinguosalise selle meetme suhtes, mis väidetavalt mõjutab negatiivselt lepinguosalistevahelist kaubandust või investeeringute tegemist.

2. Lõikes 1 osutatud taotlus peab olema piisavalt üksikasjalik, et sellest selguksid taotluse esitanud lepinguosalise probleemid, ning selles tuleb:

a) märkida ära kõnealune meede;

b) kirjeldada kahjulikku mõju, mida meede taotluse esitanud lepinguosalise arvates praegu või tulevikus lepinguosalistevahelisele kaubandusele või investeeringute tegemisele avaldab; ning

c) selgitada, kuidas on kõnealune mõju taotluse esitanud lepinguosalise arvates selle meetmega seotud.

3. Taotluse saanud lepinguosaline kaalub taotlust mõistvalt ning teatab taotluse esitanud lepinguosalisele sellega nõustumisest või selle tagasilükkamisest kirjalikult kümne päeva jooksul pärast taotluse esitamise kuupäeva; vastasel juhul loetakse taotlus tagasilükatuks.

Artikkel 38.27

Vahendaja valimine

1. Lepinguosalised püüavad vahendaja kokku leppida 14 päeva jooksul pärast vahendusmenetluse algatamise kuupäeva.

2. Kui lepinguosalised ei jõua vahendajas kokkuleppele käesoleva artikli lõikes 1 sätestatud ajavahemiku jooksul, võib kumbki lepinguosaline paluda taotluse esitanud lepinguosalise ühiskomitee kaasesimehel valida vahendaja loosi teel artikli 38.8 lõike 1 punkti c kohaselt koostatud eesistujate alamnimekirjast viie päeva jooksul pärast taotluse esitamist. Taotluse esitanud lepinguosalise ühiskomitee kaasesimees võib vahendaja loosi teel valimise delegeerida.

3. Kui artikli 38.8 lõike 1 punktis c osutatud eesistujate alamnimekirja ei ole artikli 38.26 kohase taotluse esitamise ajaks koostatud, valitakse vahendaja loosi teel isikute hulgast, kelle üks lepinguosaline või mõlemad lepinguosalised on ametlikult esitanud kõnealusesse alamnimekirja.

4. Vahendaja ei tohi olla kummagi lepinguosalise kodanik ega kummagi lepinguosalise töötaja, kui lepinguosalised ei lepi kokku teisiti.

5. Vahendaja järgib 38-B lisa.

Artikkel 38.28

Vahendusmenetluse reeglid

1. Kümne päeva jooksul pärast lepitaja määramise kuupäeva esitab taotluse esitanud lepinguosaline lepitajale ja taotluse saanud lepinguosalisele kirjalikult probleemi üksikasjaliku kirjelduse, mis sisaldab eelkõige teavet asjaomase meetme toimimise ning selle võimaliku kahjuliku mõju kohta kaubandusele ja investeeringutele. Taotluse saanud lepinguosaline võib esitada kõnealuse kirjelduse kohta kirjalikke märkusi 20 päeva jooksul pärast kirjelduse edastamise kuupäeva. Lepinguosaline võib oma kirjelduses ja märkustes esitada mis tahes teavet, mida ta peab vajalikuks.

2. Vahendaja aitab lepinguosalistel läbipaistval viisil saada selgust meetmes ning selle võimalikus kahjulikus mõjus kaubandusele ja investeeringute tegemisele. Eelkõige võib vahendaja korraldada lepinguosalistevahelisi kohtumisi, pidada lepinguosalistega ühiselt või eraldi nõu, kasutada asjaomaste ekspertide või sidusrühmade abi või nõu ning pakkuda lepinguosalistele igasugust lisatuge, mida nad soovivad. Enne asjaomase ala ekspertide ja sidusrühmade abi ja nõu kasutamist konsulteerib vahendaja lepinguosalistega.

3. Vahendaja võib anda nõu ja pakkuda lepinguosalistele kaalumiseks lahenduse. Lepinguosalised võivad selle heaks kiita või tagasi lükata või leppida kokku teistsuguses lahenduses. Vahendaja ei anna nõu ega esita märkusi selle kohta, kas vaidlusalune meede on käesoleva lepingu käesoleva osaga kooskõlas.

4. Vahendusmenetlus viiakse läbi taotluse saanud lepinguosalise territooriumil või lepinguosaliste vastastikusel kokkuleppel muus asukohas või muul viisil.

5. Lepinguosalised püüavad jõuda mõlemat lepinguosalist rahuldava lahenduseni 60 päeva jooksul pärast vahendaja nimetamise kuupäeva. Lõpliku kokkuleppe saavutamiseni võivad lepinguosalised kaaluda võimalikke ajutisi lahendusi, eelkõige juhul, kui meede on seotud kergesti riknevate kaupade või hooajakaupade või -teenustega.

6. Kummagi lepinguosalise taotlusel edastab vahendaja lepinguosalistele faktiaruande projekti, milles on esitatud:

a) kõnealuse meetme lühikokkuvõte;

b) järgitud menetlused ning

c) vajaduse korral mõlemat lepinguosalist rahuldav lahendus, milles on kokkuleppele jõutud, sealhulgas võimalikud ajutised lahendused.

7. Vahendaja annab lepinguosalistele aega 15 päeva pärast faktiaruande projekti esitamist, et nad saaksid faktiaruande projekti kohta märkusi esitada. Pärast lepinguosalistelt saadud märkuste kaalumist esitab vahendaja lepinguosalistele 15 päeva jooksul alates märkuste kättesaamisest lõpliku faktiaruande. Faktiaruande projektis ja lõplikus faktiaruandes ei tõlgendata käesoleva lepingu käesolevat osa.

8. Vahendusmenetlus lõpetatakse:

a) mõlemat lepinguosalist rahuldava lahenduse vastuvõtmisega kuupäeval, mil vahendajale teatatakse sellest kokkuleppest;

b) lepinguosaliste vastastikusel kokkuleppel menetluse ükskõik millises etapis kuupäeval, mil vahendajale teatatakse sellest kokkuleppest;

c) vahendaja tehtud kirjaliku avaldusega pärast lepinguosalistega nõu pidamist selle kohta, et vahendustegevuse jätkamine oleks kasutu, kuupäeval, mil lepinguosalistele teatatakse sellest avaldusest; või

d) lepinguosalise tehtud kirjaliku avaldusega pärast seda, kui vahendusmenetluses on otsitud mõlemat lepinguosalist rahuldavaid lahendusi ning kaalutud vahendaja nõuandeid ja pakutud lahendusi, kuupäeval, mil vahendajale ja teisele lepinguosalisele teatatakse sellest avaldusest.

Artikkel 38.29

Konfidentsiaalsus

Kui lepinguosalised ei lepi kokku teisiti, on kõik vahendusmenetluse etapid, sealhulgas kõik nõuanded ja pakutud lahendused, konfidentsiaalsed. Lepinguosaline võib avalikustada lepituse toimumise asjaolu.

Artikkel 38.30

Seos vaidluste lahendamise menetlustega

1. Vahendusmenetlus ei piira lepinguosaliste õigusi ja kohustusi, mis tulenevad B ja C jaost või muu lepingu kohasest vaidluste lahendamise menetlusest.

2. Lepinguosaline ei võta muudes käesoleva lepingu või muu lepingu kohastes vaidluste lahendamise menetlustes aluseks ega kasuta tõenditena ning vahekohus ei võta arvesse:

a) seisukohti, mis teine lepinguosaline on lepitusmenetluse käigus esitanud, ega üksnes artikli 38.28 lõike 2 alusel kogutud teavet;

b) asjaolu, et teine lepinguosaline on väljendanud valmisolekut nõustuda vahendamisel käsitletud meetme kohta leitud lahendusega ega

c) vahendaja antud nõu ega tema tehtud ettepanekuid.

3. Kui lepinguosalised ei lepi kokku teisiti, ei tegutse vahendaja vahekohtu liikmena vaidluste lahendamise menetlustes, mis põhinevad käesoleval lepingul või muul lepingul, milles käsitletakse sama küsimust kui see, mida ta lahendas vahendajana.

E JAGU

Üldsätted

Artikkel 38.31

Teabenõue

1. Enne konsulteerimis- või vahendustaotluse esitamist vastavalt artiklile 38.4 või 38.26 võib lepinguosaline nõuda teiselt lepinguosaliselt teavet meetme kohta, mis väidetavalt kahjustab lepinguosalistevahelist kaubandust või investeeringute tegemist. Lepinguosaline, kellele selline nõue esitatakse, edastab 20 päeva jooksul pärast nõude edastamise kuupäeva kirjaliku vastuse, mis sisaldab tema märkusi nõutud teabe kohta.

2. Kui lepinguosaline, kellele teabenõue esitati, leiab, et ta ei saa vastust esitada 20 päeva jooksul pärast nõude kättesaamise kuupäeva, teatab ta teisele lepinguosalisele viivituse põhjustest ja täpsustab, mis ajaks ta saab vastuse esitada.

3. Tavaliselt eeldatakse, et lepinguosaline taotleb teavet käesoleva artikli lõike 1 järgi enne artikli 38.4 või 38.26 kohase konsulteerimis- või vahendustaotluse esitamist.

Artikkel 38.32

Mõlemat lepinguosalist rahuldav lahendus

1. Lepinguosalised võivad igal ajal kokku leppida mõlemat lepinguosalist rahuldavas lahenduses kõigi artiklis 38.2 osutatud vaidluste puhul.

2. Kui mõlemat lepinguosalist rahuldav lahendus leitakse vahekohtu- või vahendusmenetluse jooksul, teatavad lepinguosalised sellisest lahendusest üheskoos olenevalt asjaoludest kas vahekohtu esimehele või vahendajale. Pärast sellise teate saamist vahekohtu- või vahendusmenetlus lõpetatakse.

3. Kumbki lepinguosaline võtab vajalikud meetmed, et rakendada mõlemat lepinguosalist rahuldavat lahendust vastavalt vajadusele viivitamata või kokkulepitud aja jooksul.

4. Lahendust rakendav lepinguosaline teatab hiljemalt kokkulepitud ajavahemiku lõpuks teisele lepinguosalisele kirjalikult kõikidest meetmetest, mis ta on võtnud, et leida mõlemat lepinguosalist rahuldav lahendus.

Artikkel 38.33

Ajavahemikud

1. Kõiki käesolevas peatükis sätestatud ajavahemikke arvestatakse alates päevast, mis järgneb nendega seotud toimingule.

2. Kõiki käesolevas peatükis sätestatud tähtaegu võib muuta lepinguosaliste vastastikusel kokkuleppel.

3. C jao kohaselt võib vahekohus igal ajal teha lepinguosalistele ettepaneku muuta käesolevas peatükis osutatud tähtaegu, lisades ettepaneku põhjenduse.

Artikkel 38.34

Kulud

1. Kumbki lepinguosaline kannab ise oma vahekohtu- või vahendusmenetluses osalemise kulud.

2. Korralduslike küsimustega seotud kulud, sealhulgas vahekohtunike ja vahendaja tasu ja kulud, kannavad lepinguosalised ühiselt ja võrdselt. Vahekohtunike töötasu määratakse kindlaks vastavalt 38-A lisale. 38-A lisas sätestatud vahekohtunike tasustamise norme kohaldatakse vahendajate suhtes *mutatis mutandis*.

Artikkel 38.35

Lisade muutmine

Ühisnõukogu võib võtta vastu otsuse 38-A ja 38-B lisa muutmise kohta vastavalt artikli 8.5 lõike 1 punktile a.

39. PEATÜKK

ERANDID

Artikkel 39.1

Üldised erandid

1. Käesoleva lepingu peatükkide 9, 11, 15, 26 ja29 ning 17. peatüki [141] B jao kohaldamiseks inkorporeeritakse GATT 1994 XX artikkel, sealhulgas selle märkused ja lisasätted, käesolevasse lepingusse ning muudetakse *mutatis mutandis* selle osaks.

2. Ilma et see mõjutaks nõuet, et selliseid meetmeid ei kohaldata viisil, mis tooks kaasa meelevaldse või põhjendamatu diskrimineerimise samalaadsetes tingimustes olevate riikide vahel või investeeringute liberaliseerimise või teenustekaubanduse varjatud piirangud, ei tõlgendata käesoleva lepingu ühtki peatüki 15, peatükkide 18–27 [142], peatüki 29 või peatüki 17 [143] B jao sätet nii, nagu see takistaks lepinguosalist vastu võtmast või rakendamast meetmeid, mis on:

[141] Seda sätet ei kohaldata artikli 17.10 suhtes.
[142] Suurema selguse huvides olgu märgitud, et ühtki käesoleva artikli sätet ei tõlgendata 17-E lisas sätestatud õigusi piiravana.
[143] Seda sätet ei kohaldata artikli 17.10 suhtes.

a) vajalikud avaliku julgeoleku või kõlbluse kaitseks või avaliku korra tagamiseks; ([144])

b) vajalikud inimeste, loomade või taimede elu või tervise kaitseks;

c) vajalikud selleks, et tagada vastavus õigusnormidele, mis ei ole vastuolus käesoleva lepingu käesoleva osaga, sealhulgas õigusnormidele, mis käsitlevad:

i) kelmuste ja pettuste ärahoidmist või lepingute rikkumise tagajärgede menetlemist;

ii) eraelu puutumatuse kaitset isikuandmete töötlemisel ja levitamisel ning isiklike andmestike ja kontode konfidentsiaalsuse kaitset või

iii) ohutust.

3. Suurema selguse huvides olgu märgitud, et lepinguosalised mõistavad, et niivõrd, kuivõrd sellised meetmed on vastuolus käesoleva artikli lõigetes 1 ja 2 osutatud käesoleva lepingu käesoleva osa peatükkide sätetega:

a) hõlmavad GATT 1994 XX artikli punktis b ja käesoleva artikli lõike 2 punktis b osutatud meetmed keskkonnameetmeid, mis on vajalikud inimeste, loomade või taimede elu või tervise kaitseks;

b) kohaldatakse meetmete suhtes, mis on seotud taastumatute elus ja eluta loodusvarade kaitsega, GATT 1994 XX artikli punkti g, ning

c) mitmepoolsete keskkonnalepingute rakendamiseks võetavad meetmed võivad kuuluda GATT 1994 XX artikli punkti b või g või käesoleva artikli lõike 2 punkti b kohaldamisalasse.

4. Enne GATT 1994 XX artikli punktides i ja j sätestatud meetmete kohaldamist esitab lepinguosaline teisele lepinguosalisele kogu asjakohase teabe, et leida lepinguosalistele vastuvõetav lahendus. Kui 30 päeva jooksul pärast asjakohase teabe esitamist ei jõuta vastuvõetavale lahendusele, võib lepinguosaline, kes kavatseb meedet kohaldada, seda teha. Kui erakorralised ja kriitilised asjaolud, mis nõuavad viivitamatut tegutsemist, takistavad teabe eelnevat esitamist ja uurimist, võib meetmeid kohaldada kavatsev lepinguosaline viivitamata kohaldada vajalikke kaitsemeetmeid, et olukord lahendada. Kõnealune lepinguosaline teavitab viivitamata teist lepinguosalist selliste meetmete kohaldamisest.

Artikkel 39.2

Julgeolekuerandid

Käesoleva lepingu käesoleva osa suhtes kohaldatakse artiklit 41.4.

Artikkel 39.3

Maksustamine

1. Käesoleva artikli kohaldamisel kehtib järgmine:

a) „residentsus“ – maksuresidentsus;

b) „maksuleping“ – topeltmaksustamise vältimiseks sõlmitud leping või muu rahvusvaheline leping või kokkulepe, mis on täielikult või peamiselt maksustamisega seotud ja mille osaline mõni liikmesriik, Euroopa Liit või Tšiili on; ning

c) „maksustamismeede“ – meede, millega kohaldatakse Euroopa Liidu, selle mis tahes liikmesriigi või Tšiili maksuõigust.

([144]) Selles punktis sätestatud erandeid võib kohaldada üksnes juhul, kui esineb tõeline ja piisavalt suur oht, mis kahjustab mõnd ühiskonna põhihuvi.

2. Käesoleva lepingu käesolevat osa kohaldatakse maksumeetmete suhtes üksnes niivõrd, kuivõrd nende kohaldamine on vajalik käesoleva lepingu käesoleva osa sätete jõustamiseks.

3. Ükski käesoleva lepingu käesoleva osa säte ei mõjuta ei Euroopa Liidu ega selle liikmesriikide ega Tšiili maksualaste lepingute kohaseid õigusi ja kohustusi. Käesoleva lepingu käesoleva osa ja mõne maksualase lepingu vastuolu korral kohaldatakse vastuolu ulatuses asjaomast maksualast lepingut. Kui Euroopa Liit või selle liikmesriigid ja Tšiili on sõlminud maksualase lepingu, teevad käesoleva lepingu käesoleva osa ja asjaomase maksualase lepingu kohased, ühelt poolt Euroopa Liidu või selle liikmesriikide ja teiselt poolt Tšiili pädevad asutused ühiselt kindlaks, kas käesoleva lepingu käesoleva osa ja asjaomase maksualase lepingu vahel on vastuolu või mitte.

4. Käesoleva lepingu käesolevast osast tulenevat enamsoodustusrežiimiga seotud kohustust ei kohaldata soodustuste suhtes, mida Euroopa Liit, selle liikmesriigid või Tšiili annavad maksulepingu alusel.

5. Ilma et see mõjutaks keeldu kohaldada asjaomaseid meetmeid viisil, mis kujutaks endast meelevaldset või põhjendamatut diskrimineerimist riikide vahel, kus valitsevad samasugused tingimused, või kaubanduse ja investeeringute varjatud piiramist, ei tõlgendata ühtki käesoleva lepingu käesoleva osa sätet nii, nagu takistaks see lepinguosalist vastu võtmast, kehtima jätmast või rakendamast meetmeid, mille eesmärk on tagada otseste maksude õiglane või tõhus kehtestamine või kogumine;

a) millega tehakse vahet maksumaksjatel, kes ei ole ühesuguses olukorras, eeskätt oma elu- või asukoha või selle koha poolest, kuhu nad on oma kapitali investeerinud; või

b) mille eesmärk on hoida ära maksustamise vältimist või maksudest kõrvalehoidmist kõnealuse lepinguosalise maksulepingu või maksuõiguse alusel.

Artikkel 39.4

Teabe avalikustamine

1. Ühtki käesoleva lepingu käesoleva osa sätet ei tõlgendata nii, nagu see kohustaks lepinguosalist esitama konfidentsiaalset teavet, mille avalikustamine takistaks õiguskaitsetoiminguid või oleks muul viisil vastuolus avalike huvidega või kahjustaks konkreetsete avaliku või erasektori ettevõtete seaduslikke ärihuve, välja arvatud juhul, kui vahekohus vajab seda konfidentsiaalset teavet 38. peatüki kohases vaidluste lahendamise menetluses. Sellisel juhul tagab vahekohus konfidentsiaalsuse täieliku kaitse.

2. Kui lepinguosaline esitab ühisnõukogule, ühiskomiteele, allkomiteedele või muudele käesoleva lepingu alusel moodustatud organitele tema õigusaktide kohaselt konfidentsiaalsena käsitatavat teavet, käsitleb teine lepinguosaline seda teavet konfidentsiaalsena, välja arvatud juhul, kui teabe esitanud lepinguosaline nõustub vastupidisega.

Artikkel 39.5

WTO peatamisotsused

Kui käesoleva lepingu käesolevast osast tulenev kohustus on sisuliselt samaväärne WTO asutamislepingust tuleneva kohustusega, loetakse, et mis tahes meede, mis on võetud kooskõlas WTO asutamislepingu IX artikli alusel vastu võetud peatamisotsusega, vastab lepingu käesoleva osa sisuliselt samaväärsele kohustusele.

IV OSA

ÜLDINE INSTITUTSIOONILINE RAAMISTIK

40. PEATÜKK

INSTITUTSIOONILINE RAAMISTIK

Artikkel 40.1

Ühisnõukogu

1. Käesolevaga moodustavad lepinguosalised ühisnõukogu. Ühisnõukogu teeb käesoleva lepingu eesmärkide täitmise järelevalvet ja jälgib selle rakendamist. Ta vaatab läbi kõik käesoleva lepingu raames tekkivad küsimused ja muud vastastikust huvi pakkuvad kahepoolsed või rahvusvahelised küsimused.

2. Ühisnõukogu tuleb kokku ühe aasta jooksul alates käesoleva lepingu jõustumise kuupäevast ja seejärel kord kahe aasta jooksul või vastavalt lepinguosaliste muule kokkuleppele. Ühisnõukogu koosolekud toimuvad füüsiliselt või lepinguosalistele kättesaadavate tehnoloogiliste abivahendite kaudu kooskõlas selle kodukorraga. Füüsiliselt toimuvad koosolekud peetakse vaheldumisi Brüsselis ja Santiagos.

3. Ühisnõukogu koosneb ELi poole puhul ministri tasandi esindajatest ja Tšiili puhul välisministrist või tema esindajatest. Kui ühisnõukogu teeb otsuseid kaubanduskoosseisus vastavalt artiklile 8.5, siis koosneb see lepinguosaliste esindajatest, kes vastutavad kaubandus- ja investeerimisküsimuste eest.

4. Ühisnõukogul on õigus võtta vastu otsuseid käesolevas lepingus sätestatud juhtudel ja anda soovitusi vastavalt oma kodukorrale. Ühisnõukogu võtab vastu oma otsused ja annab soovitused vastastikusel kokkuleppel. Otsused on lepinguosaliste suhtes siduvad ning lepinguosalised võtavad nende otsuste rakendamiseks kõik vajalikud meetmed. Soovitused ei ole siduvad.

5. Ühisnõukogu kaaseesistujateks on kummagi lepinguosalise esindajad vastavalt ühisnõukogu kodukorra sätetele, võttes arvesse igal koosolekul käsitletavaid konkreetseid teemasid.

6. Ühisnõukogu kehtestab oma kodukorra ja ühiskomitee kodukorra enda esimesel koosolekul.

7. Ühisnõukogu võib delegeerida kõik oma ülesanded ühiskomiteele, sealhulgas õiguse võtta vastu siduvaid otsuseid ja anda soovitusi.

8. Kui ühisnõukogu teeb otsuseid kaubanduskoosseisus, kohaldatakse lisaks käesolevale artiklile artiklit 8.5.

Artikkel 40.2

Ühiskomitee

1. Käesolevaga moodustavad lepinguosalised ühiskomitee. Ühiskomitee abistab ühisnõukogu selle ülesannete täitmisel.

2. Ühiskomitee vastutab käesoleva lepingu üldise rakendamise eest. Asjaolu, et ühiskomiteed arutavad küsimust, ei takista ka ühisnõukogul sellega tegelemast.

3. Ühiskomitee tuleb kokku ühe aasta jooksul alates käesoleva lepingu jõustumise kuupäevast ja seejärel kord aastas või vastavalt lepinguosaliste muule kokkuleppele. Ühiskomitee koosolekud toimuvad füüsiliselt või lepinguosalistele kättesaadavate tehnoloogiliste abivahendite kaudu kooskõlas selle kodukorraga. Füüsiliselt toimuvad koosolekud peetakse vaheldumisi Brüsselis ja Santiagos.

4. Ühiskomitee moodustatakse lepinguosaliste esindajatest ja selle kaaseesistujateks on kummagi lepinguosalise esindajad vastavalt ühisnõukogu kodukorrale, võttes arvesse igal koosolekul käsitletavaid konkreetseid teemasid.

5. Kui ühiskomitee teeb otsuseid kaubanduskoosseisus vastavalt artiklile 8.6, siis koosneb see lepinguosaliste esindajatest, kelle vastutusalas on kaubandus- ja investeerimisküsimused.

6. Ühiskomiteel on õigus võtta vastu otsuseid käesolevas lepingus sätestatud juhtudel või juhul, kui ühisnõukogu on talle sellised õigused artikli 40.1 lõike 7 punkti c kohaselt delegeerinud. Ühiskomiteel on samuti õigus anda soovitusi, sealhulgas juhul, kui see õigus on talle delegeeritud vastavalt artikli 40.1 lõikele 7. Ühiskomitee võtab oma otsused vastu ja annab soovitused vastastikusel kokkuleppel ning vastavalt oma kodukorrale. Delegeeritud ülesannete täitmisel võtab ühiskomitee oma otsused vastu ja annab soovitusi vastavalt ühisnõukogu kodukorrale. Otsused on lepinguosaliste suhtes siduvad ning lepinguosalised võtavad nende otsuste rakendamiseks kõik vajalikud meetmed. Soovitused ei ole siduvad.

7. Kui ühiskomitee teeb otsuseid kaubanduskoosseisus, kohaldatakse lisaks käesolevale artiklile artiklit 8.6.

Artikkel 40.3

Allkomiteed ja muud organid

1. Käesolevaga luuakse arengu- ja rahvusvahelise koostöö allkomitee, kes koordineerib ja jälgib koostöötegevuse elluviimist lepingu II osas osutatud valdkondades.

2. Käesoleva lepingu III osaga seotud allkomiteed moodustatakse artikli 8.8 kohaselt.

3. Ühisnõukogu või ühiskomitee võib vastu võtta otsuse täiendava allkomitee või muu organi moodustamise kohta. Ühisnõukogu või ühiskomitee võib määrata allkomiteele või muule käesoleva lõike alusel moodustatud organile ülesandeid, mis kuuluvad nende pädevusse ja mis aitavad neil täita oma vastavaid ülesandeid ning tegeleda konkreetsete ülesannete või teemadega. Ühisnõukogu või ühiskomitee võib muuta käesoleva lõike kohaselt moodustatud mis tahes allkomiteele või organile määratud ülesandeid või saata nad laiali.

4. Allkomiteed ja muud organid koosnevad lepinguosaliste esindajatest ning nende kaasesimeheks on kummagi lepinguosalise esindaja.

5. Kui käesolevas lepingus ei ole sätestatud teisiti või kui lepinguosalised ei ole kokku leppinud teisiti, tulevad allkomiteed kokku ühe aasta jooksul alates nende moodustamisest ning seejärel kummagi lepinguosalise või ühisnõukogu või ühiskomitee taotlusel asjakohasel tasandil. Allkomiteed võivad ka omal algatusel kokku tulla, kui nende kodukorrast ei tulene teisiti. Allkomiteede koosolekud toimuvad füüsiliselt või tehnoloogiliste abivahendite kaudu vastavalt allkomiteede kodukorrale. Füüsiliselt toimuvad koosolekud peetakse vaheldumisi Brüsselis ja Santiagos.

6. Kui käesolevas lepingus ei ole sätestatud teisiti, annavad allkomiteed ja muud organid oma tegevusest ühiskomiteele aru korrapäraselt ja ühiskomitee taotlusel.

7. Asjaolu, et allkomiteed või muud organid arutavad küsimust, ei takista ühisnõukogul või ühiskomiteel ka ise sellega tegelemast.

8. Ühisnõukogu või ühiskomitee võib kehtestada allkomiteede ja muude organite kodukorra, kui ta peab seda asjakohaseks. Kui ühisnõukogu või ühiskomitee sellist kodukorda ei kehtesta, kohaldatakse ühiskomitee kodukorda *mutatis mutandis*.

9. Allkomiteed ja muud organid võivad anda soovitusi vastavalt oma kodukorrale. Allkomiteed ja muud organid annavad soovitusi vastastikusel kokkuleppel. Allkomiteede ja muude organite soovitused ei ole siduvad.

10. Artikli 8.8 lõike 1 kohaselt moodustatud teenuste ja investeeringute allkomitee võib võtta vastu otsuseid, et teha järeldusi vastavalt artiklile 17.39. Artikli 8.8 lõike 1 kohaselt moodustatud finantsteenuste allkomitee võib võtta vastu otsuseid, et teha järeldusi vastavalt artiklile 25.20. Kõnealused allkomiteed võtavad sellised otsused vastu vastastikusel kokkuleppel. Sellised otsused on lepinguosalistele siduvad.

Artikkel 40.4

Parlamentaarne ühiskomitee

1. Käesolevaga moodustatakse parlamentaarne ühiskomitee. See koosneb Euroopa Parlamendi ja Tšiili kongressi liikmetest.

2. Parlamentaarne ühiskomitee kehtestab ise oma kodukorra.

3. Parlamentaarne ühiskomitee on foorum, milles raames kohtutakse ja vahetatakse arvamusi ning edendatakse tihedamaid suhteid. Selle kohtumine toimub kaks korda aastas.

4. Parlamentaarset ühiskomiteed teavitatakse ühisnõukogu otsustest ja soovitustest.

5. Parlamentaarne ühiskomitee võib esitada ühisnõukogule käesoleva lepingu rakendamise kohta soovitusi.

Artikkel 40.5

Kodanikuühiskonna osalemine

Kumbki lepinguosaline edendab kodanikuühiskonna osalemist käesoleva lepingu rakendamises, eelkõige suhtluse kaudu artiklis 40.6 osutatud sisekonsultatsioonirühma ja artiklis 40.7 osutatud kodanikuühiskonna foorumiga.

Artikkel 40.6

Sisekonsultatsioonirühmad

1. Kumbki lepinguosaline loob või määrab sisekonsultatsioonirühma kahe aasta jooksul alates käesoleva lepingu jõustumisest. Igas sisekonsultatsioonirühmas peavad olema tasakaalustatult esindatud sõltumatud kodanikuühiskonna organisatsioonid, sealhulgas valitsusvälised organisatsioonid, ametiühingud ning ettevõtjate ja tööandjate organisatsioonid. Selleks kehtestab kumbki lepinguosaline oma ametisse nimetamisereeglid, et määrata kindlaks vastava sisekonsultatsioonirühma koosseis, pakkudes juurdepääsuvõimalusi eri sektorite osalejatele. Iga sisekonsultatsioonirühma koosseisu uuendatakse korrapäraste ajavahemike järel kooskõlas käesoleva lõike kohaselt kehtestatud ametisse nimetamise reeglitega.

2. Kumbki lepinguosaline kohtub vähemalt kord aastas oma sisekonsultatsioonirühmaga, et arutada käesoleva lepingu rakendamist. Kumbki lepinguosaline võib arvesse võtta oma vastava sisekonsultatsioonirühma esitatud seisukohti või soovitusi.

3. Et suurendada üldsuse teadlikkust oma vastavast sisekonsultatsioonirühmast, avaldab kumbki lepinguosaline oma vastavas sisekonsultatsioonirühmas osalevate organisatsioonide nimekirja ja selle kontaktandmed.

4. Lepinguosalised edendavad asjakohaste vahendite abil sisekonsultatsioonirühmade vahelist suhtlust.

Artikkel 40.7

Kodanikuühiskonna foorum

1. Lepinguosalised edendavad kodanikuühiskonna foorumi regulaarset korraldamist, et pidada dialoogi käesoleva lepingu rakendamise üle.

2. Lepinguosalised kutsuvad kodanikuühiskonna foorumi koosolekud kokku vastastikusel kokkuleppel. Kodanikuühiskonna foorumi koosoleku kokkukutsumisel kutsub kumbki lepinguosaline osalema oma territooriumil asutatud sõltumatuid kodanikuühiskonna organisatsioone, sealhulgas artiklis 40.6 osutatud vastava sisekonsultatsioonirühma liikmeid. Kumbki lepinguosaline edendab tasakaalustatud esindatust, mis võimaldab osaleda valitsusvälistel organisatsioonidel, ametiühingutel ning ettevõtjate ja tööandjate organisatsioonidel. Iga organisatsioon kannab ise kulud, mis on seotud tema osalemisega kodanikuühiskonna foorumil.

3. Vajaduse korral osalevad ühisnõukogus või ühiskomitees osalevate lepinguosaliste esindajad kodanikuühiskonna foorumi koosolekutel. Lepinguosalised avaldavad ühiselt või eraldi kodanikuühiskonna foorumil tehtud ametlikud avaldused.

41. PEATÜKK

ÜLD- JA LÕPPSÄTTED

Artikkel 41.1

Lepinguosaliste määratlus

Käesolevas lepingus kasutatakse järgmisi mõisteid:

a) „Lepinguosaline“ –

i) Euroopa Liit või selle liikmesriigid või Euroopa Liit ja selle liikmesriigid nende vastavate pädevusvaldkondade kohaselt (edaspidi „ELi pool“) või

ii) Tšiili; ning

b) „Lepinguosalised“ – ELi pool ja Tšiili

Artikkel 41.2

Territoriaalne kohaldamisala

1. Käesolevat lepingut kohaldatakse:

a) ELi poole puhul nende territooriumide suhtes, kus kohaldatakse Euroopa Liidu lepingut ja Euroopa Liidu toimimise lepingut, neis lepingutes sätestatud tingimustel ning

b) Tšiili puhul tema suveräänsete õiguste alla kuuluva maa-, mere- ja õhuruumi ning majandusvööndi ja mandrilava suhtes, kus ta teostab suveräänseid õigusi ja jurisdiktsiooni kooskõlas rahvusvahelise õiguse ([145]) ja Tšiili õigusega ([146]).

Käesolevas lepingus sisalduvaid viiteid territooriumile käsitatakse kooskõlas käesoleva lõikega, kui ei ole sõnaselgelt sätestatud teisiti.

2. Mis puutub sätetesse, milles käsitletakse kaupade tariifset kohtlemist, sealhulgas päritolureegleid ja sellise kohtlemise ajutist peatamist, siis kohaldatakse käesolevat lepingut ka Euroopa Liidu tolliterritooriumi nende piirkondade suhtes, nagu on määratletud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 952/2013 ([147]) artiklis 4, mis ei ole hõlmatud käesoleva artikli lõike 1 punktiga a.

([145]) Suurema selguse huvides olgu märgitud, et rahvusvaheline õigus hõlmab eelkõige Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni mereõiguse konventsiooni, mis sõlmiti 10. detsembril 1982 Montego Bays.

([146]) Suurema selguse huvides olgu märgitud, et kui Tšiili õigus ja rahvusvaheline õigus on vastuolus, on ülimuslik viimati nimetatud õigus.

([147]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 9. oktoobri 2013. aasta määrus (EL) nr 952/2013, millega kehtestatakse liidu tolliseadustik (ELT L 269, 10.10.2013, lk 1).

Artikkel 41.3

Kohustuste täitmine

1. Kumbki lepinguosaline võtab käesolevast lepingust tulenevate kohustuste täitmiseks nõutavad üld- või erimeetmed.

2. Kui lepinguosaline leiab, et teine lepinguosaline on jätnud mõne käesoleva lepingu III osast tuleneva kohustuse täitmata, kohaldatakse kõnealuses osas ette nähtud erimehhanisme.

3. Kui kumbki lepinguosaline leiab, et teine lepinguosaline on jätnud artikli 1.2 lõikes 2 või artikli 2.2 lõikes 1 oluliste osadena kirjeldatud kohustused täitmata, võib ta võtta asjakohased meetmed. Käesoleva lõike kohaldamisel võivad „asjakohased meetmed" hõlmata käesoleva lepingu osalist või täielikku peatamist.

4. Kui lepinguosaline leiab, et teine lepinguosaline ei ole täitnud mõnda käesolevast lepingust tulenevat kohustust, välja arvatud need, mis kuuluvad käesoleva artikli lõigete 2 ja 3 kohaldamisalasse, teatab ta sellest teisele lepinguosalisele. Lepinguosalised peavad ühisnõukogu egiidi all konsultatsioone, et jõuda mõlemat lepinguosalist rahuldava lahenduseni. Ühisnõukogu püüab võimalikult kiiresti leida vastastikku rahuldava lahenduse. Kui ühisnõukogu ei suuda 60 päeva jooksul alates teatamisest leida vastastikku rahuldavat lahendust, võib teate esitanud lepinguosaline võtta asjakohased meetmed. Käesoleva lõike kohaldamisel võivad asjakohased meetmed hõlmata üksnes käesoleva osa I, II ja IV osa peatamist.

5. Käesoleva artikli lõigetes 3 ja 4 osutatud asjakohaste meetmete võtmisel järgitakse igati rahvusvahelist õigust ning need meetmed peavad olema proportsionaalsed käesolevast lepingust tulenevate kohustuste täitmata jätmisega. Eelistada tuleb selliseid meetmeid, mis häirivad käesoleva lepingu toimimist kõige vähem.

Artikkel 41.4

Julgeolekuerandid

1. Ühtegi käesoleva lepingu sätet ei tõlgendata nii:

a) nagu kohustaks see lepinguosalist esitama teavet või pakkuma juurdepääsu teabele, mille avalikustamine kahjustaks tema hinnangul tema olulisi julgeolekuhuve; või

b) nagu takistaks see lepinguosalist võtmast meetmeid, mida ta peab vajalikuks selleks, et kaitsta oma olulisi julgeolekuhuve:

   i) seoses relvade, laskemoona ja sõjavarustuse tootmise või nendega kauplemisega ning muude kaupade ja materjalide, teenuste ja tehnoloogiaga seotud kauplemise ja tehingutega ning majandustegevusega, mille otsene või kaudne eesmärk on relvajõudude varustamine;

   ii) seoses lõhustuvate ja ühinevate tuumamaterjalidega või ainetega, millest neid saadakse; või

   iii) sõja ajal või muudes rahvusvaheliste suhete kriisiolukordades; või

c) nagu takistaks see lepinguosalist võtmast meetmeid, et täita ÜRO põhikirjast tulenevaid kohustusi rahvusvahelise rahu ja julgeoleku säilitamiseks.

2. Lepinguosaline teavitab ühiskomiteed võimalikult suures ulatuses meetmetest, mida ta võtab lõike 1 punktide b ja c alusel, ning nende meetmete lõpetamisest.

Artikkel 41.5

Jõustumine ja ajutine kohaldamine

1. Käesolev leping jõustub selle kolmanda kuu esimesel päeval, mis järgneb kuupäevale, mil lepinguosalised esitavad teineteisele viimase teate käesoleva lepingu jõustumiseks vajalike riigisiseste menetluste lõpuleviimise kohta.

2. Olenemata lõikest 1 võivad lepinguosalised käesolevat lepingut kas täies ulatuses või osaliselt ajutiselt kohaldada kooskõlas oma riigisiseste menetlustega.

3. Ajutine kohaldamine algab sellele kuupäevale järgneva teise kuu esimesel päeval, mil lepinguosalised teatavad teineteisele selleks vajalike riigisiseste menetluste lõpuleviimisest, mis hõlmab ka Tšiili kinnitust oma nõusoleku kohta ajutiselt kohaldada käesoleva lepingu osi, mille kohta on teinud ettepaneku ELi pool.

4. Kumbki lepinguosaline võib teisele lepinguosalisele kirjalikult teatada oma kavatsusest lõpetada käesoleva lepingu ajutine kohaldamine. Ajutine kohaldamine lõpeb sellele teatamisele järgneva teise kuu esimesel päeval.

5. Käesoleva lepingu ajutise kohaldamise ajal võivad ühisnõukogu ja muud käesoleva lepinguga moodustatud organid täita oma ülesandeid seoses ajutise kohaldamise raamesse kuuluvate sätetega. Kõik nende ülesannete täitmisel vastu võetud otsused kaotavad kehtivuse kuupäevast, mil käesoleva lepingu ajutine kohaldamine lõpetatakse vastavalt lõikele 4. Enne seda kuupäeva nõuetekohaselt täidetud otsuste varasemat toimet see ei mõjuta.

6. Kui vastavalt lõigetele 2 ja 3 kohaldatakse mõnda käesoleva lepingu sätet ajutiselt kuni käesoleva lepingu jõustumiseni, käsitatakse kõiki selles sättes esinevaid viiteid käesoleva lepingu jõustumiskuupäevale viitena kuupäevale, mil lepinguosalised kohaldavad seda sätet vastavalt lõikele 3.

7. Käesoleva artikli kohased teated saadetakse ELi poole puhul Euroopa Liidu Nõukogu peasekretärile ja Tšiili puhul välisministeeriumile.

Artikkel 41.6

Muudatused

1. Lepinguosalised võivad kirjalikult kokku leppida käesoleva lepingu muutmises. Muudatused jõustuvad kooskõlas artikli 41.5 sätetega *mutatis mutandis*.

2. Olenemata käesoleva artikli lõikest 1 võib ühisnõukogu võtta vastu otsuseid lepingu muutmiseks juhtudel, millele on osutatud artikli 8.5 lõike 1 punktis a ja artikli 41.9 lõikes 5.

Artikkel 41.7

Muud kokkulepped

1. Assotsieerimisleping, sealhulgas selle institutsioonilise raamistiku alusel tehtud otsused, kaotab käesoleva lepingu jõustumisel kehtivuse ning asendatakse käesoleva lepinguga.

2. Kaubanduse vaheleping kaotab käesoleva lepingu jõustumisel kehtivuse ning asendatakse käesoleva lepinguga.

3. Kõigis muudes lepinguosalistevahelistes lepingutes ja kokkulepetes olevaid viiteid assotsieerimislepingule, sealhulgas selle institutsioonilise raamistiku alusel tehtud otsustele, või kaubandust käsitlevale vahelepingule käsitatakse viidetena käesolevale lepingule.

4. Lepinguosalised võivad käesolevat lepingut täiendada, sõlmides erilepinguid koostöövaldkonnas, mis kuulub käesoleva lepingu II osa kohaldamisalasse. Sellised erilepingud moodustavad käesoleva lepinguga reguleeritavate üldiste kahepoolsete suhete lahutamatu osa ja nende suhtes kohaldatakse ühist institutsioonilist raamistikku.

5. Kehtivaid kahepoolseid lepinguid, mis käsitlevad käesoleva lepingu II osa kohaldamisalasse kuuluvaid konkreetseid koostöövaldkondi, peetakse käesoleva lepinguga reguleeritavate üldiste kahepoolsete suhete lahutamatuks osaks ja nende suhtes kohaldatakse ühist institutsioonilist raamistikku.

6. Käesoleva lepingu III osa kohaldamisalasse kuuluvad olemasolevad lepingud kaotavad kehtivuse käesoleva lepingu jõustumisel.

7. Käesoleva lepingu jõustumisel loetakse kõik kaubanduse vahelepinguga moodustatud kaubandusnõukogu poolt vastu võetud soovitused ja otsused käesoleva lepingu artikliga 40.1 moodustatud ühisnõukogu poolt vastuvõetuks. Kõik kaubanduse vahelepinguga moodustatud kaubanduskomitee poolt vastu võetud soovitused ja otsused loetakse käesoleva lepingu artikliga 40.2 moodustatud ühiskomitee poolt vastuvõetuks.

8. Olenemata käesoleva artikli lõikest 2:

a) kaubanduse vahelepingu artikli 20.5 kohaselt vastu võetud ajutisi kaitsemeetmeid, mis kehtivad käesoleva lepingu jõustumise kuupäeval, kohaldatakse kuni nende loomuliku aegumiseni;

b) kaubanduse vahelepingu 5. peatüki C jao kohaselt vastu võetud kahepoolseid kaitsemeetmeid, mis kehtivad käesoleva lepingu jõustumise kuupäeval, kohaldatakse kuni nende loomuliku aegumiseni;

c) kaubanduse vahelepingu artikli 26.22 lõike 1 või artikli 31.5 kohaselt juba algatatud vaidluste lahendamise menetlused jätkuvad alates käesoleva lepingu jõustumise kuupäevast kuni nende lõpuleviimiseni; ning

d) kaubanduse vahelepingu artikli 26.22 lõike 1 või artikli 31.5 kohaselt algatatud vaidluste lahendamise menetluse siduv tulemus jääb lepinguosalistele siduvaks ka pärast käesoleva lepingu jõustumise kuupäeva.

9. Lepinguosalised ei saa algatada käesoleva lepingu alusel vaidluste lahendamise menetlusi küsimustes, mille kohta on koostatud kaubanduse vahelepingu 26. või 31. peatüki kohane vahekohtu lõpparuanne.

10. Kaubanduse vahelepingu alusel juba täielikult või osaliselt möödunud üleminekuperioode võetakse arvesse käesoleva lepingu samaväärsete sätetega ette nähtud üleminekuperioodide arvutamisel. Selliseid käesoleva lepingu kohaseid üleminekuperioode arvestatakse alates kaubanduse vahelepingu jõustumise kuupäevast.

11. Kaubanduse vahelepingu alusel juba täielikult või osaliselt möödunud menetlustähtaegu võetakse arvesse käesoleva lepingu samaväärsete sätetega ette nähtud menetlustähtaegade arvutamisel.

12. Assotsieerimislepingu V lisas esitatud veinikaubanduse leping (edaspidi „veinileping“) ning assotsieerimislepingu VI lisas esitatud piiritusjookide ja aromatiseeritud jookidega kauplemise leping (edaspidi „piiritusjookide leping“) ([148]) koos kõikide liidetega inkorporeeritakse käesolevasse lepingusse ning muudetakse *mutatis mutandis* selle osaks:

a) veinilepingus ja piiritusjookide lepingus sisalduvaid viiteid assotsieerimislepingu IV osas sätestatud vaidluste lahendamisele ning assotsieerimislepingu XVI lisas osutatud tegevusjuhendile käsitatakse vastavalt viidetena käesoleva lepingu 38. peatükis sätestatud vaidluste lahendamisele ja 38-B lisas sätestatud tegevusjuhendile;

b) veinilepingus ja piiritusjookide lepingus sisalduvaid viiteid ühendusele käsitatakse viidetena ELi poolele;

c) veinilepingus ja piiritusjookide lepingus sisalduvaid viiteid assotsieerimislepinguga moodustatud assotsieerimiskomiteele käsitatakse viidetena käesoleva lepingu artikliga 40.2 moodustatud ühiskomiteele selle kaubanduskoosseisus;

d) veinilepingus ja piiritusjookide lepingus sisalduvaid viiteid assotsieerimislepingu IV lisale käsitatakse viidetena käesoleva lepingu 13. peatükile;

e) suurema selguse huvides peavad veinilepingu artikli 30 alusel moodustatud ühiskomitee ja piiritusjookide lepingu artikli 17 alusel moodustatud ühiskomitee jääma ametisse ning jätkama veinilepingu artiklis 29 ja piiritusjookide lepingu artiklis 16 osutatud ülesannete täitmist;

f) suurema selguse huvides kohaldatakse käesoleva lepingu artikli 41.11 lõiget 2 veinilepingu ja piiritusjookide lepingu suhtes ning

([148]) Suurema selguse huvides on veinilepingu ja piiritusjookide lepingu allkirjastamise kuupäev ja jõustumise kuupäev samad kui assotsieerimislepingu allkirjastamise kuupäev ja jõustumise kuupäev.

g) käesolevasse lepingusse inkorporeeritud veinileping ja piiritusjookide leping hõlmavad kõiki kaubanduse vahelepingusse inkorporeeritud veinilepingu ja piiritusjookide lepingu muudatusi.

13. Kõik assotsieerimislepingu institutsioonilise raamistiku alusel tehtud otsused veinilepingu või piiritusjookide lepingu kohta, mis on jõus käesoleva lepingu jõustumisel, loetakse käesoleva lepingu artikliga 40.2 moodustatud ühiskomitee poolt selle kaubanduskoosseisus vastuvõetuks.

14. Lepinguosalised võivad muuta inkorporeeritud veinilepingu ja piiritusjookide lepingu liiteid kirjavahetuse teel. ([149])

Artikkel 41.8

Lisad, liited, protokollid, märkused ja joonealused märkused

Käesoleva lepingu lisad, liited, protokollid, märkused ja joonealused märkused on selle lepingu lahutamatu osa.

Artikkel 41.9

Uute riikide ühinemine Euroopa Liiduga

1. ELi pool teavitab Tšiilit igast kolmanda riigi esitatud taotlusest Euroopa Liiduga ühinemiseks.

2. ELi pool teatab Tšiilile uue liikmesriigi Euroopa Liiduga ühinemise lepingu (edaspidi „ühinemisleping“) allakirjutamise ja jõustumise kuupäeva.

3. Uus liikmesriik ühineb käesoleva lepinguga ühisnõukogu otsustatud tingimuste kohaselt. Ühinemine jõustub alates uue liikmesriigi Euroopa Liiduga ühinemise päevast.

4. Olenemata käesoleva lepingu III osa käesoleva artikli lõikest 3 kohaldatakse käesolevat lepingut uue liikmesriigi ja Tšiili vahel alates kuupäevast, mil see uus liikmesriik Euroopa Liiduga ühineb.

5. Et hõlbustada käesoleva artikli lõike 4 rakendamist, uurib ühiskomitee alates ühinemislepingu allakirjutamise kuupäevast vastavalt artikli 8.6 lõike 1 punktile f seda, kuidas uue liikmesriigi ühinemine Euroopa Liiduga käesolevat lepingut mõjutab. Ühisnõukogu võtab vastu otsuse käesoleva lepingu lisade vajalike muudatuste ja muude vajalike kohanduste, sealhulgas üleminekumeetmete kohta. Kõik käesoleva lõike kohaselt vastu võetud ühisnõukogu otsused jõustuvad kuupäeval, mil kõnealune uus liikmesriik Euroopa Liiduga ühineb.

Artikkel 41.10

Eraõigus

1. Ühtegi käesoleva lepingu sätet ei tõlgendata nii, nagu saaks sellega isikutele otse anda muid õigusi või määrata muid kohustusi kui need õigused ja kohustused, mis on lepinguosalistele antud rahvusvahelise õiguse alusel, ega viisil, mis võimaldab käesolevale lepingule tugineda otse lepinguosalise õigussüsteemis.

2. Lepinguosaline ei näe selle lepinguosalise õiguse kohaselt ette nõudeõigust teise lepinguosalise vastu põhjusel, et teise lepinguosalise meede on vastuolus käesoleva lepinguga.

Artikkel 41.11

Viited õigusnormidele ja muudele lepingutele

1. Kui ei ole sätestatud teisiti, siis kõiki käesolevas lepingus sisalduvaid viiteid lepinguosalise õigusnormidele tuleb tõlgendada nii, et need hõlmavad nende õigusnormide mis tahes muudatusi.

([149]) Suurema selguse huvides olgu märgitud, et Tšiili rakendab inkorporeeritud veinilepingu või piiritusjookide lepingu kõiki muudatusi *acuerdos de ejecución* (täidesaatvad lepingud) kaudu kooskõlas Tšiili õigusega.

2. Kui käesolevas lepingus ei ole sätestatud teisiti, siis osutamisel rahvusvahelistele lepingutele või kui rahvusvaheline leping on täielikult või osaliselt käesolevasse lepingusse inkorporeeritud, hõlmavad need lepingud või neile järgnevad lepingud ka kõiki asjaomastes lepingutes tehtud muudatusi, mis jõustuvad mõlema lepinguosalise suhtes käesoleva lepingu allakirjutamise kuupäeval või pärast seda.

3. Kui lõikes 2 osutatud muudatuste või järgnevate lepingute tõttu tõusetub käesoleva lepingu rakendamisel või kohaldamisel küsimus, võivad lepinguosalised vajaduse korral ühe lepinguosalise taotlusel omavahel konsulteerida, et leida küsimusele mõlemat lepinguosalist rahuldav lahendus.

Artikkel 41.12

Kestus

Käesolev leping kehtib tähtajatult.

Artikkel 41.13

Lepingu lõpetamine

Olenemata artiklist 41.12 võib kumbki lepinguosaline teatada teisele lepinguosalisele oma kavatsusest käesolev leping lõpetada. Kõnealune teade saadetakse ELi poole puhul Euroopa Liidu Nõukogu peasekretariaadile ja Tšiili puhul välisministeeriumile. Lõpetamine jõustub kuue kuu möödumisel nimetatud teate kuupäevast.

Artikkel 41.14

Autentsed tekstid

Käesolev leping on koostatud kahes eksemplaris bulgaaria, eesti, hispaania, hollandi, horvaadi, inglise, iiri, itaalia, kreeka, leedu, läti, malta, poola, portugali, prantsuse, rootsi, rumeenia, saksa, slovaki, sloveeni, soome, taani, tšehhi ja ungari keeles, kusjuures kõik tekstid on võrdselt autentsed.

SELLE KINNITUSEKS on täievolilised esindajad käesolevale lepingule alla kirjutanud.

Съставено в Брюксел на тринадесети декември две хиляди двадесет и трета година.

Hecho en Bruselas, el trece de diciembre de dos mil veintitrés.

V Bruselu dne třináctého prosince dva tisíce dvacet tři.

Udfærdiget i Bruxelles den trettende december to tusind og treogtyve.

Geschehen zu Brüssel am dreizehnten Dezember zweitausenddreiundzwanzig.

Kahe tuhande kahekümne kolmanda aasta detsembrikuu kolmeteistkümnendal päeval Brüsselis.

Έγινε στις Βρυξέλλες, στις δέκα τρεις Δεκεμβρίου δύο χιλιάδες είκοσι τρία.

Done at Brussels on the thirteenth day of December in the year two thousand and twenty three.

Fait à Bruxelles, le treize décembre deux mille vingt-trois.

Arna dhéanamh sa Bhruiséil, an tríú lá déag de mhí na Nollag sa bhliain dhá mhíle fiche a trí.

Sastavljeno u Bruxellesu trinaestog prosinca godine dvije tisuće dvadeset treće.

Fatto a Bruxelles, addì tredici dicembre duemilaventitré.

Briselē, divi tūkstoši divdesmit trešā gada trīspadsmitajā decembrī.

Priimta du tūkstančiai dvidešimt trečių metų gruodžio tryliktą dieną Briuselyje.

Kelt Brüsszelben, a kétezer-huszonharmadik év december havának tizenharmadik napján.

Magħmul fi Brussell, fit-tlettax-il jum ta' Diċembru fis-sena elfejn u tlieta u għoxrin.

Gedaan te Brussel, dertien december tweeduizend drieëntwintig.

Sporządzono w Brukseli dnia trzynastego grudnia roku dwa tysiące dwudziestego trzeciego.

Feito em Bruxelas, em treze de dezembro de dois mil e vinte e três.

Întocmit la Bruxelles la treisprezece decembrie două mii douăzeci și trei.

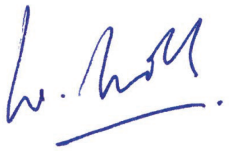
V Bruseli trinásteho decembra dvetisícdvadsaťtri.

V Bruslju, trinajstega decembra dva tisoč triindvajset.

Tehty Brysselissä kolmantenatoista päivänä joulukuuta vuonna kaksituhattakaksikymmentäkolme.

Som skedde i Bryssel den trettonde december år tjugohundratjugotre.

Voor het Koninkrijk België
Pour le Royaume de Belgique
Für das Königreich Belgien

Deze handtekening verbindt eveneens de Vlaamse Gemeenschap, de Franse Gemeenschap, de Duitstalige Gemeenschap, het Vlaamse Gewest, het Waalse Gewest en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

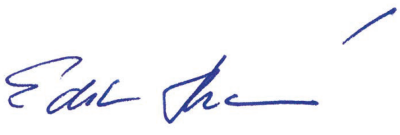
Cette signature engage également la Communauté française, la Communauté flamande, la Communauté germanophone, la Région wallonne, la Région flamande et la Région de Bruxelles-Capitale.

Diese Unterschrift bindet zugleich die Deutschsprachige Gemeinschaft, die Flämische Gemeinschaft, die Französische Gemeinschaft, die Wallonische Region, die Flämische Region und die Region Brüssel-Hauptstadt.

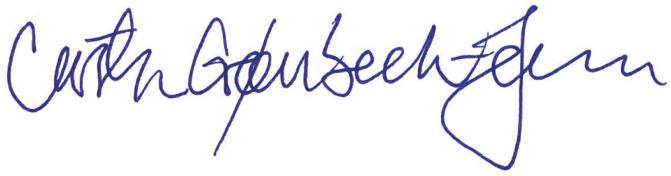
За Република България

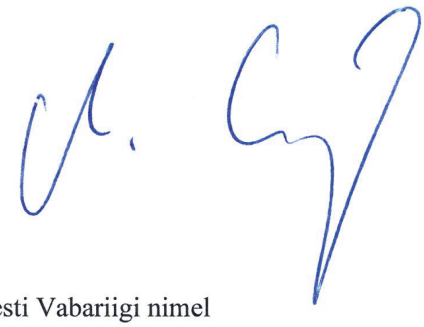
Za Českou republiku

For Kongeriget Danmark

Für die Bundesrepublik Deutschland

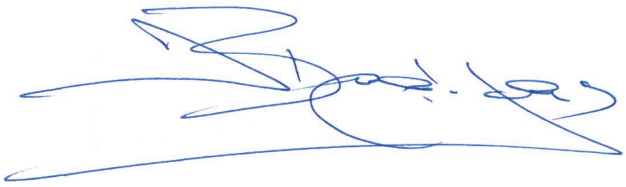
Eesti Vabariigi nimel

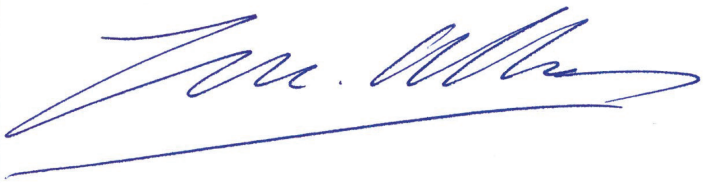
Thar ceann na hÉireann
For Ireland

Για την Ελληνική Δημοκρατία

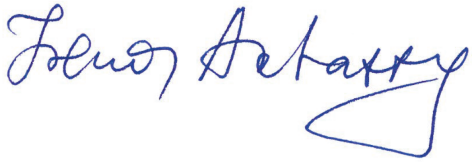
Por el Reino de España

Pour la République française

Za Republiku Hrvatsku

Per la Repubblica italiana

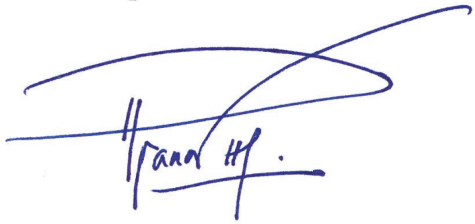
Για την Κυπριακή Δημοκρατία

Latvijas Republikas vārdā –

Lietuvos Respublikos vardu

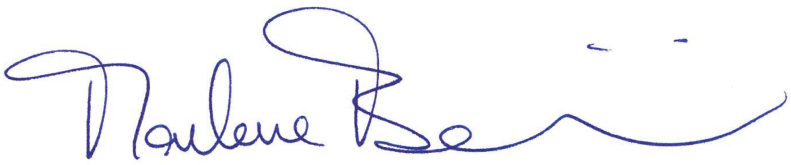
Pour le Grand-Duché de Luxembourg

Magyarország részéről

Għar-Repubblika ta' Malta

Voor het Koninkrijk der Nederlanden

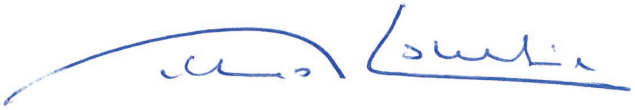
Für die Republik Österreich

W imieniu Rzeczypospolitej Polskiej

Pela República Portuguesa

Pentru România

Za Republiko Slovenijo

Za Slovenskú republiku

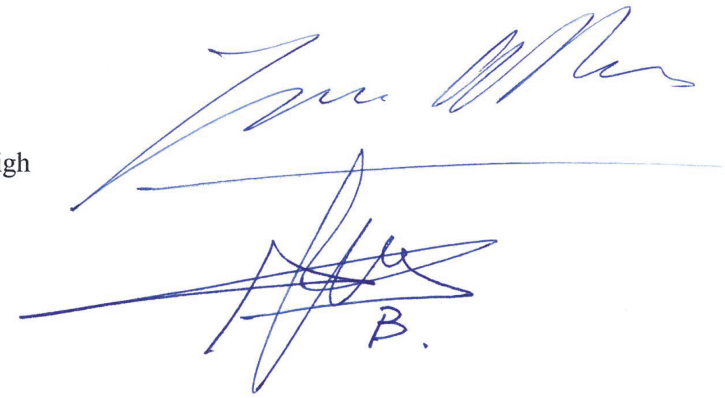
Suomen tasavallan puolesta
För Republiken Finland

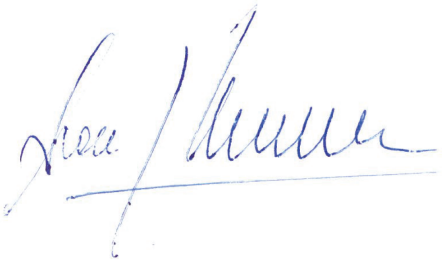
För Konungariket Sverige

За Европейския съюз
Por la Unión Europea
Za Evropskou unii
For Den Europæiske Union
Für die Europäische Union
Euroopa Liidu nimel
Για την Ευρωπαϊκή Ένωση
For the European Union
Pour l'Union européenne
Thar ceann an Aontais Eorpaigh
Za Europsku uniju
Per l'Unione europea
Eiropas Savienības vārdā –
Europos Sąjungos vardu
Az Európai Unió részéről
Għall-Unjoni Ewropea
Voor de Europese Unie
W imieniu Unii Europejskiej
Pela União Europeia
Pentru Uniunea Europeană
Za Európsku úniu
Za Evropsko unijo
Euroopan unionin puolesta
För Europeiska unionen

Por la República de Chile

9. LISA

TOLLITARIIFIDE KAOTAMISE AJAKAVAD

A JAGU

ÜLDSÄTTED

1. Käesolevas lisas tähendab „aasta 0“ ajavahemikku, mis algab käesoleva lepingu jõustumise kuupäeval ja lõppeb sama kalendriaasta 31. detsembril. „Aasta 1“ algab lepingu jõustumise kuupäevale järgneva aasta 1. jaanuaril ja iga järgmine vähendamine jõustub iga järgmise aasta 1. jaanuaril.

2. Käesolevas lisas viidatakse ühelt poolt Euroopa Ühenduse ja selle liikmesriikide ning teiselt poolt Tšiili Vabariigi vahelisele assotsieerimislepingule, millele on alla kirjutatud 18. novembril 2002 Brüsselis ja mida on viimati muudetud kõnealuse lepingu kolmanda lisaprotokolliga, millele on alla kirjutatud 29. juunil 2017 Brüsselis, kui „2002. aasta assotsieerimislepingule“.

3. Käesolevas lisas lepinguosalise tariifitabelis loetlemata päritolustaatusega kaupade suhtes kohaldatakse kõnealusele lepinguosalisele importimise korral jätkuvalt tollimaksuvaba režiimi, nagu on kokku lepitud 2002. aasta assotsieerimislepingu raames.- Tšiilist pärit Euroopa Liitu imporditavate kaupade puhul puudutab see kaupu, mis kuuluvad harmoneeritud süsteemi (mida on muudetud 1. jaanuaril 2017) gruppidesse 5, 6, 9, 14, 25–28, 30, 31, 32, 34, 36, 37 ja 39–97, või rubriike 2901–2904, 2906–2942, 3301, 3303–3307, 3501, 3503, 3504, 3506, 3507, 3801–3808, 3810–3823, 3825 ja 3826. Euroopa Liidust pärit Tšiilisse imporditavate kaupade puhul puudutab see kaupu, mis kuuluvad harmoneeritud süsteemi (mida on muudetud 1. jaanuaril 2017) gruppidesse 1, 2, 5–9, 13, 14, 18, 20, 22 ja 24–97.

4. Käesolevas lisas kumbagi lepinguosalise tariifitabelis loetletud teise lepinguosalise päritolustaatusega kaupade suhtes kohaldatakse tollimaksude vähendamise või kaotamise korral vastavalt artiklile 9.5 järgmisi üleminekukategooriaid:

a) lepinguosalise tollitariifide kaotamise ajakava üleminekukategooria 0 alla kuuluvad päritolustaatusega kaubad muutuvad tollimaksuvabaks alates käesoleva lepingu jõustumise kuupäevast;

b) lepinguosalise tollitariifide kaotamise ajakava üleminekukategooria 3 alla kuuluvate päritolustaatusega kaupade tollimaksud kaotatakse nelja võrdse iga-aastase etapi käigus alates käesoleva lepingu jõustumise kuupäevast ning sellised kaubad muutuvad tollimaksuvabaks alates kolmanda jõustumisjärgse aasta 1. jaanuarist;

c) lepinguosalise tollitariifide kaotamise ajakava üleminekukategooria 5 alla kuuluvate päritolustaatusega kaupade tollimaksud kaotatakse kuue võrdse iga-aastase etapi käigus alates käesoleva lepingu jõustumise kuupäevast ning sellised kaubad muutuvad tollimaksuvabaks alates viienda jõustumisjärgse aasta 1. jaanuarist;

d) lepinguosalise tollitariifide kaotamise ajakava üleminekukategooria 7 alla kuuluvate päritolustaatusega kaupade tollimaksud kaotatakse kaheksa võrdse iga-aastase etapi käigus alates käesoleva lepingu jõustumise kuupäevast ning sellised kaubad muutuvad tollimaksuvabaks alates seitsemenda jõustumisjärgse aasta 1. jaanuarist;

e) Liites 9-2 „Tšiili tollitariifide kaotamise ajakava“ üleminekukategooria 7* alla kuuluvate päritolustaatusega kaupade tollimaksud kaotatakse kolme võrdse iga-aastase etapi käigus alates viienda jõustumisjärgse aasta 1. jaanuarist ning sellised kaubad muutuvad tollimaksuvabaks alates seitsemenda jõustumisjärgse aasta 1. jaanuarist;

f) Liites 9-1 „ELi poole tollitariifide kaotamise ajakava“ üleminekukategooria 0+EP alla kuuluvate päritolustaatusega kaupade väärtuselise tollimaksu komponent kaotatakse alates käesoleva lepingu jõustumise kuupäevast; tollitariifide kaotamist kohaldatakse ainult väärtuselise tollimaksu suhtes; päritolustaatusega kaupade koguseline tollimaks säilitatakse olukorras, kus impordihind langeb allapoole piiril kehtivat hinda;

g) lepinguosalise tollitariifide kaotamise ajakava üleminekukategooria E alla kuuluvate päritolustaatusega kaupade tollimakse ei kaotata.

5. Baasmäär, mida kasutatakse kaubaartikli vahepealse etapi tollimaksumäära kindlaksmääramiseks, on 1. jaanuaril 2018 kohaldatud enamsoodustusrežiimi tollimaksumäär või 2002. aasta assotsieerimislepingus sätestatud soodustollimaks, olenevalt sellest, kumb on madalam.

6. Selleks et kaotada tollimaksud vastavalt artiklile 9.5, ümardatakse vahepealsed tollimaksumäärad allapoole vähemalt lähima kümnendikuni protsendipunktist või juhul, kui tollimaksu väljendatakse rahaühikutes, vähemalt lähima kümnendikuni lepinguosalise ametlikust rahaühikust.

7. Kui kaubaartiklid on märgitud lepinguosalise tollitariifide kaotamise ajakavas märkega „TRQ“, kohaldatakse üleminekukategooriat B jaos täpsustatud tariifikvoodist väljapoole jäävate kaupade impordi suhtes.

8. Käesolev lisa põhineb harmoneeritud süsteemil, mida on muudetud 1. jaanuaril 2017.

B JAGU

TARIIFIKVOODID

Käesoleva lisa kohaselt määratud tariifikvoodi haldamiseks aastal 0 arvutavad lepinguosalised asjaomase tariifikvoodi mahu selliselt, et lahutavad proportsionaalse kvoodimahu, mis vastab ajavahemikule 1. jaanuari ja käesoleva lepingu jõustumise kuupäeva vahel ([1]).

Lepinguosaline, kes avab vastavalt käesolevas lisas osutatule tariifikvoodid teisele lepinguosalisele, haldab kõnealuseid tariifikvoote läbipaistval, objektiivsel ja mittediskrimineerival viisil kooskõlas oma õigusaktidega. Tariifikvoodid avav lepinguosaline teeb üldsusele õigeaegselt ja pidevalt kättesaadavaks kogu asjakohase teabe kvoodi haldamise, sealhulgas kasutada jäänud koguse ja nõuete vastavuse kriteeriumide kohta.

Tšiili haldab käesolevas lisas sätestatud tariifikvoote põhimõttel „kes ees, see mees“.

ELi pool haldab käesolevas lisas sätestatud tariifikvoote põhimõttel „kes ees, see mees“ või impordi- ja ekspordilitsentside süsteemi alusel kooskõlas oma õigusaktidega.

ALAJAGU 1

TŠIILI TARIIFIKVOODID

1. TRQ-Cheese

a) Liites 9-2 „Tšiili tollitariifide kaotamise ajakava“ kategooriasse „TRQ-Cheese“ kuuluvad ja käesoleva punkti alapunktis c loetletud päritolustaatusega kaubad järgmistes aastastes üldkogustes on alates käesoleva lepingu jõustumise kuupäevast tollimaksuvabad ([2]).

Aasta	Aastane üldkogus (tonni)
0	2 850
1	2 925
2	3 000
3	3 075
4	3 150
5	3 225
6	3 300

b) Kui käesolev leping jõustub 2024. aastal või hiljem, suurendatakse alapunktis a esitatud aastaseid üldkoguseid 75 tonni võrra iga täiskalendriaasta kohta, mis möödub 1. jaanuari 2021. aasta ja lepingu jõustumise aasta 1. jaanuari vahelisel ajal ([3]).

([1]) Suurema selguse huvides olgu märgitud, et aastal 0 kasutada olev kogus arvutatakse, korrutades aastale 0 vastava koguse (käesolevas lisas sätestatu kohaselt) murdarvuga, mille lugeja on aasta 0 järelejäänud päevade arv, ja mille nimetaja on aastale 0 vastava kalendriaasta päevade koguarv (kas 365 või 366).

([2]) See tariifikvoot asendab 2002. aasta assotsieerimislepingu II lisa 1. jao punktis 1 sätestatud tariifikvooti 1 500 tonni (algne kogus).

([3]) Suurema selguse huvides olgu märgitud, et selle sätte eesmärk on kajastada kuni käesoleva 2002. aasta assotsieerimislepingus sätestatud aastase koguse suurenemist.

c) Käesolevat punkti kohaldatakse järgmiste tariifiartiklite all klassifitseeritud päritolustaatusega kaupade suhtes: 0406 10 10, 0406 10 20, 0406 10 30, 0406 10 90, 0406 20 00, 0406 30 00, 0406 40 00, 0406 90 10, 0406 90 20, 0406 90 30, 0406 90 40 ja 0406 90 90.

d) Selle tariifikvoodi kohaldamine lõpetatakse pärast seda, kui tollimaksud on kaotatud kooskõlas liitega 9-2 „Tšiili tollitariifide kaotamise ajakava".

2. TRQ-Fisheries products

a) Liites 9-2 „Tšiili tollitariifide kaotamise ajakava" kategooriasse „TRQ-Fish" kuuluvad ja käesoleva punkti alapunktis b loetletud päritolustaatusega kaubad on alates käesoleva lepingu jõustumise kuupäevast aastatel 0–2 tollimaksuvabad aastases üldkoguses 5 000 tonni (toote mass) ([4]).

b) Käesolevat punkti kohaldatakse järgmiste tariifiartiklite all klassifitseeritud päritolustaatusega kaupade suhtes: 0302 54 11, 0302 54 12, 0302 54 13, 0302 54 14, 0302 54 15, 0302 54 16, 0302 54 19 ja 0302 59 19.

c) Selle tariifikvoodi kohaldamine lõpetatakse pärast seda, kui tollimaksud on kaotatud kooskõlas liitega 9-2 „Tšiili tollitariifide kaotamise ajakava".

ALAJAGU 2

ELI POOLE TARIIFIKVOODID

1. TRQ-Bovine meat

a) Liites 9-1 „ELi poole tollitariifide kaotamise ajakava" kategooriasse „TRQ-BF" kuuluvad ja käesoleva punkti alapunktis c loetletud päritolustaatusega kaubad on alates käesoleva lepingu jõustumise kuupäevast tollimaksuvabad aastases üldkoguses 4 800 tonni (toote mass) ([5]).

b) Kui käesolev leping jõustub 2022. aastal või hiljem, suurendatakse alapunktis a esitatud aastaseid üldkoguseid 100 tonni võrra iga täiskalendriaasta kohta, mis möödub 1. jaanuari 2021. aasta ja lepingu jõustumise aasta 1. jaanuari vahelisel ajal ([6]).

c) Käesolevat punkti kohaldatakse järgmiste tariifiartiklite all klassifitseeritud päritolustaatusega kaupade suhtes: 0201 10 00, 0201 20 20, 0201 20 30, 0201 20 50, 0201 20 90, 0201 30 00, 0202 10 00, 0202 20 10, 0202 20 30, 0202 20 50, 0202 20 90, 0202 30 10, 0202 30 50, 0202 30 90, 0206 10 95, 0206 29 91, 0210 20 10, 0210 20 90, 0210 99 51, 1602 50 10 ja 1602 90 61.

2. TRQ-Pig meat

a) Liites 9-1 „ELi poole tollitariifide kaotamise ajakava" kategooriasse „TRQ-PK" kuuluvad ja käesoleva punkti alapunktis c loetletud päritolustaatusega kaubad on alates käesoleva lepingu jõustumise kuupäevast tollimaksuvabad aastases üldkoguses 19 800 tonni (toote mass) ([7]).

b) Kui käesolev leping jõustub 2022. aastal või hiljem, suurendatakse alapunktis a esitatud aastaseid üldkoguseid 350 tonni võrra iga täiskalendriaasta kohta, mis möödub 1. jaanuari 2021. aasta ja lepingu jõustumise aasta 1. jaanuari vahelisel ajal ([8]).

c) Käesolevat punkti kohaldatakse järgmiste tariifiartiklite all klassifitseeritud päritolustaatusega kaupade suhtes: 0203 11 10, 0203 12 11, 0203 12 19, 0203 19 11, 0203 19 13, 0203 19 15, 0203 19 55, 0203 19 59, 0203 21 10, 0203 22 11, 0203 22 19, 0203 29 11, 0203 29 13, 0203 29 15, 0203 29 55, 0203 29 59, 1601 00 91, 1601 00 99, 1602 41 10, 1602 42 10, 1602 49 11, 1602 49 13, 1602 49 15, 1602 49 19, 1602 49 30, 1602 49 50 ja 1602 90 51.

([4]) See tariifikvoot asendab 2002. aasta assotsieerimislepingu II lisa 1. jao punkti 3 alapunktis a sätestatud tariifikvooti 5 000 tonni (algne kogus).

([5]) See tariifikvoot asendab 2002. aasta assotsieerimislepingu I lisa 1. jao punkti 1 alapunktis a sätestatud tariifikvooti 1 000 tonni (algne kogus). Käesoleva lepingu jõustumise kuupäeval kaotatakse 2002. aasta assotsieerimislepingu I lisa 1. jao punktis 1 sätestatud algse koguse suurenemine 10 % aastas.

([6]) Suurema selguse huvides olgu märgitud, et selle sätte eesmärk on kajastada kuni käesoleva 2002. aasta assotsieerimislepingus sätestatud aastase koguse suurenemist.

([7]) See tariifikvoot asendab vastavalt 2002. aasta assotsieerimislepingu I lisa 1. jao punkti 1 alapunktides b ja e sätestatud tariifikvooti 3 500 tonni (algne kogus) ja pärast Horvaatia Euroopa Liiduga ühinemist lisatud 1 000 tonni. Käesoleva lepingu jõustumise kuupäeval kaotatakse 2002. aasta assotsieerimislepingu I lisa 1. jao punktis 1 sätestatud algse koguse suurenemine 10 % aastas.

([8]) Suurema selguse huvides olgu märgitud, et selle sätte eesmärk on kajastada kuni käesoleva 2002. aasta assotsieerimislepingus sätestatud aastase koguse suurenemist.

3. TRQ-Sheep meat

a) Liites 9-1 „ELi poole tollitariifide kaotamise ajakava“ kategooriasse „TRQ-SP“ kuuluvad ja käesoleva punkti alapunktis c loetletud päritolustaatusega kaubad on alates käesoleva lepingu jõustumise kuupäevast tollimaksuvabad aastases üldkoguses 9 600 tonni (toote mass) ([9]).

b) Kui käesolev leping jõustub 2022. aastal või hiljem, suurendatakse alapunktis a esitatud aastaseid üldkoguseid 200 tonni võrra iga täiskalendriaasta kohta, mis möödub 1. jaanuari 2021. aasta ja lepingu jõustumise aasta 1. jaanuari vahelisel ajal ([10]).

c) Käesolevat punkti kohaldatakse tariifirubriigis 0204 klassifitseeritud päritolustaatusega kaupade suhtes.

4. TRQ-Poultry meat

a) Liites 9-1 „ELi poole tollitariifide kaotamise ajakava“ kategooriasse „TRQ-PY“ kuuluvad ja käesoleva punkti alapunktis c loetletud päritolustaatusega kaubad järgmistes aastastes üldkogustes on alates käesoleva lepingu jõustumise kuupäevast tollimaksuvabad ([11]).

Aasta	Aastane üldkogus (tonnides, toote mass)
0–2	29 300
3 ja iga järgmine aasta	38 300

b) Kui käesolev leping jõustub 2022. aastal või hiljem, suurendatakse alapunktis a esitatud aastaseid üldkoguseid 725 tonni võrra iga täiskalendriaasta kohta, mis möödub 1. jaanuari 2021. aasta ja lepingu jõustumise aasta 1. jaanuari vahelisel ajal ([12]).

c) Käesolevat punkti kohaldatakse järgmiste tariifiartiklite all klassifitseeritud päritolustaatusega kaupade suhtes: 0207 11 10, 0207 11 30, 0207 11 90, 0207 12 10, 0207 12 90, 0207 13 10, 0207 13 20, 0207 13 30, 0207 13 40, 0207 13 50, 0207 13 60, 0207 13 70, 0207 13 99, 0207 14 10, 0207 14 20, 0207 14 30, 0207 14 40, 0207 14 50, 0207 14 60, 0207 14 70, 0207 14 99, 0207 24 10, 0207 24 90, 0207 25 10, 0207 25 90, 0207 26 10, 0207 26 20, 0207 26 30, 0207 26 40, 0207 26 50, 0207 26 60, 0207 26 70, 0207 26 80, 0207 26 99, 0207 27 10, 0207 27 20, 0207 27 30, 0207 27 40, 0207 27 50, 0207 27 60, 0207 27 70, 0207 27 80, 0207 27 99, 0207 41 20, 0207 41 30, 0207 41 80, 0207 42 30, 0207 42 80, 0207 44 10, 0207 44 21, 0207 44 31, 0207 44 41, 0207 44 51, 0207 44 61, 0207 44 71, 0207 44 81, 0207 44 99, 0207 45 10, 0207 45 21, 0207 45 31, 0207 45 41, 0207 45 51, 0207 45 61, 0207 45 71, 0207 45 81, 0207 45 99, 0207 51 10, 0207 51 90, 0207 52 10, 0207 52 90, 0207 54 10, 0207 54 21, 0207 54 31, 0207 54 41, 0207 54 51, 0207 54 61, 0207 54 71, 0207 54 81, 0207 54 99, 0207 55 10, 0207 55 21, 0207 55 31, 0207 55 41, 0207 55 51, 0207 55 61, 0207 55 71, 0207 55 81, 0207 55 99, 0207 60 05, 0207 60 10, 0207 60 21, 0207 60 31, 0207 60 41, 0207 60 51, 0207 60 61, 0207 60 81, 0207 60 99, 1602 32 11 ja 1602 39 21.

5. TRQ-Fish

a) Liites 9-1 „ELi poole tollitariifide kaotamise ajakava“ kategooriasse „TRQ-Fish“ kuuluvad ja käesoleva punkti alapunktis b loetletud päritolustaatusega kaubad on alates käesoleva lepingu jõustumise kuupäevast tollimaksuvabad aastases üldkoguses 250 tonni ([13]).

([9]) See tariifikvoot asendab 2002. aasta assotsieerimislepingu I lisa 1. jao punkti 1 alapunktis c sätestatud tariifikvooti 2 000 tonni (algne kogus). Käesoleva lepingu jõustumise kuupäeval kaotatakse 2002. aasta assotsieerimislepingu I lisa 1. jao punktis 1 sätestatud algse koguse suurenemine 10 % aastas.

([10]) Suurema selguse huvides olgu märgitud, et selle sätte eesmärk on kajastada kuni käesoleva 2002. aasta assotsieerimislepingus sätestatud aastase koguse suurenemist.

([11]) See tariifikvoot asendab 2002. aasta assotsieerimislepingu I lisa 1. jao punkti 1 alapunktis d sätestatud tariifikvooti 7 250 tonni (algne kogus). Käesoleva lepingu jõustumise kuupäeval kaotatakse 2002. aasta assotsieerimislepingu I lisa 1. jao punktis 1 sätestatud algse koguse suurenemine 10 % aastas.

([12]) Suurema selguse huvides olgu märgitud, et selle sätte eesmärk on kajastada kuni käesoleva 2002. aasta assotsieerimislepingus sätestatud aastase koguse suurenemist.

([13]) See tariifikvoot asendab 2002. aasta assotsieerimislepingu I lisa 1. jao punktis 5 sätestatud tariifikvooti 150 tonni.

b) Käesolevat punkti kohaldatakse järgmiste tariifiartiklite all klassifitseeritud päritolustaatusega kaupade suhtes: 1604 14 21, 1604 14 26, 1604 14 28, 1604 14 31, 1604 14 36, 1604 14 38, 1604 14 41, 1604 14 46, 1604 14 48, 1604 19 31, 1604 19 39 ja 1604 20 70.

6. TRQ-Eggs and egg products

a) Liites 9-1 „ELi poole tollitariifide kaotamise ajakava“ kategooriasse „TRQ-EG“ kuuluvad ja käesoleva punkti alapunktis b loetletud päritolustaatusega kaubad on alates käesoleva lepingu jõustumise kuupäevast tollimaksuvabad aastases üldkoguses 500 tonni (koorega muna ekvivalent).

b) Käesolevat punkti kohaldatakse järgmiste tariifiartiklite all klassifitseeritud päritolustaatusega kaupade suhtes: 0407 11 00, 0407 19 11, 0407 19 19, 0407 21 00, 0407 29 10, 0407 90 10, 0408 11 80, 0408 19 81, 0408 19 89, 0408 91 80, 0408 99 80, 3502 11 90 ja 3502 19 90.

7. TRQ-Garlic

a) Liites 9-1 „ELi poole tollitariifide kaotamise ajakava“ kategooriasse „TRQ-GC“ kuuluvad ja käesoleva punkti alapunktis b loetletud päritolustaatusega kaubad on alates käesoleva lepingu jõustumise kuupäevast tollimaksuvabad aastases üldkoguses 2 000 tonni ([14]).

b) Seda punkti kohaldatakse tariifiartiklis 0703 20 00 klassifitseeritud päritolustaatusega kaupade suhtes.

8. TRQ-Starch and starch derivatives

a) Liites 9-1 „ELi poole tollitariifide kaotamise ajakava“ kategooriasse „TRQ-SH“ kuuluvad ja käesoleva punkti alapunktis b loetletud päritolustaatusega kaubad on alates käesoleva lepingu jõustumise kuupäevast tollimaksuvabad aastases üldkoguses 300 tonni.

b) Käesolevat punkti kohaldatakse järgmiste tariifiartiklite all klassifitseeritud päritolustaatusega kaupade suhtes: 1108 11 00, 1108 12 00, 1108 13 00, 1108 14 00, 1108 19 10, 1108 19 90, 1109 00 00, 2905 43 00, 2905 44 11, 2905 44 19, 2905 44 91, 2905 44 99, 3505 10 10, 3505 10 90, 3824 60 11, 3824 60 19, 3824 60 91 ja 3824 60 99.

9. TRQ-Olive oil

a) Liites 9-1 „ELi poole tollitariifide kaotamise ajakava“ kategooriasse „TRQ-OL“ kuuluvad ja käesoleva punkti alapunktis b loetletud päritolustaatusega kaubad on alates käesoleva lepingu jõustumise kuupäevast tollimaksuvabad aastases üldkoguses 11 000 tonni.

b) Käesolevat punkti kohaldatakse järgmiste tariifiartiklite all klassifitseeritud päritolustaatusega kaupade suhtes: 1509 10 10, 1509 10 20, 1509 10 80, 1509 90 00, 1510 00 10 ja 1510 00 90.

10. TRQ-High sugar content products

a) Liites 9-1 „ELi poole tollitariifide kaotamise ajakava“ kategooriasse „TRQ-SR“ kuuluvad ja käesoleva punkti alapunktis b loetletud päritolustaatusega kaubad on alates käesoleva lepingu jõustumise kuupäevast tollimaksuvabad aastases üldkoguses 1 000 tonni.

b) Käesolevat punkti kohaldatakse järgmiste tariifiartiklite all klassifitseeritud päritolustaatusega kaupade suhtes: 1702 30 10, 1702 30 50, 1702 30 90, 1702 40 10, 1702 40 90, 1702 50 00, 1702 60 10, 1702 60 80, 1702 60 95, 1702 90 30, 1704 90 99, 1806 10 30, 1806 10 90, 1806 20 95, 1901 90 95, 1901 90 99, 2006 00 31, 2006 00 38, 2007 91 10, 2101 12 98, 2101 20 98, ex 2106 90 98 ja 3302 10 29.

Aastatel 0–6 kohaldatakse käesolevat punkti ka järgmiste tariifiartiklite all klassifitseeritud päritolustaatusega kaupade suhtes: 1702 90 50, 1702 90 71, 1702 90 75, 1702 90 79, 1702 90 80, 1702 90 95, 2106 90 30, 2106 90 55 ja 2106 90 59.

([14]) See tariifikvoot asendab vastavalt 2002. aasta assotsieerimislepingu I lisa 1. jao punkti 2 alapunktis b sätestatud tariifikvooti 500 tonni (algne kogus) ja 30 tonni (algne kogus, mis lisati pärast Tšehhi Vabariigi, Eesti Vabariigi, Küprose Vabariigi, Läti Vabariigi, Leedu Vabariigi, Ungari Vabariigi, Malta Vabariigi, Poola Vabariigi, Sloveenia Vabariigi ja Slovaki Vabariigi ühinemist Euroopa Liiduga). Käesoleva lepingu jõustumise kuupäeval kaotatakse 2002. aasta assotsieerimislepingu I lisa punktis 2 sätestatud algse koguse suurenemine 5 % aastas.

11. TRQ-Processed cereals

a) Liites 9-1 „ELi poole tollitariifide kaotamise ajakava“ kategooriasse „TRQ-PC“ kuuluvad ja käesoleva punkti alapunktis c loetletud päritolustaatusega kaubad järgmistes aastastes üldkogustes on alates käesoleva lepingu jõustumise kuupäevast tollimaksuvabad ([15]).

Aasta	Aastane üldkogus (tonni)
0	1 900
1	1 950
2	2 000

b) Kui käesolev leping jõustub 2022. aastal või hiljem, suurendatakse alapunktis a esitatud aastast üldkogust 50 tonni võrra iga täiskalendriaasta kohta, mis möödub 1. jaanuari 2021. aasta ja lepingu jõustumise aasta 1. jaanuari vahelisel ajal ([16]).

c) Käesolevat punkti kohaldatakse tariifirubriigis 1104 klassifitseeritud päritolustaatusega kaupade suhtes.

d) Selle tariifikvoodi kohaldamine lõpetatakse pärast seda, kui tollimaksud on kaotatud kooskõlas liitega 9-1 „ELi poole tollitariifide kaotamise ajakava“.

12. TRQ-Sugar confectionery

a) Liites 9-1 „ELi poole tollitariifide kaotamise ajakava“ kategooriasse „TRQ-SRa“ kuuluvad ja käesoleva punkti alapunktis b loetletud päritolustaatusega kaubad järgmistes aastastes üldkogustes on alates käesoleva lepingu jõustumise kuupäevast tollimaksuvabad ([17]).

Aasta	Aastane üldkogus (tonni)
0–2	400

b) Käesolevat punkti kohaldatakse järgmiste tariifiartiklite all klassifitseeritud päritolustaatusega kaupade suhtes: 1704 10 10, 1704 10 90, 1704 90 10, 1704 90 30, 1704 90 51, 1704 90 55, 1704 90 61, 1704 90 65, 1704 90 71, 1704 90 75 ja 1704 90 81.

c) Selle tariifikvoodi kohaldamine lõpetatakse pärast seda, kui tollimaksud on kaotatud kooskõlas liitega 9-1 „ELi poole tollitariifide kaotamise ajakava“.

13. TRQ-Chocolate

a) Liites 9-1 „ELi poole tollitariifide kaotamise ajakava“ kategooriasse „TRQ-SRb“ kuuluvad ja käesoleva punkti alapunktis b loetletud päritolustaatusega kaubad järgmistes aastastes üldkogustes on alates käesoleva lepingu jõustumise kuupäevast tollimaksuvabad ([18]).

Aasta	Aastane üldkogus (tonni)
0–2	400

b) Käesolevat punkti kohaldatakse järgmiste tariifiartiklite all klassifitseeritud päritolustaatusega kaupade suhtes: 1806 20 10, 1806 20 30, 1806 20 50, 1806 20 70, 1806 20 80, 1806 31 00, 1806 32 10, 1806 32 90, 1806 90 11, 1806 90 19, 1806 90 31, 1806 90 39, 1806 90 50, 1806 90 60, 1806 90 70 ja 1806 90 90.

c) Selle tariifikvoodi kohaldamine lõpetatakse pärast seda, kui tollimaksud on kaotatud kooskõlas liitega 9-1 „ELi poole tollitariifide kaotamise ajakava“.

([15]) See tariifikvoot asendab 2002. aasta assotsieerimislepingu I lisa 1. jao punkti 2 alapunktis c sätestatud tariifikvooti 1 000 tonni (algne kogus).
([16]) Suurema selguse huvides olgu märgitud, et selle sätte eesmärk on kajastada kuni käesoleva 2002. aasta assotsieerimislepingus sätestatud aastase koguse suurenemist.
([17]) See tariifikvoot asendab 2002. aasta assotsieerimislepingu I lisa 1. jao punkti 3 alapunktis a sätestatud tariifikvooti 400 tonni.
([18]) See tariifikvoot asendab 2002. aasta assotsieerimislepingu I lisa 1. jao punkti 3 alapunktis b sätestatud tariifikvooti 400 tonni.

14. TRQ-Sweet biscuits and waffles

a) ELi poole tollitariifide kaotamise ajakavas kategooriasse „TRQ-BS“ kuuluvad ja alapunktis b loetletud päritolustaatusega kaubad järgmistes aastastes üldkogustes on alates käesoleva lepingu jõustumise kuupäevast tollimaksuvabad ([19]).

Aasta	Aastane üldkogus (tonni)
0–2	500

b) Käesolevat punkti kohaldatakse järgmiste tariifiartiklite all klassifitseeritud päritolustaatusega kaupade suhtes: 1905 31 11, 1905 31 19, 1905 31 30, 1905 31 91, 1905 31 99, 1905 32 05, 1905 32 11, 1905 32 19, 1905 32 91, 1905 32 99 ja 1905 90 45.

c) Selle tariifikvoodi kohaldamine lõpetatakse pärast seda, kui tollimaksud on kaotatud kooskõlas liitega 9-1 „ELi poole tollitariifide kaotamise ajakava“.

15. TRQ-Prepared mushrooms

a) Liites 9-1 „ELi poole tollitariifide kaotamise ajakava“ kategooriasse „TRQ-MS“ kuuluvad ja käesoleva punkti alapunktis c loetletud päritolustaatusega kaubad järgmistes aastastes üldkogustes on alates käesoleva lepingu jõustumise kuupäevast tollimaksuvabad ([20]).

Aasta	Aastane üldkogus (tonni)
0	950
1	975
2	1 000
3	1 025
4	1 050
5	1 075
6	1 100

b) Kui käesolev leping jõustub 2022. aastal või hiljem, suurendatakse alapunktis a esitatud aastaseid üldkoguseid 25 tonni võrra iga täiskalendriaasta kohta, mis möödub 1. jaanuari 2021. aasta ja lepingu jõustumise aasta 1. jaanuari vahelisel ajal ([21]).

c) Seda punkti kohaldatakse tariifiartiklites 2003 10 20 ja 2003 10 30 klassifitseeritud päritolustaatusega kaupade suhtes.

d) Selle tariifikvoodi kohaldamine lõpetatakse pärast seda, kui tollimaksud on kaotatud kooskõlas liitega 9-1 „ELi poole tollitariifide kaotamise ajakava“.

16. TRQ-Sweet corn

a) Liites 9-1 „ELi poole tollitariifide kaotamise ajakava“ kategooriasse „TRQ-SC“ kuuluvad ja käesoleva punkti alapunktis b loetletud päritolustaatusega kaubad on alates käesoleva lepingu jõustumise kuupäevast tollimaksuvabad aastases üldkoguses 800 tonni.

b) Käesolevat punkti kohaldatakse järgmiste tariifiartiklite all klassifitseeritud päritolustaatusega kaupade suhtes: 2001 90 30, 2004 90 10 ja 2005 80 00.

([19]) See tariifikvoot asendab 2002. aasta assotsieerimislepingu I lisa 1. jao punkti 3 alapunktis c sätestatud tariifikvooti 500 tonni.
([20]) See tariifikvoot asendab 2002. aasta assotsieerimislepingu I lisa 1. jao punkti 2 alapunktis d sätestatud tariifikvooti 500 tonni (algne kogus).
([21]) Suurema selguse huvides olgu märgitud, et selle sätte eesmärk on kajastada kuni käesoleva 2002. aasta assotsieerimislepingus sätestatud aastase koguse suurenemist.

17. TRQ-Apple juice

a) Liites 9-1 „ELi poole tollitariifide kaotamise ajakava“ kategooriasse „TRQ-AJ“ kuuluvad ja käesoleva punkti alapunktis b loetletud päritolustaatusega kaubad on alates käesoleva lepingu jõustumise kuupäevast tollimaksuvabad aastases üldkoguses 2 000 tonni.

b) Käesolevat punkti kohaldatakse järgmiste tariifiartiklite all klassifitseeritud päritolustaatusega kaupade suhtes: 2009 79 11 ja 2009 79 91.

18. TRQ-Fruit preparations

a) Liites 9-1 „ELi poole tollitariifide kaotamise ajakava“ kategooriasse „TRQ-FP“ kuuluvad ja käesoleva punkti alapunktis b loetletud päritolustaatusega kaubad on alates käesoleva lepingu jõustumise kuupäevast tollimaksuvabad aastases üldkoguses 10 000 tonni.

b) Käesolevat punkti kohaldatakse järgmiste tariifiartiklite all klassifitseeritud päritolustaatusega kaupade suhtes: 2007 10 10, 2007 91 30, 2007 99 20, ex 2007 99 31, ex 2007 99 33, ex 2007 99 39, 2008 30 19 ja 2008 40 19.

19. TRQ-Ethanol

a) Liites 9-1 „ELi poole tollitariifide kaotamise ajakava“ kategooriasse „TRQ-EL“ kuuluvad ja käesoleva punkti alapunktis b loetletud päritolustaatusega kaubad on alates käesoleva lepingu jõustumise kuupäevast tollimaksuvabad aastases üldkoguses 2 000 tonni.

b) Käesolevat punkti kohaldatakse järgmiste tariifiartiklite all klassifitseeritud päritolustaatusega kaupade suhtes: 2207 10 00 ja 2207 20 00.

20. TRQ-Rum

a) Liites 9-1 „ELi poole tollitariifide kaotamise ajakava“ kategooriasse „TRQ-RM“ kuuluvad ja käesoleva punkti alapunktis b loetletud päritolustaatusega kaubad on alates käesoleva lepingu jõustumise kuupäevast tollimaksuvabad aastases üldkoguses 500 hektoliitrit (puhta alkoholi ekvivalent).

b) Käesolevat punkti kohaldatakse järgmiste tariifiartiklite all klassifitseeritud päritolustaatusega kaupade suhtes: 2208 40 11, 2208 40 39, 2208 40 51 ja 2208 40 99.

21. Punktis 6 sätestatud tariifikvoodi puhul kasutatakse toote massi ümberarvestamiseks koorega muna ekvivalendiks järgmisi teisendustegureid:

Tariifirida	Tariifirea kirjeldus (üksnes näitlikustamiseks)	Teisendustegur
0407 11 00	Kodulindude viljastatud munad inkubeerimiseks	100 %
0407 19 11	Kodukalkunite või koduhanede viljastatud munad inkubeerimiseks	100 %
0407 19 19	Viljastatud kodulinnumunad inkubeerimiseks (v.a kalkuni-, hane- ja kanamunad)	100 %
0407 21 00	Värsked kodulindude munad, koorega (v.a viljastatud munad inkubeerimiseks)	100 %
0407 29 10	Värsked kodulindude munad, koorega (v.a kanamunad ja viljastatud munad inkubeerimiseks)	100 %
0407 90 10	Kodulindude munad, koorega, konserveeritud või kuumtöödeldud	100 %
0408 11 80	Inimtoiduks kõlblikud kuivatatud munakollased, suhkru- või muu magusainelisandiga või ilma	246 %

Tariifirida	Tariifirea kirjeldus (üksnes näitlikustamiseks)	Teisendustegur
0408 19 81	Inimtoiduks kõlblikud vedelad munakollased, suhkru- või muu magusainelisandiga või ilma	116 %
0408 19 89	Inimtoiduks kõlblikud munakollased (v.a vedelad), külmutatud või muul viisil töödeldud, suhkru- või muu magusainelisandiga või ilma (v.a kuivatatud)	116 %
0408 91 80	Kuivatatud linnumunad, kooreta, suhkru- või muu magusainelisandiga või ilma, inimtoiduks kõlblikud, (v.a munakollased)	452 %
0408 99 80	Linnumunad, kooreta, värsked, vees või aurus keedetud, vormitud, külmutatud või muul viisil töödeldud, suhkru- või muu magusainelisandiga või ilma, inimtoiduks kõlblikud (v.a kuivatatud munad ja munakollased)	116 %
3502 11 90	Kuivatatud ovoalbumiin (näiteks tahvlid, soomused, helbed, pulber), inimtoiduks kõlblik	856 %
3502 19 90	Ovoalbumiin, inimtoiduks kõlblik (v.a kuivatatud (näiteks tahvlid, helbed, kristallid, pulber))	116 %

Liide 9-1

ELi POOLE TARIIFITABEL

Märkus 1 Käesolevas loetelus loetletud tooted on kindlaks määratud CN-koodidega vastavalt komisjoni rakendusmäärusele (EL) 2020/1577 ([1]).

Märkus 2 Tšiilist pärit ELi poolde imporditud kaupade puhul, mis on klassifitseeritud sellisesse tariifiartiklisse, mille puhul kommentaaris viidatakse käesolevale märkusele, kohaldatakse jätkuvalt tollimaksuvaba režiimi, nagu on kokku lepitud 2002. aasta assotsieerimislepingu raames.

Märkus 3 Piiril kehtiva hinna süsteem on sätestatud rakendusmääruse (EL) 2020/1577 I lisas esitatud kombineeritud nomenklatuuri 2. lisas.

([1]) Komisjoni 21. septembri 2020. aasta rakendusmäärus (EL) 2020/1577, millega muudetakse tariifi- ja statistikanomenklatuuri ning ühist tollitariifistikku käsitleva nõukogu määruse (EMÜ) nr 2658/87 I lisa (ELT L 361, 30.10.2020, lk 1).

Tariifiartikkel (CN 2021)	Kirjeldus (vt märkus 1)	Baasmäär	Ülemineku-kategooria	Märkused
0101 21 00	-- tõupuhtad aretusloomad	0	0	Vt märkus 2
0101 29 10	--- tapaloomad	0	0	Vt märkus 2
0101 29 90	--- muu	0	0	Vt märkus 2
0101 30 00	- eeslid	0	0	Vt märkus 2
0101 90 00	- muu	0	0	Vt märkus 2
0102 21 10	--- mullikad (poegimata emasveised)	0	0	Vt märkus 2
0102 21 30	--- lehmad	0	0	Vt märkus 2
0102 21 90	--- muu	0	0	Vt märkus 2
0102 29 05	--- alamperekonnast *Bibos* või *Poephagus*	0	0	Vt märkus 2
0102 29 10	---- massiga kuni 80 kg	10,2 + 93,1 EUR/100 kg	7	
0102 29 21	----- tapaloomad	10,2 + 93,1 EUR/100 kg	7	
0102 29 29	----- muu	10,2 + 93,1 EUR/100 kg	7	
0102 29 41	----- tapaloomad	10,2 + 93,1 EUR/100 kg	7	
0102 29 49	----- muu	10,2 + 93,1 EUR/100 kg	7	
0102 29 51	------ tapaloomad	10,2 + 93,1 EUR/100 kg	7	
0102 29 59	------ muu	10,2 + 93,1 EUR/100 kg	7	

ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/2024/1759/oj

Tariifiartikkel (CN 2021)	Kirjeldus (vt märkus 1)	Baasmäär	Ülemineku-kategooria	Märkused
0102 29 61	------ tapaloomad	10,2 + 93,1 EUR/100 kg	7	
0102 29 69	------ muu	10,2 + 93,1 EUR/100 kg	7	
0102 29 91	------ tapaloomad	10,2 + 93,1 EUR/100 kg	7	
0102 29 99	------ muu	10,2 + 93,1 EUR/100 kg	7	
0102 31 00	-- tõupuhtad aretusloomad	0	0	Vt märkus 2
0102 39 10	--- koduveised	10,2 + 93,1 EUR/100 kg	7	
0102 39 90	--- muu	0	0	Vt märkus 2
0102 90 20	-- tõupuhtad aretusloomad	0	0	Vt märkus 2
0102 90 91	--- koduveised	10,2 + 93,1 EUR/100 kg	7	
0102 90 99	--- muu	0	0	Vt märkus 2
0103 10 00	- tõupuhtad aretusloomad	0	0	Vt märkus 2
0103 91 10	--- koduveised	41,2 EUR/100 kg	7	
0103 91 90	--- muu	0	0	Vt märkus 2
0103 92 11	---- emised, vähemalt ühe korra poeginud, massiga vähemalt 160 kg	35,1 EUR/100 kg	7	
0103 92 19	---- muu	41,2 EUR/100 kg	7	

Tariifiartikkel (CN 2021)	Kirjeldus (vt märkus 1)	Baasmäär	Ülemineku-kategooria	Märkused
0103 92 90	--- muu	0	0	Vt märkus 2
0104 10 10	-- tõupuhtad aretusloomad	0	0	Vt märkus 2
0104 10 30	--- lambatalled (kuni aasta vanused)	80,5 EUR/100 kg	7	
0104 10 80	--- muu	80,5 EUR/100 kg	7	
0104 20 10	-- tõupuhtad aretusloomad	0	0	Vt märkus 2
0104 20 90	-- muu	80,5 EUR/100 kg	7	
0105 11 11	---- munaliinid	52 EUR/1 000 p/st	7	
0105 11 19	---- muu	52 EUR/1 000 p/st	7	
0105 11 91	---- munaliinid	52 EUR/1 000 p/st	7	
0105 11 99	---- muu	52 EUR/1 000 p/st	7	
0105 12 00	-- kalkunid	152 EUR/1 000 p/st	7	
0105 13 00	-- pardid	52 EUR/1 000 p/st	7	
0105 14 00	-- haned	152 EUR/1 000 p/st	7	
0105 15 00	-- pärlkanad	52 EUR/1 000 p/st	7	
0105 94 00	-- liiki *Gallus domesticus* kuuluvad kanad ja kuked	20,9 EUR/100 kg	7	
0105 99 10	--- pardid	32,3 EUR/100 kg	7	

ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/2024/1759/oj

Tariifiartikkel (CN 2021)	Kirjeldus (vt märkus 1)	Baasmäär	Ülemineku-kategooria	Märkused
0105 99 20	--- haned	31,6 EUR/100 kg	7	
0105 99 30	--- kalkunid	23,8 EUR/100 kg	7	
0105 99 50	--- pärlkanad	34,5 EUR/100 kg	7	
0106 11 00	-- esikloomalised	0	0	Vt märkus 2
0106 12 00	-- vaalad, delfiinid ja pringlid (imetajad seltsist Cetacea); lamantiinid ja dugongid (imetajad seltsist Sirenia); hülged, merilõvid ja morsad (imetajad alamseltsist Pinnipedia)	0	0	Vt märkus 2
0106 13 00	-- kaamelid ja muud kaamellased (Camelidae)	0	0	Vt märkus 2
0106 14 10	--- koduküülikud	0	0	Vt märkus 2
0106 14 90	--- muu	0	0	Vt märkus 2
0106 19 00	-- muu	0	0	Vt märkus 2
0106 20 00	- roomajad (k.a maod ja kilpkonnad)	0	0	Vt märkus 2
0106 31 00	-- röövlinnud	0	0	Vt märkus 2
0106 32 00	-- papagoilised (kaasa arvatud papagoid, aarad ja kakaduud)	0	0	Vt märkus 2
0106 33 00	-- jaanalinnud; emud (*Dromaius novaehollandiae*)	0	0	Vt märkus 2
0106 39 10	--- tuvid	0	0	Vt märkus 2
0106 39 80	--- muu	0	0	Vt märkus 2

Tariifiartikkel (CN 2021)	Kirjeldus (vt märkus 1)	Baasmäär	Ülemineku-kategooria	Märkused
0106 41 00	-- mesilased	0	0	Vt märkus 2
0106 49 00	-- muu	0	0	Vt märkus 2
0106 90 00	- muu	0	0	Vt märkus 2
0201 10 00	- rümbad ja poolrümbad	12,8 + 176,8 EUR/100 kg	E	TRQ-BF
0201 20 20	-- komplekteeruvad ees- ja tagaveerandid	12,8 + 176,8 EUR/100 kg	E	TRQ-BF
0201 20 30	-- poolitamata või poolitatud eesveerandid	12,8 + 141,4 EUR/100 kg	E	TRQ-BF
0201 20 50	-- poolitamata või poolitatud tagaveerandid	12,8 + 212,2 EUR/100 kg	E	TRQ-BF
0201 20 90	-- muu	12,8 + 265,2 EUR/100 kg	E	TRQ-BF
0201 30 00	- kontideta	12,8 + 303,4 EUR/100 kg	E	TRQ-BF
0202 10 00	- rümbad ja poolrümbad	12,8 + 176,8 EUR/100 kg	E	TRQ-BF
0202 20 10	-- komplekteeruvad ees- ja tagaveerandid	12,8 + 176,8 EUR/100 kg	E	TRQ-BF
0202 20 30	-- poolitamata või poolitatud eesveerandid	12,8 + 141,4 EUR/100 kg	E	TRQ-BF
0202 20 50	-- poolitamata või poolitatud tagaveerandid	12,8 + 221,1 EUR/100 kg	E	TRQ-BF
0202 20 90	-- muu	12,8 + 265,3 EUR/100 kg	E	TRQ-BF
0202 30 10	-- kontideta eesveerandid, terved või tükeldatud kuni viieks tükiks, kusjuures iga eesveerand peab moodustama ühe ploki; komplekteeruvad ees- ja tagaveerandid moodustavad kaks plokki, millest üks on terve või kuni viieks tükiks lõigatud eesveerand, teine on tagaveerand ilma sisefileeta, ühes tükis	12,8 + 221,1 EUR/100 kg	E	TRQ-BF

ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/2024/1759/oj

Tariifiartikkel (CN 2021)	Kirjeldus (vt märkus 1)	Baasmäär	Ülemineku-kategooria	Märkused
0202 30 50	-- õlatükid, abaluuga turjatükid ja rinnatükid	12,8 + 221,1 EUR/100 kg	E	TRQ-BF
0202 30 90	-- muu	12,8 + 304,1 EUR/100 kg	E	TRQ-BF
0203 11 10	--- kodusea	53,6 EUR/100 kg	E	TRQ-PK
0203 11 90	--- muu	0	0	Vt märkus 2
0203 12 11	---- tagaosad ja nende jaotustükid	77,8 EUR/100 kg	E	TRQ-PK
0203 12 19	---- abatükid ja nende jaotustükid	60,1 EUR/100 kg	E	TRQ-PK
0203 12 90	--- muu	0	0	Vt märkus 2
0203 19 11	---- eesosad ja nende jaotustükid	60,1 EUR/100 kg	E	TRQ-PK
0203 19 13	---- seljatükid ja nende jaotustükid, kondiga	86,9 EUR/100 kg	E	TRQ-PK
0203 19 15	---- kõhutükid (läbikasvanud) ja nende jaotustükid	46,7 EUR/100 kg	E	TRQ-PK
0203 19 55	----- kontideta	86,9 EUR/100 kg	E	TRQ-PK
0203 19 59	----- muu	86,9 EUR/100 kg	E	TRQ-PK
0203 19 90	--- muu	0	0	Vt märkus 2
0203 21 10	--- kodusea	53,6 EUR/100 kg	E	TRQ-PK
0203 21 90	--- muu	0	0	Vt märkus 2
0203 22 11	---- tagaosad ja nende jaotustükid	77,8 EUR/100 kg	E	TRQ-PK

Tariifiartikkel (CN 2021)	Kirjeldus (vt märkus 1)	Baasmäär	Ülemineku-kategooria	Märkused
0203 22 19	---- abatükid ja nende jaotustükid	60,1 EUR/100 kg	E	TRQ-PK
0203 22 90	--- muu	0	0	Vt märkus 2
0203 29 11	---- eesosad ja nende jaotustükid	60,1 EUR/100 kg	E	TRQ-PK
0203 29 13	---- seljatükid ja nende jaotustükid, kondiga	86,9 EUR/100 kg	E	TRQ-PK
0203 29 15	---- kõhutükid (läbikasvanud) ja nende jaotustükid	46,7 EUR/100 kg	E	TRQ-PK
0203 29 55	----- kontideta	86,9 EUR/100 kg	E	TRQ-PK
0203 29 59	----- muu	86,9 EUR/100 kg	E	TRQ-PK
0203 29 90	--- muu	0	0	Vt märkus 2
0204 10 00	- lambatallede värsked või jahutatud rümbad ja poolrümbad	12,8 + 171,3 EUR/100 kg	E	TRQ-SP
0204 21 00	-- rümbad ja poolrümbad	12,8 + 171,3 EUR/100 kg	E	TRQ-SP
0204 22 10	--- lühikesed eesosad	12,8 + 119,9 EUR/100 kg	E	TRQ-SP
0204 22 30	--- neeru- ja/või seljatükid	12,8 + 188,5 EUR/100 kg	E	TRQ-SP
0204 22 50	--- tagaosad	12,8 + 222,7 EUR/100 kg	E	TRQ-SP
0204 22 90	--- muu	12,8 + 222,7 EUR/100 kg	E	TRQ-SP
0204 23 00	-- kontideta	12,8 + 311,8 EUR/100 kg	E	TRQ-SP

ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/2024/1759/oj

Tariifiartikkel (CN 2021)	Kirjeldus (vt märkus 1)	Baasmäär	Ülemineku-kategooria	Märkused
0204 30 00	- lambatallede külmutatud rümbad ja poolrümbad	12,8 + 128,8 EUR/100 kg	E	TRQ-SP
0204 41 00	-- rümbad ja poolrümbad	12,8 + 128,8 EUR/100 kg	E	TRQ-SP
0204 42 10	--- lühikesed eesosad	12,8 + 90,2 EUR/100 kg	E	TRQ-SP
0204 42 30	--- neeru- ja/või seljatükid	12,8 + 141,7 EUR/100 kg	E	TRQ-SP
0204 42 50	--- tagaosad	12,8 + 167,5 EUR/100 kg	E	TRQ-SP
0204 42 90	--- muu	12,8 + 167,5 EUR/100 kg	E	TRQ-SP
0204 43 10	--- tallede	12,8 + 234,5 EUR/100 kg	E	TRQ-SP
0204 43 90	--- muu	12,8 + 234,5 EUR/100 kg	E	TRQ-SP
0204 50 11	--- rümbad ja poolrümbad	12,8 + 171,3 EUR/100 kg	E	TRQ-SP
0204 50 13	--- lühikesed eesosad	12,8 + 119,9 EUR/100 kg	E	TRQ-SP
0204 50 15	--- neeru- ja/või seljatükid	12,8 + 188,5 EUR/100 kg	E	TRQ-SP
0204 50 19	--- tagaosad	12,8 + 222,7 EUR/100 kg	E	TRQ-SP
0204 50 31	---- kontidega jaotustükid	12,8 + 222,7 EUR/100 kg	E	TRQ-SP
0204 50 39	---- kontideta jaotustükid	12,8 + 311,8 EUR/100 kg	E	TRQ-SP
0204 50 51	--- rümbad ja poolrümbad	12,8 + 128,8 EUR/100 kg	E	TRQ-SP

Tariifiartikkel (CN 2021)	Kirjeldus (vt märkus 1)	Baasmäär	Ülemineku-kategooria	Märkused
0204 50 53	--- lühikesed eesosad	12,8 + 90,2 EUR/100 kg	E	TRQ-SP
0204 50 55	--- neeru- ja/või seljatükid	12,8 + 141,7 EUR/100 kg	E	TRQ-SP
0204 50 59	--- tagaosad	12,8 + 167,5 EUR/100 kg	E	TRQ-SP
0204 50 71	---- kontidega jaotustükid	12,8 + 167,5 EUR/100 kg	E	TRQ-SP
0204 50 79	---- kontideta jaotustükid	12,8 + 234,5 EUR/100 kg	E	TRQ-SP
0205 00 20	- värsked või jahutatud	0	0	Vt märkus 2
0205 00 80	- külmutatud	0	0	Vt märkus 2
0206 10 10	-- farmaatsiatoodete tooraineks	0	0	Vt märkus 2
0206 10 95	--- paks vaheliha ja õhuke vaheliha	12,8 + 303,4 EUR/100 kg	E	TRQ-BF
0206 10 98	--- muu	0	0	Vt märkus 2
0206 21 00	-- keeled	0	0	Vt märkus 2
0206 22 00	-- maks	0	0	Vt märkus 2
0206 29 10	--- farmaatsiatoodete tooraineks	0	0	Vt märkus 2
0206 29 91	---- paks vaheliha ja õhuke vaheliha	12,8 + 304,1 EUR/100 kg	E	TRQ-BF
0206 29 99	---- muu	0	0	Vt märkus 2

Tariifiartikkel (CN 2021)	Kirjeldus (vt märkus 1)	Baasmäär	Ülemineku-kategooria	Märkused
0206 30 00	- sea, värske või jahutatud	0	0	Vt märkus 2
0206 41 00	-- maks	0	0	Vt märkus 2
0206 49 00	-- muu	0	0	Vt märkus 2
0206 80 10	-- farmaatsiatoodete tooraineks	0	0	Vt märkus 2
0206 80 91	--- hobuse, eesli, muula või hobueesli rups	0	0	Vt märkus 2
0206 80 99	--- lamba ja kitse rups	0	0	Vt märkus 2
0206 90 10	-- farmaatsiatoodete tooraineks	0	0	Vt märkus 2
0206 90 91	--- hobuse, eesli, muula või hobueesli rups	0	0	Vt märkus 2
0206 90 99	--- lamba ja kitse rups	0	0	Vt märkus 2
0207 11 10	--- kitkutud, soolikad välja võetud, lõplikult rookimata, pea ja jalgadega, nn 83 % kanad	26,2 EUR/100 kg	E	TRQ-PY
0207 11 30	--- kitkutud ja roogitud, ilma pea ja jalgadeta, kuid kaela, südame, maksa ja puguga, nn 70 % kanad	29,9 EUR/100 kg	E	TRQ-PY
0207 11 90	--- kitkutud ja roogitud, ilma pea ja jalgadeta, ilma kaela, südame, maksa ja puguta, nn 65 % kanad, või muul kujul	32,5 EUR/100 kg	E	TRQ-PY
0207 12 10	--- kitkutud ja roogitud, ilma pea ja jalgadeta, kuid kaela, südame, maksa ja puguga, nn 70 % kanad	29,9 EUR/100 kg	E	TRQ-PY
0207 12 90	--- kitkutud ja roogitud, ilma pea ja jalgadeta, ilma kaela, südame, maksa ja puguta, nn 65 % kanad, või muul kujul	32,5 EUR/100 kg	E	TRQ-PY

Tariifiartikkel (CN 2021)	Kirjeldus (vt märkus 1)	Baasmäär	Ülemineku-kategooria	Märkused
0207 13 10	---- kontideta	102,4 EUR/100 kg	E	TRQ-PY
0207 13 20	----- pool- või veerandrümbad	35,8 EUR/100 kg	E	TRQ-PY
0207 13 30	----- tiivad koos tiivaotstega või ilma nendeta	26,9 EUR/100 kg	E	TRQ-PY
0207 13 40	----- seljatükid, kaelatükid, seljatükid koos kaeltega, tagatükid, tiivaotsad	18,7 EUR/100 kg	E	TRQ-PY
0207 13 50	----- rinnatükid ja nende jaotustükid	60,2 EUR/100 kg	E	TRQ-PY
0207 13 60	----- koivad ja nende jaotustükid	46,3 EUR/100 kg	E	TRQ-PY
0207 13 70	----- muu	100,8 EUR/100 kg	E	TRQ-PY
0207 13 91	---- maks	0	0	Vt märkus 2
0207 13 99	---- muu	18,7 EUR/100 kg	E	TRQ-PY
0207 14 10	---- kontideta	102,4 EUR/100 kg	E	TRQ-PY
0207 14 20	----- pool- või veerandrümbad	35,8 EUR/100 kg	E	TRQ-PY
0207 14 30	----- tiivad koos tiivaotstega või ilma nendeta	26,9 EUR/100 kg	E	TRQ-PY
0207 14 40	----- seljatükid, kaelatükid, seljatükid koos kaeltega, tagatükid, tiivaotsad	18,7 EUR/100 kg	E	TRQ-PY
0207 14 50	----- rinnatükid ja nende jaotustükid	60,2 EUR/100 kg	E	TRQ-PY
0207 14 60	----- koivad ja nende jaotustükid	46,3 EUR/100 kg	E	TRQ-PY
0207 14 70	----- muu	100,8 EUR/100 kg	E	TRQ-PY

ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/2024/1759/oj

Tariifiartikkel (CN 2021)	Kirjeldus (vt märkus 1)	Baasmäär	Ülemineku-kategooria	Märkused
0207 14 91	---- maks	0	0	Vt märkus 2
0207 14 99	---- muu	18,7 EUR/100 kg	E	TRQ-PY
0207 24 10	--- kitkutud ja roogitud, ilma pea ja jalgadeta, kuid kaela, südame, maksa ja puguga, nn 80 % kalkunid	34 EUR/100 kg	E	TRQ-PY
0207 24 90	--- kitkutud ja roogitud, ilma pea ja jalgadeta, ilma kaela, südame, maksa ja puguta, nn 73 % kalkunid, või muul kujul	37,3 EUR/100 kg	E	TRQ-PY
0207 25 10	--- kitkutud ja roogitud, ilma pea ja jalgadeta, kuid kaela, südame, maksa ja puguga, nn 80 % kalkunid	34 EUR/100 kg	E	TRQ-PY
0207 25 90	--- kitkutud ja roogitud, ilma pea ja jalgadeta, ilma kaela, südame, maksa ja puguta, nn 73 % kalkunid, või muul kujul	37,3 EUR/100 kg	E	TRQ-PY
0207 26 10	---- kontideta	85,1 EUR/100 kg	E	TRQ-PY
0207 26 20	----- pool- või veerandrümbad	41 EUR/100 kg	E	TRQ-PY
0207 26 30	----- tiivad koos tiivaotstega või ilma nendeta	26,9 EUR/100 kg	E	TRQ-PY
0207 26 40	----- seljatükid, kaelatükid, seljatükid koos kaeltega, tagatükid, tiivaotsad	18,7 EUR/100 kg	E	TRQ-PY
0207 26 50	----- rinnatükid ja nende jaotustükid	67,9 EUR/100 kg	E	TRQ-PY
0207 26 60	------ sääred ja nende jaotustükid	25,5 EUR/100 kg	E	TRQ-PY
0207 26 70	------ muu	46 EUR/100 kg	E	TRQ-PY
0207 26 80	----- muu	83 EUR/100 kg	E	TRQ-PY

Tariifiartikkel (CN 2021)	Kirjeldus (vt märkus 1)	Baasmäär	Ülemineku-kategooria	Märkused
0207 26 91	---- maks	0	0	Vt märkus 2
0207 26 99	---- muu	18,7 EUR/100 kg	E	TRQ-PY
0207 27 10	---- kontideta	85,1 EUR/100 kg	E	TRQ-PY
0207 27 20	----- pool- või veerandrümbad	41 EUR/100 kg	E	TRQ-PY
0207 27 30	----- tiivad koos tiivaotstega või ilma nendeta	26,9 EUR/100 kg	E	TRQ-PY
0207 27 40	----- seljatükid, kaelatükid, seljatükid koos kaeltega, tagatükid, tiivaotsad	18,7 EUR/100 kg	E	TRQ-PY
0207 27 50	----- rinnatükid ja nende jaotustükid	67,9 EUR/100 kg	E	TRQ-PY
0207 27 60	------ sääred ja nende jaotustükid	25,5 EUR/100 kg	E	TRQ-PY
0207 27 70	------ muu	46 EUR/100 kg	E	TRQ-PY
0207 27 80	----- muu	83 EUR/100 kg	E	TRQ-PY
0207 27 91	---- maks	0	0	Vt märkus 2
0207 27 99	---- muu	18,7 EUR/100 kg	E	TRQ-PY
0207 41 20	--- kitkutud, veretustatud, soolikad välja võetud, kuid rookimata, pea ja jalgadega, nn 85 % pardid	38 EUR/100 kg	E	TRQ-PY
0207 41 30	--- kitkutud ja roogitud, ilma pea ja jalgadeta, kuid kaela, südame, maksa ja puguga, nn 70 % pardid	46,2 EUR/100 kg	E	TRQ-PY
0207 41 80	--- kitkutud ja roogitud, ilma pea ja jalgadeta, ilma kaela, südame, maksa ja puguta, nn 63 % pardid, või muul kujul	51,3 EUR/100 kg	E	TRQ-PY

Tariifiartikkel (CN 2021)	Kirjeldus (vt märkus 1)	Baasmäär	Ülemineku-kategooria	Märkused
0207 42 30	--- kitkutud ja roogitud, ilma pea ja jalgadeta, kuid kaela, südame, maksa ja puguga, nn 70 % pardid	46,2 EUR/100 kg	E	TRQ-PY
0207 42 80	--- kitkutud ja roogitud, ilma pea ja jalgadeta, ilma kaela, südame, maksa ja puguta, nn 63 % pardid, või muul kujul	51,3 EUR/100 kg	E	TRQ-PY
0207 43 00	-- rasvane maks, värske või jahutatud	0	0	Vt märkus 2
0207 44 10	---- kontideta	128,3 EUR/100 kg	E	TRQ-PY
0207 44 21	----- pool- või veerandrümbad	56,4 EUR/100 kg	E	TRQ-PY
0207 44 31	----- tiivad koos tiivaotstega või ilma nendeta	26,9 EUR/100 kg	E	TRQ-PY
0207 44 41	----- seljatükid, kaelatükid, seljatükid koos kaeltega, tagatükid, tiivaotsad	18,7 EUR/100 kg	E	TRQ-PY
0207 44 51	----- rinnatükid ja nende jaotustükid	115,5 EUR/100 kg	E	TRQ-PY
0207 44 61	----- koivad ja nende jaotustükid	46,3 EUR/100 kg	E	TRQ-PY
0207 44 71	----- pardi paletotid	66 EUR/100 kg	E	TRQ-PY
0207 44 81	----- muu	123,2 EUR/100 kg	E	TRQ-PY
0207 44 91	---- maks, v.a rasvane maks	0	0	Vt märkus 2
0207 44 99	---- muu	18,7 EUR/100 kg	E	TRQ-PY
0207 45 10	---- kontideta	128,3 EUR/100 kg	E	TRQ-PY
0207 45 21	----- pool- või veerandrümbad	56,4 EUR/100 kg	E	TRQ-PY

Tariifiartikkel (CN 2021)	Kirjeldus (vt märkus 1)	Baasmäär	Ülemineku-kategooria	Märkused
0207 45 31	----- tiivad koos tiivaotstega või ilma nendeta	26,9 EUR/100 kg	E	TRQ-PY
0207 45 41	----- seljatükid, kaelatükid, seljatükid koos kaeltega, tagatükid, tiivaotsad	18,7 EUR/100 kg	E	TRQ-PY
0207 45 51	----- rinnatükid ja nende jaotustükid	115,5 EUR/100 kg	E	TRQ-PY
0207 45 61	----- koivad ja nende jaotustükid	46,3 EUR/100 kg	E	TRQ-PY
0207 45 71	----- pardi paletotid	66 EUR/100 kg	E	TRQ-PY
0207 45 81	----- muu	123,2 EUR/100 kg	E	TRQ-PY
0207 45 93	----- rasvane maks	0	0	Vt märkus 2
0207 45 95	----- muu	0	0	Vt märkus 2
0207 45 99	---- muu	18,7 EUR/100 kg	E	TRQ-PY
0207 51 10	--- kitkutud, veretustatud, rookimata, pea ja jalgadega, nn 82 % haned	45,1 EUR/100 kg	E	TRQ-PY
0207 51 90	--- kitkutud ja roogitud, ilma pea ja jalgadeta, kaela, südame ja puguga või ilma, nn 75 % haned, või muul kujul	48,1 EUR/100 kg	E	TRQ-PY
0207 52 10	--- kitkutud, veretustatud, rookimata, pea ja jalgadega, nn 82 % haned	45,1 EUR/100 kg	E	TRQ-PY
0207 52 90	--- kitkutud ja roogitud, ilma pea ja jalgadeta, kaela, südame ja puguga või ilma, nn 75 % haned, või muul kujul	48,1 EUR/100 kg	E	TRQ-PY
0207 53 00	-- rasvane maks, värske või jahutatud	0	0	Vt märkus 2
0207 54 10	---- kontideta	110,5 EUR/100 kg	E	TRQ-PY

ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/2024/1759/oj

Tariifiartikkel (CN 2021)	Kirjeldus (vt märkus 1)	Baasmäär	Ülemineku-kategooria	Märkused
0207 54 21	----- pool- või veerandrümbad	52,9 EUR/100 kg	E	TRQ-PY
0207 54 31	----- tiivad koos tiivaotstega või ilma nendeta	26,9 EUR/100 kg	E	TRQ-PY
0207 54 41	----- seljatükid, kaelatükid, seljatükid koos kaeltega, tagatükid, tiivaotsad	18,7 EUR/100 kg	E	TRQ-PY
0207 54 51	----- rinnatükid ja nende jaotustükid	86,5 EUR/100 kg	E	TRQ-PY
0207 54 61	----- koivad ja nende jaotustükid	69,7 EUR/100 kg	E	TRQ-PY
0207 54 71	----- pardi paletotid	66 EUR/100 kg	E	TRQ-PY
0207 54 81	----- muu	123,2 EUR/100 kg	E	TRQ-PY
0207 54 91	---- maks, v.a rasvane maks	0	0	Vt märkus 2
0207 54 99	---- muu	18,7 EUR/100 kg	E	TRQ-PY
0207 55 10	---- kontideta	110,5 EUR/100 kg	E	TRQ-PY
0207 55 21	----- pool- või veerandrümbad	52,9 EUR/100 kg	E	TRQ-PY
0207 55 31	----- tiivad koos tiivaotstega või ilma nendeta	26,9 EUR/100 kg	E	TRQ-PY
0207 55 41	----- seljatükid, kaelatükid, seljatükid koos kaeltega, tagatükid, tiivaotsad	18,7 EUR/100 kg	E	TRQ-PY
0207 55 51	----- rinnatükid ja nende jaotustükid	86,5 EUR/100 kg	E	TRQ-PY
0207 55 61	----- koivad ja nende jaotustükid	69,7 EUR/100 kg	E	TRQ-PY
0207 55 71	----- pardi paletotid	66 EUR/100 kg	E	TRQ-PY

Tariifiartikkel (CN 2021)	Kirjeldus (vt märkus 1)	Baasmäär	Ülemineku-kategooria	Märkused
0207 55 81	----- muu	123,2 EUR/100 kg	E	TRQ-PY
0207 55 93	----- rasvane maks	0	0	Vt märkus 2
0207 55 95	----- muu	0	0	Vt märkus 2
0207 55 99	---- muu	18,7 EUR/100 kg	E	TRQ-PY
0207 60 05	-- värsked, jahutatud või külmutatud rümbad	49,3 EUR/100 kg	E	TRQ-PY
0207 60 10	---- kontideta	128,3 EUR/100 kg	E	TRQ-PY
0207 60 21	----- pool- või veerandrümbad	54,2 EUR/100 kg	E	TRQ-PY
0207 60 31	----- tiivad koos tiivaotstega või ilma nendeta	26,9 EUR/100 kg	E	TRQ-PY
0207 60 41	----- seljatükid, kaelatükid, seljatükid koos kaeltega, tagatükid, tiivaotsad	18,7 EUR/100 kg	E	TRQ-PY
0207 60 51	----- rinnatükid ja nende jaotustükid	115,5 EUR/100 kg	E	TRQ-PY
0207 60 61	----- koivad ja nende jaotustükid	46,3 EUR/100 kg	E	TRQ-PY
0207 60 81	----- muu	123,2 EUR/100 kg	E	TRQ-PY
0207 60 91	---- maks	0	0	Vt märkus 2
0207 60 99	---- muu	18,7 EUR/100 kg	E	TRQ-PY
0208 10 10	-- koduküüliku	0	0	Vt märkus 2
0208 10 90	-- muu	0	0	Vt märkus 2

Tariifiartikkel (CN 2021)	Kirjeldus (vt märkus 1)	Baasmäär	Ülemineku-kategooria	Märkused
0208 30 00	- esikloomaliste	0	0	Vt märkus 2
0208 40 10	-- vaala	0	0	Vt märkus 2
0208 40 20	-- hülge	0	0	Vt märkus 2
0208 40 80	-- muu	0	0	Vt märkus 2
0208 50 00	- roomajate (k.a mao ja kilpkonna)	0	0	Vt märkus 2
0208 60 00	- kaamelite ja muude kaamellaste (Camelidae)	0	0	Vt märkus 2
0208 90 10	-- kodutuvi	0	0	Vt märkus 2
0208 90 30	-- ulukiliha, v.a küüliku ja jänese	0	0	Vt märkus 2
0208 90 60	-- põhjapõdra	0	0	Vt märkus 2
0208 90 70	-- konnakoivad	0	0	Vt märkus 2
0208 90 98	-- muu	0	0	Vt märkus 2
0209 10 11	--- värske, jahutatud, külmutatud, soolatud või soolvees	21,4 EUR/100 kg	7	
0209 10 19	--- kuivatatud või suitsutatud	23,6 EUR/100 kg	7	
0209 10 90	-- searasv, muu kui alamrubriikidesse 0209 10 11 ja 0209 10 19 kuuluv	12,9 EUR/100 kg	7	
0209 90 00	- muu	41,5 EUR/100 kg	7	
0210 11 11	----- tagaosad ja nende jaotustükid	77,8 EUR/100 kg	7	

Tariifiartikkel (CN 2021)	Kirjeldus (vt märkus 1)	Baasmäär	Ülemineku-kategooria	Märkused
0210 11 19	----- abatükid ja nende jaotustükid	60,1 EUR/100 kg	7	
0210 11 31	----- tagaosad ja nende jaotustükid	151,2 EUR/100 kg	7	
0210 11 39	----- abatükid ja nende jaotustükid	119 EUR/100 kg	7	
0210 11 90	--- muu	0	0	Vt märkus 2
0210 12 11	---- soolatud või soolvees	46,7 EUR/100 kg	7	
0210 12 19	---- kuivatatud või suitsutatud	77,8 EUR/100 kg	7	
0210 12 90	--- muu	0	0	Vt märkus 2
0210 19 10	----- peekoniküljed või spenserosad	68,7 EUR/100 kg	7	
0210 19 20	----- 3/4 peekonikülge või peekonikülje keskosad	75,1 EUR/100 kg	7	
0210 19 30	----- eesosad ja nende jaotustükid	60,1 EUR/100 kg	7	
0210 19 40	----- seljaosad ja nende jaotustükid	86,9 EUR/100 kg	7	
0210 19 50	----- muu	86,9 EUR/100 kg	7	
0210 19 60	----- eesosad ja nende jaotustükid	119 EUR/100 kg	7	
0210 19 70	----- seljaosad ja nende jaotustükid	149,6 EUR/100 kg	7	
0210 19 81	------ kontideta	151,2 EUR/100 kg	7	
0210 19 89	------ muu	151,2 EUR/100 kg	7	

Tariifiartikkel (CN 2021)	Kirjeldus (vt märkus 1)	Baasmäär	Ülemineku-kategooria	Märkused
0210 19 90	--- muu	0	0	Vt märkus 2
0210 20 10	-- kontidega	15,4 + 265,2 EUR/100 kg	E	TRQ-BF
0210 20 90	-- kontideta	15,4 + 303,4 EUR/100 kg	E	TRQ-BF
0210 91 00	-- esikloomaliste	0	0	Vt märkus 2
0210 92 10	--- vaala, delfiini ja pringli (imetajad seltsist Cetacea); lamantiini ja dugongi (imetajad seltsist Sirenia)	0	0	Vt märkus 2
0210 92 91	---- liha	0	0	Vt märkus 2
0210 92 92	---- rups	0	0	Vt märkus 2
0210 92 99	---- toiduks kasutatav lihast või rupsist valmistatud jahu või pulber	15,4 + 303,4 EUR/100 kg	7	
0210 93 00	-- roomajate (k.a mao ja kilpkonna)	0	0	Vt märkus 2
0210 99 10	---- hobuseliha, soolatud, soolvees või kuivatatud	0	0	Vt märkus 2
0210 99 21	----- kondiga	222,7 EUR/100 kg	7	
0210 99 29	----- kontideta	311,8 EUR/100 kg	7	
0210 99 31	---- põhjapõdra	0	0	Vt märkus 2
0210 99 39	---- muu	0	0	Vt märkus 2
0210 99 41	----- maks	64,9 EUR/100 kg	7	

Tariifiartikkel (CN 2021)	Kirjeldus (vt märkus 1)	Baasmäär	Ülemineku-kategooria	Märkused
0210 99 49	----- muu	47,2 EUR/100 kg	7	
0210 99 51	----- paks vaheliha ja õhuke vaheliha	15,4 + 303,4 EUR/100 kg	E	TRQ-BF
0210 99 59	----- muud	0	0	Vt märkus 2
0210 99 71	------ rasvane hane- või pardimaks, soolatud või soolvees	0	0	Vt märkus 2
0210 99 79	------ muu	0	0	Vt märkus 2
0210 99 85	----- muu	0	0	Vt märkus 2
0210 99 90	--- toiduks kasutatav lihast või rupsist valmistatud jahu või pulber	15,4 + 303,4 EUR/100 kg	7	
0301 11 00	-- mageveekalad	0	0	Vt märkus 2
0301 19 00	-- muu	0	0	Vt märkus 2
0301 91 10	--- lõhed liikidest *Oncorhynchus apache* ja *Oncorhynchus chrysogaster*	0	0	Vt märkus 2
0301 91 90	--- muu	0	0	Vt märkus 2
0301 92 10	--- pikkusega alla 12 cm	0	0	Vt märkus 2
0301 92 30	--- pikkusega vähemalt 12 cm, kuid alla 20 cm	0	0	Vt märkus 2
0301 92 90	--- pikkusega vähemalt 20 cm	0	0	Vt märkus 2
0301 93 00	-- karpkalalised (*Cyprinus* spp., Carassius spp., *Ctenopharyngodon idellus*, *Hypophthalmichthys* spp., *Cirrhinus* spp., *Mylopharyngodon piceus*, *Catla catla*, *Labeo* spp., *Osteochilus hasselti*, *Leptobarbus hoeveni*, *Megalobrama* spp.)	0	0	Vt märkus 2

Tariifiartikkel (CN 2021)	Kirjeldus (vt märkus 1)	Baasmäär	Ülemineku-kategooria	Märkused
0301 94 10	--- harilik tuun (*Thunnus thynnus*)	0	0	Vt märkus 2
0301 94 90	--- vaikse ookeani tuun (*Thunnus orientalis*)	0	0	Vt märkus 2
0301 95 00	-- tuun (*Thunnus maccoyii*)	0	0	Vt märkus 2
0301 99 11	---- idalõhed (nerka – *Oncorhynchus nerka*, gorbuuša – *Oncorhynchus gorbuscha*, keta – *Oncorhynchus keta*, tšavõõtša – *Oncorhynchus tschawytscha*, kisutš – *Oncorhynchus kisutch*, sima e masu – *Oncorhynchus masou* ja *Oncorhynchus rhodurus*), atlandi väärislõhe (*Salmo salar*) ja doonau taimen (*Hucho hucho*)	0	0	Vt märkus 2
0301 99 17	---- muu	0	0	Vt märkus 2
0301 99 85	--- muu	0	0	Vt märkus 2
0302 11 10	--- lõhed liikidest *Oncorhynchus apache* ja *Oncorhynchus chrysogaster*	0	0	Vt märkus 2
0302 11 20	--- lõhe liigist *Oncorhynchus mykiss*, peaga ja lõpustega, roogitud, igaüks massiga üle 1,2 kg või peata, lõpusteta ja roogitud, igaüks massiga üle 1 kg	0	0	Vt märkus 2
0302 11 80	--- muu	0	0	Vt märkus 2
0302 13 00	-- idalõhed (nerka – *Oncorhynchus nerka*, gorbuuša – *Oncorhynchus gorbuscha*, keta – *Oncorhynchus keta*, tšavõõtša – *Oncorhynchus tschawytscha*, kisutš – *Oncorhynchus kisutch*, sima e masu – *Oncorhynchus masou* ja *Oncorhynchus rhodurus*)	0	0	Vt märkus 2
0302 14 00	-- atlandi väärislõhe (*Salmo salar*) ja doonau taimen (*Hucho hucho*)	0	0	Vt märkus 2
0302 19 00	-- muu	0	0	Vt märkus 2
0302 21 10	--- süvalest (*Reinharditus hipoglossoides*)	0	0	Vt märkus 2

Tariifiartikkel (CN 2021)	Kirjeldus (vt märkus 1)	Baasmäär	Ülemineku-kategooria	Märkused
0302 21 30	--- hiidlest e paltus (*Hippoglossus hippoglossus*)	0	0	Vt märkus 2
0302 21 90	--- vaikse ookeani hiidlest (*Hippoglossus stenolepis*)	0	0	Vt märkus 2
0302 22 00	-- atlandi merilest (*Pleuronectes platessa*)	0	0	Vt märkus 2
0302 23 00	-- merikeeled (*Solea* spp.)	0	0	Vt märkus 2
0302 24 00	-- harilik kammeljas (*Psetta maxima*)	0	0	Vt märkus 2
0302 29 10	--- kammellased (*Lepidorhombus* spp.)	0	0	Vt märkus 2
0302 29 80	--- muu	0	0	Vt märkus 2
0302 31 10	--- rubriiki 1604 kuuluvate toodete tööstuslikuks tootmiseks	0	0	Vt märkus 2
0302 31 90	--- muu	0	0	Vt märkus 2
0302 32 10	--- rubriiki 1604 kuuluvate toodete tööstuslikuks tootmiseks	0	0	Vt märkus 2
0302 32 90	--- muu	0	0	Vt märkus 2
0302 33 10	--- rubriiki 1604 kuuluvate toodete tööstuslikuks tootmiseks	0	0	Vt märkus 2
0302 33 90	--- muu	0	0	Vt märkus 2
0302 34 10	--- rubriiki 1604 kuuluvate toodete tööstuslikuks tootmiseks	0	0	Vt märkus 2
0302 34 90	--- muu	0	0	Vt märkus 2
0302 35 11	---- rubriiki 1604 kuuluvate toodete tööstuslikuks tootmiseks	0	0	Vt märkus 2

ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/2024/1759/oj

Tariifiartikkel (CN 2021)	Kirjeldus (vt märkus 1)	Baasmäär	Ülemineku-kategooria	Märkused
0302 35 19	---- muu	0	0	Vt märkus 2
0302 35 91	---- rubriiki 1604 kuuluvate toodete tööstuslikuks tootmiseks	0	0	Vt märkus 2
0302 35 99	---- muu	0	0	Vt märkus 2
0302 36 10	--- rubriiki 1604 kuuluvate toodete tööstuslikuks tootmiseks	0	0	Vt märkus 2
0302 36 90	--- muu	0	0	Vt märkus 2
0302 39 20	--- rubriiki 1604 kuuluvate toodete tööstuslikuks tootmiseks	0	0	Vt märkus 2
0302 39 80	--- muu	0	0	Vt märkus 2
0302 41 00	-- heeringad (*Clupea harengus, Clupea pallasii*)	0	0	Vt märkus 2
0302 42 00	-- anšoovised (*Engraulis* spp.)	0	0	Vt märkus 2
0302 43 10	--- sardiinid (*Sardina pilchardus*)	0	0	Vt märkus 2
0302 43 30	--- sardinopsid (*Sardinops*); sardinellid (*Sardinella* spp.)	0	0	Vt märkus 2
0302 43 90	--- kilu (*Sprattus sprattus*)	0	0	Vt märkus 2
0302 44 00	-- makrellid (*Scomber scombrus, Scomber australasicus, Scomber japonicus*)	0	0	Vt märkus 2
0302 45 10	--- harilik stauriid (*Trachurus trachurus*)	0	0	Vt märkus 2
0302 45 30	--- tšiili stauriid (*Trachurus murphyi*)	0	0	Vt märkus 2
0302 45 90	--- muud	0	0	Vt märkus 2

Tariifiartikkel (CN 2021)	Kirjeldus (vt märkus 1)	Baasmäär	Ülemineku-kategooria	Märkused
0302 46 00	-- seersantkala (*Rachycentron canadum*)	0	0	Vt märkus 2
0302 47 00	-- mõõkkala (*Xiphias gladius*)	0	0	Vt märkus 2
0302 49 11	---- rubriiki 1604 kuuluvate toodete tööstuslikuks tootmiseks	0	0	Vt märkus 2
0302 49 19	---- muu	0	0	Vt märkus 2
0302 49 90	--- muu	0	0	Vt märkus 2
0302 51 10	--- liigist *Gadus morhua*	0	0	Vt märkus 2
0302 51 90	--- muu	0	0	Vt märkus 2
0302 52 00	-- kilttursk e piksa (*Melanogrammus aeglefinus*)	0	0	Vt märkus 2
0302 53 00	-- põhjaatlandi süsikas e saida (*Pollachius virens*)	0	0	Vt märkus 2
0302 54 11	---- lõuna-aafrika merluusid (*Merluccius capensis* ja *Merluccius paradoxus*)	11,5	0	
0302 54 15	---- uusmeremaa merluus (*Merluccius australis*)	11,5	0	
0302 54 19	---- muu	11,5	0	
0302 54 90	--- ameerikalutsud (*Urophycis* spp.)	11,5	0	
0302 55 00	-- vaikse ookeani mintai (*Theragra chalcogramma*)	0	0	Vt märkus 2
0302 56 00	-- putassuud (*Micromesistius poutassou, Micromesistius australis*)	0	0	Vt märkus 2
0302 59 10	--- polaartursk e saika (*Boreogadus saida*)	0	0	Vt märkus 2

Tariifiartikkel (CN 2021)	Kirjeldus (vt märkus 1)	Baasmäär	Ülemineku-kategooria	Märkused
0302 59 20	--- merlang (*Merlangius merlangus*)	0	0	Vt märkus 2
0302 59 30	--- Euroopa süsikas e pollak (*Pollachius pollachius*)	0	0	Vt märkus 2
0302 59 40	--- merihaug e molva (*Molva* spp.)	0	0	Vt märkus 2
0302 59 90	--- muud	0	0	Vt märkus 2
0302 71 00	-- tilaapiad (*Oreochromis* spp.)	0	0	Vt märkus 2
0302 72 00	-- sägalised (*Pangasius* spp., *Silurus* spp., *Clarias* spp., *Ictalurus* spp.)	0	0	Vt märkus 2
0302 73 00	-- karpkalalised (*Cyprinus* spp., Carassius spp., *Ctenopharyngodon idellus*, *Hypophthalmichthys* spp., *Cirrhinus* spp., *Mylopharyngodon piceus*, *Catla catla*, *Labeo* spp., *Osteochilus hasselti*, *Leptobarbus hoeveni*, *Megalobrama* spp.)	0	0	Vt märkus 2
0302 74 00	-- angerjad (*Anguilla* spp.)	0	0	Vt märkus 2
0302 79 00	-- muu	0	0	Vt märkus 2
0302 81 15	--- harilik ogahai e katraan (*Squalus acanthias*) ja koerhaid (*Scyliorhinus* spp.)	0	0	Vt märkus 2
0302 81 30	--- harilik heeringahai (*Lamna nasus*)	0	0	Vt märkus 2
0302 81 40	--- sinihai (*Prionace glauca*)	0	0	Vt märkus 2
0302 81 80	--- muu	0	0	Vt märkus 2
0302 82 00	-- railased (Rajidae)	0	0	Vt märkus 2
0302 83 00	-- kihvkalad (*Dissostichus* spp.)	0	0	Vt märkus 2

Tariifiartikkel (CN 2021)	Kirjeldus (vt märkus 1)	Baasmäär	Ülemineku-kategooria	Märkused
0302 84 10	--- kiviahvenlane (*Dicentrarchus labrax*)	0	0	Vt märkus 2
0302 84 90	--- muu	0	0	Vt märkus 2
0302 85 10	--- hammasahven (*Dentex dentex*) ja besuugod (*Pagellus* spp.)	0	0	Vt märkus 2
0302 85 30	--- kuld-merikoger (*Sparus aurata*)	0	0	Vt märkus 2
0302 85 90	--- muu	0	0	Vt märkus 2
0302 89 10	--- mageveekalad	0	0	Vt märkus 2
0302 89 21	----- rubriiki 1604 kuuluvate toodete tööstuslikuks tootmiseks	0	0	Vt märkus 2
0302 89 29	----- muu	0	0	Vt märkus 2
0302 89 31	----- kuldne meriahven (*Sebastes marinus*)	0	0	Vt märkus 2
0302 89 39	----- muu	0	0	Vt märkus 2
0302 89 40	---- merilatikad (*Brama* spp.)	0	0	Vt märkus 2
0302 89 50	---- merikuradid e õngitsejad (*Lophius* spp.)	0	0	Vt märkus 2
0302 89 60	---- lõunakongrio (*Genypterus blacodes*)	0	0	Vt märkus 2
0302 89 90	---- muu	0	0	Vt märkus 2
0302 91 00	-- kalamaks, -mari ja -niisk	0	0	Vt märkus 2
0302 92 00	-- haiuimed	0	0	Vt märkus 2

ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/2024/1759/oj

Tariifiartikkel (CN 2021)	Kirjeldus (vt märkus 1)	Baasmäär	Ülemineku-kategooria	Märkused
0302 99 00	-- muu	0	0	Vt märkus 2
0303 11 00	-- nerka (*Oncorhynchus nerka*)	0	0	Vt märkus 2
0303 12 00	-- muud idalõhed (gorbuuša – *Oncorhynchus gorbuscha*, keta – *Oncorhynchus keta*, tšavõõtša – *Oncorhynchus tschawytscha*, kisutš – *Oncorhynchus kisutch*, sima e masu – *Oncorhynchus masou* ja *Oncorhynchus rhodurus*)	0	0	Vt märkus 2
0303 13 00	-- atlandi väärislõhe (*Salmo salar*) ja doonau taimen (*Hucho hucho*)	0	0	Vt märkus 2
0303 14 10	--- lõhed liikidest *Oncorhynchus apache* ja *Oncorhynchus chrysogaster*	0	0	Vt märkus 2
0303 14 20	--- lõhe liigist *Oncorhynchus mykiss*, peaga ja lõpustega, roogitud, igaüks massiga üle 1,2 kg või peata, lõpusteta ja roogitud, igaüks massiga üle 1 kg	0	0	Vt märkus 2
0303 14 90	--- muu	0	0	Vt märkus 2
0303 19 00	-- muu	0	0	Vt märkus 2
0303 23 00	-- tilaapiad (*Oreochromis* spp.)	0	0	Vt märkus 2
0303 24 00	-- sägalised (*Pangasius* spp., *Silurus* spp., *Clarias* spp., *Ictalurus* spp.)	0	0	Vt märkus 2
0303 25 00	-- karpkalalised (*Cyprinus* spp., Carassius spp., *Ctenopharyngodon idellus*, *Hypophthalmichthys* spp., *Cirrhinus* spp., *Mylopharyngodon piceus*, *Catla catla*, *Labeo* spp., *Osteochilus hasselti*, *Leptobarbus hoeveni*, *Megalobrama* spp.)	0	0	Vt märkus 2
0303 26 00	-- angerjad (*Anguilla* spp.)	0	0	Vt märkus 2
0303 29 00	-- muu	0	0	Vt märkus 2
0303 31 10	--- süvalest (*Reinharditus hipoglossoides*)	0	0	Vt märkus 2

Tariifiartikkel (CN 2021)	Kirjeldus (vt märkus 1)	Baasmäär	Ülemineku-kategooria	Märkused
0303 31 30	--- hiidlest e paltus (*Hippoglossus hippoglossus*)	0	0	Vt märkus 2
0303 31 90	--- vaikse ookeani hiidlest (*Hippoglossus stenolepis*)	0	0	Vt märkus 2
0303 32 00	-- atlandi merilest (*Pleuronectes platessa*)	0	0	Vt märkus 2
0303 33 00	-- merikeeled (*Solea* spp.)	0	0	Vt märkus 2
0303 34 00	-- harilik kammeljas (*Psetta maxima*)	0	0	Vt märkus 2
0303 39 10	--- lest (*Platichthys flesus*)	0	0	Vt märkus 2
0303 39 30	--- kalad perekonnast Rhombosolea	0	0	Vt märkus 2
0303 39 50	--- kalad liikidest *Pelotreis flavilatus* ja *Peltorhamphus novaezelandiae*	0	0	Vt märkus 2
0303 39 85	--- muu	0	0	Vt märkus 2
0303 41 10	--- rubriiki 1604 kuuluvate toodete tööstuslikuks tootmiseks	0	0	Vt märkus 2
0303 41 90	--- muu	0	0	Vt märkus 2
0303 42 20	--- rubriiki 1604 kuuluvate toodete tööstuslikuks tootmiseks	0	0	Vt märkus 2
0303 42 90	--- muu	0	0	Vt märkus 2
0303 43 10	--- rubriiki 1604 kuuluvate toodete tööstuslikuks tootmiseks	0	0	Vt märkus 2
0303 43 90	--- muu	0	0	Vt märkus 2
0303 44 10	--- rubriiki 1604 kuuluvate toodete tööstuslikuks tootmiseks	0	0	Vt märkus 2

ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/2024/1759/oj

Tariifiartikkel (CN 2021)	Kirjeldus (vt märkus 1)	Baasmäär	Ülemineku-kategooria	Märkused
0303 44 90	--- muu	0	0	Vt märkus 2
0303 45 12	---- rubriiki 1604 kuuluvate toodete tööstuslikuks tootmiseks	0	0	Vt märkus 2
0303 45 18	---- muu	0	0	Vt märkus 2
0303 45 91	---- rubriiki 1604 kuuluvate toodete tööstuslikuks tootmiseks	0	0	Vt märkus 2
0303 45 99	---- muu	0	0	Vt märkus 2
0303 46 10	--- rubriiki 1604 kuuluvate toodete tööstuslikuks tootmiseks	0	0	Vt märkus 2
0303 46 90	--- muu	0	0	Vt märkus 2
0303 49 20	--- rubriiki 1604 kuuluvate toodete tööstuslikuks tootmiseks	0	0	Vt märkus 2
0303 49 85	--- muu	0	0	Vt märkus 2
0303 51 00	-- heeringad (*Clupea harengus, Clupea pallasii*)	0	0	Vt märkus 2
0303 53 10	--- sardiinid (*Sardina pilchardus*)	0	0	Vt märkus 2
0303 53 30	--- sardinopsid (*Sardinops*); sardinellid (*Sardinella* spp.)	0	0	Vt märkus 2
0303 53 90	--- kilu (*Sprattus sprattus*)	0	0	Vt märkus 2
0303 54 10	--- harilik makrell (*Scomber scombrus*) ja jaapani makrell (*Scomber japonicus*)	0	0	Vt märkus 2
0303 54 90	--- austraalia makrell (*Scomber australasicus*)	0	0	Vt märkus 2
0303 55 10	--- harilik stauriid (*Trachurus trachurus*)	0	0	Vt märkus 2

Tariifiartikkel (CN 2021)	Kirjeldus (vt märkus 1)	Baasmäär	Ülemineku-kategooria	Märkused
0303 55 30	--- tšiili stauriid (*Trachurus murphyi*)	0	0	Vt märkus 2
0303 55 90	--- muu	0	0	Vt märkus 2
0303 56 00	-- seersantkala (*Rachycentron canadum*)	0	0	Vt märkus 2
0303 57 00	-- mõõkkala (*Xiphias gladius*)	0	0	Vt märkus 2
0303 59 10	--- anšoovised (*Engraulis* spp.)	0	0	Vt märkus 2
0303 59 21	---- rubriiki 1604 kuuluvate toodete tööstuslikuks tootmiseks	0	0	Vt märkus 2
0303 59 29	---- muu	0	0	Vt märkus 2
0303 59 90	--- muu	0	0	Vt märkus 2
0303 63 10	--- liigist *Gadus morhua*	0	0	Vt märkus 2
0303 63 30	--- liigist *Gadus ogac*	0	0	Vt märkus 2
0303 63 90	--- liigist *Gadus macrocephalus*	0	0	Vt märkus 2
0303 64 00	-- kilttursk e piksa (*Melanogrammus aeglefinus*)	0	0	Vt märkus 2
0303 65 00	-- põhjaatlandi süsikas e saida (*Pollachius virens*)	0	0	Vt märkus 2
0303 66 11	---- lõuna-aafrika merluusid (*Merluccius capensis* ja *Merluccius paradoxus*)	0	0	Vt märkus 2
0303 66 12	---- argentiina merluus (*Merluccius hubbsi*)	0	0	Vt märkus 2
0303 66 13	---- uusmeremaa merluus (*Merluccius australis*)	0	0	Vt märkus 2

Tariifiartikkel (CN 2021)	Kirjeldus (vt märkus 1)	Baasmäär	Ülemineku-kategooria	Märkused
0303 66 19	---- muu	0	0	Vt märkus 2
0303 66 90	--- ameerikalutsud (*Urophycis* spp.)	0	0	Vt märkus 2
0303 67 00	-- vaikse ookeani mintai (*Theragra chalcogramma*)	0	0	Vt märkus 2
0303 68 10	--- putassuud (*Micromesistius poutassou*)	0	0	Vt märkus 2
0303 68 90	--- lõunaputassuu (*Micromesistius australis*)	0	0	Vt märkus 2
0303 69 10	--- polaartursk e saika (*Boreogadus saida*)	0	0	Vt märkus 2
0303 69 30	--- merlang (*Merlangius merlangus*)	0	0	Vt märkus 2
0303 69 50	--- Euroopa süsikas e pollak (*Pollachius pollachius*)	0	0	Vt märkus 2
0303 69 70	--- uusmeremaa piitsmerluus (*Macruronus novaezelandiae*)	0	0	Vt märkus 2
0303 69 80	--- merihaug e molva (*Molva* spp.)	0	0	Vt märkus 2
0303 69 90	--- muu	0	0	Vt märkus 2
0303 81 15	--- harilik ogahai e katraan (*Squalus acanthias*) ja koerhaid (*Scyliorhinus* spp.)	0	0	Vt märkus 2
0303 81 30	--- harilik heeringahai (*Lamna nasus*)	0	0	Vt märkus 2
0303 81 40	--- sinihai (*Prionace glauca*)	0	0	Vt märkus 2
0303 81 90	--- muu	0	0	Vt märkus 2
0303 82 00	-- railased (Rajidae)	0	0	Vt märkus 2

Tariifiartikkel (CN 2021)	Kirjeldus (vt märkus 1)	Baasmäär	Ülemineku-kategooria	Märkused
0303 83 00	-- kihvkalad (*Dissostichus* spp.)	0	0	Vt märkus 2
0303 84 10	--- kiviahvenlane (*Dicentrarchus labrax*)	0	0	Vt märkus 2
0303 84 90	--- muu	0	0	Vt märkus 2
0303 89 10	--- mageveekalad	0	0	Vt märkus 2
0303 89 21	----- rubriiki 1604 kuuluvate toodete tööstuslikuks tootmiseks	0	0	Vt märkus 2
0303 89 29	----- muu	0	0	Vt märkus 2
0303 89 31	----- kuldne meriahven (*Sebastes marinus*)	0	0	Vt märkus 2
0303 89 39	----- muu	0	0	Vt märkus 2
0303 89 40	---- kalad liigist *Orcynopsis unicolor*	0	0	Vt märkus 2
0303 89 50	---- hammasahven (*Dentex dentex*) ja besuugod (*Pagellus* spp.)	0	0	Vt märkus 2
0303 89 55	---- kuld-merikoger (*Sparus aurata*)	0	0	Vt märkus 2
0303 89 60	---- merilatikad (*Brama* spp.)	0	0	Vt märkus 2
0303 89 65	---- merikuradid e õngitsejad (*Lophius* spp.)	0	0	Vt märkus 2
0303 89 70	---- lõunakongrio (*Genypterus blacodes*)	0	0	Vt märkus 2
0303 89 90	---- muu	0	0	Vt märkus 2

Tariifiartikkel (CN 2021)	Kirjeldus (vt märkus 1)	Baasmäär	Ülemineku-kategooria	Märkused
0303 91 10	--- kalamari ja -niisk desoksüribonukleiinhappe või protamiinsulfaadi tootmiseks	0	0	Vt märkus 2
0303 91 90	--- muu	0	0	Vt märkus 2
0303 92 00	-- haiuimed	0	0	Vt märkus 2
0303 99 00	-- muu	0	0	Vt märkus 2
0304 31 00	-- tilaapiad (*Oreochromis* spp.)	0	0	Vt märkus 2
0304 32 00	-- sägalised (*Pangasius* spp., *Silurus* spp., *Clarias* spp., *Ictalurus* spp.)	0	0	Vt märkus 2
0304 33 00	-- niiluse ahven (*Lates niloticus*)	0	0	Vt märkus 2
0304 39 00	-- muu	0	0	Vt märkus 2
0304 41 00	-- idalõhed (nerka – *Oncorhynchus nerka*, gorbuuša – *Oncorhynchus gorbuscha*, keta – *Oncorhynchus keta*, tšavõõtša – *Oncorhynchus tschawytscha*, kisutš – *Oncorhynchus kisutch*, sima e masu – *Oncorhynchus masou* ja *Oncorhynchus rhodurus*), atlandi väärislõhe (*Salmo salar*) ja doonau taimen (*Hucho hucho*)	0	0	Vt märkus 2
0304 42 10	--- lõhed liikidest *Oncorhynchus mykiss*, igaüks massiga üle 400 g	0	0	Vt märkus 2
0304 42 50	--- lõhed liikidest *Oncorhynchus apache* ja *Oncorhynchus chrysogaster*	0	0	Vt märkus 2
0304 42 90	--- muu	0	0	Vt märkus 2
0304 43 00	-- lestalised (Pleuronectidae, Bothidae, Cynoglossidae, Soleidae, Scophthalmidae ja Citharidae)	0	0	Vt märkus 2
0304 44 10	--- tursad (*Gadus morhua, Gadus ogac, Gadus macrocephalus*) ja polaartursk e saika (*Boreogadus saida*)	0	0	Vt märkus 2

Tariifiartikkel (CN 2021)	Kirjeldus (vt märkus 1)	Baasmäär	Ülemineku-kategooria	Märkused
0304 44 30	--- põhjaatlandi süsikas e saida (*Pollachius virens*)	0	0	Vt märkus 2
0304 44 90	--- muu	0	0	Vt märkus 2
0304 45 00	-- mõõkkala (*Xiphias gladius*)	0	0	Vt märkus 2
0304 46 00	-- kihvkalad (*Dissostichus* spp.)	0	0	Vt märkus 2
0304 47 10	--- harilik ogahai e katraan (*Squalus acanthias*) ja koerhaid (*Scyliorhinus* spp.)	0	0	Vt märkus 2
0304 47 20	--- harilik heeringahai (*Lamna nasus*)	0	0	Vt märkus 2
0304 47 30	--- sinihai (*Prionace glauca*)	0	0	Vt märkus 2
0304 47 90	--- muu	0	0	Vt märkus 2
0304 48 00	-- railased (Rajidae)	0	0	Vt märkus 2
0304 49 10	--- mageveekalad	0	0	Vt märkus 2
0304 49 50	---- meriahvenad (*Sebastes* spp.)	0	0	Vt märkus 2
0304 49 90	---- muu	0	0	Vt märkus 2
0304 51 00	-- tilaapiad (*Oreochromis* spp.), sägalised (*Pangasius* spp., *Silurus* spp., *Clarias* spp., *Ictalurus* spp.), karpkalalised (*Cyprinus* spp., *Carassius* spp., *Ctenopharyngodon idellus, Hypophthalmichthys* spp., *Cirrhinus* spp., *Mylopharyngodon piceus, Catla catla, Labeo* spp., *Osteochilus hasselti, Leptobarbus hoeveni, Megalobrama* spp.), angerjad (*Anguilla* spp.), niiluse ahven (*Lates niloticus*) ja madupead (*Channa* spp.)	0	0	Vt märkus 2
0304 52 00	-- lõhelased (*Salmonidae*)	0	0	Vt märkus 2

ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/2024/1759/oj

Tariifiartikkel (CN 2021)	Kirjeldus (vt märkus 1)	Baasmäär	Ülemineku-kategooria	Märkused
0304 53 00	-- kalad sugukondadest Bregmacerotidae, Euclichthyidae, Gadidae, Macrouridae, Melanonidae, Merlucciidae, Moridae ja Muraenolepididae	0	0	Vt märkus 2
0304 54 00	-- mõõkkala (*Xiphias gladius*)	0	0	Vt märkus 2
0304 55 00	-- kihvkalad (*Dissostichus* spp.)	0	0	Vt märkus 2
0304 56 10	--- harilik ogahai e katraan (*Squalus acanthias*) ja koerhaid (*Scyliorhinus* spp.)	0	0	Vt märkus 2
0304 56 20	--- harilik heeringahai (*Lamna nasus*)	0	0	Vt märkus 2
0304 56 30	--- sinihai (*Prionace glauca*)	0	0	Vt märkus 2
0304 56 90	--- muu	0	0	Vt märkus 2
0304 57 00	-- railased (Rajidae)	0	0	Vt märkus 2
0304 59 10	--- mageveekalad	0	0	Vt märkus 2
0304 59 50	---- nn liblikfilee heeringast või räimest	0	0	Vt märkus 2
0304 59 90	---- muu	0	0	Vt märkus 2
0304 61 00	-- tilaapiad (*Oreochromis* spp.)	0	0	Vt märkus 2
0304 62 00	-- sägalised (*Pangasius* spp., *Silurus* spp., *Clarias* spp., *Ictalurus* spp.)	0	0	Vt märkus 2
0304 63 00	-- niiluse ahven (*Lates niloticus*)	0	0	Vt märkus 2
0304 69 00	-- muu	0	0	Vt märkus 2

Tariifiartikkel (CN 2021)	Kirjeldus (vt märkus 1)	Baasmäär	Ülemineku-kategooria	Märkused
0304 71 10	--- vaikse ookeani tursk (*Gadus macrocephalus*)	0	0	Vt märkus 2
0304 71 90	--- muu	0	0	Vt märkus 2
0304 72 00	-- kilttursk e piksa (*Melanogrammus aeglefinus*)	0	0	Vt märkus 2
0304 73 00	-- põhjaatlandi süsikas e saida (*Pollachius virens*)	0	0	Vt märkus 2
0304 74 11	---- lõuna-aafrika merluusid (*Merluccius capensis* ja *Merluccius paradoxus*)	0	0	Vt märkus 2
0304 74 15	---- argentiina merluus (*Merluccius hubbsi*)	0	0	Vt märkus 2
0304 74 19	---- muu	0	0	Vt märkus 2
0304 74 90	--- ameerikalutsud (*Urophycis* spp.)	0	0	Vt märkus 2
0304 75 00	-- vaikse ookeani mintai (*Theragra chalcogramma*)	0	0	Vt märkus 2
0304 79 10	--- polaartursk e saika (*Boreogadus saida*)	0	0	Vt märkus 2
0304 79 30	--- merlang (*Merlangius merlangus*)	0	0	Vt märkus 2
0304 79 50	--- uusmeremaa piitsmerluus (*Macruronus novaezelandiae*)	0	0	Vt märkus 2
0304 79 80	--- merihaug e molva (*Molva* spp.)	0	0	Vt märkus 2
0304 79 90	--- muu	0	0	Vt märkus 2
0304 81 00	-- idalõhed (nerka – *Oncorhynchus nerka*, gorbuuša – *Oncorhynchus gorbuscha*, keta – *Oncorhynchus keta*, tšavõõtša – *Oncorhynchus tschawytscha*, kisutš – *Oncorhynchus kisutch*, sima e masu – *Oncorhynchus masou* ja *Oncorhynchus rhodurus*), atlandi väärislõhe (*Salmo salar*) ja doonau taimen (*Hucho hucho*)	0	0	Vt märkus 2

Tariifiartikkel (CN 2021)	Kirjeldus (vt märkus 1)	Baasmäär	Ülemineku-kategooria	Märkused
0304 82 10	--- lõhed liikidest *Oncorhynchus mykiss*, igaüks massiga üle 400 g	0	0	Vt märkus 2
0304 82 50	--- lõhed liikidest *Oncorhynchus apache* ja *Oncorhynchus chrysogaster*	0	0	Vt märkus 2
0304 82 90	--- muu	0	0	Vt märkus 2
0304 83 10	--- atlandi merilest (*Pleuronectes platessa*)	0	0	Vt märkus 2
0304 83 30	--- lest (*Platichthys flesus*)	0	0	Vt märkus 2
0304 83 50	--- kammellased (*Lepidorhombus* spp.)	0	0	Vt märkus 2
0304 83 90	--- muu	0	0	Vt märkus 2
0304 84 00	-- mõõkkala (*Xiphias gladius*)	0	0	Vt märkus 2
0304 85 00	-- kihvkalad (*Dissostichus* spp.)	0	0	Vt märkus 2
0304 86 00	-- heeringad (*Clupea harengus, Clupea pallasii*)	0	0	Vt märkus 2
0304 87 00	-- tuunid (perekonnast *Thunnus*) ja vööttuun (*Euthynnus* (*Katsuwonus*) *pelamis*)	0	0	Vt märkus 2
0304 88 11	---- harilik ogahai e katraan (*Squalus acanthias*) ja koerhaid (*Scyliorhinus* spp.)	0	0	Vt märkus 2
0304 88 15	---- harilik heeringahai (*Lamna nasus*)	0	0	Vt märkus 2
0304 88 18	---- sinihai (*Prionace glauca*)	0	0	Vt märkus 2
0304 88 19	---- muu	0	0	Vt märkus 2

Tariifiartikkel (CN 2021)	Kirjeldus (vt märkus 1)	Baasmäär	Ülemineku-kategooria	Märkused
0304 88 90	--- railased (Rajidae)	0	0	Vt märkus 2
0304 89 10	--- mageveekalad	0	0	Vt märkus 2
0304 89 21	----- kuldne meriahven (*Sebastes marinus*)	0	0	Vt märkus 2
0304 89 29	----- muu	0	0	Vt märkus 2
0304 89 30	---- väiketuunid (*Euthynnus* spp.), v.a alamrubriiki 0304 87 00 kuuluvad vööttuunid (*Euthynnus* (*Katsuwonus*) *pelamis*)	0	0	Vt märkus 2
0304 89 41	----- austraalia makrell (*Scomber australasicus*)	0	0	Vt märkus 2
0304 89 49	----- muu	0	0	Vt märkus 2
0304 89 60	---- merikuradid e õngitsejad (*Lophius* spp.)	0	0	Vt märkus 2
0304 89 90	---- muu	0	0	Vt märkus 2
0304 91 00	-- mõõkkala (*Xiphias gladius*)	0	0	Vt märkus 2
0304 92 00	-- kihvkalad (*Dissostichus* spp.)	0	0	Vt märkus 2
0304 93 10	--- surimi	0	0	Vt märkus 2
0304 93 90	--- muu	0	0	Vt märkus 2
0304 94 10	--- surimi	0	0	Vt märkus 2
0304 94 90	--- muu	0	0	Vt märkus 2

ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/2024/1759/oj

Tariifiartikkel (CN 2021)	Kirjeldus (vt märkus 1)	Baasmäär	Ülemineku-kategooria	Märkused
0304 95 10	--- surimi	0	0	Vt märkus 2
0304 95 21	----- vaikse ookeani tursk (*Gadus macrocephalus*)	0	0	Vt märkus 2
0304 95 25	----- tursk (*Gadus morhua*)	0	0	Vt märkus 2
0304 95 29	----- muu	0	0	Vt märkus 2
0304 95 30	---- kilttursk e piksa (*Melanogrammus aeglefinus*)	0	0	Vt märkus 2
0304 95 40	---- põhjaatlandi süsikas e saida (*Pollachius virens*)	0	0	Vt märkus 2
0304 95 50	---- merluusid (*Merluccius* spp.)	0	0	Vt märkus 2
0304 95 60	---- putassuud (*Micromesistius poutassou*)	0	0	Vt märkus 2
0304 95 90	---- muu	0	0	Vt märkus 2
0304 96 10	--- harilik ogahai e katraan (*Squalus acanthias*) ja koerhaid (*Scyliorhinus* spp.)	0	0	Vt märkus 2
0304 96 20	--- harilik heeringahai (*Lamna nasus*)	0	0	Vt märkus 2
0304 96 30	--- sinihai (*Prionace glauca*)	0	0	Vt märkus 2
0304 96 90	--- muu	0	0	Vt märkus 2
0304 97 00	-- railased (Rajidae)	0	0	Vt märkus 2
0304 99 10	--- surimi	0	0	Vt märkus 2
0304 99 21	---- mageveekalad	0	0	Vt märkus 2

Tariifiartikkel (CN 2021)	Kirjeldus (vt märkus 1)	Baasmäär	Ülemineku-kategooria	Märkused
0304 99 23	----- heeringad (*Clupea harengus, Clupea pallasii*)	0	0	Vt märkus 2
0304 99 29	----- meriahvenad (*Sebastes* spp.)	0	0	Vt märkus 2
0304 99 55	----- kammellased (*Lepidorhombus* spp.)	0	0	Vt märkus 2
0304 99 61	----- merilatikad (*Brama* spp.)	0	0	Vt märkus 2
0304 99 65	----- merikuradid e õngitsejad (*Lophius* spp.)	0	0	Vt märkus 2
0304 99 99	----- muu	0	0	Vt märkus 2
0305 10 00	- inimtoiduks kõlblik kalajahu ja -graanulid	0	0	Vt märkus 2
0305 20 00	- kalamaks, -mari ja -niisk, kuivatatud, suitsutatud, soolatud või soolvees	0	0	Vt märkus 2
0305 31 00	-- tilaapiad (*Oreochromis* spp.), sägalised (*Pangasius* spp., *Silurus* spp., *Clarias* spp., *Ictalurus* spp.), karpkalalised (*Cyprinus* spp., *Carassius* spp., *Ctenopharyngodon idellus, Hypophthalmichthys* spp., *Cirrhinus* spp., *Mylopharyngodon piceus, Catla catla, Labeo* spp., *Osteochilus hasselti, Leptobarbus hoeveni, Megalobrama* spp.), angerjad (*Anguilla* spp.), niiluse ahven (*Lates niloticus*) ja madupead (*Channa* spp.)	0	0	Vt märkus 2
0305 32 11	---- vaikse ookeani tursk (*Gadus macrocephalus*)	0	0	Vt märkus 2
0305 32 19	---- muu	0	0	Vt märkus 2
0305 32 90	--- muu	0	0	Vt märkus 2
0305 39 10	--- idalõhed (nerka – *Oncorhynchus nerka*, gorbuuša – *Oncorhynchus gorbuscha*, keta – *Oncorhynchus keta*, tšavõõtša – *Oncorhynchus tschawytscha*, kisutš – *Oncorhynchus kisutch*, sima e masu – *Oncorhynchus masou* ja *Oncorhynchus rhodurus*), atlandi väärislõhe (*Salmo salar*) ja doonau taimen (*Hucho hucho*), soolatud või soolvees	11,5	0	

Tariifiartikkel (CN 2021)	Kirjeldus (vt märkus 1)	Baasmäär	Ülemineku-kategooria	Märkused
0305 39 50	--- süvalest (*Reinhardtius hippoglossoides*), soolatud või soolvees	0	0	Vt märkus 2
0305 39 90	--- muu	0	0	Vt märkus 2
0305 41 00	-- idalõhed (nerka – *Oncorhynchus nerka*, gorbuuša – *Oncorhynchus gorbuscha*, keta – *Oncorhynchus keta*, tšavõõtša – *Oncorhynchus tschawytscha*, kisutš – *Oncorhynchus kisutch*, sima e masu – *Oncorhynchus masou* ja *Oncorhynchus rhodurus*), atlandi väärislõhe (*Salmo salar*) ja doonau taimen (*Hucho hucho*)	9,5	0	
0305 42 00	-- heeringad (*Clupea harengus, Clupea pallasii*)	0	0	Vt märkus 2
0305 43 00	-- forellid ja lõhed (*Salmo trutta, Oncorhynchus mykiss, Oncorhynchus clarki, Oncorhynchus aguabonita, Oncorhynchus gilae, Oncorhynchus apache* ja *Oncorhynchus chrysogaster*)	0	0	Vt märkus 2
0305 44 10	--- angerjad (*Anguilla* spp.)	0	0	Vt märkus 2
0305 44 90	--- muu	0	0	Vt märkus 2
0305 49 10	--- süvalest (*Reinharditus hipoglossoides*)	0	0	Vt märkus 2
0305 49 20	--- hiidlest e paltus (*Hippoglossus hippoglossus*)	0	0	Vt märkus 2
0305 49 30	--- makrellid (*Scomber scombrus, Scomber australasicus, Scomber japonicus*)	0	0	Vt märkus 2
0305 49 80	--- muu	0	0	Vt märkus 2
0305 51 10	--- kuivatatud, soolamata	0	0	Vt märkus 2
0305 51 90	--- kuivatatud, soolatud	0	0	Vt märkus 2

Tariifiartikkel (CN 2021)	Kirjeldus (vt märkus 1)	Baasmäär	Ülemineku-kategooria	Märkused
0305 52 00	-- tilaapiad (*Oreochromis* spp.), sägalised (*Pangasius* spp., *Silurus* spp., *Clarias* spp., *Ictalurus* spp.), karpkalalised (*Cyprinus* spp., *Carassius* spp., *Ctenopharyngodon idellus, Hypophthalmichthys* spp., *Cirrhinus* spp., *Mylopharyngodon piceus, Catla catla, Labeo* spp., *Osteochilus hasselti, Leptobarbus hoeveni, Megalobrama* spp.), angerjad (*Anguilla* spp.), niiluse ahven (*Lates niloticus*) ja madupead (*Channa* spp.)	0	0	Vt märkus 2
0305 53 10	--- polaartursk e saika (*Boreogadus saida*)	0	0	Vt märkus 2
0305 53 90	--- muu	0	0	Vt märkus 2
0305 54 30	--- heeringad (*Clupea harengus, Clupea pallasii*)	0	0	Vt märkus 2
0305 54 50	--- anšoovised (*Engraulis* spp.)	0	0	Vt märkus 2
0305 54 90	--- muu	0	0	Vt märkus 2
0305 59 70	--- hiidlest e paltus (*Hippoglossus hippoglossus*)	0	0	Vt märkus 2
0305 59 85	--- muu	0	0	Vt märkus 2
0305 61 00	-- heeringad (*Clupea harengus, Clupea pallasii*)	0	0	Vt märkus 2
0305 62 00	-- tursk (*Gadus morhua, Gadus ogac, Gadus macrocephalus*)	0	0	Vt märkus 2
0305 63 00	-- anšoovised (*Engraulis* spp.)	0	0	Vt märkus 2
0305 64 00	-- tilaapiad (*Oreochromis* spp.), sägalised (*Pangasius* spp., *Silurus* spp., *Clarias* spp., *Ictalurus* spp.), karpkalalised (*Cyprinus* spp., *Carassius* spp., *Ctenopharyngodon idellus, Hypophthalmichthys* spp., *Cirrhinus* spp., *Mylopharyngodon piceus, Catla catla, Labeo* spp., *Osteochilus hasselti, Leptobarbus hoeveni, Megalobrama* spp.), angerjad (*Anguilla* spp.), niiluse ahven (*Lates niloticus*) ja madupead (*Channa* spp.)	0	0	Vt märkus 2
0305 69 10	--- polaartursk e saika (*Boreogadus saida*)	0	0	Vt märkus 2

ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/2024/1759/oj

Tariifiartikkel (CN 2021)	Kirjeldus (vt märkus 1)	Baasmäär	Ülemineku-kategooria	Märkused
0305 69 30	--- hiidlest e paltus (*Hippoglossus hippoglossus*)	0	0	Vt märkus 2
0305 69 50	--- idalõhed (nerka – *Oncorhynchus nerka*, gorbuuša – *Oncorhynchus gorbuscha*, keta – *Oncorhynchus keta*, tšavõõtša – *Oncorhynchus tschawytscha*, kisutš – *Oncorhynchus kisutch*, sima e masu – *Oncorhynchus masou* ja *Oncorhynchus rhodurus*), atlandi väärislõhe (*Salmo salar*) ja doonau taimen (*Hucho hucho*)	0	0	Vt märkus 2
0305 69 80	--- muu	0	0	Vt märkus 2
0305 71 00	-- haiuimed	0	0	Vt märkus 2
0305 72 00	-- kalapead, -sabad ja ujupõied	0	0	Vt märkus 2
0305 79 00	-- muu	0	0	Vt märkus 2
0306 11 10	--- vähilakad	0	0	Vt märkus 2
0306 11 90	--- muu	0	0	Vt märkus 2
0306 12 10	--- terved (puhastamata)	0	0	Vt märkus 2
0306 12 90	--- muu	0	0	Vt märkus 2
0306 14 10	--- krabid liikidest *Paralithodes camchaticus*, *Chionoecetes* spp. ja *Callinectes sapidus*	0	0	Vt märkus 2
0306 14 30	--- harilik taskukrabi (*Cancer pagurus*)	0	0	Vt märkus 2
0306 14 90	--- muu	0	0	Vt märkus 2
0306 15 00	-- norra salehomaarid (*Nephorops norvegicus*)	0	0	Vt märkus 2
0306 16 91	--- garneelid liigist *Crangon crangon*	0	0	Vt märkus 2

Tariifiartikkel (CN 2021)	Kirjeldus (vt märkus 1)	Baasmäär	Ülemineku-kategooria	Märkused
0306 16 99	--- muu	0	0	Vt märkus 2
0306 17 91	--- süvaveegarneelid liigist *Parapenaeus longirostris*	0	0	Vt märkus 2
0306 17 92	--- garneelid perekonnast *Penaeus*	0	0	Vt märkus 2
0306 17 93	--- krevetid sugukonnast *Pandalidae*, v.a perekonnast *Pandalus*	0	0	Vt märkus 2
0306 17 94	--- garneelid perekonnast *Crangon*, v.a liigist *Crangon crangon*	0	0	Vt märkus 2
0306 17 99	--- muu	0	0	Vt märkus 2
0306 19 10	--- mageveevähid	0	0	Vt märkus 2
0306 19 90	--- muu	0	0	Vt märkus 2
0306 31 00	-- langustid (*Palinurus* spp., *Panulirus* spp., *Jasus* spp.)	0	0	Vt märkus 2
0306 32 10	--- elusad	0	0	Vt märkus 2
0306 32 91	---- terved (puhastamata)	0	0	Vt märkus 2
0306 32 99	---- muu	0	0	Vt märkus 2
0306 33 10	--- harilik taskukrabi (*Cancer pagurus*)	0	0	Vt märkus 2
0306 33 90	--- muu	0	0	Vt märkus 2
0306 34 00	-- norra salehomaarid (*Nephorops norvegicus*)	0	0	Vt märkus 2
0306 35 10	---- värsked või jahutatud	0	0	Vt märkus 2

ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/2024/1759/oj

Tariifiartikkel (CN 2021)	Kirjeldus (vt märkus 1)	Baasmäär	Ülemineku-kategooria	Märkused
0306 35 50	---- muu	0	0	Vt märkus 2
0306 35 90	--- muu	0	0	Vt märkus 2
0306 36 10	--- krevetid sugukonnast *Pandalidae*, v.a perekonnast *Pandalus*	0	0	Vt märkus 2
0306 36 50	--- garneelid perekonnast *Crangon*, v.a liigist *Crangon crangon*	0	0	Vt märkus 2
0306 36 90	--- muu	0	0	Vt märkus 2
0306 39 10	--- mageveevähid	0	0	Vt märkus 2
0306 39 90	--- muu	0	0	Vt märkus 2
0306 91 00	-- langustid (*Palinurus* spp., *Panulirus* spp., *Jasus* spp.)	0	0	Vt märkus 2
0306 92 10	--- terved (puhastamata)	0	0	Vt märkus 2
0306 92 90	--- muu	0	0	Vt märkus 2
0306 93 10	--- harilik taskukrabi (*Cancer pagurus*)	0	0	Vt märkus 2
0306 93 90	--- muu	0	0	Vt märkus 2
0306 94 00	-- norra salehomaarid (*Nephorops norvegicus*)	0	0	Vt märkus 2
0306 95 11	----- või aurus või vees keedetud	0	0	Vt märkus 2
0306 95 19	----- muu	0	0	Vt märkus 2
0306 95 20	---- garneelid perekonnast *Pandalus*	0	0	Vt märkus 2

Tariifiartikkel (CN 2021)	Kirjeldus (vt märkus 1)	Baasmäär	Ülemineku-kategooria	Märkused
0306 95 30	---- krevetid sugukonnast *Pandalidae*, v.a perekonnast *Pandalus*	0	0	Vt märkus 2
0306 95 40	---- garneelid perekonnast *Crangon*, v.a liigist *Crangon crangon*	0	0	Vt märkus 2
0306 95 90	---- muu	0	0	Vt märkus 2
0306 99 10	--- mageveevähid	0	0	Vt märkus 2
0306 99 90	--- muu	0	0	Vt märkus 2
0307 11 10	--- lamedad austrid (*Ostera* spp.), elusad, ühiku mass (koos karbiga) kuni 40 g	0	0	Vt märkus 2
0307 11 90	--- muu	0	0	Vt märkus 2
0307 12 00	-- külmutatud	0	0	Vt märkus 2
0307 19 00	-- muu	0	0	Vt märkus 2
0307 21 00	-- elusad, värsked või jahutatud	0	0	Vt märkus 2
0307 22 10	--- suured e püha Jakobi kammkarbid (*Pecten maximus*)	0	0	Vt märkus 2
0307 22 90	--- muu	0	0	Vt märkus 2
0307 29 00	-- muu	0	0	Vt märkus 2
0307 31 10	--- *Mytilus* spp.	0	0	Vt märkus 2
0307 31 90	--- *Perna* spp.	0	0	Vt märkus 2

Tariifiartikkel (CN 2021)	Kirjeldus (vt märkus 1)	Baasmäär	Ülemineku-kategooria	Märkused
0307 32 10	--- *Mytilus* spp.	0	0	Vt märkus 2
0307 32 90	--- *Perna* spp.	0	0	Vt märkus 2
0307 39 20	--- *Mytilus* spp.	0	0	Vt märkus 2
0307 39 80	--- *Perna* spp.	0	0	Vt märkus 2
0307 42 10	--- seepiad (*Sepia officinalis, Rossia macrosoma, Sepiola* spp.)	0	0	Vt märkus 2
0307 42 20	--- ebakalmaarid (*Loligo* spp.)	0	0	Vt märkus 2
0307 42 30	--- kalmaarid (*Ommastrephes* spp., *Nototodarus* spp., *Sepioteuthis* spp.)	0	0	Vt märkus 2
0307 42 40	--- Euroopa noolkalmaar (*Todarodes sagittatus*)	0	0	Vt märkus 2
0307 42 90	--- muu	0	0	Vt märkus 2
0307 43 21	----- liigist *Sepiola rondeleti*	0	0	Vt märkus 2
0307 43 25	----- muu	0	0	Vt märkus 2
0307 43 29	---- liigist *Sepia officinalis, Rossia macrosoma*	0	0	Vt märkus 2
0307 43 31	---- harilik ebakalmaar (*Loligo vulgaris*)	0	0	Vt märkus 2
0307 43 33	---- *Loligo pealei*	0	0	Vt märkus 2
0307 43 35	---- *Loligo gahi*	0	0	Vt märkus 2
0307 43 38	---- muu	0	0	Vt märkus 2

Tariifiartikkel (CN 2021)	Kirjeldus (vt märkus 1)	Baasmäär	Ülemineku-kategooria	Märkused
0307 43 91	--- *Ommastrephes* spp., v.a *Ommastrephes sagittatus, Nototodarus* spp., *Sepioteuthis* spp.	0	0	Vt märkus 2
0307 43 92	--- *Illex* spp.	0	0	Vt märkus 2
0307 43 95	--- Euroopa noolkalmaar (*Todarodes sagittatus*) (*Ommastrephes sagittatus*)	0	0	Vt märkus 2
0307 43 99	--- muu	0	0	Vt märkus 2
0307 49 20	--- seepiad (*Sepia officinalis, Rossia macrosoma, Sepiola* spp.)	0	0	Vt märkus 2
0307 49 40	--- ebakalmaarid (*Loligo* spp.)	0	0	Vt märkus 2
0307 49 50	--- *Ommastrephes* spp., v.a *Ommastrephes sagittatus, Nototodarus* spp., *Sepioteuthis* spp.	0	0	Vt märkus 2
0307 49 60	--- Euroopa noolkalmaar (*Todarodes sagittatus*) (*Ommastrephes sagittatus*)	0	0	Vt märkus 2
0307 49 80	--- muu	0	0	Vt märkus 2
0307 51 00	-- elusad, värsked või jahutatud	0	0	Vt märkus 2
0307 52 00	-- külmutatud	0	0	Vt märkus 2
0307 59 00	-- muu	0	0	Vt märkus 2
0307 60 00	- teod, v.a meriteod	0	0	Vt märkus 2
0307 71 00	-- elusad, värsked või jahutatud	0	0	Vt märkus 2
0307 72 10	--- veenuskarp või muud liigid sugukonnast *Veneridae*	0	0	Vt märkus 2

ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/2024/1759/oj

Tariifiartikkel (CN 2021)	Kirjeldus (vt märkus 1)	Baasmäär	Ülemineku-kategooria	Märkused
0307 72 90	--- muu	0	0	Vt märkus 2
0307 79 00	-- muu	0	0	Vt märkus 2
0307 81 00	-- elusad, värsked või jahutatud merikõrvad (*Haliotis* spp.)	0	0	Vt märkus 2
0307 82 00	-- elusad, värsked või jahutatud tiibkodalased (*Strombus* spp.)	0	0	Vt märkus 2
0307 83 00	-- külmutatud merikõrvad (*Haliotis* spp.)	0	0	Vt märkus 2
0307 84 00	-- külmutatud tiibkodalased (*Strombus* spp.)	0	0	Vt märkus 2
0307 87 00	-- muud merikõrvad (*Haliotis* spp.)	0	0	Vt märkus 2
0307 88 00	-- muud tiibkodalased (*Strombus* spp.)	0	0	Vt märkus 2
0307 91 00	-- elusad, värsked või jahutatud	0	0	Vt märkus 2
0307 92 00	-- külmutatud	0	0	Vt märkus 2
0307 99 00	-- muu	0	0	Vt märkus 2
0308 11 00	-- elusad, värsked või jahutatud	0	0	Vt märkus 2
0308 12 00	-- külmutatud	0	0	Vt märkus 2
0308 19 00	-- muu	0	0	Vt märkus 2
0308 21 00	-- elusad, värsked või jahutatud	0	0	Vt märkus 2
0308 22 00	-- külmutatud	0	0	Vt märkus 2

Tariifiartikkel (CN 2021)	Kirjeldus (vt märkus 1)	Baasmäär	Ülemineku-kategooria	Märkused
0308 29 00	-- muu	0	0	Vt märkus 2
0308 30 50	-- külmutatud	0	0	Vt märkus 2
0308 30 80	-- muu	0	0	Vt märkus 2
0308 90 10	-- elusad, värsked või jahutatud	0	0	Vt märkus 2
0308 90 50	-- külmutatud	0	0	Vt märkus 2
0308 90 90	-- muu	0	0	Vt märkus 2
0401 10 10	-- kontaktpakendis netomahuga kuni kaks liitrit	13,8 EUR/100 kg	0	
0401 10 90	-- muu	12,9 EUR/100 kg	0	
0401 20 11	--- kontaktpakendis netomahuga kuni kaks liitrit	18,8 EUR/100 kg	0	
0401 20 19	--- muu	17,9 EUR/100 kg	0	
0401 20 91	--- kontaktpakendis netomahuga kuni kaks liitrit	22,7 EUR/100 kg	0	
0401 20 99	--- muu	21,8 EUR/100 kg	0	
0401 40 10	-- kontaktpakendis netomahuga kuni kaks liitrit	57,5 EUR/100 kg	0	
0401 40 90	-- muu	56,6 EUR/100 kg	0	
0401 50 11	--- kontaktpakendis netomahuga kuni kaks liitrit	57,5 EUR/100 kg	0	
0401 50 19	--- muu	56,6 EUR/100 kg	0	

ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/2024/1759/oj

Tariifiartikkel (CN 2021)	Kirjeldus (vt märkus 1)	Baasmäär	Ülemineku-kategooria	Märkused
0401 50 31	--- kontaktpakendis netomahuga kuni kaks liitrit	110 EUR/100 kg	0	
0401 50 39	--- muu	109,1 EUR/100 kg	0	
0401 50 91	--- kontaktpakendis netomahuga kuni kaks liitrit	183,7 EUR/100 kg	0	
0401 50 99	--- muu	182,8 EUR/100 kg	0	
0402 10 11	--- kontaktpakendis netomassiga kuni 2,5 kg	125,4 EUR/100 kg	0	
0402 10 19	--- muu	118,8 EUR/100 kg	0	
0402 10 91	--- kontaktpakendis netomassiga kuni 2,5 kg	1,19 EUR/piimaosa massi kg + 27,5 EUR/100 kg	0	
0402 10 99	--- muu	1,19 EUR/piimaosa massi kg + 21 EUR/100 kg	0	
0402 21 11	---- kontaktpakendis netomassiga kuni 2,5 kg	135,7 EUR/100 kg	0	
0402 21 18	---- muu	130,4 EUR/100 kg	0	
0402 21 91	---- kontaktpakendis netomassiga kuni 2,5 kg	167,2 EUR/100 kg	0	
0402 21 99	---- muu	161,9 EUR/100 kg	0	
0402 29 11	---- spetsiaalne imikupiim hermeetilistes pakendites netomassiga kuni 500 g ja rasvasisaldusega üle 10 % massist	1,31 EUR/piimaosa massi kg + 22 EUR/100 kg	0	

Tariifiartikkel (CN 2021)	Kirjeldus (vt märkus 1)	Baasmäär	Ülemineku-kategooria	Märkused
0402 29 15	----- kontaktpakendis netomassiga kuni 2,5 kg	1,31 EUR/piimaosa massi kg + 22 EUR/100 kg	0	
0402 29 19	----- muu	1,31 EUR/piimaosa massi kg + 16,8 EUR/100 kg	0	
0402 29 91	---- kontaktpakendis netomassiga kuni 2,5 kg	1,62 EUR/piimaosa massi kg + 22 EUR/100 kg	0	
0402 29 99	---- muu	1,62 EUR/piimaosa massi kg + 16,8 EUR/100 kg	0	
0402 91 10	--- rasvasisaldus kuni 8 % massist	34,7 EUR/100 kg	0	
0402 91 30	--- rasvasisaldus üle 8 %, kuid mitte üle 10 % massist	43,4 EUR/100 kg	0	
0402 91 51	---- kontaktpakendis netomassiga kuni 2,5 kg	110 EUR/100 kg	0	
0402 91 59	---- muu	109,1 EUR/100 kg	0	
0402 91 91	---- kontaktpakendis netomassiga kuni 2,5 kg	183,7 EUR/100 kg	0	
0402 91 99	---- muu	182,8 EUR/100 kg	0	
0402 99 10	--- rasvasisaldus kuni 9,5 % massist	57,2 EUR/100 kg	0	
0402 99 31	---- kontaktpakendis netomassiga kuni 2,5 kg	1,08 EUR/piimaosa massi kg + 19,4 EUR/100 kg	0	
0402 99 39	---- muu	1,08 EUR/piimaosa massi kg + 18,5 EUR/100 kg	0	

Tariifiartikkel (CN 2021)	Kirjeldus (vt märkus 1)	Baasmäär	Ülemineku-kategooria	Märkused
0402 99 91	---- kontaktpakendis netomassiga kuni 2,5 kg	1,81 EUR/piimaosa massi kg + 19,4 EUR/100 kg	0	
0402 99 99	---- muu	1,81 EUR/piimaosa massi kg + 18,5 EUR/100 kg	0	
0403 10 11	---- kuni 3 %	20,5 EUR/100 kg	0	
0403 10 13	---- üle 3 %, kuid mitte üle 6 % massist	24,4 EUR/100 kg	0	
0403 10 19	---- üle 6 % massist	59,2 EUR/100 kg	0	
0403 10 31	---- kuni 3 %	0,17 EUR/piimaosa massi kg + 21,1 EUR/100 kg	0	
0403 10 33	---- üle 3 %, kuid mitte üle 6 % massist	0,2 EUR/piimaosa massi kg + 21,1 EUR/100 kg	0	
0403 10 39	---- üle 6 % massist	0,54 EUR/piimaosa massi kg + 21,1 EUR/100 kg	0	
0403 10 51	---- kuni 1,5 %	0 + 95 EUR/100 kg	0	
0403 10 53	---- üle 1,5 %, kuid mitte üle 27 % massist	0 + 130,4 EUR/100 kg	0	
0403 10 59	---- üle 27 %	0 + 168,8 EUR/100 kg	0	
0403 10 91	---- kuni 3 %	0 + 12,4 EUR/100 kg	0	
0403 10 93	---- üle 3 %, kuid mitte üle 6 % massist	0 + 17,1 EUR/100 kg	0	
0403 10 99	---- üle 6 %	0 + 26,6 EUR/100 kg	0	

Tariifiartikkel (CN 2021)	Kirjeldus (vt märkus 1)	Baasmäär	Ülemineku-kategooria	Märkused
0403 90 11	----- kuni 1,5 %	100,4 EUR/100 kg	0	
0403 90 13	----- üle 1,5 %, kuid mitte üle 27 %	135,7 EUR/100 kg	0	
0403 90 19	----- üle 27 %	167,2 EUR/100 kg	0	
0403 90 31	----- kuni 1,5 %	0,95 EUR/piimaosa massi kg + 22 EUR/100 kg	0	
0403 90 33	----- üle 1,5 %, kuid mitte üle 27 %	1,31 EUR/piimaosa massi kg + 22 EUR/100 kg	0	
0403 90 39	----- üle 27 %	1,62 EUR/piimaosa massi kg + 22 EUR/100 kg	0	
0403 90 51	----- kuni 3 %	20,5 EUR/100 kg	0	
0403 90 53	----- üle 3 %, kuid mitte üle 6 %	24,4 EUR/100 kg	0	
0403 90 59	----- üle 6 %	59,2 EUR/100 kg	0	
0403 90 61	----- kuni 3 %	0,17 EUR/piimaosa massi kg + 21,1 EUR/100 kg	0	
0403 90 63	----- üle 3 %, kuid mitte üle 6 %	0,2 EUR/piimaosa massi kg + 21,1 EUR/100 kg	0	
0403 90 69	----- üle 6 %	0,54 EUR/piimaosa massi kg + 21,1 EUR/100 kg	0	
0403 90 71	---- kuni 1,5 %	0 + 95 EUR/100 kg	0	

ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/2024/1759/oj

Tariifiartikkel (CN 2021)	Kirjeldus (vt märkus 1)	Baasmäär	Ülemineku-kategooria	Märkused
0403 90 73	---- üle 1,5 %, kuid mitte üle 27 % massist	0 + 130,4 EUR/100 kg	0	
0403 90 79	---- üle 27 % massist	0 + 168,8 EUR/100 kg	0	
0403 90 91	---- kuni 3 %	0 + 12,4 EUR/100 kg	0	
0403 90 93	---- üle 3 %, kuid mitte üle 6 % massist	0 + 17,1 EUR/100 kg	0	
0403 90 99	---- üle 6 % massist	0 + 26,6 EUR/100 kg	0	
0404 10 02	----- kuni 1,5 %	7 EUR/100 kg	0	
0404 10 04	----- üle 1,5 %, kuid mitte üle 27 %	135,7 EUR/100 kg	0	
0404 10 06	----- üle 27 %	167,2 EUR/100 kg	0	
0404 10 12	----- kuni 1,5 %	100,4 EUR/100 kg	0	
0404 10 14	----- üle 1,5 %, kuid mitte üle 27 %	135,7 EUR/100 kg	0	
0404 10 16	----- üle 27 %	167,2 EUR/100 kg	0	
0404 10 26	----- kuni 1,5 %	0,07 EUR/piimaosa massi kg + 16,8 EUR/100 kg	0	
0404 10 28	----- üle 1,5 %, kuid mitte üle 27 %	1,31 EUR/piimaosa massi kg + 22 EUR/100 kg	0	
0404 10 32	----- üle 27 %	1,62 EUR/piimaosa massi kg + 22 EUR/100 kg	0	

Tariifiartikkel (CN 2021)	Kirjeldus (vt märkus 1)	Baasmäär	Ülemineku-kategooria	Märkused
0404 10 34	----- kuni 1,5 %	0,95 EUR/piimaosa massi kg + 22 EUR/100 kg	0	
0404 10 36	----- üle 1,5 %, kuid mitte üle 27 %	1,31 EUR/piimaosa massi kg + 22 EUR/100 kg	0	
0404 10 38	----- üle 27 %	1,62 EUR/piimaosa massi kg + 22 EUR/100 kg	0	
0404 10 48	----- kuni 1,5 %	0,07 EUR/piimakuivaine massi kg	0	
0404 10 52	----- üle 1,5 %, kuid mitte üle 27 %	135,7 EUR/100 kg	0	
0404 10 54	----- üle 27 %	167,2 EUR/100 kg	0	
0404 10 56	----- kuni 1,5 %	100,4 EUR/100 kg	0	
0404 10 58	----- üle 1,5 %, kuid mitte üle 27 %	135,7 EUR/100 kg	0	
0404 10 62	----- üle 27 %	167,2 EUR/100 kg	0	
0404 10 72	----- kuni 1,5 %	0,07 EUR/piimakuivaine massi kg + 16,8 EUR/100 kg	0	
0404 10 74	----- üle 1,5 %, kuid mitte üle 27 %	1,31 EUR/piimaosa massi kg + 22 EUR/100 kg	0	
0404 10 76	----- üle 27 %	1,62 EUR/piimaosa massi kg + 22 EUR/100 kg	0	
0404 10 78	----- kuni 1,5 %	0,95 EUR/piimaosa massi kg + 22 EUR/100 kg	0	

Tariifiartikkel (CN 2021)	Kirjeldus (vt märkus 1)	Baasmäär	Ülemineku-kategooria	Märkused
0404 10 82	----- üle 1,5 %, kuid mitte üle 27 %	1,31 EUR/piimaosa massi kg + 22 EUR/100 kg	0	
0404 10 84	----- üle 27 %	1,62 EUR/piimaosa massi kg + 22 EUR/100 kg	0	
0404 90 21	--- kuni 1,5 %	100,4 EUR/100 kg	0	
0404 90 23	--- üle 1,5 %, kuid mitte üle 27 %	135,7 EUR/100 kg	0	
0404 90 29	--- üle 27 %	167,2 EUR/100 kg	0	
0404 90 81	--- kuni 1,5 %	0,95 EUR/piimaosa massi kg + 22 EUR/100 kg	0	
0404 90 83	--- üle 1,5 %, kuid mitte üle 27 %	1,31 EUR/piimaosa massi kg + 22 EUR/100 kg	0	
0404 90 89	--- üle 27 %	1,62 EUR/piimaosa massi kg + 22 EUR/100 kg	0	
0405 10 11	---- kontaktpakendis netomassiga kuni 1 kg	189,6 EUR/100 kg	0	
0405 10 19	---- muu	189,6 EUR/100 kg	0	
0405 10 30	--- taastatud või	189,6 EUR/100 kg	0	
0405 10 50	--- vadakuvõi	189,6 EUR/100 kg	0	
0405 10 90	-- muu	231,3 EUR/100 kg	0	

Tariifiartikkel (CN 2021)	Kirjeldus (vt märkus 1)	Baasmäär	Ülemineku-kategooria	Märkused
0405 20 10	-- rasvasisaldus vähemalt 39 %, kuid alla 60 % massist	0 + EA	0	
0405 20 30	-- rasvasisaldus vähemalt 60 %, kuid mitte üle 75 % massist	0 + EA	0	
0405 20 90	-- rasvasisaldus üle 75 %, kuid alla 80 % massist	189,6 EUR/100 kg	0	
0405 90 10	-- rasvasisaldus vähemalt 99,3 % massist ning veesisaldus kuni 0,5 % massist	231,3 EUR/100 kg	0	
0405 90 90	-- muu	231,3 EUR/100 kg	0	
0406 10 30	--- Mozzarella, võib olla vedeliku sees	185,2 EUR/100 kg	0	
0406 10 50	--- muu	185,2 EUR/100 kg	0	
0406 10 80	-- muu	221,2 EUR/100 kg	0	
0406 20 00	- igat liiki riivitud juust või juustupulber	188,2 EUR/100 kg	0	
0406 30 10	-- valmistamisel pole kasutatud muid juustusorte peale Emmentali, Gruyère või Appenzelli juustu, millele võib olla lisatud Glarusi ürdijuustu (tuntud nimetuse Schabziger all); jaemüügiks pakendatud, rasvasisaldus kuivaine massist kuni 56 %	144,9 EUR/100 kg	0	
0406 30 31	---- kuni 48 %	139,1 EUR/100 kg	0	
0406 30 39	---- üle 48 %	144,9 EUR/100 kg	0	
0406 30 90	--- rasvasisaldus üle 36 % massist	215 EUR/100 kg	0	
0406 40 10	-- Roquefort	140,9 EUR/100 kg	0	

ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/2024/1759/oj

Tariifiartikkel (CN 2021)	Kirjeldus (vt märkus 1)	Baasmäär	Ülemineku-kategooria	Märkused
0406 40 50	-- Gorgonzola	140,9 EUR/100 kg	0	
0406 40 90	-- muu	140,9 EUR/100 kg	0	
0406 90 01	-- töötlemiseks	167,1 EUR/100 kg	0	
0406 90 13	--- Emmental	171,7 EUR/100 kg	0	
0406 90 15	--- Gruyère, Sbrinz	171,7 EUR/100 kg	0	
0406 90 17	--- Bergkäse, Appenzell	171,7 EUR/100 kg	0	
0406 90 18	--- Fromage Fribourgeois, Vacherin Mont d'Or ja Tête de Moine	171,7 EUR/100 kg	0	
0406 90 21	--- Cheddar	167,1 EUR/100 kg	0	
0406 90 23	--- Edam	151 EUR/100 kg	0	
0406 90 25	--- Tilsit	151 EUR/100 kg	0	
0406 90 29	--- Kashkaval	151 EUR/100 kg	0	
0406 90 32	--- Feta	151 EUR/100 kg	0	
0406 90 35	--- Kefalo-Tyri	151 EUR/100 kg	0	
0406 90 37	--- Finlandia	151 EUR/100 kg	0	
0406 90 39	--- Jarlsberg	151 EUR/100 kg	0	

Tariifiartikkel (CN 2021)	Kirjeldus (vt märkus 1)	Baasmäär	Ülemineku-kategooria	Märkused
0406 90 50	---- juust lamba- või pühvlipiimast, pakendites, mis sisaldavad soolvett, või lamba- või kitsenahast lähkrites	151 EUR/100 kg	0	
0406 90 61	------- Grana Padano, Parmigiano Reggiano	188,2 EUR/100 kg	0	
0406 90 63	------- Fiore Sardo, Pecorino	188,2 EUR/100 kg	0	
0406 90 69	------- muu	188,2 EUR/100 kg	0	
0406 90 73	------- Provolone	151 EUR/100 kg	0	
0406 90 74	------- Maasdam	151 EUR/100 kg	0	
0406 90 75	------- Asiago, Caciocavallo, Montasio, Ragusano	151 EUR/100 kg	0	
0406 90 76	------- Danbo, Fontal, Fontina, Fynbo, Havarti, Maribo, Samsø	151 EUR/100 kg	0	
0406 90 78	------- Gouda	151 EUR/100 kg	0	
0406 90 79	------- Esrom, Italico, Kernhem, Saint-Nectaire, Saint-Paulin, Taleggio	151 EUR/100 kg	0	
0406 90 81	------- Cantal, Cheshire, Wensleydale, Lancashire, Double Gloucester, Blarney, Colby, Monterey	151 EUR/100 kg	0	
0406 90 82	------- Camembert	151 EUR/100 kg	0	
0406 90 84	------- Brie	151 EUR/100 kg	0	
0406 90 85	------- Kefalograviera, Kasseri	151 EUR/100 kg	0	
0406 90 86	-------- üle 47 %, kuid mitte üle 52 % massist	151 EUR/100 kg	0	

Tariifiartikkel (CN 2021)	Kirjeldus (vt märkus 1)	Baasmäär	Ülemineku-kategooria	Märkused
0406 90 89	-------- üle 52 %, kuid mitte üle 62 % massist	151 EUR/100 kg	0	
0406 90 92	-------- üle 62 %, kuid mitte üle 72 % massist	151 EUR/100 kg	0	
0406 90 93	------ üle 72 % massist	185,2 EUR/100 kg	0	
0406 90 99	----- muu	221,2 EUR/100 kg	0	
0407 11 00	-- liiki *Gallus domesticus* kuuluvate kanade munad	35 EUR/1 000 p/st	E	TRQ-EG
0407 19 11	---- kalkuni- ja hanemunad	105 EUR/1 000 p/st	E	TRQ-EG
0407 19 19	---- muu	35 EUR/1 000 p/st	E	TRQ-EG
0407 19 90	--- muu	0	0	Vt märkus 2
0407 21 00	-- liiki *Gallus domesticus* kuuluvate kanade munad	30,4 EUR/100 kg	E	TRQ-EG
0407 29 10	--- muude kodulindude kui liiki *Gallus domesticus* kuuluvate kodulindude munad	30,4 EUR/100 kg	E	TRQ-EG
0407 29 90	--- muu	0	0	Vt märkus 2
0407 90 10	-- kodulindude	30,4 EUR/100 kg	E	TRQ-EG
0407 90 90	-- muu	0	0	Vt märkus 2
0408 11 20	--- inimtoiduks kõlbmatu	0	0	Vt märkus 2
0408 11 80	--- muu	142,3 EUR/100 kg	E	TRQ-EG
0408 19 20	--- inimtoiduks kõlbmatu	0	0	Vt märkus 2

Tariifiartikkel (CN 2021)	Kirjeldus (vt märkus 1)	Baasmäär	Ülemineku-kategooria	Märkused
0408 19 81	---- vedelal kujul	62 EUR/100 kg	E	TRQ-EG
0408 19 89	---- muud, kaasa arvatud külmutatud	66,3 EUR/100 kg	E	TRQ-EG
0408 91 20	--- inimtoiduks kõlbmatu	0	0	Vt märkus 2
0408 91 80	--- muu	137,4 EUR/100 kg	E	TRQ-EG
0408 99 20	--- inimtoiduks kõlbmatu	0	0	Vt märkus 2
0408 99 80	--- muu	35,3 EUR/100 kg	E	TRQ-EG
0409 00 00	naturaalne mesi	0	0	Vt märkus 2
0410 00 00	Mujal nimetamata loomse päritoluga toiduained	0	0	Vt märkus 2
0701 10 00	- seeme	0	0	Vt märkus 2
0701 90 10	-- tärklise tootmiseks	0	0	Vt märkus 2
0701 90 50	--- varajane kartul, 1. jaanuar – 30. juuni	0	0	Vt märkus 2
0701 90 90	--- muu	0	0	Vt märkus 2
0702 00 00	tomatid, värsked või jahutatud	0 % + piiril kehtiva hinna süsteemi koguselise tollimaksu komponent	0+EP	Vt märkus 3
0703 10 11	--- Komplektid	0	0	Vt märkus 2
0703 10 19	--- muu	0	0	Vt märkus 2

Tariifiartikkel (CN 2021)	Kirjeldus (vt märkus 1)	Baasmäär	Ülemineku-kategooria	Märkused
0703 10 90	-- šalott	0	0	Vt märkus 2
0703 20 00	- küüslauk	0 + 120 EUR/100 kg	E	TRQ-GC
0703 90 00	- porrulauk jm sibulköögiviljad	0	0	Vt märkus 2
0704 10 00	- lillkapsas ja kitse spargelkapsas:	—	—	
	-- 15. aprill – 30. november	10,1	0	
	-- muu	6,1	0	
0704 20 00	- rooskapsas	0	0	Vt märkus 2
0704 90 10	-- valge peakapsas ja punane peakapsas	8,5	0	
0704 90 90	-- muu	0	0	Vt märkus 2
0705 11 00	-- peasalat:	—	—	
	--- 1. aprill – 30. november	8,5	0	
	--- muu	6,9	0	
0705 19 00	-- muu	0	0	Vt märkus 2
0705 21 00	-- salatsigur (*Cichorium intybus* var. *foliosum*)	0	0	Vt märkus 2
0705 29 00	-- muu	0	0	Vt märkus 2
0706 10 00	- porgand ja naeris	0	0	Vt märkus 2

Tariifiartikkel (CN 2021)	Kirjeldus (vt märkus 1)	Baasmäär	Ülemineku-kategooria	Märkused
0706 90 10	-- juurseller	0	0	Vt märkus 2
0706 90 30	-- mädarõigas (*Cochlearia armoracia*)	0	0	Vt märkus 2
0706 90 90	-- muu	0	0	Vt märkus 2
0707 00 05	- kurgid	0 % + piiril kehtiva hinna süsteemi koguselise tollimaksu komponent	0+EP	Vt märkus 3
0707 00 90	- kornišonid	0	0	Vt märkus 2
0708 10 00	- herned (*Pisum sativum*)	0	0	Vt märkus 2
0708 20 00	- aedoad (*Vigna* spp., *Phaseolus* spp.)	—	—	
	-- 1. juuli – 30. september	10,1	0	
	-- muu	6,9	0	
0708 90 00	- muud kaunviljad	0	0	Vt märkus 2
0709 20 00	- spargel	0	0	Vt märkus 2
0709 30 00	- baklažaan	0	0	Vt märkus 2
0709 40 00	- seller (v.a juurseller)	0	0	Vt märkus 2
0709 51 00	-- seened perekonnast *Agaricus*	0	0	Vt märkus 2
0709 59 10	--- kukeseened	0	0	Vt märkus 2

ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/2024/1759/oj

Tariifiartikkel (CN 2021)	Kirjeldus (vt märkus 1)	Baasmäär	Ülemineku-kategooria	Märkused
0709 59 30	--- puravikud	0	0	Vt märkus 2
0709 59 50	--- trühvlid	0	0	Vt märkus 2
0709 59 90	--- muu	0	0	Vt märkus 2
0709 60 10	-- paprika	0	0	Vt märkus 2
0709 60 91	--- perekonna *Capsicum* viljad kapsaitsiini või õlivaikvärvide tootmiseks	0	0	Vt märkus 2
0709 60 95	--- eeterlike õlide ja resinoidide tööstuslikuks tootmiseks	0	0	Vt märkus 2
0709 60 99	--- muu	0	0	Vt märkus 2
0709 70 00	- spinat, uusmeremaa spinat ja aedspinat	0	0	Vt märkus 2
0709 91 00	-- artišokid	0 % + piiril kehtiva hinna süsteemi koguselise tollimaksu komponent	0+EP	Vt märkus 3
0709 92 10	--- muuks kasutuseks peale õli tootmise	0	0	Vt märkus 2
0709 92 90	--- muu	13,1 EUR/100 kg	7	
0709 93 10	--- kabatšokid	0 % + piiril kehtiva hinna süsteemi koguselise tollimaksu komponent	0+EP	Vt märkus 3
0709 93 90	--- muu	0	0	Vt märkus 2
0709 99 10	--- salatid, v.a aedsalat (*Lactuca sativa*) ja sigur (*Cichorium* spp.)	0	0	Vt märkus 2

Tariifiartikkel (CN 2021)	Kirjeldus (vt märkus 1)	Baasmäär	Ülemineku-kategooria	Märkused
0709 99 20	--- lehtpeet e mangold ja hispaania artišokid	0	0	Vt märkus 2
0709 99 40	--- kapparid	0	0	Vt märkus 2
0709 99 50	--- apteegitill	0	0	Vt märkus 2
0709 99 60	--- suhkrumais	9,4 EUR/100 kg	5	
0709 99 90	--- muu	0	0	Vt märkus 2
0710 10 00	- kartul	0	0	Vt märkus 2
0710 21 00	-- herned (*Pisum sativum*)	0	0	Vt märkus 2
0710 22 00	-- aedoad (*Vigna* spp., *Phaseolus* spp.)	0	0	Vt märkus 2
0710 29 00	-- muu	0	0	Vt märkus 2
0710 30 00	- spinat, uusmeremaa spinat ja aedspinat	0	0	Vt märkus 2
0710 40 00	- suhkrumais	1,6 + 9,4 eurot/100 kg/net eda	3	
0710 80 10	-- oliivid	0	0	Vt märkus 2
0710 80 51	--- paprika	0	0	Vt märkus 2
0710 80 59	--- muu	0	0	Vt märkus 2
0710 80 61	--- perekonnast *Agaricus*	0	0	Vt märkus 2
0710 80 69	--- muu	0	0	Vt märkus 2

ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/2024/1759/oj

Tariifiartikkel (CN 2021)	Kirjeldus (vt märkus 1)	Baasmäär	Ülemineku-kategooria	Märkused
0710 80 70	-- tomatid	0	0	Vt märkus 2
0710 80 80	-- artišokid	0	0	Vt märkus 2
0710 80 85	-- spargel	0	0	Vt märkus 2
0710 80 95	-- muu	0	0	Vt märkus 2
0710 90 00	- köögiviljasegud	0	0	Vt märkus 2
0711 20 10	-- muuks kasutuseks peale õli tootmise	0	0	Vt märkus 2
0711 20 90	-- muu	13,1 EUR/100 kg	7	
0711 40 00	- kurgid ja kornišonid	0	0	Vt märkus 2
0711 51 00	-- seened perekonnast *Agaricus*	6,1 + 191 eurot/100 kg/net eda	7	
0711 59 00	-- muu	0	0	Vt märkus 2
0711 90 10	--- perekonda *Capsicum* või *Pimenta* kuuluvad viljad, v.a paprika	0	0	Vt märkus 2
0711 90 30	--- suhkrumais	1,6 + 9,4 eurot/100 kg/net eda	3	
0711 90 50	--- sibulad	0	0	Vt märkus 2
0711 90 70	--- kapparid	0	0	Vt märkus 2
0711 90 80	--- muu	0	0	Vt märkus 2

Tariifiartikkel (CN 2021)	Kirjeldus (vt märkus 1)	Baasmäär	Ülemineku-kategooria	Märkused
0711 90 90	-- köögiviljasegud	0	0	Vt märkus 2
0712 20 00	- sibulad	0	0	Vt märkus 2
0712 31 00	-- seened perekonnast *Agaricus*	0	0	Vt märkus 2
0712 32 00	-- kõrvtarrikud (*Auricularia* spp.)	0	0	Vt märkus 2
0712 33 00	-- kõhrikud (*Tremella* spp.)	0	0	Vt märkus 2
0712 39 00	-- muu	0	0	Vt märkus 2
0712 90 05	-- kartulid, ka tükeldatult või viilutatult, muul viisil töötlemata	0	0	Vt märkus 2
0712 90 11	--- hübriidid seemneks	0	0	Vt märkus 2
0712 90 19	--- muu	9,4 EUR/100 kg	5	
0712 90 30	-- tomatid	0	0	Vt märkus 2
0712 90 50	-- porgandid	0	0	Vt märkus 2
0712 90 90	-- muu	0	0	Vt märkus 2
0713 10 10	-- seemneks	0	0	Vt märkus 2
0713 10 90	-- muu	0	0	Vt märkus 2
0713 20 00	- kikerherned (nuudid)	0	0	Vt märkus 2
0713 31 00	-- aedoad sordist *Vigna mungo* (L.) Hepper või *Vigna radiata* (L.) Wilczek	0	0	Vt märkus 2

Tariifiartikkel (CN 2021)	Kirjeldus (vt märkus 1)	Baasmäär	Ülemineku-kategooria	Märkused
0713 32 00	-- kandilised aedoad e asukioad (*Phaseolus* või *Vigna angularis*)	0	0	Vt märkus 2
0713 33 10	--- seemneks	0	0	Vt märkus 2
0713 33 90	--- muu	0	0	Vt märkus 2
0713 34 00	-- maaoad (*Vigna subterranea* või *Voandzeia subterranea*)	0	0	Vt märkus 2
0713 35 00	-- silmoad (*Vigna unguiculata*)	0	0	Vt märkus 2
0713 39 00	-- muu	0	0	Vt märkus 2
0713 40 00	- läätsed	0	0	Vt märkus 2
0713 50 00	- põldoad (*Vicia faba* var. *major*) ja söödaoad (*Vicia faba* var. *equina* ja *Vicia faba* var. *minor*)	0	0	Vt märkus 2
0713 60 00	- harilikud tuviherned (*Cajanus cajan*)	0	0	Vt märkus 2
0713 90 00	- muu	0	0	Vt märkus 2
0714 10 00	- maniokk	9,5 EUR/100 kg	5	
0714 20 10	-- värsked, terved, mõeldud inimtoiduks	0	0	Vt märkus 2
0714 20 90	-- muu	4,4 EUR/100 kg	0	
0714 30 00	- jamss (*Dioscorea* spp.)	9,5 EUR/100 kg	5	
0714 40 00	- harilik taro (*Colocasia* spp.)	9,5 EUR/100 kg	5	

Tariifiartikkel (CN 2021)	Kirjeldus (vt märkus 1)	Baasmäär	Ülemineku-kategooria	Märkused
0714 50 00	- kollavõhk (*Xanthosoma* spp.)	9,5 EUR/100 kg	5	
0714 90 20	-- maranta, saalep jms kõrge tärklisesisaldusega juured ja mugulad	9,5 EUR/100 kg	5	
0714 90 90	-- muu	0	0	Vt märkus 2
0801 11 00	-- kuivatatud	0	0	Vt märkus 2
0801 12 00	-- luukestaga (endokarp)	0	0	Vt märkus 2
0801 19 00	-- muu	0	0	Vt märkus 2
0801 21 00	-- lüdimata	0	0	Vt märkus 2
0801 22 00	-- kooritud	0	0	Vt märkus 2
0801 31 00	-- lüdimata	0	0	Vt märkus 2
0801 32 00	-- kooritud	0	0	Vt märkus 2
0802 11 10	--- mõrumandlid	0	0	Vt märkus 2
0802 11 90	--- muu	0	0	Vt märkus 2
0802 12 10	--- mõrumandlid	0	0	Vt märkus 2
0802 12 90	--- muu	0	0	Vt märkus 2
0802 21 00	-- lüdimata	0	0	Vt märkus 2

ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/2024/1759/oj

Tariifiartikkel (CN 2021)	Kirjeldus (vt märkus 1)	Baasmäär	Ülemineku-kategooria	Märkused
0802 22 00	-- kooritud	0	0	Vt märkus 2
0802 31 00	-- lüdimata	0	0	Vt märkus 2
0802 32 00	-- kooritud	0	0	Vt märkus 2
0802 41 00	-- lüdimata	0	0	Vt märkus 2
0802 42 00	-- kooritud	0	0	Vt märkus 2
0802 51 00	-- lüdimata	0	0	Vt märkus 2
0802 52 00	-- kooritud	0	0	Vt märkus 2
0802 61 00	-- lüdimata	0	0	Vt märkus 2
0802 62 00	-- kooritud	0	0	Vt märkus 2
0802 70 00	- koolapähklid (*Cola* spp.)	0	0	Vt märkus 2
0802 80 00	- areekapähklid	0	0	Vt märkus 2
0802 90 10	-- pekanipähklid	0	0	Vt märkus 2
0802 90 50	-- piiniapähklid (*Pinus* spp.)	0	0	Vt märkus 2
0802 90 85	-- muu	0	0	Vt märkus 2
0803 10 10	-- värsked	0	0	Vt märkus 2
0803 10 90	-- kuivatatud	0	0	Vt märkus 2

Tariifiartikkel (CN 2021)	Kirjeldus (vt märkus 1)	Baasmäär	Ülemineku-kategooria	Märkused
0803 90 10	-- värsked	117 EUR/1 000 kg	E	
0803 90 90	-- kuivatatud	0	0	Vt märkus 2
0804 10 00	- datlid	0	0	Vt märkus 2
0804 20 10	-- värsked	0	0	Vt märkus 2
0804 20 90	-- kuivatatud	0	0	Vt märkus 2
0804 30 00	- ananassid	0	0	Vt märkus 2
0804 40 00	- avokaadod	0	0	Vt märkus 2
0804 50 00	- guajaavid, mangod ja mangostanid	0	0	Vt märkus 2
0805 10 22	--- nabaapelsinid:	—	—	
	---- 1. juuni – 30. november	0	0	Vt märkus 2
	---- muu	0 % + piiril kehtiva hinna süsteemi koguselise tollimaksu komponent	0+EP	Vt märkus 3
0805 10 24	--- harilikud apelsinid:	—	—	
	---- 1. juuni – 30. november	0	0	Vt märkus 2
	---- muu	0 % + piiril kehtiva hinna süsteemi koguselise tollimaksu komponent	0+EP	Vt märkus 3

Tariifiartikkel (CN 2021)	Kirjeldus (vt märkus 1)	Baasmäär	Ülemineku-kategooria	Märkused
0805 10 28	--- muu:	—	—	
	---- 1. juuni – 30. november	0	0	Vt märkus 2
	---- muu	0 % + piiril kehtiva hinna süsteemi koguselise tollimaksu komponent	0+EP	Vt märkus 3
0805 10 80	-- muu	0	0	Vt märkus 2
0805 21 10	--- satsumad:	—	—	
	---- 1. märts – 31. oktoober	0	0	Vt märkus 2
	---- muu	0 % + piiril kehtiva hinna süsteemi koguselise tollimaksu komponent	0+EP	Vt märkus 3
0805 21 90	--- muu:	—	—	
	---- 1. märts – 31. oktoober	0	0	Vt märkus 2
	---- muu	0 % + piiril kehtiva hinna süsteemi koguselise tollimaksu komponent	0+EP	Vt märkus 3
0805 22 00	-- klementiinid:	—	—	
	--- 1. märts – 31. oktoober	0	0	Vt märkus 2
	--- muu	0 % + piiril kehtiva hinna süsteemi koguselise tollimaksu komponent	0+EP	Vt märkus 3

Tariifiartikkel (CN 2021)	Kirjeldus (vt märkus 1)	Baasmäär	Ülemineku-kategooria	Märkused
0805 29 00	-- muu:	—	—	
	--- 1. märts – 31. oktoober	0	0	Vt märkus 2
	--- muu	0 % + piiril kehtiva hinna süsteemi koguselise tollimaksu komponent	0+EP	Vt märkus 3
0805 40 00	- greibid, k.a pomelid	0	0	Vt märkus 2
0805 50 10	-- sidrunid (*Citrus limon, Citrus limonum*)	0 % + piiril kehtiva hinna süsteemi koguselise tollimaksu komponent	0+EP	Vt märkus 3
0805 50 90	-- laimid (*Citrus aurantifolia, Citrus latifolia*)	0	0	Vt märkus 2
0805 90 00	- muu	0	0	Vt märkus 2
0806 10 10	-- lauaviinamarjad:	—	—	
	--- 21. juuli – 20. november	0 % + piiril kehtiva hinna süsteemi koguselise tollimaksu komponent	0+EP	Vt märkus 3
	--- muu	0	0	Vt märkus 2
0806 10 90	-- muu	0	0	Vt märkus 2
0806 20 10	-- korindid	0	0	Vt märkus 2
0806 20 30	-- sultanad	0	0	Vt märkus 2

Tariifiartikkel (CN 2021)	Kirjeldus (vt märkus 1)	Baasmäär	Ülemineku-kategooria	Märkused
0806 20 90	-- muu	0	0	Vt märkus 2
0807 11 00	-- arbuusid	0	0	Vt märkus 2
0807 19 00	-- muu	0	0	Vt märkus 2
0807 20 00	- papaiad	0	0	Vt märkus 2
0808 10 10	-- siidriõunad, lahtiselt, 16. september – 15. detsember	0	0	Vt märkus 2
0808 10 80	-- muu	0 % + piiril kehtiva hinna süsteemi koguselise tollimaksu komponent	0+EP	Vt märkus 3
0808 30 10	-- siidripirnid, lahtiselt, 1. august – 31. detsember	0	0	Vt märkus 2
0808 30 90	-- muu:	—	—	
	--- 1. mai – 30. juuni	0	0	Vt märkus 2
	--- muu	0 % + piiril kehtiva hinna süsteemi koguselise tollimaksu komponent	0+EP	Vt märkus 3
0808 40 00	- küdooniad	0	0	Vt märkus 2
0809 10 00	- aprikoosid:	—	—	
	-- 1. juuni – 31. juuli	0 % + piiril kehtiva hinna süsteemi koguselise tollimaksu komponent	0+EP	Vt märkus 3

Tariifiartikkel (CN 2021)	Kirjeldus (vt märkus 1)	Baasmäär	Ülemineku-kategooria	Märkused
	-- muu	0	0	Vt märkus 2
0809 21 00	-- hapukirsid (*Prunus cerasus*):	—	—	
	--- 21. mai – 10. august	0 % + piiril kehtiva hinna süsteemi koguselise tollimaksu komponent	0+EP	Vt märkus 3
	--- muu	0	0	Vt märkus 2
0809 29 00	-- muu:	—	—	
	--- 21. mai – 10. august	0 % + piiril kehtiva hinna süsteemi koguselise tollimaksu komponent	0+EP	Vt märkus 3
	--- muu	0	0	Vt märkus 2
0809 30 10	-- nektariinid:	—	—	
	--- 11. juuni – 30. september	0 % + piiril kehtiva hinna süsteemi koguselise tollimaksu komponent	0+EP	Vt märkus 3
	--- muu	0	0	Vt märkus 2
0809 30 90	-- muu:	—	—	
	--- 11. juuni – 30. september	0 % + piiril kehtiva hinna süsteemi koguselise tollimaksu komponent	0+EP	Vt märkus 3
	--- muu	0	0	Vt märkus 2

ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/2024/1759/oj

Tariifiartikkel (CN 2021)	Kirjeldus (vt märkus 1)	Baasmäär	Ülemineku-kategooria	Märkused
0809 40 05	-- ploomid:	—	—	
	--- 11. juuni – 30. september	0 % + piiril kehtiva hinna süsteemi koguselise tollimaksu komponent	0+EP	Vt märkus 3
	--- muu	0	0	Vt märkus 2
0809 40 90	-- laukaploomid	0	0	Vt märkus 2
0810 10 00	- maasikad	0	0	Vt märkus 2
0810 20 10	-- vaarikad	0	0	Vt märkus 2
0810 20 90	-- muu	0	0	Vt märkus 2
0810 30 10	-- mustad sõstrad	0	0	Vt märkus 2
0810 30 30	-- punased sõstrad	0	0	Vt märkus 2
0810 30 90	-- muu	0	0	Vt märkus 2
0810 40 10	-- pohlad (marjad liigist *Vaccinium vitis-idaea*)	0	0	Vt märkus 2
0810 40 30	-- mustikad (marjad liigist *Vaccinium myrtillus)*	0	0	Vt märkus 2
0810 40 50	-- marjad liikidest *Vaccinium macrocarpon* ja *Vaccinium corymbosum*	0	0	Vt märkus 2
0810 40 90	-- muu	0	0	Vt märkus 2
0810 50 00	- kiivid	0	0	Vt märkus 2

Tariifiartikkel (CN 2021)	Kirjeldus (vt märkus 1)	Baasmäär	Ülemineku-kategooria	Märkused
0810 60 00	- durianid	0	0	Vt märkus 2
0810 70 00	- kakiploomid (diospüürid)	0	0	Vt märkus 2
0810 90 20	-- tamarindid, kašuõunad, litšid, jakad, sapotilli ploomid, kannatuslille viljad, karamboolad ja pitahaiad	0	0	Vt märkus 2
0810 90 75	-- muu	0	0	Vt märkus 2
0811 10 11	--- suhkrusisaldusega üle 13 % massist	20,8 + 8,4 EUR/100 kg	5	
0811 10 19	--- muu	0	0	Vt märkus 2
0811 10 90	-- muu	0	0	Vt märkus 2
0811 20 11	--- suhkrusisaldusega üle 13 % massist	17,3 + 8,4 EUR/100 kg	5	
0811 20 19	--- muu	0	0	Vt märkus 2
0811 20 31	--- vaarikad	0	0	Vt märkus 2
0811 20 39	--- mustad sõstrad	0	0	Vt märkus 2
0811 20 51	--- punased sõstrad	0	0	Vt märkus 2
0811 20 59	--- põldmurakad ja mooruspuumarjad	0	0	Vt märkus 2
0811 20 90	--- muu	0	0	Vt märkus 2
0811 90 11	---- troopilised puuviljad ja troopilised pähklid	9,5 + 5,3 EUR/100 kg	0	

Tariifiartikkel (CN 2021)	Kirjeldus (vt märkus 1)	Baasmäär	Ülemineku-kategooria	Märkused
0811 90 19	---- muu	17,3 + 8,4 EUR/100 kg	5	
0811 90 31	---- troopilised puuviljad ja troopilised pähklid	0	0	Vt märkus 2
0811 90 39	---- muu	0	0	Vt märkus 2
0811 90 50	--- mustikad (marjad liigist *Vaccinium myrtillus*)	0	0	Vt märkus 2
0811 90 70	--- marjad liigist *Vaccinium myrtilloides* ja *Vaccinium angustifolium*	0	0	Vt märkus 2
0811 90 75	---- hapukirsid (*Prunus cerasus*)	0	0	Vt märkus 2
0811 90 80	---- muu	0	0	Vt märkus 2
0811 90 85	--- troopilised puuviljad ja troopilised pähklid	0	0	Vt märkus 2
0811 90 95	--- muu	0	0	Vt märkus 2
0812 10 00	- kirsid	0	0	Vt märkus 2
0812 90 25	-- aprikoosid: apelsinid	0	0	Vt märkus 2
0812 90 30	-- papaiad	0	0	Vt märkus 2
0812 90 40	-- mustikad (marjad liigist *Vaccinium myrtillus*)	0	0	Vt märkus 2
0812 90 70	-- guajaavid, mangod, mangostanid, tamarindid, kašuõunad, litšid, jakad, sapotilli ploomid, kannatuslille viljad, karamboolad, pitahaiad ja troopilised pähklid	0	0	Vt märkus 2
0812 90 98	-- muu	0	0	Vt märkus 2

Tariifiartikkel (CN 2021)	Kirjeldus (vt märkus 1)	Baasmäär	Ülemineku-kategooria	Märkused
0813 10 00	- aprikoosid	0	0	Vt märkus 2
0813 20 00	- mustad ploomid	0	0	Vt märkus 2
0813 30 00	- õunad	0	0	Vt märkus 2
0813 40 10	-- virsikud, k.a nektariinid	0	0	Vt märkus 2
0813 40 30	-- pirnid	0	0	Vt märkus 2
0813 40 50	-- papaiad	0	0	Vt märkus 2
0813 40 65	-- tamarindid, kašuõunad, litšid, jakad, sapotilli ploomid, kannatuslille viljad, karamboolad ja pitahaiad	0	0	Vt märkus 2
0813 40 95	-- muu	0	0	Vt märkus 2
0813 50 12	---- papaiadest, tamarindidest, kašuõuntest, litšidest, jakadest, sapotilli ploomidest, kannatuslille viljadest, karambooladest ja pitahaiadest	0	0	Vt märkus 2
0813 50 15	---- muu	0	0	Vt märkus 2
0813 50 19	--- mustade ploomidega	0	0	Vt märkus 2
0813 50 31	--- troopilistest pähklitest	0	0	Vt märkus 2
0813 50 39	--- muu	0	0	Vt märkus 2
0813 50 91	--- mustade ploomideta või viigimarjadeta	0	0	Vt märkus 2
0813 50 99	--- muu	0	0	Vt märkus 2

Tariifiartikkel (CN 2021)	Kirjeldus (vt märkus 1)	Baasmäär	Ülemineku-kategooria	Märkused
0814 00 00	Tsitrusviljade või meloni (k.a arbuusi) koor, värske, külmutatud, kuivatatud või lühiajaliselt säilitatud soolvees, väävlishapus vees või muus konserveerivas lahuses	0	0	Vt märkus 2
1001 11 00	-- seeme	148 EUR/1 000 kg	7	
1001 19 00	-- muu	148 EUR/1 000 kg	7	
1001 91 10	--- speltanisu	0	0	Vt märkus 2
1001 91 20	--- harilik nisu ja meslin	95 EUR/1 000 kg	7	
1001 91 90	--- muu	95 EUR/1 000 kg	7	
1001 99 00	-- muu	95 EUR/1 000 kg	7	
1002 10 00	- seeme	93 EUR/1 000 kg	7	
1002 90 00	- muu	93 EUR/1 000 kg	7	
1003 10 00	- seeme	93 EUR/1 000 kg	7	
1003 90 00	- muu	93 EUR/1 000 kg	7	
1004 10 00	- seeme	89 EUR/1 000 kg	7	
1004 90 00	- muu	89 EUR/1 000 kg	7	
1005 10 13	--- kolmekordsed hübriidid	0	0	Vt märkus 2
1005 10 15	--- lihthübriidid	0	0	Vt märkus 2

Tariifiartikkel (CN 2021)	Kirjeldus (vt märkus 1)	Baasmäär	Ülemineku-kategooria	Märkused
1005 10 18	--- muu	0	0	Vt märkus 2
1005 10 90	-- muu	94 EUR/1 000 kg	7	
1005 90 00	- muu	94 EUR/1 000 kg	7	
1006 10 10	-- seemneks	0	0	Vt märkus 2
1006 10 30	--- ümarateraline	211 EUR/1 000 kg	E	
1006 10 50	--- keskmiseteraline	211 EUR/1 000 kg	E	
1006 10 71	---- tera pikkuse ja laiuse suhe suurem kui 2, kuid väiksem kui 3	211 EUR/1 000 kg	E	
1006 10 79	---- tera pikkuse ja laiuse suhe vähemalt 3	211 EUR/1 000 kg	E	
1006 20 11	--- ümarateraline	65 EUR/1 000 kg	E	
1006 20 13	--- keskmiseteraline	65 EUR/1 000 kg	E	
1006 20 15	---- tera pikkuse ja laiuse suhe suurem kui 2, kuid väiksem kui 3	65 EUR/1 000 kg	E	
1006 20 17	---- tera pikkuse ja laiuse suhe vähemalt 3	65 EUR/1 000 kg	E	
1006 20 92	--- ümarateraline	65 EUR/1 000 kg	E	
1006 20 94	--- keskmiseteraline	65 EUR/1 000 kg	E	
1006 20 96	---- tera pikkuse ja laiuse suhe suurem kui 2, kuid väiksem kui 3	65 EUR/1 000 kg	E	
1006 20 98	---- tera pikkuse ja laiuse suhe vähemalt 3	65 EUR/1 000 kg	E	

Tariifiartikkel (CN 2021)	Kirjeldus (vt märkus 1)	Baasmäär	Ülemineku-kategooria	Märkused
1006 30 21	---- ümarateraline	175 EUR/1 000 kg	E	
1006 30 23	---- keskmiseteraline	175 EUR/1 000 kg	E	
1006 30 25	----- tera pikkuse ja laiuse suhe suurem kui 2, kuid väiksem kui 3	175 EUR/1 000 kg	E	
1006 30 27	----- tera pikkuse ja laiuse suhe vähemalt 3	175 EUR/1 000 kg	E	
1006 30 42	---- ümarateraline	175 EUR/1 000 kg	E	
1006 30 44	---- keskmiseteraline	175 EUR/1 000 kg	E	
1006 30 46	----- tera pikkuse ja laiuse suhe suurem kui 2, kuid väiksem kui 3	175 EUR/1 000 kg	E	
1006 30 48	----- tera pikkuse ja laiuse suhe vähemalt 3	175 EUR/1 000 kg	E	
1006 30 61	---- ümarateraline	175 EUR/1 000 kg	E	
1006 30 63	---- keskmiseteraline	175 EUR/1 000 kg	E	
1006 30 65	----- tera pikkuse ja laiuse suhe suurem kui 2, kuid väiksem kui 3	175 EUR/1 000 kg	E	
1006 30 67	----- tera pikkuse ja laiuse suhe vähemalt 3	175 EUR/1 000 kg	E	
1006 30 92	---- ümarateraline	175 EUR/1 000 kg	E	
1006 30 94	---- keskmiseteraline	175 EUR/1 000 kg	E	
1006 30 96	----- tera pikkuse ja laiuse suhe suurem kui 2, kuid väiksem kui 3	175 EUR/1 000 kg	E	
1006 30 98	----- tera pikkuse ja laiuse suhe vähemalt 3	175 EUR/1 000 kg	E	

Tariifiartikkel (CN 2021)	Kirjeldus (vt märkus 1)	Baasmäär	Ülemineku-kategooria	Märkused
1006 40 00	- purustatud riis	65 EUR/1 000 kg	E	
1007 10 10	-- hübriidid	0	0	Vt märkus 2
1007 10 90	-- muu	94 EUR/1 000 kg	7	
1007 90 00	- muu	94 EUR/1 000 kg	7	
1008 10 00	- tatar	37 EUR/1 000 kg	7	
1008 21 00	-- seeme	56 EUR/1 000 kg	7	
1008 29 00	-- muu	56 EUR/1 000 kg	7	
1008 30 00	- kanaari paelrohi	0	0	Vt märkus 2
1008 40 00	- paelhirss (*Digitaria* spp.)	37 EUR/1 000 kg	7	
1008 50 00	- tšiili hanemalts (*Chenopodium quinoa*)	25,9 EUR/1 000 kg	3	
1008 60 00	- tritikale	93 EUR/1 000 kg	7	
1008 90 00	- muu teravili	37 EUR/1 000 kg	7	
1101 00 11	-- kõvast nisust	172 EUR/1 000 kg	7	
1101 00 15	-- harilikust nisust ja speltanisust	172 EUR/1 000 kg	7	
1101 00 90	- meslinijahu	172 EUR/1 000 kg	7	
1102 20 10	-- rasvasisaldusega kuni 1,5 % massist	173 EUR/1 000 kg	7	

ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/2024/1759/oj

Tariifiartikkel (CN 2021)	Kirjeldus (vt märkus 1)	Baasmäär	Ülemineku-kategooria	Märkused
1102 20 90	-- muu	98 EUR/1 000 kg	7	
1102 90 10	-- odrajahu	171 EUR/1 000 kg	7	
1102 90 30	-- kaerajahu	164 EUR/1 000 kg	7	
1102 90 50	-- riisijahu	138 EUR/1 000 kg	7	
1102 90 70	-- rukkijahu	168 EUR/1 000 kg	7	
1102 90 90	-- muu	98 EUR/1 000 kg	7	
1103 11 10	--- kõva nisu	267 EUR/1 000 kg	7	
1103 11 90	--- harilikust nisust ja speltanisust	186 EUR/1 000 kg	7	
1103 13 10	--- rasvasisaldusega kuni 1,5 % massist	173 EUR/1 000 kg	7	
1103 13 90	--- muu	98 EUR/1 000 kg	7	
1103 19 20	--- rukkist või odrast	171 EUR/1 000 kg	7	
1103 19 40	--- kaerast	164 EUR/1 000 kg	7	
1103 19 50	--- riisist	138 EUR/1 000 kg	7	
1103 19 90	--- muu	98 EUR/1 000 kg	7	
1103 20 25	-- rukkist või odrast	171 EUR/1 000 kg	7	
1103 20 30	-- kaerast	164 EUR/1 000 kg	7	

Tariifiartikkel (CN 2021)	Kirjeldus (vt märkus 1)	Baasmäär	Ülemineku-kategooria	Märkused
1103 20 40	-- maisist	173 EUR/1 000 kg	7	
1103 20 50	-- riisist	138 EUR/1 000 kg	7	
1103 20 60	-- nisust	175 EUR/1 000 kg	7	
1103 20 90	-- muu	98 EUR/1 000 kg	7	
1104 12 10	--- valtsitud	93 EUR/1 000 kg	3	TRQ-PC
1104 12 90	--- helvestatud	182 EUR/1 000 kg	3	TRQ-PC
1104 19 10	--- nisust	175 EUR/1 000 kg	3	TRQ-PC
1104 19 30	--- rukkist	171 EUR/1 000 kg	3	TRQ-PC
1104 19 50	--- maisist	173 EUR/1 000 kg	3	TRQ-PC
1104 19 61	---- valtsitud	97 EUR/1 000 kg	3	TRQ-PC
1104 19 69	---- helvestatud	189 EUR/1 000 kg	3	TRQ-PC
1104 19 91	---- helvestatud riis	234 EUR/1 000 kg	3	TRQ-PC
1104 19 99	---- muu	173 EUR/1 000 kg	3	TRQ-PC
1104 22 40	--- kroovitud (lüditud või kestast vabastatud), ka lõigatud või jämejahvatusega	162 EUR/1 000 kg	3	TRQ-PC
1104 22 50	--- kruubid	145 EUR/1 000 kg	3	TRQ-PC
1104 22 95	--- muu	93 EUR/1 000 kg	3	TRQ-PC

Tariifiartikkel (CN 2021)	Kirjeldus (vt märkus 1)	Baasmäär	Ülemineku-kategooria	Märkused
1104 23 40	--- kroovitud (lüditud või kestast vabastatud), ka lõigatud või jämejahvatusega; kruubid	152 EUR/1 000 kg	3	TRQ-PC
1104 23 98	--- muu	98 EUR/1 000 kg	3	TRQ-PC
1104 29 04	---- kroovitud (lüditud või kestast vabastatud), ka lõigatud või jämejahvatusega	150 EUR/1 000 kg	3	TRQ-PC
1104 29 05	---- kruubid	236 EUR/1 000 kg	3	TRQ-PC
1104 29 08	---- muu	97 EUR/1 000 kg	3	TRQ-PC
1104 29 17	---- kroovitud (lüditud või kestast vabastatud), ka lõigatud või jämejahvatusega	129 EUR/1 000 kg	3	TRQ-PC
1104 29 30	---- kruubid	154 EUR/1 000 kg	3	TRQ-PC
1104 29 51	----- nisust	99 EUR/1 000 kg	3	TRQ-PC
1104 29 55	----- rukkist	97 EUR/1 000 kg	3	TRQ-PC
1104 29 59	----- muu	98 EUR/1 000 kg	3	TRQ-PC
1104 29 81	----- nisust	99 EUR/1 000 kg	3	TRQ-PC
1104 29 85	----- rukkist	97 EUR/1 000 kg	3	TRQ-PC
1104 29 89	----- muu	98 EUR/1 000 kg	3	TRQ-PC
1104 30 10	-- nisust	76 EUR/1 000 kg	3	TRQ-PC
1104 30 90	-- muust teraviljast	75 EUR/1 000 kg	3	TRQ-PC
1105 10 00	- peen- ja jämejahu ning pulber	0	0	Vt märkus 2

Tariifiartikkel (CN 2021)	Kirjeldus (vt märkus 1)	Baasmäär	Ülemineku-kategooria	Märkused
1105 20 00	- helbed ja graanulid	0	0	Vt märkus 2
1106 10 00	- rubriigi 0713 kuivatatud kaunviljadest	0	0	Vt märkus 2
1106 20 10	-- denatureeritud	95 EUR/1 000 kg	5	
1106 20 90	-- muu	166 EUR/1 000 kg	5	
1106 30 10	-- banaanidest	0	0	Vt märkus 2
1106 30 90	-- muu	0	0	Vt märkus 2
1107 10 11	--- jahuna	177 EUR/1 000 kg	5	
1107 10 19	--- muu	134 EUR/1 000 kg	5	
1107 10 91	--- jahuna	173 EUR/1 000 kg	5	
1107 10 99	--- muu	131 EUR/1 000 kg	5	
1107 20 00	- põletatud	152 EUR/1 000 kg	5	
1108 11 00	-- nisutärklis	224 EUR/1 000 kg	E	TRQ-SH
1108 12 00	-- maisitärklis	166 EUR/1 000 kg	E	TRQ-SH
1108 13 00	-- kartulitärklis	166 EUR/1 000 kg	E	TRQ-SH
1108 14 00	-- maniokitärklis	166 EUR/1 000 kg	E	TRQ-SH
1108 19 10	--- riisitärklis	216 EUR/1 000 kg	E	TRQ-SH

Tariifiartikkel (CN 2021)	Kirjeldus (vt märkus 1)	Baasmäär	Ülemineku-kategooria	Märkused
1108 19 90	--- muu	166 EUR/1 000 kg	E	TRQ-SH
1108 20 00	- inuliin	0	0	Vt märkus 2
1109 00 00	nisugluteen, kuivatatud või kuivatamata	512 EUR/1 000 kg	E	TRQ-SH
1201 10 00	- seeme	0	0	Vt märkus 2
1201 90 00	- muu	0	0	Vt märkus 2
1202 30 00	- seeme	0	0	Vt märkus 2
1202 41 00	-- lüdimata	0	0	Vt märkus 2
1202 42 00	-- lüditud, purustatud või purustamata	0	0	Vt märkus 2
1203 00 00	kopra	0	0	Vt märkus 2
1204 00 10	- seemneks	0	0	Vt märkus 2
1204 00 90	- muu	0	0	Vt märkus 2
1205 10 10	-- seemneks	0	0	Vt märkus 2
1205 10 90	-- muu	0	0	Vt märkus 2
1205 90 00	- muu	0	0	Vt märkus 2
1206 00 10	- seemneks	0	0	Vt märkus 2
1206 00 91	-- kooritud; halli- ja valgetriibulise kestaga	0	0	Vt märkus 2

Tariifiartikkel (CN 2021)	Kirjeldus (vt märkus 1)	Baasmäär	Ülemineku-kategooria	Märkused
1206 00 99	-- muu	0	0	Vt märkus 2
1207 10 00	- palmipähklid ja nende tuumad	0	0	Vt märkus 2
1207 21 00	-- seeme	0	0	Vt märkus 2
1207 29 00	-- muu	0	0	Vt märkus 2
1207 30 00	- riitsinuseseemned	0	0	Vt märkus 2
1207 40 10	-- seeme	0	0	Vt märkus 2
1207 40 90	-- muu	0	0	Vt märkus 2
1207 50 10	-- seeme	0	0	Vt märkus 2
1207 50 90	-- muu	0	0	Vt märkus 2
1207 60 00	- safloori (*Carthamus tinctorius*) seemned	0	0	Vt märkus 2
1207 70 00	- meloni seemned	0	0	Vt märkus 2
1207 91 10	--- seeme	0	0	Vt märkus 2
1207 91 90	--- muu	0	0	Vt märkus 2
1207 99 20	--- seeme	0	0	Vt märkus 2
1207 99 91	---- kanepiseemned	0	0	Vt märkus 2
1207 99 96	---- muu	0	0	Vt märkus 2

Tariifiartikkel (CN 2021)	Kirjeldus (vt märkus 1)	Baasmäär	Ülemineku-kategooria	Märkused
1208 10 00	- sojaoast	0	0	Vt märkus 2
1208 90 00	- muu	0	0	Vt märkus 2
1209 10 00	- suhkrupeediseemned	0	0	Vt märkus 2
1209 21 00	-- lutserniseemned	0	0	Vt märkus 2
1209 22 10	--- punase ristiku (*Trifolium pratense* L.)	0	0	Vt märkus 2
1209 22 80	--- muu	0	0	Vt märkus 2
1209 23 11	--- hariliku aruheina (*Festuca pratensis* Huds.) seemned	0	0	Vt märkus 2
1209 23 15	--- punase aruheina (*Festuca rubra* L.) seemned	0	0	Vt märkus 2
1209 23 80	--- muu	0	0	Vt märkus 2
1209 24 00	-- aasnurmika (*Poa pratensis* L.) seemned	0	0	Vt märkus 2
1209 25 10	--- itaalia raiheina seemned (k.a üheaastane raihein) (*Lolium multiflorum* Lam.)	0	0	Vt märkus 2
1209 25 90	--- karjamaa raiheina seemned (*Lolium perenne* L.)	0	0	Vt märkus 2
1209 29 45	--- timutiseemned; vikiseemned; nurmikate (*Poa palustris* L., *Poa trivialis* L.) seemned; keraheina (*Dactylis glomerata* L.) seemned; kasteheina (*Agrostis*) seemned	0	0	Vt märkus 2
1209 29 50	--- lupiiniseemned	0	0	Vt märkus 2
1209 29 60	--- söödapeediseemned (*Beta vulgaris* var. *alba*)	0	0	Vt märkus 2

Tariifiartikkel (CN 2021)	Kirjeldus (vt märkus 1)	Baasmäär	Ülemineku-kategooria	Märkused
1209 29 80	--- muu	0	0	Vt märkus 2
1209 30 00	- õite saamiseks kasvatatavate rohttaimede seemned	0	0	Vt märkus 2
1209 91 30	--- söögipeediseemned (*Beta vulgaris* var. *conditiva*)	0	0	Vt märkus 2
1209 91 80	--- muu	0	0	Vt märkus 2
1209 99 10	--- metsapuude seemned	0	0	Vt märkus 2
1209 99 91	---- taimede seemned, mida kasvatatakse peamiselt õite saamiseks, v.a alamrubriiki 1209 30 kuuluvad rohttaimede seemned	0	0	Vt märkus 2
1209 99 99	---- muu	0	0	Vt märkus 2
1210 10 00	- humalakäbid, jahvatamata, pulbristamata, granuleerimata	0	0	Vt märkus 2
1210 20 10	-- humalakäbid kõrge lupuliinisisaldusega, jahvatatud, pulbristatud või graanulitena; lupuliin	0	0	Vt märkus 2
1210 20 90	-- muu	0	0	Vt märkus 2
1211 20 00	- ženšennijuured	0	0	Vt märkus 2
1211 30 00	- kokalehed	0	0	Vt märkus 2
1211 40 00	- magunavarred	0	0	Vt märkus 2
1211 50 00	- efedra	0	0	Vt märkus 2
1211 90 30	-- tonkaoad	0	0	Vt märkus 2

ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/2024/1759/oj

Tariifiartikkel (CN 2021)	Kirjeldus (vt märkus 1)	Baasmäär	Ülemineku-kategooria	Märkused
1211 90 86	-- muu	0	0	Vt märkus 2
1212 21 00	-- inimtoiduks kõlblikud	0	0	Vt märkus 2
1212 29 00	-- muu	0	0	Vt märkus 2
1212 91 20	--- kuivatatud, jahvatatud või jahvatamata	23 EUR/100 kg	5	
1212 91 80	--- muu	6,7 EUR/100 kg	5	
1212 92 00	-- jaanikaunad	0	0	Vt märkus 2
1212 93 00	-- suhkruroog	4,6 EUR/100 kg	5	
1212 94 00	-- juursigur	0	0	Vt märkus 2
1212 99 41	---- koorest puhastamata, purustamata või jahvatamata	0	0	Vt märkus 2
1212 99 49	---- muu	0	0	Vt märkus 2
1212 99 95	--- muu	0	0	Vt märkus 2
1213 00 00	Teraviljaõled ja aganad, töötlemata, ka hekseldatud, jahvatatud, pressitud või granuleeritud	0	0	Vt märkus 2
1214 10 00	- lutsernijahu ja -graanulid	0	0	Vt märkus 2
1214 90 10	-- söödapeet, kaalikas ja muud söödajuurviljad	0	0	Vt märkus 2
1214 90 90	-- muu	0	0	Vt märkus 2

Tariifiartikkel (CN 2021)	Kirjeldus (vt märkus 1)	Baasmäär	Ülemineku-kategooria	Märkused
1301 20 00	- kummiaraabik	0	0	Vt märkus 2
1301 90 00	- muu	0	0	Vt märkus 2
1302 11 00	-- oopium	0	0	Vt märkus 2
1302 12 00	-- lagritsast	0	0	Vt märkus 2
1302 13 00	-- humalast	0	0	Vt märkus 2
1302 14 00	-- efedrast	0	0	Vt märkus 2
1302 19 05	--- vanilje õlivaik	0	0	Vt märkus 2
1302 19 70	--- muu	0	0	Vt märkus 2
1302 20 10	-- kuivatatud	9,6	0	
1302 20 90	-- muu	5,6	0	
1302 31 00	-- agar-agar	0	0	Vt märkus 2
1302 32 10	--- jaanileivapuu kaunadest või seemnetest	0	0	Vt märkus 2
1302 32 90	--- guaaraoa seemnetest	0	0	Vt märkus 2
1302 39 00	-- muu	0	0	Vt märkus 2
1501 10 10	-- kasutamiseks tööstusliku toorainena, v.a toiduainete tootmiseks	0	0	Vt märkus 2
1501 10 90	-- muu	17,2 EUR/100 kg	7	

Tariifiartikkel (CN 2021)	Kirjeldus (vt märkus 1)	Baasmäär	Ülemineku-kategooria	Märkused
1501 20 10	-- kasutamiseks tööstusliku toorainena, v.a toiduainete tootmiseks	0	0	Vt märkus 2
1501 20 90	-- muu	17,2 EUR/100 kg	7	
1501 90 00	- muu	0	0	Vt märkus 2
1502 10 10	-- kasutamiseks tööstusliku toorainena, v.a toiduainete tootmiseks	0	0	Vt märkus 2
1502 10 90	-- muu	0	0	Vt märkus 2
1502 90 10	-- kasutamiseks tööstusliku toorainena, v.a toiduainete tootmiseks	0	0	Vt märkus 2
1502 90 90	-- muu	0	0	Vt märkus 2
1503 00 11	-- kasutamiseks tööstusliku toorainena	0	0	Vt märkus 2
1503 00 19	-- muu	0	0	Vt märkus 2
1503 00 30	- rasvõli tööstusliku toorainena, v.a toiduainete tootmiseks	0	0	Vt märkus 2
1503 00 90	- muu	0	0	Vt märkus 2
1504 10 10	-- A-vitamiini sisaldusega kuni 2 500 RÜ/g	0	0	Vt märkus 2
1504 10 91	--- hiidlestast	0	0	Vt märkus 2
1504 10 99	--- muu	0	0	Vt märkus 2
1504 20 10	-- tahked fraktsioonid	0	0	Vt märkus 2

Tariifiartikkel (CN 2021)	Kirjeldus (vt märkus 1)	Baasmäär	Ülemineku-kategooria	Märkused
1504 20 90	-- muu	0	0	Vt märkus 2
1504 30 10	-- tahked fraktsioonid	0	0	Vt märkus 2
1504 30 90	-- muu	0	0	Vt märkus 2
1505 00 10	- villarasv, töötlemata	0	0	Vt märkus 2
1505 00 90	- muu	0	0	Vt märkus 2
1506 00 00	Muud loomsed rasvad ja õlid ning nende fraktsioonid, rafineeritud või rafineerimata, kuid keemiliselt modifitseerimata	0	0	Vt märkus 2
1507 10 10	-- kasutamiseks tehnilisel otstarbel või tööstusliku toorainena, v.a toiduainete tootmiseks	0	0	Vt märkus 2
1507 10 90	-- muu	0	0	Vt märkus 2
1507 90 10	-- kasutamiseks tehnilisel otstarbel või tööstusliku toorainena, v.a toiduainete tootmiseks	0	0	Vt märkus 2
1507 90 90	-- muu	0	0	Vt märkus 2
1508 10 10	-- kasutamiseks tehnilisel otstarbel või tööstusliku toorainena, v.a toiduainete tootmiseks	0	0	Vt märkus 2
1508 10 90	-- muu	0	0	Vt märkus 2
1508 90 10	-- kasutamiseks tehnilisel otstarbel või tööstusliku toorainena, v.a toiduainete tootmiseks	0	0	Vt märkus 2
1508 90 90	-- muu	0	0	Vt märkus 2

Tariifiartikkel (CN 2021)	Kirjeldus (vt märkus 1)	Baasmäär	Ülemineku-kategooria	Märkused
1509 10 10	-- lambiõli	122,6 EUR/100 kg	E	TRQ-OL
1509 10 20	-- ekstra-neitsioliiviõli	124,5 EUR/100 kg	E	TRQ-OL
1509 10 80	-- muu	124,5 EUR/100 kg	E	TRQ-OL
1509 90 00	- muu	134,6 EUR/100 kg	E	TRQ-OL
1510 00 10	- toorõlid	110,2 EUR/100 kg	E	TRQ-OL
1510 00 90	- muu	160,3 EUR/100 kg	E	TRQ-OL
1511 10 10	-- kasutamiseks tehnilisel otstarbel või tööstusliku toorainena, v.a toiduainete tootmiseks	0	0	Vt märkus 2
1511 10 90	-- muu	0	0	Vt märkus 2
1511 90 11	--- kontaktpakendis netomassiga kuni 1 kg	0	0	Vt märkus 2
1511 90 19	--- muu	0	0	Vt märkus 2
1511 90 91	--- kasutamiseks tehnilisel otstarbel või tööstusliku toorainena, v.a toiduainete tootmiseks	0	0	Vt märkus 2
1511 90 99	--- muu	0	0	Vt märkus 2
1512 11 10	--- kasutamiseks tehnilisel otstarbel või tööstusliku toorainena, v.a toiduainete tootmiseks	0	0	Vt märkus 2
1512 11 91	---- päevalilleõli	0	0	Vt märkus 2

Tariifiartikkel (CN 2021)	Kirjeldus (vt märkus 1)	Baasmäär	Ülemineku-kategooria	Märkused
1512 11 99	---- safloorioõli	0	0	Vt märkus 2
1512 19 10	--- kasutamiseks tehnilisel otstarbel või tööstusliku toorainena, v.a toiduainete tootmiseks	0	0	Vt märkus 2
1512 19 90	--- muu	0	0	Vt märkus 2
1512 21 10	--- kasutamiseks tehnilisel otstarbel või tööstusliku toorainena, v.a toiduainete tootmiseks	0	0	Vt märkus 2
1512 21 90	--- muu	0	0	Vt märkus 2
1512 29 10	--- kasutamiseks tehnilisel otstarbel või tööstusliku toorainena, v.a toiduainete tootmiseks	0	0	Vt märkus 2
1512 29 90	--- muu	0	0	Vt märkus 2
1513 11 10	--- kasutamiseks tehnilisel otstarbel või tööstusliku toorainena, v.a toiduainete tootmiseks	0	0	Vt märkus 2
1513 11 91	---- kontaktpakendis netomassiga kuni 1 kg	0	0	Vt märkus 2
1513 11 99	---- muu	0	0	Vt märkus 2
1513 19 11	---- kontaktpakendis netomassiga kuni 1 kg	0	0	Vt märkus 2
1513 19 19	---- muu	0	0	Vt märkus 2
1513 19 30	---- kasutamiseks tehnilisel otstarbel või tööstusliku toorainena, v.a toiduainete tootmiseks	0	0	Vt märkus 2

ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/2024/1759/oj

Tariifiartikkel (CN 2021)	Kirjeldus (vt märkus 1)	Baasmäär	Ülemineku-kategooria	Märkused
1513 19 91	----- kontaktpakendis netomassiga kuni 1 kg	0	0	Vt märkus 2
1513 19 99	----- muu	0	0	Vt märkus 2
1513 21 10	--- kasutamiseks tehnilisel otstarbel või tööstusliku toorainena, v.a toiduainete tootmiseks	0	0	Vt märkus 2
1513 21 30	---- kontaktpakendis netomassiga kuni 1 kg	0	0	Vt märkus 2
1513 21 90	---- muu	0	0	Vt märkus 2
1513 29 11	---- kontaktpakendis netomassiga kuni 1 kg	0	0	Vt märkus 2
1513 29 19	---- muu	0	0	Vt märkus 2
1513 29 30	---- kasutamiseks tehnilisel otstarbel või tööstusliku toorainena, v.a toiduainete tootmiseks	0	0	Vt märkus 2
1513 29 50	----- kontaktpakendis netomassiga kuni 1 kg	0	0	Vt märkus 2
1513 29 90	----- muu	0	0	Vt märkus 2
1514 11 10	--- kasutamiseks tehnilisel otstarbel või tööstusliku toorainena, v.a toiduainete tootmiseks	0	0	Vt märkus 2
1514 11 90	--- muu	0	0	Vt märkus 2
1514 19 10	--- kasutamiseks tehnilisel otstarbel või tööstusliku toorainena, v.a toiduainete tootmiseks	0	0	Vt märkus 2

Tariifiartikkel (CN 2021)	Kirjeldus (vt märkus 1)	Baasmäär	Ülemineku-kategooria	Märkused
1514 19 90	--- muu	0	0	Vt märkus 2
1514 91 10	--- kasutamiseks tehnilisel otstarbel või tööstusliku toorainena, v.a toiduainete tootmiseks	0	0	Vt märkus 2
1514 91 90	--- muu	0	0	Vt märkus 2
1514 99 10	--- kasutamiseks tehnilisel otstarbel või tööstusliku toorainena, v.a toiduainete tootmiseks	0	0	Vt märkus 2
1514 99 90	--- muu	0	0	Vt märkus 2
1515 11 00	-- toorõlid	0	0	Vt märkus 2
1515 19 10	--- kasutamiseks tehnilisel otstarbel või tööstusliku toorainena, v.a toiduainete tootmiseks	0	0	Vt märkus 2
1515 19 90	--- muu	0	0	Vt märkus 2
1515 21 10	--- kasutamiseks tehnilisel otstarbel või tööstusliku toorainena, v.a toiduainete tootmiseks	0	0	Vt märkus 2
1515 21 90	--- muu	0	0	Vt märkus 2
1515 29 10	--- kasutamiseks tehnilisel otstarbel või tööstusliku toorainena, v.a toiduainete tootmiseks	0	0	Vt märkus 2
1515 29 90	--- muu	0	0	Vt märkus 2
1515 30 10	-- sünteeskiudude või plastide tootmisel kasutatava aminoundekaanhappe tootmiseks	0	0	Vt märkus 2

ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/2024/1759/oj

Tariifiartikkel (CN 2021)	Kirjeldus (vt märkus 1)	Baasmäär	Ülemineku-kategooria	Märkused
1515 30 90	-- muu	0	0	Vt märkus 2
1515 50 11	--- kasutamiseks tehnilisel otstarbel või tööstusliku toorainena, v.a toiduainete tootmiseks	0	0	Vt märkus 2
1515 50 19	--- muu	0	0	Vt märkus 2
1515 50 91	--- kasutamiseks tehnilisel otstarbel või tööstusliku toorainena, v.a toiduainete tootmiseks	0	0	Vt märkus 2
1515 50 99	--- muu	0	0	Vt märkus 2
1515 90 11	-- tungaõli; jojoobi- ja oiticica õli; mürdivaha ja jaapanivaha; nende fraktsioonid	0	0	Vt märkus 2
1515 90 21	---- kasutamiseks tehnilisel otstarbel või tööstusliku toorainena, v.a toiduainete tootmiseks	0	0	Vt märkus 2
1515 90 29	---- muu	0	0	Vt märkus 2
1515 90 31	---- kasutamiseks tehnilisel otstarbel või tööstusliku toorainena, v.a toiduainete tootmiseks	0	0	Vt märkus 2
1515 90 39	---- muu	0	0	Vt märkus 2
1515 90 40	---- kasutamiseks tehnilisel otstarbel või tööstusliku toorainena, v.a toiduainete tootmiseks	0	0	Vt märkus 2
1515 90 51	----- tahkel kujul, kontaktpakendites netomassiga kuni 1 kg	0	0	Vt märkus 2
1515 90 59	----- muud tahkel kujul; vedelal kujul	0	0	Vt märkus 2

Tariifiartikkel (CN 2021)	Kirjeldus (vt märkus 1)	Baasmäär	Ülemineku-kategooria	Märkused
1515 90 60	---- kasutamiseks tehnilisel otstarbel või tööstusliku toorainena, v.a toiduainete tootmiseks	0	0	Vt märkus 2
1515 90 91	----- tahkel kujul, kontaktpakendites netomassiga kuni 1 kg	0	0	Vt märkus 2
1515 90 99	----- muud tahkel kujul; vedelal kujul	0	0	Vt märkus 2
1516 10 10	-- kontaktpakendis netomassiga kuni 1 kg	0	0	Vt märkus 2
1516 10 90	-- muu	0	0	Vt märkus 2
1516 20 10	-- hüdrogeenitud kastoorõli, nn opaalvaha	0	0	Vt märkus 2
1516 20 91	--- kontaktpakendis netomassiga kuni 1 kg	0	0	Vt märkus 2
1516 20 95	---- rüpsi-, linaseemne-, rapsi-, päevalilleseemne-, illipe-, karite-, makore-, touloucouna- või babassupalmiõli kasutamiseks tehnilisel otstarbel või tööstusliku toorainena, v. a toiduainete tootmiseks	0	0	Vt märkus 2
1516 20 96	----- maapähkli- (arahhise-), puuvillaseemne-, sojaoa- või päevalilleseemneõli; muud õlid, mis sisaldavad alla 50 % massist vabu rasvhappeid, v.a palmituuma-, illipe-, kookospähkli-, rapsi-, rüpsi- või copaibaõli	0	0	Vt märkus 2
1516 20 98	----- muu	0	0	Vt märkus 2
1517 10 10	-- piimarasvade sisaldusega üle 10 %, kuid mitte üle 15 % massist	0 + 28,4 EUR/100 kg	0	
1517 10 90	-- muu	0	0	Vt märkus 2
1517 90 10	-- piimarasvade sisaldusega üle 10 %, kuid mitte üle 15 % massist	0 + 28,4 EUR/100 kg	0	

ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/2024/1759/oj

Tariifiartikkel (CN 2021)	Kirjeldus (vt märkus 1)	Baasmäär	Ülemineku-kategooria	Märkused
1517 90 91	--- mittelenduvate taimeõlide vedelad segud	0	0	Vt märkus 2
1517 90 93	--- toidusegud või valmistised, mida võib kasutada vormimäärdena-	0	0	Vt märkus 2
1517 90 99	--- muu	0	0	Vt märkus 2
1518 00 10	- linoksiin	0	0	Vt märkus 2
1518 00 31	-- töötlemata	0	0	Vt märkus 2
1518 00 39	-- muu	0	0	Vt märkus 2
1518 00 91	-- loomsed või taimsed rasvad ja õlid ning nende fraktsioonid, keedetud, oksüdeeritud, veetustatud, vääveldatud, läbipuhutud, polümeriseeritud vaakumis kõrge kuumuse juures või inertgaasides või muul moel keemiliselt modifitseeritud, v.a rubriigi 1516 tooted	0	0	Vt märkus 2
1518 00 95	--- loomsete või loomsete ja taimsete rasvade ja õlide ning nende fraktsioonide toidukõlbmatud segud või valmistised	0	0	Vt märkus 2
1518 00 99	--- muu	0	0	Vt märkus 2
1520 00 00	toorglütserool; glütserooliveed ja glütseroolleelised	0	0	Vt märkus 2
1521 10 00	- taimevahad	0	0	Vt märkus 2
1521 90 10	-- spermatseet (vaalavõidis), rafineeritud või rafineerimata, värvitud või värvimata	0	0	Vt märkus 2
1521 90 91	--- toorvaha	0	0	Vt märkus 2
1521 90 99	--- muu	0	0	Vt märkus 2

Tariifiartikkel (CN 2021)	Kirjeldus (vt märkus 1)	Baasmäär	Ülemineku-kategooria	Märkused
1522 00 10	- degraa (parkerasv)	0	0	Vt märkus 2
1522 00 31	--- seebirasv	29,9 EUR/100 kg	5	
1522 00 39	--- muu	47,8 EUR/100 kg	5	
1522 00 91	--- õlijätted ja -setted; seebirasv	0	0	Vt märkus 2
1522 00 99	--- muu	0	0	Vt märkus 2
1601 00 10	- maksast	0	0	Vt märkus 2
1601 00 91	-- vorstid, kuiv- või määrdevorstid, kuumtöötlemata	149,4 EUR/100 kg	E	TRQ-PK
1601 00 99	-- muu	100,5 EUR/100 kg	E	TRQ-PK
1602 10 00	- homogeenitud tooted	0	0	Vt märkus 2
1602 20 10	-- hane- või pardimaksast	0	0	Vt märkus 2
1602 20 90	-- muu	0	0	Vt märkus 2
1602 31 11	---- mis sisaldavad eranditult kuumtöötlemata kalkuniliha	0	0	Vt märkus 2
1602 31 19	---- muu	0	0	Vt märkus 2
1602 31 80	--- muu	0	0	Vt märkus 2
1602 32 11	---- kuumtöötlemata	2 765 EUR/1 000 kg	E	TRQ-PY
1602 32 19	---- muu	0	0	Vt märkus 2

ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/2024/1759/oj

Tariifiartikkel (CN 2021)	Kirjeldus (vt märkus 1)	Baasmäär	Ülemineku-kategooria	Märkused
1602 32 30	--- sisaldavad linnuliha või rupsi vähemalt 25 %, kuid alla 57 % massist	0	0	Vt märkus 2
1602 32 90	--- muu	0	0	Vt märkus 2
1602 39 21	---- kuumtöötlemata	2 765 EUR/1 000 kg	E	TRQ-PY
1602 39 29	---- muu	0	0	Vt märkus 2
1602 39 85	--- muu	0	0	Vt märkus 2
1602 41 10	--- kodusea	156,8 EUR/100 kg	E	TRQ-PK
1602 41 90	--- muu	0	0	Vt märkus 2
1602 42 10	--- kodusea	129,3 EUR/100 kg	E	TRQ-PK
1602 42 90	--- muu	0	0	Vt märkus 2
1602 49 11	----- seljatükid (v.a kaelatükid) ja nende jaotustükid, k.a segud seljatükkidest ja tagaosadest	156,8 EUR/100 kg	E	TRQ-PK
1602 49 13	----- kaelakarbonaad ja selle jaotustükid, k.a segud kaela- ja abatükkidest	129,3 EUR/100 kg	E	TRQ-PK
1602 49 15	----- muud segud, mis sisaldavad tagaosi, aba- või seljatükke või kaelakarbonaadi ja nende jaotustükke	129,3 EUR/100 kg	E	TRQ-PK
1602 49 19	----- muu	85,7 EUR/100 kg	E	TRQ-PK
1602 49 30	---- mis sisaldavad vähemalt 40 %, kuid alla 80 % massist mis tahes liiki liha ja rupsi, k. a mis tahes liiki või päritoluga rasv	75 EUR/100 kg	E	TRQ-PK

Tariifiartikkel (CN 2021)	Kirjeldus (vt märkus 1)	Baasmäär	Ülemineku-kategooria	Märkused
1602 49 50	---- mis sisaldavad alla 40 % massist mis tahes liiki liha ja rupsi, k.a mis tahes liiki või päritoluga rasv	54,3 EUR/100 kg	E	TRQ-PK
1602 49 90	--- muu	0	0	Vt märkus 2
1602 50 10	-- kuumtöötlemata; segud kuumtöödeldud ja kuumtöötlemata lihast või rupsist	303,4 EUR/100 kg	E	TRQ-BF
1602 50 31	--- soolaliha õhukindlas pakendis	0	0	Vt märkus 2
1602 50 95	--- muu	0	0	Vt märkus 2
1602 90 10	-- tooted mis tahes loomade verest	0	0	Vt märkus 2
1602 90 31	--- uluki või küüliku	0	0	Vt märkus 2
1602 90 51	---- mis sisaldavad kodusea liha või rupsi	85,7 EUR/100 kg	E	TRQ-PK
1602 90 61	------ kuumtöötlemata; segud kuumtöödeldud ja kuumtöötlemata lihast või rupsist	303,4 EUR/100 kg	E	TRQ-BF
1602 90 69	------ muu	0	0	Vt märkus 2
1602 90 91	------ lamba	0	0	Vt märkus 2
1602 90 95	------ kitse	0	0	Vt märkus 2
1602 90 99	------ muu	0	0	Vt märkus 2
1603 00 10	- kontaktpakendis netomassiga kuni 1 kg	0	0	Vt märkus 2

ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/2024/1759/oj

Tariifiartikkel (CN 2021)	Kirjeldus (vt märkus 1)	Baasmäär	Ülemineku-kategooria	Märkused
1603 00 80	- muu	0	0	Vt märkus 2
1604 11 00	-- lõhe	0	0	Vt märkus 2
1604 12 10	--- sügavkülmutatud, taigna või riivsaiaga paneeritud värsked fileed, eelküpsetatud või eelküpsetamata	0	0	Vt märkus 2
1604 12 91	---- õhukindlas pakendis	0	0	Vt märkus 2
1604 12 99	---- muu	0	0	Vt märkus 2
1604 13 11	---- oliiviõlis	0	0	Vt märkus 2
1604 13 19	---- muu	0	0	Vt märkus 2
1604 13 90	--- muu	0	0	Vt märkus 2
1604 14 21	----- taimeõlis	20,5	E	TRQ-Fish
1604 14 26	------ nn seljafileed	20,5	E	TRQ-Fish
1604 14 28	------ muu	20,5	E	TRQ-Fish
1604 14 31	----- taimeõlis	20,5	E	TRQ-Fish
1604 14 36	------ nn seljafileed	20,5	E	TRQ-Fish
1604 14 38	------ muu	20,5	E	TRQ-Fish
1604 14 41	----- taimeõlis	20,5	E	TRQ-Fish

Tariifiartikkel (CN 2021)	Kirjeldus (vt märkus 1)	Baasmäär	Ülemineku-kategooria	Märkused
1604 14 46	------ nn seljafileed	20,5	E	TRQ-Fish
1604 14 48	------ muu	20,5	E	TRQ-Fish
1604 14 90	--- pelamiid (*Sarda* spp.)	0	0	Vt märkus 2
1604 15 11	---- fileed	0	0	Vt märkus 2
1604 15 19	---- muu	0	0	Vt märkus 2
1604 15 90	--- austraalia makrell (*Scomber australasicus*)	0	0	Vt märkus 2
1604 16 00	-- anšoovised	0	0	Vt märkus 2
1604 17 00	-- angerjad	0	0	Vt märkus 2
1604 18 00	-- haiuimed	0	0	Vt märkus 2
1604 19 10	--- muud lõhelased, v.a lõhe	0	0	Vt märkus 2
1604 19 31	---- nn seljafileed	20,5	E	TRQ-Fish
1604 19 39	---- muu	20,5	E	TRQ-Fish
1604 19 50	--- kalad liigist *Orcynopsis unicolor*	0	0	Vt märkus 2
1604 19 91	---- sügavkülmutatud, taigna või riivsaiaga paneeritud värsked fileed, eelküpsetatud või eelküpsetamata	0	0	Vt märkus 2
1604 19 92	----- tursk (*Gadus morhua, Gadus ogac, Gadus macrocephalus*)	0	0	Vt märkus 2

ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/2024/1759/oj

Tariifiartikkel (CN 2021)	Kirjeldus (vt märkus 1)	Baasmäär	Ülemineku-kategooria	Märkused
1604 19 93	----- põhjaatlandi süsikas e saida (*Pollachius virens*)	0	0	Vt märkus 2
1604 19 94	-----merluus (*Merluccius* spp.) ja ameerikaluts (*Urophycis* spp.)	0	0	Vt märkus 2
1604 19 95	----- vaikse ookeani mintai (*Theragra chalcogramma*) ja euroopa süsikas e pollak (*Pollachius pollachius*)	0	0	Vt märkus 2
1604 19 97	----- muu	0	0	Vt märkus 2
1604 20 05	-- surimitooted	0	0	Vt märkus 2
1604 20 10	--- lõhest	0	0	Vt märkus 2
1604 20 30	--- muudest lõhelastest, v.a lõhe	0	0	Vt märkus 2
1604 20 40	--- anšoovistest	0	0	Vt märkus 2
1604 20 50	--- sardiinidest, pelamiididest, liigi *Scomber scombrus* või *Scomber japonicus* makrellidest, liigi *Orcynopsis unicolor* kaladest	0	0	Vt märkus 2
1604 20 70	--- tuunidest, vööttuunidest ja muudest perekonna *Euthynnus* kaladest	20,5	E	TRQ-Fish
1604 20 90	--- muudest kaladest	0	0	Vt märkus 2
1604 31 00	-- kaaviar	0	0	Vt märkus 2
1604 32 00	-- kaaviariasendajad	0	0	Vt märkus 2
1605 10 00	- krabidest	0	0	Vt märkus 2
1605 21 10	--- kontaktpakendis netomassiga kuni 2 kg	0	0	Vt märkus 2

Tariifiartikkel (CN 2021)	Kirjeldus (vt märkus 1)	Baasmäär	Ülemineku-kategooria	Märkused
1605 21 90	--- muu	0	0	Vt märkus 2
1605 29 00	-- muu	0	0	Vt märkus 2
1605 30 10	-- kuumtöödeldud homaariliha homaarivõi, -pasteedi, suppide või kastmete valmistamiseks või kasutamiseks täidisena taignatoodetes	0	0	Vt märkus 2
1605 30 90	-- muu	0	0	Vt märkus 2
1605 40 00	- muudest vähkidest	0	0	Vt märkus 2
1605 51 00	-- austritest	0	0	Vt märkus 2
1605 52 00	-- kammkarpidest, sh ebakammkarbid	0	0	Vt märkus 2
1605 53 10	--- õhukindlas pakendis	0	0	Vt märkus 2
1605 53 90	--- muu	0	0	Vt märkus 2
1605 54 00	-- seepiatest ja kalmaaridest	0	0	Vt märkus 2
1605 55 00	-- kaheksajalad	0	0	Vt märkus 2
1605 56 00	-- venuuskarpidest, südakarpidest ja noalaevkarpidest	0	0	Vt märkus 2
1605 57 00	-- merikõrvadest	0	0	Vt märkus 2
1605 58 00	-- tigudest, v.a meritigudest	0	0	Vt märkus 2
1605 59 00	-- muu	0	0	Vt märkus 2

ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/2024/1759/oj

Tariifiartikkel (CN 2021)	Kirjeldus (vt märkus 1)	Baasmäär	Ülemineku-kategooria	Märkused
1605 61 00	-- trepanglased	0	0	Vt märkus 2
1605 62 00	-- söödav merisiilik	0	0	Vt märkus 2
1605 63 00	-- meduusidest	0	0	Vt märkus 2
1605 69 00	-- muu	0	0	Vt märkus 2
1701 12 10	--- rafineerimiseks	33,9 EUR/100 kg, standardkvaliteet	E	
1701 12 90	--- muu	41,9 EUR/100 kg	E	
1701 13 10	--- rafineerimiseks	33,9 EUR/100 kg, standardkvaliteet	E	
1701 13 90	--- muu	41,9 EUR/100 kg	E	
1701 14 10	--- rafineerimiseks	33,9 EUR/100 kg, standardkvaliteet	E	
1701 14 90	--- muu	41,9 EUR/100 kg	E	
1701 91 00	-- maitse- või värvainelisanditega	41,9 EUR/100 kg	E	
1701 99 10	--- valge suhkur	41,9 EUR/100 kg	E	
1701 99 90	--- muu	41,9 EUR/100 kg	E	
1702 11 00	-- kuivaine laktoosisisaldusega vähemalt 99 % massist, väljendatuna veevaba laktoosina kuivaines.	14 EUR/100 kg	7	
1702 19 00	-- muu	14 EUR/100 kg	7	
1702 20 10	-- vahtrasuhkur tahkel kujul, maitse- või värvainelisanditega	0,4 EUR/100 kg/net/%sahhar.	7	
1702 20 90	-- muu	0	0	Vt märkus 2

Tariifiartikkel (CN 2021)	Kirjeldus (vt märkus 1)	Baasmäär	Ülemineku-kategooria	Märkused
1702 30 10	-- isoglükoos	50,7 eurot/100 kg/net mas	E	TRQ-SR
1702 30 50	--- valge kristalliline aglomeeritud või aglomeerimata pulber	26,8 EUR/100 kg	E	TRQ-SR
1702 30 90	--- muu	20 EUR/100 kg	E	TRQ-SR
1702 40 10	-- isoglükoos	50,7 eurot/100 kg/net mas	E	TRQ-SR
1702 40 90	-- muu	20 EUR/100 kg	E	TRQ-SR
1702 50 00	- keemiliselt puhas fruktoos	12,5 + 50,7 eurot/100 kg/net mas	E	TRQ-SR
1702 60 10	-- isoglükoos	50,7 eurot/100 kg/net mas	E	TRQ-SR
1702 60 80	-- inuliinisiirup	0,4 EUR/100 kg/net/%sahhar.	E	TRQ-SR
1702 60 95	-- muu	0,4 EUR/100 kg/net/%sahhar.	E	TRQ-SR
1702 90 10	-- keemiliselt puhas maltoos	8,9	5	
1702 90 30	-- isoglükoos	50,7 eurot/100 kg/net mas	E	TRQ-SR
1702 90 50	-- maltodekstriin ja maltodekstriinisiirup	20 EUR/100 kg	7	TRQ-SR
1702 90 71	--- kuivaine sahharoosisisaldusega vähemalt 50 % massist	0,4 EUR/100 kg/net/%sahhar.	7	TRQ-SR

ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/2024/1759/oj

Tariifiartikkel (CN 2021)	Kirjeldus (vt märkus 1)	Baasmäär	Ülemineku-kategooria	Märkused
1702 90 75	---- pulbrina, aglomeeritud või aglomeerimata	27,7 EUR/100 kg	7	TRQ-SR
1702 90 79	---- muu	19,2 EUR/100 kg	7	TRQ-SR
1702 90 80	-- inuliinisiirup	0,4 EUR/100 kg/net/%sahhar.	7	TRQ-SR
1702 90 95	-- muu	0,4 EUR/100 kg/net/%sahhar.	7	TRQ-SR
1703 10 00	- suhkruroomelass	0,35 EUR/100 kg	7	
1703 90 00	- muu	0,35 EUR/100 kg	7	
1704 10 10	-- sahharoosisisaldusega (sh sahharoosina väljendatud invertsuhkur) alla 60 % massist	0 + 27,1 EUR/100 kg MAX 17,9	3	TRQ-SRa
1704 10 90	-- sahharoosisisaldusega (sh sahharoosina väljendatud invertsuhkur) vähemalt 60 % massist	0 + 30,9 EUR/100 kg MAX 18,2	3	TRQ-SRa
1704 90 10	-- lagritsaekstrakt sahharoosisisaldusega üle 10 % massist, kuid muude lisaaineteta	4,6	3	TRQ-SRa
1704 90 30	-- valge šokolaad	0 + 45,1 EUR/100 kg MAX 18,9 + 16,5 EUR/100 kg	3	TRQ-SRa
1704 90 51	--- kondiitritootemass, k.a martsipan, kontaktpakendis netomassiga vähemalt 1 kg	0 + EA MAX 18,7 +ADSZ	3	TRQ-SRa
1704 90 55	--- kurgupastillid ja köhatropsid	0 + EA MAX 18,7 +ADSZ	3	TRQ-SRa
1704 90 61	--- dražeed (kõva suhkruglasuuriga tooted)	0 + EA MAX 18,7 +ADSZ	3	TRQ-SRa

Tariifiartikkel (CN 2021)	Kirjeldus (vt märkus 1)	Baasmäär	Ülemineku-kategooria	Märkused
1704 90 65	---- kummikompvekid, marmelaad, sefiir, pastilaa	0 + EA MAX 18,7 +ADSZ	3	TRQ-SRa
1704 90 71	---- karamellkompvekid, täidisega või ilma (klaaskaramell)	0 + EA MAX 18,7 +ADSZ	3	TRQ-SRa
1704 90 75	---- iirised (toffee) jms maiustused	0 + EA MAX 18,7 +ADSZ	3	TRQ-SRa
1704 90 81	----- pressitud tabletid	0 + EA MAX 18,7 +ADSZ	3	TRQ-SRa
1704 90 99	----- muu	0 + EA MAX 18,7 +ADSZ	E	TRQ-SR
1801 00 00	Kakaooad (terved või purustatud, toored või röstitud)	0	0	Vt märkus 2
1802 00 00	Kakaoubade kestad, kelmed jms kakaojäägid	0	0	Vt märkus 2
1803 10 00	- rasvatustamata	0	0	Vt märkus 2
1803 20 00	- osaliselt või täielikult rasvatustatud	0	0	Vt märkus 2
1804 00 00	Kakaovõi, -rasv ja -õli	0	0	Vt märkus 2
1805 00 00	Kakaopulber, suhkru või muu magusainelisandita	0	0	Vt märkus 2
1806 10 15	-- mis ei sisalda sahharoosi või sisaldab sahharoosi (k.a sahharoosina väljendatud invertsuhkur) või sahharoosina väljendatud isoglükoosi alla 5 % massist	0	0	Vt märkus 2
1806 10 20	-- mis sisaldab sahharoosi (k.a sahharoosina väljendatud invertsuhkur) või sahharoosina väljendatud isoglükoosi vähemalt 5 %, kuid alla 65 % massist	0 + 25,2 EUR/100 kg	5	

ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/2024/1759/oj

Tariifiartikkel (CN 2021)	Kirjeldus (vt märkus 1)	Baasmäär	Ülemineku-kategooria	Märkused
1806 10 30	-- mis sisaldab sahharoosi (k.a sahharoosina väljendatud invertsuhkur) või sahharoosina väljendatud isoglükoosi vähemalt 65 %, kuid alla 80 % massist	0 + 31,4 EUR/100 kg	E	TRQ-SR
1806 10 90	-- mis sisaldab sahharoosi (k.a sahharoosina väljendatud invertsuhkur) või sahharoosina väljendatud isoglükoosi vähemalt 80 % massist	0 + 41,9 EUR/100 kg	E	TRQ-SR
1806 20 10	-- mis sisaldavad kakaovõid või kakaovõid ja piimarasva kokku vähemalt 31 % massist	0 + EA MAX 18,7 +ADSZ	3	TRQ-SRb
1806 20 30	-- mis sisaldavad kakaovõid või kakaovõid ja piimarasva kokku vähemalt 25 %, kuid alla 31 % massist	0 + EA MAX 18,7 +ADSZ	3	TRQ-SRb
1806 20 50	--- mis sisaldavad kakaovõid vähemalt 18 % massist	0 + EA MAX 18,7 +ADSZ	3	TRQ-SRb
1806 20 70	--- granuleeritud piimašokolaad	0 + EA	3	TRQ-SRb
1806 20 80	--- maitsestatud šokolaadiglasuur	0 + EA MAX 18,7 +ADSZ	3	TRQ-SRb
1806 20 95	--- muu	0 + EA MAX 18,7 +ADSZ	E	TRQ-SR
1806 31 00	-- täidisega	0 + EA MAX 18,7 +ADSZ	3	TRQ-SRb
1806 32 10	--- teravilja-, puuvilja-, marja- või pähklilisandiga	0 + EA MAX 18,7 +ADSZ	3	TRQ-SRb
1806 32 90	--- muu	0 + EA MAX 18,7 +ADSZ	3	TRQ-SRb
1806 90 11	---- alkoholi sisaldavad	0 + EA MAX 18,7 +ADSZ	3	TRQ-SRb
1806 90 19	---- muu	0 + EA MAX 18,7 +ADSZ	3	TRQ-SRb
1806 90 31	---- täidisega	0 + EA MAX 18,7 +ADSZ	3	TRQ-SRb

Tariifiartikkel (CN 2021)	Kirjeldus (vt märkus 1)	Baasmäär	Ülemineku-kategooria	Märkused
1806 90 39	---- täidiseta	0 + EA MAX 18,7 +ADSZ	3	TRQ-SRb
1806 90 50	-- kakaod sisaldavad suhkrukondiitritooted või suhkruasendajatest valmistatud kondiitritooted	0 + EA MAX 18,7 +ADSZ	3	TRQ-SRb
1806 90 60	-- kakaovõided	0 + EA MAX 18,7 +ADSZ	3	TRQ-SRb
1806 90 70	-- kakaod sisaldavad tooted jookide valmistamiseks	0 + EA MAX 18,7 +ADSZ	3	TRQ-SRb
1806 90 90	-- muu	0 + EA MAX 18,7 +ADSZ	3	TRQ-SRb
1901 10 00	- jaemüügiks pakendatud imiku- ja väikelapsetoidud	0 + EA	3	
1901 20 00	- segud ja taignad rubriigis 1905 nimetatud pagaritoodete valmistamiseks	0 + EA	3	
1901 90 11	--- kuivainesisaldusega vähemalt 90 % massist	0 + 18 EUR/100 kg	3	
1901 90 19	--- muu	0 + 14,7 EUR/100 kg	3	
1901 90 91	--- mis ei sisalda piimarasvu, sahharoosi, isoglükoosi, glükoosi ega tärklist või sisaldavad piimarasvu alla 1,5 %, sahharoosi (kaasa arvatud invertsuhkur) või isoglükoosi alla 5 %, glükoosi või tärklist alla 5 %, välja arvatud pulbrilised toiduained rubriikide 0401–0404 kaupadest	0	0	Vt märkus 2
1901 90 95	--- pulbrilised toiduained, mis koosnevad rasvatu piima ja/või vadaku ning taimsete rasvade/õlide segust, rasva- või õlisisaldusega kuni 30 % massist	0 + EA	E	TRQ-SR
1901 90 99	--- muu	0 + EA	E	TRQ-SR
1902 11 00	-- muna sisaldavad	0 + 24,6 EUR/100 kg	3	

Tariifiartikkel (CN 2021)	Kirjeldus (vt märkus 1)	Baasmäär	Ülemineku-kategooria	Märkused
1902 19 10	--- mis ei sisalda harilikku nisujahu või -püüli	0 + 24,6 EUR/100 kg	3	
1902 19 90	--- muu	0 + 21,1 EUR/100 kg	3	
1902 20 10	-- mis sisaldavad üle 20 % massist kala, vähke, limuseid või teisi veeselgrootuid	0	0	Vt märkus 2
1902 20 30	-- mis sisaldavad üle 20 % massist vorsti või vorsttooteid, mis tahes liha või rupsi, k.a mis tahes liiki või päritoluga rasvu	38 EUR/100 kg	3	
1902 20 91	--- kuumtöödeldud	0 + 6,1 EUR/100 kg	3	
1902 20 99	--- muu	0 + 17,1 EUR/100 kg	3	
1902 30 10	-- kuivatatud	0 + 24,6 EUR/100 kg	3	
1902 30 90	-- muu	0 + 9,7 EUR/100 kg	3	
1902 40 10	-- töötlemata	0	0	Vt märkus 2
1902 40 90	-- muu	0	0	Vt märkus 2
1903 00 00	tapiokk ja selle tärklisest valmistatud asendajad helvestena, teradena, kruupidena, sõelmetena vms kujul	0 + 15,1 EUR/100 kg	3	
1904 10 10	-- maisist	0 + 20 EUR/100 kg	3	
1904 10 30	-- riisist	0 + 46 EUR/100 kg	3	
1904 10 90	-- muu	0 + 33,6 EUR/100 kg	3	
1904 20 10	-- müsli tüüpi tooted röstimata teraviljahelvestest	0 + EA	3	

Tariifiartikkel (CN 2021)	Kirjeldus (vt märkus 1)	Baasmäär	Ülemineku-kategooria	Märkused
1904 20 91	--- maisist	0 + 20 EUR/100 kg	3	
1904 20 95	--- riisist	0 + 46 EUR/100 kg	3	
1904 20 99	--- muu	0 + 33,6 EUR/100 kg	3	
1904 30 00	- bulgurnisu	0 + 25,7 EUR/100 kg	3	
1904 90 10	-- riisist	0 + 46 EUR/100 kg	3	
1904 90 80	-- muu	0 + 25,7 EUR/100 kg	3	
1905 10 00	- kuivikleivad	0 + 13 EUR/100 kg	3	
1905 20 10	-- mis sisaldavad alla 30 % massist sahharoosi (k.a sahharoosina väljendatud invertsuhkur)	0 + 18,3 EUR/100 kg	3	
1905 20 30	-- mis sisaldavad sahharoosi (k.a sahharoosina väljendatud invertsuhkur) vähemalt 30 %, kuid alla 50 % massist	0 + 24,6 EUR/100 kg	3	
1905 20 90	-- mis sisaldavad sahharoosi (k.a sahharoosina väljendatud invertsuhkur) vähemalt 50 % massist	0 + 31,4 EUR/100 kg	3	
1905 31 11	---- kontaktpakendis netomassiga kuni 85 g	0 + EA MAX 24,2 +ADSZ	3	TRQ-BS
1905 31 19	---- muu	0 + EA MAX 24,2 +ADSZ	3	TRQ-BS
1905 31 30	---- sisaldavad piimarasva vähemalt 8 % massist	0 + EA MAX 24,2 +ADSZ	3	TRQ-BS
1905 31 91	----- kihilised küpsised	0 + EA MAX 24,2 +ADSZ	3	TRQ-BS

Tariifiartikkel (CN 2021)	Kirjeldus (vt märkus 1)	Baasmäär	Ülemineku-kategooria	Märkused
1905 31 99	----- muu	0 + EA MAX 24,2 +ADSZ	3	TRQ-BS
1905 32 05	--- veesisaldusega üle 10 % massist	0 + EA MAX 20,7 +ADFM	3	TRQ-BS
1905 32 11	----- kontaktpakendis netomassiga kuni 85 g	0 + EA MAX 24,2 +ADSZ	3	TRQ-BS
1905 32 19	----- muu	0 + EA MAX 24,2 +ADSZ	3	TRQ-BS
1905 32 91	----- soolased, täidisega või täidiseta	0 + EA MAX 20,7 +ADFM	3	TRQ-BS
1905 32 99	----- muu	0 + EA MAX 24,2 +ADSZ	3	TRQ-BS
1905 40 10	-- kuivikud	0 + EA	3	
1905 40 90	-- muu	0 + EA	3	
1905 90 10	-- matsa	0 + 15,9 EUR/100 kg	3	
1905 90 20	-- armulaualeib, tühjad kapslid farmaatsiatööstuse jaoks, oblaadid, riispaber jms	0 + 60,5 EUR/100 kg	3	
1905 90 30	--- leiva- ja saiatooted, mis ei sisalda mett, mune, juustu, marju või puuvilju ning mis sisaldavad suhkrut kuni 5 % ja rasva kuni 5 % kuivaine massist	0 + EA	3	
1905 90 45	--- küpsised	0 + EA MAX 20,7 +ADFM	3	TRQ-BS
1905 90 55	--- pressitud või paisutatud tooted, maitseainetega või soolased	0 + EA MAX 20,7 +ADFM	3	
1905 90 70	---- sisaldavad vähemalt 5 % massist sahharoosi, invertsuhkrut või isoglükoosi	0 + EA MAX 24,2 +ADSZ	3	
1905 90 80	---- muu	0 + EA MAX 20,7 +ADFM	3	

Tariifiartikkel (CN 2021)	Kirjeldus (vt märkus 1)	Baasmäär	Ülemineku-kategooria	Märkused
2001 10 00	- kurgid ja kornišonid	0	0	Vt märkus 2
2001 90 10	-- mangost valmistatud teravamaitseline segu (chutney)	0	0	Vt märkus 2
2001 90 20	-- perekonda *Capsicum* kuuluvate taimede viljad, v.a magus ja mahe paprika ning piment	0	0	Vt märkus 2
2001 90 30	-- suhkrumais (*Zea mays* var. *saccharata*)	1,6 + 9,4 eurot/100 kg/net eda	E	TRQ-SC
2001 90 40	-- jamss, bataat jms toiduks kasutatavad taimeosad, mis sisaldavad vähemalt 5 % massist tärklist	0 + 3,8 eurot/100 kg/net eda	5	
2001 90 50	-- seened	0	0	Vt märkus 2
2001 90 65	-- oliivid	0	0	Vt märkus 2
2001 90 70	-- paprika	0	0	Vt märkus 2
2001 90 92	-- troopilised puuviljad ja troopilised pähklid; palmipungad	0	0	Vt märkus 2
2001 90 97	-- muu	0	0	Vt märkus 2
2002 10 10	-- kooritud	0	0	Vt märkus 2
2002 10 90	-- muu	0	0	Vt märkus 2
2002 90 11	--- kontaktpakendis netomassiga üle 1 kg	0	0	Vt märkus 2
2002 90 19	--- kontaktpakendis netomassiga kuni 1 kg	0	0	Vt märkus 2
2002 90 31	--- kontaktpakendis netomassiga üle 1 kg	0	0	Vt märkus 2

ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/2024/1759/oj

Tariifiartikkel (CN 2021)	Kirjeldus (vt märkus 1)	Baasmäär	Ülemineku-kategooria	Märkused
2002 90 39	--- kontaktpakendis netomassiga kuni 1 kg	0	0	Vt märkus 2
2002 90 91	--- kontaktpakendis netomassiga üle 1 kg	0	0	Vt märkus 2
2002 90 99	--- kontaktpakendis netomassiga kuni 1 kg	0	0	Vt märkus 2
2003 10 20	-- ajutiseks säilitamiseks konserveeritud, täielikult kuumtöödeldud	14,9 + 191 eurot/100 kg/net eda	7	TRQ-MS
2003 10 30	-- muu	14,9 + 222 eurot/100 kg/net eda	7	TRQ-MS
2003 90 10	-- trühvlid	0	0	Vt märkus 2
2003 90 90	-- muu	0	0	Vt märkus 2
2004 10 10	-- kuumtöödeldud, muul viisil valmistamata	0	0	Vt märkus 2
2004 10 91	--- jahu või helvestena	0 + EA	5	
2004 10 99	--- muu	0	0	Vt märkus 2
2004 90 10	-- suhkrumais (*Zea mays* var. *saccharata*)	1,6 + 9,4 eurot/100 kg/net eda	E	TRQ-SC
2004 90 30	-- hapukapsas, kapparid ja oliivid	0	0	Vt märkus 2
2004 90 50	-- herne- (*Pisum sativum*) ja piimküpsuses aedoakaunad liikidest *Phaseolus* spp.	0	0	Vt märkus 2
2004 90 91	--- sibulad, kuumtöödeldud, muul viisil töötlemata	0	0	Vt märkus 2
2004 90 98	--- muu	0	0	Vt märkus 2

Tariifiartikkel (CN 2021)	Kirjeldus (vt märkus 1)	Baasmäär	Ülemineku-kategooria	Märkused
2005 10 00	- homogeenitud köögivili	0	0	Vt märkus 2
2005 20 10	-- jahu või helvestena	0 + EA	5	
2005 20 20	--- õhukesed viilud, praetud või küpsetatud, kas soolatud või maitsestatud või mitte, õhukindlalt pakendatud, sobivad kohe tarbimiseks	0	0	Vt märkus 2
2005 20 80	--- muu	0	0	Vt märkus 2
2005 40 00	- herned (*Pisum sativum*)	0	0	Vt märkus 2
2005 51 00	-- poetatud aedoad	0	0	Vt märkus 2
2005 59 00	-- muu	0	0	Vt märkus 2
2005 60 00	- spargel	0	0	Vt märkus 2
2005 70 00	- oliivid	0	0	Vt märkus 2
2005 80 00	- suhkrumais (*Zea mays* var. *saccharata*)	5,1 + 9,4 eurot/100 kg/net eda	E	TRQ-SC
2005 91 00	-- bambusevõrsed	0	0	Vt märkus 2
2005 99 10	--- perekonda *Capsicum* kuuluvate taimede viljad, v.a magus ja mahe paprika ning piment	0	0	Vt märkus 2
2005 99 20	--- kapparid	0	0	Vt märkus 2
2005 99 30	--- artišokid	0	0	Vt märkus 2
2005 99 50	--- köögiviljasegud	0	0	Vt märkus 2

Tariifiartikkel (CN 2021)	Kirjeldus (vt märkus 1)	Baasmäär	Ülemineku-kategooria	Märkused
2005 99 60	--- hapukapsas	0	0	Vt märkus 2
2005 99 80	--- muu	0	0	Vt märkus 2
2006 00 10	- ingver	0	0	Vt märkus 2
2006 00 31	--- kirsid	16,5 + 23,9 EUR/100 kg	E	TRQ-SR
2006 00 35	--- troopilised puuviljad ja troopilised pähklid	9 + 15 EUR/100 kg	5	
2006 00 38	--- muu	16,5 + 23,9 EUR/100 kg	E	TRQ-SR
2006 00 91	--- troopilised puuviljad ja troopilised pähklid	0	0	Vt märkus 2
2006 00 99	--- muu	0	0	Vt märkus 2
2007 10 10	-- suhkrusisaldusega üle 13 % massist	20,4 + 4,2 EUR/100 kg	E	TRQ-FP
2007 10 91	--- troopilistest puuviljadest	0	0	Vt märkus 2
2007 10 99	--- muu	0	0	Vt märkus 2
2007 91 10	--- suhkrusisaldusega üle 30 % massist	16,5 + 23 EUR/100 kg	E	TRQ-SR
2007 91 30	--- suhkrusisaldusega üle 13 %, kuid mitte üle 30 % massist	16,5 + 4,2 EUR/100 kg	E	TRQ-FP
2007 91 90	--- muu	0	0	Vt märkus 2
2007 99 10	---- ploomipüree ja ploomipasta ning püree ja pasta mustadest ploomidest kontaktpakendites netomassiga üle 100 kg, tööstuslikuks töötlemiseks	0	0	Vt märkus 2

Tariifiartikkel (CN 2021)	Kirjeldus (vt märkus 1)	Baasmäär	Ülemineku-kategooria	Märkused
2007 99 20	---- kastanipüree ja -pasta	20,5 + 19,7 EUR/100 kg	E	TRQ-FP
2007 99 31	----- kirssidest:	—	—	
ex 2007 99 31	------ puuvilja- ja marjapüreed, mis on saadud sõelast läbiajamise teel ja kuumutatud vaakumis keemiseni ning mille konsistentsi ja keemilist koostist ei ole kuumtöötlusega muudetud	0	0	Vt märkus 2
ex 2007 99 31	------ muu	20,5 + 23 EUR/100 kg	E	TRQ-FP
2007 99 33	----- maasikatest:	—	—	
ex 2007 99 33	------ puuvilja- ja marjapüreed, mis on saadud sõelast läbiajamise teel ja kuumutatud vaakumis keemiseni ning mille konsistentsi ja keemilist koostist ei ole kuumtöötlusega muudetud	0	0	Vt märkus 2
ex 2007 99 33	------ muu	20,5 + 23 EUR/100 kg	E	TRQ-FP
2007 99 35	----- vaarikatest:	—	—	
ex 2007 99 35	------ puuvilja- ja marjapüreed, mis on saadud sõelast läbiajamise teel ja kuumutatud vaakumis keemiseni ning mille konsistentsi ja keemilist koostist ei ole kuumtöötlusega muudetud	0	0	Vt märkus 2
ex 2007 99 35	------ muu	20,5 + 23 EUR/100 kg	5	
2007 99 39	----- muu:	—	—	
ex 2007 99 39	------ viigimarjapasta, pistaatsiapähklipasta ja sarapuupähklipasta	20,5 + 23 EUR/100 kg	E	TRQ-FP
ex 2007 99 39	------ puuvilja- ja marjapüreed, mis on saadud sõelast läbiajamise teel ja kuumutatud vaakumis keemiseni ning mille konsistentsi ja keemilist koostist ei ole kuumtöötlusega muudetud	0	0	Vt märkus 2

Tariifiartikkel (CN 2021)	Kirjeldus (vt märkus 1)	Baasmäär	Ülemineku-kategooria	Märkused
ex 2007 99 39	------ muu	20,5 + 23 EUR/100 kg	E	TRQ-FP
2007 99 50	--- suhkrusisaldusega üle 13 %, kuid mitte üle 30 % massist:	—	—	
ex 2007 99 50	---- kastanipüree ja -pasta, viigimarjapasta, pistaatsiapähklipasta ja sarapuupähklipasta	20,5 + 4,2 EUR/100 kg	5	
ex 2007 99 50	---- puuvilja- ja marjapüreed, mis on saadud sõelast läbiajamise teel ja kuumutatud vaakumis keemiseni ning mille konsistentsi ja keemilist koostist ei ole kuumtöötlusega muudetud	0	0	Vt märkus 2
ex 2007 99 50	---- muu	20,5 + 4,2 EUR/100 kg	5	
2007 99 93	---- troopilistest puuviljadest ja troopilistest pähklitest	0	0	Vt märkus 2
2007 99 97	---- muu	0	0	Vt märkus 2
2008 11 10	--- maapähklivõi	4,4	5	
2008 11 91	---- üle 1 kg	0	0	Vt märkus 2
2008 11 96	----- põletatud	0	0	Vt märkus 2
2008 11 98	----- muu	0	0	Vt märkus 2
2008 19 12	---- troopilised pähklid; segud, mis sisaldavad vähemalt 50 % massist troopilisi pähkleid	0	0	Vt märkus 2
2008 19 13	----- röstitud mandlid ja pistaatsiad	0	0	Vt märkus 2
2008 19 19	----- muu	0	0	Vt märkus 2

Tariifiartikkel (CN 2021)	Kirjeldus (vt märkus 1)	Baasmäär	Ülemineku-kategooria	Märkused
2008 19 92	---- troopilised pähklid; segud, mis sisaldavad vähemalt 50 % massist troopilisi pähkleid	0	0	Vt märkus 2
2008 19 93	------ mandlid ja pistaatsiad	0	0	Vt märkus 2
2008 19 95	------ muu	0	0	Vt märkus 2
2008 19 99	----- muu	0	0	Vt märkus 2
2008 20 11	---- suhkrusisaldusega üle 17 % massist	22,1 + 2,5 EUR/100 kg	5	
2008 20 19	---- muu	0	0	Vt märkus 2
2008 20 31	---- suhkrusisaldusega üle 19 % massist	22,1 + 2,5 EUR/100 kg	5	
2008 20 39	---- muu	0	0	Vt märkus 2
2008 20 51	---- suhkrusisaldusega üle 17 % massist	0	0	Vt märkus 2
2008 20 59	---- muu	0	0	Vt märkus 2
2008 20 71	---- suhkrusisaldusega üle 19 % massist	0	0	Vt märkus 2
2008 20 79	---- muu	0	0	Vt märkus 2
2008 20 90	--- suhkrulisandita	0	0	Vt märkus 2
2008 30 11	---- tegeliku alkoholisisaldusega kuni 11,85 % massist	0	0	Vt märkus 2
2008 30 19	---- muu	22,1 + 4,2 EUR/100 kg	E	TRQ-FP

Tariifiartikkel (CN 2021)	Kirjeldus (vt märkus 1)	Baasmäär	Ülemineku-kategooria	Märkused
2008 30 31	---- tegeliku alkoholisisaldusega kuni 11,85 % massist	0	0	Vt märkus 2
2008 30 39	---- muu	0	0	Vt märkus 2
2008 30 51	---- greibi- ja pomelosektorid	0	0	Vt märkus 2
2008 30 55	---- mandariinid (k.a tangeriinid ja satsumad); klementiinid, vilkingid jms tsitrushübriidid	0	0	Vt märkus 2
2008 30 59	---- muu	0	0	Vt märkus 2
2008 30 71	---- greibi- ja pomelosektorid	0	0	Vt märkus 2
2008 30 75	---- mandariinid (k.a tangeriinid ja satsumad); klementiinid, vilkingid jms tsitrushübriidid	0	0	Vt märkus 2
2008 30 79	---- muu	0	0	Vt märkus 2
2008 30 90	--- suhkrulisandita	0	0	Vt märkus 2
2008 40 11	----- tegeliku alkoholisisaldusega kuni 11,85 % massist	0	0	Vt märkus 2
2008 40 19	----- muu	25,6 + 4,2 EUR/100 kg	E	TRQ-FP
2008 40 21	----- tegeliku alkoholisisaldusega kuni 11,85 % massist	0	0	Vt märkus 2
2008 40 29	----- muu	0	0	Vt märkus 2
2008 40 31	---- suhkrusisaldusega üle 15 % massist	25,6 + 4,2 EUR/100 kg	3	
2008 40 39	---- muu	0	0	Vt märkus 2

Tariifiartikkel (CN 2021)	Kirjeldus (vt märkus 1)	Baasmäär	Ülemineku-kategooria	Märkused
2008 40 51	---- suhkrusisaldusega üle 13 % massist	0	0	Vt märkus 2
2008 40 59	---- muu	0	0	Vt märkus 2
2008 40 71	---- suhkrusisaldusega üle 15 % massist	0	0	Vt märkus 2
2008 40 79	---- muu	0	0	Vt märkus 2
2008 40 90	--- suhkrulisandita	0	0	Vt märkus 2
2008 50 11	----- tegeliku alkoholisisaldusega kuni 11,85 % massist	0	0	Vt märkus 2
2008 50 19	----- muu	22,1 + 4,2 EUR/100 kg	3	
2008 50 31	----- tegeliku alkoholisisaldusega kuni 11,85 % massist	0	0	Vt märkus 2
2008 50 39	----- muu	0	0	Vt märkus 2
2008 50 51	---- suhkrusisaldusega üle 15 % massist	22,1 + 4,2 EUR/100 kg	3	
2008 50 59	---- muu	0	0	Vt märkus 2
2008 50 61	---- suhkrusisaldusega üle 13 % massist	0	0	Vt märkus 2
2008 50 69	---- muu	0	0	Vt märkus 2
2008 50 71	---- suhkrusisaldusega üle 15 % massist	0	0	Vt märkus 2
2008 50 79	---- muu	0	0	Vt märkus 2
2008 50 92	---- vähemalt 5 kg	0	0	Vt märkus 2

ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/2024/1759/oj

Tariifiartikkel (CN 2021)	Kirjeldus (vt märkus 1)	Baasmäär	Ülemineku-kategooria	Märkused
2008 50 98	---- alla 5 kg	0	0	Vt märkus 2
2008 60 11	---- tegeliku alkoholisisaldusega kuni 11,85 % massist	0	0	Vt märkus 2
2008 60 19	---- muu	22,1 + 4,2 EUR/100 kg	0	
2008 60 31	---- tegeliku alkoholisisaldusega kuni 11,85 % massist	0	0	Vt märkus 2
2008 60 39	---- muu	0	0	Vt märkus 2
2008 60 50	---- üle 1 kg	0	0	Vt märkus 2
2008 60 60	---- kuni 1 kg	0	0	Vt märkus 2
2008 60 70	---- vähemalt 4,5 kg	0	0	Vt märkus 2
2008 60 90	---- alla 4,5 kg	0	0	Vt märkus 2
2008 70 11	----- tegeliku alkoholisisaldusega kuni 11,85 % massist	0	0	Vt märkus 2
2008 70 19	----- muu	25,6 + 4,2 EUR/100 kg	3	
2008 70 31	----- tegeliku alkoholisisaldusega kuni 11,85 % massist	0	0	Vt märkus 2
2008 70 39	----- muu	0	0	Vt märkus 2
2008 70 51	---- suhkrusisaldusega üle 15 % massist	25,6 + 4,2 EUR/100 kg	3	
2008 70 59	---- muu	0	0	Vt märkus 2
2008 70 61	---- suhkrusisaldusega üle 13 % massist	0	0	Vt märkus 2

Tariifiartikkel (CN 2021)	Kirjeldus (vt märkus 1)	Baasmäär	Ülemineku-kategooria	Märkused
2008 70 69	---- muu	0	0	Vt märkus 2
2008 70 71	---- suhkrusisaldusega üle 15 % massist	0	0	Vt märkus 2
2008 70 79	---- muu	0	0	Vt märkus 2
2008 70 92	---- vähemalt 5 kg	0	0	Vt märkus 2
2008 70 98	---- alla 5 kg	0	0	Vt märkus 2
2008 80 11	---- tegeliku alkoholisisaldusega kuni 11,85 % massist	0	0	Vt märkus 2
2008 80 19	---- muu	22,1 + 4,2 EUR/100 kg	5	
2008 80 31	---- tegeliku alkoholisisaldusega kuni 11,85 % massist	0	0	Vt märkus 2
2008 80 39	---- muu	0	0	Vt märkus 2
2008 80 50	--- suhkrulisandiga, kontaktpakendis netomassiga üle 1 kg	0	0	Vt märkus 2
2008 80 70	--- suhkrulisandiga, kontaktpakendis netomassiga kuni 1 kg	0	0	Vt märkus 2
2008 80 90	--- suhkrulisandita	0	0	Vt märkus 2
2008 91 00	-- palmipungad	0	0	Vt märkus 2
2008 93 11	----- tegeliku alkoholisisaldusega kuni 11,85 % massist	0	0	Vt märkus 2
2008 93 19	----- muu	22,1 + 4,2 EUR/100 kg	0	

Tariifiartikkel (CN 2021)	Kirjeldus (vt märkus 1)	Baasmäär	Ülemineku-kategooria	Märkused
2008 93 21	----- tegeliku alkoholisisaldusega kuni 11,85 % massist	0	0	Vt märkus 2
2008 93 29	----- muu	0	0	Vt märkus 2
2008 93 91	---- suhkrulisandiga, kontaktpakendis netomassiga üle 1 kg	0	0	Vt märkus 2
2008 93 93	---- suhkrulisandiga, kontaktpakendis netomassiga kuni 1 kg	0	0	Vt märkus 2
2008 93 99	---- suhkrulisandita	0	0	Vt märkus 2
2008 97 03	---- kontaktpakendis netomassiga üle 1 kg	0	0	Vt märkus 2
2008 97 05	---- kontaktpakendis netomassiga kuni 1 kg	0	0	Vt märkus 2
2008 97 12	------- troopilistest puuviljadest (k.a segud, mis sisaldavad vähemalt 50 % massist troopilisi pähkleid ja troopilisi puuvilju)	0	0	Vt märkus 2
2008 97 14	------- muu	0	0	Vt märkus 2
2008 97 16	------- troopilistest puuviljadest (k.a segud, mis sisaldavad vähemalt 50 % massist troopilisi pähkleid ja troopilisi puuvilju)	12,5 + 2,6 EUR/100 kg	0	
2008 97 18	------- muu	22,1 + 4,2 EUR/100 kg	0	
2008 97 32	------- troopilistest puuviljadest (k.a segud, mis sisaldavad vähemalt 50 % massist troopilisi pähkleid ja troopilisi puuvilju)	0	0	Vt märkus 2
2008 97 34	------- muu	0	0	Vt märkus 2

Tariifiartikkel (CN 2021)	Kirjeldus (vt märkus 1)	Baasmäär	Ülemineku-kategooria	Märkused
2008 97 36	------- troopilistest puuviljadest (k.a segud, mis sisaldavad vähemalt 50 % massist troopilisi pähkleid ja troopilisi puuvilju)	0	0	Vt märkus 2
2008 97 38	------- muu	0	0	Vt märkus 2
2008 97 51	------- troopilistest puuviljadest (k.a segud, mis sisaldavad vähemalt 50 % massist troopilisi pähkleid ja troopilisi puuvilju)	0	0	Vt märkus 2
2008 97 59	------- muu	0	0	Vt märkus 2
2008 97 72	-------- troopilistest puuviljadest (k.a segud, mis sisaldavad vähemalt 50 % massist troopilisi pähkleid ja troopilisi puuvilju)	0	0	Vt märkus 2
2008 97 74	-------- muu	0	0	Vt märkus 2
2008 97 76	-------- troopilistest puuviljadest (k.a segud, mis sisaldavad vähemalt 50 % massist troopilisi pähkleid ja troopilisi puuvilju)	0	0	Vt märkus 2
2008 97 78	-------- muu	0	0	Vt märkus 2
2008 97 92	------- troopilistest puuviljadest (k.a segud, mis sisaldavad vähemalt 50 % massist troopilisi pähkleid ja troopilisi puuvilju)	0	0	Vt märkus 2
2008 97 93	------- muu	0	0	Vt märkus 2
2008 97 94	------- troopilistest puuviljadest (k.a segud, mis sisaldavad vähemalt 50 % massist troopilisi pähkleid ja troopilisi puuvilju)	0	0	Vt märkus 2
2008 97 96	------- muu	0	0	Vt märkus 2
2008 97 97	------- troopilistest puuviljadest (k.a segud, mis sisaldavad vähemalt 50 % massist troopilisi pähkleid ja troopilisi puuvilju)	0	0	Vt märkus 2

ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/2024/1759/oj

Tariifiartikkel (CN 2021)	Kirjeldus (vt märkus 1)	Baasmäär	Ülemineku-kategooria	Märkused
2008 97 98	------- muu	0	0	Vt märkus 2
2008 99 11	----- tegeliku alkoholisisaldusega kuni 11,85 % massist	0	0	Vt märkus 2
2008 99 19	----- muu	0	0	Vt märkus 2
2008 99 21	----- suhkrusisaldusega üle 13 % massist	22,1 + 3,8 EUR/100 kg	0	
2008 99 23	----- muu	0	0	Vt märkus 2
2008 99 24	------- troopilised puuviljad	0	0	Vt märkus 2
2008 99 28	------- muu	0	0	Vt märkus 2
2008 99 31	------- troopilised puuviljad	12,5 + 2,6 EUR/100 kg	0	
2008 99 34	------- muu	22,1 + 4,2 EUR/100 kg	0	
2008 99 36	------- troopilised puuviljad	0	0	Vt märkus 2
2008 99 37	------- muu	0	0	Vt märkus 2
2008 99 38	------- troopilised puuviljad	0	0	Vt märkus 2
2008 99 40	------- muu	0	0	Vt märkus 2
2008 99 41	----- ingver	0	0	Vt märkus 2
2008 99 43	----- viinamarjad	0	0	Vt märkus 2
2008 99 45	----- ploomid ja mustad ploomid	0	0	Vt märkus 2

Tariifiartikkel (CN 2021)	Kirjeldus (vt märkus 1)	Baasmäär	Ülemineku-kategooria	Märkused
2008 99 48	----- troopilised puuviljad	0	0	Vt märkus 2
2008 99 49	----- muu	0	0	Vt märkus 2
2008 99 51	----- ingver	0	0	Vt märkus 2
2008 99 63	----- troopilised puuviljad	0	0	Vt märkus 2
2008 99 67	----- muu	0	0	Vt märkus 2
2008 99 72	------ vähemalt 5 kg	0	0	Vt märkus 2
2008 99 78	------ alla 5 kg	0	0	Vt märkus 2
2008 99 85	----- mais, v.a suhkrumais (*Zea mays* var. *saccharata*)	0 + 9,4 eurot/100 kg/net eda	3	
2008 99 91	----- jamss, bataat jms toiduks kasutatavad taimeosad, mis sisaldavad vähemalt 5 % massist tärklist	0 + 3,8 eurot/100 kg/net eda	0	
2008 99 99	----- muu	0	0	Vt märkus 2
2009 11 11	---- 100 kg netomassi väärtusega kuni 30 eurot	30,1 + 20,6 EUR/100 kg	7	
2009 11 19	---- muu	0	0	Vt märkus 2
2009 11 91	---- 100 kg netomassi väärtusega kuni 30 eurot, lisatud suhkru sisaldusega üle 30 % massist	11,7 + 20,6 EUR/100 kg	7	
2009 11 99	---- muu	0	0	Vt märkus 2
2009 12 00	-- külmutamata, Brixi arvuga kuni 20	0	0	Vt märkus 2

ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/2024/1759/oj

Tariifiartikkel (CN 2021)	Kirjeldus (vt märkus 1)	Baasmäär	Ülemineku-kategooria	Märkused
2009 19 11	---- 100 kg netomassi väärtusega kuni 30 eurot	30,1 + 20,6 EUR/100 kg	7	
2009 19 19	---- muu	0	0	Vt märkus 2
2009 19 91	---- 100 kg netomassi väärtusega kuni 30 eurot, lisatud suhkru sisaldusega üle 30 % massist	11,7 + 20,6 EUR/100 kg	7	
2009 19 98	---- muu	0	0	Vt märkus 2
2009 21 00	-- Brixi arvuga kuni 20	0	0	Vt märkus 2
2009 29 11	---- 100 kg netomassi väärtusega kuni 30 eurot	30,1 + 20,6 EUR/100 kg	7	
2009 29 19	---- muu	0	0	Vt märkus 2
2009 29 91	---- 100 kg netomassi väärtusega kuni 30 eurot, lisatud suhkru sisaldusega üle 30 % massist	8,5 + 20,6 EUR/100 kg	7	
2009 29 99	---- muu	0	0	Vt märkus 2
2009 31 11	---- suhkrulisandiga	0	0	Vt märkus 2
2009 31 19	---- suhkrulisandita	0	0	Vt märkus 2
2009 31 51	----- suhkrulisandiga	0	0	Vt märkus 2
2009 31 59	----- suhkrulisandita	0	0	Vt märkus 2
2009 31 91	----- suhkrulisandiga	0	0	Vt märkus 2
2009 31 99	----- suhkrulisandita	0	0	Vt märkus 2

Tariifiartikkel (CN 2021)	Kirjeldus (vt märkus 1)	Baasmäär	Ülemineku-kategooria	Märkused
2009 39 11	---- 100 kg netomassi väärtusega kuni 30 eurot	30,1 + 20,6 EUR/100 kg	7	
2009 39 19	---- muu	0	0	Vt märkus 2
2009 39 31	----- suhkrulisandiga	0	0	Vt märkus 2
2009 39 39	----- suhkrulisandita	0	0	Vt märkus 2
2009 39 51	------ lisatud suhkru sisaldusega üle 30 % massist	10,9 + 20,6 EUR/100 kg	7	
2009 39 55	------ lisatud suhkru sisaldusega kuni 30 % massist	0	0	Vt märkus 2
2009 39 59	------ suhkrulisandita	0	0	Vt märkus 2
2009 39 91	------ lisatud suhkru sisaldusega üle 30 % massist	10,9 + 20,6 EUR/100 kg	7	
2009 39 95	------ lisatud suhkru sisaldusega kuni 30 % massist	0	0	Vt märkus 2
2009 39 99	------ suhkrulisandita	0	0	Vt märkus 2
2009 41 92	--- suhkrulisandiga	0	0	Vt märkus 2
2009 41 99	--- suhkrulisandita	0	0	Vt märkus 2
2009 49 11	---- 100 kg netomassi väärtusega kuni 30 eurot	30,1 + 20,6 EUR/100 kg	5	
2009 49 19	---- muu	0	0	Vt märkus 2
2009 49 30	---- 100 kg netomassi väärtusega üle 30 euro, suhkrulisandiga	0	0	Vt märkus 2

Tariifiartikkel (CN 2021)	Kirjeldus (vt märkus 1)	Baasmäär	Ülemineku-kategooria	Märkused
2009 49 91	----- lisatud suhkru sisaldusega üle 30 % massist	11,7 + 20,6 EUR/100 kg	5	
2009 49 93	----- lisatud suhkru sisaldusega kuni 30 % massist	0	0	Vt märkus 2
2009 49 99	----- suhkrulisandita	0	0	Vt märkus 2
2009 50 10	-- suhkrulisandiga	0	0	Vt märkus 2
2009 50 90	-- muu	0	0	Vt märkus 2
2009 61 10	--- 100 kg netomassi väärtusega üle 18 euro	0 % + piiril kehtiva hinna süsteemi koguselise tollimaksu komponent	0+EP	Vt märkus 3
2009 61 90	--- 100 kg netomassi väärtusega kuni 18 eurot	18,9 + 27 eurot/hl	7	
2009 69 11	---- 100 kg netomassi väärtusega kuni 22 eurot	36,5 + 121 EUR/hl + 20,6 EUR/100 kg	5	
2009 69 19	---- muu	0 % + piiril kehtiva hinna süsteemi koguselise tollimaksu komponent	0+EP	Vt märkus 3
2009 69 51	----- kontsentreeritud	0 % + piiril kehtiva hinna süsteemi koguselise tollimaksu komponent	0+EP	Vt märkus 3
2009 69 59	----- muu	0 % + piiril kehtiva hinna süsteemi koguselise tollimaksu komponent	0+EP	Vt märkus 3
2009 69 71	------ kontsentreeritud	18,9 + 131 EUR/hl + 20,6 EUR/100 kg	5	
2009 69 79	------ muu	18,9 + 27 EUR/hl + 20,6 EUR/100 kg	5	

Tariifiartikkel (CN 2021)	Kirjeldus (vt märkus 1)	Baasmäär	Ülemineku-kategooria	Märkused
2009 69 90	----- muu	18,9 + 27 eurot/hl	5	
2009 71 20	--- suhkrulisandiga	0	0	Vt märkus 2
2009 71 99	--- suhkrulisandita	0	0	Vt märkus 2
2009 79 11	---- 100 kg netomassi väärtusega kuni 22 eurot	26,5 + 18,4 EUR/100 kg	E	TRQ-AJ
2009 79 19	---- muu	0	0	Vt märkus 2
2009 79 30	---- 100 kg netomassi väärtusega üle 18 euro, suhkrulisandiga	0	0	Vt märkus 2
2009 79 91	----- lisatud suhkru sisaldusega üle 30 % massist	14,5 + 19,3 EUR/100 kg	E	TRQ-AJ
2009 79 98	----- muu	0	0	Vt märkus 2
2009 81 11	---- 100 kg netomassi väärtusega kuni 30 eurot	30,1 + 20,6 EUR/100 kg	0	
2009 81 19	---- muu	0	0	Vt märkus 2
2009 81 31	---- 100 kg netomassi väärtusega üle 30 euro, suhkrulisandiga	0	0	Vt märkus 2
2009 81 51	----- lisatud suhkru sisaldusega üle 30 % massist	13,3 + 20,6 EUR/100 kg	0	
2009 81 59	----- lisatud suhkru sisaldusega kuni 30 % massist	0	0	Vt märkus 2
2009 81 95	------ mahl liiki *Vaccinium macrocarpon* kuuluvate taimede marjadest	0	0	Vt märkus 2
2009 81 99	------ muu	0	0	Vt märkus 2

Tariifiartikkel (CN 2021)	Kirjeldus (vt märkus 1)	Baasmäär	Ülemineku-kategooria	Märkused
2009 89 11	----- 100 kg netomassi väärtusega kuni 22 eurot	30,1 + 20,6 EUR/100 kg	5	
2009 89 19	----- muu	0	0	Vt märkus 2
2009 89 34	------ troopiliste puuviljade mahl	17,5 + 12,9 EUR/100 kg	0	
2009 89 35	------ muu	30,1 + 20,6 EUR/100 kg	0	
2009 89 36	------ troopiliste puuviljade mahl	0	0	Vt märkus 2
2009 89 38	------ muu	0	0	Vt märkus 2
2009 89 50	----- 100 kg netomassi väärtusega üle 18 euro, suhkrulisandiga	0	0	Vt märkus 2
2009 89 61	------ lisatud suhkru sisaldusega üle 30 % massist	15,7 + 20,6 EUR/100 kg	5	
2009 89 63	------ lisatud suhkru sisaldusega kuni 30 % massist	0	0	Vt märkus 2
2009 89 69	------ suhkrulisandita	0	0	Vt märkus 2
2009 89 71	------ kirsimahl	0	0	Vt märkus 2
2009 89 73	------ troopiliste puuviljade mahl	0	0	Vt märkus 2
2009 89 79	------ muu	0	0	Vt märkus 2
2009 89 85	------- troopiliste puuviljade mahl	7 + 12,9 EUR/100 kg	0	
2009 89 86	------- muu	13,3 + 20,6 EUR/100 kg	0	

Tariifiartikkel (CN 2021)	Kirjeldus (vt märkus 1)	Baasmäär	Ülemineku-kategooria	Märkused
2009 89 88	------- troopiliste puuviljade mahl	0	0	Vt märkus 2
2009 89 89	------- muu	0	0	Vt märkus 2
2009 89 96	------- kirsimahl	0	0	Vt märkus 2
2009 89 97	------- troopiliste puuviljade mahl	0	0	Vt märkus 2
2009 89 99	------- muu	0	0	Vt märkus 2
2009 90 11	---- 100 kg netomassi väärtusega kuni 22 eurot	30,1 + 20,6 EUR/100 kg	5	
2009 90 19	---- muu	0	0	Vt märkus 2
2009 90 21	---- 100 kg netomassi väärtusega kuni 30 eurot	30,1 + 20,6 EUR/100 kg	5	
2009 90 29	---- muu	0	0	Vt märkus 2
2009 90 31	---- 100 kg netomassi väärtusega kuni 18 eurot, lisatud suhkru sisaldusega üle 30 % massist	16,5 + 20,6 EUR/100 kg	5	
2009 90 39	---- muu	0	0	Vt märkus 2
2009 90 41	------ suhkrulisandiga	0	0	Vt märkus 2
2009 90 49	------ muu	0	0	Vt märkus 2
2009 90 51	------ suhkrulisandiga	0	0	Vt märkus 2
2009 90 59	------ muu	0	0	Vt märkus 2

ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/2024/1759/oj

Tariifiartikkel (CN 2021)	Kirjeldus (vt märkus 1)	Baasmäär	Ülemineku-kategooria	Märkused
2009 90 71	------ lisatud suhkru sisaldusega üle 30 % massist	11,7 + 20,6 EUR/100 kg	0	
2009 90 73	------ lisatud suhkru sisaldusega kuni 30 % massist	0	0	Vt märkus 2
2009 90 79	------ suhkrulisandita	0	0	Vt märkus 2
2009 90 92	------- troopiliste puuviljade mahlade segud	7 + 12,9 EUR/100 kg	0	
2009 90 94	------- muu	13,3 + 20,6 EUR/100 kg	0	
2009 90 95	------- troopiliste puuviljade mahlade segud	0	0	Vt märkus 2
2009 90 96	------- muu	0	0	Vt märkus 2
2009 90 97	------- troopiliste puuviljade mahlade segud	0	0	Vt märkus 2
2009 90 98	------- muu	0	0	Vt märkus 2
2101 11 00	-- ekstraktid, essentsid ja kontsentraadid	0	0	Vt märkus 2
2101 12 92	--- tooted, mis põhinevad kohviekstraktidel, essentsidel ja kontsentraatidel	0	0	Vt märkus 2
2101 12 98	--- muu	0 + EA	E	TRQ-SR
2101 20 20	-- ekstraktid, essentsid või kontsentraadid	0	0	Vt märkus 2
2101 20 92	--- tee- või mateekstraktidel, -essentsidel või -kontsentraatidel põhinevad	0	0	Vt märkus 2
2101 20 98	--- muu	0 + EA	E	TRQ-SR

Tariifiartikkel (CN 2021)	Kirjeldus (vt märkus 1)	Baasmäär	Ülemineku-kategooria	Märkused
2101 30 11	--- röstitud sigur	0	0	Vt märkus 2
2101 30 19	--- muu	0 + 12,7 EUR/100 kg	5	
2101 30 91	--- ekstraktid, essentsid ja kontsentraadid röstitud sigurist	0	0	Vt märkus 2
2101 30 99	--- muu	0 + 22,7 EUR/100 kg	5	
2102 10 10	-- kultuurpärmid	7,4	5	
2102 10 31	--- kuivatatud	8,5	5	
2102 10 39	--- muu	4,2	5	
2102 10 90	-- muu	5,1	5	
2102 20 11	--- tablettide, kuubikute jms kujul või kontaktpakendites netomassiga kuni 1 kg	2,4	5	
2102 20 19	--- muu	0	0	Vt märkus 2
2102 20 90	-- muu	0	0	Vt märkus 2
2102 30 00	- valmis küpsetuspulbrid	0	0	Vt märkus 2
2103 10 00	- sojakaste	0	0	Vt märkus 2
2103 20 00	- ketšup jm tomatikastmed	0	0	Vt märkus 2
2103 30 10	-- sinepipulber	0	0	Vt märkus 2

ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/2024/1759/oj

Tariifiartikkel (CN 2021)	Kirjeldus (vt märkus 1)	Baasmäär	Ülemineku-kategooria	Märkused
2103 30 90	-- valmissinep	0	0	Vt märkus 2
2103 90 10	-- vedel mango-chutney	0	0	Vt märkus 2
2103 90 30	-- aromaatsed bitterid alkoholisisaldusega 44,2–49,2 % mahust, mis sisaldavad 1,5–6 % massist emajuurt, vürtse ja mitmesuguseid koostisosi ning 4–10 % massist suhkrut, nõudes mahuga kuni 0,5 liitrit	0	0	Vt märkus 2
2103 90 90	-- muu	0	0	Vt märkus 2
2104 10 00	- supid ja puljongid, pooltooted nende valmistamiseks	0	0	Vt märkus 2
2104 20 00	- homogeenitud toidusegud	0	0	Vt märkus 2
2105 00 10	- mis ei sisalda piimarasvu või sisaldab neid alla 3 % massist	0 + 20,2 EUR/100 kg MAX 19,4 + 9,4 EUR/100 kg	3	
2105 00 91	-- vähemalt 3 %, kuid alla 7 % massist	0 + 38,5 EUR/100 kg MAX 18,1 + 7 EUR/100 kg	3	
2105 00 99	-- vähemalt 7 % massist	0 + 54 EUR/100 kg MAX 17,8 + 6,9 EUR/100 kg	3	
2106 10 20	-- mis ei sisalda piimarasva, sahharoosi, isoglükoosi, glükoosi ega tärklist või sisaldavad massist alla 1,5 % piimarasva, alla 5 % sahharoosi või isoglükoosi ja alla 5 % glükoosi või tärklist	0	0	Vt märkus 2
2106 10 80	-- muu	0 + EA	3	
2106 90 20	-- alkoholtoodete segud (v.a lõhnaainetel põhinevad), mida kasutatakse jookide valmistamiseks	12,1	3	
2106 90 30	--- isoglükoosisiirup	42,7 eurot/100 kg/net mas	7	TRQ-SR

Tariifiartikkel (CN 2021)	Kirjeldus (vt märkus 1)	Baasmäär	Ülemineku-kategooria	Märkused
2106 90 51	---- laktoosisiirupid	14 EUR/100 kg	0	
2106 90 55	---- glükoosisiirupid ja siirupid maltodekstriinist	20 EUR/100 kg	7	TRQ-SR
2106 90 59	---- muu	0,4 EUR/100 kg/net/%sahhar.	7	TRQ-SR
2106 90 92	--- mis ei sisalda piimarasva, sahharoosi, isoglükoosi, glükoosi ega tärklist või sisaldavad massist alla 1,5 % piimarasva, alla 5 % sahharoosi või isoglükoosi ja alla 5 % glükoosi või tärklist	8,9	3	
2106 90 98	--- muu:	—	—	
ex 2106 90 98	---- mis sisaldavad sahharoosi/isoglükoosi vähem kui 70 % massist	5,5 + EA	3	
ex 2106 90 98	---- muu	5,5 + EA	E	TRQ-SR
2201 10 11	--- süsihappegaasiga rikastamata	0	0	Vt märkus 2
2201 10 19	--- muu	0	0	Vt märkus 2
2201 10 90	-- muu	0	0	Vt märkus 2
2201 90 00	- muu	0	0	Vt märkus 2
2202 10 00	- vesi, k.a mineraalvesi ja gaseeritud vesi, suhkru- või muu magusainelisandiga või maitse- ja lõhnaainetega	3	0	
2202 91 00	-- alkoholivaba õlu	3	0	
2202 99 11	---- sojapõhised joogid, mille proteiinisisaldus on vähemalt 2,8 % massist	3	0	

ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/2024/1759/oj

Tariifiartikkel (CN 2021)	Kirjeldus (vt märkus 1)	Baasmäär	Ülemineku-kategooria	Märkused
2202 99 15	---- sojapõhised joogid, mille proteiinisisaldus on alla 2,8 % massist; 8. gruppi kuuluvatel pähklitel, 10. gruppi kuuluval teraviljal või 12. gruppi kuuluvatel seemnetel põhinevad joogid	3	0	
2202 99 19	---- muu	3	0	
2202 99 91	---- alla 0,2 %	0 + 13,7 EUR/100 kg	0	
2202 99 95	---- vähemalt 0,2 %, kuid alla 2 %	0 + 12,1 EUR/100 kg	0	
2202 99 99	---- vähemalt 2 %	0 + 21,2 EUR/100 kg	0	
2203 00 01	-- pudelites	0	0	Vt märkus 2
2203 00 09	-- muu	0	0	Vt märkus 2
2203 00 10	- nõudes mahuga üle 10 liitri	0	0	Vt märkus 2
2204 10 11	--- šampanja (Champagne)	32 eurot/hl	0	
2204 10 13	--- Cava	0 eurot/hl	0	Vt märkus 2
2204 10 15	--- Prosecco	0 eurot/hl	0	Vt märkus 2
2204 10 91	--- Asti spumante	32 eurot/hl	0	
2204 10 93	--- muu	0 eurot/hl	0	Vt märkus 2
2204 10 94	-- kaitstud geograafilise tähisega (KGT) vein	0 eurot/hl	0	Vt märkus 2
2204 10 96	-- muud sordiveinid	0 eurot/hl	0	Vt märkus 2

Tariifiartikkel (CN 2021)	Kirjeldus (vt märkus 1)	Baasmäär	Ülemineku-kategooria	Märkused
2204 10 98	-- muu	0 eurot/hl	0	Vt märkus 2
2204 21 06	---- kaitstud päritolunimetusega (KPN) vein	0 eurot/hl	0	Vt märkus 2
2204 21 07	---- kaitstud geograafilise tähisega (KGT) vein	0 eurot/hl	0	Vt märkus 2
2204 21 08	---- muud sordiveinid	0 eurot/hl	0	Vt märkus 2
2204 21 09	---- muu	0 eurot/hl	0	Vt märkus 2
2204 21 11	-------- Alsace	15,4 eurot/hl	0	
2204 21 12	-------- Bordeaux	15,4 eurot/hl	0	
2204 21 13	-------- Bourgogne (Burgundia)	15,4 eurot/hl	0	
2204 21 17	-------- Val de Loire (Loire'i org)	15,4 eurot/hl	0	
2204 21 18	-------- Mosel	15,4 eurot/hl	0	
2204 21 19	-------- Pfalz	15,4 eurot/hl	0	
2204 21 22	-------- Rheinhessen	15,4 eurot/hl	0	
2204 21 23	-------- Tokaj	15,8 eurot/hl	0	
2204 21 24	-------- Lazio (Latium)	15,4 eurot/hl	0	
2204 21 26	-------- Toscana	15,4 eurot/hl	0	
2204 21 27	-------- Trentino, Alto Adige ja Friuli	15,4 eurot/hl	0	

ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/2024/1759/oj

Tariifiartikkel (CN 2021)	Kirjeldus (vt märkus 1)	Baasmäär	Ülemineku-kategooria	Märkused
2204 21 28	-------- Veneto	15,4 eurot/hl	0	
2204 21 31	-------- Sicilia	15,4 eurot/hl	0	
2204 21 32	-------- Vinho Verde	15,4 eurot/hl	0	
2204 21 34	-------- Penedés	15,4 eurot/hl	0	
2204 21 36	-------- Rioja	15,4 eurot/hl	0	
2204 21 37	-------- Valencia	15,4 eurot/hl	0	
2204 21 38	-------- muu	15,4 eurot/hl	0	
2204 21 42	-------- Bordeaux	15,4 eurot/hl	0	
2204 21 43	-------- Bourgogne (Burgundia)	15,4 eurot/hl	0	
2204 21 44	-------- Beaujolais	15,4 eurot/hl	0	
2204 21 46	-------- Vallée du Rhône	15,4 eurot/hl	0	
2204 21 47	-------- Languedoc-Roussillon	15,4 eurot/hl	0	
2204 21 48	-------- Val de Loire (Loire'i org)	15,4 eurot/hl	0	
2204 21 61	-------- Sicilia	15,4 eurot/hl	0	
2204 21 62	-------- Piemonte (Piedmont)	15,4 eurot/hl	0	
2204 21 66	-------- Toscana	15,4 eurot/hl	0	

Tariifiartikkel (CN 2021)	Kirjeldus (vt märkus 1)	Baasmäär	Ülemineku-kategooria	Märkused
2204 21 67	-------- Trentino ja Alto Adige	15,4 eurot/hl	0	
2204 21 68	-------- Veneto	15,4 eurot/hl	0	
2204 21 69	-------- Dão, Bairrada ja Douro	15,4 eurot/hl	0	
2204 21 71	-------- Navarra	15,4 eurot/hl	0	
2204 21 74	-------- Penedés	15,4 eurot/hl	0	
2204 21 76	-------- Rioja	15,4 eurot/hl	0	
2204 21 77	-------- Valdepeñas	15,4 eurot/hl	0	
2204 21 78	-------- muu	15,4 eurot/hl	0	
2204 21 79	------- valged	15,4 eurot/hl	0	
2204 21 80	------- muu	15,4 eurot/hl	0	
2204 21 81	------- valged	15,4 eurot/hl	0	
2204 21 82	------- muu	15,4 eurot/hl	0	
2204 21 83	------- valged	15,4 eurot/hl	0	
2204 21 84	------- muu	15,4 eurot/hl	0	
2204 21 85	------- Madeira ja Setúbal muscatel	15,8 eurot/hl	0	
2204 21 86	------- šerri	15,8 eurot/hl	0	

ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/2024/1759/oj

Tariifiartikkel (CN 2021)	Kirjeldus (vt märkus 1)	Baasmäär	Ülemineku-kategooria	Märkused
2204 21 87	------- Marsala	20,9 eurot/hl	0	
2204 21 88	------- Samos ja Muscat de Lemnos	20,9 eurot/hl	0	
2204 21 89	------- portvein	15,8 eurot/hl	0	
2204 21 90	------- muu	20,9 eurot/hl	0	
2204 21 91	------ muu	20,9 eurot/hl	0	
2204 21 93	------ valged	0 eurot/hl	0	Vt märkus 2
2204 21 94	------ muu	0 eurot/hl	0	Vt märkus 2
2204 21 95	------ valged	0 eurot/hl	0	Vt märkus 2
2204 21 96	------ muu	0 eurot/hl	0	Vt märkus 2
2204 21 97	------ valged	0 eurot/hl	0	Vt märkus 2
2204 21 98	------ muu	0 eurot/hl	0	Vt märkus 2
2204 22 10	--- veinid, v.a alamrubriiki 2204 10 kuuluvad, pudelites seenekujuliste korkidega, mida hoiavad kinni seosed või kinnitused; vein muus taaras, süsihappegaasisisaldusest tingitud ülerõhuga temperatuuril 20 °C vähemalt 1 baar, kuid alla 3 baari	0 eurot/hl	0	Vt märkus 2
2204 22 22	------- Bordeaux	12,1 eurot/hl	0	
2204 22 23	------- Bourgogne (Burgundia)	12,1 eurot/hl	0	

Tariifiartikkel (CN 2021)	Kirjeldus (vt märkus 1)	Baasmäär	Ülemineku-kategooria	Märkused
2204 22 24	------- Beaujolais	12,1 eurot/hl	0	
2204 22 26	------- Vallée du Rhône	12,1 eurot/hl	0	
2204 22 27	------- Languedoc-Roussillon	12,1 eurot/hl	0	
2204 22 28	------- Val de Loire (Loire'i org)	12,1 eurot/hl	0	
2204 22 32	------- Piemonte (Piedmont)	12,1 eurot/hl	0	
2204 22 33	------- Tokaj	12,1 eurot/hl	0	
2204 22 38	-------- valged	12,1 eurot/hl	0	
2204 22 78	-------- muu	12,1 eurot/hl	0	
2204 22 79	------- valged	12,1 eurot/hl	0	
2204 22 80	------- muu	12,1 eurot/hl	0	
2204 22 81	------- valged	12,1 eurot/hl	0	
2204 22 82	------- muu	12,1 eurot/hl	0	
2204 22 83	------- valged	12,1 eurot/hl	0	
2204 22 84	------- muu	12,1 eurot/hl	0	
2204 22 85	------- Madeira ja Setúbal muscatel	13,1 eurot/hl	0	
2204 22 86	------- šerri	13,1 eurot/hl	0	

ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/2024/1759/oj

Tariifiartikkel (CN 2021)	Kirjeldus (vt märkus 1)	Baasmäär	Ülemineku-kategooria	Märkused
2204 22 88	------- Samos ja Muscat de Lemnos	20,9 eurot/hl	0	
2204 22 90	------- muu	20,9 eurot/hl	0	
2204 22 91	------ muu	20,9 eurot/hl	0	
2204 22 93	------ valged	0 eurot/hl	0	Vt märkus 2
2204 22 94	------ muu	0 eurot/hl	0	Vt märkus 2
2204 22 95	------ valged	0 eurot/hl	0	Vt märkus 2
2204 22 96	------ muu	0 eurot/hl	0	Vt märkus 2
2204 22 97	------ valged	0 eurot/hl	0	Vt märkus 2
2204 22 98	------ muu	0 eurot/hl	0	Vt märkus 2
2204 29 10	--- veinid, v.a alamrubriiki 2204 10 kuuluvad, pudelites seenekujuliste korkidega, mida hoiavad kinni seosed või kinnitused; vein muus taaras, süsihappegaasisisaldusest tingitud ülerõhuga temperatuuril 20 °C vähemalt 1 baar, kuid alla 3 baari	0 eurot/hl	0	Vt märkus 2
2204 29 22	------- Bordeaux	12,1 eurot/hl	0	
2204 29 23	------- Bourgogne (Burgundia)	12,1 eurot/hl	0	
2204 29 24	------- Beaujolais	12,1 eurot/hl	0	
2204 29 26	------- Vallée du Rhône	12,1 eurot/hl	0	

Tariifiartikkel (CN 2021)	Kirjeldus (vt märkus 1)	Baasmäär	Ülemineku-kategooria	Märkused
2204 29 27	------- Languedoc-Roussillon	12,1 eurot/hl	0	
2204 29 28	------- Val de Loire (Loire'i org)	12,1 eurot/hl	0	
2204 29 32	------- Piemonte (Piedmont)	12,1 eurot/hl	0	
2204 29 38	-------- valged	12,1 eurot/hl	0	
2204 29 78	-------- muu	12,1 eurot/hl	0	
2204 29 79	------- valged	12,1 eurot/hl	0	
2204 29 80	------- muu	12,1 eurot/hl	0	
2204 29 81	------- valged	12,1 eurot/hl	0	
2204 29 82	------- muu	12,1 eurot/hl	0	
2204 29 83	------- valged	12,1 eurot/hl	0	
2204 29 84	------- muu	12,1 eurot/hl	0	
2204 29 85	------- Madeira ja Setúbal muscatel	13,1 eurot/hl	0	
2204 29 86	------- šerri	13,1 eurot/hl	0	
2204 29 88	------- Samos ja Muscat de Lemnos	20,9 eurot/hl	0	
2204 29 90	------- muu	20,9 eurot/hl	0	
2204 29 91	------ muu	20,9 eurot/hl	0	

ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/2024/1759/oj

Tariifiartikkel (CN 2021)	Kirjeldus (vt märkus 1)	Baasmäär	Ülemineku-kategooria	Märkused
2204 29 93	------ valged	0 eurot/hl	0	Vt märkus 2
2204 29 94	------ muu	0 eurot/hl	0	Vt märkus 2
2204 29 95	------ valged	0 eurot/hl	0	Vt märkus 2
2204 29 96	------ muu	0 eurot/hl	0	Vt märkus 2
2204 29 97	------ valged	0 eurot/hl	0	Vt märkus 2
2204 29 98	------ muu	0 eurot/hl	0	Vt märkus 2
2204 30 10	-- osaliselt käärinud või kus käärimine on peatatud alkoholi lisamata	0	0	Vt märkus 2
2204 30 92	---- kontsentreeritud	0 % + piiril kehtiva hinna süsteemi koguselise tollimaksu komponent	0+EP	Vt märkus 3
2204 30 94	---- muu	0 % + piiril kehtiva hinna süsteemi koguselise tollimaksu komponent	0+EP	Vt märkus 3
2204 30 96	---- kontsentreeritud	0 % + piiril kehtiva hinna süsteemi koguselise tollimaksu komponent	0+EP	Vt märkus 3
2204 30 98	---- muu	0 % + piiril kehtiva hinna süsteemi koguselise tollimaksu komponent	0+EP	Vt märkus 3
2205 10 10	-- tegeliku alkoholisisaldusega kuni 18 % mahust	7,6 eurot/hl	5	
2205 10 90	-- tegeliku alkoholisisaldusega üle 18 % mahust	0 eurot/ % vol/hl + 4,4 eurot/hl	5	

Tariifiartikkel (CN 2021)	Kirjeldus (vt märkus 1)	Baasmäär	Ülemineku-kategooria	Märkused
2205 90 10	-- tegeliku alkoholisisaldusega kuni 18 % mahust	6,3 eurot/hl	5	
2205 90 90	-- tegeliku alkoholisisaldusega üle 18 % mahust	0 eurot/ % vol/hl	0	Vt märkus 2
2206 00 10	- Piquette	0 eurot/ % vol/hl	0	Vt märkus 2
2206 00 31	--- õuna- ja pirnisiider	13,4 eurot/hl	3	
2206 00 39	--- muu	13,4 eurot/hl	3	
2206 00 51	---- õuna- ja pirnisiider	5,3 eurot/hl	3	
2206 00 59	---- muu	5,3 eurot/hl	3	
2206 00 81	---- õuna- ja pirnisiider	4 eurot/hl	3	
2206 00 89	---- muu	4 eurot/hl	3	
2207 10 00	- denatureerimata etüülalkohol alkoholisisaldusega vähemalt 80 % mahust	19,2 eurot/hl	E	TRQ-EL
2207 20 00	- denatureeritud etüülalkohol jm piiritusjoogid, mis tahes alkoholisisaldusega	10,2 eurot/hl	E	TRQ-EL
2208 20 12	---- Cognac	0	0	Vt märkus 2
2208 20 14	---- Armagnac	0	0	Vt märkus 2
2208 20 16	----- Brandy de Jerez	0	0	Vt märkus 2
2208 20 18	----- muu	0	0	Vt märkus 2
2208 20 19	---- muu	0	0	Vt märkus 2

ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/2024/1759/oj

Tariifiartikkel (CN 2021)	Kirjeldus (vt märkus 1)	Baasmäär	Ülemineku-kategooria	Märkused
2208 20 26	---- Grappa	0	0	Vt märkus 2
2208 20 28	---- muu	0	0	Vt märkus 2
2208 20 62	---- Cognac	0	0	Vt märkus 2
2208 20 66	---- Brandy ehk Weinbrand	0	0	Vt märkus 2
2208 20 69	---- muu	0	0	Vt märkus 2
2208 20 86	---- Grappa	0	0	Vt märkus 2
2208 20 88	---- muu	0	0	Vt märkus 2
2208 30 11	--- kuni 2 liitrit	0	0	Vt märkus 2
2208 30 19	--- üle 2 liitri	0	0	Vt märkus 2
2208 30 30	--- ühelinnaseviski	0	0	Vt märkus 2
2208 30 41	---- kuni 2 liitrit	0	0	Vt märkus 2
2208 30 49	---- üle 2 liitri	0	0	Vt märkus 2
2208 30 61	---- kuni 2 liitrit	0	0	Vt märkus 2
2208 30 69	---- üle 2 liitri	0	0	Vt märkus 2
2208 30 71	---- kuni 2 liitrit	0	0	Vt märkus 2
2208 30 79	---- üle 2 liitri	0	0	Vt märkus 2

Tariifiartikkel (CN 2021)	Kirjeldus (vt märkus 1)	Baasmäär	Ülemineku-kategooria	Märkused
2208 30 82	--- kuni 2 liitrit	0	0	Vt märkus 2
2208 30 88	--- üle 2 liitri	0	0	Vt märkus 2
2208 40 11	--- rumm, mis sisaldab muid lenduvaid aineid kui etüül- või metüülalkohol 225 g või enam hektoliitri puhta alkoholi kohta (10 % hälbega)	0,6 EUR/% vol/hl + 3,2 EUR/hl	E	TRQ-RM
2208 40 31	---- väärtusega üle 7,9 euro liitri puhta alkoholi kohta	0	0	
2208 40 39	---- muu	0,6 EUR/% vol/hl + 3,2 EUR/hl	E	TRQ-RM
2208 40 51	--- rumm, mis sisaldab muid lenduvaid aineid kui etüül- või metüülalkohol 225 g või enam hektoliitri puhta alkoholi kohta (10 % hälbega)	0,6 EUR/% vol/hl	E	TRQ-RM
2208 40 91	---- väärtusega üle 2 euro liitri puhta alkoholi kohta	0	0	
2208 40 99	---- muu	0,6 EUR/% vol/hl	E	TRQ-RM
2208 50 11	--- kuni 2 liitrit	0	0	Vt märkus 2
2208 50 19	--- üle 2 liitri	0	0	Vt märkus 2
2208 50 91	--- kuni 2 liitrit	0	0	Vt märkus 2
2208 50 99	--- üle 2 liitri	0	0	Vt märkus 2
2208 60 11	--- kuni 2 liitrit	0	0	Vt märkus 2
2208 60 19	--- üle 2 liitri	0	0	Vt märkus 2
2208 60 91	--- kuni 2 liitrit	0	0	Vt märkus 2

ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/2024/1759/oj

Tariifiartikkel (CN 2021)	Kirjeldus (vt märkus 1)	Baasmäär	Ülemineku-kategooria	Märkused
2208 60 99	--- üle 2 liitri	0	0	Vt märkus 2
2208 70 10	-- nõudes mahuga kuni 2 liitrit	0	0	Vt märkus 2
2208 70 90	-- nõudes mahuga üle 2 liitri	0	0	Vt märkus 2
2208 90 11	--- kuni 2 liitrit	0	0	Vt märkus 2
2208 90 19	--- üle 2 liitri	0	0	Vt märkus 2
2208 90 33	--- kuni 2 liitrit	0	0	Vt märkus 2
2208 90 38	--- üle 2 liitri	0	0	Vt märkus 2
2208 90 41	---- Ouzo	0	0	Vt märkus 2
2208 90 45	------- kalvados	0	0	Vt märkus 2
2208 90 48	------- muu	0	0	Vt märkus 2
2208 90 54	------- tequila	0	0	Vt märkus 2
2208 90 56	------- muu	0	0	Vt märkus 2
2208 90 69	----- muud alkohoolsed joogid	0	0	Vt märkus 2
2208 90 71	----- aetud puuviljadest või marjadest	0	0	Vt märkus 2
2208 90 75	----- tequila	0	0	Vt märkus 2
2208 90 77	----- muu	0	0	Vt märkus 2

Tariifiartikkel (CN 2021)	Kirjeldus (vt märkus 1)	Baasmäär	Ülemineku-kategooria	Märkused
2208 90 78	---- muud alkohoolsed joogid	0	0	Vt märkus 2
2208 90 91	--- kuni 2 liitrit	0,7 eurot/ % vol/hl + 4,4 eurot/hl	5	
2208 90 99	--- üle 2 liitri	0,7 eurot/ % vol/hl	5	
2209 00 11	-- kuni 2 liitrit	4,4 eurot/hl	3	
2209 00 19	-- üle 2 liitri	3,3 eurot/hl	3	
2209 00 91	-- kuni 2 liitrit	3,5 eurot/hl	3	
2209 00 99	-- üle 2 liitri	2,6 eurot/hl	3	
2301 10 00	- inimtoiduks kõlbmatu jahu ja graanulid lihast või rupsist; rasvakõrned	0	0	Vt märkus 2
2301 20 00	- inimtoiduks kõlbmatu jahu ja graanulid kalast, vähkidest, limustest või muudest veeselgrootutest	0	0	Vt märkus 2
2302 10 10	-- tärklisesisaldusega kuni 35 % massist	44 EUR/1 000 kg	7	
2302 10 90	-- muu	89 EUR/1 000 kg	7	
2302 30 10	-- tärklisesisaldusega kuni 28 % massist ja need, mille läbitulek 0,2 mm läbimõõduga aukudega sõelast ei ületa 10 % massist, või need, mille sõelast läbitulnud osa kuivaine tuhasisaldus on vähemalt 1,5 % massist	44 EUR/1 000 kg	7	
2302 30 90	-- muu	89 EUR/1 000 kg	7	
2302 40 02	--- tärklisesisaldusega kuni 35 % massist	44 EUR/1 000 kg	7	

ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/2024/1759/oj

Tariifiartikkel (CN 2021)	Kirjeldus (vt märkus 1)	Baasmäär	Ülemineku-kategooria	Märkused
2302 40 08	--- muu	89 EUR/1 000 kg	7	
2302 40 10	--- tärklisesisaldusega kuni 28 % massist ja need, mille läbitulek 0,2 mm läbimõõduga aukudega sõelast ei ületa 10 % massist, või need, mille sõelast läbitulnud osa kuivaine tuhasisaldus on vähemalt 1,5 % massist	44 EUR/1 000 kg	7	
2302 40 90	--- muu	89 EUR/1 000 kg	7	
2302 50 00	- kaunviljadest	0	0	Vt märkus 2
2303 10 11	--- üle 40 % massist	320 EUR/1 000 kg	7	
2303 10 19	--- kuni 40 % massist	0	0	Vt märkus 2
2303 10 90	-- muu	0	0	Vt märkus 2
2303 20 10	-- suhkrupeedi pressimisjäätmed	0	0	Vt märkus 2
2303 20 90	-- muu	0	0	Vt märkus 2
2303 30 00	- õllepruulimise ja piirituse destilleerimise jäätmed	0	0	Vt märkus 2
2304 00 00	Õlikoogid jm sojaõli ekstraheerimisel saadud tahked jäätmed, peenestatud või peenestamata, granuleeritud või granuleerimata	0	0	Vt märkus 2
2305 00 00	Õlikoogid jm maapähkliõli ekstraheerimisel saadud tahked jäätmed, peenestatud või peenestamata, granuleeritud või granuleerimata	0	0	Vt märkus 2
2306 10 00	- puuvillaseemnetest	0	0	Vt märkus 2
2306 20 00	- linaseemnetest	0	0	Vt märkus 2

Tariifiartikkel (CN 2021)	Kirjeldus (vt märkus 1)	Baasmäär	Ülemineku-kategooria	Märkused
2306 30 00	- päevalilleseemnetest	0	0	Vt märkus 2
2306 41 00	-- madala eruukhappesisaldusega rapsi- või rüpsiseemnetest	0	0	Vt märkus 2
2306 49 00	-- muu	0	0	Vt märkus 2
2306 50 00	- kookospähklist ja koprast	0	0	Vt märkus 2
2306 60 00	- palmipähklitest või nende tuumadest	0	0	Vt märkus 2
2306 90 05	-- maisi-idudest	0	0	Vt märkus 2
2306 90 11	---- mis sisaldavad kuni 3 % massist oliiviõli	0	0	Vt märkus 2
2306 90 19	---- mis sisaldavad üle 3 % massist oliiviõli	48 EUR/1 000 kg	7	
2306 90 90	--- muu	0	0	Vt märkus 2
2307 00 11	-- summaarse alkoholisisaldusega kuni 7,9 % massist ja kuivainesisaldusega vähemalt 25 % massist	0	0	Vt märkus 2
2307 00 19	-- muu	0 EUR/kg/tot/alc	0	Vt märkus 2
2307 00 90	- viinakivi	0	0	Vt märkus 2
2308 00 11	-- summaarse alkoholisisaldusega kuni 4,3 % massist ja kuivainesisaldusega vähemalt 40 % massist	0	0	Vt märkus 2
2308 00 19	-- muu	0 EUR/kg/tot/alc	0	Vt märkus 2
2308 00 40	- tammetõrud ja hobukastanid; puuviljade ja marjade, v.a viinamarjade pressimisjäägid	0	0	Vt märkus 2

ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/2024/1759/oj

Tariifiartikkel (CN 2021)	Kirjeldus (vt märkus 1)	Baasmäär	Ülemineku-kategooria	Märkused
2308 00 90	- muu	0	0	Vt märkus 2
2309 10 11	----- mis ei sisalda piimatooteid või sisaldavad neid alla 10 % massist	0	0	Vt märkus 2
2309 10 13	----- mis sisaldavad piimatooteid vähemalt 10 %, kuid alla 50 % massist	498 EUR/1 000 kg	7	
2309 10 15	----- mis sisaldavad piimatooteid vähemalt 50 %, kuid alla 75 % massist	730 EUR/1 000 kg	7	
2309 10 19	----- sisaldavad piimatooteid vähemalt 75 % massist	948 EUR/1 000 kg	7	
2309 10 31	----- mis ei sisalda piimatooteid või sisaldavad neid alla 10 % massist	0	0	Vt märkus 2
2309 10 33	----- mis sisaldavad piimatooteid vähemalt 10 %, kuid alla 50 % massist	530 EUR/1 000 kg	7	
2309 10 39	----- sisaldavad piimatooteid vähemalt 50 % massist	888 EUR/1 000 kg	7	
2309 10 51	----- mis ei sisalda piimatooteid või sisaldavad neid alla 10 % massist	102 EUR/1 000 kg	7	
2309 10 53	----- mis sisaldavad piimatooteid vähemalt 10 %, kuid alla 50 % massist	577 EUR/1 000 kg	7	
2309 10 59	----- sisaldavad piimatooteid vähemalt 50 % massist	730 EUR/1 000 kg	7	
2309 10 70	--- mis ei sisalda tärklist, glükoosi, glükoosisiirupit, maltodekstriini või maltodekstriinisiirupit, kuid sisaldavad piimatooteid	948 EUR/1 000 kg	7	
2309 10 90	-- muu	0	0	Vt märkus 2

Tariifiartikkel (CN 2021)	Kirjeldus (vt märkus 1)	Baasmäär	Ülemineku-kategooria	Märkused
2309 90 10	-- lahustatud tooted kalast või mereimetajatest	0	0	Vt märkus 2
2309 90 20	-- käesoleva grupi lisamärkuses 5 kirjeldatud tooted	0	0	Vt märkus 2
2309 90 31	------ mis ei sisalda piimatooteid või sisaldavad neid alla 10 % massist	23 EUR/1 000 kg	7	
2309 90 33	------ mis sisaldavad piimatooteid vähemalt 10 %, kuid alla 50 % massist	498 EUR/1 000 kg	7	
2309 90 35	------ mis sisaldavad piimatooteid vähemalt 50 %, kuid alla 75 % massist	730 EUR/1 000 kg	7	
2309 90 39	------ sisaldavad piimatooteid vähemalt 75 % massist	948 EUR/1 000 kg	7	
2309 90 41	------ mis ei sisalda piimatooteid või sisaldavad neid alla 10 % massist	55 EUR/1 000 kg	7	
2309 90 43	------ mis sisaldavad piimatooteid vähemalt 10 %, kuid alla 50 % massist	530 EUR/1 000 kg	7	
2309 90 49	------ sisaldavad piimatooteid vähemalt 50 % massist	888 EUR/1 000 kg	7	
2309 90 51	------ mis ei sisalda piimatooteid või sisaldavad neid alla 10 % massist	102 EUR/1 000 kg	7	
2309 90 53	------ mis sisaldavad piimatooteid vähemalt 10 %, kuid alla 50 % massist	577 EUR/1 000 kg	7	
2309 90 59	------ sisaldavad piimatooteid vähemalt 50 % massist	730 EUR/1 000 kg	7	
2309 90 70	---- mis ei sisalda tärklist, glükoosi, glükoosisiirupit, maltodekstriini või maltodekstriinisiirupit, kuid sisaldavad piimatooteid	948 EUR/1 000 kg	7	

ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/2024/1759/oj

Tariifiartikkel (CN 2021)	Kirjeldus (vt märkus 1)	Baasmäär	Ülemineku-kategooria	Märkused
2309 90 91	---- suhkrupeedi pressimisjäägid lisatud melassiga	0	0	Vt märkus 2
2309 90 96	---- muu	0	0	Vt märkus 2
2401 10 35	-- õhu käes kuivatatud hele tubakas	—	—	
ex 2401 10 35	--- õhu käes kuivatatud hele Burley tubakas (k.a hübriidid)	14,9 MAX 24 EUR/100 kg/net	3	
ex 2401 10 35	--- õhu käes kuivatatud hele Marylandi tubakas	6,4 MAX 24 EUR/100 kg/net	3	
ex 2401 10 35	--- muu	3,9 MAX 56 EUR/100 kg/net	3	
2401 10 60	-- päikese käes kuivatatud idamaine tubakas	7,7 MAX 56 EUR/100 kg/net	3	
2401 10 70	-- õhu käes kuivatatud tume tubakas	7,7 MAX 56 EUR/100 kg/net	3	
2401 10 85	-- suitsus kuivatatud tubakas	—	—	
ex 2401 10 85	--- suitsus kuivatatud Virginia tubakas	14,9 MAX 24 EUR/100 kg/net	3	
ex 2401 10 85	--- muu	3,9 MAX 56 EUR/100 kg/net	3	
2401 10 95	-- muu:	—	—	
	--- kuumuses kuivatatud tubakas	—	—	
ex 2401 10 95	---- Kentucky tubakas	14,9 MAX 24 EUR/100 kg/net	3	
ex 2401 10 95	---- muu	6,4 MAX 24 EUR/100 kg/net	3	
ex 2401 10 95	--- muu tubakas	3,9 MAX 56 EUR/100 kg/net	3	

Tariifiartikkel (CN 2021)	Kirjeldus (vt märkus 1)	Baasmäär	Ülemineku-kategooria	Märkused
2401 20 35	-- õhu käes kuivatatud hele tubakas	—	—	
ex 2401 20 35	--- õhu käes kuivatatud hele Burley tubakas (k.a hübriidid)	14,9 MAX 24 EUR/100 kg/net	3	
ex 2401 20 35	--- õhu käes kuivatatud hele Marylandi tubakas	6,4 MAX 24 EUR/100 kg/net	3	
ex 2401 20 35	--- muu	3,9 MAX 56 EUR/100 kg/net	3	
2401 20 60	-- päikese käes kuivatatud idamaine tubakas	7,7 MAX 56 EUR/100 kg/net	3	
2401 20 70	-- õhu käes kuivatatud tume tubakas	7,7 MAX 56 EUR/100 kg/net	3	
2401 20 85	-- suitsus kuivatatud tubakas	—	—	
ex 2401 20 85	--- suitsus kuivatatud Virginia tubakas	14,9 MAX 24 EUR/100 kg/net	3	
ex 2401 20 85	--- muu	3,9 MAX 56 EUR/100 kg/net	3	
2401 20 95	-- muu:	—	—	
	--- kuumuses kuivatatud tubakas	—	—	
ex 2401 20 95	---- Kentucky tubakas	14,9 MAX 24 EUR/100 kg/net	3	
ex 2401 20 95	---- muu	6,4 MAX 24 EUR/100 kg/net	3	
ex 2401 20 95	--- muu tubakas	3,9 MAX 56 EUR/100 kg/net	3	
2401 30 00	- tubakajäätmed	3,9 MAX 56 EUR/100 kg/net	3	
2402 10 00	- tubakat sisaldavad sigarid, manilla sigarid ja sigarillod	0	0	Vt märkus 2

ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/2024/1759/oj

Tariifiartikkel (CN 2021)	Kirjeldus (vt märkus 1)	Baasmäär	Ülemineku-kategooria	Märkused
2402 20 10	-- nelgiõli sisaldavad	0	0	Vt märkus 2
2402 20 90	-- muu	0	0	Vt märkus 2
2402 90 00	- muu	0	0	Vt märkus 2
2403 11 00	-- käesoleva grupi alamrubriigi märkuses 1 nimetatud vesipiibu tubakas	0	0	Vt märkus 2
2403 19 10	--- kontaktpakendis netomassiga kuni 500 g	0	0	Vt märkus 2
2403 19 90	--- muu	0	0	Vt märkus 2
2403 91 00	-- „homogeenitud“ või „taastatud“ tubakas	0	0	Vt märkus 2
2403 99 10	--- närimistubakas ja nuusktubakas (ninatubakas)	0	0	Vt märkus 2
2403 99 90	--- muu	0	0	Vt märkus 2
2905 11 00	-- metanool (metüülalkohol)	0	0	Vt märkus 2
2905 12 00	-- propaan-1-ool (propüülalkohol) ja propaan-2-ool (isopropüülalkohol)	0	0	Vt märkus 2
2905 13 00	-- butaan-1-ool (n-butüülalkohol)	0	0	Vt märkus 2
2905 14 10	--- 2-metüülpropaan-2-ool (tert-butüülalkohol)	0	0	Vt märkus 2
2905 14 90	--- muu	0	0	Vt märkus 2
2905 16 20	--- oktaan-2-ool	0	0	Vt märkus 2

Tariifiartikkel (CN 2021)	Kirjeldus (vt märkus 1)	Baasmäär	Ülemineku-kategooria	Märkused
2905 16 85	--- muu	0	0	Vt märkus 2
2905 17 00	-- dodekaan-1-ool (laurüülalkohol), heksadekaan-1-ool (tsetüülalkohol) ja oktadekaan-1-ool (stearüülalkohol)	0	0	Vt märkus 2
2905 19 00	-- muu	0	0	Vt märkus 2
2905 22 00	-- atsüklilised terpeenalkoholid	0	0	Vt märkus 2
2905 29 10	--- allüülalkohol	0	0	Vt märkus 2
2905 29 90	--- muu	0	0	Vt märkus 2
2905 31 00	-- etüleenglükool (etaandiool)	0	0	Vt märkus 2
2905 32 00	-- propüleenglükool (propaan-1,2-diool)	0	0	Vt märkus 2
2905 39 20	--- butaan-1,3-diool	0	0	Vt märkus 2
2905 39 26	---- butaan-1,4-diool ehk tetrametüleenglükool (1,4-butanediool), mille biomaterjalil põhinev süsinikusisaldus on 100 % massist	0	0	Vt märkus 2
2905 39 28	---- muu	0	0	Vt märkus 2
2905 39 30	--- 2,4,7,9-tetrametüüldets-5-üün-4,7-diool	0	0	Vt märkus 2
2905 39 95	--- muu	0	0	Vt märkus 2
2905 41 00	-- 2-etüül-2-(hüdroksümetüül)propaan-1,3-diool (trimetüloolpropaan)	0	0	Vt märkus 2
2905 42 00	-- pentaerütritool	0	0	Vt märkus 2

ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/2024/1759/oj

Tariifiartikkel (CN 2021)	Kirjeldus (vt märkus 1)	Baasmäär	Ülemineku-kategooria	Märkused
2905 43 00	-- mannitool	9,6 + 125,8 EUR/100 kg	E	TRQ-SH
2905 44 11	---- sisaldab D-mannitooli kuni 2 % D-glütsitooli massist	7,7 + 16,1 EUR/100 kg	E	TRQ-SH
2905 44 19	---- muu	9 + 37,8 EUR/100 kg	E	TRQ-SH
2905 44 91	---- sisaldab D-mannitooli kuni 2 % D-glütsitooli massist	7,7 + 23 EUR/100 kg	E	TRQ-SH
2905 44 99	---- muu	9 + 53,7 EUR/100 kg	E	TRQ-SH
2905 45 00	-- glütserool	0	0	Vt märkus 2
2905 49 00	-- muu	0	0	Vt märkus 2
2905 51 00	-- etkloorvünool (INN)	0	0	Vt märkus 2
2905 59 91	--- 2,2-bis(bromometüül)propaandiool	0	0	Vt märkus 2
2905 59 98	--- muu	0	0	Vt märkus 2
3302 10 10	---- tegeliku alkoholisisaldusega üle 0,5 % mahust	0	0	Vt märkus 2
3302 10 21	----- mis ei sisalda piimarasva, sahharoosi, isoglükoosi, glükoosi ega tärklist või sisaldavad massist alla 1,5 % piimarasva, alla 5 % sahharoosi või isoglükoosi ja alla 5 % glükoosi või tärklist	0	0	Vt märkus 2
3302 10 29	----- muu	0 + EA	E	TRQ-SR
3302 10 40	--- muu	0	0	Vt märkus 2

Tariifiartikkel (CN 2021)	Kirjeldus (vt märkus 1)	Baasmäär	Ülemineku-kategooria	Märkused
3302 10 90	-- kasutamiseks toiduainetööstuses	0	0	Vt märkus 2
3302 90 10	-- alkohollahused	0	0	Vt märkus 2
3302 90 90	-- muu	0	0	Vt märkus 2
3502 11 10	--- inimtoiduks kõlbmatud või sellisena käsitatavad	0	0	Vt märkus 2
3502 11 90	--- muu	123,5 EUR/100 kg	E	TRQ-EG
3502 19 10	--- inimtoiduks kõlbmatud või sellisena käsitatavad	0	0	Vt märkus 2
3502 19 90	--- muu	16,7 EUR/100 kg	E	TRQ-EG
3502 20 10	-- inimtoiduks kõlbmatud või sellisena käsitatavad	0	0	Vt märkus 2
3502 20 91	--- kuivatatud (näiteks tahvlid, soomused, helbed, pulber)	123,5 EUR/100 kg	7	
3502 20 99	--- muu	16,7 EUR/100 kg	7	
3502 90 20	--- inimtoiduks kõlbmatud või sellisena käsitatavad	0	0	Vt märkus 2
3502 90 70	--- muu	0	0	Vt märkus 2
3502 90 90	-- albuminaadid ja muud albumiini derivaadid	0	0	Vt märkus 2
3505 10 10	-- dekstriinid	9 + 17,7 EUR/100 kg	E	TRQ-SH
3505 10 50	--- esterdatud ja eeterdatud tärklised	0	0	Vt märkus 2
3505 10 90	--- muu	9 + 17,7 EUR/100 kg	E	TRQ-SH

ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/2024/1759/oj

Tariifiartikkel (CN 2021)	Kirjeldus (vt märkus 1)	Baasmäär	Ülemineku-kategooria	Märkused
3505 20 10	-- mis sisaldavad alla 25 % massist tärklist, dekstriine või muid modifitseeritud tärklisi	8,3 + 4,5 EUR/100 kg MAX 11,5	5	
3505 20 30	-- mis sisaldavad massist vähemalt 25 %, kuid alla 55 % tärklist, dekstriine või muid modifitseeritud tärklisi	8,3 + 8,9 EUR/100 kg MAX 11,5	5	
3505 20 50	-- mis sisaldavad massist vähemalt 55 %, kuid alla 80 % tärklist, dekstriine või muid modifitseeritud tärklisi	8,3 + 14,2 EUR/100 kg MAX 11,5	5	
3505 20 90	-- mis sisaldavad massist vähemalt 80 % tärklist, dekstriine või muid modifitseeritud tärklisi	8,3 + 17,7 EUR/100 kg MAX 11,5	5	
3809 10 10	-- tärklisainete sisaldusega alla 55 % massist	8,3 + 8,9 EUR/100 kg MAX 12,8	5	
3809 10 30	-- tärklisainete sisaldusega vähemalt 55 %, kuid alla 70 % massist	8,3 + 12,4 EUR/100 kg MAX 12,8	5	
3809 10 50	-- tärklisainete sisaldusega vähemalt 70 %, kuid alla 83 % massist	8,3 + 15,1 EUR/100 kg MAX 12,8	5	
3809 10 90	-- tärklisainete sisaldusega 83 % massist ja rohkem	8,3 + 17,7 EUR/100 kg MAX 12,8	5	
3809 91 00	-- tekstiili- jms tööstustes kasutatavad	0	0	Vt märkus 2
3809 92 00	-- paberi- jms tööstustes kasutatavad	0	0	Vt märkus 2
3809 93 00	-- naha- jms tööstustes kasutatavad	0	0	Vt märkus 2
3824 10 00	- valuvormi- ja kärnisegutugevdid	0	0	Vt märkus 2
3824 30 00	- omavahel või metalliliste sideainetega segatud ja aglomeerimata metallikarbiidid	0	0	Vt märkus 2
3824 40 00	- tsemendi, müürimördi ja betooni valmislisandid	0	0	Vt märkus 2

Tariifiartikkel (CN 2021)	Kirjeldus (vt märkus 1)	Baasmäär	Ülemineku-kategooria	Märkused
3824 50 10	-- valamisvalmis betoonisegud	0	0	Vt märkus 2
3824 50 90	-- muu	0	0	Vt märkus 2
3824 60 11	--- sisaldab D-mannitooli kuni 2 % D-glütsitooli massist	7,7 + 16,1 EUR/100 kg	E	TRQ-SH
3824 60 19	--- muu	9 + 37,8 EUR/100 kg	E	TRQ-SH
3824 60 91	--- sisaldab D-mannitooli kuni 2 % D-glütsitooli massist	7,7 + 23 EUR/100 kg	E	TRQ-SH
3824 60 99	--- muu	9 + 53,7 EUR/100 kg	E	TRQ-SH
3824 71 00	-- sisaldavad klorofluorosüsinikke (CFC), võivad sisaldada ka klorofluorosüsivesinikke (HCFC), perfluorosüsivesinikke (PFC) või fluorosüsivesinikke (HFC)	0	0	Vt märkus 2
3824 72 00	-- sisaldavad bromoklorodifluorometaani, bromotrifluorometaani või dibromotetrafluoroetaane	0	0	Vt märkus 2
3824 73 00	-- sisaldavad bromofluorosüsivesinikke (HBFC)	0	0	Vt märkus 2
3824 74 00	-- sisaldavad klorofluorosüsivesinikke (HCFC), võivad sisaldada ka perfluorosüsivesinikke (PFC) või fluorosüsivesinikke (HFC), kuid ei sisalda klorofluorosüsinikke (CFC)	0	0	Vt märkus 2
3824 75 00	-- sisaldavad süsiniktetrakloriidi (tetraklorometaan)	0	0	Vt märkus 2
3824 76 00	-- sisaldavad 1,1,1-trikloroetaani (metüülkloroform)	0	0	Vt märkus 2
3824 77 00	-- sisaldavad metüülbromiidi (bromometaan) või bromoklorometaani	0	0	Vt märkus 2

ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/2024/1759/oj

Tariifiartikkel (CN 2021)	Kirjeldus (vt märkus 1)	Baasmäär	Ülemineku-kategooria	Märkused
3824 78 10	--- üksnes 1,1,1-trifluoroetaani ja pentafluoroetaani sisaldavad	0	0	Vt märkus 2
3824 78 20	--- üksnes 1,1,1-trifluoroetaani, pentafluoroetaani ja 1,1,1,2-tetrafluoroetaani sisaldavad	0	0	Vt märkus 2
3824 78 30	--- üksnes difluorometaani ja pentafluoroetaani sisaldavad	0	0	Vt märkus 2
3824 78 40	--- üksnes difluorometaani, pentafluoroetaani ja 1,1,1,2-tetrafluoroetaani sisaldavad	0	0	Vt märkus 2
3824 78 80	--- sisaldavad küllastumata fluorosüsivesinikke	0	0	Vt märkus 2
3824 78 90	--- muu	0	0	Vt märkus 2
3824 79 00	-- muu	0	0	Vt märkus 2
3824 81 00	-- sisaldavad oksiraani (etüleenoksiid)	0	0	Vt märkus 2
3824 82 00	-- polüklooritud bifenüüle (PCB-sid), polüklooritud terfenüüle (PCT-sid) või polübroomitud bifenüüle (PBB-sid) sisaldavad	0	0	Vt märkus 2
3824 83 00	-- sisaldavad tris(2,3-dibromopropüül)fosfaati	0	0	Vt märkus 2
3824 84 00	-- sisaldavad aldriini (ISO), kampekloori (ISO) (toksafeen), klordaani (ISO), kloordekooni (ISO), DDTd (ISO) (klofenotaan (INN), 1,1,1-trikloro-2,2-bis(p-klorofenüül)etaan), dieldriini (ISO, INN), endosulfaani (ISO), endriini (ISO), heptakloori (ISO) või mireksit (ISO)	0	0	Vt märkus 2
3824 85 00	-- sisaldavad 1,2,3,4,5,6-heksaklorotsükloheksaani (HCH (ISO)), k.a lindaan (ISO, INN)	0	0	Vt märkus 2
3824 86 00	-- sisaldavad pentaklorobenseeni (ISO) või heksaklorobenseeni (ISO)	0	0	Vt märkus 2
3824 87 00	-- sisaldavad perfluorooktaansulfoonhapet, selle soolasid, perfluorooktaansulfoonamiide, perfluorooktaansulfonüülfluoriidi	0	0	Vt märkus 2

Tariifiartikkel (CN 2021)	Kirjeldus (vt märkus 1)	Baasmäär	Ülemineku-kategooria	Märkused
3824 88 00	-- sisaldavad tetra-, penta-, heksa-, hepta- või oktabromodifenüüleetreid	0	0	Vt märkus 2
3824 91 00	-- segud ja valmistised, mis koosnevad peamiselt (5-etüül-2-metüül-2-oksido-1,3,2-dioksafosfinaan-5-üül) metüülmetüülmetüülfosfonaadist ja bis [(5-etüül-2-metüül-2-oksido-1,3,2-dioksafosfinaan-5-üül)metüül]metüülfosfonaadist	0	0	Vt märkus 2
3824 99 10	--- naftasulfonaadid, v.a leelismetall-, ammoonium- ja etanoolamiinnaftasulfonaadid; bituminoossetest mineraalidest saadud õlide tiofeenitud sulfohapped ja nende soolad	0	0	Vt märkus 2
3824 99 15	--- ioonivahetid	0	0	Vt märkus 2
3824 99 20	--- elektronlampide getterid	0	0	Vt märkus 2
3824 99 25	--- puitatsetaadid (näiteks kaltsiumpuitatsetaat); töötlemata kaltsiumtartraat; töötlemata kaltsiumtsitraat	0	0	Vt märkus 2
3824 99 30	--- nafteenhapped ning nende vees lahustumatud soolad ja estrid	0	0	Vt märkus 2
3824 99 45	---- katlakivieemaldid jms ühendid	0	0	Vt märkus 2
3824 99 50	---- galvanotehnilised segud	0	0	Vt märkus 2
3824 99 55	---- segud glütserooli ning rasvhapete mono-, di- ja triestritest (rasvaemulgaatorid)	0	0	Vt märkus 2
3824 99 56	----- alamrubriigi 2939 79 10 tooteid sisaldavad	0	0	Vt märkus 2
3824 99 57	----- muu	0	0	Vt märkus 2
3824 99 58	---- nikotiiniplaastrid (nahakaudse manustamise süsteemid), mille otstarve on aidata suitsetajal loobuda suitsetamisest	0	0	Vt märkus 2

ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/2024/1759/oj

Tariifiartikkel (CN 2021)	Kirjeldus (vt märkus 1)	Baasmäär	Ülemineku-kategooria	Märkused
3824 99 61	----- streptomyces tenebrarius'ega kääritamise abil antibiootikumide valmistamise vaheproduktid, kuivatatud või kuivatamata, mõeldud rubriiki 3004 kuuluvate inimtervishoius kasutatavate ravimite tootmiseks	0	0	Vt märkus 2
3824 99 62	----- monensiini soolade valmistamise vaheproduktid	0	0	Vt märkus 2
3824 99 64	----- muu	0	0	Vt märkus 2
3824 99 65	---- valuvormisegude lisaained (v.a alamrubriiki 3824 10 00 kuuluvad)	0	0	Vt märkus 2
3824 99 70	---- tulekindlad, veekindlad jms ehituses kasutatavad kaitsesegud	0	0	Vt märkus 2
3824 99 75	----- legeerimata liitiumniobaatvahvlid	0	0	Vt märkus 2
3824 99 80	----- dimeersete rasvhappeamiidide segu keskmise molekulmassiga vähemalt 520, kuid mitte üle 550	0	0	Vt märkus 2
3824 99 85	----- 3-(1-etüül-l-metüülpropüül)isoksasool-5-üülamiini lahus tolueenis	0	0	Vt märkus 2
3824 99 86	----- mis koosnevad peamiselt dimetüülmetüülfosfonaadist, oksiraanist ja difosforpentaoksiidist	0	0	Vt märkus 2
3824 99 92	------ vedelal kujul 20 °C juures	0	0	Vt märkus 2
3824 99 93	------ muu	0	0	Vt märkus 2
3824 99 96	----- muu	0	0	Vt märkus 2

Liide 9-2

TŠIILI TARIIFITABEL

Märkus 1 Käesolevas loetelus nimetatud tooted on kindlaks määratud koodidega vastavalt rahandusministeeriumi 1. detsembri 2016. aasta dekreedile nr 514, mida on täiendatud 2017. aasta dekreediga nr 334, 2018. aasta dekreediga nr 175 ja 2019. aasta dekreediga nr 458.

Märkus 2 ELi poolest pärit Tšiilisse imporditud kaupade puhul, mis on klassifitseeritud sellisesse tariifiartiklisse, mille puhul kommentaaris viidatakse käesolevale märkusele, kohaldatakse jätkuvalt tollimaksuvaba režiimi, nagu on kokku lepitud 2002. aasta assotsieerimislepingu raames.

Märkus 3 Hinnaklasside süsteem on sätestatud seaduse nr 18.525 artikliga 12 ([1]). Tšiili võib säilitada oma hinnaklasside süsteemi, mis on sätestatud seaduse nr 18.525 artikliga 12, või sellele järgneva süsteemi, järgmiste tariifiartiklite all klassifitseeritud kaupade puhul: 1701.1200, 1701.1300, 1701.1400, 1701.9100, 1701.9910, 1701.9920, 1701.9990; tingimusel, et seda kohaldatakse kooskõlas Tšiili WTO asutamislepingust tulenevate õiguste ja kohustustega ning viisil, mis ei võimalda soodsamat kohtlemist ühegi kolmanda riigi impordile, sealhulgas riikidele, kellega Tšiili on sõlminud või sõlmib tuleviku lepingu vastavalt GATT 1994 XXIV artiklile.

([1]) *Ley 18.525, de 1986, del Ministerio de Hacienda, que establece Normas sobre Importación de Mercancías al país* (rahandusministeeriumi 1986. aasta seadus nr 18.525, millega kehtestatakse kaupade riiki importimise normid).

HS-kood 2021	Kirjeldus (vt märkus 1)	Baasmäär	Ülemineku-kategooria	Märkused
0301.1100	-- mageveekalad	0 %		Vt märkus 2
0301.1900	-- muu	0 %		Vt märkus 2
0301.9100	-- forellid ja lõhed (*Salmo trutta, Oncorhynchus mykiss, Oncorhynchus clarki, Oncorhynchus aguabonita, Oncorhynchus gilae, Oncorhynchus apache* ja *Oncorhynchus chrysogaster*):	0 %		Vt märkus 2
0301.9200	-- angerjad (*Anguilla* spp.)	0 %		Vt märkus 2
0301.9300	-- karpkalalised (*Cyprinus* spp., *Carassius* spp., *Ctenopharyngodon idellus, Hypophthalmichthys* spp., *Cirrhinus* spp., *Mylopharyngodon piceus, Catla catla, Labeo* spp., *Osteochilus hasselti, Leptobarbus hoeveni, Megalobrama* spp.)	0 %		Vt märkus 2
0301.9400	-- harilik ja vaikse ookeani tuun (*Thunnus thynnus, Thunnus orientalis*)	0 %		Vt märkus 2
0301.9500	-- tuun (*Thunnus maccoyii*)	0 %		Vt märkus 2
0301.9900	-- muu	0 %		Vt märkus 2
0302.1110	--- terved	0 %		Vt märkus 2
0302.1120	--- peata ja roogitud	0 %		Vt märkus 2
0302.1130	--- medaljonid (viilud, steigid)*	0 %		Vt märkus 2
0302.1190	--- muu	0 %		Vt märkus 2
0302.1310	--- terved	0 %		Vt märkus 2
0302.1320	--- peata ja roogitud	0 %		Vt märkus 2
0302.1330	----medaljonid (viilud, steigid)*	0 %		Vt märkus 2
0302.1340	--- peata ja roogitud ja ilma sabata	0 %		Vt märkus 2

HS-kood 2021	Kirjeldus (vt märkus 1)	Baasmäär	Ülemineku-kategooria	Märkused
0302.1390	--- muu	0 %		Vt märkus 2
0302.1410	--- terved	0 %		Vt märkus 2
0302.1420	--- peata ja roogitud	0 %		Vt märkus 2
0302.1430	----medaljonid (viilud, steigid)*	0 %		Vt märkus 2
0302.1440	--- peata ja roogitud ja ilma sabata	0 %		Vt märkus 2
0302.1490	--- muu	0 %		Vt märkus 2
0302.1900	-- muu	0 %		Vt märkus 2
0302.2100	-- hiidlest (*Reinhardtius hippoglossoides, Hippoglossus hippoglossus, Hippoglossus stenolepis*)	0 %		Vt märkus 2
0302.2200	-- atlandi merilest (*Pleuronectes platessa*)	0 %		Vt märkus 2
0302.2300	-- merikeeled (*Solea* spp.)	0 %		Vt märkus 2
0302.2400	-- harilik kammeljas (*Psetta maxima*)	0 %		Vt märkus 2
0302.2921	---- terved	0 %		Vt märkus 2
0302.2922	---- peata ja roogitud	0 %		Vt märkus 2
0302.2929	---- muu	0 %		Vt märkus 2
0302.2990	--- muu	0 %		Vt märkus 2
0302.3110	--- terved	0 %		Vt märkus 2
0302.3120	--- peata ja roogitud	0 %		Vt märkus 2

ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/2024/1759/oj

HS-kood 2021	Kirjeldus (vt märkus 1)	Baasmäär	Ülemineku-kategooria	Märkused
0302.3190	--- muu	0 %		Vt märkus 2
0302.3200	-- kulduim-tuun (*Thunnus albacares*)	0 %		Vt märkus 2
0302.3300	-- vööttuun (*Euthynnus* (*Katsuwonus*) *pelamis*)	0 %		Vt märkus 2
0302.3400	-- suursilm-tuun (*Thunnus obesus*)	0 %		Vt märkus 2
0302.3500	-- harilik ja vaikse ookeani tuun (*Thunnus thynnus, Thunnus orientalis*)	0 %		Vt märkus 2
0302.3600	-- tuun (*Thunnus maccoyii*)	0 %		Vt märkus 2
0302.3900	-- muu	0 %		Vt märkus 2
0302.4100	-- heeringad (*Clupea harengus, Clupea pallasii*)	0 %		Vt märkus 2
0302.4200	-- anšoovised (*Engraulis* spp.)	0 %		Vt märkus 2
0302.4311	--- terved	0 %		Vt märkus 2
0302.4312	---- peata ja roogitud	0 %		Vt märkus 2
0302.4319	---- muu	0 %		Vt märkus 2
0302.4390	--- muu	0 %		Vt märkus 2
0302.4400	-- makrellid (*Scomber scombrus, Scomber australasicus, Scomber japonicus*)	0 %		Vt märkus 2
0302.4511	---- terved	0 %		Vt märkus 2
0302.4512	---- peata ja roogitud	0 %		Vt märkus 2
0302.4519	---- muu	0 %		Vt märkus 2

HS-kood 2021	Kirjeldus (vt märkus 1)	Baasmäär	Ülemineku-kategooria	Märkused
0302.4590	--- muu	0 %		Vt märkus 2
0302.4600	-- seersantkala (*Rachycentron canadum*)	0 %		Vt märkus 2
0302.4710	--- terved	0 %		Vt märkus 2
0302.4720	--- peata ja roogitud	0 %		Vt märkus 2
0302.4730	--- peata ja roogitud ja ilma sabata	0 %		Vt märkus 2
0302.4790	--- muu	0 %		Vt märkus 2
0302.4900	-- muu	0 %		Vt märkus 2
0302.5100	-- tursk (*Gadus morhua, Gadus ogac, Gadus macrocephalus*)	0 %		Vt märkus 2
0302.5200	-- kilttursk e piksa (*Melanogrammus aeglefinus*)	0 %		Vt märkus 2
0302.5300	-- põhjaatlandi süsikas e saida (*Pollachius virens*)	0 %		Vt märkus 2
0302.5411	---- vaikse ookeani lõunamerluus (tšiili merluus) (*Merluccius gayi gayi*), terved	6 %	3	TRQ-Fish
0302.5412	---- vaikse ookeani lõunamerluus (tšiili merluus) (*Merluccius gayi gayi*), peata ja roogitud	6 %	3	TRQ-Fish
0302.5413	---- merluus (*Merluccius australis*), terved	6 %	3	TRQ-Fish
0302.5414	---- merluus (*Merluccius australis*), peata ja roogitud	6 %	3	TRQ-Fish
0302.5415	---- vaikse ookeani lõunamerluus (tšiili merluus) (*Merluccius gayi gayi*), peata ja roogitud ja ilma sabata	6 %	3	TRQ-Fish
0302.5416	---- merluus (*Merluccius australis*), peata ja roogitud ja sabata	6 %	3	TRQ-Fish

HS-kood 2021	Kirjeldus (vt märkus 1)	Baasmäär	Ülemineku-kategooria	Märkused
0302.5419	---- muu	6 %	3	TRQ-Fish
0302.5490	--- muu	0 %		Vt märkus 2
0302.5500	-- vaikse ookeani mintai (*Theragra chalcogramma*)	0 %		Vt märkus 2
0302.5611	---- terved	0 %		Vt märkus 2
0302.5612	---- peata ja roogitud	0 %		Vt märkus 2
0302.5613	---- peata ja roogitud ja ilma sabata	0 %		Vt märkus 2
0302.5619	---- muu	0 %		Vt märkus 2
0302.5690	--- muu	0 %		Vt märkus 2
0302.5911	---- terved	0 %		Vt märkus 2
0302.5912	---- peata ja roogitud	0 %		Vt märkus 2
0302.5919	---- muu	6 %	3	TRQ-Fish
0302.5990	--- muu	0 %		Vt märkus 2
0302.7100	-- tilaapiad (*Oreochromis* spp.)	0 %		Vt märkus 2
0302.7200	-- sägalised (*Pangasius* spp., *Silurus* spp., *Clarias* spp., *Ictalurus* spp.)	0 %		Vt märkus 2
0302.7300	-- karpkalalised (*Cyprinus* spp., Carassius spp., *Ctenopharyngodon idellus, Hypophthalmichthys* spp., *Cirrhinus* spp., *Mylopharyngodon piceus, Catla catla, Labeo* spp., *Osteochilus hasselti, Leptobarbus hoeveni, Megalobrama* spp.)	0 %		Vt märkus 2
0302.7400	-- angerjad (*Anguilla* spp.)	0 %		Vt märkus 2
0302.7900	-- muu	0 %		Vt märkus 2

HS-kood 2021	Kirjeldus (vt märkus 1)	Baasmäär	Ülemineku-kategooria	Märkused
0302.8111	---- pikkuim-hallhai (*Carcharhinus longimanus*)	0 %		Vt märkus 2
0302.8112	---- sinihai (*Prionace glauca*)	0 %		Vt märkus 2
0302.8113	---- galapagose hallhai (*Carcharhinus Galapagensis*)	0 %		Vt märkus 2
0302.8114	---- täpiline kärphai (*Mustelus mento*)	0 %		Vt märkus 2
0302.8119	---- muu	0 %		Vt märkus 2
0302.8121	---- harilik kammhai, atlandi polaarhai või merihunt (*Hexanchus Griseus*)	0 %		Vt märkus 2
0302.8122	---- luits-nokkhai (*Deania calcea*)	0 %		Vt märkus 2
0302.8123	---- harilik ogahai (*Squalus acanthias*)	0 %		Vt märkus 2
0302.8124	---- harilik saagrai (*Pristidae*)	0 %		Vt märkus 2
0302.8129	---- muud	0 %		Vt märkus 2
0302.8131	---- vaalhaid (*Rhincodon typus*)	0 %		Vt märkus 2
0302.8132	---- hiidhaid (*Cetorhinus maximus*)	0 %		Vt märkus 2
0302.8139	---- muud	0 %		Vt märkus 2
0302.8141	---- harilik rebashai (*Alopias vulpinus*)	0 %		Vt märkus 2
0302.8142	---- mõrtsukhaid (*Carcharodon carcharias*)	0 %		Vt märkus 2
0302.8143	---- lühiuim-makohai (*Isurus oxyrinchus*)	0 %		Vt märkus 2
0302.8144	---- harilik heeringahai (*Lamna nasus*)	0 %		Vt märkus 2
0302.8149	---- muud	0 %		Vt märkus 2

ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/2024/1759/oj

HS-kood 2021	Kirjeldus (vt märkus 1)	Baasmäär	Ülemineku-kategooria	Märkused
0302.8151	---- suur vasarhai (*Sphyrna lewini*)	0 %		Vt märkus 2
0302.8152	---- hiid-vasarhai (*Sphyrna mokarran*)	0 %		Vt märkus 2
0302.8153	---- harilik vasarhai (*Sphyrna zygaena*)	0 %		Vt märkus 2
0302.8159	---- muud	0 %		Vt märkus 2
0302.8190	--- muud	0 %		Vt märkus 2
0302.8210	--- kuldnina-lõunarai (*Zearaja chilensis* (ex *Dipturus chilensis*))	0 %		Vt märkus 2
0302.8290	--- muud	0 %		Vt märkus 2
0302.8311	---- terved	0 %		Vt märkus 2
0302.8312	---- peata ja roogitud	0 %		Vt märkus 2
0302.8313	---- peata ja roogitud ja ilma sabata	0 %		Vt märkus 2
0302.8319	---- muu	0 %		Vt märkus 2
0302.8390	--- muu	0 %		Vt märkus 2
0302.8400	-- huntahvenlased (*Dicentrarchus* spp.)	0 %		Vt märkus 2
0302.8500	-- merikogerlased (Sparidae)	0 %		Vt märkus 2
0302.8910	--- haugaskala (*Cilus gilberti*)	0 %		Vt märkus 2
0302.8921	---- terved	0 %		Vt märkus 2
0302.8922	---- peata ja roogitud	0 %		Vt märkus 2
0302.8929	---- muu	0 %		Vt märkus 2

HS-kood 2021	Kirjeldus (vt märkus 1)	Baasmäär	Ülemineku-kategooria	Märkused
0302.8931	---- terved	0 %		Vt märkus 2
0302.8932	---- peata ja roogitud	0 %		Vt märkus 2
0302.8939	---- muu	0 %		Vt märkus 2
0302.8941	---- lõunakongrio (*Genypterus blacodes*), terved	0 %		Vt märkus 2
0302.8942	---- lõunakongrio (*Genypterus blacodes*), peata ja roogitud	0 %		Vt märkus 2
0302.8943	---- muud aafrika kongriod (*Genypterus chilensis*) (*Genypterus maculatus*), terved	0 %		Vt märkus 2
0302.8944	---- muud aafrika kongriod (*Genypterus chilensis*) (*Genypterus maculatus*), peata ja roogitud	0 %		Vt märkus 2
0302.8945	---- lõunakongrio (*Genypterus blacodes*), peata ja roogitud ja ilma sabata	0 %		Vt märkus 2
0302.8946	---- seriolellid (*Seriolella violacea*) (*Seriolella caerulea*) (*Seriolella punctata*), peata ja roogitud	0 %		Vt märkus 2
0302.8947	---- seriolellid (*Seriolella violacea*) (*Seriolella caerulea*) (*Seriolella punctata*), peata ja roogitud ja sabata	0 %		Vt märkus 2
0302.8949	---- muud	0 %		Vt märkus 2
0302.8991	---- valge tuur (*Acipenser transmontanus*) ja siberi tuur (*Acipenser baerii*), terved	0 %		Vt märkus 2
0302.8992	---- valge tuur (*Acipenser transmontanus*) ja siberi tuur (*Acipenser baerii*), peata ja roogitud	0 %		Vt märkus 2
0302.8999	---- muud	0 %		Vt märkus 2
0302.9100	-- kalamaks, -mari ja -niisk	0 %		Vt märkus 2

ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/2024/1759/oj

HS-kood 2021	Kirjeldus (vt märkus 1)	Baasmäär	Ülemineku-kategooria	Märkused
0302.9211	---- pikkuim-hallhaist (*Carcharhinus longimanus*)	0 %		Vt märkus 2
0302.9212	---- sinihaist (*Prionace glauca*)	0 %		Vt märkus 2
0302.9213	---- galapagose hallhaist (*Carcharhinus Galapagensis*)	0 %		Vt märkus 2
0302.9214	---- suurest vasarhaist (*Sphyrna lewini*)	0 %		Vt märkus 2
0302.9215	---- hiid-vasarhaist (*Sphyrna mokarran*)	0 %		Vt märkus 2
0302.9216	---- harilikust vasarhaist (*Sphyrna zygaena*)	0 %		Vt märkus 2
0302.9217	---- täpilisest kärphaist (*Mustelus mento*)	0 %		Vt märkus 2
0302.9219	---- muud	0 %		Vt märkus 2
0302.9221	---- harilikust kammhaist, atlandi polaarhaist või merihundist (*Hexanchus Griseus*)	0 %		Vt märkus 2
0302.9222	---- luits-nokkhaist (*Deania calcea*)	0 %		Vt märkus 2
0302.9223	---- harilikust ogahaist (*Squalus acanthias*)	0 %		Vt märkus 2
0302.9224	---- harilikust saagraist (*Pristidae*)	0 %		Vt märkus 2
0302.9229	---- muud	0 %		Vt märkus 2
0302.9231	---- vaalhaist (*Rhincodon typus*)	0 %		Vt märkus 2
0302.9232	---- hiidhaist (*Cetorhinus maximus*)	0 %		Vt märkus 2
0302.9239	---- muud	0 %		Vt märkus 2
0302.9241	---- harilikust rebashaist (*Alopias vulpinus*)	0 %		Vt märkus 2
0302.9242	---- mõrtsukhaist (*Carcharodon carcharias*)	0 %		Vt märkus 2

HS-kood 2021	Kirjeldus (vt märkus 1)	Baasmäär	Ülemineku-kategooria	Märkused
0302.9243	---- lühiuim-makohaist (*Isurus oxyrinchus*)	0 %		Vt märkus 2
0302.9244	---- harilikust heeringahaist (*Lamna nasus*)	0 %		Vt märkus 2
0302.9249	---- muud	0 %		Vt märkus 2
0302.9290	--- muud	0 %		Vt märkus 2
0302.9910	--- railaste sugukonna hiid-sarvikrai uimed	0 %		Vt märkus 2
0302.9920	--- Mobulidae sugukonna hiid-sarvikrai uimed	0 %		Vt märkus 2
0302.9990	--- muud	0 %		Vt märkus 2
0303.1110	--- terved	0 %		Vt märkus 2
0303.1120	--- peata ja roogitud	0 %		Vt märkus 2
0303.1130	--- medaljonid (viilud, steigid)*	0 %		Vt märkus 2
0303.1140	--- kõhutükid (õhuke vaheliha, harasu tüüpi filee)*	0 %		Vt märkus 2
0303.1150	--- peata ja roogitud ja ilma sabata	0 %		Vt märkus 2
0303.1190	--- muu	0 %		Vt märkus 2
0303.1210	--- terved	0 %		Vt märkus 2
0303.1220	--- peata ja roogitud	0 %		Vt märkus 2
0303.1230	---medaljonid (viilud, steigid)*	0 %		Vt märkus 2
0303.1240	--- kõhutükid (õhuke vaheliha, harasu tüüpi filee)*	0 %		Vt märkus 2
0303.1250	--- peata ja roogitud ja ilma sabata	0 %		Vt märkus 2

ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/2024/1759/oj

HS-kood 2021	Kirjeldus (vt märkus 1)	Baasmäär	Ülemineku-kategooria	Märkused
0303.1290	--- muu	0 %		Vt märkus 2
0303.1310	--- terved	0 %		Vt märkus 2
0303.1320	--- peata ja roogitud	0 %		Vt märkus 2
0303.1330	--- medaljonid (viilud, steigid)*	0 %		Vt märkus 2
0303.1340	--- kõhutükid (õhuke vaheliha, harasu tüüpi filee)*	0 %		Vt märkus 2
0303.1350	--- peata ja roogitud ja ilma sabata	0 %		Vt märkus 2
0303.1390	--- muu	0 %		Vt märkus 2
0303.1410	--- terved	0 %		Vt märkus 2
0303.1420	--- peata ja roogitud	0 %		Vt märkus 2
0303.1430	--- medaljonid (viilud, steigid)*	0 %		Vt märkus 2
0303.1440	--- kõhutükid (õhuke vaheliha, harasu tüüpi filee)*	0 %		Vt märkus 2
0303.1490	--- muu	0 %		Vt märkus 2
0303.1900	-- muu	0 %		Vt märkus 2
0303.2300	-- tilaapiad (*Oreochromis* spp.)	0 %		Vt märkus 2
0303.2400	-- sägalised (*Pangasius* spp., *Silurus* spp., *Clarias* spp., *Ictalurus* spp.)	0 %		Vt märkus 2
0303.2500	-- karpkalalised (*Cyprinus* spp., Carassius spp., *Ctenopharyngodon idellus, Hypophthalmichthys* spp., *Cirrhinus* spp., *Mylopharyngodon piceus, Catla catla, Labeo* spp., *Osteochilus hasselti, Leptobarbus hoeveni, Megalobrama* spp.)	0 %		Vt märkus 2
0303.2600	-- angerjad (*Anguilla* spp.)	0 %		Vt märkus 2

HS-kood 2021	Kirjeldus (vt märkus 1)	Baasmäär	Ülemineku-kategooria	Märkused
0303.2900	-- muu	0 %		Vt märkus 2
0303.3100	-- hiidlest (*Reinhardtius hippoglossoides, Hippoglossus hippoglossus, Hippoglossus stenolepis*)	0 %		Vt märkus 2
0303.3200	-- atlandi merilest (*Pleuronectes platessa*)	0 %		Vt märkus 2
0303.3300	-- merikeeled (*Solea* spp.)	0 %		Vt märkus 2
0303.3400	-- harilik kammeljas (*Psetta maxima*)	0 %		Vt märkus 2
0303.3921	---- terved	0 %		Vt märkus 2
0303.3922	---- peata ja roogitud	0 %		Vt märkus 2
0303.3929	---- muu	0 %		Vt märkus 2
0303.3990	--- muu	0 %		Vt märkus 2
0303.4110	--- terved	0 %		Vt märkus 2
0303.4120	--- peata ja roogitud	0 %		Vt märkus 2
0303.4190	--- muu	0 %		Vt märkus 2
0303.4200	-- kulduim-tuun (*Thunnus albacares*)	0 %		Vt märkus 2
0303.4300	-- vööttuun (*Euthynnus* (*Katsuwonus*) *pelamis*)	0 %		Vt märkus 2
0303.4400	-- suursilm-tuun (*Thunnus obesus*)	0 %		Vt märkus 2
0303.4500	-- harilik ja vaikse ookeani tuun (*Thunnus thynnus, Thunnus orientalis*)	0 %		Vt märkus 2
0303.4600	-- tuun (*Thunnus maccoyii*)	0 %		Vt märkus 2

HS-kood 2021	Kirjeldus (vt märkus 1)	Baasmäär	Ülemineku-kategooria	Märkused
0303.4900	-- muu	0 %		Vt märkus 2
0303.5100	-- heeringad (*Clupea harengus, Clupea pallasii*)	0 %		Vt märkus 2
0303.5311	---- terved	0 %		Vt märkus 2
0303.5312	---- peata ja roogitud	0 %		Vt märkus 2
0303.5319	---- muu	0 %		Vt märkus 2
0303.5390	--- muu	0 %		Vt märkus 2
0303.5411	---- terved	0 %		Vt märkus 2
0303.5419	---- muu	0 %		Vt märkus 2
0303.5490	--- muu	0 %		Vt märkus 2
0303.5511	---- terved	0 %		Vt märkus 2
0303.5512	---- peata ja roogitud	0 %		Vt märkus 2
0303.5513	---- peata ja roogitud ja ilma sabata	0 %		Vt märkus 2
0303.5519	---- muu	0 %		Vt märkus 2
0303.5590	--- muu	0 %		Vt märkus 2
0303.5600	-- seersantkala (*Rachycentron canadum*)	0 %		Vt märkus 2
0303.5710	--- terved	0 %		Vt märkus 2
0303.5720	--- peata ja roogitud	0 %		Vt märkus 2
0303.5790	--- muu	0 %		Vt märkus 2

HS-kood 2021	Kirjeldus (vt märkus 1)	Baasmäär	Ülemineku-kategooria	Märkused
0303.5900	-- muu	0 %		Vt märkus 2
0303.6300	-- tursk (*Gadus morhua, Gadus ogac, Gadus macrocephalus*)	0 %		Vt märkus 2
0303.6400	-- kiltursk e piksa (*Melanogrammus aeglefinus*)	0 %		Vt märkus 2
0303.6500	-- põhjaatlandi süsikas e saida (*Pollachius virens*)	0 %		Vt märkus 2
0303.6611	---- vaikse ookeani lõunamerluus (tšiili merluus)* (*Merluccious gayi gayi*), terved	0 %		Vt märkus 2
0303.6612	---- vaikse ookeani lõunamerluus (tšiili merluus)* (*Merluccius gayi gayi*), peata ja roogitud	0 %		Vt märkus 2
0303.6613	---- merluus (*Merluccius australis*), terved	0 %		Vt märkus 2
0303.6614	---- merluus (*Merluccius australis*), peata ja roogitud	0 %		Vt märkus 2
0303.6615	---- vaikse ookeani lõunamerluus (tšiili merluus)* (*Merluccious gayi gayi*), peata ja roogitud ja ilma sabata	0 %		Vt märkus 2
0303.6616	---- merluus (*Merluccius australis*), peata ja roogitud ja sabata	0 %		Vt märkus 2
0303.6619	---- muu	0 %		Vt märkus 2
0303.6690	--- muu	0 %		Vt märkus 2
0303.6700	-- vaikse ookeani mintai (*Theragra chalcogramma*)	0 %		Vt märkus 2
0303.6811	---- terved	0 %		Vt märkus 2
0303.6812	---- peata ja roogitud	0 %		Vt märkus 2
0303.6813	---- peata ja roogitud ja ilma sabata	0 %		Vt märkus 2

HS-kood 2021	Kirjeldus (vt märkus 1)	Baasmäär	Ülemineku-kategooria	Märkused
0303.6819	---- muu	0 %		Vt märkus 2
0303.6890	--- muu	0 %		Vt märkus 2
0303.6910	--- merluus või argentiina piitsmerluus (*Macrunus magellanicus*), terved	0 %		Vt märkus 2
0303.6921	---- terved	0 %		Vt märkus 2
0303.6922	---- peata ja roogitud	0 %		Vt märkus 2
0303.6929	---- muu	0 %		Vt märkus 2
0303.6990	--- muud	0 %		Vt märkus 2
0303.8111	---- pikkuim-hallhai (*Carcharhinus longimanus*)	0 %		Vt märkus 2
0303.8112	---- sinihai (*Prionace glauca*)	0 %		Vt märkus 2
0303.8113	---- galapagose hallhai (*Carcharhinus Galapagensis*)	0 %		Vt märkus 2
0303.8114	---- suur vasarhai (*Sphyrna lewini*)	0 %		Vt märkus 2
0303.8115	---- hiid-vasarhai (*Sphyrna mokarran*)	0 %		Vt märkus 2
0303.8116	---- harilik vasarhai (*Sphyrna zygaena*)	0 %		Vt märkus 2
0303.8117	---- täpiline kärphai (*Mustelus mento*)	0 %		Vt märkus 2
0303.8119	---- muud	0 %		Vt märkus 2
0303.8121	---- harilik kammhai, atlandi polaarhai või merihunt (*Hexanchus Griseus*)	0 %		Vt märkus 2
0303.8122	---- luits-nokkhai (*Deania calcea*)	0 %		Vt märkus 2
0303.8123	---- harilik ogahai (*Squalus acanthias*)	0 %		Vt märkus 2

HS-kood 2021	Kirjeldus (vt märkus 1)	Baasmäär	Ülemineku-kategooria	Märkused
0303.8124	---- harilik saagrai (*Pristidae*)	0 %		Vt märkus 2
0303.8129	---- muud	0 %		Vt märkus 2
0303.8131	---- vaalhaid (*Rhincodon typus*)	0 %		Vt märkus 2
0303.8132	---- hiidhaid (*Cetorhinus maximus*)	0 %		Vt märkus 2
0303.8139	---- muud	0 %		Vt märkus 2
0303.8141	---- harilik rebashai (*Alopias vulpinus*)	0 %		Vt märkus 2
0303.8142	---- mõrtsukhaid (*Carcharodon carcharias*)	0 %		Vt märkus 2
0303.8143	---- lühiuim-makohai (*Isurus oxyrinchus*)	0 %		Vt märkus 2
0303.8144	---- harilik heeringahai (*Lamna nasus*)	0 %		Vt märkus 2
0303.8149	---- muud	0 %		Vt märkus 2
0303.8190	--- muu	0 %		Vt märkus 2
0303.8210	--- kuldnina-lõunarai (*Zearaja chilensis* (ex *Dipturus chilensis*))	0 %		Vt märkus 2
0303.8290	--- muud	0 %		Vt märkus 2
0303.8311	---- terved	0 %		Vt märkus 2
0303.8312	---- peata ja roogitud	0 %		Vt märkus 2
0303.8313	---- peata ja roogitud ja ilma sabata	0 %		Vt märkus 2
0303.8319	---- muu	0 %		Vt märkus 2
0303.8390	--- muu	0 %		Vt märkus 2

ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/2024/1759/oj

HS-kood 2021	Kirjeldus (vt märkus 1)	Baasmäär	Ülemineku-kategooria	Märkused
0303.8400	-- huntahvenlased (*Dicentrarchus* spp.)	0 %		Vt märkus 2
0303.8910	--- haugaskala (*Cilus gilberti*)	0 %		Vt märkus 2
0303.8921	---- terved	0 %		Vt märkus 2
0303.8922	---- peata ja roogitud	0 %		Vt märkus 2
0303.8929	---- muu	0 %		Vt märkus 2
0303.8931	---- terved	0 %		Vt märkus 2
0303.8932	---- peata ja roogitud	0 %		Vt märkus 2
0303.8939	---- muu	0 %		Vt märkus 2
0303.8941	---- lõunakongrio (*Genypterus blacodes*), terved	0 %		Vt märkus 2
0303.8942	---- lõunakongrio (*Genypterus blacodes*), peata ja roogitud	0 %		Vt märkus 2
0303.8943	---- aafrika kongriod (*Genypterus chilensis*) (*Genypterus maculatus*), terved	0 %		Vt märkus 2
0303.8944	---- aafrika kongriod (*Genypterus chilensis*) (*Genypterus maculatus*), peata ja roogitud	0 %		Vt märkus 2
0303.8945	---- lõunakongrio (*Genypterus blacodes*), peata ja roogitud ja ilma sabata	0 %		Vt märkus 2
0303.8949	---- muu	0 %		Vt märkus 2
0303.8951	---- terved	0 %		Vt märkus 2
0303.8952	---- peata ja roogitud	0 %		Vt märkus 2
0303.8953	---- peata ja roogitud ja ilma sabata	0 %		Vt märkus 2

HS-kood 2021	Kirjeldus (vt märkus 1)	Baasmäär	Ülemineku-kategooria	Märkused
0303.8959	---- muu	0 %		Vt märkus 2
0303.8971	---- terved	0 %		Vt märkus 2
0303.8972	---- peata ja roogitud	0 %		Vt märkus 2
0303.8979	---- muu	0 %		Vt märkus 2
0303.8991	---- harilik limapea (*Beryx splendens*), terved	0 %		Vt märkus 2
0303.8992	---- Atlandi karekala (*Hopolostethus atlanticus*), terved	0 %		Vt märkus 2
0303.8994	---- besuugo (*Epigonus crassicaudus*), peata ja roogitud	0 %		Vt märkus 2
0303.8995	---- gunnari haugjääkala (*Champsocephalus gunnari*), terved	0 %		Vt märkus 2
0303.8996	---- harilik kuldmakrell (*Coryphaena hippurus*)	0 %		Vt märkus 2
0303.8998	---- kuning-hammasateriin (*Odontesthes regia*)	0 %		Vt märkus 2
0303.8999	---- muu	0 %		Vt märkus 2
0303.9110	--- idalõhest, atlandi väärislõhest või doonau taimenist	0 %		Vt märkus 2
0303.9120	--- forellist	0 %		Vt märkus 2
0303.9130	--- merluusist (*Merliccius* spp.)	0 %		Vt märkus 2
0303.9190	--- muud	0 %		Vt märkus 2
0303.9211	---- pikkuim-hallhaist (*Carcharhinus longimanus*)	0 %		Vt märkus 2
0303.9212	---- sinihaist (*Prionace glauca*)	0 %		Vt märkus 2
0303.9213	---- galapagose hallhaist (*Carcharhinus Galapagensis*)	0 %		Vt märkus 2

ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/2024/1759/oj

HS-kood 2021	Kirjeldus (vt märkus 1)	Baasmäär	Ülemineku-kategooria	Märkused
0303.9214	---- suurest vasarhaist (*Sphyrna lewini*)	0 %		Vt märkus 2
0303.9215	---- hiid-vasarhaist (*Sphyrna mokarran*)	0 %		Vt märkus 2
0303.9216	---- harilikust vasarhaist (*Sphyrna zygaena*)	0 %		Vt märkus 2
0303.9217	---- täpilisest kärphaist (*Mustelus mento*)	0 %		Vt märkus 2
0303.9219	---- muud	0 %		Vt märkus 2
0303.9221	---- harilikust kammhaist, atlandi polaarhaist või merihundist (*Hexanchus Griseus*)	0 %		Vt märkus 2
0303.9222	---- luits-nokkhaist (*Deania calcea*)	0 %		Vt märkus 2
0303.9223	---- harilikust ogahaist (*Squalus acanthias*)	0 %		Vt märkus 2
0303.9224	---- harilikust saagraist (*Pristidae*)	0 %		Vt märkus 2
0303.9229	---- muud	0 %		Vt märkus 2
0303.9231	---- vaalhaist (*Rhincodon typus*)	0 %		Vt märkus 2
0303.9232	---- hiidhaist (*Cetorhinus maximus*)	0 %		Vt märkus 2
0303.9239	---- muud	0 %		Vt märkus 2
0303.9241	---- harilikust rebashaist (*Alopias vulpinus*)	0 %		Vt märkus 2
0303.9242	---- mõrtsukhaist (*Carcharodon carcharias*)	0 %		Vt märkus 2
0303.9243	---- lühiuim-makohaist (*Isurus oxyrinchus*)	0 %		Vt märkus 2
0303.9244	---- harilikust heeringahaist (*Lamna nasus*)	0 %		Vt märkus 2
0303.9249	---- muud	0 %		Vt märkus 2

HS-kood 2021	Kirjeldus (vt märkus 1)	Baasmäär	Ülemineku-kategooria	Märkused
0303.9290	--- muud	0 %		Vt märkus 2
0303.9910	--- railaste sugukonna raiuimed	0 %		Vt märkus 2
0303.9920	--- Mobulidae sugukonna hiid-sarvikrai uimed	0 %		Vt märkus 2
0303.9990	--- muud	0 %		Vt märkus 2
0304.3100	-- tilaapiad (*Oreochromis* spp.)	0 %		Vt märkus 2
0304.3200	-- sägalised (*Pangasius* spp., *Silurus* spp., *Clarias* spp., *Ictalurus* spp.)	0 %		Vt märkus 2
0304.3300	-- niiluse ahven (*Lates niloticus*)	0 %		Vt märkus 2
0304.3900	-- muu	0 %		Vt märkus 2
0304.4110	--- idalõhest	0 %		Vt märkus 2
0304.4120	--- atlandi väärislõhe ja doonau taimen	0 %		Vt märkus 2
0304.4200	-- forellid ja lõhed (*Salmo trutta, Oncorhynchus mykiss, Oncorhynchus clarki, Oncorhynchus aguabonita, Oncorhynchus gilae, Oncorhynchus apache* ja *Oncorhynchus chrysogaster*)	0 %		Vt märkus 2
0304.4300	-- lestalised (Pleuronectidae, Bothidae, Cynoglossidae, Soleidae, Scophthalmidae ja Citharidae)	0 %		Vt märkus 2
0304.4410	--- vaikse ookeani lõunamerluus (tšiili merluus)* (*Merluccius gayi gayi*)	0 %		Vt märkus 2
0304.4420	--- merluus (*Merluccius australis*)	0 %		Vt märkus 2
0304.4430	--- merluus või argentiina piitsmerluus (*Macrunus magellanicus*)	0 %		Vt märkus 2
0304.4440	--- lõunaputassuu (*Micromesistius australis*)	0 %		Vt märkus 2
0304.4490	--- muu	0 %		Vt märkus 2

HS-kood 2021	Kirjeldus (vt märkus 1)	Baasmäär	Ülemineku-kategooria	Märkused
0304.4500	-- mõõkkala (*Xiphias gladius*)	0 %		Vt märkus 2
0304.4610	--- patagoonia kihvkala (*Dissostichus eleginoides*)	0 %		Vt märkus 2
0304.4690	--- muu	0 %		Vt märkus 2
0304.4711	---- pikkuim-hallhai (*Carcharhinus longimanus*)	0 %		Vt märkus 2
0304.4712	---- sinihai (*Prionace glauca*)	0 %		Vt märkus 2
0304.4713	---- galapagose hallhai (*Carcharhinus Galapagensis*)	0 %		Vt märkus 2
0304.4714	---- suur vasarhai (*Sphyrna lewini*)	0 %		Vt märkus 2
0304.4715	---- hiid-vasarhai (*Sphyrna mokarran*)	0 %		Vt märkus 2
0304.4716	---- harilik vasarhai (*Sphyrna zygaena*)	0 %		Vt märkus 2
0304.4717	---- täpiline kärphai (*Mustelus mento*)	0 %		Vt märkus 2
0304.4719	---- muud	0 %		Vt märkus 2
0304.4721	---- harilik kammhai, atlandi polaarhai või merihunt (*Hexanchus Griseus*)	0 %		Vt märkus 2
0304.4722	---- luits-nokkhai (*Deania calcea*)	0 %		Vt märkus 2
0304.4723	---- harilik ogahai (*Squalus acanthias*)	0 %		Vt märkus 2
0304.4724	---- harilik saagrai (*Pristidae*)	0 %		Vt märkus 2
0304.4729	---- muu	0 %		Vt märkus 2
0304.4731	---- vaalhaid (*Rhincodon typus*)	0 %		Vt märkus 2
0304.4732	---- hiidhaid (*Cetorhinus maximus*)	0 %		Vt märkus 2

HS-kood 2021	Kirjeldus (vt märkus 1)	Baasmäär	Ülemineku-kategooria	Märkused
0304.4739	---- muu	0 %		Vt märkus 2
0304.4741	---- harilik rebashai (*Alopias vulpinus*)	0 %		Vt märkus 2
0304.4742	---- mõrtsukhaid (*Carcharodon carcharias*)	0 %		Vt märkus 2
0304.4743	---- lühiuim-makohai (*Isurus oxyrinchus*)	0 %		Vt märkus 2
0304.4744	---- harilik heeringahai (*Lamna nasus*)	0 %		Vt märkus 2
0304.4749	---- muu	0 %		Vt märkus 2
0304.4790	--- muu	0 %		Vt märkus 2
0304.4810	--- kuldnina-lõunarai (*Zearaja chilensis* (ex *Dipturus chilensis*))	0 %		Vt märkus 2
0304.4890	--- muu	0 %		Vt märkus 2
0304.4920	--- Hapuku vrakkahven (*Polyprion oxygeneios*)	0 %		Vt märkus 2
0304.4970	--- sardiinid (*Sardinops sagax*)	0 %		Vt märkus 2
0304.4980	--- tšiili heeringas (*Clupea bentincki*)	0 %		Vt märkus 2
0304.4991	--- tšiili stauriid (*Trachurus murphyi*)	0 %		Vt märkus 2
0304.4992	--- makrell (*Scomber japonicus peruanus*)	0 %		Vt märkus 2
0304.4993	---- harilik limapea (*Beryx splendens*)	0 %		Vt märkus 2
0304.4999	---- muu	0 %		Vt märkus 2

HS-kood 2021	Kirjeldus (vt märkus 1)	Baasmäär	Ülemineku-kategooria	Märkused
0304.5100	-- tilaapiad (*Oreochromis* spp.), sägalised (*Pangasius* spp., *Silurus* spp., *Clarias* spp., *Ictalurus* spp.), karpkalalised (*Cyprinus* spp., *Carassius* spp., *Ctenopharyngodon idellus, Hypophthalmichthys* spp., *Cirrhinus* spp., *Mylopharyngodon piceus, Catla catla, Labeo* spp., *Osteochilus hasselti, Leptobarbus hoeveni, Megalobrama* spp.), angerjad (*Anguilla* spp.), niiluse ahven (*Lates niloticus*) ja madupead (*Channa* spp.)	0 %		Vt märkus 2
0304.5200	-- lõhelased (*Salmonidae*)	0 %		Vt märkus 2
0304.5300	-- kalad sugukondadest Bregmacerotidae, Euclichthyidae, Gadidae, Macrouridae, Melanonidae, Merlucciidae, Moridae ja Muraenolepididae	0 %		Vt märkus 2
0304.5400	-- mõõkkala (*Xiphias gladius*)	0 %		Vt märkus 2
0304.5500	-- kihvkalad (*Dissostichus* spp.)	0 %		Vt märkus 2
0304.5611	---- pikkuim-hallhai (*Carcharhinus longimanus*)	0 %		Vt märkus 2
0304.5612	---- sinihai (*Prionace glauca*)	0 %		Vt märkus 2
0304.5613	---- galapagose hallhai (*Carcharhinus Galapagensis*)	0 %		Vt märkus 2
0304.5614	---- suur vasarhai (*Sphyrna lewini*)	0 %		Vt märkus 2
0304.5615	---- hiid-vasarhai (*Sphyrna mokarran*)	0 %		Vt märkus 2
0304.5616	---- harilik vasarhai (*Sphyrna zygaena*)	0 %		Vt märkus 2
0304.5617	---- täpiline kärphai (*Mustelus mento*)	0 %		Vt märkus 2
0304.5619	---- muud	0 %		Vt märkus 2
0304.5621	---- harilik kammhai, atlandi polaarhai või merihunt (*Hexanchus Griseus*)	0 %		Vt märkus 2
0304.5622	---- luits-nokkhai (*Deania calcea*)	0 %		Vt märkus 2
0304.5623	---- harilik ogahai (*Squalus acanthias*)	0 %		Vt märkus 2

HS-kood 2021	Kirjeldus (vt märkus 1)	Baasmäär	Ülemineku-kategooria	Märkused
0304.5624	---- harilik saagrai (*Pristidae*)	0 %		Vt märkus 2
0304.5629	---- muu	0 %		Vt märkus 2
0304.5631	---- vaalhaid (*Rhincodon typus*)	0 %		Vt märkus 2
0304.5632	---- hiidhaid (*Cetorhinus maximus*)	0 %		Vt märkus 2
0304.5639	---- muu	0 %		Vt märkus 2
0304.5641	---- harilik rebashai (*Alopias vulpinus*)	0 %		Vt märkus 2
0304.5642	---- mõrtsukhaid (*Carcharodon carcharias*)	0 %		Vt märkus 2
0304.5643	---- lühiuim-makohai (*Isurus oxyrinchus*)	0 %		Vt märkus 2
0304.5644	---- harilik heeringahai (*Lamna nasus*)	0 %		Vt märkus 2
0304.5649	---- muu	0 %		Vt märkus 2
0304.5690	--- muu	0 %		Vt märkus 2
0304.5710	--- kuldnina-lõunarai (*Zearaja chilensis* (ex *Dipturus chilensis*))	0 %		Vt märkus 2
0304.5790	--- muu	0 %		Vt märkus 2
0304.5900	-- muu	0 %		Vt märkus 2
0304.6100	-- tilaapiad (*Oreochromis* spp.)	0 %		Vt märkus 2
0304.6200	-- sägalised (*Pangasius* spp., *Silurus* spp., *Clarias* spp., *Ictalurus* spp.)	0 %		Vt märkus 2
0304.6300	-- niiluse ahven (*Lates niloticus*)	0 %		Vt märkus 2
0304.6900	-- muu	0 %		Vt märkus 2

ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/2024/1759/oj

HS-kood 2021	Kirjeldus (vt märkus 1)	Baasmäär	Ülemineku-kategooria	Märkused
0304.7100	-- tursk (*Gadus morhua, Gadus ogac, Gadus macrocephalus*)	0 %		Vt märkus 2
0304.7200	-- kiltursk e piksa (*Melanogrammus aeglefinus*)	0 %		Vt märkus 2
0304.7300	-- põhjaatlandi süsikas e saida (*Pollachius virens*)	0 %		Vt märkus 2
0304.7411	--- vaikse ookeani lõunamerluus (tšiili merluus)* (*Merluccius gayi gayi*)	0 %		Vt märkus 2
0304.7412	--- merluus (*Merluccius australis*)	0 %		Vt märkus 2
0304.7419	---- muu	0 %		Vt märkus 2
0304.7490	--- muu	0 %		Vt märkus 2
0304.7500	-- vaikse ookeani mintai (*Theragra chalcogramma*)	0 %		Vt märkus 2
0304.7910	--- merluus või argentiina piitsmerluus (*Macrunus magellanicus*)	0 %		Vt märkus 2
0304.7920	--- lõunaputassuu (*Micromesistius australis*)	0 %		Vt märkus 2
0304.7990	--- muu	0 %		Vt märkus 2
0304.8110	--- idalõhest	0 %		Vt märkus 2
0304.8120	--- atlandi väärislõhe ja doonau taimen	0 %		Vt märkus 2
0304.8200	-- forellid ja lõhed (*Salmo trutta, Oncorhynchus mykiss, Oncorhynchus clarki, Oncorhynchus aguabonita, Oncorhynchus gilae, Oncorhynchus apache* ja *Oncorhynchus chrysogaster*)	0 %		Vt märkus 2
0304.8300	-- lestalised (Pleuronectidae, Bothidae, Cynoglossidae, Soleidae, Scophthalmidae ja Citharidae)	0 %		Vt märkus 2
0304.8400	-- mõõkkala (*Xiphias gladius*)	0 %		Vt märkus 2
0304.8510	--- patagoonia kihvkala (*Dissostichus eleginoides*):	0 %		Vt märkus 2

HS-kood 2021	Kirjeldus (vt märkus 1)	Baasmäär	Ülemineku-kategooria	Märkused
0304.8590	--- muu	0 %		Vt märkus 2
0304.8600	-- heeringad (*Clupea harengus, Clupea pallasii*)	0 %		Vt märkus 2
0304.8700	-- tuunid (perekonnast *Thunnus*) ja vööttuun (*Euthynnus* (*Katsuwonus*) *pelamis*)	0 %		Vt märkus 2
0304.8811	---- pikkuim-hallhai (*Carcharhinus longimanus*)	0 %		Vt märkus 2
0304.8812	---- sinihai (*Prionace glauca*)	0 %		Vt märkus 2
0304.8813	---- galapagose hallhai (*Carcharhinus Galapagensis*)	0 %		Vt märkus 2
0304.8814	---- suur vasarhai (*Sphyrna lewini*)	0 %		Vt märkus 2
0304.8815	---- hiid-vasarhai (*Sphyrna mokarran*)	0 %		Vt märkus 2
0304.8816	---- harilik vasarhai (*Sphyrna zygaena*)	0 %		Vt märkus 2
0304.8817	---- täpiline kärphai (*Mustelus mento*)	0 %		Vt märkus 2
0304.8819	---- muud	0 %		Vt märkus 2
0304.8821	---- harilik kammhai, atlandi polaarhai või merihunt (*Hexanchus Griseus*)	0 %		Vt märkus 2
0304.8822	---- luits-nokkhai (*Deania calcea*)	0 %		Vt märkus 2
0304.8823	---- harilik ogahai (*Squalus acanthias*)	0 %		Vt märkus 2
0304.8824	---- harilik saagrai (*Pristidae*)	0 %		Vt märkus 2
0304.8829	---- muud	0 %		Vt märkus 2
0304.8831	---- vaalhaid (*Rhincodon typus*)	0 %		Vt märkus 2

ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/2024/1759/oj

HS-kood 2021	Kirjeldus (vt märkus 1)	Baasmäär	Ülemineku-kategooria	Märkused
0304.8832	---- hiidhaid (*Cetorhinus maximus*)	0 %		Vt märkus 2
0304.8839	---- muud	0 %		Vt märkus 2
0304.8841	---- harilik rebashai (*Alopias vulpinus*)	0 %		Vt märkus 2
0304.8842	---- mõrtsukhaid (*Carcharodon carcharias*)	0 %		Vt märkus 2
0304.8843	---- lühiuim-makohai (*Isurus oxyrinchus*)	0 %		Vt märkus 2
0304.8844	---- harilik heeringahai (*Lamna nasus*)	0 %		Vt märkus 2
0304.8849	---- muud	0 %		Vt märkus 2
0304.8851	--- kuldnina-lõunarai (*Zearaja chilensis* (ex *Dipturus chilensis*))	0 %		Vt märkus 2
0304.8859	---- muud	0 %		Vt märkus 2
0304.8890	--- muud	0 %		Vt märkus 2
0304.8920	--- Hapuku vrakkahven (*Polyprion oxygeneios*)	0 %		Vt märkus 2
0304.8930	--- aafrika kongriod (*Genypterus chilensis*) (*Genypterus blacodes*) (*Genypterus maculatus*)	0 %		Vt märkus 2
0304.8940	--- harilik limapea (*Beryx splendens*)	0 %		Vt märkus 2
0304.8950	--- besuugo (*Epigonus crassicaudus*)	0 %		Vt märkus 2
0304.8960	---- harilik kuldmakrell (*Coryphaena hippurus*)	0 %		Vt märkus 2
0304.8971	---- sardiinid (*Sardinops sagax*)	0 %		Vt märkus 2
0304.8972	---- tšiili heeringas (*Clupea bentincki*)	0 %		Vt märkus 2

HS-kood 2021	Kirjeldus (vt märkus 1)	Baasmäär	Ülemineku-kategooria	Märkused
0304.8973	--- tšiili stauriid (*Trachurus murphyi*)	0 %		Vt märkus 2
0304.8974	---- makrell (*Scomber japonicus peruanus*)	0 %		Vt märkus 2
0304.8979	---- muu	0 %		Vt märkus 2
0304.8990	--- muud	0 %		Vt märkus 2
0304.9100	-- mõõkkala (*Xiphias gladius*)	0 %		Vt märkus 2
0304.9211	---- tükid	0 %		Vt märkus 2
0304.9212	--- hariliku pardkala põsed (cocochas)	0 %		Vt märkus 2
0304.9219	---- muu	0 %		Vt märkus 2
0304.9290	--- muu	0 %		Vt märkus 2
0304.9300	-- tilaapiad (*Oreochromis* spp.), sägalised (*Pangasius* spp., *Silurus* spp., *Clarias* spp., *Ictalurus* spp.), karpkalalised (*Cyprinus* spp., *Carassius* spp., *Ctenopharyngodon idellus, Hypophthalmichthys* spp., *Cirrhinus* spp., *Mylopharyngodon piceus, Catla catla, Labeo* spp., *Osteochilus hasselti, Leptobarbus hoeveni, Megalobrama* spp.), angerjad (*Anguilla* spp.), niiluse ahven (*Lates niloticus*) ja madupead (*Channa* spp.)	0 %		Vt märkus 2
0304.9400	-- vaikse ookeani mintai (*Theragra chalcogramma*)	0 %		Vt märkus 2
0304.9511	---- vaikse ookeani lõunamerluusi (*Merluccius gayi gayi*) surimi	0 %		Vt märkus 2
0304.9512	---- tükid	0 %		Vt märkus 2
0304.9513	---- põsed (cocochas)	0 %		Vt märkus 2
0304.9514	---- vaikse ookeani lõunamerluusi (*Merluccius gayi gayi*) muu liha	0 %		Vt märkus 2
0304.9515	---- merluusi (*Merluccius australis*) muu liha	0 %		Vt märkus 2

ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/2024/1759/oj

HS-kood 2021	Kirjeldus (vt märkus 1)	Baasmäär	Ülemineku-kategooria	Märkused
0304.9519	---- muu	0 %		Vt märkus 2
0304.9591	--- merluusi või argentiina piitsmerluusi (*Macrunus magellanicus*) muu liha	0 %		Vt märkus 2
0304.9599	---- muud	0 %		Vt märkus 2
0304.9611	---- pikkuim-hallhai (*Carcharhinus longimanus*)	0 %		Vt märkus 2
0304.9612	---- sinihai (*Prionace glauca*)	0 %		Vt märkus 2
0304.9613	---- galapagose hallhai (*Carcharhinus Galapagensis*)	0 %		Vt märkus 2
0304.9614	---- suur vasarhai (*Sphyrna lewini*)	0 %		Vt märkus 2
0304.9615	---- hiid-vasarhai (*Sphyrna mokarran*)	0 %		Vt märkus 2
0304.9616	---- harilik vasarhai (*Sphyrna zygaena*)	0 %		Vt märkus 2
0304.9617	---- täpiline kärphai (*Mustelus mento*)	0 %		Vt märkus 2
0304.9619	---- muud	0 %		Vt märkus 2
0304.9621	---- harilik kammhai, atlandi polaarhai või merihunt (*Hexanchus Griseus*)	0 %		Vt märkus 2
0304.9622	---- luits-nokkhai (*Deania calcea*)	0 %		Vt märkus 2
0304.9623	---- harilik ogahai (*Squalus acanthias*)	0 %		Vt märkus 2
0304.9624	---- harilik saagrai (*Pristidae*)	0 %		Vt märkus 2
0304.9629	---- muud	0 %		Vt märkus 2
0304.9631	---- vaalhaid (*Rhincodon typus*)	0 %		Vt märkus 2

HS-kood 2021	Kirjeldus (vt märkus 1)	Baasmäär	Ülemineku-kategooria	Märkused
0304.9632	---- hiidhaid (*Cetorhinus maximus*)	0 %		Vt märkus 2
0304.9639	---- muud	0 %		Vt märkus 2
0304.9641	---- harilik rebashai (*Alopias vulpinus*)	0 %		Vt märkus 2
0304.9642	---- mõrtsukhaid (*Carcharodon carcharias*)	0 %		Vt märkus 2
0304.9643	---- lühiuim-makohai (*Isurus oxyrinchus*)	0 %		Vt märkus 2
0304.9644	---- harilik heeringahai (*Lamna nasus*)	0 %		Vt märkus 2
0304.9649	---- muud	0 %		Vt märkus 2
0304.9690	--- muud	0 %		Vt märkus 2
0304.9710	--- kuldnina-lõunarai (*Zearaja chilensis* (ex *Dipturus chilensis*))	0 %		Vt märkus 2
0304.9790	--- muud	0 %		Vt märkus 2
0304.9921	---- tükid	0 %		Vt märkus 2
0304.9922	---- hariliku pardkala põsed (cocochas)	0 %		Vt märkus 2
0304.9929	---- muu	0 %		Vt märkus 2
0304.9941	---- idalõhe tükid	0 %		Vt märkus 2
0304.9942	---- idalõhe muu liha	0 %		Vt märkus 2
0304.9943	---- atlandi väärislõhe ja doonau taimeni tükid	0 %		Vt märkus 2
0304.9944	---- atlandi väärislõhe ja doonau taimeni muu liha	0 %		Vt märkus 2
0304.9951	---- tükid	0 %		Vt märkus 2

ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/2024/1759/oj

HS-kood 2021	Kirjeldus (vt märkus 1)	Baasmäär	Ülemineku-kategooria	Märkused
0304.9959	---- muu	0 %		Vt märkus 2
0304.9961	---- sardiinid (*Sardinops sagax*)	0 %		Vt märkus 2
0304.9962	---- tšiili heeringas (*Clupea bentincki*)	0 %		Vt märkus 2
0304.9963	---- Tšiili stauriidi (*Trackurus murphyi*) surimi	0 %		Vt märkus 2
0304.9964	---- Tšiili stauriidi (*Trackurus murphyi*) muu liha	0 %		Vt märkus 2
0304.9969	---- muu	0 %		Vt märkus 2
0304.9971	---- tükid	0 %		Vt märkus 2
0304.9979	---- muu	0 %		Vt märkus 2
0304.9992	--- lõunaputassuu (*Micromesistius australis*) muu liha	0 %		Vt märkus 2
0304.9993	---- lilmapeade muu liha	0 %		Vt märkus 2
0304.9999	---- muu	0 %		Vt märkus 2
0305.1000	- inimtoiduks kõlblik kalajahu ja -graanulid	0 %		Vt märkus 2
0305.2010	-- idalõhed (nerka – *Oncorhynchus nerka*, gorbuuša – *Oncorhynchus gorbuscha*, keta – *Oncorhynchus keta*, tšavõõtša – *Oncorhynchus tschawytscha*, kisutš – *Oncorhynchus kisutch*, sima e masu – *Oncorhynchus masour* ja *Oncorhynchus rhodurus*), atlandi väärislõhe (*Salmo salar*) ja doonau taimen (*Hucho hucho*)	0 %		Vt märkus 2
0305.2020	-- forellid ja lõhed (*Salmo trutta, Oncorhynchus mykiss, Oncorhynchus clarki, Oncorhynchus aguabonita, Oncorhynchus gilae, Oncorhynchus apache* ja *Oncorhynchus chrysogaster*)	0 %		Vt märkus 2
0305.2090	-- muud	0 %		Vt märkus 2

HS-kood 2021	Kirjeldus (vt märkus 1)	Baasmäär	Ülemineku-kategooria	Märkused
0305.3100	-- tilaapiad (*Oreochromis* spp.), sägalised (*Pangasius* spp., *Silurus* spp., *Clarias* spp., *Ictalurus* spp.), karpkalalised (*Cyprinus* spp., *Carassius* spp., *Ctenopharyngodon idellus, Hypophthalmichthys* spp., *Cirrhinus* spp., *Mylopharyngodon piceus, Catla catla, Labeo* spp., *Osteochilus hasselti, Leptobarbus hoeveni, Megalobrama* spp.), angerjad (*Anguilla* spp.), niiluse ahven (*Lates niloticus*) ja madupead (*Channa* spp.)	0 %		Vt märkus 2
0305.3200	-- kalad sugukondadest Bregmacerotidae, Euclichthyidae, Gadidae, Macrouridae, Melanonidae, Merlucciidae, Moridae ja Muraenolepididae	0 %		Vt märkus 2
0305.3910	-- idalõhed (nerka – *Oncorhynchus nerka*, gorbuuša – *Oncorhynchus gorbuscha*, keta – *Oncorhynchus keta*, tšavõõtša – *Oncorhynchus tschawytscha*, kisutš – *Oncorhynchus kisutch*, sima e masu – *Oncorhynchus masour* ja *Oncorhynchus rhodurus*), atlandi väärislõhe (*Salmo salar*) ja doonau taimen (*Hucho hucho*)	6 %	0	
0305.3920	--- forellid ja lõhed (*Salmo trutta, Oncorhynchus mykiss, Oncorhynchus clarki, Oncorhynchus aguabonita, Oncorhynchus gilae, Oncorhynchus apache* ja *Oncorhynchus chrysogaster*)	0 %		Vt märkus 2
0305.3930	--- tšiili stauriid (*Trachurus murphyi*)	0 %		Vt märkus 2
0305.3940	--- anšoovised (*Engraulis ringens*)	0 %		Vt märkus 2
0305.3950	--- patagoonia kihvkala (*Dissostichus eleginoides*)	0 %		Vt märkus 2
0305.3960	--- Hapuku vrakkahven (*Polyprion oxygeneios*)	0 %		Vt märkus 2
0305.3990	--- muu	0 %		Vt märkus 2
0305.4110	--- idalõhe, terved	6 %	0	
0305.4120	--- idalõhe, peata ja roogitud	6 %	0	
0305.4130	--- idalõhe fileed	6 %	0	
0305.4140	--- atlandi väärislõhe ja doonau taimen, terved	6 %	0	
0305.4150	--- atlandi väärislõhe ja doonau taimen, peata ja roogitud	6 %	0	

ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/2024/1759/oj

HS-kood 2021	Kirjeldus (vt märkus 1)	Baasmäär	Ülemineku-kategooria	Märkused
0305.4160	---- atlandi väärislõhe ja doonau taimeni fileed	6 %	0	
0305.4170	--- idalõhe, peata ja roogitud ja ilma sabata	6 %	0	
0305.4180	--- atlandi väärislõhe ja doonau taimen, peata ja roogitud ja ilma sabata	6 %	0	
0305.4190	--- muu	6 %	0	
0305.4200	-- heeringad (*Clupea harengus, Clupea pallasii*)	0 %		Vt märkus 2
0305.4310	--- terved	0 %		Vt märkus 2
0305.4320	--- peata ja roogitud	0 %		Vt märkus 2
0305.4330	--- fileed	0 %		Vt märkus 2
0305.4390	--- muu	0 %		Vt märkus 2
0305.4400	-- tilaapiad (*Oreochromis* spp.), sägalised (*Pangasius* spp., *Silurus* spp., *Clarias* spp., *Ictalurus* spp.), karpkalalised (*Cyprinus* spp., *Carassius* spp., *Ctenopharyngodon idellus, Hypophthalmichthys* spp., *Cirrhinus* spp., *Mylopharyngodon piceus, Catla catla, Labeo* spp., *Osteochilus hasselti, Leptobarbus hoeveni, Megalobrama* spp.), angerjad (*Anguilla* spp.), niiluse ahven (*Lates niloticus*) ja madupead (*Channa* spp.)	0 %		Vt märkus 2
0305.4900	-- muu	0 %		Vt märkus 2
0305.5100	-- tursk (*Gadus morhua, Gadus ogac, Gadus macrocephalus*)	0 %		Vt märkus 2
0305.5200	-- tilaapiad (*Oreochromis* spp.), sägalised (*Pangasius* spp., *Silurus* spp., *Clarias* spp., *Ictalurus* spp.), karpkalalised (*Cyprinus* spp., *Carassius* spp., *Ctenopharyngodon idellus, Hypophthalmichthys* spp., *Cirrhinus* spp., *Mylopharyngodon piceus, Catla catla, Labeo* spp., *Osteochilus hasselti, Leptobarbus hoeveni, Megalobrama* spp.), angerjad (*Anguilla* spp.), niiluse ahven (*Lates niloticus*) ja madupead (*Channa* spp.)	0 %		Vt märkus 2

HS-kood 2021	Kirjeldus (vt märkus 1)	Baasmäär	Ülemineku-kategooria	Märkused
0305.5300	-- kalad sugukondadest Bregmacerotidae, Euclichthyidae, Gadidae, Macrouridae, Melanonidae, Merlucciidae, Moridae ja Muraenolepididae, v.a tursad (*Gadus morhua, Gadus ogac, Gadus macrocephalus*)	0 %		Vt märkus 2
0305.5400	-- heeringad (*Clupea harengus, Clupea pallasii*), anšoovised (*Engraulis* spp.), sardiinid (*Sardina pilchardus, Sardinops* spp.), sardinellid ((*Sardinella* spp.), kilu (*Sprattus sprattus*), makrellid (*Scomber scombrus, Scomber australasicus, Scomber japonicus*), troopikamakrellid (*Rastrelliger* spp.), kuningmakrellid (*Scomberomorus* spp.), stauriidid (*Trachurus* spp.), hobumakrellid (*Caranx* spp.), seersantkala (*Rachycentron canadum*), hõbedane peegelkala (*Pampus* spp.), harilik saira (*Cololabis saira*), sigarstauriidid (*Decapterus* spp.), moiva (*Mallotus villosus*), mõõkkala (*Xiphias gladius*), tähniline väiketuun (*Euthynnus affinis*), pelamiidid (*Sarda* spp.), purikalalased (*Istiophoridae*)	0 %		Vt märkus 2
0305.5920	--- idalõhe tükid	0 %		Vt märkus 2
0305.5930	--- atlandi väärislõhe tükid	0 %		Vt märkus 2
0305.5940	--- doonau taimeni tükid	0 %		Vt märkus 2
0305.5950	--- forelli tükid	0 %		Vt märkus 2
0305.5990	--- muu	0 %		Vt märkus 2
0305.6100	-- heeringad (*Clupea harengus, Clupea pallasii*)	0 %		Vt märkus 2
0305.6200	-- tursk (*Gadus morhua, Gadus ogac, Gadus macrocephalus*)	0 %		Vt märkus 2
0305.6300	-- anšoovised (*Engraulis* spp.)	0 %		Vt märkus 2
0305.6400	-- tilaapiad (*Oreochromis* spp.), sägalised (*Pangasius* spp., *Silurus* spp., *Clarias* spp., *Ictalurus* spp.), karpkalalised (*Cyprinus* spp., *Carassius* spp., *Ctenopharyngodon idellus, Hypophthalmichthys* spp., *Cirrhinus* spp., *Mylopharyngodon piceus, Catla catla, Labeo* spp., *Osteochilus hasselti, Leptobarbus hoeveni, Megalobrama* spp.), angerjad (*Anguilla* spp.), niiluse ahven (*Lates niloticus*) ja madupead (*Channa* spp.)	0 %		Vt märkus 2
0305.6911	---- soolatud fileed	0 %		Vt märkus 2

HS-kood 2021	Kirjeldus (vt märkus 1)	Baasmäär	Ülemineku-kategooria	Märkused
0305.6912	---- fileed soolvees	0 %		Vt märkus 2
0305.6913	---- soolatud medaljonid (viilud, steigid)*	0 %		Vt märkus 2
0305.6914	---- medaljonid (viilud, steigid) soolvees	0 %		Vt märkus 2
0305.6915	---- muud soolatud portsjontükid või tükid	0 %		Vt märkus 2
0305.6916	---- muud portsjontükid või tükid soolvees	0 %		Vt märkus 2
0305.6919	---- muu	0 %		Vt märkus 2
0305.6921	---- soolatud fileed	0 %		Vt märkus 2
0305.6922	---- fileed soolvees	0 %		Vt märkus 2
0305.6923	---- soolatud medaljonid (viilud, steigid)*	0 %		Vt märkus 2
0305.6924	---- medaljonid (viilud, steigid) soolvees	0 %		Vt märkus 2
0305.6925	---- muud soolatud portsjontükid või tükid	0 %		Vt märkus 2
0305.6926	---- muud portsjontükid või tükid soolvees	0 %		Vt märkus 2
0305.6929	---- muu	0 %		Vt märkus 2
0305.6990	--- muu	0 %		Vt märkus 2
0305.7111	---- pikkuim-hallhaist (*Carcharhinus longimanus*)	0 %		Vt märkus 2
0305.7112	---- sinihaist (*Prionace glauca*)	0 %		Vt märkus 2
0305.7113	---- galapagose hallhaist (*Carcharhinus Galapagensis*)	0 %		Vt märkus 2
0305.7114	---- suurest vasarhaist (*Sphyrna lewini*)	0 %		Vt märkus 2

HS-kood 2021	Kirjeldus (vt märkus 1)	Baasmäär	Ülemineku-kategooria	Märkused
0305.7115	---- hiid-vasarhaist (*Sphyrna mokarran*)	0 %		Vt märkus 2
0305.7116	---- harilikust vasarhaist (*Sphyrna zygaena*)	0 %		Vt märkus 2
0305.7117	---- täpilisest kärphaist (*Mustelus mento*)	0 %		Vt märkus 2
0305.7119	---- muud	0 %		Vt märkus 2
0305.7121	---- harilikust kammhaist, atlandi polaarhaist või merihundist (*Hexanchus Griseus*)	0 %		Vt märkus 2
0305.7122	---- luits-nokkhaist (*Deania calcea*)	0 %		Vt märkus 2
0305.7123	---- harilikust ogahaist (*Squalus acanthias*)	0 %		Vt märkus 2
0305.7124	---- harilikust saagraist (*Pristidae*)	0 %		Vt märkus 2
0305.7129	---- muud	0 %		Vt märkus 2
0305.7131	---- vaalhaist (*Rhincodon typus*)	0 %		Vt märkus 2
0305.7132	---- hiidhaist (*Cetorhinus maximus*)	0 %		Vt märkus 2
0305.7139	---- muud	0 %		Vt märkus 2
0305.7141	---- harilikust rebashaist (*Alopias vulpinus*)	0 %		Vt märkus 2
0305.7142	---- mõrtsukhaist (*Carcharodon carcharias*)	0 %		Vt märkus 2
0305.7143	---- lühiuim-makohaist (*Isurus oxyrinchus*)	0 %		Vt märkus 2
0305.7144	---- harilikust heeringahaist (*Lamna nasus*)	0 %		Vt märkus 2
0305.7149	---- muud	0 %		Vt märkus 2
0305.7190	--- muud	0 %		Vt märkus 2

HS-kood 2021	Kirjeldus (vt märkus 1)	Baasmäär	Ülemineku-kategooria	Märkused
0305.7200	-- kalapead, -sabad ja ujupõied	6 %	0	
0305.7910	--- railaste sugukonna raiuimed	0 %		Vt märkus 2
0305.7920	--- Mobulidae sugukonna hiid-sarvikrai uimed	0 %		Vt märkus 2
0305.7990	--- muu	6 %	0	
0306.1110	--- ebalangust (*Panulirus pascuensis*)	0 %		Vt märkus 2
0306.1120	--- homaar (*Jasus frontalis*)	0 %		Vt märkus 2
0306.1130	--- homaar (*Projasus bahamondei*)	0 %		Vt märkus 2
0306.1190	--- muu	0 %		Vt märkus 2
0306.1200	-- homaarid (*Homarus* spp.)	0 %		Vt märkus 2
0306.1410	--- krabid (*Cancer porteri, Metacarcinus edwardsii* (ex *Cancer edwarsii*), *Homalaspis plana, Taliepus dentatus, Romaleon setosus, Cancer plebejus, Ovalipes trimaculatus*)	0 %		Vt märkus 2
0306.1421	---- krabid liigist *Lithodes santolla* (ex *antarcticus*)	0 %		Vt märkus 2
0306.1422	---- kivikrabilased (*Lithodes* spp.)	0 %		Vt märkus 2
0306.1423	---- pehmekoda-punakrabi (*Paralomis granulosa*)	0 %		Vt märkus 2
0306.1424	---- ogakrabi (*Paralomis* spp.)	0 %		Vt märkus 2
0306.1429	---- muu	0 %		Vt märkus 2
0306.1490	--- muu	0 %		Vt märkus 2
0306.1500	-- norra salehomaarid (*Nephorops norvegicus*)	0 %		Vt märkus 2

HS-kood 2021	Kirjeldus (vt märkus 1)	Baasmäär	Ülemineku-kategooria	Märkused
0306.1600	-- külmaveegarneelid ja -krevetid (*Pandalus* spp., *Crangon crangon*)	0 %		Vt märkus 2
0306.1711	---- krevetid perekonnast *Heterocarpus reedi*	0 %		Vt märkus 2
0306.1712	---- krevett (*Penaeus vannamei*)	0 %		Vt märkus 2
0306.1713	---- Põhja-Tšiili krevett (*Cryphiops caementarius*)	0 %		Vt märkus 2
0306.1719	---- muu	0 %		Vt märkus 2
0306.1721	---- vöödikvähklane (*Cervimunida johni*)	0 %		Vt märkus 2
0306.1722	---- vöödikvähklased (*Pleurocondes monodon*)	0 %		Vt märkus 2
0306.1729	---- muu	0 %		Vt märkus 2
0306.1791	---- krevetid (*Haliporoides diomedeae*)	0 %		Vt märkus 2
0306.1799	---- muu	0 %		Vt märkus 2
0306.1930	--- jahu ja graanulid vähkidest	0 %		Vt märkus 2
0306.1990	--- muu	0 %		Vt märkus 2
0306.3110	--- ebalangust (*Panulirus pascuensis*)	0 %		Vt märkus 2
0306.3120	--- homaar (*Jasus frontalis*)	0 %		Vt märkus 2
0306.3130	--- homaar (*Projasus bahamondei*)	0 %		Vt märkus 2
0306.3190	--- muud	0 %		Vt märkus 2
0306.3200	-- homaarid (*Homarus* spp.)	0 %		Vt märkus 2

ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/2024/1759/oj

HS-kood 2021	Kirjeldus (vt märkus 1)	Baasmäär	Ülemineku-kategooria	Märkused
0306.3310	--- krabid (*Cancer porteri, Metacarcinus edwardsii* (ex *Cancer edwarsii*), *Homalaspis plana, Taliepus dentatus, Romaleon setosus, Cancer plebejus, Ovalipes trimaculatus*)	0 %		Vt märkus 2
0306.3321	---- krabid liigist *Lithodes santolla* (ex *antarcticus*)	0 %		Vt märkus 2
0306.3322	---- kivikrabilased (*Lithodes* spp.)	0 %		Vt märkus 2
0306.3323	---- pehmekoda-punakrabi (*Paralomis granulosa*)	0 %		Vt märkus 2
0306.3324	---- ogakrabi (*Paralomis* spp.)	0 %		Vt märkus 2
0306.3329	---- muud	0 %		Vt märkus 2
0306.3390	--- muud	0 %		Vt märkus 2
0306.3400	-- norra salehomaarid (*Nephorops norvegicus*)	0 %		Vt märkus 2
0306.3510	--- krevetid	0 %		Vt märkus 2
0306.3520	--- Norra salehomaar	0 %		Vt märkus 2
0306.3590	--- muud	0 %		Vt märkus 2
0306.3611	---- krevetid perekonnast *Heterocarpus reedi*	0 %		Vt märkus 2
0306.3612	---- krevett (*Penaeus vannamei*)	0 %		Vt märkus 2
0306.3613	---- Põhja-Tšiili krevett (*Cryphiops caementarius*)	0 %		Vt märkus 2
0306.3619	---- muud	0 %		Vt märkus 2
0306.3621	---- vöödikvähklane (*Cervimunida johni*)	0 %		Vt märkus 2
0306.3622	---- vöödikvähklased (*Pleurocondes monodon*)	0 %		Vt märkus 2

HS-kood 2021	Kirjeldus (vt märkus 1)	Baasmäär	Ülemineku-kategooria	Märkused
0306.3629	---- muud	0 %		Vt märkus 2
0306.3691	---- krevetid (*Haliporoides diomedeae*)	0 %		Vt märkus 2
0306.3699	---- muud	0 %		Vt märkus 2
0306.3930	--- jahu ja graanulid vähkidest	0 %		Vt märkus 2
0306.3990	--- muud	0 %		Vt märkus 2
0306.9100	-- langustitest (*Palinurus* spp., *Panulirus* spp., *Jasus* spp.)	0 %		Vt märkus 2
0306.9200	-- homaaridest (*Homarus* spp.)	0 %		Vt märkus 2
0306.9300	-- krabidest	0 %		Vt märkus 2
0306.9400	-- norra salehomaarist (*Nephorops norvegicus*)	0 %		Vt märkus 2
0306.9500	-- garneelidest ja krevettidest	0 %		Vt märkus 2
0306.9900	-- muud, k.a inimtoiduks kõlblik jahu ja graanulid vähkidest	0 %		Vt märkus 2
0307.1110	--- Tšiili auster (*Ostrea chilensis*)	0 %		Vt märkus 2
0307.1120	--- suur hiidauster (*Crassostrea gigas*)	0 %		Vt märkus 2
0307.1190	--- muu	0 %		Vt märkus 2
0307.1210	--- Tšiili auster (*Ostrea chilensis*)	0 %		Vt märkus 2
0307.1220	--- suur hiidauster (*Crassostrea gigas*)	0 %		Vt märkus 2
0307.1290	--- muud	0 %		Vt märkus 2
0307.1900	-- muu	0 %		Vt märkus 2

HS-kood 2021	Kirjeldus (vt märkus 1)	Baasmäär	Ülemineku-kategooria	Märkused
0307.2110	--- suured e püha Jakobi kammkarbid, kammkarbid (*Argopecten purpuratus*)	0 %		Vt märkus 2
0307.2120	--- Patagoonia kammkarp (*Chlamys patagónica*)	0 %		Vt märkus 2
0307.2190	--- muu	0 %		Vt märkus 2
0307.2210	--- suured e püha Jakobi kammkarbid, kammkarbid (*Argopecten purpuratus*)	0 %		Vt märkus 2
0307.2220	--- Patagoonia kammkarp (*Chlamys patagónica*)	0 %		Vt märkus 2
0307.2290	--- muud	0 %		Vt märkus 2
0307.2910	--- suured e püha Jakobi kammkarbid, kammkarbid (*Argopecten purpuratus*)	0 %		Vt märkus 2
0307.2920	--- Patagoonia kammkarp (*Chlamys patagónica*)	0 %		Vt märkus 2
0307.2990	--- muud	0 %		Vt märkus 2
0307.3100	-- elusad, värsked või jahutatud	0 %		Vt märkus 2
0307.3200	-- külmutatud	0 %		Vt märkus 2
0307.3900	-- muu	0 %		Vt märkus 2
0307.4210	--- seepiad (*Sepia officinalis* ja *Rossia macrosoma*) ja pisiseepiad (*Sepiola* spp.)	0 %		Vt märkus 2
0307.4220	--- kalmaarid (*Ommastrephes* spp. *Loligo* spp. *Nototodarus* spp., *Sepioteithis* spp.)	0 %		Vt märkus 2
0307.4290	--- muu	0 %		Vt märkus 2
0307.4310	--- kalmaarid (*Ommastrephes* spp.)	0 %		Vt märkus 2
0307.4320	--- seepia uimede või Euroopa noolkalmaari (*Dosidicus gigas*) filee	0 %		Vt märkus 2
0307.4330	--- seepia uimed või Euroopa noolkalmaar (*Dosidicus gigas*) filee	0 %		Vt märkus 2

HS-kood 2021	Kirjeldus (vt märkus 1)	Baasmäär	Ülemineku-kategooria	Märkused
0307.4340	--- seepia või Euroopa noolkalmaari (*Dosidicus gigas*) rõngad	0 %		Vt märkus 2
0307.4390	--- muud	0 %		Vt märkus 2
0307.4900	-- muu	0 %		Vt märkus 2
0307.5110	--- kaheksajalad (*Octopus mimus*)	0 %		Vt märkus 2
0307.5120	--- kaheksajalad (*Enteroctopus megalocyathus*)	0 %		Vt märkus 2
0307.5190	--- muu	0 %		Vt märkus 2
0307.5210	--- kaheksajalad (*Octopus mimus*)	0 %		Vt märkus 2
0307.5220	--- kaheksajalad (*Enteroctopus megalocyathus*)	0 %		Vt märkus 2
0307.5290	--- muud	0 %		Vt märkus 2
0307.5900	-- muu	0 %		Vt märkus 2
0307.6000	- teod, v.a meriteod	0 %		Vt märkus 2
0307.7110	--- karbid ja veenuskarbid (*Protothaca thaca*) (*Ameghinomya antiqua*)	0 %		Vt märkus 2
0307.7120	--- nugakaunkarp (*Ensis macha*)	0 %		Vt märkus 2
0307.7190	--- muu	0 %		Vt märkus 2
0307.7211	---- *Protothaca thaca, Ameghinomya antiqua*	0 %		Vt märkus 2
0307.7212	---- *Tawera gayi*	0 %		Vt märkus 2
0307.7213	---- kaunkarp (*Mesodesma donacium*)	0 %		Vt märkus 2
0307.7214	---- limused (*Semele solida*)	0 %		Vt märkus 2

ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/2024/1759/oj

HS-kood 2021	Kirjeldus (vt märkus 1)	Baasmäär	Ülemineku-kategooria	Märkused
0307.7215	---- nugakaunkarp (*Ensis macha*)	0 %		Vt märkus 2
0307.7216	---- kõva kaunkarp (*Tagelus dombeii*)	0 %		Vt märkus 2
0307.7219	---- muud	0 %		Vt märkus 2
0307.7290	--- muud	0 %		Vt märkus 2
0307.7900	-- muu	0 %		Vt märkus 2
0307.8110	--- Ezo Awabi või läikiv merikõrv (*Haliotis discus hannai*)	0 %		Vt märkus 2
0307.8190	--- muu	0 %		Vt märkus 2
0307.8200	-- elusad, värsked või jahutatud tiibkodalased (*Strombus* spp.)	0 %		Vt märkus 2
0307.8310	--- ruske merikõrv (*Haliotis rufescens*)	0 %		Vt märkus 2
0307.8320	--- Ezo Awabi või läikiv merikõrv (*Haliotis discus hannai*)	0 %		Vt märkus 2
0307.8390	--- muud	0 %		Vt märkus 2
0307.8400	-- külmutatud tiibkodalased (*Strombus* spp.)	0 %		Vt märkus 2
0307.8700	-- muud merikõrvad (*Haliotis* spp.)	0 %		Vt märkus 2
0307.8800	-- muud tiibkodalased (*Strombus* spp.)	0 %		Vt märkus 2
0307.9130	--- Tšiili merikõrv (*Concholepas concholepas*)	0 %		Vt märkus 2
0307.9190	--- muu	0 %		Vt märkus 2
0307.9210	--- Tšiili merikõrv (*Concholepas concholepas*)	0 %		Vt märkus 2
0307.9221	---- teod liigist *Zidona dufresnei*	0 %		Vt märkus 2

HS-kood 2021	Kirjeldus (vt märkus 1)	Baasmäär	Ülemineku-kategooria	Märkused
0307.9222	---- meriteod liigist *Trophon gervesianus*	0 %		Vt märkus 2
0307.9223	---- Tšiili vesilik (*Argobuccinum* spp.)	0 %		Vt märkus 2
0307.9224	---- meriteod (*Thais chocolata*)	0 %		Vt märkus 2
0307.9229	---- muud	0 %		Vt märkus 2
0307.9230	--- liudkodalased (*Fissurella* spp.)	0 %		Vt märkus 2
0307.9290	--- muud	0 %		Vt märkus 2
0307.9900	-- muu	0 %		Vt märkus 2
0308.1100	-- elusad, värsked või jahutatud	0 %		Vt märkus 2
0308.1200	-- külmutatud	0 %		Vt märkus 2
0308.1900	-- muu	0 %		Vt märkus 2
0308.2110	--- söödava merisiiliku (*Loxechinus albus*) keeled (sugunäärmed)	0 %		Vt märkus 2
0308.2190	--- muu	0 %		Vt märkus 2
0308.2210	--- söödava merisiiliku (*Loxechinus albus*) keeled (sugunäärmed)	0 %		Vt märkus 2
0308.2290	---- muud	0 %		Vt märkus 2
0308.2900	-- muu	0 %		Vt märkus 2
0308.3000	- meduus (*Rhopilema* spp.)	0 %		Vt märkus 2
0308.9000	- muu	0 %		Vt märkus 2
0401.1000	- rasvasisaldusega kuni 1 % massist	6 %	7	

HS-kood 2021	Kirjeldus (vt märkus 1)	Baasmäär	Ülemineku-kategooria	Märkused
0401.2000	- rasvasisaldusega üle 1 %, kuid mitte üle 6 % massist	6 %	7	
0401.4000	- rasvasisaldusega üle 6 %, kuid mitte üle 10 % massist	6 %	7	
0401.5010	- rasvasisaldusega üle 10 %, kuid mitte üle 12 % massist	6 %	7	
0401.5020	-- rasvasisaldusega 12 % massist:	6 %	7	
0401.5030	- rasvasisaldusega üle 12 %, kuid mitte üle 26 % massist	6 %	7	
0401.5040	- rasvasisaldusega 26 % massist	6 %	7	
0401.5090	-- muu	6 %	7	
0402.1000	- pulbrina, graanulitena või muul tahkel kujul, rasvasisaldus kuni 1,5 % massist	6 %	7	
0402.2111	---- rasvasisaldusega üle 1,5 %, kuid mitte üle 6 % massist	6 %	7	
0402.2112	---- rasvasisaldusega üle 6 %, kuid mitte üle 12 % massist	6 %	7	
0402.2113	---- rasvasisaldusega 12 % massist	6 %	7	
0402.2114	---- rasvasisaldusega üle 12 %, kuid mitte üle 18 % massist	6 %	7	
0402.2115	---- rasvasisaldusega 18 % massist	6 %	7	
0402.2116	---- rasvasisaldusega üle 18 %, kuid mitte üle 24 % massist	6 %	7	
0402.2117	---- rasvasisaldusega üle 24 %, kuid mitte üle 26 % massist	6 %	7	
0402.2118	---- rasvasisaldusega vähemalt 26 % massist	6 %	7	
0402.2120	--- koor	6 %	7	

HS-kood 2021	Kirjeldus (vt märkus 1)	Baasmäär	Ülemineku-kategooria	Märkused
0402.2911	---- rasvasisaldusega üle 1,5 %, kuid mitte üle 6 % massist	6 %	7	
0402.2912	---- rasvasisaldusega üle 6 %, kuid mitte üle 12 % massist	6 %	7	
0402.2913	---- rasvasisaldusega 12 % massist	6 %	7	
0402.2914	---- rasvasisaldusega üle 12 %, kuid mitte üle 18 % massist	6 %	7	
0402.2915	---- rasvasisaldusega 18 % massist	6 %	7	
0402.2916	---- rasvasisaldusega üle 18 %, kuid mitte üle 24 % massist	6 %	7	
0402.2917	---- rasvasisaldusega üle 24 %, kuid mitte üle 26 % massist	6 %	7	
0402.2918	---- rasvasisaldusega vähemalt 26 % massist	6 %	7	
0402.2920	--- koor	6 %	7	
0402.9110	--- piim, vedel või pooltahke	6 %	7	
0402.9120	--- koor	6 %	7	
0402.9910	--- kondenspiim	6 %	7	
0402.9990	--- muu	6 %	7	
0403.1010	-- puuviljalisandiga	6 %	7	
0403.1020	-- teraviljalisandiga	6 %	7	
0403.1090	-- muud	6 %	7	
0403.9000	- muu	6 %	7	

ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/2024/1759/oj

HS-kood 2021	Kirjeldus (vt märkus 1)	Baasmäär	Ülemineku-kategooria	Märkused
0404.1000	- vadak ja modifitseeritud vadak, kontsentreeritud või kontsentreerimata, suhkru- või muu magusainelisandiga või ilma	6 %	7	
0404.9000	- muu	6 %	7	
0405.1000	- või	6 %	7	
0405.2000	- piimarasvavõided	6 %	7	
0405.9000	- muu	6 %	7	
0406.1010	-- toorjuust (valmimata või laagerdamata)	6 %	7*	TRQ-Cheese
0406.1020	-- koorejuust	6 %	7*	TRQ-Cheese
0406.1030	-- Mozzarella juust	6 %	7*	TRQ-Cheese
0406.1090	-- muud	6 %	7*	TRQ-Cheese
0406.2000	- igat liiki riivitud juust või juustupulber	6 %	7*	TRQ-Cheese
0406.3000	- sulatatud juust, riivimata, pulbristamata	6 %	7*	TRQ-Cheese
0406.4000	- sinihallitusjuust ja muud juustud, mis sisaldavad *Penicillium roquefort*'i tekitatud hallitust.	6 %	7*	TRQ-Cheese
0406.9010	-- Gouda ja Gouda tüüpi juust	6 %	7*	TRQ-Cheese
0406.9020	-- Cheddar ja Cheddari tüüpi juust	6 %	7*	TRQ-Cheese
0406.9030	-- Edam ja Edami tüüpi juust	6 %	7*	TRQ-Cheese
0406.9040	-- Parmesan ja Parmesani tüüpi juust	6 %	7*	TRQ-Cheese
0406.9090	-- muud	6 %	7*	TRQ-Cheese

HS-kood 2021	Kirjeldus (vt märkus 1)	Baasmäär	Ülemineku-kategooria	Märkused
0407.1100	-- liiki *Gallus domesticus* kuuluvate kanade munad	0 %		Vt märkus 2
0407.1900	-- muu	0 %		Vt märkus 2
0407.2100	-- liiki *Gallus domesticus* kuuluvate kanade munad	0 %		Vt märkus 2
0407.2900	-- muu	0 %		Vt märkus 2
0407.9000	- muud	0 %		Vt märkus 2
0408.1100	-- kuivatatud	0 %		Vt märkus 2
0408.1900	-- muu	0 %		Vt märkus 2
0408.9100	-- kuivatatud	0 %		Vt märkus 2
0408.9900	-- muu	0 %		Vt märkus 2
0409.0010	- mahepõllumajanduslik	0 %		Vt märkus 2
0409.0090	- muu	0 %		Vt märkus 2
0410.0011	-- mahepõllumajanduslik	0 %		Vt märkus 2
0410.0019	-- muud	0 %		Vt märkus 2
0410.0021	-- mahepõllumajanduslik	0 %		Vt märkus 2
0410.0029	-- muud	0 %		Vt märkus 2
0410.0031	-- mahepõllumajanduslik	0 %		Vt märkus 2
0410.0039	-- muud	0 %		Vt märkus 2
0410.0090	- muud	0 %		Vt märkus 2

ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/2024/1759/oj

HS-kood 2021	Kirjeldus (vt märkus 1)	Baasmäär	Ülemineku-kategooria	Märkused
1001.1100	-- seeme	0 %		Vt märkus 2
1001.1900	-- muu	0 %		Vt märkus 2
1001.9100	-- seeme	6 % + PBS	0	
1001.9911	---- märja kleepvalgu sisaldusega vähemalt 30 % massist:	6 % + PBS	0	
1001.9912	---- märja kleepvalgu sisaldusega vähemalt 25 %, kuid alla 30 % massist:	6 % + PBS	0	
1001.9913	---- märja kleepvalgu sisaldusega vähemalt 18 %, kuid alla 25 % massist:	6 % + PBS	0	
1001.9919	---- muu	6 % + PBS	0	
1001.9921	---- märja kleepvalgu sisaldusega vähemalt 30 % massist:	6 % + PBS	0	
1001.9922	---- märja kleepvalgu sisaldusega vähemalt 25 %, kuid alla 30 % massist:	6 % + PBS	0	
1001.9923	---- märja kleepvalgu sisaldusega vähemalt 18 %, kuid alla 25 % massist:	6 % + PBS	0	
1001.9929	---- muu	6 % + PBS	0	
1001.9931	---- märja kleepvalgu sisaldusega vähemalt 30 % massist:	6 % + PBS	0	
1001.9932	---- märja kleepvalgu sisaldusega vähemalt 25 %, kuid alla 30 % massist:	6 % + PBS	0	
1001.9933	---- märja kleepvalgu sisaldusega vähemalt 18 %, kuid alla 25 % massist:	6 % + PBS	0	
1001.9939	---- muu	6 % + PBS	0	

HS-kood 2021	Kirjeldus (vt märkus 1)	Baasmäär	Ülemineku-kategooria	Märkused
1001.9941	---- märja kleepvalgu sisaldusega vähemalt 30 % massist:	6 % + PBS	0	
1001.9942	---- märja kleepvalgu sisaldusega vähemalt 25 %, kuid alla 30 % massist:	6 % + PBS	0	
1001.9943	---- märja kleepvalgu sisaldusega vähemalt 18 %, kuid alla 25 % massist:	6 % + PBS	0	
1001.9949	---- muu	6 % + PBS	0	
1001.9951	---- märja kleepvalgu sisaldusega vähemalt 30 % massist:	6 % + PBS	0	
1001.9952	---- märja kleepvalgu sisaldusega vähemalt 25 %, kuid alla 30 % massist:	6 % + PBS	0	
1001.9953	---- märja kleepvalgu sisaldusega vähemalt 18 %, kuid alla 25 % massist:	6 % + PBS	0	
1001.9959	---- muu	6 % + PBS	0	
1001.9961	---- märja kleepvalgu sisaldusega vähemalt 30 % massist:	6 % + PBS	0	
1001.9962	---- märja kleepvalgu sisaldusega vähemalt 25 %, kuid alla 30 % massist:	6 % + PBS	0	
1001.9963	---- märja kleepvalgu sisaldusega vähemalt 18 %, kuid alla 25 % massist:	6 % + PBS	0	
1001.9969	---- muu	6 % + PBS	0	
1001.9971	---- märja kleepvalgu sisaldusega vähemalt 30 % massist:	6 % + PBS	0	
1001.9972	---- märja kleepvalgu sisaldusega vähemalt 25 %, kuid alla 30 % massist:	6 % + PBS	0	
1001.9973	---- märja kleepvalgu sisaldusega vähemalt 18 %, kuid alla 25 % massist:	6 % + PBS	0	

ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/2024/1759/oj

HS-kood 2021	Kirjeldus (vt märkus 1)	Baasmäär	Ülemineku-kategooria	Märkused
1001.9979	---- muu	6 % + PBS	0	
1001.9991	---- märja kleepvalgu sisaldusega vähemalt 30 % massist:	6 % + PBS	0	
1001.9992	---- märja kleepvalgu sisaldusega vähemalt 25 %, kuid alla 30 % massist	6 % + PBS	0	
1001.9993	---- märja kleepvalgu sisaldusega vähemalt 18 %, kuid alla 25 % massist:	6 % + PBS	0	
1001.9999	---- muu	6 % + PBS	0	
1002.1000	- seeme	0 %		Vt märkus 2
1002.9010	-- tarbimiseks	0 %		Vt märkus 2
1002.9090	-- muud	0 %		Vt märkus 2
1003.1000	- seeme	0 %		Vt märkus 2
1003.9010	-- tarbimiseks	0 %		Vt märkus 2
1003.9090	-- muud	0 %		Vt märkus 2
1004.1000	- seeme	0 %		Vt märkus 2
1004.9000	- muud	0 %		Vt märkus 2
1005.1010	-- hübriidid	0 %		Vt märkus 2
1005.1090	-- muud	0 %		Vt märkus 2
1005.9010	-- teadusuuringuteks ja katseteks	0 %		Vt märkus 2
1005.9020	-- tarbimiseks	0 %		Vt märkus 2

HS-kood 2021	Kirjeldus (vt märkus 1)	Baasmäär	Ülemineku-kategooria	Märkused
1005.9090	-- muud	0 %		Vt märkus 2
1006.1010	-- seemneks	0 %		Vt märkus 2
1006.1090	-- muud	0 %		Vt märkus 2
1006.2000	- kooritud (pruun) riis	0 %		Vt märkus 2
1006.3010	-- mis sisaldavad kuni 5 % massist katkisi terasid	0 %		Vt märkus 2
1006.3020	-- mis sisaldavad üle 5 %, kuid mitte üle 15 % massist katkisi terasid	0 %		Vt märkus 2
1006.3090	-- muud	0 %		Vt märkus 2
1006.4000	- purustatud riis	0 %		Vt märkus 2
1007.1000	- seeme	0 %		Vt märkus 2
1007.9010	-- tarbimiseks	0 %		Vt märkus 2
1007.9090	-- muu	0 %		Vt märkus 2
1008.1000	- tatar	0 %		Vt märkus 2
1008.2100	-- seeme	0 %		Vt märkus 2
1008.2900	-- muu	0 %		Vt märkus 2
1008.3000	- kanaari paelrohi	0 %		Vt märkus 2
1008.4000	- paelhirss (*Digitaria spp.*)	0 %		Vt märkus 2
1008.5010	-- mahepõllumajanduslik	0 %		Vt märkus 2
1008.5090	-- muu	0 %		Vt märkus 2

ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/2024/1759/oj

HS-kood 2021	Kirjeldus (vt märkus 1)	Baasmäär	Ülemineku-kategooria	Märkused
1008.6000	- tritikale	0 %		Vt märkus 2
1008.9000	- muu teravili	0 %		Vt märkus 2
1101.0000	püülijahu nisust või meslinist.	6 % + PBS	0	
1102.2000	- maisijahu	0 %		Vt märkus 2
1102.9000	- muu	0 %		Vt märkus 2
1103.1100	-- nisust	6 %	3	
1103.1300	-- maisist	0 %		Vt märkus 2
1103.1900	-- muust teraviljast	0 %		Vt märkus 2
1103.2000	- graanulid	6 %	0	
1104.1200	-- kaerast	0 %		Vt märkus 2
1104.1900	-- muust teraviljast	0 %		Vt märkus 2
1104.2210	--- kroovitud	0 %		Vt märkus 2
1104.2290	--- muu	0 %		Vt märkus 2
1104.2300	-- maisist	0 %		Vt märkus 2
1104.2900	-- muust teraviljast	0 %		Vt märkus 2
1104.3000	- teraviljaidud, terved, valtsitud, helvestatud või jahvatatud	0 %		Vt märkus 2
1105.1000	- peen- ja jämejahu ning pulber	0 %		Vt märkus 2
1105.2000	- helbed ja graanulid	0 %		Vt märkus 2

HS-kood 2021	Kirjeldus (vt märkus 1)	Baasmäär	Ülemineku-kategooria	Märkused
1106.1000	- rubriigi 07.13 kuivatatud kaunviljadest	0 %		Vt märkus 2
1106.2000	- rubriigi 07.14 saagost, juurtest või mugulatest	0 %		Vt märkus 2
1106.3000	- grupi 8 toodetest	0 %		Vt märkus 2
1107.1000	- röstimata	0 %		Vt märkus 2
1107.2000	- põletatud	0 %		Vt märkus 2
1108.1100	-- nisutärklis	0 %		Vt märkus 2
1108.1200	-- maisitärklis	0 %		Vt märkus 2
1108.1300	-- kartulitärklis	0 %		Vt märkus 2
1108.1400	-- maniokitärklis	0 %		Vt märkus 2
1108.1900	-- muu tärklis	0 %		Vt märkus 2
1108.2000	- inuliin	0 %		Vt märkus 2
1109.0000	nisugluteen, kuivatatud või kuivatamata.	0 %		Vt märkus 2
1201.1000	- seeme	0 %		Vt märkus 2
1201.9000	- muu	0 %		Vt märkus 2
1202.3000	- seeme	0 %		Vt märkus 2
1202.4100	-- koorimata	0 %		Vt märkus 2
1202.4200	-- lüditud, purustatud või purustamata	0 %		Vt märkus 2
1203.0000	kopra	0 %		Vt märkus 2

ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/2024/1759/oj

HS-kood 2021	Kirjeldus (vt märkus 1)	Baasmäär	Ülemineku-kategooria	Märkused
1204.0010	- seemneks	0 %		Vt märkus 2
1204.0090	- muu	0 %		Vt märkus 2
1205.1010	-- seemneks	0 %		Vt märkus 2
1205.1090	-- muud	0 %		Vt märkus 2
1205.9010	-- seemneks	0 %		Vt märkus 2
1205.9090	-- muu	0 %		Vt märkus 2
1206.0010	- seemneks	0 %		Vt märkus 2
1206.0090	- muu	0 %		Vt märkus 2
1207.1000	- palmipähklid ja nende tuumad	0 %		Vt märkus 2
1207.2100	-- seeme	0 %		Vt märkus 2
1207.2900	-- muud	0 %		Vt märkus 2
1207.3010	-- seeme	0 %		Vt märkus 2
1207.3090	-- muud	0 %		Vt märkus 2
1207.4010	-- seeme	0 %		Vt märkus 2
1207.4090	-- muud	0 %		Vt märkus 2
1207.5010	-- seeme	0 %		Vt märkus 2
1207.5090	-- muud	0 %		Vt märkus 2
1207.6010	-- seeme	0 %		Vt märkus 2

HS-kood 2021	Kirjeldus (vt märkus 1)	Baasmäär	Ülemineku-kategooria	Märkused
1207.6090	-- muud	0 %		Vt märkus 2
1207.7010	-- seeme	0 %		Vt märkus 2
1207.7090	-- muud	0 %		Vt märkus 2
1207.9110	--- seeme	0 %		Vt märkus 2
1207.9190	--- muud	0 %		Vt märkus 2
1207.9900	-- muu	0 %		Vt märkus 2
1208.1000	- sojaoast	0 %		Vt märkus 2
1208.9000	- muu	0 %		Vt märkus 2
1209.1000	- suhkrupeediseemned	0 %		Vt märkus 2
1209.2100	-- lutserniseemned	0 %		Vt märkus 2
1209.2210	--- punase ristiku (*Trifolium pratense*)	0 %		Vt märkus 2
1209.2220	--- kahkjaspunase ristiku (*Trifolium incarnatum* L.)	0 %		Vt märkus 2
1209.2230	--- valge ristikku (*Trifolium repens* L.)	0 %		Vt märkus 2
1209.2290	--- muud	0 %		Vt märkus 2
1209.2300	-- aruheina seemned	0 %		Vt märkus 2
1209.2400	-- aasnurmika (*Poa pratensis* L.) seemned	0 %		Vt märkus 2
1209.2500	-- raiheina (*Lolium multiflorum* Lam., *Lolium perenne* L.) seemned	0 %		Vt märkus 2
1209.2910	-- lupiini (*Lupinus* spp.)	0 %		Vt märkus 2

ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/2024/1759/oj

HS-kood 2021	Kirjeldus (vt märkus 1)	Baasmäär	Ülemineku-kategooria	Märkused
1209.2920	--- hariliku keraheina (*Dactylis glomerata*)	0 %		Vt märkus 2
1209.2930	--- mesika (*Melilotus* spp.)	0 %		Vt märkus 2
1209.2940	--- hiireherne (*Vicia* spp.)	0 %		Vt märkus 2
1209.2990	--- muud	0 %		Vt märkus 2
1209.3010	-- söödav muskushibisk (*Hibiscus esculentus*)	0 %		Vt märkus 2
1209.3090	-- muud	0 %		Vt märkus 2
1209.9111	---- lehtpeet (*Beta vulgaris* var. *Cicla*)	0 %		Vt märkus 2
1209.9112	---- punapeet e söögipeet (*Beta vulgaris* var. *Conditiva*)	0 %		Vt märkus 2
1209.9113	---- spinat (*Spinacea oleracea*)	0 %		Vt märkus 2
1209.9119	---- muud	0 %		Vt märkus 2
1209.9121	---- sigur (*Cichorium intybus sativa*)	0 %		Vt märkus 2
1209.9122	---- artišokk (*Cynara scolymus*)	0 %		Vt märkus 2
1209.9123	---- endiivia (*Cichorium intybus* L.)	0 %		Vt märkus 2
1209.9124	---- aedsalat (*Lactuca sativa*)	0 %		Vt märkus 2
1209.9125	---- punasigur (*Cicchorium intybus foliosum*)	0 %		Vt märkus 2
1209.9129	---- muud	0 %		Vt märkus 2
1209.9131	---- spargelkapsas (*Brassica oleracea* var. *italica*)	0 %		Vt märkus 2
1209.9132	---- lillkapsas (*Brassica oleracea* var. *botrytis*)	0 %		Vt märkus 2

HS-kood 2021	Kirjeldus (vt märkus 1)	Baasmäär	Ülemineku-kategooria	Märkused
1209.9133	---- nuikapsas (*Brassica oleracea gongyloides*)	0 %		Vt märkus 2
1209.9134	---- redis (*Raphanus sativus*)	0 %		Vt märkus 2
1209.9135	---- peakapsas (*Brassica oleracea* var. *capitata*)	0 %		Vt märkus 2
1209.9136	---- rukola (*Eruca sativa*)	0 %		Vt märkus 2
1209.9139	---- muud	0 %		Vt märkus 2
1209.9141	---- viigilehine kõrvits (*Cucurbita ficifolia*)	0 %		Vt märkus 2
1209.9142	---- kabatšokk (*Cucurbita pepo* var. *medullosa*)	0 %		Vt märkus 2
1209.9144	---- kurk (*Cucumis sativus*)	0 %		Vt märkus 2
1209.9145	---- harilik arbuus (*Citrullus lanatus*)	0 %		Vt märkus 2
1209.9146	---- muud kõrvitsad ja kabatšokid (*Cucurbita* spp.)	0 %		Vt märkus 2
1209.9149	---- muud	0 %		Vt märkus 2
1209.9151	---- küüslauk (*Allium sativum*)	0 %		Vt märkus 2
1209.9152	---- talisibul (*Allium fistulossum*)	0 %		Vt märkus 2
1209.9153	---- harilik sibul (*Allium* cepa)	0 %		Vt märkus 2
1209.9154	---- spargel (*Asparagus officinalis*)	0 %		Vt märkus 2
1209.9155	---- porrulauk (*Allium porrum*)	0 %		Vt märkus 2
1209.9159	---- muud	0 %		Vt märkus 2
1209.9161	---- kibe paprika (*Capsicum frutescens*)	0 %		Vt märkus 2

HS-kood 2021	Kirjeldus (vt märkus 1)	Baasmäär	Ülemineku-kategooria	Märkused
1209.9162	---- baklažaan (*Solanum melongena*)	0 %		Vt märkus 2
1209.9163	---- paprika (*Capsicum annuum*)	0 %		Vt märkus 2
1209.9164	---- tubakas (*Nicotiana tabacum* L.)	0 %		Vt märkus 2
1209.9165	---- tomat (*Lycopersicum esculentum*)	0 %		Vt märkus 2
1209.9169	---- muud	0 %		Vt märkus 2
1209.9171	---- aedseller (*Apium graveolens*)	0 %		Vt märkus 2
1209.9172	---- apteegitill (*Foeniculum vulgare*)	0 %		Vt märkus 2
1209.9173	---- petersell (*Petroselinum crispum*)	0 %		Vt märkus 2
1209.9174	---- porgand (*Daucus carota*)	0 %		Vt märkus 2
1209.9179	---- muud	0 %		Vt märkus 2
1209.9181	---- basiilik (*Ocimum basilicum*)	0 %		Vt märkus 2
1209.9182	---- rosmariin (*Rosmarinus officinalis*)	0 %		Vt märkus 2
1209.9189	---- muud	0 %		Vt märkus 2
1209.9190	--- muud	0 %		Vt märkus 2
1209.9911	---- mänd (*Pinus* spp.)	0 %		Vt märkus 2
1209.9919	---- muud	0 %		Vt märkus 2
1209.9990	--- muud	0 %		Vt märkus 2

HS-kood 2021	Kirjeldus (vt märkus 1)	Baasmäär	Ülemineku-kategooria	Märkused
1210.1000	- humalakäbid, jahvatamata, pulbristamata, granuleerimata	0 %		Vt märkus 2
1210.2000	- humalakäbid, jahvatatud, pulbristatud või graanulitena; lupuliin	0 %		Vt märkus 2
1211.2000	- ženšennijuured	0 %		Vt märkus 2
1211.3000	- kokalehed	0 %		Vt märkus 2
1211.4000	- magunavarred	0 %		Vt märkus 2
1211.5000	- efedra	0 %		Vt märkus 2
1211.9011	--- boldopuu lehed, mahepõllumajanduslikud	0 %		Vt märkus 2
1211.9019	--- muu	0 %		Vt märkus 2
1211.9020	-- harilik pune	0 %		Vt märkus 2
1211.9030	-- rukki tungaltera (*Claviceps purpurea*)	0 %		Vt märkus 2
1211.9040	-- paraguai suhkrulehe lehed (*Stevia rebaudiana*)	0 %		Vt märkus 2
1211.9050	-- liht-naistepuna (*Hypericum perforatum*)	0 %		Vt märkus 2
1211.9061	--- mahepõllumajanduslik	0 %		Vt märkus 2
1211.9069	--- muu	0 %		Vt märkus 2
1211.9071	--- seemned ja viljatud seemned	0 %		Vt märkus 2
1211.9072	--- kestad	0 %		Vt märkus 2
1211.9079	--- muu	0 %		Vt märkus 2

HS-kood 2021	Kirjeldus (vt märkus 1)	Baasmäär	Ülemineku-kategooria	Märkused
1211.9081	--- seemned ja viljatud seemned	0 %		Vt märkus 2
1211.9082	--- kestad	0 %		Vt märkus 2
1211.9083	--- õied ja lehed	0 %		Vt märkus 2
1211.9089	--- muu	0 %		Vt märkus 2
1211.9092	--- tšiili aristoteelia lehed, mahepõllumajanduslikud	0 %		Vt märkus 2
1211.9093	--- muud tšiili aristoteelia lehed	0 %		Vt märkus 2
1211.9094	--- muud, mahepõllumajanduslikud	0 %		Vt märkus 2
1211.9099	--- muu	0 %		Vt märkus 2
1212.2110	--- tardvetikas	0 %		Vt märkus 2
1212.2120	--- sirevetikas (*Gracilaria* spp.)	0 %		Vt märkus 2
1212.2130	--- lehtadru (*Lessonia* spp.)	0 %		Vt märkus 2
1212.2140	--- karrageenivetikas (*Iridaea* spp.)	0 %		Vt märkus 2
1212.2150	--- salat-ulva (*Gigartina* spp.)	0 %		Vt märkus 2
1212.2160	--- lehtadru (*Macrocystis* spp.)	0 %		Vt märkus 2
1212.2170	--- lehtadru (*Durvillaea Antarctica*)	0 %		Vt märkus 2
1212.2190	--- muu	0 %		Vt märkus 2
1212.2910	--- tardvetikas	0 %		Vt märkus 2
1212.2920	--- sirevetikas (*Gracilaria* spp.)	0 %		Vt märkus 2

HS-kood 2021	Kirjeldus (vt märkus 1)	Baasmäär	Ülemineku-kategooria	Märkused
1212.2930	--- lehtadru (*Lessonia* spp.)	0 %		Vt märkus 2
1212.2940	--- karrageenivetikas (*Iridaea* spp.)	0 %		Vt märkus 2
1212.2950	--- salat-ulva (*Gigartina* spp.)	0 %		Vt märkus 2
1212.2960	--- lehtadru (*Macrocystis* spp.)	0 %		Vt märkus 2
1212.2970	--- lehtadru (*Durvillaea Antarctica*)	0 %		Vt märkus 2
1212.2990	--- muu	0 %		Vt märkus 2
1212.9100	-- suhkrupeet	6 %	0	
1212.9200	-- jaanikaunad	0 %		Vt märkus 2
1212.9300	-- suhkruroog	6 %	0	
1212.9400	-- juursigur	6 %	0	
1212.9900	- muu			
ex 1212.9900	-- jaanileivapuu seemned ning aprikoosi-, visiku- või ploomikivid ja -tuumad	0 %		Vt märkus 2
ex 1212.9900	-- muu	6 %	0	
1213.0000	teraviljaõled ja aganad, töötlemata, ka hekseldatud, jahvatatud, pressitud või granuleeritud	0 %		Vt märkus 2
1214.1000	- lutsernijahu ja -graanulid	0 %		Vt märkus 2
1214.9010	-- lupiin (*Lupinus* spp.)	0 %		Vt märkus 2
1214.9090	-- muud	0 %		Vt märkus 2

HS-kood 2021	Kirjeldus (vt märkus 1)	Baasmäär	Ülemineku-kategooria	Märkused
1501.1000	- seapekk	0 %		Vt märkus 2
1501.2000	- muu searasv ja -rasvkude	0 %		Vt märkus 2
1501.9000	- muu	0 %		Vt märkus 2
1502.1010	-- segatud (sh *premier jus*)	0 %		Vt märkus 2
1502.1090	-- muud	0 %		Vt märkus 2
1502.9000	- muu	0 %		Vt märkus 2
1503.0000	rasvastеariin, sulatatud searasva õli, oleostеariin, oleoõli ja rasvõli (emulgeerimata, segamata või muul viisil töötlemata)	0 %		Vt märkus 2
1504.1000	- kalamaksaõli ja selle fraktsioonid	0 %		Vt märkus 2
1504.2010	-- toorkalaõli	0 %		Vt märkus 2
1504.2020	-- rafineeritud või osaliselt rafineeritud kalaõli	0 %		Vt märkus 2
1504.2090	-- muud	0 %		Vt märkus 2
1504.3000	- mereimetajate rasvad, õlid ja nende fraktsioonid	0 %		Vt märkus 2
1505.0000	villarasv ja sellest saadud rasvained (k.a lanoliin)	0 %		Vt märkus 2
1506.0000	muud loomsed rasvad ja õlid ning nende fraktsioonid, rafineeritud või rafineerimata, kuid keemiliselt modifitseerimata	0 %		Vt märkus 2
1507.1000	- toorõli, hüdratiseeritud või hüdratiseerimata	6 %	3	
1507.9010	-- lahtiselt	6 %	7	
1507.9090	-- muu	6 %	7	

HS-kood 2021	Kirjeldus (vt märkus 1)	Baasmäär	Ülemineku-kategooria	Märkused
1508.1000	- toorõlid	6 %	0	
1508.9000	- muu	6 %	0	
1509.1011	--- pakendis netomassiga kuni 5 l	0 %		Vt märkus 2
1509.1019	--- muu:	0 %		Vt märkus 2
1509.1091	--- pakendis netomassiga kuni 5 l	0 %		Vt märkus 2
1509.1099	--- muu	0 %		Vt märkus 2
1509.9010	-- mahepõllumajanduslik	0 %		Vt märkus 2
1509.9090	-- muu	0 %		Vt märkus 2
1510.0000	muud oliividest saadud õlid ja nende fraktsioonid, rafineeritud või rafineerimata, kuid keemiliselt modifitseerimata, k.a nende õlide või fraktsioonide segud rubriigi 15.09 õlide või nende fraktsioonidega	0 %		Vt märkus 2
1511.1000	- toorõlid	6 %	0	
1511.9000	- muu	6 %	7	
1512.1110	--- päevalilleõli ja selle fraktsioonid	0 %		Vt märkus 2
1512.1120	--- safloorõli ja selle fraktsioonid	0 %		Vt märkus 2
1512.1911	---- lahtiselt	0 %		Vt märkus 2
1512.1919	---- muu	0 %		Vt märkus 2
1512.1920	--- safloorõli ja selle fraktsioonid	0 %		Vt märkus 2
1512.2100	-- toorõli, millest gossüpol on eraldatud või eraldamata	6 %	0	

HS-kood 2021	Kirjeldus (vt märkus 1)	Baasmäär	Ülemineku-kategooria	Märkused
1512.2900	-- muu	6 %	3	
1513.1100	-- toorõlid	6 %	0	
1513.1900	-- muu	6 %	0	
1513.2100	-- toorõlid	6 %	0	
1513.2900	-- muu	6 %	3	
1514.1100	-- toorõlid	6 %	7	
1514.1900	-- muu	6 %	3	
1514.9100	-- toorõlid	6 %	3	
1514.9900	-- muud	6 %	3	
1515.1100	-- toorõlid	0 %		Vt märkus 2
1515.1900	-- muu	0 %		Vt märkus 2
1515.2100	-- toorõlid	0 %		Vt märkus 2
1515.2900	-- muu	0 %		Vt märkus 2
1515.3000	- riitsinusõli e kastoorõli ja selle fraktsioonid	0 %		Vt märkus 2
1515.5000	- seesamiõli ja selle fraktsioonid	6 %	0	
1515.9011	--- mahepõllumajanduslikust kibuvitsast	6 %	3	
1515.9019	--- muu	6 %	3	
1515.9021	--- mahepõllumajanduslikest avokaadodest	0 %		Vt märkus 2

HS-kood 2021	Kirjeldus (vt märkus 1)	Baasmäär	Ülemineku-kategooria	Märkused
1515.9029	--- muudest avokaadodest	0 %		Vt märkus 2
1515.9031	--- mahepõllumajanduslik	0 %		Vt märkus 2
1515.9039	--- muud	0 %		Vt märkus 2
1515.9090	-- muud	0 %		Vt märkus 2
1516.1011	--- kalaõlid	0 %		Vt märkus 2
1516.1012	--- mereimetajate õlid	0 %		Vt märkus 2
1516.1090	-- muu	0 %		Vt märkus 2
1516.2000	- taimsed rasvad ja õlid ning nende fraktsioonid	0 %		Vt märkus 2
1517.1010	-- kontaktpakendis netomassiga kuni 1 kg/net	0 %		Vt märkus 2
1517.1090	-- muu	0 %		Vt märkus 2
1517.9010	-- taimsete toorõlide segud	6 %	7	
1517.9020	-- taimsete rafineeritud õlide segud	6 %	7	
1517.9090	-- muu	6 %	7	
1518.0000	Loomsed või taimsed rasvad ja õlid ning nende fraktsioonid, keedetud, oksüdeeritud, veetustatud, vääveldatud, läbipuhutud, polümeriseeritud vaakumis kõrge kuumuse juures või inertgaasides või muul viisil keemiliselt modifitseeritud, v.a rubriigi 15.16 tooted; mujal nimetamata loomsete või taimsete rasvade või õlide või erinevate käesolevasse gruppi kuuluvate rasvade või õlide fraktsioonide toidukõlbmatud segud või valmistised	0 %		Vt märkus 2
1520.0000	toorglütserool; glütserooliveed ja glütseroolleelised	0 %		Vt märkus 2

HS-kood 2021	Kirjeldus (vt märkus 1)	Baasmäär	Ülemineku-kategooria	Märkused
1521.1000	- taimevahad	0 %		Vt märkus 2
1521.9011	--- mahepõllumajanduslik	0 %		Vt märkus 2
1521.9019	--- muud	0 %		Vt märkus 2
1521.9090	-- muud	0 %		Vt märkus 2
1522.0000	Degraa; loomsete või taimsete rasvainete või vahade töötlemise jäägid	0 %		Vt märkus 2
1601.0000	Vorstid jms tooted lihast, rupsist või verest; nende baasil valmistatud toiduained	0 %		Vt märkus 2
1602.1000	- homogeenitud tooted	0 %		Vt märkus 2
1602.2000	- mis tahes looma maksast	0 %		Vt märkus 2
1602.3110	--- jaotustükid, töödeldud, maitsestatud või vürtsidega	0 %		Vt märkus 2
1602.3120	--- pasteet ja võided	0 %		Vt märkus 2
1602.3130	--- sink	0 %		Vt märkus 2
1602.3190	--- muu	0 %		Vt märkus 2
1602.3210	--- jaotustükid, töödeldud, maitsestatud või vürtsidega	0 %		Vt märkus 2
1602.3220	--- pasteet ja võided	0 %		Vt märkus 2
1602.3230	--- kontideta jaotustükid tagaosadest	0 %		Vt märkus 2
1602.3290	--- muu	0 %		Vt märkus 2
1602.3900	-- muu	0 %		Vt märkus 2

HS-kood 2021	Kirjeldus (vt märkus 1)	Baasmäär	Ülemineku-kategooria	Märkused
1602.4100	-- tagaosad ja nende jaotustükid	0 %		Vt märkus 2
1602.4200	-- abatükid ja nende jaotustükid	0 %		Vt märkus 2
1602.4900	-- muud, sh segud	0 %		Vt märkus 2
1602.5000	- veise	0 %		Vt märkus 2
1602.9010	-- metskitse	0 %		Vt märkus 2
1602.9020	-- metssea	0 %		Vt märkus 2
1602.9030	-- hirve	0 %		Vt märkus 2
1602.9040	-- küüliku	0 %		Vt märkus 2
1602.9050	-- faasani	0 %		Vt märkus 2
1602.9060	-- hane	0 %		Vt märkus 2
1602.9070	-- nurmkana	0 %		Vt märkus 2
1602.9090	-- muu	0 %		Vt märkus 2
1603.0000	Ekstraktid ja mahlad lihast, kalast, vähkidest, limustest või muudest veeselgrootutest	0 %		Vt märkus 2
1604.1110	--- suitsutatud	0 %		Vt märkus 2
1604.1190	---muu	0 %		Vt märkus 2
1604.1200	-- heeringas	0 %		Vt märkus 2
1604.1311	---- soolvees	0 %		Vt märkus 2

HS-kood 2021	Kirjeldus (vt märkus 1)	Baasmäär	Ülemineku-kategooria	Märkused
1604.1312	---- tomatikastmes	0 %		Vt märkus 2
1604.1319	---- muu	0 %		Vt märkus 2
1604.1390	--- muu	0 %		Vt märkus 2
1604.1410	--- tuunid	6 %	0	
1604.1420	--- vööttuunid	6 %	0	
1604.1430	--- pelamiidid	0 %		Vt märkus 2
1604.1500	-- makrell	0 %		Vt märkus 2
1604.1610	--- õlis	0 %		Vt märkus 2
1604.1690	--- muu	0 %		Vt märkus 2
1604.1700	-- angerjad			
ex 1604.1700	--- nn seljafileed	6 %	0	
ex 1604.1700	--- muu	0 %		Vt märkus 2
1604.1800	-- haiuimed			
ex 1604.1800	--- nn seljafileed	6 %	0	
ex 1604.1800	--- muu	0 %		Vt märkus 2
1604.1911	---- soolvees	0 %		Vt märkus 2
1604.1912	---- tomatikastmes	0 %		Vt märkus 2
1604.1913	---- õlis	0 %		Vt märkus 2

HS-kood 2021	Kirjeldus (vt märkus 1)	Baasmäär	Ülemineku-kategooria	Märkused
1604.1919	---- muu	0 %		Vt märkus 2
1604.1920	--- aafrika kongrio	0 %		Vt märkus 2
1604.1930	--- forell	0 %		Vt märkus 2
1604.1940	--- euroopa merluus	0 %		Vt märkus 2
1604.1990	--- muu			
ex 1604.1990	---- nn seljafileed	6 %	0	
ex 1604.1990	---- väiketuunid (*Euthynnus* spp.)	6 %	0	
ex 1604.1990	---- muu	0 %		Vt märkus 2
1604.2010	-- tuunidest	6 %	0	
1604.2020	-- pelamiididest	0 %		Vt märkus 2
1604.2030	-- lõhest	0 %		Vt märkus 2
1604.2040	-- sardiinidest ja Tšiili stauriididest	0 %		Vt märkus 2
1604.2050	-- makrellidest	0 %		Vt märkus 2
1604.2060	-- anšoovistest	0 %		Vt märkus 2
1604.2070	-- euroopa merluusist	0 %		Vt märkus 2
1604.2090	-- muu			
ex 1604.2090	--- nn seljafileed	6 %	0	
ex 1604.2090	--- vööttuunidest ja muudest perekonna *Euthynnus* kaladest	6 %	0	

ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/2024/1759/oj

HS-kood 2021	Kirjeldus (vt märkus 1)	Baasmäär	Ülemineku-kategooria	Märkused
ex 1604.2090	--- muu	0 %		Vt märkus 2
1604.3100	-- kaaviar	0 %		Vt märkus 2
1604.3200	-- kaaviariasendajad	0 %		Vt märkus 2
1605.1011	--- õhukindlas pakendis	0 %		Vt märkus 2
1605.1012	--- külmutatud	0 %		Vt märkus 2
1605.1019	--- muu	0 %		Vt märkus 2
1605.1021	--- kivikrabilased (*Lithodes* spp.), õhukindlas pakendis	0 %		Vt märkus 2
1605.1022	--- krabid liigist (*Lithodes santolla*), õhukindlas pakendis	0 %		Vt märkus 2
1605.1023	--- pehmekoda-punakrabi (*Paralomis granulosa*), õhukindlas pakendis	0 %		Vt märkus 2
1605.1024	--- ogakrabi (*Paralomis* spp.), õhukindlas pakendis	0 %		Vt märkus 2
1605.1025	--- kivikrabilased (*Lithodes* spp.), külmutatud	0 %		Vt märkus 2
1605.1026	---- krabid liigist *Lithodes santolla*, külmutatud	0 %		Vt märkus 2
1605.1027	--- pehmekoda-punakrabi (*Paralomis granulosa*), külmutatud	0 %		Vt märkus 2
1605.1028	--- ogakrabi (*Paralomis* spp.), külmutatud	0 %		Vt märkus 2
1605.1029	--- muu	0 %		Vt märkus 2
1605.1090	-- muud	0 %		Vt märkus 2
1605.2111	---- krevetid perekonnast *Heterocarpus reedi*	0 %		Vt märkus 2

HS-kood 2021	Kirjeldus (vt märkus 1)	Baasmäär	Ülemineku-kategooria	Märkused
1605.2112	---- krevett (*Penaeus vannamei*)	0 %		Vt märkus 2
1605.2113	---- Põhja-Tšiili krevett (*Cryphiops caementarius*)	0 %		Vt märkus 2
1605.2119	---- muu	0 %		Vt märkus 2
1605.2121	---- krevetid perekonnast *Heterocarpus reedi*	0 %		Vt märkus 2
1605.2122	---- krevett (*Penaeus vannamei*)	0 %		Vt märkus 2
1605.2123	---- Põhja-Tšiili krevett (*Cryphiops caementarius*)	0 %		Vt märkus 2
1605.2129	---- muu	0 %		Vt märkus 2
1605.2131	---- vöödikvähklane (*Cervimunida johni*)	0 %		Vt märkus 2
1605.2132	---- vöödikvähklased (*Pleurocondes monodon*)	0 %		Vt märkus 2
1605.2139	---- muu	0 %		Vt märkus 2
1605.2141	---- vöödikvähklane (*Cervimunida johni*)	0 %		Vt märkus 2
1605.2142	---- vöödikvähklased (*Pleurocondes monodon*)	0 %		Vt märkus 2
1605.2149	---- muu	0 %		Vt märkus 2
1605.2151	---- krevetid (*Haliporoides diomedeae*)	0 %		Vt märkus 2
1605.2159	---- muu	0 %		Vt märkus 2
1605.2161	---- krevetid (*Haliporoides diomedeae*)	0 %		Vt märkus 2
1605.2169	---- muu	0 %		Vt märkus 2
1605.2911	---- krevetid perekonnast *Heterocarpus reedi*	0 %		Vt märkus 2

ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/2024/1759/oj

HS-kood 2021	Kirjeldus (vt märkus 1)	Baasmäär	Ülemineku-kategooria	Märkused
1605.2912	---- krevett (*Penaeus vannamei*)	0 %		Vt märkus 2
1605.2913	---- Põhja-Tšiili krevett (*Cryphiops caementarius*)	0 %		Vt märkus 2
1605.2919	---- muu	0 %		Vt märkus 2
1605.2921	---- vöödikvähklane (*Cervimunida johni*)	0 %		Vt märkus 2
1605.2922	---- vöödikvähklased (*Pleurocondes monodon*)	0 %		Vt märkus 2
1605.2929	---- muu	0 %		Vt märkus 2
1605.2931	---- krevetid (*Haliporoides diomedeae*)	0 %		Vt märkus 2
1605.2939	---- muu	0 %		Vt märkus 2
1605.2990	--- muu	0 %		Vt märkus 2
1605.3000	- homaaridest	0 %		Vt märkus 2
1605.4000	- muudest vähkidest	0 %		Vt märkus 2
1605.5100	-- austritest	0 %		Vt märkus 2
1605.5210	--- kammkarbid (*Argopecten purpuratus*), (*Chlamys patagonica*)	0 %		Vt märkus 2
1605.5290	--- muu	0 %		Vt märkus 2
1605.5300	-- rannakarbid	0 %		Vt märkus 2
1605.5410	--- Humboldti suurkalmaar (*Dosidicus gigas*)	0 %		Vt märkus 2
1605.5490	--- muu	0 %		Vt märkus 2
1605.5500	-- kaheksajalad	0 %		Vt märkus 2

HS-kood 2021	Kirjeldus (vt märkus 1)	Baasmäär	Ülemineku-kategooria	Märkused
1605.5611	---- *Protothaca thaca, Ameghinomya antiqua*	0 %		Vt märkus 2
1605.5612	---- *Tawera gayi*	0 %		Vt märkus 2
1605.5619	---- muu	0 %		Vt märkus 2
1605.5690	--- muu	0 %		Vt märkus 2
1605.5710	--- Ezo Awabi või läikiv merikõrv (*Haliotis discus hannai*)	0 %		Vt märkus 2
1605.5790	--- muu	0 %		Vt märkus 2
1605.5800	-- tigudest, v.a meritigudest	0 %		Vt märkus 2
1605.5910	--- karbid (*Mesodesma donacium*) (*Solen macha*)	0 %		Vt märkus 2
1605.5920	--- Tšiili merikõrv (*Concholepas concholepas*)	0 %		Vt märkus 2
1605.5931	---- teod liigist *Zidona dufresnei*	0 %		Vt märkus 2
1605.5932	---- *Trophon geversianus*	0 %		Vt märkus 2
1605.5933	---- Tšiili vesilik (*Argobuccinum* spp.)	0 %		Vt märkus 2
1605.5934	---- meriteod (*Thais chocolata*)	0 %		Vt märkus 2
1605.5939	---- muu	0 %		Vt märkus 2
1605.5940	--- liudkodalased (*Fissurella* spp.)	0 %		Vt märkus 2
1605.5950	--- kaunkarp (*Tagelus dombeii*)	0 %		Vt märkus 2
1605.5960	--- kaunkarp (*Ensis macha*)	0 %		Vt märkus 2
1605.5970	--- karbid (*Gari solida*)	0 %		Vt märkus 2

ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/2024/1759/oj

HS-kood 2021	Kirjeldus (vt märkus 1)	Baasmäär	Ülemineku-kategooria	Märkused
1605.5990	--- muu	0 %		Vt märkus 2
1605.6100	-- trepanglased	0 %		Vt märkus 2
1605.6200	-- söödav merisiilik	0 %		Vt märkus 2
1605.6300	-- meduusidest	0 %		Vt märkus 2
1605.6900	-- muu	0 %		Vt märkus 2
1701.1200	-- peedisuhkur	6 % + PBS	E	
1701.1300	-- selle grupi alamrubriigi märkuses 2 nimetatud roosuhkur	6 % + PBS	E	
1701.1400	-- muu roosuhkur	6 % + PBS	E	
1701.9100	-- maitse- või värvainelisanditega	6 % + PBS	E	
1701.9910	--- rafineeritud roosuhkur	6 % + PBS	E	
1701.9920	--- rafineeritud peedisuhkur	6 % + PBS	E	
1701.9990	--- muu	6 % + PBS	E	
1702.1100	-- kuivaine laktoosisisaldusega vähemalt 99 % massist, väljendatuna veevaba laktoosina kuivaines.	6 %	7	
1702.1900	-- muu	6 %	7	
1702.2000	- vahtrasuhkur ja vahtrasiirup	6 %	7	
1702.3000	- glükoos ja glükoosisiirup, mis ei sisalda fruktoosi või mille kuivaine fruktoosisisaldus on alla 20 % massist	6 %	7	

HS-kood 2021	Kirjeldus (vt märkus 1)	Baasmäär	Ülemineku-kategooria	Märkused
1702.4000	- glükoos ja glükoosisiirup kuivaine fruktoosisisaldusega vähemalt 20 % massist, kuid alla 50 % massist, v.a invertsuhkur	6 %	7	
1702.5000	- keemiliselt puhas fruktoos	6 %	7	
1702.6010	-- pirnidest	6 %	7	
1702.6020	-- õuntest	6 %	7	
1702.6090	-- muu	6 %	7	
1702.9010	-- toiduvärvina kasutatav karamell	6 %	7	
1702.9020	-- mee asendajad, ka naturaalse meega segatud	6 %	7	
1702.9090	-- muu	6 %	7	
1703.1000	- suhkruroomelass	6 %	7	
1703.9000	- muu	6 %	7	
1704.1010	-- suhkruga kaetud	0 %		Vt märkus 2
1704.1090	-- muu	0 %		Vt märkus 2
1704.9020	-- kompvekid	0 %		Vt märkus 2
1704.9030	-- karamellid	0 %		Vt märkus 2
1704.9050	-- maiustused	0 %		Vt märkus 2
1704.9060	-- kummikompvekid	0 %		Vt märkus 2
1704.9070	-- nugat	0 %		Vt märkus 2

ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/2024/1759/oj

HS-kood 2021	Kirjeldus (vt märkus 1)	Baasmäär	Ülemineku-kategooria	Märkused
1704.9080	Täielikult või osaliselt *dulce de leche*st valmistatud maiustused	0 %		Vt märkus 2
1704.9090	-- muu	0 %		Vt märkus 2
1901.1010	-- sisaldavad üle 10 % massist tahkeid piimatooteid	0 %		Vt märkus 2
1901.1090	-- muud	0 %		Vt märkus 2
1901.2010	-- sisaldavad üle 25 % massist piimarasva, jaemüügiks pakendamata	6 %	3	
1901.2090	-- muud	6 %	3	
1901.9011	--- karamell (*dulce de leche*)	0 %		Vt märkus 2
1901.9019	--- muud	0 %		Vt märkus 2
1901.9090	-- muu	0 %		Vt märkus 2
1902.1100	-- muna sisaldavad	0 %		Vt märkus 2
1902.1910	--- spagetid	0 %		Vt märkus 2
1902.1920	--- pastatooted suppide sisse	0 %		Vt märkus 2
1902.1990	--- muud	0 %		Vt märkus 2
1902.2010	-- lihatäidisega pastatooted	0 %		Vt märkus 2
1902.2090	-- muu	0 %		Vt märkus 2
1902.3000	- muud pastatooted	0 %		Vt märkus 2
1902.4000	- kuskuss	0 %		Vt märkus 2

HS-kood 2021	Kirjeldus (vt märkus 1)	Baasmäär	Ülemineku-kategooria	Märkused
1903.0000	tapiokk ja selle tärklisest valmistatud asendajad helvestena, teradena, kruupidena, sõelmetena vms kujul	0 %		Vt märkus 2
1904.1000	- teraviljade või teraviljasaaduste paisutamisel või röstimisel saadud toidukaubad.	0 %		Vt märkus 2
1904.2000	- röstimata teraviljahelvestest või nende segudest ja röstitud teraviljahelvestest või paisteradest valmistatud toidukaubad.	0 %		Vt märkus 2
1904.3000	- bulgurnisu	0 %		Vt märkus 2
1904.9000	- muud	0 %		Vt märkus 2
1905.1000	- kuivikleivad	0 %		Vt märkus 2
1905.2000	- piparkoogid jms	0 %		Vt märkus 2
1905.3100	-- magusad küpsised	0 %		Vt märkus 2
1905.3200	-- vahvlid	0 %		Vt märkus 2
1905.4000	- kuivikud jms, röstitud leiva- ja saiatooted	0 %		Vt märkus 2
1905.9010	-- kihilised karamelliküpsised (*alfajores*)	0 %		Vt märkus 2
1905.9020	-- keeksid (*bizcochos*)	0 %		Vt märkus 2
1905.9030	-- kreekerid	0 %		Vt märkus 2
1905.9090	-- muu	0 %		Vt märkus 2
2101.1111	---- valmistatud orgaaniliste kohviubadega	0 %		Vt märkus 2
2101.1119	---- muu	0 %		Vt märkus 2

ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/2024/1759/oj

HS-kood 2021	Kirjeldus (vt märkus 1)	Baasmäär	Ülemineku-kategooria	Märkused
2101.1191	---- valmistatud orgaanilistest kohviubadest	0 %		Vt märkus 2
2101.1199	---- muu	0 %		Vt märkus 2
2101.1200	-- tooted, mis põhinevad ekstraktidel, essentsidel ja kontsentraatidel või kohvil	0 %		Vt märkus 2
2101.2010	-- tee-ekstraktid, -essentsid ja -kontsentraadid, teel ning tema ekstraktidel, essentsidel ja kontsentraatidel põhinevad tooted	0 %		Vt märkus 2
2101.2090	-- muu	0 %		Vt märkus 2
2101.3000	- röstitud sigur jm röstitud kohviasendajad, nende ekstraktid, essentsid ja kontsentraadid.	0 %		Vt märkus 2
2102.1000	- aktiivpärmid	0 %		Vt märkus 2
2102.2000	- mitteaktiivsed pärmid; muud surnud üherakulised mikroorganismid	0 %		Vt märkus 2
2102.3000	- valmis küpsetuspulbrid	0 %		Vt märkus 2
2103.1000	- sojakaste	0 %		Vt märkus 2
2103.2010	-- tomatiketšup (*catsup, catchup*)	0 %		Vt märkus 2
2103.2090	-- muu	0 %		Vt märkus 2
2103.3000	- sinepipulber ja valmissinep	0 %		Vt märkus 2
2103.9010	-- kastmelisandite segud, maitseainesegud	0 %		Vt märkus 2
2103.9020	-- majonees	0 %		Vt märkus 2
2103.9090	-- muu	0 %		Vt märkus 2

HS-kood 2021	Kirjeldus (vt märkus 1)	Baasmäär	Ülemineku-kategooria	Märkused
2104.1010	-- kreemsupid ning pooltooted nende valmistamiseks	0 %		Vt märkus 2
2104.1020	-- supid ning pooltooted nende valmistamiseks	0 %		Vt märkus 2
2104.1090	-- muu	0 %		Vt märkus 2
2104.2010	-- imikutoidud	0 %		Vt märkus 2
2104.2090	-- muu	0 %		Vt märkus 2
2105.0010	- vee baasil	0 %		Vt märkus 2
2105.0020	- piima või koore baasil	0 %		Vt märkus 2
2105.0090	- muu	0 %		Vt märkus 2
2106.1010	-- valgukontsentraadid	0 %		Vt märkus 2
2106.1020	-- tekstureeritud valkained	0 %		Vt märkus 2
2106.9010	-- pulbrid pudingute, kreemsuppide, želeede ja sarnaste toodete valmistamiseks	6 %	3	
2106.9020	-- kombineeritud alkoholisisalduseta segud jookide valmistamiseks	6 %	3	
2106.9090	-- muu	6 %	3	
2301.1010	-- jahu kanalihast	0 %		Vt märkus 2
2301.1020	-- jahu väikemäletsejalistest	0 %		Vt märkus 2
2301.1030	-- jahu sealihast	0 %		Vt märkus 2
2301.1090	-- muu	0 %		Vt märkus 2

ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/2024/1759/oj

HS-kood 2021	Kirjeldus (vt märkus 1)	Baasmäär	Ülemineku-kategooria	Märkused
2301.2011	--- proteiinisisaldusega kuni 66 % massist (standardne kvaliteet)	0 %		Vt märkus 2
2301.2012	--- proteiinisisaldusega üle 66 %, kuid mitte üle 68 % massist (kõrge kvaliteet)	0 %		Vt märkus 2
2301.2013	--- proteiinisisaldusega üle 68 % massist (esmaklassiline kvaliteet)	0 %		Vt märkus 2
2301.2021	--- homaaridest või krevettidest	0 %		Vt märkus 2
2301.2022	--- koorikloomade kestadest	0 %		Vt märkus 2
2301.2029	--- muu	0 %		Vt märkus 2
2301.2090	-- muu	0 %		Vt märkus 2
2302.1010	-- kliid	0 %		Vt märkus 2
2302.1090	-- muu	0 %		Vt märkus 2
2302.3000	- nisust	6 %	3	
2302.4000	- muust teraviljast			
ex 2302.4000	-- riisist	0 %		Vt märkus 2
ex 2302.4000	-- muu	6 %	0	
2302.5000	- kaunviljadest	0 %		Vt märkus 2
2303.1000	- tärklise tootmisjäägid jms jäätmed	0 %		Vt märkus 2
2303.2010	-- suhkrupeedi ja suhkruroo pressimisjäägid	6 %	0	
2303.2090	-- muu	0 %		Vt märkus 2
2303.3000	- õllepruulimise ja piirituse destilleerimise jäätmed	0 %		Vt märkus 2

HS-kood 2021	Kirjeldus (vt märkus 1)	Baasmäär	Ülemineku-kategooria	Märkused
2304.0010	- õlikook	0 %		Vt märkus 2
2304.0020	- õlikoogijahu	0 %		Vt märkus 2
2304.0030	- graanulid	0 %		Vt märkus 2
2304.0090	- muu	0 %		Vt märkus 2
2305.0000	Õlikoogid jm maapähkliõli ekstraheerimisel saadud tahked jäätmed, peenestatud või peenestamata, granuleeritud või granuleerimata	0 %		Vt märkus 2
2306.1000	- puuvillaseemnetest	0 %		Vt märkus 2
2306.2000	- linaseemnetest	0 %		Vt märkus 2
2306.3010	-- õlikook	0 %		Vt märkus 2
2306.3020	-- õlikoogijahu	0 %		Vt märkus 2
2306.3030	-- graanulid	0 %		Vt märkus 2
2306.3090	-- muud	0 %		Vt märkus 2
2306.4100	-- madala eruukhappesisaldusega rapsi- või rüpsiseemnetest	0 %		Vt märkus 2
2306.4900	-- muu	0 %		Vt märkus 2
2306.5000	- kookospähklist ja koprast	0 %		Vt märkus 2
2306.6000	- palmipähklitest või nende tuumadest	0 %		Vt märkus 2
2306.9000	- muu	0 %		Vt märkus 2
2307.0000	Veinisete; viinakivi	0 %		Vt märkus 2

ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/2024/1759/oj

HS-kood 2021	Kirjeldus (vt märkus 1)	Baasmäär	Ülemineku-kategooria	Märkused
2308.0000	Mujal nimetamata taimse päritoluga loomasöödaks kasutatavad tooted, jäätmed ja kõrvalproduktid, granuleeritud või granuleerimata	0 %		Vt märkus 2
2309.1011	--- piimaasendaja koertele ja kassidele	0 %		Vt märkus 2
2309.1019	--- muu	0 %		Vt märkus 2
2309.1021	--- piimaasendaja koertele ja kassidele	0 %		Vt märkus 2
2309.1029	--- muu	0 %		Vt märkus 2
2309.1090	-- muu	0 %		Vt märkus 2
2309.9030	-- piimaasendaja vasikate, lambatallede, kitsede ja hobuste toitmiseks	0 %		Vt märkus 2
2309.9040	-- loomasöödana kasutatavad tooted, mis koosnevad peamiselt vetikatest, kuivatatud vetikatest ja vetikate kõrvalsaadustest	0 %		Vt märkus 2
2309.9050	-- segasööt, mis sisaldab vähemalt 20 protsenti loomset päritolu aineid	0 %		Vt märkus 2
2309.9060	-- maisi sisaldavad toiduvalmistised	0 %		Vt märkus 2
2309.9070	-- nisu sisaldavad toiduvalmistised	0 %		Vt märkus 2
2309.9080	-- maisi ja nisu sisaldavad toiduvalmistised	0 %		Vt märkus 2
2309.9090	-- muu	0 %		Vt märkus 2

10-A LISA

SISSEJUHATAVAD MÄRKUSED TOOTEPÕHISTE PÄRITOLUREEGLITE KOHTA

Märkus 1

Üldpõhimõtted

1. Käesoleva lisaga nähakse ette üldreeglid 10-B lisa raames kohaldatavatele nõuetele, mis on sätestatud artikli 10.2 lõike 1 punktis c.

2. Käesoleva lisa ja 10-B lisa kohaldamisel on nõuded, mille kohaselt käsitatakse toodet päritolustaatusega tootena vastavalt artikli 10.2 lõike 1 punktile c järgmised: kauba tariifse klassifikatsiooni muudatus, tootmisprotsess, päritolustaatuseta materjalide maksimaalne väärtus või muu käesolevas lisas või 10-B lisas kindlaks määratud nõue.

3. Viide massile tootepõhises päritolureeglis tähistab netomassi, mis on materjali või toote mass ilma pakendi massita.

4. Käesolev lisa ja 10-B lisa põhinevad harmoneeritud süsteemil, mida on muudetud 1. jaanuaril 2022.

Märkus 2

10-B lisa ülesehitus

1. Märkusi jaotise või grupi kohta tuleb võimaluse korral lugeda koos asjaomase jaotise, grupi, rubriigi või alamrubriigi tootepõhiste päritolureeglitega.

2. Iga 10-B lisa 2. veerus esitatud tootepõhist päritolureeglit kohaldatakse vastava 10-B lisa 1. veerus esitatud toote suhtes.

3. Kui toote suhtes kohaldatakse alternatiivseid tootepõhiseid päritolureegleid, loetakse toode lepinguosalise päritolustaatusele vastavaks, kui ta vastab ühele neist alternatiivsetest reeglitest. Kui toote suhtes kohaldatakse sellist tootepõhist päritolureeglit, mis sisaldab mitut nõuet, loetakse toode lepinguosalise päritolustaatusele vastavaks üksnes siis, kui ta vastab kõigile neile nõuetele.

4. Käesolevas lisas 10-B lisas on kasutatud järgmisi mõisteid:

a) „jaotis“ – harmoneeritud süsteemi jaotis;

b) „grupp“ – harmoneeritud süsteemi klassifitseerimisnumbri kaks esimest kohta;

c) „rubriik“– harmoneeritud süsteemi klassifitseerimisnumbri neli esimest kohta ja

d) „alamrubriik“– harmoneeritud süsteemi klassifitseerimisnumbri kuus esimest kohta.

5. Tootepõhistes päritolureeglites kasutatakse järgmisi lühendeid ([1]):

a) „CC“ – tootmine mis tahes gruppi kuuluvast päritolustaatuseta materjalist, v.a toote gruppi kuuluv materjal, või ümberliigitamine mõnest muust grupist asjaomase toote gruppi, rubriiki või alamrubriiki; see tähendab, et kõigi toote tootmiseks kasutatavate päritolustaatuseta materjalide tariifset klassifikatsiooni tuleb muuta harmoneeritud süsteemi kahenumbrilisel tasemel (s.t grupi muutusena);

([1]) Suurema selguse huvides olgu märgitud, et kui tariifse klassifikatsiooni muudatuse nõudega nähakse ette erand teatava grupi, rubriigi või alamrubriigi muudatusest, ei või kasutada ühtegi sellise grupi, rubriigi või alamrubriigi päritolustaatuseta materjali üksikult ega ühiselt.

b) „CTH“ – tootmine mis tahes rubriiki kuuluvast päritolustaatuseta materjalist, v.a toote rubriiki kuuluv materjal, või ümberliigitamine mõnest muust grupist asjaomase toote gruppi, rubriiki või alamrubriiki; see tähendab, et kõigi toote tootmiseks kasutatavate päritolustaatuseta materjalide tariifset klassifikatsiooni tuleb muuta harmoneeritud süsteemi neljanumbrilisel tasemel (s.t rubriigi muutusena);

c) „CTSH“ – tootmine mis tahes alamrubriiki kuuluvast päritolustaatuseta materjalist, v.a toote alamrubriiki kuuluv materjal, või ümberliigitamine mõnest muust grupist asjaomase toote gruppi, rubriiki või alamrubriiki; see tähendab, et kõigi toote tootmiseks kasutatavate päritolustaatuseta materjalide tariifset klassifikatsiooni tuleb muuta harmoneeritud süsteemi kuuenumbrilisel tasemel (s.t rubriigi muutusena); ning

d) „tootmine mis tahes rubriiki kuuluvatest päritolustaatuseta materjalidest“ – päritolustaatuseta materjalidest valmistamise puhul on „töö või töötlus“ rohkem kui ebapiisav.

Märkus 3

10-B lisa kohaldamine

1. Artikli 10.2 lõiget 2, milles käsitletakse tooteid, millele on antud päritolustaatus, kui neid kasutatakse materjalina teise toote tootmisel, kohaldatakse olenemata asjaolust, kas päritolustaatus on antud lepinguosalise samas tootmispaigas, kus neid tooteid kasutatakse.

2. Kui tootepõhises päritolureeglis on sätestatud, et teatavat päritolustaatuseta materjali ei tohi kasutada või et teatava päritolustaatuseta materjali väärtus või kaal ei tohi ületada teatavat künnist, ei kehti need tingimused selliste päritolustaatuseta materjalide suhtes, mis on harmoneeritud süsteemis mujale klassifitseeritud.

3. Kui tootepõhise päritolureegliga on ette nähtud, et toode peab olema toodetud teatavast materjalist, ei takista see kasutamast muid materjale, mis oma iseloomulike omaduste tõttu ei saa reeglile vastata.

Märkus 4

Päritolustaatuseta materjalide maksimaalse väärtuse arvutamine

1. Käesolevas lisas 10-B lisas on kasutatud järgmisi mõisteid:

a) „tolliväärtus“ – WTO asutamislepingu 1A lisas sisalduva GATT 1994 VII artikli rakendamise lepingu kohaselt määratud tolliväärtus;

b) „tehasehind“ või „EXW“ – hind, mida makstakse tootjale, kelle ettevõttes toimub viimane töö või töötlus, tingimusel et see hind sisaldab kõigi kasutatud materjalide väärtust ja kõiki toote tootmisel kantud kulusid ning sellest on maha arvatud riigisisesed maksud, mis makstakse tagasi või mida võib tagasi maksta saadud toote eksportimisel;

c) „MaxNOM“ – päritolustaatuseta materjalide maksimaalne väärtus protsentides; ning

d) „VNM“– toote tootmisel kasutatud päritolustaatuseta materjalide väärtus, mis on nende tolliväärtus importimise ajal, sealhulgas veo-, kindlustus- (kui see on asjakohane), pakendamis- ja kõik muud kulud, mis on seotud materjalide transportimisega selle lepinguosalise impordisadamasse, kelle territooriumil toote tootja asub. Kui tolliväärtus ei ole teada ja seda ei ole võimalik kindlaks teha, siis kasutatakse esimest tuvastatavat hinda, mida ükskõik kumb lepinguosaline selliste päritolustaatuseta materjalide eest maksis. Toote tootmisel kasutatud päritolustaatuseta materjalide väärtuse võib arvutada kaalutud keskmise soetusmaksumuse valemi või muu varude hindamise meetodi alusel, mis vastab lepinguosalise üldtunnustatud raamatupidamispõhimõtetele.

Kui tegelikult makstud hind ei kajasta kõiki Euroopa Liidus või Tšiilis toote tootmisega seotud kulusid, tähendab tehasehind kõiki kõnealuseid kulusid, millest on maha arvatud riigisisesed maksud, mis makstakse tagasi või mida võib tagasi maksta saadud toote eksportimisel.

2. MaxNOMi arvutamiseks kasutatakse järgmist valemit:

$$\text{MaxNOM}(\%) = \frac{\text{VNM}}{\text{EXW}} \times 100$$

Märkus 5

10-B lisa V–VII jaotises osutatud protsesside määratlused

10-B lisa V–VII jaotises kasutatakse järgmisi mõisteid:

a) „biotehnoloogiline protsess“ –

i) mikroorganismide, bakterite, viiruste (sh bakteriofaagid) või inim-, looma- või taimerakkude bioloogiline või biotehnoloogiline kultiveerimine (sealhulgas rakukultuurid), hübridiseerimine või geneetiline muundamine; või

ii) rakuliste või rakkudevaheliste struktuuride (nt isoleeritud geenid, geenifragmendid ja plasmiidid) tootmine, isoleerimine või puhastamine; fermenteerimine;

b) „osakeste suuruse muutmine“ – toote osakeste suuruse tahtlik ja kontrollitud muutmine muul viisil kui üksnes purustamise või pressimise teel, mille tulemusel saadakse toode, millel on kindlaksmääratud suurusega osakesed, osakeste kindlaksmääratud suurusjaotus või kindlaksmääratud pind, mis on saadava toote seisukohalt olulised ning mille füüsikalised ja keemilised omadused erinevad sisendmaterjalide omadest;

c) „keemiline reaktsioon“ – protsess, sealhulgas biokeemiline töötlus, mille tulemusel tekib molekulisiseste sidemete katkemise ja uute molekulisiseste sidemete moodustumise või molekulis sisalduvate aatomite paigutuse muutumise teel uue struktuuriga molekul, välja arvatud järgmistel juhtudel, mida ei loeta käesoleva mõiste tähenduses keemiliseks reaktsiooniks:

i) lahustamine vees või muudes lahustites;

ii) lahustite, sealhulgas vee eemaldamine või

iii) kristallisatsioonivee lisamine või eemaldamine;

d) „destilleerimine“ –

i) atmosfäärirõhul destilleerimine: eraldamisprotsess, mille käigus naftaõlid muundatakse destillatsioonitornis vastavalt keemispunktile osakesteks ja auruks ning kondenseeritakse seejärel erinevateks veeldatud fraktsioonideks; nafta destilleerimisel saadud tooted võivad hõlmata veeldatud naftagaasi, toorbensiini, bensiini, petrooli, diislit või kütteõli, kergeid gaasiõlisid ja määrdeõli; või

ii) vaakumdestilleerimine: destilleerimine atmosfäärirõhust madalamal rõhul, mis ei ole siiski nii madal, et seda saaks liigitada molekulaarseks destilleerimiseks; vaakumdestilleerimist kasutatakse selliste kõrge keemistemperatuuriga ja soojustundlike materjalide destilleerimiseks nagu rasked destillaadid naftaõlides, et toota kergeid kuni raskeid vaakumgaasiõlisid või vaakumjääke;

e) „isomeeride eraldamine“– isomeeri isoleerimine või eraldamine isomeeride segust;

f) „segamine ja tihendamine“ – üksnes eelnevalt kindlaksmääratud tingimustele vastav materjalide sihilik ja proportsionaalselt kontrollitud segamine või tihendamine, k.a pihustamine (v.a lahjendite lisamine), mille tulemusel saadakse toode, mille füüsikalised ja keemilised omadused vastavad selle toote otstarbele ja kasutusvaldkondadele ning erinevad sisendmaterjalide omadustest;

g) „standardmaterjalide tootmine“ (sh standardlahused) – selliste preparaatide tootmine, mis sobivad analüüside tegemiseks, kalibreerimiseks või etalonina kasutamiseks ning millel on tootja poolt sertifitseeritud täpne puhtusaste või seguvahekord;

h) „puhastamine“ – protsess, mille tulemusena kõrvaldatakse vähemalt 80 % olemasolevatest lisanditest või vähendatakse või eemaldatakse lisandid, mille tulemusena saadakse ühele või mitmele järgmisele kasutusvaldkonnale vastav toode:

i) farmaatsias, meditsiinis, kosmeetikas, veterinaarias või toiduainetes kasutatavad ained;

ii) analüüside tegemisel, diagnostikas või laboris kasutatavad kemikaalid ja reaktiivid;

iii) mikroelektroonikas kasutatavad elemendid ja komponendid;

iv) optikas spetsiaalse kasutusega kaubad;

v) mittetoksilised kasutusotstarbed tervise- ja ohutusvaldkonnas;

vi) biotehnikas kasutatavad kaubad;

vii) eraldamisprotsessis kasutatavad kandjad või

viii) kvaliteedi poolest tuumatööstuses kasutamiseks sobivad kaubad.

Märkus 6

10-B lisa XI jaotises kasutatud mõistete määratlused

10-B lisa XI jaotises kasutatakse järgmisi mõisteid:

a) „keemilised staapelkiud“– rubriikidesse 55.01–55.07 kuuluvad süntees- või tehisfilamentköisikud, -staapelkiud või nende jäätmed;

b) „looduslikud kiud“ – muud kiud kui tehis- ja sünteeskiud; nende kasutamine piirdub ketruseelsetes järkudes olevate kiududega, sealhulgas jäätmed ja, kui teisiti ei ole sätestatud, ka kraasitud, kammitud või muul viisil töödeldud, kuid ketramata kiud; „looduslikud kiud“ – hõlmavad rubriiki 05.11 kuuluvat hobusejõhvi, rubriikidesse 50.02 ja 50.03 kuuluvat siidi, rubriikidesse 51.01–51.05 kuuluvaid villakiudusid, loomavilla ja -karva, rubriikidesse 52.01–52.03 kuuluvaid puuvillakiudusid ning rubriikidesse 53.01–53.05 kuuluvaid muid taimseid kiudusid;

c) „trükkimine“– tehnika, millega tekstiili alusmaterjalile antakse püsiva loomuga objektiivselt hinnatav funktsioon, nagu värv, kujundus või tehniline omadus, kasutades siidi-, rull-, digitaal- või ülekandetrüki tehnikaid; ning

d) „trükkimine (iseseisva operatsioonina)“– tehnika, millega tekstiili alusmaterjalile antakse püsiva loomuga objektiivselt hinnatav funktsioon, nagu värv, kujundus või tehniline omadus, kasutades siidi-, rull-, digitaal- või ülekandetrüki tehnikaid, kombineeritult vähemalt kahe ettevalmistus- või viimistlustoiminguga (nt pesemine, pleegitamine, merseriseerimine, termofikseerimine, karvastamine, kalandreerimine, kokkutõmbumisvastane töötlemine, püsiviimistlemine, dekateerimine, immutamine, nõelumine ja nopete eemaldamine, kõrvetamine, tsentrifuugimine, pingutamine raamil, freesimine, aurutamine ja kahandamine ning märg-dekateerimine), tingimusel et kõigi kasutatud päritolustaatuseta materjalide väärtus ei ületa 50 % toote tehasehinnast.

Märkus 7

Kahte või enamat põhitekstiilmaterjali sisaldavate toodete puhul kohaldatavad lubatud kõrvalekalded

1. Käesoleva märkuse tähenduses on põhitekstiilmaterjalid järgmised:

a) siid;

b) vill;

c) loomakarvad;

d) loomavill;

e) hobusejõhv;

f) puuvill;

g) paberi valmistamiseks kasutatavad materjalid ja paber;

h) lina;

i) kanep;

j) džuut ja muud niinekiud;

k) sisal ja muud perekonna *Agave* taimede tekstiilkiud;

l) kookoskiud, manillakanep, ramjee ja muud taimsed tekstiilkiud;

m) sünteesfilamentkiud;

n) tehisfilamentkiud;

o) elektrit juhtivad filamendid;

p) polüpropüleenist sünteesstaapelkiud;

q) polüestrist sünteesstaapelkiud;

r) polüamiidstaapelkiud;

s) polüakrüülnitriilist sünteesstaapelkiud;

t) polüimiidist sünteesstaapelkiud;

u) polütetrafluoroetüleenist sünteesstaapelkiud;

v) polü(fenüleensulfiidist) valmistatud sünteesstaapelkiud;

w) polü(vinüülkloriidist) valmistatud sünteesstaapelkiud;

x) muud sünteesstaapelkiud;

y) viskoosist tehisstaapelkiud;

z) muud tehisstaapelkiud;

aa) mähitud või mähkimata lõng, mis koosneb elastsete polüeetriosadega polüuretaanist;

bb) mähitud või mähkimata lõng, mis koosneb elastsete polüestriosadega polüuretaanist;

cc) rubriiki 56.05 kuuluvad tooted (metalliseeritud lõng), mis sisaldavad kahe kile vahele läbipaistva või värvilise liimiga liimitud kuni 5 mm laiust riba, mis koosneb alumiiniumpulbriga kaetud või katmata alumiiniumfoolium- või kilesüdamikust;

dd) muud rubriiki 56.05 kuuluvad tooted;

ee) klaaskiud ja

ff) metallkiud.

2. Kui 10-B lisas viidatakse käesolevale märkusele, ei kohaldata kõnealuse lisa 2. veerus sätestatud nõudeid lubatud kõrvalekaldena päritolustaatuseta põhitekstiilmaterjalide suhtes, mida on toote valmistamisel kasutatud, tingimusel et:

a) toode sisaldab kaht või enamat põhitekstiilmaterjali ning

b) päritolustaatuseta põhitekstiilmaterjalide mass kokku ei ületa 10 % kõigi kasutatud põhitekstiilmaterjalide massist. Näiteks:

rubriigi 51.12 villast riiet, mis sisaldab rubriigi 51.07 villast lõnga, rubriigi 55.09 sünteesstaapelkiududest lõnga ning muid materjale kui põhitekstiilmaterjale, päritolustaatuseta villast lõnga, mis ei vasta 10-B lisas sätestatud nõudele, või päritolustaatuseta sünteetilist lõnga, mis ei vasta 10-B lisas sätestatud nõudele, või nende segu võib kasutada tingimusel, et kasutatud lõngade kogumass ei ületa 10 % kõigi kasutatud põhitekstiilmaterjalide massist.

3. Olenemata punkti 2 alapunktist b on toodete puhul, mis sisaldavad mähitud või mähkimata lõnga, mis koosneb elastsete polüeetriosadega polüuretaanist, maksimaalne lubatud kõrvalekalle 20 %. Muude päritolustaatuseta põhitekstiilmaterjalide sisalduse protsent ei tohi siiski ületada 10 %.

4. Olenemata punkti 2 alapunktist b on toodete puhul, mis sisaldavad „kahe kile vahele läbipaistva või värvilise liimiga liimitud kuni 5 mm laiust riba, mis koosneb alumiiniumpulbriga kaetud või katmata alumiiniumfoolium- või kilesüdamikust“, maksimaalne lubatud kõrvalekalle 30 %. Muude päritolustaatuseta põhitekstiilmaterjalide sisalduse protsent ei tohi siiski ületada 10 %.

Märkus 8

Muud teatavate tekstiiltoodete suhtes kohaldatavad lubatud kõrvalekalded

1. Kui 10-B lisas viidatakse käesolevale märkusele, võib kasutada päritolustaatuseta tekstiilmaterjale (välja arvatud vooder ja vaheriie), mis ei vasta kõnealuse lisa 2. veerus valmistekstiiltoote puhul sätestatud nõuetele, tingimusel et need materjalid on klassifitseeritud muusse rubriiki kui toode ja nende väärtus ei ületa 8 % toote tehasehinnast.

2. Harmoneeritud süsteemi gruppidesse 61–63 kuuluvate tekstiiltoodete valmistamiseks võib piiranguteta kasutada päritolustaatuseta materjale, mis ei ole klassifitseeritud gruppidesse 50–63, olenemata sellest, kas need sisaldavad tekstiili või mitte.

Näiteks: kui 10-B lisas sätestatud nõue näeb ette, et teatava tekstiileseme (näiteks pükste) valmistamiseks tuleb kasutada lõnga, ei takista see päritolustaatuseta metallesemete (näiteks nööpide) kasutamist, sest metallesemeid ei klassifitseerita harmoneeritud süsteemi gruppidesse 50–63; samal põhjusel ei takista see päritolustaatuseta tõmblukkude kasutamist, kuigi tõmblukud sisaldavad tavaliselt tekstiili.

3. Kui 10-B lisas sätestatud nõue näeb ette päritolustaatuseta materjalide maksimaalse väärtuse, võetakse päritolustaatuseta materjalide väärtuse arvutamisel arvesse nende päritolustaatuseta materjalide väärtust, mis ei ole klassifitseeritud harmoneeritud süsteemi gruppidesse 50–63.

Märkus 9

Põllumajandustooted

1. Harmoneeritud süsteemi gruppidesse 6, 7, 8, 9, 10 ja 12 ning rubriiki 24.01 kuuluvaid põllumajandustooteid, mis on kasvatatud või koristatud lepinguosalise territooriumil, käsitatakse selle lepinguosalise territooriumilt pärit toodetena, isegi kui need on kasvatatud kolmandast riigist imporditud seemnetest, sibulatest, risoomidest, pookealustest, pistikutest, pookeokstest, võsudest, pungadest või muudest elusatest taimeosadest.

2. Olenemata artiklist 10.5 ei tohi harmoneeritud süsteemi alamrubriikidesse 1602.31, 1602.32, 1602.41 ja 1602.50 klassifitseeritud toodete puhul artikli 10.5 lõike 1 alapunktis a sätestatud väärtus ületada 15 % toote tehasehinnast.

10-B LISA

TOOTEPÕHISED PÄRITOLUREEGLID

1. veerg Harmoneeritud süsteemi klassifikatsioon (2022) koos konkreetse kirjeldusega	2. veerg Tootepõhine päritolureegel
I JAOTIS	ELUSLOOMAD; LOOMSED SAADUSED
Grupp 1	Elusloomad
01.01–01.06	Kõik gruppi 1 kuuluvad loomad on täielikult saadud ühes riigis või ühel territooriumil.
Grupp 2	Liha ja söödav rups
02.01–02.10	Valmistamine, mille puhul kõik kasutatavad gruppi 1 ja 2 kuuluvad materjalid on täielikult saadud ühes riigis või ühel territooriumil.
Grupp 3	Kalad ja vähid, limused ja muud veeselgrootud
03.01–03.09	Valmistamine, mille puhul kõik kasutatavad gruppi 3 kuuluvad materjalid on täielikult saadud ühes riigis või ühel territooriumil.
Grupp 4	Piim ja piimatooted; linnumunad; naturaalne mesi; mujal nimetamata loomse päritoluga toiduained
04.01–04.10	Tootmine, mille puhul: — kõik kasutatavad gruppi 4 kuuluvad materjalid on täielikult saadud ühes riigis või ühel territooriumil; — kasutatavate rubriikidesse 17.01 ja 17.02 kuuluvate päritolustaatuseta materjalide kogumass ei ületa 20 % toote massist.
Grupp 5	Mujal nimetamata loomse päritoluga tooted
05.01–05.11	Valmistamine mis tahes rubriiki kuuluvatest päritolustaatuseta materjalidest
II JAOTIS	TAIMSED TOOTED
Grupp 6	Eluspuud ja muud taimed; taimesibulad, -juured jms; lõikelilled ja dekoratiivne taimmaterjal
06.01–06.04	Valmistamine, mille puhul kõik kasutatavad gruppi 6 kuuluvad materjalid on täielikult saadud ühes riigis või ühel territooriumil.
Grupp 7	Köögivili ning söödavad juured ja mugulad
07.01–07.14	Valmistamine, mille puhul kõik kasutatavad gruppi 7 kuuluvad materjalid on täielikult saadud ühes riigis või ühel territooriumil.

1. veerg Harmoneeritud süsteemi klassifikatsioon (2022) koos konkreetse kirjeldusega	2. veerg Tootepõhine päritolureegel
Grupp 8	Söödavad puuviljad, marjad ja pähklid; tsitrusviljade ja melonite koor
08.01–08.14	Tootmine, mille puhul: — kõik kasutatavad gruppi 8 kuuluvad materjalid on täielikult saadud ühes riigis või ühel territooriumil; ning — rubriikidesse 17.01 ja 17.02 kuuluvate päritolustaatuseta materjalide kogumass ei ületa 20 % toote massist.
Grupp 9	Kohv, tee, mate ja vürtsid
09.01–09.10	Valmistamine mis tahes rubriiki kuuluvatest päritolustaatuseta materjalidest
Grupp 10	Teravili
10.01–10.08	Valmistamine, mille puhul kõik kasutatavad gruppi 10 kuuluvad materjalid on täielikult saadud ühes riigis või ühel territooriumil.
Grupp 11	Jahvatustööstuse tooted; linnased; tärklis; inuliin; nisugluteen
11.01–11.09	Valmistamine, mille puhul kõik kasutatavad gruppidesse 10 ja 11, rubriikidesse 07.01, 07.14, 23.02–23.03 või alamrubriiki 0710.10 kuuluvad päritolustaatuseta materjalid on täielikult saadud ühes riigis või ühel territooriumil
Grupp 12	Õliseemned ja õliviljad; mitmesugused terad, seemned ja viljad; tööstuses kasutatavad taimed ja ravimtaimed; õled ja sööt
1201.10–1207.91	CTH
1207.99	
– Õlisalvei seemned	Valmistamine mis tahes rubriiki kuuluvatest päritolustaatuseta materjalidest
– muu	CTH
12.08–12.14	CTH
Grupp 13	Šellak; kummivaigud, vaigud ja muud taimemahlad ja -ekstraktid
1301.20–1302.39	Valmistamine mis tahes rubriiki kuuluvatest päritolustaatuseta materjalidest, milles — rubriikidesse 17.01 ja 17.02 kuuluvate päritolustaatuseta materjalide kogumass ei ületa 20 % toote massist.
Grupp 14	Taimne punumismaterjal; mujal nimetamata taimsed tooted

1. veerg Harmoneeritud süsteemi klassifikatsioon (2022) koos konkreetse kirjeldusega	2. veerg Tootepõhine päritolureegel
14.01–14.04	Valmistamine mis tahes rubriiki kuuluvatest päritolustaatuseta materjalidest
III JAOTIS	LOOMSED, TAIMSED JA MIKROOBSED RASVAD JA ÕLID NING NENDE LÕHUSTAMISSAADUSED; TÖÖDELDUD TOIDURASVAD; LOOMSED JA TAIMSED VAHAD
Grupp 15	Loomsed, taimsed ja mikroobsed rasvad ja õlid ning nende lõhustamissaadused; töödeldud toidurasvad; loomsed ja taimsed vahad
15.01–15.04	CTH
15.05–15.06	Valmistamine mis tahes rubriiki kuuluvatest päritolustaatuseta materjalidest
15.07–15.08	CTSH
15.09–15.10	Valmistamine, mille puhul kõik kasutatavad taimsed materjalid on täielikult saadud ühes riigis või ühel territooriumil
15.11–15.15	CTSH
15.16–15.17	CTH
15.18	CTSH
15.20	Valmistamine mis tahes rubriiki kuuluvatest päritolustaatuseta materjalidest
15.21–15.22	CTSH
IV JAOTIS	VALMISTOIDUKAUBAD; JOOGID, ALKOHOL JA ÄÄDIKAS; TUBAKAS JA TÖÖSTUSLIKUD TUBAKAASENDAJAD; TOOTED, MIS SISALDAVAD VÕI EI SISALDA NIKOTIINI JA MIS ON ETTE NÄHTUD SISSEHINGAMISEKS ILMA PÕLETAMATA; MUUD NIKOTIINI SISALDAVAD TOOTED, MIS ON MÕELDUD NIKOTIINI IMENDUMISEKS INIMORGANISMI
Grupp 16	Tooted lihast, kalast, vähkidest, molluskitest või muudest veeselgrootutest või putukatest
16.01–16.05	Tootmine, mille puhul kõik kasutatavad gruppidesse 1, 2, 3 ja 16 kuuluvad materjalid on täielikult saadud ühes riigis või ühel territooriumil
Grupp 17	Suhkur ja suhkrurikkad kondiitritooted
17.01	CTH
17.02	CTH, tingimusel et kasutatavate rubriikidesse 11.01–11.08 ning 17.01 ja 17.03 kuuluvate päritolustaatuseta materjalide kogumass ei ületa 20 % toote massist.

1. veerg Harmoneeritud süsteemi klassifikatsioon (2022) koos konkreetse kirjeldusega	2. veerg Tootepõhine päritolureegel
17.03	CTH
17.04	CTH, tingimusel et kasutatavate rubriikidesse 17.01 ja 17.02 kuuluvate päritolustaatuseta materjalide kogumass ei ületa 40 % toote massist.
Grupp 18	Kakao ja kakaotooted
18.01–18.05	CTH
18.06	CTH, tingimusel et kasutatavate rubriikidesse 17.01 ja 17.02 kuuluvate päritolustaatuseta materjalide kogumass ei ületa 40 % toote massist.
Grupp 19	Tooted teraviljast, jahust, tärklisest või piimast; valikpagaritooted
19.01–19.05	CTH, tingimusel et: — kasutatavate gruppidesse 2, 3 ja 16 kuuluvate päritolustaatuseta materjalide kogumass ei ületa 20 % toote massist; — kasutatavate rubriikidesse 10.06 ja 11.01–11.08 kuuluvate päritolustaatuseta materjalide kogumass ei ületa 20 % toote massist; — kasutatavate rubriikidesse 17.01 ja 17.02 kuuluvate päritolustaatuseta materjalide kogumass ei ületa 20 % toote massist ning — kasutatavate gruppi 4 kuuluvate päritolustaatuseta materjalide mass ei ületa 20 % toote massist.
Grupp 20	Tooted köögi- ja puuviljadest, marjadest, pähklitest või muudest taimeosadest
20.01	CTH
20.02–20.03	Valmistamine, mille puhul kõik kasutatavad gruppi 7 kuuluvad materjalid on täielikult saadud ühes riigis või ühel territooriumil.
20.04–20.07	CTH, tingimusel et kasutatavate rubriikidesse 17.01 ja 17.02 kuuluvate päritolustaatuseta materjalide kogumass ei ületa 40 % toote massist.
2008.11–2008.93	CTH, tingimusel et kasutatavate rubriikidesse 17.01 ja 17.02 kuuluvate päritolustaatuseta materjalide kogumass ei ületa 40 % toote massist.
2008.97	CTH, tingimusel et kasutatavate rubriikidesse 17.01 ja 17.02 kuuluvate päritolustaatuseta materjalide kogumass ei ületa 40 % toote massist; Alamrubriigi 2008.20 päritolustaatuseta ananassivalmistisi võib siiski kasutada.

1. veerg Harmoneeritud süsteemi klassifikatsioon (2022) koos konkreetse kirjeldusega	2. veerg Tootepõhine päritolureegel
2008.99–2009.90	CTH, tingimusel et kasutatavate rubriikidesse 17.01 ja 17.02 kuuluvate päritolustaatuseta materjalide kogumass ei ületa 40 % toote massist.
Grupp 21	Mitmesugused toiduvalmistised
21.01–21.02	CTH, tingimusel et: — kasutatavate gruppi 4 kuuluvate päritolustaatuseta materjalide mass ei ületa 20 % toote massist ning — kasutatavate rubriikidesse 17.01 ja 17.02 kuuluvate päritolustaatuseta materjalide kogumass ei ületa 20 % toote massist.
2103.10 2103.20 2103.90	CTH; päritolustaatuseta sinepipulbrit või valmissinepit võib siiski kasutada.
2103.30	Valmistamine mis tahes rubriiki kuuluvatest päritolustaatuseta materjalidest
21.04–21.06	CTH, tingimusel et: — kasutatavate gruppi 4 kuuluvate päritolustaatuseta materjalide mass ei ületa 20 % toote massist ning — kasutatavate rubriikidesse 17.01 ja 17.02 kuuluvate päritolustaatuseta materjalide kogumass ei ületa 20 % toote massist
Grupp 22	Joogid, alkohol ja äädikas
22.01–22.06	CTH, v.a rubriigid 22.07 ja 22.08, tingimusel et: — kõik kasutatavad gruppi 0806,10, 2009,61 või 2009,69 kuuluvad materjalid on täielikult saadud ühes riigis või ühel territooriumil; — kasutatavate gruppi 4 kuuluvate päritolustaatuseta materjalide mass ei ületa 20 % toote massist ning — kasutatavate rubriikidesse 17.01 ja 17.02 kuuluvate päritolustaatuseta materjalide kogumass ei ületa 20 % toote massist
22.07	CTH, v.a rubriigid 22.07 ja 22.08, tingimusel et kõik gruppi 10 ja alamrubriikidesse 0806.10, 2009.61 ja 2009.69 kuuluvad kasutatavad materjalid on täielikult saadud ühes riigis või ühel territooriumil.
22.08–22.09	CTH, v.a rubriigid 22.07 ja 22.08, tingimusel et kõik alamrubriikidesse 0806.10, 2009.61 ja 2009.69 kuuluvad kasutatavad materjalid on täielikult saadud ühes riigis või ühel territooriumil.
Grupp 23	Toiduainetööstuse jäägid ja jäätmed; tööstuslikult toodetud loomasöödad
23.01	CTH

1. veerg Harmoneeritud süsteemi klassifikatsioon (2022) koos konkreetse kirjeldusega	2. veerg Tootepõhine päritolureegel
23.02–2303.10	CTH, tingimusel et kasutatavate gruppi 10 kuuluvate päritolustaatuseta materjalide kogumass ei ületa 20 % toote massist
2303.20–23.08	CTH
23.09	CTH, tingimusel et: — kõik kasutatavad gruppidesse 2 ja 3 kuuluvad materjalid on täielikult saadud ühes riigis või ühel territooriumil; — kasutatavate gruppi 4 kuuluvate päritolustaatuseta materjalide mass ei ületa 20 % toote massist — kasutatavate gruppidesse 10 ja 11 ning rubriikidesse 23.02 ja 23.03 kuuluvate päritolustaatuseta materjalide kogumass ei ületa 20 % toote massist; ning — kasutatavate rubriikidesse 17.01 ja 17.02 kuuluvate päritolustaatuseta materjalide kogumass ei ületa 20 % toote massist
Grupp 24	Tubakas ja tööstuslikud tubakaasendajad; tooted, mis sisaldavad või ei sisalda nikotiini ja mis on ette nähtud sissehingamiseks ilma põletamata; muud nikotiini sisaldavad tooted, mis on mõeldud nikotiini imendumiseks inimorganismi
24.01	Valmistamine, mille puhul kõik kasutatavad rubriiki 24.01 kuuluvad materjalid on täielikult saadud ühes riigis või ühel territooriumil
2402.10	Valmistamine mis tahes rubriiki kuuluvatest päritolustaatuseta materjalidest, tingimusel et kasutatavate rubriiki 24.01 kuuluvate päritolustaatuseta materjalide mass ei ületa 40 % kasutatavate gruppi 24 kuuluvate materjalide massist
2402.20	Valmistamine mis tahes rubriiki kuuluvatest päritolustaatuseta materjalidest, v.a toote rubriiki kuuluv materjal ja alamrubriiki 2403.19 kuuluv suitsetamistubakas, mille puhul vähemalt 10 % kasutatavatest rubriiki 24.01 kuuluvatest materjalidest on täielikult saadud ühes riigis või ühel territooriumil
2402.90	Valmistamine mis tahes rubriiki kuuluvatest päritolustaatuseta materjalidest, tingimusel et kasutatavate rubriiki 24.01 kuuluvate päritolustaatuseta materjalide mass ei ületa 40 % kasutatavate gruppi 24 kuuluvate materjalide massist
2403.11–2404.19	CTH, mille puhul vähemalt 10 % kõigi kasutatavate rubriiki 24.01 kuuluvate materjalide massist on täielikult saadud ühes riigis või ühel territooriumil
2404.91–2404.99	CTH
V JAOTIS	MINERAALSED TOOTED Märkus jaotise kohta: Käesoleva jaotise horisontaalsete töötlemiseeskirjade määratlused on esitatud 10-A lisa märkuses 5.
Grupp 25	Sool; väävel; mullad ja kivimid; krohvimismaterjalid, lubi ja tsement

1. veerg Harmoneeritud süsteemi klassifikatsioon (2022) koos konkreetse kirjeldusega	2. veerg Tootepõhine päritolureegel
25.01–25.30	CTH; või MaxNOM 70 % (EXW)
Grupp 26	Maagid, räbu ja tuhk
26.01–26.21	CTH
Grupp 27	Mineraalkütused, mineraalõlid ja nende destilleerimissaadused; bituumenained; mineraalvahad
27.01–27.09	Valmistamine mis tahes rubriiki kuuluvatest päritolustaatuseta materjalidest
27.10	CTH, v.a alamrubriikidesse 3824.99 ja 3826.00 kuuluv biodiisel; või On läbinud destilleerimise või keemilise reaktsiooni, tingimusel et rubriiki 27.10 ja alamrubriikidesse 3824.99 ja 3826.00 kuuluv kasutatav biodiisel (sh vesiniktöödeldud taimeõli) on saadud esterdamise, ümberesterdamise või vesiniktöötluse teel.
27.11–27.15	Valmistamine mis tahes rubriiki kuuluvatest päritolustaatuseta materjalidest
VI JAOTIS	KEEMIATÖÖSTUSE JA SELLEGA SEOTUD TÖÖSTUSHARUDE TOOTED Märkus jaotise kohta: Käesoleva jaotise horisontaalsete töötlemiseeskirjade määratlused on esitatud 10-A lisa märkuses 5.
Grupp 28	Anorgaanilised kemikaalid; väärismetallide, haruldaste muldmetallide, radioaktiivsete elementide ja isotoopide orgaanilised ja anorgaanilised ühendid
28.01–28.53	CTSH; On läbinud keemilise reaktsiooni, puhastamise, segamise, standardmaterjalide tootmise, osakeste suuruse muutmise, isomeeride eraldamise või biotehnoloogilise protsessi; või MaxNOM 50 % (EXW)
Grupp 29	Orgaanilised kemikaalid
2901.10–2905.42	CTSH; On läbinud keemilise reaktsiooni, puhastamise, segamise, standardmaterjalide tootmise, osakeste suuruse muutmise, isomeeride eraldamise või biotehnoloogilise protsessi; või MaxNOM 50 % (EXW)

1. veerg Harmoneeritud süsteemi klassifikatsioon (2022) koos konkreetse kirjeldusega	2. veerg Tootepõhine päritolureegel
2905.43–2905.44	CTH, v.a rubriik 3824.60; või MaxNOM 40 % (EXW)
2905.45	CTSH; kuid tootega samasse alamrubriiki kuuluvaid päritolustaatuseta materjale võib kasutada, kui nende koguväärtus ei ületa 20 % toote tehasehinnast; või MaxNOM 50 % (EXW)
2905.49–2942	CTSH; On läbinud keemilise reaktsiooni, puhastamise, segamise, standardmaterjalide tootmise, osakeste suuruse muutmise, isomeeride eraldamise või biotehnoloogilise protsessi; või MaxNOM 50 % (EXW)
Grupp 30	Farmaatsiatooted
30.01–30.06	CTSH; On läbinud keemilise reaktsiooni, puhastamise, segamise, standardmaterjalide tootmise, osakeste suuruse muutmise, isomeeride eraldamise või biotehnoloogilise protsessi; või MaxNOM 50 % (EXW)
Grupp 31	Väetised
31.01–31.04	CTH, tootega samasse rubriiki kuuluvaid päritolustaatuseta materjale võib siiski kasutada, tingimusel et nende koguväärtus ei ületa 20 % toote tehasehinnast; või MaxNOM 40 % (EXW)
31.05	
– Naatriumnitraat – Kaltsiumtsüaanamiid – Kaaliumsulfaat – Magneesium-kaaliumsulfaat	CTH, tootega samasse rubriiki kuuluvaid päritolustaatuseta materjale võib siiski kasutada, tingimusel et nende koguväärtus ei ületa 20 % toote tehasehinnast; või MaxNOM 40 % (EXW)

1. veerg Harmoneeritud süsteemi klassifikatsioon (2022) koos konkreetse kirjeldusega	2. veerg Tootepõhine päritolureegel
– muu	CTH, tootega samasse rubriiki kuuluvaid päritolustaatuseta materjale võib siiski kasutada, tingimusel et nende koguväärtus ei ületa 20 % toote tehasehinnast ja tingimusel et selles sisalduvate päritolustaatuseta materjalide koguväärtus ei ületa 50 % toote tehasehinnast; või MaxNOM 40 % (EXW)
Grupp 32	Park- ja värvaineekstraktid; tanniinid ja nende derivaadid; värvained ja pigmendid; värvid ja lakid; kitt ja muud mastiksid; tint
32.01–3215.90	CTSH; On läbinud keemilise reaktsiooni, puhastamise, segamise, standardmaterjalide tootmise, osakeste suuruse muutmise, isomeeride eraldamise või biotehnoloogilise protsessi; või MaxNOM 50 % (EXW)
Grupp 33	Eeterlikud õlid ja resinoidid; parfümeeria- ja kosmeetikatooted ning hügieenivahendid
3301.12–3301.90	CTSH; On läbinud keemilise reaktsiooni, puhastamise, segamise, standardmaterjalide tootmise, osakeste suuruse muutmise, isomeeride eraldamise või biotehnoloogilise protsessi; või MaxNOM 50 % (EXW)
3302.10	CTH, alamrubriiki 3302.10 kuuluvaid päritolustaatuseta materjale võib siiski kasutada, tingimusel et nende koguväärtus ei ületa 20 % toote tehasehinnast, või MaxNOM 50 % (EXW)
3302.90	CTSH; On läbinud keemilise reaktsiooni, puhastamise, segamise, standardmaterjalide tootmise, osakeste suuruse muutmise, isomeeride eraldamise või biotehnoloogilise protsessi; või MaxNOM 50 % (EXW)
33.03	Valmistamine mis tahes rubriiki kuuluvatest päritolustaatuseta materjalidest

1. veerg Harmoneeritud süsteemi klassifikatsioon (2022) koos konkreetse kirjeldusega	2. veerg Tootepõhine päritolureegel
33.04–33.07	CTSH; On läbinud keemilise reaktsiooni, puhastamise, segamise, standardmaterjalide tootmise, osakeste suuruse muutmise, isomeeride eraldamise või biotehnoloogilise protsessi; või MaxNOM 50 % (EXW)
Grupp 34	Seep, orgaanilised pindaktiivsed ained, pesemisvahendid, määrdeained, tehisvahad, vahavalmistised, poleerimis- ja puhastusvahendid, küünlad jms tooted; voolimispastad, stomatoloogiline vaha ja hambaravis kasutatavad kipsisegud
34.01–34.07	CTSH; On läbinud keemilise reaktsiooni, puhastamise, segamise, standardmaterjalide tootmise, osakeste suuruse muutmise, isomeeride eraldamise või biotehnoloogilise protsessi; või MaxNOM 50 % (EXW)
Grupp 35	Valkained; modifitseeritud tärklis; liimid; ensüümid
35.01	CTH
3502.11–3502.19	CTH, v.a rubriigid 04.07–04.08;
3502.20–3504.00	CTH
35.05	CTH, v.a rubriik 11.08.
35.06–35.07	CTSH; On läbinud keemilise reaktsiooni, puhastamise, segamise, standardmaterjalide tootmise, osakeste suuruse muutmise, isomeeride eraldamise või biotehnoloogilise protsessi; või MaxNOM 50 % (EXW)
Grupp 36	Lõhkeained; pürotehnilised tooted; tuletikud; pürofoorsed sulamid; teatavad kergsüttivad valmistised

1. veerg Harmoneeritud süsteemi klassifikatsioon (2022) koos konkreetse kirjeldusega	2. veerg Tootepõhine päritolureegel
36.01–36.06	CTSH; On läbinud keemilise reaktsiooni, puhastamise, segamise, standardmaterjalide tootmise, osakeste suuruse muutmise, isomeeride eraldamise või biotehnoloogilise protsessi; või MaxNOM 50 % (EXW)
Grupp 37	Foto- ja kinokaubad
37.01–37.07	CTSH; On läbinud keemilise reaktsiooni, puhastamise, segamise, standardmaterjalide tootmise, osakeste suuruse muutmise, isomeeride eraldamise või biotehnoloogilise protsessi; või MaxNOM 50 % (EXW)
Grupp 38	Mitmesugused keemiatooted
38.01–38.08	CTSH; On läbinud keemilise reaktsiooni, puhastamise, segamise, standardmaterjalide tootmise, osakeste suuruse muutmise, isomeeride eraldamise või biotehnoloogilise protsessi; või MaxNOM 50 % (EXW)
3809.10	CTH, v.a rubriigid 11.08–35.05;
3809.91–3822.90	CTSH; On läbinud keemilise reaktsiooni, puhastamise, segamise, standardmaterjalide tootmise, osakeste suuruse muutmise, isomeeride eraldamise või biotehnoloogilise protsessi; või MaxNOM 50 % (EXW)
38.23	Valmistamine mis tahes rubriiki kuuluvatest päritolustaatuseta materjalidest või MaxNOM 50 % (EXW)

1. veerg Harmoneeritud süsteemi klassifikatsioon (2022) koos konkreetse kirjeldusega	2. veerg Tootepõhine päritolureegel
3824.10–3824.50	CTSH; On läbinud keemilise reaktsiooni, puhastamise, segamise, standardmaterjalide tootmise, osakeste suuruse muutmise, isomeeride eraldamise või biotehnoloogilise protsessi; või MaxNOM 50 % (EXW)
3824.60	CTH, v.a alamrubriigid 2905.43 ja 2905.44.
3824.81–3825	CTSH; On läbinud keemilise reaktsiooni, puhastamise, segamise, standardmaterjalide tootmise, osakeste suuruse muutmise, isomeeride eraldamise või biotehnoloogilise protsessi; või MaxNOM 50 % (EXW)
38.26	Valmistamine, mille puhul biodiisel on saadud ümberesterdamise, esterdamise või vesiniktöötluse teel
38.27	CTSH; On läbinud keemilise reaktsiooni, puhastamise, segamise, standardmaterjalide tootmise, osakeste suuruse muutmise, isomeeride eraldamise või biotehnoloogilise protsessi; või MaxNOM 50 % (EXW)
VII JAOTIS	PLASTID JA PLASTTOOTED; KAUTŠUK JA KUMMITOOTED Märkus jaotise kohta: Käesoleva jaotise horisontaalsete töötlemiseeskirjade määratlused on esitatud 10-A lisa märkuses 5.
Grupp 39	Plast ja plasttooted
39.01–39.15	CTSH; On läbinud keemilise reaktsiooni, puhastamise, segamise, standardmaterjalide tootmise, osakeste suuruse muutmise, isomeeride eraldamise või biotehnoloogilise protsessi; või MaxNOM 50 % (EXW)
39.16–39.26	CTH; või MaxNOM 50 % (EXW)

1. veerg Harmoneeritud süsteemi klassifikatsioon (2022) koos konkreetse kirjeldusega	2. veerg Tootepõhine päritolureegel
Grupp 40	Kautšuk ja kummitooted
40.01–40.11	CTH; või MaxNOM 50 % (EXW)
4012.11–4012.19	CTSH; või kasutatud rehvide protekteerimine.
4012.20–4017.00	CTH; või MaxNOM 50 % (EXW)
VIII JAOTIS	TOORNAHAD, NAHK, KARUSNAHK JA TOOTED NENDEST; SADULSEPATOOTED JA RAKMED; REISITARBED, KÄEKOTID JMS TOOTED; TOOTED LOOMASOOLTEST (V. A JÄMESIIDIST)
Grupp 41	Toornahad (v.a karusnahad) ja nahk
41.01–4104.19	CTH
4104.41–4104.49	CTSH, v.a alamrubriigid 4104.41–4104.49.
4105.10	CTH
4105.30	CTSH
4106.21	CTH
4106.22	CTSH
4106.31	CTH
4106.32–4106.40	CTSH
4106.91	CTH
4106.92	CTSH
41.07–41.13	CTH, v.a alamrubriigid 4104.41, 4104.49, 4105.30, 4106.22, 4106.32 ja 4106.92. Alamrubriikidesse 4104.41, 4104.49, 4105.30, 4106.22, 4106.32 või 4106.92 kuuluvaid päritolustaatuseta materjale võib siiski kasutada, kui need läbivad järelparkimise.
4114.10	CTH

1. veerg Harmoneeritud süsteemi klassifikatsioon (2022) koos konkreetse kirjeldusega	2. veerg Tootepõhine päritolureegel
4114.20	CTH, v.a alamrubriigid 4104.41, 4104.49, 4105.30, 4106.22, 4106.32, 4106.92 ja 4107. Alamrubriikidesse 4104.41, 4104.49, 4105.30, 4106.22, 4106.32, 4106.92 ja rubriiki 4107 kuuluvaid päritolustaatuseta materjale võib siiski kasutada, kui need läbivad järelparkimise.
41.15	CTH
Grupp 42	Nahktooted; sadulsepatooted ja rakmed; reisitarbed, käekotid jms tooted; tooted loomasooltest (v.a jämesiidist)
42.01–42.06	CTH; või MaxNOM 50 % (EXW)
Grupp 43	Karusnahk ja tehiskarusnahk; nendest valmistatud tooted
43.01–4302.20	CTH; või MaxNOM 50 % (EXW)
4302.30	CTSH
43.03–43.04	CTH; või MaxNOM 50 % (EXW)
IX JAOTIS	PUIT JA PUITTOOTED; PUUSÜSI; KORK JA KORGIST TOOTED; ÕLGEDEST, ESPARTOST JM PUNUMISMATERJALIST TOOTED; KORV- JA VITSPUNUTISED
Grupp 44	Puit ja puittooted; puusüsi
44.01–44.21	CTH; või MaxNOM 50 % (EXW)
Grupp 45	Kork ja korgist tooted
45.01–45.04	CTH
Grupp 46	Õlgedest, espartost jm punumismaterjalist tooted; korv- ja vitspunutised
46.01–46.02	CTH; või MaxNOM 50 % (EXW)
X JAOTIS	KIUMASS PUIDUST VM KIULISEST TSELLULOOSMATERJALIST; RINGLUSSE VÕETUD PABERI- VÕI PAPIJÄÄTMED JA -JÄÄGID; PABER JA PAPP NING TOOTED NENDEST

1. veerg Harmoneeritud süsteemi klassifikatsioon (2022) koos konkreetse kirjeldusega	2. veerg Tootepõhine päritolureegel
Grupp 47	Kiumass puidust vm kiulisest tselluloosmaterjalist; ringlusse võetud paberi- või papijäätmed ja jäägid
47.01–47.07	CTH; või MaxNOM 50 % (EXW)
Grupp 48	Paber ja papp; paberimassist, paberist või papist tooted
48.01–48.23	CTH; või MaxNOM 50 % (EXW)
Grupp 49	Raamatud, ajalehed, pildid jm trükitooted; käsikirjad, masinakirjatekstid ning plaanid ja joonised
49.01–49.11	CTH; või MaxNOM 50 % (EXW)
XI JAOTIS	TEKSTIIL JA TEKSTIILTOOTED Märkus jaotise kohta: Käesolevas jaotises esinevate horisontaalsete töötlusreeglite määratlused on esitatud 10-A lisa märkustes 6, 7 ja 8.
Grupp 50	Siid
50.01–50.02	CTH
50.03	
– Kraasitud või kammitud:	Siidijääkide kraasimine või kammimine.
– Muu:	CTH
50.04–50.05	Looduslike kiudude ketramine; Keemiliste kiudude ekstrusioon koos ketramisega; Keemiliste kiudude ekstrusioon koos korrutamisega; või Korrutamine koos mis tahes mehaanilise toiminguga.
50.06	

1. veerg Harmoneeritud süsteemi klassifikatsioon (2022) koos konkreetse kirjeldusega	2. veerg Tootepõhine päritolureegel
– Siidlõng ja siidijääkidest kedratud lõng:	Looduslike kiudude ketramine; Keemiliste kiudude ekstrusioon koos ketramisega; Keemiliste kiudude ekstrusioon koos korrutamisega; või Korrutamine koos mis tahes mehaanilise toiminguga.
– Jämesiid:	CTH
50.07	Looduslike või keemiliste staapelkiudude ketramine koos kudumisega; Keemilise filamentlõnga ekstrusioon koos kudumisega; Korrutamine või mis tahes mehaaniline toiming koos kudumisega; Kudumine koos värvimisega; Lõnga värvimine koos kudumisega; Kudumine koos trükkimisega; või Trükkimine (iseseisva operatsioonina).
Grupp 51	Lambavill ja muude loomade vill ning loomakarvad; hobusejõhvist lõng ja riie
51.01–51.05	CTH
51.06–51.10	Looduslike kiudude ketramine; Keemiliste kiudude ekstrusioon koos ketramisega; või Korrutamine koos mis tahes mehaanilise toiminguga.
51.11–51.13	Looduslike või keemiliste staapelkiudude ketramine koos kudumisega; Keemilise filamentlõnga ekstrusioon koos kudumisega; Kudumine koos värvimisega; Lõnga värvimine koos kudumisega; Kudumine koos trükkimisega; või Trükkimine (iseseisva operatsioonina).
Grupp 52	Puuvill
52.01–52.03	CTH
52.04–52.07	Looduslike kiudude ketramine; Keemiliste kiudude ekstrusioon koos ketramisega; või Korrutamine koos mis tahes mehaanilise toiminguga.

1. veerg Harmoneeritud süsteemi klassifikatsioon (2022) koos konkreetse kirjeldusega	2. veerg Tootepõhine päritolureegel
52.08–52.12	Looduslike või keemiliste staapelkiudude ketramine koos kudumisega; Keemilise filamentlõnga ekstrusioon koos kudumisega; Korrutamine või mis tahes mehaaniline toiming koos kudumisega; Kudumine koos värvimise, pealistamise või lamineerimisega; Lõnga värvimine koos kudumisega; Kudumine koos trükkimisega; või Trükkimine (iseseisva operatsioonina).
Grupp 53	Muud taimsed tekstiilkiud; paberlõng ja paberlõngast riie
53.01–53.05	CTH
53.06–53.08	Looduslike kiudude ketramine; Keemiliste kiudude ekstrusioon koos ketramisega; või Korrutamine koos mis tahes mehaanilise toiminguga.
53.09–53.11	Looduslike või keemiliste staapelkiudude ketramine koos kudumisega; Keemilise filamentlõnga ekstrusioon koos kudumisega; Kudumine koos värvimise, pealistamise või lamineerimisega; Lõnga värvimine koos kudumisega; Kudumine koos trükkimisega; või Trükkimine (iseseisva operatsioonina).
Grupp 54	Keemilised filamentkiud; keemiliste tekstiilmaterjalide ribad jms vormid
54.01–54.06	Looduslike kiudude ketramine; Keemiliste kiudude ekstrusioon koos ketramisega; või Korrutamine koos mis tahes mehaanilise toiminguga.
54.07–54.08	Looduslike või keemiliste staapelkiudude ketramine koos kudumisega; Keemilise filamentlõnga ekstrusioon koos kudumisega; Lõnga värvimine koos kudumisega; Kudumine koos värvimise, pealistamise või lamineerimisega; Korrutamine või mis tahes mehaaniline toiming koos kudumisega; Kudumine koos trükkimisega; või Trükkimine (iseseisva operatsioonina).

1. veerg Harmoneeritud süsteemi klassifikatsioon (2022) koos konkreetse kirjeldusega	2. veerg Tootepõhine päritolureegel
Grupp 55	Keemilised staapelkiud
55.01–55.07	Keemiliste kiudude ekstrusioon
55.08–55.11	Looduslike kiudude ketramine; Keemiliste kiudude ekstrusioon koos ketramisega; või Korrutamine koos mis tahes mehaanilise toiminguga.
55.12–55.16	Looduslike või keemiliste staapelkiudude ketramine koos kudumisega; Keemilise filamentlõnga ekstrusioon koos kudumisega; Korrutamine või mis tahes mehaaniline toiming koos kudumisega; Kudumine koos värvimise, pealistamise või lamineerimisega; Lõnga värvimine koos kudumisega; Kudumine koos trükkimisega; või Trükkimine (iseseisva operatsioonina).
Grupp 56	Vatt, vilt ja lausriie; erilõngad; nöörid, paelad, köied ja trossid ning tooted nendest
56.01	Looduslike kiudude ketramine; Keemiliste kiudude ekstrusioon koos ketramisega; Vati valmistamine; Flokeerimine koos värvimise või trükkimisega; või Liimimine, pealistamine, flokeerimine, lamineerimine või metalliseerimine koos vähemalt kahe muu peamise ettevalmistus- või viimistlustoiminguga (nt kalandreerimine, kokkutõmbumisvastane töötlemine, termofikseerimine, püsiviimistlemine), tingimusel et kõikide kasutatavate materjalide väärtus ei ületa 50 % toote tehasehinnast
56.02	
– Nõeltöödeldud vilt:	Keemiliste kiudude ekstrusioon koos kanga valmistamisega; kasutada võib siiski: — rubriiki 54.02 kuuluvat päritolustaatuseta polüpropüleenfilamenti; — rubriiki 55.03 või 55.06 kuuluvaid päritolustaatuseta polüpropüleenkiude; või — rubriiki 55.01 kuuluvat päritolustaatuseta polüpropüleenköisikut; milles iga filamendi või kiu joontihedus on alla 9 detsiteksi, kui nende koguväärtus ei ületa 40 % toote tehasehinnast; või looduslikest kiududest vildi puhul üksnes lausriide valmistamine.
– Muu:	Keemiliste kiudude ekstrusioon koos kanga valmistamisega; või Muu looduslikest kiududest vildi puhul üksnes lausriide valmistamine.

1. veerg Harmoneeritud süsteemi klassifikatsioon (2022) koos konkreetse kirjeldusega	2. veerg Tootepõhine päritolureegel
5603.11–5603.14	Valmistamine: — orienteeritud või orienteerimata filamentidest; või — looduslikest või keemilistest ainetest või polümeeridest; millele mõlemal juhul järgneb sidumine lausriideks.
5603.91–5603.94	Valmistamine: — orienteeritud või orienteerimata staapelkiududest; või — looduslikust või keemilisest hakitud lõngast; millele mõlemal juhul järgneb sidumine lausriideks.
5604.10	Valmistamine tekstiiliga katmata kumminiidist või -paelast
5604.90	Looduslike kiudude ketramine; Keemiliste kiudude ekstrusioon koos ketramisega; või Korrutamine koos mis tahes mehaanilise toiminguga.
56.05	Looduslike või keemiliste staapelkiudude ketramine; Keemiliste kiudude ekstrusioon koos ketramisega; või Korrutamine koos mis tahes mehaanilise toiminguga.
56.06	Keemiliste kiudude ekstrusioon koos ketramisega; Korrutamine koos mähkimisega; Looduslike või keemiliste staapelkiudude ketramine; või Flokeerimine koos värvimisega.
56.07–56.09	Looduslike kiudude ketramine; või Keemiliste kiudude ekstrusioon koos ketramisega.
Grupp 57	Vaibad ja muud tekstiilpõrandakatted Märkus grupi kohta: selle grupi toodete aluskihina võib kasutada päritolustaatuseta džuutriiet.

1. veerg Harmoneeritud süsteemi klassifikatsioon (2022) koos konkreetse kirjeldusega	2. veerg Tootepõhine päritolureegel
57.01–57.05	Looduslike või keemiliste staapelkiudude ketramine koos kudumise või taftingtöötlusega; keemilise filamentlõnga ekstrusioon koos kudumise või taftingtöötlusega; valmistamine kookos- või sisal- või džuut- või klassikalisest ringkedratud viskooslõngast; taftingtöötlus koos värvimise või trükkimisega; flokeerimine koos värvimise või trükkimisega; keemiliste kiudude ekstrusioon koos lausriide valmistamisega, sealhulgas nõeltorkemeetodil; või keemilise filamentlõnga taftingtöötlus või kudumine koos pealistamise või lamineerimisega.
Grupp 58	Eririie; taftingriie; pits; seinavaibad; posamendid; tikandid
58.01–58.04	Looduslike või keemiliste staapelkiudude ketramine koos kudumise või taftingtöötlusega; keemilise filamentlõnga ekstrusioon koos kudumise või taftingtöötlusega; kudumine koos värvimise, flokeerimise, katmise, lamineerimise või metalliseerimisega; taftingtöötlus koos värvimise või trükkimisega; flokeerimine koos värvimise või trükkimisega; lõnga värvimine koos kudumisega; kudumine koos trükkimisega; või trükkimine (iseseisva operatsioonina).
58.05	CTH
58.06–58.09	Looduslike või keemiliste staapelkiudude ketramine koos kudumise või taftingtöötlusega; keemilise filamentlõnga ekstrusioon koos kudumise või taftingtöötlusega; kudumine koos värvimise, flokeerimise, katmise, lamineerimise või metalliseerimisega; taftingtöötlus koos värvimise või trükkimisega; flokeerimine koos värvimise või trükkimisega; lõnga värvimine koos kudumisega; kudumine koos trükkimisega; või trükkimine (iseseisva operatsioonina).
58.10	Tikandid, mille puhul mis tahes rubriiki (v.a toote enda rubriik) kuuluvate kasutatavate päritolustaatuseta materjalide väärtus ei ületa 50 % toote tehasehinnast.

1. veerg Harmoneeritud süsteemi klassifikatsioon (2022) koos konkreetse kirjeldusega	2. veerg Tootepõhine päritolureegel
58.11	Looduslike või keemiliste staapelkiudude ketramine koos kudumise või taftingtöötlusega; keemilise filamentlõnga ekstrusioon koos kudumise või taftingtöötlusega; kudumine koos värvimise, flokeerimise, katmise, lamineerimise või metalliseerimisega; taftingtöötlus koos värvimise või trükkimisega; flokeerimine koos värvimise või trükkimisega; lõnga värvimine koos kudumisega; Kudumine koos trükkimisega; või trükkimine (iseseisva operatsioonina).
Grupp 59	Impregneeritud, pealistatud, kaetud või lamineeritud tekstiilriie; tekstiiltooted tööstuslikuks otstarbeks
59.01	Kudumine koos värvimise, flokeerimise, katmise, lamineerimise või metalliseerimisega; või Flokeerimine koos värvimise või trükkimisega.
59.02	
- Tekstiilmaterjali-sisaldusega kuni 90 % massist:	Kudumine
– Muu:	Keemiliste kiudude ekstrusioon koos kudumisega.
59.03	Kudumine koos impregneerimise, pealistamise, katmise, lamineerimise või metalliseerimisega; kudumine koos trükkimisega; või trükkimine (iseseisva operatsioonina).
59.04	Kalandreerimine koos värvimise, pealistamise, lamineerimise või metalliseerimisega. Aluskihina võib kasutada päritolustaatuseta džuutriiet; või kudumine koos värvimise, pealistamise, lamineerimise või metalliseerimisega. Aluskihina võib kasutada päritolustaatuseta džuutriiet;
59.05	
- Kummi, plasti vm ainetega impregneeritud, pealistatud, kaetud või lamineeritud materjalid;	kudumine, silmuskudumine või lausriide valmistamine koos impregneerimise, pealistamise, katmise, lamineerimise või metalliseerimisega.

1. veerg Harmoneeritud süsteemi klassifikatsioon (2022) koos konkreetse kirjeldusega	2. veerg Tootepõhine päritolureegel
- Muu:	Looduslike või keemiliste staapelkiudude ketramine koos kudumisega; keemilise filamentlõnga ekstrusioon koos kudumisega; kudumine, silmuskudumine või lausriide valmistamine koos värvimise, pealistamise või lamineerimisega; kudumine koos trükkimisega; või trükkimine (iseseisva operatsioonina).
59.06	
- Silmkoelised ja heegeldatud kangad:	Looduslike või keemiliste staapelkiudude ketramine koos silmuskudumise või heegeldamisega; keemilise filamentlõnga ekstrusioon koos silmuskudumise või heegeldamisega; silmuskudumine või heegeldamine koos kummeerimisega; või kummeerimine koos vähemalt kahe muu peamise ettevalmistus- või viimistlustoiminguga (nt kalandreerimine, kokkutõmbumisvastane töötlemine, termofikseerimine, püsiviimistlemine), tingimusel et kasutatavate päritolustaatuseta materjalide väärtus ei ületa 50 % toote tehasehinnast
- Muud sünteesfilamentlõngast kangad tekstiilmaterjalisisaldusega üle 90 % massist:	Keemiliste kiudude ekstrusioon koos kudumisega.
- Muu:	Kudumine, silmuskudumine või lausriide valmistamine koos värvimise või pealistamise või kummeerimisega; lõnga värvimine koos kudumise, silmuskudumise või lausriide valmistamisega; või kummeerimine koos vähemalt kahe muu peamise ettevalmistus- või viimistlustoiminguga (nt kalandreerimine, kokkutõmbumisvastane töötlemine, termofikseerimine, püsiviimistlemine), tingimusel et kasutatavate päritolustaatuseta materjalide väärtus ei ületa 50 % toote tehasehinnast
59.07	Kudumine, silmuskudumine või lausriide valmistamine koos värvimise või trükkimise või pealistamise või impregneerimise või katmisega; flokeerimine koos värvimise või trükkimisega; või trükkimine (iseseisva operatsioonina).
59.08	
- Impregneeritud hõõgsukad:	Valmistamine silmkoes ringkootud või ringis heegeldatud hõõgsukakangast.
- Muu:	CTH

1. veerg Harmoneeritud süsteemi klassifikatsioon (2022) koos konkreetse kirjeldusega	2. veerg Tootepõhine päritolureegel
59.09–59.11	Looduslike või keemiliste staapelkiudude ketramine koos kudumisega; keemiliste kiudude ekstrusioon koos kudumisega; kudumine koos värvimise, pealistamise või lamineerimisega; või pealistamine, flokeerimine, lamineerimine või metalliseerimine koos vähemalt kahe muu peamise ettevalmistus- või viimistlustoiminguga (nt kalandreerimine, kokkutõmbumisvastane töötlemine, termofikseerimine, püsiviimistlemine), tingimusel et kõikide kasutatavate materjalide väärtus ei ületa 50 % toote tehasehinnast.
Grupp 60	Silmkoelised ja heegeldatud kangad
60.01–60.06	Looduslike või keemiliste staapelkiudude ketramine koos silmuskudumise või heegeldamisega; keemilise filamentlõnga ekstrusioon koos silmuskudumise või heegeldamisega; silmuskudumine või heegeldamine koos värvimise, flokeerimise, pealistamise, lamineerimise või trükkimisega; flokeerimine koos värvimise või trükkimisega; lõnga värvimine koos silmuskudumise või heegeldamisega; või korrutamine või tekstureerimine koos silmuskudumise või heegeldamisega, tingimusel et kasutatava päritolustaatuseta korrutamata või tekstureerimata lõnga väärtus ei ületa 50 % toote tehasehinnast.
Grupp 61	Silmkoelised või heegeldatud rõivad ja rõivamanused
61.01–61.17	
- Saadud mitme kindlakujuliseks lõigatud või kindlakujuliseks kootud või heegeldatud silmkootud või heegeldatud detaili kokkuõmblemisel vm viisil ühendamisel:	Silmuskudumine või heegeldamine koos lõpptöötluse, sh väljalõikamisega.
- Muu:	Looduslike või keemiliste staapelkiudude ketramine koos silmuskudumise või heegeldamisega; keemilise filamentlõnga ekstrusioon koos silmuskudumise või heegeldamisega; või silmuskudumine ja lõpptöötlus ühe toiminguna.
Grupp 62	Rõivad ja rõivamanused, v.a silmkoelised või heegeldatud
62.01	Kudumine koos lõpptöötluse, sh väljalõikamisega; või Lõpptöötlus, sh väljalõikamine, millele on eelnenud trükkimine (eraldiseisva toiminguna).

1. veerg Harmoneeritud süsteemi klassifikatsioon (2022) koos konkreetse kirjeldusega	2. veerg Tootepõhine päritolureegel
62.02	
- Tikitud	Kudumine koos lõpptöötluse, sh väljalõikamisega; või valmistamine tikkimata kangast, tingimusel et kasutatava päritolustaatuseta tikkimata kanga väärtus ei ületa 40 % toote tehasehinnast.
- Muu:	Kudumine koos lõpptöötluse, sh väljalõikamisega; või lõpptöötlus, sh väljalõikamine, millele on eelnenud trükkimine (eraldiseisva toiminguna).
62.03	Kudumine koos lõpptöötluse, sh väljalõikamisega; või lõpptöötlus, sh väljalõikamine, millele on eelnenud trükkimine (eraldiseisva toiminguna).
62.04	
- Tikitud	Kudumine koos lõpptöötluse, sh väljalõikamisega; või valmistamine tikkimata kangast, tingimusel et kasutatava päritolustaatuseta tikkimata kanga väärtus ei ületa 40 % toote tehasehinnast.
- Muu:	Kudumine koos lõpptöötluse, sh väljalõikamisega; või lõpptöötlus, sh väljalõikamine, millele on eelnenud trükkimine (eraldiseisva toiminguna).
62.05	Kudumine koos lõpptöötluse, sh väljalõikamisega; või lõpptöötlus, sh väljalõikamine, millele on eelnenud trükkimine (eraldiseisva toiminguna).
62.06	
- Tikitud	Kudumine koos lõpptöötluse, sh väljalõikamisega; või valmistamine tikkimata kangast, tingimusel et kasutatava päritolustaatuseta tikkimata kanga väärtus ei ületa 40 % toote tehasehinnast.
- Muu:	Kudumine koos lõpptöötluse, sh väljalõikamisega; või lõpptöötlus, sh väljalõikamine, millele on eelnenud trükkimine (eraldiseisva toiminguna).
62.07–62.08	Kudumine koos lõpptöötluse, sh väljalõikamisega; või lõpptöötlus, sh väljalõikamine, millele on eelnenud trükkimine (eraldiseisva toiminguna).

1. veerg Harmoneeritud süsteemi klassifikatsioon (2022) koos konkreetse kirjeldusega	2. veerg Tootepõhine päritolureegel
62.09	
- Tikitud	Kudumine koos lõpptöötluse, sh väljalõikamisega; või valmistamine tikkimata kangast, tingimusel et kasutatava päritolustaatuseta tikkimata kanga väärtus ei ületa 40 % toote tehasehinnast.
- Muu:	Kudumine koos lõpptöötluse, sh väljalõikamisega; või lõpptöötlus, sh väljalõikamine, millele on eelnenud trükkimine (eraldiseisva toiminguna).
62.10	
- Tulekaitsevahendid aluminiseeritud polüestrist fooliumiga kaetud kangast:	Kudumine koos lõpptöötluse, sh väljalõikamisega; või pealistamine või lamineerimine koos lõpptöötluse, sh väljalõikamisega, tingimusel et kasutatava päritolustaatuseta pealistamata või lamineerimata kanga väärtus ei ületa 40 % toote tehasehinnast
- Muu:	Kudumine koos lõpptöötluse, sh väljalõikamisega; või lõpptöötlus, sh väljalõikamine, millele on eelnenud trükkimine (eraldiseisva toiminguna).
62.11	
- Naiste või tüdrukute tikitud rõivad:	Kudumine koos lõpptöötluse, sh väljalõikamisega; või valmistamine tikkimata kangast, tingimusel et kasutatava päritolustaatuseta tikkimata kanga väärtus ei ületa 40 % toote tehasehinnast.
- Muu:	Kudumine koos lõpptöötluse, sh väljalõikamisega; või lõpptöötlus, sh väljalõikamine, millele on eelnenud trükkimine (eraldiseisva toiminguna).
62.12	
- Silmkoelised või heegeldatud, saadud kahe või enama kindlakujuliseks lõigatud või kindlakujuliseks kootud või heegeldatud silmkootud või heegeldatud detaili kokkuõmblemisel vm viisil ühendamisel:	Silmuskudumine koos lõpptöötluse, sh väljalõikamisega; või lõpptöötlus, sh väljalõikamine, millele on eelnenud trükkimine (eraldiseisva toiminguna).
- Muu:	Kudumine koos lõpptöötluse, sh väljalõikamisega; või lõpptöötlus, sh väljalõikamine, millele on eelnenud trükkimine (eraldiseisva toiminguna).

1. veerg Harmoneeritud süsteemi klassifikatsioon (2022) koos konkreetse kirjeldusega	2. veerg Tootepõhine päritolureegel
62.13–62.14	
- Tikitud	Kudumine koos lõpptöötluse, sh väljalõikamisega; valmistamine tikkimata kangast, tingimusel et kasutatava päritolustaatuseta tikkimata kanga väärtus ei ületa 40 % toote tehasehinnast; või lõpptöötlus, sh väljalõikamine, millele on eelnenud trükkimine (eraldiseisva toiminguna).
- Muu:	Kudumine koos lõpptöötluse, sh väljalõikamisega; või lõpptöötlus, sh väljalõikamine, millele on eelnenud trükkimine (eraldiseisva toiminguna).
62.15	Kudumine koos lõpptöötluse, sh väljalõikamisega; või lõpptöötlus, sh väljalõikamine, millele on eelnenud trükkimine (eraldiseisva toiminguna).
62.16	
- Tulekaitsevahendid aluminiseeritud polüestrist fooliumiga kaetud kangast:	Kudumine koos lõpptöötluse, sh väljalõikamisega; või pealistamine või lamineerimine koos lõpptöötluse, sh väljalõikamisega, tingimusel et kasutatava päritolustaatuseta pealistamata või lamineerimata kanga väärtus ei ületa 40 % toote tehasehinnast
- Muu:	Kudumine koos lõpptöötluse, sh väljalõikamisega: või lõpptöötlus, sh väljalõikamine, millele on eelnenud trükkimine (eraldiseisva toiminguna).
62.17	
- Tikitud	Kudumine koos lõpptöötluse, sh väljalõikamisega; valmistamine tikkimata kangast, tingimusel et kasutatava päritolustaatuseta tikkimata kanga väärtus ei ületa 40 % toote tehasehinnast; või lõpptöötlus, sh väljalõikamine, millele on eelnenud trükkimine (eraldiseisva toiminguna).
- Tulekaitsevahendid aluminiseeritud polüestrist fooliumiga kaetud kangast:	Kudumine koos lõpptöötluse, sh väljalõikamisega; või pealistamine või lamineerimine koos lõpptöötluse, sh väljalõikamisega, tingimusel et kasutatava päritolustaatuseta pealistamata või lamineerimata kanga väärtus ei ületa 40 % toote tehasehinnast
- Vaheriie kraedeks ja kätisteks, valmis lõigatud:	CTH, tingimusel et kasutavate päritolustaatuseta materjalide väärtus ei ületa 40 % toote tehasehinnast.
- Muu:	Kudumine koos lõpptöötluse, sh väljalõikamisega

1. veerg Harmoneeritud süsteemi klassifikatsioon (2022) koos konkreetse kirjeldusega	2. veerg Tootepõhine päritolureegel
Grupp 63	Muud tekstiilist valmistooted; komplektid; kantud rõivad ja kasutatud tekstiiltooted; kaltsud
63.01–63.04	
- Vildist, lausriidest:	Lausriide valmistamine koos lõpptöötluse, sh väljalõikamisega
- Muu: -- Tikitud:	Kudumine või silmuskudumine või heegeldamine koos lõpptöötluse, sh väljalõikamisega; või valmistamine tikkimata kangast (v.a silmkoelisest või heegeldatud kangast), tingimusel et kasutava päritolustaatuseta tikkimata kanga väärtus ei ületa 40 % toote tehasehinnast
-- Muu:	Kudumine, silmuskudumine või heegeldamine koos lõpptöötluse, sh väljalõikamisega.
63.05	Keemiliste kiudude ekstrusioon või looduslike kiudude või keemiliste staapelkiudude ketramine koos kudumise või silmuskudumise ja lõpptöötluse, sh väljalõikamisega.
63.06	
- Lausriidest:	Lausriide valmistamine koos lõpptöötluse, sh väljalõikamisega
- Muu:	Kudumine koos lõpptöötluse, sh väljalõikamisega
63.07	MaxNOM 40 % (EXW)
63.08	Komplekti iga ese peab vastama reeglile, mida kohaldataks eseme suhtes juhul, kui see ei kuuluks komplekti. Komplektis võib siiski olla päritolustaatuseta esemeid, tingimusel et nende koguväärtus ei ületa 15 % komplekti tehasehinnast.
63.09–63.10	CTH
XII JAOTIS	JALATSID, PEAKATTED, VIHMA- JA PÄEVAVARJUD, JALUTUSKEPID, ISTMEGA JALUTUSKEPID; PIITSAD, RATSAPIITSAD JA NENDE OSAD; TÖÖDELDUD SULED JA SULGEDEST TOOTED; TEHISLILLED; TOOTED JUUSTEST
Grupp 64	Jalatsid, kedrid jms tooted; nende osad
64.01–64.05	Valmistamine mis tahes rubriiki kuuluvatest päritolustaatuseta materjalidest, v.a sisetalla vm tallaosa külge kinnitatavad rubriiki 64.06 kuuluvad päritolustaatuseta kokkupandud pealsed
64.06	CTH

1. veerg Harmoneeritud süsteemi klassifikatsioon (2022) koos konkreetse kirjeldusega	2. veerg Tootepõhine päritolureegel
Grupp 65	Peakatted ja nende osad
65.01–65.07	CTH
Grupp 66	Vihma- ja päevavarjud, jalutuskepid, istmega jalutuskepid, piitsad, ratsapiitsad ja nende osad
66.01–66.03	CTH; või MaxNOM 50 % (EXW)
Grupp 67	Töödeldud suled ja udusuled ning tooted nendest; tehislilled; tooted juustest
67.01–67.04	CTH
XIII JAOTIS	KIVIST, KIPSIST, TSEMENDIST, ASBESTIST, VILGUST JMS MATERJALIST TOOTED; KERAAMIKATOOTED; KLAAS JA KLAASTOOTED
Grupp 68	Kivist, kipsist, tsemendist, asbestist, vilgust jms materjalist tooted
68.01–68.15	CTH; või MaxNOM 70 % (EXW)
Grupp 69	Keraamikatooted
69.01–69.14	CTH
Grupp 70	Klaas ja klaastooted
70.01–70.09	CTH; või MaxNOM 50 % (EXW)
70.10	CTH
70.11	CTH; või MaxNOM 50 % (EXW)
70.13	CTH, v.a rubriik 70.10;
70.14–70.20	CTH; või MaxNOM 50 % (EXW)

1. veerg Harmoneeritud süsteemi klassifikatsioon (2022) koos konkreetse kirjeldusega	2. veerg Tootepõhine päritolureegel
XIV JAOTIS	LOODUSLIKUD JA KULTIVEERITUD PÄRLID, VÄÄRIS- JA POOLVÄÄRISKIVID, VÄÄRISMETALLID, VÄÄRISMETALLIGA PLAKEERITUD METALLID, NENDEST VALMISTATUD TOOTED; JUVEELTOODETE IMITATSIOONID; MÜNDID
Grupp 71	Looduslikud ja kultiveeritud pärlid, vääris- ja poolvääriskivid, väärismetallid, väärismetalliga plakeeritud metallid, nendest valmistatud tooted; juveeltoodete imitatsioonid; mündid
71.01–71.05	Valmistamine mis tahes rubriiki kuuluvatest päritolustaatuseta materjalidest
71.06	
- Survetöötlemata:	CTH, v.a rubriigid 71.06, 71.08 ja 71.10; rubriikidesse 71.06, 71.08 ja 71.10 kuuluvate päritolustaatuseta väärismetallide elektrolüütiline, termiline või keemiline eraldamine; või rubriikidesse 71.06, 71.08 ja 71.10 kuuluvate päritolustaatuseta väärismetallide sulatamine või legeerimine omavahel või mitteväärismetallidega või puhastamine
- Pooltöödeldud või pulbrina:	Valmistamine survetöötlemata päritolustaatuseta väärismetallidest.
71.07	Valmistamine mis tahes rubriiki kuuluvatest päritolustaatuseta materjalidest
71.08	
- Survetöötlemata:	CTH, v.a rubriigid 71.06, 71.08 ja 71.10; rubriikidesse 71.06, 71.08 ja 71.10 kuuluvate päritolustaatuseta väärismetallide elektrolüütiline, termiline või keemiline eraldamine; või rubriikidesse 71.06, 71.08 ja 71.10 kuuluvate päritolustaatuseta väärismetallide sulatamine või legeerimine omavahel või mitteväärismetallidega või puhastamine
- Pooltöödeldud või pulbrina:	Valmistamine survetöötlemata päritolustaatuseta väärismetallidest
71.09	Valmistamine mis tahes rubriiki kuuluvatest päritolustaatuseta materjalidest
71.10	
- Survetöötlemata:	CTH, v.a rubriigid 71.06, 71.08 ja 71.10; rubriikidesse 71.06, 71.08 ja 71.10 kuuluvate päritolustaatuseta väärismetallide elektrolüütiline, termiline või keemiline eraldamine; või rubriikidesse 71.06, 71.08 ja 71.10 kuuluvate päritolustaatuseta väärismetallide sulatamine või legeerimine omavahel või mitteväärismetallidega või puhastamine
- Pooltöödeldud või pulbrina:	Valmistamine survetöötlemata päritolustaatuseta väärismetallidest.

1. veerg Harmoneeritud süsteemi klassifikatsioon (2022) koos konkreetse kirjeldusega	2. veerg Tootepõhine päritolureegel
71.11	Valmistamine mis tahes rubriiki kuuluvatest päritolustaatuseta materjalidest
71.12–71.18	CTH
XV JAOTIS	MITTEVÄÄRISMETALLID JA NENDEST VALMISTATUD TOOTED
Grupp 72	Raud ja teras
72.01–72.06	CTH
72.07	CTH, v.a rubriik 72.06.
72.08–72.17	CTH, v.a rubriigid 72.08–72.17;
72.18	CTH
72.19–72.23	CTH, v.a rubriigid 72.19–72.23;
72.24	CTH
72.25–72.29	CTH, v.a rubriigid 72.25–72.29;
Grupp 73	Raud- ja terastooted
7301.10	CC, v.a rubriigid 72.08–72.17;
7301.20	CTH
73.02	CC, v.a rubriigid 72.08–72.17;
73.03	CTH
73.04–73.06	Tootmine rubriikidesse 72.06, 72.07, 72.08, 72.09, 72.10, 72.11, 72.12, 72.18, 72.19, 72.20 või 72.24 kuuluvatest päritolustaatuseta materjalidest.
73.07	
Roostevabast terasest toruliitmikud:	CTH, v.a sepistatud toorikutest; kuid päritolustaatuseta sepistatud toorikuid võib kasutada, kui nende väärtus ei ületa 50 % toote tehasehinnast.
- Muu:	CTH

1. veerg Harmoneeritud süsteemi klassifikatsioon (2022) koos konkreetse kirjeldusega	2. veerg Tootepõhine päritolureegel
73.08	CTH, v.a alamrubriik 7301.20.
7309.00–7315.19	CTH
7315.20	CTH; või MaxNOM 50 % (EXW)
7315.81–7326.90	CTH
Grupp 74	Vask ja vasktooted
74.01–74.02	CTH
74.03	Valmistamine mis tahes rubriiki kuuluvatest päritolustaatuseta materjalidest
74.04–74.07	CTH
74.08	CTH ja MaxNOM 50 % (EXW)
74.09–74.19	CTH
Grupp 75	Nikkel ja nikkeltooted
75.01	CTH
75.02	Valmistamine mis tahes rubriiki kuuluvatest päritolustaatuseta materjalidest
75.03–75.08	CTH
Grupp 76	Alumiinium ja alumiiniumtooted
76.01	CTH ja MaxNOM 50 % (EXW) või valmistamine legeerimata alumiiniumist või alumiiniumijäätmetest ja -jääkidest termilise või elektrolüütilise töötlemise teel.
76.02-76.03	CTH
7604.10-7607.19	CTH ja MaxNOM 50 % (EXW)
7607.20	MaxNOM 50 % (EXW)
7608.10-7616.99	CTH ja MaxNOM 50 % (EXW)

1. veerg Harmoneeritud süsteemi klassifikatsioon (2022) koos konkreetse kirjeldusega	2. veerg Tootepõhine päritolureegel
Grupp 78	Plii ja pliitooted
7801.10	Valmistamine mis tahes rubriiki kuuluvatest päritolustaatuseta materjalidest
7801.91-7806.00	CTH
Grupp 79	Tsink ja tsinktooted
79.01-79.07	CTH
Grupp 80	Tina ja tinatooted
80.01-80.07	CTH
Grupp 81	Muud mitteväärismetallid; metallkeraamika; tooted nendest
81.01-81.13	Valmistamine mis tahes rubriiki kuuluvatest päritolustaatuseta materjalidest
Grupp 82	Mitteväärismetallist tööriistad, terariistad, lusikad ja kahvlid; nende mitteväärismetallist osad
8201.10-8205.70	CTH; või MaxNOM 50 % (EXW)
8205.90	CTH; komplektis võib siiski olla rubriiki 82.05 kuuluvaid päritolustaatuseta tööriistu, kui nende koguväärtus ei ületa 15 % komplekti tehasehinnast
82.06	CTH, v.a rubriigid 82.02–82.05; komplektis võib siiski olla rubriikidesse 82.02–82.05 kuuluvaid päritolustaatuseta tööriistu, kui nende koguväärtus ei ületa 15 % komplekti tehasehinnast.
82.07-82.15	CTH; või MaxNOM 50 % (EXW)
Grupp 83	Mitmesugused mitteväärismetallist tooted
83.01-83.11	CTH; või MaxNOM 50 % (EXW)

1. veerg Harmoneeritud süsteemi klassifikatsioon (2022) koos konkreetse kirjeldusega	2. veerg Tootepõhine päritolureegel
XVI JAOTIS	MASINAD JA MEHAANILISED SEADMED; ELEKTRISEADMED; NENDE OSAD; HELISALVESTUS- JA TAASESITUSSEADMED, TELEPILDI JA -HELI SALVESTUS- JA TAASESITUSSEADMED, NENDE OSAD JA TARVIKUD
Grupp 84	Tuumareaktorid, katlad, masinad ja mehaanilised seadmed; nende osad
84.01-84.06	CTH; või MaxNOM 50 % (EXW)
84.07-84.08	MaxNOM 50 % (EXW)
84.09-84.24	CTH; või MaxNOM 50 % (EXW)
84.25-84.30	CTH, v.a rubriik 84.31; või MaxNOM 50 % (EXW)
84.31-84.43	CTH; või MaxNOM 50 % (EXW)
84.44-84.47	CTH, v.a rubriik 84.48; või MaxNOM 50 % (EXW)
84.48-84.55	CTH; või MaxNOM 50 % (EXW)
84.56-84.65	CTH, v.a rubriik 84.66; või MaxNOM 50 % (EXW)
84.66-84.68	CTH; või MaxNOM 50 % (EXW)
84.70-84.72	CTH, v.a rubriik 84.73; või MaxNOM 50 % (EXW)
84.73-84.87	CTH; või MaxNOM 50 % (EXW)

1. veerg Harmoneeritud süsteemi klassifikatsioon (2022) koos konkreetse kirjeldusega	2. veerg Tootepõhine päritolureegel
Grupp 85	Elektrimasinad ja -seadmed, nende osad; helisalvestus- ja taasesitusseadmed, telepildi ja -heli salvestus- ja taasesitusseadmed, nende osad ja tarvikud
85.01-85.02	CTH, v.a rubriik 85.03; või MaxNOM 50 % (EXW)
85.03-85.18	CTH; või MaxNOM 50 % (EXW)
85.19-85.21	CTH, v.a rubriik 85.22; või MaxNOM 50 % (EXW)
85.22-85.24	CTH; või MaxNOM 50 % (EXW)
85.25-85.28	CTH, v.a rubriik 85.29; või MaxNOM 50 % (EXW)
85.29-85.34	CTH; või MaxNOM 50 % (EXW)
85.35-85.37	CTH, v.a rubriik 85.38; või MaxNOM 50 % (EXW)
85.38-85.43	CTH; või MaxNOM 50 % (EXW)
85.44-85.49	MaxNOM 50 % (EXW)
XVII JAOTIS	SÕIDUKID, ÕHUSÕIDUKID, VEESÕIDUKID JA MUUD TRANSPORDIVAHENDID
Grupp 86	Raudtee- või trammivedurid, -veerem ning nende osad; raudtee- või trammiteeseadmed ja -tarvikud ning nende osad; mitmesugused mehaanilised (sh elektromehaanilised) liikluskorraldusseadmed
86.01–86.09	CTH, v.a rubriik 86.07; või MaxNOM 50 % (EXW)

1. veerg Harmoneeritud süsteemi klassifikatsioon (2022) koos konkreetse kirjeldusega	2. veerg Tootepõhine päritolureegel
Grupp 87	Sõidukid, v.a raudtee- ja trammiteeveerem, ning nende osad ja tarvikud
87.01-87.07	MaxNOM 45 % (EXW)
87.08-87.11	CTH; või MaxNOM 50 % (EXW)
87.12	MaxNOM 45 % (EXW)
87.13-87.16	CTH; või MaxNOM 50 % (EXW)
Grupp 88	Õhusõidukid, kosmoseaparaadid ja nende osad
88.01-88.07	CTH; või MaxNOM 50 % (EXW)
Grupp 89	Laevad, paadid ja ujuvkonstruktsioonid
89.01-89.08	CC; või MaxNOM 40 % (EXW)
XVIII JAOTIS	OPTIKA-, FOTO-, KINO-, MÕÕTE-, KONTROLL-, TÄPPIS-, MEDITSIINI- JA KIRURGIAINSTRUMENDID NING -APARATUUR; KELLAD; MUUSIKARIISTAD;
Grupp 90	Optika-, foto-, kino-, mõõte-, kontroll-, täppis-, meditsiini- ja kirurgiainstrumendid ning -aparatuur; nende osad ja tarvikud
9001.10-9001.40	CTH; või MaxNOM 50 % (EXW)
9001.50	CTH; või tootmine, mille puhul tehakse üks järgmistest toimingutest: — poolvalmis läätsede lihvimine valmis oftalmoloogiliseks läätseks, millel on optiline korrigeeriv võime ning mis on ettenähtud prilliraamidesse paigutamiseks; või — asjakohase töötluse teel läätsede katmine kasutaja nägemise parandamiseks ja kaitse tagamiseks; või MaxNOM 50 % (EXW)

1. veerg Harmoneeritud süsteemi klassifikatsioon (2022) koos konkreetse kirjeldusega	2. veerg Tootepõhine päritolureegel
9001.90-9033.00	CTH; või MaxNOM 50 % (EXW)
Grupp 91	Kellad ja nende osad
91.01-91.14	CTH; või MaxNOM 50 % (EXW)
Grupp 92	Muusikariistad; nende osad ja tarvikud
92.01-92.09	MaxNOM 50 % (EXW)
XIX JAOTIS	RELVAD JA LASKEMOON; NENDE OSAD JA TARVIKUD
Grupp 93	Relvad ja laskemoon; nende osad ja tarvikud
93.01-93.07	MaxNOM 50 % (EXW)
XX JAOTIS	MITMESUGUSED TÖÖSTUSTOOTED
Grupp 94	Mööbel; madratsid, madratsialused, padjad ja muud täistopitud mööblilisandid; mujal nimetamata lambid ja valgustid; sisevalgustusega sildid, valgustablood jms; kokkupandavad ehitised
94.01-94.06	CTH; või MaxNOM 50 % (EXW)
Grupp 95	Mänguasjad, mängud ja spordiinventar; nende osad ja tarvikud
95.03-95.08	CTH; või MaxNOM 50 % (EXW)
Grupp 96	Mitmesugused tööstustooted
96.01-96.04	CTH; või MaxNOM 50 % (EXW)

1. veerg Harmoneeritud süsteemi klassifikatsioon (2022) koos konkreetse kirjeldusega	2. veerg Tootepõhine päritolureegel
96.05	Komplekti iga ese peab vastama reeglile, mida kohaldataks eseme suhtes juhul, kui see ei kuuluks komplekti. Komplektis võib siiski olla päritolustaatuseta esemeid, tingimusel et nende koguväärtus ei ületa 15 % komplekti tehasehinnast.
96.06-9608.40	CTH; või MaxNOM 50 % (EXW)
9608.50	Komplekti iga ese peab vastama reeglile, mida kohaldataks eseme suhtes juhul, kui see ei kuuluks komplekti. Komplektis võib siiski olla päritolustaatuseta esemeid, tingimusel et nende koguväärtus ei ületa 15 % komplekti tehasehinnast.
9608.60-96.20	CTH; või MaxNOM 50 % (EXW)
XXI JAOTIS	KUNSTITEOSED, KOLLEKTSIOONIOBJEKTID JA ANTIIKESEMED
Grupp 97	Kunstiteosed, kollektsiooniobjektid ja antiikesemed
97.01-97.06	CTH

10-C LISA

PÄRITOLUKINNITUS

Päritolukinnitus, mille tekst on esitatud allpool, koostatakse kooskõlas vastavate joonealuste märkustega. Joonealuseid märkusi ei ole vaja uuesti esitada.

Bulgaariakeelne versioon

(Период: от ___ до ___[1]))

Износителят на продуктите, обхванати от този документ (износител №…[2]) декларира, че освен където ясно е отбелязано друго, тези продукти са с …[3] преференциален произход.

. . . . . .

(Място и дата[4])

. . . . . .

(Наименование и подпис на износителя[5])

Horvaadikeelne versioon

(Razdoblje: od _____ do _____[1])

Izvoznik proizvoda obuhvaćenih ovom ispravom (referentni broj izvoznika: .....[2]) izjavljuje da su, osim ako je drukčije izričito navedeno, ovi proizvodi .....[3] preferencijalnog podrijetla.

. . . . . .

(Mjesto i datum[4])

. . . . . .

(Ime i potpis izvoznika[5])

Tšehhikeelne versioon

(Období: od_____ do_____[1])

Vývozce výrobků uvedených v tomto dokumentu (referenční číslo vývozce …[2]) prohlašuje, že kromě zřetelně označených, mají tyto výrobky preferenční původ v …[3].

. . . . . .

(Místo a datum[4])

. . . . . .

(Jméno vývozce a podpis[5])

Taanikeelne versioon

(Periode: fra den _____ til den _____[1])

Eksportøren af varer, der er omfattet af nærværende dokument, (eksportørreferencenr. …[2]) erklærer, at varerne, medmindre andet tydeligt er angivet, har præferenceoprindelse i …[3].

. . . . . .

(Sted og dato[4])

. . . . . .

(Eksportørens navn og underskrift[5])

Hollandikeelne versioon

(Periode: van_____ tot _____([1]))

De exporteur van de goederen waarop dit document van toepassing is (referentienr. exporteur …([2])) verklaart dat, behoudens uitdrukkelijke andersluidende vermelding, deze goederen van preferentiële … oorsprong zijn([3]).

. . . . . .

(Plaats en datum([4]))

. . . . . .

(Naam en handtekening van de exporteur([5]))

Ingliskeelne versioon

Period: from_____ to _____([1]))

The exporter of the products covered by this document (Exporter reference No …([2])) declares that, except where otherwise clearly indicated, these products are of … preferential origin([3]).

. . . . . .

(Place and date([4]))

. . . . . .

(Name and signature of the exporter([5]))

Eestikeelne versioon

(Ajavahemik: _____ kuni _____([1]))

Käesoleva dokumendiga hõlmatud toodete eksportija (eksportija viitenumber …([2])) deklareerib, et need tooted on …([3]) sooduspäritoluga, välja arvatud juhul kui on selgelt näidatud teisiti.

. . . . . .

(Koht ja kuupäev([4]))

. . . . . .

(Eksportija nimi ja allkiri([5]))

Soomekeelne versioon

(_____ ja_____ välinen aika([1]))

Tässä asiakirjassa mainittujen tuotteiden viejä (viejän viitenumero …([2])) ilmoittaa, että nämä tuotteet ovat, ellei toisin ole selvästi merkitty, etuuskohteluun oikeutettuja … alkuperätuotteita([3]).

. . . . . .

(Paikka ja päiväys([4]))

. . . . . .

(Viejän nimi ja allekirjoitus([5]))

Prantsuskeelne versioon

(Période: du_____ au _____([1]))

L'exportateur des produits couverts par le présent document (n° de référence exportateur …([2])) déclare que, sauf indication claire du contraire, ces produits ont l'origine préférentielle …([3]).

. . . . . .

(Lieu et date([4]))

. . . . . .

(Nom et signature de l'exportateur([5]))

Saksakeelne versioon

(Zeitraum: von_____ bis _____(1))

Der Ausführer (Referenznummer des Ausführers . …(2)) der Waren, auf die sich dieses Handelspapier bezieht, erklärt, dass diese Waren, soweit nichts anderes angegeben, präferenzbegünstigte Ursprungswaren …(3) sind.

. . . . . .

(Ort und Datum(4))

. . . . . .

(Name und Unterschrift des Ausführers(5))

Kreekakeelne versioon

(Περίοδος: από_____ έως_____(1))

Ο εξαγωγέας των προϊόντων που καλύπτονται από το παρόν έγγραφο (αριθ. αναφοράς εξαγωγέα. …(2)) δηλώνει ότι, εκτός εάν δηλώνεται σαφώς άλλως, τα προϊόντα αυτά είναι προτιμησιακής καταγωγής …(3).

. . . . . .

(Τόπος και ημερομηνία(4))

. . . . . .

(Ονοματεπώνυμο και υπογραφή του εξαγωγέα(5))

Ungarikeelne versioon

(Időszak:_____ -tól/től _____ -ig (1))

A jelen okmányban szereplő áruk exportőre (az exportőr azonosító száma …(2)) kijelentem, hogy eltérő jelzés hiányában az áruk kedvezményes … származásúak(3).

. . . . . .

(Hely és dátum(4))

. . . . . .

(Az exportőr neve és aláírása(5))

Iirikeelne versioon

(Tréimhse: (ó_____ go _____ (1))

Onnmhaireoir na dtáirgí a chumhdaítear leis an doiciméad seo (uimhir thagartha an Onnmhaireora … (2)) dearbhaítear leis seo, seachas sa chás ina sonraítear a mhalairt go soiléir, gur táirgí de thionscnamh … (3) tionscnamh fabhrach.

. . . . . .

(Áit agus dáta(4))

. . . . . .

(Ainm agus síniú an onnmhaireora(5))

Itaaliakeelne versioon

(Periodo: dal_____ al _____(1))

L'esportatore delle merci contemplate nel presente documento (numero di riferimento dell'esportatore …(2)) dichiara che, salvo indicazione contraria, le merci sono di origine preferenziale …(3).

. . . . . .

(Luogo e data(4))

. . . . . .

(Nome e firma dell'esportatore(5))

Lätikeelne versioon

(Laikposms: no_____ līdz _____([1]))

Eksportētājs produktiem, kuri ietverti šajā dokumentā (eksportētāja atsauces numurs …([2])), deklarē, ka, iznemot tur, kur ir citādi skaidri noteikts, šiem produktiem ir priekšrocību izcelsme no …([3]).

. . . . . .

(Vieta un datums([4]))

. . . . . .

(Eksportētāja vārds, uzvārds / nosaukums un paraksts([5]))

Leedukeelne versioon

(Laikotarpis: nuo_____ iki _____([1]))

Šiame dokumente išvardintų prekių eksportuotojas (Eksportuotojo registracijos Nr …([2])) deklaruoja, kad, jeigu kitaip nenurodyta, tai yra …([3]) preferencinės kilmės prekės.

. . . . . .

(Vieta ir data([4]))

. . . . . .

(Eksportuotojo vardas, pavardė (pavadinimas) ir parašas([5]))

Maltakeelne versioon

(Perjodu: minn_____ sa _____([1]))

L-esportatur tal-prodotti koperti b'dan id-dokument (Numru ta' Referenza tal-Esportatur …([2])) jiddikjara li, ħlief fejn indikat b'mod ċar li mhux hekk, dawn il-prodotti huma ta' origini preferenzjali …([3]).

. . . . . .

(Il-post u d-data([4]))

. . . . . .

(Isem u firma tal-esportatur([5]))

Poolakeelne versioon

(Okres: od_____ do _____([1]))

Eksporter produktów objętych tym dokumentem (nr referencyjny eksportera …([2])) deklaruje, że z wyjątkiem gdzie jest to wyraźnie określone, produkty te mają …([3]) preferencyjne pochodzenie.

. . . . . .

(Miejsce i data([4]))

. . . . . .

(Nazwa i podpis eksportera([5]))

Portugalikeelne versioon

(Período: de _____ a _____([1]))

O abaixo assinado, exportador dos produtos cobertos pelo presente documento (referência do exportador n.º …([2])) declara que, salvo expressamente indicado em contrário, estes produtos são de origem preferencial …([3]).

. . . . . .

(Local e data([4]))

. . . . . .

(Nome e assinatura do exportador([5]))

Rumeeniakeelne versioon

(Perioada: de la _____ până la _____(1))

Exportatorul produselor ce fac obiectul acestui document [numărul de referință al exportatorului …(2)] declară că, exceptând cazul în care în mod expres este indicat altfel, aceste produse sunt de origine preferențială …(3).

. . . . . .

[Locul și data(4)]

. . . . . .

[Denumirea și semnătura exportatorului(5)]

Slovakikeelne versioon

(Obdobie: od_____ do _____(1))

Vývozca výrobkov uvedených v tomto dokumente (referenčné číslo vývozcu …(2)) vyhlasuje, že okrem zreteľne označených, majú tieto výrobky preferenčný pôvod v …(3).

. . . . . .

(Miesto a dátum(4))

. . . . . .

(Názov/meno vývozcu a podpis(5))

Sloveenikeelne versioon

(Obdobje: od_____ do _____(1))

Izvoznik blaga, zajetega s tem dokumentom, (referenčna št. izvoznika …(2)) izjavlja, da, razen če ni drugače jasno navedeno, ima to blago preferencialn …(3) poreklo.

. . . . . .

(Kraj in datum(4))

. . . . . .

(Ime in podpis izvoznika(5))

Hispaaniakeelne versioon

(Período: de_____ a _____(1))

El exportador de los productos incluidos en el presente documento (número de referencia del exportador …(2)) declara que, salvo clara indicación en sentido contrario, estos productos gozan de un origen preferencial …(3).

. . . . . .

(Lugar y fecha(4))

. . . . . .

(Nombre y firma del exportador(5))

Rootsikeelne versioon

(Period: från_____ till _____(1))

Exportören av de varor som omfattas av detta dokument (exportörens referensnummer . …(2)) försäkrar att dessa varor, om inte annat tydligt markerats, har förmånsberättigande ursprung i …(3).

. . . . . .

(Ort och datum(4))

. . . . . .

(Exportörens namn och underskrift(5))

(1) Kui päritolukinnitus on koostatud mitme saadetise kohta, mis koosnevad ühesugustest päritolustaatusega toodetest artikli 10.17 lõike 5 alapunkti b tähenduses, tuleb märkida ajavahemik, mille kohta päritolukinnitus kehtib. See ajavahemik ei tohi olla pikem kui 12 kuud. Toote kogu import peab toimuma märgitud ajavahemiku jooksul. Kui ajavahemik ei ole kohaldatav, võib välja tühjaks jätta.

(2) Märkida viitenumber, mille järgi eksportija tuvastatakse. ELi poole eksportija puhul on selleks number, mis on määratud kooskõlas Euroopa Liidu õigusnormidega. Tšiili eksportija puhul on selleks Tšiili õigusnormide kohaselt antud number. Kui eksportijale ei ole numbrit määratud, võib välja tühjaks jätta.

(3) Märkida toote päritolu: Tšiili või Euroopa Liit (EL) Kui päritolukinnitus on täielikult või osaliselt seotud toodetega, mis pärinevad Ceutast või Melillast käesoleva lepingu artikli 10.29 tähenduses, peab eksportija kõnealused tooted selgelt eristama tähisega „CM“ sellisel dokumendil, mille alusel kinnitus koostatakse.

(4) Koha ja kuupäeva võib märkimata jätta, kui see teave sisaldub dokumendis endas.

(5) Kui eksportija allkirja ei nõuta, jäetakse koos allkirjaga märkimata ka alla kirjutanud isiku nimi.

10-D LISA

ÜHISDEKLARATSIOONID

ÜHISDEKLARATSIOON SEOSES ANDORRA VÜRSTIRIIGIGA

1. Tšiili aktsepteerib Andorra Vürstiriigist pärinevaid harmoneeritud süsteemi gruppidesse 25–97 kuuluvaid tooteid Euroopa Liidust pärinevate toodetena käesoleva lepingu III osa tähenduses.

2. Punkti 1 kohaldatakse tingimusel, et tulenevalt tolliliidust, mis asutati Euroopa Majandusühenduse ja Andorra Vürstiriigi vahelise kirjavahetuse teel sõlmitud kokkuleppega, mis sõlmiti Luxembourgis 28. juunil 1990, kohaldab Andorra Vürstiriik Tšiilist pärinevatele toodetele samasugust tariifset sooduskohtlemist nagu ELi pool sellistele toodetele kohaldab.

3. 10. peatükki kohaldatakse *mutatis mutandis* käesoleva ühisdeklaratsiooni punktis 1 osutatud toodete päritolustaatuse kindlaksmääramiseks.

ÜHISDEKLARATSIOON SEOSES SAN MARINO VABARIIGIGA

1. Tšiili aktsepteerib San Marino Vabariigist pärinevaid tooteid Euroopa Liidust pärinevate toodetena käesoleva lepingu III osa tähenduses.

2. Punkti 1 kohaldatakse üksnes tingimusel, et tulenevalt 16. detsembril 1991. aastal Brüsselis ühelt poolt Euroopa Ühenduse ja selle liikmesriikide ja teiselt poolt San Marino Vabariigi vahel sõlmitud koostöö- ja tolliliidu lepingust kohaldab San Marino Vabariik Tšiilist pärit toodete suhtes samasugust tariifset sooduskohtlemist, nagu ELi pool kohaldab selliste toodete suhtes.

3. 10. peatükki kohaldatakse *mutatis mutandis* käesoleva ühisdeklaratsiooni punktis 1 osutatud toodete päritolustaatuse kindlaksmääramiseks.

10-E LISA

SELGITAVAD MÄRKUSED

1. Artikli 10.17 kohaldamisel järgivad lepinguosalised järgmisi suuniseid:

a) kui arve või muu äridokument sisaldab päritolustaatusega ja päritolustaatuseta tooteid, tuleb tooted nendes dokumentides sellistena ära märkida ja päritolustaatuseta tooted eraldi selgelt identifitseerida. Päritolustaatuseta toodete eraldi identifitseerimiseks ei ole kindlaks määratud konkreetset viisi. Seda saaks teha näiteks järgmiselt:

i) märkida äridokumendis iga kaubaartikli taga sulgudes, kas tooted on päritolustaatusega või mitte;

ii) kasutada arvel kahte rubriiki, nimelt päritolustaatusega tooted ja päritolustaatuseta tooted, ning loetleda tooted vastavas rubriigis; või

iii) määrata igale tootele number ja märkida, millised numbrid on seotud päritolustaatusega ja millised päritolustaatuseta toodetega;

b) päritolukinnituse võib esitada arve või äridokumendi tagaküljel;

c) päritolukinnituse võib trükkida, printida, käsitsi kirjutada või tembeldada arvele või muule äridokumendile, sealhulgas dokumendi valguskoopiale; dokumendis peab olema märgitud eksportija ja kaubasaaja nimi ja täielik aadress ning toodete üksikasjalik kirjeldus, et neid oleks võimalik identifitseerida, ning päritolukinnituse koostamise kuupäev, kui see erineb arve või muu äridokumendi kuupäevast; kauba tariifne klassifikatsioon tuleks arvel või muul müügidokumendil eelistatult märkida vähemalt harmoneeritud süsteemi rubriigi tasandil (neljakohaline kood); vajaduse korral tuleks märkida ka kõigi päritolustaatusega toodete brutomass (kg) või muu mõõtühik, näiteks liitrid või m^3;

d) päritolukinnituse võib koostada eraldi lehel, kas kirjaplangil või ilma kirjaplangita; kui see on koostatud eraldi lehel, peab see olema arve või muu äridokumendi osa ja sellele tuleb viidata arvel või muul äridokumendil;

e) kui arvel või muul äridokumendil on mitu lehekülge, tuleb iga lehekülg nummerdada ja märkida lehekülgede koguarv; eraldi lehte võib kasutada koos päritolukinnitusega, et viidata kõnealusele arvele või muule äridokumendile;

f) päritolukinnitus võib olla märgisel, mis on arvele või muule äridokumendile püsivalt kinnitatud, kui ei ole kahtlust, et etiketi on kinnitanud eksportija.

g) suurema selguse huvides olgu märgitud, et kuigi päritolukinnituse peab koostama eksportija, kes vastutab ka piisavate üksikasjade esitamise eest, mis võimaldaksid päritolustaatusega toodet identifitseerida, ei ole arvet või mis tahes muud dokumenti täitva isiku nimi ega asukoht nõutav, kui see dokument võimaldab eksportija selgelt identifitseerida;

h) kui eksportijal ei ole võimalik koostada päritolukinnitust arvel või muus äridokumendis, võib kasutada kolmanda riigi arvet või muud äridokumenti, näiteks kui päritolustaatusega toodete saadetis on jagatud kolmandas riigis artikli 10.14 tingimuste kohaselt;

i) muud äridokumendid võivad olla näiteks kaasasolev saateleht, esialgne arve või pakkeleht.

2. Artikli 10.18 kohaldamisel ei lükka lepinguosalised tariifse sooduskohtlemise taotlust tagasi päritolukinnituse ja tolliasutusele esitatud dokumentide vaheliste erinevuste tõttu või päritolukinnituses esinevate väiksemate vigade tõttu, mis ei tekita kahtlusi impordidokumentides sisalduva teabe õigsuses ja mis ei mõjuta toodete päritolustaatust; sellised lahknevused või väikesed vead võivad olla järgmised:

a) trükivead toote kirjelduses, eksportija või kaubasaaja nimes või aadressis või äridokumendi numbris;

b) vead eksportija või kaubasaaja kohta esitatud lisateabes, näiteks telefoninumbris, sihtnumbris või e-posti aadressis;

c) vale viide tariifsele klassifikatsioonile, välja arvatud juhul, kui see mõjutab toote päritolustaatust või tariifset sooduskohtlemist.

3. Tariifse sooduskohtlemise taotluse võib siiski tagasi lükata, kui päritolukinnituses on järgmised vead:

a) ebaõige eksportija viitenumber; ning

b) toote või tariifse klassifikatsiooni ebatäpne kirjeldus, mis mõjutab selle päritolustaatust või tariifset sooduskohtlemist.

13-A LISA

PÄDEVAD ASUTUSED

1. Mis puutub ELi poole pädevatesse asutustesse, siis on kontrolliülesanded sanitaar- ja fütosanitaarküsimustes jagatud liikmesriikide asjaomaste asutuste ja Euroopa Komisjoni vahel. Seoses sellega kohaldatakse järgmist:

a) Tšiilisse eksportimisel vastutavad liikmesriikide asjaomased asutused tootmistingimuste ja -nõuete kontrollimise, sealhulgas kohustuslike kontrollide läbiviimise ja kokkulepitud standardite ja nõuete täitmist tõendavate muu hulgas loomade heaolu hõlmavate tervisesertifikaatide väljastamise eest;

b) Tšiilist importimisel vastutavad liikmesriikide asjaomased asutused impordi ELi poole imporditingimustele vastavuse kontrollimise eest; ning

c) Euroopa, Komisjon vastutab üldise koordineerimise, kontrollimise, kontrollisüsteemide auditite ja vajalike õiguslike meetmete eest, et tagada standardite ja nõuete ühtne kohaldamine Euroopa Liidu siseturul.

2. Tšiilis on põllumajandusministeerium Servicio Agrícola y Ganadero kaudu pädev asutus, mis haldab kõiki nõudeid, mis on seotud järgmisega:

a) sanitaar- ja fütosanitaarmeetmed, mida kohaldatakse maismaaloomade, maismaaloomadelt pärit toodete, taimede, taimsete saaduste ja muude sanitaar- ja fütosanitaarmeetmetega hõlmatud toodete impordi ja ekspordi suhtes;

b) sanitaar- ja fütosanitaarmeetmed, mis on vastu võetud selleks, et vähendada maismaaloomataudide ja taimekahjustajate Tšiilisse sisenemise ohtu ning kontrollida nende likvideerimist või levikut; ning

c) maismaaloomadelt pärit toodete ja taimsete saaduste kohta sanitaar- ja fütosanitaarsete ekspordisertifikaatide väljastamine.

3. Tšiili tervishoiuministeerium on pädev asutus kõikide nii Tšiilis toodetud kui imporditud inimtoiduks ettenähtud toiduainete toiduohutuse kontrolli puhul ja eksporditavate valmistoiduainete kohta (välja arvatud vesiviljelustooted) toiduohutussertifikaatide väljaandmise puhul.

4. Tšiili majandusministeeriumi Servicio Nacional de Pesca on pädev asutus eksporditavate vesiviljelustoodete toiduohutuse kontrolli puhul ja vastavate ametlike sertifikaatide väljaandmise puhul. Asutus vastutab ka veeloomade tervise kaitse, eksporditavate veeloomade sanitaarsertifitseerimise ja akvakultuuris kasutatavate veeloomade, sööda ja toidu impordi kontrolli eest.

13-B LISA

LOETELU TEATAMISKOHUSTUSLIKEST LOOMATAUDIDEST JA KAHJURITEST, MILLE PUHUL SAAB TUNNUSTADA HAIGUSVABA PIIRKONNA STAATUST

Liide 13-B-1

TEATAMISKOHUSTUSLIKUD MAISMAA- JA VEELOOMATAUDID, MILLE PUHUL TUNNUSTATAKSE LEPINGUOSALISTE STAATUST NING MILLE OSAS VÕIB VÕTTA PIIRKONDADEKS JAOTAMISE OTSUSE

Kõik Maailma Loomatervise Organisatsiooni loetelu viimases versioonis loetletud loomataudid, mis on lisatud rahvusvahelisse maismaa- ja veeloomade tervise koodeksisse.

Liide 13-B-2

TEATAMISKOHUSTUSLIKUD TAIMEKAHJUSTAJAD, MILLE PUHUL TUNNISTATAKSE LEPINGUOSALISTE STAATUST JA MILLE OSAS VÕIB VÕTTA PIIRKONDADEKS JAOTAMISE OTSUSE

1. ELi poole puhul:

a) taimekahjustajad, mida teadaolevalt ei esine üheski Euroopa Liidu osas ja mis on asjakohased kogu ELi poole või selle osa jaoks ja mis on loetletud komisjoni rakendusmääruse (EL) 2019/2072 II lisa A osas ([1]);

b) taimekahjustajad, mida teadaolevalt esineb Euroopa Liidus ja mis on asjakohased kogu ELi poole jaoks ning mis on loetletud rakendusmääruse (EL) 2019/2072 II lisa B osas; ning

c) taimekahjustajad, mida teadaolevalt esineb Euroopa Liidus ja millega seoses on loodud taimekahjustajatest vabad või kaitstavad piirkonnad ning mis on loetletud rakendusmääruse (EL) 2019/2072 III lisas;

2. Tšiili puhul:

a) taimekahjustajad, mis teadaolevalt ei esine Tšiili üheski osas ja mis on loetletud *Servicio Agrícola y Ganadero* resolutsiooni nr 3080/2003 artiklis 20 ([2]);

b) taimekahjustajad, mis Tšiilis teadaolevalt esinevad ja mis on ametliku järelevalve all, nagu on loetletud *Servicio Agrícola y Ganadero* resolutsiooni nr 3080/2003 artiklis 21; ning

c) taimekahjustaja, mis Tšiilis teadaolevalt esineb, mis on ametliku järelevalve all ja mille suhtes on moodustatud taimekahjustajavabad alad, nagu on loetletud *Servicio Agrícola y Ganadero* resolutsiooni nr 3080/2003 artiklites 6 ja 7.

([1]) Komisjoni 28. novembri 2019. aasta rakendusmäärus (EL) 2019/2072, millega kehtestatakse ühetaolised tingimused Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2016/2031 rakendamiseks seoses taimekahjustajatevastaste kaitsemeetmetega ning tunnistatakse kehtetuks komisjoni määrus (EÜ) nr 690/2008 ja muudetakse komisjoni rakendusmäärust (EL) 2018/2019 (ELT L 319, 10.12.2019, lk 1).

([2]) *Resolución Nº 3080 Exenta del Servicio Agrícola y Ganadero, que establece criterios de regionalización en relación a las plagas cuarentenarias para el territorio de Chile (Diario Oficial 7 de noviembre de 2003)* (Servicio Agrícola y Ganadero resolutsioon nr 3080, millega kehtestatakse piirkondadeks jaotamise kriteeriumid seoses Tšiili territooriumil karantiini all olevate taimekahjustajatega (7. novembri 2003. aasta ametlik väljaanne).

13-C LISA

PIIRKONDADEKS JA TSOONIDEKS JAOTAMINE

1. Maismaa- ja veeloomataudidega seotud staatuse tunnustamise ja piirkondadeks jaotamise otsuste alus:

a) loomataudid:

i) lepinguosalise või lepinguosalise piirkonna staatuse tunnustamise alus loomataudide puhul on Maailma Loomatervise Organisatsiooni rahvusvahelise loomatervise koodeksi eeskiri „Riigi või tsooni haigus-/nakkusvaba staatuse tunnustamine ja epidemioloogilised järelevalvesüsteemid“ („Recognition of the disease/infection free status of a country or a zone and epidemiological surveillance systems“); ning

ii) piirkondadeks jaotamise otsuste alus loomataudide puhul on Maailma Loomatervise Organisatsiooni rahvusvahelise loomatervise koodeksi eeskiri „Piirkondadeks ja tsoonideks jaotamine“ („Zoning and regionalisation“); ning

b) veeloomadel esinevad taudid: Piirkondadeks jaotamise otsuste aluseks vesiviljelusloomade taudide puhul on Maailma Loomatervise Organisatsiooni rahvusvaheline veeloomade tervishoiu koodeks.

2. Artikli 13.7 lõike 2 kohased teatavatest taimekahjustajatest vaba piirkonna loomise kriteeriumid peavad vastama järgmisele:

a) FAO fütosanitaarmeetmete rahvusvaheline standard nr 4 „Kahjuritevabade alade moodustamise nõuded“ ja asjakohased määratlused FAO fütosanitaarmeetmete rahvusvahelises standardis nr 5 „Fütosanitaarterminite sõnastik“ või

b) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2016/2031 artikkel 32 ([1]).

3. Kriteeriumid lepinguosalise territooriumi või piirkonna konkreetse loomataudiga seotud eristaatuse tunnustamiseks:

a) kui importiv lepinguosaline peab oma territooriumi või osa oma territooriumist vabaks mõnest loomataudist, välja arvatud Maailma Loomatervise Organisatsiooni loetelu kõige uuemas versioonis loetletud taudidest, esitab ta eksportivale lepinguosalisele asjakohased tõendavad dokumendid, kus on eelkõige esitatud järgmised kriteeriumid:

i) taudi olemus ning selle varasem esinemine tema territooriumil;

ii) vaatluste tulemused, mis põhinevad seroloogilistel, mikrobioloogilistel, patoloogilistel või epidemioloogilistel uuringutel ning asjaolul, et taudi puhkemisest tuleb teatada pädevatele asutustele;

iii) ajavahemik, mille jooksul vaatlusi tehti;

iv) vajaduse korral ajavahemik, mille jooksul vaktsineerimine kõnealuse taudi vastu on olnud keelatud, ja geograafiline piirkond, kus keeld on kehtinud; ning

v) taudi puudumise kindlakstegemise kord;

b) kui importiv lepinguosaline nõuab üld- või eritagatisi vastavalt artikli 13.6 lõike 1 alapunktile c, ei tohi need ületada tagatisi, mida importiv lepinguosaline rakendab; ning

c) lepinguosalised teavitavad teineteist kõigist muudatustest käesoleva punkti alapunktis a nimetatud kriteeriumites, mis on seotud selle taudiga; kõiki lisatagatisi, mille importiv lepinguosaline on kehtestanud kooskõlas käesoleva punkti alapunktiga b, võib pärast kõnealust teatamist muuta või need võib tühistada.

([1]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. oktoobri 2016. aasta määrus (EL) 2016/2031, mis käsitleb taimekahjustajatevastaseid kaitsemeetmeid, millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruseid (EL) nr 228/2013, (EL) nr 652/2014 ja (EL) nr 1143/2014 ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu direktiivid 69/464/EMÜ, 74/647/EMÜ, 93/85/EMÜ, 98/57/EÜ, 2000/29/EÜ, 2006/91/EÜ ja 2007/33/EÜ (ELT L 317, 23.11.2016, lk 4).

13-D LISA

ETTEVÕTETE LOOMADE, LOOMSETE SAADUSTE, LOOMSET PÄRITOLU TOODETE JA LOOMSETE KÕRVALSAADUSTE IMPORTIMISEKS HEAKSKIITMISE TINGIMUSED JA KORD

1. Importiv lepinguosaline võib nõuda eksportiva lepinguosalise ettevõtete heakskiitmist loomade, loomsete saaduste, loomset päritolu toodete ja loomsete kõrvalsaaduste impordiks.

2. Importiv lepinguosaline kiidab eksportiva lepinguosalise ettevõtted heaks eksportiva lepinguosalise antud asjakohaste tagatiste alusel üksikuid ettevõtteid eelnevalt kontrollimata.

3. Importiv lepinguosaline kohaldab kõnealust korda eksportiva lepinguosalise igat liiki ettevõtete suhtes, mis tegelevad loomade, loomsete saaduste, loomset päritolu toodete ja loomsete kõrvalsaadustega.

4. Importiv lepinguosaline koostab heakskiidetud ettevõtete nimekirjad ja teeb need üldsusele kättesaadavaks. Ta muudab või täiendab kõnealuseid nimekirju, et võtta arvesse uusi taotlusi ja saadud tagatisi.

5. Heakskiitmisel tuleb järgida järgmiseid tingimusi ja korda:

a) importiv lepinguosaline on andnud loa asjaomase loomse saaduse importimiseks eksportiva lepinguosalise territooriumilt ning asjaomaste toodete suhtes on kehtestatud asjakohased imporditingimused ja sertifitseerimisnõuded;

b) eksportiva lepinguosalise pädev asutus on esitanud importivale lepinguosalisele piisavad tagatised asjaomaste importiva lepinguosalise tervishoiunõuete täitmise kohta nimekirja või nimekirjadesse kantud ettevõtetes ja ettevõtete ametliku heakskiitmise kohta ekspordiks importiva lepinguosalise territooriumile;

c) eksportiva lepinguosalise pädeval asutusel on volitused ekspordi peatamiseks importiva lepinguosalise territooriumile ettevõttest, mille kohta ta on esitanud tagatised, juhul kui ettevõte ei vasta nende tagatiste tingimustele ning

d) kontroll, mida importiv lepinguosaline teeb artikli 13.11 kohaselt, võib olla osa heakskiitmiskorrast ja see võib olla seotud järgmisega:

   i) ettevõtte heakskiitmise eest vastutava pädeva asutuse struktuur ja korraldus, samuti kõnealuse pädeva asutuse volitused ja tagatised, mida ta saab anda importiva lepinguosalise normide rakendamise kohta;

   ii) piisava hulga eksportiva lepinguosalise esitatud nimekirja või nimekirjadesse kuuluvate ettevõtete kohapealne kontrollimine; või

   iii) ELi poole puhul üksikute liikmesriikidega.

6. Punkti 5 alapunktis d sätestatud kontrolli tulemuste alusel võib importiv lepinguosaline muuta olemasolevat ettevõtete nimekirja.

13-E LISA

SAMAVÄÄRSUSE KINDLAKSMÄÄRAMISE MENETLUS

1. Samaväärsuse kindlaksmääramisel kohaldatakse järgmisi põhimõtteid:

a) lepinguosalised võivad määrata kindlaks samaväärsuse üksikmeetme või meetmete rühma või süsteemi puhul, mis on seotud sanitaar- või fütosanitaarmeetmetega hõlmatud loomade, loomsete saaduste, taimede, taimsete saaduste ja muude toodetega;

b) samaväärsuse kindlaksmääramine ei tohi olla põhjuseks häirida või peatada kõnealuste sanitaar- või fütosanitaarmeetmetega hõlmatud loomade, loomsete saaduste, taimede, taimsete saaduste ja muude toodetega kauplemist;

c) meetmete samaväärsuse kindlaksmääramine on eksportiva lepinguosalise ja importiva lepinguosalise vaheline interaktiivne protsess, mille käigus eksportiv lepinguosaline tõendab objektiivselt individuaalsete meetmete samaväärsust ja importiv lepinguosaline hindab objektiivselt kõnealust tõendamist, et võimaluse korral samaväärsust tunnustada; ning

d) eksportiva lepinguosalise asjaomaste meetmete lõpliku tunnustamise otsustab üksnes importiv lepinguosaline.

2. Samaväärsuse kindlaksmääramise menetluse algatamiseks peavad olema täidetud järgmised eeltingimused:

a) eksportiv lepinguosaline ei algata samaväärsuse kindlaksmääramise menetlust, kui importiv lepinguosaline ei ole lubanud importida sanitaar- või fütosanitaarmeetmetega hõlmatud loomi, loomseid saadusi, taimi, taimseid saadusi ja muid tooteid, mille samaväärsust taotletakse; luba sõltub eksportiva lepinguosalise tervislikust ja taimekahjustajatega seotud olukorrast ja õigusnormidest ning sellest kui tõhusad on tema kontrollisüsteemid, mida kohaldatakse sanitaar- või fütosanitaarmeetmetega hõlmatud loomade, loomsete saaduste, taimede, taimsete saaduste ja muude toodete suhtes; arvesse võetakse asjaomase sektori õigusakte ning eksportiva lepinguosalise pädeva asutuse struktuuri, selle hierarhiat, volitusi, töökorda ja ressursse ning pädeva asutuse toimimist kontrollimise ja kontrollisüsteemide osas, sealhulgas nõuete täitmise tagamise taset seoses sanitaar- või fütosanitaarmeetmetega hõlmatud loomade, loomsete saaduste, taimede, taimsete saaduste ja muude toodetega ning importiva lepinguosalise teavitamise kiirust tuvastatud ohtude korral; samaväärsuse kindlaksmääramise menetlust võivad toetada dokumendid, kontrollid ja varasem dokumenteeritud kogemus;

b) lepinguosalised algatavad samaväärsuse kindlaksmääramise menetluse liites 13-E-1 kehtestatud prioriteetide alusel ning

c) eksportiv lepinguosaline algatab menetluse üksnes juhul, kui eksportiva lepinguosalise suhtes ei kohaldata importiva lepinguosalise kehtestatud kaitsemeetmeid, mis on seotud asjaomaste sanitaar- või fütosanitaarmeetmetega hõlmatud loomade, loomsete saaduste, taimede, taimsete saaduste ja muude toodetega.

3. Samaväärsuse kindlaksmääramise menetluses peab täitma järgmisi tingimusi:

a) eksportiv lepinguosaline esitab importivale lepinguosalisele taotluse tunnustada sellise üksikmeetme või meetmete rühma või süsteemi samaväärsust, mida kohaldatakse sanitaar- või fütosanitaarmeetmetega hõlmatud loomade, loomsete saaduste, taimede, taimsete saaduste ja muude toodete suhtes;

b) eksportiva lepinguosalise taotluses tuleb:

i) selgitada, kui oluline on kaubandus nende sanitaar- või fütosanitaarmeetmetega hõlmatud loomade, loomsete saaduste, taimede, taimsete saaduste ja muude toodetega, millega seoses taotletakse samaväärsuse tunnustamist;

ii) teha importiva lepinguosalise sanitaar- või fütosanitaarmeetmetega hõlmatud loomade, loomsete saaduste, taimede, taimsete saaduste ja muude toodete suhtes kohaldatavate imporditingimuste hulgast kindlaks kõik meetmed, mida eksportiv lepinguosaline saab järgida; ning

iii) teha importiva lepinguosalise sanitaar- või fütosanitaarmeetmetega hõlmatud loomade, loomsete saaduste, taimede, taimsete saaduste ja muude toodete suhtes kohaldatavate imporditingimuste hulgast kindlaks kõik meetmed, millega seoses eksportiv lepinguosaline samaväärsuse tunnustamist taotleb;

c) eksportiv lepinguosaline tõendab importivale lepinguosalisele kooskõlas punktiga 4 objektiivselt, et tema poolt kindlaks määratud meede on samaväärne kõnealuse kauba imporditingimuste osas;

d) importiv lepinguosaline hindab kooskõlas punktiga 4 objektiivselt eksportiva lepinguosalise esitatud samaväärsuse tõendeid;

e) importiv lepinguosaline otsustab, kas samaväärsus on saavutatud või mitte ning

f) importiv lepinguosaline esitab eksportiva lepinguosalise taotluse korral eksportivale lepinguosalisele täieliku selgituse ja täiendavad andmed kindlaksmäärmise ja otsuse kohta.

4. Samaväärsuse tõendamisel eksportiva lepinguosalise poolt ja tema tõendite hindamisel importiva lepinguosalise poolt kohaldatakse järgmist:

a) eksportiv lepinguosaline tõendab objektiivselt punkti 3 alapunkti b alapunkti ii kohaselt kindlaks tehtud importiva lepinguosalise meetme samaväärsust. Vajaduse korral tõendatakse samaväärsust objektiivselt mis tahes kava või programmi osas, mida importiv lepinguosaline nõuab impordi lubamise tingimusena (nt jääkide kava jne); ning

b) lepinguosalised kasutavad objektiivse tõendamise ja hindamise alusena võimaluste piires järgmist:

i) rahvusvaheliselt tunnustatud standardid;

ii) nõuetekohastel teaduslikel tõenditel tuginevad standardid;

iii) riskihindamine;

iv) objektiivne varasem dokumenteeritud kogemus ja ning

v) meetme õiguslik seisund või haldusseisundi tase või

vi) rakendamise ja nõuete täitmise tase, mis põhineb eelkõige järgmisel:

A) järelevalve- ja seireprogrammide tulemused;

B) eksportiva lepinguosalise tehtud kontrolli tulemused;

C) tunnustatud analüüsimeetoditega tehtud analüüsi tulemused;

D) importiva lepinguosalise kontrolli ja impordikontrollide tulemused;

E) eksportiva lepinguosalise pädeva asutuse toimimine ning

F) varasem kogemus.

5. Kui importiv lepinguosaline teeb pärast samaväärsuse tõendite hindamist kindlaks, et samaväärsust ei ole saavutatud, esitab ta eksportivale lepinguosalisele selgituse.

Liide 13-E-1

PRIORITEETSED SEKTORID VÕI ALLSEKTORID, MILLE PUHUL VÕIB SAMAVÄÄRSUST TUNNUSTADA

Artiklis 13.16 osutatud allkomitee võib soovitada ühisnõukogul käesolevat liidet muuta vastavalt artikli 13.8 lõikele 5.

13-F LISA

KONTROLLIMISJUHISED

1. Käesolevas lisas kasutatakse järgmisi mõisteid:

a) „kontrollitav“ – lepinguosaline, keda kontrollitakse; ning

b) „kontrollija“ – lepinguosaline, kes teeb kontrolli.

2. Kontrollimise suhtes kehtivad järgmised tingimused:

a) lepinguosaline võib kontrolli teha auditite või kohapealsete kontrollide alusel;

b) kontrollimine peaks toimuma kontrollija ja kontrollitava vahelises koostöös kooskõlas käesoleva lisaga;

c) kontrollija kavandab kontrollimised pigem selleks, et teha kindlaks kontrollitava kontrollide mõjusus, mitte selleks, et tagasi lükata üksikuid loomi, loomarühmi, toidukäitlusettevõtete kaubasaadetisi või taimede või taimsete saaduste üksikpartiisid;

d) kui kontrollimisel avastatakse tõsine oht inim-, looma- või taimetervisele, võtab kontrollitav viivitamata parandusmeetmeid;

e) kontrolli hulka võib kuuluda asjakohaste õigusnormide ja rakendusmeetodi analüüs, tulemuse hindamine või nõuetele vastavuse taseme analüüs ja hilisemad parandusmeetmed;

f) lepinguosaline määrab kontrollide sageduse vastavalt tulemustele; kui tulemused ei ole head, suurendatakse kontrollide sagedust; kontrollitav peab parandama mitterahuldavad tulemused kontrollijat rahuldaval viisil; ning

g) lepinguosaline teeb kontrollid ja neil põhinevad otsused läbipaistval ja järjekindlal viisil.

3. Kontrollija valmistab soovitavalt tunnustatud rahvusvaheliste standardite kohase plaani, mis hõlmab järgmisi elemente:

a) kontrolli objekt ja ulatus

b) kontrollimise aeg ja koht koos ajakavaga kuni lõpparuande esitamiseni, viimane kaasa arvatud;

c) keel või keeled, milles kontrollimine toimub ja milles aruanne kirjutatakse;

d) kontrollija või kontrollijate andmed ning, kui tegemist on rühmatööga, rühmajuhi andmed. Erisüsteemide ja programmide kontrollimiseks võib olla vaja spetsiaalsete kutseoskustega kontrollijaid;

e) ajakava teenistusaruteludeks ametiisikutega ja vajaduse korral ettevõtete või rajatiste külastamiseks. Kontrollija ei pea külastatavate ettevõtete või ruumide andmeid ette teatama;

f) kontrollija austab ärisaladust vastavalt teabevabaduse sätetele ning väldib igasugust huvide konflikt ning

g) kontrollija peab kinni töötervishoidu ja tööohutust reguleerivatest eeskirjadest ning ettevõtjate õigustest. Kontrollija annab kontrollitava esindajatele võimaluse kava eelnevalt läbi vaadata.

4. Kontrollimise hõlbustamiseks peab kontrollitava tegevus vastama järgmistele põhimõtetele:

a) kontrollitav teeb kontrollijaga igakülgset koostööd ja määrab koostöö eest vastutavad isikud; koostöö võib muu hulgas sisaldada järgmise hõlbustamist:

   i) juurdepääs kõigile asjakohastele eeskirjadele ja standarditele, nõuetele vastavust puudutavatele programmidele ning asjakohastele andmetele ja dokumentidele;

   ii) juurdepääs kontrollimis- ja inspekteerimisaruannetele;

   iii) juurdepääs parandusmeetmeid ja sanktsioone käsitlevatele dokumentidele ning

iv) juurdepääs ettevõtetesse ning

b) kontrollitav esitab dokumenteeritud programmi, et tõendada kontrollijale järjepidevat ja ühtset standardite täitmist.

5. Kontrollimise suhtes kehtivad järgmised menetlused ja tingimused:

a) lepinguosalise esindajad peavad avakoosoleku, millel kontrollija vaatab läbi kontrollikava ning kinnitab, et kontrollimise läbiviimiseks on piisavalt ressursse, kõik vajalikud dokumendid ja muud vajalikud vahendid;

b) dokumentide läbivaatamise käigus võib läbi vaadata

i) alapunktis a osutatud dokumendid ja teabe;

ii) kontrollitava struktuuri ja volitused;

iii) kõik vastavad kontrollimise ja sertifitseerimise süsteemide muudatused, mis on tehtud alates käesoleva lepingu jõustumisest või pärast eelmist kontrollimist;

iv) loomade, loomsete saaduste, taimede ja taimsete saaduste kontrollimise ja sertifitseerimise süsteemide rakendamise; ning

v) asjaomase kontrolli- ja sertifitseerimisteabe ning kontrolli- ja sertifitseerimisdokumendid;

c) kohapealsete kontrollide suhtes kohaldatakse järgmisi põhimõtteid:

i) otsus kohapealse kontrolli lisamise kohta peaks põhinema riskianalüüsil, võttes arvesse selliseid tegureid nagu asjaomased loomad, loomsed saadused, taimed või taimsed saadused, nõuete järgimise tase tööstussektoris või eksportivas riigis, tootmismaht ja impordi- või ekspordimaht, muudatused taristus ning riiklike kontrollimise ja sertifitseerimise süsteemide laad; ning

ii) kohapealsed kontrollid võivad hõlmata kontrollkäike tootmis- ja valmistamisrajatistesse, toiduainete käitlemise ja ladustamise kohtadesse ning kontroll-laboritesse, et kontrollida vastavust alapunktis a osutatud dokumentides sisalduvale teabele, ning

d) kui viiakse läbi järelkontroll, et veenduda, kas puudused on parandatud, võib olla piisav üksnes parandamist vajavate aspektide kontrollimine.

6. Lepinguosalised ühtlustavad võimalikult suures ulatuses kontrolli tulemustest ja järeldustest teatamise vormid, et saavutada ühtsem, läbipaistvam ja tõhusam kontroll. Töödokumendid võivad hõlmata muuhulgas järgmiste hinnatavate aspektide loetelusid:

a) õigusaktid;

b) kontrolli- ja sertifitseerimistalituste struktuur ja tegevus;

c) andmed ettevõtte ja tööprotsesside kohta, tervisestatistika, proovivõtuplaanid ja -tulemused;

d) nõuetest kinnipidamisega seotud tegevus ja menetlused;

e) aruandluse ja kaebuste esitamise kord ning

f) koolituskavad.

7. Lepinguosaliste esindajad, sealhulgas vajaduse korral riiklike kontrolli- ja sertifitseerimisprogrammide eest vastutavad ametnikud, peavad lõppkoosoleku. Sellel koosolekul esitab kontrollija kontrolli tulemused selgelt ja kokkuvõtlikult, nii et kontrollitav saaks selgelt aru kontrolli järeldustest. Kontrollitav koostab leitud puuduste kõrvaldamiseks tegevuskava, eelistatavalt koos tähtaegadega.

8. Kontrolliaruande projekt edastatakse 20 tööpäeva jooksul kontrollitavale, kellel on aruande kavandi kohta märkuste esitamiseks 25 tööpäeva aega. Kontrollitava kommentaarid lisatakse lõpparuandele ning vajadusel võetakse need sinna sisse. Kui kontrolli käigus identifitseeritakse siiski oluline risk inimeste, looma- või taimetervisele, teavitatakse kontrollitavat võimalikult kiiresti ning igal juhul 10 tööpäeva jooksul pärast kontrollimise lõppu.

13-G LISA

IMPORDIKONTROLLID JA KONTROLLITASUD

1. Impordikontrolli suhtes kohaldatakse järgmisi põhimõtteid:

a) impordikontroll koosneb dokumentide kontrollist, identsuskontrollist ja füüsilisest kontrollist;

b) loomade ja loomsete saaduste puhul sõltuvad füüsilised kontrollid ja nende sagedus sellise importimisega seotud riskist;

c) kui kontrolli tehakse taimetervise eesmärgil, tagab importiv lepinguosaline, et taimi, taimseid saadusi ja muid tooteid ning nende pakendeid kontrollitakse ametlikus korras väga täpselt kas täielikult või representatiivse valimi põhjal ning vajaduse korral kontrollitakse ametlikus korras väga täpselt neid vedavaid sõidukeid, et võimalikult hästi kindlaks teha, et nad ei oleks taimekahjustajatest saastatud; ning

d) juhul kui kontrollimisel tehakse kindlaks, et kontrollitavad tooted ei vasta asjaomastele standarditele või nõuetele, võtab importiv lepinguosaline ametlikud meetmed vastavalt kaasnevale riskile; võimaluse korral antakse importijale või tema esindajale juurdepääs kaubasaadetisele ning võimalus anda importivale lepinguosalisele selle kohta lõpliku otsuse tegemiseks asjakohast teavet. Selline otsus peab olema vastavuses riskiga.

2. Füüsilist kontrolli tehakse järgmise sagedusega:

a) loomad ja loomsed saadused:

i) ELi poolde importimisel:

Piirikontrolli liik	Sagedus
1. Dokumentide kontroll	100 %
2. Identsuskontroll	100 %
3. Füüsiline kontroll	
Elusloomad	100 %
I kategooria tooted — Värske liha, sh rups, ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EÜ) nr 853/2004 [1] — Kalatooted hermeetiliselt suletud mahutites, mis on ette nähtud hoidma neid stabiilsena ümbritseva õhu temperatuuri suhtes, värske ja külmutatud kala ning kuivatatud ja/või soolatud kalandustooted — Terved munad — Pekk ja sulatatud rasvad — Loomasooled — Haudemunad	20 %

[1] Euroopa Parlamendi ja nõukogu 29. aprilli 2004. aasta määrus (EÜ) nr 853/2004, millega sätestatakse loomset päritolu toidu hügieeni erieeskirjad (ELT L 139, 30.4.2004, lk 55). määratletud tooted veise-, lamba-, kitse-, sea- ja hobuslaste lihast

Piirikontrolli liik	Sagedus
II kategooria tooted — Linnuliha ja linnulihatooted — Küülikuliha, ulukiliha (looduslik/tehistingimustes peetav) ja vastavad tooted — Inimtoiduks ettenähtud piim ja piimatooted — Munatooted — Inimtoiduks ettenähtud töödeldud loomne valk — Muud kalandustooted, mida ei ole nimetatud 20 % all — Karbid — Mesi	50 %
III kategooria tooted — Sperma — Embrüod — Sõnnik — Piim ja piimatooted (ei ole ette nähtud inimtoiduks) — Želatiin — Konnakoivad ja teod — Kondid ja nendest valmistatud tooted — Toornahad — Harjased, vill, karvad ja suled — Sarved ja kabjad ning nendest valmistatud tooted — Mesindustooted — Ulukitrofeed — Töödeldud lemmikloomatoit — Tooraine lemmikloomatoidu tootmiseks — Tooraine, veri, verepreparaadid, näärmed ja elundid kasutamiseks farmaatsias või tehnilisel otstarbel — Hein ja põhk — Patogeenid — Töödeldud loomne valk (pakendatud)	vähemalt 1 % ja kuni 10 %
Töödeldud loomne valk, mis ei ole ette nähtud inimtoiduks (lahtine kaup)	100 % esimese kuue kaubasaadetise puhul (komisjoni määrus (EL) nr 142/2011) [1], seejärel 20 %

[1] Komisjoni 25. veebruari 2011. aasta määrus (EL) nr 142/2011, millega rakendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EÜ) nr 1069/2009, milles sätestatakse muuks otstarbeks kui inimtoiduks ettenähtud loomsete kõrvalsaaduste ja nendest saadud toodete tervise-eeskirjad, ja nõukogu direktiivi 97/78/EÜ seoses teatavate selle direktiivi alusel piiril toimuvast veterinaarkontrollist vabastatud proovide ja näidistega (ELT L 54, 26.2.2011, lk 1).

ii) Tšiilisse importimisel:

Piirikontrolli liik	Sagedus
1. Dokumentide kontroll	100 %
2. Identsuskontroll	100 %
3. Füüsiline kontroll	
4. Elusloomad	100 %
I kategooria tooted — Värske veiseliha	50 %
(Järgmised kümme saadetist, kui füüsilises kontrollis leiti puudus).	100 %
II kategooria tooted — Värske kodulinnu-, lammaste, kitsede, sigade, hobuslaste ja metsloomade liha — Roomajate ja kahepaiksete liha — Töödeldud liha (veised, sealiha, kodulinnud) — Piim ja piimatooted — Mesi — Terved munad — Sisikond — Rups — Kõõlused, kõhred, veiste diafragmasäärad — Sperma ja embrüod — Sulejahu, koorikloomade jahu, liha- ja kondijahu — Õlid ja söödad — Veretooted — Lihaekstrakt, näärmeekstrakt	20 %
(Järgmised kümme saadetist, kui füüsilises kontrollis leiti puudus).	50 %

Piirikontrolli liik	Sagedus
III kategooria tooted	Vähemalt 1 %
— Känguruliha	Kuni 10 %
— Roomajate liha	
— Lihakonservid ja konserveeritud lihatooted	
— Merelinnuguaano	
— Suled, karvad, harjased ja lakakarvad	
— Kollageen, želatiin	
— Veri, seerum, plasma *in vitro* kasutamine	
— Valmistoit	
— Sapp ja kasvukeskkond	
— Mesilasvaha	
— Nahad, mitmesugused liigid	
— Mesilaspiim ja taruvaik	
— Lihaekstrakt	
— Vill, v.a tööstuslikult töödeldud vill	
— Peekon, rasvad, söödav seakamar	
— Loomaveri, -seerum ja -plasma *in vitro* kasutamiseks	
— Kõõlused ja kõhred	
— Loomne rasv (peekon, söödav nahk)	
— Kuivatatud liha	
— Trofeed ja topised	
— Pargitud nahk, poolpargitud nahk, *wet-blue* ja pikeldatud nahk	
— Tööstuslikult töödeldud vill, värvitud vill ja kammvill	
— Tasakaalustatud lemmikloomatoit	
(Järgmised kümme saadetist, kui füüsilises kontrollis leiti puudus).	20 %

b) taimede ja taimsete saaduste puhul:

i) komisjoni rakendusmääruse (EL) 2019/2072 XI lisas loetletud taimede, taimsete saaduste ja muude kaupade ELi poolde importimisel ([1]):

Piirikontrolli liik	Sagedus
1. Dokumentide kontroll	100 %

([1]) Komisjoni 28. novembri 2019. aasta rakendusmäärus (EL) 2019/2072, millega kehtestatakse ühetaolised tingimused Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2016/2031 rakendamiseks seoses taimekahjustajatevastaste kaitsemeetmetega ning tunnistatakse kehtetuks komisjoni määrus (EÜ) nr 690/2008 ja muudetakse komisjoni rakendusmäärust (EL) 2018/2019 (ELT L 319, 10.12.2019, lk 1).

Piirikontrolli liik	Sagedus
2. Identsuskontroll	100 %
3. Füüsiline kontroll	Taimi, taimseid saadusi ja muid kaupu ning nende pakendeid kontrollitakse põhjalikult ja ametlikult kas tervikuna või esindusliku valimi põhjal; vajaduse korral kontrollitakse neid vedavaid sõidukeid põhjalikult ja ametlikult, veendumaks, et need ei ole taimekahjustajatega saastunud, niivõrd kui seda on võimalik kindlaks teha.

ii) Tšiilisse importimisel:

A) dokumentide kontrolli käigus tuleb kontrollida kõiki kaubasaadetisega seotud dokumente, et määrata kindlaks vastavus fütosanitaarsertifikaadile;

B) füüsiline kontroll:

B.1) füüsilise kontrolli käigus kontrollitakse kaubasaadetisi selleks, et määrata kindlaks töötlemise ulatus (nt kontrollida, kas tegemist on külmutatud, kuivatatud või röstitud tootega);

B.2) taimetervise kontroll on taimede, taimsete saaduste ja muude reguleeritud toodete ametlik visuaalne läbivaatus, et teha kindlaks taimekahjustajate olemasolu või määrata kindlaks fütosanitaareeskirjade järgimine;

C) vastuvõtukontroll tähendab rahvusvaheliste veovahendite kontrollimist, et määrata kindlaks fütosanitaarseisund.

Piirikontrolli liik	Sagedus
1. Dokumentide kontroll	100 %
2. Identsuskontroll	100 %
3. Füüsiline kontroll: — füüsiline kontroll — taimetervise kontroll	Taimi, taimseid saadusi ja muid reguleeritud kaupu ning nende pakendeid kontrollitakse põhjalikult ja ametlikult kas tervikuna või esindusliku valimi põhjal; vajaduse korral kontrollitakse neid vedavaid sõidukeid põhjalikult ja ametlikult, veendumaks, et need ei ole taimekahjustajatega saastunud, niivõrd kui seda on võimalik kindlaks teha.
Taimed, taimsed saadused ja muud reguleeritud kaubad, mis kujutavad endast taimetervislikku riski	Piirikontrolli tüüp
Paljundamiseks, paljunemiseks või istutamiseks ettenähtud seemned, taimed ja taimeosad.	Dokumentide kontroll Identsuskontroll Taimetervise kontroll
Bioloogilises tõrjes kasutatav organism ja mikroorganism, tolmeldajad, teatavate ainete tootjad või uuringud.	Dokumentide kontroll Identsuskontroll Taimetervise kontroll
Taimsed saadused:	

Piirikontrolli liik	Sagedus
taimne materjal, mis on läbinud ühe või mitu algseid omadusi muutvat töötlust, ja mida taimekahjustajad seejärel ei saa otseselt mõjutada, kuid mis võivad laotingimuste tõttu taimekahjustajaid edasi kanda või nendega saastuda.	Dokumentide kontroll Identsuskontroll Füüsiline kontroll
Taimne materjal, mida hoolimata sellest, et seda on töödeldud, võivad mõjutada taimekahjustajad või milles võib olla taimekahjustajaid.	Dokumentide kontroll Identsuskontroll Taimetervise kontroll
Tarbimiseks ettenähtud värsked taimsed saadused, mida kasutatakse otse või pärast töötlemist ning mida võivad mõjutada taimekahjustajad või milles võib olla taimekahjustajaid	Dokumentide kontroll Identsuskontroll Taimetervise kontroll
Muud reguleeritud kaubad, mis kujutavad endast taimetervislikku riski	
Kasvusubstraadid	Dokumentide kontroll Identsuskontroll Taimetervise kontroll
Bioväetised	Dokumentide kontroll Identsuskontroll Taimetervise kontroll
Veovahendid	Vastuvõtmine
Puidust pakkematerjal	Taimetervise kontroll
Konteinerid	Taimetervise kontroll
Kasutatud masinad ja sõidukid, mida on käitatud põllumajanduses või metsanduses	Dokumentide kontroll Identsuskontroll Taimetervise kontroll

13-H LISA

SERTIFITSEERIMINE

1. Kohaldatakse järgmisi sertifitseerimise põhimõtteid:

a) seoses taimede, taimsete saaduste ja muude kaupade sertifitseerimisega rakendavad pädevad asutused Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2016/2031 artikleid 100 ([1]) ja 101 ning FAO rahvusvahelises fütosanitaarmeetmete standardis nr 7 „Ekspordi sertifitseerimise süsteem“ ja nr 12 „Fütosanitaarsertifikaatide suunised“ esitatud põhimõtteid; ning

b) seoses loomade ja loomsete saaduste sertifitseerimisega:

i) kummagi lepinguosalise pädevad asutused tagavad, et sertifikaati väljastavatel ametnikel on piisavad teadmised sertifitseeritavaid loomi või loomseid saadusi käsitlevate veterinaaria-alastest õigusaktidest ja et nad on üldiselt informeeritud reeglitest, mida tuleb järgida sertifikaatide koostamisel ja väljastamisel, ning vajaduse korral selliste järelpärimiste, testide või kontrollimiste olemusest ja ulatusest, mida tuleb teha enne sertifitseerimist;

ii) sertifikaate väljastavad ametnikud ei tohi tõendada andmeid, mille kohta neil ei ole isiklikke teadmisi või mida nad ei saa kindlaks teha;

iii) sertifikaate väljastavad ametnikud ei tohi alla kirjutada tühjadele või mittetäielikele sertifikaatide vormidele ega sertifikaatidele loomade või loomsete saaduste kohta, mida nad ei ole kontrollinud või mis on juba väljunud nende kontrolli alt; kui sertifikaadile kirjutatakse alla teise sertifikaadi või tunnistuse alusel, peab see sertifikaat või tunnistus olema enne allakirjutamist sertifikaati väljastava ametniku valduses;

iv) sertifikaate väljastav ametnik võib tõendada andmeid, mis on:

A) tuvastatud punkti b alapunktide i, ii ja iii alusel teise isiku poolt, kellele on antud vastav luba pädeva ametiasutuse poolt ja kes tegutseb viimatinimetatud ametiasutuse kontrolli all, tingimusel et sertifikaate väljastav ametnik saab kinnitada sertifitseeritavate andmete täpsust; või

B) saadud seireprogrammide raames, viitega veterinaaria-alaste õigusaktide kohaselt lubatud ametlikult tunnustatud kvaliteedi tagamise programmidele või epidemioloogilise järelevalvesüsteemi kaudu;

v) kummagi lepinguosalise pädevad asutused võtavad kõik vajalikud meetmed, et tagada sertifitseerimise usaldusväärsus; eelkõige tagavad nad, et nende poolt määratud sertifikaate väljastavad ametnikud:

A) on seisundis, mis tagab nende erapooletuse ja neil puudub otsene ärihuvi sertifitseeritavate loomade või toodete või vastavate majandite või ettevõtete suhtes, kust need pärit on; ning

B) on täielikult teadlikud iga nende poolt allakirjutatava sertifikaadi sisu tähtsusest;

vi) sertifikaadid koostatakse viisil, millega tagatakse seos sertifikaadi ja kaubasaadetise vahel, vähemalt sertifikaati väljastavale ametnikule arusaadavas keeles ja vähemalt ühes importiva lepinguosalise ametlikus keeles vastavalt punktile 3;

vii) igal pädeval asutusel peab olema võimalik seostada sertifikaati vastava sertifikaadi väljastanud ametnikuga ja tagada, et kõikide väljastatud sertifikaatide koopiad on kättesaadavad pädeva asutuse määratud ajavahemiku jooksul;

viii) kumbki lepinguosaline seab sisse vajalikud kontrollid ja rakendab kontrollimeetmed, mis on vajalikud selleks, et takistada võltsitud või eksitavate sertifikaatide väljastamist ja väidetavalt veterinaaria-alaste õigusaktide eesmärkidel väljastatavate sertifikaatide võltsimist või väärkasutamist; ning

([1]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. oktoobri 2016. aasta määrus (EL) 2016/2031, mis käsitleb taimekahjustajatevastaseid kaitsemeetmeid, millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruseid (EL) nr 228/2013, (EL) nr 652/2014 ja (EL) nr 1143/2014 ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu direktiivid 69/464/EMÜ, 74/647/EMÜ, 93/85/EMÜ, 98/57/EÜ, 2000/29/EÜ, 2006/91/EÜ ja 2007/33/EÜ (ELT L 317, 23.11.2016, lk 4).

ix) ilma et see piiraks kohtumenetlust või karistuste kohaldamist, teostavad pädevad asutused uurimist või kontrolle ja võtavad sanktsioonide määramiseks asjakohaseid meetmeid võltsitud või eksitavate sertifikaatide korral, millele nende tähelepanu on juhitud; kõnealuste meetmete hulka võib kuuluda sertifikaate väljastavate ametnike ajutine vabastamine nende kohustustest kuni uurimise lõpetamiseni; eelkõige:

A) kui kontrolli käigus leitakse, et sertifikaati väljastav ametnik on teadlikult väljastanud võltsitud sertifikaadi, võtab pädev asutus kõik vajalikud meetmed, et tagada võimaluse korral, et asjaomane isik ei saaks õigusrikkumist korrata; ning

B) kui kontrolli käigus leitakse, et üksikisik või ettevõte on ametlikku sertifikaati väärkasutanud või muutnud, võtab pädev asutus kõik vajalikud meetmed, et tagada võimaluse korral, et kõnealune üksikisik või ettevõte ei saaks õigusrikkumist korrata; selliste meetmete hulka võib kuuluda keeldumine ametliku sertifikaadi väljastamisest asjaomasele isikule või ettevõttele.

2. Artikli 13.9 lõikes 5 osutatud sertifikaadi puhul peab terviseohutuse kinnitus sertifikaadis kajastama asjaomase toote samaväärsust. Terviseohutuse kinnitus kinnitab vastavust eksportiva lepinguosalise tootmisstandarditele, mida importiv lepinguosaline tunnustab samaväärsena.

3. Sertifitseerimiseks kasutatakse järgmisi ametlikke keeli:

a) ELi poolde importimisel:

i) taimede, taimsete saaduste ja muude kaupade puhul peab sertifikaat olema koostatud vähemalt ühes Euroopa Liidu ametlikus keeles ja soovitavalt ühes sihtliikmesriigi ametlikus keeles;

ii) loomade ja loomsete saaduste puhul peab veterinaarsertifikaat olema koostatud vähemalt ühes sihtliikmesriigi ametlikus keeles ja vähemalt ühes selle liikmesriigi ametlikus keeles, kus toimub artiklis 13.12 sätestatud impordikontroll ning

b) Tšiilisse importimise puhul peab veterinaarsertifikaat olema koostatud hispaania keeles või muus keeles, mis tuleb tõlkida hispaania keelde.

15-A LISA

ENERGIAKAUPADE, TOORAINETE JA SÜSIVESINIKE LOETELUD

1. Energiakaupade loetelu HS-koodi järgi:

a) tahkekütused (HS-koodid 27.01, 27.02 ja 27.04)

b) toornafta (HS-kood 27.09)

c) naftasaadused (HS-koodid 27.10, 27.13–27.15)

d) maagaas, sealhulgas veeldatud maagaas, veeldatud naftagaas (HS-kood 27.11) ning

e) elektrienergia (HS 27.16)

2. Toorainete loetelu HS-grupi järgi:

Grupp	Rubriik
25	Sool; väävel; mullad ja kivimid; krohvimismaterjalid, lubi ja tsement
26	Maagid, räbu ja tuhk
27	Mineraalkütused, mineraalõlid ja nende destilleerimissaadused; bituumenained; mineraalvahad
28	Anorgaanilised kemikaalid; väärismetallide, haruldaste muldmetallide, radioaktiivsete elementide ja isotoopide orgaanilised ja anorgaanilised ühendid
29	Orgaanilised kemikaalid
71	Looduslikud ja kultiveeritud pärlid, vääris- ja poolvääriskivid, väärismetallid, väärismetalliga plakeeritud metallid, nendest valmistatud tooted (v.a looduslikud ja kultiveeritud pärlid, vääris- ja poolvääriskivid)
72	Raud ja teras
74	Vask ja vasktooted
75	Nikkel ja nikkeltooted
76	Alumiinium ja alumiiniumtooted
78	Plii ja pliitooted
79	Tsink ja tsinktooted
80	Tina ja tinatooted
81	Muud mittevääriSmetallid; metallkeraamika; tooted nendest

3. Süsivesinike loetelu HS-koodi järgi:

a) toornafta (HS-kood 27.09) ning

b) maagaas (HS-kood 27.11)

15-B LISA

ARTIKLI 15.5 LÕIKES 2 OSUTATUD EKSPORDIHINNA MÄÄRAMISE TINGIMUSED

1. Meede, mille Tšiili kehtestab või säilitab vastavalt artikli 15.5 lõikele 2, peab vastama kõigile järgmistele tingimustele:

a) sellest ei tulene artikli 9.11 kohast ELi poolde eksportimise piirangut;

b) see ei mõjuta negatiivselt ELi poole suutlikkust hankida toorainet Tšiilist;

c) kui tooraine tarnitakse soodushinnaga kolmandas riigis asuvale ettevõtjale, võimaldatakse sama hinda viivitamata ja tingimusteta ELi pooles samasuguses olukorras olevatele ettevõtjatele; ning

d) selle tulemuseks ei tohi olla soodushind, mis on madalam kui sama kauba ekspordi madalaim hind eelneva 12 kuu jooksul.

2. Kooskõlas Tšiili õigus- ja haldusnormidega tehakse punktis 1 osutatud meede ja selle rakendamise viis üldsusele kättesaadavaks ning ELi poole taotluse korral annab Tšiili ELi poolele üksikasjalikku ja usaldusväärset teavet tootevaliku ja meetmega hõlmatud tootmismahu kohta, selle kohta, kas omamaine müük on toimunud soodushindadega, ning meetmest tuleneva omamaise hinna kohta.

16-A LISA

LEPINGUOSALISTE POOLT TUNNUSTATUD RAHVUSVAHELISED STANDARDIORGANISATSIOONID

1. Rahvusvahelise Kaalude ja Mõõtude Büroo (BIPM)
2. *Codex alimentarius*'e komisjon
3. Rahvusvaheline Tsiviillennundusorganisatsioon (ICAO)
4. Inimravimite tehniliste nõuete rahvusvaheline ühtlustamisnõukogu (ICH)
5. Rahvusvaheline Elektrotehnikakomisjon (IEC)
6. Rahvusvaheline Tööorganisatsioon (ILO)
7. Rahvusvaheline Mereorganisatsioon (IMO)
8. Rahvusvaheline Oliivinõukogu
9. Rahvusvaheline Viinamarja- ja Veiniorganisatsioon (OIV);
10. Rahvusvaheline Standardiorganisatsioon (ISO)
11. Rahvusvaheline Legaalmetroloogia Organisatsioon (OIML)
12. Rahvusvaheline Telekommunikatsiooni Liit (ITU)
13. ÜRO ühtse ülemaailmse kemikaalide klassifitseerimise ja märgistamise süsteemi ekspertide allkomitee (UN/SCEGHS)
14. Ülemaailmne Postiliit
15. ÜRO Euroopa Majanduskomisjoni (edaspidi „UNECE") raames tegutsev sõidukeid käsitlevate eeskirjade ühtlustamise ülemaailmne foorum (WP.29) ning
16. Maailma Loomatervise Organisatsioon (WOAH)

16-B LISA

VASTAVUSHINDAMINE – VALDKONNAD JA ERIPÄRAD

1. Valdkondade loetelu ([1]):

a) elektri- ja elektroonikaseadmete ohutusaspektid, nagu on määratletud punktis 2;

b) masinate ohutusaspektid, nagu on määratletud punktis 2;

c) seadmete elektromagnetiline ühilduvus, nagu on määratletud punktis 2;

d) energiatõhusus, sealhulgas ökodisaini nõuded;

e) elektri- ja elektroonikaseadmetes teatavate ohtlike ainete kasutamise piiramine ning

f) sanitaarseadmed.

2. Käesolevas lisas kasutatakse järgmisi mõisteid:

a) „seadmete elektromagnetiline ühilduvus“ – elektromagnetiline ühilduvus (häired ja häirekindlus) selliste seadmete puhul, mis nõuetekohaseks toimimiseks vajavad elektrivoolu või elektromagnetvälja, samuti seadmete puhul, mida kasutatakse elektrivoolu tekitamiseks, ülekandmiseks ja mõõtmiseks, välja arvatud:

   i) plahvatusohtlikus keskkonnas kasutatavad seadmed;

   ii) radioloogias või meditsiinilisel otstarbel kasutatavad seadmed;

   iii) kauba- ja inimeste liftide elektrilised osad;

   iv) raadioamatööride kasutatavad raadioseadmed;

   v) mõõtevahendid;

   vi) mitteautomaatkaalud;

   vii) loomupäraselt ohutud seadmed ja

   viii) eritellimusel valmistatud hindamiskomplektid, mis on mõeldud kutsetöötajatele eranditult eesmärgipäraseks kasutamiseks teadus- ja arendusasutustes;

b) „energiatõhusus“ – töö, teenuse, kauba või energia väljundi ja energiasisendi suhe, mis mõjutab energiatarbimist kasutamise ajal, võttes arvesse ressursside tõhusat jaotamist;

c) „elektri- ja elektroonikaseadmete ohutusaspektid“ – selliste seadmete, v.a masinate ohutusaspektid, mis nõuetekohaseks toimimiseks vajavad elektrivoolu, ja selliste seadmete ohutusaspektid, mida kasutatakse elektrivoolu tekitamiseks, ülekandmiseks ja mõõtmiseks ning mis on ette nähtud kasutamiseks pingevahemikus 50–1 000 V vahelduvvoolu puhul ja 75–1 500 V alalisvoolu puhul, samuti selliste seadmete ohutusaspektid, mis raadioside või raadiotuvastuse eesmärgil kiirgavad või võtavad vastu elektromagnetlaineid sagedusega alla 3 000 GHz, välja arvatud:

   i) plahvatusohtlikus keskkonnas kasutatavad seadmed;

   ii) radioloogias või meditsiinilisel otstarbel kasutatavad seadmed;

   iii) kauba- ja inimeste liftide elektrilised osad;

   iv) raadioamatööride kasutatavad raadioseadmed;

   v) elektriarvestid;

   vi) kodumajapidamistes kasutatavad pistikud ja pistikupesad;

   vii) elektritarade toiteseadmed;

   viii) mänguasjad;

([1]) Suurema selguse huvides olgu märgitud, et käesolev lisa ei hõlma terveid õhusõidukeid, laevu, raudteid, mootorsõidukeid ega mere-, raudtee-, lennundus- või sõidukite eriseadmeid.

ix) eritellimusel valmistatud hindamiskomplektid, mis on mõeldud kutsetöötajatele eranditult eesmärgipäraseks kasutamiseks teadus- ja arendusasutustes või

x) ehitistesse või rajatistesse alaliselt paigaldatavad ehitustooted, mille toimivus mõjutab hoone või rajatise toimivust, näiteks kaablid, tulekahjuhäireseadmed või elektrilised uksed;

d) masinate ohutusaspektid tähendavad sellise koostu ohutusaspekte, mis koosneb vähemalt ühest liikuvast osast, mida käitatakse ajamisüsteemiga, mis kasutab üht või mitut energiaallikat, nagu soojus-, elektri-, pneumo-, hüdrauliline või mehaaniline energia, ning mis on seadistatud ja mida juhitakse nii, et see toimib ühtse tervikuna, välja arvatud kummagi lepinguosalise määratletud suure riskiga masinad;

e) „sanitaarseadmed“ – tualettpotid, mullivannid, köögivalamud, pissuaarid, vannid, dušialused, bideed või valamud.

3. Artikli 16.9 lõike 7 kohaselt võib ühisnõukogu muuta käesoleva lisa punktis 1 esitatud valdkondade loetelu.

4. Olenemata punktist 1 võib lepinguosaline kehtestada käesoleva lisa kohaldamisalasse kuuluvate toodete puhul käesolevas lisas täpsustatud valdkondades kolmandatele isikutele kohustusliku katsetamise või sertifitseerimise nõuded järgmistel tingimustel:

a) on inimeste tervise ja ohutuse kaitsega seotud kaalukaid põhjusi, mis õigustavad selliste nõuete kehtestamist;

b) selliste nõuete kehtestamist toetab põhjendatud tehniline või teaduslik teave kõnealuste toodete toimivuse kohta;

c) ükski neist nõuetest ei piira kaubandust rohkem, kui lepinguosalise õiguspärase eesmärgi saavutamiseks vajalik, võttes arvesse ohte, mida eesmärgi saavutamata jätmine kaasa tooks; ning

d) lepinguosaline ei saanud selliste nõuete kehtestamise vajadust käesoleva lepingu jõustumise ajal ette näha.

Lepinguosaline teavitab enne selliste nõuete kehtestamist teist lepinguosalist ja võtab pärast omavahelist konsulteerimist nende nõuete väljatöötamisel võimalikult suurel määral arvesse teise lepinguosalise märkusi.

16-C LISA

MOOTORSÕIDUKID NING NENDE SEADMED JA OSAD

1. Käesolevas lisas kasutatakse järgmisi mõisteid:

a) „1958. aasta kokkulepe“– 20. märtsil 1958. aastal Genfis sõlmitud kokkulepe, milles käsitletakse ratassõidukile ning sellele paigaldatavatele ja/või sellel kasutatavatele seadmetele ja osadele ühtsete tehnonõuete kehtestamist ja nende nõuete alusel väljastatud tunnistuste vastastikust tunnustamist;

b) „HS 2017“ – Maailma Tolliorganisatsiooni välja antud harmoneeritud süsteemi nomenklatuuri 2017. aasta väljaanne ja

c) „UNECE“ – Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni Euroopa Majanduskomisjon; ning

d) „ÜRO normid“– tehnilised normid, mis on vastu võetud vastavalt 1958. aasta kokkuleppele.

2. Käesolevas lisas kasutatud mõistetel on sama tähendus, mis on 1958. aasta kokkuleppes või tehniliste kaubandustõkete lepingu 1. lisas määratletud mõistetel.

3. Käesolevat lisa kohaldatakse lepinguosaliste vahelise kaubanduse suhtes, mis hõlmab kõiki mootorsõidukite ning nende seadmete ja osade kategooriaid, mis on määratletud UNECE sõidukite ehitust käsitleva konsolideeritud resolutsiooni (R.E.3) ([1]) punktis 1.2 ja mis kuuluvad muu hulgas HS 2017 gruppidesse 40, 84, 85, 87, 90 ja 94 (edaspidi „hõlmatud tooted“).

4. Hõlmatud toodete osas on käesoleva lisa eesmärgid järgmised:

a) kaotada kahepoolse kaubavahetuse mittetariifsed takistused ja hoida ära nende tekkimine;

b) hõlbustada uute mootorsõidukite heakskiitmist, tuginedes muu hulgas 1958. aasta kokkuleppes sätestatud tüübikinnituskavadele;

c) tugevdada konkurentsipõhiseid turutingimusi, lähtudes avatuse, võrdse kohtlemise ja läbipaistvuse põhimõttest; ning

d) tagada inimeste tervise, ohutuse ja keskkonna kaitse, tunnustades kummagi lepinguosalise õigust määrata kindlaks soovitud kaitsetase ja regulatiivsed lähenemisviisid.

5. Lepinguosalised nõustuvad, et ÜRO eeskirjad on hõlmatud toodete puhul asjakohased rahvusvahelised standardid.

6. Importiv lepinguosaline aktsepteerib oma turul kõiki uusi mootorsõidukeid ja uute mootorsõidukite seadmeid või osi, tingimusel et tootja on importiva lepinguosalise kohaldatavate õigusnormide kohaselt tõendanud, et sõiduk või seadmed või nende osad on kooskõlas importiva lepinguosalise kohaldatavate vastavate ohutusstandardite ja tehniliste normidega ([2]).

7. Lepinguosalised võtavad teadmiseks, et Tšiili on lisanud oma tehnilistesse normidesse teatavad ELi poole ja UNECE tehnilised normid, ning tunnustab vastavaid katsearuandeid ja tüübikinnitustunnistusi.

8. Tšiili tunnustab ELi poole ja UNECE tehniliste normide kohaselt välja antud ELi poole ja UNECE tüübikinnitustunnistusi kui tõendeid Tšiili tehniliste normidega hõlmatud toodetega vastavuse kohta ega kehtesta täiendavaid katsetamis- või märgistusnõudeid, mille eesmärk on kontrollida või tõendada vastavust kõnealuste ELi poole või UNECE tüübikinnitustunnistustega hõlmatud nõuetele, kui see ei ohusta Tšiili tehniliste normide kohaselt inimeste tervist, ohutust või keskkonda.

([1]) ECE/TRANS/WP.29/78/Rev.6, 11. juuli 2017.

([2]) Suurema selguse huvides olgu märgitud, et ühtki käesoleva punkti sätet ei tõlgendata nii, et see takistaks lepinguosalist lubamast oma turule uusi mootorsõidukeid ja uute mootorsõidukite seadmeid ja osi, mis on sertifitseeritud vastavalt kolmanda riigi ohutus- ja heitenormidele, või nõudmast vastavuse tõendamist mootorsõidukite ohutus- ja heitenormidele, mille lepinguosaline jätab kehtima käesoleva lepingu jõustumise kuupäeval, kui punktist 7 ei tulene teisiti.

9. Tšiili võib oma tehnilisi norme muuta, kui ta leiab, et ELi poole või UNECE tehnilised normid ei vasta enam soovitud kaitsetasemele või kujutavad endast ohtu inimeste tervisele, ohutusele või keskkonnale. Enne selliste muudatuste tegemist teavitab Tšiili ELi poolt artikli 16.13 kohaselt määratud kontaktpunktide kaudu ja esitab taotluse korral teabe muudatuste põhjuste kohta.

10. Importiva lepinguosalise pädevad asutused võivad kontrollida, kas hõlmatud tooted vastavad kõigile importiva lepinguosalise asjakohastele tehnilistele normidele. Selliseid kontrolle tehakse turul juhusliku valiku alusel ja importiva lepinguosalise tehniliste normide kohaselt.

11. Importiv lepinguosaline võib nõuda, et tarnija kõrvaldaks toote tema turult, kui toode ei vasta asjaomastele tehnilistele normidele.

12. Ilma et see piiraks kummagi lepinguosalise õigust võtta meetmeid, mis on vajalikud liiklusohutuseks või keskkonna või rahvatervise kaitseks ja pettuse vältimiseks vastavalt soovitavale kaitsetasemele, hoidub kumbki lepinguosaline hõlmatud toodetega seotud regulatiivsete meetmete kaudu kaotamast või vähendamast eeliseid, mida teisele lepinguosalisele käesoleva lisa alusel võimaldatakse.

13. Kumbki lepinguosaline püüab lubada importida ja turustada tooteid, mille valmistamisel on kasutatud uut tehnoloogiat või mis on uue omadusega, mida importiv lepinguosaline ei ole veel reguleerinud, välja arvatud juhul, kui tal on põhjendatud kahtlused toote ohutuse suhtes, tuginedes teaduslikule või tehnilisele teabele, mis näitab, et see uus tehnoloogia või omadus kujutab endast riski inimeste tervisele, ohutusele või keskkonnale. Kui importiv lepinguosaline otsustab keelata toodete turule laskmise, teatab ta sellest otsusest teisele lepinguosalisele niipea kui võimalik.

14. Käesoleva lisa rakendamise seisukohast olulistes küsimustes teevad lepinguosalised tehniliste kaubandustõkete allkomitees koostööd ja vahetavad teavet.

16-D LISA

ARTIKLI 16.7 LÕIKE 5 PUNKTIS B OSUTATUD KORD TARBEKAUPADE OHUTUST NING SEONDUVAID ENNETUS-, PIIRAVAID JA PARANDUSMEETMEID KÄSITLEVAKS SÜSTEMAATILISEKS TEABEVAHETUSEKS

Ühisnõukogu võib käesolevat lisa muuta vastavalt artikli 16.7 lõikele 10.

16-E LISA

ARTIKLI 16.7 LÕIKES 6 OSUTATUD KORD, MIS KÄSITLEB KORRAPÄRAST TEABEVAHETUST NÕUETELE MITTEVASTAVATE TOIDUKS MITTEKASUTATAVATE TOODETE SUHTES VÕETUD MEETMETE KOHTA, VÄLJA ARVATUD ARTIKLI 16.7 LÕIKEGA 5 HÕLMATUD MEETMED

Ühisnõukogu võib käesolevat lisa muuta vastavalt artikli 16.7 lõikele 10.

17-A LISA

KEHTIVATE MEETMETEGA SEOTUD RESERVATSIOONID

Märkused

1. Liidetes 17-A-1 ja 17-A-2 olevates lepinguosaliste loendites on artiklite 17.14 ja 18.8 kohaselt esitatud lepinguosaliste reservatsioonid seoses kehtivate meetmega, mis ei vasta järgmistest artiklitest tulenevatele kohustustele:

a) artikkel 18.6;

b) artiklid 17.9 ja 18.4;

c) artikkel 17.11;

d) artikkel 17.13; või

e) artikkel 17.12.

2. Lepinguosalise reservatsioonid ei piira lepinguosaliste õigusi ja kohustusi, mis tulenevad teenustekaubanduse üldlepingust.

3. Iga reservatsioon hõlmab järgmisi osi:

a) „sektor“ – üldine sektor, mille suhtes reservatsioon tehakse;

b) „allsektor“ – konkreetne sektor, mille suhtes reservatsioon tehakse;

c) „tegevusala liigitus“ – reservatsiooniga hõlmatud tegevusala CPC või ISIC rev 3.1 kohaselt või selles reservatsioonis sõnaselgelt teisiti kirjeldatud tegevus;

d) reservatsiooni liik tähendab käesoleva lisa punktis 1 osutatud kohustust, mille suhtes reservatsioon tehakse;

e) „valitsustasand“ – näitab, millisel valitsustasandil jäetakse kehtima meede, mille suhtes reservatsioon tehakse;

f) „meetmed“ – hõlmavad õigusakte või muid meetmeid, mille suhtes reservatsioon tehakse, vastavalt sellele, kuidas neid kirjelduses esitatakse; osas „Meetmed“ nimetatud meede:

   i) tähendab meedet, nagu see muudetuna, jätkatuna või uuendatuna kehtib käesoleva lepingu jõustumiskuupäeval;

   ii) hõlmab võimalikke allmeetmeid, mis on vastu võetud või kehtima jäetud kõnealuse meetme alusel ja on sellega kooskõlas; ning

   iii) hõlmab ELi poole loendi puhul seadust, määrust või muud meedet, millega rakendatakse direktiivi liikmesriigi tasandil; ning

g) „kirjeldus“ – reservatsiooniga hõlmatud kehtiva meetme aspektid, mis nõuetele ei vasta.

4. Suurema selguse huvides olgu märgitud, et kui lepinguosaline võtab vastu uue meetme valitsuse tasandil, mis erineb tasandist, millel reservatsioon algselt tehti, ning kõnealune uus meede asendab – territooriumil, mille suhtes seda kohaldatakse – osas „Meetmed“ viidatud algse meetme nõuetele mittevastava aspekti, käsitatakse uut meedet esialgse meetme muutmisena artikli 17.14 lõike 1 alapunkti c või artikli 18.8 lõike 1 alapunkti c tähenduses.

5. Reservatsiooni tõlgendamisel tuleb võtta arvesse reservatsiooni kõiki osi. Reservatsiooni tõlgendatakse nendes peatükkides või jaotistes esitatud asjaomaste kohustuste valguses, mille suhtes reservatsioon tehakse. Meetmete osa on teiste osade suhtes ülimuslik.

6. „ISIC rev 3.1“ – lepinguosaliste loendite kohaldamisel rahvusvaheline majanduse tegevusalade klassifikaator, mis on esitatud ÜRO statistikaameti väljaandes Statistical Papers (Series M, nr 4, ISIC Rev. 3.1, 2002).

7. Lepinguosaliste loendite kohaldamisel tehakse reservatsioon seoses nõudega, et lepinguosaliste territooriumil peab olema kohalik kohalolu, artikli 18.6 suhtes, mitte artikli 18.4 suhtes, või 17-C lisas artikli 18.7 suhtes. Lisaks ei ole see nõue reservatsioon artikli 17.9 suhtes.

8. ELi poole tasandil võetud reservatsioon kehtib Euroopa Liidu meetme suhtes, liikmesriigi meetme suhtes riiklikul tasandil või valitsuse meetme suhtes liikmesriigis, välja arvatud juhul, kui liikmesriik on reservatsiooni kohaldamisalast välja jäetud. Liikmesriigi reservatsioon kehtib selle liikmesriigi keskvalitsuse, piirkondliku või kohaliku tasandi valitsuse meetme kohta. Belgia reservatsioonide puhul hõlmab keskvalitsuse tasand föderaalvalitsust ning piirkondade ja kogukondade valitsusi, kuna neist igaühe pädevusse kuuluvad võrdväärsed seadusandlikud volitused. ELi poole reservatsioonide kohaldamisel tähendab piirkondlik valitsemistasand Soomes Ahvenamaad. Tšiili tasandil tehtud reservatsioon kehtib keskvalitsuse või kohaliku omavalitsuse meetme kohta.

9. Lepinguosalise loendites ei ole kvalifikatsiooninõuete ja -menetluste, tehniliste normide ning litsentsimisnõuete ja -menetlustega seotud meetmeid juhul, kui need ei kujuta endast piirangut artiklite 17.9, 18.4 või 18.6 tähenduses. Nende meetmete hulka võivad kuuluda eelkõige nõuded saada tegevusluba, täita universaalteenuse osutamise kohustust, omada reguleeritud sektorites tegutsemisel tunnustatud kvalifikatsiooni, sooritada teatavad eksamid, sealhulgas keeleeksamid, vastata teataval kutsealal tegutsemise nõuetele, näiteks kuuluda kutseorganisatsiooni, omada teenuse osutamiseks kohalikku esindajat või omada kohalikku aadressi, või mis tahes muud mittediskrimineerivad nõuded, mille kohaselt teatavaid tegevusi ei tohi ellu viia kaitstavates piirkondades või kaitstavatel aladel. Kuigi neid meetmeid ei ole käesolevas lisas loetletud, kohaldatakse neid jätkuvalt.

10. Suurema selguse huvides olgu märgitud, et ELi poole puhul ei kaasne võrdse kohtlemise kohustusega nõue laiendada Tšiili füüsilistele või juriidilistele isikutele kohtlemist, mida liikmesriigis kohaldatakse vastavalt Euroopa Liidu toimimise lepingule või selle lepingu kohaselt võetud meetmetele, kaasa arvatud nende rakendusaktidele liikmesriikides, järgmiste isikute suhtes:

a) muu liikmesriigi füüsilised isikud või elanikud või

b) juriidilised isikud, kes on asutatud või mida korraldatakse teise liikmesriigi või Euroopa Liidu õiguse alusel ja kelle registrijärgne asukoht, juhatuse asukoht või peamine tegevuskoht on liidus.

11. Kohtlemine, mida võimaldatakse juriidilistele isikutele, kelle on asutanud lepinguosalise investorid vastavalt teise lepinguosalise õigusnormidele (sealhulgas ELi poole puhul liikmesriigi õigusnormidele) ning kelle registrijärgne asukoht, juhatuse asukoht või peamine tegevuskoht on teise lepinguosalise territooriumil, ei piira võimalike 17. peatüki kohaste tingimuste või kohustuste kohaldamist, mis kehtestati nende juriidiliste isikute suhtes siis, kui nad teise lepinguosalise territooriumil asutati, ning nende kohaldamist jätkatakse.

12. Lepinguosaliste loendeid kohaldatakse üksnes lepinguosaliste territooriumide suhtes kooskõlas artikliga 41.2 ning need kehtivad üksnes ELi poole ja Tšiili vaheliste kaubandussuhete kontekstis. Need ei mõjuta Euroopa Liidu õigusest tulenevaid liikmesriikide õigusi ja kohustusi.

13. ELi poole loendis kasutatakse järgmisi lühendeid:

EL Euroopa Liit, sealhulgas kõik selle liikmesriigid

AT Austria

BE Belgia

BG Bulgaaria

CY Küpros

CZ Tšehhi

DE Saksamaa

DK Taani

EE Eesti

EL Kreeka

ES Hispaania

FI Soome

FR Prantsusmaa

HR Horvaatia

HU Ungari

IE Iirimaa

IT Itaalia

LT Leedu

LU Luksemburg

LV Läti

MT Malta

NL Madalmaad

PL Poola

PT Portugal

RO Rumeenia

SE Rootsi

SI Sloveenia

SK Slovakkia

EMP Euroopa Majanduspiirkond

Liide 17-A-1

ELi POOLE LOEND

Reservatsioon nr 1 – kõik sektorid

Reservatsioon nr 2 – kutseteenused (v.a tervishoiuga seotud kutsealad)

Reservatsioon nr 3 – kutseteenused (tervishoiuga seotud teenused ja ravimite jaemüük)

Reservatsioon nr 4 – teadus- ja arendusteenused

Reservatsioon nr 5 – kinnisvarateenused

Reservatsioon nr 6 – äriteenused

Reservatsioon nr 7 – ehitusteenused

Reservatsioon nr 8 – turustusteenused

Reservatsioon nr 9 – haridusteenused

Reservatsioon nr 10 – keskkonnateenused

Reservatsioon nr 11 – tervishoiu- ja sotsiaalteenused

Reservatsioon nr 12 – turismi- ja reisiteenused

Reservatsioon nr 13 – meelelahutus-, kultuuri- ja sporditeenused

Reservatsioon nr 14 – transporditeenused ja transpordi abiteenused

Reservatsioon nr 15 – energeetikaga seotud tegevusalad

Reservatsioon nr 16 – põllumajandus, kalapüük ja tootmine

Reservatsioon nr 1 – kõik sektorid

Sektor:	Kõik sektorid
Reservatsiooni liik:	Võrdne kohtlemine Enamsoodustusrežiim Toimimisnõuded Kõrgem juhtkond ja juhatus
Peatükk/punkt:	investeeringute liberaliseerimine ja piiriülene teenustekaubandus
Valitsemistasand:	Euroopa Liit / liikmesriik (kui ei ole märgitud teisiti)

Kirjeldus:

a) Ettevõtte liik

Seoses investeeringute liberaliseerimisega – võrdne kohtlemine:

Euroopa Liit: Euroopa Liidu toimimise lepingu kohaselt Euroopa Liidu või liikmesriigi õiguse kohaselt asutatud juriidilistele isikutele, kelle registrijärgne asukoht, juhatuse asukoht või peamine tegevuskoht on Euroopa Liidus, sealhulgas neile, kelle on asutanud Euroopa Liidus Tšiili investorid, võimaldatavat kohtlemist ei võimaldata väljaspool Euroopa Liitu asutatud juriidilistele isikutele ega selliste juriidiliste isikute filiaalidele või esindustele, sealhulgas Tšiili juriidiliste isikute filiaalidele või esindustele.

Vähem soodsat kohtlemist võib kohaldada Euroopa Liidu või liikmesriigi õiguse kohaselt asutatud juriidilistele isikutele, kellel on liidu territooriumil üksnes registrijärgne asukoht, välja arvatud juhul, kui on võimalik tõendada, et neil on tegelik ja püsiv seos ühe liikmesriigi majandusega.

Meetmed:

Euroopa Liit: Euroopa Liidu toimimise leping.

Seoses investeeringute liberaliseerimisega – võrdne kohtlemine, kõrgem juhtkond ja juhatus:

Reservatsiooni kohaldatakse üksnes tervishoiu-, sotsiaal- ja haridusteenuste suhtes.

Liit (kohaldatakse ka piirkondlikul valitsemistasandil): iga liikmesriik võib olemasoleva tervishoiu-, sotsiaal- või haridusteenuseid (CPC 93, 92) osutava riigiettevõtte või valitsusüksuse omakapitaliosaluste või varade müümisel või võõrandamisel keelata nende omakapitaliosaluste või varade omamise Tšiili investorite või nende ettevõtete poolt või seda omandit piirata ja/või piirata selliste omakapitaliosaluste ja varade omanike võimalusi kontrollida võimalikke ettevõtteid, mis müümise või võõrandamise tulemusel tekivad. Seoses sellise müügi või muu võõrandamisega võib iga liikmesriik võtta vastu või jätta kehtima meetmed, mis on seotud kõrgema juhtkonna või juhatuse liikmete kodakondsusega, ning meetmed, millega piiratakse tarnijate arvu.

Käesolevas reservatsioonis:

i) käsitatakse kehtiva meetmena pärast käesoleva lepingu jõustumist kehtima jäetud või vastu võetud meedet, millega müügi või muu võõrandamise hetkel keelatakse omakapitali või vara omamine või kehtestatakse sellele piirangud või kodakondsusnõuded, nagu on kirjeldatud käesolevas reservatsioonis; ja

ii) „riigiettevõte“ on ettevõte, mida omab või kontrollib oma osaluse kaudu ükskõik milline liikmesriik, sealhulgas ettevõte, mis on asutatud pärast käesoleva lepingu jõustumist üksnes selleks, et müüa või võõrandada olemasolevasse riigiettevõttesse või valitsusasutusse paigutatud omakapitali või sellise ettevõtte või asutuse vara.

Meetmed:

Euroopa Liit: vastavalt kirjelduse osale, nagu on osutatud eespool.

Seoses investeeringute liberaliseerimisega – võrdne kohtlemine:

AT: filiaali käitamiseks peavad väljastpoolt Euroopa Majanduspiirkonda (EMP) pärit äriühingud määrama ennast esindama vähemalt ühe isiku, kes elab Austrias.

Austria kaubandusseadustiku (Gewerbeordnung) järgimise eest vastutavate juhtivtöötajate (tegevdirektorid, füüsilised isikud) elukoht peab olema Austrias.

BG: välisriikide juriidilised isikud, kes ei ole asutatud EMP liikmesriigi õigusaktide alusel, võivad tegeleda äritegevusega, kui nad on registreeritud äriühinguna Bulgaaria Vabariigi äriregistris. Filiaalide asutamiseks on nõutav luba.

Välisriigi ettevõtete esinduskontorid tuleb registreerida Bulgaaria kaubandus- ja tööstuskojas. Sellised kontorid ei tohi tegeleda majandustegevusega – neil on üksnes õigus reklaamida oma omanikku ja tegutseda esindaja või agendina.

EE: kui vähemalt poolte osaühingu, aktsiaseltsi või filiaali juhatuse liikmete elukoht ei ole Eestis, EMP teises liikmesriigis või Šveitsi Konföderatsioonis, peab osaühing, aktsiaselts või välisriigi äriühing määrama kontaktpunkti, mille Eesti aadressi saab kasutada ettevõtjale (s.t välisriigi äriühingu filiaalile) adresseeritud menetlusdokumentide ja tahteavalduste edastamiseks.

Seoses investeeringute liberaliseerimisega – võrdne kohtlemine, kõrgem juhtkond ja juhatus; seoses piiriülese teenustekaubandusega – kohalik kohalolu:

FI: vähemalt üks täis- või usaldusühingu osanikest peab omama elukohta EMP riigis või – kui osanik on juriidiline isik – asuma EMP riigis (filiaalid ei ole lubatud). Registreerimisasutus võib teha erandeid.

Eraettevõtjana tegutsemiseks on nõutav elukoht EMP riigis.

Kui organisatsioon, mis on pärit mõnest EMPsse mittekuuluvast riigist, kavatseb tegeleda äritegevuse või kaubandusega Soome filiaali asutamise kaudu, on nõutav kauplemisluba.

Vähemalt üks äriühingu juhatuse tavaliige ja üks asendusliige ning tegevdirektor peavad elama EMP riigis. Registreerimisasutus võib teha äriühingutele erandeid.

SE: välisriigi äriühing, kes ei ole asutanud Rootsis juriidilist isikut või kes tegeleb ettevõtlusega kaubandusagendi vahendusel, peab kommertstehinguid tegema Rootsis registreeritud filiaali kaudu, millel on sõltumatu juhatus ja eraldi raamatupidamine. Filiaali tegevdirektor ja vajaduse korral asetegevdirektor peavad elama EMPs. Väljaspool EMPd elav füüsiline isik, kes teeb Rootsis kommertstehinguid, peab ametisse nimetama ja registreerima residendist esindaja, kes vastutab äritegevuse eest Rootsis. Rootsis toimuva äritegevuse kohta tuleb pidada eraldi raamatupidamisarvestust. Pädev asutus võib üksikjuhtumitel teha filiaali- ja elukohanõudest erandeid. Alla aasta kestvate ehitusprojektide puhul, mida viib ellu väljaspool EMPd asuv äriühing või füüsiline isik, tehakse filiaali asutamise või residendist esindaja määramise nõudest erand.

Piiratud vastutusega äriühingute ning kooperatiivsete tulundusühingute puhul peab EMPs elama vähemalt 50 % juhatusest, vähemalt 50 % juhatuse asendusliikmetest, tegevdirektor, asetegevdirektor ning vähemalt üks äriühingu nimel allkirjaõigust omav isik. Pädev asutus võib teha sellest nõudest erandeid. Kui ükski äriühingu või ühistu esindajatest ei ela Rootsis, peab juhatus määrama ja registreerima Rootsis elava isiku, kellel on volitused tegutseda äriühingu või ühistu nimel.

Vastavad tingimused kehtivad kõigi muud liiki juriidilise isiku asutamise suhtes.

SK: välisriigi füüsiline isik, kes kantakse asjakohasesse äriregistrisse (äriregister, ettevõtlusregister või muu kutseregister) ettevõtja nimel tegutsema volitatud isikuna, peab esitama Slovakkia elamisloa.

Meetmed:

AT: Aktiengesetz, BGBL. nr 98/1965, § 254 (2);

GmbH-Gesetz, RGBL. nr 58/1906, § 107 (2) ja Gewerbeordnung, BGBL. nr. 194/1994, § 39 (2a).

BG: äriseadus, artikkel 17a ja

investeeringute soodustamise seadus, artikkel 24.

EE: äriseadustiku § 631 lõiked 1, 2 ja 4.

FI: Laki elinkeinon harjoittamisen oikeudesta (ettevõtlusega tegelemise õiguse seadus) (122/1919), § 1;

Osuuskuntalaki (ühistuseadus) (1488/2001);

Osakeyhtiölaki (piiratud vastutusega äriühingu seadus) (624/2006) ja

Laki luottolaitostoiminnasta (krediidiasutuste seadus) (121/2007).

SE: Lag om utländska filialer m.m (välisfiliaalide seadus) (1992:160);

Aktiebolagslagen (äriühingute seadus) (2005:551);

Majandusühistute seadus (2018:672) ja Euroopa majandushuviühingute seadus (1994:1927).

SK: seadus nr 513/1991 äriseadustiku kohta (artikkel 21); seadus nr 455/1991 kauplemislubade kohta ning

seadus nr 404/2011 välismaalaste riigis elamise kohta (artiklid 22 ja 32).

Seoses investeeringute liberaliseerimisega – võrdne kohtlemine ja toimimisnõuded:

BG: asutatud ettevõtted võivad võtta kolmandate riikide kodanikke tööle ainult sellistele ametikohtadele, mille puhul Bulgaaria kodakondsusnõue puudub. Asutatud ettevõtte poolt eelneva 12 kuu jooksul tööle võetud kolmandate riikide kodanike koguarv ei tohi ületada 20 % (väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate puhul 35 %) töölepingu alusel tööle võetud Bulgaaria, teiste liikmesriikide, EMP lepingu osalisriikide või Šveitsi Konföderatsiooni kodanike keskmisest arvust. Lisaks peab tööandja enne kolmanda riigi kodaniku töölevõtmist tööturutesti abil tõendama, et vastavale ametikohale sobivat Bulgaaria, Euroopa Liidu, EMP või Šveitsi töötajat ei ole.

Kõrgelt kvalifitseeritud, hooaja- ja lähetatud töötajate, ettevõtjasiseselt üleviidud töötajate ning teadlaste ja üliõpilaste puhul ei ole ühe ettevõtte heaks töötavate kolmandate riikide kodanike arv piiratud. Nendesse kategooriatesse kuuluvate kolmandate riikide kodanike töölevõtmiseks ei ole tööturutest nõutav.

Meetmed:

BG: tööjõurände ja tööjõu liikuvuse seadus.

Seoses investeeringute liberaliseerimisega – võrdne kohtlemine:

PL: esinduse majandustegevus võib hõlmata üksnes välisriigi emaettevõtja reklaamimist ja edendamist. Kõigis sektorites peale õigusteenuste sektori võivad väljastpoolt Euroopa Liitu pärit investorid ja nende ettevõtted asutada üksnes usaldusühingu, piiratud vastutusega kapitaliühingu, osaühingu või aktsiaseltsi; kodumaised investorid ja ettevõtted võivad kasutada ka mitteärilise partnerlusena tegutsevate ettevõtete vorme (täisühing ja piiramatu vastutusega ühing).

Meetmed:

PL: 6. märtsi 2018. aasta seadus välisriigi ettevõtjate ja muude välisriigi isikute majandustegevust Poola Vabariigi territooriumil käsitlevate eeskirjade kohta.

b) Kinnisvara omandamine

Seoses investeeringute liberaliseerimisega – võrdne kohtlemine:

AT (kohaldatakse piirkondlikul valitsemistasandil): väljastpoolt Euroopa Liitu pärit füüsilised isikud ja ettevõtjad peavad kinnisvara omandamiseks, ostmiseks, rentimiseks või kasutusrendiks saama loa pädevatelt piirkondlikelt asutustelt (Länder). Luba antakse üksnes juhul, kui kinnisvara omandamine leitakse olevat avalikes huvides (pidades silmas eeskätt majandus-, sotsiaal- ja kultuurihuve).

CY: Küprose elanikud või Küprose päritolu isikud, samuti liikmesriikide kodanikud võivad omandada Küprosel vara ilma piiranguteta. Välismaalane ei saa omandada kinnisasja ilma ministrite nõukogu loata, välja arvatud surma tõttu. Kui välismaalase omandatav kinnisasi on suurem kui krunt, mis on vajalik maja ehitamiseks või ametipinna rajamiseks, või ületab muul moel kaht donumit (2 676 ruutmeetrit), kohaldatakse ministrite nõukogu loa väljastamisel tingimusi, piiranguid ja kriteeriume, mis on sätestatud ministrite nõukogu koostatud ja esindajatekoja heakskiidetud määrustes. Välismaalane on iga isik, kes ei ole Küprose Vabariigi kodanik, sh välismaalase kontrollitav äriühing. Mõiste ei hõlma Küprose päritolu välismaalasi ja Küprose Vabariigi kodanike Küprose kodakondsuseta abikaasasid.

CZ: riigi omandis oleva põllumajandusmaa suhtes kohaldatakse erieeskirju. Riigi põllumajandusmaad võivad omandada ainult Tšehhi Vabariigi, mõne teise liikmesriigi või EMP lepingu osalisriigi või Šveitsi Konföderatsiooni kodanikud. Juriidilised isikud võivad riigilt põllumajandusmaad omandada üksnes juhul, kui nad on Tšehhi Vabariigi põllumajandusettevõtjad või samasuguse staatusega isikud mõnes teises liikmesriigis, EMP lepingu osalisriigis või Šveitsi Konföderatsioonis.

DK: füüsilised isikud, kes ei ela Taanis ja kes ei ole varem elanud Taanis vähemalt viis aastat, peavad Taani omandamisseaduse kohaselt saama justiitsministeeriumilt loa, et omandada Taanis asuva kinnisasja omandiõigus. Sama kehtib ka juriidiliste isikute kohta, kes ei ole registreeritud Taanis. Füüsilised isikud võivad kinnisasja omandada juhul, kui taotleja kavatseb kinnisasja kasutada oma peamise elukohana.

Taanis registreerimata juriidilistel isikutel on üldjuhul lubatud kinnisasja omandada juhul, kui omandamine on eelduseks ostja äritegevusele. Luba on nõutav ka juhul, kui taotleja kavatseb kasutada kinnisasja lisaeluasemena. Selline luba antakse üksnes siis, kui üldise ja konkreetse hindamise teel leitakse, et taotlejal on eriti tugev side Taaniga.

Omandamisseaduse kohane luba antakse üksnes konkreetse kinnisasja omandamiseks. Põllumajandusmaa omandamist reguleerib lisaks Taani põllumajandusettevõtete seadus, millega on kehtestatud põllumajandusliku kinnisasja omandamisel piirangud kõikidele isikutele, nii taanlastele kui ka välismaalastele. Seega peavad kõik põllumajanduslikku kinnisasja omandada soovivad isikud vastama kõnealuses seaduses sätestatud nõuetele. Üldiselt tähendab see, et põllumajandusettevõtte suhtes kohaldatakse piiratud elukohanõuet. Elukohanõue ei ole personaalne. Juriidilised isikud peavad olema seaduse § -des 20 ja 21 loetletud liiki ning nad peavad olema registreeritud liidus või EMPs.

EE: OECD liikmesriigi juriidilisel isikul on õigus omandada kinnisasi, mis hõlmab:

i) kokku vähem kui 10 hektarit põllumajandusmaad, metsamaad või põllumajandus- ja metsamaad, ilma piiranguteta;

ii) 10 hektarit või rohkem põllumajandusmaad, kui see juriidiline isik on kinnisasja omandamise tehingu tegemise aastale vahetult eelnenud kolme aasta jooksul tegelenud Euroopa Liidu toimimise lepingu I lisas loetletud põllumajandustoodete tootmisega, välja arvatud kalapüügitooted ja puuvill (edaspidi „põllumajandustoode“);

iii) 10 hektarit või rohkem metsamaad, kui see juriidiline isik on kinnisasja omandamise tehingu tegemise aastale vahetult eelnenud kolme aasta jooksul tegelenud metsamajandamisega metsaseaduse tähenduses (edaspidi „metsamajandamine“) või põllumajandustoodete tootmisega;

iv) vähem kui 10 hektarit põllumajandusmaad ja vähem kui 10 hektarit metsamaad, kuid kokku 10 hektarit või rohkem põllumajandus- ja metsamaad, kui see juriidiline isik on kinnisasja omandamise tehingu tegemise aastale vahetult eelnenud kolme aasta jooksul tegelenud põllumajandustoodete tootmisega või metsamajandamisega.

Kui juriidiline isik ei vasta alapunktides ii, iii ja iv osutatud nõuetele, võib ta omandada kinnisasja, mis hõlmab kokku 10 hektarit või rohkem põllumajandusmaad, metsamaad või põllumajandus- ja metsamaad, üksnes omandatava kinnisasja asukohajärgse kohaliku omavalitsuse volikogu loal.

EMP-väliste riikide kodanike suhtes kohaldatakse teatavates geograafilistes piirkondades kinnisasja omandamise piiranguid.

EL: kinnisvara omandamine või rentimine piirialadel on keelatud füüsilistele ja juriidilistele isikutele, kelle kodakondsus või asukoht on väljaspool liikmesriike ja Euroopa Vabakaubanduse Assotsiatsiooni. Keelu võib tühistada kaalutlusotsusega, mille võtab vastu asjaomase detsentraliseeritud haldusüksuse komitee (või riigi kaitseminister, kui kasutatav kinnisvara kuulub era- ja riigiomandi kasutamise fondile).

HR: välisriikide äriühingutel on lubatud omandada teenuste osutamiseks kinnisvara üksnes juhul, kui nad on Horvaatias juriidilise isikuna asutatud ja registreeritud. Filiaalide poolt teenuste osutamiseks vajaliku kinnisvara omandamiseks on vaja justiitsministeeriumi heakskiitu. Välismaalased ei saa omandada põllumajandusmaad.

MT: isikud, kes ole liikmesriigi kodanikud, ei või omandada kinnisasja kaubanduslikul eesmärgil. Äriühingud, mille aktsiatest 25 % (või rohkem) kuulub isikutele väljastpoolt Euroopa Liitu, peavad saama kaubanduslikul või ärilisel eesmärgil kinnisasja ostuks pädevalt asutuselt (rahandusministrilt) loa. Pädev asutus otsustab, kas kavandatav omandamine toob Malta majandusele puhaskasu.

PL: välismaalased vajavad kinnisvara otseseks või kaudseks omandamiseks luba. Luba antakse siseministri haldusaktiga kaitseministri nõusolekul, ning põllumajandusliku kinnisvara puhul ka põllumajanduse ja maaelu arengu ministri nõusolekul.

Meetmed:

AT: Burgenländisches Grundverkehrsgesetz, LGBL. Nr 25/2007;

Kärntner Grundverkehrsgesetz, LGBL. Nr 9/2004;

NÖ – Grundverkehrsgesetz, LGBL. 6800;

OÖ – Grundverkehrsgesetz, LGBL. Nr 88/1994;

Salzburger Grundverkehrsgesetz, LGBL. Nr 9/2002;

Steiermärkisches Grundverkehrsgesetz, LGBL. Nr 134/1993;

Tiroler Grundverkehrsgesetz, LGBL. Nr 61/1996;

Voralberger Grundverkehrsgesetz, LGBL. Nr 42/2004 ja

Wiener Ausländergrundverkehrsgesetz, LGBL. Nr 11/1998.

CY: (välismaalaste poolt) kinnisvara omandamise seadus (109. peatükk), kehtivas sõnastuses.

CZ: Seadus nr 503/2012 Coll. (riikliku maa-ameti kohta), kehtivas sõnastuses.

DK: Taani kinnisasjade omandamise seadus (21 märtsi 2014. aasta konsolideeritud seadus nr 265 kinnisasjade omandamise kohta);

korraldus omandamise kohta (18. septembri 1995. aasta korraldus nr 764) ning

põllumajandusettevõtete seadus (4. jaanuari 2017. aasta konsolideeritud seadus nr 27).

EE: kinnisasja omandamise kitsendamise seadus, 2. peatüki § 4, 3. peatüki § 10, 2017.

EL: seadus 1892/1990, kehtivas sõnastuses, ning taotluste puhul ka kaitseministri ja kodanikukaitse ministrite otsus F.110/3/330340/S.120/7-4-14.

HR: omandiõigust ja muid varalisi õigusi käsitlev seadus (riigi ametlik väljaanne 91/96, 68/98, 137/99, 22/00, 73/00, 129/00, 114/01, 79/06, 141/06, 146/08, 38/09, 143/12, 152/14), artiklid 354–358.b; põllumajandusmaa seadus (riigi ametlik väljaanne 20/18, 115/18, 98/19), artikkel 2; üldise haldusmenetluse seadus.

MT: kinnisvaraseadus (omandamine mitteresidentide poolt), 246. peatükk; ja ELi ühinemislepingu protokoll nr 6 lisaeluasemete omandamise kohta Maltal.

PL: 24. märtsi 1920. aasta seadus kinnisvara omandamise kohta välismaalaste poolt (2016. aasta Poola ametlik väljaanne nr 1061, kehtivas sõnastuses).

Seoses investeeringute liberaliseerimisega – võrdne kohtlemine:

HU: mitteresidendid peavad saama kinnisvara omandamiseks loa haldusasutuselt, mis vastutab asjaomase kinnisvara geograafilise asukoha eest.

Meetmed:

HU: valitsuse dekreet nr 251/2014 (X.2.) välisriigi kodanike poolt kinnisvara, välja arvatud põllumajanduslikel või metsamajanduslikel eesmärkidel kasutatava maa omandamise kohta 1993. aasta seadus nr LXXVIII (§ 1/A).

Seoses investeeringute liberaliseerimisega – võrdne kohtlemine, enamsoodustusrežiim:

LV: Tšiili kodanikul on lubatud omandada linnamaad Lätis või mõnes teises liikmesriigis registreeritud juriidilise isiku kaudu:

i) kui üle 50 % äriühingu omakapitalist kuulub liikmesriikide kodanikele, Läti valitsusele ja/või omavalitsusele;

ii) kui üle 50 % äriühingu omakapitalist kuulub sellise kolmanda riigi füüsilistele isikutele ja äriühingutele, kellega Läti on sõlminud investeeringute edendamist ja vastastikust kaitset käsitleva kahepoolse lepingu, mille Läti parlament on heaks kiitnud enne 31. detsembrit 1996;

iii) kui üle 50 % äriühingu omakapitalist kuulub sellise kolmanda riigi füüsilistele isikutele ja äriühingutele, kellega Läti on sõlminud investeeringute edendamist ja vastastikust kaitset käsitleva kahepoolse lepingu pärast 31. detsembrit 1996, kui kõnealuses lepingus on kindlaks määratud Läti füüsiliste isikute ja äriühingute õigused maa omandamisel asjaomases kolmandas riigis;

iv) kui üle 50 % äriühingu omakapitalist kuulub ühiselt punktides i–iii osutatud isikutele; või

v) mis on riigile kuuluv piiratud vastutusega äriühing, kui selle aktsiad on noteeritud börsil.

Kui Tšiili lubab Läti kodanikel ja ettevõtjatel osta oma territooriumil linnakinnisvara, lubab Läti Tšiili kodanikel ja ettevõtjatel osta Lätis linnakinnisvara Läti kodanikega samadel tingimustel.

Meetmed:

LV: Läti Vabariigi linnade maareformi seadus, jaotised 20 ja 21.

Seoses investeeringute liberaliseerimisega – võrdne kohtlemine, enamsoodustusrežiim:

DE: kinnisvara omandamise suhtes võidakse kohaldada teatavaid vastastikkuse tingimusi.

ES: selleks, et teha välisinvesteeringuid tegevusse, mis on otseselt seotud ELi mittekuuluvate riikide diplomaatiliste esinduste jaoks tehtavate kinnisvarainvesteeringutega, on vaja Hispaania ministrite nõukogu halduslubа, välja arvatud juhul, kui on sõlmitud vastastikune liberaliseerimisleping.

RO: välisriikide kodanikud, kodakondsuseta isikud ja juriidilised isikud (v.a EMP liikmesriigi kodanikud ja juriidilised isikud) võivad omandada maa omandiõigusi rahvusvaheliste lepingutega reguleeritud tingimustel vastastikkuse põhimõtte alusel. Välisriikide kodanikud, kodakondsuseta isikud ja juriidilised isikud ei või omandada maa omandiõigust soodsamatel tingimustel kui need, mida kohaldatakse Euroopa Liidu füüsiliste või juriidiliste isikute suhtes.

Meetmed:

DE: Einführungsgesetz zum Bürgerlichen Gesetzbuche (EGBGB, tsiviilseadustiku sissejuhatav seadus.

ES: 23. aprilli 1999. aasta kuninglik dekreet nr 664/1999 välisinvesteeringute kohta.

RO: seadus nr 17/2014 teatavate meetmete kohta, millega reguleeritakse väljaspool linna asuva põllumajandusmaa müümist ja ostmist (muutmisel); ja

seadus nr 268/2001 riigi- ja eraomandis olevat põllumajandusmaad haldavate ettevõtete erastamise kohta ning selleks erastamisagentuuri asutamise kohta, kehtivas sõnastuses.

Reservatsioon nr 2 – kutseteenused (v.a tervishoiuga seotud kutsealad)

Sektor – allsektor:	Kutseteenused – õigusteenused; patendivoliniku, tööstusomandi voliniku, intellektuaalomandi voliniku teenused; majandusarvestus- ja raamatupidamisteenused; auditeerimisteenused, maksualase nõustamise teenused; arhitektuuri- ja linnaplaneerimise teenused, inseneriteenused ja integreeritud inseneriteenused
Tegevusala liigitus:	CPC 861, 862, 863, 8671, 8672, 8673, 8674, 879 osa
Reservatsiooni liik:	Võrdne kohtlemine Enamsoodustusrežiim Kõrgem juhtkond ja juhatus Kohalik kohalolu
Peatükk/punkt:	investeeringute liberaliseerimine; piiriülene teenustekaubandus
Valitsemistasand:	Euroopa Liit / liikmesriik (kui ei ole märgitud teisiti)

Kirjeldus:

a) Õigusteenused (CPC 861 osa) [1]

Suurema selguse huvides ja kooskõlas sissejuhatavate märkustega, eelkõige punktiga 9, olgu märgitud, et advokatuuris registreerumise nõuded võivad hõlmata vastuvõtvas riigis õigusteaduse kraadi omandamise nõuet või samaväärset nõuet, samuti nõuet läbida tegevusloa alusel tegutseva advokaadi järelevalve all väljaõpe või nõuet omada konkreetse advokatuuri jurisdiktsioonis kontorit või postiaadressi, et taotleda advokatuuri liikmeks saamist. Mõnes liikmesriigis võib kehtida nõue, et füüsilistel isikutel, kes on advokaadibüroos, äriühingus või ettevõttes teataval ametikohal või kes tegutsevad osanike või aktsionäride nimel, peab olema õigus praktiseerida vastuvõtva jurisdiktsiooni õigust.

Seoses investeeringute liberaliseerimisega – võrdne kohtlemine; seoses piiriülese teenustekaubandusega – võrdne kohtlemine, kohalik kohalolu:

Euroopa Liit: füüsilisi või juriidilisi isikuid võib Euroopa Liidu Intellektuaalomandi Ametis (edaspidi „EUIPO“) õiguslikult esindada üksnes EMP liikmesriigis kvalifitseeritud õiguspraktik, kelle tegevuskoht on EMPs, kui tal on kõnealuses liikmesriigis õigus tegutseda esindajana kaubamärgi või tööstusomandi küsimustes, ning kutseline esindaja, kelle nime EUIPO on kandnud sel eesmärgil peetavasse nimekirja (CPC 861 osa).

AT: riigisisese (Euroopa Liidu ja liikmesriigi) õigusega seotud õigusteenuste osutamiseks, sealhulgas kohtus esindamiseks, on nõutav EMP või Šveitsi kodakondsus ja elukoht (kaubanduslik kohalolek). Kaubandusliku kohaloleku kaudu võivad õigusteenuseid osutada üksnes EMP või Šveitsi kodanikust juristid. Rahvusvahelise avaliku õiguse ja päritoluriigi õigusega seotud õigusteenuseid lubatakse osutada üksnes piiriüleselt. Välisriigi advokaatidele (kes peavad olema saanud oma päritoluriigis täieliku kvalifikatsiooni) osalus mis tahes advokaadibüroo aktsia- või osakapitalis ja tegevustulemustes ei tohi ületada 25 %; ülejäänu peab kuuluma täielikult kvalifitseeritud EMP riigi või Šveitsi juristidele ning üksnes viimatinimetatud võivad otsustavalt mõjutada advokaadibüroo otsustusprotsessi.

BE: (sh seoses enamsoodustusrežiimiga): advokatuuri täisliikmeks saamiseks ning Belgia riigisisese õigusega seotud õigusteenuste osutamiseks, sealhulgas kohtus esindamiseks, on nõutav elukoht. Advokatuuri täisliikmeks saamiseks peab välisriigi advokaat olema elanud Belgias vähemalt kuus (teatavatel tingimustel kolm) aastat alates registreerimistaotluse esitamisest. Vajalik on Belgia välisministri väljastatud tõend, mille alusel võimaldatakse riigisisese õiguse või rahvusvahelise konventsiooni kohaselt vastastikkust (vastastikkuse tingimus).

Välisriigi advokaat võib tegutseda õigusnõustajana. Advokaat, kes on välisriigi (ELi-välise riigi) advokatuuri liige ja soovib Belgias tegutseda, kuid ei vasta täieliku kvalifikatsiooniga advokaatide registrisse, ELi nimekirja või jurist-praktikantide nimekirja kandmise tingimustele, võib taotleda registreerimist B-nimekirjas. Selline B-loend on olemas ainult Brüsseli advokatuuris. B-nimekirja kantud juristil on õigus anda nõu. Kassatsioonikohtus (Cour de Cassation) esindamise õigus sõltub vastavasse nimekirja kandmisest.

BG (sh seoses enamsoodustusrežiimiga): reserveeritud liikmesriigi, EMP lepingu teise osalisriigi või Šveitsi Konföderatsiooni kodanikele, kellele on antud luba tegutseda advokaadi kutsealal ükskõik millise eespool nimetatud riigi õigusaktide kohaselt. Välismaalane (välja arvatud eespool nimetatud isik), kellel on vastavalt oma riigi õigusaktidele õigus tegutseda advokaadi kutsealal, võib konkreetse juhtumiga seoses pöörduda Bulgaaria Vabariigi kohtuasutusse oma

[1] Käesolevas reservatsioonis:
a) „riigisisene õigus“ – konkreetse liikmesriigi ja Euroopa Liidu õigus;
b) „rahvusvaheline avalik õigus“ – ei hõlma Euroopa Liidu õigust, kuid hõlmab rahvusvaheliste lepingute ja konventsioonidega kehtestatud õigust ning rahvusvahelist tavaõigust;
c) „õigusnõustamine“ – klientide nõustamine ja nendega konsulteerimine küsimustes, sealhulgas tehingutes, suhetes ja vaidlustes, mis hõlmavad õiguse kohaldamist või tõlgendamist; osalemine kolmandate isikutega sellistes küsimustes peetavatel läbirääkimistel ja muudes tehingutes koos klientidega või nende nimel; ning täielikult või osaliselt seadusega reguleeritud dokumentide koostamine ja mis tahes liiki dokumentide kontrollimine õigusnormidest tulenevatel eesmärkidel ja nendega kooskõlas;
d) „õiguslik esindamine“ hõlmab haldusasutustele, kohtutele või muudele nõuetekohaselt moodustatud ametlikele õiguskaitseasutustele esitatavate dokumentide koostamist ning haldusasutustesse, kohtutesse või muudesse nõuetekohaselt moodustatud ametlikesse õiguskaitseasutustesse ilmumist;
e) „vahekohtu-, lepitus- ja vahendusteenused“ – vahekohtunikule, lepitajale või vahendajale esitatavate dokumentide koostamine ning vahekohtu, lepitaja või vahendaja ette ilmumise ettevalmistamine ja nende ette ilmumine vaidluses, mis on seotud õiguse kohaldamise ja tõlgendamisega; see ei hõlma vahekohtu-, lepitus- ja vahendusteenuseid vaidlustes, mis ei ole seotud õiguse kohaldamise ja tõlgendamisega ning mis kuuluvad juhtimiskonsultatsiooniteenuste alla; samuti ei hõlma see tegutsemist vahekohtuniku, lepitaja või vahendajana; rahvusvaheliste vahekohtu-, lepitus- või vahendusteenuste alamkategooria hõlmab samu teenuseid juhul, kui vaidluses osalevad isikud on pärit kahest või enamast riigist.

riigi kodaniku kaitsjana või volitatud esindajana koos Bulgaaria advokaadiga, kui see on ette nähtud Bulgaaria ja asjaomase välisriigi vahelises lepingus või vastastikkuse põhimõtte alusel, esitades selleks eelnevalt taotluse kõrgeima advokatuuri esimehele. Vastastikkuse põhimõttega hõlmatud riigid määrab kindlaks justiitsminister kõrgeima advokatuuri esimehe taotlusel. Õigusliku lepituse teenuste pakkumiseks peab välismaalasel olema Bulgaaria Vabariigis pikaajalise või alalise elamise luba ning ta peab olema kantud justiitsministeeriumis peetavasse ühtsesse lepitajate registrisse.

CY: nõutav on EMP või Šveitsi kodakondsus ning elukoht (kaubanduslik kohalolek). Küprosel võivad advokaadibüroo osanikeks, aktsionärideks või juhatuse liikmeteks olla üksnes advokatuuri kuuluvad advokaadid.

CZ: nõutav on täisliikmesus advokatuuris. Riigisisese (Euroopa Liidu ja liikmesriigi) õigusega seotud õigusteenuste osutamiseks, sealhulgas kohtus esindamiseks, on nõutav EMP või Šveitsi kodakondsus. Kõigi õigusteenuste puhul on nõutav elukoht (kaubanduslik kohalolek).

DE: advokatuuri võib vastu võtta ainult EMP või Šveitsi kvalifikatsiooniga advokaate, kes vastuvõtmisel saavad õiguse osutada riigisisese õigusega seotud õigusteenuseid. Advokatuuri täisliikmeks saamiseks on nõutav kaubanduslik kohalolek. Pädev advokatuur võib teha erandeid. Välisriikide advokaatide suhtes (välja arvatud EMP ja Šveitsi kvalifikatsiooniga advokaadid) võidakse kohaldada piiranguid riigisisese õigusega seotud õigusteenuseid osutava advokaadibüroo aktsiate või osade omamise suhtes. Välisriigi advokaadid võivad osutada õigusteenuseid välisriigi õiguse ja rahvusvahelise avaliku õigusega seotud küsimustes, kui nad tõendavad erialaste teadmiste olemasolu; Saksamaal on õigusteenuste osutamiseks vajalik registreerimine.

DK: õigusteenused, mida osutatakse ametinimetuse „advokat“ (advokaat) või muu sarnase nimetuse all, samuti kohtutes esindamine on reserveeritud advokaatidele, kellel on Taani tegevusluba. ELi, EMP ja Šveitsi advokaadid võivad tegutseda oma päritoluriigi ametinimetuse all.

Advokaadibüroo aktsiaid võivad omada ainult advokaadid, kes tegutsevad aktiivselt selles advokaadibüroos, selle emaettevõtjas või tütarettevõtjas, ning teised selle äriühingu töötajad või mõni muu Taanis registreeritud õigusbüroo. Teised advokaadibüroo töötajad võivad kollektiivselt omada alla 10 % aktsiatest või osadest ja hääleõigustest ning aktsionäriks või osanikuks saamiseks peavad nad sooritama eksami õigusnormide kohta, mis on advokaadibüroo praktiseerimisvaldkondade seisukohast eriti olulised.

Advokaadibüroo juhatuse liikmeteks võivad olla üksnes advokaadibüroos, selle emaettevõtjas või tütarettevõtjas aktiivselt praktiseerivad advokaadid, samuti teised aktsionärid ja töötajate esindajad. Enamik juhatuse liikmetest peavad olema advokaadid, kes praktiseerivad aktiivselt asjaomases advokaadibüroos, selle emaettevõtjas või tütarettevõtjas. Advokaadibüroo juhatajaks võib olla üksnes advokaat, kes praktiseerib aktiivselt asjaomases advokaadibüroos, selle emaettevõtjas või tütarettevõtjas, või eespool nimetatud eksami sooritanud aktsionär või osanik.

EE: riigisisese (Euroopa Liidu ja liikmesriigi) õigusega seotud õigusteenuste osutamiseks ning Riigikohtus kriminaalmenetluses esindamiseks on nõutav elukoht (kaubanduslik kohalolek).

EL: riigisisese (Euroopa Liidu ja liikmesriigi) õigusega seotud õigusteenuste osutamiseks, sealhulgas kohtus esindamiseks, on nõutav EMP või Šveitsi kodakondsus ja elukoht (kaubanduslik kohalolek).

ES: riigisisese õigusega seotud õigusteenuste osutamiseks, sealhulgas kohtus esindamiseks, on nõutav EMP või Šveitsi kodakondsus. Pädevad asutused võivad teha kodakondsusnõudest erandeid. Õigusteenuste osutamiseks on nõutav tegevuskoha aadress.

FI: ametinimetuse „advokaat“ (soome keeles „asianajaja“ ja rootsi keeles „advokat“) kasutamiseks on nõutav EMP või Šveitsi kodakondsus ning liikmesus advokatuuris. Õigusteenuseid, sealhulgas seoses Soome riigisisese õigusega, võivad osutada ka isikud, kes ei ole advokatuuri liikmed.

FR: advokatuuri täisliikmeks saamiseks, mis annab õiguse riigisisese õigusega seotud õigusteenuste osutamiseks, sealhulgas kohtus esindamiseks, on nõutav elu- või asukoht EMPs. Cour de cassation'is ja Conseil d'Etat's esindamise suhtes kohaldatakse kvoote ning see on reserveeritud Prantsusmaa ja ELi kodanikele. Tšiili advokatuuri liikmed võivad

registreerida end Prantsusmaal välismaiste õigusnõustajatena, et pakkuda Prantsusmaal ajutiselt või alaliselt teatavaid õigusteenuseid seoses Tšiili õiguse ja rahvusvahelise avaliku õigusega. Alaline praktiseerimine eeldab tegevuskoha aadressi Prantsusmaa advokatuuri jurisdiktsioonis või registreerimist või asutamist EMPs.

HR: riigisisese (Euroopa Liidu ja liikmesriigi) õigusega seotud õigusteenuste osutamiseks, sealhulgas kohtus esindamiseks, on nõutav Euroopa Liidu kodakondsus. Rahvusvahelise avaliku õigusega seotud menetlustes võivad välisriigi advokaadid esindada isikuid vahekohtutes ja *ad hoc*-kohtutes, aga nad peavad olema nende päritoluriigi advokatuuri liikmed. Ainult Horvaatia advokaadi kutsenimetusega advokaat võib asutada advokaadibüroo (Tšiili äriühingud võivad asutada filiaale, kus ei tohi tööle võtta Horvaatia advokaate).

HU: advokatuuri täisliikmeks saamise tingimuseks on EMP või Šveitsi kodakondsus ja elukoht (kaubanduslik kohalolek) ning see annab õiguse riigisisese õigusega seotud õigusteenuste osutamiseks, sealhulgas kohtus esindamiseks. Välisriikide advokaadid võivad anda õigusalast nõu seoses oma päritoluriigi ja rahvusvahelise avaliku õigusega koostöös Ungari advokaadi või advokaadibürooga. Nõutav on Ungari advokaadi (*ügyvéd*) või advokaadibürooga (*ügyvédi iroda*) sõlmitud koostööleping. Välisriigi õigusnõustaja ei saa olla Ungari advokaadibüroo liige. Välisriigi juristil ei ole õigust koostada vahekohtunikule, lepitajale või vahendajale esitatavaid dokumente ega tegutseda vahekohtu-, lepitus- või vahendusmenetluses kliendi esindajana.

LT (sh seoses enamsoodustusrežiimiga): riigisisese (Euroopa Liidu ja liikmesriigi) õigusega seotud õigusteenuste osutamiseks, sealhulgas kohtus esindamiseks, on nõutav EMP või Šveitsi kodakondsus ja elukoht (kaubanduslik kohalolek).

Välisriikide advokaadid võivad kohtus advokaadina tegutseda üksnes kooskõlas rahvusvaheliste lepingutega, sealhulgas konkreetsete sätetega, mis käsitlevad kohtus esindamist.

LU (sh seoses enamsoodustusrežiimiga): riigisisese õigusega seotud õigusteenuste osutamiseks, sealhulgas kohtus esindamiseks, on nõutav EMP või Šveitsi kodakondsus ja elukoht (kaubanduslik kohalolek).

Advokatuuri juhatus võib vastastikkuse põhimõtte alusel nõustuda tegema välismaalase puhul kodakondsusnõudest erandi.

LV (sh seoses enamsoodustusrežiimiga): riigisisese õiguse praktiseerimiseks, sealhulgas kohtus esindamiseks, on nõutav EMP või Šveitsi kodakondsus. Välisriikide advokaadid võivad kohtus advokaadina tegutseda üksnes vastavalt kahepoolsetele vastastikuse õigusabi lepingutele.

Euroopa Liidu või välisriikide advokaatidele kehtivad erinõuded. Näiteks on neil lubatud osaleda kriminaalmenetluses üksnes koos Läti vandeadvokaatide kolleegiumi liikmeks oleva advokaadiga.

MT: riigisisese õigusega seotud õigusteenuste osutamiseks, sealhulgas kohtus esindamiseks, on nõutav EMP või Šveitsi kodakondsus ja elukoht (kaubanduslik kohalolek).

NL: ametinimetust „advocate“ võivad kasutada üksnes Madalmaade registrisse kantud ja kohalikul tasandil tegevusloa saanud advokaadid. Välisriikide (registreerimata) advokaadid peavad Madalmaades tegutsemisel ametinimetuse „advocate“ kasutamise asemel nimetama oma päritoluriigi kutseorganisatsiooni.

PT (sh seoses enamsoodustusrežiimiga): Portugali õiguse praktiseerimiseks on nõutav elukoht (kaubanduslik kohalolek). Kohtus esindamiseks on nõutav täisliikmesus advokatuuris. Portugalis õigusteaduskonna diplomi omandanud välisriigi kodanik võib registreerida end Portugali advokatuuris (Ordem dos Advogados) samadel tingimustel nagu Portugali kodanikud, kui tema päritoluriik tagab Portugali kodanikele samaväärse kohtlemise.

Teised Portugali õigusteaduskonna poolt tunnustatud õigusteaduse kraadi omavad välismaalased võivad end advokatuuri liikmeks registreerida tingimusel, et nad läbivad nõutava koolituse ning sooritavad lõpphindamise ja vastuvõtueksami. Portugalis võivad tegutseda üksnes advokaadibürood, mille kõik aktsiad või osad kuuluvad Portugali advokatuuri liikmetele.

Õigusnõustamist välisriigi ja avaliku rahvusvahelise õiguse mis tahes valdkonnas võivad pakkuda tunnustatud juristid ning õigusala magistri- ja doktorikraadiga isikud (isegi kui nad ei ole õiguspraktikud või ülikooliprofessorid), tingimusel et nende ametialane asukoht (*domiciliação*) on Portugalis, nad sooritavad kutseeksami ja on advokatuuris registreeritud.

RO: välisriigi advokaat ei või esitada suulisi ega kirjalikke järeldusi kohtutele ega muudele õigusasutustele, välja arvatud rahvusvahelises vahekohtumenetluses.

SE: (sh seoses enamsoodustusrežiimiga): advokatuuri liikmeks saamiseks ja kutsenimetuse „advokat“ kasutamiseks on nõutav elukoht EMPs või Šveitsis. Erandeid võib teha Rootsi advokatuuri juhatus. Rootsi riigisisese õiguse praktiseerimiseks ei ole vastuvõtmine advokatuuri vajalik. Rootsi advokatuuri liikmeid tohivad palgata üksnes teised advokatuuri liikmed või advokatuuri liikmete tegevust korraldavad äriühingud. Advokatuuri liikme võib palgata ka advokaadiülesandeid täitev välisriigi äriühing, mis asub Euroopa Liidu liikmesriigis, EMP riigis või Šveitsis. Rootsi advokatuuri juhatuse tehtud erandi alusel võib Rootsi advokatuuri liige töötada väljaspool Euroopa Liitu asuvas advokaadibüroos.

Äriühingu või täisühingu vormis tegutsevatel advokatuuri liikmetel ei tohi olla muud eesmärki ega äritegevust kui advokaadina praktiseerimine. Koostöö teiste advokaadibüroodega on lubatud, kuid koostööks välisriikide büroodega on vaja Rootsi advokatuuri juhatuse luba. Ainult advokatuuri liige võib otseselt või äriühingu kaudu töötada advokaadi kutsealal ning omada sellise äriühingu aktsiaid või osi. Ainult advokatuuri liige võib olla äriühingu või täisühingu juhatuse liige või aseliige, tegevdirektori asetäitja, allkirjaõiguslik esindaja või sekretär.

SI (sh seoses enamsoodustusrežiimiga): klientide esindamisel kohtus tasu eest kohaldatakse Sloveenia Vabariigis kaubandusliku kohaloleku nõuet. Välisriigi advokaat, kellel on õigus praktiseerida välisriigis, võib osutada õigusteenuseid või praktiseerida õigust õiguspraktikute seaduse artiklis 34a sätestatud tingimustel, kui on täidetud tegeliku vastastikkuse tingimus.

Sloveenia advokatuuri määratud advokaatide kaubanduslik kohalolek piirdub üksnes ühe osanikuga äriühinguga, piiratud vastutusega advokaadibürooga (usaldusühing) või piiramatu vastutusega advokaadibürooga (täisühing). Advokaadibüroo tegevus peab piirduma õiguse praktiseerimisega. Advokaadibüroo osanikeks võivad olla üksnes advokaadid.

SK (sh seoses enamsoodustusrežiimiga): riigisisese õigusega seotud õigusteenuste osutamiseks, sealhulgas kohtus esindamiseks, on nõutav EMP riigi kodakondsus ja elukoht (kaubanduslik kohalolek) Slovaki Vabariigis. Kolmandate riikide advokaatide puhul on nõutav tegelik vastastikkus.

Meetmed:

Euroopa Liit: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2017/1001 ([2]) artikkel 120;

nõukogu 12. detsembri 2001. aasta määruse (EÜ) nr 6/2002 ([3]) artikkel 78.

AT: Rechtsanwaltsordnung (advokatuuriseadus) – RAO, RGBl. Nr 96/1868, artiklid 1 ja 21c; Rechtsanwaltsgesetz – EIRAG, BGBl. Nr 27/2000 (kehtivas sõnastuses); EIRAG § 41

BE: Belgia kohtuseadustik (artiklid 428–508); 24. augusti 1970. aasta kuninglik dekreet.

([2]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 14. juuni 2017. aasta määrus (EL) 2017/1001 Euroopa Liidu kaubamärgi kohta (ELT L 154, 16.6.2017, lk 1).

([3]) Nõukogu 12. detsembri 2001. aasta määrus (EÜ) nr 6/2002 ühenduse disainilahenduse kohta (EÜT L 3, 5.1.2002, lk 1).

BG: õiguspraktikute seadus; lepitamisseadus ja notarite tegevust käsitlev seadus.

CY: advokaatide seadus (2. peatükk), kehtivas sõnastuses.

CZ: seadus nr 85/1996 Coll., õiguselukutsete seadus.

DE: Bundesrechtsanwaltsordnung (BRAO; föderaalne õiguspraktikute seadus);

Gesetz über die Tätigkeit europäischer Rechtsanwälte in Deutschland (EuRAG) ja Rechtsdienstleistungsgesetz (RDG), § 10.

DK: Retsplejeloven (kohtumenetluse seadus), 12. ja 13. peatükk (14. novembri 2018. aasta konsolideeritud seadus nr 1284).

EE: advokatuuriseadus; tsiviilkohtumenetluse seadustik; halduskohtumenetluse seadustik; kriminaalmenetluse seadustik ja väärteomenetluse seadustik.

EL: uus õiguspraktikute seadustik nr 4194/2013.

ES: Estatuto General de la Abogacía Española, aprobado por Real Decreto 658/2001, artikkel 13.1ª.

FI: Laki asianajajista (advokaatide tegevust käsitlev seadus) (496/1958), § -d 1 ja 3; ja Oikeudenkäymiskaari (4/1734) (kohtumenetluse seadustik).

FR: Loi 71-1130 du 31 décembre 1971, Loi 90- 1259 du 31 décembre 1990 ja Ordonnance du 10 septembre 1817 modifiée.

HR: õiguselukutsete seadus (riigi ametlik väljaanne 9/94, 117/08, 75/09, 18/11).

HU: 2017. aasta seadus LXXVIII vandeadvokaatide kutsetegevuse kohta.

LT: 18. märtsi 2004. aasta seadus nr IX-2066 Leedu Vabariigi advokatuuri kohta, viimati muudetud 12. detsembril 2017 seadusega nr XIII-571.

LU: Loi du 16 décembre 2011 modifiant la loi du 10 août 1991 sur la profession d'avocat.

LV: kriminaalmenetluse seadus, § 79; ja Läti Vabariigi advokatuuriseadus, § 4.

MT: kohtute korralduse ja tsiviilkohtumenetluse seadustik (12. peatükk).

NL: advocatenwet (advokaatide tegevust käsitlev seadus).

PT: seadus 145/2015, 9 set., alterada p/ Lei 23/2020, 6 jul. (art.º194 substituído p/ art.º201; e art.º 203.º substituído p/ art.º 213.º);

Advokatuuri põhikiri (Estatuto da Ordem dos Advogados) ja dekreet-seadus nr 229/2004, artiklid 5 ja 7–9; dekreet-seadus nr 88/2003, artiklid 77 ja 102; advokaatide koja põhikiri (Estatuto da Câmara dos Solicitadores), mida on muudetud seadusega nr 49/2004 (mas alterada p/ Lei 154/2015, 14 set), seadusega 14/2006 ja dekreetseadusega nr 226/2008 (alterado p/ Lei 41/2013, 26 jun).

Seadus 78/2001, artiklid 31, 4, Alterada p/ Lei 54/2013, 31 jul.; perelepituse ja tööalase lepituse korraldus (määrus nr 282/2010; alterada p/ Portaria 283/2018, 19 out); seadus nr 21/2007 lepituse kohta kriminaalasjades, artikkel 12; seadus 22/2013 (26 FeV., alterada p/Lei 17/2017, 16 maio, alterada pelo Decreto-Lei 52/2019, 17 abril).

RO: õiguspraktikute seadus; lepitamisseadus ning notareid ja notarite tegevust käsitlev seadus.

SE: Rättegångsbalk (kohtumenetluse seadustik) (1942:740) ja 29. augustil 2008 vastu võetud Rootsi advokatuuri tegevusjuhend.

SI: Zakon o odvetništvu (Neuradno prečiščeno besedilo-ZOdv-NPB8 Državnega Zbora RS z dne 7. junij 2019) (advokaatide tegevust käsitlev seadus) (Sloveenia parlamendi mitteametlik konsolideeritud tekst, 7. juuni 2019).

SK: seadus nr 586/2003 advokatuuri kohta, artiklid 2 ja 12.

Seoses investeeringute liberaliseerimisega – võrdne kohtlemine:

PL: välisriikide advokaadid võivad kuuluda üksnes registreeritud ühingusse, usaldusühingusse või piiratud vastutusega kapitaliühingusse.

Meetmed:

PL: 5. juuli 2002. aasta seadus välisriikide advokaatide poolt õigusabi osutamise kohta Poola Vabariigis, artikkel 19; maksualase nõustamise seadus.

Seoses piiriülese teenustekaubandusega – kohalik kohalolu:

IE, IT: riigisisese (Euroopa Liidu ja liikmesriigi) õigusega seotud õigusteenuste osutamiseks, sealhulgas kohtus esindamiseks, on nõutav elukoht (kaubanduslik kohalolek).

Meetmed:

IE: 1954.–2011. aasta seadused õigusnõustajate tegevuse kohta.

IT: kuninglik dekreet nr 1578/1933, õiguselukutsete seaduse artikkel 17.

b) Patendivolinikud, tööstusomandi volinikud, intellektuaalomandi volinikud (CPC 879 osa, 861, 8613)

Seoses investeeringute liberaliseerimisega – võrdne kohtlemine; seoses piiriülese teenustekaubandusega – kohalik kohalolu:

AT: patendivoliniku teenuste osutamise eelduseks on EMP riigi või Šveitsi kodakondsus; täidetud peab olema elukohanõue.

BG ja CY: patendivoliniku teenuste osutamise eelduseks on EMP riigi või Šveitsi kodakondsus. CY: täidetud peab olema elukohanõue.

DE: advokatuuri võib vastu võtta ainult EMP või Šveitsi kvalifikatsiooniga patendivolinikke, kes vastuvõtmisel saavad õiguse osutada Saksamaal patendivoliniku teenuseid seoses riigisisese õigusega. Advokatuuri täisliikmeks saamiseks on nõutav kaubanduslik kohalolek. Advokatuur võib teha erandeid. Välisriigi patendivolinikud võivad osutada õigusteenuseid välisriigi õigusega seotud küsimustes, kui nad tõendavad erialaste teadmiste olemasolu; Saksamaal on õigusteenuste osutamiseks vajalik registreerimine. Välisriikide (välja arvatud EMP riigi või Šveitsi) patendivolinikud ei tohi asutada bürood koos riigisiseste patendivolinikega.

Välisriikide (välja arvatud EMP ja Šveitsi) patendivolinike kaubanduslik kohalolek on võimalik ainult Patentanwalts-GmbHs või Patentanwalt-AGs vähemusosaluse omandamise kaudu.

EE: patendivoliniku teenuste osutamiseks on nõutav Eesti või ELi kodakondsus ja alaline elukoht.

ES ja PT: tööstusomandi voliniku teenuste osutamise eelduseks on EMP riigi kodakondsus.

FR: tööstusomandi voliniku teenuste osutajate loetelus registreerimiseks on nõutav ettevõtte asutamine või elukoht EMPs. Füüsilistel isikutel peab olema EMP kodakondsus. Kliendi esindamiseks riiklikus intellektuaalomandiametis on nõutav ettevõtte asutamine EMPs. Üle poole aktsiatest või osadest ja hääleõigustest peab kuuluma EMP kutsetöötajatele. Advokaadibüroodel võib olla õigus osutada tööstusomandi voliniku teenuseid (vt reservatsioon seoses õigusteenustega).

Seoses investeeringute liberaliseerimisega – võrdne kohtlemine; seoses piiriülese teenustekaubandusega – võrdne kohtlemine:

LV: patendivolinik peab olema ELi kodanik.

Meede:

LV: tööstusomandit käsitlevate asutuste ja menetluste seaduse XVIII peatükk (artiklid 119-136).

Seoses piiriülese teenustekaubandusega – kohalik kohalolu:

FI ja HU: patendivoliniku teenuste osutamiseks on nõutav elukoht EMPs.

SI: registreeritud õiguste (patendid, kaubamärgid, disainilahenduste kaitse) omanikul / taotlejal peab olema elukoht Sloveenias. Teise võimalusena on nõutav Sloveenias registreeritud patendivolinik või kaubamärgi või disainilahenduse volinik peamiselt menetlusega seotud teadete edastamiseks jms eesmärkidel.

Meetmed:

AT: patendivoliniku seadus, BGBl. 214/1967, kehtivas sõnastuses, § § 2 ja 16a.

BG: patentide ja kasulike mudelite registreerimise seaduse peatükk 8b.

CY: advokaatide seadus (2. peatükk), kehtivas sõnastuses.

DE: Patentanwaltsordnung (PAO), Gesetz über die Tätigkeit europäischer Patentanwälte in Deutschland (EuPAG) ja Rechtsdienstleistungsgesetz (RDG), § 10.

EE: patendivoliniku seadus, § 2, § 14.

ES: Ley 11/1986, de 20 de marzo, de Patentes de Invención y Modelos de utilidad, artiklid 155–157.

FI: Tavaramerkkilaki (kaubamärgiseadus) (7/1964);

Laki auktorisoiduista teollisoikeusasiamiehistä (tööstusomandi volinike seadus) (22/2014) ja

Laki kasvinjalostajanoikeudesta (sordikaitseseadus) (1279/2009) ning Mallioikeuslaki (disainilahenduste seadus) nr 221/1971.

FR: Code de la propriété intellectuelle.

HU: 1995. aasta seadus nr XXXII patendivolinike kohta.

PT: dekreet-seadus nr 15/95, mida on muudetud seadusega nr 17/2010, Portaria 1200/2010 artikliga 5 ja Portariaga 239/2013; ning seadus nr 9/2009.

SI: Zakon o industrijski lastnini (tööstusomandi seadus), Uradni list RS, št. 51/06 – uradno prečiščeno besedilo, 100/13 ja 23/20 (Sloveenia Vabariigi ametlik väljaanne nr 51/06 – ametlik konsolideeritud tekst 100/13 ja 23/20).

Seoses investeeringute liberaliseerimisega – võrdne kohtlemine; seoses piiriülese teenustekaubandusega – võrdne kohtlemine, kohalik kohalolu:

IE: asutamiseks peab vähemalt üks äriühingu juhatuse liikmetest, osanikest, juhtidest või töötajatest olema Iirimaal registreeritud patendivolinikuna või intellektuaalomandi volinikuna. Teenuste piiriüleseks osutamiseks on nõutav EMP kodakondsus ja kaubanduslik kohalolek, peamine tegevuskoht EMP riigis ja EMP riigi õiguse kohane kvalifikatsioon.

Meetmed:

IE: 1996. aasta kaubamärgiseaduse (kehtivas sõnastuses) jaotised 85 ja 86;

1996. aasta kaubamärgieeskirjade (kehtivas sõnastuses) eeskirjad 51, 51A ja 51B; 1992. aasta patendiseaduse (kehtivas sõnastuses) jaotised 106 ja 107 ning patendivolinike registri eeskirjad S.I. 580, 2015.

c) Majandusarvestus- ja raamatupidamisteenused (CPC 8621, v.a auditeerimisteenused, 86213, 86219, 86220)

Seoses investeeringute liberaliseerimisega – võrdne kohtlemine; seoses piiriülese teenustekaubandusega – kohalik kohalolu:

AT: asjaomase välisriigi õiguse alusel kvalifitseeritud välismaiste raamatupidajate kapitaliosalused ja hääleõigused Austria ettevõtjas ei tohi ületada 25 %. Teenuseosutajal peab olema kontor või tegevuskoht EMPs (CPC 862).

FR: nõutav on ettevõtte asutamine või elukoht.

IT: kutseregistrisse kandmiseks, mis on vajalik majandusarvestus- ja raamatupidamisteenuste osutamiseks, on nõutav elu- või tegevuskoht (CPC 86213, 86219, 86220).

PT (sh seoses enamsoodustusrežiimiga): sertifitseeritud raamatupidajate koja (Ordem dos Contabilistas Certificados) kutseregistrisse kandmiseks, mis on vajalik raamatupidamisteenuste osutamiseks, on nõutav elu- või tegevuskoht, tingimusel et vastastikkuse klausli alusel koheldakse samamoodi Portugali kodanikke.

Meetmed:

AT: Wirtschaftstreuhandberufsgesetz (avaliku sektori raamatupidaja ja audiitori elukutset käsitlev seadus, BGBl. I nr 58/1999), § 12, § 65, § 67, § 68 (1) 4. ja

Bilanzbuchhaltungsgesetz (BibuG), BGBL. I nr 191/2013, § § 7, 11, 28.

FR: Ordonnance 45-2138 du 19 septembre 1945.

IT: seadusandlik dekreet nr 139/2005 ja seadus 248/2006.

PT: dekreet-seadus nr 452/99, mida on muudetud 7. septembri 2015. aasta seadusega nr 139.

Seoses piiriülese teenustekaubandusega – kohalik kohalolu:

SI: majandusarvestus- ja raamatupidamisteenuste osutamiseks on nõutav asutamine Euroopa Liidus (CPC 86213, 86219, 86220).

Meetmed:

SI: siseturul osutatavate teenuste seadus (Sloveenia Vabariigi ametlik väljaanne nr 21/10).

d) Auditeerimisteenused (CPC – 86211, 86212, välja arvatud majandusarvestus- ja raamatupidamisteenused)

Seoses investeeringute liberaliseerimisega – võrdne kohtlemine, enamsoodustusrežiim; seoses piiriülese teenustekaubandusega – võrdne kohtlemine, enamsoodustusrežiim:

Euroopa Liit: kohustusliku auditi teenuste osutamiseks on vaja liikmesriigi sellise pädeva asutuse heakskiitu, kes võib tunnustada Tšiili või mis tahes kolmanda riigi kodanikust audiitori kvalifikatsiooni samaväärsust vastastikkuse põhimõtte alusel (CPC 8621).

Meetmed:

Euroopa Liit: Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2013/34/EL ([4]) ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2006/43/EÜ ([5]).

Meetmed:

BG: sõltumatu finantsauditi seadus.

([4]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. juuni 2013. aasta direktiiv 2013/34/EL teatavat liiki ettevõtjate aruandeaasta finantsaruannete, konsolideeritud finantsaruannete ja nendega seotud aruannete kohta ja millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2006/43/EÜ ning tunnistatakse kehtetuks nõukogu direktiivid 78/660/EMÜ ja 83/349/EMÜ (ELT L 182, 29.6.2013, lk 19).

([5]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. mai 2006. aasta direktiiv 2006/43/EÜ, mis käsitleb raamatupidamise aastaaruannete ja konsolideeritud aruannete kohustuslikku auditit ning millega muudetakse nõukogu direktiive 78/660/EMÜ ja 83/349/EMÜ ning tunnistatakse kehtetuks nõukogu direktiiv 84/253/EMÜ (ELT L 157, 9.6.2006, lk 87).

Seoses investeeringute liberaliseerimisega – võrdne kohtlemine; seoses piiriülese teenustekaubandusega – kohalik kohalolu:

AT: asjaomase välisriigi õiguse alusel kvalifitseeritud välismaiste audiitorite kapitaliosalused ja hääleõigused Austria ettevõtjas ei tohi ületada 25 %. Teenuseosutajal peab olema kontor vm tegevuskoht EMPs.

Meetmed:

AT: Wirtschaftstreuhandberufsgesetz (avaliku sektori raamatupidaja ja audiitori elukutset käsitlev seadus, BGBl. I nr 58/1999), § 12, § 65, § 67, § 68 (1) 4.

Seoses piiriülese teenustekaubandusega – kohalik kohalolu:

DK: kohustusliku auditi tegemiseks peab audiitor olema Taanis tunnustatud. Heakskiidu saamiseks on nõutav elukoht EMP liikmesriigis. Tunnustatud audiitorühingutes võivad audiitorid ja audiitorühingud, kes ei ole tunnustatud õigusakti alusel, millega rakendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2006/43/EÜ vastavalt aluslepingu artikli 54 lõike 3 punktile g, omada kuni 10 % hääleõigustest.

FR (ka seoses enamsoodustusrežiimiga): kohustusliku auditi puhul: nõutav on ettevõtte asutamine või elukoht. Tšiili kodanikud võivad osutada Prantsusmaal kohustusliku auditi teenuseid vastastikkuse põhimõtte alusel.

PL: auditeerimisteenuste osutamiseks on nõutav asutamine Euroopa Liidus.

Meetmed:

DK: Revisorloven (Taani seadus tunnustatud audiitorite ja audiitorühingute kohta), 20. novembri 2018. aasta seadus nr 1287.

FR: Code de commerce.

PL: 11. mai 2017. aasta seadus vannutatud audiitorite, audiitorühingute ja riigi järelevalve kohta (Poola ametlik väljaanne 2017, nr 1089).

Seoses investeeringute liberaliseerimisega – võrdne kohtlemine; seoses piiriülese teenustekaubandusega – võrdne kohtlemine:

CY: nõutava tegevusloa väljaandmisel kohaldatakse majandusvajaduste testi. Põhikriteeriumid: tööhõive olukord allsektoris. Füüsiliste isikute kutseühingud (täisühingud) on lubatud.

SK: Slovaki Vabariigis võib auditite tegemise loa anda ainult ettevõttele, milles vähemalt 60 % kapitaliosalustest või hääleõigusest on reserveeritud Slovakkia kodanikele või liikmesriigi kodanikele.

Meetmed:

CY: 2017. aasta audiitorite seadus (seadus 53(I)/2017).

SK: seadus nr 423/2015 kohustusliku auditi kohta.

Seoses piiriülese teenustekaubandusega – võrdne kohtlemine, kohalik kohalolu:

DE: Kolmandast riigist pärit audiitorid, kes on registreeritud WPO artikli 134 kohaselt, võivad siiski teha raamatupidamise aastaaruannete kohustuslikke auditeid või koostada konsolideeritud finantsaruandeid äriühingute puhul, mille peakontor asub väljaspool Euroopa Liitu ja mille vabalt võõrandatavate väärtpaberitega kaubeldakse reguleeritud turul.

Meetmed:

DE: Handelsgesetzbuch (HGB; äriseadustik);

Gesetz über eine Berufsordnung der Wirtschaftsprüfer (Wirtschaftsprüferordnung – WPO; audiitorite seadus).

Seoses investeeringute liberaliseerimisega – võrdne kohtlemine; seoses piiriülese teenustekaubandusega – võrdne kohtlemine:

ES: kohustuslikke auditeid tegevad audiitorid peavad olema liikmesriigi kodanikud. Reservatsiooni ei kohaldata selliste Euroopa Liidu väliste äriühingute auditeerimise korral, mille aktsiad on noteeritud Hispaania reguleeritud turul.

Meetmed:

ES: Ley 22/2015, de 20 de julio, de Auditoría de Cuentas (uus auditeerimisseadus: seadus nr 22/2015 auditeerimisteenuste kohta).

Seoses investeeringute liberaliseerimisega – võrdne kohtlemine, enamsoodustusrežiim; seoses piiriülese teenustekaubandusega – kohalik kohalolu:

SI: nõutav on kaubanduslik kohalolek. Kolmanda riigi auditeeriv üksus võib omada aktsiaid või moodustada Sloveenia audiitorühinguga partnerluse tingimusel, et kolmanda riigi auditeeriva üksuse asutamise riigi õiguse kohaselt võivad Sloveenia audiitorühingud selles riigis omada aktsiaid või moodustada auditeeriva üksusega partnerluse (vastastikkuse nõue).

Meetmed:

SI: auditeerimisseadus (ZRev-2), Sloveenia Vabariigi ametlik väljaanne nr 65/2008 (viimati muudetud kujul nr 84/18); ja äriühingute seadus (ZGD-1), Sloveenia Vabariigi ametlik väljaanne nr 42/2006 (viimati muudetud kujul nr 22/19).

Seoses investeeringute liberaliseerimisega – võrdne kohtlemine:

EE: Enamus audiitorühingu aktsiatega esindatud hääleõigustest peab kuuluma vannutatud audiitoritele, kelle üle teeb järelevalvet EMP riigi pädev asutus ja kes on omandanud kvalifikatsiooni EMP riigis, või audiitorühingutele. Vähemalt kolm neljandikku seaduse alusel audiitorühingut esindavatest isikutest peavad olema omandanud oma kvalifikatsiooni EMP riigis.

Meetmed:

EE: audiitortegevuse seadus, § 76–77.

Seoses piiriülese teenustekaubandusega – kohalik kohalolu:

BE: Belgias peab tegevuskoht olema seal, kus toimub kutsealane tegevus ja kus tehakse sellega seotud toiminguid ning säilitatakse sellega seotud dokumente ja kirjavahetust; vähemalt üks ettevõtte administraator või juhataja peab olema audiitorina tunnustatud.

FI: Soome piiratud vastutusega äriühingute ja auditeerimise kohustusega äriühingute audiitoritest vähemalt üks peab elama EMP riigis. Audiitor peab olema kohaliku tegevusloaga audiitor või audiitorühing.

HR: auditeerimisteenuseid võivad osutada üksnes juriidilised isikud, kes on asutatud Horvaatias, või füüsilised isikud, kelle elukoht on Horvaatias.

IT: füüsiliste isikute poolt auditeerimisteenuste osutamiseks on nõutav elukoht.

LT: auditeerimisteenuste osutamiseks on nõutav asutamine EMP riigis.

SE: kohustuslikke auditeid võivad teha üksnes Rootsis tunnustatud audiitorid ja Rootsis registreeritud audiitorühingud. Nõutav on elukoht EMPs. Ametinimetust „tunnustatud audiitor“ ja „volitatud audiitor“ võivad kasutada üksnes Rootsis tunnustatud või volitatud audiitorid. Majandusühistute ja teatavate muude ettevõtjate audiitorid, kes ei ole sertifitseeritud

või tunnustatud raamatupidajad, peavad elama EMP riigis, välja arvatud juhul, kui valitsus või valitsuse määratud valitsusasutus otsustab konkreetse juhtumi puhul teisiti.

Meetmed:

BE: 22. juuli 1953. aasta seadus, millega luuakse ettevõtete audiitorite instituut ja nähakse ette riiklik järelevalve ettevõtete audiitori kutsealal töötamise üle (seadust on kooskõlastatud 30. aprillil 2007). (Audiitorite seadus).

FI: Tilintarkastuslaki (auditeerimisseadus) (459/2007); valdkondlikud õigusaktid, milles nõutakse kohaliku tegevusloaga audiitorite kasutamist.

HR: auditeerimisseadus (riigi ametlik väljaanne 146/05, 139/08, 144/12), artikkel 3.

IT: seadusandlik dekreet nr 58/1998, artiklid 155, 158 ja 161;

Vabariigi Presidendi dekreet nr 99/1998 ja seadusandlik dekreet nr 39/2010, artikkel 2.

LT: 15. juuni 1999. aasta seadus nr VIII-1227 auditeerimise kohta (muudetud 3. juuli 2008. aasta seadusega nr X-1676).

SE: Revisorslagen (audiitorite seadus) (2001:883);

Revisionslag (auditeerimisseadus) (1999:1079);

Aktiebolagslagen (äriühingute seadus) (2005:551);

Lag om ekonomiska föreningar (majandusühistute seadus) (2018:672) ja

muud õigusaktid, millega reguleeritakse tunnustatud audiitorite kasutamise nõudeid.

e) Maksualase nõustamise teenused (CPC 863, v.a õigusnõustamine ja õiguslik esindamine maksuküsimustes, mis on esitatud õigusteenuste all)

Seoses investeeringute liberaliseerimisega – võrdne kohtlemine; seoses piiriülese teenustekaubandusega – kohalik kohalolu:

AT: asjaomase välisriigi õiguse alusel kvalifitseeritud välismaiste maksunõustajate kapitaliosalused ja hääleõigused Austria ettevõtjas ei tohi ületada 25 %. Teenuseosutajal peab olema kontor vm tegevuskoht EMPs.

Meetmed:

AT: Wirtschaftstreuhandberufsgesetz (avaliku sektori raamatupidaja ja audiitori elukutset käsitlev seadus, BGBl. I nr 58/1999), § 12, § 65, § 67, § 68 (1) 4.

Seoses piiriülese teenustekaubandusega – kohalik kohalolu:

FR: nõutav on ettevõtte asutamine või elukoht.

Meetmed:

FR: Ordonnance 45-2138 du 19 septembre 1945.

Seoses investeeringute liberaliseerimisega – võrdne kohtlemine; seoses piiriülese teenustekaubandusega – võrdne kohtlemine:

BG: maksunõustajatel peab olema liikmesriigi kodakondsus.

Meetmed:

BG: raamatupidamisseadus;

sõltumatu finantsauditi seadus. füüsiliste isikute tulumaksu seadus ja ettevõtte tulumaksu seadus.

Seoses piiriülese teenustekaubandusega – kohalik kohalolu:

HU: maksualase nõustamise teenuste osutamiseks, kui neid osutab Ungari territooriumil viibiv füüsiline isik, on nõutav elukoht EMPs.

IT: kohaldatakse elukohanõuet.

Meetmed:

HU: 2003. aasta seadus nr XCII maksustamise eeskirjade kohta ning

rahandusministri dekreet nr 26/2008 maksualase nõustamise teenuste litsentsimise ja registreerimise kohta.

IT: seadusandlik dekreet nr 139/2005 ja seadus 248/2006.

f) Arhitektuuri- ja linnaplaneerimise teenused, inseneriteenused ja integreeritud inseneriteenused (CPC 8671, 8672, 8673, 8674)

Seoses investeeringute liberaliseerimisega – võrdne kohtlemine; seoses piiriülese teenustekaubandusega – võrdne kohtlemine:

BG: füüsiliste isikute osutatavate arhitektuuri-, linnaplaneerimis- ja inseneriteenuste puhul on nõutav elukoht EMPs või Šveitsi Konföderatsioonis. Riikliku või piirkondliku tähtsusega arhitektuuri- ja inseneriprojektide korral peavad välisriigi investorid tegutsema koostöös kohalike investoritega või nende alltöövõtjatena (CPC 8671, 8672, 8673).

Meetmed:

BG: ruumilise arengu seadus;

ehitajate koja seadus ning

arhitektide ja inseneride kojad projekteerimisseaduses.

Seoses investeeringute liberaliseerimisega – võrdne kohtlemine; seoses piiriülese teenustekaubandusega – võrdne kohtlemine:

HR: välisriigi arhitekti, inseneri või linnaplaneerija loodud disainilahenduse või projekti vastavust Horvaatia õigusele peab kinnitama Horvaatias volitatud füüsiline või juriidiline isik (CPC 8671, 8672, 8673, 8674).

Meetmed:

HR: füüsilise planeerimise ja ehitustegevuse seadus (riigi ametlik väljaanne 118/18, 110/19).

Füüsilise planeerimise seadus (riigi ametlik väljaanne 153/13, 39/19).

Seoses investeeringute liberaliseerimisega – võrdne kohtlemine; seoses piiriülese teenustekaubandusega – võrdne kohtlemine, kohalik kohalolu:

CY: arhitektuuri- ja linnaplaneerimise teenuste, inseneriteenuste ja integreeritud inseneriteenuste suhtes kohaldatakse kodakondsus- ja elukohanõudeid (CPC 8671, 8672, 8673, 8674).

Meetmed:

CY: seadus 41/1962, kehtivas sõnastuses; seadus 224/1990, kehtivas sõnastuses; ja seadus 29(I)2001, kehtivas sõnastuses.

Seoses piiriülese teenustekaubandusega – kohalik kohalolu:

CZ: nõutav on elukoht EMP riigis.

HU: järgmiste teenuste osutamiseks, kui neid osutab Ungari territooriumil viibiv füüsiline isik, on nõutav elukoht EMPs: arhitektuuriteenused, inseneriteenused (kohaldatakse ainult kõrghariduse praktikantide suhtes), integreeritud inseneriteenused ja maastikuarhitektuuriteenused (CPC 8671, 8672, 8673, 8674).

IT: arhitektuuri- ja inseneriteenuste osutamiseks vajalikuks kutseregistrisse kandmiseks on nõutav elukoht, kutsetegevuse asukoht või tegevuskoha aadress Itaalias (CPC 8671, 8672, 8673, 8674).

SK: arhitektuuri- ja inseneriteenuste osutamiseks vajalikuks kutsekojas registreerimiseks on nõutav elukoht EMP riigis (CPC 8671, 8672, 8673, 8674).

Meetmed:

CZ: seadus nr 360/1992 Coll. ehituskonstruktsioonide valdkonnas töötavate volitatud arhitektide ja volitatud inseneride ja tehnikute kutsealal tegutsemise kohta.

HU: 1996. aasta seadus nr LVIII arhitektide ja inseneride kutsekodade kohta.

IT: kuninglik dekreet nr 2537/1925 arhitekti ja inseneri elukutse reguleerimise kohta; seadus nr 1395/1923 ja

Vabariigi Presidendi dekreet 328/2001.

SK: seadus nr 138/1992 arhitektide ja inseneride kohta, artiklid 3, 15, 15a, 17a ja 18a.

Seoses piiriülese teenustekaubandusega – võrdne kohtlemine:

BE: arhitektuuriteenuste osutamine hõlmab kontrolli ehitustööde teostamise üle (CPC 8671, 8674). Oma asukohariigis tegevusloa alusel tegutsevad välisriikide arhitektid, kes soovivad töötada oma kutsealal ajutiselt Belgias, peavad saama arhitektide kutseühingu nõukogult eelneva loa geograafilises piirkonnas, kus nad kavatsevad tegutseda.

Meetmed:

BE: 20. veebruari 1939. aasta seadus arhitekti ametinimetuse kaitse kohta ning 26. juuni 1963. aasta seadus, millega luuakse arhitektide kutseühing; arhitektide kutseühingu nõukogu kehtestatud 16. detsembri 1983. aasta eetikanormid (heaks kiidetud 18. aprilli 1985. aasta kuningliku dekreedi artikliga 1 (Moniteur belge, 8. mai 1985)).

Reservatsioon nr 3 – kutseteenused (tervishoiuga seotud teenused ja ravimite jaemüük)

Sektor – allsektor:	Kutseteenused – meditsiini- (sealhulgas psühholoogi-) ja hambaraviteenused; ämmaemanda-, meditsiiniõe-, füsioterapeudi- ja parameedikuteenused; veterinaarteenused; ravimite ning meditsiini- ja ortopeediliste toodete jaemüük ning muud proviisorite osutatavad teenused
Tegevusala liigitus:	CPC 9312, 93191, 932, 63211
Reservatsiooni liik:	Võrdne kohtlemine Enamsoodustusrežiim Kõrgem juhtkond ja juhatus Kohalik kohalolu
Peatükk/punkt:	investeeringute liberaliseerimine ja piiriülene teenustekaubandus

Kirjeldus:

a) Meditsiini-, hambaravi-, ämmaemanda-, meditsiiniõe-, füsioterapeudi- ja parameedikuteenused (CPC 9312, 93191)

Seoses investeeringute liberaliseerimisega – võrdne kohtlemine, enamsoodustusrežiim; seoses piiriülese teenustekaubandusega – võrdne kohtlemine, enamsoodustusrežiim:

IT: psühholoogiteenuste osutamisel kohaldatakse Euroopa Liidu kodakondsuse nõuet; välisriigi kutsetöötajatel võidakse lubada töötada oma kutsealal vastastikkuse tingimusel (CPC 9312 osa).

Meetmed:

IT: seadus nr 56/1989 psühholoogi elukutse kohta.

Seoses investeeringute liberaliseerimisega – võrdne kohtlemine; seoses piiriülese teenustekaubandusega – võrdne kohtlemine, kohalik kohalolu:

CY: meditsiiniteenuste (sealhulgas psühholoogide), hambaarstide, ämmaemandate, õendus-, füsioteraapia- ja parameditsiiniteenuste osutamiseks on nõutav Küprose kodakondsus ja elukoht Küprosel.

Meetmed:

CY: arstide registreerimise seadus (250. peatükk), kehtivas sõnastuses;

hambaarstide registreerimise seadus (249. peatükk), kehtivas sõnastuses;

seadus nr 75(I)/2013 – podoloogid;

seadus nr 33(I)/2008 (kehtivas sõnastuses) – meditsiinifüüsika;

seadus nr 34(I)/2006 (kehtivas sõnastuses) – töötervishoiuarstid;

seadus nr 9(I)/1996 (kehtivas sõnastuses) – hambatehnikud;

seadus nr 68(I)/1995 (kehtivas sõnastuses) – psühholoogid;

seadus nr 16(I)/1992 (kehtivas sõnastuses) – optikud;

seadus nr 23(I)/2011 (kehtivas sõnastuses) – radioloogid/kiiritusraviarstid;

seadus nr 31(I)/1996 (kehtivas sõnastuses) – dietoloogid/toitumisnõustajad;

seadus nr 140/1989 (kehtivas sõnastuses) – füsioterapeudid; ning

seadus nr 214/1988 (kehtivas sõnastuses) – meditsiiniõed.

Seoses piiriülese teenustekaubandusega – kohalik kohalolu:

DE: arstid (kaasa arvatud psühholoogid, psühhoterapeudid ja hambaarstid) peavad end registreerima riikliku ravikindlustuse arstide või hambaarstide piirkondlikes ühendustes (kassenärztliche või Kassenzahnärztliche Vereinigungen), kui nad soovivad ravida riikliku haigekassa kindlustatud patsiente.

Ämmaemandateenuseid võivad osutada ainult füüsilised isikud. Meditsiini- ja hambaraviteenuseid võivad osutada füüsilised isikud, tegevusloaga ravikeskused ja volitatud asutused. Kohaldada võidakse tegevuskohanõudeid.

Meetmed:

DE: Bundesärzteordnung (BÄO; föderaalne arstiseadus);

Gesetz über die Ausübung der Zahnheilkunde (ZHG);

Gesetz über den Beruf der Psychotherapeutin und des Psychotherapeuten (PsychThG; psühhoteraapiateenuste osutamise seadus);

Gesetz über die berufsmäßige Ausübung der Heilkunde ohne Bestallung (Heilpraktikergesetz);

Gesetz über das Studium und den Beruf von Hebammen (HebG); Bundes-Apothekerordnung; võimalikud ämmaemandaid käsitlevad täiendavad õigusaktid piirkondlikul tasandil;

Gesetz über die Pflegeberufe (PflBG);

Sozialgesetzbuch Fünftes Buch (SGB V; sotsiaalkindlustusseadustik, viies osa) – kohustuslik tervisekindlustus.

Piirkondlik tasand:

Heilberufekammergesetz des Landes Baden-Württemberg;

Gesetz über die Berufsausübung, die Berufsvertretungen und die Berufsgerichtsbarkeit der Ärzte, Zahnärzte, Tierärzte, Apotheker sowie der Psychologischen Psychotherapeuten und der Kinder- und Jugendlichenpsychotherapeuten (Heilberufe-Kammergesetz – HKaG) im Bayern;

Berliner Heilberufekammergesetz (BlnHKG);

Hamburgisches Kammergesetz für die Heilberufe (HmbKGH); Gesetz über die Berufsgerichtsbarkeit der Heilberufe; Hamburgisches Gesetz über die Ausübung des Berufs der Hebamme und des Entbindungspflegers (Hamburgisches Hebammengesetz);

Heilberufsgesetz Brandenburg (HeilBerG);

Bremisches Gesetz über die Berufsvertretung, die Berufsausübung, die Weiterbildung und die Berufsgerichtsbarkeit der Ärzte, Zahnärzte, Psychotherapeuten, Tierärzte und Apotheker (Heilberufsgesetz – HeilBerG);

Niedersachsen, Kammergesetz für die Heilberufe (HKG);

Niedersächsisches Gesetz über die Ausübung des Hebammenberufs (NHebG) Heilberufsgesetz Mecklenburg-Vorpommern (Heilberufsgesetz M-V – HeilBerG);

Heilberufsgesetz (HeilBG NRW);

Heilberufsgesetz (HeilBG Rheinland-Pfalz);

Gesetz über die öffentliche Berufsvertretung, die Berufspflichten, die Weiterbildung und die Berufsgerichtsbarkeit der Ärzte/ Ärztinnen, Zahnärzte/ Zahnärztinnen, psychologischen Psychotherapeuten/ Psychotherapeutinnen und Kinder- und Jugendlichenpsychotherapeuten/psychotherapeutinnen, Tierärzte/Tierärztinnen und Apotheker/Apothekerinnen im Saarland (Saarländisches Heilberufekammergesetz – SHKG);

Gesetz über Berufsausübung, Berufsvertretungen und Berufsgerichtsbarkeit der Ärzte, Zahnärzte, Tierärzte, Apotheker sowie der Psychologischen Psychotherapeuten und der Kinder- und Jugendlichenpsychotherapeuten im Freistaat Sachsen (Sächsisches Heilberufekammergesetz – SächsHKaG) and Thüringer Heilberufegesetz.

Seoses investeeringute liberaliseerimisega – võrdne kohtlemine; seoses piiriülese teenustekaubandusega – kohalik kohalolu:

FR: kui liidu investorid võivad kasutada ka muid õiguslikke vorme, siis teised välisinvestorid võivad kasutada ainult selliseid õiguslikke vorme nagu „société d'exercice libéral" (SEL) ja „société civile professionnelle" (SCP). Meditsiini-, hambaravi- ja ämmaemandateenuste puhul on nõutav Prantsusmaa kodakondsus. Välismaalaste juurdepääs on siiski võimalik igal aastal kehtestatavate kvootide piires. Meditsiini-, hambaravi- ja ämmaemandateenuste ning meditsiiniõdede teenuste osutamiseks võib kasutada järgmisi õiguslikke vorme: „SEL à forme anonyme", „SEL à responsabilité limitée", „SEL par actions simplifiée" või „SEL en commandite par actions", „société coopérative" (ainult sõltumatud üld- ja eriarstid) või „société interprofessionnelle de soins ambulatoires" (SISA, üksnes multidistsiplinaarsed tervishoiuasutused).

Meetmed:

FR: Loi 90-1258 relative à l'exercice sous forme de société des professions libérales, Loi nº2011-940 du 10 août 2011 modifiant certaines dispositions de la loi nº2009-879 dite HPST, Loi nº47-1775 portant statut de la coopération; ja Code de la santé publique.

b) Veterinaarteenused (CPC 932)

Seoses investeeringute liberaliseerimisega – võrdne kohtlemine, enamsoodustusrežiim; seoses piiriülese teenustekaubandusega – võrdne kohtlemine, enamsoodustusrežiim:

AT: veterinaarteenuseid võivad osutada üksnes EMP riikide kodanikud. Kodakondsuse nõuet ei kohaldata EMPsse mittekuuluva riigi kodanike suhtes, kui selle riigiga on sõlmitud liidu leping, millega nähakse veterinaarteenuste valdkonnas ette võrdne kohtlemine investeerimisel ja piiriüleses kaubanduses.

ES: ametiühingu liikmeks astumine on vajalik kutsealal tegutsemiseks ja selle suhtes kohaldatakse Euroopa Liidu kodakondsusnõuet, millest võib kahepoolse töölepingu alusel loobuda.

FR: veterinaarteenuste osutamiseks on nõutav EMP riigi kodakondsus, kuid sellest nõudest võidakse vastastikkuse põhimõtte alusel loobuda. Veterinaarteenuseid osutavate äriühingute puhul on lubatud järgmised õiguslikud vormid: SCP (Société civile professionnelle) ja SEL (Société d'exercice libéral). Kasutada võib mittediskrimineerivaid õiguslikke vorme, kuid teatavatel tingimustel võivad olla lubatud muud õiguslikud vormid, mis on ette nähtud Prantsusmaa riigisisese õiguse või mõne muu EMP lepingu osalisriigi seadustega, kui äriühingu registrijärgne asukoht, juhatuse asukoht või peamine tegevuskoht on selles riigis.

Meetmed:

AT: Tierärztegesetz (veterinaarseadus), BGBl. nr 16/1975, § 3 (2) (3).

ES: Real Decreto 126/2013, de 22 de febrero, por el que se aprueban los Estatutos Generales de la Organización Colegial Veterinaria Española; artiklid 62 ja 64.

FR: Code rural et de la pêche maritime.

Seoses investeeringute liberaliseerimisega – võrdne kohtlemine; seoses piiriülese teenustekaubandusega – võrdne kohtlemine, kohalik kohalolu:

CY: veterinaarteenuste osutamisel kohaldatakse kodakondsus- ja elukohanõuet.

EL: veterinaarteenuste osutamiseks peab isikul olema EMP riigi või Šveitsi kodakondsus.

HR: Horvaatia Vabariigis võivad piiriüleseid veterinaarteenuseid osutada ainult juriidilised ja füüsilised isikud, kes on asutatud liikmesriigis veterinaartegevuse eesmärgil. Horvaatia Vabariigis võivad veterinaarpraksise asutada ainult liidu kodanikud.

HU: veterinaarteenuste osutamiseks peab isik olema Ungari veterinaararstide koja liige, milleks on nõutav EMP riigi kodakondsus.

Meetmed:

CY: seadus nr 169/1990, kehtivas sõnastuses.

EL: presidendi dekreet nr 38/2010, ministri otsus nr 165261/IA/2010 (valitsuse ametlik väljaanne 2157/B).

HR: veterinaarseadus (riigi ametlik väljaanne 83/13, 148/13, 115/18), artikli 3 lõige 67, artiklid 105 ja 121.

HU: 2012. aasta seadus nr CXXVII Ungari veterinaararstide koja ja veterinaarteenuste osutamise kohta.

Seoses piiriülese teenustekaubandusega – kohalik kohalolu:

CZ: veterinaarteenuste osutamiseks on nõutav füüsiline kohalolek territooriumil.

IT ja PT: veterinaarteenuste osutamiseks peab olema täidetud elukohanõue.

PL: Poola territooriumil viibiva veterinaararsti kutsealal tegutsemisel on veterinaarteenuste osutamiseks nõutav füüsiline kohalolek, Euroopa Liitu mittekuuluvate riikide kodanikud peavad sooritama poola keeles eksami, mille korraldab Poola veterinaararstide koda.

SI: Sloveenia Vabariigis võivad piiriüleseid veterinaarteenuseid osutada ainult juriidilised ja füüsilised isikud, kes on asutatud liikmesriigis veterinaartegevuse eesmärgil.

SK: kutsealal töötamiseks tuleb registreerida end kutseala kojas, mille eelduseks on elukoht EMP riigis.

Meetmed:

CZ: seadus nr 166/1999 Coll. (veterinaarseadus), § 58–63, 39; ning

seadus nr 381/1991 Coll. (Tšehhi Vabariigi veterinaararstide koja kohta), § 4.

IT: Meetmed: 233/1946, artiklid 7–9. ning

Vabariigi Presidendi dekreet nr 221/1950, § 7.

PL: 21. detsembri 1990. aasta seadus veterinaararsti elukutse ja veterinaararstide kodade kohta.

PT: dekreet-seadus nr 368/91 (veterinaararstide kutseühingu põhikiri) alterado p/ Lei 125/2015, 3 set.

SI: Pravilnik o priznavanju poklicnih kvalifikacij veterinarjev (veterinaararstide kutsekvalifikatsioonide tunnustamise eeskirjad), Uradni list RS, št. (Sloveenia Vabariigi ametlik väljaanne nr 71/2008, nr 7/2011, nr 59/2014 ja nr 21/2016), siseturul osutatavate teenuste seadus (Sloveenia Vabariigi ametlik väljaanne nr 21/2010).

SK: seadus nr 442/2004 eraveterinaararstide ja veterinaararstide koja kohta, artikkel 2.

c) Ravimite ning meditsiini- ja ortopeediliste toodete jaemüük ning muud proviisorite osutatavad teenused (CPC 63211)

Seoses investeeringute liberaliseerimisega – võrdne kohtlemine, kõrgem juhtkond ja juhatus:

AT: ravimeid ja teatavaid meditsiinitooteid võib avalikkusele müüa üksnes apteegi kaudu. Apteegi pidamiseks on nõutav EMP riigi või Šveitsi Konföderatsiooni kodakondsus. Apteegi rentnikel ja apteegi juhtimise eest vastutavatel isikutel peab olema EMP riigi või Šveitsi Konföderatsiooni kodakondsus.

Meetmed:

AT: Apothekengesetz (apteegiseadus), RGBl. nr 5/1907, kehtivas sõnastuses, § § 3, 4, 12; Arzneimittelgesetz (ravimiseadus), BGBl. Nr 185/1983 (kehtivas sõnastuses), § § 57, 59, 59a; ja Medizinproduktegesetz (meditsiinitoodete seadus), BGBl. Nr 657/1996 (kehtivas sõnastuses), § 99.

Seoses investeeringute liberaliseerimisega – võrdne kohtlemine:

DE: apteeki võivad pidada ainult füüsilised isikud (proviisorid). Teiste riikide kodanikud või isikud, kes ei ole sooritanud Saksa proviisorieksamit, võivad saada üksnes loa võtta üle apteek, mis on eelneval kolmel aastal juba tegutsenud.

FR: apteegi pidamiseks on nõutav EMP riigi või Šveitsi kodakondsus.

Välisriikide proviisorite suhtes võidakse kohaldada igal aastal kehtestatavat kvooti. Apteegi avamiseks peab saama loa ja on vajalik kaubanduslik kohalolek, sealhulgas ravimite kaugmüük üldsusele infoühiskonna teenuste vahendusel, ning see peab toimuma ühes järgmistest õiguslikest vormidest, mis on riigisisese õiguse kohaselt mittediskrimineerival alusel lubatud: société d'exercice libéral (SEL) anonyme, par actions simplifiée, à responsabilité limitée unipersonnelle või

pluripersonnelle, en commandite par actions, société en noms collectifs (SNC) või société à responsabilité limitée (SARL) unipersonnelle või pluripersonnelle.

Meetmed:

DE: Gesetz über das Apothekenwesen (ApoG; Saksamaa apteekide seadus); Bundes-Apothekerordnung;

Gesetz über den Verkehr mit Arzneimitteln (AMG);

Gesetz über Medizinprodukte (MPG);

Verordnung zur Regelung der Abgabe von Medizinprodukten (MPAV).

FR: Code de la santé publique ja

Loi 90-1258 du 31 décembre 1990 relative à l'exercice sous forme de société des professions libérales ja Loi 2015-990 du 6 août 2015.

Seoses investeeringute liberaliseerimisega – võrdne kohtlemine:

EL: apteegi pidamiseks on nõutav Euroopa Liidu kodakondsus.

HU: apteegi pidamiseks on nõutav EMP riigi kodakondsus.

LV: selleks et alustada iseseisvat tegevust apteegis, peab välisriigi proviisor või proviisori abi, kes on saanud hariduse riigis, mis ei ole liikmesriik ega EMP liikmesriik, töötama vähemalt ühe aasta proviisori järelevalve all mõnes EMP liikmesriigis asuvas apteegis.

Meetmed:

EL: seadus nr 5607/1932, mida on muudetud seadustega nr 1963/1991 ja nr 3918/2011.

HU: 2006. aasta seadus XCVIII ravimite ja meditsiiniliste abivahendite usaldusväärse ja majanduslikult teostatava tarnimise üldsätete ning ravimite turustamise kohta.

LV: ravimiseadus, § 38.

Seoses investeeringute liberaliseerimisega – võrdne kohtlemine, enamsoodustusrežiim; seoses piiriülese teenustekaubandusega – võrdne kohtlemine:

IT: kõnealusel kutsealal võivad tegutseda ainult registrisse kantud füüsilised isikud, samuti ühingu vormis juriidilised isikud, kus äriühingu iga osanik peab olema registreeritud proviisor. Proviisorite registrisse kandmiseks on nõutav liikmesriigi kodakondsus või elukoht liikmesriigis ja proviisori kutsealal töötamine Itaalias. Vajaliku kvalifikatsiooniga välisriigi kodaniku võib kanda registrisse juhul, kui asjaomane isik on sellise riigi kodanik, millega Itaalia on sõlminud vastastikkuse tingimusel apteekri kutsealal töötamist lubava erilepingu (D. Lgsl. CPS 233/1946, artiklid 7–9 ja D.P. R. 221/1950 lõiked 3 ja 7). Uute ja vabade apteekide jaoks antakse luba pärast avalikku konkurssi. Avalikul konkursil saavad osaleda üksnes liikmesriikide kodanikud, kes on kantud proviisorite registrisse (albo).

Meetmed:

IT: seadus nr 362/1991, artiklid 1, 4, 7 ja 9;

seadusandlik dekreet nr 233/1946, artiklid 7–9; ja

Vabariigi Presidendi dekreet (D.P.R. 221/1950, § 3 ja § 7).

Seoses investeeringute liberaliseerimisega – võrdne kohtlemine; seoses piiriülese teenustekaubandusega – võrdne kohtlemine:

CY: ravimite ning meditsiini- ja ortopeediliste toodete jaemüügi ning proviisorite osutatavate muude teenuste (CPC 63211) suhtes kohaldatakse kodakondsuse nõuet.

Meetmed:

CY: apteekide ja mürgiste ainete seadus (254. peatükk), kehtivas sõnastuses.

Seoses investeeringute liberaliseerimisega – võrdne kohtlemine; seoses piiriülese teenustekaubandusega – kohalik kohalolu:

BG: apteekrite suhtes kohaldatakse alalise elukoha nõuet.

Meetmed:

BG: inimmeditsiinis kasutatavate ravimite seadus, artiklid 146, 161, 195, 222, 228.

Seoses piiriülese teenustekaubandusega – kohalik kohalolu:

DE, SK: et saada apteekri tegevusluba või avada ravimite ja teatavate meditsiinitoodete avalikkusele müümiseks apteek, peab olema täidetud elukohanõue.

Meetmed:

DE: Gesetz über das Apothekenwesen (ApoG; Saksamaa apteekide seadus);

Gesetz über den Verkehr mit Arzneimitteln (AMG);

Gesetz über Medizinprodukte (MPG);

Verordnung zur Regelung der Abgabe von Medizinprodukten (MPAV).

SK: seadus 362/2011 ravimite ja meditsiiniseadmete kohta, artikkel 6; ja

seadus 578/2004 tervishoiuteenuste osutajate, meditsiinitöötajate ja tervishoiutöötajate kutseorganisatsioonide kohta.

Reservatsioon nr 4 – teadus- ja arendusteenused

Sektor – allsektor:	Teadus- ja arendusteenused
Tegevusala liigitus:	CPC 851, 853
Reservatsiooni liik:	Võrdne kohtlemine
Peatükk:	investeeringute liberaliseerimine ja piiriülene teenustekaubandus
Valitsemistasand:	Euroopa Liit / liikmesriik (kui ei ole märgitud teisiti)

Kirjeldus:

Euroopa Liit: riigi rahastatavate teadus- ja arendusteenuste puhul, mille jaoks eraldab Euroopa Liidu tasandil rahalisi vahendeid Euroopa Liit, võib ainuõigusi või lube anda üksnes liikmesriikide kodanikele ja Euroopa Liidu juriidilistele isikutele, kelle registrijärgne asukoht, juhatuse asukoht või peamine tegevuskoht asub liidus (CPC 851, 853).

Riigi rahastatavate teadus- ja arendusteenuste puhul, mille jaoks eraldab rahalisi vahendeid liikmesriik, võib ainuõigusi või lube anda üksnes asjaomase liikmesriigi kodanikele ning asjaomase liikmesriigi juriidilistele isikutele, kelle peakontor asub selles liikmesriigis (CPC 851, 853).

See reservatsioon ei piira käesoleva lepingu kohaldamist ega käesoleva lepingu artikli 18.1 lõike 2 alapunktides e ja f sätestatud lepinguosalise hangete või subsiidiumide välistamist.

Meetmed:

Euroopa Liit: kõik olemasolevad ja tulevased Euroopa Liidu teadusuuringute või innovatsiooni raamprogrammid, sealhulgas programmi „Horisont 2020“ osalemiseeskirjad ning määrused, mis on seotud ühiste tehnoloogiaalgatuste ning Euroopa Innovatsiooni- ja Tehnoloogiainstituudiga (EIT), samuti olemasolevad ja tulevased riiklikud, piirkondlikud või kohalikud teadusprogrammid.

Reservatsioon nr 5 – kinnisvarateenused

Sektor – allsektor:	Kinnisvarateenused
Tegevusala liigitus:	CPC 821, 822
Reservatsiooni liik:	Võrdne kohtlemine Enamsoodustusrežiim Kohalik kohalolu
Peatükk:	investeeringute liberaliseerimine ja piiriülene teenustekaubandus
Valitsemistasand:	Euroopa Liit / liikmesriik (kui ei ole märgitud teisiti)

Kirjeldus:

Seoses investeeringute liberaliseerimisega – võrdne kohtlemine; seoses piiriülese teenustekaubandusega – võrdne kohtlemine, kohalik kohalolu:

CY: kinnisvarateenuste osutamisel kohaldatakse kodakondsus- ja elukohanõuet.

Meetmed:

CY: kinnisvaramaaklerite seadus 71(1)/2010, kehtivas sõnastuses.

Seoses piiriülese teenustekaubandusega – kohalik kohalolu:

CZ: kinnisvarateenuste osutamiseks vajaliku tegevusloa saamiseks on füüsiliste isikute puhul nõutav elukoht ja juriidiliste isikute puhul asutamine Tšehhi Vabariigis.

HR: kinnisvarateenuste osutamiseks on nõutav kaubanduslik kohalolek EMPs.

PT: füüsilistel isikutel peab olema elukoht EMPs. Juriidiliste isikute puhul on nõutav asutamine EMPs.

Meetmed:

CZ: kauplemislubade seadus.

HR: kinnisvaramaakleri tegevuse seadus (riigi ametlik väljaanne 107/07 ja 144/12), artikkel 2.

PT: dekreet-seadus nr 211/2004 (artiklid 3 ja 25), muudetud ja uuesti avaldatud dekreet-seadusega nr 69/2011.

Seoses investeeringute liberaliseerimisega – võrdne kohtlemine; seoses piiriülese teenustekaubandusega – kohalik kohalolu:

DK: Taani territooriumil viibiv füüsiline isik võib kasutada kinnisvarateenuste osutamisel kinnisvaramaakleri ametinimetust üksnes juhul, kui ta tegutseb kinnisvaramaakleri tegevusloa alusel ning on kantud Taani kaubandus- ja ettevõtlusameti kinnisvaramaaklerite registrisse. Seaduse järgi peab taotluse esitaja olema Taani, Euroopa Liidu, EMP või Šveitsi Konföderatsiooni elanik.

Kinnisvara müügi seadust kohaldatakse üksnes kinnisvarateenuste osutamisel tarbijatele. Kinnisvara müügi seadust ei kohaldata kinnisvara rentimise suhtes (CPC 822).

Meetmed:

DK: Lov om formidling af fast ejendom m.v. lov. nr 526 af 28.05.2014 (kinnisvara müügi seadus).

Seoses piiriülese teenustekaubandusega – võrdne kohtlemine, enamsoodustusrežiim:

SI: Kui Tšiili lubab Sloveenia kodanikel ja ettevõtjatel osutada kinnisvaramaakleri teenuseid, lubab Sloveenia Tšiili kodanikel ja ettevõtjatel osutada samadel tingimustel kinnisvaramaakleri teenuseid, kui on täidetud järgmised nõuded: isikul on õigus tegutseda päritoluriigis kinnisvaramaaklerina, esitatakse asjakohased dokumendid selle kohta, et isik on kriminaalkorras karistamata, ja isik kantakse (Sloveenia) pädevas ministeeriumis kinnisvaramaaklerite registrisse.

Meetmed:

SI: kinnisvarabüroode seadus.

Reservatsioon nr 6 – äriteenused

Sektor – allsektor:	Äriteenused – ilma juhita sõidukite rentimise või liisimise teenused; juhtimisalase nõustamisega seotud teenused; tehniline kontroll ja analüüs; seonduvad teadusliku ja tehnilise nõustamise teenused; põllumajandusega seotud teenused; turvateenused; tööjõu vahendamise teenused; kirjaliku ja suulise tõlke teenused ning muud äriteenused
Tegevusala liigitus:	ISIC Rev. 3.1 37, CPC 612 osa, 621 osa, 625 osa, 831, 85990 osa, 86602, 8675, 8676, 87201, 87202, 87203, 87204, 87205, 87206, 87209, 87901, 87902, 87909, 88, 893 osa
Reservatsiooni liik:	Võrdne kohtlemine Enamsoodustusrežiim Kõrgem juhtkond ja juhatus Kohalik kohalolu
Peatükk:	investeeringute liberaliseerimine ja piiriülene teenustekaubandus
Valitsemistasand:	Euroopa Liit / liikmesriik (kui ei ole märgitud teisiti)

Kirjeldus:

a) Ilma juhita sõidukite rentimise või liisimise teenused (CPC 83103, CPC 831)

Seoses investeeringute liberaliseerimisega – võrdne kohtlemine:

SE: Rootsi lipu all sõitmiseks tuleb laevas välisosaluse korral tõendada Rootsi valitsevat mõju käitamisele. Rootsi valitsev mõju käitamisele tähendab, et laeva käitatakse Rootsist ja üle poole laevast kuulub Rootsi või mõne muu EMP riigi

omanikele. Muudele välisriikide laevadele võidakse teatavatel tingimustel teha sellest reeglist erand, kui neid rendivad või liisivad Rootsi juriidilised isikud laevapereta prahtimise lepingute alusel (CPC 83103).

Meetmed:

SE: Sjölagen (mereseadus) (1994:1009), 1. peatükk, § 1.

Seoses piiriülese teenustekaubandusega – kohalik kohalolu:

SE: ilma juhita autode ja teatavate maastikusõidukite (terrängmotorfordon) rendi- ja liisinguteenuste osutajad peavad juhul, kui rendi- või liisinguperiood on lühem kui üks aasta, määrama isiku, kes vastutab muu hulgas selle eest, et tegevus toimub kehtivate eeskirjade ja õigusaktide kohaselt ning et järgitakse liiklusohutuse eeskirju. Vastutav isik peab elama EMPs (CPC 831).

Meetmed:

SE: Lag (1998: 492) om biluthyrning (autode rentimise ja liisimise seadus).

b) Sõidukite rentimise või liisimise teenused ja muud lennundusega seotud äriteenused (CPC 83104)

Seoses investeeringute liberaliseerimisega – võrdne kohtlemine, enamsoodustusrežiim; seoses piiriülese teenustekaubandusega – võrdne kohtlemine, enamsoodustusrežiim:

Euroopa Liit: õhusõiduki rentimisel või liisimisel ilma meeskonnata (kuivrent) kohaldatakse Euroopa Liidu lennuettevõtja kasutatavate õhusõidukite suhtes kohaldatavaid registreerimisnõudeid. Kuivrendilepingu korral, milles osaleb Euroopa Liidu lennuettevõtja, kohaldatakse Euroopa Liidu või riigisisese õiguse nõudeid lennundusohutuse kohta, nagu eelnev heakskiit ja muud tingimused, mida kohaldatakse kolmandate riikide registreeritud õhusõidukite kasutamise suhtes. Õhusõiduki registreerimiseks võib olla nõutav, et õhusõiduki omanik oleks kas kindlatele kodakondsusnõuetele vastav füüsiline isik või kindlatele kapitaliomandi- ja kontrollinõuetele vastav ettevõtja (CPC 83104).

Kui väljaspool Euroopa Liitu tegutsevad arvutipõhise ettetellimissüsteemi teenuste osutajad ei võimalda Euroopa Liidu lennuettevõtjatele arvutipõhise ettetellimissüsteemi teenuste puhul samaväärset (s.t mittediskrimineerivat) kohtlemist võrreldes kohtlemisega, mida Euroopa Liidu arvutipõhise ettetellimissüsteemi teenuste osutajad võimaldavad kolmanda riigi lennuettevõtjatele Euroopa Liidus, või kui Euroopa Liidu välised lennuettevõtjad ei võimalda Euroopa Liidu arvutipõhise ettetellimissüsteemi teenuste osutajatele samaväärset kohtlemist võrreldes kohtlemisega, mida Euroopa Liidu lennuettevõtjad võimaldavad väljaspool Euroopa Liitu tegutsevatele arvutipõhise ettetellimissüsteemi teenuste osutajatele, võidakse võtta meetmeid tagamaks, et arvutipõhise ettetellimissüsteemi teenuste osutajad Euroopa Liidus võimaldavad väljaspool Euroopa Liitu tegutsevatele lennuettevõtjatele või Euroopa Liidu lennuettevõtjad võimaldavad väljaspool Euroopa Liitu tegutsevatele arvutipõhise ettetellimissüsteemi teenuste osutajatele samaväärset diskrimineerivat kohtlemist.

Meetmed:

Euroopa Liit: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 1008/2008 ([6]) ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 80/2009 ([7]).

Seoses investeeringute liberaliseerimisega – võrdne kohtlemine; seoses piiriülese teenustekaubandusega – võrdne kohtlemine:

BE: (tsiviilotstarbelise) eralennuki, mis kuulub füüsilisele isikule, kes ei ole liikmesriigi või EMP riigi kodanik, võib registreerida üksnes juhul, kui asjaomase isiku peamine või alaline elukoht on olnud Belgias ilma katkestusteta vähemalt ühe aasta jooksul. (Tsiviilotstarbelise) eralennuki, mis kuulub välisriigi juriidilisele isikule, kes ei ole asutatud kooskõlas

([6]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. septembri 2008. aasta määrus (EÜ) nr 1008/2008 ühenduses lennuteenuste osutamist käsitlevate ühiseeskirjade kohta (ELT L 293, 31.10.2008, lk 3).

([7]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 14. jaanuari 2009. aasta määrus (EÜ) nr 80/2009 toimimisjuhendi kohta arvutipõhiste ettetellimissüsteemide puhul ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EMÜ) nr 2299/89 (EMPs kohaldatav tekst) (ELT L 35, 4.2.2009, lk 47).

liikmesriigi või EMP riigi õigusega, võib registreerida üksnes juhul, kui asjaomase juriidilise isiku tegevuskoht, esindus või kontor on olnud Belgias ilma katkestusteta vähemalt ühe aasta jooksul (CPC 83104).

Meetmed:

BE: Arrêté Royal du 15 mars 1954 réglementant la navigation aérienne.

c) Juhtimisalase nõustamisega seotud teenused, vahekohtu- ja lepitusteenused (CPC 86602)

Seoses piiriülese teenustekaubandusega – võrdne kohtlemine, kohalik kohalolu:

BG: lepitusteenuste osutamiseks on isikute puhul, kes ei ole liikmesriigi, EMP riigi või Šveitsi Konföderatsiooni kodanikud, nõutav alaline või pikaajaline viibimine Bulgaaria Vabariigis.

HU: vahendamistegevuseks (nt vahekohtu- ja lepitusteenuste osutamiseks) on nõutav registrisse vastuvõtmises väljenduv kohtusüsteemi eest vastutava ministri luba, mille võib anda üksnes Ungaris elavatele füüsilistele isikutele või Ungaris asutatud juriidilistele isikutele.

Meetmed:

BG: lepitusmenetluse seaduse artikkel 8.

HU: 2002. aasta seadus nr LV vahendamise kohta.

d) Tehnilise katsetamise ja analüüsimise teenused (CPC 8676)

Seoses investeeringute liberaliseerimisega – võrdne kohtlemine; seoses piiriülese teenustekaubandusega – võrdne kohtlemine:

CY: keemiku- ja bioloogiteenuste osutamiseks on nõutav liikmesriigi kodakondsus.

FR: bioloogi kutsealal võivad töötada üksnes füüsilised isikud ja kohaldatakse EMP riigi kodakondsuse nõuet.

Meetmed:

CY: 1988. aasta keemikute registreerimise seadus (nr 157/1988), kehtivas sõnastuses.

FR: Code de la Santé Publique.

Seoses investeeringute liberaliseerimisega – võrdne kohtlemine; seoses piiriülese teenustekaubandusega – kohalik kohalolu:

BG: tehnilise katsetamise ja analüüsimise teenuste osutamiseks on nõutav ettevõtte asutamine Bulgaarias vastavalt Bulgaaria äriseadusele ja registreerimine äriregistris.

Maanteesõidukite tehnilise seisundi korrapäraseks kontrollimiseks peaks isik olema registreeritud vastavalt Bulgaaria äriseadusele või mittetulunduslike juriidiliste isikute seadusele või olema registreeritud mõnes teises EMP riigis.

Õhu ja vee koostist ja puhtust võib kontrollida ja analüüsida ainult Bulgaaria keskkonna- ja veeministeerium või selle haldusala asutused koostöös Bulgaaria Teaduste Akadeemiaga.

Meetmed:

BG: toodete tehniliste nõuete seadus;

mõõtmisseadus;

puhta välisõhu seadus ja

veeseadus, määrus N-32 maanteesõidukite tehnilise seisundi korrapärase kontrollimise kohta.

Seoses investeeringute liberaliseerimisega – võrdne kohtlemine, enamsoodustusrežiim; seoses piiriülese teenustekaubandusega – võrdne kohtlemine, enamsoodustusrežiim, kohalik kohalolu:

IT: bioloogide, keemiaanalüütikute, agronoomide ja kutsealal „periti agrari“ töötajate puhul on nõutav elukoht ja registreerimine kutseregistris. Kolmandate riikide kodanike registreerimine sõltub vastastikkuse tingimusest.

Meetmed:

IT: bioloogid, keemiaanalüütikud: seadus nr 396/1967 bioloogi elukutse kohta ja kuninglik dekreet nr 842/1928 keemiaanalüütiku elukutse kohta.

e) Seonduvad teadusliku ja tehnilise nõustamise teenused (CPC 8675)

Seoses investeeringute liberaliseerimisega – võrdne kohtlemine, enamsoodustusrežiim; seoses piiriülese teenustekaubandusega – võrdne kohtlemine, enamsoodustusrežiim, kohalik kohalolu:

IT: geoloogide registrisse kandmiseks, mis on vajalik mõõdistaja või geoloogina kaevanduste uurimise ja käitamisega seotud jms teenuste osutamiseks, on nõutav elukoht või kutsetegevuse asukoht Itaalias. Kutsealal töötamiseks on nõutav liikmesriigi kodakondsus, kuid välismaalased võidakse registreerida vastastikkuse põhimõttel.

Meetmed:

IT: geoloogid: seadus nr 112/1963, artiklid 2 ja 5; Vabariigi Presidendi dekreet 1403/1965, artikkel 1.

Seoses investeeringute liberaliseerimisega – võrdne kohtlemine; seoses piiriülese teenustekaubandusega – võrdne kohtlemine, kohalik kohalolu:

BG: füüsiliste isikute puhul on geodeesia, kartograafia ja katastrimõõdistamisega seotud ülesannete täitmiseks nõutav EMP riigi või Šveitsi Konföderatsiooni kodakondsus ja elukoht. Juriidiliste isikute puhul on nõutav ettevõtte EMP riigi või Šveitsi Konföderatsiooni õigusaktide kohane registreerimine.

Meetmed:

BG: katastri ja omandiregistri seadus; ning geodeesia ja kartograafia seadus.

Seoses investeeringute liberaliseerimisega – võrdne kohtlemine; seoses piiriülese teenustekaubandusega – võrdne kohtlemine:

CY: asjaomaste teenuste osutamise suhtes kohaldatakse kodakondsuse nõuet.

Meetmed:

CY: seadus 224/1990, kehtivas sõnastuses.

Seoses investeeringute liberaliseerimisega – võrdne kohtlemine; seoses piiriülese teenustekaubandusega – võrdne kohtlemine, kohalik kohalolu:

FR: Uurimis- ja geoloogiliste uuringute teenuste osutamiseks on vaja asutada ettevõte. Teadusministri otsusega, mis tehakse kokkuleppel välisministriga, võidakse teadlaste puhul sellest nõudest loobuda.

Meetmed:

FR: Loi 46-942 du 7 mai 1946 ja décret n° 71-360 du 6 mai 1971.

Seoses investeeringute liberaliseerimisega – võrdne kohtlemine; seoses piiriülese teenustekaubandusega – võrdne kohtlemine, kohalik kohalolu:

HR: põhilisi geoloogia-, geodeesia- ja kaevandamisalaseid nõustamisteenuseid ning nendega seonduvaid keskkonnakaitsealaseid nõustamisteenuseid võib Horvaatia territooriumil osutada üksnes koos kohalike juriidiliste isikutega või nende kaudu.

Meetmed:

HR: määrus, mis käsitleb juriidilistele isikutele keskkonnakaitsealaseks kutsetegevuseks heakskiidu andmisel kohaldatavaid nõudeid (riigi ametlik väljaanne nr 57/10), artiklid 32–35.

f) Põllumajandusega seotud teenused (CPC 88 osa)

Seoses investeeringute liberaliseerimisega – võrdne kohtlemine; seoses piiriülese teenustekaubandusega – võrdne kohtlemine, enamsoodustusrežiim, kohalik kohalolu:

IT: bioloogide, keemiaanalüütikute, agronoomide ja kutsealal „periti agrari" töötajate puhul on nõutav elukoht ja registreerimine kutseregistris. Kolmandate riikide kodanike registreerimine sõltub vastastikkuse tingimusest.

Meetmed:

IT: bioloogid, keemiaanalüütikud: seadus nr 396/1967 bioloogi elukutse kohta ja kuninglik dekreet nr 842/1928 keemiaanalüütiku elukutse kohta.

Seoses investeeringute liberaliseerimisega – enamsoodustusrežiim; seoses piiriülese teenustekaubandusega – enamsoodustusrežiim:

PT: bioloogi, keemiaanalüütiku ja agronoomi kutsealal võivad töötada üksnes füüsilised isikud. Kolmandate riikide kodanikest inseneride ja tehniliste inseneride puhul kohaldatakse vastastikkuse põhimõtet (mitte kodakondsuse nõuet). Bioloogide puhul ei kohaldata ei kodakondsuse ega vastastikkuse nõuet.

Meetmed:

PT: dekreet-seadus 119/92 (alterado p/ Lei 123/2015, 2 set.) (Ordem Engenheiros);

seadus 47/2011 (alterado p/ Lei 157/2015, 17 set.) (Ordem dos Engenheiros Técnicos) ja

dekreet-seadus 183/98 (alterado p/ Lei 159/2015, 18 set.) (Ordem dos Biólogos).

g) Turvateenused (CPC 87302, 87303, 87304, 87305, 87309)

Seoses investeeringute liberaliseerimisega – võrdne kohtlemine; seoses piiriülese teenustekaubandusega – võrdne kohtlemine, kohalik kohalolu:

IT: turvateenuste osutamiseks ja väärisesemete transpordiks on nõutav liikmesriigi kodakondsus ja elukoht liikmesriigis.

PT: välisriigi teenuseosutajal ei ole lubatud osutada piiriüleselt turvateenuseid.

Spetsialistide suhtes kohaldatakse kodakondsuse nõuet.

Meetmed:

IT: seadus nr 773/1931 avaliku julgeoleku kohta (TULPS), artiklid 133–141; kuninglik dekreet nr 635/1940, artikkel 257.

PT: seadus 34/2013, alterada p/ Lei 46/2019, 16 maio; ja määrus 273/2013, alterada p / Portaria 106/2015, 13 abril.

Seoses investeeringute liberaliseerimisega – võrdne kohtlemine, enamsoodustusrežiim; seoses piiriülese teenustekaubandusega – kohalik kohalolu:

DK: üksikisikute puhul, kes taotlevad tegevusluba turvateenuste osutamiseks, peab olema täidetud elukohanõue.

Elukohanõue peab olema täidetud ka turvateenuste osutamiseks tegevusluba taotleva juriidilise isiku juhtide ja enamiku juhatuse liikmete puhul. Juhtide ja juhatuse liikmete puhul ei kohaldata elukohanõuet siiski juhtudel, mis on sätestatud rahvusvahelistes lepingutes või justiitsministri korraldustes.

Meetmed:

DK: Lovbekendtgørelse 2016-01-11 nr 112 om vagtvirksomhed.

Seoses piiriülese teenustekaubandusega – kohalik kohalolu:

EE: turvatöötajate puhul on nõutud alaline elukoht.

Meetmed:

EE: turvaseadus § 21, § 22.

h) Tööjõu vahendamise teenused (CPC 87201, 87202, 87203, 87204, 87205, 87206, 87209)

Seoses investeeringute liberaliseerimisega – võrdne kohtlemine; seoses piiriülese teenustekaubandusega – võrdne kohtlemine (kohaldatakse piirkondlikul valitsemistasandil):

BE: kõigis Belgia piirkondades peab äriühing, mille peakontor asub väljaspool EMPd, tõendama, et ta osutab tööjõu vahendamise teenuseid oma päritoluriigis. Vallooni piirkond: tööjõu vahendamise teenuseid peab osutama kindlat liiki juriidiline isik (régulièrement constituée sous la forme d'une personne morale ayant une forme commerciale, soit au sens du droit belge, soit en vertu du droit d'un Etat membre ou régie par celui-ci, quelle que soit sa forme juridique). Väljaspool EMPd peakontorit omav äriühing peab tõendama, et ta vastab dekreedis sätestatud tingimustele (näiteks juriidilise isiku liigi kohta). Saksakeelses kogukonnas peab äriühing, mille peakontor asub väljaspool EMPd, vastama nimetatud dekreediga kehtestatud vastuvõetavuse kriteeriumidele (CPC 87202).

Meetmed:

BE: Flaami piirkond: Besluit van de Vlaamse Regering van 10 december 2010 tot uitvoering van het Ordert betreffende de private Arbeidsbemiddeling, artikli 8 lõige 3.

Vallooni piirkond: Décret du 3 avril 2009 relatif à l'enregistrement ou à l'agrément des agences de placement (3. aprilli 2009. aasta dekreet tööhõiveagentuuride registreerimise kohta), artikkel 7; ja Arrêté du Gouvernement wallon du 10 décembre 2009 portant exécution du décret du 3 avril 2009 relatif à l'enregistrement ou à l'agrément des agences de placement (Vallooni piirkonna valitsuse 10. detsembri 2009. aasta otsus, millega rakendatakse 3. aprilli 2009. aasta dekreet töövahendusbüroode registreerimise kohta), artikkel 4.

Saksakeelne kogukond: Dekret über die Zulassung der Leiharbeitsvermittler und die Überwachung der privaten Arbeitsvermittler / Décret du 11 mai 2009 relatif à l'agrément des agences de travail intérimaire et à la surveillance des agences de placement privées, artikkel 6.

Seoses investeeringute liberaliseerimisega – võrdne kohtlemine; seoses piiriülese teenustekaubandusega – võrdne kohtlemine, kohalik kohalolu:

DE: selleks et saada luba tegutsemiseks ajutist tööjõudu rentiva asutusena, on nõutav EMP riigi kodakondsus või kaubanduslik kohalolek Euroopa Liidus (vastavalt renditöö seaduse (Arbeitnehmerüberlassungsgesetz) § 3 lõigetele 3 ja 5). Föderaalne töö- ja sotsiaalministeerium võib välja anda määruse, mis käsitleb väljastpoolt EMPd pärit töötajate töölesuunamist ja värbamist konkreetsetel kutsealadel, nt tervishoiu ja hooldusega seotud kutsealadel. Loa andmisest või selle pikendamisest keeldutakse, kui ettevõtted, nende osad või abiettevõtted, mis ei asu EMPs, on ette nähtud ajutise töö tegemiseks (renditöö seaduse (Arbeitnehmerüberlassungsgesetz) § 3 lõige 2).

ES: enne tegevuse algust peavad tööjõu vahendamise agentuurid esitama ametliku kinnituse, millega tõendatakse kehtivates õigusaktides sätestatud nõuetele vastavust (CPC 87201, 87202).

Meetmed:

DE: Gesetz zur Regelung der Arbeitnehmerüberlassung (AÜG);

Sozialgesetzbuch Drittes Buch (SGB III; sotsiaalkindlustusseadustik, kolmas osa) – tööhõive edendamine;

Verordnung über die Beschäftigung von Ausländerinnen und Ausländern (BeschV; välismaalaste töölevõtmise määrus).

ES: Real Decreto-ley 8/2014, de 4 de julio, de aprobación de medidas urgentes para el crecimiento, la competitividad y la eficiencia (tramitado como Ley 18/2014, de 15 de octubre).

i) Kirjaliku ja suulise tõlke teenused (CPC 87905)

Seoses investeeringute liberaliseerimisega – võrdne kohtlemine:

BG: ametlike tõlgete tegemiseks peab välisriigi füüsilistel isikutel olema Bulgaaria Vabariigis pikaajalise, pikendatud või alalise elamise luba.

Meetmed:

BG: dokumentide legaliseerimist, tõendamist ja tõlkimist käsitlev määrus ning

Seoses investeeringute liberaliseerimisega – võrdne kohtlemine; seoses piiriülese teenustekaubandusega – võrdne kohtlemine:

CY: ametlike ja kinnitatud tõlgete tegemiseks on vajalik registreerimine vandetõlkide registris, milleks annab heakskiidu vandetõlkide registreerimise nõukogu. Kohaldatakse kodakondsusnõuet.

HR: tegevusloa alusel tegutsev tõlkija peab olema EMP riigi kodanik.

Meetmed:

CY: sertifitseeritud tõlkide registreerimise ja nende teenuste reguleerimise 2019. aasta seadus (45(I)/2019), kehtivas sõnastuses.

HR: määrus alaliste kohtutõlkide kohta (riigi ametlik väljaanne 88/2008), artikkel 2.

Seoses piiriülese teenustekaubandusega – kohalik kohalolu:

FI: tegevusloa alusel tegutsevatel tõlkijatel peab olema elukoht EMP riigis.

Meetmed:

FI: Laki auktorisoiduista kääntäjistä (tegevusloa alusel tegutsevate tõlkijate seadus) (1231/2007), § 2 lõige 1).

j) Muud äriteenused (CPC 612 osa, 621 osa, 625 osa, 87901, 87902, 88493, 893 osa, 85990 osa, 87909, ISIC 37)

Seoses piiriülese teenustekaubandusega – kohalik kohalolu:

SE: Pandimajade puhul on nõutav asutamine (CPC 87909 osa).

Meetmed:

SE: pandimajade seadus (1995:1000).

Seoses investeeringute liberaliseerimisega – võrdne kohtlemine:

PT: inkassoteenuste ja krediidiinfoteenuste osutamiseks on nõutav liikmesriigi kodakondsus (CPC 87901, 87902).

Meetmed:

PT: seadus nr 49/2004.

Seoses investeeringute liberaliseerimisega – võrdne kohtlemine; seoses piiriülese teenustekaubandusega – kohalik kohalolu:

CZ: oksjoniteenusele kehtib litsents. Tegevusloa saamiseks (vabatahtliku avaliku enampakkumise teenuste osutamiseks) peab äriühing olema asutatud Tšehhi Vabariigis ja füüsilisel isikul peab olema elamisluba, lisaks peab äriühing või füüsiline isik olema registreeritud Tšehhi Vabariigi äriregistris (CPC 612 osa, 621 osa, 625 osa, 85990 osa).

Meetmed:

CZ: seadus nr 455/1991 Coll.;

tegevuslubade seadus ja

seadus nr 26/2000 Coll. avalike enampakkumiste kohta.

Seoses piiriülese teenustekaubandusega – kohalik kohalolu:

CZ: ainult heakskiidetud pakendiettevõtjal on lubatud osutada pakendite tagasivõtmise ja taaskasutamisega seotud teenuseid ning ta peab olema asutatud juriidilise isikuna (CPC 88493, ISIC 37).

Meetmed:

CZ: seadus 477/2001 Coll. (pakendiseadus), § 16.

Reservatsioon nr 7 – ehitusteenused

Sektor – allsektor:	Ehitustööd ja nendega seotud inseneriteenused
Tegevusala liigitus:	CPC 51
Reservatsiooni liik:	Võrdne kohtlemine
Peatükk:	investeeringute liberaliseerimine; Piiriülene teenustekaubandus
Valitsemistasand:	Euroopa Liit / liikmesriik (kui ei ole märgitud teisiti)

Kirjeldus:

CY: kodakondsuse nõue.

Meede:

CY: 2001. aasta ehitus- ja tehniliste tööde töövõtjate registreerimise ja kontrollimise seadus (29(I)/2001), artiklid 15 ja 52.

Reservatsioon nr 8 – turustusteenused

Sektor – allsektor:	Turustusteenused – üldine, tubaka turustamine
Tegevusala liigitus:	CPC 3546, 621 osa, 6222, 631, 632 osa
Reservatsiooni liik:	Võrdne kohtlemine Kohalik kohalolu
Peatükk:	investeeringute liberaliseerimine; Piiriülene teenustekaubandus

Valitsemistasand: Euroopa Liit / liikmesriik (kui ei ole märgitud teisiti)

Kirjeldus:

a) Turustusteenused (CPC 3546, 631, 632, v.a 63211, 63297, 62276, 621 osa)

Seoses investeeringute liberaliseerimisega – võrdne kohtlemine; seoses piiriülese teenustekaubandusega – võrdne kohtlemine:

CY: ravimiesindajate osutatavate turustusteenuste puhul kehtib kodakondsuse nõue (CPC 62117).

Meetmed:

CY: seadus nr 74(I) 2020, kehtivas sõnastuses.

Seoses piiriülese teenustekaubandusega – kohalik kohalolu:

LT: pürotehnika turustamiseks on vaja tegevusluba. Tegevusloa võivad saada ainult Euroopa Liidu juriidilised isikud (CPC 3546).

Meetmed:

LT: 23. märtsi 2004. aasta seadus nr IX-2074 tsiviilotstarbelise pürotehnika ringluse järelevalve kohta .

b) Tubaka turustamine (CPC 6222 osa, 62228, 6310 osa, 63108)

Seoses investeeringute liberaliseerimisega – võrdne kohtlemine; seoses piiriülese teenustekaubandusega – võrdne kohtlemine:

ES: Asutamise suhtes kohaldatakse liikmesriigi kodakondsuse nõuet. Tubakamüüjana võivad tegutseda ainult füüsilised isikud. Ükski tubakamüüja ei saa üle ühe tegevusloa (CPC 63108).

FR: Tubakamüüjate (buraliste) suhtes kehtib kodakondsuse nõue (CPC 6222 osa, 6310 osa).

Meetmed:

ES: 27. septembri 2014. aasta seadus nr 14/2013.

FR: Code général des impôts.

Seoses investeeringute liberaliseerimisega – võrdne kohtlemine; seoses piiriülese teenustekaubandusega – võrdne kohtlemine:

AT: Lubade andmisel eelistatakse EMP riikide kodanikke (CPC 63108).

Meetmed:

AT: 1996. aasta tubakamonopoli seadus, § 5 ja § 27.

Seoses piiriülese teenustekaubandusega – võrdne kohtlemine:

IT: tubaka turustamiseks ja müügiks on vaja luba. Luba antakse avaliku menetluse kaudu. Tegevuslubade väljastamisel kohaldatakse majandusvajaduste testi. Põhikriteeriumid: rahvastikutihedus ja olemasolevate müügikohtade paiknemise tihedus (CPC 6222 osa, 6310 osa).

Meetmed:

IT: seadusandlik dekreet nr 184/2003;

seadus nr 165/1962;

seadus nr 3/2003;

seadus nr 1293/1957;

seadus nr 907/1942 ja

Vabariigi Presidendi dekreet 1074/1958.

Reservatsioon nr 9 – haridusteenused

Sektor – allsektor:	Haridusteenused (erasektori rahastatavad)
Tegevusala liigitus:	CPC 921, 922, 923, 924
Reservatsiooni liik:	Võrdne kohtlemine Kõrgem juhtkond ja juhatus Kohalik kohalolu
Peatükk:	investeeringute liberaliseerimine; Piiriülene teenustekaubandus
Valitsemistasand:	Euroopa Liit / liikmesriik (kui ei ole märgitud teisiti)

Kirjeldus:

Seoses investeeringute liberaliseerimisega – võrdne kohtlemine, kõrgem juhtkond ja juhatus:

CY: erakoolide omanikel ja enamusaktsionäridel peab olema liikmesriigi kodakondsus. Tšiili kodanikud võivad saada kindlaksmääratud vormis ja tingimustel loa (haridus)ministrilt.

Meetmed:

CY: 2019. aasta erakoolide seadus (nr 147(I)/2019), kehtivas sõnastuses; 1996. aasta kolmanda taseme hariduse asutuste seadus (nr 67(I)/1996), kehtivas sõnastuses; ning 2005. aasta eraülikoolide (asutamise, pidamise ja kontrolli) seadus (nr 109 (I)/2005), kehtivas sõnastuses;

Seoses investeeringute liberaliseerimisega – võrdne kohtlemine; seoses piiriülese teenustekaubandusega – võrdne kohtlemine, kohalik kohalolu:

BG: erasektori rahastatavaid põhi- ja keskharidusteenuseid võivad osutada üksnes vastava loa saanud Bulgaaria ettevõtjad (nõutav on kaubanduslik kohalolek). Välisosalusega Bulgaaria lasteaedu ja koole võib rajada või ümber kujundada Bulgaaria ja välisriikide füüsiliste või juriidiliste isikute Bulgaarias nõuetekohaselt registreeritud ühenduste, korporatsioonide või ettevõtete taotlusel ministrite nõukogu otsusega, mis põhineb haridus- ja teadusministri ettepanekul. Välismaistele omanikele kuuluvaid lasteaedu ja koole võib asutada või ümber kujundada välismaiste juriidiliste isikute taotlusel kooskõlas rahvusvaheliste lepingute ja konventsioonidega ning järgides eespool esitatud tingimusi. Välisriikide kõrgkoolid ei saa asutada Bulgaaria territooriumil filiaale. Välisriikide kõrgkoolid võivad avada Bulgaarias teaduskondi, osakondi, instituute ja kolledžeid üksnes Bulgaaria kõrgkoolide struktuuri raames ja nendega koostöös (CPC 921, 922).

Meetmed:

BG: koolieelse hariduse ja kooliharidusе seadus; ning

kõrgharidusseadus, lisasätete § 4.

Seoses investeeringute liberaliseerimisega – võrdne kohtlemine, kohalik kohalolu:

SI: erasektori rahastatavaid algkoole võivad rajada üksnes Sloveenia isikud. Teenuseosutaja peab registreerima oma asukoha või asutama filiaali Sloveenias (CPC 921).

Meetmed:

SI: hariduse korraldamise ja rahastamise seadus (Sloveenia Vabariigi ametlik väljaanne, nr 12/1996), kehtivas sõnastuses, artikkel 40.

Seoses piiriülese teenustekaubandusega – kohalik kohalolu:

CZ ja SK: erasektori rahastatava kõrgkoolina tegutsemiseks riigi heakskiidu taotlemise korral on nõutav tegevuskoht liikmesriigis. Seda reservatsiooni ei kohaldata keskhariduse baasil antava tehnilise ja kutsehariduse teenuste suhtes (CPC 92310).

Meetmed:

CZ: seadus nr 111/1998, Coll. (kõrgharidusseadus), § 39; ning

seadus nr 561/2004 Coll. (koolieelse, põhi-, kesk-, kolmanda taseme, kutse- ja muu hariduse kohta (haridusseadus)).

SK: 21. veebruari 2002. aasta seadus nr 131 ülikoolide kohta.

Seoses investeeringute liberaliseerimisega – võrdne kohtlemine, kõrgem juhtkond ja juhatus; seoses piiriülese teenustekaubandusega – kohalik kohalolu:

EL: erasektori rahastatavate põhi- ja keskkoolide omanikud, enamik juhtkonna liikmetest ja õpetajad peavad olema liikmesriikide kodanikud (CPC 921, CPC 922). Ülikooliharidust võivad pakkuda üksnes asutused, mis on täielikult autonoomsed avalik-õiguslikud juriidilised isikud. Seadusega nr 3696/2008 on Euroopa Liidu füüsilistel või juriidilistel isikutel siiski lubatud rajada eraõiguslikke kõrgkoole, mis annavad välja tunnistusi, mida ei peeta samaväärseks akadeemiliste kraadidega (CPC 923).

Meetmed:

EL: seadused 682/1977, 284/1968, 2545/1940, presidendi dekreet 211/1994, mida on muudetud presidendi dekreediga 394/1997, Kreeka põhiseaduse artikli 16 lõige 5 ja seadus 3549/2007.

Seoses investeeringute liberaliseerimisega – võrdne kohtlemine, enamsoodustusrežiim; seoses piiriülese teenustekaubandusega – võrdne kohtlemine:

FR: õpetamiseks erasektori rahastatavas haridusasutuses on nõutav liikmesriigi kodakondsus (CPC 921, CPC 922, CPC 923). Tšiili kodanikud võivad siiski saada asjaomastelt pädevatelt asutustelt loa õpetamiseks alg-, kesk- ja kõrgharidusasutustes. Samuti võivad Tšiili kodanikud saada asjaomastelt pädevatelt asutustelt loa alg-, kesk- või kõrgharidusasutuste asutamiseks ja pidamiseks või juhtimiseks. Sellise loa andmisel kohaldatakse kaalutlusõigust.

Meetmed:

FR: Code de l'éducation.

Seoses investeeringute liberaliseerimisega – võrdne kohtlemine; seoses piiriülese teenustekaubandusega – võrdne kohtlemine:

MT: teenuseosutajad, kes soovivad osutada erasektori rahastatavaid kõrgharidus- või täiskasvanuharidusteenuseid, peavad saama haridus- ja tööhõiveministeeriumilt tegevusloa. Tegevusloa andmise otsuse tegemisel võidakse kohaldada kaalutlusõigust (CPC 923, CPC 924).

Meetmed:

MT: 2012. aasta õiguslik teade nr 296.

Reservatsioon nr 10 – keskkonnateenused

Sektor – allsektor:	keskkonnateenused – kasutatud patareide ja akude, vanade autode ning elektri- ja elektroonikaseadmete jäätmete töötlemine ja ringlussevõtt; välisõhu ja kliima kaitse, heitgaaside puhastusteenused
Tegevusala liigitus:	CPC 9402, 9404
Reservatsiooni liik:	Kohalik kohalolu
Peatükk:	Piiriülene teenustekaubandus
Valitsemistasand:	Euroopa Liit / liikmesriik (kui ei ole märgitud teisiti)

Kirjeldus:

SE: heitgaaside kontrollimise teenuste osutamiseks saab akrediteerida üksnes Rootsis asutatud või Rootsis peamist tegevuskohta omava ettevõtja (CPC 9404).

SK: kasutatud patareide ja akude, vanaõli, vanade autode ning elektri- ja elektroonikaseadmete jäätmete töötlemiseks ja ringlussevõtuks on nõutav asutamine juriidilise isikuna EMPs (elukohanõue) (CPC 9402 osa).

Meetmed:

SE: sõidukite seadus (2002:574).

SK: seadus nr 79/2015 jäätmete kohta.

Reservatsioon nr 11 – tervishoiu- ja sotsiaalteenused

Sektor – allsektor:	Tervishoiu- ja sotsiaalteenused
Tegevusala liigitus:	CPC 931, 933
Reservatsiooni liik:	Võrdne kohtlemine
Peatükk:	investeeringute liberaliseerimine ja piiriülene teenustekaubandus
Valitsemistasand:	Euroopa Liit / liikmesriik (kui ei ole märgitud teisiti)

Kirjeldus:

Seoses investeeringute liberaliseerimisega – võrdne kohtlemine:

FR: haigla- ja kiirabiteenuste, raviasutuste teenuste (muud kui haiglateenused) ja sotsiaalteenuste puhul on juhtimisülesannete täitmiseks vajalik tegevusluba. Loa andmisel võetakse arvesse kohalike juhtide kättesaadavust.

Meetmed:

FR: Loi nº90-1258 relative à l'exercice sous forme de société des professions libérales, Loi nº2011-940 du 10 août 2011 modifiant certaines dispositions de la Loi nº2009-879 dite HPST, Loi nº47-1775 portant statut de la coopération; ja Code de la santé publique.

Reservatsioon nr 12 – turismi- ja reisiteenused

Sektor – allsektor:	Turismi- ja reisiteenused – hotellid, restoranid ja toitlustus; reisibüroode ja reisikorraldajate (sealhulgas reisisaatjate) teenused; giiditeenused

Tegevusala liigitus:	CPC 641, 642, 643, 7471, 7472
Reservatsiooni liik:	Võrdne kohtlemine Kõrgem juhtkond ja juhatus Kohalik kohalolu
Peatükk:	investeeringute liberaliseerimine; Piiriülene teenustekaubandus
Valitsemistasand:	Euroopa Liit / liikmesriik (kui ei ole märgitud teisiti)

Kirjeldus:

Seoses investeeringute liberaliseerimisega – võrdne kohtlemine, kõrgem juhtkond ja juhatus; seoses piiriülese teenustekaubandusega – võrdne kohtlemine:

BG: Reiskorraldus- või reisibürooteenuseid võib osutada EMPs asutatud isik, kui ta esitab Bulgaaria territooriumil asutamisel koopia dokumendist, mis tõendab tema õigust sellel kutsealal töötada, ja krediidiasutuse või kindlustusandja väljastatud tõendi või muu dokumendi kindlustuse kohta, mis katab kõnealuse isiku vastutuse ametiülesannete süülisest täitmata jätmisest tuleneva võimaliku kahju korral. Välisriigi kodanikest juhatajate arv ei tohi ületada Bulgaaria kodanikest juhatajate arvu, kui riiklik (riigi või kohaliku omavalitsuse) osalus Bulgaaria äriühingu aktsia- või osakapitalis ületab 50 %. Giidide suhtes kohaldatakse EMP kodakondsuse nõuet (CPC 641, 642, 643, 7471, 7472).

Meetmed:

BG: turismiseadus, artiklid 61, 113, 146.

Seoses investeeringute liberaliseerimisega – võrdne kohtlemine; seoses piiriülese teenustekaubandusega – võrdne kohtlemine, kohalik kohalolu:

CY: Luba turismi- ja reisiettevõtte või -agentuuri asutamiseks ja käitamiseks antakse ning olemasoleva ettevõtte või agentuuri tegevusloa pikendamist võimaldatakse üksnes Euroopa Liidu füüsilistele või juriidilistele isikutele. Välisriigi elaniku ettevõte – välja arvatud mõnes teises liikmesriigis asutatud ettevõte – võib osutada organiseeritult või alaliselt eespool nimetatud seaduse artiklis 3 nimetatud teenuseid üksnes juhul, kui ettevõtet esindab Küprose elanikule kuuluv ettevõte. Giiditeenuste ning reisibüroode ja reisikorraldajate teenuste osutamiseks on nõutav liikmesriigi kodakondsus (CPC 7471, 7472).

Meetmed:

CY: 1995. aasta turismi- ja reisibüroode ning giidide seadus (nr 41(I)/1995, kehtivas sõnastuses).

Seoses investeeringute liberaliseerimisega – võrdne kohtlemine, enamsoodustusrežiim; seoses piiriülese teenustekaubandusega – võrdne kohtlemine, enamsoodustusrežiim:

EL: kolmandate riikide kodanikud peavad omandama diplomi Kreeka turismiministeeriumi giidikoolist, et neil oleks õigus asjaomasel kutsealal töötada. Erandina eespool toodust võidakse kolmandate riikide kodanikele anda õigus töötada teatavatel selgelt määratletud tingimustel ajutiselt (kuni ühe aasta jooksul) asjaomasel kutsealal, kui konkreetset keelt rääkiva giidi puudumine on kinnitust leidnud.

Meetmed:

EL: presidendi dekreet nr 38/2010, ministri otsus nr 165261/IA/2010 (ametlik väljaanne 2157/B), seaduse nr 4403/2016 artikkel 50, seaduse nr 4582/2018 artikkel 47 (ametlik väljaanne 208/A).

Seoses investeeringute liberaliseerimisega – võrdne kohtlemine; seoses piiriülese teenustekaubandusega – võrdne kohtlemine:

ES (kohaldatakse ka piirkondlikul valitsemistasandil): giiditeenuste pakkumise suhtes kohaldatakse liikmesriigi kodakondsuse nõuet (CPC 7472).

HR: kodumajapidamistes ja taludes majutus- ja toitlustusteenuste osutamiseks on nõutav EMP riigi kodakondsus (CPC 641, 642, 643, 7471, 7472).

Meetmed:

ES: Andaluusia: Decreto 8/2015, de 20 de enero, Regulador de guías de turismo de Andalucía;

Aragón: Decreto 21/2015, de 24 de febrero, Reglamento de Guías de turismo de Aragón;

Kantaabria: Decreto 51/2001, de 24 de julio, Article 4, por el que se modifica el Decreto 32/1997, de 25 de abril, por el que se aprueba el reglamento para el ejercicio de actividades turístico-informativas privadas;

Castilla y León: Decreto 25/2000, de 10 de febrero, por el que se modifica el Decreto 101/1995, de 25 de mayo, por el que se regula la profesión de guía de turismo de la Comunidad Autónoma de Castilla y León;

Castilla la Mancha: Decreto 86/2006, de 17 de julio, de Ordenación de las Profesiones Turísticas;

Kataloonia: Decreto Legislativo 3/2010, de 5 de octubre, para la adecuación de normas con rango de ley a la Directiva 2006/123/CE, del Parlamento y del Consejo, de 12 de diciembre de 2006, relativa a los servicios en el mercado interior, artikkel 88;

Comunidad de Madrid: Decreto 84/2006, de 26 de octubre del Consejo de Gobierno, por el que se modifica el Decreto 47/1996, de 28 de marzo;

Comunidad Valenciana: Decreto 90/2010, de 21 de mayo, del Consell, por el que se modifica el reglamento regulador de la profesión de guía de turismo en el ámbito territorial de la Comunitat Valenciana, aprobado por el Decreto 62/1996, de 25 de marzo, del Consell;

Extremadura: Decreto 37/2015, de 17 de marzo;

Galicia: Decreto 42/2001, de 1 de febrero, de Refundición en materia de agencias de viajes, guias de turismo y turismo activo;

Illes Balears: Decreto 136/2000, de 22 de septiembre, por el cual se modifica el Decreto 112/1996, de 21 de junio, por el que se regula la habilitación de guía turístico en las Islas Baleares;

Islas Canarias: Decreto 13/2010, de 11 de febrero, por el que se regula el acceso y ejercicio de la profesión de guía de turismo en la Comunidad Autónoma de Canarias, artikkel 5;

La Rioja: Decreto 14/2001, de 4 de marzo, Reglamento de desarrollo de la Ley de Turismo de La Rioja;

Navarra: Decreto Foral 288/2004, de 23 de agosto. Reglamento para actividad de empresas de turismo activo y cultural de Navarra.

Principado de Asturias: Decreto 59/2007, de 24 de mayo, por el que se aprueba el Reglamento regulador de la profesión de Guía de Turismo en el Principado de Asturias; ja

Región de Murcia: Decreto n.º 37/2011, de 8 de abril, por el que se modifican diversos decretos en materia de turismo para su adaptación a la ley 11/1997, de 12 de diciembre, de turismo de la Región de Murcia tras su modificación por la ley 12/2009, de 11 de diciembre, por la que se modifican diversas leyes para su adaptación a la directiva 2006/123/CE, del Parlamento Europeo y del Consejo de 12 de diciembre de 2006, relativa a los servicios en el mercado interior.

HR: majutus- ja toitlustussektori seadus (riigi ametlik väljaanne 138/06, 152/08, 43/09, 88/10 ja 50/12); ning turismiteenuste osutamise seadus (riigi ametlik väljaanne 68/07 ja 88/10).

Seoses investeeringute liberaliseerimisega – võrdne kohtlemine; seoses piiriülese teenustekaubandusega – võrdne kohtlemine:

HU: reisibüroo ja reisikorraldaja teenuste ning giiditeenuste piiriüleseks osutamiseks on nõutav Ungari kauplemislubade ameti väljastatud tegevusluba. Tegevusluba väljastatakse üksnes EMP riikide kodanikele ja juriidilistele isikutele, kelle tegevuskoht on mõnes EMP riigis (CPC 7471, 7472).

IT (kohaldatakse ka piirkondlikul valitsemistasandil): väljastpoolt Euroopa Liitu pärit giidid peavad kutselise giidina tegutsemiseks saama piirkonnalt eriloa. Liikmesriikidest pärit giididelt sellist luba ei nõuta. Luba antakse piisava pädevuse ja teadmistega giididele (CPC 7472).

Meetmed:

HU: 2005. aasta seadus nr CLXIV kaubanduse kohta, valitsuse dekreet nr 213/1996 (XII.23.) reisikorralduse ja reisibüroode tegevuse kohta.

IT: seadus nr 135/2001, artiklid 7.5 ja 6; ja seadus nr 40/2007 (DL 7/2007).

Reservatsioon nr 13 – meelelahutus-, kultuuri- ja sporditeenused

Sektor – allsektor:	Meelelahutusteenused; muud sporditeenused
Tegevusala liigitus:	CPC 962, 96419 osa
Reservatsiooni liik:	Võrdne kohtlemine Kõrgem juhtkond ja juhatus
Peatükk:	investeeringute liberaliseerimine; Piiriülene teenustekaubandus
Valitsemistasand:	Euroopa Liit / liikmesriik (kui ei ole märgitud teisiti)

Kirjeldus:

a) Uudiste- ja meediaagentuurid (CPC 962)

Seoses investeeringute liberaliseerimisega – võrdne kohtlemine, kõrgem juhtkond ja juhatus:

CY: meediaagentuuride või allagentuuride asutamine ja käitamine Küprosel on lubatud üksnes Küprose või ELi kodanikele või juriidilistele isikutele, mida juhivad Küprose või ELi kodanikud.

Meetmed:

CY: ajakirjandusseadus (N.145/89), kehtivas sõnastuses.

b) Muud sporditeenused (CPC 96419)

Seoses investeeringute liberaliseerimisega – võrdne kohtlemine, kõrgem juhtkond ja juhatus; seoses piiriülese teenustekaubandusega – võrdne kohtlemine:

AT (kohaldatakse piirkondlikul valitsemistasandil): suusakoolide pidamine ja mäeinstruktoriteenuste pakkumine on reguleeritud liidumaade (Bundesländer) seadustega. Kõnealuste teenuste osutamiseks võib olla nõutav EMP riigi kodakondsus. Ettevõtjatelt võidakse nõuda, et nad määraksid EMP riigi kodanikust tegevdirektori.

Meetmed:

AT: Kärntner Schischulgesetz, LGBL. Nr 53/97;

Kärntner Berg- und Schiführergesetz, LGBL. Nr 25/98;

NÖ- Sportgesetz, LGBL. Nr 5710;

OÖ- Sportgesetz, LGBl. Nr 93/1997;

Salzburger Schischul- und Snowboardschulgesetz, LGBL. Nr 83/89;

Salzburger Bergführergesetz, LGBL. Nr 76/81;

Steiermärkisches Schischulgesetz, LGBL. Nr 58/97;

Steiermärkisches Berg- und Schiführergesetz, LGBL. Nr 53/76;

Tiroler Schischulgesetz. LGBL. Nr 15/95;

Tiroler Bergsportführergesetz, LGBL. Nr 7/98;

Vorarlberger Schischulgesetz, LGBL. Nr 55/02 § 4 (2)a;

Vorarlberger Bergführergesetz, LGBL. Nr 54/02 ja

Viin: Gesetz über die Unterweisung in Wintersportarten, LGBL. Nr 37/02.

Seoses investeeringute liberaliseerimisega – võrdne kohtlemine; seoses piiriülese teenustekaubandusega – võrdne kohtlemine:

CY: tantsukooli asutamise ja treenerite suhtes kohaldatakse kodakondsuse nõuet.

Meetmed:

CY: seadus 65(I)/1997, kehtivas sõnastuses; ning

seadus 17(I)/1995, kehtivas sõnastuses

Reservatsioon nr 14 – transporditeenused ja transpordi abiteenused

Sektor – allsektor:	Transporditeenused – kalapüük ja veetransport, muu äritegevus, millega tegeletakse laevalt; veetransport ja veetranspordi abiteenused; raudteetransport ja raudteetranspordi abiteenused; maanteetransport ja maanteetranspordi abiteenused; lennutranspordi abiteenused
Tegevusala liigitus:	ISIC Rev. 3.1 0501, 0502; CPC 5133, 5223, 711, 712, 721, 741, 742, 743, 744, 745, 748, 749, 7461, 7469, 83103, 86751, 86754, 8730, 882
Reservatsiooni liik:	Võrdne kohtlemine Enamsoodustusrežiim Kõrgem juhtkond ja juhatus Kohalik kohalolu
Peatükk:	investeeringute liberaliseerimine; Piiriülene teenustekaubandus
Valitsemistasand:	Euroopa Liit / liikmesriik (kui ei ole märgitud teisiti)

Kirjeldus:

a) Meretransport ja meretranspordi abiteenused. Muu äritegevus, millega tegeletakse laevalt (ISIC Rev. 3.1 0501, 0502; CPC 5133, 5223, 721, 742 osa, 745, 74540, 74520, 74590, 882)

Seoses investeeringute liberaliseerimisega – võrdne kohtlemine, kõrgem juhtkond ja juhatus: Seoses piiriülese teenustekaubandusega – võrdne kohtlemine:

BG: vedusid ja laevade tegevust, mis on seotud vesiehituse ja veealuste tehniliste töödega, maavarade ja muude anorgaaniliste ressursside geoloogilise luure ja kaevandamisega, lootsimisega, punkerdamisega ning jäätmete, vee ja õli segude jms vastuvõtmisega Bulgaaria sisevetes ja territoriaalmerel, võivad teostada üksnes Bulgaaria või mõne teise liikmesriigi lipu all sõitvad laevad.

Tugiteenuste osutamisel kohaldatakse kodakondsuse nõuet. Laeva kapten ja peamehhaanik peavad olema liikmesriigi, EMP riigi või Šveitsi Konföderatsiooni kodanikud (ISIC Rev. 3.1 0501, 0 502, CPC 5133, 5223, 721, 74520, 74540, 74590, 882).

Meetmed:

BG: kaubalaevanduse seadustik; Bulgaaria Vabariigi merealade, siseveeteede ja sadamate seadus; määrus, mis käsitleb tingimusi ja korda Bulgaaria veoettevõtjate väljavalimiseks rahvusvaheliste lepingute kohaseks reisijate- ja kaubaveoks; ning määrus nr 3 mehitamata laevade teenindamise kohta.

Seoses piiriülese teenustekaubandusega – kohalik kohalolu:

DK: lootsiteenuse osutajad võivad Taanis lootsiteenust osutada üksnes siis, kui nad elavad EMPs ning on registreeritud ja tunnustatud Taani ametiasutuse poolt kooskõlas Taani lootsiteenuste seadusega (CPC 74520).

Meetmed:

DK: Taani lootsiteenuste seadus, § 18.

Seoses investeeringute liberaliseerimisega – võrdne kohtlemine, enamsoodustusrežiim; seoses piiriülese teenustekaubandusega – võrdne kohtlemine, enamsoodustusrežiim:

DE (kohaldatakse ka piirkondlikul valitsemistasandil): laeva, mis ei kuulu liikmesriigi kodanikule, võib kasutada muuks tegevuseks kui transpordi- ja abiteenuste osutamiseks Saksamaa föderaalvetes üksnes eriloa alusel. Väljastpoolt Euroopa Liitu pärit laevadele võib teha erandeid üksnes juhul, kui ükski Euroopa Liidu laev ei ole kättesaadav või kui liidu laevad on kättesaadavad väga ebasoodsatel tingimustel, või vastastikkuse põhimõtte alusel. Tšiili lipu all sõitvatele laevadele võib teha erandeid vastastikkuse põhimõtte alusel (KüSchVO § 2 lõige 3). Kõik lootsiteenuseid käsitlevate õigusnormide kohaldamisalasse kuuluvad tegevusalad on reguleeritud ja akrediteerimist võimaldatakse üksnes EMP riigi või Šveitsi Konföderatsiooni kodanikele. Lootsiteenuste vahendeid võivad pakkuda ja käitada ainult riigiasutused või nende määratud äriühingud.

Käitajaga või ilma käitajata merelaevade rentimise või liisimise korral ning ilma käitajata merel mittesõitvate laevade rentimise või liisimise korral võidakse piirata lepingute sõlmimist välisriigi lipu all sõitvate laevade sooritatavaks kaubaveoks või selliste laevade prahtimist, sõltuvalt Saksamaa või mõne teise liikmesriigi lipu all sõitvate laevade kättesaadavusest.

Majanduspiirkonnas võidakse piirata residentide ja mitteresidentide vahelisi tehinguid (veetransport, veetranspordi tugiteenused, laevade rentimine, ilma operaatorita laevade liisimine (CPC 721, 745, 83103, 86751, 86754, 8730)), mis hõlmavad:

i) majanduspiirkonnas registreerimata siseveetranspordilaevade rentimist;

ii) kaubavedu selliste siseveetranspordilaevadega või

iii) selliste siseveetranspordilaevade pukseerimisteenuseid.

Meetmed:

DE: Gesetz über das Flaggenrecht der Seeschiffe und die Flaggenführung der Binnenschiffe (Flaggenrechtsgesetz; lipuõiguse seadus);

Verordnung über die Küstenschifffahrt (KüSchV);

Gesetz über die Aufgaben des Bundes auf dem Gebiet der Binnenschiffahrt (Binnenschiffahrtsaufgabengesetz – BinSchAufgG);

Verordnung über Befähigungszeugnisse in der Binnenschiffahrt (Binnenschifferpatentverordnung – BinSchPatentV);

Gesetz über das Seelotswesen (Seelotsgesetz – SeeLG);

Gesetz über die Aufgaben des Bundes auf dem Gebiet der Seeschiffahrt (Seeaufgabengesetz – SeeAufgG); ja

Verordnung zur Eigensicherung von Seeschiffen zur Abwehr äußerer Gefahren (See-Eigensicherungsverordnung – SeeEigensichV).

Seoses investeeringute liberaliseerimisega – võrdne kohtlemine; seoses piiriülese teenustekaubandusega – võrdne kohtlemine:

FI: veetranspordi tugiteenuseid võivad Soome territoriaalvetes pakkuda üksnes Soome, Euroopa Liidu või Norra lipu all sõitvad laevastikud (CPC 745).

Meetmed:

FI: Merilaki (mereseadus) (674/1994) ja

Laki elinkeinon harjoittamisen oikeudesta (ettevõtlusega tegelemise õiguse seadus) (122/1919), § 4.

b) Raudteetransport ja raudteetranspordi abiteenused (CPC 711, 743)

Seoses investeeringute liberaliseerimisega – võrdne kohtlemine; seoses piiriülese teenustekaubandusega – võrdne kohtlemine, kohalik kohalolu:

BG: raudteetransporditeenuseid ja raudteetranspordi tugiteenuseid võivad Bulgaarias osutada üksnes liikmesriikide kodanikud. Tegevusloa reisijate või kauba vedamiseks raudteel väljastab registreeritud raudteeveo-ettevõtjatele transpordiminister (CPC 711, 743).

Meetmed:

BG: raudteetranspordiseadus, artiklid 37, 48.

c) Maanteetransport ja maanteetranspordi abiteenused (CPC 712, 7121, 7122, 71222, 7123)

Seoses investeeringute liberaliseerimisega – võrdne kohtlemine, enamsoodustusrežiim; seoses piiriülese teenustekaubandusega – võrdne kohtlemine, kohalik kohalolu:

AT (sh seoses enamsoodustusrežiimiga): reisijate- ja kaubaveoks võib ainuõigused või tegevusloa anda üksnes EMP osalisriikide kodanikele ja Euroopa Liidu juriidilistele isikutele, kelle peakontor asub Austrias. Lube antakse mittediskrimineerivatel tingimustel ja vastastikkuse põhimõtte alusel (CPC 712).

Meetmed:

AT: Güterbeförderungsgesetz (kaubaveoseadus), BGBl. Nr 593/1995; § 5;

Gelegenheitsverkehrsgesetz (juhuvedude seadus), BGBl. Nr 112/1996; § 6; ning

Kraftfahrliniengesetz (regulaarvedude seadus), BGBl. I Nr 203/1999, kehtivas sõnastuses, § § 7 ja 8.

Seoses investeeringute liberaliseerimisega – võrdne kohtlemine, enamsoodustusrežiim:

EL: kaupade autoveo teenuseid osutavate ettevõtjate puhul: kaupade autoveo-ettevõtjana tegutsemiseks on nõutav Kreeka tegevusluba. Lube antakse mittediskrimineerivatel tingimustel ja vastastikkuse põhimõtte alusel (CPC 7123).

Meetmed:

EL: kaupade autoveo teenuseid osutavatele ettevõtjatele tegevuslubade andmine: Kreeka seadus 3887/2010 (Kreeka Valitsuse Teataja A' 174), mida on muudetud seaduse 4038/2012 artikliga 5 (Kreeka Valitsuse Teataja A' 14).

Seoses piiriülese teenustekaubandusega – kohalik kohalolu:

CZ: nõutav on asutamine Tšehhi Vabariigis.

Meetmed:

CZ: seadus nr 111/1994 Coll. maanteetranspordi kohta.

Seoses investeeringute liberaliseerimisega – võrdne kohtlemine; seoses piiriülese teenustekaubandusega – võrdne kohtlemine, enamsoodustusrežiim:

SE: maanteeveo-ettevõtja kutsealal tegutsemiseks on vaja Rootsis väljastatud tegevusluba. Taksoveoloa saamise ühe kriteeriumina peab äriühing olema määranud ametisse füüsilise isiku, kes töötab veokorraldajana (*de facto* elukoha nõue – vt asutamist käsitlev Rootsi reservatsioon).

Muu maanteeveo-ettevõtja tegevusloa saamise kriteeriumide kohaselt peab äriühing olema asutatud Euroopa Liidus, tal peab olema Rootsis asuv tegevuskoht ja ta peab olema määranud veokorraldajaks füüsilise isiku, kelle elukoht on Euroopa Liidus.

Meetmed:

SE: Yrkestrafiklag (kaubandusliku liikluse seadus) (2012:210);

Yrkestrafikförordning (valitsuse määrus kaubandusliku liikluse kohta) (2012:237);

Taxitrafiklag (taksoliikluseseadus) (2012:211) ja

Taxitrafikförordning (valitsuse määrus taksoliikluse kohta) (2012:238).

Seoses piiriülese teenustekaubandusega – kohalik kohalolu:

SK: taksoteenuste kontsessiooni ja loa taksode lähetamiseks võib anda isikule, kelle elukoht või asukoht on Slovaki Vabariigi territooriumil või mõnes teises EMP liikmesriigis.

Meetmed:

SK: seadus nr 56/2012 Coll. (maanteetranspordi kohta).

d) Lennutranspordi abiteenused

Seoses investeeringute liberaliseerimisega – võrdne kohtlemine, enamsoodustusrežiim; seoses piiriülese teenustekaubandusega – võrdne kohtlemine, enamsoodustusrežiim:

Euroopa Liit: lendude maapealse teeninduse puhul võidakse nõuda, et teenuseosutaja tegevuskoht asuks Euroopa Liidu territooriumil. Nõutav on vastastikkus.

Meetmed:

Euroopa Liit: Nõukogu 15. oktoobri 1996. aasta direktiiv 96/67/EÜ ([8]).

BE (kohaldatakse ka piirkondlikul valitsemistasandil): maapealse teeninduse puhul on nõutav vastastikkuse tingimuse kohaldamine.

([8]) Nõukogu 15. oktoobri 1996. aasta direktiiv 96/67/EÜ juurdepääsu kohta maapealse käitluse turule ühenduse lennujaamades (EÜT L 272, 25.10.1996, lk 36).

Meetmed:

BE: Arrêté Royal du 6 novembre 2010 réglementant l'accès au marché de l'assistance en escale à l'aéroport de Bruxelles-National (artikkel 18);

Besluit van de Vlaamse Regering betreffende de toegang tot de grondafhandelingsmarkt op de Vlaamse regionale luchthavens (artikkel 14) ja

Arrêté du Gouvernement wallon réglementant l'accès au marché de l'assistance en escale aux aéroports relevant de la Région wallonne (artikkel 14).

e) Kõikide transpordiliikide tugiteenused (CPC 748 osa)

Seoses piiriülese teenustekaubandusega – kohalik kohalolu:

Liit (kohaldatakse ka piirkondlikul valitsemistasandil): tollivormistusteenuseid võivad osutada üksnes Euroopa Liidu elanikud või Euroopa Liidus asutatud juriidilised isikud.

Meetmed:

Euroopa Liit: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 952/2013. ([9])

f) kombineeritud transporditeenuste osutamine.

Seoses piiriülese teenustekaubandusega – kohalik kohalolu:

Liit (kohaldatakse ka piirkondlikul valitsemistasandil): välja arvatud FI: liikmesriikide vaheliste kombineeritud vedude korral võivad veo alg- või lõppetapi maanteevedu – mis moodustab kombineeritud veo lahutamatu osa ja võib, kuid ei pruugi hõlmata piiri ületamist – teostada üksnes liikmesriigis asutatud veoettevõtjad, kes vastavad tegevusalale lubamise ja liikmesriikide vahelise kaupade veo turule pääsemise tingimustele. Kohaldatakse konkreetset kasutatavat transpordiliiki mõjutavaid piiranguid.

Võidakse võtta vajalikke meetmeid, et tagada maanteesõidukite suhtes kohaldatavate, kombineeritud vedudest tulenevate mootorsõidukimaksude vähendamine või hüvitamine.

Meetmed:

Euroopa Liit: Nõukogu direktiiv 1992/106/EMÜ ([10]).

Reservatsioon nr 15 – kaevandamine ja energeetikaga seotud tegevus

Sektor – allsektor:	Maavarade kaevandamine – energeetilised materjalid; maavarade kaevandamine – metallimaagid ja muu kaevandamine; energeetikaga seotud tegevus – elektri, gaasi, auru ja kuuma vee tootmine, ülekandmine ja jaotamine omal vastutusel; kütuste torutransport; torude kaudu transporditavate kütuste hoiustamine ja ladustamine; ning energiajaotusega seotud teenused
Tegevusala liigitus:	ISIC Rev. 3.1 10, 11, 12, 13, 14, 40, CPC 5115, 63297, 713, 742 osa, 8675, 883, 887
Reservatsiooni liik:	Võrdne kohtlemine Kõrgem juhtkond ja juhatus Kohalik kohalolu
Peatükk:	investeeringute liberaliseerimine; Piiriülene teenustekaubandus

([9]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 9. oktoobri 2013. aasta määrus (EL) nr 952/2013, millega kehtestatakse liidu tolliseadustik (ELT L 269, 10.10.2013, lk 1).

([10]) Nõukogu 7. detsembri 1992. aasta direktiiv 92/106/EMÜ, millega kehtestatakse ühiseeskirjad kaupade teatavate kombineeritud vedude kohta liikmesriikide vahel (EÜT L 368, 17.12.1992, lk 38).

Valitsemistasand: Euroopa Liit / liikmesriik (kui ei ole märgitud teisiti)

Kirjeldus:

a) Maavarade kaevandamine (ISIC 3.1 10, 11, 12: CPC 5115, 7131, 8675, 883)

Seoses investeeringute liberaliseerimisega – võrdne kohtlemine, enamsoodustusrežiim:

BG: Maapõuevarade geoloogiliseks luureks või uurimiseks Bulgaaria Vabariigi territooriumil, mandrilaval ja Musta mere majandusvööndis on vaja luba; maapõuevarade kaevandamine ja kasutamine toimub maapõuevarade seaduse alusel antud kontsessiooni alusel.

Äriühingutel, mis on registreeritud maksusoodustusi pakkuvates jurisdiktsioonides (s.t *offshore*-piirkondades) või on selliste äriühingutega otseselt või kaudselt seotud, on keelatud osaleda avatud pakkumismenetlustes, mille raames antakse lube või kontsessioone loodusvarade, sh uraani- ja tooriumimaagi geoloogiliseks luureks, uurimiseks või kaevandamiseks, ning tegutseda olemasoleva loa või kontsessiooni alusel, kuivõrd selline tegevus on välistatud, nagu ka võimalus registreerida geoloogilised või kaubanduslikud leiud seoses maardla uurimisega.

Uraanimaagi kaevandamine on ministrite nõukogu 20. augusti 1992. aasta dekreediga nr 163 lõpetatud.

Tooriumimaagi uurimise ja kaevandamise suhtes kohaldatakse lubade ja kontsessioonide üldist korda. Otsused tooriumimaagi uurimise või kaevandamise lubamise kohta tehakse mittediskrimineerivalt igal üksikjuhul eraldi.

Vastavalt Bulgaaria Vabariigi Rahvuskogu 18. jaanuari 2012. aasta otsusele (muudetud 14. juunil 2012) on keelatud igasuguse hüdropurustamise tehnoloogia kasutamine, s.t hüdrofrakkimine, nafta ja gaasi geoloogiliseks luureks, uurimiseks või kaevandamiseks.

Keelatud on kildagaasi uurimine ja ammutamine (ISIC 10, 11, 12, 13, 14).

Meetmed:

BG: maapõuevarade seadus;

kontsessiooniseadus;

erastamis- ja erastamisjärgse kontrolli seadus;

tuumaenergia ohutu kasutamise seadus; Bulgaaria Vabariigi Rahvuskogu 18. jaanuari 2012. aasta otsus; seadus, mis käsitleb majandus- ja finantssuhteid maksusoodustusi pakkuvates jurisdiktsioonides registreeritud äriühingutega, selliseid äriühinguid kontrollivate isikutega ja nende tegelike tulusaajatega, ning maavarade seadus.

Seoses investeeringute liberaliseerimisega – võrdne kohtlemine, enamsoodustusrežiim:

CY: ministrite nõukogu võib keelata süsivesinike geoloogilise luure, uurimise ja kasutamise üksuse poolt, mis on Tšiili või tema kodanike tegeliku kontrolli all. Pärast loa saamist ei tohi ükski üksus ilma ministrite nõukogu eelneva heakskiiduta minna Tšiili või tema kodaniku otsese või kaudse kontrolli alla. Ministrite nõukogu võib keelduda loa andmisest üksusele, mis on Tšiili või tema kodaniku tegeliku kontrolli all, kui Tšiili ei võimalda seoses süsivesinike geoloogilise luure, uurimise ja kasutamisega Küprose Vabariigi või liikmesriikide üksustele samasugust kohtlemist, mida Küprose Vabariik või liikmesriik võimaldab Tšiili üksustele (ISIC Rev. 3.1 1110).

Meetmed:

CY: süsivesinike geoloogilise luure, uurimise ja kasutamise 2007. aasta seadus (seadus 4(I)/2007), kehtivas sõnastuses.

Seoses investeeringute liberaliseerimisega – võrdne kohtlemine; seoses piiriülese teenustekaubandusega – kohalik kohalolu:

SK: kaevandamiseks, kaevandamisega seotud tegevuseks ja geoloogiliseks tegevuseks on nõutav asutamine EMPs juriidilise isikuna (mitte filiaalina). Slovaki Vabariigi seadusega nr 44/1988 (loodusvarade kaitse ja kasutamise kohta) hõlmatud kaevandamis- ja uurimistegevust reguleeritakse mittediskrimineerivalt, sealhulgas avaliku poliitika meetmete kaudu, mille eesmärk on tagada loodusvarade ja keskkonna säilimine ja kaitse, näiteks teatavat liiki kaevandamistehnoloogia lubamise või keelamisega. Suurema selguse huvides olgu märgitud, et sellised meetmed hõlmavad järgmist: keeld kasutada tsüaniidi leostumise tehnoloogiat mineraalide töötlemisel või rafineerimisel, nõue omada hüdropurustamise eriluba nafta ja gaasi geoloogilisel luurel, uurimisel ja kaevandamisel ning nõue saada tuumamaterjalide või radioaktiivsete maavarade puhul kohalikul rahvahääletusel eelnev heakskiit. See ei suurenda kehtiva meetme nõuetele mittevastavaid aspekte, mille suhtes reservatsioon tehakse. (ISIC 10, 1112, 13, 14, CPC 5115, 7131, 8675 ja 883).

Meetmed:

SK: seadus nr 51/1988 kaevandamise, lõhkeainete ja kaevandamise riikliku reguleerimise kohta; seadus nr 569/2007 geoloogiaalase tegevuse kohta ning seadus nr 44/1988 loodusvarade kaitse ja kasutamise kohta.

Seoses piiriülese teenustekaubandusega – kohalik kohalolu:

FI: maavarade uurimiseks ja kasutamiseks peab olema luba, mille annab tuumamaterjali kaevandamise korral valitsus. Teisele isikule kuuluva maa kasutamiseks kaevandamisalana tuleb saada luba ka valitsuselt. Loa võib anda füüsilisele isikule, kelle elukoht on EMP riigis, või juriidilisele isikule, kes on asutatud EMP riigis (ISIC rev 3.1 120, CPC 5115, CPC 883, CPC 8675).

IE: Iirimaal tegutsevate uurimis- ja kaevandamisettevõtjate tegevuskoht peab olema Iirimaal. Mineraalide uurimisel kehtib nõue, et ettevõtjad (nii Iirimaalt kui ka välisriikidest) kasutaksid tööde tegemisel kas Iirimaal elava esindaja või uurimistööde juhataja teenuseid. Kaevandamise puhul on nõutav, et riiklik kaevandusala rendileping või kaevandamisluba kuuluks Iirimaal asutatud äriühingule. Sellise äriühingu omandiõiguse suhtes piiranguid ei kohaldata (ISIC Rev. 3.1 10, 3.1 13, 3.1 14, CPC 883).

LT: kõik maapõuevarad (energeetilised maavarad, metallid, tööstus- ja ehitusmaavarad) on Leedu riigi ainuomandis. Maavarade geoloogilise uurimise või kasutamise loa võib anda ELis või EMPs elavale füüsilisele isikule või ELis või EMPs asutatud juriidilisele isikule.

Meetmed:

FI: Kaivoslaki (kaevandamisseadus) (621/2011) ja

Ydinenergialaki (tuumaenergia seadus) (990/1987).

IE: 1940.–2017. aasta maavarade arendamise seadused ning planeerimisseadused ja keskkonnamäärused.

LT: Leedu Vabariigi põhiseadus, 1992, viimati muudetud 21. märtsil 2019, nr XIII-2004; maapõuevarade seadus nr I-1034, 1995, uus redaktsioon 10. aprillist 2001 nr IX-243, viimati muudetud 14. aprillil 2016, nr XII-2308.

Seoses investeeringutega – võrdne kohtlemine; seoses piiriülese teenustekaubandusega – kohalik kohalolu:

SI: maavarade uurimiseks ja kaevandamiseks, sealhulgas reguleeritud kaevandamisteenuste jaoks peab olema asukoht EMP riigis, Šveitsi Konföderatsioonis või OECD liikmesriigis või nende kodakondsus (ISIC Rev. 3.1 10, ISIC Rev. 3.1 11, ISIC Rev. 3.1 12, ISIC Rev. 3.1 13, ISIC Rev. 3.1 14, CPC 883, CPC 8675).

Meetmed:

SI: 2014. aasta kaevandamisseadus.

b) Elektri, gaasi, auru ja kuuma vee tootmine, ülekandmine ja jaotamine omal vastutusel; kütuste torutransport; torude kaudu transporditavate kütuste hoiustamine ja ladustamine; energiajaotusega seotud teenused (ISIC Rev. 3.1 40, 401, CPC 63297, 713, part of 742, 74220, 887)

Seoses investeeringute liberaliseerimisega – võrdne kohtlemine, kõrgem juhtkond ja juhatus; seoses piiriülese teenustekaubandusega – võrdne kohtlemine, kohalik kohalolu:

AT: gaasi transportimiseks antakse luba ainult EMP riikide kodanikele, kelle elukoht on EMPs. Ettevõtjate ja täisühingute tegevuskoht peab olema EMP riigis. Võrgu käitaja peab määrama tegevdirektori ja võrgu käitamise tehnilise kontrolli eest vastutava tehnikadirektori, kes peavad olema EMP riigi kodanikud. Tasakaaluhaldur (turuosaline või tema valitud esindaja, kes vastutab tasakaalustamatuse eest) tegevuseks antakse luba üksnes Austria kodanikele või mõne teise liikmesriigi või EMP kodanikele.

Pädev asutus võib teha kodakondsuse ja elukoha nõudest erandi, kui võrgu käitamine leitakse olevat avalikes huvides.

Muu kauba kui gaas ja vesi transportimisel kohaldatakse järgmist:

i) füüsiliste isikute puhul antakse tegevusluba ainult EMP riigi kodanikele, kelle elukoht on Austrias; ning

ii) ettevõtjate ja täisühingute tegevuskoht peab olema Austrias. Kohaldatakse majandusvajaduste või huvide testi. Piiriülesed torujuhtmed ei tohi kahjustada Austria julgeolekuhuve ega tema staatust neutraalse riigina. Ettevõtjad ja partnerlused peavad määrama tegevdirektori, kes on EMP riigi kodanik. Pädev asutus võib teha kodakondsuse ja asukoha nõudest erandi, kui torujuhtme käitamine leitakse olevat riigi majandushuvides (CPC 713).

Meetmed:

AT: Rohrleitungsgesetz (torutranspordiseadus), BGBl. Nr 411/1975, kehtivas sõnastuses, § § 5, 15;

Gaswirtschaftsgesetz 2011 (gaasiseadus), BGBl. I nr 107/2011 (kehtivas sõnastuses), § § 43, 44, 90 ja 93.

Seoses investeeringute liberaliseerimisega – võrdne kohtlemine, kõrgem juhtkond ja juhatus; seoses piiriülese teenustekaubandusega – võrdne kohtlemine, kohalik kohalolu:

AT (kohaldatakse ainult piirkondlikul valitsemistasandil): elektrienergia ülekandmiseks ja jaotamiseks antakse tegevusluba ainult EMPs alaliselt elavatele EMP riikide kodanikele. Kui käitaja määrab tegevdirektori või rentniku, loobutakse elukohanõudest.

Juriidiliste isikute (ettevõtjate) ja partnerluste tegevuskoht peab olema EMP riigis. Nad peavad määrama tegevdirektori või rentniku, kes on EMP riigi kodanikud ja kelle elukoht on EMP riigis.

Pädev asutus võib teha kodakondsuse ja elukoha nõudest erandi, kui võrgu käitamine leitakse olevat avalikes huvides (ISIC Rev. 3.1 40, CPC 887).

Meetmed:

AT: Burgenländisches Elektrizitätswesengesetz 2006, LGBl. Nr 59/2006, kehtivas sõnastuses;

Niederösterreichisches Elektrizitätswesengesetz, LGBl. Nr 7800/2005, kehtivas sõnastuses;

Oberösterreichisches Elektrizitätswirtschafts- und -organisationsgesetz 2006), LGBl. Nr 1/2006, kehtivas sõnastuses;

Salzburger Landeselektrizitätsgesetz 1999 (LEG), LGBl. Nr 75/1999, kehtivas sõnastuses;

Tiroler Elektrizitätsgesetz 2012 – TEG 2012, LGBl. Nr 134/2011, kehtivas sõnastuses;

Vorarlberger Elektrizitätswirtschaftsgesetz, LGBl. Nr 59/2003, kehtivas sõnastuses;

Wiener Elektrizitätswirtschaftsgesetz 2005 – WElWG 2005, LGBl. Nr 46/2005, kehtivas sõnastuses;

Steiermärkisches Elektrizitätswirtschafts- und Organisationsgesetz (ELWOG), LGBl. Nr 70/2005, kehtivas sõnastuses;

Kärntner Elektrizitätswirtschafts-und Organisationsgesetz (ELWOG), LGBl. Nr 24/2006, kehtivas sõnastuses.

Seoses investeeringute liberaliseerimisega – võrdne kohtlemine; seoses piiriülese teenustekaubandusega – kohalik kohalolu:

CZ: elektrienergia tootmiseks, ülekandmiseks, jaotamiseks, sellega kauplemiseks ja elektriturukorraldaja muuks tegevuseks ning samuti gaasi tootmiseks, ülekandmiseks, jaotamiseks, hoiustamiseks ja sellega kauplemiseks ning soojusenergia tootmiseks ja jaotamiseks tuleb saada tegevusluba. Tegevusloa võib anda üksnes füüsilisele isikule, kellel on elamisluba, või Euroopa Liidus asutatud juriidilisele isikule (ISIC Rev. 3.1 40, CPC 7131, 63297, 742, 887).

LT: elektrienergia ülekandmiseks, jaotamiseks, üldsusele tarnimiseks ja elektrienergiaga kauplemise korraldamiseks võib anda loa üksnes Leedu Vabariigis asutatud juriidilistele isikutele või välisriikide juriidiliste isikute või teiste liikmesriikide muude organisatsioonide filiaalidele, mis on asutatud Leedu Vabariigis. Elektrienergia tootmiseks, elektritootmisvõimsuse arendamiseks ja otseliini ehitamiseks võib anda loa Leedu Vabariigis elavatele üksikisikutele või Leedu Vabariigis asutatud juriidilistele isikutele või teiste liikmesriikide juriidiliste isikute või muude organisatsioonide filiaalidele, mis on asutatud Leedu Vabariigis. Seda reservatsiooni ei kohaldata konsultatsiooniteenuste suhtes, mis on seotud elektri ülekandmise ja jaotamisega tasu eest või lepingu alusel (ISIC Rev. 3.1 401, CPC 887).

Kütuste puhul on nõutav asutamine. Loa kütuse ülekandmiseks, jaotamiseks ja hoiustamiseks või maagaasi veeldamiseks võib anda üksnes Leedu Vabariigis asutatud juriidilistele isikutele või välisriikide juriidiliste isikute filiaalidele või teiste liikmesriikide muudele organisatsioonidele (tütarettevõtjatele), mis on asutatud Leedus.

Seda reservatsiooni ei kohaldata konsultatsiooniteenuste suhtes, mis on seotud kütuste ülekandmise ja jaotamisega tasu eest või lepingu alusel (CPC 713, CPC 887).

PL: energiaseaduse kohaselt on vaja luba järgmise tegevuse jaoks:

i) kütuse või energia tootmine, välja arvatud: tahke- või gaaskütuse tootmine; elektrienergia tootmine, kasutades elektrienergiaallikaid (välja arvatud taastuvad energiaallikad), mille koguvõimsus ei ületa 50 MW; soojus- ja elektrienergia koostootmine, kasutades allikaid (välja arvatud taastuvad energiaallikad), mille koguvõimsus ei ületa 5 MW; ning soojusenergia tootmine, kasutades allikaid, mille koguvõimsus ei ületa 5 MW;

ii) gaaskütuste hoiustamine hoiustamisrajatistes, maagaasi veeldamine ja veeldatud maagaasi taasgaasistamine veeldatud maagaasi rajatistes ning vedelkütuste hoiustamine, välja arvatud: veeldatud gaasi kohalik hoiustamine rajatistes võimsusega alla 1 MJ/s ja vedelkütuste hoiustamine jaemüügis;

iii) kütuste või energia ülekandmine või jaotamine, välja arvatud: gaaskütuste jaotamine võrgus võimsusega alla 1 MJ/s ja soojusenergia ülekandmine või jaotamine, kui klientide tellitud võimsus ei ületa 5 MW;

iv) kütuste või energiaga kauplemine, välja arvatud: kauplemine tahkekütustega; kauplemine elektrienergiaga, kasutades kliendile kuuluvaid seadmeid pingega alla 1 kV; kauplemine gaaskütustega, kui aastakäive ei ületa 100 000 eurot; kauplemine veeldatud gaasiga, kui aastakäive ei ületa 10 000 eurot; kauplemine gaaskütustega ja elektrienergiaga kaubabörsidel maaklerfirmade poolt, kes teevad kaubabörsidel tehinguid vastavalt 26. oktoobri 2000. aasta seadusele kaubabörside kohta, ning kauplemine soojusenergiaga, kui klientide tellitud võimsus ei ületa 5 MW. Käibepiiranguid ei kohaldata gaaskütuste või veeldatud gaasi hulgimüügi ega balloonigaasi jaemüügi korral.

Pädev asutus võib anda loa üksnes taotlejale, kes on registreerinud oma peamise tegevuskoha või elukoha EMP riigi või Šveitsi Konföderatsiooni territooriumil (ISIC Rev. 3.1 040, CPC 63297, 74220, CPC 887).

Meetmed:

CZ: seadus nr 458/2000 Coll. ettevõtlustingimuste ja avaliku halduse kohta energiasektoris (energiaseadus).

LT: Leedu Vabariigi 10. oktoobri 2000. aasta seadus nr VIII-1973 maagaasi kohta, uus redaktsioon 1. augustist 2011, nr XI-1564; viimati muudetud 25. juunil 2020, nr XIII-3140; Leedu Vabariigi 20. juuli 2000. aasta seadus nr VIII-1881 elektrienergia kohta, uus redaktsioon 7. veebruarist 2012, viimati muudetud 20. oktoobril 2020, nr XIII-3336; Leedu Vabariigi 20. aprilli 2017. aasta seadus nr XIII-306 kolmandate riikide ohtlikest tuumaelektrijaamadest tulenevate ohtude eest kaitsmiseks vajalike meetmete kohta (viimati muudetud 19. detsembril 2019, nr XIII-2705); Leedu Vabariigi 12. mai 2011. aasta seadus nr XI-1375 taastuvate energiaallikate kohta.

PL: 10. aprilli 1997. aasta energiaseadus, artiklid 32 ja 33.

Seoses piiriülese teenustekaubandusega – kohalik kohalolu:

SI: elektrienergia ja maagaasi tootmiseks, lõpptarbijatele tarnimiseks, ülekandmiseks ja jaotamiseks ning nendega kauplemiseks on nõutav asutamine Euroopa Liidus (ISIC Rev. 3.1 4010, 4020, CPC 7131, CPC 887).

Meetmed:

SI: Energetski zakon (energiaseadus), 2014 (Sloveenia Vabariigi ametlik väljaanne nr 17/2014); ja 2014. aasta kaevandamisseadus.

Reservatsioon nr 16 – põllumajandus, kalapüük ja tootmine

Sektor – allsektor:	Põllumajandus, jahindus, metsamajandus; looma- ja põhjapõdrakasvatus, kalapüük ja vesiviljelus; kirjastamine, trükkimine ja salvestiste paljundamine
Tegevusala liigitus:	ISIC Rev. 3.1 011, 012, 013, 014, 015, 1531, 050, 0501, 0502, 221, 222, 323, 324, CPC 881, 882, 88442
Reservatsiooni liik:	Võrdne kohtlemine Enamsoodustusrežiim Toimimisnõuded Kõrgem juhtkond ja juhatus Kohalik kohalolu
Peatükk:	investeeringute liberaliseerimine; Piiriülene teenustekaubandus
Valitsemistasand:	Euroopa Liit / liikmesriik (kui ei ole märgitud teisiti)

Kirjeldus:

a) Põllumajandus, jahindus ja metsamajandus (ISIC Rev. 3.1 011, 012, 013, 014, 015, 1531, CPC 881)

Seoses investeeringute liberaliseerimisega – võrdne kohtlemine:

IE: välisriikide residentidelt nõutakse jahutootmise alustamiseks luba (ISIC Rev. 3.1 1531).

Meetmed:

IE: põllumajandussaaduste (teravilja) seadus, 1933.

Seoses investeeringute liberaliseerimisega – võrdne kohtlemine:

FI: põhjapõtru võivad omada ja kasvatada üksnes põhjapõdrakasvatuspiirkonnas elavad EMP riikide kodanikud. Võidakse anda ainuõigusi.

FR: selleks, et saada põllumajandusühistu liikmeks või tegutseda selle juhatajana, on nõutav eelnev luba (ISIC Rev. 3.1 011, 012, 013, 014, 015).

SE: põhjapõdrakasvatusega võivad tegeleda ainult saamid.

Meetmed:

FI: Poronhoitolaki (põhjapõdrakasvatuse seadus) 848/1990, 1. peatükk, § 4, ning Soome ühinemislepingu protokoll nr 3.

FR: Code rural et de la pêche maritime.

SE: põhjapõdrakasvatuse seadus (1971:437), 1. jagu.

b) Kalapüük ja vesiviljelus (ISIC Rev. 3.1 050, 0501, 0502, CPC 882)

Seoses investeeringute liberaliseerimisega – võrdne kohtlemine:

FR: Prantsusmaa lipu all sõitvale Prantsuse laevale võib väljastada püügiloa või sellisel laeval võidakse lubada püüda kala riiklike kvootide alusel üksnes juhul, kui on tõendatud tegelik majanduslik seos Prantsusmaa territooriumiga ning kui laeva juhitakse ja kontrollitakse Prantsusmaa territooriumil asuvast alalisest tegevuskohast (ISIC Rev. 3.1 050, CPC 882).

Meetmed:

FR: Code rural et de la pêche maritime.

c) Tootmine – kirjastamine, trükkimine ja salvestiste paljundamine (ISIC Rev. 3.1 221, 222, 323, 324, CPC 88442)

Seoses investeeringute liberaliseerimisega – võrdne kohtlemine; seoses piiriülese teenustekaubandusega – võrdne kohtlemine, kohalik kohalolu:

LV: massimeediaväljaannete loomise ja avaldamise õigus on ainult Lätis asutatud juriidilistel isikutel ja Läti füüsilistel isikutel. Filiaalid ei ole lubatud (CPC 88442).

Meetmed:

LV: ajakirjanduse ja muude massiteabevahendite seadus, § 8.

Seoses investeeringute liberaliseerimisega – võrdne kohtlemine, enamsoodustusrežiim; seoses piiriülese teenustekaubandusega – kohalik kohalolu, enamsoodustusrežiim:

DE: igas avalikult levitatavas või trükitavas ajalehes, ajakirjas või perioodikaväljaandes peab olema selgelt nimetatud vastutav toimetaja (asjaomase füüsilise isiku täielik nimi ja aadress). Võidakse nõuda, et vastutav toimetaja oleks Saksamaa, Euroopa Liidu või EMP riigi alaline elanik. Erandeid võib lubada teha piirkondliku valitsemistasandi pädev asutus (ISIC Rev. 3.1 22).

Meetmed:

DE:

Piirkondlik tasand:

Gesetz über die Presse Baden-Württemberg (LPG BW);

Bayerisches Pressegesetz (BayPrG);

Berliner Pressegesetz (BlnPrG);

Brandenburgisches Landespressegesetz (BbgPG);

Gesetz über die Presse Bremen (BrPrG);

Hamburgisches Pressegesetz;

Hessisches Pressegesetz (HPresseG);

Landespressegesetz für das Land Mecklenburg-Vorpommern (LPrG M-V);

Niedersächsisches Pressegesetz (NPresseG);

Pressegesetz für das Land Nordrhein-Westfalen (Landespressegesetz NRW);

Landesmediengesetz (LMG) Rheinland-Pfalz;

Saarländisches Mediengesetz (SMG);

Sächsisches Gesetz über die Presse (SächsPresseG);

Pressegesetz für das Land Sachsen-Anhalt (Landespressegesetz);

Gesetz über die Presse Schleswig-Holstein (PressG SH);

Thüringer Pressegesetz (TPG).

Seoses investeeringute liberaliseerimisega – võrdne kohtlemine, enamsoodustusrežiim:

IT: kui Tšiili lubab Itaalia kodanikel ja ettevõtjatel tegeleda nimetatud tegevusega, lubab Itaalia Tšiili kodanikel ja ettevõtjatel tegeleda nimetatud tegevusega samadel tingimustel. Kui Tšiili lubab Itaalia investoritel omada Tšiili kirjastusettevõttes üle 49 % kapitalist ja hääleõigusest, lubab Itaalia Tšiili investoritel omada samadel tingimustel üle 49 % kapitalist ja hääleõigusest Itaalia kirjastusettevõttes (ISIC Rev. 3.1 221, 222).

Meetmed:

IT: seadus nr 416/1981, artikkel 1 (ja hilisemad muudatused).

Seoses investeeringute liberaliseerimisega – kõrgem juhtkond ja juhatus:

PL: ajalehtede ja ajakirjade peatoimetajatel peab olema Poola kodakondsus (ISIC Rev. 3.1 221, 222).

Meetmed:

PL: 26. jaanuari 1984. aasta ajakirjandusseadus (ametlik väljaanne nr 5, punkt 24, koos hilisemate muudatustega).

Seoses investeeringute liberaliseerimisega – võrdne kohtlemine; seoses piiriülese teenustekaubandusega – võrdne kohtlemine, kohalik kohalolu:

SE: füüsilised isikud, kes on Rootsis trükitavate ja avaldatavate perioodikaväljaannete omanikud, peavad elama Rootsis või olema EMP riigi kodanikud. Perioodikaväljaannete omanikud, kes on juriidilised isikud, peavad olema asutatud EMPis. Rootsis trükitavatel ja avaldatavatel perioodikaväljaannetel ning tehnilistel salvestistel peab olema vastutav toimetaja, kelle elukoht on Rootsis (ISIC Rev. 3.1 22, CPC 88442).

Meetmed:

SE: ajakirjandusvabaduse seadus (1949:105);

sõnavabaduse põhiseadus (1991:1469) ja

seadus, mis sisaldab ajakirjandusvabaduse seaduse ja sõnavabaduse põhiseaduse valdkonna eeskirju (1991:1559).

Liide 17-A-2

TŠIILI LOEND

1. „Kirjeldus“ – reservatsiooniga hõlmatud meetme mittesiduv üldine kirjeldus.

2. Kooskõlas artiklitega 17.14 ja 18.8 ei kohaldata käesoleva lepingu III osa artikleid, mis on täpsustatud reservatsiooni osas „Asjaomased kohustused“, seaduse, määruse või muu meetme nõuetele mittevastavate aspektide suhtes, mis on kindlaks määratud kõnealuse kande osas „Meetmed“.

Sektor:	Kõik
Allsektor:	
Asjaomased kohustused:	Võrdne kohtlemine (investeeringud)
Valitsemistasand:	Kesktasand
Meetmed:	Dekreet-seadus nr 1.939, 10. novembri 1977. aasta ametlik väljaanne, riigivara omandamise, haldamise ja võõrandamise eeskirjad, I jaotis (Decreto Ley 1.939, Diario Oficial, noviembre 10, 1977, Normas sobre adquisición, administración y disposición de bienes del Estado, Título I) Seadusjõuga dekreet (D.F.L.) 4, välisministeerium, 10. novembri 1967. aasta ametlik väljaanne, (Decreto con Fuerza de Ley (D.F.L.) 4 del Ministerio de Relaciones Exteriores, Diario Oficial, noviembre 10, 1967)
Kirjeldus:	Investeeringud Tšiili võib riigimaa omandiõigust või muid õigusi üle anda üksnes Tšiili füüsilistele või juriidilistele isikutele, välja arvatud juhul, kui kehtivad kohaldatava õiguslikud erandid, näiteks dekreet-seaduses nr 1.939 (Decreto Ley 1.939) esitatud erandid. Mõiste „riigimaa“ tähendab riigi omandis olevat maad, mis asub kuni 10 kilomeetri kaugusel piirist ja kuni viie kilomeetri kaugusel rannajoonest mõõdetuna tõusuveejoonest. Kinnisvara, mis asub aladel, mis on 1967. aasta välisministeeriumi seadusjõudu omava dekreedi 4 (D.F.L. 4 del Ministerio de Relaciones Exteriores, 1967) alusel „piirialaks“ kuulutatud, ei tohi varana ega muus omandiõiguses omandada 1) füüsilised isikud, kellel on mõne naaberriigi kodakondsus; 2) juriidilised isikud, kelle peamine asukoht on naaberriigis; 3) juriidilised isikud, kelle kapitalist vähemalt 40 % kuulub naaberriigi kodakondsusega füüsilistele isikutele; või 4) selliste füüsiliste isikute tegeliku kontrolli all olevad juriidilised isikud. Olenemata eeltoodust ei saa seda piirangut kohaldada, kui erand on antud kõrgema dekreediga (Decreto Supremo), mis põhineb riikliku huvi kaalutlustel.
Sektor:	Kõik
Allsektor:	
Asjaomased kohustused:	Toimimisnõuded (investeeringud)
Valitsemistasand:	Kesktasand
Meetmed:	Seadusjõuga dekreet (D.F.L.) 1, töö- ja sotsiaalhoolekandeministeerium, 24. jaanuari 1994. aasta ametlik väljaanne, tööseadustik, sissejuhatav jaotis, I jagu, III peatükk (D.F.L. 1 del Ministerio del Trabajo y Previsión Social, Diario Oficial, enero 24, 1994, Código del Trabajo, Título Preliminar, Libro I, Capítulo III)

Kirjeldus:	Investeeringud Vähemalt 85 % töötajatest, kes töötavad sama tööandja heaks, peavad olema Tšiili füüsilised isikud või välismaalased, kes on Tšiilis elanud üle viie aasta. Seda reeglit kohaldatakse tööandjate suhtes, kellel on töölepingu alusel rohkem kui 25 töötajat (*contrato de trabajo* [1]). Käesolevat sätet ei kohaldata tehniliste ekspertide suhtes, nagu on kindlaks määranud tööhõiveamet (Dirección del Trabajo). Töötaja all mõistetakse füüsilist isikut, kes osutab töölepingu alusel intellektuaal- või materiaalseid teenuseid sõltuvus- või alluvussuhte alusel.
Sektor:	Teabevahetus
Allsektor:	
Asjaomased kohustused:	Võrdne kohtlemine (investeeringud ja piiriülene teenustekaubandus) Enamsoodustusrežiim (investeeringud ja piiriülene teenustekaubandus) Toimimisnõuded (investeeringud) Kõrgem juhtkond ja juhatus (investeeringud) Kohalik kohalolu (piiriülene teenustekaubandus)
Valitsemistasand:	Kesktasand
Meetmed:	Seadus 18.838, 30. septembri 1989. aasta ametlik väljaanne, riiklik televisiooninõukogu, I, II ja III jaotis (Ley 18.838, Diario Oficial, septiembre 30, 1989, Consejo Nacional de Televisión, Títulos I, II y III) Seadus 18.168, 2. oktoobri 1982. aasta ametlik väljaanne, üldine telekommunikatsiooniseadus, I, II ja III jaotis (Ley 18.168, Diario Oficial, octubre 2, 1982, Ley General de Telecomunicaciones, Títulos I, II y III) Seadus 19.733, 4. juuni 2001. aasta ametlik väljaanne, arvamus- ja teabevabaduste ning ajakirjandusvabaduse seadus, I ja III jaotis (Ley 19.733, Diario Oficial, junio 4, 2001, Ley sobre las Libertades de Opinión e Información y Ejercicio del Periodismo, Títulos I y III)
Kirjeldus:	Investeeringud ja piiriülene teenustekaubandus Sotsiaalse kommunikatsiooni vahendi, näiteks regulaarselt helisid, tekste või pilte edastava vahendi või riikliku uudisteagentuuri omanikul, kui ta on füüsiline isik, peab olema Tšiilis nõuetekohane elukoht ning kui ta on juriidiline isik, peab tema alaline asukoht olema Tšiilis või tal peab olema Tšiili territooriumil tegutsemiseks loa saanud vahendusfirma. Ainult Tšiili kodanik võib olla sellise juriidilise isiku peadirektor, administraator või seaduslik esindaja. Isik, kellel on kontsessioon, et osutada a) avalikke telekommunikatsiooniteenuseid; b) vahendusteenuseid, mida osutatakse telekommunikatsiooniteenustele selleks otstarbeks loodud vahendite ja võrkude kaudu; ning c) heliringhäälinguteenuseid, peab olema juriidiline isik, mis on asutatud Tšiilis ja mille alaline asukoht on Tšiilis.

[1] Suurema selguse huvides olgu märgitud, et tööleping (*contrato de trabajo*) ei ole piiriülese teenuskaubanduse puhul kohustuslik.

	Ainult Tšiili kodanik võib olla sellise juriidilise isiku peadirektor, juht, administraator või seaduslik esindaja. Avalik-õiguslike raadioringhäälinguteenuste puhul võivad juhatusse kuuluda välismaalased üksnes juhul, kui nad ei esinda enamust. Sotsiaalse kommunikatsiooni vahendi puhul peavad juriidiliselt vastutav direktor ja teda asendav isik, olema Tšiili kodanik, kelle asukoht ja elukoht on Tšiilis, välja arvatud juhul, kui sotsiaalse kommunikatsiooni vahendis kasutatakse muud keelt kui hispaania keel. Avalik-õigusliku raadioringhäälingu kontsessiooni taotlused, mille on esitanud juriidilised isikud, kelles on välismaalastel osalus üle 10 % kapitalist, rahuldatakse üksnes juhul, kui eelnevalt on esitatud tõendid selle kohta, et Tšiili kodanikele antakse nende välismaalaste päritoluriigis samasugused õigused ja kohustused, mis neil välismaalastel on Tšiilis. Riiklik televisiooninõukogu (Consejo Nacional de Televisión) võib kehtestada üldise nõude, et avalike (avatud) telekanalite kaudu edastatavad saated peavad sisaldama kuni 40 % Tšiili toodangut.
Sektor:	Energeetika
Allsektor:	
Asjaomased kohustused:	Võrdne kohtlemine (investeeringud) Toimimisnõuded (investeeringud)
Valitsemistasand:	Kesktasand
Meetmed:	Tšiili Vabariigi poliitiline põhiseadus, III peatükk (Constitución Política de la República de Chile, Capítulo III) Seadus 18.097, 21. jaanuari 1982. aasta ametlik väljaanne, põhiseaduslik kavandamiskontsessioone käsitlev seadus, I, II ja III jaotis (Ley 18.097, Diario Oficial, enero 21, 1982, Orgánica Constitucional sobre Concesiones Mineras, Títulos I, II y III) Seadus 18.248, 14. oktoobri 1983. aasta ametlik väljaanne, kavandamisseadustik, I ja II jaotis (Ley 18.248, Diario Oficial, octubre 14, 1983, Código de Minería, Títulos I y II) Seadus 16.319, 23. oktoobri 1965. aasta ametlik väljaanne, Tšiili tuuma-energiakomisjoni loomise kohta, I, II ja III jaotis (Ley 16.319, Diario Oficial, octubre 23, 1965, Crea la Comisión Chilena de Energía Nuclear, Títulos I, II y III)
Kirjeldus:	Investeeringud Vedelate või gaasiliste süsivesinike, riigi jurisdiktsiooni alla kuuluvates merevetes asuvate mis tahes aine varude ning sellistes täielikult või osaliselt riigi julgeoleku seisukohast olulistes piirkondades, millel on kaevandusmõju ja mis on määratletud seaduses, asuvate mis tahes aine varude uurimise, kasutamise ja töötlemise (*beneficio*) jaoks võib olla vaja halduskontsessioone või erikasutuslepinguid, mille suhtes kehtivad nõuded ja tingimused määratakse iga juhtumi puhul kindlaks kõrgema dekreediga. Suurema selguse huvides olgu märgitud, et mõiste „töötlemine“ *(beneficio)* ei hõlma käesolevas punktis osutatud energiamaterjali ladustamist, transportimist ega rafineerimist.

	Tuumaenergiat rahumeelsetel eesmärkidel võib toota ainult Tšiili tuumaenergiakomisjon (Comisión Chilena de Energía Nuclear) või tema loal koos kolmandate isikutega. Kui komisjon annab sellise loa, võib ta kindlaks määrata selle tingimused.
Sektor:	Kaevandamine
Allsektor:	
Asjaomased kohustused:	Võrdne kohtlemine (investeeringud) Toimimisnõuded (investeeringud)
Valitsemistasand:	Kesktasand
Meetmed:	Tšiili Vabariigi poliitiline põhiseadus, III peatükk (Constitución Política de la República de Chile, Capítulo III) Seadus 18.097, 21. jaanuari 1982. aasta ametlik väljaanne, põhiseaduslik kavandamiskontsessioone käsitlev seadus, I, II ja III jaotis (Ley 18.097, Diario Oficial, enero 21, 1982, Orgánica Constitucional sobre Concesiones Mineras, Títulos I, II y III) Seadus 18.248, 14. oktoobri 1983. aasta ametlik väljaanne, kavandamisseadustik, I ja III jaotis (Ley 18.248, Diario Oficial, octubre 14, 1983, Código de Minería, Títulos I y III) Seadus 16.319, 23. oktoobri 1965. aasta ametlik väljaanne, Tšiili tuumaenergiakomisjoni loomise kohta, I, II ja III jaotis (Ley 16.319, Diario Oficial, octubre 23, 1965, Crea la Comisión Chilena de Energía Nuclear, Títulos I, II y III)
Kirjeldus:	Investeeringud Liitiumi, riigi jurisdiktsiooni alla kuuluvates merevetes asuvate mis tahes aine varude ning sellistes täielikult või osaliselt riigi julgeoleku seisukohast olulistes piirkondades, millel on kaevandusmõju ja mis on määratletud seaduses, asuvate mis tahes aine varude uurimise, kasutamise ja töötlemise (*beneficio*) jaoks võib olla vaja halduskontsessioone või erikasutuslepinguid, mille suhtes kehtivad nõuded ja tingimused määratakse iga juhtumi puhul kindlaks kõrgema dekreediga. Tšiilil on esimese pakkumise õigus turuhinnaga ja turutingimustel, et osta mineraaltooteid, mis sisaldavad märkimisväärses koguses tooriumi ja uraani. Suurema selguse huvides olgu märgitud, et Tšiili võib nõuda, et tootjad eraldaksid kaevandustoodetest järgmise: a) vedelad või gaasilised süsivesinikud; b) liitium; c) riikliku jurisdiktsiooni alla kuuluvates merevetes asuvate mis tahes aine varud, ning d) sellistes täielikult või osaliselt riigi julgeoleku seisukohast olulistes piirkondades, millel on kaevandusmõju ja mis on määratletud seaduses, asuvad mis tahes aine varud, mille kogus kaevandustootes on märkimisväärne ning mida on võimalik majanduslikult ja tehniliselt eraldada riigile tarnimiseks või riigi nimel müümiseks; sel eesmärgil tähendab „majanduslikult ja tehniliselt eraldada“ seda, et kulud, mis kantakse eespool alapunktides a, b ja c osutatud nelja liiki aine saamiseks usaldusväärse tehnilise menetluse abil, ning nende ainete turustamise ja tarnimise kulud peavad olema väiksemad kui nende kaubanduslik väärtus.

	Suurema selguse huvides olgu märgitud, et halduskontsessioonide või erikasutuslepingute sõlmimise kord iseenesest ei põhjusta välisinvestorite diskrimineerivat kohtlemist. Kui aga Tšiili otsustab kasutada mõnda eespool nimetatud kaevandusressurssi konkurentsipõhise menetluse alusel, millega investoritele antakse kontsessioon või erikasutusleping, põhineb otsus üksnes läbipaistva mittediskrimineeriva konkurentsipõhise pakkumismenetluse pakkumistingimustel. Kui lepingu või kontsessiooni tingimustes ei ole sätestatud teisiti, ei sõltu lepingust või kontsessioonist tulenevate õiguste täielik või osaline üleandmine või võõrandamine omandaja kodakondsusest. Ainult Tšiili tuumaenergiakomisjon (Comisión Chilena de Energía Nuclear) või kõnealuse komisjoni volitatud isikud võivad kaevandatud looduslike tuumamaterjalide ja liitiumi ning nende kontsentraatide, derivaatide ja ühenditega seoses viia ellu õigustoiminguid või osaleda õigustoimingutes.
Sektor:	Kalandus
Allsektor:	Vesiviljelus
Asjaomased kohustused:	Võrdne kohtlemine (investeeringud)
Valitsemistasand:	Kesktasand
Meetmed:	Dekreet nr 430, 1989. aasta seaduse 18.892 konsolideeritud, kooskõlastatud ja süstematiseeritud tekst ning selle muudatused, üldine kalandus- ja vesiviljelusseadus, 21. jaanuari 1992. aasta ametlik väljaanne, I ja VI jaotis (Decreto 430 fija el texto refundido, coordinado y sistematizado de la ley Nº 18.892, de 1989 y sus modificaciones, Ley General de Pesca y Acuicultura Ley 18.892, Diario Oficial, enero 21, 1992, Títulos I y VI)
Kirjeldus:	Investeeringud Ainult Tšiili füüsilistel või juriidilistel isikutel, kes on asutatud Tšiili õiguse kohaselt, ja välismaalastel, kellel on Tšiilis alaline elukoht, võib olla luba või kontsessioon vesiviljelusega tegelemiseks.
Sektor:	Kalandus ja kalandusega seotud tegevus
Allsektor:	
Asjaomased kohustused:	Võrdne kohtlemine (investeeringud ja piiriülene teenustekaubandus) Enamsoodustusrežiim (investeeringud ja piiriülene teenustekaubandus) Kõrgem juhtkond ja juhatus (investeeringud) Kohalik kohalolu (piiriülene teenustekaubandus)
Valitsemistasand:	Kesktasand

Meetmed:	Dekreet 430, 1989. aasta seaduse 18.892 konsolideeritud, kooskõlastatud ja süstematiseeritud tekst ning selle muudatused, üldine kalandus- ja vesiviljelusseadus, 21. jaanuari 1992. aasta ametlik väljaanne, I, III, IV ja IX jaotis (Decreto 430 fija el texto refundido, coordinado y sistematizado de la ley Nº 18.892, de 1989 y sus modificaciones, Ley General de Pesca y Acuicultura, diario oficial, enero 21, 1992, Títulos I, III, IV y IX) Dekreet-seadus 2.222, 31. mai 1978. aasta ametlik väljaanne, navigatsiooniseadus, I ja II jaotis (Decreto Ley 2.222, Diario Oficial, mayo 31, 1978, Ley de Navegación, Títulos I y II)
Kirjeldus:	Investeeringud ja piiriülene teenustekaubandus Ainult Tšiili füüsilistel või juriidilistel isikutel, kes on asutatud Tšiili õiguse kohaselt, ja välismaalastel, kellel on Tšiilis alaline elukoht, võib olla luba hüdrobioloogiliste liikide korjamiseks ja püüdmiseks. Ainult Tšiili laevadel on lubatud kalastada sisevetes, territoriaalmeres ja Tšiili majandusvööndis. „Tšiili laevad“ – meresõiduseaduses (Ley de Navegación) määratletud laevad. Tööstuslikule kalapüügile juurdepääsu tingimuseks on laeva eelnev registreerimine Tšiilis. Laeva võib Tšiilis registreerida ainult Tšiili füüsiline või juriidiline isik. Selline juriidiline isik peab olema asutatud Tšiilis ning tema peamine elukoht ning tegelik asukoht peavad olema Tšiilis. Peadirektor, juht ja enamik direktoritest või administraatoritest peavad olema Tšiili füüsilised isikud. Lisaks peab rohkem kui 50 % tema omakapitalist kuuluma Tšiili füüsilistele või juriidilistele isikutele. Selleks peab juriidiline isik, kellel on osalus teises juriidilises isikus, kes omab laeva, vastama kõigile eespool nimetatud nõuetele. Laeva võib registreerida ühisomandis (*comunidad*), kui 1) suurem osa ühisomandist on Tšiili kodanikul, kelle alaline asu- ja elukoht on Tšiilis; 2) kui administraatorid on Tšiili füüsilised isikud; ning 3) kui suurem osa ühisomandi (*comunidad*) õigustest kuulub Tšiili füüsilisele või juriidilisele isikule. Selleks peab juriidiline isik, kellel on osalus ühisomandis (*comunidad*), kuhu kuulub laev, vastama kõigile eespool nimetatud nõuetele. Enne 30. juunit 1991 Tšiilis registreeritud kalalaeva omaniku (füüsiline või juriidiline isik) suhtes ei kohaldata eespool nimetatud kodakondsuse nõuet. Kui mõni muu riik kohaldab Tšiili laevade suhtes vastastikkuse põhimõtet, võib kalalaevad, millele merendusasutused on seadusega antud volituste alusel loa andnud, vabastada eespool nimetatud nõuetest samadel tingimustel, mida Tšiili laevadele võimaldab kõnealune riik. Juurdepääs väikesemahulisele kalapüügile (*pesca artesanal*) tuleb registreerida väiksemahulise kalapüügi registris (Registro de Pesca Artesanal). Väikesemahulise kalapüügi (*pesca artesanal*) registreerimine on lubatud üksnes Tšiili füüsilistele isikutele ja välismaistele füüsilistele isikutele, kellel on Tšiilis alaline elukoht, või nende isikute poolt moodustatud Tšiili juriidilisele isikule.
Sektor:	Eriteenused
Allsektor:	Tollimaaklerid (*agentes de aduana*) ja maaklerid (*despachadores de aduana*)

Asjaomased kohustused:	Võrdne kohtlemine (piiriülene teenustekaubandus) Kohalik kohalolu (piiriülene teenustekaubandus)
Valitsemistasand:	Kesktasand
Meetmed:	Rahandusministeeriumi seadusjõuga dekreet (D.F.L.) 30, 13. aprilli 1983. aasta ametlik väljaanne, IV jagu (D.F.L. 30 del Ministerio de Hacienda, Diario Oficial, abril 13, 1983, Libro IV) Rahandusministeeriumi seadusjõuga dekreet (D.F.L.) 2, 1998 (D.F.L. 2 del Ministerio de Hacienda, 1998)
Kirjeldus:	Piiriülene teenustekaubandus Ainult Tšiili füüsilised isikud, kelle elukoht on Tšiilis, võivad Tšiili territooriumil tegutseda tollimaakleritena (*despachadores de aduana*) või tolliagentidena (*agentes de aduana*).
Sektor:	Juurdlus- ja turvateenused
Allsektor:	Turvateenused
Asjaomased kohustused:	Võrdne kohtlemine (piiriülene teenustekaubandus)
Valitsemistasand:	Kesktasand
Meetmed:	Siseministeeriumi dekreet 1.773, 14. novembri 1994. aasta ametlik väljaanne (Decreto 1.773 del Ministerio del Interior, Diario Oficial, noviembre 14, 1994)
Kirjeldus:	Piiriülene teenustekaubandus Eraturvatöötajatena võivad teenuseid osutada ainult Tšiili kodanikud ja alalised elanikud.
Sektor:	Äriteenused
Allsektor:	Uuringuteenused
Asjaomased kohustused:	Võrdne kohtlemine (piiriülene teenustekaubandus)
Valitsemistasand:	Kesktasand
Meetmed:	Kaitseministeeriumi kõrgem dekreet 711, 15. oktoobri 1975. aasta ametlik väljaanne (Decreto Supremo 711 del Ministerio de Defensa Nacional, Diario Oficial, octubre 15, 1975)
Kirjeldus:	Piiriülene teenustekaubandus Välisriikide füüsilised ja juriidilised isikud, kes kavatsevad teha uuringuid Tšiili 200 miili laiuses merevööndis, peavad esitama taotluse Tšiili armee hüdrograafiainstituudile (Instituto Hidrográfico de la Armada de Chile) kuus kuud ette ja täitma asjaomases määruses kehtestatud nõudeid. Tšiili füüsilised ja juriidilised isikud peavad esitama taotluse Tšiili armee hüdrograafiainstituudile (Instituto Hidrográfico de la Armada de Chile) kolm kuud ette ja täitma vastavas määruses kehtestatud nõudeid.
Sektor:	Äriteenused

Allsektor:	Uuringuteenused
Asjaomased kohustused:	Võrdne kohtlemine (piiriülene teenustekaubandus)
Valitsemistasand:	Kesktasand
Meetmed:	Majandus-, arengu- ja ülesehitusministeeriumi seadusjõuga dekreet (D.F.L.) 11, 5. detsembri 1968. aasta ametlik väljaanne, (D.F.L. 11 del Ministerio de Economía, Fomento y Reconstrucción, Diario Oficial, diciembre 5, 1968) Siseministeeriumi dekreet 559, 24. jaanuari 1968. aasta ametlik väljaanne (Decreto 559 del Ministerio de Relaciones Exteriores, Diario Oficial, enero 24, 1968) Siseministeeriumi seadusjõuga dekreet 83, 27. märtsi 1979. aasta ametlik väljaanne (D.F.L. 83 del Ministerio de Relaciones Exteriores, Diario Oficial, marzo 27, 1979) Siseministeeriumi kõrgem dekreet 1166, 20. juuli 1999. aasta ametlik väljaanne (Decreto Supremo 1166 del Ministerio de Relaciones Exteriores, Diario Oficial, julio 20, 1999)
Kirjeldus:	Piiriülene teenustekaubandus Välisriigi juriidilisi isikuid esindavad füüsilised isikud või välisriigis elavad füüsilised isikud, kes kavatsevad Tšiili piiridega külgnevates piirkondades teha uuringuid teadusliku või tehnilise iseloomuga töö eesmärgil või harrastada mägironimist, peavad taotlema asjakohast luba Tšiili konsuli kaudu nende füüsiliste isikute elukohariigis. Seejärel saadab Tšiili konsul taotluse otse riigipiiri ja piiride keskametile (Dirección Nacional de Fronteras y Límites del Estado). Keskamet võib anda korralduse, et üks või mitu Tšiili füüsilist isikut, kes tegelevad asjaomaste seotud tegevustega, ühinevad uuringutega, et nendega tutvuda. Riigipiiri ja piiride keskameti operatsioonide osakond (Departamento de Operaciones de la Dirección Nacional de Fronteras y Límites del Estado) otsustab ja teatab, kas ta annab loa geograafilistele või teaduslikele uuringutele, mida viivad välisriikide juriidilised või füüsilised isikud läbi Tšiilis, või lükkab need tagasi. Riigipiiri ja piiride keskamet (Dirección Nacional de Fronteras y Límites del Estado) annab lube kõikidele uuringutele, mis hõlmavad teaduslikku või tehnilist laadi tööd või mägironimist, mida välismaal elavad välisriigi juriidilised isikud või välismaal elavad füüsilised isikud kavatsevad teha Tšiili piiridega külgnevatel aladel, ja teeb nende üle järelevalvet.
Sektor:	Äriteenused
Allsektor:	Teadusuuringud sotsiaalteadustes
Asjaomased kohustused:	Võrdne kohtlemine (piiriülene teenustekaubandus)
Valitsemistasand:	Kesktasand
Meetmed:	Seadus 17.288, 4. veebruari 1970. aasta ametlik väljaanne, V jaotis (Ley 17.288, Diario Oficial, febrero 4, 1970, Título V) Haridusministeeriumi kõrgem dekreet 484, 2. aprill 1991. aasta ametlik väljaanne (Decreto Supremo 484 del Ministerio de Educación, Diario Oficial, abril 2, 1991)
Kirjeldus:	Piiriülene teenustekaubandus

	Välisriigi juriidilised või füüsilised isikud, kes kavatsevad teha väljakaevamisi, uuringuid, katsetusi või koguda antropoloogilisi, arheoloogilisi või paleontoloogilisi materjale, peavad taotlema luba riiklikult mälestiste nõukogult (Consejo de Monumentos Nacionales). Loa saamiseks peab teadustöö eest vastutav isik töötama usaldusväärses välismaises teadusasutuses ja ta peab tegema koostööd Tšiili riikliku teadusasutuse või Tšiili ülikooliga. Loa võib anda 1) Tšiili teadlastele, kellel on arheoloogia, antropoloogia või paleontoloogia asjakohane teaduslik taust, mis on nõuetekohaselt tõendatud, ning kellel on uurimisprojekt ja nõuetekohane toetus mõnelt institutsioonilt; ning 2) välisriikide teadlastele, tingimusel et nad töötavad usaldusväärses teadusasutuses ja nad teevad koostööd Tšiili valitsuse teadusasutusega või Tšiili ülikooliga. Muuseumijuhid või kuraatorid, keda tunnustab riiklik mälestiste nõukogu (Consejo de Monumentos Nacionales), kutselised arheoloogid, antropoloogid või paleontoloogid, ning Tšiili Arholoogia Ühingu (Sociedad Chilena de Arqueología) liikmed võivad teha päästetöid. Päästetööd hõlmavad andmete või arheoloogiliste, antropoloogiliste või paleontoloogiliste artefaktide või otseses hävimisohus liikide kiiret taastamist.
Sektor:	Äriteenused
Allsektor:	Trükkimine, kirjastamine ja muud sellega seotud tööstusharud
Asjaomased kohustused:	Võrdne kohtlemine (investeeringud) Enamsoodustusrežiim (investeeringud) Kõrgem juhtkond ja juhatus (investeeringud)
Valitsemistasand:	Kesktasand
Meetmed:	Seadus 19.733, 4. juuni 2001. aasta ametlik väljaanne, arvamus- ja teabevabaduste ning ajakirjandusvabaduse seadus, I ja III jaotis (Ley 19.733, Diario Oficial, junio 4, 2001, Ley sobre las Libertades de Opinión e Información y Ejercicio del Periodismo, Títulos I y III)
Kirjeldus:	Investeeringud Sotsiaalse kommunikatsiooni vahendi, näiteks Tšiili avaldamisaadressiga ajalehe, ajakirja või regulaarselt avaldatavate tekstide või riikliku uudisteagentuuri omanikul, kui ta on füüsiline isik, peab olema Tšiilis nõuetekohane elukoht ning kui ta on juriidiline isik, peab tema alaline asukoht olema Tšiilis või tal peab olema Tšiili territooriumil tegutsemiseks loa saanud vahendusfirma. Tšiilis tegutseva juriidilise isiku peadirektor, administraator või seaduslik esindaja võib olla ainult Tšiili kodanik, nagu on kirjeldatud eespool. Juriidiliselt vastutav direktor ja teda asendav isik peavad olema Tšiili kodanikud, kelle alaline asu- ja elukoht on Tšiilis. Tšiili kodakondsust ei nõuta, kui sotsiaalse kommunikatsiooni vahendis kasutatakse muud keelt kui hispaania keel.
Sektor:	Kutseteenused

Allsektor:	Majandusarvestus-, auditeerimis-, raamatupidamis- ja maksualased teenused
Asjaomased kohustused:	Võrdne kohtlemine (piiriülene teenustekaubandus) Kohalik kohalolu (piiriülene teenustekaubandus)
Valitsemistasand:	Kesktasand
Meetmed:	Äriühingute seadus 18.046, 22. oktoobri 1981. aasta ametlik väljaanne, V jaotis (Ley 18.046, Diario Oficial, octubre 22, 1981, Ley de Sociedades Anónimas, Título V) Rahandusministeeriumi kõrgem dekreet 702, 6. juuli 2012. aasta ametlik väljaanne (Decreto Supremo 702 del Ministerio de Hacienda, Diario Oficial, julio 6, 2012, Reglamento de Sociedades Anónimas) Dekreet-seadus 1.097, 25. juuli 1975. aasta ametlik väljaanne, I, II, III ja IV jaotis (Decreto Ley 1.097, Diario Oficial, julio 25, 1975, Títulos I, II, III y IV) Dekreet-seadus 3.538, 23. detsember 1980. aasta ametlik väljaanne, I, II, III ja IV jaotis (Decreto Ley 3.538, Diario Oficial, diciembre 23, 1980, Títulos I, II, III y IV) Ringkiri 2.714, 6. oktoober 1992; ringkiri 1, 17. jaanuar 1989; 19. peatükk, pankade ja finantsasutuste välisaudiitorite järelevalve standardite ajakohastatud kogu (Circular 2.714, octubre 6, 1992; Circular 1, enero 17, 1989; Capítulo 19 de la Recopilación Actualizada de Normas de la Superintendencia de Bancos e Instituciones Financieras sobre Auditores Externos) Ringkiri 327, 29. juuni 1983, ja ringkiri 350, 21. oktoober 1983, „Väärtpaberite ja kindlustuse järelevalve“ (Circular 327, junio 29, 1983 y Circular 350, octubre 21, 1983, de la Superintendencia de Valores y Seguros)
Kirjeldus:	Piiriülene teenustekaubandus Finantsasutuste välisaudiitorid peavad olema registreeritud finantsturukomisjoni (Comisión para el Mercado Financiero) peetavas välisaudiitorite registris. Registrisse võib kanda ainult selliseid Tšiili juriidilisi isikuid, kes on seaduslikult asutatud täisühinguna (*sociedades de personas*) või ühinguna (*asociaciones*) ja kelle peamine tegevusvaldkond on auditeerimisteenused.
Sektor:	Kutseteenused
Allsektor:	Õigusteenused
Asjaomased kohustused:	Võrdne kohtlemine (piiriülene teenustekaubandus) Kohalik kohalolu (piiriülene teenustekaubandus)
Valitsemistasand:	Kesktasand
Meetmed:	Kohtute seadus, XV jaotis, 9. juuli 1943. aasta ametlik väljaanne (Código Orgánico de Tribunales, Título XV, Diario Oficial, julio 9, 1943) Justiitsministeeriumi dekreet 110, 20. märtsi 1979. aasta ametlik väljaanne (Decreto 110 del Ministerio de Justicia, Diario Oficial, marzo 20, 1979) Seadus 18.120, 18. mai 1982. aasta ametlik väljaanne, V jaotis (Ley 18.120, Diario Oficial, mayo 18, 1982)

Kirjeldus:	Piiriülene teenustekaubandus Juristina (*abogados*) võivad praktiseerida ainult Tšiili kodanikud ja välisriikide kodanikud, kelle elukoht on Tšiilis ja kes on läbinud kogu oma õigusalase õppe Tšiilis. Ainult juristid (*abogados*), kellel on õigus praktiseerida, võivad olla Tšiili kohtutes esindajad ning esitada kummagi poole esimese hagi või nõude. Ühtegi neist meetmetest ei kohaldata välisriigi õigusnõustajate suhtes, kes praktiseerivad või nõustavad rahvusvahelise õiguse või teise lepinguosalise õiguse alal.
Sektor:	Kutse-, tehnilised ja eriteenused
Allsektor:	Õigusemõistmise abiteenused
Asjaomased kohustused:	Võrdne kohtlemine (piiriülene teenustekaubandus) Kohalik kohalolu (piiriülene teenustekaubandus)
Valitsemistasand:	Kesktasand
Meetmed:	Kohtute seadus, XI ja XII jaotis, 9. juuli 1943. aasta ametlik väljaanne (Código Orgánico de Tribunales, Títulos XI y XII, Diario Oficial, julio 9, 1943) Kinnisvararegistri seadus, I, II ja III jaotis, 24. juuni 1857. aasta ametlik väljaanne (Reglamento del Registro Conservador de Bienes Raíces, Títulos I, II y III, Diario Oficial, junio 24, 1857) Seadus 18.118, 22. mai 1982. aasta ametlik väljaanne, I jaotis (Ley 18.118, Diario Oficial, mayo 22, 1982, Título I) Majandus-, arengu- ja ülesehitusministeeriumi dekreet 197, 8. augusti 1985. aasta ametlik väljaanne (Decreto 197 del Ministerio de Economía, Fomento y Reconstrucción, Diario Oficial, agosto 8, 1985) Seadus 18.175, 28. oktoober 1982. aasta ametlik väljaanne, III jaotis (Ley 18.175, Diario Oficial, octubre 28, 1982, Título III)
Kirjeldus:	Piiriülene teenustekaubandus Kohtusüsteemi abiteenistujad (*auxiliares de la administración de justicia*) elukoht peab olema samas linnas või kohas, kus on kohtumaja, millele nad teenuseid osutavad. Riiklikud kaitsjad (*defensores públicos*), notarid (*notarios públicos*) ja haldurid (*conservadores*) peavad olema Tšiili füüsilised isikud ja vastama samadele nõuetele, mis on vajalikud kohtunikuks saamiseks. Arhivaarid (*archiveros*), riiklikud kaitsjad (*defensores públicos*) ja vahekohtunikud (*árbitros de derecho*) peavad olema advokaadid (*abogados*) ja seega Tšiili kodanikud või välisriikide kodanikud, kelle elukoht on Tšiilis ja kes on läbinud kogu oma õigusalased õppe Tšiilis. Teise lepinguosalise advokaadid võivad vahekohtumenetluses abiks olla, kui nad tegelevad teise lepinguosalise õiguse ja rahvusvahelise õigusega ning kui eraõiguslikud isikud seda taotlevad. Kohtuametnikena (*receptores judiciales*) ja kõrgema astme kohtu advokaatidena (*procuradores del número*) saavad tegutseda ainult Tšiili hääleõigusega füüsilised isikud ning välisriikide füüsilised isikud, kelle alaline elukoht on Tšiilis ja kellel on hääleõigus.

	Enampakkumise korraldajad (*martilleros públicos*) võivad olla ainult Tšiili füüsilised isikud, välisriikide füüsilised isikud, kelle alaline elukoht on Tšiilis, või Tšiili juriidilised isikud. Pankrotihalduril (*síndicos de quiebra*) peab olema kutse- või tehniline kraad, mille on andnud Tšiili poolt tunnustatud ülikool või kutse- või tehniline instituut. Pankrotihalduritel peab olema vähemalt kolmeaastane kogemus äri-, majandus- või õigusvaldkonnas.
Sektor:	Transport
Allsektor:	Veetransporditeenused ja laevandus
Asjaomased kohustused:	Enamsoodustusrežiim (investeeringud ja piiriülene teenustekaubandus)
Valitsemistasand:	Kesktasand
Meetmed:	Dekreet-seadus 3.059, 22. detsember 1979. aasta ametlik väljaanne, kaubandusliku meresõidu edendamise seadus, I ja II jaotis (Decreto Ley 3.059, Diario Oficial, 22 de diciembre de 1979, Ley de Fomento a la Marina Mercante, Títulos I y II) Kõrgem dekreet 237, 25. juuli 2001. aasta ametlik väljaanne, dekreet-seaduse määrus 3.059, I ja II jaotis (Decreto Supremo 237, Diario Oficial, julio 25, 2001, Reglamento del Decreto Ley 3.059, Títulos I y II) Kaubandusseadustik, III jagu, I, IV ja V jaotis (Código de Comercio, Libro III, Títulos I, IV y V)
Kirjeldus:	Investeeringud ja piiriülene teenustekaubandus Fiiderteenused on reserveeritud riigi laevadele, kui last veetakse kahe Tšiili sadama vahel. Tšiilisse või sealt välja liikuva rahvusvahelise veose suhtes kohaldatakse vastastikkuse põhimõtet. Kui Tšiili peaks vastastikkuse huvides vastu võtma lasti reserveerimise meetme, mida kohaldatakse Tšiili ja kolmanda riigi vahelise rahvusvahelise lastiveo suhtes, veetakse reserveeritud lasti Tšiili lipu all sõitvatel laevadel või Tšiili laevadena käsitatavatel laevadel.
Sektor:	Transport
Allsektor:	Veetransporditeenused ja laevandus
Asjaomased kohustused:	Võrdne kohtlemine (investeeringud ja piiriülene teenustekaubandus) Enamsoodustusrežiim (investeeringud ja piiriülene teenustekaubandus) Kõrgem juhtkond ja juhatus (investeeringud) Kohalik kohalolu (piiriülene teenustekaubandus)
Valitsemistasand:	Kesktasand

Meetmed:	Dekreet-seadus 2.222, 31. mai 1978. aasta ametlik väljaanne, navigatsiooniseadus, I, II, III, IV ja V jaotis (Decreto Ley 2.222, Diario Oficial, mayo 31, 1978, Ley de Navegación, Títulos I, II, III, IV y V) Kaubandusseadustik, III jagu, I, IV ja V jaotis (Código de Comercio, Libro III, Títulos I, IV y V)
Kirjeldus:	Investeeringud ja piiriülene teenustekaubandus Laeva võib Tšiilis registreerida ainult Tšiili füüsiline või juriidiline isik. Selline juriidiline isik peab olema asutatud Tšiilis ning tema peamine elukoht ning tegelik asukoht peavad olema Tšiilis. Lisaks peab rohkem kui 50 % tema kapitalist kuuluma Tšiili füüsilistele või juriidilistele isikutele. Selleks peab juriidiline isik, kellel on osalus teises juriidilises isikus, kes omab laeva, vastama kõigile eespool nimetatud nõuetele. Peadirektor, juht ja enamik direktoritest või administraatoritest peavad olema Tšiili füüsilised isikud. Laeva võib registreerida ühisomandis (*comunidad*), kui 1) suurem osa ühisomandist on Tšiili kodanikul, kelle alaline asu- ja elukoht on Tšiilis; 2) kui administraatorid on Tšiili kodanikud; ning 3) kui suurem osa ühisomandi õigustest kuulub Tšiili füüsilisele või juriidilisele isikule. Selleks peab juriidiline isik, kellel on osalus ühisomandis (*comunidad*), kuhu kuulub laev, vastama kõigile eespool nimetatud nõuetele, et teda saaks käsitada tšiillasena. Välisriikide füüsilistele või juriidilistele isikutele kuuluvad eriotstarbelised laevad võib registreerida Tšiilis, kui need isikud vastavad järgmistele tingimustele: 1) alaline elukoht Tšiilis; 2) peakontor Tšiilis; või 3) nad tegelevad Tšiilis alaliselt kutsealal või äritegevusega. „Eriotstabelised laevad“ – laevad, mida kasutatakse teenuste osutamisel, toimingute tegemiseks või eriotstarbel, millel on nende täidetavate funktsioonide jaoks eriomadused, näiteks puksiirlaevad, bagerid, teadus- või harrastuslaevad. Käesoleva punkti kohaldamisel ei hõlma eriotstarbeline laev kalalaeva. Merendusamet võib pakkuda paremat kohtlemist vastastikkuse põhimõtte alusel.
Sektor:	Transport
Allsektor:	Veetransporditeenused ja laevandus
Asjaomased kohustused:	Võrdne kohtlemine (piiriülene teenustekaubandus) Enamsoodustusrežiim (piiriülene teenustekaubandus) Kohalik kohalolu (piiriülene teenustekaubandus)
Valitsemistasand:	Kesktasand
Meetmed:	Dekreet-seadus 2.222, 31. mai 1978. aasta ametlik väljaanne, navigatsiooniseadus, I, II, III, IV ja V jaotis (Decreto Ley 2.222, Diario Oficial, 31 mayo de 1978, Ley de Navegación, Títulos I, II, III, IV y V)

	Kõrgem dekreet 153, 11. märtsi 1966. aasta ametlik väljaanne, mere- järve ja jõesõidukite personali registreerimise üldseadus (Decreto Supremo 153, Diario Oficial, 11 marzo de 1966, aprueba el Reglamento General de Matrícula del Personal de Gente de Mar, Fluvial y Lacustre)
	Kaubandusseadustik, III jagu, I, IV ja V jaotis (Código de Comercio, Libro III, Títulos I, IV y V)
Kirjeldus:	Piiriülene teenustekaubandus
	Välisriikide laevad peavad kasutama lootsi-, ankurdamis- ja sadama lootsiteenuseid, kui merendusasutused seda nõuavad. Tšiili sadamates toimivaks pukseerimiseks või muudeks manöövriteks võib kasutada ainult Tšiili lipu all sõitvaid puksiirlaevu.
	Kaptenid peavad olema Tšiili kodanikud ja asjaomased ametiasutused peavad neid sellisena tunnustama. Tšiili laevaohvitserid peavad olema Tšiili füüsilised isikud, kes on kantud ametnike registrisse (Registro de oficiales). Tšiili laeva meeskonnaliikmed peavad olema Tšiili kodanikud, neil peab olema mereameti (Autoridad Marítima) luba ja nad peavad olema kantud vastavasse registrisse. Välisriigi väljastatud kutsenimetusi ja litsentse võib lugeda kehtivaks laevaohvitseride kohustuste täitmiseks Tšiili laevadel vastavalt merendusameti direktori põhjendatud resolutsioonile (*resolución Fundada*).
	Laevakaptenid (*patrón de nave*) peavad olema Tšiili kodanikud. Laevakapten on füüsiline isik, kellel on merendusameti direktori antud vastava ametinimetuse alusel õigus juhtida väiksemaid laevu ja teatavaid suuremaid erilaevu.
	Kalalaevade kaptenid (*patrones de pesca*), mehaanikud (*mecánicos-motoristas*), masinaoperaatorid (*motoristas*), merekalurid (*marineros pescadores*), väikekalurid (*pescadores*), tööstus- või merendusvaldkonna tehnilised töötajad ning tööstuslikud ja üldised laevateenindusmeeskonnad kalatehastes või kalalaevadel, peavad olema Tšiili kodanikud. Neid toiminguid lubatakse teha ka Tšiilis alaliselt elavatel välismaalastel juhul, kui laevaoperaatorid (*armadores*) seda soovivad, kuna nad on nende toimingute tegemiseks hädavajalikud.
	Tšiili lipu all sõitmiseks peavad laeva kapten (*patrón de nave*), ohvitserid ja meeskonnaliikmed olema Tšiili kodanikud. Siiski, kui see on hädavajalik, võib mereterritooriumi ja kaubalaevastiku peadirektoraat (Dirección General del Territorio Marítimo y de Marina Mercante) põhjendatud resolutsiooni (*resolución Fundada*) alusel ja ajutiselt lubada võtta tööle välismaalasi, välja arvatud kapten, kes peab alati olema Tšiili kodanik.
	Ainult Tšiili füüsilised või juriidilised isikud võivad tegutseda Tšiilis mitmeliigilise transpordi ettevõtjatena.
Sektor:	Transport
Allsektor:	Veetransporditeenused ja laevandus
Asjaomased kohustused:	Võrdne kohtlemine (investeeringud ja piiriülene teenustekaubandus)
	Kõrgem juhtkond ja juhatus (investeeringud)
	Kohalik kohalolu (piiriülene teenustekaubandus)

Valitsemistasand:	Kesktasand
Meetmed:	Kaubandusseadustik, III jagu, I, IV ja V jaotis (Código de Comercio, Libro III, Títulos I, IV y V) Dekreet-seadus 2.222, 31. mai 1978. aasta ametlik väljaanne, navigatsiooniseadus, I, II ja IV jaotis (Decreto Ley 2.222, Diario Oficial, mayo 31, 1978, Ley de Navegación, Títulos I, II y IV) Töö- ja sotsiaalhoolekandeministeeriumi dekreet 90, 21. jaanuari 2000. aasta ametlik väljaanne (Decreto 90 del Ministerio de Trabajo y Previsión Social, Diario Oficial, enero 21, 2000) Töö- ja sotsiaalhoolekandeministeeriumi dekreet 49, 16. juuli 1999. aasta ametlik väljaanne (Decreto 49 del Ministerio de Trabajo y Previsión Social, Diario Oficial, julio 16, 1999) Tööseadustik, I jagu, II jaotis, III peatükk, § 2 (Código del Trabajo, Libro I, Título II, Capítulo III, párrafo 2)
Kirjeldus:	Investeeringud ja piiriülene teenustekaubandus Laevandusagendid või laevaoperaatorite, -omanike või -kaptenite esindajad, olenemata sellest, kas nad on füüsilised või juriidilised isikud, peavad olema Tšiili kodanikud. Füüsiliste isikute poolt tehtavad lastimis- ja sadamatööd on reserveeritud Tšiili kodanikele, kes on vastava asutuse poolt selleks nõuetekohaselt akrediteeritud ja kellel on Tšiilis asuv kontor. Kui sellist tegevust teostavad juriidilised isikud, peavad nad olema seaduslikult Tšiilis asutatud ja nende peamine asukoht peab olema Tšiilis. Esimees, administraatorid, juhid ja direktorid peavad olema Tšiili kodanikud. Rohkem kui 50 % äriühingu kapitalist peab kuuluma Tšiili füüsilistele või juriidilistele isikutele. Sellised ettevõtted määravad ühe või mitu volitatud isikut, kes tegutsevad nende esindajana ja kes on Tšiili kodanikud. Kõik, kes kasutavad Tšiili mandri- või saaresadamaid maha- ja ümberlaadimiseks või üldiselt, eelkõige kalasaagi lossimiseks või kalasaagi töötlemiseks pardal, peavad olema Tšiili füüsilised või juriidilised isikud.
Sektor:	Transport
Allsektor:	Maismaatransport
Asjaomased kohustused:	Võrdne kohtlemine (piiriülene teenustekaubandus) Enamsoodustusrežiim (piiriülene teenustekaubandus) Kohalik kohalolu (piiriülene teenustekaubandus)
Valitsemistasand:	Kesktasand
Meetmed:	Transpordi- ja telekommunikatsiooni ministeeriumi kõrgem dekreet 212, 21. november 1992. aasta ametlik väljaanne (Decreto Supremo 212 del Ministerio de Transportes y Telecomunicaciones, Diario Oficial, noviembre 21, 1992) Transpordi- ja telekommunikatsiooni ministeeriumi dekreet 163, 4. jaanuar 1985. aasta ametlik väljaanne (Decreto 163 del Ministerio de Transportes y Telecomunicaciones, Diario Oficial, enero 4, 1985)

	Välisministeeriumi kõrgem dekreet 257, 17. oktoober 1991. aasta ametlik väljaanne (Decreto Supremo 257 del Ministerio de Relaciones Exteriores, Diario Oficial, octubre 17, 1991)
Kirjeldus:	Piiriülene teenustekaubandus Välisriikide füüsilised ja juriidilised isikud, kellel on õigus osutada Tšiili territooriumil rahvusvahelisi transporditeenuseid, ei tohi osutada kohalikke transporditeenuseid ega osaleda mitte mingil viisil selles tegevuses Tšiili territooriumil. Tšiili ja Argentina, Boliivia, Brasiilia, Peruu, Uruguay või Paraguay vahelisi maismaatransporditeenuseid võivad osutada ainult Tšiili, Argentina, Argentina, Boliivia, Boliivia, Boliivia, Peruu, Uruguay või Paraguay seaduste alusel asutatud äriühingud, mille tegelik asukoht on Tšiilis. Kui välisriigi juriidiline isik soovib saada rahvusvahelise maismaatranspordi luba, peab üle 50 % tema äriühingu kapitalist kuuluma Tšiili, Argentina, Boliivia, Brasiilia, Peruu, Uruguay või Paraguay kodanikele ning nendel kodanikel peab olema äriühingu üle tegelik kontroll.
Sektor:	Transport
Allsektor:	Maismaatransport
Asjaomased kohustused:	Enamsoodustusrežiim (piiriülene teenustekaubandus)
Valitsemistasand:	Kesktasand
Meetmed:	Seadus 18.290, 7. veebruar 1984. aasta ametlik väljaanne, IV jaotis (Ley 18.290, Diario Oficial, febrero 7, 1984, Título IV) Välisministeeriumi kõrgem dekreet 485, 7. september 1960. aasta ametlik väljaanne, Genfi konventsioon (Decreto Supremo 485 del Ministerio de Relaciones Exteriores, Diario Oficial, septiembre 7, 1960, Convención de Ginebra)
Kirjeldus:	Piiriülene teenustekaubandus Välisriigi registreerimismärgiga mootorsõidukid, mis sisenevad Tšiilisse 19. septembril 1949. aastal Genfis sõlmitud maanteeliikluse konventsiooni (edaspidi „Genfi konventsioon“) sätete kohaselt ajutiselt, võivad konventsioonis sätestatud ajavahemiku jooksul vabalt kogu Tšiili territooriumil liigelda, tingimusel et need vastavad Tšiili õigusaktidega kehtestatud nõuetele. Kehtivate rahvusvaheliste juhilubade või välisriigis Genfi konventsiooni kohaselt välja antud tunnistuste omanikud võivad sõita kogu Tšiili territooriumil. Välisriigi registreerimismärke kandva sõiduki juht, kellel on rahvusvaheline juhiluba, esitab ametiasutuste nõudmisel dokumendid, mis tõendavad nii sõiduki tehnoseisundit kui ka tema isiklike dokumentide kehtivust.

17-B LISA

TULEVASTE MEETMETEGA SEOTUD RESERVATSIOONID

Märkused

1. Liidetes 17-B-1 ja 17-B-2 sisalduvates lepinguosaliste loendites on artiklite 17.14 ja 18.8 kohaselt esitatud lepinguosaliste reservatsioonid seoses kehtivate või rangemate või uute meetmetega, mis ei mis ei vasta järgmistest artiklitest tulenevatele kohustustele:

a) artikkel 18.6;

b) artiklid 17.9 või 18.4;

c) artiklid 17.11 või 18.5;

d) artikkel 17.13 või

e) artikkel 17.12.

2. Lepinguosalise reservatsioonid ei piira lepinguosaliste teenuskaubanduse üldlepingust (GATS) tulenevaid õigusi ja kohustusi.

3. Iga reservatsioon sisaldab järgmisi elemente:

a) „sektor“ – üldine sektor, milles reservatsioon tehakse;

b) „allsektor“ – konkreetne sektor, milles reservatsioon tehakse;

c) „tegevusala klassifikatsioon“ – asjakohasel juhul reservatsiooniga hõlmatud tegevus vastavalt CPC-le või ISIC rev 3.1-le või reservatsioonis sõnaselgelt teisiti kirjeldatud tegevus;

d) „reservatsiooni liik“ – käesoleva lisa punktis 1 osutatud kohustus, mille suhtes reservatsioon tehakse;

e) „kirjeldus“ – reservatsiooniga hõlmatud sektori, allsektori või tegevuse ulatus ning

f) „kehtivad meetmed“ – reservatsiooniga hõlmatud sektori, allsektori või tegevuse suhtes kohaldatavad kehtivad meetmed, mis läbipaistvuse huvides täpsustatakse.

4. Reservatsiooni tõlgendamisel võetakse arvesse kõiki reservatsiooni elemente. Kirjelduse element on teiste elementide suhtes ülimuslik.

5. Lepinguosaliste loendites osutab „ISIC Rev. 3.1“ rahvusvahelisele majanduse tegevusalade klassifikaatorile, mis on esitatud ÜRO Statistikaameti väljaandes *Statistical Papers*, M seeria, nr 4, ISIC Rev. 3.1, 2002.

6. Lepinguosaliste loendites tehakse reservatsioon lepinguosalise territooriumil kohapealse esindatuse nõude suhtes seoses artikliga 18.6 ja mitte seoses artiklitega 17.9 või 18.4, või 17-C lisas seoses artikliga 18.7.

7. ELi poole tasandil tehtud reservatsioon kehtib Euroopa Liidu meetme, liikmesriigi keskvalitsuse tasandi meetme või liikmesriigi mõne valitsuse meetme suhtes, välja arvatud juhul, kui liikmesriik on reservatsiooni kohaldamisalast välja jäetud. Liikmesriigi tehtud reservatsioon kehtib selle liikmesriigi kesk-, piirkondliku või kohaliku tasandi valitsuse meetme suhtes. Reservatsioonide kohaldamisel Belgias hõlmab keskvalitsuse tasand föderaalvalitsust ning piirkondade ja kogukondade valitsusi, millel on kõigil võrdsed seadusandlikud volitused. ELi poole reservatsioonide kohaldamisel tähendab piirkondlik valitsemistasand Soomes Ahvenamaad. Tšiili tasandil tehtud reservatsioon kehtib keskvalitsuse või kohaliku omavalitsuse meetme kohta.

8. Lepinguosaliste loendid ei sisalda kvalifikatsiooninõuete ja -menetluste, tehniliste standardite ning litsentsimisnõuete ja -menetlustega seotud meetmeid, kui need ei kujuta endast piirangut artiklite 17.9 ja 18.4 tähenduses. Kõnealuste meetmete hulka võivad kuuluda eelkõige nõuded saada tegevusluba, täita universaalteenuse osutamise kohustust, omada reguleeritud sektorites tegutsemisel tunnustatud kvalifikatsiooni, sooritada teatavad eksamid, sealhulgas keeleeksamid, vastata teataval kutsealal tegutsemise nõuetele, näiteks kuuluda kutseorganisatsiooni, omada teenuse osutamiseks kohalikku esindajat või omada kohalikku aadressi, või muud mittediskrimineerivad nõuded, mille kohaselt teatavat tegevust ei tohi ellu viia kaitstavates piirkondades või kaitstavatel aladel. Kuigi neid meetmeid ei ole käesolevas lisas loetletud, jätkatakse nende kohaldamist.

9. Suurema selguse huvides olgu märgitud, et ELi poole puhul ei kaasne võrdse kohtlemise kohustusega nõue laiendada Tšiili füüsilistele või juriidilistele isikutele kohtlemist, mida liikmesriigis kohaldatakse vastavalt Euroopa Liidu toimimise lepingule või selle lepingu kohaselt võetud meetmetele, kaasa arvatud nende rakendusaktidele liikmesriikides, järgmiste isikute suhtes:

a) muu liikmesriigi füüsilised isikud või elanikud või

b) juriidilised isikud, kes on asutatud või organiseeritud teise liikmesriigi või Euroopa Liidu õiguse alusel ja kelle registrijärgne asukoht, juhatuse asukoht või peamine tegevuskoht on Euroopa Liidus.

10. Kohtlemine, mida võimaldatakse juriidilistele isikutele, kelle on asutanud lepinguosalise investorid vastavalt teise lepinguosalise õigusnormidele (sealhulgas ELi poole puhul liikmesriigi õigusnormidele) ning kelle registrijärgne asukoht, juhatuse asukoht või peamine tegevuskoht on teise lepinguosalise territooriumil, ei piira võimalike 17. peatüki kohaste tingimuste või kohustuste kohaldamist, mis kehtestati nende juriidiliste isikute suhtes siis, kui nad teise lepinguosalise territooriumil asutati, ning nende kohaldamist jätkatakse.

11. Lepinguosaliste loendeid kohaldatakse üksnes lepinguosaliste territooriumide suhtes kooskõlas artikliga 41.2 ning need kehtivad üksnes ELi poole ning Tšiili vaheliste kaubandussuhete kontekstis. Need ei mõjuta liikmesriikide õigusi ega kohustusi, mis tulenevad Euroopa Liidu õigusest.

12. ELi poole loendis kasutatakse järgmisi lühendeid:

EU Euroopa Liit, sealhulgas kõik selle liikmesriigid

AT Austria

BE Belgia

BG Bulgaaria

CY Küpros

CZ Tšehhi

DE Saksamaa

DK Taani

EE Eesti

EL Kreeka

ES Hispaania

FI Soome

FR Prantsusmaa

HR Horvaatia

HU Ungari

IE Iirimaa

IT Itaalia

LT Leedu

LU Luksemburg

LV Läti

MT Malta

NL Madalmaad

PL Poola

PT Portugal

RO Rumeenia

SE Rootsi

SI Sloveenia

SK Slovakkia

EMP Euroopa Majanduspiirkond

Liide 17-B-1

ELi POOLE LOEND

Reservatsioon nr 1 – Kõik sektorid

Reservatsioon nr 2 – Kutseteenused, välja arvatud tervishoiuga seotud teenused

Reservatsioon nr 3 – Kutseteenused – tervishoiuga seotud teenused ja ravimite jaemüük

Reservatsioon nr 4 – Äriteenused – teadus- ja arendusteenused

Reservatsioon nr 5 – Äriteenused – kinnisvarateenused

Reservatsioon nr 6 – Äriteenused – rendi- või liisinguteenused

Reservatsioon nr 7 – Äriteenused – inkassoteenused ja krediidiinfoteenused

Reservatsioon nr 8 – Äriteenused – tööjõu vahendamise teenused

Reservatsioon nr 9 – Äriteenused – turva- ja juurdlusteenused

Reservatsioon nr 10 – Äriteenused – muud äriteenused

Reservatsioon nr 11 – Telekommunikatsioon

Reservatsioon nr 12 – Ehitus

Reservatsioon nr 13 – Turustusteenused

Reservatsioon nr 14 – Haridusteenused

Reservatsioon nr 15 – Keskkonnateenused

Reservatsioon nr 16 – Tervishoiu- ja sotsiaalteenused

Reservatsioon nr 17 – Turismi- ja reisiteenused

Reservatsioon nr 18 – Meelelahutus-, kultuuri- ja sporditeenused

Reservatsioon nr 19 – Transporditeenused ja transpordi abiteenused

Reservatsioon nr 20 – Põllumajandus, kalapüük ja vesi

Reservatsioon nr 21 – Kaevandamine ja energeetikaga seotud tegevus

Reservatsioon nr 22 – Muud mujal nimetamata teenused

Reservatsioon nr 1 – Kõik sektorid

Sektor:	Kõik sektorid
Reservatsiooni liik:	Võrdne kohtlemine (investeeringud ja piiriülene teenustekaubandus) Enamsoodustusrežiim (investeeringud ja piiriülene teenustekaubandus) Toimivusnõuded (investeeringud) Kõrgem juhtkond ja juhatus (investeeringud) Kohalik kohalolu (piiriülene teenustekaubandus)
Peatükk/jaotis:	Investeeringute liberaliseerimine ja piiriülene teenustekaubandus

Kirjeldus:

Euroopa Liit jätab endale õiguse võtta vastu või jätta kehtima meetmeid seoses järgmisega:

a) Asutamine

Seoses investeeringute liberaliseerimisega – võrdne kohtlemine; seoses piiriülese teenustekaubandusega – võrdne kohtlemine:

FI: Piirangud, millega keelatakse füüsilistel isikutel, kellel ei ole Ahvenamaa piirkondlikku kodakondsust, ja juriidilistel isikutel omandada ja omada kinnisvara Ahvenamaal ilma saarestiku pädevate asutuste loata. Kehtivad asutamisõiguse ja majandustegevusega tegelemise õiguse piirangud füüsilistele isikutele, kellel ei ole Ahvenamaa piirkondlikku kodakondsust, või ettevõtetele, kui neil ei ole saarestiku pädevate asutuste luba.

Kehtivad meetmed:

FI: Ahvenanmaan maanhankintalaki (Ahvenamaa maaomandamisseadus) (3/1975), § 2; ja Ahvenanmaan itsehallintolaki (Ahvenamaa autonoomia seadus) (1144/1991), § 11.

Seoses investeeringute liberaliseerimisega – võrdne kohtlemine, toimivusnõuded, kõrgem juhtkond ja juhatus:

FR: Vastavalt finants- ja rahaseadustiku artiklitele L151-1 ja 153-1 jj tuleb Prantsusmaal finants- ja rahaseadustiku artiklis R151-3 loetletud sektorites välisinvesteeringute tegemiseks saada majandusministeeriumi eelnev heakskiit.

Kehtivad meetmed:

FR: Vt eelnev kirjelduse element.

Seoses investeeringute liberaliseerimisega – võrdne kohtlemine, kõrgem juhtkond ja juhatus:

FR: Hiljuti erastatud äriühingutes välisosaluse piiramine avalikkusele pakutavate aktsiate hulgaga, mille Prantsusmaa valitsus määrab kindlaks igal üksikjuhul eraldi. Teatavates kaubandus-, tööstus- või käsitöövaldkondades on vaja asutamiseks eriluba, kui tegevdirektoril ei ole alalist elamisluba.

Seoses investeeringute liberaliseerimisega – võrdne kohtlemine:

BG: Teatavate riigi või avaliku vara kasutamisega seotud majandustegevusalade puhul on nõutav kontsessiooniseaduse alusel antud kontsessioon.

Äriühingud, mille kapitalist üle 50 % kuulub riigile või omavalitsusele, peavad saama äriühingu põhivara võõrandamise tehingu sooritamiseks ja osaluse soetamist, rentimist, ühistegevust, laenu, nõuete kindlustamist või käskvekslitest tulenevaid kohustusi käsitleva lepingu sõlmimiseks loa erastamisagentuurilt või muult riiklikult või piirkondlikult asutuselt (sõltuvalt sellest, kumb neist on pädev asutus). Seda reservatsiooni ei kohaldata mäetööstuse suhtes, mille puhul kehtib käesoleva lepingu 17-A lisas sisalduvas ELi poole loendis sätestatud eraldi reservatsioon.

IT: Valitsus võib kasutada ettevõtete puhul, kes tegutsevad kaitse ja riikliku julgeoleku valdkonnas, ning teatava energia-, transpordi- ja sidevaldkonna strateegilise tähtsusega tegevuse puhul teatavaid erivolitusi. See ei kehti üksnes erastatud äriühingute, vaid kõigi juriidiliste isikute kohta, kes täidavad kaitse ja riikliku julgeoleku valdkonnas strateegiliselt tähtsaks peetavaid ülesandeid.

Oluliste kaitse ja riikliku julgeoleku huvide tõsise kahjustamise ohu esinemise korral on valitsusel järgmised erivolitused:

i) kehtestada aktsiate ostmiseks eritingimused;

ii) panna veto otsustele, mis on seotud selliste toimingutega nagu üleminekud, ühinemised, jagunemised ja tegevuse muutmine, või

iii) tühistada aktsiate omandamine, kui ostja püüab saavutada kapitalis osalust, mis võib mõjutada kaitse- ja riikliku julgeoleku huve.

Asjaomane äriühing peab teatama peaministri kabinetile igast otsusest, toimingust või tehingust (näiteks üleminek, ühinemine, jagunemine, tegevuse muutmine või tegevuse lõpetamine), mis on seotud energia-, transpordi- ja sidevaldkonna strateegiliste varadega. Eelkõige teatatakse sellest, kui vara omandab väljastpoolt Euroopa Liitu pärit füüsiline või juriidiline isik, kes saab sellega äriühingu üle kontrolli.

Peaminister võib kasutada järgmisi erivolitusi:

i) panna veto otsustele, toimingutele ja tehingutele, mille puhul esineb erakorraline oht kahjustada tõsiselt avalikke huve seoses võrkude ja varustuse kindluse ja toimimisega;

ii) kehtestada avalike huvide kindlustamiseks eritingimused või

iii) tühistada omandamine, kui peaks esinema erakorraline risk riigi olulistele huvidele.

Kriteeriumid, mille alusel hinnata tegelikku või erakorralist ohtu, ning erivolituste kasutamise tingimused ja kord on sätestatud seaduses.

Kehtivad meetmed:

IT: Seadus nr 56/2012 erivolituste kohta, mida kasutatakse kaitse ja riikliku julgeoleku, energia, transpordi ja side valdkonnas tegutsevate äriühingute puhul, ning peaministri 30. novembri 2012. aasta dekreet DPCM 253, millega määratakse kindlaks strateegilise tähtsusega tegevusalad kaitse ja riikliku julgeoleku valdkonnas.

Seoses investeeringute liberaliseerimisega – võrdne kohtlemine, enamsoodustusrežiim, toimivusnõuded, kõrgem juhtkond ja juhatus:

LT: Riikliku julgeoleku seisukohast strateegilise tähtsusega ettevõtted, sektorid, tsoonid, varad ja rajatised.

Kehtivad meetmed:

LT: 10. oktoobri 2002. aasta seadus nr IX-1132 Leedu Vabariigi riikliku julgeoleku tagamise seisukohast oluliste objektide kaitse kohta (viimati muudetud 17. septembril 2020, nr XIII-3284).

Seoses investeerimise liberaliseerimisega – võrdne kohtlemine ning kõrgem juhtkond ja juhatus:

SE: asutajate, kõrgema juhtkonna ja juhatuse suhtes kohaldatavad diskrimineerivad nõuded uute õiguslike vormide inkorporeerimisel Rootsi õigusesse.

b) Kinnisvara omandamine

Seoses investeeringute liberaliseerimisega – võrdne kohtlemine, kõrgem juhtkond ja juhatus:

HU: Riigi varade omandamine.

Seoses investeeringute liberaliseerimisega – võrdne kohtlemine:

HU: Põllumaa omandamine välisriikide juriidiliste isikute ja mitteresidendist füüsiliste isikute poolt.

Kehtivad meetmed:

HU: 2013. aasta seadus nr CXXII põllumajandus- ja metsamaade ringluse kohta (II peatükk (§ 6–36) ja IV peatükk (§ 38–59)) ning 2013. aasta seadus nr CCXII üleminekumeetmete ja teatavate sätete kohta, mis on seotud 2013. aasta seadusega nr CXXII põllumajandus- ja metsamaade ringluse kohta (IV peatükk (§ 8–20)).

LV: Maapiirkondade maa omandamine Tšiili või kolmanda riigi kodanike poolt.

Kehtivad meetmed:

LV: Maapiirkondades maa erastamise seadus, § § 28, 29, 30.

SK: Välisriikide äriühingud ja füüsilised isikud ei saa omandada põllumajandus- ja metsamaad väljaspool omavalitsusele kuuluvat hoonestatud ala ega teatavat muud maad (nt loodusvarad, järved, jõed, avalikud teed jne).

Kehtivad meetmed:

SK: Seadus nr 44/1988 loodusvarade kaitse ja kasutamise kohta, seadus nr 229/1991 maa ja muude põllumajandusvalduste omandiõiguse reguleerimise kohta, seadus nr 460/1992 – Slovaki Vabariigi põhiseadus, seadus nr 180/1995 teatavate meetmete kohta maa omandiõiguse korras,

seadus nr 202/1995 välisvaluuta kohta seadus nr 503/2003 maa omandiõiguse tagastamise kohta, seadus nr 326/2005 metsade kohta ning seadus nr 140/2014 põllumajandusmaa omandiõiguse omandamise kohta.

Seoses investeeringute liberaliseerimisega – võrdne kohtlemine; seoses piiriülese teenustekaubandusega – kohalik kohalolu:

BG: Välisriigi füüsilised ja juriidilised isikud ei saa maad omandada. Välisosalusega Bulgaaria juriidilised isikud ei saa omandada põllumajandusmaad. Välisriigi juriidilised isikud ja välismaal alalist elukohta omavad välisriigi kodanikud võivad omandada hooneid ja kinnisvara omandiõigusi (õigus kasutada, õigus ehitada, õigus püstitada pealisehitisi ja õigus kehtestada servituute). Välisriigi füüsilised isikud, kelle alaline elukoht on välismaal, ja välisriigi juriidilised isikud, milles välisosalus tagab häälteenamuse otsuste vastuvõtmisel või tagasilükkamisel, võivad saada kinnisvara omandiõiguse ministrite nõukogu määratud piirkondades vastava loa alusel.

Kehtivad meetmed:

BG: Bulgaaria Vabariigi põhiseaduse artikkel 22, põllumajandusmaa omamise ja kasutamise seaduse artikkel 3 ja metsaseaduse artikkel 10.

EE: Välisriigi füüsilised või juriidilised isikud, kes ei kuulu EMP ega Majanduskoostöö ja Arengu Organisatsiooni (OECD), võivad omandada põllumajandus- või metsamaad hõlmava kinnisasja üksnes maavanema või omavalitsuse loal ning nad

peavad suutma tõendada seaduses ettenähtud viisil, et omandatavat kinnisasja kasutatakse vastavalt selle eesmärgile tõhusalt, säästvalt ja sihtotstarbeliselt.

Kehtivad meetmed:

EE: Kinnisasja omandamise kitsendamise seaduse 2. ja 3. peatükk.

Seoses investeeringute liberaliseerimisega – võrdne kohtlemine; seoses piiriülese teenustekaubandusega – võrdne kohtlemine:

LT: Kõik Euroopa Liidu võetud kohustustega kooskõlas olevad meetmed, mida kohaldatakse Leedus GATSi raames seoses maa omandamisega. Maatükkide omandamise menetlus, tingimused ja piirangud kehtestatakse põhiseaduse, maaseaduse ja põllumajandusmaa omandamise seadusega. Kohalikel omavalitsustel ning muudel OECD ja Põhja-Atlandi Lepingu Organisatsiooni liikmete riiklikel üksustel, kes tegelevad Leedus majandustegevusega, mis on kindlaks määratud põhiseadusega kooskõlas Euroopa Liidu ja muude integratsiooni kriteeriumidega, mille täitmisega on Leedu algust teinud, on lubatud omandada mittepõllumajanduslikku maad, mis on vajalik nende otseseks tegevuseks vajalike hoonete ja rajatiste ehitamiseks ning kasutamiseks.

Kehtivad meetmed:

LT: Leedu Vabariigi põhiseadus; Leedu Vabariigi 20. juuni 1996. aasta seadus nr I-1392 Leedu Vabariigi põhiseaduse artikli 47 lõike 3 rakendamise kohta, uus redaktsioon 20. märtsist 2003, nr IX-1381, viimati muudetud 12. jaanuaril 2018, nr XIII-981; 26. aprilli 1994. aasta seadus nr I-446 maa kohta, uus redaktsioon 27. jaanuarist 2004, nr IX-1983, viimati muudetud 26. juunil 2020, nr XIII-3165; 28. jaanuari 2003. aasta seadus nr IX-1314 põllumajandusmaa omandamise kohta, uus redaktsioon 1. jaanuarist 2018, nr XIII-801, viimati muudetud 14. mail 2020, nr XIII-2935; ning 22. novembri 1994. aasta seadus nr I-671 metsa kohta, uus redaktsioon 10. aprillist 2001, nr IX-240, viimati muudetud 25. juunil 2020, nr XIII-3115.

c) Tunnustamine

Seoses investeeringute liberaliseerimisega – võrdne kohtlemine; seoses piiriülese teenustekaubandusega – võrdne kohtlemine:

EU: Euroopa Liidu direktiive diplomite ja muude kutsekvalifikatsioonide vastastikuse tunnustamise kohta kohaldatakse üksnes Euroopa Liidu kodanike suhtes. Õigus osutada teenust seadusega reguleeritud erialal ühes liikmesriigis ei anna õigust osutada kõnealust teenust teises liikmesriigis.

d) Enamsoodustusrežiim

Seoses investeeringute liberaliseerimisega – enamsoodustusrežiim; seoses piiriülese teenustekaubandusega – enamsoodustusrežiim:

EU: Kolmandale riigile diferentseeritud kohtlemise võimaldamine vastavalt rahvusvahelistele investeerimislepingutele või muudele käesoleva lepingu jõustumise kuupäeval jõustunud või allkirjastatud kaubanduslepingutele.

EU: Kolmandale riigile diferentseeritud kohtlemise võimaldamine vastavalt kehtivatele või tulevastele kahepoolsetele või mitmepoolsetele lepingutele, mille alusel:

i) luuakse teenuste ja investeeringute siseturg;

ii) antakse asutamisõigus või

iii) nõutakse õigusaktide ühtlustamist ühes või enamas majandussektoris;

„teenuste ja investeeringute siseturg“ – sisepiirideta ala, kus on tagatud teenuste, kapitali ja isikute vaba liikumine;

„asutamisõigus“ – kohustus kõrvaldada kahepoolse või mitmepoolse lepingu poolte vahel lepingu jõustumise kuupäevaks põhimõtteliselt kõik asutamisõigust piiravad tõkked. Asutamisõigus hõlmab kahepoolse või mitmepoolse lepingu poolte kodanike õigust asutada ja juhtida ettevõtteid samadel tingimustel kui need, mis on kodanike jaoks sätestatud selle riigi õigusaktides, kus kõnealune tegevus toimub;

„õigusaktide ühtlustamine“:

i) kahepoolse või mitmepoolse lepingu ühe või enama poole õigusaktide ühtlustamine teis(t)e kõnealuse lepingu pool(t)e õigusaktidega või

ii) ühiste õigusaktide ülevõtmine kahepoolse või mitmepoolse lepingu poolte õigusesse.

Selline ühtlustamine või ülevõtmine peab toimuma ja loetakse toimunuks üksnes hetkel, mil see jõustub kahepoolse või mitmepoolse lepingu poole või poolte riigisiseses õiguses.

Kehtivad meetmed:

EU: Euroopa Majanduspiirkonna leping, ([1]) stabiliseerimislepingud; ELi ja Šveitsi Konföderatsiooni vahelised kahepoolsed lepingud ning põhjalikud ja laiaulatuslikud vabakaubanduslepingud.

EU: Diferentseeritud kohtlemise võimaldamine seoses asutamisõigusega kodanikele või ettevõtjatele vastavalt kehtivatele või tulevastele kahepoolsetele lepingutele järgmiste liikmesriikide vahel: BE, DE, DK, EL, ES, FR, IE, IT, LU, NL, PT ning järgmiste riikide või vürstiriikide vahel: Andorra, Monaco, San Marino ja Vatikani Linnriik.

DK, FI, SE: Taani, Soome ja Rootsi võetavad meetmed, millega püütakse edendada Põhjamaade koostööd, nagu:

i) rahaline toetus teadus- ja arendusprojektidele (Põhjamaade Tööstusfond);

ii) rahvusvaheliste projektide teostatavusuuringute rahastamine (Põhjamaade Projektifond), ning

iii) rahaline abi keskkonnatehnoloogiat kasutavatele äriühingutele (Põhjamaade Keskkonnainvesteeringute Korporatsioon). Põhjamaade Keskkonnainvesteeringute Korporatsiooni (NEFCO) eesmärk on edendada Põhjamaade keskkonnahuvidega seotud investeeringuid, keskendudes Ida-Euroopale.

See reservatsioon ei piira lepinguosalise hangete või käesoleva lepingu artikli 18.1 lõike 2 punktides e ja f osutatud subsiidiumide välistamist.

PL: Asutamist või teenuste piiriülest osutamist käsitlevaid soodustingimusi, mis võivad hõlmata teatavate Poolas kohaldatavate reservatsioonide loendis esitatud piirangute kaotamist või muutmist, võib laiendada kaubandus- ja laevasõidulepingutega.

PT: Teatava tegevuse või teatavate kutsealade korral kodakondsusnõude kohaldamisest loobumine selliste füüsiliste isikute suhtes, kes osutavad teenuseid riikides, mille ametlik keel on portugali keel (Angola, Brasiilia, Cabo Verde, Guinea-Bissau, Ekvatoriaal-Guinea, Mosambiik, São Tomé ja Príncipe ning Ida-Timor).

e) Relvad, laskemoon ja sõjavarustus

Seoses investeeringute liberaliseerimisega – võrdne kohtlemine, enamsoodustusrežiim, kõrgem juhtkond ja juhatus, toimivusnõuded; seoses piiriülese teenustekaubandusega – võrdne kohtlemine, enamsoodustusrežiim, kohalik kohalolu:

EU: Relvade, laskemoona ja sõjavarustuse tootmine või nendega kauplemine. Sõjavarustus piirdub toodetega, mis on ette nähtud ja mida valmistatakse üksnes sõjaliseks kasutuseks seoses sõjapidamise või kaitsetegevusega.

([1]) EÜT L 1, 3.1.1994, lk 3.

Reservatsioon nr 2 – Kutseteenused, välja arvatud tervishoiuga seotud teenused

Sektor:	Kutseteenused – õigusteenused: notarite ja kohtutäiturite teenused; majandusarvestus- ja raamatupidamisteenused; auditeerimisteenused, maksualase nõustamise teenused; arhitektuuri- ja linnaplaneerimise teenused, inseneriteenused ja integreeritud inseneriteenused
Tegevusala klassifikatsioon:	CPC 861 osa, CPC 87902 osa, 862, 863, 8671, 8672, 8673, 8674 ja CPC 879 osa
Reservatsiooni liik:	Võrdne kohtlemine Enamsoodustusrežiim Kõrgem juhtkond ja juhatus
Peatükk:	Investeeringute liberaliseerimine ja piiriülene teenustekaubandus

Kirjeldus:

Euroopa Liit jätab endale õiguse võtta vastu või jätta kehtima meetmeid seoses järgmisega:

a) Õigusteenused

Seoses investeeringute liberaliseerimisega – võrdne kohtlemine, kõrgem juhtkond ja juhatus; seoses piiriülese teenustekaubandusega – võrdne kohtlemine:

EU, välja arvatud SE: Õigusalane nõustamine ning volitamis-, dokumenteerimis- ja tõendamisteenused, mida osutavad avalikke ülesandeid täitvad õigusspetsialistid, näiteks notarid, „huissiers de justice“ ja muud „officiers publics et ministériels“, ning teenused, mida osutavad valitsuse ametliku aktiga määratud kohtutäiturid (CPC 861 osa, CPC 87902 osa).

Seoses investeeringute liberaliseerimisega – enamsoodustusrežiim; seoses piiriülese teenustekaubandusega – enamsoodustusrežiim:

BG: Äriühingute asutamise ja äriühingute tegevuse korral ning teenuste osutamise korral võib võimaldada täielikku võrdset kohtlemist üksnes äriühingutele, mis on asutatud riikides, kellega on sõlmitud või sõlmitakse sooduskohtlemist käsitlevad lepingud, ja selliste riikide kodanikele (CPC 861 osa).

LT: Välisriikide advokaadid võivad kohtus advokaadina tegutseda üksnes kooskõlas rahvusvaheliste lepingutega (CPC 861 osa), sealhulgas konkreetsete sätetega, mis käsitlevad seaduslikku esindamist kohtus.

b) Auditeerimisteenused (CPC 86211, 86212, välja arvatud majandusarvestus- ja raamatupidamisteenused)

Seoses piiriülese teenustekaubandusega – võrdne kohtlemine:

BG: Sõltumatu finantsauditi peab tegema registreeritud audiitor, kes on vannutatud audiitorite instituudi liige. Vastastikkuse põhimõtte alusel registreerib vannutatud audiitorite instituut Tšiili või kolmanda riigi auditeeriva üksuse, kui asjaomane riik esitab tõendid selle kohta, et:

i) kolmveerand üksuse juhtorganite liikmetest ja üksuse nimel auditeid tegevad registreeritud audiitorid vastavad nõuetele, mis on samaväärsed Bulgaaria audiitorite suhtes kohaldatavate nõuetega, ja on edukalt sooritanud asjaomase eksami;

ii) auditeeriv üksus teeb sõltumatuid finantsauditeid kooskõlas sõltumatuse ja objektiivsuse nõudega ning

iii) auditeeriv üksus avaldab oma veebisaidil igal aastal läbipaistvusaruande või täidab muid samaväärseid avalikustamisnõudeid, kui ta auditeerib avaliku huvi üksuseid.

Kehtivad meetmed:

BG: Sõltumatu finantsauditi seadus.

Seoses investeeringute liberaliseerimisega – võrdne kohtlemine, kõrgem juhtkond ja juhatus:

CZ: Tšehhis võib auditeid teha ainult juriidiline isik, milles Tšehhi või teiste liikmesriikide kodanike kapitaliosalused või hääleõigused moodustavad vähemalt 60 %.

Kehtivad meetmed:

CZ: 14. aprilli 2009. aasta seadus nr 93/2009 Coll. audiitorite kohta, kehtivas sõnastuses.

c) Arhitektuuri- ja linnaplaneerimise teenused (CPC 8674)

Seoses piiriülese teenustekaubandusega – võrdne kohtlemine:

HR: Linnaplaneerimise teenuste piiriülene osutamine.

Reservatsioon nr 3 – Kutseteenused – tervishoiuga seotud teenused ja ravimite jaemüük

Sektor:	Tervishoiuga seotud kutseteenused ja ravimite ning meditsiini- ja ortopeediakaupade jaemüük, muud apteekriteenused
Tegevusala klassifikatsioon:	CPC 63211, 85201, 9312, 9319, 93121, 932
Reservatsiooni liik:	Võrdne kohtlemine Kõrgem juhtkond ja juhatus Toimivusnõuded Kohalik kohalolu
Peatükk:	Investeeringute liberaliseerimine ja piiriülene teenustekaubandus

Kirjeldus:

Euroopa Liit jätab endale õiguse võtta vastu või jätta kehtima meetmeid seoses järgmisega:

a) Meditsiini- ja hambaraviteenused; ämmaemandate, meditsiiniõdede, füsioterapeutide, psühholoogide ja parameedikute teenused (CPC 63211, 85201, 9312, 9319, 932)

Seoses investeeringute liberaliseerimisega – võrdne kohtlemine, kõrgem juhtkond ja juhatus; seoses piiriülese teenustekaubandusega – võrdne kohtlemine:

FI: Kõigi tervishoiuga seotud kutseteenuste, sealhulgas meditsiini- ja hambaraviteenuste, ämmaemandate, füsioterapeutide ja parameedikute teenuste ning psühholoogide teenuste, välja arvatud meditsiiniõdede teenuste osutamine, olenemata sellest, kas asjaomaseid teenuseid rahastab riik või erasektor (CPC 9312, 93191).

Kehtivad meetmed:

FI: Laki yksityisestä terveydenhuollosta (eratervishoiu seadus) (152/1990).

BG: Kõigi tervishoiuga seotud kutseteenuste, sealhulgas meditsiini- ja hambaraviteenuste, meditsiiniõdede, ämmaemandate, füsioterapeutide ja parameedikute teenuste ning psühholoogide teenuste osutamine, olenemata sellest, kas asjaomaseid teenuseid rahastab riik või erasektor (CPC 9312, 9319).

Kehtivad meetmed:

BG: Meditsiiniasutuste seadus, seadus meditsiiniõdede, ämmaemandate ja nendega seotud meditsiinitöötajate kutseorganisatsiooni kohta.

Seoses investeeringute liberaliseerimisega – võrdne kohtlemine; seoses piiriülese teenustekaubandusega – võrdne kohtlemine:

CZ, MT: Kõigi tervishoiuga seotud kutseteenuste, sealhulgas arstide, hambaarstide, ämmaemandate, meditsiiniõdede, füsioterapeutide, parameedikute ja psühholoogide teenuste ning muude seonduvate teenuste osutamine, olenemata sellest, kas asjaomaseid teenuseid rahastab riik või erasektor (CPC 9312, 9319 osa).

Kehtivad meetmed:

CZ: Seadus nr 296/2008 Coll. inimmeditsiinis kasutatavate inimkudede ja rakkude kvaliteedi ja ohutuse tagamise kohta (inimkudede ja -rakkude seadus); seadus nr 378/2007 Coll. ravimite kohta ja teatavate seonduvate seaduste muutmise kohta (ravimiseadus); seadus nr 268/2014 Coll., mis käsitleb meditsiiniseadmeid ja millega muudetakse seadust nr 634/2004 Coll. haldustasude kohta, mida on hiljem muudetud; seadus nr 285/2002 Coll. kudede ja elundite annetamise, eemaldamise ja siirdamise ning teatavate seaduste muutmise kohta (siirdamisseadus); seadus nr 372/2011 Coll. tervishoiuteenuste ja nende osutamise tingimuste kohta; ning seadus nr 373/2011 Coll. konkreetsete tervishoiuteenuste kohta.

Seoses piiriülese teenuskaubandusega – võrdne kohtlemine, kohalik kohalolu:

EU, välja arvatud NL ja SE: Kõigi tervishoiuga seotud kutseteenuste, sealhulgas arstide, hambaarstide, ämmaemandate, meditsiiniõdede, füsioterapeutide, parameedikute ja psühholoogide teenuste osutamine, olenemata sellest, kas asjaomaseid teenuseid rahastab riik või erasektor, eeldab elukohanõude täitmist. Neid teenuseid võivad pakkuda üksnes Euroopa Liidu territooriumil füüsiliselt kohal viibivad füüsilised isikud (CPC 9312, 93191 osa).

BE: Kõigi tervishoiuga seotud kutseteenuste, sealhulgas arstide, hambaarstide, ämmaemandate, meditsiiniõdede, füsioterapeutide, psühholoogide ja parameedikute teenuste piiriülene osutamine, olenemata sellest, kas asjaomaseid teenuseid rahastab riik või erasektor (CPC 85201 osa, 9312, 93191 osa).

Seoses piiriülese teenustekaubandusega – võrdne kohtlemine, enamsoodustusrežiim:

PT: Välisriikide spetsialistidel võidakse lubada töötada füsioterapeudi, parameediku ja kiropoodi kutsealal vastastikkuse tingimusel.

b) Veterinaarteenused (CPC 932)

Seoses investeeringute liberaliseerimisega – võrdne kohtlemine; seoses piiriülese teenustekaubandusega – võrdne kohtlemine, kohalik kohalolu:

BG: Veterinaarmeditsiiniasutuse võib asutada füüsiline või juriidiline isik.

Veterinaarmeditsiini võivad praktiseerida ainult Euroopa Majanduspiirkonna liikmesriigi kodanikud ja alalised elanikud (alalistelt elanikelt nõutakse füüsilist kohalolu).

Seoses piiriülese teenustekaubandusega – võrdne kohtlemine:

BE, LV: Veterinaarteenuste piiriülene osutamine.

c) Ravimite ning meditsiini- ja ortopeediakaupade jaemüük, muud apteekriteenused (CPC 63211)

Seoses piiriülese teenustekaubandusega – kohalik kohalolu:

EU, välja arvatud BE, BG, EE, ES, IE ja IT: Posti teel saab tellida üksnes EMP liikmesriikidest ning selleks et tegeleda ravimite ja spetsiifiliste meditsiinikaupade jaemüügiga üldsusele Euroopa Liidus on seega nõutav tegevuskoht ükskõik millises neist riikidest.

CZ: Jaemüük on võimalik üksnes liikmesriikidest.

BE: Ravimite ja spetsiifiliste meditsiinikaupade jaemüük võib toimuda üksnes Belgias asutatud apteegi kaudu.

BG, EE, ES, IT ja LT: Ravimite piiriülene jaemüük.

IE ja LT: Retseptiravimite piiriülene jaemüük.

PL: Ravimikaubanduses osalevad vahendajad peavad olema registreeritud ja neil peab olema Poola territooriumil elukoht või registrijärgne asukoht.

Seoses investeeringute liberaliseerimisega – võrdne kohtlemine, kõrgem juhtkond ja juhatus, toimivusnõuded; seoses piiriülese teenustekaubandusega – võrdne kohtlemine:

FI: Ravimite ning meditsiini- ja ortopeediliste kaupade jaemüük.

Seoses investeeringute liberaliseerimisega – võrdne kohtlemine, kõrgem juhtkond ja juhatus; seoses piiriülese teenustekaubandusega – võrdne kohtlemine:

SE: Ravimite jaemüük ja nende pakkumine üldsusele.

Kehtivad meetmed:

AT: Arzneimittelgesetz (ravimiseadus), BGBl. nr 185/1983, § -d 57, 59 ja 59a, ning

Medizinproduktegesetz (meditsiinitoodete seadus), BGBl. nr 657/1996, mida on muudetud, § 99.

BE: Arrêté royal du 21 janvier 2009 portant instructions pour les pharmaciens; arrêté royal du 10 novembre 1967 relatif à l'exercice des professions des soins de santé.

CZ: Seadus nr 378/2007 Coll. ravimite kohta, kehtivas sõnastuses; ja seadus nr 372/2011 Coll. tervishoiuteenuste kohta, kehtivas sõnastuses.

FI: Lääkelaki (ravimiseadus) (395/1987).

PL: Ravimiseaduse artikkel 73a (ametlik väljaanne, 2020, nr 944, 1493).

SE: Seadus ravimitega kauplemise kohta (2009:336); määrus ravimitega kauplemise kohta (2009:659); ning Rootsi ravimiamet on vastu võtnud ka lisaeeskirjad, mille üksikasjad leiab viite „LVFS 2009:9" kaudu.

Reservatsioon nr 4 – Äriteenused – teadus- ja arendusteenused

Sektor:	Teadus- ja arendusteenused
Tegevusala klassifikatsioon:	CPC 851, 852, 853
Reservatsiooni liik:	Võrdne kohtlemine
Peatükk:	Piiriülene teenustekaubandus

Kirjeldus:

Euroopa Liit jätab endale õiguse võtta vastu või jätta kehtima meetmeid seoses järgmisega:

RO: Teadus- ja arendusteenuste piiriülene osutamine.

Kehtivad meetmed:

RO: Valitsuse määrus nr 6/2011; haridus- ja teadusministri korraldus nr 3548/2006 ja valitsuse otsus nr 134/2011.

Reservatsioon nr 5 – Äriteenused – kinnisvarateenused

Sektor:	Kinnisvarateenused
Tegevusala klassifikatsioon:	CPC 821, 822
Reservatsiooni liik:	Võrdne kohtlemine
Peatükk:	Piiriülene teenustekaubandus

Kirjeldus:

Euroopa Liit jätab endale õiguse võtta vastu või jätta kehtima meetmeid seoses järgmisega:

CZ ja HU: Kinnisvarateenuste piiriülene osutamine.

Reservatsioon nr 6 – Äriteenused – rendi- või liisinguteenused

Sektor:	Operaatorita rendi- või liisinguteenused
Tegevusala klassifikatsioon:	CPC 832
Reservatsiooni liik:	Võrdne kohtlemine
Peatükk:	Piiriülene teenustekaubandus

Kirjeldus:

Euroopa Liit jätab endale õiguse võtta vastu või jätta kehtima meetmeid seoses järgmisega:

BE ja FR: Operaatorita isiklike ja majapidamistarvetega seotud rendi- või liisinguteenuste piiriülene osutamine.

Reservatsioon nr 7 – Äriteenused – inkassoteenused ja krediidiinfoteenused

Sektor:	Inkassoteenused, krediidiinfoteenused
Tegevusala klassifikatsioon:	CPC 87901, 87902
Reservatsiooni liik:	Võrdne kohtlemine Kohalik kohalolu
Peatükk:	Piiriülene teenustekaubandus

Kirjeldus:

Euroopa Liit jätab endale õiguse võtta vastu või jätta kehtima meetmeid seoses järgmisega:

EU, välja arvatud ES, LV ja SE: Inkassoteenuste ja krediidiinfoteenuste osutamine.

Reservatsioon nr 8 – Äriteenused – tööjõu vahendamise teenused

Sektor – allsektor:	Äriteenused – tööjõu vahendamise teenused
Tegevusala klassifikatsioon:	CPC 87201, 87202, 87203, 87204, 87205, 87206, 87209
Reservatsiooni liik:	Võrdne kohtlemine Kõrgem juhtkond ja juhatus Kohalik kohalolu
Peatükk:	Investeeringute liberaliseerimine ja piiriülene teenustekaubandus

Kirjeldus:

Euroopa Liit jätab endale õiguse võtta vastu või jätta kehtima meetmeid seoses järgmisega:

Seoses investeeringute liberaliseerimisega – võrdne kohtlemine, kõrgem juhtkond ja juhatus; seoses piiriülese teenustekaubandusega – võrdne kohtlemine, kohalik kohalolu:

EU, välja arvatud HU ja SE: Koduabiliste, muude kaubandus- ja tööstustööliste, õendustöötajate jm töötajate värbamise teenused (CPC 87204, 87205, 87206, 87209).

BG, CY, CZ, DE, EE, FI, MT, LT, LV, PL, PT, RO, SI ja SK: Juhtide otsimise teenused (CPC 87201).

AT, BG, CY, CZ, EE, FI, LT, LV MT, PL, PT, RO, SI ja SK: Kontori abipersonali ja muude töötajate vahendamise teenuste osutamine (CPC 87202).

AT, BG, CY, CZ, DE, EE, FI, MT, LT, LV, PL, PT, RO, SI ja SK: Kontori abipersonali värbamise teenused (CPC 87203).

Seoses piiriülese teenustekaubandusega – võrdne kohtlemine, kohalik kohalolu:

EU, välja arvatud BE, HU ja SE: Kontori abipersonali ja muude töötajate vahendamise teenuste piiriülene osutamine (CPC 87202).

IE: Juhtide otsimise teenuste piiriülene osutamine (CPC 87201).

FR, IE, IT ja NL: Kontoritöötajate vahendamise teenuste piiriülene osutamine (CPC 87203).

Seoses investeeringute liberaliseerimisega – võrdne kohtlemine;

DE: Föderaalne töö- ja sotsiaalministeerium võib teha määruse, mis käsitleb väljastpoolt Euroopa Liitu ja EMPd pärit töötajate vahendamist ja värbamist kindlaksmääratud kutsealadel (CPC 87201, 87202, 87203, 87204, 87205, 87206, 87209).

Kehtivad meetmed:

AT: Austria kaubandusseaduse (Gewerbeordnung) § -d 97 ja 135, Austria Vabariigi ametlik väljaanne nr 194/1994, kehtivas sõnastuses, ning ajutise töötamise seadus (Arbeitskräfteüberlassungsgesetz/AÜG), Austria Vabariigi ametlik väljaanne nr 196/1988, kehtivas sõnastuses.

BG: Tööhõive edendamise seaduse artiklid 26, 27, 27a ja 28.

CY: Eratööhõivebüroosid käsitlev seadus N.126(I)/2012, kehtivas sõnastuses, ning seadus N.174(I)/2012, kehtivas sõnastuses.

CZ: Tööhõive seadus (435/2004).

DE: Gesetz zur Regelung der Arbeitnehmerüberlassung (AÜG); Sozialgesetzbuch Drittes Buch (SGB III; sotsiaalkindlustusseadustik, kolmas osa) – tööhõive edendamine; ning Verordnung über die Beschäftigung von Ausländerinnen und Ausländern (BeschV; välismaalaste töölevõtmise määrus).

DK: 17. jaanuari 2014. aasta dekreet-seadus nr 73, § -d 8a–8f, täpsustatud 7. märtsi 2013. aasta dekreedis nr 228 (meremeeste töölevõtmine); ning 2006. aasta töölubade seadus. S1(2) ja (3).

EL: Seadus 4052/2012 (valitsuse ametlik väljaanne 41 A), mida on muudetud seadusega nr 4093/2012 (valitsuse ametlik väljaanne 222 A).

FI: Laki julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta (riiklike tööhõive- ja ettevõtlusteenuste seadus) (916/2012).

HR: Tööturuseadus (OG 118/18, 32/20), tööseadus (OG 93/14, 127/17, 98/19) ning välismaalaste seadus (OG 130/11, 74/13, 67/17, 46/18, 53/20).

IE: Employment Permits Act 2006. S1(2) ja (3).

IT: Seadusandlik dekreet nr 276/2003, artiklid 4 ja 5.

LT: Leedu Vabariigi tööseadustik, mis kiideti heaks Leedu Vabariigi 14. septembri 2016. aasta seadusega nr XII-2603, viimati muudetud 15. oktoobril 2020 seadusega nr XIII-3334; ning Leedu Vabariigi 29. aprilli 2004. aasta seadus nr IX-2206 välismaalaste õigusliku seisundi kohta, viimati muudetud 10. novembri 2020 seadusega nr XIII-3412.

LU: Loi du 18 janvier 2012 portant création de l'Agence pour le développement de l'emploi) (18. jaanuari 2012. aasta seadus tööhõivearengu agentuuri (ADEM) loomise kohta).

MT: Tööhõive- ja koolitusteenuste seadus (343. peatükk) (artiklid 23–25) ning tööhõivebüroode määrused (S.L. 343.24).

PL: 20. aprilli 2004. aasta seaduse (tööhõive ja tööturuasutuste edendamise kohta) artikkel 18 (Dz. U. 2015, punkt 149, kehtivas sõnastuses).

PT: 25. septembri 2009. aasta dekreet-seadus nr 260/2009, mida on muudetud 12. veebruari 2014. aasta seadusega nr 5/2014; 23. augusti 2016. aasta seadus nr 28/2016 ja 9. septembri 2015. aasta seadus nr 146/2015 (juurdepääs töövahendusagentuuride teenustele ja selliste teenuste osutamine).

RO: Seadus nr 156/2000 välisriigis töötavate Rumeenia kodanike kaitse kohta, uuesti avaldatud; valitsuse otsus nr 384/2001 kiita seaduse nr 156/2000 kohaldamise eesmärgil heaks metoodilised normid, koos hilisemate muudatustega; valitsuse määrus nr 277/2002, mida on muudetud valitsuse määrustega nr 790/2004 ja 1122/2010; seadus nr 53/2003 – tööseadustik, uuesti avaldatud, koos hilisemate muudatuste ja täiendustega; ning valitsuse otsus nr 1256/2011 renditööagentuuride töötingimuste ja neile loa andmise korra kohta.

SI: Tööturu reguleerimise seadus (Sloveenia Vabariigi ametlikud väljaanded nr 80/2010, nr 21/2013, nr 63/2013 ja nr 55/2017) ning seadus tööhõive, füüsilisest isikust ettevõtjate ja välismaalaste töötamise kohta – ZZSDT (Sloveenia Vabariigi ametlik väljaanne nr 47/2015), ZZSDT-UPB2 (Sloveenia Vabariigi ametlik väljaanne nr 1/2018).

SK: Seadus nr 5/2004 tööhõiveteenuste kohta ja seadus nr 455/1991 kauplemislubade kohta.

Reservatsioon nr 9 – Äriteenused – turva- ja juurdlusteenused

Sektor – allsektor:	Äriteenused – turva- ja juurdlusteenused
Tegevusala klassifikatsioon:	CPC 87301, 87302, 87303, 87304, 87305, 87309
Reservatsiooni liik:	Võrdne kohtlemine Kõrgem juhtkond ja juhatus Toimivusnõuded Kohalik kohalolu
Peatükk:	Investeeringute liberaliseerimine ja piiriülene teenustekaubandus

Kirjeldus:

Euroopa Liit jätab endale õiguse võtta vastu või jätta kehtima meetmeid seoses järgmisega:

a) Turvateenused (CPC 87302, 87303, 87304, 87305, 87309)

Seoses investeeringute liberaliseerimisega – võrdne kohtlemine, kõrgem juhtkond ja juhatus, toimivusnõuded; seoses piiriülese teenustekaubandusega – võrdne kohtlemine, kohalik kohalolu:

BG, CY, CZ, EE, LT, LV, MT, PL, RO, SI ja SK: Turvateenuste osutamine.

DK, HR ja HU: Teenuste osutamine järgmistes allsektorites: valveteenused (87305) Horvaatias ja Ungaris, turvanõustamisteenused (87302) Horvaatias, lennujaama valveteenused (87305 osa) Taanis ja soomusautoteenused (87304) Ungaris.

Seoses investeeringute liberaliseerimisega – võrdne kohtlemine, kõrgem juhtkond ja juhatus; seoses piiriülese teenustekaubandusega – võrdne kohtlemine, kohalik kohalolu:

BE: Valve- ja turvateenuseid (87305) ning turvateenustega seotud nõustamis- ja koolitusteenuseid (87302) pakkuvate ettevõtete juhatuse liikmetel peab olema liikmesriigi kodakondsus. Valve- ja turvateenustega seotud nõustamisteenuseid pakkuvate äriühingute kõrgema juhtkonna liikmed peavad olema liikmesriigi kodanikust residendid.

FI: Turvateenuste osutamise loa võib anda üksnes EMP riigis elavatele füüsilistele või EMP riigis asutatud juriidilistele isikutele.

ES: Turvateenuste piiriülene osutamine. Eraturvafirma töötajatele kehtib kodakondsusnõue.

Seoses piiriülese teenustekaubandusega – võrdne kohtlemine, kohalik kohalolu:

BE, ES, FI, FR ja PT: Välisriigi teenuseosutajal ei ole lubatud piiriüleselt turvateenuseid osutada. Spetsialiseerunud töötajatele Portugalis ning tegevjuhtidele ja direktoritele Prantsusmaal kehtib kodakondsusnõue.

Kehtivad meetmed:

BE: Loi réglementant la sécurité privée et particulière, 2 octobre 2017.

BG: Eraturvateenuste seadus.

CZ: Kauplemislubade seadus.

DK: Lennundusjulgestuse määrus.

FI: Laki yksityisistä turvallisuuspalveluista (eraturvateenuste seadus) 282/2002.

LT: 8. juuli 2004. aasta seadus nr IX-2327 isikute ja vara turvalisuse kohta.

LV: Turvatöötajate tegevuse seadus (§ -d 6, 7 ja 14).

PL: 22. augusti 1997. aasta seadus isikute ja vara kaitsmise kohta (2016. aasta ametlik väljaanne, punkt 1432, kehtivas sõnastuses).

PT: Seadus 34/2013, alterada p/ Lei 46/2019, 16 maio 2019; ning määrus 273/2013, alterada p/ Portaria 106/2015, 13 abril 2015.

SI: Zakon o zasebnem varovanju (eraturvateenuste seadus).

b) Juurdlusteenused (CPC 87301)

Seoses investeeringute liberaliseerimisega – võrdne kohtlemine, kõrgem juhtkond ja juhatus, toimivusnõuded; seoses piiriülese teenustekaubandusega – võrdne kohtlemine, kohalik kohalolu:

EU, välja arvatud AT ja SE: Juurdlusteenuste osutamine.

Reservatsioon nr 10 – Äriteenused – muud äriteenused

Sektor – allsektor:	Äriteenused – muud äriteenused (kirjaliku ja suulise tõlke teenused, paljundusteenused, energiajaotusega seotud teenused ja tootmisega seotud teenused)
Tegevusala klassifikatsioon:	CPC 86764, 86769, 87905, 87904, 884, 8868, 887
Reservatsiooni liik:	Võrdne kohtlemine Enamsoodustusrežiim Kõrgem juhtkond ja juhatus Toimivusnõuded Kohalik kohalolu
Peatükk:	Investeeringute liberaliseerimine ja piiriülene teenustekaubandus

Kirjeldus:

Euroopa Liit jätab endale õiguse võtta vastu või jätta kehtima meetmeid seoses järgmisega:

a) Kirjaliku ja suulise tõlke teenused (CPC 87905)

Seoses piiriülese teenustekaubandusega – kohalik kohalolu:

HR: Ametlike dokumentide kirjaliku ja suulise tõlke teenuste piiriülene osutamine.

b) Paljundusteenused (CPC 87904)

Seoses piiriülese teenustekaubandusega – võrdne kohtlemine, kohalik kohalolu:

HU: Paljundusteenuste piiriülene osutamine.

c) Energiajaotusega seotud teenused ja tootmisega seotud teenused (CPC 884 osa, 887, välja arvatud nõustamis- ja konsultatsiooniteenused)

Seoses investeeringute liberaliseerimisega – võrdne kohtlemine, kõrgem juhtkond ja juhatus; seoses piiriülese teenustekaubandusega – võrdne kohtlemine, kohalik kohalolu:

HU: Energiajaotusega seotud teenused ning tootmisega seotud teenuste piiriülene osutamine, välja arvatud nende sektoritega seotud nõustamis- ja konsultatsiooniteenused.

d) Laevade, raudteetranspordivahendite ning lennukite ja nende osade hooldus ja remont (CPC 86764 osa, 86769, 8868)

Seoses piiriülese teenustekaubandusega – võrdne kohtlemine, kohalik kohalolu:

EU, välja arvatud DE, EE ja HU: Raudteetranspordivahendite hooldus- ja remonditeenuste piiriülene osutamine.

EU, välja arvatud CZ, EE, HU, LU ja SK: Siseveesõidukite hooldus- ja remonditeenuste piiriülene osutamine.

EU, välja arvatud EE, HU ja LV: Merelaevade hooldus- ja remonditeenuste piiriülene osutamine.

EU, välja arvatud AT, EE, HU, LV ja PL: Lennukite ja nende osade hooldus- ja remonditeenuste piiriülene osutamine (CPC 86764 osa, 86769, 8868).

EU: Laevade kohustuslike ülevaatus- ja sertifitseerimisteenuste piiriülene osutamine.

Kehtivad meetmed:

EU: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 391/2009 ([2]).

e) Muud lennundusega seotud äriteenused

Seoses investeeringute liberaliseerimisega – enamsoodustusrežiim; seoses piiriülese teenustekaubandusega – enamsoodustusrežiim:

EU: Diferentseeritud kohtlemise võimaldamine kolmandale riigile vastavalt kehtivatele või tulevastele kahepoolsetele lepingutele, mis on seotud järgmiste teenustega:

i) õhutransporditeenuste müük ja turustamine;

ii) arvutipõhise ettetellimissüsteemi (CRS) teenused;

iii) õhusõidukite ning nende osade hooldus ja remont;

iv) õhusõidukite rentimine või kasutusrendile andmine ilma meeskonnata.

Reservatsioon nr 11 – Telekommunikatsioon

Sektor:	Satelliitlevi edastamisteenused
Reservatsiooni liik:	Võrdne kohtlemine
Peatükk:	Investeeringute liberaliseerimine ja piiriülene teenustekaubandus

Kirjeldus:

Euroopa Liit jätab endale õiguse võtta vastu või jätta kehtima meetmeid seoses järgmisega:

BE: Satelliitlevi edastamisteenused.

Reservatsioon nr 12 – Ehitus

Sektor:	Ehitusteenused
Tegevusala klassifikatsioon:	CPC 51
Reservatsiooni liik:	Võrdne kohtlemine

([2]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. aprilli 2009. aasta määrus (EÜ) nr 391/2009 laevade kontrollimise ja ülevaatusega tegelevate organisatsioonide ühiste eeskirjade ja standardite kohta (ELT L 131, 28.5.2009, lk 11).

Peatükk:	Investeeringute liberaliseerimine ja piiriülene teenustekaubandus

Kirjeldus:

Euroopa Liit jätab endale õiguse võtta vastu või jätta kehtima meetmeid seoses järgmisega:

LT: Õigus koostada eriti tähtsate ehitustööde jaoks projekteerimisdokumendid antakse üksnes Leedus registreeritud projekteerimisettevõttele või välisriigi projekteerimisettevõttele, mille on heaks kiitnud Leedu valitsuselt selle tegevuse tarvis volituse saanud asutus. Õiguse täita ehituse põhivaldkondades tehnilisi ülesandeid võib anda väljastpoolt Leedut pärit isikule, kelle on heaks kiitnud Leedu valitsuselt volituse saanud asutus.

Reservatsioon nr 13 – Turustusteenused

Sektor:	Turustusteenused
Tegevusala klassifikatsioon:	CPC 621, 62117, 62251, 62228, 62251, 62271, 8929, 62112 osa, 62226, 62272 osa, 62276, 631 osa, 63108, 6329 osa
Reservatsiooni liik:	Võrdne kohtlemine Kõrgem juhtkond ja juhatus Toimivusnõuded
Peatükk:	Investeeringute liberaliseerimine ja piiriülene teenustekaubandus

Kirjeldus:

Euroopa Liit jätab endale õiguse võtta vastu või jätta kehtima meetmeid seoses järgmisega:

a) Ravimite turustamine

Seoses piiriülese teenustekaubandusega – kohalik kohalolu:

BG: Ravimite piiriülene hulgiturustamine (CPC 62251).

Seoses investeeringute liberaliseerimisega – võrdne kohtlemine, toimivusnõuded, kõrgem juhtkond ja juhatus; seoses piiriülese teenustekaubandusega – võrdne kohtlemine:

FI: Ravimite turustamine (CPC 62117, 62251, 8929).

Kehtivad meetmed:

BG: Inimmeditsiinis kasutatavate ravimite seadus ja meditsiiniseadmete seadus.

FI: Lääkelaki (ravimiseadus) (395/1987).

b) Alkohoolsete jookide turustamine

FI: Alkohoolsete jookide turustamine (CPC 62112 osa, 62226, 63107, 8929).

Kehtivad meetmed:

FI: Alkoholilaki (alkoholiseadus) (1102/2017).

c) Muu turustamine (CPC 621 osa, 62228, 62251, 62271, 62272 osa, 62276, 63108, 6329 osa)

Seoses piiriülese teenustekaubandusega – võrdne kohtlemine, kohalik kohalolu:

BG: Keemiatoodete, väärismetallide ja -kivide, ravimite, meditsiiniotstarbeliste ainete, toodete ja esemete, samuti tubaka, tubakatoodete ja alkohoolsete jookide hulgimüük.

Bulgaaria jätab endale õiguse võtta vastu või jätta kehtima meetmeid seoses kaubamaaklerite osutatavate teenustega.

Kehtivad meetmed:

BG: Inimmeditsiinis kasutatavate ravimite seadus, meditsiiniseadmete seadus, veterinaartegevuse seadus, seadus, millega keelustatakse keemiarelvad ning kehtestatakse kontroll mürgiste keemiliste ainete ja nende lähteainete üle, tubaka- ja tubakatoodete seadus, aktsiiside ja maksuladude seadus ning veini ja kangete alkohoolsete jookide seadus.

Reservatsioon nr 14 – Haridusteenused

Sektor:	Haridusteenused
Tegevusala klassifikatsioon:	CPC 92
Reservatsiooni liik:	Võrdne kohtlemine Kõrgem juhtkond ja juhatus Toimivusnõuded Kohalik kohalolu
Peatükk:	Investeeringute liberaliseerimine ja piiriülene teenustekaubandus

Kirjeldus:

Euroopa Liit jätab endale õiguse võtta vastu või jätta kehtima meetmeid seoses järgmisega:

Seoses investeeringute liberaliseerimisega – võrdne kohtlemine, toimivusnõuded, kõrgem juhtkond ja juhatus; seoses piiriülese teenustekaubandusega – võrdne kohtlemine, kohalik kohalolu:

EU: Haridusteenused, mida rahastab avalik sektor või mille osutamiseks antakse mis tahes vormis riigiabi. Kui välisriigi teenuseosutajal on lubatud pakkuda erasektori rahastatavaid haridusteenuseid, võidakse eraettevõtjatelt nõuda haridussüsteemis osalemiseks mittediskrimineerivatel alustel antud kontsessiooni.

EU, välja arvatud CZ, NL, SE ja SK: Alg-, kesk, kõrg- ja täiskasvanuharidust mittehõlmavate erasektori rahastatavate haridusteenuste osutamine (CPC 929).

CY, FI, MT ja RO: Erasektori rahastatavate esimese taseme, teise taseme ja täiskasvanuharidusteenuste osutamine (CPC 921, 922, 924).

AT, BG, CY, FI, MT ja RO: Erasektori rahastatavate kõrgharidusteenuste osutamine (CPC 923).

CZ ja SK: Enamik erasektori rahastatavaid haridusteenuseid osutava asutuse juhatuse liikmeid peavad olema asjaomase riigi kodanikud (CPC 921, 922, 923 Slovakkia puhul, välja arvatud 92310, 924).

SI: Erasektori rahastatavaid algkoole võivad rajada üksnes Sloveenia füüsilised ja juriidilised isikud. Teenuseosutaja peab registreerima oma tegevuskoha või asutama filiaali. Enamik erasektori rahastatavaid kesk- või kõrgharidusteenuseid osutava asutuse juhatuse liikmeid peavad olema Sloveenia kodanikud (CPC 922, 923).

SE: Haridusteenuse osutajad, kes on heaks kiidetud riiklike ametiasutuste poolt. Reservatsiooni kohaldatakse erasektori rahastatavate haridusteenuse osutajate suhtes, kui nad saavad riigilt teatavat toetust, muu hulgas riigi poolt tunnustatud haridusteenuse osutajate ja riigi järelevalve all olevate haridusteenuste osutajate suhtes, või selliste õpingute suhtes, mis annavad õiguse õppetoetustele (CPC 92).

SK: Kõik erasektori rahastatavate haridusteenuste, välja arvatud keskhariduse baasil antava tehnika- ja kutsehariduse teenuste osutajad peavad olema EMP riigi residendid (CPC 921, 922, 923, välja arvatud 92310, 924).

Seoses piiriülese teenustekaubandusega – võrdne kohtlemine, kohalik kohalolu:

BG, IT ja SI: Piiratakse erasektori rahastatavate põhiharidusteenuste piiriülest osutamist (CPC 921).

BG ja IT: Piiratakse erasektori rahastatavate keskharidusteenuste piiriülest osutamist (CPC 922).

AT: Piiratakse erasektori rahastatavate täiskasvanuharidusteenuste piiriülest osutamist raadio- või teleringhäälingu vahendusel (CPC 924).

Kehtivad meetmed:

BG: Avaliku hariduse seadus, artikkel 12; kõrgharidusseadus, lisasätete § 4; ning kutsehariduse ja koolituse seadus, artikkel 22.

FI: Perusopetuslaki (põhiharidusseadus) (628/1998); lukiolaki (gümnaasiumiseadus) (629/1998); laki ammatillisesta koulutuksesta (kutseõppeseadus) (630/1998); laki ammatillisesta aikuiskoulutuksesta (täiskasvanute kutseõppe seadus) (631/1998); ammattikorkeakoululaki (kutsekõrgkoolide seadus) (351/2003); ning yliopistolaki (ülikooliseadus) (558/2009).

IT: Kuninglik dekreet 1592/1933 (keskharidusseadus); seadus nr 243/1991 (riigi ajutine toetus eraülikoolidele); CNVSU (Comitato nazionale per la valutazione del sistema universitario) resolutsioon nr 20/2003; ning Vabariigi Presidendi dekreet 25/1998.

SK: Seadus nr 245/2008 hariduse kohta; seadus nr 131/2002 ülikoolide kohta; ning seadus nr 596/2003 hariduse riikliku haldamise ja koolide autonoomia kohta.

Reservatsioon nr 15 – Keskkonnateenused

Sektor – allsektor:	Keskkonnateenused – pinnase- ja jäätmehooldus
Tegevusala klassifikatsioon:	CPC 9401, 9402, 9403, 94060
Reservatsiooni liik:	Kohalik kohalolu
Peatükk:	Piiriülene teenustekaubandus

Kirjeldus:

Euroopa Liit jätab endale õiguse võtta vastu või jätta kehtima meetmeid seoses järgmisega:

DE: Jäätmekäitlusteenuste osutamine, välja arvatud nõustamisteenused, ning mulla kaitse ja saastatud mulla majandamisega seotud teenuste osutamine, välja arvatud nõustamisteenused.

Reservatsioon nr 16 – Tervishoiu- ja sotsiaalteenused

Sektor:	Tervishoiu- ja sotsiaalteenused
Tegevusala klassifikatsioon:	CPC 93, 931, välja arvatud 9312, 93191 osa, 9311, 93192, 93193, 93199

Reservatsiooni liik:	Võrdne kohtlemine
	Enamsoodustusrežiim
	Kõrgem juhtkond ja juhatus
	Toimivusnõuded
	Kohalik kohalolu
Peatükk:	Investeeringute liberaliseerimine ja piiriülene teenustekaubandus

Kirjeldus:

Euroopa Liit jätab endale õiguse võtta vastu või jätta kehtima meetmeid seoses järgmisega:

a) Tervishoiuteenused – haigla- ja kiirabiteenused, raviasutuste teenused (CPC 93, 931, välja arvatud 9312, 93191 osa, 9311, 93192, 93193, 93199)

Seoses investeeringute liberaliseerimisega – võrdne kohtlemine, toimivusnõuded, kõrgem juhtkond ja juhatus:

EU: Kõikide selliste tervishoiuteenuste osutamine, mida rahastab avalik sektor või mis saavad mingis vormis riigiabi.

EU: Kõik erasektori rahastatavad tervishoiuteenused, välja arvatud erasektori rahastatavad haigla- ja kiirabiteenused ning muude raviasutuste kui haiglate teenused.

See reservatsioon ei kehti tervishoiuga seotud kutseteenuste, sealhulgas arstide, hambaarstide, ämmaemandate, meditsiiniõdede, füsioterapeutide, parameedikute ja psühholoogide osutatavate teenuste suhtes, mis on hõlmatud muude reservatsioonidega (CPC 931, välja arvatud 9312, 93191 osa).

AT, PL ja SI: Erasektori rahastatavate kiirabiteenuste osutamine (CPC 93192).

BE: Erasektori rahastatavate kiirabi- ja raviasutuste teenuste, välja arvatud haiglateenuste osutamine (CPC 93192, 93193).

BG, CY, CZ, FI, MT ja SK: Erasektori rahastatavate haigla- ja kiirabiteenuste ning muude raviasutuste kui haiglate teenuste osutamine (CPC 9311, 93192, 93193).

FI: Muude tervishoiuteenuste (CPC 93199) osutamine.

Kehtivad meetmed:

CZ: Seadus nr 372/2011 Coll. tervishoiuteenuste ja nende osutamise tingimuste kohta.

FI: Laki yksityisestä terveydenhuollosta (eratervishoiu seadus) (152/1990).

Seoses investeeringute liberaliseerimisega – võrdne kohtlemine, enamsoodustusrežiim, kõrgem juhtkond ja juhatus, toimivusnõuded:

DE: Saksamaa sotsiaalkindlustussüsteemi raames võivad teenuseid pakkuda eri äriühingud või üksused ja sellega kaasneb konkurents, mistõttu ei ole asjaomaste teenuste puhul tegemist „tegevustega, mida viiakse ellu valitsuse ülesannete täitmisel“. Kahepoolse kaubanduslepingu raames võimaldatakse soodsamat kohtlemist seoses tervishoiu- ja sotsiaalteenuste osutamisega (CPC 93).

Seoses investeeringute liberaliseerimisega – võrdne kohtlemine:

DE: Erasektori rahastatavate Saksamaa relvajõudude haiglate omandiõigus.

Muude peamiste erasektori rahastatavate haiglate riigistamine (CPC 93110).

FR: Erasektori rahastatud laboratoorse analüüsi ja uuringuteenuste osutamine.

Seoses piiriülese teenustekaubandusega – võrdne kohtlemine:

FR: Erasektori rahastatud laboratoorse analüüsi ja uuringuteenuste osutamine (CPC 9311 osa).

Kehtivad meetmed:

FR: Code de la Santé Publique.

b) Tervishoiu- ja sotsiaalteenused, sealhulgas pensionikindlustus

Seoses piiriülese teenustekaubandusega – võrdne kohtlemine, kohalik kohalolu:

EU, välja arvatud HU: Tervishoiu- ja sotsiaalteenuste piiriülene osutamine ning tegevus või teenused, mis moodustavad riikliku pensioni- või sotsiaalkindlustussüsteemi osa. See reservatsioon ei kehti tervishoiuga seotud kutseteenuste, sealhulgas arstide, hambaarstide, ämmaemandate, meditsiiniõdede, füsioterapeutide, parameedikute ja psühholoogide osutatavate teenuste suhtes, mis on hõlmatud muude reservatsioonidega (CPC 931, välja arvatud 9312, 93191 osa).

HU: Avaliku sektori rahastatavate haigla- ja kiirabiteenuste ning muude raviasutuste kui haiglate teenuste piiriülene osutamine (CPC 9311, 93192, 93193).

c) Sotsiaalteenused, sealhulgas pensionikindlustus

Seoses investeeringute liberaliseerimisega – võrdne kohtlemine, kõrgem juhtkond ja juhatus, toimivusnõuded:

EU: Kõikide selliste sotsiaalteenuste osutamine, mida rahastab avalik sektor või mis saavad mis tahes vormis riigiabi, ning tegevus või teenused, mis moodustavad osa riiklikust pensioni- või sotsiaalkindlustussüsteemist.

BE, CY, DE, DK, EL, ES, FR, IE, IT ja PT: Erasektori rahastatavate sotsiaalteenuste, välja arvatud sanatooriumide, puhkekodude ja vanadekodude teenuste osutamine.

CZ, FI, HU, MT, PL, RO, SK ja SI: Erasektori rahastatavate sotsiaalteenuste osutamine.

DE: Saksamaa sotsiaalkindlustussüsteemi raames võivad teenuseid pakkuda eri äriühingud või üksused ja sellega kaasneb konkurents, mistõttu ei pruugi olla asjaomaste teenuste puhul tegemist „tegevustega, mida viiakse ellu valitsuse ülesannete täitmisel“.

Kehtivad meetmed:

FI: Laki yksityisistä sosiaalipalveluista (seadus erasektori osutatavate sotsiaalteenuste kohta) (922/2011).

IE: Health Act 2004 (S. 39); ning Health Act 1970 (muudetud kujul –S.61A).

IT: Seadus nr 833/1978 riikliku tervishoiusüsteemi loomise kohta, seadusandlik dekreet nr 502/1992 tervishoiu-valdkonna korralduse kohta ja seadus nr 328/2000 sotsiaalteenuste reformi kohta.

Reservatsioon nr 17 – Turismi- ja reisiteenused

Sektor: Giiditeenused, tervishoiu- ja sotsiaalteenused

Tegevusala klassifikatsioon:	CPC 7472
Reservatsiooni liik:	Võrdne kohtlemine Enamsoodustusrežiim
Peatükk:	Investeeringute liberaliseerimine ja piiriülene teenustekaubandus

Kirjeldus:

Euroopa Liit jätab endale õiguse võtta vastu või jätta kehtima meetmeid seoses järgmisega:

Seoses investeeringute liberaliseerimisega – võrdne kohtlemine; seoses piiriülese teenustekaubandusega – võrdne kohtlemine:

FR: Giiditeenuste osutamiseks Prantsusmaa territooriumil on nõutav liikmesriigi kodakondsus.

Seoses investeeringute liberaliseerimisega – enamsoodustusrežiim; seoses piiriülese teenustekaubandusega – enamsoodustusrežiim:

LT: Kui Tšiili lubab Leedu kodanikel osutada giiditeenused, lubab Leedu Tšiili kodanikel osutada giiditeenuseid samadel tingimustel.

Reservatsioon nr 18 – Meelelahutus-, kultuuri- ja sporditeenused

Sektor:	Meelelahutus-, kultuuri- ja sporditeenused
Tegevusala klassifikatsioon:	CPC 962, 963, 9619, 964
Reservatsiooni liik:	Võrdne kohtlemine Kõrgem juhtkond ja juhatus Toimivusnõuded Kohalik kohalolu
Peatükk:	Investeeringute liberaliseerimine ja piiriülene teenustekaubandus

Kirjeldus:

Euroopa Liit jätab endale õiguse võtta vastu või jätta kehtima meetmeid seoses järgmisega:

a) Raamatukogud, arhiivid, muuseumid ja muud kultuuriteenused (CPC 963)

Seoses investeeringute liberaliseerimisega – võrdne kohtlemine, toimivusnõuded, kõrgem juhtkond ja juhatus; seoses piiriülese teenustekaubandusega – võrdne kohtlemine, kohalik kohalolu:

EU, välja arvatud AT ja investeeringute liberaliseerimise eesmärgil LT: Raamatukogude, arhiivide, muuseumide ja muude kultuuriteenuste osutamine.

AT ja LT: Asutamiseks võidakse nõuda luba või kontsessiooni.

b) Meelelahutusteenused, teatrite, ansamblite ja tsirkuste teenused (CPC 9619, 964, välja arvatud 96492)

Seoses piiriülese teenustekaubandusega – võrdne kohtlemine:

EU, välja arvatud AT ja SE: Meelelahutusteenuste (sealhulgas teatrite, ansamblite, tsirkuste ja diskoteekide teenused) piiriülene osutamine.

Seoses investeeringute liberaliseerimisega – võrdne kohtlemine, toimivusnõuded, kõrgem juhtkond ja juhatus; seoses piiriülese teenustekaubandusega – võrdne kohtlemine, kohalik kohalolu:

CY, CZ, FI, MT, PL, RO, SI ja SK: Meelelahutusteenuste (sealhulgas teatrite, ansamblite, tsirkuste ja diskoteekide teenused) osutamine.

BG: Järgmiste meelelahutusteenuste osutamine: tsirkuste, lõbustusparkide ja sarnaste meelelahutusasutuste teenused, tantsusaalide, diskoteekide ja tantsuõpetajate teenused ning muud meelelahutusteenused.

EE: Meelelahutusteenuste, välja arvatud kinode teenuste osutamine.

LT ja LV: Kõikide meelelahutusteenuste, välja arvatud kino käitamise teenuste osutamine.

CY, CZ, LV, PL, RO ja SK: Spordi- ja muude vabaajateenuste piiriülene osutamine.

c) Uudiste- ja meediaagentuurid (CPC 962)

Seoses investeeringute liberaliseerimisega – võrdne kohtlemine, enamsoodustusrežiim:

FR: Välisosalus olemasolevates, prantsuskeelseid väljaandeid kirjastavates äriühingutes ei tohi ületada 20 % äriühingu kapitalist või hääleõigustest. Tšiili meediaagentuuride asutamisel kohaldatakse riigisisestes õigusnormides sätestatud tingimusi. Meediaagentuuride asutamisel välisinvestorite poolt kohaldatakse vastastikkuse põhimõtet.

Kehtivad meetmed:

FR: Ordonnance nº 45-2646 du 2 novembre 1945 portant règlementation provisoire des agences de presse; ning Loi nº 86-897 du 1 août 1986 portant réforme du régime juridique de la presse.

d) Hasartmängude ja kihlvedude korraldamise teenused (CPC 96492)

Seoses investeeringute liberaliseerimisega – võrdne kohtlemine, toimivusnõuded, kõrgem juhtkond ja juhatus; seoses piiriülese teenustekaubandusega – võrdne kohtlemine, kohalik kohalolu:

EU: Rahalise panusega õnnemänge hõlmavate hasartmänguteenuste osutamine, sealhulgas eeskätt loteriide, kraapimisloteriide, kasiinodes, mängusaalides või litsentsitud ruumides pakutavate hasartmänguteenuste, kihlveoteenuste, bingoteenuste ning heategevusorganisatsioonide või mittetulundusühingute pakutavate või neile tulu toovate hasartmänguteenuste osutamine.

Reservatsioon nr 19 – Transporditeenused ja transpordi abiteenused

Sektor:	Transporditeenused
Reservatsiooni liik:	Võrdne kohtlemine
	Enamsoodustusrežiim
	Kõrgem juhtkond ja juhatus
	Toimivusnõuded
	Kohalik kohalolu
Peatükk:	Investeeringute liberaliseerimine ja piiriülene teenustekaubandus

Kirjeldus:

Euroopa Liit jätab endale õiguse võtta vastu või jätta kehtima meetmeid seoses järgmisega:

a) Meretransport – muu äritegevus, millega tegeletakse laevalt

Seoses investeeringute liberaliseerimisega – võrdne kohtlemine, kõrgem juhtkond ja juhatus, toimivusnõuded; seoses piiriülese teenustekaubandusega – võrdne kohtlemine:

EU: Merelaevade ja siseveelaevade meeskonna liikmete kodakondsus.

Seoses investeeringute liberaliseerimisega – võrdne kohtlemine, enamsoodustusrežiim, kõrgem juhtkond ja juhatus:

EU, välja arvatud LV ja MT: Üksnes liidu füüsilised või juriidilised isikud võivad registreerida laeva ja käitada asutamisriigi lipu all sõitvat laevastikku (see kehtib kogu kaubandusliku merendustegevuse kohta, millega tegeletakse merelaevalt, sealhulgas kalanduse, vesiviljeluse ja kalandusega seotud teenuste, rahvusvahelise reisijate- ja kaubaveo (CPC 721) ning meretranspordi abiteenuste kohta).

EU: Fiiderteenused, Euroopa Liidu laevandusettevõtjatele kuuluvate või renditud konteinerite mittetulunduslikel alustel ümberpaigutamine ning see osa kõnealustest teenustest, mis ei kuulu riigisisese merekabotaaži erandi alla.

Seoses piiriülese teenustekaubandusega – võrdne kohtlemine, kohalik kohalolu:

SK: Teenuse osutamist võimaldava tegevusloa taotlemiseks peab välisinvestori peamine tegevuskoht asuma Slovakkias (CPC 722).

b) Meretranspordi abiteenused

Seoses investeeringute liberaliseerimisega – võrdne kohtlemine, kõrgem juhtkond ja juhatus; seoses piiriülese teenustekaubandusega – võrdne kohtlemine, kohalik kohalolu:

EU: Lootsi- ja sildumisteenuste osutamine. Suurema selguse huvides olgu märgitud, et olenemata kriteeriumidest, mida võidakse kohaldada laevade registreerimise suhtes liikmesriigis, jätab Euroopa Liit endale õiguse näha ette, et lootsi- ja sildumisteenuseid võivad osutada üksnes liikmesriikide riiklikesse registritesse kantud laevad (CPC 7452).

EU, välja arvatud LT ja LV: Puksiirteenuseid võivad osutada ainult liikmesriigi lipu all sõitvad laevad (CPC 7214).

Seoses piiriülese teenustekaubandusega – võrdne kohtlemine, kohalik kohalolu:

LT: Lootsi- ja sildumisteenuseid ning puksiirteenuseid võivad osutada üksnes Leedu juriidilised isikud või Leedus filiaali omavad Euroopa Liidu liikmesriikide juriidilised isikud, kellel on Leedu meresõiduohutuse ameti välja antud sertifikaat (CPC 7214, 7452).

Seoses piiriülese teenustekaubandusega – võrdne kohtlemine, kohalik kohalolu:

BE: Veoste käitlemise teenuseid võivad osutada üksnes kuningliku dekreediga kindlaks määratud akrediteeritud töötajad, kellel on õigus töötada sadamaaladel (CPC 741).

Kehtivad meetmed:

BE: Loi du 8 juin 1972 organisant le travail portuaire; Arrêté royal du 12 janvier 1973 instituant une Commission paritaire des ports et fixant sa dénomination et sa compétence; Arrêté royal du 4 septembre 1985 portant agrément d'une organisation d'employeur (Anvers); Arrêté royal du 29 janvier 1986 portant agrément d'une organisation d'employeur (Gand); Arrêté royal du 10 juillet 1986 portant agrément d'une organisation d'employeur (Zeebrugge); Arrêté royal du 1er mars 1989 portant agrément d'une organisation d'employeur (Ostende); ning Arrêté royal du 5 juillet 2004 relatif à la reconnaissance des ouvriers portuaires dans les zones portuaires tombant dans le champ d'application de la loi du 8 juin 1972 organisant le travail portuaire, tel que modifié.

c) Siseveetransport ja siseveetranspordi abiteenused

Seoses investeeringute liberaliseerimisega – võrdne kohtlemine, enamsoodustusrežiim, kõrgem juhtkond ja juhatus, toimivusnõuded; seoses piiriülese teenustekaubandusega – võrdne kohtlemine, kohalik kohalolu, enamsoodustusrežiim:

EU: Reisijate ja kaupade siseveetransport (CPC 722) ning siseveetranspordi abiteenused.

d) Raudteetransport ja raudteetranspordi abiteenused

Seoses investeeringute liberaliseerimisega – võrdne kohtlemine, enamsoodustusrežiim; seoses piiriülese teenustekaubandusega – võrdne kohtlemine, enamsoodustusrežiim, kohalik kohalolu:

EU: Reisijate raudteevedu (CPC 7111).

Seoses investeeringute liberaliseerimisega – enamsoodustusrežiim; seoses piiriülese teenustekaubandusega – enamsoodustusrežiim, kohalik kohalolu:

EU: Kauba raudteevedu(CPC 7112). Kohaldatakse vastastikkuse tingimust.

LT: Raudteetranspordivahendite hooldus- ja remonditeenuste korral kehtib riigi monopol (CPC 86764, 86769, 8868 osa).

Kehtivad meetmed:

EU: Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2012/34/EL ([3]).

e) Maanteetransport (reisijate- ja kaubaveoteenused, rahvusvahelised veoautoveoteenused) ja maanteetranspordi abiteenused.

Seoses investeeringute liberaliseerimisega – võrdne kohtlemine, kõrgem juhtkond ja juhatus; seoses piiriülese teenustekaubandusega – võrdne kohtlemine:

EU:

i) Nõutakse asutamist ja piiratakse maanteetransporditeenuste piiriülest osutamist (CPC 712) ning

ii) piiratakse kabotaažiteenuste pakkumist Euroopa Liidu liikmesriigis mõnes teises liikmesriigis asutatud välisinvestori poolt (CPC 712).

Seoses investeeringute liberaliseerimisega – võrdne kohtlemine; seoses piiriülese teenustekaubandusega – kohalik kohalolu:

BG: Reisijate- ja kaubaveoks võib ainuõiguse või loa anda üksnes liikmesriikide kodanikele ja Euroopa Liidu juriidilistele isikutele, kelle peakontor asub Euroopa Liidus. Nõutav on asutamine (CPC 712).

Seoses investeeringute liberaliseerimisega – võrdne kohtlemine; seoses piiriülese teenustekaubandusega – võrdne kohtlemine:

FI: Maanteetransporditeenuste osutamiseks on vaja luba, mida ei anta välismaal registreeritud sõidukitele (CPC 712).

Seoses investeeringute liberaliseerimisega – võrdne kohtlemine:

FR: Linnadevahelise bussiveo teenuste osutamine (CPC 712).

Seoses piiriülese teenustekaubandusega – kohalik kohalolu:

BG: Meetmed, millega nõutakse asutamist maanteetranspordiga seotud tugiteenuste osutamiseks (CPC 744).

([3]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. novembri 2012. aasta direktiiv 2012/34/EL, millega luuakse ühtne Euroopa raudteepiirkond (ELT L 343 14.12.2012, lk 32).

Kehtivad meetmed:

EU: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 1071/2009, [4] Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 1072/2009 [5] ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 1073/2009 [6].

FI: Laki kaupallisista tavarankuljetuksista tiellä (seadus kaubaveo kohta maanteedel) 693/2006, laki liikenteen palveluista (transporditeenuste seadus) 320/2017 ning ajoneuvolaki (sõidukite seadus) (1090/2002).

f) Kosmosetransport ja kosmoselaeva rentimine

Seoses investeeringute liberaliseerimisega – võrdne kohtlemine, toimivusnõuded, kõrgem juhtkond ja juhatus; seoses piiriülese teenustekaubandusega – võrdne kohtlemine, kohalik kohalolu:

EU: Kosmosetransporditeenuste ja kosmosesõidukite renditeenuste osutamine (CPC 733, 734 osa).

g) Enamsoodustusrežiimi erandid

Seoses investeeringute liberaliseerimisega – enamsoodustusrežiim; seoses piiriülese teenustekaubandusega – enamsoodustusrežiim:

— Transport (kabotaaž), välja arvatud meretransport

FI: Teatavale riigile diferentseeritud kohtlemise võimaldamine vastavalt kehtivatele või tulevastele kahepoolsetele lepingutele, mille alusel ei kohaldata vastastikkuse põhimõtet rakendades konkreetse välisriigi lipu all registreeritud laevade või välisriigis registreeritud sõidukite suhtes üldist keeldu osutada Soomes kabotaažiteenuseid (sealhulgas kombineeritud vedu, maantee- ja raudteetransport) (CPC 711 osa, CPC 712 osa, CPC 722 osa).

— Meretranspordi tugiteenused

BG: Kui Tšiili lubab Bulgaaria teenuseosutajatel pakkuda oma mere- ja jõesadamates veoste käitlemise teenuseid ning hoiustamis- ja laoteenuseid, sealhulgas konteinerite ja konteinerites sisalduva kaubaga seotud teenuseid, lubab Bulgaaria Tšiili teenuseosutajatel pakkuda oma mere- ja jõesadamates samadel tingimustel veoste käitlemise teenuseid ning hoiustamis- ja laoteenuseid, sealhulgas konteinerite ja konteinerites sisalduva kaubaga seotud teenuseid (CPC 741 osa, CPC 742 osa).

— Laevade rentimine või kasutusrent

DE: Välisriigi laevade prahtimisel Saksamaal elavate tarbijate poolt võidakse kohaldada vastastikkuse tingimust (CPC 7213, 7223, 83103).

— Maantee- ja raudteetransport

EU: Teatavale kolmandale riigile võimaldatakse diferentseeritud kohtlemist vastavalt Euroopa Liidu või liikmesriikide ja kolmanda riigi vahel sõlmitud ning rahvusvahelist maanteetransporti (sealhulgas kombineeritud vedu, maantee- ja raudteetransport) ja reisijatevedu käsitlevatele kehtivatele või tulevastele kahepoolsetele lepingutele (CPC 7111, 7112, 7121, 7122, 7123). Sellise kohtlemisega võidakse:

i) reserveerida asjaomaste transporditeenuste osutamine poolte vahel või läbi poolte territooriumi kummagi lepinguosalise riigis [7] registreeritud sõidukitele või lubada sellist teenust osutada vaid kõnealuste sõidukitega või

[4] Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. oktoobri 2009. aasta määrus (EÜ) nr 1071/2009, millega kehtestatakse ühiseeskirjad autoveo-ettevõtja tegevusalal tegutsemise tingimuste kohta ja tunnistatakse kehtetuks nõukogu direktiiv 96/26/EÜ (ELT L 300, 14.11.2009, lk 51).

[5] Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. oktoobri 2009. aasta määrus (EÜ) nr 1072/2009 rahvusvahelisele autoveoturule juurdepääsu käsitlevate ühiseeskirjade kohta (ELT L 300, 14.11.2009, lk 72).

[6] Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. oktoobri 2009. aasta määrus (EÜ) nr 1073/2009 rahvusvahelisele bussiteenuste turule juurdepääsu käsitlevate ühiseeskirjade kohta ning millega muudetakse määrust (EÜ) nr 561/2006 (ELT L 300 14.11.2009, lk 88).

[7] Austria puhul hõlmab enamsoodustusrežiimi erandi liiklusõigustega seotud osa kõiki riike, kellega on sõlmitud või võidakse tulevikus sõlmida maanteetransporti käsitlevad kahepoolsed lepingud või muud maanteetranspordiga seotud kokkulepped.

ii) näha selliste sõidukite puhul ette maksuvabastus.

— Maanteetransport

BG: Kehtivate või tulevaste lepingute alusel võetavad meetmed, millega reserveeritakse asjaomaste transporditeenuste osutamine või piiratakse seda ning määratakse kindlaks tingimused nende teenuste osutamiseks Bulgaaria territooriumil või üle Bulgaaria piiri, sealhulgas transiidiload või soodusteemaksud (CPC 7121, 7122, 7123).

CZ: Kehtivate või tulevaste lepingute alusel võetavad meetmed, millega reserveeritakse transporditeenuste osutamine või piiratakse seda ning määratakse kindlaks tingimused nende teenuste osutamiseks Tšehhisse, Tšehhis, läbi Tšehhi ja Tšehhist asjaomaste lepinguosaliste riikidesse, sealhulgas transiidiload või soodusteemaksud (CPC 7121, 7122, 7123).

ES: Hispaanias võib keelduda kaubandusliku kohaloleku vormistamise loa andmisest sellistele teenuseosutajatele, kelle päritoluriik ei võimalda Hispaania teenuseosutajatele tõhusat turulepääsu (CPC 7123).

Kehtivad meetmed:

Ley 16/1987, de 30 de julio, de Ordenación de los Transportes Terrestres.

HR: Meetmed, mida kohaldatakse kehtivate või tulevaste rahvusvahelist maanteetransporti käsitlevate lepingute alusel ja millega reserveeritakse veoteenuste osutamine või piiratakse seda ning määratakse kindlaks tingimused nende teenuste osutamiseks Horvaatiasse, Horvaatias, läbi Horvaatia ja Horvaatiast asjaomaste lepinguosaliste riikidesse, sealhulgas transiidiload või soodusteemaksud (CPC 7121, 7122, 7123).

LT: Kahepoolsete lepingute alusel rakendatavad meetmed, millega nähakse ette transporditeenuste osutamine ja määratakse kindlaks tingimused nende osutamiseks Leedu territooriumile, läbi Leedu territooriumi ja Leedu territooriumilt teiste asjaomaste lepinguosaliste territooriumidele, sealhulgas kahepoolse transiidi ja muud transpordiload ning teemaksud ja -lõivud (CPC 7121, 7122, 7123).

SK: Kehtivate või tulevaste lepingute alusel võetavad meetmed, millega reserveeritakse transporditeenuste osutamine või piiratakse seda ning määratakse kindlaks tingimused nende teenuste osutamiseks Slovakkiasse, Slovakkias, läbi Slovakkia ja Slovakkiast asjaomaste lepinguosaliste riikidesse, sealhulgas transiidiload või soodusteemaksud (CPC 7121, 7122, 7123).

— Raudteetransport

BG, CZ ja SK: Kehtivad või tulevased lepingud, millega reguleeritakse liiklusõigusi ja tegevustingimusi ning veoteenuste osutamist Bulgaaria, Tšehhi ja Slovakkia territooriumil ning asjaomaste riikide vahel (CPC 7111, 7112).

— Õhutransport – õhutranspordi abiteenused

EU: Diferentseeritud kohtlemise võimaldamine kolmandale riigile vastavalt maapealse teenindamisega seotud kehtivatele või tulevastele kahepoolsetele lepingutele.

— Maantee- ja raudteetransport

EE: Teatavale riigile diferentseeritud kohtlemise võimaldamine rahvusvahelist maanteetransporti (sh kombineeritud maantee- ja raudteetransporti) käsitlevate kehtivate või tulevaste kahepoolsete lepingute alusel, millega reserveeritakse transporditeenuste osutamine Eestisse, Eestis, läbi Eesti ja Eestist asjaomaste lepinguosaliste riikidesse kummagi lepinguosalise riigis registreeritud sõidukitele või lubatakse sellist teenust osutada vaid kõnealuste sõidukitega ning nähakse ette nende sõidukite maksuvabastus (CPC 711 osa, 712 osa, 721 osa).

— Kõik reisijate- ja kaubaveoteenused, välja arvatud mere- ja õhutransport

PL: Kui Tšiili lubab Poola reisijate- ja kaubaveo ettevõtjatel osutada transporditeenuseid Tšiili territooriumile ja läbi Tšiili territooriumi, lubab Poola Tšiili reisijate- ja kaubaveo ettevõtjatel osutada samadel tingimustel transporditeenuseid Poola territooriumile ja läbi Poola territooriumi.

Reservatsioon nr 20 – Põllumajandus, kalapüük ja vesi

Sektor:	Põllumajandus, jahindus, metsandus; kalapüük, vesiviljelus, kalapüügiga seotud teenused; vee kogumine, puhastamine ja veevarustus.
Tegevusala klassifikatsioon:	ISIC Rev. 3.1 011, 012, 013, 014, 015, CPC 8811, 8812, 8813, välja arvatud nõustamis- ja konsultatsiooniteenused; 0501, 0502, CPC 882
Reservatsiooni liik:	Võrdne kohtlemine Enamsoodustusrežiim Kõrgem juhtkond ja juhatus Toimivusnõuded Kohalik kohalolu
Peatükk:	Investeeringute liberaliseerimine ja piiriülene teenustekaubandus

Kirjeldus:

Euroopa Liit jätab endale õiguse võtta vastu või jätta kehtima meetmeid seoses järgmisega:

a) Põllumajandus, jahindus, metsamajandus

Seoses investeeringute liberaliseerimisega – võrdne kohtlemine:

HR: Põllumajandus- ja jahindustegevus.

HU: Põllumajandustegevus (ISIC Rev. 3.1 011, 012, 013, 014, 015, CPC 8811, 8812, 8813, välja arvatud nõustamis- ja konsultatsiooniteenused).

Kehtivad meetmed:

HR: Põllumajandusmaa seadus (OG 20/18, 115/18, 98/19).

b) Kalapüük, vesiviljelus ja kalapüügiga seotud teenused (ISIC Rev. 3.1 0501, 0502, CPC 882)

Seoses investeeringute liberaliseerimisega – võrdne kohtlemine, kõrgem juhtkond ja juhatus, toimivusnõuded, enamsoodustusrežiim; seoses piiriülese teenustekaubandusega – võrdne kohtlemine, enamsoodustusrežiim, kohalik kohalolu:

EU:

1. Eelkõige ühise kalanduspoliitika ja kolmanda riigiga sõlmitud kalanduslepingute raames, mis on seotud juurdepääsuga liikmesriikide suveräänsete õiguste või jurisdiktsiooni all olevate vete bioloogilistele ressurssidele ja püügipiirkondadele ning nende ressursside ja püügipiirkondade või liikmesriigi püügiloa kohaste püügiõiguste kasutamisega, sealhulgas:

   a) Tšiili või kolmanda riigi lipu all sõitvatele laevadele eraldatud kvootide alusel püütud saagi lossimise reguleerimine või liikmesriigi lipu all sõitvate laevade puhul nõue, et osa kogu saagist lossitaks Euroopa Liidu sadamates;

   b) äriühingu minimaalse suuruse kindlaksmääramine, et säilitada nii väikesemahulist püüki teostavad laevad kui ka rannapüügilaevad;

   c) diferentseeritud kohtlemise võimaldamine vastavalt kalandusega seotud kehtivatele või tulevastele kahepoolsetele lepingutele ning

d) nõue, et liikmesriigi lipu all sõitva laeva meeskonnaliikmetel peab olema liikmesriigi kodakondsus.

2. Kalalaeval on õigus sõita liikmesriigi lipu all üksnes juhul, kui

a) see kuulub täielikult

i) Euroopa Liidus asutatud äriühingutele või

ii) liikmesriikide kodanikele,

b) selle igapäevast tegevust juhitakse ja kontrollitakse Euroopa Liidust ning

c) laeva prahtija, haldaja või käitaja on Euroopa Liidus asutatud äriühing või liikmesriigi kodanik.

3. Tööndusliku kalapüügi loa, mis annab õiguse püüda kala liikmesriigi territoriaalvetes, võib anda üksnes liikmesriigi lipu all sõitvatele laevadele.

4. Vesiviljelusrajatiste asutamine merel või siseveekogudel.

5. Punkti 1 alapunkte a, b, c (välja arvatud enamsoodustusrežiimi osas) ja d, punkti 2 alapunkti a alapunkti i ja punkti 2 alapunkte b ja c ning punkti 3 kohaldatakse üksnes laevadele ja ettevõtetele kohaldatavate meetmete suhtes, olenemata tegelikult kasu saavate omanike kodakondsusest.

Liikmesriigi lipu all sõitva kalalaeva meeskonna liikmete kodakondsus.

Vesiviljelusrajatiste asutamine merel või siseveekogudel.

Seoses investeeringute liberaliseerimisega – võrdne kohtlemine, enamsoodustusrežiim; seoses piiriülese teenustekaubandusega – võrdne kohtlemine:

BG: Merede ja jõgede elusressursside püüki Bulgaaria sisemerealal ja territoriaalmeres peavad sooritama Bulgaaria lipu all sõitvad laevad. Välisriigi laev tohib tegeleda Bulgaaria majandusvööndis tööndusliku kalapüügiga üksnes Bulgaaria ja lipuriigi vahelise lepingu alusel. Bulgaaria majandusvööndi läbimisel ei tohi välisriigi kalalaevad hoida oma püügivahendeid töörežiimil.

c) Vee kogumine, puhastamine ja veevarustus

Seoses investeeringute liberaliseerimisega – võrdne kohtlemine; seoses piiriülese teenustekaubandusega – võrdne kohtlemine, kohalik kohalolu:

EU: Tegevus, mis hõlmab kodumajapidamiste või tööstuslike, kaubanduslike või muude kasutajate jaoks vee kogumise ja puhastamise ning veega varustamise teenuseid, sealhulgas joogiveega varustamine ja veemajandus.

Reservatsioon nr 21 – Kaevandamine ja energeetikaga seotud tegevus

Sektor:	Maavarade kaevandamine – energeetilised materjalid; maavarade kaevandamine – metallimaagid ja muu kaevandamine; energeetikaga seotud tegevus – elektri, gaasi, auru ja kuuma vee tootmine, ülekandmine ja jaotamine omal vastutusel; kütuste torutransport; torude kaudu transporditavate kütuste hoiustamine ja ladustamine; ning energiajaotusega seotud teenused
Tegevusala klassifikatsioon:	ISIC Rev. 3.1 10, 1110, 12, 120, 1200, 13, 14, 232, 233, 2330, 40, 401, 4010, 402, 4020, 4030 osa, CPC 613, 62271, 63297, 7131, 71310, 742, 7422, 88 osa, 887
Reservatsiooni liik:	Võrdne kohtlemine Kõrgem juhtkond ja juhatus

Toimivusnõuded

Kohalik kohalolu

Peatükk: Investeeringute liberaliseerimine ja piiriülene teenustekaubandus

Kirjeldus:

Euroopa Liit jätab endale õiguse võtta vastu või jätta kehtima meetmeid seoses järgmisega:

a) Kaevandamine ja energeetikaga seotud tegevus – üldine (ISIC Rev. 3.1 10, 1110, 13, 14, 232, 40, 401, 402, 403 osa, 41; CPC 613, 62271, 63297, 7131, 742, 7422, 887 (välja arvatud nõustamis- ja konsultatsiooniteenused))

Seoses investeeringute liberaliseerimisega – võrdne kohtlemine, kõrgem juhtkond ja juhatus, toimivusnõuded; seoses piiriülese teenustekaubandusega – võrdne kohtlemine, kohalik kohalolu:

EU: Kui liikmesriik lubab välisosalust gaasi või elektrienergia ülekandevõrgus või nafta või gaasi torutranspordivõrgus, siis meetmed Tšiili ettevõtete suhtes, mida kontrollivad sellise kolmanda riigi füüsilised või juriidilise isikud, kust on pärit enam kui 5 % Euroopa Liidu nafta-, maagaasi- või elektrienergia impordist, et tagada Euroopa Liidu kui terviku või konkreetse liikmesriigi energiavarustuskindlus. Reservatsiooni ei kohaldata nõustamis- ja konsultatsiooniteenuste suhtes, mida osutatakse energiajaotusega seotud teenustena.

Reservatsioon ei kehti Horvaatias, Ungaris ja Leedus (Leedus üksnes CPC 7131 korral) seoses kütuste torutranspordiga, Lätis seoses energiajaotusega seotud teenustega ja Sloveenias seoses gaasijaotusega seotud teenustega (ISIC Rev. 3.1 401, 402, CPC 7131, 887, välja arvatud nõustamis- ja konsultatsiooniteenused).

CY: Rafineeritud naftasaaduste tootmine, kui investorit kontrollib füüsiline või juriidiline isik kolmandast riigist, kust on pärit enam kui 5 % Euroopa Liidu nafta- või maagaasiimpordist, samuti gaasi tootmine, gaaskütuse enda tarbeks jaotamine magistraalvõrkude kaudu, elektrienergia tootmine, ülekandmine ja jaotamine, kütuste torutransport, muude elektrienergia ja maagaasi jaotamisega seotud teenused kui nõustamis- ja konsultatsiooniteenused, elektrienergia hulgimüügiteenused ning mootorikütuste, elektrienergia ja muu gaasi kui balloonigaasi jaemüügiteenused. Elektriteenuste osutamise suhtes kohaldatakse kodakondsus- ja elukohanõuet. (ISIC Rev. 3.1 232, 4010, 4020, CPC 613, 62271, 63297, 7131, ja 887, välja arvatud nõustamis- ja konsultatsiooniteenused.)

FI: Energia ning auru ja kuuma vee ülekandevõrgud ning jaotusvõrgud ja -süsteemid.

FI: Monopolide või ainuõiguste vormis kvantitatiivsed piirangud maagaasi importimisele ning auru ja kuuma vee tootmisele ja jaotamisele. Praegu kehtivad loomulikud monopolid ja ainuõigused (ISIC Rev. 3.1 40, CPC 7131, 887, välja arvatud nõustamis- ja konsultatsiooniteenused).

FR: Elektrienergia ja gaasi ülekandesüsteemid ning nafta ja gaasi torutransport (CPC 7131).

Seoses investeeringute liberaliseerimisega – võrdne kohtlemine, kõrgem juhtkond ja juhatus; seoses piiriülese teenustekaubandusega – võrdne kohtlemine, kohalik kohalolu:

BE: Energiajaotuse teenused ja energiajaotusega seotud teenused (CPC 887, välja arvatud konsultatsiooniteenused).

Seoses investeeringute liberaliseerimisega – võrdne kohtlemine; seoses piiriülese teenustekaubandusega – võrdne kohtlemine, kohalik kohalolu:

BE: Energia ülekandmise teenuste osutamise puhul juriidiliste isikute liigid ja Belgialt ainuõigused saanud era- või avalik-õiguslike ettevõtjate kohtlemine. Nõutav on tegevuskoht Euroopa Liidus (ISIC Rev. 3.1 4010, CPC 71310).

BG: Energiajaotusega seotud teenused (CPC 88 osa).

PT: Elektrienergia tootmine, ülekandmine ja jaotamine, gaasi tootmine, kütuste torutransport, elektrienergia hulgimüügi teenused, elektrienergia ja muu gaasi kui balloonigaasi jaemüügi teenused ning elektrienergia ja maagaasi jaotusega seotud teenused. Elektrienergia- ja gaasisektori kontsessioonid antakse üksnes teatavatele äriühingutele, mille peakontor asub Portugalis, kus äriühingut ka tegelikult juhitakse (ISIC Rev. 3.1 232, 4010, 4020, CPC 7131, 7422, 887, välja arvatud nõustamis- ja konsultatsiooniteenused).

SK: Elektrienergia tootmiseks, ülekandmiseks ja jaotamiseks, gaasi tootmiseks ja gaaskütuste jaotamiseks, auru ja kuuma vee tootmiseks ja jaotamiseks, kütuste torutranspordiks, elektrienergia, auru ja kuuma vee jae- ja hulgimüügiks ning energiajaotusega seotud teenuste, sealhulgas energiatõhususe, energiasäästu ja energiaauditi valdkonna teenuste osutamiseks on tarvis luba. Nimetatud tegevusliikide jaoks võib anda loa üksnes füüsilisele isikule, kelle alaline elukoht on EMP riigis, ja EMP riigi juriidilisele isikule.

Seoses investeeringute liberaliseerimisega – võrdne kohtlemine, kohalik kohalolu:

BE: Välisriikide ettevõtetel, mida kontrollivad sellise kolmanda riigi füüsilised või juriidilised isikud, kust on pärit enam kui 5 % Euroopa Liidu nafta-, maagaasi- või elektrienergiaimpordist, võidakse keelata omandada kontroll kõnealuse tegevuse, välja arvatud metallimaakide kaevandamise ja muu maavarade kaevandamise üle. Nõutav on asutamine juriidilise isikuna (mitte filiaalina) (ISIC Rev. 3.1 10, 1110, 13, 14, 232, 4010 osa, 4020 osa, 4030 osa).

Kehtivad meetmed:

EU: Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv (EL) 2019/944 ([8]) ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2009/73/EÜ ([9]).

BG: Energiaseadus.

CY: 2003. aasta elektrituru reguleerimise seadus, muudetud või asendatud; 2004. aasta gaasituru reguleerimise seadused, muudetud või asendatud; nafta- (torujuhtmete) seadus, 273. peatükk; naftaseadus L.64(I)/1975, muudetud või asendatud; ning 2003. aasta nafta ja kütuse tehnilist kirjeldust käsitlevad seadused, muudetud või asendatud.

FI: Sähkömarkkinalaki (elektrituru seadus) (386/1995) ja maakaasumarkkinalaki (maagaasituru seadus) 587/2017.

FR: Code de l'énergie.

PT: 26. oktoobri 2012. aasta dekreet-seadused nr 230/2012 ja nr 231/2012 maagaasi kohta; 8. oktoobri 2012. aasta dekreet-seadused nr 215-A/2012 ja nr 215-B/2012 elektrienergia kohta; ning 15. veebruari 2006. aasta dekreet-seadus nr 31/2006 toornafta ja naftasaaduste kohta.

SK: Seadus nr 51/1988 kaevandamise, lõhkeainete ja kaevandamise riikliku reguleerimise kohta, seadus nr 569/2007 geoloogilise tegevuse kohta, seadus nr 251/2012 energia kohta ning seadus nr 657/2004 soojusenergia kohta.

b) Elekter (ISIC Rev.3.1 40, 401; CPC 62271, 887 (välja arvatud nõustamis- ja konsultatsiooniteenused))

Seoses investeeringute liberaliseerimisega – võrdne kohtlemine, kõrgem juhtkond ja juhatus, toimivusnõuded; seoses piiriülese teenustekaubandusega – võrdne kohtlemine:

FI: Elektrienergia import. Seoses elektrienergia piiriülese kaubanduse, hulgimüügi ja jaemüügiga.

FR: Elektrienergia ülekande- või jaotussüsteeme võivad omada ja käitada üksnes äriühingud, mille kapital kuulub 100 % Prantsuse riigile, mõnele muule avaliku sektori organisatsioonile või ettevõttele Electricité de France (EDF).

Seoses investeeringute liberaliseerimisega – võrdne kohtlemine; seoses piiriülese teenustekaubandusega – võrdne kohtlemine:

([8]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 5. juuni 2019. aasta direktiiv (EL) 2019/944 elektrienergia siseturu ühiste normide kohta ja millega muudetakse direktiivi 2012/27/EL (ELT L 158, 14.6.2019, lk 125).

([9]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. juuli 2009. aasta direktiiv 2009/73/EÜ, mis käsitleb maagaasi siseturu ühiseeskirju ning millega tunnistatakse kehtetuks direktiiv 2003/55/EÜ (ELT L 211, 14.8.2009, lk 94).

BG: Elektrienergia ja soojuse tootmine.

LT: Ebaturvalistest tuumaallikatest pärineva elektrienergia hulgi- ja jaemüük ning sellega kauplemine.

PT: Elektrienergia ülekandmine ja jaotamine toimub ainuõigusliku avaliku teenindamise kontsessiooni alusel.

Seoses investeeringute liberaliseerimisega – võrdne kohtlemine, enamsoodustusrežiim: seoses piiriülese teenustekaubandusega – kohalik kohalolu:

BE: Individuaalne tegevusluba elektrienergia tootmiseks võimsusega 25 MW või rohkem eeldab asutamist kas Euroopa Liidus või riigis, kus kehtib direktiiviga (EL) 2019/944 kehtestatud korraga sarnane kord ning kus äriühingul on majandusega tegelik ja pidev side.

Elektrienergia tootmiseks Belgia avamereterritooriumil on vaja kontsessiooni ja ühisettevõtet Euroopa Liidu juriidilise isikuga või juriidilise isikuga välisriigist, kus kehtib direktiivis (EL) 2019/944 sätestatud korraga sarnane kord, eriti seoses loa andmise ja valiku tegemise tingimustega.

Peale selle peaks juriidilise isiku juhatuse asukoht või peakontor olema liikmesriigis või eespool nimetatud kriteeriumidele vastavas riigis, kui juriidilisel isikul on asjaomase riigi majandusega tegelik ja pidev seos.

Et ehitada elektriliine, mis seovad avameretootmise Elia põhivõrguga, on vaja luba ja äriühing peab vastama eespool kirjeldatud tingimustele (välja arvatud ühisettevõtte tingimus).

Seoses piiriülese teenustekaubandusega – võrdne kohtlemine, kohalik kohalolu:

BE: Vahendaja, kellel on Belgias kliendid, kes on ühendatud riiklikusse võrku või otseliiniga, mille nimipinge on üle 70 000 voldi, vajab elektrienergia tarnimiseks luba. Sellise loa võib anda üksnes EMP riigi füüsilistele või juriidilistele isikutele.

Kehtivad meetmed:

BE: Arrêté Royal du 11 octobre 2000 fixant les critères et la procédure d'octroi des autorisations individuelles préalables à la construction de lignes directes; Arrêté Royal du 20 décembre 2000 relatif aux conditions et à la procédure d'octroi des concessions domaniales pour la construction et l'exploitation d'installations de production d'électricité à partir de l'eau, des courants ou des vents, dans les espaces marins sur lesquels la Belgique peut exercer sa juridiction conformément au droit international de la mer; and Arrêté Royal du 12 mars 2002 relatif aux modalités de pose de câbles d'énergie électrique qui pénètrent dans la mer territoriale ou dans le territoire national ou qui sont installés ou utilisés dans le cadre de l'exploration du plateau continental, de l'exploitation des ressources minérales et autres ressources non vivantes ou de l'exploitation d'îles artificielles, d'installations ou d'ouvrages relevant de la juridiction belge; Arrêté royal relatif aux autorisations de fourniture d'électricité par des intermédiaires et aux règles de conduite applicables à ceux-ci; ningêté royal du 12 juin 2001 relatif aux conditions générales de fourniture de gaz naturel et aux conditions d'octroi des autorisations de fourniture de gaz naturel.

FI: Säkömarkkinalaki (elektrituru seadus) (588/2013) ja maakaasumarkkinalaki (maagaasituru seadus) 587/2017.

LT: 20. aprilli 2017. aasta seadus nr XIII-306 kolmandate riikide ohtlikest tuumaelektrijaamadest tulenevate ohtude eest kaitsmiseks vajalike meetmete kohta (viimati muudetud 19. detsembri 2019. aasta seadusega nr XIII-2705).

PT: 8. oktoobri 2012. aasta dekreet-seadused nr 215-A/2012 ja nr 215-B/2012 elektrienergia kohta.

c) Kütused, gaas, toornafta või naftasaadused (ISIC Rev. 3.1 232, 40, 402; CPC 613, 62271, 63297, 7131, 71310, 742, 7422, 88 osa, 887, välja arvatud nõustamis- ja konsultatsiooniteenused))

Seoses investeeringute liberaliseerimisega – võrdne kohtlemine, kõrgem juhtkond ja juhatus, toimivusnõuded; seoses piiriülese teenustekaubandusega – võrdne kohtlemine:

FI: Meetmed, millega energiajulgeoleku huvides keelatakse välisriikide füüsiliste või juriidilise isikute poolt kontrolli või omandiõiguse omandamine veeldatud maagaasi terminalide üle (sealhulgas nende terminali osade üle, mida kasutatakse veeldatud maagaasi hoiustamiseks või taasgaasistamiseks).

FR: Riigi energiajulgeoleku huvides võivad gaasi ülekande- või jaotussüsteeme omada ja käitada üksnes äriühingud, mille kapital kuulub 100 % Prantsuse riigile, mõnele muule avaliku sektori organisatsioonile või ettevõttele ENGIE.

Seoses investeeringute liberaliseerimisega – võrdne kohtlemine; seoses piiriülese teenustekaubandusega – kohalik kohalolu:

BE: Gaasi mahtkaubana hoiustamise teenuste osutamine seoses juriidiliste isikute liikidega ja Belgialt ainuõigused saanud era- või avalik-õiguslike ettevõtjate kohtlemisega. Gaasi mahtkaubana hoiustamise teenuste osutamiseks on nõutav tegevuskoht Euroopa Liidus (CPC 742 osa).

BG: Nafta ja maagaasi torutransport, hoiustamine ja ladustamine, sealhulgas transiitülekanne (CPC 71310, 742 osa).

PT: Toru kaudu transporditavate kütuste (maagaasi) hoiustamise ja ladustamise teenuste piiriülene osutamine. Samuti antakse kontsessioonid, mis on seotud maagaasi ülekandmise, jaotamise ja maa-aluse hoiustamisega ning veeldatud maagaasi vastuvõtmise, hoiustamise ja taasgaasistamise terminalidega, avalike pakkumismenetluste tulemusel kontsessioonilepingute alusel (CPC 7131, 7422).

Seoses piiriülese teenustekaubandusega – kohalik kohalolu:

BE: Maagaasi ja muude kütuste torutranspordi jaoks on vaja luba. Loa võib anda üksnes liikmesriigi füüsilisele või juriidilisele isikule (vastavalt 14. mai 2002. aasta kuningliku dekreedi artiklile 3).

Loa taotlemisel peab

i) äriühing olema asutatud kooskõlas Belgia või mõne teise liikmesriigi õigusega või sellise kolmanda riigi õigusega, mis on kohustunud säilitama õigusraamistiku, mis sisaldab Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivis 2009/73/EÜ ([10]) kindlaks määratud ühistele nõuetele sarnaseid nõudeid, ning

ii) äriühingu juhatuse asukoht, peamine tegevuskoht või peakontor peab asuma liikmesriigis või sellises kolmandas riigis, mis on kohustunud hoidma kehtivana direktiivis 2009/73/EÜ sätestatud ühistele nõuetele sarnast reguleerivat raamistikku, tingimusel et kõnealuse tegevuskoha või peakontori tegevusel on asjaomase riigi majandusega tegelik ja pidev seos (CPC 7131).

BE: Maagaasi tarnimiseks Belgia klientidele (kliendid on nii jaotusettevõtted kui ka tarbijad, kelle üldine gaasitarbimine kõikidest tarneallikatest kokku on vähemalt miljon kuupmeetrit aastas) on üldjuhul vajalik ministri välja antud individuaalne luba, välja arvatud juhul, kui tarnija on jaotusettevõte, kes kasutab oma jaotusvõrku. Sellise loa võib anda üksnes Euroopa Liidu füüsilistele ja juriidilistele isikutele.

Seoses piiriülese teenustekaubandusega – kohalik kohalolu:

CY: Toru kaudu transporditavate kütuste hoiu- ja laoteenuste piiriülene osutamine ning kütteõli ja balloonigaasi jaemüük, välja arvatud postimüük (CPC 613, 62271, 63297, 7131, 742).

Kehtivad meetmed:

BE: Arrêté Royal du 14 mai 2002 relatif à l'autorisation de transport de produits gazeux et autres par canalisations; ning Loi du 12 avril 1965 relative au transport de produits gazeux et autres par canalisations, artikkel 8.2).

BG: Energiaseadus.

([10]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. juuli 2009. aasta direktiiv 2009/73/EÜ, mis käsitleb maagaasi siseturu ühiseeskirju ning millega tunnistatakse kehtetuks direktiiv 2003/55/EÜ (ELT L 211, 14.8.2009, lk 94).

CY: 2003. aasta elektriturgude reguleerimise seadus nr 122(I)/2003, kehtivas sõnastuses; 2004. aasta gaasiturgude reguleerimise seadus nr 183(I)/2004, kehtivas sõnastuses; nafta- (torujuhtmete) seadus, 273. peatükk; naftaseaduse 272. peatükk (kehtivas sõnastuses); ning 2003. aasta nafta- ja kütuse tehnilist kirjeldust käsitlev seadus nr 148(I)/2003, kehtivas sõnastuses.

FI: Maakaasumarkkinalaki (maagaasituru seadus) (587/2017).

FR: Code de l'énergie.

HU: 1991. aasta seadus nr XVI kontsessioonide kohta.

LT: Leedu Vabariigi 10. oktoobri 2000. aasta seadus nr VIII-1973 maagaasi kohta.

PT: 26. oktoobri 2012. aasta dekreet-seadused nr 230/2012 ja nr 231/2012 maagaasi kohta; 8. oktoobri 2012. aasta dekreet-seadused nr 215-A/2012 ja nr 215-B/2012 elektrienergia kohta; ning 15. veebruari 2006. aasta dekreet-seadus nr 31/2006 toornafta ja naftasaaduste kohta.

d) Tuumaenergia (ISIC Rev. 3.1 12, 23, 120, 1200, 233, 2330, 40, 4010 osa, CPC 887)

Seoses investeeringute liberaliseerimisega – võrdne kohtlemine, kõrgem juhtkond ja juhatus; seoses piiriülese teenustekaubandusega – võrdne kohtlemine:

DE: Tuumamaterjali tootmine, töötlemine või transportimine ning tuumaenergiapõhise elektri tootmine või jaotamine.

Seoses investeeringute liberaliseerimisega – võrdne kohtlemine; seoses piiriülese teenustekaubandusega – võrdne kohtlemine:

AT ja FI: Tuumamaterjali tootmine, töötlemine, jaotamine või transportimine ning tuumaenergiapõhise elektri tootmine või jaotamine.

BE: Tuumamaterjali tootmine, töötlemine või transportimine ning tuumaenergiapõhise elektri tootmine või jaotamine.

Seoses investeeringute liberaliseerimisega – võrdne kohtlemine, kõrgem juhtkond ja juhatus, toimivusnõuded:

HU ja SE: Tuumkütuse töötlemine ja tuumaenergiapõhise elektrienergia tootmine.

Seoses investeeringute liberaliseerimisega – võrdne kohtlemine, kõrgem juhtkond ja juhatus:

BG: Piiranguteta lõhustuvate ja ühinevate tuumamaterjalide või nende algmaterjalide töötlemine, samuti nendega kauplemine, tuumajaamade seadmete ja süsteemide hooldamine ja parandamine, selliste materjalide ning nende töötlemisel tekkinud prügi ja jäätmete transportimine, ioniseeriva kiirguse kasutamine ning kõigi muude selliste teenuste osutamine, mis on seotud tuumaenergia kasutamisega rahumeelsetel eesmärkidel (sealhulgas inseneri- ja nõustamisteenused, tarkvarateenused jne).

Seoses investeeringute liberaliseerimisega – võrdne kohtlemine:

FR: Tuumamaterjali tootmisel, töötlemisel, jaotamisel ja transportimisel tuleb järgida Euratomi lepingust tulenevaid kohustusi.

Kehtivad meetmed:

AT: Bundesverfassungsgesetz für ein atomfreies Österreich (konstitutsiooniline seadus tuumavaba Austria kohta), BGBl. I nr 149/1999.

BG: Tuumaenergia ohutu kasutamise seadus.

FI: Ydinenergialaki (tuumaenergia seadus) (990/1987).

HU: 1996. aasta seadus nr CXVI tuumaenergia kohta ja valitsuse dekreet nr 72/2000 tuumaenergia kohta.

SE: Rootsi keskkonnaseadustik (1998:808) ja seadus tuumatehnoloogiaalase tegevuse kohta (1984:3).

Reservatsioon nr 22 – Muud mujal nimetamata teenused

Sektor:	Muud mujal nimetamata teenused
Tegevusala klassifikatsioon:	CPC 9703, 612 osa, 621 osa, 625 osa, 85990 osa
Reservatsiooni liik:	Võrdne kohtlemine
	Kõrgem juhtkond ja juhatus
	Toimivusnõuded
	Kohalik kohalolu
Peatükk:	Investeeringute liberaliseerimine ja piiriülene teenustekaubandus

Kirjeldus:

Euroopa Liit jätab endale õiguse võtta vastu või jätta kehtima meetmeid seoses järgmisega:

a) Matuse-, kremeerimis- ja surnutalitamisteenused (CPC 9703)

Seoses investeeringute liberaliseerimisega – võrdne kohtlemine:

FI: Kremeerimisteenuseid võivad osutada ja kalmistuid võivad käitada/hallata üksnes riik, omavalitsused, kogudused, usukogukonnad või mittetulundusühingud.

Seoses investeeringute liberaliseerimisega – võrdne kohtlemine, kõrgem juhtkond ja juhatus; seoses piiriülese teenustekaubandusega – võrdne kohtlemine, kohalik kohalolu:

DE: Kalmistut võib hallata üksnes avalik-õiguslik juriidiline isik. Kalmistute rajamine ja haldamine ning matustega seotud teenused.

PT: Matuse- ja surnutalitamisteenuste osutamiseks on nõutav äriline kohalolek. Matuse- ja surnutalitamisteenuseid osutava ettevõtte tehniliseks direktoriks saamiseks on nõutav EMP riigi kodakondsus.

SE: Kremeerimis- ja matuseteenused kuuluvad Rootsi kiriku või kohaliku ametiasutuse monopoli alla.

CY, SI: Matuse-, kremeerimis- ja surnutalitamisteenused.

Kehtivad meetmed:

FI: Hautaustoimilaki (matusebüroode seadus) (457/2003).

PT: 16. jaanuari dekreet-seadus nr 10/2015 alterado p/ Lei 15/2018, 27 março.

SE: Begravningslag (1990:1144) (matuseseadus) aa Begravningsförordningen (1990:1147) (matuseid käsitlev määrus).

b) Uued teenused

Seoses investeeringute liberaliseerimisega – võrdne kohtlemine, kõrgem juhtkond ja juhatus, toimivusnõuded; seoses piiriülese teenustekaubandusega – võrdne kohtlemine, kohalik kohalolu:

EU: Uute, CPCs käsitlemata teenuste osutamine.

Liide 17-B-2

TŠIILI LOEND

Sektor:	Kõik
Allsektor:	
Asjaomased kohustused:	Võrdne kohtlemine (investeeringud) Enamsoodustusrežiim (investeeringud)
Kirjeldus:	Investeeringud Tšiili jätab endale õiguse võtta vastu või jätta kehtima meetmeid seoses põllumajanduslikuks tegevuseks kasutatava maa omandi või kontrolli all hoidmisega viie kilomeetri ulatuses rannajoonest. Sellised meetmed võivad sisaldada nõuet, mille kohaselt peab enamik kõnealust maad omada või kontrollida sooviva Tšiili juriidilise isiku iga aktsiaklassi aktsiatest kuuluma Tšiili isikule või isikutele, kes elavad Tšiilis vähemalt 183 päeva aastas.
Kehtivad meetmed:	Dekreet-seadus nr 1.939, ametlik väljaanne, 10. november 1977, riigi omandisse kuuluvate varade omandamise, haldamise ja võõrandamise normid, I jaotis (Decreto Ley 1.939, Diario Oficial, noviembre 10, 1977, Normas sobre adquisición, administración y disposición de bienes del Estado, Título I)
Sektor:	Kõik
Allsektor:	
Asjaomased kohustused:	Võrdne kohtlemine (investeeringud) Kõrgem juhtkond ja juhatus (investeeringud)
Kirjeldus:	Investeeringud Tšiili jätab endale õiguse kehtestada olemasoleva riigiettevõtte või valitsusüksuse aktsiatega seonduvate huvide või selle ettevõtte või üksuse varade üleandmise või võõrandamise korral piirangud kõnealuste huvide või varade omamisele ning välisinvestorite või nende investeeringute õigusele kontrollida ükskõik millist selle tulemusel asutatud riigiettevõtet või tehtud investeeringuid. Sellise üleandmise või võõrandamise korral võib Tšiili võtta või jätta kehtima meetmeid, mis on seotud kõrgema juhtkonna või juhatuse liikmete kodakondsusega. „Riigiettevõte“ ([1]) on ettevõte, mida Tšiili omab või kontrollib osaluse kaudu selles ettevõttes, ning selle mõistega on hõlmatud ka kõik ettevõtted, mis on pärast käesoleva lepingu jõustumist asutatud üksnes selleks, et müüa või võõrandada oma osalus olemasoleva riigiettevõtte või valitsusasutuse kapitalis või varades.
Sektor:	Kõik
Allsektor:	

([1]) Loetelu olemasolevatest Tšiili riigiettevõtetest leiab järgmiselt veebisaidilt: http://www.dipres.gob.cl.

Asjaomased kohustused:	Enamsoodustusrežiim (investeeringud ja piiriülene teenustekaubandus)
Kirjeldus:	Investeeringud ja piiriülene teenustekaubandus Tšiili jätab endale õiguse võtta vastu või jätta kehtima meetmeid, millega võimaldatakse riikidele diferentseeritud kohtlemist selliste kahe- või mitmepoolsete rahvusvaheliste lepingute alusel, mis on jõus või allkirjastatud enne käesoleva lepingu jõustumise kuupäeva. Tšiili jätab endale õiguse võtta vastu või jätta kehtima meetmeid, millega võimaldatakse riikidele diferentseeritud kohtlemist selliste rahvusvaheliste lepingute alusel, mis on jõus või allkirjastatud pärast käesoleva lepingu jõustumise kuupäeva ja milles käsitletakse: a) lennundust, b) kalandust või c) merendusküsimusi, sh merepäästet.
Kehtivad meetmed:	
Sektor:	Teabevahetus
Allsektor:	Digitaalsideteenuste osutamine satelliidi abil
Asjaomased kohustused:	Kohalik kohalolu (piiriülene teenustekaubandus)
Kirjeldus:	Piiriülene teenustekaubandus Tšiili jätab endale õiguse võtta vastu või jätta kehtima meetmeid, mis on seotud digitaalsideteenuste ühesuunalise piiriülese osutamisega satelliidi abil.
Kehtivad meetmed:	Seadus nr 18.168, ametlik väljaanne, 2. oktoober 1982, telekommunikatsiooni üldseadus, I, II, III, V ja VI jaotis (Ley 18.168, Diario Oficial, octubre 2, 1982, Ley General de Telecomunicaciones, Títulos I, II, III, V y VI)
Sektor:	Teabevahetus
Allsektor:	Digitaalsideteenuste osutamine satelliidi abil
Asjaomased kohustused:	Võrdne kohtlemine (investeeringud) Enamsoodustusrežiim (investeeringud) Toimivusnõuded (investeeringud) Kõrgem juhtkond ja juhatus (investeeringud)
Kirjeldus:	Investeeringud Tšiili jätab endale õiguse võtta vastu või jätta kehtima meetmeid, mis on seotud teise lepinguosalise investoritega või nende investeeringutega digitaalsideteenuste ühesuunalisse osutamisse satelliidi abil.
Kehtivad meetmed:	Seadus nr 18.168, ametlik väljaanne, 2. oktoober 1982, telekommunikatsiooni üldseadus, I, II, III, V ja VI jaotis (Ley 18.168, Diario Oficial, octubre 2, 1982, Ley General de Telecomunicaciones, Títulos I, II, III, V y VI)

Sektor:	Vähemustega seotud küsimused
Allsektor:	
Asjaomased kohustused:	Võrdne kohtlemine (investeeringud ja piiriülene teenustekaubandus) Enamsoodustusrežiim (investeeringud ja piiriülene teenustekaubandus) Toimivusnõuded (investeeringud) Kõrgem juhtkond ja juhatus (investeeringud) Kohalik kohalolu (piiriülene teenustekaubandus)
Kirjeldus:	Investeeringud ja piiriülene teenustekaubandus Tšiili jätab endale õiguse võtta vastu või jätta kehtima meetmeid, millega antakse õigusi või eelisõigusi sotsiaalselt või majanduslikult ebasoodsas olukorras olevatele vähemustele.
Kehtivad meetmed:	
Sektor:	Põlisrahvastega seotud küsimused
Allsektor:	
Asjaomased kohustused:	Võrdne kohtlemine (investeeringud ja piiriülene teenustekaubandus) Enamsoodustusrežiim (investeeringud ja piiriülene teenustekaubandus) Toimivusnõuded (investeeringud) Kõrgem juhtkond ja juhatus (investeeringud) Kohalik kohalolu (piiriülene teenustekaubandus)
Kirjeldus:	Investeeringud ja piiriülene teenustekaubandus Tšiili jätab endale õiguse võtta vastu või jätta kehtima meetmeid, millega antakse õigusi või eelisõigusi põlisrahvastele.
Kehtivad meetmed:	
Sektor:	Haridus
Allsektor:	
Asjaomased kohustused:	Võrdne kohtlemine (investeeringud ja piiriülene teenustekaubandus) Enamsoodustusrežiim (investeeringud ja piiriülene teenustekaubandus) Toimivusnõuded (investeeringud) Kõrgem juhtkond ja juhatus (investeeringud) Kohalik kohalolu (piiriülene teenustekaubandus)

Kirjeldus:	Investeeringud ja piiriülene teenustekaubandus Tšiili jätab endale õiguse võtta vastu või jätta kehtima meetmeid, mis on seotud: a) teise lepinguosalise investoritega ja teise lepinguosalise investorite investeeringutega haridusse ning b) Tšiilis haridusteenuseid osutavate füüsiliste isikutega. Alapunkt b hõlmab eelkoolis, lasteaias, eripedagoogika teenuseid pakkuvates asutustes, põhi-, kesk- või kõrgkoolides ning kutsekoolides, tehnikakõrgkoolides või ülikoolides haridusteenuseid osutavaid õpetajaid ja abipersonali ning kõiki teisi haridusega seotud teenuseid osutavaid isikuid, sealhulgas eri liiki õppeasutuste, nagu koolide, lütseumide, akadeemiate, koolituskeskuste, kutsekoolide ja tehnikakõrgkoolide ja ülikoolide sponsoreid. Seda reservatsiooni ei kohaldata teise lepinguosalise investorite ja teise lepinguosalise investorite investeeringute suhtes, mis tehakse avalikku sektori vahendeid mittesaadavatesse eraharidusasutustesse, näiteks lasteaedadesse, eelkoolidesse või põhi- või keskkoolidesse, või selliste teenuste osutamise suhtes, mis on seotud võõrkeeleõppe, ettevõttesisese õppe, ärikoolituse, tööstuspraktika ja oskuste parandamisega ning mille raames pakutakse nõustamist tehnilise toe ja abi saamise ning õppekavade ja programmide koostamise asjus hariduse valdkonnas.
Kehtivad meetmed:	
Sektor:	Riigi rahandus
Allsektor:	
Asjaomased kohustused:	Võrdne kohtlemine (investeeringud)
Kirjeldus:	Investeeringud Tšiili jätab endale õiguse võtta vastu või jätta kehtima meetmeid, mis on seotud Tšiili keskpanga (Banco Central de Chile) või Tšiili valitsuse emiteeritud võlakirjade, riigikassa võlakirjade või muude võlainstrumentide omandamise, müümise või võõrandamisega teise lepinguosalise kodanike poolt. Selle kirjega ei riivata teise lepinguosalise Tšiilis asutatud finantsasutuste (pankade) õigusi omandada, müüa või võõrandada selliseid instrumente, kui see on vajalik regulatiivse kapitali nõude täitmiseks.
Kehtivad meetmed:	
Sektor:	Kalandus
Allsektor:	Kalapüügiga seotud tegevus
Asjaomased kohustused:	Võrdne kohtlemine (investeeringud ja piiriülene teenustekaubandus) Enamsoodustusrežiim (investeeringud ja piiriülene teenustekaubandus)

Kirjeldus:	Investeeringud ja piiriülene teenustekaubandus Tšiili jätab endale õiguse kontrollida välismaalaste püügitegevust, sealhulgas kala lossimist, merel töödeldud kala esmast lossimist ja juurdepääsu Tšiili sadamatele (sadamateenustele). Tšiili jätab endale õiguse kontrollida merenduskontsessioonide andmise eesmärgil randade, nendega piirneva maa (*terrenos de playas*), veesammaste (*porciones de agua*) ja merepõhja kasutust. Suurema selguse huvides olgu märgitud, et mõiste „merenduskontsessioonid“ ei hõlma vesiviljelust.
Kehtivad meetmed:	Dekreet-seadus nr 2.222, ametlik väljaanne, 31. mai 1978, merenavigatsiooniseadus, I, II, III, IV ja V jaotis (Decreto Ley 2.222, Diario Oficial, mayo 31, 1978, Ley de Navegación Títulos I, II, III, IV y V) Seadusjõuga dekreet nr 340, ametlik väljaanne, 6. aprill 1960, merenduskontsessioonide kohta (D.F.L. 340, Diario Oficial, abril 6, 1960, sobre Concesiones Marítimas) Määrus nr 660, ametlik väljaanne, 28. november 1988, merenduskontsessioonide määrus (Decreto Supremo 660, Diario Oficial, noviembre 28, 1988, Reglamento de Concesiones Marítimas) Majandus-, arengu- ja ülesehitusministeeriumi kalanduse allministeeriumi määrus nr 123, ametlik väljaanne, 23. august 2004, sadamate kasutamise kohta (Decreto Supremo 123 del Ministerio de Economía, Fomento y Reconstrucción, Subsecretaría de Pesca, Diario Oficial, agosto 23, 2004, Sobre Uso de Puertos)
Sektor:	Kunsti- ja kultuuritööstus
Allsektor:	
Asjaomased kohustused:	Enamsoodustusrežiim (investeeringud ja piiriülene teenustekaubandus)
Kirjeldus:	Investeeringud ja piiriülene teenustekaubandus Tšiili jätab endale õiguse võtta vastu või jätta kehtima meetmeid, millega võimaldatakse riikidele diferentseeritud kohtlemist seoses kunsti ja kultuurimajandusega vastavalt kehtivatele või tulevastele kahe- või mitmepoolsetele rahvusvahelistele lepingutele, näiteks audiovisuaalvaldkonna koostöölepingutele. Suurema selguse huvides olgu märgitud, et käesoleva lepinguga kehtestatud piirangud või kohustused ei kehti valitsuse toetatavate subsiidiumikavade suhtes, millega edendatakse kultuuritegevust. Käesolevas kirjes sisaldab mõiste „kunst ja kultuurimajandus“ järgmist: a) raamatud, ajakirjad, perioodilised väljaanded ja trükitud või elektroonilised ajalehed, välja arvatud eelnevalt loetletute trükkimine ja ladumine; b) filmi- ja videosalvestised; c) audio- või videovormingus muusikasalvestised; d) trükitud või masinloetavad noodid; e) kujutav kunst, kunstiline fotograafia ja uus meedia; f) etenduskunst, sealhulgas tants ning teatri- ja tsirkusekunst, ning g) meediateenused või multimeedia.

Kehtivad meetmed:	
Sektor:	Meelelahutus- ja ringhäälinguteenused
Allsektor:	
Asjaomased kohustused:	Võrdne kohtlemine (investeeringud ja piiriülene teenustekaubandus) Enamsoodustusrežiim (investeeringud ja piiriülene teenustekaubandus) Toimivusnõuded (investeeringud)
Kirjeldus:	Investeeringud ja piiriülene teenustekaubandus Tšiili jätab endale õiguse võtta vastu või jätta kehtima meetmeid, mis on seotud: a) kontsertide ja muusikaetenduste korraldamise ja läbiviimisega Tšiilis või b) üldsusele mõeldud raadiosaadetega ning raadio, televisiooni ja kaabeltelevisiooniga seotud tegevuse, satelliitprogrammeerimisteenuste ja ringhäälinguvõrkudega. Olenemata eeltoodust kohtleb Tšiili teise lepinguosalise isikuid ja investoreid ning nende investeeringuid vähemalt sama soodsalt, nagu kõnealune teine lepinguosaline kohtleb Tšiili isikuid ja investoreid ning nende investeeringuid.
Kehtivad meetmed:	
Sektor:	Sotsiaalteenused
Allsektor:	
Asjaomased kohustused:	Võrdne kohtlemine (investeeringud ja piiriülene teenustekaubandus) Enamsoodustusrežiim (investeeringud ja piiriülene teenustekaubandus) Toimivusnõuded (investeeringud) Kõrgem juhtkond ja juhatus (investeeringud) Kohalik kohalolu (piiriülene teenustekaubandus)
Kirjeldus:	Investeeringud ja piiriülene teenustekaubandus Tšiili jätab endale õiguse võtta vastu või jätta kehtima meetmeid, mis on seotud riikliku õiguskaitse ja kinnipidamisasutuste teenuste osutamisega ning järgmiste teenuste osutamisega niivõrd, kuivõrd need on avaliku huvi alusel kehtestatud või rakendatavad sotsiaalteenused: sissetulekute kaitse või kindlustus, sotsiaalkaitse või sotsiaalkindlustus, sotsiaalhoolekanne, haridus, riiklik koolitus, tervishoid ja lastehoid.
Kehtivad meetmed:	

Sektor:	Keskkonnateenused
Allsektor:	
Asjaomased kohustused:	Võrdne kohtlemine (piiriülene teenustekaubandus) Enamsoodustusrežiim (piiriülene teenustekaubandus) Kohalik kohalolu (piiriülene teenustekaubandus)
Kirjeldus:	Piiriülene teenustekaubandus Tšiili jätab endale õiguse võtta vastu või jätta kehtima meetmeid, millega kehtestatakse nõue, mille kohaselt võivad joogivett toota ja jaotada, reovett koguda ja kõrvaldada ning kanalisatsiooniteenuseid, nagu kanalisatsioonivõrkude haldamine ning reovee kõrvaldamine ja puhastamine, osutada üksnes juriidilised isikud, mis on asutatud Tšiili õiguse alusel või loodud kooskõlas Tšiili õiguses ette nähtud nõuetega. Käesolev kirje ei kehti selliste juriidiliste isikute saadud konsultatsiooniteenuste kohta.
Kehtivad meetmed:	
Sektor:	Ehitusteenused
Allsektor:	
Asjaomased kohustused:	Võrdne kohtlemine (piiriülene teenustekaubandus) Kohalik kohalolu (piiriülene teenustekaubandus)
Kirjeldus:	Piiriülene teenustekaubandus Tšiili jätab endale õiguse võtta vastu või jätta kehtima meetmeid seoses ehitusteenuste osutamisega välisriikide juriidiliste isikute poolt. Need meetmed võivad hõlmata elukoha- või registreerimisnõuet või muud kohapealse esindatuse nõuet.
Kehtivad meetmed:	
Sektor:	Transport
Allsektor:	Rahvusvaheline maanteetransport
Asjaomased kohustused:	Võrdne kohtlemine (investeeringud ja piiriülene teenustekaubandus) Enamsoodustusrežiim (investeeringud ja piiriülene teenustekaubandus) Kohalik kohalolu (piiriülene teenustekaubandus)
Kirjeldus:	Investeeringud ja piiriülene teenustekaubandus Tšiili jätab endale õiguse võtta vastu või jätta kehtima meetmeid seoses kauba või reisijate rahvusvahelise maismaaveoga piirialadel.

	Lisaks jätab Tšiili endale õiguse võtta Tšiilist lähtuva rahvusvahelise maismaaveo suhtes vastu või jätta kehtima järgmised piirangud: a) teenuseosutaja peab olema Tšiili füüsiline või juriidiline isik; b) teenuseosutajal peab olema Tšiilis tegelik ja toimiv elukoht ning c) juriidilisest isikust teenuseosutaja peab olema asutatud Tšiilis ning üle 50 % selle aktsia-/osakapitalist peab kuuluma Tšiili kodanikele, samuti peab olema Tšiili kodanikel tegelik kontroll sellise teenuseosutaja üle.
Kehtivad meetmed:	
Sektor:	Transporditeenused
Allsektor:	Maanteetransporditeenused
Asjaomased kohustused:	Võrdne kohtlemine (piiriülene teenustekaubandus)
Kirjeldus:	Piiriülene teenustekaubandus Tšiili jätab endale õiguse võtta vastu või jätta kehtima meetmeid, millega antakse Tšiili territooriumil toimuva isikute või kauba maismaaveo (kabotaaž) teenuste osutamise luba üksnes Tšiili füüsilistele või juriidilistele isikutele. Selleks peavad ettevõtjad kasutama Tšiilis registreeritud sõidukeid.

17-C LISA

TURULEPÄÄSUGA SEOTUD KOHUSTUSED

Märkused

1. Liidetes 17-C-1 ja 17-C-2 sisalduvates lepinguosaliste loendites on turulepääsuga seotud kohustused, mille kumbki lepinguosaline võtab artiklite 17.8 ja 18.7 kohaselt, ning lepinguosalise artikli 17.14 või 18.8 kohased reservatsioonid seoses kehtivate või rangemate või uute meetmetega, mis ei ole eespool osutatud sätetega kehtestatud kohustustega kooskõlas.

2. Käesoleva lisa kohaldamisel osutab „ISIC“ rahvusvahelisele majanduse tegevusalade klassifikaatorile, mis on esitatud ÜRO Statistikaameti väljaandes *Statistical Papers*, M seeria, nr 4, ISIC Rev. 3.1, 2002.

3. Peatükkides 17 ja 18 käsitletavate turulepääsuga seotud kohustuste alla ei kuulu käesoleva lepinguga hõlmatud ja lepinguosaliste loendites nimetamata sektorite või allsektorite majandustegevus.

4. Lepinguosalise loend ei piira lepinguosaliste teenustekaubanduse üldlepingust tulenevaid õigusi ja kohustusi.

5. Loendite iga kirje sisaldab järgmisi elemente:

a) „sektor“ – üldine sektor, mille kohta kirje tehakse;

b) „allsektor“ – konkreetne sektor või tegevus, milles võetakse kohustusi vastavalt kas CPC-le või ISICile, ning

c) „turulepääsu piirangud“ – kohaldatavad piirangud, sealhulgas võimalus säilitada olemasolevad meetmed, kui need on kindlaks määratud, või juhul kui turulepääs on piiranguteta, võtta vastu uusi või piiravamaid meetmeid, mis ei vasta artiklites 17.8 või 18.7 sätestatud kohustustele.

6. ELi poole tasandil tehtud reservatsioon kehtib Euroopa Liidu meetme, liikmesriigi keskvalitsuse tasandi meetme või liikmesriigi mõne valitsuse meetme suhtes, välja arvatud juhul, kui liikmesriik on reservatsiooni kohaldamisalast välja jäetud. Liikmesriigi võetud kohustus või tehtud reservatsioon kehtib selle liikmesriigi kesk-, piirkondliku või kohaliku tasandi valitsuse meetme suhtes. Reservatsioonide kohaldamisel Belgias hõlmab keskvalitsuse tasand föderaalvalitsust ning piirkondade ja kogukondade valitsusi, millel on kõigil võrdsed seadusandlikud volitused. ELi poole reservatsioonide kohaldamisel tähendab piirkondlik valitsemistasand Soomes Ahvenamaad. Tšiili tasandil tehtud reservatsioon kehtib keskvalitsuse või kohaliku omavalitsuse meetme kohta.

7. Lepinguosaliste loendid sisaldavad üksnes selliseid turulepääsu piiranguid, mis ei ole diskrimineerivad. Diskrimineerivad meetmed ja nõuded on sätestatud 17-A ja 17-B lisas.

8. Selguse huvides tuleb märkida, et mittediskrimineerivad meetmed ei kujuta endast turulepääsu piirangut artiklite 17.8 või 18.7 tähenduses järgmiste meetmete puhul:

a) millega nõutakse taristu omandiõiguse eraldamist selle taristu kaudu pakutavate kaupade või osutatavate teenuste omandiõigusest, et tagada aus konkurents, näiteks energeetika, transpordi ja telekommunikatsiooni valdkonnas;

b) millega ausa konkurentsi tagamiseks piiratakse omandiõiguse koondumist;

c) mille eesmärk on tagada loodusvarade ja keskkonna kaitse ja säilitamine, sealhulgas antavate kontsessioonide kättesaadavuse, arvu ja ulatuse piirang ning moratooriumi või keelu kehtestamine;

d) millega tehniliste või füüsiliste piirangute tõttu, näiteks seoses telekommunikatsiooni spektrite ja sagedustega, piiratakse antavate lubade arvu, või

e) millega nõutakse, et teatav protsent ettevõtte aktsionäridest, omanikest, osanikest või juhtidest oleks kvalifitseeritud või tegutseks teataval kutsealal, näiteks juristi või raamatupidajana.

9. Alljärgnev reservatsioonide loetelu ei sisalda kvalifikatsiooninõuete ja -menetluste, tehniliste normide ning litsentsimisnõuete ja -menetlustega seotud meetmeid juhul, kui need ei kujuta endast piirangut artiklite 17.8 või 18.7 tähenduses. Kõnealuste meetmete hulka võivad kuuluda eelkõige nõuded saada tegevusluba, täita universaalteenuse osutamise kohustust, omada reguleeritud sektorites tegutsemisel tunnustatud kvalifikatsiooni, sooritada teatavad eksamid, sealhulgas keeleeksamid, vastata teataval kutsealal tegutsemise nõuetele, näiteks kuuluda kutseorganisatsiooni, omada teenuse osutamiseks kohalikku esindajat või omada kohalikku aadressi, või muud mittediskrimineerivad nõuded, mille kohaselt teatavat tegevust ei tohi ellu viia kaitstavates piirkondades või kaitstavatel aladel. Kuigi neid meetmeid ei ole käesolevas lisas loetletud, jätkatakse nende kohaldamist.

10. Kohtlemine, mida võimaldatakse juriidilistele isikutele, kelle on asutanud lepinguosalise investorid vastavalt teise lepinguosalise õigusnormidele (sealhulgas ELi poole puhul liikmesriigi õigusnormidele) ning kelle registrijärgne asukoht, juhatuse asukoht või peamine tegevuskoht on teise lepinguosalise territooriumil, ei piira võimalike 17. peatüki kohaste tingimuste või kohustuste kohaldamist, mis kehtestati nende juriidiliste isikute suhtes siis, kui nad teise lepinguosalise territooriumil asutati, ning nende kohaldamist jätkatakse.

11. Lepinguosaliste loendeid kohaldatakse üksnes lepinguosaliste territooriumide suhtes kooskõlas artikliga 41.2 ning need kehtivad üksnes ELi poole ning Tšiili vaheliste kaubandussuhete kontekstis. Need ei mõjuta liikmesriikide õigusi ega kohustusi, mis tulenevad Euroopa Liidu õigusest.

12. ELi poole loendis kasutatakse järgmisi lühendeid:

EU Euroopa Liit, sealhulgas kõik selle liikmesriigid

AT Austria

BE Belgia

BG Bulgaaria

CY Küpros

CZ Tšehhi

DE Saksamaa

DK Taani

EE Eesti

EL Kreeka

ES Hispaania

FI Soome

FR Prantsusmaa

HR Horvaatia

HU Ungari

IE Iirimaa

IT Itaalia

LT Leedu

LU Luksemburg

LV Läti

MT Malta

NL Madalmaad

PL Poola

PT Portugal

RO Rumeenia

SE Rootsi

SI Sloveenia

SK Slovakkia

EMP Euroopa Majanduspiirkond

Liide 17-C-1

ELi POOLE LOEND

Sektor või allsektor	Turulepääsu piirangud
III-EU-1 – Kõik sektorid	
a) Kaubanduslik kohalolek	
	Investeeringu puhul: EU: Riiklikul või kohalikul tasandil kommunaalteenusteks loetavate teenuste korral võib kasutada riiklikke monopole või anda eraettevõtjatele teenuse pakkumise ainuõigused. Kommunaalteenuseid pakutakse näiteks sellistes sektorites nagu seonduvad teadusliku ja tehnilise nõustamise teenused, sotsiaalteaduste ja humanitaarvaldkonna teadus- ja arendusteenused, tehnilise katsetamise ja analüüsimise teenused, keskkonnateenused, terviseteenused, transporditeenused ja kõikide transpordiliikidega seotud abiteenused. Nende teenuste osutamise ainuõigused antakse sageli eraettevõtjatele, näiteks ettevõtjatele, kellel on ametiasutuste kontsessioonid, sõltuvalt konkreetsetest teeninduskohustustest. Arvestades, et kommunaalteenuseid osutatakse sageli ka piirkondlikul tasandil, ei ole üksikasjalik ja ammendav valdkonnaspetsiifiline loend otstarbekas. Seda reservatsiooni ei kohaldata telekommunikatsioonisektori ning arvutiteenuste ning nendega seotud teenuste suhtes. HU: Asutamine peaks toimuma piiratud vastutusega äriühingu, kapitaliühingu või esinduse vormis. Esmane sisenemine turule filiaalina ei ole lubatud, välja arvatud finantsteenuste puhul. IT: Piiranguteta aktsiapakkide omandamise korral ettevõtetes, mis tegutsevad kaitse ja riigi julgeoleku valdkonnas. Strateegiliste varade omandamisele transporditeenuste, telekommunikatsiooni ja energia valdkonnas võidakse nõuda ministrite nõukogu eesistuja heakskiitu. LT: Piiranguteta riikliku julgeoleku seisukohast strateegilise tähtsusega ettevõtete, sektorite, tsoonide, varade ja rajatiste korral.
b) Kinnisvara omandamine	Investeeringu puhul: EU, välja arvatud HU: Piirangud puuduvad. HU: Piiranguteta riigi varade omandamise korral.
c) Relvad, laskemoon ja sõjavarustus	Investeeringute ja piiriülese teenustekaubanduse puhul: EU: Piiranguteta relvade, laskemoona ja sõjavarustuse tootmise või nendega kauplemise korral. Sõjavarustus piirdub toodetega, mis on ette nähtud ja mida valmistatakse üksnes sõjaliseks kasutuseks seoses sõjapidamise või kaitsetegevusega.
III-EU-2 – Kutseteenused (kõik kutsealad, välja arvatud tervishoiuga seotud kutsealad)	

Sektor või allsektor	Turulepääsu piirangud
a) Õigusteenused (CPC 861 osa), sealhulgas patendivolinikuteenused. Suurema selguse huvides ja kooskõlas märkustega, eelkõige märkusega 9, olgu märgitud, et advokatuuris registreerumise nõuded võivad hõlmata nõuet omandada vastuvõtvas riigis õigusteaduse kraad või sellega samaväärne tunnustus või läbida litsentseeritud advokaadi järelevalve all koolitus või omada konkreetse advokatuuri jurisdiktsioonis kontorit või postiaadressi, et taotleda selle advokatuuri liikmesust. Mõnes liikmesriigis võib kehtida nõue, et füüsilistel isikutel, kes on advokaadibüroos, äriühingus või ettevõttes teataval ametikohal või kes tegutsevad osanike või aktsionäride nimel, peab olema õigus praktiseerida vastuvõtva jurisdiktsiooni õigust.	Investeeringute ja piiriülese teenustekaubanduse puhul: EU, välja arvatud SE: Piiranguteta õigusalase nõustamise ning volitamis-, dokumenteerimis- ja tõendamisteenuste korral, mida osutavad avalikke ülesandeid täitvad õigusspetsialistid, näiteks notarid, „huissiers de justice“ ja muud „officiers publics et ministériels“, ning selliste teenuste korral, mida osutavad valitsuse ametliku aktiga määratud kohtutäiturid (CPC 861 osa, 87902 osa). SE: Piirangud puuduvad. EU: Igas liikmesriigis kohaldatakse konkreetseid mittediskrimineerivaid õigusliku vormi nõudeid (läbipaistvuse huvides on allpool esitatud mõned näited). BE: Kassatsioonikohtus (Cour de cassation) tsiviil- või haldusmenetluses esindamise suhtes kohaldatakse kvoote. FR: Kassatsioonikohtus (Cour de Cassation) ja riiginõukogus (Conseil d'Etat) esindamise suhtes kohaldatakse kvoote. Advokaadibüroo, milles töötavad riiklikult tunnustatud advokaadid, peab tegutsema ühes järgmistest õiguslikest vormidest, mis on Prantsusmaa õiguse alusel mittediskrimineerivalt lubatud: SCP (*société civile professionnelle*), SEL (*société d'exercice libéral*), SEP (*société en participation*), SARL (*société à responsabilité limitée*), SAS (*société par actions simplifiée*), SA (*société anonyme*), SPE (*société pluriprofessionnelle d'exercice*) ja teatavatel tingimustel *association*. Advokaadibüroos, mis osutab teenuseid Prantsusmaa või Euroopa Liidu õiguse alusel, võidakse kohaldada osaluse ja hääleõiguse suhtes partnerite kutsetegevusega seotud koguselisi piiranguid. SI: Sloveenia advokatuuri määratud advokaatide kaubanduslik kohalolek saab aset leida üksnes ühe osanikuga äriühingu, piiratud vastutusega õigusbüroo (partnerluse) või piiramatu vastutusega õigusbüroo (partnerluse) vormis. Advokaadibüroo tegevus piirdub õiguse praktiseerimisega. Advokaadibüroo partneriteks võivad olla üksnes advokaadid.
b) Patendivolinikud, tööstusomandi volinikud, intellektuaalomandi volinikud (CPC 879 osa, 861, 8613)	Investeeringu puhul: EU, välja arvatud FR: Piirangud puuduvad. FR: Üksnes SCP (*société civile professionnelle*) või SELi (*société d'exercice libéral*) kaudu või teatavatel tingimustel muud õiguslikku vormi kasutades.
c) Arvepidamis- ja raamatupidamisteenused (CPC 8621, välja arvatud auditeerimisteenused, 86213, 86219, 86220)	Investeeringute ja piiriülese teenustekaubanduse puhul: EU, välja arvatud FR ja HU: Piirangud puuduvad.
	Investeeringu puhul: FR: Teenuseid võib osutada mis tahes õiguslikku vormi kasutades, välja arvatud SNC (*société en nom collectif*) ja SCS (*société en commandite simple*). SELi (*sociétés d'exercice libéral*), AGC (*Association de gestion et comptabilité*) ja SPE (*Société pluri-professionnelle d'exercice*) suhtes kohaldatakse eritingimusi. (CPC 86213, 86219, 86220).

Sektor või allsektor	Turulepääsu piirangud
	Piiriülese teenustekaubanduse puhul: HU: Piiranguteta arvepidamise ja raamatupidamisega seotud piiriülese tegevuse korral.
d) Auditeerimisteenused (CPC 86211 ja 86212, välja arvatud arvepidamisteenused)	Investeeringute ja piiriülese teenustekaubanduse puhul: EU, välja arvatud DE, EE, BG, FR, HU, PL ja PT: Piirangud puuduvad. EE: Kohaldatakse mittediskrimineerivaid õigusliku vormi nõudeid. Investeeringu puhul: BG: Kohaldatakse mittediskrimineerivaid õigusliku vormi nõudeid. FR: Ükskõik millist õiguslikku vormi kasutades, välja arvatud need, mille korral käsitatakse osanikke ettevõtjatena (*commerçants*), nagu SNC (*Société en nom collectif*) ja SCS (*Société en commandite simple*). PL: Kohaldatakse õigusliku vormi nõudeid.
	Piiriülese teenustekaubanduse puhul: DE: Audiitorühingud (*Wirtschaftsprüfungsgesellschaften*) võivad tegutseda üksnes EMPs lubatavas õiguslikus vormis. Täisühinguid ja usaldusühinguid võib tunnustada audiitorühingutena, kui need on usaldusel põhineva tegevuse alusel kantud äriregistrisse kaubanduspartnerlusena. HU ja PT: Piiranguteta auditeerimisteenuste piiriülese osutamise korral.
e) Maksualase nõustamise teenused (CPC 863, välja arvatud maksualased õigusabi- ja esindusteenused, mis on õigusteenused)	Investeeringute ja piiriülese teenustekaubanduse puhul: EU, välja arvatud DE, FR ja PL: Piirangud puuduvad. DE, PL: Kohaldatakse õigusliku vormi nõudeid.
	Investeeringu puhul: FR: Teenuseid võib osutada mis tahes õiguslikku vormi kasutades, välja arvatud SNC (*société en nom collectif*) ja SCS (*société en commandite simple*). SELi (*sociétés d'exercice libéral*), AGC (*Association de gestion et comptabilité*) ja SPE (*Société pluri-professionnelle d'exercice*) suhtes kohaldatakse eritingimusi.
f) Arhitektuuri- ja linnaplaneerimisteenused, inseneri- ja integreeritud inseneriteenused (CPC 8671, 8672, 8673, 8674)	Investeeringute ja piiriülese teenustekaubanduse puhul: EU, välja arvatud FR ja HR: Piirangud puuduvad. Investeeringu puhul: FR: Arhitekt võib osutada Prantsusmaal arhitektiteenuseid, kasutades (mittediskrimineerivatel alustel) üht järgmistest õiguslikest vormidest): SA ja SARL (*sociétés anonymes, à responsabilité limitée*), EURL (*entreprise unipersonnelle à responsabilité limitée*), SCP (*en commandite par actions*), SCOP (*société coopérative et participative*), SELARL (*société d'exercice libéral à responsabilité limitée*), SELAFA (*société d'exercice libéral à forme anonyme*), SELAS (*société d'exercice libéral*) või SAS (*société par actions simplifiée*), või ta võib neid teenuseid osutada üksikisiku või arhitektibüroo osanikuna (CPC 8671).

Sektor või allsektor	Turulepääsu piirangud
	Piiriülese teenustekaubanduse puhul: HR: Piiranguteta linnaplaneerimisteenuste piiriülese osutamise korral.
III-EU-3 – Kutseteenused – Tervishoiuga seotud kutsealad ja farmaatsiatoodete jaemüük	
a) Meditsiini- ja hambaraviteenused ning ämmaemandate, meditsiiniõdede, füsioterapeutide, psühholoogide ja parameedikute teenused (CPC 85201, 9312, 9319)	Investeeringute ja piiriülese teenustekaubanduse puhul: EU, välja arvatud AT, BE, BG, CZ, DE, FI ja MT: Piirangud puuduvad. CZ ja MT: Piiranguteta kõikide tervishoiuga seotud kutseteenuste, sealhulgas arstide, hambaarstide, ämmaemandate, meditsiiniõdede, füsioterapeutide, parameedikute ja psühholoogide teenuste ning muude seonduvate teenuste osutamise korral, olenemata sellest, kas asjaomaseid teenuseid rahastab riik või erasektor (CPC 9312, 9319 osa). FI: Piiranguteta tervishoiuga seotud kutseteenuste, sealhulgas meditsiini- ja hambaraviteenuste, ämmaemanda-, füsioterapeudi- ja parameedikuteenuste ning psühholoogiteenuste osutamise korral, olenemata sellest, kas asjaomaseid teenuseid rahastab riik või erasektor, välja arvatud meditsiiniõdede teenused (CPC 9312, 93191). BG: Piiranguteta kõikide tervishoiuga seotud kutseteenuste, sealhulgas meditsiini- ja hambaraviteenuste, meditsiiniõdede, ämmaemandate, füsioterapeutide ja parameedikute teenuste ning psühholoogide teenuste osutamise korral, olenemata sellest, kas asjaomaseid teenuseid rahastab riik või erasektor (CPC 9312, 9319).
	Investeeringu puhul: AT: Kohaldada võidakse konkreetseid mittediskrimineerivaid õigusliku vormi nõudeid (CPC 9312, 9319 osa). Arstide koostöö ambulatoorse tervishoiu eesmärgil ehk nn grupipraksis saab toimuda üksnes järgmistes õiguslikes vormides: *Offene Gesellschaft* (OG) või *Gesellschaft mit beschränkter Haftung* (GmbH). Grupipraksise vormis võivad koostööd teha üksnes arstid. Neil peab olema õigus sõltumatule meditsiinilisele tegevusele, nad peavad olema registreeritud Austria Meditsiinikojas ja nad peavad aktiivselt tegutsema meditsiinilisel kutsealal. Muud füüsilised või juriidilised isikud ei või grupipraksises osaleda ega saada osa selle tulust või kasumist (CPC 9312 osa). DE: Kutsealal registreerimisele võidakse kehtestada geograafilised piirangud, mis kehtivad nii kodanikele kui ka mittekodanikele. Kõnealuste teenuste osutamiseks nõutava õigusliku vormi suhtes võidakse kohaldada mittediskrimineerivaid piiranguid (SGB V, § 95). Arstide (sealhulgas psühholoogide ja psühhoterapeutide) registreerimisele võidakse kohaldada kvantitatiivseid piiranguid, lähtudes arstide piirkondlikust jaotumisest. Registreerima peavad end vaid riiklikus tervishoiusüsteemis tegutsevad arstid.

Sektor või allsektor	Turulepääsu piirangud
	Piiriülese teenustekaubanduse puhul: BE: Piiranguteta kõigi tervishoiuga seotud kutseteenuste, sealhulgas arstide, hambaarstide, ämmaemandate, meditsiiniõdede, füsioterapeutide, psühholoogide ja parameedikute teenuste piiriülese osutamise korral, olenemata sellest, kas asjaomaseid teenuseid rahastab riik või erasektor (CPC 85201 osa, 9312, 93191 osa).
b) Veterinaarteenused (CPC 932)	Investeeringute ja piiriülese teenustekaubanduse puhul: EU, välja arvatud BE, BG, DE, DK, ES, FR, IE, HU, LV, NL ja SK: Piirangud puuduvad. DE: Telemeditsiiniteenuseid võib osutada üksnes baasraviks, eeldusel et patsient kohtub eelnevalt veterinaariga. DE, DK, ES, LV, NL ja SK: Veterinaarteenuseid võivad osutada üksnes füüsilised isikud. IE: Veterinaarteenuseid võivad osutada üksnes füüsilised isikud või partnerlused. HU: Loa andmisel kohaldatakse majandusvajaduste testi. Põhikriteeriumid: sektoris valitsevad tööturutingimused.
	Investeeringu puhul: FR: Veterinaarteenuseid osutavate äriühingute õigusliku vormina on lubatud üksnes SEP (*société en participation*), SCP (*société civile professionnelle*) ja SEL (*société d'exercice liberal*).
	Piiriülese teenustekaubanduse puhul: BE, BG ja LV: Piiranguteta veterinaarteenuste piiriülese osutamise korral.
c) Ravimite ning meditsiini- ja ortopeediakaupade jaemüük, muud apteekriteenused (CPC 63211)	Investeeringute ja piiriülese teenustekaubanduse puhul: EU, välja arvatud LT: Ravimeid ja teatavaid meditsiinikaupu võib üldsusele müüa üksnes apteegi kaudu. Ravimite postimüük on keelatud, välja arvatud käsimüügiravimite puhul. EE: Ravimeid ja teatavaid meditsiinikaupu võib üldsusele müüa üksnes apteegi kaudu. Keelatud on ravimite postimüük ning interneti kaudu tellitud ravimite kättetoimetamine posti või kiirkullerteenuse kaudu. Asutamisloa väljastamisel kohaldatakse majandusvajaduste testi. Põhikriteeriumid: rahvastikutihedus ja apteekide paiknemise tihedus piirkonnas. EL: Ravimite ja teatavate meditsiinitoodete jaemüügiga võivad tegeleda üksnes proviisori tegevusluba omavad füüsilised isikud ja selliste isikute asutatud äriühingud. ES: Ravimite ja teatavate meditsiinitoodete jaemüügiga võivad tegeleda üksnes proviisori tegevusluba omavad füüsilised isikud. Iga apteeker võib taotleda vaid ühe litsentsi. Ravimite postimüük on keelatud.

Sektor või allsektor	Turulepääsu piirangud
	FI: Piiranguteta ravimite ning meditsiini- ja ortopeediliste toodete jaemüügi korral. IE: Ravimite, välja arvatud käsimüügiravimite postimüük on keelatud. IT: Apteeki saavad pidada registrisse kantud füüsilised isikud ning juriidilised isikud partnerlusettevõttena, mille iga partner on registreeritud apteeker. Asutamisloa väljastamisel kohaldatakse majandusvajaduste testi. Põhikriteeriumid: rahvastikutihedus ja apteekide paiknemise tihedus piirkonnas. LU: Ravimite ja teatavate meditsiinikaupade jaemüügiga võivad tegeleda üksnes füüsilised isikud. NL: Piiranguteta ravimite postimüügi korral. PL: Apteeki saavad pidada registrisse kantud füüsilised isikud ning juriidilised isikud partnerlusettevõttena, mille iga partner on registreeritud apteeker. SE: Piiranguteta ravimite jaemüügi ja üldsusele pakkumise korral.
	Investeeringu puhul: EU, välja arvatud EL, IE, LU, LT ja NL: Nende teenuseosutajate arvu mittediskrimineeriv piiramine, kellel on õigus osutada konkreetset teenust konkreetses kohalikus piirkonnas. Selleks võidakse kohaldada majandusvajaduste testi, mille raames võetakse arvesse selliseid tegureid nagu olemasolevate ettevõtjate arv ja neile avalduv mõju, transporditaristu, rahvastiku tihedus või geograafiline paiknemine. BG: Apteekide juhatajad peavad olema kvalifitseeritud apteekrid ja võivad töötada juhatajana üksnes selles apteegis, milles nad ise töötavad. Kehtestatud on kvoot, millega reguleeritakse Bulgaarias ühele isikule kuuluvate apteekide arvu (kuni neli). DE: Apteeki võivad pidada ainult füüsilised isikud (proviisorid). Ühe isiku kohta võib olla üks apteek ja kuni kolm haruapteeki. DK: Ravimite ja teatavate meditsiinitoodete jaemüügiga võivad tegeleda üksnes füüsilised isikud, kellele Taani ravimiamet on andnud proviisori tegevusloa. FR: Apteegi avamiseks peab olema saadud luba ning kaubanduslik kohalolek, sealhulgas ravimite kaugmüük üldsusele infoühiskonna teenuste kaudu, peab toimuma ühes järgmistest õiguslikest vormidest, mis on riigisisese õiguse kohaselt mittediskrimineerival alusel lubatud: *société d'exercice libéral* (SEL) *anonyme, par actions simplifiée, à responsabilité limitée unipersonnelle* või *pluripersonnelle, en commandite par actions, société en noms collectifs* (SNC) või *société à responsabilité limitée* (SARL) *unipersonnelle* või *pluripersonnelle*.

Sektor või allsektor	Turulepääsu piirangud
	ES, HR, HU ja PT: Asutamisloa väljastamisel kohaldatakse majandusvajaduste testi. Põhikriteeriumid: rahvastikutihedus ja apteekide paiknemise tihedus piirkonnas. MT: Apteegile tegevusloa väljastamise suhtes kohaldatakse konkreetseid piiranguid. Ühegi isiku nimel ei tohi olla linnas või külas üle ühe tegevusloa (apteegi tegevusluba käsitlevate eeskirjade (LN 279/07) 5. eeskirja punkt 1), välja arvatud juhul, kui asjaomases linnas või külas ei ole rohkem taotlusi (apteegi tegevusluba käsitlevate eeskirjade (LN 279/07) 5. eeskirja punkt 2). PT: Äriühingutes, kus kapitali esindavad aktsiad, peavad aktsiad olema nimiväärtusega. Ükski isik ei tohi omada, käitada ega hallata otseselt või kaudselt samal ajal rohkem kui nelja apteeki. SI: Sloveenia apteekide võrgustik koosneb avalik-õiguslikest farmaatsiaasutustest, mis kuuluvad omavalitsustele või kontsessiooni alusel erafarmatseutidele (enamusosanik peab olema ametilt apteeker). Retseptiravimite postimüük on keelatud. Käsimüügiravimite postimüügiks on vaja riigi eriluba.
III-EU-4 – Äriteenused – teadus- ja arendusteenused (CPC 851, 852, 853)	
	Investeeringute ja piiriülese teenustekaubanduse puhul: EU, välja arvatud RO: Piirangud puuduvad. Üksnes piiriülese teenustekaubanduse puhul: RO: Piiranguteta teadus- ja arendusteenuste piiriülese osutamise korral.
III-EU-5 – Äriteenused – kinnisvarateenused (CPC 821, 822)	
	Investeeringute ja piiriülese teenustekaubanduse puhul: EU, välja arvatud CZ ja HU: Piirangud puuduvad. Piiriülese teenustekaubanduse puhul: CZ ja HU: Piiranguteta kinnisvarateenuste piiriülese osutamise korral.

Sektor või allsektor	Turulepääsu piirangud
III-EU-6 – Äriteenused – rendi- või liisinguteenused	
a) Operaatorita rendi- või liisinguteenused (CPC 831)	Investeeringute ja piiriülese teenustekaubanduse puhul: EU: Piiranguteta õhusõiduki ilma meeskonnata rentimise või liisimise korral (kuivrent). Euroopa Liidu lennuettevõtja kasutatavate õhusõidukite suhtes kohaldatakse registreerimisnõudeid. Euroopa Liidu lennuettevõtja osalusega kuivrendilepingu korral kohaldatakse Euroopa Liidu või riigisiseses õiguses sisalduvaid lennundusohutuse nõudeid, nagu eelnev heakskiit ja muud tingimused, mida kohaldatakse kolmandate riikide registreeritud õhusõidukite kasutamise suhtes (CPC 83104).
b) Operaatorita isiklike ja majapidamistarvetega seotud rendi- või kasutusrendi teenused (CPC 832)	Investeeringute ja piiriülese teenustekaubanduse puhul: EU, välja arvatud BE ja FR: Piirangud puuduvad. Piiriülese teenustekaubanduse puhul: BE ja FR: Piiranguteta operaatorita isiklike ja majapidamistarvetega seotud rendi- või kasutusrendi teenuste piiriülese osutamise korral.
III-EU-7 – Äriteenused	
a) Arvutiteenused ja nendega seotud teenused (CPC 84) [1]	Piirangud puuduvad.
b) Turu-uuringute ja avaliku arvamuse küsitluste teenused (CPC 864)	Piirangud puuduvad.
c) Juhtimisalase nõustamise teenused (CPC 865) ja juhtimisalase nõustamisega seotud teenused (CPC 866)	Piirangud puuduvad.
d) Seonduvad teadusliku ja tehnilise nõustamise teenused (CPC 8675)	Investeeringute ja piiriülese teenustekaubanduse puhul: EU, välja arvatud FR: Piirangud puuduvad. Investeeringu puhul: FR: Mõõdistamisele juurdepääsu võimaldavad õiguslikud vormid on üksnes SEL (*anonyme, à responsabilité limitée ou en commandite par actions*), SCP (*société civile professionnelle*), SA ja SARL (*sociétés anonymes, à responsabilité limitée*).

[1] Euroopa Liit toetab kokkulepet arvutiteenuste ulatuse kohta – CPC 84.

Sektor või allsektor	Turulepääsu piirangud
e) Tehniliste katsete ja analüüsi teenused (CPC 8676)	Investeeringute ja piiriülese teenustekaubanduse puhul: EU, välja arvatud FR ja PT: Piirangud puuduvad. Investeeringute ja piiriülese teenustekaubanduse puhul: FR: Bioloogi kutseala on reserveeritud füüsilistele isikutele. PT: Bioloogi, keemiaanalüütiku ja agronoomi kutsealal võivad töötada üksnes füüsilised isikud.
f) Reklaamiteenused (CPC 871)	Investeeringute ja piiriülese teenustekaubanduse puhul: EU: Piirangud puuduvad.
g) Tööjõu vahendamise teenused (CPC 87201, 87202, 87203, 87204, 87205, 87206, 87209)	Investeeringute ja piiriülese teenustekaubanduse puhul: EU, välja arvatud HU ja SE: Piiranguteta koduabiliste, muude kaubandus- ja tööstustöötajate, meditsiiniõdede ja muu personali värbamise teenuste osutamise korral. HU ja SE: Piirangud puuduvad (CPC 87204, 87205, 87206, 87209). EU juhtide otsimise teenuste korral (CPC 87201): Piirangud puuduvad, välja arvatud BG, CY, CZ, DE, EE, FI, MT, LT, LV, PL, PT, RO, SI ja SK, kus: piiranguteta. EU kontori abipersonali ja muude töötajate vahendamise teenuste osutamise korral (CPC 87202): Piirangud puuduvad, välja arvatud AT, BG, CY, CZ, EE, FI, LT, LV MT, PL, PT, RO, SI ja SK, kus: piiranguteta. EU kontori abipersonali värbamise teenuste korral (CPC 87203): Piirangud puuduvad, välja arvatud AT, BG, CY, CZ, DE, EE, FI, MT, LT, LV, PL, PT, RO, SI ja SK, kus: piiranguteta. DE: Tööjõu vahendamise teenuste osutajate arvu piirangud. ES: Tegevjuhtide otsingu teenuse osutajate arvu ja tööjõu vahendamise teenuste piirangud (CPC 87201, 87202). FR: Nende teenuste osutamisel võib kehtida riigi monopol (CPC 87202). IT: Kontoritöötajate värbamisteenuste osutajate arvu piirangud (CPC 87203).

Sektor või allsektor	Turulepääsu piirangud
	Piiriülese teenustekaubanduse puhul: EU, välja arvatud BE, HU ja SE: Piiranguteta kontori abipersonali ja muude töötajate vahendamise teenuste piiriülese osutamise korral (CPC 87202). BE: Piirangud puuduvad. IE: Piiranguteta tegevjuhtide otsingu teenuste piiriülese osutamise korral (CPC 87201). FR, IE, IT ja NL: Piiranguteta kontoritöötajate värbamise teenuste piiriülese osutamise korral (CPC 87203).
h) Turvateenused (CPC 87302, 87303, 87304, 87305, 87309)	Investeeringute ja piiriülese teenustekaubanduse puhul: EU, välja arvatud BG, CY, CZ, DK, EE, ES, FI, HR, HU, LT, LV, MT, PL, RO, SI ja SK: Piirangud puuduvad. BG, CY, CZ, EE, ES, LT, LV, MT, PL, RO, SI ja SK: piiranguteta. DK, HR ja HU: Piiranguteta järgmiste allsektorite teenuste osutamise korral: valveteenused (87305) Horvaatias ja Ungaris, turvanõustamisteenused (87302) Horvaatias, lennujaama valveteenused (87305 osa) Taanis ja soomusautoteenused (87304) Ungaris.
	Investeeringu puhul: FI: Piiranguteta turvateenuste osutamise lubade korral.
i) Juurdlusteenused (CPC 87301)	Investeeringute ja piiriülese teenustekaubanduse puhul: EU, välja arvatud AT ja SE: piiranguteta. AT ja SE: Piirangud puuduvad.
j) Hoonete puhastamise teenused (CPC 874)	Investeeringute ja piiriülese teenustekaubanduse puhul: EU: Piirangud puuduvad.
k) Fotograafiateenused (CPC 875)	Piirangud puuduvad.
l) Pakendamisteenused (CPC 876)	Piirangud puuduvad.
m) Krediidiinfoteenused ja inkassoteenused (CPC 87901, 87902)	Piiriülese teenustekaubanduse puhul: EU, välja arvatud ES, LV ja SE: Piiranguteta inkassoteenuste ja krediidiinfoteenuste osutamise korral. ES, LV ja SE: Piirangud puuduvad.

Sektor või allsektor	Turulepääsu piirangud
n) Telefonivastamis-teenused (CPC 87903)	Investeeringute ja piiriülese teenustekaubanduse puhul: EU: Piirangud puuduvad.
o) Paljundusteenused (CPC 87904)	Investeeringute ja piiriülese teenustekaubanduse puhul: EU, välja arvatud HU: Piirangud puuduvad. Piiriülese teenustekaubanduse puhul: HU: Piiranguteta paljundusteenuste piiriülese osutamise korral.
p) Kirjaliku ja suulise tõlke teenused (CPC 87905)	Investeeringute ja piiriülese teenustekaubanduse puhul: EU, välja arvatud HU ja PL: Piirangud puuduvad. HU: Ametlikke tõlkeid, tõlgete ametlikke kinnitusi ja ametlike dokumentide võõrkeelseid kinnitatud koopiaid võib pakkuda üksnes Ungari Tõlke- ja Tõestamisamet (OFFI). PL: Üksnes füüsilised isikud võivad olla vandetõlgid.
q) Postitusnimekirjade koostamine ja postitusteenused (CPC 87906)	Investeeringute ja piiriülese teenustekaubanduse puhul: EU: Piirangud puuduvad.
r) Tellimustoodete kujundamise teenused (CPC 87907)	Piirangud puuduvad.
s) Mujal liigitamata muud äriteenused (CPC 87909)	Investeeringute ja piiriülese teenustekaubanduse puhul: EU, välja arvatud SE: Piirangud puuduvad. SE: Ehitusühistu majanduskava peab kinnitama kaks isikut. Need isikud peavad olema saanud EMP ametiasutuste tunnustuse. SE: Pandimajad tuleb rajada kas piiratud vastutusega äriühingu või filiaalina.

Sektor või allsektor	Turulepääsu piirangud
t) Õhutranspordiga seotud äriteenused: — müük ja turustamine — arvutipõhise ettetellimissüsteemi (CRS) teenused	Investeeringute ja piiriülese teenustekaubanduse puhul: EU: Puuduvad.
u) Metallitoodete, masinate ja seadmete remondi teenused (CPC 886, välja arvatud 8868)	Puuduvad.
	Investeeringute ja piiriülese teenustekaubanduse puhul: EU, välja arvatud HU: Piirangud puuduvad. HU: Piiranguteta energiajaotusega seotud teenuste ning tootmisega seotud teenuste piiriülese osutamise, välja arvatud nende sektoritega seotud nõustamis- ja konsultatsiooniteenuste korral.
v) Laevade, raudteetranspordivahendite ning lennukite ja nende osade hooldus ja remont (CPC 86764 osa, 86769, 8868)	Puuduvad.
x) Muud äriteenused ja proovimärgisega märgistamise teenused (CPC 893 osa)	Investeeringute ja piiriülese teenustekaubanduse puhul: EU, välja arvatud CZ, LT ja NL: Piirangud puuduvad. LT: Piiranguteta. NL: Väärismetallesemete proovimärgisega märgistamise ainuõigus on praegu antud Madalmaade kahele avalik-õiguslikule monopolile.
y) Pakendamine (CPC 88493 osa, ISIC 37)	Investeeringute ja piiriülese teenustekaubanduse puhul: CZ: Pakendite tagasivõtmise ja taaskasutamisega seotud teenuseid osutav pakendiettevõtja peab olema aktsiaselts (CPC 88493 osa, ISIC 37).
III-EU-8 – Sideteenused	
a) Posti- ja kulleriteenused (CPC 71235 osa, CPC 73210 osa, 751 osa)	Investeeringute ja piiriülese teenustekaubanduse puhul: EU: Kooskõlas riigisiseste õigusaktidega võidakse piirata postkastide paigutamist avalikult kasutatavatele teedele, postmarkide väljaandmist ja kohtu- või haldusmenetluse käigus kasutatava tähitud posti teenuse osutamist. Nende teenuste jaoks, mille puhul kehtib universaalteenuse osutamise kohustus, võib kehtestada litsentsimissüsteemi. Litsentsid võivad tuua kaasa konkreetse universaalteenuse osutamise kohustused või rahalise panuse kompensatsioonifondi.

Sektor või allsektor	Turulepääsu piirangud
b) Telekommunikatsioon (CPC 752, 753, 754)	Investeeringute ja piiriülese teenustekaubanduse puhul: EU, välja arvatud BE: Piirangud puuduvad. BE: Piiranguteta satelliitlevi edastamise teenuste korral.
III-EU-9 – Ehitus (CPC 511, 512, 513, 514, 515, 516, 517, 518)	Investeeringute ja piiriülese teenustekaubanduse puhul: EU: Piirangud puuduvad.
III-EU-10 – Turustusteenused	
a) Turustusteenused (CPC 3546, 631, 632, välja arvatud 63211, 63297, 62276 ja 621 osa)	Investeeringute ja piiriülese teenustekaubanduse puhul: EU, välja arvatud PT: Piirangud puuduvad. Investeeringu puhul: PT: Teatavate jaemüügiettevõtete ja kaubanduskeskuste rajamisel kehtib spetsiaalne lubade andmise süsteem. See on seotud kaubanduskeskustega, mille renditav brutopind on 8 000 m^2 või suurem, ja jaemüügiettevõtetega, mille müügipind on 2 000 m^2 või suurem, kui need asuvad väljaspool kaubanduskeskusi. Põhikriteeriumid: kaubanduslike pakkumiste mitmekesistamine; tarbijale pakutavate teenuste hindamine; tööhõive kvaliteet ja ettevõtja sotsiaalne vastutus; integreerimine linnakeskkonda ning panus ökotõhususse (CPC 631, 632, välja arvatud 63211, 63297).
b) Ravimite turustamine (CPC 62117, 62251, 8929).	Investeeringute ja piiriülese teenustekaubanduse puhul: EU, välja arvatud FI: Piirangud puuduvad. FI: Piiranguteta ravimite turustamise korral.
c) Alkohoolsete jookide turustamine (CPC 62112 osa, 62226, 63107, 8929)	Investeeringute ja piiriülese teenustekaubanduse puhul: EU, välja arvatud FI ja SE: Piirangud puuduvad. FI: Piiranguteta alkohoolsete jookide turustamise korral. SE: Kangete alkohoolsete jookide, veini ja õlle (v.a alkoholivaba õlu) monopoli kehtestamine. Kangete alkohoolsete jookide, veini ja õlle (v.a alkoholivaba õlu) jaemüük on praegu Systembolaget AB monopol. Alkohoolsed joogid on joogid, mille alkoholisisaldus on üle 2,25 mahuprotsendi. Õlle puhul on alkoholisisalduse piir 3,5 mahuprotsenti (CPC 631 osa).

Sektor või allsektor	Turulepääsu piirangud
d) Tubaka turustamine (CPC 6222 osa, 62228, 6310 osa, 63108)	Investeeringute ja piiriülese teenustekaubanduse puhul: EU, välja arvatud AT, ES, FR ja IT: Piirangud puuduvad. AT: Tubakamüüjana tegutsemise luba saavad taotleda üksnes füüsilised isikud (CPC 63108). ES: Üksnes füüsilised isikud võivad tegutseda tubakamüüjatena. Iga tubakamüüja saab taotleda vaid ühe litsentsi (CPC 63108). Tubaka jaemüük on riigi monopol. FR: Tubaka hulgi- ja jaemüük on riigi monopol (CPC 6222 osa, 6310 osa). IT: Tubaka turustamiseks ja müümiseks on tarvis tegevusluba. Luba antakse avaliku menetluse kaudu. Lubade väljastamisel kohaldatakse majandusvajaduste testi. Põhikriteeriumid: rahvastiku tihedus ja olemasolevate müügikohtade paiknemise tihedus (CPC 6222 osa, 6310 osa).
III-EU-11 – Keskkonnateenused a) Reoveeteenused (CPC 9401) b) Tahkete/ohtlike jäätmete käitlemine, välja arvatud ohtlike jäätmete piiriülene transport i) Jäätmekäitlus-teenused (CPC 9402) ii) Kanalisatsiooni- jms teenused (CPC 9403) c) Välisõhu- ja kliimakaitse (CPC 9404)	Investeeringute ja piiriülese teenustekaubanduse puhul: EU, välja arvatud DE: Piirangud puuduvad. Üksnes piiriülese teenustekaubanduse puhul: DE: Piiranguteta jäätmekäitlusteenuste, välja arvatud nõustamisteenuste osutamise korral, ning mulla kaitse ja saastatud mulla harimisega seotud teenuste, välja arvatud nõustamisteenuste osutamise korral (CPC 9401, 9402, 9403, 94060).
d) Pinnase ja vee parandamine ja puhastamine i) Saastatud või reostatud pinnase või vee töötlemine ja parandamine (CPC 9406 osa)	
e) Müra ja vibratsiooni vähendamine (CPC 9405) f) Elurikkuse ja maastiku kaitse g) Loodus- ja maastikukaitse teenused (CPC 9406 osa) h) Muud keskkonnateenused ja nendega seotud teenused (CPC 9409)	

Sektor või allsektor	Turulepääsu piirangud
III-EU-12 – Haridusteenused (CPC 92) (ainult erasektori rahastatavad teenused)	
	Investeeringute ja piiriülese teenustekaubanduse puhul: EU: Piiranguteta selliste haridusteenuste korral, mida rahastab avalik sektor või mille osutamiseks antakse mingis vormis riigiabi. Kui välisriigi teenuseosutajal on lubatud pakkuda erasektori rahastatavaid haridusteenuseid, võidakse eraettevõtjatelt nõuda haridussüsteemis osalemiseks mittediskrimineerivatel alustel antud kontsessiooni. EU, välja arvatud CZ, NL, SE ja SK: Piiranguteta alg-, kesk, kõrg- ja täiskasvanuharidust mittehõlmavate erasektori rahastatavate haridusteenuste osutamise korral (CPC 929). CY, FI, MT ja RO: Piiranguteta erasektori rahastatavate alg-, kesk- ja täiskasvanuharidusteenuste osutamise korral (CPC 921, 922, 924). AT, BG, CY, FI, MT ja RO: Piiranguteta erasektori rahastatavate kõrgharidusteenuste osutamise korral (CPC 923). SE: Piiranguteta selliste erasektori rahastatavate haridusteenuste osutajate korral, kes saavad riigilt teatavat toetust. Reservatsiooni kohaldatakse erasektori rahastatavate haridusteenuse osutajate suhtes, kui nad saavad riigilt teatavat toetust, näiteks riigi poolt tunnustatud haridusteenuse osutajate ja riigi järelevalve all olevate haridusteenuste osutajate suhtes, või selliste õpingute suhtes, mis annavad õiguse õppetoetustele (CPC 92). SK: Kõigi erasektori rahastatavate haridusteenuste, välja arvatud keskharidusjärgse tehnika- ja kutsehariduse teenuste korral. Võidakse kohaldada majandusvajaduste testi ning kohalikud omavalitsused võivad piirata rajatavate koolide arvu (CPC 921, 922, 923, välja arvatud 92310, 924).
	Investeeringu puhul: EU, välja arvatud ES ja IT: Tunnustatud diplomeid või kraade andva erasektori rahastatava ülikooli avamise eel kohaldatakse majandusvajaduste testi. Põhikriteeriumid: rahvastiku tihedus ja olemasolevate kõrgkoolide paiknemise tihedus. ES: Menetlus hõlmab parlamendiga konsulteerimist. IT: Põhineb kolmeaastasel programmil ja riigi tunnustatud diplomite väljaandmise luba antakse üksnes Itaalia juriidilistele isikutele (CPC 923).

Sektor või allsektor	Turulepääsu piirangud
III-EU-13 – Tervishoiu- ja sotsiaalteenused (ainult erasektori rahastatavad teenused)	
a) Tervishoiuteenused – haigla- ja kiirabiteenused, raviasutuste teenused (CPC 93, 931, välja arvatud 9312, 93191 osa, 9311, 93192, 93193, 93199)	Investeeringu puhul: EU: Piiranguteta kõigi selliste tervishoiuteenuste osutamise korral, mida rahastab avalik sektor või mille osutamiseks antakse mingis vormis riigiabi. Piiranguteta kõigi erasektori rahastatavate tervishoiuteenuste korral, välja arvatud erasektori rahastatavad haigla- ja kiirabiteenused ning muude raviasutuste kui haiglate teenused. Eraettevõtjatelt võidakse nõuda erasektori rahastatavas tervishoiuvõrgus osalemiseks mittediskrimineerivatel alustel antud kontsessiooni. Võidakse kohaldada majandusvajaduste testi. Põhikriteeriumid: olemasolevate ettevõtjate arv ja neile avalduv mõju, transporditaristu, rahvastiku tihedus, geograafiline paiknemine ja uute töökohtade loomine. See reservatsioon ei kehti tervishoiuga seotud kutseteenuste, sealhulgas arstide, hambaarstide, ämmaemandate, meditsiiniõdede, füsioterapeutide, parameedikute ja psühholoogide osutatavate teenuste suhtes, mis on hõlmatud muude reservatsioonidega (CPC 931, välja arvatud 9312, 93191 osa). AT, PL ja SI: Piiranguteta erasektori rahastatavate kiirabiteenuste osutamise korral (CPC 93192). BE: Piiranguteta erasektori rahastatavate kiirabi- ja raviasutuste teenuste, välja arvatud haiglateenuste korral (CPC 93192, 93193). BG, CY, CZ, FI, MT ja SK: Piiranguteta erasektori rahastatavate haigla- ja kiirabiteenuste ning muude raviasutuste kui haiglate teenuste osutamise korral (CPC 9311, 93192, 93193). DE: Piiranguteta sotsiaalkindlustusteenuste osutamise korral Saksamaa sotsiaalkindlustussüsteemi raames, kus võivad teenuseid pakkuda eri äriühingud või üksused ja kus esineb seega konkurents, mistõttu ei ole asjaomaste teenuste puhul tegemist „tegevustega, mida viiakse ellu valitsuse ülesannete täitmisel“ (CPC 93). DE: Piiranguteta erasektori rahastatavate Saksamaa relvajõudude haiglate omandiõiguse korral. FI: Piiranguteta erasektori rahastatavate muude tervishoiuteenuste osutamise korral (CPC 93199). FR: Piiranguteta erasektori rahastatavate laboratoorse analüüsi ja uuringu teenuste osutamise korral.

Sektor või allsektor	Turulepääsu piirangud
	DE (kohaldatakse ka piirkondlikul valitsemistasandil): Pääste- ja kiirabiteenuste osutamist korraldavad ja reguleerivad liidumaad. Enamik liidumaid delegeerib päästeteenuste alase pädevuse omavalitsustele. Omavalitsustel on lubatud eelistada kasumit mittetaotlevaid ettevõtjaid. See kehtib samavõrra nii välismaiste kui ka riigisiseste teenuseosutajate kohta (CPC 931, 933). Kiirabiteenuste osutamiseks on vajalik kavandamine, luba ja akrediteerimine. Telemeditsiini puhul võidakse IKT-teenuste (info- ja kommunikatsioonitehnoloogia) osutajate arvu piirata, et tagada koostalitlusvõime, ühilduvus ja vajalikud ohutusstandardid. Piirangu kohaldamisel välditakse diskrimineerimist. SI: Järgmiste teenuste kohta kehtib riigi monopol: vere ja verepreparaatide tarnimine, inimelundite eemaldamine ja säilitamine siirdamise eesmärgil; sotsiaalmeditsiini-, hügieeni-, epidemioloogilised ja tervishoiu-/ökoloogilised teenused, patoanatoomilised teenused, biomeditsiiniliselt toetatav soojätkamine (CPC 931). FR: Haigla- ja kiirabiteenuste, raviasutuste (muude kui haiglate) osutatavate teenuste ja sotsiaalteenuste korral: Ettevõtted võivad tegutseda ükskõik millises õiguslikus vormis, välja arvatud vormis, mis on reserveeritud vabade elukutsete jaoks.
b) Tervishoiu- ja sotsiaalteenused, sealhulgas pensionikindlustus	Piiriülese teenustekaubanduse puhul: EU, välja arvatud HU: Piiranguteta tervishoiu- ja sotsiaalteenuste piiriülese osutamise ning sellise tegevuse või selliste teenuste korral, mis moodustavad riikliku pensioni- või sotsiaalkindlustussüsteemi osa. See reservatsioon ei kehti tervishoiuga seotud kutseteenuste, sealhulgas arstide, hambaarstide, ämmaemandate, meditsiiniõdede, füsioterapeutide, parameedikute ja psühholoogide osutatavate teenuste suhtes, mis on hõlmatud muude reservatsioonidega (CPC 931, välja arvatud 9312, 93191 osa). HU: Piiranguteta avaliku sektori rahastatavate haigla- ja kiirabiteenuste ning muude raviasutuste kui haiglate teenuste piiriülene osutamise korral väljastpoolt riigi territooriumi (CPC 9311, 93192, 93193).

Sektor või allsektor	Turulepääsu piirangud
c) Sotsiaalteenused, sealhulgas pensionikindlustus	Investeeringute ja piiriülese teenustekaubanduse puhul: EU: Piiranguteta kõigi selliste sotsiaalteenuste osutamise korral, mida rahastab avalik sektor või mille osutamiseks antakse mingis vormis riigiabi, ning sellise tegevuse või selliste teenuste korral, mis moodustavad osa riiklikust pensioni- või sotsiaalkindlustussüsteemist. Eraettevõtjatelt võidakse erasektori rahastatavas sotsiaalteenuste võrgus osalemiseks nõuda mittediskrimineerivatel alustel antud kontsessiooni. Võidakse kohaldada majandusvajaduste testi. Põhikriteeriumid: olemasolevate ettevõtjate arv ja neile avalduv mõju, transporditaristu, rahvastiku tihedus, geograafiline paiknemine ja uute töökohtade loomine. CZ, FI, HU, MT, PL, RO, SK ja SI: Piiranguteta erasektori rahastatavate sotsiaalteenuste osutamise korral. BE, CY, DE, DK, EL, ES, FR, IE, IT ja PT: Piiranguteta erasektori rahastatavate sotsiaalteenuste, välja arvatud sanatooriumide, puhkekodude ja vanadekodude teenuste osutamise korral. DE: Piiranguteta Saksamaa sotsiaalkindlustussüsteemi korral, kus teenuseid võivad pakkuda eri äriühingud või üksused, millega kaasneb konkurents, ja seega ei pruugi asjaomased teenused olla hõlmatud määratlusega „tegevused, mida viiakse ellu valitsuse ülesannete täitmisel“.
	Üksnes investeeringu puhul: HR: Mõne erasektori rahastatava sotsiaalhoolekandeasutuse rajamine võib sõltuda majandusvajaduste testist, eriti konkreetsetes geograafilistes piirkondades (CPC 9311, 93192, 93193, 933).
III-EU-14 – Turismi- ja reisiteenused a) Hotellid, restoranid ja toitlustus (CPC 641, 642, 643), välja arvatud toitlustus õhutransporditeenuste osutamise ajal – see kuulub maapealse teeninduse alla b) Reisibüroode ja reisikorraldajate (sealhulgas reisijuhtide) teenused (CPC 7471) c) Giiditeenused (CPC 7472)	Investeeringu puhul: EU, välja arvatud BG: Piirangud puuduvad. BG: Nõutav on asutamine (filiaalid ei ole lubatud) (CPC 7471, 7472).

Sektor või allsektor	Turulepääsu piirangud
III-EU-15 – Meelelahutus-, kultuuri- ja sporditeenused (välja arvatud audiovisuaalteenused)	
a) Raamatukogu-, arhiivi-, muuseumi- ja muud kultuuriteenused (CPC 963)	Investeeringute ja piiriülese teenustekaubanduse puhul: EU, välja arvatud AT ja investeerimise eesmärgil LT: Piiranguteta raamatukogu-, arhiivi-, muuseumi- ja muude kultuuriteenuste osutamise korral. AT ja LT: Asutamiseks võidakse nõuda luba või kontsessiooni.
b) Meelelahutus-teenused, teatrite, ansamblite ja tsirkuste teenused (CPC 9619, 964, välja arvatud 96492)	Investeeringute puhul: EU: Piirangud puuduvad, välja arvatud: CY, CZ, FI, MT, PL, RO, SI ja SK: Piiranguteta meelelahutusteenuste, sealhulgas teatrite, ansamblite, tsirkuste ja diskoteekide teenuste osutamise korral. BG: Piiranguteta järgmiste meelelahutusteenuste osutamise korral: tsirkuste, lõbustusparkide ja sarnaste meelelahutusasutuste teenused, tantsusaalide, diskoteekide ja tantsuõpetajate teenused ning muud meelelahutusteenused. EE: Piiranguteta muude meelelahutusteenuste osutamise korral, välja arvatud kinode teenused. LT ja LV: Piiranguteta kõikide meelelahutusteenuste osutamise korral, välja arvatud kino käitamise teenused.
	Piiriülese teenustekaubanduse puhul: EU, välja arvatud AT ja SE: Piiranguteta meelelahutusteenuste, sealhulgas teatrite, ansamblite, tsirkuste ja diskoteekide teenuste piiriülese osutamise korral. AT ja SE: Piirangud puuduvad.
c) Uudistevahendus-teenused (CPC 962)	Investeeringute ja piiriülese teenustekaubanduse puhul: EU, välja arvatud HU: Piirangud puuduvad. HU: Piiranguteta.
d) Spordi- ja muud puhketeenused (CPC 964)	Investeeringute ja piiriülese teenustekaubanduse puhul: EU: Piirangud puuduvad.
e) Hasartmängude ja kihlvedude korraldamise teenused (CPC 96492)	Investeeringute ja piiriülese teenustekaubanduse puhul: EU: Piiranguteta rahalise panusega õnnemänge hõlmavate hasartmänguteenuste osutamise, sealhulgas eeskätt loteriide, kraapimisloteriide, kasiinodes, mängusaalides või litsentsitud ruumides pakutavate hasartmänguteenuste, kihlveoteenuste, bingoteenuste ning heategevusorganisatsioonide või mittetulundusühingute pakutavate või neile tulu toovate hasartmänguteenuste osutamise korral.

Sektor või allsektor	Turulepääsu piirangud
III-EU-16 – Transporditeenused ja transpordi abiteenused	
a) Meretransport i) Rahvusvaheline reisijatevedu (CPC 7211, välja arvatud riigisisene kabotaaž) ii) Rahvusvaheline kaubavedu (CPC 7212, välja arvatud riigisisene kabotaaž)	Investeeringute ja piiriülese teenustekaubanduse puhul: EU, välja arvatud LV ja MT: Piiranguteta laeva registreerimise ja asutamisriigi lipu all sõitva laevastiku käitamise korral (kogu kaubanduslik merendustegevus, millega tegeletakse merelaevalt, sealhulgas kalandus, vesiviljelus ja kalandusega seotud teenused; rahvusvaheline reisijate- ja kaubavedu (CPC 721), ning meretranspordi abiteenused). EU: Piiranguteta fiiderteenuste, Euroopa Liidu laevandusettevõtjatele kuuluvate või renditud konteinerite mittetulunduslikel alustel ümberpaigutamise korral ning selle osa korral kõnealustest teenustest, mis ei kuulu riigisisese merekabotaaži erandi alla. MT: Kehtivad ainuõigused Maltalt Itaalia kaudu Mandri-Euroopaga sisse seatud mereühenduse suhtes (CPC 7213, 7214, 742 osa, 745, 749 osa). LV: Puuduvad.
b) Meretranspordi ja siseveetranspordi abiteenused	Investeeringute ja piiriülese teenustekaubanduse puhul: EU: Piiranguteta lootsi- ja sildumisteenuste osutamise korral (CPC 7452). EU: Piiranguteta siseveetranspordi abiteenuste korral. EU: Sadama pidaja või pädev asutus võib piirata teenuseosutajate arvu konkreetse sadamateenuse puhul. EU, välja arvatud LT ja LV: Piiranguteta puksiirteenuste osutamise korral (CPC 7214). LT ja LV: Piirangud puuduvad BG: Teenuseosutajate arv sadamates võib olla piiratud sõltuvalt sadama objektiivsest läbilaskevõimest, mille määrab kindlaks transpordi-, infotehnoloogia- ja sideministeeriumi moodustatud ekspertide komisjon (ISIC 0501, 0502, CPC 5133, 5223, 721, 722, 74520, 74540, 74590, 882). BG: Õigus osutada riikliku tähtsusega Bulgaaria sadamates avaliku transpordi tugiteenuseid antakse kontsessioonilepinguga. Piirkondliku tähtsusega sadamates antakse see õigus sadamaomanikuga sõlmitava lepinguga (CPC 74520, 74540 ja 74590). Investeeringu puhul: EU, välja arvatud EL ja IT: Piirangud puuduvad. EL: Sadamaaladel veoste käitlemise teenuste osutamisel kehtib riigi monopol (CPC 741). IT: Mereveoste käitlemise teenuste suhtes kohaldatakse majandusvajaduste testi. Põhikriteeriumid: olemasolevate ettevõtjate arv ja neile avalduv mõju, rahvastiku tihedus, geograafiline paiknemine ja uute töökohtade loomine (CPC 741).

Sektor või allsektor	Turulepääsu piirangud
c) Raudteetransport ja raudteetranspordi abiteenused	Investeeringute ja piiriülese teenustekaubanduse puhul: EU: Piiranguteta reisijate ja kaupade raudteetranspordi korral (CPC 711). LT: Transiiditeenuste osutamise ainuõigused antakse sellistele raudteeveo-ettevõtjatele, mis kuuluvad riigile või mille aktsiad kuuluvad 100 % riigile (CPC 711). EU, välja arvatud LT ja SE, raudteetranspordi abiteenuste korral: Piirangud puuduvad. LT: Raudteetranspordivahendite hooldus- ja remonditeenuste korral kehtib riigi monopol (CPC 86764, 86769, 8868 osa). SE: Raudteetranspordivahendite hooldus- ja remonditeenuste suhtes kohaldatakse majandusvajaduste testi, kui investor kavatseb rajada oma terminali taristurajatised. Põhikriteeriumid: ruumi- ja võimsuspiirangud (CPC 86764, 86769, 8868 osa).
d) Maanteetransport (reisijate- ja kaubaveoteenused, rahvusvahelised veoautoveoteenused) ja maanteetranspordi abiteenused.	Piiriülese teenustekaubanduse puhul: EU: Piiranguteta maanteetranspordi korral (reisijate- ja kaubaveoteenused, rahvusvaheliste veoautovedude teenused). Investeeringu puhul: EU: Piiranguteta teises liikmesriigis asutatud välisinvestorite kabotaaži korral liikmesriigi piires (CPC 712). EU: Euroopa Liidus osutatavate taksoteenuste suhtes võidakse kohaldada majandusvajaduste testi, millega piiratakse teenuseosutajate arvu. Põhikriteerium: kohaldatavates õigusaktides ette nähtud kohalik nõudlus (CPC 71221). BE: Seaduses võidakse kindlaks määrata taksoveolubade maksimaalne arv (CPC 71221). AT, BG ja DE: Reisijate- ja kaubaveoks võib ainuõigusi ja/või tegevuslube anda üksnes Euroopa Liidu füüsilistele isikutele ja Euroopa Liidu juriidilistele isikutele, kelle peakontor asub Euroopa Liidus (CPC 712). CZ: Nõutav on asutamine Tšehhi juriidilise isikuna (mitte filiaalina). ES: Reisijateveo puhul kohaldatakse CPC 7122 all osutatavate teenuste suhtes majandusvajaduste testi. Põhikriteerium: kohalik nõudlus. Linnadevahelise bussiveo teenuste suhtes kohaldatakse majandusvajaduste testi. Põhikriteeriumid: olemasolevate ettevõtjate arv ja neile avalduv mõju, rahvastiku tihedus, geograafiline paiknemine, mõju liiklustingimustele ja uute töökohtade loomine. FR: Piiranguteta linnadevahelise bussiveo teenuste osutamise korral (CPC 712). IE: Linnadevahelise bussiveo teenuste suhtes kohaldatakse majandusvajaduste testi. Põhikriteeriumid: olemasolevate ettevõtjate arv ja neile avalduv mõju, rahvastiku tihedus, geograafiline paiknemine, mõju liiklustingimustele ja uute töökohtade loomine (CPC 7121, 7122).

Sektor või allsektor	Turulepääsu piirangud
	IT: Limusiiniteenuste suhtes kohaldatakse majandusvajaduste testi. Põhikriteeriumid: olemasolevate ettevõtjate arv ja neile avalduv mõju, rahvastiku tihedus, geograafiline paiknemine, mõju liiklustingimustele ja uute töökohtade loomine. Linnadevahelise bussiveo teenuste suhtes kohaldatakse majandusvajaduste testi. Põhikriteeriumid: olemasolevate ettevõtjate arv ja neile avalduv mõju, rahvastiku tihedus, geograafiline paiknemine, mõju liiklustingimustele ja uute töökohtade loomine. Kaubaveoteenuste suhtes kohaldatakse majandusvajaduste testi. Põhikriteeriumid: kohalik nõudlus (CPC 712). MT: Avalikud bussiveoteenused: kogu võrgu suhtes kohaldatakse kontsessiooni, mis hõlmab avaliku teenindamise kohustust kanda hoolt teatavate ühiskonnarühmade (nagu õpilased ja eakad) eest (CPC 712). MT: Taksod: veolubade arvu suhtes kohaldatakse piiranguid. *Karozzini* (hobuvankrid): veolubade arvu suhtes kohaldatakse piiranguid (CPC 712). PT: Reisijateveo valdkonnas kohaldatakse limusiiniteenuste osutamisel majandusvajaduste testi. Põhikriteeriumid: olemasolevate ettevõtjate arv ja neile avalduv mõju, rahvastiku tihedus, geograafiline paiknemine, mõju liiklustingimustele ja uute töökohtade loomine (CPC 71222). SE: Maanteetranspordivahendite hooldus- ja remonditeenuste suhtes kohaldatakse majandusvajaduste testi, kui investor kavatseb rajada oma terminali taristurajatised. Põhikriteeriumid: ruumi- ja mahutavuspiirangud (CPC 6112, 6122, 86764, 86769, 8867 osa). SE: Autoveoettevõtja kutsealal tegutsemiseks on vaja Rootsis väljastatud tegevusluba. Taksoveoloa saamise ühe kriteeriumina peab äriühing olema määranud ametisse füüsilise isiku, kes töötab veokorraldajana (*de facto* elukohanõue – vt asutamise liike käsitlev Rootsi reservatsioon) (CPC 712). SK: Kaubaveo puhul kohaldatakse majandusvajaduste testi. Põhikriteeriumid: kohalik nõudlus (CPC 712).
	Piiriülese teenustekaubanduse puhul: EU, välja arvatud BG: maanteetranspordi abiteenuste piiriülese osutamise korral (CPC 744). Piirangud puuduvad. BG: Piiranguteta.
e) Õhutranspordi abiteenused (CPC 7461, 7469, 83104)	Investeeringute ja piiriülese teenustekaubanduse puhul: EU: Maapealse teeninduse avatuse tase sõltub lennujaama suurusest. Teenuseosutajate arv lennujaamades võib olla piiratud. Suurtes lennujaamades ei tohi teenuseosutajaid olla alla kahe. Investeeringu puhul: PL: Külmutatud või jahutatud kaupade hoiustamise teenuste puhul sõltub konkreetsete teenuseliikide osutamise võimalus lennujaama suurusest. Teenuseosutajate arvu igas lennujaamas võidakse ruumipuuduse tõttu piirata; muudel põhjustel võidakse seda piirata mitte vähem kui kahe teenuseosutajani (CPC 742 osa).

Sektor või allsektor	Turulepääsu piirangud
f) Kosmosetransport ja kosmoselaeva rentimine	Investeeringute ja piiriülese teenustekaubanduse puhul: EU: Piiranguteta kosmosetransporditeenuste ja kosmoselaevade rentimise korral (CPC 733, 734 osa).
III-EU-17 – Põllumajandus, kalapüük, vesi, tootmine	
a) Põllumajandus, jahindus, metsandus ning põllumajanduse, jahinduse ja metsandusega seotud teenused (ISIC 01, 02, CPC 881)	Investeeringute ja piiriülese teenustekaubanduse puhul: EU, välja arvatud HR, HU, PT ja SE: Piirangud puuduvad. HR: Piiranguteta põllumajandusliku ja jahindustegevuse korral. HU: Piiranguteta põllumajandusliku tegevuse korral (ISIC 011, 012, 013, 014, 015, CPC 8811, 8812, 8813, välja arvatud nõustamis- ja konsultatsiooniteenused). PT: Bioloogi, keemiaanalüütiku ja agronoomi kutsealal võivad töötada üksnes füüsilised isikud (CPC 881). SE: Piiranguteta põhjapõdrakasvatuse korral (ISIC 014).
b) Kalapüük, vesiviljelus ja kalapüügiga seotud teenused (ISIC 05, CPC 882)	Investeeringute ja piiriülese teenustekaubanduse puhul: EU: Piiranguteta kalapüügi, vesiviljeluse, kalapüügiga seotud teenuste korral. EU: Piiranguteta vesiviljelusrajatiste asutamise korral kas merel või siseveekogudel. FR: Piiranguteta osaluse korral Prantsusmaale kuuluvas merealas kala-/karplooma- või vetikakasvatuse eesmärgil. BG: Piiranguteta merede ja jõgede elusressursside püügi korral Bulgaaria sisemerealal ja territoriaalmeres, kui seda teevad Bulgaaria lipu all sõitvad laevad.
c) Vee kogumine, puhastamine ja veevarustus (ISIC 41)	Investeeringute ja piiriülese teenustekaubanduse puhul: EU: Piiranguteta tegevuse korral, mis hõlmab teenuseid, mille raames kogutakse, puhastatakse ja varutakse vett kodumajapidamiste või tööstuslike, kaubanduslike või muude kasutajate jaoks, sealhulgas joogiveega varustamine ja veemajandus.
d) Tootmine (ISIC 16, 17, 18, 19, 20, 21)	Investeeringute ja piiriülese teenustekaubanduse puhul: EU: Piirangud puuduvad.
e) Kirjastamine, trükkimine ja salvestiste paljundamine (ISIC 22, CPC 88442)	Piirangud puuduvad.
f) Tootmine (ISIC 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37)	Piirangud puuduvad.

Sektor või allsektor	Turulepääsu piirangud
III-EU-18 – Kaevandamine ja energeetikaga seotud tegevus	
a) Maavarade kaevandamine (ISIC 10, 11, 12: energeetiliste materjalide kaevandamine, ISIC 13, 14: metallimaakide kaevandamine ja muu kaevandamine; CPC 5115, 7131, 8675, 883)	Investeeringute ja piiriülese teenustekaubanduse puhul: EU, välja arvatud BE, FI, IT ja NL: Piirangud puuduvad IT: (maavarauuringute puhul kohaldatakse ka piirkondlikul valitsemistasandil): Riigile kuuluvates kaevandustes kehtivad uurimise ja kaevandamise erieeskirjad. Enne mis tahes kaevandamistegevust tuleb saada uurimisluba ((*permesso di ricerca)*, kuningliku dekreedi 1447/1927 artikkel 4). Selles tähtajalises loas määratakse täpselt kindlaks uuritava maa-ala piirid. Sama maa-ala jaoks võib anda uurimisloa mitmele eri isikule või ettevõtjale (tegemist ei ole ilmtingimata ainuloaga). Mineraalide kultiveerimiseks ja kasutamiseks tuleb saada piirkondliku ametiasutuse luba ((*concessione*), artikkel 14) (ISIC 10, 11, 12, 13, 14, CPC 8675, 883).
	Investeeringu puhul: BE: Maavarade ja muude eluta ressursside uurimine ja kasutamine territoriaalvetes ja mandrilaval toimub kontsessioonilepingute alusel. Kontsessionääri tegevuskoht peab olema Belgias (ISIC 14). FI: Tuumamaterjali kaevandamise loa andmise eel võidakse teha majandusvajaduste test. Põhikriteeriumid: üldine majanduslik ja sotsiaalne kasu (ISIC Rev. 3.1 120). NL: Erasektori äriühingud uurivad ja kasutavad Madalmaades süsivesinikke alati koos majandusministri määratud avaliku sektori äriühinguga (aktsiaseltsiga). Kaevandamisseaduse artiklites 81 ja 82 on sätestatud, et kõik määratud äriühingu aktsiad peavad kuuluma otse või kaudselt Madalmaadele (ISIC Rev. 3.1 10, 3.1 11, 3.1 12, 3.1 13, 3.1 14).

Sektor või allsektor	Turulepääsu piirangud
b) Energiateenused – üldised (ISIC 40, CPC 613, 7131, 7139, 742, 7422, 887 (välja arvatud nõustamis- ja konsultatsiooniteenused))	Investeeringute ja piiriülese teenustekaubanduse puhul: EU, välja arvatud BE, BG, FR ja LT: Piirangud puuduvad. FR: Piiranguteta elektrienergia ja gaasi ülekandesüsteemide ning nafta ja gaasi torutranspordi korral (CPC 7131). BE: Piiranguteta energiajaotuse teenuste ja energiajaotusega seotud teenuste korral (CPC 887, välja arvatud konsultatsiooniteenused). BE: Piiranguteta energia ülekandmise teenuste osutamise korral, seoses juriidiliste isikute liikide ja Belgialt ainuõigused saanud era- või avalik-õiguslike ettevõtjate kohtlemisega (ISIC 4010, CPC 71310). BG: Piiranguteta energiajaotusega seotud teenuste korral (CPC 88 osa). Piiriülese teenustekaubanduse puhul: LT: Piiranguteta kütuste torutranspordi ja kaupade (välja arvatud kütus) torutranspordi abiteenustega seotud meetmete korral.
c) Elekter (ISIC 40, 4010; CPC 62279, 887 (välja arvatud nõustamis- ja konsultatsiooniteenused))	Investeeringute ja piiriülese teenustekaubanduse puhul: EU, välja arvatud AT, BG, CZ, FI, FR, LT, MT, NL ja SK: Piirangud puuduvad. AT, BG: Piiranguteta elektrienergia tootmise, energiajaotusteenuste ja energiajaotusega seotud teenuste korral (ISIC 4010, CPC 887, välja arvatud nõustamis- ja konsultatsiooniteenused). CZ: Seoses elektrienergia ja gaasi ülekandmise ning turuosaliste litsentsidega kehtivad ainuõigused (ISIC 40, CPC 7131, 63297, 742, 887). FI: Piiranguteta elektrienergia impordi korral. Piiranguteta elektrienergia hulgi- ja jaemüügiga seotud piiriülese kaubanduse korral. Piiranguteta elektri ülekande- ja jaotusvõrkude ja -süsteemide puhul (ISIC 4010, CPC 62279, 887, välja arvatud nõustamis- ja konsultatsiooniteenused). FR: Piiranguteta elektritootmise korral (ISIC 4010). FR: Piiranguteta elektri ülekandmise ja jaotamise korral (ISIC 4010, CPC 887). LT: Piiranguteta ebaturvalistest tuumaallikatest pärineva elektrienergia hulgi- ja jaemüügi ning sellega kauplemise korral. SK: Elektrienergia tootmine, ülekandmine ja jaotamine, elektrienergia jae- ja hulgimüük ning energiajaotusega seotud teenused, sealhulgas energiatõhususe, energiasäästu ja energiaauditi valdkonna teenused. Kohaldatakse majandusvajaduste testi ja taotluse võib tagasi lükata üksnes juhul, kui turg on küllastunud (ISIC 4010, CPC 62279, 887).

Sektor või allsektor	Turulepääsu piirangud
	Investeeringu puhul: MT: Ettevõttel Enemalta plc on elektrienergia tootmise monopol (ISIC 4010; CPC 887). NL: Piiranguteta elektrivõrgu omandiõiguse korral, mis kuulub üksnes Madalmaade valitsusele (põhivõrgud) ja teistele avaliku sektori asutustele (jaotusvõrgud) (ISIC 4010, CPC 887).
d) Kütused, gaas, toornafta või naftatooted (ISIC 232, 4020; CPC 62271 63297, 713; CPC 742, 887 (välja arvatud nõustamis- ja konsultatsiooniteenused))	Investeeringute ja piiriülese teenustekaubanduse puhul: EU, välja arvatud AT, BG, CZ, DK, FI, FR, HU, NL ja SK: Piirangud puuduvad. AT: Piiranguteta gaasi ja muude kaupade kui gaasi transpordi korral (CPC 713). BG: Piiranguteta nafta ja maagaasi torutranspordi, hoiustamise ja ladustamise, sealhulgas transiidi ja ülekande korral (ISIC 4020, CPC 7131, CPC 742 osa). CZ: Piiranguteta gaasi tootmise, ülekandmise, jaotamise, hoiustamise ja kauplemise korral (ISIC 2320, 4020, CPC 7131, 63297, 742, 887). DK: Omanik või kasutaja, kes kavatseb rajada toornafta või rafineeritud nafta ja naftatoodete ning maagaasi transportimiseks torujuhtme, peab saama enne tööde alustamist kohalikult omavalitsuselt loa. Väljastatavate lubade arv võib olla piiratud (CPC 7131). FI: Piiranguteta gaasi ülekande- ja jaotusvõrkude ja -süsteemide puhul. Maagaasi importimisele on kehtestatud koguselised piirangud monopolide või ainuõiguste kujul (ISIC 4020, CPC 887, välja arvatud nõustamis- ja konsultatsiooniteenused). FR: Riigi energiajulgeoleku huvides võivad gaasi ülekande- või jaotussüsteeme omada ja käitada üksnes äriühingud, mille kapital kuulub 100 % Prantsuse riigile, mõnele teisele avaliku sektori organisatsioonile või ettevõttele ENGIE (ISIC 4020, CPC 887). HU: Piiranguteta torutransporditeenuste osutamise korral. Tegevuskoha nõue. Teenuseid võib osutada riigi või kohaliku omavalitsuse antud kontsessioonilepingu alusel. Kõnealuse teenuse osutamine on reguleeritud kontsessiooniõigusega (CPC 7131). NL: Piiranguteta, ent elektrivõrgu ja gaasivõrgu omanikuks saavad olla vaid Madalmaade valitsus (ülekandevõrgud) ja muud avaliku võimu kandjad (jaotusvõrgud) (ISIC 40, CPC 71310). SK: Gaasi tootmiseks ja gaaskütuste jaotamiseks ning kütuste torutranspordiks on vaja luba. Kohaldatakse majandusvajaduste testi ja taotluse võib tagasi lükata üksnes juhul, kui turg on küllastunud (ISIC 4020, CPC 62271, 63297, 7131, 742 ja 887).

Sektor või allsektor	Turulepääsu piirangud
e) Tuumaenergia (ISIC 12, 2330, 4010 osa, CPC 887)	Investeeringute ja piiriülese teenustekaubanduse puhul: EU, välja arvatud AT, BE, BG, DE, FI, FR, HU ja SE: Piirangud puuduvad. AT ja FI: Piiranguteta tuumamaterjali tootmise, töötlemise, jaotamise ja transportimise ning tuumaenergiapõhise elektri tootmise või jaotamise korral. DE: Piiranguteta tuumamaterjali tootmise, töötlemise ja transportimise ning tuumaenergiapõhise elektri tootmise või jaotamise korral. BE: Piiranguteta tuumamaterjali tootmise, töötlemise ja transportimise ning tuumaenergiapõhise elektri tootmise või jaotamise korral.
	Investeeringu puhul: BG: Piiranguteta lõhustuvate ja ühinevate tuumamaterjalide või nende algmaterjalide töötlemise, samuti nendega kauplemise, tuumajaamade seadmete ja süsteemide hooldamise ja parandamise, selliste materjalide ning nende töötlemisel tekkinud prügi ja jäätmete transportimise, ioniseeriva kiirguse kasutamise ning kõigi muude teenuste osutamise korral, mis on seotud tuumaenergia kasutamisega rahumeelsetel eesmärkidel (sealhulgas inseneri- ja nõustamisteenused, tarkvarateenused jne). FR: Piiranguteta Euratomi lepingust tulenevate kohustuste alusel tuumamaterjali tootmise, töötlemise, jaotamise ja transportimise korral. HU ja SE: Piiranguteta tuumkütuse töötlemise ja tuumaenergiapõhise elektrienergia tootmise korral (ISIC 2330, 4010 osa).
f) Auru ja sooja veega varustamine (ISIC 4030, CPC 62271, 887)	Investeeringute ja piiriülese teenustekaubanduse puhul: EU, välja arvatud BG, FI ja SK: Piirangud puuduvad. BG: Piiranguteta soojusenergia tootmise ja jaotamise korral (ISIC 4030, CPC 887). SK: Auru ja sooja vee tootmiseks ja jaotamiseks, auru ja sooja vee hulgi- ja jaemüügiks ning energia jaotusega seotud teenuste osutamiseks on vaja luba. Kohaldatakse majandusvajaduste testi ja taotluse võib tagasi lükata üksnes juhul, kui turg on küllastunud.
	Investeeringu puhul: FI: Auru ja kuuma vee tootmisele ja jaotamisele on kehtestatud koguselised piirangud monopolide või ainuõiguste kujul (ISIC 40, CPC 7131). FI: Piiranguteta auru ja sooja vee ülekande- ja jaotusvõrkude ja -süsteemide puhul (ISIC 4030, CPC 7131, välja arvatud nõustamis- ja konsultatsiooniteenused).

Sektor või allsektor	Turulepääsu piirangud
III-EU-19 – Muud mujal nimetamata teenused	
a) Matuse-, kremeerimis- ja surnutalitamisteenused (CPC 9703)	Investeeringute ja piiriülese teenustekaubanduse puhul: EU, välja arvatud CY, DE, FI, PT, SE ja SI: Piirangud puuduvad. CY, DE, FI, PT, SE ja SI: Piiranguteta matuse-, kremeerimis- ja surnutalitamisteenuste osutamise korral.
b) Muud äritegevusega seotud teenused (CPC 612 osa, 621 osa, 625 osa, 85990 osa)	Investeeringute ja piiriülese teenustekaubanduse puhul: EU, välja arvatud CZ, LT ja FI muude äritegevusega seotud teenuste puhul (CPC 612 osa, 621 osa, 625 osa, 85990 osa): Piirangud puuduvad. Piiriülese teenustekaubanduse puhul: CZ: Piiranguteta oksjoniteenuste osutamise korral (CPC 612 osa, 621 osa, 625 osa, 85990 osa). LT: Piiranguteta valitsuselt volituse saanud üksuse puhul, millel on ainuõigused osutada järgmisi teenuseid: andmeedastus turvaliste riiklike ülekandevõrkude kaudu. FI: Piiranguteta digitaalse tuvastamise teenuste piiriülese osutamise korral.
c) Uued teenused	EU: Piiranguteta uute, CPCs käsitlemata teenuste osutamise korral.

Liide 17-C-2

TŠIILI LOEND

Sektor või allsektor	Turulepääsu piirangud
Nr 1 – Kõik sektorid	
a) Riigiettevõte	Tšiili jätab endale õiguse kehtestada olemasoleva riigiettevõtte või valitsusüksuse aktsiatega seonduvate huvide või selle ettevõtte või üksuse varade üleandmise või võõrandamise korral piirangud kõnealuste huvide või varade omamisele ning investorite või nende investeeringute õigusele kontrollida ükskõik millist selle tulemusel asutatud riigiettevõtet või tehtud investeeringuid. „Riigiettevõte“ on ettevõte, mida Tšiili omab või kontrollib osaluse kaudu selles ettevõttes, ning selle mõistega on hõlmatud ka kõik ettevõtted, mis on pärast käesoleva lepingu jõustumist asutatud üksnes selleks, et müüa või võõrandada oma osalus olemasoleva riigiettevõtte või valitsusasutuse kapitalis või varades.
b) Kommunaalteenused	Kommunaalteenuseid pakutakse sellistes sektorites nagu seonduvad teadusliku ja tehnilise nõustamise teenused, sotsiaalteaduste ja humanitaarvaldkonna teadus- ja arendusteenused, tehnilise katsetamise ja analüüsimise teenused, veevarustus ning reoveekäitlus, keskkonnateenused, tervishoiuteenused, transporditeenused ja kõikide transpordiliikidega seotud abiteenused. Nende teenuste osutamise ainuõigused antakse sageli eraettevõtjatele, näiteks ettevõtjatele, kellel on ametiasutuste kontsessioonid, sõltuvalt konkreetsetest teeninduskohustustest. Seda reservatsiooni ei kohaldata telekommunikatsioonisektori ning arvutiteenuste ning nendega seotud teenuste suhtes.
c) Kinnisvara omandamine	Tšiilis piiranguteta riigimaa, piirialal asuva maa ning muu, rannajoonest viie kilomeetri kaugusele ulatuva, põllumajanduslikuks tegevuseks kasutatava maa omandamise korral, nagu on osutatud 17-A ja 17-B lisas. Põllumajanduslikuks tegevuseks kasutatavat maad võib omandada või selle üle võib kontrolli omada iga Tšiili füüsiline isik või Tšiilis elav isik või Tšiili juriidiline isik. Tšiili jätab endale õiguse võtta vastu või jätta kehtima meetmeid, mis on seotud sellise maa omandi või kontrolliga.
d) Kaubanduslik kohalolek	Käesolevat loendit ei kohaldata ettevõtete esinduste suhtes.
e) Põlisrahvad	Tšiili jätab endale õiguse võtta vastu või jätta kehtima põlisrahvastega seotud meetmeid.
f) Ebasoodsas olukorras olevad vähemused	Tšiili jätab endale õiguse võtta vastu või jätta kehtima meetmeid, millega antakse õigusi või eelisõigusi sotsiaalselt või majanduslikult ebasoodsas olukorras olevatele vähemustele.

Sektor või allsektor	Turulepääsu piirangud
Nr 2 – Tootmine	
Tootmine, välja arvatud teenused (ISIC Rev. 3.1 15, 17, 18, 19, 20, 21, 26, 27, 28, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, välja arvatud 16, 22, 24, 25, 29, 37)	Piirangud puuduvad.
Tootmine (ISIC Rev. 3.1 jaotis 16: tubakatoodete tootmine)	Piiranguteta.
Tootmine (ISIC Rev. 3.1 jaotis 22: kirjastamine, trükkimine ja salvestiste paljundamine)	Puuduvad, välja arvatud: 222 – trükindus ja selle sidusalad: piiranguteta trükinduse ja selle sidusalade puhul.
Tootmine (ISIC Rev. 3.1 jaotis 24: kemikaalide ja keemiatoodete tootmine)	Teatavat liiki juriidilise isiku vorm võidakse ette näha järgmise majandustegevuse jaoks: 241 – põhikemikaalide tootmine ja 242 – muude keemiatoodete tootmine.
Tootmine (ISIC Rev. 3.1 jaotis 25: kummi- ja plasttoodete tootmine)	Teatavat liiki juriidilise isiku vorm võidakse ette näha järgmise majandustegevuse jaoks: 251 – kummitoodete tootmine ja 252 – plasttoodete tootmine.
Tootmine (ISIC Rev. 3.1 jaotis 29: mujal liigitamata masinate ja seadmete tootmine)	Puuduvad, välja arvatud: 2927 – relva- ja laskemoonatootmine: piiranguteta.
Tootmine (ISIC Rev. 3.1 jaotis 31: mujal liigitamata elektrimasinate ja -seadmete tootmine)	Teatavat liiki juriidilise isiku vorm võidakse ette näha järgmise majandustegevuse jaoks: 311 – elektrimootorite, -generaatorite ja trafode tootmine ja 314 – akude, galvaanielementide ja patareide tootmine.
Tootmine (ISIC Rev. 3.1 jaotis 37: ringlussevõtt)	Teatavat liiki juriidilise isiku vorm võidakse ette näha järgmise majandustegevuse jaoks: 371 – metallijäätmete ja -jääkide ringlussevõtt ja 372 – mittemetalsete jäätmete ja jääkide ringlussevõtt.

Sektor või allsektor	Turulepääsu piirangud
Nr 3 – Maavarade kaevandamine	
Maavarade kaevandamine, välja arvatud teenused (ISIC Rev. 3.1 10, 11, 12, 13, 14)	Piiranguteta järgmise korral: jaotis 11 – toornafta ja maagaasi ammutamine, nafta ja gaasi ammutamisega kaasnevad tegevused ning jaotis 12 – uraani- ja tooriumimaagi kaevandamine. Liitiumi, vedelate või gaasiliste süsivesinike, riigi jurisdiktsiooni alla kuuluvate mereveesetete ning riigi julgeoleku seisukohast oluliseks kuulutatud (seda saab teha ainult seadusega) kaevandusliku tähtsusega aladel täielikult või osaliselt paiknevate lasundite uurimine, kasutuselevõtt ja töötlemine (*beneficio*) võib eeldada halduskontsessiooni või spetsiaalset tegevuslepingut, milles sisalduvad nõuded ja tingimused määratakse iga kord kindlaks eraldi määrusega. Peale selle saavad kaevandatud loodusliku tuumamaterjali ja liitiumi ning nende kontsentraatide, derivaatide ja ühenditega seotud tehinguid teha või lepinguid sõlmida üksnes Tšiili tuumaenergia komisjon (Comisión Chilena de Energía Nuclear) või selle komisjoni volitatud pooled.
Nr 4 – Põllumajandus	
Põllumajandus ja jahindus, välja arvatud teenused (ISIC Rev. 3.1 A 01)	Piirangud puuduvad.
Metsamajandus, välja arvatud teenused (ISIC Rev. 3.1 A 02)	Piirangud puuduvad. Suurema selguse huvides nõutakse metsanduskomisjoni (Corporación Nacional Forestal) heaks kiidetud majandamiskava.

Sektor või allsektor	Turulepääsu piirangud
Nr 5 – Energeetika	
Elektrienergia tootmine ja jaotamine, välja arvatud teenused (ISIC Rev. 3.1 E 40, 401, 4010)	a) Puuduvad, välja arvatud elektrienergia tootmisel, ülekandmisel ja jaotamisel riiklikkusse elektrisüsteemi (Sistema Eléctrico Nacional) ja selle jaoks. Kohaldatakse järgmisi piiranguid: Energiajaotuskontsessioonide alusel on lubatud tegutseda ainult konkreetset liiki avatud või kinnistel avaliku sektori ettevõtetel (*sociedad anónima abierta o cerrada*), mis on asutatud Tšiilis. Sellise ettevõtte ainus tegevusvaldkond peab olema energiajaotus. Riiklikusse ülekandevõrku (Sistema Interconectado Central) energia ülekandmist võimaldavate kontsessioonide alusel on lubatud tegutseda ainult konkreetset liiki avatud või kinnistel avaliku sektori ettevõtetel (*sociedad anónima abierta o cerrada*), mis on asutatud Tšiilis. Sellise ettevõtte ainus tegevusvaldkond peab olema energiaülekanne. Hüdroelektrienergiat võib toota kontsessioonide alusel. Neid kontsessioone võivad taotleda ja vastavatel avalikel pakkumistel osaleda vaid juriidilised isikud, mis on asutatud kooskõlas Tšiili õigusega. Maapõueenergia allikaid võib uurida või maapõueenergiat võib kasutada kontsessioonide alusel. Neid kontsessioone võivad taotleda ja vastavatel avalikel pakkumistel osaleda vaid juriidilised isikud, mis on asutatud kooskõlas Tšiili õigusega. Tuumaenergiat võib rahumeelsetel eesmärkidel toota ainult Tšiili tuumaenergia komisjon või komisjoni loal võib seda toota koos kolmandate pooltega. Kui komisjon peab vajalikuks sellise loa anda, kehtestab ta ka asjaomase tegevuse tingimused. b) Piiranguteta elektrienergia vahendajate või agentide tegevuse korral, mille raames korraldatakse elektrienergia müüki teiste ettevõtjate käitatavate elektrijaotussüsteemide kaudu.
Nr 6 – Kalapüük	
Kalapüük, kalahaudejaamade ja kalakasvanduste tegevus, välja arvatud teenused (ISIC Rev. 3.1 B 05)	Piiranguteta.
Nr 7 – Teenused	
Õigusteenused (CPC 861 osa)	Investeeringute ja piiriülese teenustekaubanduse puhul: 1 ja 3: Puuduvad, välja arvatud pankrotihaldurite (*síndicos de quiebra*) puhul, kellel peab olema justiitsministeeriumi (Ministerio de Justicia) nõuetekohane volitus ja kes võivad töötada ainult seal, kus asub nende elukoht. 2: Piirangud puuduvad.

Sektor või allsektor	Turulepääsu piirangud
Majandusarvestus-, auditeerimis- ja raamatupidamisteenused (CPC 86211)	1 ja 3: Puuduvad, välja arvatud finantsasutuste välisaudiitorite puhul, kes peavad olema kantud pankade ja finantsasutuste järelevalveameti (Superintendencia de Bancos e Instituciones Financieras) ning väärtpaberite ja kindlustuse järelevalveameti (Superintendencia de Valores y Seguros) välisaudiitorite registrisse. Registrisse või kanda üksnes Tšiilis seaduslikult partnerlustena (*sociedades de personas*) või ühendustena (*asociaciones*) asutatud ettevõtjaid, kelle peamine tegevusvaldkond on auditeerimisteenuste pakkumine. 2: Piirangud puuduvad.
Maksualase nõustamise teenused (CPC 863)	1, 2 ja 3: Piirangud puuduvad.
Arhitektuuriteenused (CPC 8671)	1, 2 ja 3: Piirangud puuduvad.
Inseneriteenused (CPC 8672)	1, 2 ja 3: Piirangud puuduvad.
Integreeritud inseneriteenused (CPC 86733)	1, 2 ja 3: Piirangud puuduvad.
Linnaplaneerimis- ja maastikuarhitektuuriteenused (CPC 8674)	1, 2 ja 3: Piirangud puuduvad.
Veterinaarteenused (CPC 932)	1, 2 ja 3: Piirangud puuduvad.
Ämmaemandate, meditsiiniõdede, füsioterapeutide ja parameedikute teenused (CPC 93191)	1, 2 ja 3: Piirangud puuduvad.
Arvutiteenustega seotud teenused (CPC 841, 842, 843, 844 ja 845)	1, 2 ja 3: Piirangud puuduvad.
Valdkondadevahelised uurimis- ja arendusteenused, loodusteaduslikud uurimis- ja arendusteenused ning seonduvad teadusliku ja tehnilise nõustamise teenused (CPC 851 osa, CPC 853 osa ja CPC 86751 osa)	1 ja 3: Puuduvad, välja arvatud: Kõikide teaduslikku või tehnilist laadi uuringute või siis mägironimise (*andinismo*) jaoks, kui neid/seda kavatsevad piirialadel teha välisriigi juriidilised või füüsilised isikud, on tarvis piiriameti (Dirección de Fronteras y Límites del Estado) luba ja piiriamet teeb sellise tegevuse üle ka järelevalvet. Piiriamet võib nõuda, et ekspeditsioonis peab osalema üks või mitu sama valdkonna esindajat Tšiilist. Need esindajad võtaksid uuringutest osa ja viiksid end kurssi nende ulatusega. 2: Piirangud puuduvad.

Sektor või allsektor	Turulepääsu piirangud
Sotsiaal- ja humanitaarteadustega seotud uurimis- ja arendusteenused (CPC 852)	1, 2 ja 3: Piirangud puuduvad.
Kinnisvarateenused: oma või renditud varaga seotud või tasu eest või lepingu alusel osutatavad (CPC 821 ja 822)	1, 2 ja 3: Piirangud puuduvad.
Laevade või muude transpordivahendite ning muude masinate ja seadmete rentimise/liisimise teenused ilma meeskonna/operaatorita (CPC 8310, välja arvatud 83104)	1, 2 ja 3: Piirangud puuduvad.
Lennukite liisimine või rentimine, ilma juhita (CPC 83104)	1, 2 ja 3: Piirangud puuduvad.
Reklaamiteenused (CPC 871)	1, 2 ja 3: Piirangud puuduvad.
Turu-uuringute ja avaliku arvamuse küsitluste teenused (CPC 864)	1, 2 ja 3: Piirangud puuduvad.
Juhtimisalase nõustamise teenused (CPC 865)	1, 2 ja 3: Piirangud puuduvad.
Juhtimisalase nõustamisega seotud teenused (CPC 866, välja arvatud 86602)	1, 2 ja 3: Piirangud puuduvad.
Tehniliste katsete ja analüüsi teenused (CPC 8676)	1, 2 ja 3: Piirangud puuduvad.
Põllumajanduse, jahinduse ja metsamajandusega seotud teenused (CPC 881)	1, 2 ja 3: Piirangud puuduvad.
Kaevandamisega seotud teenused (CPC 883)	1, 2 ja 3: Piirangud puuduvad.
Personali vahendamise ja värbamise teenused (CPC 87201, 87202, 87203)	1, 2 ja 3: Piirangud puuduvad.

Sektor või allsektor	Turulepääsu piirangud
Juurdlus- ja turvateenused (CPC 87302, 87303, 87304 ja 87305)	1, 2 ja 3: Piirangud puuduvad.
Seadmete, välja arvatud merelaevade, õhusõidukite või muude transpordivahendite hooldus ja remont (CPC 633)	1, 2 ja 3: Piirangud puuduvad.
Hoonete puhastamise teenused (CPC 874)	1, 2 ja 3: Piirangud puuduvad.
Fotograafiateenused (CPC 875)	1, 2 ja 3: Piirangud puuduvad.
Pakendamisteenused (CPC 876)	1, 2 ja 3: Piirangud puuduvad.
Krediidiinfoteenused, inkassoteenused (CPC 87901, 87902)	1, 2 ja 3: piiranguteta.
Telefonivastamisteenused (CPC 87903)	1, 2 ja 3: Piirangud puuduvad.
Paljundusteenused (CPC 87904)	1, 2 ja 3: Piirangud puuduvad.
Kirjaliku ja suulise tõlke teenused (CPC 87905)	1, 2 ja 3: Piirangud puuduvad, välja arvatud see, et ametlikke tõlkeid, tõlgete ametlikke kinnitusi ja ametlike dokumentide võõrkeelseid kinnitatud koopiaid võivad pakkuda üksnes Tšiili ametiasutustes registreeritud ametlikud tõlkijad.
Postitusnimekirjade koostamine ja postitusteenused (CPC 87906)	1, 2 ja 3: Piirangud puuduvad.
Tellimustoodete kujundamise teenused (CPC 87907)	1, 2 ja 3: Piirangud puuduvad.
Mujal liigitamata muud äriteenused (CPC 87909)	1, 2 ja 3: piiranguteta.
Trüki- ja kirjastusteenused (CPC 88442)	1, 2 ja 3: Piirangud puuduvad.
Konverentsiteenused (CPC 87909)	1, 2 ja 3: Piirangud puuduvad.

Sektor või allsektor	Turulepääsu piirangud
Postiteenused (CPC 7511)	1, 2 ja 3: piiranguteta.
Kulleriteenused (CPC 7512) Riigisisestesse või välisriigi sihtkohtadesse suunatud postisaadetiste [1] käitlemisega [2] seotud teenused vastavalt järgmisele allsektorite loetelule: i) mis tahes liiki füüsilisel kandjal oleva adresseeritud kirjaliku teabevahetuse [3] käitlemine, sealhulgas — hübriidpostiteenused ja — otsepostitus; ii) adresseeritud saadetiste ja pakkide käitlemine [4]; iii) adresseeritud pressimaterjali [5] käitlemine; iv) punktides i–iii nimetatud postisaadetiste käitlemine registreeritud või kindlustatud postisaadetistena; v) punktides i–iii nimetatud postisaadetiste kättetoimetamise kiirkulleriteenused [6]; vi) adresseerimata postisaadetiste käitlemine ning vii) muud mujal nimetamata teenused.	1, 2 ja 3: Puuduvad, välja arvatud: see, et siseministeeriumi (Ministerio del Interior) 4. novembri 1960. aasta määruse nr 5037 ning transpordi- ja sideministeeriumi (Ministerio de Transporte y Telecomunicaciones) 30. jaanuari 1982. aasta seadusjõuga dekreedi nr 10 või neile järgnenud juriidiliste dokumentide alusel võib Tšiili riik kehtestada Tšiili Posti (Empresa de Correos de Chile) kaudu postisaadetiste (*objetos de correspondencia*) vormistamise, veo ja kättetoimetamise monopoli. „Postisaadetised“ – kirjad, tavalised ja trükitud margiga postkaardid, äridokumendid, infolehed ja eri laadi trükised, sealhulgas punktkirjas trükised, samuti kaubanäidised, kuni ühe kilo raskused väikepakid ning spetsiaalne postiteenus, mille raames salvestatakse ja edastatakse helisõnumeid (*fonos postales*).
Rahvusvahelised kaugsideteenused	1, 2 ja 3: Piirangud puuduvad.
Kohalikud side baasteenused ja -võrgud, side vahendusteenused, täiendavad sideteenused ja piiratud sideteenused	1, 2 ja 3: Piirangud puuduvad.

(1) Mõistet „käitlemine“ tuleks käsitada nii, et see sisaldab vormistamist (*admisión*), vedu (*transporte*) ja kättetoimetamist (*entrega*).
(2) „Postisaadetis“ – saadetis, mida käitlevad kas riiklikud või eraettevõtjad.
(3) Nt kirjad ja postkaardid.
(4) Siia alla kuuluvad ka raamatud ja kataloogid.
(5) Ajakirjad, ajalehed ja perioodikaväljaanded.
(6) Kiirkulleriteenus võib sisaldada peale suurema kiiruse ja usaldusväärsuse lisaväärtuselemente, nagu kogumine lähetuskohast, adressaadile kättetoimetamine, asukoha kindlakstegemine ja jälgimine, teel oleva saadetise sihtpunkti ja adressaadi muutmine või vastuvõtukinnitus.

Sektor või allsektor	Turulepääsu piirangud
Ehitusteenused (CPC 511, 512, 513, 514, 515, 516, 517 ja 518)	1, 2 ja 3: piiranguteta.
Komisjonimüügiagentide teenused (CPC 621)	1, 2 ja 3: Piirangud puuduvad.
Hulgimüügiteenused (CPC 622, 61111, 6113 ja 6121)	1, 2 ja 3: Piirangud puuduvad.
Jaemüügiteenused (CPC 632, 61111, 6113 ja 6121)	1, 2 ja 3: Piirangud puuduvad.
Frantsiisimine (CPC 8929)	1, 2 ja 3: Piirangud puuduvad.
Keskkonnateenused (CPC 940)	1, 2 ja 3: Piiranguteta, välja arvatud nõustamisteenuste korral.
Haridusteenused (CPC 92)	1, 2 ja 3: piiranguteta.
Tervishoiuteenused – haigla- ja kiirabiteenused, raviasutuste teenused (CPC 93, 931, välja arvatud 9312, 93191 osa, 9311, 93192, 93193, 93199)	1, 2 ja 3: piiranguteta.
Tervishoiu- ja sotsiaalteenused, sealhulgas pensionikindlustus	1, 2 ja 3: piiranguteta.
Sotsiaalteenused, sealhulgas pensionikindlustus	1, 2 ja 3: piiranguteta.
Hotellid ja restoranid (sealhulgas toitlustamine) (CPC 641, 642 ja 643)	1, 2 ja 3: Piirangud puuduvad.
Reisibüroode ja reisikorraldajate teenused (CPC 74710)	1, 2 ja 3: Piirangud puuduvad.
Giiditeenused (CPC 74720)	1, 2 ja 3: Piirangud puuduvad.

Sektor või allsektor	Turulepääsu piirangud
Meelelahutusteenused, sealhulgas teatrite, ansamblite ja tsirkuste teenused (CPC 9619)	1, 2 ja 3: Piirangud puuduvad.
Raamatukogud, arhiivid, muuseumid ja muud kultuuriteenused (CPC 963)	1, 2 ja 3: Piirangud puuduvad.
Meelelahutusteenused, teatrite, ansamblite ja tsirkuste teenused (CPC 9619, 964, välja arvatud 96492)	1, 2 ja 3: piiranguteta.
Uudistevahendusteenused (CPC 962)	1, 2 ja 3: piiranguteta.
Spordi- ja muud puhketeenused (CPC 9641)	1, 2 ja 3: Piirangud puuduvad, välja arvatud see, et professionaalsel tasandil tegutsevatelt spordiorganisatsioonidelt võidakse nõuda, et neil oleks konkreetset liiki juriidilise isiku vorm. Võrdse kohtlemise tagamiseks kehtib lisaks järgmine: a) sama kategooria spordivõistlusel ei ole lubatud osaleda enama kui ühe meeskonnaga; b) spordiettevõtete omakapitali suhtes võidakse kehtestada erinorme ning c) võidakse ette näha omakapitali miinimumnõuded.
Hasartmängude ja kihlvedude korraldamise teenused (CPC 96492)	1, 2 ja 3: piiranguteta.
Muud mujal liigitamata puhketeenused (CPC 96499)	1, 2 ja 3: Piirangud puuduvad.

Sektor või allsektor	Turulepääsu piirangud
Meretransporditeenused (CPC 721) Reisijatevedu (CPC 7211) Kaubavedu (CPC 7212) Laevade (sealhulgas nende meeskonna) rentimise/liisimise teenused (CPC 7223) Laevade hooldus ja remont (CPC 8868) Pukseerimisteenused (CPC 72140) Meretransporditeenustega seotud tugiteenused (CPC 745) Laadimis- ja lossimisteenused (CPC 741) Hoiustamis- ja ladustamisteenused (CPC 742)	1 ja 2: Piirangud puuduvad. 3: a) Registreeritud äriühingu asutamine Tšiili lipu all sõitva laevastiku käitamiseks: piiranguteta. b) Muud kaubandusliku kohaloleku vormid rahvusvaheliste meretransporditeenuste osutamiseks ([1]): piirangud puuduvad.
Siseveetransport (CPC 722)	1, 2 ja 3: piiranguteta.
Raudteetransport ja raudteetranspordi abiteenused	1, 2 ja 3: piiranguteta.
Maanteetransporditeenused: Kaubavedu (CPC 7123)	1, 2 ja 3: Piirangud puuduvad.

([1]) „Muud kaubandusliku kohaloleku vormid rahvusvaheliste meretransporditeenuste osutamiseks“ – teise lepinguosalise rahvusvaheliste meretransporditeenuste osutajate võime pakkuda klientidele kohapeal kõiki osaliselt või täielikult integreeritud transporditeenuste osutamiseks vajalikke tegevusi, millest olulise osa moodustavad meretransporditeenused. See kohustus ei piira siiski mingil viisil piiriüleste tarnete alusel võetud kohustusi.
Osutatud tegevused on vähemalt järgmised:
a) meretransporditeenuste ja seotud teenuste turustamine ja müük vahetult klientidele pakkumise tegemisest arve esitamiseni, kui neid teenuseid osutab või pakub teenuse osutaja ise või selline teenuse osutaja, kellega teenuse müüjal on püsivad ärisuhted;
b) igasuguste transporditeenuste ja seotud teenuste, sealhulgas integreeritud teenuste osutamiseks vajalike sisemaatransporditeenuste, eelkõige sisevee-, maantee- ja raudteetransporditeenuste ostmine omal kulul või oma klientide nimel (ja edasimüük oma klientidele);
c) veo- ja tollidokumentide või muude veetavate kaupade päritolu ja liigiga seotud dokumentide koostamine;
d) äriteabe edastamine igasuguste vahendite abil, sealhulgas arvutipõhiste infosüsteemide ja elektroonilise andmevahetuse kaudu (vastavalt käesolevale lepingule);
e) ärikokkulepete sõlmimine kohalike laevandusettevõtjatega (sealhulgas osalemine äriühingu aktsiakapitalis) ja kohapeal palgatavate inimeste töölevõtmine (välismaalastest töötajate puhul vastavalt töötajate liikumise horisontaalsetele kohustustele) ning
f) äriühingute nimel tegutsemine, sealhulgas vajaduse korral laevade sadamaskäikude või lasti vastuvõtmise korraldamine.

Sektor või allsektor	Turulepääsu piirangud
Maanteetransporditeenused: Tarbesõidukite rentimine koos operaatoriga (CPC 71222 – Juhiga sõiduautode rentimise teenused)	1, 2 ja 3: Piirangud puuduvad.
Maanteetransporditeenused: Maanteetranspordivahendite hooldus ja remont (CPC 6112 – Mootorsõidukite hooldus- ja remonditeenused)	1, 2 ja 3: Piirangud puuduvad.
Maanteetransporditeenused: Maanteetransporditeenustega seotud tugiteenused (CPC 7441 – Bussijaamateenused)	1, 2 ja 3: Piirangud puuduvad.
Kõikide transpordiliikidega seotud abiteenused: Veosekäitlemisteenused (CPC 741)	1, 2 ja 3: Piirangud puuduvad.
Kõikide transpordiliikidega seotud abiteenused: Hoiustamis- ja ladustamisteenused (CPC 742)	1, 2 ja 3: Piirangud puuduvad.
Kõikide transpordiliikidega seotud abiteenused: Kaubaveoagentuuri teenused (CPC 748)	1, 2 ja 3: Piirangud puuduvad.
Torutransport: kütuste ja muude kaupade transport (CPC 7131)	1, 2 ja 3: Piirangud puuduvad, välja arvatud see, et teenust peavad osutama Tšiili õiguse alusel asutatud juriidilised isikud ja teenuse osutamise eeltingimuseks võib olla võrdse kohtlemise alusel antud kontsessioon.
Õhusõidukite remondi- ja hooldusteenused	1: piiranguteta. 2 ja 3: Piirangud puuduvad.
Õhutransporditeenuste müük ja turustamine	1, 2 ja 3: Piirangud puuduvad.
Arvutipõhise ettetellimissüsteemi (CRS) teenused	1, 2 ja 3: Piirangud puuduvad.
Maapealne teenindus	1, 2 ja 3: Piirangud puuduvad.
Lennundusalased eriteenused	1, 2 ja 3: piiranguteta.

Sektor või allsektor	Turulepääsu piirangud
Kosmosetransport ja kosmoselaeva rentimine	1, 2 ja 3: piiranguteta.

17-D LISA

SUNDVÕÕRANDAMINE

Lepinguosalised kinnitavad ühist arusaama järgmisest:

a) artikli 17.19 alusel toimuv sundvõõrandamine võib olla kas otsene või kaudne ning

   i) otsene sundvõõrandamine toimub juhul, kui investeering riigistatakse või see sundvõõrandatakse muul moel otseselt omandiõiguse ametliku ülemineku või vara otsese ülevõtmisega;

   ii) kaudne sundvõõrandamine toimub juhul, kui lepinguosalise meetmel või meetmete kogumil on otsese sundvõõrandamisega samaväärne toime, kuivõrd sellega kaovad investori seisukohast olulisel määral tema investeeringu peamised omandi tunnused, sealhulgas õigus oma investeeringut kasutada ja võõrandada, ilma et sellega kaasneks omandiõiguse ametlik üleminek või vara otsene ülevõtmine;

b) selle kindlakstegemine, kas lepinguosalise meede või meetmete kogum kujutab endast konkreetses olukorras kaudset sundvõõrandamist, nõuab igal üksikjuhtumil eraldi faktipõhist uurimist, milles võetakse muu hulgas arvesse järgmisi tegureid:

   i) lepinguosalise meetme või meetmete kogumi majanduslik mõju, ehkki ainuüksi asjaolu, et lepinguosalise meetmel või meetmete kogumil on investeeringu majanduslikule väärtusele kahjulik mõju, ei tähenda, et on toimunud kaudne sundvõõrandamine;

   ii) lepinguosalise meetme või meetmete kogumi kestus ning

   iii) lepinguosalise meetme või meetmete kogumi laad, sealhulgas selle ese, otstarve ja kontekst;

c) suurema selguse huvides olgu märgitud, et lepinguosalise mittediskrimineerivad meetmed, mis on kavandatud ja mida kohaldatakse selleks, et saavutada õiguspäraseid poliitikaeesmärke, nagu rahvatervise kaitse, sotsiaalteenused, haridus, ohutus, keskkonnaeesmärgid, sealhulgas kliimamuutustega seotud eesmärgid, avalik kõlblus, sotsiaal- või tarbijakaitse, eraelu puutumatus ja andmekaitse või kultuurilise mitmekesisuse edendamine ja kaitse, ei kujuta endast kaudset sundvõõrandamist, välja arvatud juhul, kui meetme või meetmete kogumi mõju on selle otstarvet arvestades ilmselgelt liiga suur.

17-E LISA

ÜLEKANDED – TŠIILI ([1])

1. Olenemata artiklist 17.20 jätab Tšiili oma keskpangale (Banco Central de Chile) õiguse säilitada või kehtestada meetmeid kooskõlas seadusega 18.840 – Tšiili keskpanga konstitutsioonilise alusseadusega (*Ley 18.840, Ley Orgánica Constitucional del Banco Central de Chile*), 1997. aasta dekreetseadusega nr 3 – panganduse üldseadusega (*Decreto con Fuerza de Ley Nº3 de 1997, Ley General de Bancos*) ning ning seadusega nr 18.45 – väärtpaberituru seadusega (*Ley de Mercado de Valores Nº18.045*), selleks et tagada vääringu stabiilsus ning sise- ja välismaksete tavapärane toimimine. Selliste meetmete hulka kuulub muu hulgas kitsenduste ja piirangute kehtestamine jooksvatele maksetele ja ülekannetele (kapitali liikumine) Tšiilisse ja Tšiilist välja ning nendega seotud tehingutele, nt reservi nõue (*encaje*) välisriiki tehtavate või välisriigist tulevate hoiuste, investeeringute või laenude puhul.

2. Olenemata punktist 1 ei ületa reservinõue, mida Tšiili keskpank võib kohaldada vastavalt seaduse 18.840 artikli 49 punktile nr 2, 30 % ülekantavast summast ja seda ei kehtestata kauemaks kui kaheks aastaks.

([1]) Suurema selguse huvides olgu märgitud, et seda lisa kohaldatakse selliste ülekannete suhtes, mida käsitletakse artiklis 17.20 ja 27. peatükis.

17-F LISA

ARTIKLIS 17.23 OSUTATUD LEPINGUD LIIKMESRIIKIDE JA TŠIILI VAHEL

1. Belgia-Luksemburgi majandusliidu ja Tšiili Vabariigi vaheline investeeringute soodustamist ja vastastikust kaitset käsitlev leping, Brüssel, 15. juuli 1992.
2. Tšehhi Vabariigi valitsuse ja Tšiili Vabariigi valitsuse vaheline investeeringute vastastikust soodustamist ja kaitset käsitlev leping, Praha, 24. aprill 1995.
3. Taani Kuningriigi valitsuse ja Tšiili Vabariigi valitsuse vaheline investeeringute soodustamist ja vastastikust kaitset käsitlev leping, Kopenhaagen, 28. mai 1993.
4. Tšiili Vabariigi ja Saksamaa Liitvabariigi vaheline investeeringute soodustamist ja vastastikust kaitset käsitlev leping (*Vertrag zwischen der Bundesrepublik Deutschland und der Republik Chile über die Förderung und den gegenseitigen Schutz von Kapitalanlagen*), Santiago, 21. oktoober 1991.
5. Kreeka Vabariigi valitsuse ja Tšiili Vabariigi valitsuse vaheline investeeringute soodustamist ja vastastikust kaitset käsitlev leping, Ateena, 10. juuli 1996.
6. Hispaania Kuningriigi ja Tšiili Vabariigi vaheline investeeringute vastastikust kaitset ja soodustamist käsitlev leping, Santiago, 2. oktoober 1991.
7. Prantsuse Vabariigi valitsuse ja Tšiili Vabariigi valitsuse vaheline investeeringute vastastikust soodustamist ja kaitset käsitlev leping, Pariis, 4. juuli 1992.
8. Horvaatia Vabariigi valitsuse ja Tšiili Vabariigi valitsuse vaheline investeeringute vastastikust soodustamist ja kaitset käsitlev leping, Santiago, 28. november 1994.
9. Tšiili Vabariigi valitsuse ja Itaalia Vabariigi valitsuse vaheline leping investeeringute soodustamise ja kaitse kohta, Santiago, 8. märts 1993.
10. Austria Vabariigi ja Tšiili Vabariigi vaheline investeeringute soodustamist ja vastastikust kaitset käsitlev leping, Santiago, 8. september 1997.
11. Poola Vabariigi valitsuse ja Tšiili Vabariigi valitsuse vaheline investeeringute vastastikust soodustamist ja kaitset käsitlev leping, Varssavi, 5. juuli 1995.
12. Portugali Vabariigi ja Tšiili Vabariigi vaheline investeeringute soodustamist ja vastastikust kaitset käsitlev leping, Lissabon, 28. aprill 1995.
13. Rumeenia valitsuse ja Tšiili Vabariigi valitsuse vaheline investeeringute vastastikust soodustamist ja kaitset käsitlev leping, Bukarest, 4. juuli 1995.
14. Soome Vabariigi valitsuse ja Tšiili Vabariigi valitsuse vaheline investeeringute soodustamist ja vastastikust kaitset käsitlev leping, Helsingi, 27. mai 1993.
15. Rootsi Kuningriigi valitsuse ja Tšiili Vabariigi valitsuse vaheline investeeringute soodustamist ja vastastikust kaitset käsitlev leping, Stockholm, 24. mai 1993.

17-G LISA

VALITSEMISSEKTORI VÕLG

1. Ühtki nõuet selle kohta, et lepinguosalise võla restruktureerimisega rikutakse mõnda 17. peatüki C jao kohast kohustust, ei tohi kõnealuse peatüki D jao alusel esitada, või kui selline nõue on juba esitatud, ei tohi seda menetleda, kui restruktureerimine kujutab endast nõude esitamise ajal kokkulepitud restruktureerimist või muutub kokkulepitud restruktureerimiseks pärast sellise nõude esitamist.

2. Olenemata artiklist 17.30 ja kui käesoleva lisa punktist 1 ei tulene teisiti, ei või lepinguosalise investor esitada 17. peatüki D jao alusel nõuet selle kohta, et teise lepinguosalise võla restruktureerimisega rikutakse artiklit 17.9 või 17.11 ([1]) või 17. peatüki C jao kohast kohustust, enne kui on möödunud 270 päeva kuupäevast, mil nõude esitaja esitas artikli 17.27 kohase kirjaliku konsultatsioonitaotluse.

3. Käesolevas lisas kasutatakse järgmisi mõisteid:

a) „kokkulepitud restruktureerimine“ – lepinguosalise võla restruktureerimine või ümberajastamine, mis on toimunud i) võlainstrumentide kohandamise või muutmise teel, nagu on ette nähtud võlainstrumentide tingimustes, sealhulgas neid reguleerivas õiguses, või ii) võlavahetuse või muu sarnase protsessi kaudu, millega on nõustunud võlausaldajad, kellel on õigus vähemalt 66 %-le restruktureeritava võla jäägi põhisummast (välja arvatud asjaomase lepinguosalise või tema omandis või kontrolli all olevate üksuste hoitavad võlakirjad);

b) „võlainstrumenti reguleeriv õigus“ – asjaomase võlainstrumendi suhtes kohaldatav õiguslik ja reguleeriv raamistik.

4. Suurema selguse huvides olgu märgitud, et „lepinguosalise võlg“ ELi poole puhul on mõne liikmesriigi valitsuse kesk- või piirkondliku või kohaliku tasandi võlg.

([1]) Suurema selguse huvides olgu märgitud, et pelgalt asjaolu, et lepinguosaline kohtleb teatava kategooria investoreid või investeeringuid nende erineva makromajandusliku mõju tõttu teisiti, sest soovib näiteks vältida süsteemseid riske või ülekanduvat mõju, või teeb seda võla restruktureerimise nõuete täitmise alusel, ei tähenda veel artikli 17.9 või 17.11 rikkumist.

17-H LISA

VAHENDUSMEHHANISM INVESTORI JA RIIGI VAHELISTE VAIDLUSTE PUHUKS

1. Menetluse algatamine

a) Vaidluses osalev pool võib igal ajal nõuda vahendusmenetluse algatamist. Selleks tuleb esitada teisele vaidluses osalevale poolele kirjalik taotlus. Kui taotlus esitatakse seetõttu, et ELi poole ametiasutused on väidetavalt rikkunud artikli 17.25 lõiget 1, ja kostjat ei ole artikli 17.28 alusel kindlaks määratud, tuleb see taotlus adresseerida Euroopa Liidule. Kui taotlus võetakse vastu, täpsustatakse vastuses, kas vahendusmenetluse pooleks on Euroopa Liit või asjaomane liikmesriik ([1]).

b) Vaidluses osalev pool, kellele selline taotlus on adresseeritud, kaalub taotlust heasoovlikult ning kiidab selle kirjalikult heaks või lükkab selle tagasi 20 tööpäeva jooksul alates kättesaamisest.

2. Vahendusmenetluse reeglid

a) Vaidluses osalevad pooled püüavad jõuda mõlemat poolt rahuldava lahenduseni 90 päeva jooksul alates vahendaja nimetamisest. Kuni lõplikule kokkuleppele jõudmiseni võivad vaidluses osalevad pooled kaaluda võimalikke ajutisi lahendusi.

b) Mõlemat poolt rahuldav lahendus tehakse üldsusele kättesaadavaks. Üldsusele avaldatud versioon ei tohi aga sisaldada teavet, mille vaidluses osalev pool on tunnistanud konfidentsiaalseks või kaitstavaks.

3. Seos vaidluste lahendamisega

a) Käesoleva vahendusmehhanismi raames kohaldatav menetlus ei ole kavandatud käesoleva lepingu või mõne muu kokkuleppe kohase vaidluste lahendamise menetluse alusena. Vaidluses osalev pool ei tohi sellistes vaidluste lahendamise menetlustes võtta aluseks ega kasutada tõenditena järgmist, samuti ei võta vahekohus arvesse järgmist:

   i) teise vaidluses osaleva poole poolt vahendusmenetluse käigus esitatud seisukohad;

   ii) asjaolu, et teine vaidluses osalev pool on väljendanud valmisolekut nõustuda vahendusmenetluses käsitletud meetme suhtes leitud lahendusega, või

   iii) vahendaja antud nõuandeid ega tema tehtud ettepanekuid.

b) Vahendusmehhanism ei piira lepinguosaliste ega vaidluses osalevate poolte õigusi ega kohustusi, mis tulenevad 17. peatüki D jaost ja 38. peatükist.

c) Kui vaidluses osalevad pooled ei lepi kokku teisiti ja ilma et see piiraks artikli 17.27 kohaldamist, on kõik menetluse etapid, sealhulgas nõuanded ja ette pandud lahendused, konfidentsiaalsed. Vahendusmenetlusse kaasatud lepinguosaline võib üldsust vahendusmenetluse toimumisest teavitada.

([1]) Suurema selguse huvides olgu märgitud, et kui taotlus käsitleb väidetavat rikkumist Euroopa Liidus, on vahendusmenetluse pooleks Euroopa Liit ning vahendusmenetlusse kaasatakse täielikult ka iga asjaomane liikmesriik. Kui taotlus käsitleb väidetavat rikkumist konkreetses liikmesriigis, on vahendusmenetluse pooleks asjaomane liikmesriik, välja arvatud juhul, kui see liikmesriik esitab taotluse, et vahendusmenetluse pooleks oleks Euroopa Liit.

17-I LISA

KOHTUNIKE, LIIKMETE JA VAHENDAJATE KÄITUMISJUHEND

1. Kohaldamisala

Käesolevat käitumisjuhendit kohaldatakse kooskõlas 17. peatüki D jaoga kohtunike, apellatsioonikohtu liikmete ja kandidaatide ning *mutatis mutandis* ka vahendajate suhtes.

2. Mõisted

Käesolevas käitumisjuhendis kasutatakse järgmisi mõisteid:

a) „kandidaat" – füüsiline isik, kelle valimist esimese astme kohtu või apellatsioonikohtu liikmeks kaalutakse, kuid kes ei ole veel sellesse ametisse kinnitatud;

b) „*ex parte* suhtlus" – kohtuniku või apellatsioonikohtu liikme suhtlus vaidluses osaleva poole, tema nõustaja, filiaali, tütarettevõtja või mõne muu seotud isikuga esimese astme kohtus või apellatsioonikohtus toimuva menetluse asjus ilma teise vaidluses osaleva poole või tema nõustaja kohaloleku või teadmiseta;

c) „kohtunik" – füüsiline isik, kes on nimetatud esimese astme kohtu kohtunikuks, ning

d) „apellatsioonikohtu liige" – füüsiline isik, kes on nimetatud apellatsioonikohtu liikmeks.

3. Sõltumatus ja erapooletus

a) Kohtunikud ja apellatsioonikohtu liikmed peavad olema sõltumatud ja erapooletud.

b) Alapunkt a hõlmab järgmisi kohustusi:

i) hoiduda lojaalsusest vaidluses osalevale poolele või mõnele muule isikule või üksusele;

ii) hoiduda võtmast mõnelt valitsuselt, organisatsioonilt või isikult vastu juhiseid esimese astme kohtus või apellatsioonikohtus menetletavates küsimustes;

iii) hoiduda laskmast end mõjutada varasematest, aktuaalsetest või tulevatest rahalistest, ärilistest, erialastest või isiklikest suhetest;

iv) hoiduda kasutamast oma ametiseisundit selleks, et edendada võimalikke rahalisi või isiklikke huve seoses vaidluses osaleva poole või esimese astme kohtu või apellatsioonikohtu menetluse tulemustega;

v) hoiduda võtmast ühtegi kohustust või võtmast vastu ühtegi hüve, mis võiks takistada tema ülesannete nõuetekohast täitmist, või

vi) hoiduda tegemast toiminguid, mis võivad jätta mulje, et ta ei ole sõltumatu ega erapooletu.

4. Mitme ülesande täitmise piirangud

a) Kohtunik või apellatsioonikohtu liige ei tohi täita ühtegi poliitilist ega haldusülesannet. Kohtunik või apellatsioonikohtu liige ei tohi tegeleda ühegi teise kutsetegevusega, mis läheb vastuollu tema sõltumatuse ja erapooletuse kohustuse või ametinõuetega. Eelkõige ei tohi kohtunik või apellatsioonikohtu liige kooskõlas artikli 17.36 lõikega 1 tegutseda nõustaja või poole nimetatud eksperdina, samuti ei tohi ta esineda tunnistajana mõnes teises menetluses.

b) Kohtunik või apellatsioonikohtu liige teatab igast muust ülesandest või ametist ühiskomiteele ja vastavalt kas esimese astme kohtu või apellatsioonikohtu esimehele. Kõiki alapunktiga a seotud küsimusi lahendab esimese astme kohtu või apellatsioonikohtu esimees.

c) Endist kohtunikku või apellatsioonikohtu liiget ei tohi mingil viisil kaasata ühessegi esimese astme kohtu või apellatsioonikohtu menetlusse, mis algatati selle kohtuniku või liikme ametiajal.

d) Endine kohtunik või apellatsioonikohtu liige ei tohi kolme aasta jooksul pärast oma ametiaja lõppu tegutseda üheski esimese astme kohtu või apellatsioonikohtu menetluses nõustaja või poole nimetatud eksperdina ega esineda sellises menetluses tunnistajana.

5. Hoolsuskohustus

Kohtunik või apellatsioonikohtu liige peab täitma oma ametiülesandeid hoolikalt ja kooskõlas ametinõuetega.

6. Ausus ja ametipädevus

a) Kohtunik või apellatsioonikohtu liige peab

i) juhtima menetlust asjatundlikult ning kooskõlas rangete aususe, õigluse ja viisakuse nõuetega;

ii) omama vajalikke oskusi ja vajalikku pädevust ning tegema mõistlikes piirides kõik endast oleneva oma ametiülesannete täitmiseks vajalike teadmiste, oskuste ja omaduste säilitamiseks ja arendamiseks ning

iii) hoiduma oma otsuste tegemise funktsiooni delegeerimisest.

7. *Ex parte* suhtlus

Ex parte suhtlus on keelatud, välja arvatud juhul, kui see on kohaldatava vaidluste lahendamise korra alusel lubatud.

8. Konfidentsiaalsus

a) Kui see ei ole kohaldatava vaidluste lahendamise korra alusel lubatud, ei või kohtunik, apellatsioonikohtu liige või endine kohtunik või apellatsioonikohtu liige

i) avalikustada ega kasutada esimese astme kohtus või apellatsioonikohtus toimuva menetlusega seotud või menetluse käigus saadud teavet;

ii) avalikustada ühtegi esimese astme kohtus või apellatsioonikohtus toimuva menetluse raames ette valmistatavat otsust ega

iii) avalikustada teavet esimese astme kohtus või apellatsioonikohtus toimuva menetluse raames peetud nõupidamiste kohta.

b) Kui see ei ole kohaldatava vaidluste lahendamise korra alusel lubatud, ei või kohtunik ega apellatsioonikohtu liige avaldada oma seisukohta esimese astme kohtu või apellatsioonikohtu menetluses tehtud otsuse kohta, ning endine kohtunik ega apellatsioonikohtu liige ei või avaldada oma seisukohta esimese astme kohtu või apellatsioonikohtu menetluses tehtud otsuse kohta kolme aasta jooksul pärast oma ametiaja lõppu.

c) Käesolevas punktis sätestatud kohustusi ei kohaldata juhul kui ja määral mil kohtunik või apellatsioonikohtu liige või endine kohtunik või apellatsioonikohtu liige on seadusega kohustatud avaldama teavet kohtus või mõnes muus pädevas asutuses või kui ta peab avaldama sellise teabe eesmärgiga kaitsta oma õigushüvesid või neid taotleda või kui ta peab seda tegema seoses kohtumenetluse või muus pädevas asutuses toimuva menetlusega.

9. Avalikustamiskohustused

a) Kandidaat ja kohtunik või apellatsioonikohtu liige peavad avalikustama kõik asjaolud, mis võivad tekitada põhjendatud kahtlusi nende sõltumatuse või erapooletuse suhtes.

b) Olenemata sellest, kas seda alapunkti a alusel nõutakse, peab kandidaat avalikustama kõik menetlused, milles ta osaleb vahekohtuniku, nõustaja, eksperdi või tunnistajana või on seda teinud möödunud viiel aastal.

c) Olenemata sellest, kas seda alapunkti a alusel nõutakse, peab kohtunik või apellatsioonikohtu liige avalikustama seoses menetlusega, milles ta langetab või peab langetama otsuse, järgmise teabe:

i) rahalised, ärilised, erialased või lähedased isiklikud suhted möödunud viiel aastal

A) menetluses osaleva vaidluses osaleva poolega;

B) menetluses osaleva vaidluses osaleva poole nõustajaga;

C) menetluses osaleva eksperdi või tunnistajaga või

D) isiku või üksusega, keda vaidluses osalev pool peab seotud isikuks või üksuseks või kellel on vaidluses osaleva poole arvates otsene või kaudne huvi menetluse tulemuse vastu, sealhulgas kolmandast isikust rahastajaga, ning

ii) rahalised või isiklikud huvid, mis on seotud

A) menetluse tulemusega;

B) mõne muu, sama meedet käsitleva menetlusega, või

C) mõne muu menetlusega, millesse on kaasatud vaidluses osalev pool või siis mõni isik või üksus, keda vaidluses osalev pool peab seotud isikuks või üksuseks.

d) Alapunktide a, b ja c kohaldamisel peavad kandidaat ning kohtunik või apellatsioonikohtu liige tegema mõistlikes piirides kõik endast oleneva nimetatud alapunktides osutatud asjaolude või sellise teabe väljaselgitamiseks.

e) Kandidaat peab avalikustama käesolevas punktis osutatud teabe ühiskomiteele enne seda, kui ta kohtunikuks või apellatsioonikohtu liikmeks kinnitatakse.

f) Kohtunik või apellatsioonikohtu liige avalikustab teabe kooskõlas kohaldatava vaidluste lahendamise korraga niipea kui ta on alapunktides a ja c osutatud asjaolud ja teabe välja selgitanud. Teave esitatakse vastavalt kas esimese astme kohtu või apellatsioonikohtu esimehele. Kohtunikul või apellatsioonikohtu liikmel on järjepidev kohustus avalikustada uusi/uut või hiljem selgunud asjaolusid ja teavet.

g) Juhul kui kandidaadil, kohtunikul või apellatsioonikohtu liikmel on kahtlus, kas teave avalikustada, peab ta otsustama selle kasuks.

h) Teabe avalikustamata jätmine iseenesest ei osuta tingimata sõltumatuse või erapooletuse puudumisele.

10. Käitumisjuhendi järgimine

Käesoleva käitumisjuhendi järgimist reguleeritakse 17. peatüki D jao sätetega.

19-A LISA

ETTEVÕTTE ASUTAMISE EESMÄRGIL ÄRIVISIIDIL OLEVAD ISIKUD, ETTEVÕTJASISESELT ÜLEVIIDUD TÖÖTAJAD, INVESTORID JA LÜHIAJALISEL ÄRIVISIIDIL OLEVAD ISIKUD

1. Kõiki käesolevas lisas loetletud nõuetele mittevastavaid kehtivaid meetmeid võib kehtima jätta, jätkata, viivitamata uuendada või muuta, tingimusel, et muudatus ei vähenda vahetult enne muutmist kehtinud meetme vastavust artiklitele 19.3 ja 19.4.

2. Artikleid 19.3 ja 19.4 ei kohaldata käesolevas lisas loetletud mittevastavate meetmete suhtes nende mittevastavuse ulatuses.

3. Lisaks käesolevas lisas loetletud nõuetele mittevastavatele meetmetele võib kumbki lepinguosaline võtta vastu või jätta kehtima kvalifikatsiooninõuete, kvalifitseerimismenetluste, tehniliste standardite või loanõuete või -menetlustega seotud meetmeid, mis ei kujuta endast piirangut artiklite 19.3 ja 19.4 tähenduses. Sellised meetmed võivad hõlmata nõuet saada tegevusluba, omada reguleeritud sektorites tegutsemiseks tunnustatud kvalifikatsiooni, sooritada teatavad eksamid, näiteks keeleeksamid, või täita teataval kutsealal tegutsemiseks liikmesuse nõuet, näiteks kuuluda kutseorganisatsiooni, või muid mittediskrimineerivaid nõudeid, mille kohaselt ei tohi teatavat tegevust ellu viia kaitstavates piirkondades või kaitstavatel aladel. Kuigi neid meetmeid ei ole käesolevas lisas loetletud, jätkatakse nende kohaldamist.

4. Käesoleva lisa punktides 7 ja 8 esitatud loendeid kohaldatakse üksnes ELi poole ja Tšiili territooriumi suhtes kooskõlas artikliga 41.2 ning need kehtivad üksnes ELi poole ja Tšiili vaheliste kaubandussuhete kontekstis. Need loendid ei mõjuta liikmesriikide õigusi ega kohustusi, mis tulenevad Euroopa Liidu õigusest.

5. Suurema selguse huvides olgu märgitud, et ELi poole puhul ei kaasne võrdse kohtlemise kohustusega nõuet laiendada Tšiili füüsilistele või juriidilistele isikutele kohtlemist, mida liikmesriigis kohaldatakse vastavalt Euroopa Liidu toimimise lepingule või selle lepingu kohaselt võetud meetmetele, kaasa arvatud nende rakendusaktidele liikmesriikides, järgmiste isikute suhtes:

a) muu liikmesriigi füüsilised isikud või elanikud või

b) juriidilised isikud, kes on asutatud või mida korraldatakse teise liikmesriigi või Euroopa Liidu õiguse alusel ja kelle registrijärgne asukoht, juhatuse asukoht või peamine tegevuskoht on ELi poole territooriumil.

6. Alljärgnevates punktides kasutatakse järgmisi lühendeid:

AT Austria

BE Belgia

BG Bulgaaria

CY Küpros

CZ Tšehhi

DE Saksamaa

DK Taani

EE Eesti

EL Kreeka

ES Hispaania

EU Euroopa Liit, sealhulgas kõik selle liikmesriigid

FI Soome

FR Prantsusmaa

HR Horvaatia

HU Ungari

IE Iirimaa

IT Itaalia

LT Leedu

LU Luksemburg

LV Läti

MT Malta

NL Madalmaad

PL Poola

PT Portugal

RO Rumeenia

SE Rootsi

SI Sloveenia

SK Slovakkia

7. Nõuetele mittevastavad meetmed on ELi poole puhul järgmised:

Ettevõtte asutamise eesmärgil ärivisiidil olevad isikud

Kõik sektorid	AT, CZ: Ettevõtte asutamise eesmärgil ärivisiidil olev isik peab töötama sellise ettevõtte heaks, mis ei ole mittetulundusühendus; muul juhul: piiranguteta. SK: Ettevõtte asutamise eesmärgil ärivisiidil olev isik peab töötama sellise ettevõtte heaks, mis ei ole mittetulundusühendus; muul juhul: piiranguteta. Nõutav on tööluba ja kohaldatakse majandusvajaduste testi. CY: Lubatav viibimise kestus: kuni 90 päeva mis tahes 12-kuulise ajavahemiku jooksul. Ettevõtte asutamise eesmärgil ärivisiidil olev isik peab töötama sellise ettevõtte heaks, mis ei ole mittetulundusühendus; muul juhul: piiranguteta.

Ettevõtjasiseselt üleviidud töötajad

Kõik sektorid	AT, CZ, SK: Ettevõtjasiseselt üleviidud töötajate tööandja peab olema ettevõte, mis ei ole mittetulundusühendus; muul juhul: piiranguteta. FI: Juhtivtöötajate tööandja peab olema ettevõte, mis ei ole mittetulundusühendus. HU: Füüsilisi isikuid, kes on olnud ettevõtte partnerid, ei saa käsitada ettevõtjasiseselt üleviidud töötajatena. Praktikandid AT, CZ, DE, FR, ES, HU, LT: Praktikandi väljaõpe olema seotud omandatud akadeemilise kraadiga.

Lühiajalisel ärivisiidil olevad isikud

Kõik lühiajalisel ärivisiidil olevad isikud	CY, DK, HR: Kui lühiajalisel ärivisiidil olev isik osutab teenust, on nõutav tööluba ja kohaldatakse majandusvajaduste testi. LV: Lepingulise tegevuse jaoks on nõutav tööluba. MT: Nõutav on tööluba. Majandusvajaduste testi ei tehta. SI: Nõutav on ühekordne elamis- ja tööluba selliste teenuste osutamise korral, mis kestavad korraga kauem kui 14 päeva ja hõlmavad teatavaid tegevusalasid (teadusuuringud ja projekteerimine, koolitusseminarid, ostmine, äritehingud, kirjalik ja suuline tõlge). Majandusvajaduste testi ei ole vaja. SK: Et osutada Slovakkia territooriumil teenust kauem kui seitse päeva kuus või 30 päeva kalendriaastas, on nõutav tööluba ja majandusvajaduste test.
Paigaldajad ja hooldajad	AT: Nõutav on tööluba ja kohaldatakse majandusvajaduste testi. Majandusvajaduste testi nõudest loobutakse selliste füüsiliste isikute puhul, kes koolitavad töötajaid seoses teenuste osutamisega ja kellel on eriteadmised. CY: Sellise tegevuse korral, mis kestab kauem kui seitse päeva kuus või 30 päeva kalendriaastas, on nõutav tööluba. CZ: Juhul kui töötatakse kauem kui seitse järjestikust kalendripäeva või kokku 30 päeva kalendriaasta jooksul, on nõutav tööluba. ES: Nõutav on tööluba. Paigaldus-, remondi- või hooldusteenust osutavad isikud peavad olema olnud kaupa tarniva või teenust osutava juriidilise isiku või temaga samasse kontserni kuuluva ettevõtte palgal vähemalt kolm kuud vahetult enne sisenemistaotluse esitamise kuupäeva ning neil peaks olema vähemalt kolmeaastane asjakohane erialane töökogemus, mis on saadud pärast täisealiseks saamist. FI: Olenevalt tegevusest võidakse nõuda elamisluba. SE: Nõutav on tööluba, välja arvatud: i) selliste füüsiliste isikute puhul, kes osalevad koolitusel, katsetamisel või tarnete ettevalmistamises või lõpuleviimises või sarnases tegevuses äritehingu raames, ning ii) selliste montööride ja tehniliste instruktorite puhul, kes tegelevad seoses õnnetusega seadmete kiireloomulise paigaldamise või remondiga, mis kestab kuni kaks kuud. Majandusvajaduste testi ei nõuta.

Investorid

Kõik sektorid:	AT: Majandusvajaduste test. CY: Maksimaalne riigis viibimise aeg on 90 päeva iga kuuekuulise ajavahemiku jooksul. CZ, SK: Kui investori tööandja on ettevõte, on vaja tööluba ja nõutakse majandusvajaduste testi. DK: Maksimaalne riigis viibimise aeg on 90 päeva iga kuuekuulise ajavahemiku jooksul. Kui investor soovib tegeleda Taanis äritegevusega füüsilisest isikust ettevõtjana, on vajalik tööluba. FI: Investor peab töötama keskastme või tippjuhina ettevõttes, mis ei ole mittetulundusühendus.

	HU: Riigis viibimise maksimaalne kestus on 90 päeva, kui investori tööandja Ungaris ei ole ettevõte. Kui investori tööandja Ungaris on ettevõte, on vajalik majandusvajaduste test. IT: Kui investori tööandja ei ole ettevõte, on vajalik majandusvajaduste test. LT, NL, PL: Investorit esindavaid füüsilisi isikuid investorite kategooriasse ei arvata. LV: Investeerimiseelses etapis on riigis viibimise maksimaalne kestus 90 päeva kuuekuulise ajavahemiku jooksul. Investeerimisjärgses etapis võib seda pikendada ühe aastani sõltuvalt riigisisestes õigusaktides kehtestatud kriteeriumidest, nagu valdkond ja tehtud investeeringu suurus. SE: Kui investorit käsitatakse töötajana, on vajalik tööluba.

8. Nõuetele mittevastavad meetmed Tšiilis on järgmised:

Ettevõtte asutamise eesmärgil ärivisiidil olevad isikud

Kõik sektorid	Puuduvad

Ettevõtjasiseselt üleviidud töötajad

Kõik sektorid	Puuduvad

Lühiajalisel ärivisiidil olevad isikud

Kõik sektorid	Puuduvad

Investorid

Kõik sektorid	Puuduvad

Tegevus, millega lühiajalisel ärivisiidil olevatel ELi poole isikutel on lubatud tegeleda, eeldusel et nende peamine tegevuskoht, tegelik tasusaamise koht ja põhiline kasumi kogumise koht jääb väljapoole Tšiilit, on järgmine:

a) osalus kohtumistel või konverentsidel või konsultatsioonid kolleegidega;

b) Tšiilis asuvalt ettevõttelt tellimuste vastuvõtmine või sellise ettevõttega lepingu üle läbirääkimiste pidamine, aga mitte kaupade müük või teenuste osutamine üldsusele;

c) ärikonsultatsioonid Tšiilis ettevõtte asutamise, laiendamise või lõpetamise või investeeringu tegemise, suurendamise või lõpetamise asjus või

d) seadmete või masinate paigaldus, remont või hooldus ning teenuste osutamine või personali koolitamine teenuste osutamiseks selliste seadmete või masinate müügi või liisimisega seotud garantii- või muu teenuslepingu alusel kogu selle lepingu kehtivuse ajal.

19-B LISA

LEPINGULISED TEENUSEOSUTAJAD JA SÕLTUMATUD SPETSIALISTID

1. Kumbki lepinguosaline võimaldab teise lepinguosalise lepingulistel teenuseosutajatel või sõltumatutel spetsialistidel osutada oma territooriumil füüsiliste isikute kohaloleku kaudu teenuseid käesolevas lisas loetletud sektorites vastavalt käesoleva lepingu artiklile 19.5 ja kooskõlas asjakohaste piirangutega.

2. Punktides 11 ja 12 esitatud loetelud koosnevad järgmistest elementidest:

a) esimeses veerus on märgitud sektor või allsektor, mille puhul lepinguliste teenuseosutajate ja sõltumatute spetsialistide kategooria tegevus on liberaliseeritud, ning

b) teises veerus kirjeldatakse kohaldatavaid piiranguid.

3. Lisaks käesolevas lisas esitatud reservatsioonide loetelule võib kumbki lepinguosaline võtta vastu või jätta kehtima kvalifikatsiooninõuete, kvalifitseerimismenetluste, tehniliste standardite või loanõuete või -menetlustega seotud meetmeid, mis ei kujuta endast piirangut artikli 19.5 tähenduses. Sellised meetmed võivad hõlmata nõuet saada tegevusluba, omada reguleeritud sektorites tegutsemiseks tunnustatud kvalifikatsiooni, sooritada teatavad eksamid, näiteks keeleeksamid, või täita teataval kutsealal tegutsemiseks liikmesuse nõuet, näiteks kuuluda kutseorganisatsiooni, või muid mittediskrimineerivaid nõudeid, mille kohaselt ei tohi teatavat tegevust ellu viia kaitstavates piirkondades või kaitstavatel aladel. Kuigi neid meetmeid ei ole käesolevas lisas loetletud, jätkatakse nende kohaldamist.

4. Lepinguosalised ei võta seoses lepinguliste teenuseosutajate ja sõltumatute spetsialistidega kohustusi sellistes majandustegevuse sektorites, mida ei ole käesolevas lisas esitatud.

5. Sektorites, kus kohaldatakse majandusvajaduste testi, hinnatakse põhikriteeriumidena järgmisi aspekte:

a) Tšiili puhul asjaomase turu olukord ning

b) ELi poole puhul asjaomase turu olukord liikmesriigis või piirkonnas, kus teenust osutatakse, võttes muu hulgas arvesse hindamise ajal juba teenust osutavate teenuseosutajate arvu ja neile avalduvat mõju.

6. Käesoleva lisa punktides 11–12 esitatud loendeid kohaldatakse üksnes ELi poole ja Tšiili territooriumi suhtes kooskõlas artikliga 41.2 ning need kehtivad üksnes ELi poole ja Tšiili vaheliste kaubandussuhete kontekstis. Need loendid ei mõjuta liikmesriikide õigusi ega kohustusi, mis tulenevad Euroopa Liidu õigusest.

7. Suurema selguse huvides olgu märgitud, et ELi poole puhul ei kaasne võrdse kohtlemise kohustusega nõuet laiendada Tšiili füüsilistele või juriidilistele isikutele kohtlemist, mida kohaldatakse liikmesriigis vastavalt Euroopa Liidu toimimise lepingule või selle lepingu kohaselt võetud meetmetele, kaasa arvatud nende rakendusaktidele liikmesriigis, järgmiste isikute suhtes:

a) muu liikmesriigi füüsilised isikud või elanikud või

b) juriidilised isikud, kes on asutatud või mida korraldatakse teise liikmesriigi või Euroopa Liidu õiguse alusel ja kelle registrijärgne asukoht, juhatuse asukoht või peamine tegevuskoht on ELi poole territooriumil.

8. Alljärgnevates loeteludes kasutatakse järgmisi lühendeid:

AT Austria

BE Belgia

BG Bulgaaria

CY Küpros

CZ Tšehhi

DE Saksamaa

DK Taani

EE Eesti

EL Kreeka

ES Hispaania

EU Euroopa Liit, sealhulgas kõik selle liikmesriigid

FI Soome

FR Prantsusmaa

HR Horvaatia

HU Ungari

IE Iirimaa

IT Itaalia

LT Leedu

LU Luksemburg

LV Läti

MT Malta

NL Madalmaad

PL Poola

PT Portugal

RO Rumeenia

SE Rootsi

SI Sloveenia

SK Slovakkia

LTO Lepingulised teenuseosutajad

Sõltumatud spetsialistid Sõltumatud spetsialistid

Lepingulised teenuseosutajad

9. Võttes arvesse käesoleva lisa punktides 11 ja 12 esitatud reservatsioonide loetelu, võtavad lepinguosalised kooskõlas artikliga 19.5 seoses lepinguliste teenuseosutajate kategooriaga kohustusi järgmistes sektorites ja allsektorites:

a) õigusabiteenused, mis on seotud rahvusvahelise avaliku õiguse ja päritolujurisdiktsiooni õigusega;

b) majandusarvestus- ja raamatupidamisteenused;

c) maksualase nõustamise teenused;

d) arhitektuuriteenused ning linnaplaneerimis- ja maastikuarhitektuuriteenused;

e) inseneriteenused ja integreeritud inseneriteenused;

f) meditsiini- ja hambaraviteenused;

g) veterinaarteenused;

h) ämmaemandate teenused;

i) meditsiiniõdede, füsioterapeutide ja parameedikute teenused;

j) arvutiteenused ja nendega seotud teenused;

k) teadus- ja arendusteenused;

l) reklaamiteenused;

m) turu-uuringud ja avaliku arvamuse küsitlused;

n) juhtimisalase nõustamise teenused;

o) juhtimisalase nõustamisega seotud teenused;

p) tehnilise katsetamise ja analüüsimise teenused;

q) seonduvad teadusliku ja tehnilise nõustamise teenused;

r) kaevandamine;

s) laevade hooldus ja remont;

t) raudteetranspordivahendite hooldus ja remont;

u) mootorsõidukite, mootorrataste, mootorsaanide ja maanteetranspordivahendite hooldus ja remont;

v) õhusõidukite ja nende osade hooldus ja remont;

w) metalltoodete, (muude kui kontori-) masinate, (muude kui transpordivahendite ja kontori-) seadmete ning koduseadmete ja -kaupade hooldus ja remont;

x) kirjaliku ja suulise tõlke teenused;

y) telekommunikatsiooniteenused;

z) posti- ja kulleriteenused;

aa) ehitustööd ja nendega seotud inseneriteenused;

bb) ehitusuuringud;

cc) kõrgharidusteenused;

dd) põllumajanduse, jahinduse ja metsamajandusega seotud teenused;

ee) keskkonnateenused;

ff) kindlustus ja kindlustusega seotud teenused (nõustamis- ja konsultatsiooniteenused);

gg) muud finantsteenused (nõustamis- ja konsultatsiooniteenused);

hh) muud finantsteenused, mis on loetletud 25. lisas – ainult Tšiili;

ii) transpordiga seotud nõustamis- ja konsultatsiooniteenused;

jj) reisibüroo- ja reisikorraldaja teenused;

kk) giiditeenused;

ll) tootmisega seotud nõustamis- ja konsultatsiooniteenused.

Sõltumatud spetsialistid

10. Võttes arvesse käesoleva lisa punktides 11 ja 12 esitatud reservatsioonide loetelu, võtavad lepinguosalised kooskõlas artikliga 19.5 seoses sõltumatute spetsialistide kategooriaga kohustusi järgmistes sektorites ja allsektorites:

a) õigusabiteenused, mis on seotud rahvusvahelise avaliku õiguse ja päritolujurisdiktsiooni õigusega;

b) arhitektuuriteenused ning linnaplaneerimis- ja maastikuarhitektuuriteenused;

c) inseneriteenused ja integreeritud inseneriteenused;

d) arvutiteenused ja nendega seotud teenused;

e) teadus- ja arendusteenused;

f) turu-uuringud ja avaliku arvamuse küsitlused;

g) juhtimisalase nõustamise teenused;

h) juhtimisalase nõustamisega seotud teenused;

i) kaevandamine;

j) kirjaliku ja suulise tõlke teenused;

k) telekommunikatsiooniteenused;

l) posti- ja kulleriteenused;

m) kõrgharidusteenused;

n) kindlustusega seotud teenused (nõustamis- ja konsultatsiooniteenused);

o) muud finantsteenused (nõustamis- ja konsultatsiooniteenused);

p) muud finantsteenused, mis on loetletud 25. lisas – ainult Tšiili;

q) transpordiga seotud nõustamis- ja konsultatsiooniteenused;

r) tootmisega seotud nõustamis- ja konsultatsiooniteenused.

11. ELi poole reservatsioonid on järgmised:

Sektor või allsektor	Reservatsioonide kirjeldus
Kõik sektorid	LTO: EU: Teenuslepinguga hõlmatud isikute arv ei tohi ületada lepingu nõuetekohaseks täitmiseks vajalikku arvu, mis võib olla ette nähtud teenust osutava lepinguosalise õigusnormidega.
Õigusabiteenused, mis on seotud rahvusvahelise avaliku õiguse ja päritolujurisdiktsiooni õigusega (CPC 861 osa)	LTO: AT, BE, CY, DE, EE, EL, ES, FR, HR, IE, IT, LU, NL, PL, PT, SE: Puuduvad. BG, CZ, DK, FI, HU, LT, LV, MT, RO, SI, SK: Majandusvajaduste test. Sõltumatud spetsialistid: AT, CY, DE, EE, FR, HR, IE, LU, LV, NL, PL, PT, SE: Puuduvad. BE, BG, CZ, DK, EL, ES, FI, HU, IT, LT, MT, RO, SI, SK: Majandusvajaduste test.
Majandusarvestus- ja raamatupidamisteenused (CPC 86212, välja arvatud auditeerimisteenused, 86213, 86219 ja 86220)	LTO: AT, BE, DE, EE, ES, HR, IE, IT, LU, NL, PL, PT, SI, SE: Puuduvad. BG, CZ, CY, DK, EL, FI, FR, HU, LT, LV, MT, RO, SK: Majandusvajaduste test. Sõltumatud spetsialistid: EU: Piiranguteta.
Maksualase nõustamise teenused ([1])	LTO: AT, BE, DE, EE, ES, FR, HR, IE, IT, LU, NL, PL, SI, SE: Puuduvad. BG, CZ, CY, DK, EL, FI, HU, LT, LV, MT, RO, SK: Majandusvajaduste test. PT: Piiranguteta. Sõltumatud spetsialistid: EU: Piiranguteta.

([1]) Nende hulka ei kuulu õigusnõustamine ega maksuküsimustes esindamine, mis on kaasatud rahvusvahelise avaliku õiguse ja päritolujurisdiktsiooni õigusega seotud õigusteenuste alla. (CPC 863)

Sektor või allsektor	Reservatsioonide kirjeldus
Arhitektuuriteenused ning linnaplaneerimis- ja maastikuarhitektuuriteenused (CPC 8671 ja 8674)	LTO: BE, CY, EE, ES, EL, FR, HR, IE, IT, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE: Puuduvad. FI: Puuduvad, välja arvatud see, et füüsiline isik peab tõendama, et tal on osutatava teenusega seotud eriteadmised. BG, CZ, DE, HU, LT, LV, RO, SK: Majandusvajaduste test. DK: Majandusvajaduste test, välja arvatud juhul, kui LTO viibib riigis kuni kolm kuud. AT: Üksnes planeerimisteenused, mille korral on vajalik majandusvajaduste test. Sõltumatud spetsialistid: CY, DE, EE, EL, FR, HR, IE, LU, LV, MT, NL, PL, PT, SI, SE: Puuduvad. FI: Puuduvad, välja arvatud see, et füüsiline isik peab tõendama, et tal on osutatava teenusega seotud eriteadmised. BE, BG, CZ, DK, ES, HU, IT, LT, RO, SK: Majandusvajaduste test. AT: Üksnes planeerimisteenused, mille korral on vajalik majandusvajaduste test.
Inseneriteenused ja integreeritud inseneriteenused (CPC 8672 ja 8673)	LTO: BE, CY, EE, ES, EL, FR, HR, IE, IT, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE: Puuduvad. FI: Puuduvad, välja arvatud see, et füüsiline isik peab tõendama, et tal on osutatava teenusega seotud teadmised. BG, CZ, DE, HU, LT, LV, RO, SK: Majandusvajaduste test. DK: Majandusvajaduste test, välja arvatud juhul, kui LTO viibib riigis kuni kolm kuud. AT: Üksnes planeerimisteenused, mille korral on vajalik majandusvajaduste test. Sõltumatud spetsialistid: CY, DE, EE, EL, FR, HR, IE, LU, LV, MT, NL, PL, PT, SI, SE: Puuduvad. FI: Puuduvad, välja arvatud see, et füüsiline isik peab tõendama, et tal on osutatava teenusega seotud teadmised. BE, BG, CZ, DK, ES, HU, IT, LT, RO, SK: Majandusvajaduste test. AT: Üksnes planeerimisteenused, mille korral on vajalik majandusvajaduste test.
Meditsiini- (sh psühholoogi-) ja hambaraviteenused (CPC 9312 ja 85201 osa)	LTO: SE: Puuduvad. CY, CZ, DE, DK, EE, ES, IE, IT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SI: Majandusvajaduste test. FR: Majandusvajaduste test, välja arvatud seoses psühholoogidega, kelle puhul piirangud puuduvad. AT: Piiranguteta, välja arvatud seoses psühholoogi- ja hambaraviteenustega, mille puhul on nõutav majandusvajaduste test. BE, BG, EL, FI, HR, HU, LT, LV, SK: Piiranguteta. Sõltumatud spetsialistid: EU: Piiranguteta.

Sektor või allsektor	Reservatsioonide kirjeldus
Veterinaarteenused (CPC 932)	LTO: SE: Puuduvad. CY, CZ, DE, DK, EE, EL, ES, FI, FR, IE, IT, LT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SI: Majandusvajaduste test. AT, BE, BG, HR, HU, LV, SK: Piiranguteta Sõltumatud spetsialistid: EU: Piiranguteta
Ämmaemandate teenused (CPC 93191 osa)	LTO: IE, SE: Puuduvad. AT, CY, CZ, DE, DK, EE, EL, ES, FR, IT, LT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SI: Majandusvajaduste test. BE, BG, FI, HR, HU, SK: Piiranguteta. Sõltumatud spetsialistid: EU: Piiranguteta.
Meditsiiniõdede, füsioterapeutide ja parameedikute teenused (CPC 93191 osa)	LTO: IE, SE: Puuduvad. AT, CY, CZ, DE, DK, EE, EL, ES, FR, IT, LT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SI: Majandusvajaduste test. BE, BG, FI, HR, HU, SK: Piiranguteta Sõltumatud spetsialistid: EU: Piiranguteta.
Arvutiteenused ja nendega seotud teenused (CPC 84)	LTO: BE, DE, EE, EL, ES, FR, HR, IE, IT, LU, LV, MT, NL, PL, PT, SI, SE: Puuduvad. FI: Puuduvad, välja arvatud see, et füüsiline isik peab tõendama, et tal on osutatava teenusega seotud eriteadmised. AT, BG, CZ, CY, HU, LT, RO, SK: Majandusvajaduste test. DK: Majandusvajaduste test, välja arvatud juhul, kui LTO viibib riigis kuni kolm kuud. Sõltumatud spetsialistid: DE, EE, EL, FR, IE, LU, LV, MT, NL, PL, PT, SI, SE: Puuduvad. FI: Puuduvad, välja arvatud see, et füüsiline isik peab tõendama, et tal on osutatava teenusega seotud eriteadmised. AT, BE, BG, CZ, CY, DK, ES, HU, IT, LT, RO, SK: Majandusvajaduste test. HR: Piiranguteta.

Sektor või allsektor	Reservatsioonide kirjeldus
Teadus- ja arendusteenused (CPC 851, 852, välja arvatud psühholoogiteenused, ([1]) ja 853)	LTO: EU, välja arvatud NL ja SE: Nõutav on tunnustatud teadusasutusega sõlmitud võõrustamisleping ([2]). EU, välja arvatud CZ, DK ja SK: Puuduvad. CZ, DK, SK: Majandusvajaduste test. Sõltumatud spetsialistid: EU, välja arvatud NL ja SE: Nõutav on tunnustatud teadusasutusega sõlmitud võõrustamisleping ([3]). EU, välja arvatud BE, CZ, DK, IT ja SK: Puuduvad. BE, CZ, DK, IT, SK: Majandusvajaduste test.
Reklaamiteenused (CPC 871)	LTO: BE, DE, EE, ES, FR, HR, IE, IT, LU, NL, PL, PT, SI, SE: Puuduvad. AT, BG, CZ, CY, DK, EL, FI, HU, LT, LV, MT, RO, SK: Majandusvajaduste test. Sõltumatud spetsialistid: EU: Piiranguteta, välja arvatud NL. NL: Puuduvad.
Turu-uuringu- ja arvamusküsitlusteenused (CPC 864)	LTO: BE, DE, EE, ES, FR, IE, IT, LU, NL, PL, SE: Puuduvad. AT, BG, CZ, CY, DK, EL, FI, HR, LV, MT, RO, SI, SK: Majandusvajaduste test. PT: Puuduvad, välja arvatud avaliku arvamuse küsitlused (CPC 86402), mille korral piiranguid ei ole. HU, LT: Majandusvajaduste test, välja arvatud avaliku arvamuse küsitlused (CPC 86402), mille korral piiranguid ei ole. Sõltumatud spetsialistid: DE, EE, FR, IE, LU, NL, PL, SE: Puuduvad. AT, BE, BG, CZ, CY, DK, EL, ES, FI, HR, IT, LV, MT, RO, SI, SK: Majandusvajaduste test. PT: Puuduvad, välja arvatud avaliku arvamuse küsitlused (CPC 86402), mille korral piiranguid ei ole. HU, LT: Majandusvajaduste test, välja arvatud avaliku arvamuse küsitlused (CPC 86402), mille korral piiranguid ei ole.

([1]) CPC 85201 osa, mis on esitatud meditsiini- ja hambaraviteenuste all.

([2]) Kõikides liikmesriikides peale DK peavad teadusasutuse heakskiit ja võõrustamisleping vastama Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. mai 2016. aasta direktiivis (EL) 2016/801 (kolmandate riikide kodanike teadustegevuse, õpingute, praktika, vabatahtliku teenistuse, õpilasvahetuseprogrammides või haridusprojektides osalemise ja *au pair*'ina töötamise eesmärgil riiki sisenemise ja seal elamise tingimuste kohta (ELT L 132, 21.5.2016, lk 21)) sätestatud tingimustele.

([3]) Kõikides liikmesriikides peale DK peavad teadusasutuse heakskiit ja võõrustamisleping vastama direktiivis (EL) 2016/801 sätestatud tingimustele.

Sektor või allsektor	Reservatsioonide kirjeldus
Juhtimisalase nõustamise teenused (CPC 865)	LTO: BE, DE, EE, EL, ES, FI, FR, HR, IE, IT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE: Puuduvad. AT, BG, CZ, CY, HU, LT, RO, SK: Majandusvajaduste test. DK: Majandusvajaduste test, välja arvatud juhul, kui LTO viibib riigis kuni kolm kuud. Sõltumatud spetsialistid: CY, DE, EE, EL, FI, FR, IE, LV, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE: Puuduvad. AT, BE, BG, CZ, DK, ES, HR, HU, IT, LT, RO, SK: Majandusvajaduste test.
Juhtimisalase nõustamisega seotud teenused (CPC 866)	LTO: BE, DE, EE, EL, ES, FI, FR, HR, IE, IT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE: Puuduvad. AT, BG, CZ, CY, LT, RO, SK: Majandusvajaduste test. DK: Majandusvajaduste test, välja arvatud juhul, kui LTO viibib riigis kuni kolm kuud. HU: Kohaldatakse majandusvajaduste testi, välja arvatud vahekohtu- ja lepitusteenuste osutamisel (CPC 86602), mille korral piiranguid ei ole. Sõltumatud spetsialistid: CY, DE, EE, EL, FI, FR, IE, LV, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE: Puuduvad. AT, BE, BG, CZ, DK, ES, HR, IT, LT, RO, SK: Majandusvajaduste test. HU: Kohaldatakse majandusvajaduste testi, välja arvatud vahekohtu- ja lepitusteenuste osutamisel (CPC 86602), mille korral piiranguid ei ole.
Tehniliste katsete ja analüüsi teenused (CPC 8676)	LTO: BE, DE, EE, EL, ES, FR, HR, IE, IT, LU, NL, PL, SI, SE: Puuduvad. AT, BG, CZ, CY, FI, HU, LT, LV, MT, PT, RO, SK: Majandusvajaduste test. DK: Majandusvajaduste test, välja arvatud juhul, kui LTO viibib riigis kuni kolm kuud. Sõltumatud spetsialistid: EU: Piiranguteta, välja arvatud NL. NL: Puuduvad.

Sektor või allsektor	Reservatsioonide kirjeldus
Seonduvad teadusliku ja tehnilise nõustamise teenused (CPC 8675)	LTO: BE, EE, EL, ES, HR, IE, IT, LU, NL, PL, SI, SE: Puuduvad. AT, CZ, CY, DE, DK, FI, HU, LT, LV, MT, PT, RO, SK: Majandusvajaduste test. DE: Piirangud puuduvad, välja arvatud seoses riiklikult määratud mõõdistajatega, kelle puhul piiranguid ei ole. FR: Piirangud puuduvad, välja arvatud omandiõiguse seadmise ja maaõigusega seotud mõõdistamisel, mille korral piiranguid ei ole. BG: Piiranguteta. Sõltumatud spetsialistid: EU: Piiranguteta, välja arvatud NL. NL: Puuduvad.
Kaevandamine (CPC 883, ainult nõustamis- ja konsultatsiooniteenused)	LTO: BE, DE, EE, EL, ES, FI, FR, HR, IE, IT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE: Puuduvad. AT, BG, CZ, CY, HU, LT, RO, SK: Majandusvajaduste test. DK: Majandusvajaduste test, välja arvatud juhul, kui LTO viibib riigis kuni kolm kuud. Sõltumatud spetsialistid: DE, EE, EL, FI, FR, HR, IE, LV, LU, MT, NL, PT, SI, SE: Puuduvad. AT, BE, BG, CZ, CY, DK, ES, HU, IT, LT, PL, RO, SK: Majandusvajaduste test.
Laevade hooldus ja remont (CPC 8868 osa)	LTO: BE, EE, EL, ES, FR, HR, IT, LV, LU, NL, PL, PT, SI, SE: Puuduvad. AT, BG, CZ, CY, DE, DK, FI, HU, IE, LT, MT, RO, SK: Majandusvajaduste test. Sõltumatud spetsialistid: EU: Piiranguteta, välja arvatud NL. NL: Puuduvad.
Raudteetranspordivahendite hooldus ja remont (CPC 8868 osa)	LTO: BE, EE, EL, ES, FR, HR, IT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE: Puuduvad. AT, BG, CZ, CY, DE, DK, FI, HU, IE, LT, RO, SK: Majandusvajaduste test. Sõltumatud spetsialistid: EU: Piiranguteta, välja arvatud NL. NL: Puuduvad.

Sektor või allsektor	Reservatsioonide kirjeldus
Mootorsõidukite, mootorrataste, mootorsaanide ja maanteetranspordivahendite hooldus ja remont (CPC 6112, 6122, 8867 osa ja 8868 osa)	LTO: BE, EE, EL, ES, FR, HR, IT, LV, LU, NL, PL, PT, SI, SE: Puuduvad. AT, BG, CZ, CY, DE, DK, FI, HU, IE, LT, MT, RO, SK: Majandusvajaduste test. Sõltumatud spetsialistid: EU: Piiranguteta, välja arvatud NL. NL: Puuduvad.
Õhusõidukite ja nende osade hooldus ja remont (CPC 8868 osa)	LTO: BE, EE, EL, ES, FR, HR, IT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE: Puuduvad. AT, BG, CZ, CY, DE, DK, FI, HU, IE, LT, RO, SK: Majandusvajaduste test. Sõltumatud spetsialistid: EU: Piiranguteta, välja arvatud NL. NL: Puuduvad.
Metalltoodete, (muude kui kontori-) masinate, (muude kui transpordivahendite ja kontori-) seadmete ning koduseadmete ja -kaupade hooldus ja remont ([1]) (CPC 633, 7545, 8861, 8862, 8864, 8865 ja 8866)	LTO: BE, EE, EL, ES, FR, HR, IT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE: Puuduvad. AT, BG, CZ, CY, DE, DK, HU, IE, LT, RO, SK: Majandusvajaduste test. FI: Piiranguteta, välja arvatud müügi- või rentimisjärgse lepingu kontekstis; koduseadmete ja -kaupade hoolduse ja remondi korral (CPC 633) on nõutav majandusvajaduste test. Sõltumatud spetsialistid: EU: Piiranguteta, välja arvatud NL. NL: Puuduvad.
Kirjaliku ja suulise tõlke teenused (CPC 87905, välja arvatud ametlik või kinnitatud tõlge)	LTO: BE, CY, DE, EE, EL, ES, FR, HR, IT, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE: Puuduvad. AT, BG, CZ, DK, FI, HU, IE, LT, LV, RO, SK: Majandusvajaduste test. Sõltumatud spetsialistid: CY, DE, EE, FR, LU, LV, MT, NL, PL, PT, SI, SE: Puuduvad AT, BE, BG, CZ, DK, EL, ES, FI, HU, IE, IT, LT, RO, SK: Majandusvajaduste test. HR: Piiranguteta.

([1]) Kontorimasinate ja -seadmete, sealhulgas arvutite hooldus- ja remonditeenused (CPC 845) on esitatud arvutiteenuste all.

Sektor või allsektor	Reservatsioonide kirjeldus
Telekommunikatsiooniteenused (CPC 7544, üksnes nõustamis- ja konsultatsiooniteenused)	LTO: BE, DE, EE, EL, ES, FI, FR, HR, IE, IT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE: Puuduvad. AT, BG, CZ, CY, HU, LT, RO, SK: Majandusvajaduste test. DK: Majandusvajaduste test, välja arvatud juhul, kui LTO viibib riigis kuni kolm kuud. Sõltumatud spetsialistid: DE, EE, EL, FI, FR, HR, IE, LV, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE: Puuduvad. AT, BE, BG, CZ, CY, DK, ES, HU, IT, LT, RO, SK: Majandusvajaduste test.
Posti- ja kulleriteenused (CPC 751, üksnes nõustamis- ja konsultatsiooniteenused)	LTO: BE, DE, EE, EL, ES, FR, HR, IE, IT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE: Puuduvad. AT, BG, CZ, CY, FI, HU, LT, RO, SK: Majandusvajaduste test. DK: Majandusvajaduste test, välja arvatud juhul, kui LTO viibib riigis kuni kolm kuud. Sõltumatud spetsialistid: DE, EE, EL, FR, HR, IE, LV, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE: Puuduvad. AT, BE, BG, CZ, CY, DK, ES, FI, HU, IT, LT, RO, SK: Majandusvajaduste test.
Ehitustööd ja nendega seotud inseneriteenused (CPC 511, 512, 513, 514, 515, 516, 517 ja 518) BG: CPC 512, 5131, 5132, 5135, 514, 5161, 5162, 51641, 51643, 51644, 5165 ja 517)	LTO: EU: Piiranguteta, välja arvatud BE, CZ, DK, ES, NL ja SE. BE, DK, ES, NL, SE: Puuduvad. CZ: Majandusvajaduste test. Sõltumatud spetsialistid: EU: Piiranguteta, välja arvatud NL. NL: Puuduvad.
Ehitusuuringud (CPC 5111)	LTO: BE, DE, EE, EL, ES, FR, HR, IE, IT, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE: Puuduvad. AT, BG, CZ, CY, FI, HU, LT, LV, RO, SK: Majandusvajaduste test. DK: Majandusvajaduste test, välja arvatud juhul, kui LTO viibib riigis kuni kolm kuud. Sõltumatud spetsialistid: EU: Piiranguteta.

Sektor või allsektor	Reservatsioonide kirjeldus
Kõrgharidusteenused (CPC 923)	LTO: EU, välja arvatud LU ja SE: Piiranguteta. LU: Piiranguteta, välja arvatud seoses ülikoolide professoritega, kelle puhul: puuduvad. SE: Puuduvad, välja arvatud seoses riigi rahastatavate ja erasektori rahastatavate haridusteenuste osutajatega, kes saavad riigilt teatavat toetust: piiranguteta. Sõltumatud spetsialistid: EU, välja arvatud SE: Piiranguteta. SE: Puuduvad, välja arvatud seoses riigi rahastatavate ja erasektori rahastatavate haridusteenuste osutajatega, kes saavad riigilt teatavat toetust: piiranguteta.
Põllumajanduse, jahinduse ja metsamajandusega seotud teenused (CPC 881, üksnes nõustamis- ja konsultatsiooniteenused)	LTO: EU, välja arvatud BE, DE, DK, ES, FI, HR ja SE: Piiranguteta. BE, DE, ES, HR, SE: Puuduvad. DK: Majandusvajaduste test. FI: Piiranguteta, välja arvatud seoses metsamajandusega seotud nõustamis- ja konsultatsiooniteenustega, mille korral: puuduvad. Sõltumatud spetsialistid: EU: Piiranguteta.
Keskkonnateenused (CPC 9401, 9402, 9403, 9404, 94060 osa, 9405, 9406 osa ja 9409)	LTO: BE, EE, ES, FI, FR, HR, IE, IT, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE: Puuduvad. AT, BG, CZ, CY, DE, DK, EL, HU, LT, LV, RO, SK: Majandusvajaduste test. Sõltumatud spetsialistid: EU: Piiranguteta.
Kindlustus ja kindlustusega seotud teenused (üksnes nõustamis- ja konsultatsiooniteenused)	LTO: BE, DE, EE, EL, ES, FR, HR, IE, IT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE: Puuduvad. AT, BG, CZ, CY, FI, LT, RO, SK: Majandusvajaduste test. DK: Majandusvajaduste test, välja arvatud juhul, kui LTO viibib riigis kuni kolm kuud. HU: Piiranguteta. Sõltumatud spetsialistid: DE, EE, EL, FR, HR, IE, LV, LU, MT, NL, PT, SI, SE: Puuduvad. AT, BE, BG, CZ, CY, DK, ES, FI, IT, LT, PL, RO, SK: Majandusvajaduste test. HU: Piiranguteta.

Sektor või allsektor	Reservatsioonide kirjeldus
Muud finantsteenused (üksnes nõustamis- ja konsultatsiooniteenused)	LTO: BE, DE, ES, EE, EL, FR, HR, IE, IT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE: Puuduvad. AT, BG, CZ, CY, FI, LT, RO, SK: Majandusvajaduste test. DK: Majandusvajaduste test, välja arvatud juhul, kui lepinguline teenuseosutaja viibib riigis kuni kolm kuud. HU: Piiranguteta. Sõltumatud spetsialistid: DE, EE, EL, FR, HR, IE, LV, LU, MT, NL, PT, SI, SE: Puuduvad. AT, BE, BG, CZ, CY, DK, ES, FI, IT, LT, PL, RO, SK: Majandusvajaduste test. HU: Piiranguteta.
Transport (CPC 71, 72, 73 ja 74, üksnes nõustamis- ja konsultatsiooniteenused)	LTO: DE, EE, EL, ES, FI, FR, HR, IE, IT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE: Puuduvad. AT, BG, CZ, CY, HU, LT, RO, SK: Majandusvajaduste test. DK: Majandusvajaduste test, välja arvatud juhul, kui LTO viibib riigis kuni kolm kuud. BE: Piiranguteta. Sõltumatud spetsialistid: CY, DE, EE, EL, FI, FR, HR, IE, LV, LU, MT, NL, PT, SI, SE: Puuduvad. AT, BG, CZ, DK, ES, HU, IT, LT, RO, SK: Majandusvajaduste test. PL: Majandusvajaduste test, välja arvatud seoses õhutranspordiga, mille korral: puuduvad. BE: Piiranguteta.
Reisibüroode ja reisikorraldajate (sealhulgas reisijuhtide ([1])) teenused (CPC 7471)	LTO: AT, CY, CZ, DE, EE, ES, FR, HR, IT, LU, NL, PL, SI, SE: Puuduvad.. BG, EL, FI, HU, LT, LV, MT, PT, RO, SK: Majandusvajaduste test. DK: Majandusvajaduste test, välja arvatud juhul, kui LTO viibib riigis kuni kolm kuud. BE, IE: Piiranguteta, välja arvatud seoses reisijuhtidega, kelle puhul: puuduvad. Sõltumatud spetsialistid: EU: Piiranguteta.

([1]) Teenuseosutajad, kelle ülesanne on saata vähemalt kümnest inimesest koosnevat reisirühma, ent kes ei tegutse konkreetsetes paikades giidina.

Sektor või allsektor	Reservatsioonide kirjeldus
Giiditeenused (CPC 7472)	LTO: NL, PT, SE: Puuduvad. AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, EE, FI, FR, EL, HU, IE, IT, LV, LU, MT, RO, SK, SI: Majandusvajaduste test. ES, HR, LT, PL: Piiranguteta. Sõltumatud spetsialistid: EU: Piiranguteta.
Tootmine (CPC 884 ja CPC 885, üksnes nõustamis- ja konsultatsiooniteenused)	LTO: BE, DE, EE, EL, ES, FI, FR, HR, IE, IT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE: Puuduvad. AT, BG, CZ, CY, HU, LT, RO, SK: Majandusvajaduste test. DK: Majandusvajaduste test, välja arvatud juhul, kui LTO viibib riigis kuni kolm kuud. Sõltumatud spetsialistid: DE, EE, EL, FI, FR, HR, IE, LV, LU, MT, NL, PT, SI, SE: Puuduvad. AT, BE, BG, CZ, CY, DK, ES, HU, IT, LT, PL, RO, SK: Majandusvajaduste test.

12. Tšiili reservatsioonid on järgmised:

Sektor või allsektor	Reservatsioonide kirjeldus
Õigusabiteenused, mis on seotud rahvusvahelise avaliku õiguse ja päritolujurisdiktsiooni õigusega (CPC 861 osa)	Puuduvad.
Majandusarvestus- ja raamatupidamisteenused (CPC 86212, välja arvatud auditeerimisteenused, 86213, 86219 ja 86220)	Puuduvad.
Maksualase nõustamise teenused [1]	Puuduvad.
Arhitektuuriteenused ning linnaplaneerimis- ja maastikuarhitektuuriteenused (CPC 8671 ja 8674)	Puuduvad.
Inseneriteenused ja integreeritud inseneriteenused (CPC 8672 ja 8673)	Puuduvad.
Meditsiini- (sh psühholoogi-) ja hambaraviteenused (CPC 9312 ja 85201 osa)	Puuduvad.
Veterinaarteenused (CPC 932)	Puuduvad.
Ämmaemandate teenused (CPC 93191 osa)	Puuduvad.

[1] Nende hulka ei kuulu õigusnõustamine ega maksuküsimustes esindamine, mis on kaasatud rahvusvahelise avaliku õiguse ja päritolujurisdiktsiooni õigusega seotud õigusteenuste alla. (CPC 863)

Sektor või allsektor	Reservatsioonide kirjeldus
Meditsiiniõdede, füsioterapeutide ja parameedikute teenused (CPC 93191 osa)	Puuduvad.
Arvutiteenused ja nendega seotud teenused (CPC 84)	Puuduvad.
Teadus- ja arendusteenused (CPC 851, 852, välja arvatud psühholoogiteenused, [1]) ja 853)	Puuduvad.
Reklaamiteenused (CPC 871)	Puuduvad.
Turu-uuringu- ja arvamusküsitlusteenused (CPC 864)	Puuduvad.
Juhtimisalase nõustamise teenused (CPC 865)	Puuduvad.
Juhtimisalase nõustamisega seotud teenused (CPC 866)	Puuduvad.
Tehniliste katsete ja analüüsi teenused (CPC 8676)	Puuduvad.
Seonduvad teadusliku ja tehnilise nõustamise teenused (CPC 8675)	Puuduvad.
Kaevandamine (CPC 883, ainult nõustamis- ja konsultatsiooniteenused)	Puuduvad.
Laevade hooldus ja remont (CPC 8868 osa)	Puuduvad.
Raudteetranspordivahendite hooldus ja remont (CPC 8868 osa)	Puuduvad.
Mootorsõidukite, mootorrataste, mootorsaanide ja maanteetranspordivahendite hooldus ja remont (CPC 6112, 6122, 8867 osa ja 8868 osa)	Puuduvad.
Õhusõidukite ja nende osade hooldus ja remont (CPC 8868 osa)	Puuduvad.
Metalltoodete, (muude kui kontori-) masinate, (muude kui transpordivahendite ja kontori-) seadmete ning koduseadmete ja -kaupade hooldus ja remont [2]) (CPC 633, 7545, 8861, 8862, 8864, 8865 ja 8866)	Puuduvad.
Kirjaliku ja suulise tõlke teenused (CPC 87905, välja arvatud ametlik või kinnitatud tõlge)	Puuduvad.
Telekommunikatsiooniteenused (CPC 7544, üksnes nõustamis- ja konsultatsiooniteenused)	Puuduvad.
Posti- ja kulleriteenused (CPC 751, üksnes nõustamis- ja konsultatsiooniteenused)	Puuduvad.

([1]) CPC 85201 osa, mis on esitatud meditsiini- ja hambaraviteenuste all.
([2]) Kontorimasinate ja -seadmete, sealhulgas arvutite hooldus- ja remonditeenused (CPC 845) on esitatud arvutiteenuste all.

Sektor või allsektor	Reservatsioonide kirjeldus
Ehitustööd ja nendega seotud inseneriteenused (CPC 511, 512, 513, 514, 515, 516, 517 ja 518) BG: CPC 512, 5131, 5132, 5135, 514, 5161, 5162, 51641, 51643, 51644, 5165 ja 517)	Puuduvad.
Ehitusuuringud (CPC 5111)	Puuduvad.
Kõrgharidusteenused (CPC 923)	Puuduvad.
Põllumajandus, jahindus ja metsamajandus (CPC 881, üksnes nõustamis- ja konsultatsiooniteenused)	Puuduvad.
Keskkonnateenused (CPC 9401, 9402, 9403, 9404, 94060 osa, 9405, 9406 osa ja 9409)	Puuduvad.
Kindlustus ja kindlustusega seotud teenused (üksnes nõustamis- ja konsultatsiooniteenused)	Puuduvad.
Muud finantsteenused (üksnes nõustamis- ja konsultatsiooniteenused)	Puuduvad.
Muud finantsteenused (loetletud liite 25-2 B jaos)	Puuduvad.
Transport (CPC 71, 72, 73 ja 74, üksnes nõustamis- ja konsultatsiooniteenused)	Puuduvad.
Reisibüroode ja reisikorraldajate (sealhulgas reisijuhtide ([1])) teenused (CPC 7471)	Puuduvad.
Giiditeenused (CPC 7472)	Puuduvad.
Tootmine (CPC 884 ja CPC 885, üksnes nõustamis- ja konsultatsiooniteenused)	Puuduvad.

([1]) Teenuseosutajad, kelle ülesanne on saata vähemalt 10 inimesest koosnevat reisirühma, ent kes ei tegutse konkreetsetes paikades giidina.

19-C LISA

FÜÜSILISTE ISIKUTE LIIKUMINE ÄRILISEL EESMÄRGIL

Riiki sisenemise ja ajutise riigis viibimisega seotud menetluslikud kohustused

1. Lepinguosalised peaksid tagama, et sisenemise ja ajutise viibimise taotluste menetlemisel vastavalt oma käesoleva lepingu III osast tulenevatele kohustustele järgitakse head haldustava. Sellega seoses

a) tagab kumbki lepinguosaline, et pädevate ametiasutuste poolt riiki sisenemise ja seal ajutise viibimise taotluste menetlemise eest võetavad tasud ei kahjusta põhjendamatult ega lükka edasi käesoleva lepingu III osa kohast teenuskaubandust;

b) peaksid pädevate ametiasutuste äranägemisel vastama dokumendid, mida nõutakse lühiajaliseks ärivisiidiks riiki sisenemise ja seal ajutise viibimise taotluse esitajatelt, eesmärgile, mille jaoks neid kogutakse;

c) tuleb täielikke riiki sisenemise ja seal ajutise viibimise taotlusi töödelda võimalikult kiiresti;

d) püüavad lepinguosalise pädevad ametiasutused anda taotleja mõistliku nõude korral põhjendamatu viivituseta teavet riiki sisenemise ja seal ajutise viibimise taotluse menetlemise käigu kohta;

e) võtavad lepinguosalise pädevad ametiasutused taotlejaga põhjendamatu viivituseta ühendust, kui nad soovivad saada riiki sisenemise ja seal ajutise viibimise taotluse menetlemiseks taotlejalt lisateavet;

f) annavad kummagi lepinguosalise pädevad ametiasutused taotlejale tema riiki sisenemise ja seal ajutise viibimise taotluse kohta tehtud otsusest teada kohe pärast otsuse tegemist;

g) teavitavad kummagi lepinguosalise pädevad ametiasutused taotlejat tema riiki sisenemise ja seal ajutise viibimise taotluse heakskiitmise korral lubatud riigis viibimise ajast ning muudest asjakohastest tingimustest;

h) annavad lepinguosalise pädevad ametiasutused taotlejale tema riiki sisenemise ja seal ajutise viibimise taotluse rahuldamata jätmise korral kas taotleja nõudel või omal algatusel teavet läbivaatamis- või edasikaebamisvõimaluste kohta;

i) püüab kumbki lepinguosaline võtta taotlusi vastu ja töödelda neid elektrooniliselt.

2. Ettevõtjasiseselt üleviidud töötajate ja nende pereliikmete suhtes kohaldatakse järgmisi täiendavaid menetluslikke kohustusi ([1]):

a) kummagi lepinguosalise pädevad ametiasutused võtavad vastu otsuse ettevõtjasiseselt üleviidud töötaja riiki sisenemise ja seal ajutise viibimise taotluse või selle taotluse uuendamise kohta ning teatavad taotlejale oma otsusest kooskõlas riigisiseses õiguses sätestatud teatamiskorraga võimalikult kiiresti, kuid mitte hiljem kui 90 päeva pärast täieliku taotluse esitamist;

b) juhul kui ettevõtjasiseselt üleviidud töötaja riiki sisenemise ja seal ajutise viibimise taotluses või selle uuendamise taotluses sisalduv teave või sellele lisatud tõendavad dokumendid ei ole täielikud, küsivad lepinguosalise pädevad ametiasutused taotlejalt mõistliku aja jooksul nõutavat lisateavet ja määravad selle esitamiseks mõistliku tähtaja; alapunktis a osutatud tähtaja arvestamine peatatakse, kuni pädevad ametiasutused on vajaliku lisateabe kätte saanud;

c) ELi pool laiendab nende Tšiili füüsiliste isikute pereliikmetele, kes on ettevõtjasiseselt ELi poole territooriumile üle viidud töötajad, ajutise sisenemise ja viibimise õigust, mis on ettevõtjasiseselt üleviidud töötajate pereliikmetele ette nähtud ettevõtjasisese üleviimise direktiivi artikliga 19;

([1]) Alapunkte a, b ja c ei kohaldata neile Euroopa Liidu liikmesriikidele, kelle suhtes kohaldatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. mai 2014. aasta direktiivi 2014/66/EL kolmandate riikide kodanike liikmesriiki sisenemise ja seal elamise tingimuste kohta ettevõtjasisese üleviimise korral (edaspidi „ettevõtjasisese üleviimise direktiiv“) (ELT L 157, 27.5.2014, lk 1).

d) Tšiili annab nende ELi poole füüsiliste isikute pereliikmetele, kes on ettevõtte asutamise eesmärgil ärivisiidil olevad isikud, investorid, ettevõtjasiseselt üleviidud töötajad, lepingulised teenuseosutajad või sõltumatud spetsialistid, ülalpeetava viisa, mis ei luba neil Tšiilis tasutatava tegevusega tegeleda; ülalpeetaval pereliikmel võidakse aga lubada tegeleda Tšiilis tasutatava tegevusega, kui ta esitab käesoleva lepingu III osa või üldiste sisserändenormide alusel eraldi taotluse mitteülalpeetava isiku viisa saamiseks; sellise taotluse saab esitada Tšiilis, kus seda ka menetletakse.

Koostöö tagasisaatmise ja tagasivõtmise valdkonnas

3. Lepinguosalised tunnistavad, et punktide 1 ja 2 sätete kohane füüsiliste isikute suurem liikumine nõuab täiemahulist koostööd selliste füüsiliste isikute tagasisaatmisel ja tagasivõtmisel, kes ei vasta või enam ei vasta teise lepinguosalise territooriumile sisenemise või seal viibimise või elamise tingimustele.

4. Punkti 3 kohaldamisel võib lepinguosaline punktide 1 ja 2 kohaldamise peatada, kui tema hinnangul ei täida teine lepinguosaline oma rahvusvahelisest õigusest tulenevat kohustust võtta oma kodanikud tingimusteta tagasi. Lepinguosalised kinnitavad veel kord oma arusaama, et selle hinnangu suhtes 38. peatüki alusel toimuvat läbivaatamist ei kohaldata.

21-A LISA

SUUNISED KUTSEKVALIFIKATSIOONI TUNNUSTAMISE KORRA KOHTA

A JAGU

ÜLDSÄTTED

1. Käesolevas lisas on esitatud suunised kutsekvalifikatsiooni tunnustamise tingimusi käsitlevate kokkulepete (edaspidi „kokkulepped“) kohta, nagu on sätestatud artiklis 21.1.

2. Kõnealuse artikli kohaselt tuleb suuniseid arvesse võtta, kui lepinguosaliste kutseühendused või ametiasutused töötavad välja ühiseid soovitusi (edaspidi „ühised soovitused“).

3. Need suunised ei ole siduvad ega ammendavad ning ei muuda ega mõjuta poolte käesoleva lepingu III osast tulenevaid õigusi ega kohustusi. Nendes kirjeldatakse kokkulepete tavapärast sisu ning antakse üldisi juhtnööre kokkuleppe majandusliku väärtuse ja asjaomaste kutsekvalifikatsioonisüsteemide kokkusobivuse kohta.

4. Mõni suuniste element ei pruugi olla asjakohane kõigil juhtudel ning kutseühendused ja ametiasutused võivad kooskõlas käesoleva lepingu III lisaga lisada oma ühistesse soovitustesse muid elemente, mida nad peavad asjaomast kutseala ja kutsetegevust käsitleva kokkuleppe puhul oluliseks.

5. Ühisnõukogu peaks neid suuniseid arvesse võtma, kui ta otsustab kokkulepete väljatöötamise ja vastuvõtmise üle. Suunistega ei piirata ühisnõukogu õigusi kontrollida ühiste soovituste kooskõla käesoleva lepingu III osaga ega tema kaalutlusõigust võtta arvesse aspekte, mida ta peab asjakohaseks, kaasa arvatud ühiste soovituste osi.

B JAGU

KOKKULEPPE VORM JA SISU

6. Selles jaos kirjeldatakse kokkuleppe tavapärast sisu, millest osa ei kuulu ühiseid soovitusi koostavate kutseühenduste või ametiasutuste pädevusse. Nimetatud kokkuleppe sisu kujutab endast sellegipoolest kasulikku teavet, mida saab ühiste soovituste koostamisel arvesse võtta, et need seostuksid paremini kokkuleppe võimaliku kohaldamisalaga.

7. Ühistes soovitustes ei tohiks käsitleda kokkuleppeid puudutavaid küsimusi, mis on käesoleva lepingu III osaga konkreetselt reguleeritud (näiteks kokkuleppe geograafiline kohaldamisala, koostoime loetletud nõuetele mittevastavate meetmetega, vaidluste lahendamise süsteem või järelevalve- ja kontrollimehhanismid).

8. Kokkuleppes võib sätestada eri mehhanismid kutsekvalifikatsiooni tunnustamiseks lepinguosalise territooriumil. Samuti võib see piirduda kokkuleppe ulatuse, menetlussätete, tunnustamise mõju ja täiendavate nõuete ning halduskokkulepete kindlaksmääramisega.

9. Ühisnõukogu vastu võetud kokkuleppes peaks kajastuma kutsekvalifikatsiooni tunnustamise üle otsustavatele pädevatele ametiasutustele jääva kaalutlusõiguse ulatus.

Kokkuleppe kohaldamisala

10. Kokkuleppes tuleks sätestada

a) lepinguosaliste reguleeritud kutseala tegevuse ulatusega hõlmatud konkreetne(-sed) reguleeritud kutseala(d), vastav(ad) kutsenimetus(ed) ning tegevusvaldkond või tegevusvaldkondade rühm (edaspidi „tegevuse ulatus“) ning

b) see, kas kokkuleppega reguleeritakse kutsekvalifikatsiooni tunnustamist eesmärgiga anda õigus tegutseda kutsealal tähtajaliselt või tähtajatult.

Tunnustamise tingimused

11. Kokkuleppega võib täpsemalt ette näha

a) kokkuleppe alusel tunnustamiseks vajaliku kutsekvalifikatsiooni (näiteks kvalifikatsiooni tõendav dokument, töökogemus või muu pädevuskinnitus);

b) tunnustamisasutuste kaalutlusõiguse ulatuse asjaomaste kutsekvalifikatsiooni tunnustamise taotluste hindamisel ning

c) toimimise korra kutsekvalifikatsioonide vaheliste erinevuste ja lünkade esinemisel ning erinevuste ületamise viisid, sealhulgas võimaluse määrata korvamismeetmeid või kehtestada muid asjakohaseid tingimusi või piiranguid.

Menetlussätted

12. Kokkuleppes võib sätestada

a) vajalikud dokumendid ja selle, millises vormis need tuleks esitada (näiteks elektroonilisel teel või muul viisil), või kas neil peaks kaasas olema tõlge või autentsussertifikaat;

b) tunnustamisprotsessi etapid ja korra, kaasa arvatud sellised etapid ja korra, mis on seotud võimalike korvamismeetmete, vastavate kohustuste ja tähtaegadega, ning

c) kõiki tunnustamisprotsesside ja -nõuete aspekte käsitleva teabe kättesaadavuse.

Tunnustamise toime ja lisanõuded

13. Kokkulepe võib sisaldada sätteid, millega reguleeritakse tunnustamise toimet (ja vajaduse korral ka eri tarneviise).

14. Kokkuleppes võib kirjeldada lisanõudeid, mis on vajalikud tulemuslikult tegutsemiseks reguleeritud kutsealal vastuvõtva lepinguosalise territooriumil. Selliste nõuete hulka võivad kuuluda

a) nõue ennast kohalikes ametiasutustes registreerida;

b) vajalik keeleoskus;

c) hea maine tõendamine;

d) vastuvõtva lepinguosalise selliste nõuete täitmine, millega reguleeritakse kaubanimede või firmanimede kasutamist;

e) vastuvõtva lepinguosalise eetikanormide, sõltumatuse ja ametialase käitumise nõuete täitmine;

f) nõue hankida erialane vastutuskindlustus;

g) normid, millega reguleeritakse distsiplinaarmeetmeid ning finants- ja ametialast vastutust, ning

h) täienduskoolituse nõuded.

Kokkuleppe haldamine

15. Kokkuleppes tuleks sätestada tingimused, mille alusel saab seda läbi vaadata või kehtetuks tunnistada, ning läbivaatamise ja kehtetuks tunnistamise tagajärjed. Kaaluda võib ka selliste sätete lisamist, milles käsitletakse varasema tunnustamise toimet.

C JAGU

KAVANDATAVA KOKKULEPPE MAJANDUSLIK VÄÄRTUS

16. Artikli 21.1 lõike 2 punkti a kohaselt tuleb ühistele soovitustele lisada tõenditel põhinev hinnang kavandatava kokkuleppe majandusliku väärtuse kohta. Selline hinnang võib koosneda mõlema lepinguosalise majanduse jaoks kokkuleppega eeldatavasti kaasnevate majanduslike hüvede hindamisest , ning see võib olla ühisnõukogule abiks kokkuleppe väljatöötamisel ja vastuvõtmisel.

17. Punktis 16 osutatud hinnangu koostamiseks oleks kasulik teave selliste aspektide kohta nagu turu avatuse tase, sektori vajadused, turusuundumused ja -areng, klientide ootused ja nõuded ning ärivõimalused.

18. Hinnang ei pea olema täielik ja üksikasjalik majandusanalüüs, kuid see peaks sisaldama selgitust selle kohta, milline on kutseala esindajate huvi kokkuleppe vastuvõtmise vastu ja millist kasu lepinguosalised sellest eeldatavasti saavad.

D JAGU

ASJAOMASTE KUTSEKVALIFIKATSIOONISÜSTEEMIDE KOKKUSOBIVUS

19. Artikli 21.1 lõike 2 punkti b kohaselt tuleb ühistele soovitustele lisada tõenditel põhinev hinnang asjaomaste kutsekvalifikatsioonisüsteemide kokkusobivuse kohta. Selline hinnang võib olla ühisnõukogule kokkuleppe väljatöötamisel ja vastuvõtmisel abiks.

20. Järgneva protsessi eesmärk on suunata kutseühendusi ja ametiasutusi asjaomaste kutsekvalifikatsioonide ja tegevuste kokkusobivuse hindamisel, et kutsekvalifikatsiooni tunnustamist lihtsustada ja hõlbustada.

Esimene etapp: hinnata tegevuse ulatust ja reguleeritud kutsealal tegutsemiseks nõutava kvalifikatsiooni ulatust kummagi lepinguosalise territooriumil

21. Tegevuse ulatuse ja reguleeritud kutsealal tegutsemiseks nõutava kvalifikatsiooni ulatuse hindamine kummagi lepinguosalise territooriumil peaks põhinema kogu asjakohasel teabel.

22. Kindlaks tuleks teha järgmised andmed:

a) kummagi lepinguosalise territooriumil reguleeritud kutsealal tegevuse ulatusega hõlmatud tegevusvaldkonnad või tegevusvaldkondade rühmad ning

b) kummagi lepinguosalise territooriumil reguleeritud kutsealal tegutsemiseks nõutav kvalifikatsioon, mille hulka võivad kuuluda:

   i) minimaalne nõutav haridus, näiteks vastuvõtunõuded, haridustase, õpingute kestus ja sisu;

   ii) minimaalne nõutav töökogemus, näiteks praktilise koolituse või enne registreerimist, kutsetunnistuse või muu samaväärse dokumendi saamist teataval kutsealal järelevalve all tegutsemise asukoht, kestus ja tingimused;

   iii) sooritatud eksamid, eriti kutsealase pädevusega seotud eksamid, ning

   iv) kutsetunnistuse või muu samaväärse dokumendi omandamine, millega tõendatakse näiteks kutsealal tegutsemiseks vajalike kutsekvalifikatsiooninõuete täitmist.

Teine etapp: hinnata kummagi lepinguosalise territooriumil tegevuse ulatuse ja reguleeritud kutsealal tegutsemiseks nõutava kvalifikatsiooni ulatuse erinevust

23. Kummagi lepinguosalise territooriumil tegevuse ulatuse ja reguleeritud kutsealal tegutsemiseks nõutava kvalifikatsiooni ulatuse erinevuse hindamisel tuleks eeskätt kindlaks teha märkimisväärsed erinevused.

24. Tegevuse ulatuses võib esineda märkimisväärne erinevus, kui täidetud on kõik järgnevad tingimused:

a) üks või mitu tegevusvaldkonda, mis on vastuvõtva lepinguosalise territooriumil reguleeritud kutsealaga hõlmatud, ei ole hõlmatud vastava kutsealaga teise lepinguosalise territooriumil;

b) kõnealuste tegevusvaldkondade puhul nõutakse vastuvõtva lepinguosalise territooriumil erikoolitust ning

c) kõnealuste tegevusvaldkondade puhul erineb vastuvõtva lepinguosalise territooriumil pakutav koolituse sisu märkimisväärselt taotleja kvalifikatsiooniga hõlmatud õpingute sisust.

25. Reguleeritud kutsealal tegutsemiseks nõutavas kvalifikatsioonis võib esineda märkimisväärne erinevus, kui lepinguosaliste nõuded reguleeritud kutsealaga hõlmatud tegevusvaldkondades tegutsemiseks on nõutava koolituse taseme, kestuse või sisu poolest erinevad.

Kolmas etapp: tunnustamismehhanismid

26. Kutsekvalifikatsiooni tunnustamise mehhanismid võivad olenevalt olukorrast erineda. Ühe lepinguosalise territooriumil võidakse rakendada eri mehhanisme.

27. Kui tegevuse ulatuses ja reguleeritud kutsealal tegutsemiseks nõutavas kvalifikatsioonis ei ole märkimisväärset erinevust, võib kokkuleppes sätestada lihtsama ja sujuvama tunnustamisprotsessi kui juhul, kui esineb märkimisväärne erinevus.

28. Kui esineb märkimisväärne erinevus, võib kokkuleppega ette näha erinevuse kõrvaldamiseks piisavad korvamisnõuded.

29. Korvamisnõuded peaksid olema proportsionaalsed märkimisväärse erinevusega, mida nendega püütakse kaotada. Vajalike korvamisnõuete ulatuse hindamisel võib arvesse võtta praktilist erialast töökogemust või ametlikult kinnitatud õpet.

30. Olenemata sellest, kas erinevus on märkimisväärne või mitte, võib kokkuleppes arvesse võtta kutsekvalifikatsiooni tunnustamise taotluste üle otsustavatele pädevatele asutustele jääva kaalutlusõiguse ulatust.

31. Korvamisnõuete vorm võib olla erinev, näiteks:

a) aeg, mil tegutsetakse vastuvõtva lepinguosalise territooriumil reguleeritud kutsealal kvalifitseeritud isiku järelevalve all ja mille jooksul võib toimuda täienduskoolitus, kusjuures sellise tegutsemise suhtes kohaldatakse reguleeritud hindamist;

b) vastuvõtva lepinguosalise asjakohase ametiasutuse poolt korraldatud või tunnustatud test, mille eesmärk on hinnata taotleja suutlikkust tegutseda asjaomase lepinguosalise territooriumil reguleeritud kutsealal, ning

c) tegevuse ulatuse ajutine piiramine.

32. Kokkuleppega võib ette näha, et taotlejad saavad valida eri korvamisnõuete vahel, kui sellega saab piirata taotlejate halduskoormust ja kui need nõuded on samaväärsed.

21-B LISA

KUTSEKVALIFIKATSIOONIDE VASTASTIKUNE TUNNUSTAMINE

Ühisnõukogu võib artikli 21.1 lõike 3 ja artikli 8.5 lõike 1 punkti a kohaselt vastu võtta otsuse, millega määratakse kindlaks käesolevas lisas sätestatud vastastikuse tunnustamise kord või muudetakse seda korda.

25. LISA

FINANTSTEENUSED

Märkused

1. Liidetes 25-1 ja 25-2 sisalduvates lepinguosaliste loendites on kooskõlas artikliga 25.10 sätestatud järgnev:

a) A jaos on sätestatud konkreetsed sektorid, allsektorid või tegevus, mille suhtes artiklis 25.7 sisalduvaid kohustusi kohaldatakse;

b) B jaos on sätestatud konkreetsed allsektorid või konkreetne tegevus, milles või mille suhtes asjaomane lepinguosaline võtab artikli 25.6 kohaseid kohustusi;

c) C jaos on sätestatud konkreetsed sektorid, allsektorid või tegevus, milles või mille suhtes asjaomane lepinguosaline jätab kehtima kohaldatava meetme, kui selle meetme suhtes ei kehti mõni või kõik järgnevate sätetega kehtestatud kohustus/-ed:

   i) artikkel 25.3;

   ii) artikkel 25.5;

   iii) artikkel 25.7;

   iv) artikkel 25.8 ning

   v) artikkel 25.9.

d) D jaos on sätestatud konkreetsed sektorid, allsektorid või tegevus, milles või mille suhtes asjaomane lepinguosaline võib jätta kehtima kohaldatava meetme või võtta vastu uusi või piiravamaid meetmeid, mis ei ole kooskõlas mõne või kõigi käesoleva punkti alapunktides a–c osutatud kohustustega.

2. ELi poole puhul on kõigis jagudes esitatud konkreetsed allsektorid või konkreetne tegevus täpsustatud kooskõlas artiklis 25.2 sätestatud mõistetega. Tšiili puhul on B jaos esitatud kohustused liigitatud CPC kohaselt.

3. Kui reservatsioon on tehtud seoses kohustustega, mis on sätestatud sellistes artiklites, mis on artikliga 25.7 inkorporeeritud 25. peatükki, osutatakse loendis asjaomaste artiklite pealkirjadele ja konkreetsele inkorporeeritud kohustusele.

4. B jagu sisaldab üksnes mittediskrimineerivaid turulepääsu piiranguid. Diskrimineerivad piirangud on loetletud C või D jaos.

5. Suurema selguse huvides olgu märgitud, et lepinguosalise reservatsioonid ei piira lepinguosaliste teenuskaubanduse üldlepingust (GATS) tulenevaid õigusi ja kohustusi.

6. C ja D jaos sisaldab iga reservatsioon järgmisi elemente:

a) „allsektor“ – konkreetne sektor, milles reservatsioon tehakse;

b) „reservatsiooni liik“ või „asjaomane kohustus“ – punktis 1 osutatud kohustus, mille suhtes reservatsioon tehakse;

c) „valitsustasand“ – valitsustasand, millel juhitakse meedet, mille suhtes reservatsioon tehakse;

d) C jaos tähendavad „meetmed“ õigusakte või muid meetmeid, mille suhtes reservatsioon tehakse, vastavalt sellele, kuidas neid kirjelduses esitatakse. Elemendi „meetmed“ all esitatud meede:

   i) tähendab meedet, nagu see muudetuna, jätkatuna või uuendatuna kehtib käesoleva lepingu jõustumiskuupäeval;

   ii) hõlmab võimalikke allmeetmeid, mis on vastu võetud või kehtima jäetud kõnealuse meetme alusel ja on sellega kooskõlas, ning

   iii) hõlmab ELi poole loendi puhul kõiki õigusakte või muid meetmeid, millega rakendatakse liikmesriigi tasandil Euroopa Liidu mõnda direktiivi;

e) „kehtivad meetmed“ D jaos – reservatsiooniga hõlmatud sektori, allsektori või tegevuse suhtes kohaldatavad kehtivad meetmed, mis läbipaistvuse huvides täpsustatakse, ning

f) „kirjeldus“ – reservatsiooniga hõlmatud meetme need aspektid, mis nõuetele ei vasta.

7. Suurema selguse huvides olgu C jao kohta märgitud, et kui lepinguosaline võtab vastu uue meetme sellisel valitsustasandil, mis erineb tasandist, millel reservatsioon algselt tehti, ning nimetatud uus meede asendab (territooriumil, mille suhtes seda kohaldatakse) elemendis „meetmed“ viidatud algse meetme nõuetele mittevastava aspekti, käsitatakse uut meedet esialgse meetme muutmisena artikli 25.10 lõike 1 punkti c tähenduses.

8. Reservatsiooni tõlgendamisel võetakse arvesse kõiki reservatsiooni elemente. Reservatsiooni tõlgendamisel võetakse arvesse asjaomaseid kohustusi, mille suhtes reservatsioon tehakse. C jaos on ülimuslik element „meetmed“ ning B ja D jaos element „kirjeldus“.

9. Euroopa Liidu tasandil tehtud reservatsioon kehtib Euroopa Liidu meetme, liikmesriigi keskvalitsuse tasandi meetme või liikmesriigi mõne valitsuse meetme suhtes, välja arvatud juhul, kui liikmesriik on reservatsiooni kohaldamisalast välja jäetud. Liikmesriigi tehtud reservatsioon kehtib selle liikmesriigi kesk-, piirkondliku või kohaliku tasandi valitsuse meetme suhtes. Reservatsioonide kohaldamisel Belgias hõlmab keskvalitsuse tasand föderaalvalitsust ning piirkondade ja kogukondade valitsusi, millel on kõigil võrdsed seadusandlikud volitused. Euroopa Liidu ja selle liikmesriikide reservatsioonide kohaldamisel tähendab piirkondlik valitsemistasand Soomes Ahvenamaad. Tšiili tasandil tehtud reservatsioon kehtib keskvalitsuse või mõne kohaliku omavalitsuse meetme suhtes.

10. Lepinguosalise loend ei sisalda meetmeid, mis on seotud nõuete ja menetlustega, mida füüsiline või juriidiline isik peab täitma või järgima loa saamiseks, muutmiseks või uuendamiseks, s.t kvalifikatsiooninõudeid ja kvalifitseerimismenetlusi, tehnilisi standardeid ning litsentsimisnõudeid ja -menetlusi, kui need ei kujuta endast piirangut artikli 25.3, 25.6 või 25.7 tähenduses. Kõnealuste meetmete hulka võivad kuuluda nõuded saada luba, olla registreeritud, täita universaalteenuse osutamise kohustust, omada reguleeritud sektoris tegutsemisel tunnustatud kvalifikatsiooni, sooritada teatavad eksamid, sealhulgas keeleeksam, vastata teataval kutsealal tegutsemise nõuetele, näiteks kuuluda kutseorganisatsiooni, omada teenuse osutamiseks kohalikku esindajat või omada kohalikku aadressi, või muud mittediskrimineerivad nõuded, mille kohaselt ei tohi teatavat tegevust ellu viia kaitstavates piirkondades või kaitstavatel aladel. Kuigi need meetmed lepinguosalise loendis ei sisaldu, võidakse neid kohaldada.

11. Suurema selguse huvides olgu märgitud, et ELi poole puhul ei kaasne võrdse kohtlemise kohustusega nõue laiendada Tšiili füüsilistele või juriidilistele isikutele kohtlemist, mida liikmesriigis kohaldatakse vastavalt Euroopa Liidu toimimise lepingule või selle lepingu kohaselt võetud meetmetele, kaasa arvatud nende rakendusaktidele liikmesriigis, järgmiste isikute suhtes:

a) muu liikmesriigi füüsilised isikud või elanikud või

b) juriidilised isikud, kes on asutatud või organiseeritud teise liikmesriigi või Euroopa Liidu õiguse alusel ja kelle registrijärgne asukoht, juhatuse asukoht või peamine tegevuskoht on Euroopa Liidus.

12. Kohtlemine, mida võimaldatakse juriidilistele isikutele, kelle on asutanud lepinguosalise investorid vastavalt teise lepinguosalise õigusnormidele (sealhulgas ELi poole puhul liikmesriigi õigusnormidele) ning kelle registrijärgne asukoht, juhatuse asukoht või peamine tegevuskoht on teise lepinguosalise territooriumil, ei piira võimalike 17. peatüki kohaste tingimuste või kohustuste kohaldamist, mis kehtestati nende juriidiliste isikute suhtes siis, kui nad teise lepinguosalise territooriumil asutati, ning nende kohaldamist jätkatakse.

13. Erinevalt välismaistest tütarettevõtjatest ei kohaldata väljaspool Euroopa Liitu asuva finantsasutuse poolt vahetult liikmesriigis asutatud filiaalide suhtes (v.a teatavad piiratud erandid) Euroopa Liidu tasandil ühtlustatud usaldatavusnõuete kohast reguleerimist, mis võimaldab sellistel tütarettevõtjatel kasutada uute ettevõtete loomiseks ja kogu Euroopa Liidus piiriüleste finantsteenuste osutamiseks ulatuslikumaid vahendeid. Seetõttu saavad need filiaalid liikmesriigi territooriumil tegutsemiseks tegevusloa tingimustel, mis on samaväärsed selle liikmesriigi omamaiste finantsasutuste suhtes kohaldatavate tingimustega, ning neilt võidakse nõuda vastavust mitmele konkreetsetele usaldatavusnõuetele, näiteks panganduse ja väärtpaberite puhul iseseisva kapitalisatsiooniga seotud nõuetele ja muudele maksevõimet käsitlevatele nõuetele ning raamatupidamisaruandluse ja aruannete avaldamisega seotud nõuetele, ning kindlustuse puhul vastavust tagatiste ja hoiustamisega seotud erinõuetele, iseseisva kapitalisatsiooni nõudele, nõudele, et kindlustustehniliste eraldiste kattevarad paikneksid asjaomases liikmesriigis, ja vähemalt ühe kolmandiku suuruse solventsusmarginaali nõudele.

14. Tšiilis võivad Tšiili finantsturul osalevate juriidiliste ja füüsiliste isikute tegevust reguleerida ja kontrollida ning selliseks tegevuseks luba anda Comisión para el Mercado Financiero (finantsturu komisjon) ja muud avalik-õiguslikud üksused. Oma- ja välismaised juriidilised ja füüsilised isikud peavad täitma finantssektorit reguleerivates õigusaktides sisalduvaid mittediskrimineerivaid nõudeid ja kohustusi ning neilt võidakse nõuda, et nad täidaksid mitmeid konkreetseid usaldatavusnõudeid, näiteks iseseisva kapitalisatsiooni nõudeid, pärandit käsitlevaid õiguslikke nõudeid, solventsusnõudeid, raamatupidamisaruandluse ja aruannete avaldamisega seotud nõudeid, põhikirja nõudeid ning tagatiste ja hoiustamisega seotud erinõudeid.

15. Lepinguosaliste loendeid kohaldatakse üksnes Tšiili ja ELi poole territooriumi suhtes kooskõlas artikliga 41.2 ning need kehtivad üksnes ELi poole ning Tšiili vaheliste kaubandussuhete kontekstis. Need ei mõjuta liikmesriikide õigusi ega kohustusi, mis tulenevad Euroopa Liidu õigusest.

16. Suurema selguse huvides olgu märgitud, et kumbki lepinguosaline jätab endale õiguse võtta kõigi sektorite, allsektorite ja igasuguse tegevuse korral vastu või jätta kehtima A jaos täpsustamata finantsteenuste piiriülese osutamise meetmeid.

17. Lepinguosaliste loendites kasutatakse järgmisi lühendeid:

EU Euroopa Liit, sealhulgas kõik selle liikmesriigid

AT Austria

BE Belgia

BG Bulgaaria

CY Küpros

CZ Tšehhi

DE Saksamaa

DK Taani

EE Eesti

EL Kreeka

ES Hispaania

FI Soome

FR Prantsusmaa

HR Horvaatia

HU Ungari

IE Iirimaa

IT Itaalia

LT Leedu

LU Luksemburg

LV Läti

MT Malta

NL Madalmaad

PL Poola

PT Portugal

RO Rumeenia

SE Rootsi

SI Sloveenia

SK Slovakkia

EMP Euroopa Majanduspiirkond

CMF Comisión para el Mercado Financiero (finantsturu komisjon)

Liide 25-1

ELi POOL RESERVATSIOONID JA TURULEPÄÄSUGA SEOTUD KOHUSTUSED

A JAGU

PIIRIÜLESE FINANTSTEENUSTE KAUBANDUSEGA SEOTUD KOHUSTUSED

Artiklis 25.7 sätestatud kohustusi kohaldatakse järgmiste allsektorite või järgmise tegevuse suhtes:

Kindlustus ja kindlustusega seotud teenused

EU, välja arvatud CY, EE, LV, LT, MT ja PL:

1. Riskikindlustus, mis on seotud

   a) meretranspordi, kommertslennunduse ning kosmoselendude ja -vedudega (sh satelliidid), mille puhul kindlustus katab veetava kauba, kaupa vedava sõiduki või vedudest tulenevad mis tahes kohustused, ning

   b) rahvusvahelises transiidis olevate kaupadega;

2. edasikindlustus ja retrotsessioon;

3. kindlustuse lisateenused, millele on osutatud artikli 25.2 punkti d alapunkti i alapunktis D, ning

4. punkti 1 alapunktides a ja b nimetatud teenustega seotud riskide kindlustamise vahendamine, näiteks tegevus maakleri või agendina.

CY:

1. Otsekindlustusteenused (sealhulgas kaaskindlustus) selliste riskide kindlustamisel, mis on seotud

   a) meretranspordi, kommertslennunduse ning kosmoselendude ja -vedudega (sh satelliidid), mille puhul kindlustus katab veetava kauba, kaupa vedava sõiduki või vedudest tulenevad mis tahes kohustused, ning

   b) rahvusvahelises transiidis olevate kaupadega;

2. kindlustuse vahendamine;

3. edasikindlustus ja retrotsessioon ning

4. kindlustuse lisateenused, millele on osutatud artikli 25.2 punkti d alapunkti i alapunktis D.

EE:

1. Otsekindlustus (sealhulgas kaaskindlustus);

2. edasikindlustus ja retrotsessioon;

3. kindlustuse vahendamine ning

4. kindlustuse lisateenused, millele on osutatud artikli 25.2 punkti d alapunkti i alapunktis D.

LV ja LT:

1. Riskikindlustus, mis on seotud

   a) meretranspordi, kommertslennunduse ning kosmoselendude ja -vedudega (sh satelliidid), mille puhul kindlustus katab veetava kauba, kaupa vedava sõiduki või vedudest tulenevad mis tahes kohustused, ning

b) rahvusvahelises transiidis olevate kaupadega;

2. edasikindlustus ja retrotsessioon ning

3. kindlustuse lisateenused, millele on osutatud artikli 25.2 punkti d alapunkti i alapunktis D.

MT:

1. Riskikindlustus, mis on seotud

a) meretranspordi, kommertslennunduse ning kosmoselendude ja -vedudega (sh satelliidid), mille puhul kindlustus katab veetava kauba, kaupa vedava sõiduki või vedudest tulenevad mis tahes kohustused, ning

b) rahvusvahelises transiidis olevate kaupadega;

2. edasikindlustus ja retrotsessioon ning

3. kindlustuse lisateenused, millele on osutatud artikli 25.2 punkti d alapunkti i alapunktis D.

PL:

1. Rahvusvahelises transiidis oleva kaubaga seotud riskide kindlustamine;

2. riskide edasikindlustus ja retrotsessioon kaupade rahvusvahelises kaubanduses ning

3. panga- ja muud finantsteenused (välja arvatud kindlustus ja kindlustusega seotud teenused).

EU, välja arvatud BE, CY, EE, LV, LT, MT, SI ja RO:

1. Finantsteabe vahendamine ja edastamine ning finantsandmete töötlemine ja asjakohase tarkvara pakkumine, nagu on osutatud artikli 25.2 punkti d alapunkti ii alapunktis K, ning

2. artikli 25.2 punkti d alapunkti ii alapunktis L osutatud pangandus- ja muude finantsteenustega seotud nõustamine ja muud finantstugiteenused, välja arvatud kõnealuses sättes osutatud vahendamine.

BE:

Finantsteabe vahendamine ja edastamine ning finantsandmete töötlemine ja asjakohase tarkvara pakkumine, nagu on osutatud artikli 25.2 punkti d alapunkti ii alapunktis K.

CY:

1. Kauplemine vabalt võõrandatavate väärtpaberitega oma arvel või klientide nimel kas börsil või reguleerimata väärtpaberiturul või muul moel, nagu on osutatud artikli 25.2 punkti d alapunkti ii alapunkti F alapunktis 5;

2. finantsteabe vahendamine ja edastamine ning finantsandmete töötlemine ja asjakohase tarkvara pakkumine, nagu on osutatud artikli 25.2 punkti d alapunkti ii alapunktis K, ning

3. artikli 25.2 punkti d alapunkti ii alapunktis L osutatud pangandus- ja muude finantsteenustega seotud nõustamine ja muud finantstugiteenused, välja arvatud kõnealuses sättes osutatud vahendamine.

EE ja LT:

1. Hoiuste vastuvõtmine;

2. igat liiki laenud;

3. kapitalirent;

4. kõik makse- ja rahaedastusteenused;

5. tagatis- ja garantiitehingud;

6. kauplemine oma arvel või klientide nimel kas börsil või reguleerimata väärtpaberiturul;

7. osalemine iga liiki väärtpaberite emissioonides, sealhulgas väärtpaberite emissiooni garanteerimine ja väärtpaberite agendina paigutamine (kas riiklikus või erasektoris) ja nende tegevustega seotud teenuste osutamine;

8. rahaturumaakleri tegevus;

9. varade valitsemine, nagu raha- või väärpaberiportfelli valitsemine, ning kõik ühisinvesteeringute valitsemise vormid;

10. haldus-, hooldus-, hoiustamis- ja usaldusteenused;

11. finantsvarade, sealhulgas väärtpaberite, tuletisväärtpaberite ja teiste vabalt kaubeldavate maksevahenditega seotud arveldus- ja kliirimisteenused;

12. Finantsteabe vahendamine ja edastamine ning finantsandmete töötlemine ja asjakohase tarkvara pakkumine, nagu on osutatud artikli 25.2 punkti d alapunkti ii alapunktis K, ning

13. artikli 25.2 punkti d alapunkti ii alapunktis L osutatud pangandus- ja muude finantsteenustega seotud nõustamine ja muud finantstugiteenused, välja arvatud kõnealuses sättes osutatud vahendamine.

LV:

1. Osalemine iga liiki väärtpaberite emissioonides, sealhulgas väärtpaberite emissiooni garanteerimine ja väärtpaberite agendina paigutamine (kas riiklikus või erasektoris) ja nende tegevustega seotud teenuste osutamine;

2. finantsteabe vahendamine ja edastamine ning finantsandmete töötlemine ja asjakohase tarkvara pakkumine, nagu on osutatud artikli 25.2 punkti d alapunkti ii alapunktis K, ning

3. artikli 25.2 punkti d alapunkti ii alapunktis L osutatud pangandus- ja muude finantsteenustega seotud nõustamine ja muud finantstugiteenused, välja arvatud kõnealuses sättes osutatud vahendamine.

MT:

1. Hoiuste vastuvõtmine;

2. igat liiki laenud;

3. finantsteabe vahendamine ja edastamine ning finantsandmete töötlemine ja asjakohase tarkvara pakkumine, nagu on osutatud artikli 25.2 punkti d alapunkti ii alapunktis K, ning

4. artikli 25.2 punkti d alapunkti ii alapunktis L osutatud pangandus- ja muude finantsteenustega seotud nõustamine ja muud finantstugiteenused, välja arvatud kõnealuses sättes osutatud vahendamine.

RO:

1. Hoiuste vastuvõtmine;

2. igat liiki laenud;

3. tagatis- ja garantiitehingud;

4. rahaturumaakleri tegevus;

5. finantsteabe vahendamine ja edastamine ning finantsandmete töötlemine ja asjakohase tarkvara pakkumine, nagu on osutatud artikli 25.2 punkti d alapunkti ii alapunktis K, ning

6. artikli 25.2 punkti d alapunkti ii alapunktis L osutatud pangandus- ja muude finantsteenustega seotud nõustamine ja muud finantstugiteenused, välja arvatud kõnealuses sättes osutatud vahendamine.

SI:

1. Igat liiki laenud;

2. välismaiste krediidiasutuste garantiide ja kohustuste aktsepteerimine omamaiste juriidiliste isikute ja füüsilisest isikust ettevõtjate poolt;

3. finantsteabe vahendamine ja edastamine ning finantsandmete töötlemine ja asjakohase tarkvara pakkumine, nagu on osutatud artikli 25.2 punkti d alapunkti ii alapunktis K, ning

4. artikli 25.2 punkti d alapunkti ii alapunktis L osutatud pangandus- ja muude finantsteenustega seotud nõustamine ja muud finantstugiteenused, välja arvatud kõnealuses sättes osutatud vahendamine.

B JAGU

TURULEPÄÄSUGA SEOTUD KOHUSTUSED INVESTEERINGUTE LIBERALISEERIMISEL

1. Investeeringute liberaliseerimise korral kohaldatakse kohustusi järgnevate allsektorite ja järgneva tegevuse suhtes:

EU: Kõik finantsteenused

2. Seoses investeeringute liberaliseerimisega kohaldatakse järgnevaid mittediskrimineerivaid piiranguid – turulepääs:

Kõik finantsteenused

EU: Õigus nõuda mittediskrimineerivatel alustel, et finantsteenuse osutaja (välja arvatud filiaali) asutamisel liikmesriigis tuleb kasutada konkreetset õiguslikku vormi.

Kindlustus ja kindlustusega seotud teenused

AT: Selleks et saada tegevusluba filiaali avamiseks, peab välisriigi kindlustusandjal olema oma päritoluriigis õiguslik vorm, mis vastab aktsiaseltsile või vastastikusele kindlustusseltsile või on nendega võrreldav.

Pangandus- ja muud finantsteenused

RO: Turukorraldajad on juriidilised isikud, kes on asutatud aktsiaseltsina kooskõlas äriühinguõigusega. Alternatiivset kauplemissüsteemi (mitmepoolne kauplemissüsteem Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2014/65/EL [1] (MiFID 2 direktiiv) alusel) võib hallata süsteemi korraldaja, kes on asutatud eespool kirjeldatud tingimustel, või ASF-lt (Autoritatea de Supraveghere Financiară – finantsjärelevalveasutus) tegevusloa saanud investeerimisühing.

SI: Pensioniskeemi võib pakkuda usaldusfondi vormis asutatud pensionifond (mis ei ole juriidiline isik ja mida seetõttu valitseb kindlustusandja, pank või pensionifonde valitsev ettevõtja), pensionifonde valitsev ettevõtja või kindlustusandja. Lisaks võivad pensioniskeemi pakkuda ka liikmesriigis kohaldatavate eeskirjade kohaselt asutatud pensioniskeemi pakkujad.

SK: Investeerimisteenuseid võivad osutada üksnes fondivalitsejad, mille õiguslik vorm on aktsiaselts ja millel on seadusega ette nähtud omakapital.

SE: Hoiupanga asutaja peab olema füüsiline isik.

[1] Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. mai 2014. aasta direktiiv 2014/65/EL finantsinstrumentide turgude kohta ning millega muudetakse direktiive 2002/92/EÜ ja 2011/61/EL (ELT L 173, 12.6.2014, lk 349).

C JAGU

KEHTIVAD MEETMED

Reservatsioon nr 1: Allsektor: Kindlustus ja kindlustusega seotud teenused

Reservatsiooni liik:	Võrdne kohtlemine
	Enamsoodustusrežiim
	Kohalik kohalolu
Valitsemistasand:	Euroopa Liit / liikmesriik (kui ei ole märgitud teisiti)

Kirjeldus:

Seoses investeeringute liberaliseerimisega – võrdne kohtlemine ja enamsoodustusrežiim:

IT: Aktuaari teenuseid võivad osutada ainult füüsilised isikud. Füüsiliste isikute kutseühendused (mitte juriidilised isikud) on lubatud. Aktuaari kutsealal töötamiseks on nõutav Euroopa Liidu kodakondsus; see ei kehti välisriigi spetsialistide suhtes, kelle võidakse lubada töötada oma kutsealal vastastikkuse tingimusel.

Meetmed:

IT: 7. septembri 2005. aasta seadusandlik dekreet nr 209 (erakindlustuse seadustik), artikkel 29; seaduse 194/1942 artikkel 4; registriseadus 4/1999.

Seoses investeeringute liberaliseerimisega – võrdne kohtlemine; seoses piiriülese teenustekaubandusega – kohalik kohalolu:

BG: Pensionikindlustuse pakkuja peab olema aktsiaselts (mitte filiaal), millele on antud sotsiaalkindlustusseadustiku alusel tegevusluba ja mis on registreeritud äriseaduse või mõne teise liikmesriigi õigusaktide alusel.

BG, ES, PL ja PT: Filiaalide avamine kindlustusvahenduse eesmärgil ei ole lubatud, sest kindlustusvahendusega võivad tegeleda üksnes liikmesriigi õiguse kohaselt asutatud äriühingud (nõutav on kohapeal asutatud äriühing). PL: kindlustusvahendajate suhtes kohaldatakse elukohanõuet.

Seoses investeeringute liberaliseerimisega – võrdne kohtlemine:

PL: Pensionifondid. Filiaalide avamine kindlustusvahenduse eesmärgil ei ole lubatud, sest kindlustusvahendusega võivad tegeleda üksnes liikmesriigi õiguse kohaselt asutatud äriühingud (nõutav on kohapeal asutatud äriühing).

Meetmed:

BG: Kindlustusseadustiku artiklid 12, 56–63, 65, 66 ja artikli 80 lõige 4, sotsiaalkindlustusseadustiku artiklid 120a–162, 209–253, 260–310.

ES: Reglamento de Ordenación, Supervisión y Solvencia de Entidades Aseguradoras y Reaseguradoras (RD 1060/2015, de 20 de noviembre de 2015), artikkel 36.

PL: 11. septembri 2015. aasta kindlustus- ja edasikindlustustegevuse seadus (ametlik väljaanne 2020, punktid 895 ja 1180); 15. detsembri 2017. aasta seadus kindlustustoodete turustamise kohta (ametlik väljaanne 2019, punkt 1881); 28. augusti 1997. aasta pensionifondide korralduse ja tegevuse seadus (ametlik väljaanne 2020, punkt 105); 6. märtsi 2018. aasta seadus välisriigi ettevõtjate ja muude välisriigi isikute majandustegevust Poola territooriumil käsitlevate eeskirjade kohta.

PT: Dekreet-seaduse nr 94-B/98 artikkel 7, mis tunnistati kehtetuks dekreet-seadusega nr 2/2009 (5. jaanuar); dekreet-seaduse nr 94-B/98 I peatüki VI jao artikli 34 lõiked 6 ja 7 ning dekreet-seaduse nr 144/2006 artikkel 7 (see dekreet-seadus tunnistati kehtetuks seadusega 7/2019 (16. jaanuar). Kindlustuse ja edasikindlustuse turustamise õiguskorra artikkel 8 (see õiguskord on heaks kiidetud 16. jaanuari 2019. aasta seadusega nr 7).

Seoses investeeringute liberaliseerimisega – võrdne kohtlemine:

AT: Filiaali juhatus peab koosnema vähemalt kahest füüsilisest isikust, kelle elukoht on Austrias.

BG: (Edasi)kindlustusandja juht- ja järelevalveorgani liikmete ning (edasi)kindlustusandjat juhtima või esindama volitatud isikute suhtes kohaldatakse elukohanõuet.

Pensionikindlustusseltsi juhatuse esimehel, direktorite nõukogu esimehel, tegevdirektoril ja juhatajal peab olema Bulgaarias alaline elukoht või alaline elamisluba.

Meetmed:

AT: 2016. aasta kindlustusjärelevalve seaduse artikli 14 lõike 1 punkt 3, föderaalne ametlik väljaanne I nr 34/2015 (Versicherungsaufsichtsgesetz 2016, § 14 Abs. 1 Z 3, BGBl. I Nr. 34/2015).

BG: Kindlustusseadustiku artiklid 12, 56–63, 65, 66 ja artikli 80 lõige 4; sotsiaalkindlustusseadustiku artiklid 120a–162, 209–253, 260–310.

Seoses investeeringute liberaliseerimisega – võrdne kohtlemine:

BG: Enne kindlustuse pakkumiseks filiaali või esinduse asutamist peab välisriigi kindlustusandjal või edasikindlustusandjal olema luba pakkuda oma päritoluriigis samu kindlustusliike, mida ta soovib pakkuda Bulgaarias.

Täiendavate vabatahtlike pensionifondide tulu ja sarnane tulu, mis on otseselt seotud vabatahtliku pensionikindlustusega, mida pakuvad isikud, kes on registreeritud mõne teise liikmesriigi õigusaktide alusel ja kes võivad pakkuda kooskõlas asjaomaste õigusaktidega vabatahtlikku pensionikindlustust, ei ole maksustatav äriühingu tulumaksu seaduses kehtestatud korras.

ES: Selleks et välisriigi kindlustusandja saaks asutada Hispaanias filiaali või esinduse teatavat liiki kindlustuse pakkumiseks, peab tal olema olnud oma päritoluriigis samade kindlustusliikidega tegelemise luba vähemalt viis aastat.

PT: Filiaali või esinduse asutamiseks peab välisriigi kindlustusseltsidel olema olnud luba tegeleda kindlustus- või edasikindlustustegevusega vastavalt asjakohasele riigisisesele õigusele vähemalt viis aastat.

Meetmed:

BG: Kindlustusseadustiku artiklid 12, 56–63, 65, 66 ja artikli 80 lõige 4; sotsiaalkindlustusseadustiku artiklid 120a–162, 209–253, 260–310.

ES: Reglamento de Ordenación, Supervisión y Solvencia de Entidades Aseguradoras y Reaseguradoras (RD 1060/2015, de 20 de noviembre de 2015), artikkel 36.

PT: Dekreet-seaduse nr 94-B/98 artikkel 7 ja dekreet-seaduse nr 94-B/98 I peatüki IV jaotis, artikli 34 lõiked 6 ja 7, ning dekreet-seaduse nr 144/2006 artikkel 7; kindlustus- ja edasikindlustustegevuse alustamist ja jätkamist reguleeriva õiguskorra artikkel 215 (see õiguskord on heaks kiidetud 9. septembri 2005. aasta seadusega nr 147).

Seoses investeeringutega – võrdne kohtlemine; seoses piiriülese teenustekaubandusega – võrdne kohtlemine:

AT: Reklaami- ja vahendustegevus sellise tütarettevõtja nimel, mis ei ole asutatud Euroopa Liidus, või sellise filiaali nimel, mis ei ole asutatud Austrias (välja arvatud edasikindlustus ja retrotsessioon), on keelatud.

Seoses piiriülese finantsteenuste kaubandusega – kohalik kohalolu:

DK: Ükski isik ega äriühing (sh kindlustusandja) ei või Taanis ärilistel eesmärkidel kaasa aidata Taanis elavate isikute, Taani laevade või Taanis asuva vara otsekindlustuse lepingute sõlmimisele, välja arvatud kindlustusandjad, kes on saanud tegevusloa vastavalt Taani õigusnormidele või Taani pädevatelt asutustelt.

DE, HU ja LT: Kindlustusseltsid, mis ei ole asutatud Euroopa Liidus, peavad otsekindlustusteenuste osutamiseks asutama filiaali ja saama sellele tegevusloa.

Seoses piiriülese finantsteenuste kaubandusega – võrdne kohtlemine, kohalik kohalolu:

EL: Kindlustus- ja edasikindlustusandjad, kelle peakontor asub kolmandas riigis, võivad tegutseda Kreekas tütarettevõtja või filiaali asutamise kaudu; sel juhul ei ole filiaalil konkreetset õiguslikku vormi, vaid see tähendab väljaspool ELi peakontorit omava ettevõtja alalist kohalolekut liikmesriigi (s.t Kreeka) territooriumil ja see ettevõtja saab liikmesriigis (Kreekas) kindlustustegevuse elluviimiseks tegevusloa.

SE: Välisriigi kindlustusandja võib otsekindlustust pakkuda üksnes Rootsis tegevusluba omava kindlustusteenuste osutaja vahendusel, tingimusel et välisriigi kindlustusandja ja Rootsi kindlustusselts kuuluvad samasse kontserni või on sõlminud omavahel koostöölepingu. Kindlustusvahendusteenuste osutamiseks kindlustusseltside poolt, mis ei ole asutatud EMPs, on nõutav kaubanduslik kohalolek (kohapealse esindatuse nõue).

SK: Lennu- ja meretranspordi kindlustust, mis hõlmab õhusõidukit/laeva ja vastutust, võivad pakkuda ainult Euroopa Liidus asutatud kindlustusseltsid või väljaspool Euroopa Liitu asutatud kindlustusseltside filiaalid, millele on Slovakkias antud tegevusluba.

Meetmed:

AT: 2016. aasta kindlustusjärelevalve seaduse artikli 13 lõiked 1 ja 2, föderaalne ametlik väljaanne I nr 34/2015 (Versicherungsaufsichtsgesetz 2016, § 13 Abs. 1 und 2, BGBl. I nr 34/2015).

DE: Versicherungsaufsichtsgesetz (VAG) kõigi kindlustusteenuste puhul; Luftverkehrs-Zulassungs-Ordnung (LuftVZO) üksnes lennutranspordi kohustusliku vastutuskindlustuse puhul.

DK: Lov om finansiel virksomhed jf. lovbekendtgørelse 182 af 18. februar 2015.

EL: Seaduse 4364/2016 artikkel 130 (ametlik väljaanne 13/A/05.02.2016).

HU: 2003. aasta seadus nr LX.

LT: 18. septembri 2003. aasta kindlustusseadus nr IX-1737, mida on viimati muudetud 13. juunil 2019 seadusega nr XIII-2232.

SE: Lag om försäkringsdistribution (kindlustusvahenduse seadus) (3. peatüki 3. jagu, 2018:1219) ning Rootsis tegutsevate väliskindlustusandjate tegevuse seadus (4. peatükk, 1. ja 10. jagu, 1998:293).

SK: Seadus nr 39/2015 kindlustuse kohta.

Reservatsioon nr 2: Allsektor: Pangandus- ja muud finantsteenused

Reservatsiooni liik:	Võrdne kohtlemine
	Kohalik kohalolu
Valitsemistasand:	Euroopa Liit / liikmesriik (kui ei ole märgitud teisiti)

Kirjeldus:

Seoses investeeringute liberaliseerimisega – võrdne kohtlemine; seoses piiriülese teenustekaubandusega – kohalik kohalolu:

BG: Laenude andmiseks, kasutades rahalisi vahendeid, mis ei ole saadud hoiuste või muude tagasimakstavate rahaliste vahendite kogumise teel, krediidiasutuses või muus finantsasutuses osaluse omandamiseks, kapitalirenditehingute tegemiseks, tagatistehingute tegemiseks ning laenudega ja muu rahastamisega seotud nõuete omandamiseks (faktooring, maksekohustuste ost jms) peavad mittepangast finantsasutused olema registreeritud Bulgaaria keskpangas. Finantsasutuse peamine tegevuskoht peab olema Bulgaaria territooriumil.

Seoses investeeringute liberaliseerimisega – võrdne kohtlemine; seoses piiriülese teenustekaubandusega – kohalik kohalolu:

BG: EMP-välised pangad võivad Bulgaarias pangandustegevust ellu viia pärast seda, kui nad on saanud Bulgaaria keskpangalt tegevusloa Bulgaarias filiaali kaudu äritegevuse alustamiseks ja elluviimiseks.

IT: Selleks, et saada luba väärtpaberiarveldussüsteemi haldamiseks või väärtpaberite keskdepositooriumi teenuste osutamiseks Itaalias, peab äriühing olema asutatud Itaalias (filiaalid ei ole lubatud).

Ühiseks investeerimiseks loodud ettevõtjate puhul, mis ei ole vabalt võõrandatavatesse väärtpaberitesse ühiseks investeerimiseks loodud ja Euroopa Liidu õigusaktide kohaselt ühtlustatud ettevõtjad (eurofondid), peab usaldusisik või depositoorium olema asutatud juriidilise isikuna Itaalias või olema asutatud juriidilise isikuna mõnes teises liikmesriigis ja omama Itaalias filiaali.

Euroopa Liidu õigusaktide kohaselt ühtlustamata investeerimisfondide juhtimisettevõtjad peavad samuti olema asutatud Itaalias (mitte filiaalidena).

Pensionifondide vara võivad hallata üksnes pangad, kindlustusandjad, investeerimisühingud ja Euroopa Liidu õigusaktide kohaselt ühtlustatud eurofondide valitsejad, mille seaduslik peakontor on Euroopa Liidus, ning Itaalias asutatud eurofondid.

Rändmüügiteenuse osutamiseks peavad vahendajad kasutama tegevusloa alusel tegutsevaid finantsteenuste müüjaid, kelle elukoht on mõne liikmesriigi territooriumil.

Väljastpoolt Euroopa Liitu pärit vahendajate esindused ei tohi tegeleda tegevusega, mille eesmärk on osutada investeerimisteenuseid, sealhulgas kaubelda oma arvel ja klientide arvel, pakkuda finantsinstrumente ja tagada emissiooni (nõutav on filiaal).

Seoses investeeringute liberaliseerimisega – võrdne kohtlemine:

PT: Pensionifonde võivad valitseda ainult Portugalis sel otstarbel asutatud spetsialiseerunud äriühingud ja Portugalis asutatud kindlustusandjad, kellel on luba tegutseda elukindlustuse valdkonnas, või üksused, kellel on luba valitseda pensionifonde teistes liikmesriikides. Euroopa Liitu mittekuuluvate riikide äriühingute otseste filiaalide avamine ei ole lubatud.

Meetmed:

BG: Krediidiasutuste seaduse artikli 2 lõige 5 ning artiklid 3a ja 17; sotsiaalkindlustusseadustiku artiklid 121, 121b ja 121f ning valuutaseaduse artikkel 3.

IT: Seadusandlik dekreet nr 58/1998, artiklid 1, 19, 28, 30–33, 38, 69 ja 80; Itaalia keskpanga ja Consobi 22. veebruari 1998. aasta ühismääruse artiklid 3 ja 41; Itaalia keskpanga 25. jaanuari 2005. aasta määrus; V jaotise VII peatüki II jagu, Consobi 29. oktoobri 2007. aasta määrus nr 16190, artiklid 17–21, 78–81, 91–111; ning arvestades Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 909/2014 ([2]).

PT: Dekreet-seadus nr 12/2006, mida on muudetud dekreet-seadusega nr 180/2007, dekreet-seadus nr 357-A/2007, määrus nr 7/2007-R, mida on muudetud määrusega nr 2/2008-R, määrus nr 19/2008-R, määrus nr 8/2009 ning pensionifondide ja nende valitsejate asutamist ja toimimist reguleeriva õiguskorra artikkel 3 (õiguskord on heaks kiidetud 23. juuli 2020. aasta seadusega nr 27).

Seoses investeeringute liberaliseerimisega – võrdne kohtlemine:

HU: Investeerimisfonde valitsevate väljastpoolt EMPd pärit äriühingute filiaalid ei tohi osaleda Euroopa Liidu investeerimisfondide haldamises ega pakkuda erapensionifondidele varahaldusteenuseid.

([2]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. juuli 2014. aasta määrus (EL) nr 909/2014, mis käsitleb väärtpaberiarvelduse parandamist Euroopa Liidus ja väärtpaberite keskdepositooriume ning millega muudetakse direktiive 98/26/EÜ ja 2014/65/EL ning määrust (EL) nr 236/2012 (ELT L 257, 28.8.2014, lk 1).

Meetmed:

HU: 2013. aasta seadus nr CCXXXVII krediidiasutuste ja finantsettevõtete kohta; 2013. aasta seadus nr CCXXXVII krediidiasutuste ja finantsettevõtete kohta ning 2001. aasta seadus nr CXX kapitalituru kohta.

Seoses investeeringute liberaliseerimisega – võrdne kohtlemine:

BG: Panka peavad ühiselt juhtima ja esindama vähemalt kaks isikut. Panka juhtivad ja esindavad isikud on kohustatud viibima isiklikult aadressil, kust panka juhitakse. Panga juhatuse või direktorite nõukogu valitud liikmeteks ei või olla juriidilised isikud.

Meetmed:

BG: Krediidiasutuste seaduse artikkel 10, sotsiaalkindlustusseadustiku artikkel 121e ning valuutaseaduse artikkel 3.

Seoses investeeringute liberaliseerimisega – võrdne kohtlemine:

HU: Krediidiasutuste juhatusse peab kuuluma vähemalt kaks liiget, kes on välisvaluutat käsitlevate eeskirjade alusel tunnistatud residendiks ja kes on elanud Ungaris alaliselt vähemalt ühe aasta.

Meetmed:

HU: 2013. aasta seadus nr CCXXXVII krediidiasutuste ja finantsettevõtete kohta; 2013. aasta seadus nr CCXXXVII krediidiasutuste ja finantsettevõtete kohta ning 2001. aasta seadus nr CXX kapitalituru kohta.

Seoses piiriülese finantsteenuste kaubandusega – kohalik kohalolu:

HU: Väljastpoolt EMPd pärit äriühingud võivad pakkuda finantsteenuseid või osaleda finantsteenustega seotud tegevuses üksnes oma Ungari filiaali kaudu.

Meetmed:

HU: 2013. aasta seadus nr CCXXXVII krediidiasutuste ja finantsettevõtete kohta; 2013. aasta seadus nr CCXXXVII krediidiasutuste ja finantsettevõtete kohta ning 2001. aasta seadus nr CXX kapitalituru kohta.

D JAGU

TULEVASED MEETMED

Reservatsioon nr 1: Allsektor: Kindlustus ja kindlustusega seotud teenused

Reservatsiooni liik:	Võrdne kohtlemine
	Kohalik kohalolu
Valitsemistasand:	Euroopa Liit / liikmesriik (kui ei ole märgitud teisiti)

Kirjeldus:

Euroopa Liit jätab endale õiguse võtta vastu või jätta kehtima meetmeid seoses järgmisega:

Seoses piiriülese finantsteenuste kaubandusega – kohalik kohalolu:

BG: Välisriikide kindlustusandjad ei või sõlmida otse kaupade transpordikindlustuse, sõidukikindlustus- ega vastutuskindlustuslepinguid seoses Bulgaarias asuvate riskidega.

DE: Kui välisriigi kindlustusandja on asutanud Saksamaal filiaali, võib ta sõlmida Saksamaal rahvusvahelise transpordi kindlustuslepinguid ainult Saksamaal asutatud filiaali kaudu.

Kehtivad meetmed:

DE: Luftverkehrsgesetz (LuftVG) ning Luftverkehrszulassungsordnung (LuftVZO).

Seoses investeeringute liberaliseerimisega – võrdne kohtlemine; seoses piiriülese teenustekaubandusega – kohalik kohalolu:

ES: Aktuaari kutsealal töötamiseks peab olema täidetud elukohanõue või kaheaastase töökogemuse nõue.

FI: Kindlustusmaakleriteenuste osutamise tingimuseks on alaline tegevuskoht Euroopa Liidus.

Otsekindlustuse, sh kaaskindlustuse teenuseid võivad pakkuda üksnes kindlustusandjad, kelle peakontor asub Euroopa Liidus või kellel on Soomes oma filiaal.

Kehtivad meetmed:

FI: Laki ulkomaisista vakuutusyhtiöistä (seadus välisriikide kindlustusandjate kohta) (398/1995);

Vakuutusyhtiölaki (kindlustusandjate seadus) (521/2008);

Laki vakuutusten tarjoamisesta (seadus kindlustustoodete turustamise kohta) (234/2018).

Seoses piiriülese finantsteenuste kaubandusega – kohalik kohalolu:

FR: Maismaatranspordiga seotud riskide kindlustamise lepinguid võivad sõlmida üksnes Euroopa Liidus asutatud kindlustusseltsid.

Kehtivad meetmed:

FR: Code des assurances.

HU: Otsekindlustusteenuseid võivad osutada ainult Euroopa Liidu juriidilised isikud ja Ungaris registreeritud filiaalid.

Kehtivad meetmed:

HU: 2003. aasta seadus nr LX.

IT: Kaupade transpordikindlustuse, samuti sõidukikindlustus- ja vastutuskindlustuslepinguid seoses Itaalias asuvate riskidega võivad sõlmida üksnes Euroopa Liidus asutatud kindlustusandjad, välja arvatud rahvusvahelise transpordi puhul, kui on tegemist impordiga Itaaliasse.

Aktuaariteenuste piiriülene osutamine ei ole lubatud.

Kehtivad meetmed:

IT: Erakindlustuse seadustiku (7. septembri 2005. aasta seadusandlik dekreet nr 209) artikkel 29.

Seoses investeeringute liberaliseerimisega – võrdne kohtlemine; seoses piiriülese teenustekaubandusega – kohalik kohalolu:

PT: Õhu- ja meretranspordikindlustuse lepinguid, millega kaetakse kaubad, õhusõidukid, laevad ja vastutus, võivad sõlmida üksnes ELi poole ettevõtjad. Portugalis võivad sellise kindlustusäri vahendajatena tegutseda ainult ELi poole füüsilised isikud või ELi poole territooriumil asutatud ettevõtted.

Kehtivad meetmed:

PT: Seaduse 147/2015 artikkel 3, seaduse 7/2019 artikkel 8.

Seoses investeeringute liberaliseerimisega – võrdne kohtlemine; seoses piiriülese teenustekaubandusega – kohalik kohalolu:

SK: Välisriikide kodanikud võivad asutada kindlustusseltsi aktsiaseltsina või tegeleda Slovakkias kindlustustegevusega oma filiaalide kaudu, mille registrijärgne asukoht on Slovakkias. Mõlemal juhul on loa saamiseks vaja järelevalveasutuse hinnangut.

Kehtivad meetmed:

SK: Seadus nr 39/2015 kindlustuse kohta.

Seoses investeeringute liberaliseerimisega – võrdne kohtlemine:

FI: Vähemalt pooled kohustuslikku pensionikindlustust pakkuva kindlustusandja juhatuse ja järelevalvenõukogu liikmetest ning kõnealuse kindlustusandja tegevdirektor peavad elama EMP riigis, välja arvatud juhul, kui pädevad asutused on teinud erandi. Välisriigi kindlustusandjatel ei ole võimalik saada Soomes filiaalina kohustusliku pensionikindlustuse teenuste osutamiseks tegevusluba. Vähemalt ühe audiitori alaline elukoht peab olema EMP riigis.

Teiste kindlustusandjate puhul peab vähemalt üks juhatuse ja järelevalvenõukogu liikmetest ning tegevdirektor elama EMP riigis. Vähemalt ühe audiitori alaline elukoht peab olema EMP riigis. Tšiili kindlustusandja peamaakleri elukoht peab olema Soomes, välja arvatud juhul, kui kindlustusandja peakontor asub Euroopa Liidus.

Kehtivad meetmed:

FI: Laki ulkomaisista vakuutusyhtiöistä (seadus välisriikide kindlustusandjate kohta) (398/1995); Vakuutusyhtiölaki (kindlustusandjate seadus) (521/2008);

Laki vakuutusedustuksesta (seadus kindlustusvahenduse kohta) (570/2005);

Laki vakuutusten tarjoamisesta (seadus kindlustustoodete turustamise kohta) (234/2018); ja

Laki työeläkevakuutusyhtiöistä (seadus kohustuslikku pensionikindlustust pakkuvate kindlustusandjate kohta) (354/1997).

Reservatsioon nr 2: Allsektor: Pangandus- ja muud finantsteenused

Reservatsiooni liik:	Võrdne kohtlemine
	Kõrgem juhtkond ja juhatus
	Kohalik kohalolu
Valitsemistasand:	Euroopa Liit / liikmesriik (kui ei ole märgitud teisiti)

Kirjeldus:

Euroopa Liit jätab endale õiguse võtta vastu või jätta kehtima meetmeid seoses järgmisega:

Seoses investeeringute liberaliseerimisega – võrdne kohtlemine; seoses piiriülese teenustekaubandusega – kohalik kohalolu:

EU: Investeerimisfondide vara tohivad hoida üksnes sellised juriidilised isikud, mille registrijärgne asukoht on Euroopa Liidus. Lepinguliste fondide, sealhulgas usaldusfondide ja – kui see on riigi õiguse alusel lubatud – investeerimisettevõtete juhtimiseks tuleb asutada eraldi fondivalitseja, kelle peakontor ja registrijärgne asukoht on samas liikmesriigis.

Kehtivad meetmed:

EU: Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2009/65/EÜ ([3]) ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2011/61/EL ([4]).

Seoses piiriülese finantsteenuste kaubandusega – kohalik kohalolu:

([3]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. juuli 2009. aasta direktiiv 2009/65/EÜ vabalt võõrandatavatesse väärtpaberitesse ühiseks investeeringuks loodud ettevõtjaid (eurofondid) käsitlevate õigus- ja haldusnormide kooskõlastamise kohta (ELT L 302, 17.11.2009, lk 32).

([4]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 8. juuni 2011. aasta direktiiv 2011/61/EL alternatiivsete investeerimisfondide valitsejate kohta, millega muudetakse direktiive 2003/41/EÜ ja 2009/65/EÜ ning määruseid (EÜ) nr 1060/2009 ja (EL) nr 1095/2010 (ELT L 174, 1.7.2011, lk 1).

EE: Hoiuste vastuvõtmiseks on nõutav finantsinspektsiooni luba ja registreerimine aktsiaseltsi, tütarettevõtja või filiaalina vastavalt Eesti õigusnormidele.

Kehtivad meetmed:

EE: Krediidiasutuste seadus, § § 206 ja 21.

Seoses investeeringute liberaliseerimisega – võrdne kohtlemine, kõrgem juhtkond ja juhatus:

FI: Vähemalt üks krediidiasutuse asutajatest ja vähemalt üks selle juhatuse liikmetest ning selle tegevdirektor peavad elama alaliselt EMP riigis, või kui krediidiasutuse asutaja on juriidiline isik, siis peab tema registrijärgne asukoht olema EMP riigis, välja arvatud juhul, kui finantsinspektsioon lubab teha sellest erandi. Erandi saab teha juhul, kui see ei ohusta krediidiasutuse tõhusat järelevalvet ega selle juhtimist kindla ja usaldusväärse äritegevuse põhimõtete kohaselt. Vähemalt ühe audiitori alaline elukoht peab olema EMP riigis.

Makseteenuste osutamiseks võidakse nõuda alalist või peamist elukohta Soomes.

Kehtivad meetmed:

FI: Laki liikepankeista ja muista osakeyhtiömuotoisista luottolaitoksista (seadus kommertspankade ja muude osaühingu vormi kasutavate krediidiasutuste kohta) (1501/2001); Säästöpankkilaki (hoiupangaseadus) (1502/2001); Laki osuuspankeista ja muista osuuskuntamuotoisista luottolaitoksista (seadus ühistupankade ja muude ühistupanga vormi kasutavate krediidiasutuste kohta) (423/2013); Laki hypoteekkiyhdistyksistä (seadus hüpoteegiühingute kohta) (936/1978); Maksulaitoslaki (makseasutuste seadus) (297/2010); Laki ulkomaisen maksulaitoksen toiminnasta Suomessa (seadus välisriikide makseasutuste tegevuse kohta Soomes) (298/2010) ning Laki luottolaitostoiminnasta (krediidiasutuste seadus) (610/2014).

Seoses investeeringute liberaliseerimisega – võrdne kohtlemine:

IT: *Consulenti finanziari* (finantskonsultant) teenused. Rändmüügiteenuse osutamiseks peavad vahendajad kasutama tegevusloa alusel tegutsevaid finantsteenuste müüjaid, kelle elukoht on mõne liikmesriigi territooriumil.

Kehtivad meetmed:

IT: Consobi 29. oktoobri 2007. aasta määrus nr 16190 vahendajate kohta, artiklid 91–111.

Seoses piiriülese finantsteenuste kaubandusega – kohalik kohalolu:

LT: Pensionifondide varade hoidjaks võivad olla ainult pangad, kellel on Leedus registreeritud asukoht või filiaal ning kellel on õigus osutada EMP riikides investeerimisteenuseid. Vähemalt üks panga juhtidest peab rääkima leedu keelt.

Kehtivad meetmed:

LT: Leedu Vabariigi 30. märtsi 2004. aasta seadus nr IX-2085 pankade kohta (seadust on muudetud 16. novembri 2017. aasta seadusega nr XIII-729); Leedu Vabariigi 4. juuli 2003. aasta seadus nr IX-1709 ühiseks investeerimiseks loodud ettevõtjate kohta (seadust on muudetud 20. detsembri 2018. aasta seadusega nr XIII-1872); Leedu Vabariigi 3. juuni 1999. aasta seadus nr VIII-1212 täiendava vabatahtliku pensionikogumise kohta (seadust on muudetud 20. detsembri 2012. aasta seadusega nr XII-70); Leedu Vabariigi 5. juuni 2003. aasta seadus nr IX-1596 maksete kohta (viimati muudetud 17. oktoobri 2019. aasta seadusega nr XIII-2488); Leedu Vabariigi 10. detsembri 2009. aasta makseasutuste seadus nr XI-549 (seaduse uus redaktsioon: 17. aprilli 2018. aasta seadus nr XIII-1093).

Liide 25-2

TŠIILI: RESERVATSIOONID JA TURULEPÄÄSUGA SEOTUD KOHUSTUSED

A JAGU

PIIRIÜLESE FINANTSTEENUSTE KAUBANDUSEGA SEOTUD KOHUSTUSED

Tšiili jätab endale õiguse võtta vastu või jätta kehtima meetmeid seoses artikliga 25.7, välja arvatud seoses järgmiste allsektorite ja finantsteenustega, mis on määratletud kooskõlas asjakohaste Tšiili õigusnormidega ning mille suhtes kohaldatakse allpool esitatud tingimusi, piiranguid ja kriteeriume.

Eeldatakse, et lepinguosalise kohustusi piiriüleste investeerimisnõustamisteenuste vallas ei tõlgendata iseenesest nõudena, et see lepinguosaline peab lubama pakkuda oma territooriumil avalikult väärtpabereid (nagu need on määratletud tema asjaomastes õigusnormides) teise lepinguosalise piiriülestel teenuseosutajatel, kes osutavad või soovivad osutada selliseid investeerimisnõustamisteenuseid. Lepinguosaline võib kehtestada piiriülese teenuseosutaja teenuste suhtes regulatiivseid ja registreerimisnõudeid, sealhulgas nõuet, mille kohaselt peab teenuseosutaja osutama oma päritoluriigis sama kategooria teenuseid ja tema tegevuse üle tuleb teha päritoluriigis järelevalvet.

Sektor	Allsektor
Kindlustus ja kindlustusega seotud teenused	Kindlustuse müük rahvusvahelise meretranspordi, rahvusvahelise kommertslennunduse, samuti kosmoselendude ja -vedude (sealhulgas satelliidid) ning rahvusvahelises transiidis olevate kaupade (sealhulgas transporditavate kaupade) jaoks. Ei hõlma riigisisest transporti (kabotaaži).
	Kindlustuse vahendamine rahvusvahelise meretranspordi, rahvusvahelise kommertslennunduse, samuti kosmoselendude ja -vedude (sealhulgas satelliidid) ning rahvusvahelises transiidis olevate kaupade jaoks (sealhulgas transporditavate kaupade ja kaupu transportiva sõiduki jaoks ning seotud tsiviilvastutuse katteks). Ei hõlma riigisisest transporti (kabotaaži).
	Edasikindlustus ja retrotsessioon, edasikindlustusmaaklerlus ning konsulteerimis-, aktuaar- ja riskihindamisteenused.
Pangandus- ja muud finantsteenused (välja arvatud kindlustus)	Finantsteabe vahendamine ja edastamine ning finantsandmete töötlemine ja sellega seotud tarkvara pakkumine muude finantsteenuste osutajate poolt.
	Pangandus- ja muude finantsteenustega seotud nõustamine ja muud tugiteenused, välja arvatud vahendamine, ning krediidiinfo ja -analüüs.

B JAGU

TURULEPÄÄSUGA SEOTUD KOHUSTUSED INVESTEERINGUTE LIBERALISEERIMISEL

Tšiili jätab endale õiguse võtta vastu või jätta kehtima meetmeid seoses artikliga 25.6, välja arvatud seoses järgmiste allsektorite ja finantsteenustega, mis on määratletud kooskõlas asjakohaste Tšiili õigusnormidega ning mille suhtes kohaldatakse allpool esitatud tingimusi, piiranguid ja kriteeriume.

1. Tšiili finantsteenuste sektor on osaliselt eraldatud. See tähendab, et pangana tegutsemise luba omavad oma- ja välismaised institutsioonid ei või vahetult osaleda kindlustustegevuses ega kaubelda väärtpaberitega, ning vastupidi.

2. Tšiili jätab endale õiguse võtta vastu meetmeid, millega reguleerida finantskonglomeraate, sealhulgas sellistesse konglomeraatidesse kuuluvaid üksusi.

Sektor või allsektor	Turulepääsu piirangud
Kõik finantsteenused	Tšiili võib mittediskrimineerivatel alustel piirata kõigis finantsteenuste allsektorites tegutsevate üksuste vormi või nõuda, et need üksused tegutseksid finantsteenuste osutamisel konkreetset liiki juriidilise isiku vormis, sealhulgas äriühingu, välisfiliaali, ettevõtte esinduse või mõnes muus kaubandusliku kohaloleku vormis. Tšiili võib piirata üksuse vormi mittediskrimineerivatel alustel konkreetse äriühingu vormiga või nõuda, et üksus tegutseks konkreetses äriühingu vormis.
Kõik kindlustusteenused ja kindlustusega seotud teenused	Tšiilis on kindlustustegevus jagatud kahte rühma: esimesse rühma kuuluvad ettevõtjad, kes kindlustavad kaupa ja vara (*patrimonio*) kaotsimineku või kahjustumise riski vastu, ning teise rühma kuuluvad ettevõtjad, kes kindlustavad isikutega seotud riske või tagavad kindla tähtaja jooksul või selle möödudes kapitalisumma, maksevaba kindlustuslepingu või sissetuleku kindlustatud isikule või soodustatud isikutele. Ühte ja sama kindlustusseltsi ei või käsitada mõlemat riskikategooriat katva kindlustusandjana. Laenukindlustusettevõtjaid tuleb käsitada juriidiliste isikutena, kelle ainus eesmärk on katta seda liiki riski, näiteks kindlustatud isiku vara kaotsiminekut või kahjustumist rahalise kohustuse või laenu tasumata jätmise tõttu. Neil on lubatud pakkuda ka tagatis- ja garantiikindlustust. Kindlustusseltse saab seaduslikult asutada ainult kooskõlas ühinguõigusega (*ley sobre sociedades anónimas*). Tšiili kindlustussektoris tegutsevate välisriikide äriühingute filiaalid peaksid olema asutatud Tšiilis välismaiste äriühingute harudena (*agencia de sociedad anónima extranjera*), millel on luba selles sektoris tegutseda. Kindlustuse võib sõlmida otse või registreeritud kindlustusmaaklerite kaudu, kes peavad olema kantud vastavasse registrisse.

Sektor või allsektor	Turulepääsu piirangud	
Otsekindlustus	Otsese elukindlustuse müük (ei sisalda sotsiaalkindlustussüsteemiga seotud kindlustust) (CPC 81211).	Kindlustusteenuseid võivad pakkuda ainult kindlustusandjad, kes on asutatud Tšiilis äriühingutena (*sociedades anónimas*) või välismaiste äriühingute filiaalidena ainsa eesmärgiga tegutseda just selles ärivaldkonnas.
	Otsese kahjukindlustuse müük (CPC 8129, välja arvatud CPC 81299), välja arvatud sotsiaalkindlustuse pakkujad (Instituciones de Salud Previsional, ISAPRES), näiteks juriidilised isikud, kes on asutatud selleks, et pakkuda tervisehüvitisi füüsilistele isikutele, kes on nende liikmed. ISAPREde tegevust rahastatakse maksustatava tulu kohustuslikest maksetest või vajaduse korral suuremast summast. Samuti on välja arvatud riiklik tervisefond (Fondo Nacional de Salud, FONASA) – valitsuse poolt maksustatava tulu kohustuslike maksete kaudu rahastatav avaliku sektori asutus, mis maksab tervisehüvitisi isikutele, kes ei ole mõne ISAPRE liikmed. Ei hõlma kindlustuse müüki rahvusvahelise meretranspordi, rahvusvahelise kommertslennunduse ega rahvusvahelises transiidis olevate kaupade jaoks.	Kindlustusteenuseid võivad pakkuda ainult kindlustusandjad, kes on asutatud Tšiilis äriühingutena (*sociedades anónimas*) või välismaiste äriühingute filiaalidena ainsa eesmärgiga tegutseda just selles ärivaldkonnas kas otsese elu- või otsese kahjukindlustuse müüjana. Laenukaitse kindlustuse korral (CPC 81296) peab ettevõtja olema asutatud Tšiilis kindlustusandjana ainsa eesmärgiga katta just seda liiki riski.
	Kindlustuse müük rahvusvahelise meretranspordi, rahvusvahelise kommertslennunduse, samuti kosmoselendude ja -vedude (sealhulgas satelliidid) ning rahvusvahelises transiidis olevate kaupade (sealhulgas transporditavate kaupade) jaoks. Ei hõlma riigisisest transporti ehk kabotaaži.	Rahvusvahelise meretranspordi, rahvusvahelise kommertslennunduse, samuti kosmoselendude ja -vedude (sealhulgas satelliidid) ning rahvusvahelises transiidis olevate kaupade (sealhulgas transporditavate kaupade) jaoks võivad kindlustust müüa ainult Tšiilis asutatud kindlustusandjad, kelle ainus eesmärk on arendada äritegevust otsese kahjukindlustuse valdkonnas.

Sektor või allsektor	Turulepääsu piirangud	
Edasikindlustus ja retrotsessioon	Edasikindlustus ja retrotsessioon (sealhulgas edasikindlustusmaaklerid)	Edasikindlustust pakuvad Tšiilis asutatud ja finantsturu komisjonilt (CMF) loa saanud edasikindlustusseltsid. Edasikindlustusteenuseid võivad oma kindlustustegevuse täienduseks osutada ka kindlustusseltsid, kui nende põhikiri seda võimaldab. Edasikindlustus- ja retrotsessiooniteenuseid võivad samuti osutada välisriigi kindlustusandjad või edasikindlustusandjad, kes on kantud CMFi peetavasse registrisse (edaspidi „register“).
Kindlustusvahendus	Kindlustusmaaklerlus (välja arvatud kindlustuse vahendamine rahvusvahelise meretranspordi, rahvusvahelise kommertslennunduse, kosmoselendude ja -vedude (sealhulgas satelliitide) ning rahvusvahelises transiidis olevate kaupade jaoks).	Kindlustusmaaklerlusteenuseid võivad osutada ainult Tšiilis spetsiaalselt sel eesmärgil asutatud juriidilised isikud.
	Kindlustuse vahendamine rahvusvahelise meretranspordi, rahvusvahelise kommertslennunduse, kosmoselendude ja -vedude (sealhulgas satelliitide) ning rahvusvahelises transiidis olevate kaupade jaoks (sealhulgas transporditavate kaupade ja kaupu transportiva sõiduki jaoks ning seotud tsiviilvastutuse katteks). Ei hõlma riigisisest transporti (kabotaaži).	Rahvusvahelise meretranspordi, rahvusvahelise kommertslennunduse, kosmoselendude ja -vedude (sealhulgas satelliitide) ning rahvusvahelises transiidis olevate kaupade jaoks kindlustust vahendavad maaklerid peavad olema kantud registrisse ja täitma CMFi kehtestatud nõudeid. Sellist teenust võivad osutada ainult Tšiilis spetsiaalselt sel eesmärgil asutatud juriidilised isikud.
Kindlustuse abiteenused, nagu nõustamine, kindlustusmatemaatika, riskihindamine ja kahjukäsitlus	Kahjukäsitlusteenused	Kahjukäsitlusteenuseid võivad vahetult osutada Tšiilis asutatud kindlustusseltsid või juriidilised isikud.
	Kindlustuse abiteenused (ainult nõustamine, aktuaariteenused ja riskihindamine)	Kindlustuse abiteenuseid võivad osutada üksnes Tšiilis asutatud juriidilised isikud.
	Vabatahtliku kogumispensioni (*ahorro previsional voluntario*) kavade haldamine elukindlustuse kaudu.	Piiranguteta seoses artikli 25.6 lõike 1 punktiga e. Vabatahtliku kogumispensioni kavasid võivad kooskõlas eespool sätestatuga pakkuda üksnes Tšiilis asutatud elukindlustuse andjad. Nende kavade ja seotud strateegiate rakendamiseks peab CMF eelnevalt oma loa andma.

Sektor või allsektor	Turulepääsu piirangud
Pangandusteenused	Välisriikide pangad peavad olema oma päritoluriigis seaduslikult asutatud pangandusettevõtted (*sociedades bancarias*), mis peavad täitma Tšiili õigusega ette nähtud kapitalinõudeid. Välisriikide pangad võivad tegutseda ainult a) Tšiilis äriühingutena (*sociedades anónimas*) asutatud Tšiili pankades omatava osaluse kaudu; b) Tšiilis äriühinguna asutamise kaudu või c) Tšiilis välismaiste äriühingute harudena (*agencia de sociedad anónima extranjera*) asutatud välisriikide äriühingute filiaalide kaudu (seejuures tunnustatakse päritoluriigis asuva juriidilise isiku staatust). Tšiilis asuva välisriigi pangafiliaali tegevuse puhul võetakse arvesse kapitali, mis on investeeritud Tšiilis, ja mitte peakontori kapitali. Kapitali või reservide suurendamist, mis ei tulene muude reservide kapitaliseerimisest, koheldakse samamoodi nagu algkapitali ja reserve. Pangafiliaali ja selle välismaal asuva peakontori vahelistes tehingutes käsitatakse kumbagi sõltumatu üksusena.
	Ükski Tšiili või välisriigi füüsiline ega juriidiline isik ei või ilma CMFi eelneva loata omandada otse või kolmandate isikute kaudu pangas aktsiaid sellisel hulgal, et need kas eraldi või koos aktsiatega, mis sellel isikul juba on, moodustavad üle 10 % panga kapitalist. Lisaks ei tohi finantsasutuse osanikud või aktsionärid kanda ilma CMFi loata üle enam kui 10 % oma õigustest ega aktsiatest. Pangad peavad olema asutatud kas äriühingute (*sociedades anónimas*) või filiaalidena välismaise äriühingu haru asutamist käsitlevate Tšiili õigusnormide alusel, kooskõlas panganduse üldseaduse (Decreto con Fuerza de Ley Nº3) ja äriühingute seadusega (Ley Nº18.046). Kapital ja reservid, mille väliriigi pangad oma filiaalidele eraldavad, tuleb reaalselt üle kanda ja omavääringusse konverteerida kooskõlas süsteemidega, mis on lubatud kas seadusega või mille rakendamiseks on andnud loa Banco Central de Chile. Kapitali või reservide suurendamist, mis ei tulene muude reservide kapitaliseerimisest, koheldakse samamoodi nagu algkapitali ja reserve. Pangafiliaali ja selle välisriigis asuva peakontori vahelistes tehingutes käsitatakse kumbagi sõltumatu üksusena. Ükski välisriigi pank ei saa kasutada oma päritoluriigiga seotud õigusi tehingutes, mida tema filiaal võib teha Tšiilis. Need pangad võivad eelneva loa saamise järel või CMFi kindlaks määratud tütarettevõtjate kaudu osutada otse ka põhilisi pangandusteenuseid täiendavaid finantsteenuseid.

Sektor või allsektor	Turulepääsu piirangud	
Hoiuste ja muude tagasimakstavate vahendite vastuvõtmine üldsuselt	Hoiuste (ainult arvelduskontod (*cuentas corrientes bancarias*), nõudmiseni hoiused, tähtajalised hoiused, hoiukontod, tagasiostulepinguga väärtpaberid ning tagatishoiused või tagatisvõlakirjad) vastuvõtmine. Avalikult pakutavate väärtpaberite ostmine (ainult võlakirjade ja akreditiivide ostmine ning aktsiate, võlakirjade ja akreditiivide märkimine ja pakkumine agendina (väärtpaberite emiteerimine)). Väärtpaberite hoidmine.	Ainult pangad, mis on asutatud Tšiilis kooskõlas eespool sätestatuga.
Kõik laenuliigid, sealhulgas tarbijakrediit, hüpoteeklaen, faktooring ja äritehingute finantseerimine	Laenu andmine (ainult tavalaenud, tarbijakrediit, akreditiivi vormis laenud, hüpoteeklaenud, akreditiivi vormis hüpoteeklaenud, edasimüügilepinguga finantsinstrumentide ostmine, panga tagatisvõlakirjade emiteerimiseks antavad laenud või muud liiki rahastus, impordi- ja ekspordiakreditiivide läbirääkimine ja väljastamine ning valmisolekuakreditiivide väljastamine ja kinnitamine).	Ainult pangad, mis on asutatud Tšiilis kooskõlas eespool sätestatuga.
	Faktooring	Piiranguteta seoses artikli 25.6 lõike 1 punktiga e. Faktooringuteenuseid käsitatakse täiendavate pangandusteenustena ja seega on nende osutamiseks tarvis CMFi luba. CMF võib kehtestada rangemad mittediskrimineerivad nõuded.
	Väärtpaberistamine	Väärtpaberistamisteenuseid käsitatakse täiendavate pangandusteenustena.
Kapitalirent	Kapitalirent (CPC 81120) (need äriühingud võivad pakkuda liisingulepinguid kliendi soovil soetatud kaupade jaoks, st nad ei saa soetada kaupu, et neid ladustada ja liisida).	Kapitalirenditeenuseid käsitatakse täiendavate pangandusteenustena ning neid saavad osutada konkreetselt selleks tegevuseks loa saanud pangad või nende tütarettevõtjad. CMF võib kehtestada rangemad mittediskrimineerivad nõuded.

Sektor või allsektor	Turulepääsu piirangud	
Kõik makse- ja arveldusteenused, sealhulgas krediit-, makse- ja deebetkaardid, reisitšekid ja pangavekslid	Krediit- ja deebetkaartide väljaandmine ja haldamine (CPC 81133) (üksnes Tšiilis välja antavad krediitkaardid). Reisitšekid. Rahaülekanne (pangavekslid). Käskvekslite ja lihtvekslite diskonteerimine või omandamine.	Ainult pangad, mis on asutatud Tšiilis kooskõlas eespool sätestatuga.
Garantiid ja siduvad kohustused	Kolmandate isikute kohustuste kinnitamine ja tagamine Tšiili vääringus ja välisvääringus.	Ainult pangad, mis on asutatud Tšiilis kooskõlas eespool sätestatuga.
Oma või klientide arvel kauplemine kas börsil, börsivälisel turul või muul viisil	Avalikult pakutavate väärtpaberite vahendamine (CPC 81321)	Avalikult pakutavate väärtpaberite vahendamist käsitatakse täiendava pangandusteenusena ning seda saavad osutada pangad Tšiilis asutatud tütarettevõtjate, väärtpaberiagentide või börsimaaklerite kaudu, kes on saanud selleks tegevuseks sõnaselge loa.
Muud finantsteenused	Nõustamine ja muud finantstugiteenused CPC 8133) (üksnes käesolevas jaos osutatud panganduse allsektori teenused).	Puuduvad
Muud finantsteenused	Vabatahtliku kogumispensioni kavad (*Planes de Ahorro Previsional Voluntario*)	Piiranguteta seoses artikli 25.6 lõike 1 punktiga e. Vabatahtliku kogumispensioni kavasid võivad pakkuda vaid Tšiilis asutatud pangad ühe eespool nimetatud korra alusel.
	Usaldushalduse teenused (*administración de fideicomisos*)	Ainult pangad, mis on asutatud Tšiilis kooskõlas eespool sätestatuga.
	Finantsteabe vahendamine ja edastamine ning finantsandmete töötlemine ja sellega seotud tarkvara pakkumine muude finantsteenuste osutajate poolt	Puuduvad
	Valuutaturu tehingud, mis tehakse Tšiili keskpanga kehtestatud või kehtestatava reglemendi alusel.	Ametlikul valuutaturul saavad tegutseda vaid pangad, juriidilised isikud, börsimaaklerid ja väärtpaberiagendid, kes kõik peavad olema asutatud Tšiilis juriidiliste isikutena. Juriidilised isikud, börsimaaklerid ja väärtpaberiagendid vajavad ametlikul valuutaturul tegutsemiseks Tšiili keskpanga (Banco Central de Chile) eelnevat luba.

<table>
<tr><th>Sektor või allsektor</th><th>Turulepääsu piirangud</th></tr>
<tr><td>Muud finantsteenused / väärtpaberiteenused</td><td>
1. Avalikult pakutavate väärtpaberitega võivad kaubelda juriidilised isikud, kelle ainus tegevusala on väärtpaberite vahendamine ja kes teevad seda kas börsi liikmetena (börsimaaklerid) või väljaspool börsi (väärtpaberiagendid) ning peavad olema kantud CMFi registrisse. Aktsiate või nende tuletisinstrumentidega (märgitud optsioonidega) võivad börsil kaubelda ainult börsimaaklerid. Väärtpaberitega, mis ei ole aktsiad, võivad kaubelda registreeritud börsimaaklerid või väärtpaberiagendid.
2. Avalikult pakutavaid väärtpaberite riskireitinguteenuseid osutavad reitinguagentuurid, mis on loodud üksnes avalikult pakutavatele väärtpaberitele reitingu andmiseks. Need agentuurid peavad olema registreeritud CMFi peetavas riskireitingu agentuuride registris (*Registro de Entidades Clasificadoras de Riesgo*). Neid jälgib ja kontrollib CMF. Lisaks on CMFi ülesanne kontrollida reitinguagentuure seoses pankade ja finantsettevõtjate emiteeritud väärtpaberitele reitingu andmisega.
3. Ametlikul valuutaturul saavad tegutseda vaid pangad, juriidilised isikud, börsimaaklerid ja väärtpaberiagendid, kes kõik peavad olema asutatud Tšiilis juriidiliste isikutena. Juriidilised isikud, börsimaaklerid ja väärtpaberiagendid vajavad ametlikul valuutaturul tegutsemiseks Tšiili keskpanga (Banco Central de Chile) eelnevat luba.
4. Börsil kauplemiseks peavad vahendajad (börsimaaklerid) olema asutatud Tšiilis juriidilise isikuna. Nad peavad omandama oma vastava väärtpaberibörsi aktsiaid ja olema selle börsi liikmed.
<table>
<tr><th>Allsektor</th><th>Turulepääsu piirangud</th></tr>
<tr><td>Avalikult pakutavate väärtpaberite, välja arvatud aktsiate vahendamine (CPC 81321)

Märkimine ja pakkumine agendina (väärtpaberite emiteerimine)</td><td>Vahendusteenuseid tuleb osutada Tšiilis asutatud juriidilise isiku kaudu. CMF võib näha ette rangemad mittediskrimineerivad nõuded.</td></tr>
<tr><td>Äriühingute avalikult pakutavate väärtpaberite vahendamine (CPC 81321) (sealhulgas märkimine ja pakkumine agendina, väärtpaberite emiteerimine).</td><td>Börsil kauplemiseks peavad vahendajad (börsimaaklerid) olema asutatud Tšiilis juriidilise isikuna. Nad peavad omandama vastava väärtpaberibörsi aktsia ja olema selle börsi liikmed. CMF võib kehtestada rangemad mittediskrimineerivad nõuded.</td></tr>
<tr><td>CMFi lubatud börsitehingud tuletisinstrumentidega (ainult dollari- ja intressimäärafutuurid ning aktsiaoptsioonid). Väärtpaberid peavad vastama asjaomase kliiringukoja (Cámara de Compensación) kehtestatud nõuetele.</td><td>Börsil kauplemiseks peavad vahendajad (börsimaaklerid) olema asutatud Tšiilis juriidilise isikuna. Nad peavad omandama oma vastava väärtpaberibörsi aktsiaid ja olema selle börsi liikmed. CMF võib kehtestada rangemad mittediskrimineerivad nõuded.</td></tr>
</table>
</td></tr>
</table>

Sektor või allsektor	Turulepääsu piirangud	
	Börsitehingud metallidega (ainult kuld ja hõbe).	Kulla ja hõbedaga võivad börsimaaklerid kooskõlas börsieeskirjadega kaubelda ainult omal arvel ja kolmandate isikute jaoks. Börsil kauplemiseks peavad vahendajad (börsimaaklerid) olema asutatud Tšiilis juriidilise isikuna. Nad peavad omandama oma vastava väärtpaberibörsi aktsiaid ja olema selle börsi liikmed. CMF võib kehtestada rangemad mittediskrimineerivad nõuded.
	Väärtpaberite riskireiting (üksnes avalikult pakutavatele väärtpaberitele antav reiting või nende kohta esitatav arvamus).	Tšiilis partnerlustena (*sociedades de personas*) asutatud äriühingud. Üks erinõudeid, mis tuleb täita, on see, et vähemalt 60 % äriühingu kapitalist peab kuuluma peamistele partneritele (selles ärivaldkonnas tegutsevad füüsilised või juriidilised isikud, kellele kuulub vähemalt 5 % liikmeõigustest reitinguagentuuris).
	Väärtpaberite hoidmine väärtpaberivahendajate poolt (CPC 81319) (ei hõlma selliste teenuseosutajate teenuseid, kes kombineerivad väärtpaberite hoidmise, kliirimise ja arveldamise (väärtpaberite depositooriumid, *depósitos de valores*)).	Väärtpaberite hoidmiseks peavad vahendajad (maaklerid ja agendid) olema asutatud Tšiilis juriidilise isikuna. Väärtpaberivahendajad (maaklerid ja väärtpaberiagendid) võivad väärtpabereid hoida oma ainsa tegevusala – väärtpaberite vahendamine – raames täiendava tegevusena. Sellega võivad tegeleda ka üksused, kes pakuvad väärtpaberite hoidmise ja deponeerimise teenuseid ning kes peaksid olema asutatud eraldi äriühingutena, mille ainus tegevuseesmärk on võtta seadusega volitatud üksustelt hoiule avalikult pakutavaid väärtpabereid ja hõlbustada nende väärtpaberite ülekandmise tehinguid (väärtpaberite keskdepositooriumid, *depósitos centralizados de valores*).
	Väärtpaberite hoidmine väärtpaberite hoidmise ja deponeerimise teenuseid pakkuvate üksuste poolt.	Väärtpaberite hoidmise ja deponeerimise teenuseid pakkuvad üksused peavad olema asutatud Tšiilis üksnes sel eesmärgil.

Sektor või allsektor	Turulepääsu piirangud	
	Väärtpaberivahendajate osutatavad finantsportfelli valitsemise teenused (see ei hõlma mingil juhul üldhaldusfondi (Administradora General de Fondos) ega usaldusfondide, väliskapitali investeerimisfondide, investeerimisfondide ja pensionifondide valitsemist).	Tšiilis juriidiliste isikutena asutatud väärtpaberivahendajate osutatavad finantsportfelli valitsemise teenused. CMF võib kehtestada rangemad mittediskrimineerivad nõuded.
	Väärtpaberivahendajate osutatavad finantsnõustamisteenused (CPC 81332) (finantsnõustamine hõlmab ainult väärtpaberiteenuseid, mille suhtes on võetud turulepääsuga seotud kohustused).	Tšiilis juriidiliste isikutena asutatud väärtpaberivahendajate osutatavad finantsnõustamisteenused. CMF võib kehtestada rangemad mittediskrimineerivad nõuded. Finantsnõustamisteenuseid, mille hulgas on finantsnõustamine alternatiivsete rahastamisvõimaluste, investeeringute hindamise, investeerimisvõimaluste ja võla ajatamise strateegiate asjus, võivad osutada väärtpaberivahendajad (maaklerid ja väärtpaberiagendid) oma ainsat tegevusala täiendava tegevusena.
	Kolmandate isikute rahaliste vahendite haldamine järgmiste üksuste poolt: (See ei hõlma mingil juhul pensionifondide ja vabatahtliku kogumispensioni kavade (*planes de ahorro previsional voluntario*) haldamist) — usaldusfondide valitsejad; — investeerimisfondide valitsejad; — väliskapitali investeerimisfondide valitsejad.	Fondivalitsemise teenust võivad osutada Tšiilis üksnes sel eesmärgil asutatud äriühingud, kellel on CMFi luba. Väliskapitali investeerimisfonde võivad hallata ka investeerimisfondide valitsejad.
	Vabatahtliku kogumispensioni kavade (*planes de ahorro previsional voluntario*) haldamine.	Piiranguteta seoses artikli 25.6 lõike 1 punktiga e. Vabatahtlikke kogumiskavasid võivad eespool sätestatud tingimustel pakkuda üksnes Tšiilis asutatud usaldusfondid ja investeerimisfond. Nende kavade jaoks peab CMF andma eelnevalt oma loa.
	Tuletisinstrumentidega seotud teenused, mida osutavad kliiringukojad (futuurlepingud ja väärtpaberioptsioonid).	Futuurlepingute ja väärtpaberioptsioonide kliiringukojad peavad olema asutatud Tšiilis äriühingutena üksnes sel eesmärgil ja neil peab olema CMFi luba. Neid võivad asutada ainult väärtpaberibörsid ja nende maaklerid.

Sektor või allsektor	Turulepääsu piirangud	
	Üldised hoiuvõimalused (ostutähed) (sarnanevad kaubahoiuteenuste osutamisega ning hoiustajale väljastatakse hoiusesertifikaat ja panditõend (*vale de prenda*)).	Ainult nõuetekohaselt Tšiilis asutatud juriidilised isikud, kelle ainus tegevuseesmärk on osutada ostutähtedega seotud teenuseid.
	Väärtpaberite emiteerimise ja registreerimise teenused (CPC 81332) (ei hõlma väärtpaberite hoidmise ja deponeerimise teenuseid).	Puuduvad
	Veiste ja põllumajandustoorme börs. Futuuride ja optsioonide kliiringukodade teenused, mis on seotud veiste ja põllumajandustoormega.	Üksused peavad olema asutatud Tšiili õiguse alusel erieesmärgiga äriühingutena (*sociedades anónimas especiales*).
	Veiste ja põllumajandustoorme maaklerlus.	Veise- ja põllumajandustoormemaaklerina tohivad tegutseda Tšiili õiguse alusel asutatud juriidilised isikud.
	Börsid	Börsid peavad olema asutatud Tšiili õiguse alusel erieesmärgiga äriühingutena (*sociedades anónimas especiales*).
Muud finantsteenused	Hüpoteeklaenude haldamine, nagu see on sätestatud seadusjõuga dekreedi *Decreto con Fuerza de Ley Nº 251, Ley de Seguros* V jaotises.	Hüpoteeklaenude haldamisega tegelevad agentuurid peavad olema asutatud äriühingutena (*sociedades anónimas*).
Finantsteenustega seotud muud teenused	Välisriigi pankade esindused äriagentidena (need esindused ei tohi mingil juhul teha pangandustegevusele omaseid toiminguid).	CMF võib anda välisriigi pankadele loa seada sisse esindusi, mis tegutsevad oma peakontori äriagentidena, ning rakendab nende suhtes samu kontrollivolitusi, mis on talle antud panganduse üldseadusega (*Ley General de Bancos*) pankade suhtes üldiselt. Neile esindustele antud CMFi luba tunnistatakse kehtetuks, kui nende edasist tegutsemist peetakse ebasobivaks, nagu on väljendatud panganduse üldseaduses (*Ley General de Bancos*).

Märkused C ja D jao kohta

1. Finantsteenuste sektoris 25. peatüki alusel võetavate kohustuste suhtes kohaldatakse käesolevates märkustes ja alljärgnevas loendis sätestatud piiranguid ja tingimusi.

2. Tšiili õigusnormide alusel asutatud ja finantsteenuseid osutavate juriidiliste isikute suhtes kohaldatakse mittediskrimineerivaid õigusliku vormi piiranguid. Partnerlused (*sociedades de personas*) ei ole näiteks Tšiili finantsasutustele üldiselt vastuvõetav õiguslik vorm. Selle märkuse eesmärk ei ole iseenesest mõjutada ega muul viisil piirata ELi poole finantsasutuse valikut filiaali ja tütarettevõtja vahel, välja arvatud juhul, kui Tšiili õigusnormidega on nii ette nähtud.

C JAGU

KEHTIVAD MEETMED

Sektor: Finantsteenused

Allsektor: Pangandus- ja muud finantsteenused

Asjaomased kohustused:	Võrdne kohtlemine Kõrgem juhtkond ja juhatus
Valitsemistasand:	Kesktasand
Meetmed:	Ley Nº 18.045, ametlik väljaanne, 22. oktoober 1981, Ley de Mercado de Valores, VI ja VII jaotis, artiklid 24, 26 ja 27.
Kirjeldus:	Börsimaakleri ja väärtpaberiagendina tegutsevate juriidiliste või füüsiliste isikute direktorid, haldurid, juhid või seaduslikud esindajad peavad olema Tšiili kodanikud või alalise elamisloaga välismaalased.
Sektor:	Finantsteenused
Allsektor:	Kindlustus ja kindlustusega seotud teenused
Asjaomased kohustused:	Võrdne kohtlemine (artikkel 25.3)
Valitsemistasand:	Kesktasand
Meetmed:	Decreto con Fuerza de Ley Nº 251, ametlik väljaanne, 22. mai 1931, Ley de Seguros, I jaotis, artikkel 16.
Kirjeldus:	Edasikindlustusmaaklerlusega võivad tegeleda välisriigi edasikindlustusandjad. Need peavad olema juriidilised isikud, kes tõendavad, et nende üksus on oma päritoluriigis seaduslikult organiseeritud ja volitatud vahendama välismaalt üle antud riske, ning kes esitavad sellise volituse saamise kuupäeva. Need üksused nimetavad Tšiilis oma esindaja, kellel on ulatuslikud volitused. Esindajat võib kutsuda kohtusse ja tema elukoht peab olema Tšiilis.
Sektor:	Finantsteenused
Allsektor:	Kindlustus ja kindlustusega seotud teenused
Asjaomased kohustused:	Võrdne kohtlemine Kõrgem juhtkond ja juhatus
Valitsemistasand:	Kesktasand
Meede:	Decreto con Fuerza de Ley 251, ametlik väljaanne, 22. mai 1931, Ley de Seguros, III jaotis, artiklid 58 ja 62, Decreto Supremo Nº 863 de 1989 del Ministerio de Hacienda, ametlik väljaanne, 5. aprill 1990, Reglamento de los Auxiliares del Comercio de Seguros, I jaotis, artikli 2 punkt c.
Kirjeldus:	Kahjukäsitluse ja kindlustusmaaklerlusega tegelevate juriidiliste ja füüsiliste isikute haldurid ja seaduslikud esindajad peavad olema Tšiili kodanikud või alalise elamisloaga välismaalased.
Sektor:	Finantsteenused
Allsektor:	Kindlustus ja kindlustusega seotud teenused
Asjaomased kohustused:	Võrdne kohtlemine
Valitsemistasand:	Kesktasand
Meetmed:	Decreto con Fuerza de Ley Nº 251, ametlik väljaanne, 22. mai 1931, Ley de Seguros, I jaotis, artikkel 20.
Kirjeldus:	Dekreet-seadusega 3.500 hõlmatud kindlustusliikide puhul, sealhulgas edasikindlustuse loovutamisel välismaistele edasikindlustajatele, ei tohi sissenõutavate summade mahaarvamine edasikindlustuslepingutest ületada 40 % nende kindlustusliikidega seotud kindlustustehniliste eraldiste kogusummast, või suuremat protsenti, kui selle on kindlaks määranud finantsturu komisjon (*Comisión para el Mercado Financiero*).
Sektor:	Finantsteenused
Allsektor:	Kindlustus ja kindlustusega seotud teenused
Asjaomased kohustused:	Võrdne kohtlemine

Valitsemistasand:	Kesktasand
Meetmed:	Decreto con Fuerza de Ley Nº 251, ametlik väljaanne, 22. mai 1931, Ley de Seguros, I jaotis.
Kirjeldus:	Edasikindlustusega võivad tegeleda välismaised üksused, mille finantsturu komisjoni (*Comisión para el Mercado Financiero*) osutatud rahvusvahelise mainega riskiagentuurid on liigitanud vähemalt riskikategooriasse BBB või sellega samaväärsesse kategooriasse. Neil üksustel peab olema Tšiilis esindaja, kellel on ulatuslikud volitused. Seda esindajat võib kutsuda kohtusse. Olenemata eespool osutatust ei ole esindaja määramine vajalik, kui edasikindlustusega tegeleb CMFi registrisse kantud edasikindlustusmaakler. Seda maaklerit käsitatakse edasikindlustaja seadusliku esindajana kõigil juhtudel, eelkõige neil, mis on seotud edasikindlustuslepingu kohaldamise ja täitmisega selle sõlmimise riigis.
Sektor:	Finantsteenused
Allsektor:	Pangandus- ja muud finantsteenused
Asjaomased kohustused:	Võrdne kohtlemine
Meetmed:	Ley Nº 18.045, ametlik väljaanne, 22. oktoober 1981, Ley de Mercado de Valores, VI ja VII jaotis, artiklid 24 ja 26.
Kirjeldus:	Tšiilis börsimaakleri või väärtpaberiagendina tegutsevad füüsilised isikud peavad olema Tšiili kodanikud või elamisloaga välismaalased.
Sektor:	Finantsteenused
Allsektor:	Kõik
Asjaomased kohustused:	Võrdne kohtlemine Kõrgem juhtkond ja juhatus Toimivusnõuded
Valitsemistasand:	Kesktasand
Meetmed:	Töö- ja sotsiaalhoolekandeministeeriumi seadusjõuga dekreet nr 1, ametlik väljaanne, 24. jaanuar 1994, tööseadustik, sissejuhatav jaotis, I jagu, III peatükk (D.F.L. 1 del Ministerio del Trabajo y Previsión Social, Diario Oficial, enero 24, 1994, Código del Trabajo, Título Preliminar, Libro I, Capítulo III).
Kirjeldus:	Vähemalt 85 % töötajatest, kes töötavad sama tööandja heaks, peavad olema Tšiili füüsilised isikud või välismaalased, kes on Tšiilis elanud üle viie aasta. Seda reeglit kohaldatakse tööandjate suhtes, kelle heaks töötab töölepingu (*contrato de trabajo* ([1])) alusel rohkem kui 25 töötajat. Tööhõiveameti (*Dirección del Trabajo*) otsuse alusel ei kohaldata käesolevat sätet tehniliste ekspertide suhtes. Töötaja on füüsiline isik, kes osutab töölepingu alusel sõltuvus- või alluvussuhte raames intellektuaal- või materiaalseid teenuseid.

D JAGU

TULEVASED MEETMED

Sektor:	Finantsteenused
Allsektor:	Kõik
Asjaomased kohustused:	Finantsteenuste piiriülene osutamine
Valitsemistasand:	Kesktasand
Kirjeldus:	Juhul kui Tšiili territooriumil asuvad isikud ja Tšiili kodanikud (olenemata nende asukohast) ostavad ELi poole finantsteenuste osutajatelt finantsteenuseid, kohaldatakse ostu suhtes välisvaluutat käsitlevaid eeskirju, mille on kooskõlas oma alusseadusega (Ley 18.840) vastu võtnud või kehtestanud Banco Central de Chile.

([1]) Suurema selguse huvides tuleb märkida, et tööleping (*contrato de trabajo*) ei ole kohustuslik piiriülese teenustekaubanduse korral.

Kehtivad meetmed:	Ley 18.840, ametlik väljaanne, 10. oktoober 1989, Ley Orgánica Constitucional del Banco Central de Chile, III jaotis
Sektor:	Finantsteenused
Allsektor:	Pangandus- ja muud finantsteenused
Asjaomased kohustused:	Võrdne kohtlemine
Valitsemistasand:	Kesktasand
Kirjeldus:	Tšiili võib võtta vastu või jätta kehtima meetmeid, millega anda Tšiili riigile kuuluvale pangale Banco del Estado de Chile volitused täita riigi finantsjuhtimisega seotud ülesandeid, mis on kehtestatud või võidakse kehtestada vastavalt Tšiili õigusnormidele. Need meetmed hõlmavad Tšiili valitsuse rahaliste vahendite haldamist hoiuste kaudu ühtsel kontol Cuenta Única Fiscal ja selle analüütilistel kontodel, mis kõik peavad olema avatud pangas Banco del Estado de Chile.
Kehtivad meetmed:	Decreto Ley Nº 2.079, ametlik väljaanne, 18. jaanuar 1978, Ley Orgánica del Banco del Estado de Chile; Decreto Ley Nº 1.263, ametlik väljaanne, 28 november 1975, Decreto Ley Orgánico de Administración Financiera del Estado, artikkel 6.
Sektor:	Finantsteenused
Allsektor:	Kindlustus ja kindlustusega seotud teenused
Asjaomased kohustused:	Finantsteenuste piiriülene osutamine
Valitsemistasand:	Kesktasand
Kirjeldus:	Ühtegi liiki kindlustust, ([2]) mis muudetakse Tšiili õiguse alusel kohustuslikuks või võidakse kohustuslikuks muuta, ning ühtegi sotsiaalkindlustusega seotud kindlustust ei saa sõlmida väljaspool Tšiilit. Seda reservatsiooni ei kohaldata juhul, kui Tšiili õiguse alusel muudetakse kohustuslikuks rahvusvahelise meretranspordi, rahvusvahelise kommertslennunduse, samuti kosmoselendude ja -vedude (sealhulgas satelliidid) ning rahvusvahelises transiidis olevate kaupade (sealhulgas transporditavate kaupade) kindlustamine. See erand ei kehti kabotaaži või samalaadse tegevuse kindlustamise suhtes.
Kehtivad meetmed:	Decreto con Fuerza de Ley Nº 251, ametlik väljaanne, 22. mai 1931, Ley de Seguros, I jaotis, artikkel 4.
Sektor:	Finantsteenused
Allsektor:	Sotsiaalteenused
Asjaomased kohustused:	Turulepääs Finantsteenuste piiriülene osutamine Toimivusnõuded
Valitsemistasand:	Kesktasand
Kirjeldus:	Tšiili jätab endale õiguse võtta vastu või jätta kehtima meetmeid, mis on seotud riikliku õiguskaitse ja kinnipidamisasutuste teenuste osutamisega ning järgmiste teenuste osutamisega niivõrd, kuivõrd need on avaliku huvi alusel kehtestatud või rakendatavad sotsiaalteenused: sissetulekute kaitse või kindlustus, sotsiaalkaitse või sotsiaalkindlustus, sotsiaalhoolekanne, avalik-õiguslik haridus ja koolitus, tervishoid ning lastehoid.
Sektor:	Finantsteenused
Allsektor:	Kõik
Asjaomased kohustused:	Võrdne kohtlemine Kõrgem juhtkond ja juhatus

([2]) Suurema selguse huvides olgu märgitud, et seda reservatsiooni ei kohaldata edasikindlustusteenuste suhtes.

Kirjeldus:	Tšiili jätab endale õiguse kehtestada olemasoleva riigiettevõtte või valitsusüksuse aktsiatega seonduvate huvide või selle ettevõtte või üksuse varade üleandmise või võõrandamise korral piirangud kõnealuste huvide või varade omamisele ning välisinvestorite või nende investeeringute õigusele kontrollida ükskõik millist selle tulemusel asutatud riigiettevõtet või tehtud investeeringuid. Sellise üleandmise või võõrandamise korral võib Tšiili võtta või jätta kehtima meetmeid, mis on seotud kõrgema juhtkonna või juhatuse liikmete kodakondsusega. „Riigiettevõte“ on ettevõte, mida Tšiili omab või kontrollib osaluse kaudu selles ettevõttes, ning selle mõistega on hõlmatud ka kõik ettevõtted, mis on pärast käesoleva lepingu jõustumist asutatud üksnes selleks, et müüa või võõrandada oma osalus olemasoleva riigiettevõtte või valitsusasutuse kapitalis või varades.

28-A LISA

RIIGIHANKED

EUROOPA LIIT

A JAGU

KESKVALITSUSASUTUSED

Asjad

Nimetatud D jaos

Künnised 130 000 SDR

Teenused

Nimetatud E jaos

Künnised 130 000 SDR

Ehitustööd

Nimetatud F jaos

Künnised 5 000 000 SDR

1. Euroopa Liidu üksused:

a) Euroopa Liidu Nõukogu;

b) Euroopa Komisjon ning

c) Euroopa välisteenistus (EEAS).

2. Euroopa Liidu liikmesriikide keskvalitsuste tasandi avaliku sektori hankijad:

BELGIA

1. Services publics fédéraux:	1. Federale Overheidsdiensten:
SPF Chancellerie du Premier Ministre;	FOD Kanselarij van de Eerste Minister;
SPF Personnel et Organisation;	FOD Kanselarij Personeel en Organisatie;
SPF Budget et Contrôle de la Gestion;	Budget en Beheerscontrole;
SPF Technologie de l'Information et de la Communication (Fedict);	FOD Informatie- en Communicatietechnologie (Fedict);
SPF Affaires étrangères, Commerce extérieur et Coopération au Développement;	FOD Buitenlandse Zaken, Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking;
SPF Intérieur;	FOD Binnenlandse Zaken;
SPF Finances;	FOD Financiën;
SPF Mobilité et Transports;	FOD Mobiliteit en Vervoer;
SPF Emploi, Travail et Concertation sociale;	FOD Werkgelegenheid, Arbeid en sociaal overleg;
SPF Sécurité Sociale et Institutions publiques de Sécurité Sociale;	FOD Sociale Zekerheid en Openbare Instellingen van sociale Zekerheid;
SPF Santé publique, Sécurité de la Chaîne alimentaire et Environnement;	FOD Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu;
SPF Justice;	FOD Justitie;

SPF Economie, PME, Classes moyennes et Energie;	FOD Economie, KMO, Middenstand en Energie;
Ministère de la Défense;	Ministerie van Landsverdediging;
Service public de programmation Intégration sociale, Lutte contre la pauvreté Et Economie sociale;	Programmatorische Overheidsdienst Maatschappelijke Integratie, Armoedsbestrijding en sociale Economie;
Service public fédéral de Programmation Développement durable;	Programmatorische federale Overheidsdienst Duurzame Ontwikkeling;
Service public fédéral de Programmation Politique scientifique;	Programmatorische federale Overheidsdienst Wetenschapsbeleid;
2. Régie des Bâtiments:	2. Regie der Gebouwen:
Office national de Sécurité sociale;	Rijksdienst voor sociale Zekerheid;
Institut national d'Assurance sociales Pour travailleurs indépendants;	Rijksinstituut voor de sociale Verzekeringen der Zelfstandigen;
Institut national d'Assurance Maladie-Invalidité;	Rijksinstituut voor Ziekte- en Invaliditeitsverzekering;
Office national des Pensions;	Rijksdienst voor Pensioenen;
Caisse auxiliaire d'Assurance Maladie-Invalidité;	Hulpkas voor Ziekte- en Invaliditeitsverzekering;
Fond des Maladies professionnelles;	Fonds voor Beroepsziekten;
Office national de l'Emploi;	Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening
La Poste (*)	De Post (*)

(*) 24. detsembri 1993. aasta seaduse kohased postiteenused

BULGAARIA

Администрация на Народното събрание (rahvusassamblee kantselei)

Администрация на Президента (presidendi kantselei)

Администрация на Министерския съвет (ministrite nõukogu kantselei)

Конституционен съд (konstitutsioonikohus)

Българска народна банка (Bulgaaria keskpank)

Министерство на външните работи (välisministeerium)

Министерство на вътрешните работи (siseministeerium)

Министерство на държавната политика при бедствия и аварии (katastroofide ja õnnetusjuhtumite riikliku poliitika ministeerium)

Министерство на държавната администрация и административната реформа (riigihalduse ja haldusreformi ministeerium)

Министерство на земеделието и горите (põllumajandus- ja toiduministeerium)

Министерство на здравеопазването (tervishoiuministeerium)

Министерство на икономиката и енергетиката (majandus- ja energeetikaministeerium)

Министерство на културата (kultuuriministeerium)

Министерство на образованието и науката (haridus- ja teadusministeerium)

Министерство на околната среда и водите (keskkonna- ja veemajandusministeerium)

Министерство на отбраната (kaitseministeerium)

Министерство на правосъдието (justiitsministeerium)

Министерство на регионалното развитие и благоустройството (regionaalarengu ja riiklike ehitustööde ministeerium)

Министерство на транспорта (transpordiministeerium)

Министерство на труда и социалната политика (töö- ja sotsiaalpoliitikaministeerium);

Министерство на финансите (rahandusministeerium)

държавни агенции, държавни комисии, изпълнителни агенции и други държавни институции, създадени със закон или с постановление на Министерския съвет, които имат функции във връзка с осъществяването на изпълнителната власт (seaduse või ministrite nõukogu määrusega asutatud riiklikud ametid, riiklikud komisjonid, täitevasutused ja muud riigiasutused, mille ülesanded on seotud täidesaatva võimu teostamisega):

Агенция за ядрено регулиране (tuumavaldkonda reguleeriv amet)

Държавна комисия за енергийно и водно регулиране (riiklik energeetikat ja veemajandust reguleeriv komisjon)

Държавна комисия по сигурността на информацията (riiklik infoturbe komisjon)

Комисия за защита на конкуренцията (konkurentsikaitse komisjon)

Комисия за защита на личните данни (isikuandmete kaitse komisjon)

Комисия за защита от дискриминация (diskrimineerimisvastane komisjon)

Комисия за регулиране на съобщенията (teabeedastuse reguleerimise komisjon)

Комисия за финансов надзор (finantsjärelevalvekomisjon)

Патентно ведомство на Република България (Bulgaaria Vabariigi patendiamet)

Сметна палата на Република България (Bulgaaria Vabariigi riigikontroll)

Агенция за приватизация (erastamisamet)

Агенция за следприватизационен контрол (erastamisjärgse kontrolli amet)

Български институт по метрология (Bulgaaria metroloogiainstituut)

Държавна агенция „Архиви“ (riiklik arhiiviamet)

Държавна агенция „Държавен резерв и военновременни запаси“ (riiklik riigireservi ja sõjaaja varude amet)

Държавна агенция за бежанците (riiklik pagulasamet)

Държавна агенция за българите в чужбина (riiklik välisbulgaarlaste amet)

Държавна агенция за закрила на детето (riiklik lastekaitseamet)

Държавна агенция за информационни технологии и съобщения (riiklik infotehnoloogia- ja telekommunikatsiooniamet)

Държавна агенция за метрологичен и технически надзор (riiklik metroloogia ja tehnilise järelevalve amet)

Държавна агенция за младежта и спорта (riiklik noorte- ja spordiamet)

Държавна агенция по туризма (riiklik turismiamet)

Държавна комисия по стоковите борси и тържища (riiklik kaubabörsi ja tooraineteturu komisjon)

Институт по публична администрация и европейска интеграция (avaliku halduse ja Euroopaga lõimumise instituut)

Национален статистически институт (riiklik statistikainstituut)

Агенция „Митници“ (tolliamet)

Агенция за държавна и финансова инспекция (finantsinspektsiooni amet)

Агенция за държавни вземания (riiginõuete kogumise amet)

Агенция за социално подпомагане (sotsiaalabiamet)

Държавна агенция „Национална сигурност“ (riiklik julgeolekuamet)

Агенция за хората с увреждания (puuetega inimeste amet)

Агенция по вписванията (registriamet)

Агенция по енергийна ефективност (energiatõhususe amet)

Агенция по заетостта (tööhõiveamet)

Агенция по геодезия, картография и кадастър (geodeesia-, kartograafia- ja katastriamet)

Агенция по обществени поръчки (riigihangete amet)

Българска агенция за инвестиции (Bulgaaria investeerimisamet)

Главна дирекция „Гражданска въздухоплавателна администрация“ (lennuameti peadirektoraat)

Дирекция за национален строителен контрол (riikliku ehitusjärelevalve direktoraat)

Държавна комисия по хазарта (riiklik hasartmängukomisjon)

Изпълнителна агенция „Автомобилна администрация“ (autoregistrikeskus)

Изпълнителна агенция „Борба с градушките“ (rahevastase võitluse amet)

Изпълнителна агенция „Българска служба за акредитация“ (Bulgaaria akrediteerimistalitus)

Изпълнителна агенция „Главна инспекция по труда“ (tööinspektsioon)

Изпълнителна агенция „Железопътна администрация“ (raudteeamet)

Изпълнителна агенция „Морска администрация“ (veeteede amet)

Изпълнителна агенция „Национален филмов център“ (riiklik filmikeskus)

Изпълнителна агенция „Пристанищна администрация“ (sadamate haldamise amet)

Изпълнителна агенция „Проучване и поддържане на река Дунав“ (Doonau jõe uurimise ja hooldamise amet)

Фонд „Републиканска пътна инфраструктура“ (riiklik taristufond)

Изпълнителна агенция за икономически анализи и прогнози (majandusanalüüsi ja -prognooside amet)

Изпълнителна агенция за насърчаване на малките и средни предприятия (väikeste ja keskmise suurusega ettevõtete edendamise amet)

Изпълнителна агенция по лекарствата (ravimiamet)

Изпълнителна агенция по лозата и виното (viinapuude- ja veiniamet)

Изпълнителна агенция по околна среда (keskkonnaamet)

Изпълнителна агенция по почвените ресурси (pinnaseressursside amet)

Изпълнителна агенция по рибарство и аквакултури (kalandus- ja akvakultuuriamet)

Изпълнителна агенция по селекция и репродукция в животновъдството (loomakasvatuse tõuaretus- ja paljundusamet)

Изпълнителна агенция по сортоизпитване, апробация и семеконтрол (taimede sordikatsete, põldtunnustamise ja seemnekontrolli amet)

Изпълнителна агенция по трансплантация (siirdamisamet)

Изпълнителна агенция по хидромелиорации (niisutusamet)

Комисията за защита на потребителите (tarbijakaitseamet)

Контролно-техническата инспекция (tehnilise kontrolli inspektsioon)

Национална агенция за приходите (riiklik maksuamet)

Национална ветеринарномедицинска служба (riiklik veterinaarteenistus)

Национална служба за растителна защита (riiklik taimekaitseteenistus)

Национална служба по зърното и фуражите (riiklik teravilja- ja söödateenistus)

Държавна агенция по горите (riiklik metsaamet)

TŠEHHI

1. Ministerstvo dopravy (transpordiministeerium)
2. Ministerstvo financí (rahandusministeerium)
3. Ministerstvo kultury (kultuuriministeerium)
4. Ministerstvo obrany (kaitseministeerium)
5. Ministerstvo pro místní rozvoj (regionaalarengu ministeerium)
6. Ministerstvo práce a sociálních věcí (töö- ja sotsiaalministeerium)
7. Ministerstvo průmyslu a obchodu (tööstus- ja kaubandusministeerium)
8. Ministerstvo spravedlnosti (justiitsministeerium)
9. Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy (haridus-, noorsoo- ja spordiministeerium)
10. Ministerstvo vnitra (siseministeerium)
11. Ministerstvo zahraničních věcí (välisministeerium)
12. Ministerstvo zdravotnictví (tervishoiuministeerium).
13. Ministerstvo zemědělství (põllumajandusministeerium)
14. Ministerstvo životního prostředí (keskkonnaministeerium)
15. Poslanecká sněmovna PČR (Tšehhi Vabariigi parlamendi esindajatekoda)
16. Senát PČR (Tšehhi Vabariigi parlamendi senat)
17. Kancelář prezidenta (presidendi kantselei)
18. Český statistický úřad (Tšehhi statistikaamet)
19. Český úřad zeměměřičský a katastrální (Tšehhi maamõõte-, kaardistus- ja katastriamet)
20. Úřad průmyslového vlastnictví (tööstusomandiamet)
21. Úřad pro ochranu osobních údajů (isikuandmete kaitse amet)
22. Bezpečnostní informační služba (julgeolekuteabe teenistus)
23. Národní bezpečnostní úřad (riiklik julgeolekuteenistus)

24. Česká akademie věd (Tšehhi Vabariigi teaduste akadeemia)

25. Vězeňská služba (vanglate amet)

26. Český báňský úřad (Tšehhi kaevandusamet)

27. Úřad pro ochranu hospodářské soutěže (konkurentsikaitse amet)

28. Správa státních hmotných rezerv (riiklike materiaalsete varude valitsus)

29. Státní úřad pro jadernou bezpečnost (riiklik tuumaohutusamet)

30. Energetický regulační úřad (energiainspektsioon)

31. Úřad vlády České republiky (Tšehhi Vabariigi valitsuse kantselei)

32. Ústavní soud (konstitutsioonikohus)

33. Nejvyšší soud (Tšehhi Vabariigi kõrgeim kohus)

34. Nejvyšší správní soud (Tšehhi Vabariigi kõrgeim halduskohus)

35. Nejvyšší státní zastupitelství (peaprokuratuur)

36. Nejvyšší kontrolní úřad (riigikontroll)

37. Kancelář Veřejného ochránce práv (ombudsmani büroo)

38. Grantová agentura České republiky (Tšehhi Vabariigi teadustoetuste agentuur)

39. Státní úřad inspekce práce (riiklik tööinspektsioon) ning

40. Český telekomunikační úřad (Tšehhi telekommunikatsiooniamet)

TAANI

1. Folketinget (Taani parlament)

2. Rigsrevisionen (riigikontroll)

3. Statsministeriet (peaministri kantselei)

4. Udenrigsministeriet (välisministeerium)

5. Beskæftigelsesministeriet - 5 styrelser og institutioner (tööhõiveministeerium – 5 ametit ja institutsiooni)

6. Domstolsstyrelsen (kohtuadministratsioon)

7. Finansministeriet - 5 styrelser og institutioner (rahandusministeerium – 5 ametit ja institutsiooni)

8. Forsvarsministeriet - 5 styrelser og institutioner (kaitseministeerium – 5 ametit ja institutsiooni)

9. Sundhed og Forebyggelse - Adskillige styrelser og institutioner, herunder Statens Serum Institut (sise- ja tervishoiuminsteerium – mitu ametit ja institutsiooni, sealhulgas Statens Serum Institut)

10. Justitsministeriet - Rigspolitichefen, anklagemyndigheden samt 1 direktorat og et antal styrelser (justiitsministeerium, – politseiülem, 1 direktoraat ja mitu ametit);

11. Kirkeministeriet - 10 stiftsøvrigheder (kirikuasjade ministeerium – 10 piiskopkondlikku asutust)

12. Kulturministeriet - 4 styrelser samt et antal statsinstitutioner (kultuuriministeerium – 4 osakonda ja hulk institutsioone)

13. Miljøministeriet - 5 styrelser (keskkonnaministeerium – 5 ametit)

14. Ministeriet for Flygtninge, Invandrere og Integration - 1 styrelse (pagulasasjade, sisserände ja integratsiooni ministeerium – 1 amet)

15. Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri - 4 direktorater og institutioner (toiduainete-, põllumajandus- ja kalandusministeerium – 4 direktoraati ja institutsiooni)

16. Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling - Adskillige styrelser og institutioner, Forskningscenter Risø og Statens uddannelsesbygninger (teadus-, tehnika- ja innovatsiooniministeerium – mitu ametit ja institutsiooni, sealhulgas riiklik Risoe laboratoorium ja Taani riiklik teadus- ja hariduskeskus)

17. Skatteministeriet - 1 styrelse og institutioner (maksuministeerium – 1 amet ja mitu institutsiooni)

18. Velfærdsministeriet - 3 styrelser og institutioner (sotsiaalhoolekande ministeerium – 3 ametit ja mitu institutsiooni)

19. Transportministeriet - 7 styrelser og institutioner, herunder Øresundsbrokonsortiet (transpordiministeerium – 7 ametit ja institutsiooni, sealhulgas Øresundsbrokonsortiet)

20. Undervisningsministeriet - 3 styrelser, 4 undervisningsinstitutioner og 5 andre institutioner (haridusministeerium – 3 ametit, 4 haridusasutust, 5 muud institutsiooni)

21. Økonomi- og Erhvervsministeriet - Adskillige styrelser og institutioner (majandus- ja ettevõtlusministeerium – mitu ametit ja institutsiooni)

22. Klima- og Energiministeriet - 3 styrelser og institutioner (kliima- ja energeetikaministeerium – 3 ametit ja institutsiooni)

SAKSAMAA

1.	Välisministeerium	Auswärtiges Amt
2.	Liidukantsleri büroo	Bundeskanzleramt
3.	Saksamaa Liitvabariigi töö- ja sotsiaalministeerium	Bundesministerium für Arbeit und Soziales;
4.	Saksamaa Liitvabariigi haridus- ja teadusministeerium	Bundesministerium für Bildung und Forschung
5.	Saksamaa Liitvabariigi toidu-, põllumajandus- ja tarbijakaitseministeerium	Bundesministerium für Ernährung, Landwirtschaft und Verbraucherschutz
6.	Saksamaa Liitvabariigi rahandusministeerium	Bundesministerium der Finanzen
7.	Saksamaa Liitvabariigi siseministeerium (ainult tsiviilkaubad)	Bundesministerium des Innern
8.	Saksamaa Liitvabariigi tervishoiuministeerium	Bundesministerium für Gesundheit
9.	Saksamaa Liitvabariigi perekonna-, vanurite-, naiste- ja noorsooministeerium	Bundesministerium für Familie, Senioren, Frauen und Jugend
10.	Saksamaa Liitvabariigi justiitsministeerium	Bundesministerium der Justiz
11.	Saksamaa Liitvabariigi transpordi, ehituse ja linnaarenduse ministeerium	Bundesministerium für Verkehr, Bau und Stadtentwicklung
12.	Saksamaa Liitvabariigi majandus- ja tehnoloogiaministeerium	Bundesministerium für Wirtschaft und Technologie
13.	Saksamaa Liitvabariigi majanduskoostöö ja arengu ministeerium	Bundesministerium für wirtschaftliche Zusammenarbeit und Entwicklung
14.	Saksamaa Liitvabariigi kaitseministeerium ning	Bundesministerium der Verteidigung
15.	Saksamaa Liitvabariigi keskkonna, looduskaitse ja tuumaohutuse ministeerium	Bundesministerium für Umwelt, Naturschutz und Reaktorsicherheit

EESTI

1. Vabariigi Presidendi Kantselei

2. Eesti Vabariigi Riigikogu

3. Eesti Vabariigi Riigikohus

4. Riigikontroll

5. Õiguskantsler
6. Riigikantselei
7. Rahvusarhiiv
8. Haridus- ja Teadusministeerium
9. Justiitsministeerium
10. Kaitseministeerium
11. Keskkonnaministeerium
12. Kultuuriministeerium
13. Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium
14. Põllumajandusministeerium
15. Rahandusministeerium
16. Siseministeerium
17. Sotsiaalministeerium
18. Välisministeerium
19. Keeleinspektsioon
20. Riigiprokuratuur
21. Teabeamet
22. Maa-amet
23. Keskkonnainspektsioon
24. Metsakaitse- ja Metsauuenduskeskus
25. Muinsuskaitseamet
26. Patendiamet
27. Tehnilise Järelevalve Amet
28. Tarbijakaitseamet
29. Riigihangete Amet
30. Taimetoodangu Inspektsioon
31. Põllumajanduse Registrite ja Informatsiooni Amet
32. Veterinaar- ja Toiduamet
33. Konkurentsiamet
34. Maksu- ja Tolliamet
35. Statistikaamet
36. Kaitsepolitseiamet
37. Kodakondsus- ja Migratsiooniamet
38. Piirivalveamet
39. Politseiamet
40. Eesti Kohtuekspertiisi Instituut

41. Keskkriminaalpolitsei
42. Päästeamet
43. Andmekaitse Inspektsioon
44. Ravimiamet
45. Sotsiaalkindlustusamet
46. Tööturuamet
47. Tervishoiuamet
48. Tervisekaitseinspektsioon
49. Tööinspektsioon
50. Lennuamet
51. Maanteeamet
52. Veeteede Amet
53. Julgestuspolitsei
54. Kaitseressursside Amet
55. Kaitseväe Logistikakeskus

IIRIMAA

1. President's Establishment (presidendi kantselei)
2. Houses of the Oireachtas (parlament)
3. Department of the Taoiseach (peaministri büroo)
4. Central Statistics Office (statistikaamet)
5. Department of Finance (rahandusministeerium)
6. Office of the Comptroller and Auditor General (riigikontroll)
7. Office of the Revenue Commissioners (maksuamet)
8. Office of Public Works (riiklike ehitustööde büroo)
9. State Laboratory (riiklik laboratoorium)
10. Office of the Attorney General (õiguskantsleri büroo)
11. Office of the Director of Public Prosecutions (peaprokuröri büroo)
12. Valuation Office (vara hindamise büroo)
13. Commission for Public Service Appointments (avalike teenistujate ametissenimetamise komisjon)
14. Office of the Ombudsman (ombudsman)
15. Chief State Solicitor's Office (riigi peaadvokaadi büroo)
16. Department of Justice, Equality and Law Reform (justiits-, võrdõiguslikkuse ja õigusreformi ministeerium)
17. Courts Service (kohtute teenistus)
18. Prisons Service (vanglate teenistus)
19. Office of the Commissioners of Charitable Donations and Bequests (annakute ja annetuste voliniku büroo)
20. Department of the Environment, Heritage and Local Government (keskkonna, kultuuripärandi ja kohalike omavalitsuste ministeerium)

21. Department of Education and Science (haridus- ja teadusministeerium)

22. Department of Communications, Energy and Natural Resources (kommunikatsiooni, energeetika ja loodusvarade ministeerium)

23. Department of Agriculture, Fisheries and Food (põllumajandus-, kalandus- ja toiduministeerium)

24. Department of Transport (transpordiministeerium)

25. Department of Health and Children (tervishoiu ja lasteasjade ministeerium);

26. Department of Enterprise, Trade and Employment (ettevõtlus-, kaubandus- ja tööhõiveministeerium)

27. Department of Arts, Sports and Tourism (kunsti-, spordi- ja turismiministeerium)

28. Department of Defence (kaitseministeerium)

29. Department of Foreign Affairs (välisministeerium)

30. Department of Social and Family Affairs (sotsiaal- ja pereasjade ministeerium);

31. Department of Community, Rural and Gaeltacht (kohalike asjade, maaelu ja iirikeelsete piirkondade ministeerium);

32. Arts Council (kunstinõukogu)

33. National Gallery (rahvusgalerii)

KREEKA

1. Υπουργείο Εσωτερικών (siseministeerium)

2. Υπουργείο Εξωτερικών (välisministeerium)

3. Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών (majandus- ja rahandusministeerium)

4. Υπουργείο Ανάπτυξης (arenguministeerium)

5. Υπουργείο Δικαιοσύνης (justiitsministeerium)

6. Υπουργείο Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων (haridus- ja usuasjade ministeerium)

7. Υπουργείο Πολιτισμού (kultuuriministeerium)

8. Υπουργείο Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης (tervishoiu ja sotsiaalse solidaarsuse ministeerium)

9. Υπουργείο Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων (keskkonna, füüsilise planeerimise ja riiklike ehitustööde ministeerium)

10. Υπουργείο Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας (tööhõive ja sotsiaalkaitse ministeerium)

11. Υπουργείο Μεταφορών και Επικοινωνιών (transpordi- ja sideministeerium)

12. Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων (maaelu- ja toiduministeerium)

13. Υπουργείο Εμπορικής Ναυτιλίας, Αιγαίου και Νησιωτικής Πολιτικής (merekaubanduse, Egeuse mere ja saarte poliitika ministeerium)

14. Υπουργείο Μακεδονίας- Θράκης (Makedoonia ja Traakia asjade ministeerium)

15. Γενική Γραμματεία Επικοινωνίας (kommunikatsiooni peasekretariaat)

16. Γενική Γραμματεία Ενημέρωσης (teabe peasekretariaat)

17. Γενική Γραμματεία Νέας Γενιάς (noorsoo peasekretariaat)

18. Γενική Γραμματεία Ισότητας (võrdõiguslikkuse peasekretariaat)

19. Γενική Γραμματεία Κοινωνικών Ασφαλίσεων (sotsiaalkindlustuse peasekretariaat)

20. Γενική Γραμματεία Απόδημου Ελληνισμού (väliskreeklaste peasekretariaat)

21. Γενική Γραμματεία Βιομηχανίας (tööstuse peasekretariaat)

22. Γενική Γραμματεία Έρευνας και Τεχνολογίας (teaduse ja tehnoloogia peasekretariaat)
23. Γενική Γραμματεία Αθλητισμού (spordi peasekretariaat)
24. Γενική Γραμματεία Δημοσίων Έργων (riiklike ehitustööde peasekretariaat)
25. Γενική Γραμματεία Εθνικής Στατιστικής Υπηρεσίας Ελλάδος (riiklik statistikaamet)
26. Εθνικό Συμβούλιο Κοινωνικής Φροντίδας (riiklik sotsiaalhoolekande nõukogu)
27. Οργανισμός Εργατικής Κατοικίας (töötajate majutuse organisatsioon)
28. Εθνικό Τυπογραφείο (riiklik trükikoda)
29. Γενικό Χημείο του Κράτους (riiklik pealaboratoorium)
30. Ταμείο Εθνικής Οδοποιίας (Kreeka maanteede fond)
31. Εθνικό Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών (Ateena ülikool)
32. Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης (Thessaloníki ülikool)
33. Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης (Traakia ülikool)
34. Πανεπιστήμιο Αιγαίου (Egeuse ülikool)
35. Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων (Ioannina ülikool)
36. Πανεπιστήμιο Πατρών (Patrase ülikool)
37. Πανεπιστήμιο Μακεδονίας (Makedoonia ülikool)
38. Πολυτεχνείο Κρήτης (Kreeta polütehnikum)
39. Σιβιτανίδειος Δημόσια Σχολή Τεχνών και Επαγγελμάτων (Sivitanidiose tehnikakool)
40. Αιγινήτειο Νοσοκομείο (Eginitio haigla)
41. Αρεταίειο Νοσοκομείο (Aretaeio haigla)
42. Εθνικό Κέντρο Δημόσιας Διοίκησης (riiklik avaliku halduse keskus)
43. Οργανισμός Διαχείρισης Δημοσίου Υλικού (A.E. riiklik materjalihalduse organisatsioon)
44. Οργανισμός Γεωργικών Ασφαλίσεων (talupidajate kindlustusorganisatsioon)
45. Οργανισμός Σχολικών Κτιρίων (kooliehitusorganisatsioon)
46. Γενικό Επιτελείο Στρατού (maaväe peastaap)
47. Γενικό Επιτελείο Ναυτικού (mereväe peastaap)
48. Γενικό Επιτελείο Αεροπορίας (lennuväe peastaap)
49. Ελληνική Επιτροπή Ατομικής Ενεργείας (Kreeka aatomienergia komisjon)
50. Γενική Γραμματεία Εκπαίδευσης Ενηλίκων (täiskasvanuhariduse peasekretariaat)
51. Γενική Γραμματεία Εμπορίου (kaubanduse peasekretariaat)
52. Ελληνικά Ταχυδρομεία Kreeka post (EL. TA)

HISPAANIA

1. Presidencia de Gobierno;
2. Ministerio de Asuntos Exteriores y de Cooperación
3. Ministerio de Justicia
4. Ministerio de Defensa

5. Ministerio de Economía y Hacienda

6. Ministerio del Interior

7. Ministerio de Fomento

8. Ministerio de Educación y Ciencia

9. Ministerio de Industria, Turismo y Comercio

10. Ministerio de Trabajo y Asuntos Sociales

11. Ministerio de Agricultura, Pesca y Alimentación

12. Ministerio de la Presidencia

13. Ministerio de Administraciones Públicas

14. Ministerio de Cultura

15. Ministerio de Sanidad y Consumo

16. Ministerio de Medio Ambiente

17. Ministerio de Vivienda

PRANTSUSMAA

Ministères:

Services du Premier ministre;

Ministère chargé de la santé, de la jeunesse et des sports;

Ministère chargé de l'intérieur, de l'outre-mer et des collectivités territoriales;

Ministère chargé de la justice;

Ministère chargé de la défense;

Ministère chargé des affaires étrangères et européennes;

Ministère chargé de l'éducation nationale;

Ministère chargé de l'économie, des finances et de l'emploi;

Secrétariat d'Etat aux transports;

Secrétariat d'État aux entreprises et au commerce extérieur;

Ministère chargé du travail, des relations sociales et de la solidarité;

Ministère chargé de la culture et de la communication;

Ministère chargé du budget, des comptes publics et de la fonction publique;

Ministère chargé de l'agriculture et de la pêche;

Ministère chargé de l'enseignement supérieur et de la recherche;

Ministère chargé de l'écologie, du développement et de l'aménagement durables;

Secrétariat d'État à la fonction publique;

Ministère chargé du logement et de la ville;

Secrétariat d'État à la coopération et à la francophonie;

Secrétariat d'État à l'outre-mer;

Secrétariat d'État à la jeunesse et aux sports et de la vie associative;

Secrétariat d'État aux anciens combattants;

Ministère chargé de l'immigration, de l'intégration, de l'identité nationale et du co-développement;

Secrétariat d'État en charge de la prospective et de l'évaluation des politiques publiques;

Secrétariat d'État aux affaires européennes;

Secrétariat d'État aux affaires étrangères et aux droits de l'homme;

Secrétariat d'État à la consommation et au tourisme;

Secrétariat d'État à la politique de la ville;

Secrétariat d'État à la solidarité;

Secrétariat d'État en charge de l'emploi;

Secrétariat d'État en charge du commerce, de l'artisanat, des PME, du tourisme et des services;

Secrétariat d'État en charge du développement de la région-capitale;

Secrétariat d'État en charge de l'aménagement du territoire;.

Établissements publics nationaux:

Académie de France à Rome;

Académie de marine;

Académie des sciences d'outre-mer;

Agence Centrale des Organismes de Sécurité Sociale (A.C.O.S.S.);

Agences de l'eau;

Agence Nationale de l'Accueil des Étrangers et des migrations;

Agence nationale pour l'amélioration des conditions de travail (ANACT);

Agence nationale pour l'amélioration de l'habitat (ANAH);

Agence Nationale pour la Cohésion Sociale et l'Égalité des Chances;

Agence nationale pour l'indemnisation des français d'outre-mer (ANIFOM);

Assemblée permanente des chambres d'agriculture (APCA);

Bibliothèque nationale de France;

Bibliothèque nationale et universitaire de Strasbourg;

Caisse des Dépôts et Consignations;

Caisse nationale des autoroutes (CNA);

Caisse nationale militaire de sécurité sociale (CNMSS);

Caisse de garantie du logement locatif social;

Casa de Velasquez;

Centre d'enseignement zootechnique;

Centre hospitalier national des Quinze-Vingts;

Centre international d'études supérieures en sciences agronomiques (Montpellier Sup Agro);

Centre des liaisons européennes et internationales de sécurité sociale;

Centre des Monuments Nationaux;

Centre national d'art et de culture Georges Pompidou;

Centre national de la cinématographie;

Institut national supérieur de formation et de recherche pour l'éducation des jeunes handicapés et les enseignements adaptés;

Centre National d'Études et d'expérimentation du machinisme agricole, du génie rural, des eaux et des forêts (CEMAGREF);

École nationale supérieure de Sécurité Sociale;

Centre national du livre;

Centre national de documentation pédagogique;

Centre national des œuvres universitaires et scolaires (CNOUS);

Centre national professionnel de la propriété forestière;

Centre National de la Recherche Scientifique (C.N.R.S);

Centres d'éducation populaire et de sport (CREPS);

Centres régionaux des œuvres universitaires (CROUS);

Collège de France;

Conservatoire de l'espace littoral et des rivages lacustres;

Conservatoire National des Arts et Métiers;

Conservatoire national supérieur de musique et de danse de Paris;

Conservatoire national supérieur de musique et de danse de Lyon;

Conservatoire national supérieur d'art dramatique;

École centrale de Lille;

École centrale de Lyon;

École centrale des arts et manufactures;

École française d'archéologie d'Athènes;

École française d'Extrême-Orient;

École française de Rome;

École des hautes études en sciences sociales;

École nationale d'administration;

École nationale de l'aviation civile (ENAC);

École nationale des Chartes;

École nationale d'équitation;

École Nationale du Génie de l'Eau et de l'environnement de Strasbourg;

Écoles nationales d'ingénieurs;

École nationale d'ingénieurs des industries des techniques agricoles et alimentaires de Nantes;

Écoles nationales d'ingénieurs des travaux agricoles;

École nationale de la magistrature;

Écoles nationales de la marine marchande;

École nationale de la santé publique (ENSP);

École nationale de ski et d'alpinisme;

École nationale supérieure des arts décoratifs;

École nationale supérieure des arts et industries textiles Roubaix;

Écoles nationales supérieures d'arts et métiers;

École nationale supérieure des beaux-arts;

École nationale supérieure de céramique industrielle;

École nationale supérieure de l'électronique et de ses applications (ENSEA);

École Nationale Supérieure des Sciences de l'information et des bibliothécaires;

Écoles nationales vétérinaires;

École nationale de voile;

Écoles normales supérieures;

École polytechnique;

École de viticulture Avize (Marne);

Établissement national d'enseignement agronomique de Dijon;

Établissement national des invalides de la marine (ENIM);

Établissement national de bienfaisance Koenigswarter;

Fondation Carnegie;

Fondation Singer-Polignac;

Haras nationaux;

Hôpital national de Saint-Maurice;

Institut français d'archéologie orientale du Caire;

Institut géographique national;

Institut National des Appellations d'origine;

Institut National d'enseignement supérieur et de recherche agronomique et agroalimentaire de Rennes;

Institut National d'Études Démographiques (I.N.E.D);

Institut National d'Horticulture;

Institut National de la jeunesse et de l'éducation populaire;

Institut national des jeunes aveugles Paris;

Institut national des jeunes sourds Bordeaux;

Institut national des jeunes sourds Chambéry;

Institut national des jeunes sourds Metz;

Institut national des jeunes sourds Paris;

Institut national de physique nucléaire et de physique des particules (I.N.P.N.P.P);

Institut national de la propriété industrielle;

Institut National de la Recherche Agronomique (I.N.R.A);

Institut National de la Recherche Pédagogique (I.N.R.P);

Institut National de la Santé et de la Recherche Médicale (I.N.S.E.R.M);

Institut National des Sciences de l'Univers;

Institut National des Sports et de l'Éducation Physique;

Instituts nationaux polytechniques;

Instituts nationaux des sciences appliquées;

Institut national de recherche en informatique et en automatique (INRIA);

Institut national de recherche sur les transports et leur sécurité (INRETS);

Institut de Recherche pour le Développement;

Instituts régionaux d'administration;

Institut des Sciences et des Industries du vivant et de l'environnement (Agro Paris Tech);

Institut supérieur de mécanique de Paris;

Institut Universitaires de Formation des Maîtres;

Musée de l'armée;

Musée Gustave-Moreau;

Musée national de la marine;

Musée national J.-J.-Henner;

Musée national de la Légion d'honneur;

Musée de la Poste;

Muséum National d'Histoire Naturelle;

Musée Auguste-Rodin;

Observatoire de Paris;

Office français de protection des réfugiés et apatrides;

Office National des Anciens Combattants et des Victimes de Guerre (ONAC);

Office national de la chasse et de la faune sauvage;

Office National de l'eau et des milieux aquatiques;

Office national d'information sur les enseignements et les professions (ONISEP);

Office universitaire et culturel français pour l'Algérie;

Palais de la découverte;

Parcs nationaux;

Universités.

Autre organisme public national:

Union des groupements d'achats publics (UGAP);

Agence Nationale pour l'emploi (A.N.P.E);

Autorité indépendante des marchés financiers;

Caisse Nationale des Allocations Familiales (CNAF);

Caisse Nationale d'Assurance Maladie des Travailleurs Salariés (CNAMS);

Caisse Nationale d'Assurance-Vieillesse des Travailleurs Salariés (CNAVTS).

HORVAATIA

1. Horvaatia parlament
2. Horvaatia Vabariigi president
3. Horvaatia Vabariigi presidendi kantselei
4. Horvaatia Vabariigi presidendi kantselei pärast ametiaja lõppu
5. Horvaatia Vabariigi valitsus
6. Horvaatia Vabariigi valitsuse bürood
7. Majandusministeerium
8. Regionaalarengu ja ELi vahendite ministeerium
9. Rahandusministeerium
10. Kaitseministeerium
11. Välis- ja Euroopa asjade ministeerium
12. Siseministeerium
13. Justiitsministeerium
14. Avaliku halduse ministeerium
15. Ettevõtlus- ja käsitööndusministeerium
16. Töö ja pensionisüsteemi ministeerium
17. Mere-, transpordi- ja taristuministeerium
18. Põllumajandusministeerium
19. Turismiministeerium
20. Keskkonna- ja looduskaitseministeerium
21. Ehituse ja füüsilise planeerimise ministeerium
22. Veteraniministeerium
23. Sotsiaalpoliitika ja noorsooküsimuste ministeerium
24. Tervishoiuministeerium
25. Teadus-, haridus- ja spordiministeerium
26. Kultuuriministeerium
27. Riigi haldusorganisatsioonid
28. Maakondlikud haldusasutused
29. Horvaatia Vabariigi konstitutsioonikohus
30. Horvaatia Vabariigi kõrgeim kohus
31. Kohtud
32. Riiklik kohtunike nõukogu
33. Riigiprokuratuur
34. Riigiprokuröride nõukogu

35. Ombudsmani büroo

36. Riiklik riigihangete järelevalvekomisjon

37. Horvaatia riigipank

38. Riigiametid ja -bürood

39. Riigikontroll

ITAALIA

Hankijad:

1. Presidenza del Consiglio dei Ministri (ministrite nõukogu presidentuur);

2. Ministero degli Affari Esteri (välisministeerium)

3. Ministero dell'Interno (siseministeerium)

4. Ministero della Giustizia e Uffici giudiziari – esclusi i giudici di pace (justiitsministeerium ja kohtuasutused – välja arvatud giudici di pace)

5. Ministero della Difesa (kaitseministeerium)

6. Ministero dell'Economia e delle Finanze (majandus- ja rahandusministeerium)

7. Ministero dello Sviluppo Economico (majandusarengu ministeerium)

8. Ministero del Commercio internazionale (rahvusvahelise kaubanduse ministeerium)

9. Ministero delle Comunicazioni (sideministeerium)

10. Ministero delle Politiche Agricole e Forestali (põllumajandus- ja metsandusministeerium)

11. Ministero dell'Ambiente e Tutela del Territorio e del Mare (mere-, maa- ja keskkonnaministeerium)

12. Ministero delle Infrastrutture (taristuministeerium)

13. Ministero dei Trasporti (transpordiministeerium)

14. Ministero del Lavoro e delle politiche sociali e della Previdenza sociale (töö-, sotsiaalpoliitika- ja sotsiaalkindlustusministeerium)

15. Ministero della Solidarietà sociale (sotsiaalse solidaarsuse ministeerium)

16. Ministero della Salute (tervishoiuministeerium)

17. Ministero dell' Istruzione dell' università e della ricerca (haridus-, kõrgharidus- ja teadusministeerium)

18. Ministero per i Beni e le Attività culturali comprensivo delle sue articolazioni periferiche (pärandi- ja kultuuriministeerium, kaasa arvatud selle allasutused)

II. Muud riigiasutused:

CONSIP (Concessionaria Servizi Informatici Pubblici) ([1])

KÜPROS

1. Προεδρία και Προεδρικό Μέγαρο (presidentuur ja presidendipalee)

2. Γραφείο Συντονιστή Εναρμόνισης (ühtlustamiskoordinaatori amet)

3. Υπουργικό Συμβούλιο (ministrite nõukogu)

4. Βουλή των Αντιπροσώπων (esindajatekoda)

5. Δικαστική Υπηρεσία (kohtute teenistus)

([1]) Tegutseb kõigi Itaalia riiklike ametiasutuste keskse hankeasutusena.

6. Νομική Υπηρεσία της Δημοκρατίας (õigusamet)
7. Ελεγκτική Υπηρεσία της Δημοκρατίας (riigikontroll)
8. Επιτροπή Δημόσιας Υπηρεσίας (avaliku teenistuse komisjon)
9. Επιτροπή Εκπαιδευτικής Υπηρεσίας (haridusteenistuse komisjon)
10. Γραφείο Επιτρόπου Διοικήσεως (ombudsman)
11. Επιτροπή Προστασίας Ανταγωνισμού (konkurentsikaitse komisjon)
12. Υπηρεσία Εσωτερικού Ελέγχου (siseaudititeenistus)
13. Γραφείο Προγραμματισμού (planeerimisbüroo)
14. Γενικό Λογιστήριο της Δημοκρατίας (riigikassa)
15. Γραφείο Επιτρόπου Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα (andmekaitsevoliniku büroo)
16. Γραφείο Εφόρου Δημοσίων Ενισχύσεων (riigiabivoliniku büroo)
17. Αναθεωρητική Αρχή Προσφορών (pakkumuste hindamise amet)
18. Υπηρεσία Εποπτείας και Ανάπτυξης Συνεργατικών Εταιρειών (ühistute järelevalve ja arengu amet)
19. Αναθεωρητική Αρχή Προσφύγων (pagulasamet)
20. Υπουργείο Άμυνας (kaitseministeerium)
21. Υπουργείο Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος (põllumajanduse, loodusvarade ja keskkonna ministeerium):
    1. Τμήμα Γεωργίας (põllumajandusministeerium)
    2. Κτηνιατρικές Υπηρεσίες (veterinaaramet)
    3. Τμήμα Δασών (metsandusamet)
    4. Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων (veemajanduse amet)
    5. Τμήμα Γεωλογικής Επισκόπησης (geoloogiaamet)
    6. Μετεωρολογική Υπηρεσία (meteoroloogiateenistus)
    7. Τμήμα Αναδασμού (maakorralduse amet)
    8. Υπηρεσία Μεταλλείων (kaevandusamet)
    9. Ινστιτούτο Γεωργικών Ερευνών (põllumajandusuuringute instituut);
    10. Τμήμα Αλιείας και Θαλάσσιων Ερευνών (kalanduse ja mereuuringute amet)
22. Υπουργείο Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως (justiitsküsimuste ja avaliku korra ministeerium):
    1. Αστυνομία (politsei)
    2. Πυροσβεστική Υπηρεσία Κύπρου (Küprose tuletõrjeteenistus)
    3. Τμήμα Φυλακών (vanglate amet)
23. Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού (kaubandus-, tööstus- ja turismiministeerium):
    1. Τμήμα Εφόρου Εταιρειών και Επίσημου Παραλήπτη (ettevõtteregister ja ametlik vastuvõtja)
24. Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων (töö ja sotsiaalkindlustuse ministeerium):
    1. Τμήμα Εργασίας (tööhõiveamet)

2. Τμήμα Κοινωνικών Ασφαλίσεων (sotsiaalkindlustusamet)

3. Τμήμα Υπηρεσιών Κοινωνικής Ευημερίας (sotsiaalhoolekandeteenuste amet)

4. Κέντρο Παραγωγικότητας Κύπρου (Küprose tootlikkuskeskus)

5. Ανώτερο Ξενοδοχειακό Ινστιτούτο Κύπρου (Küprose kõrgem hotellinduskool)

6. Ανώτερο Τεχνολογικό Ινστιτούτο (kõrgem tehnikainstituut)

7. Τμήμα Επιθεώρησης Εργασίας (tööinspektsioon)

8. Τμήμα Εργασιακών Σχέσεων (töösuhete amet)

25. Υπουργείο Εσωτερικών (siseministeerium):

1. Επαρχιακές Διοικήσεις (piirkondlikud omavalitsused)

2. Τμήμα Πολεοδομίας και Οικήσεως (linnaplaneerimis- ja hoonestusamet)

3. Τμήμα Αρχείου Πληθυσμού και Μεταναστεύσεως (tsiviilregistri- ja rändeamet)

4. Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας (kinnistu- ja mõõdistusamet)

5. Γραφείο Τύπου και Πληροφοριών (pressi- ja teabebüroo)

6. Πολιτική Άμυνα (tsiviilkaitse)

7. Υπηρεσία Μέριμνας και Αποκαταστάσεων Εκτοπισθέντων (põgenike hoolekande ja rehabilitatsiooni teenistus)

8. Υπηρεσία Ασύλου (varjupaigateenistus)

26. Υπουργείο Εξωτερικών (välisministeerium)

27. Υπουργείο Οικονομικών (rahandusministeerium):

1. Τελωνεία (tolli- ja aktsiisiamet)

2. Τμήμα Εσωτερικών Προσόδων (maksuamet)

3. Στατιστική Υπηρεσία (statistikaamet)

4. Τμήμα Κρατικών Αγορών και Προμηθειών (valitsuse ostude ja riigihangete amet)

5. Τμήμα Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού (avaliku halduse ja personali osakond)

6. Κυβερνητικό Τυπογραφείο (valitsuse trükikoda)

7. Τμήμα Υπηρεσιών Πληροφορικής (infotehnoloogia teenuste amet)

28. Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού (haridus- ja kultuuriministeerium)

29. Υπουργείο Συγκοινωνιών και Έργων (side ja ehitustööde ministeerium):

1. Τμήμα Δημοσίων Έργων (riiklike ehitustööde amet)

2. Τμήμα Αρχαιοτήτων (antiikpärandi amet)

3. Τμήμα Πολιτικής Αεροπορίας (tsiviillennundusamet)

4. Τμήμα Εμπορικής Ναυτιλίας (kaubandusliku meresõidu amet)

5. Τμήμα Ταχυδρομικών Υπηρεσιών (postiamet)

6. Τμήμα Οδικών Μεταφορών (maanteetranspordiamet)

7. Τμήμα Ηλεκτρομηχανολογικών Υπηρεσιών (elektri- ja mehaanikateenuste amet)

8. Τμήμα Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών (elektrooniliste telekommunikatsiooniteenuste amet)

30. Υπουργείο Υγείας (tervishoiuministeerium):

1. Φαρμακευτικές Υπηρεσίες (ravimiamet)

2. Γενικό Χημείο (pealaboratoorium)

3. Ιατρικές Υπηρεσίες και Υπηρεσίες Δημόσιας Υγείας (meditsiini- ja rahvaterviseteenistus)

4. Οδοντιατρικές Υπηρεσίες (hambaraviteenistus)

5. Υπηρεσίες Ψυχικής Υγείας (vaimse tervise teenistus)

LÄTI

A. Ministrijas, īpašu ministru sekretariāti un to padotībā esošās iestādes (ministeeriumid, eriülesannetega ministrite kabinetid ja nende allasutused):

1. Aizsardzības ministrija un tās padotībā esošās iestādes (kaitseministeerium ja selle allasutused)

2. Ārlietu ministrija un tas padotībā esošās iestādes (välisministeerium ja selle allasutused)

3. Ekonomikas ministrija un tās padotībā esošās iestādes (majandusministeerium ja selle allasutused)

4. Finanšu ministrija un tās padotībā esošās iestādes (rahandusministeerium ja selle allasutused)

5. Iekšlietu ministrija un tās padotībā esošās iestādes (siseministeerium ja selle allasutused)

6. Izglītības un zinātnes ministrija un tās padotībā esošās iestādes (haridus- ja teadusministeerium ja selle allasutused)

7. Kultūras ministrija un tas padotībā esošās iestādes (kultuuriministeerium ja selle allasutused)

8. Labklājības ministrija un tās padotībā esošās iestādes (sotsiaalhoolekandeministeerium ja selle allasutused)

9. Satiksmes ministrija un tās padotībā esošās iestādes (transpordiministeerium ja selle allasutused)

10. Tieslietu ministrija un tās padotībā esošās iestādes (justiitsministeerium ja selle allasutused)

11. Veselības ministrija un tās padotībā esošās iestādes (tervishoiuministeerium ja selle allasutused)

12. Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija un tās padotībā esošās iestādes (keskkonnakaitse ja regionaalarengu ministeerium ja selle allasutused)

13. Zemkopības ministrija un tās padotībā esošās iestādes (põllumajandusministeerium ja selle allasutused)

14. Īpašu uzdevumu ministra sekretariāti un to padotībā esošās iestādes (eriülesannetega ministeeriumid ja nende allasutused)

B. Citas valsts iestādes (muud riigiasutused):

1. Augstākā tiesa (Läti kõrgeim kohus)

2. Centrālā vēlēšanu komisija (keskvalimiskomisjon)

3. Finanšu un kapitāla tirgus komisija (finants- ja kapitaliturgude komisjon)

4. Latvijas Banka (Läti Pank)

5. Prokuratūra un tās pārraudzībā esošās iestādes (prokuratuur ja selle järelevalve alla kuuluvad asutused)

6. Saeimas un tās padotībā esošās iestādes (parlament ja selle allasutused)

7. Satversmes tiesa (konstitutsioonikohus)

8. Valsts kanceleja un tās pārraudzībā esošās iestādes (riigikantselei ja selle järelevalve alla kuuluvad asutused)

9. Valsts kontrole (riigikontroll)

10. Valsts prezidenta kanceleja (presidendi kantselei)

11. Citas valsts iestādes, kuras nav ministriju padotībā (muud, ministeeriumide alluvusse mittekuuluvad riigiasutused):

— Tiesībsarga birojs (ombudsman)

— Nacionālā radio un televīzijas padome (rahvusringhäälingu nõukogu)

LEEDU

1. Prezidentūros kanceliarija (presidendi kantselei)

2. Seimo kanceliarija (seimi kantselei)

Seimui atskaitingos institucijos (institutsioonid, millel on aruandekohustus parlamendi (Seimas) ees):

1. Lietuvos mokslo taryba (teaduste nõukogu)

2. Seimo kontrolierių įstaiga (seimi ombudsman)

3. Valstybės kontrolė (riigikontroll)

4. Specialiųjų tyrimų tarnyba (eriuurimisteenistus)

5. Valstybės saugumo departamentas (riiklik julgeolekuamet)

6. Konkurencijos taryba (konkurentsiamet)

7. Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centras (Leedu genotsiidi ja vastupanuliikumise uurimiskeskus)

8. Vertybinių popierių komisija (Leedu väärtpaberikomisjon)

9. Ryšių reguliavimo tarnyba (sideamet)

10. Nacionalinė sveikatos taryba (riiklik terviseamet)

11. Etninės kultūros globos taryba (rahvuskultuuri kaitse nõukogu)

12. Lygių galimybių kontrolieriaus tarnyba (võrdsete võimaluste ombudsmani büroo)

13. Valstybinė kultūros paveldo komisija (riiklik kultuuripärandi komisjon)

14. Vaiko teisių apsaugos kontrolieriaus įstaiga (laste õiguste ombudsman)

15. Valstybinė kainų ir energetikos kontrolės komisija (riigi energiaressursside hinnaregulatsiooni komisjon)

16. Valstybinė lietuvių kalbos komisija (riiklik leedu keele komisjon)

17. Vyriausioji rinkimų komisija (keskvalimiskomisjon)

18. Vyriausioji tarnybinės etikos komisija (riiklik eetikakomisjon) ning

19. Žurnalistų etikos inspektoriaus tarnyba (ajakirjanduseetika inspektori kantselei)

3. Vyriausybės kanceliarija (valitsuse kantselei)

Vyriausybei atskaitingos institucijos (valitsusele alluvad asutused):

1. Ginklų fondas (relvafond)

2. Informacinės visuomenės plėtros komitetas (infoühiskonna arengu komitee)

3. Kūno kultūros ir sporto departamentas (kehakultuuri ja spordi amet)

4. Lietuvos archyvų departamentas (Leedu arhiiviamet)

5. Mokestinių ginčų komisija (maksuvaidluste komisjon)

6. Statistikos departamentas (statistikaamet)

7. Tautinių mažumų ir išeivijos departamentas (vähemusrahvuste ja välisleedulaste amet)

8. Valstybinė tabako ir alkoholio kontrolės tarnyba (riiklik tubaka- ja alkoholikontrolli talitus)

9. Viešųjų pirkimų tarnyba (riigihangete amet)

10. Valstybinė atominės energetikos saugos inspekcija (riiklik tuumaohutuse inspektsioon)

11. Valstybinė duomenų apsaugos inspekcija (riiklik andmekaitse inspektsioon)

12. Valstybinė lošimų priežiūros komisija (riiklik hasartmängukontrolli amet)

13. Valstybinė maisto ir veterinarijos tarnyba (riiklik toidu- ja veterinaaramet)

14. Vyriausioji administracinių ginčų komisija (haldusvaidluste ülemkomisjon)

15. Draudimo priežiūros komisija (kindlustusjärelevalve komisjon)

16. Lietuvos valstybinis mokslo ir studijų fondas (Leedu riiklik teaduse ja õppe sihtasutus)

17. Konstitucinis Teismas (konstitutsioonikohus)

18. Lietuvos bankas (Leedu Pank)

4. Aplinkos ministerija (keskkonnaministeerium)

Įstaigos prie Aplinkos ministerijos (keskkonnaministeeriumi alluvuses olevad asutused)

1. Generalinė miškų urėdija (riigimetsade peadirektoraat)

2. Lietuvos geologijos tarnyba (Leedu geoloogiaamet)

3. Lietuvos hidrometeorologijos tarnyba (Leedu hüdrometeoroloogiateenistus)

4. Lietuvos standartizacijos departamentas (Leedu standardiamet)

5. Nacionalinis akreditacijos biuras (Leedu riiklik akrediteerimisamet)

6. Valstybinė metrologijos tarnyba (riiklik metroloogiateenistus)

7. Valstybinė saugomų teritorijų tarnyba (riiklik kaitsealade teenistus)

8. Valstybinė teritorijų planavimo ir statybos inspekcija (riiklik territoriaalse planeerimise ja ehitusinspektsiooni amet).

5. Finansų ministerija (rahandusministeerium)

Įstaigos prie Finansų ministerijos (rahandusministeeriumi alluvuses olevad asutused):

1. Muitinės departamentas (Leedu toll)

2. Valstybės dokumentų technologinės apsaugos tarnyba (riiklike dokumentide tehnoloogilise turbe teenistus)

3. Valstybinė mokesčių inspekcija (riiklik maksuamet)

4. Finansų ministerijos mokymo centras (rahandusministeeriumi koolituskeskus)

6. Krašto apsaugos ministerija (riigikaitseministeerium)

Įstaigos prie Krašto apsaugos ministerijos (riigikaitseministeeriumi alluvuses olevad asutused):

1. Antrasis operatyvinių tarnybų departamentas (teine juurdlusbüroo)

2. Centralizuota finansų ir turto tarnyba (tsentraliseeritud finants- ja omanditeenistus)

3. Karo prievolės administravimo tarnyba (kaitsejõudude värbamisteenistus)

4. Krašto apsaugos archyvas (riiklik kaitsearhiivide teenistus)

5. Krizių valdymo centras (kriisiohjekeskus)

6. Mobilizacijos departamentas (mobilisatsiooniteenistus)

7. Ryšių ir informacinių sistemų tarnyba (side- ja infosüsteemide teenistus)

8. Infrastruktūros plėtro s departamentas (taristuarendusteenistus)

9. Valstybinis pilietinio pasipriešinimo rengimo centras (tsiviilvastupanu keskus)

10. Lietuvos kariuomenė (Leedu relvajõud)

11. Krašto apsaugos sistemos kariniai vienetai ir tarnybos (sõjaväeüksused ja riikliku kaitsesüsteemi talitused)

7. Kultūros ministerija (kultuuriministeerium)

Įstaigos prie Kultūros ministerijos (kultuuriministeeriumi alluvuses olevad asutused):

1. Kultūros paveldo departamentas (Leedu kultuuripärandi amet)

2. Valstybinė kalbos inspekcija (riiklik keeleinspektsioon)

8. Socialinės apsaugos ir darbo ministerija (sotsiaalkindlustus- ja tööministeerium)

Įstaigos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (sotsiaalkindlustus- ja tööministeeriumi alluvuses olevad asutused):

1. Garantinio fondo administracija (tagatisfondi haldusasutus)

2. Valstybės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnyba (riiklik laste õiguste kaitse ja adopteerimise teenistus)

3. Lietuvos darbo birža (Leedu tööbörs)

4. Lietuvos darbo rinkos mokymo tarnyba (Leedu tööturu koolitusamet)

5. Trišalės tarybos sekretoriatas (kolmepoolse nõukogu sekretariaat)

6. Socialinių paslaugų priežiūros departamentas (sotsiaalteenuste järelevalveamet)

7. Darbo inspekcija (tööinspektsioon)

8. Valstybinio socialinio draudimo fondo valdyba (riiklik sotsiaalkindlustusfondi nõukogu)

9. Neįgalumo ir darbingumo nustatymo tarnyba (puude ja töövõime määramise teenistus)

10. Ginčų komisija (vaidluste komisjon)

11. Techninės pagalbos neįgaliesiems centras (riiklik puuetega inimeste tehnilise abi keskus)

12. Neįgaliųjų reikalų departamentas (puudeküsimustega tegelev asutus)

9. Susisiekimo ministerija (transpordi- ja kommunikatsiooniministeerium)

Įstaigos prie Susisiekimo ministerijos (transpordi- ja sideministeeriumi alluvuses olevad asutused):

1. Lietuvos automobilių kelių direkcija (Leedu maanteeamet)

2. Valstybinė geležinkelio inspekcija (riiklik raudteeinspektsioon)

3. Valstybinė kelių transporto inspekcija (riiklik maanteetranspordi inspektsioon)

4. Pasienio kontrolės punktų direkcija (piirikontrollipunktide direktoraat)

10. Sveikatos apsaugos ministerija (tervishoiuministeerium)

Įstaigos prie Sveikatos apsaugos ministerijos (tervishoiuministeeriumi alluvuses olevad asutused):

1. Valstybinė akreditavimo sveikatos priežiūros veiklai tarnyba (riiklik tervishoiu akrediteerimisamet)
2. Valstybinė ligonių kasa (riiklik patsiendifond)
3. Valstybinė medicininio audito inspekcija (riiklik meditsiinilise auditi inspektsioon)
4. Valstybinė vaistų kontrolės tarnyba (riiklik ravimikontrolli amet)
5. Valstybinė teismo psichiatrijos ir narkologijos tarnyba (Leedu kohtupsühhiaatria ja narkoloogia teenistus)
6. Valstybinė visuomenės sveikatos priežiūros tarnyba (riiklik tervishoiuteenistus)
7. Farmacijos departamentas (apteekide osakond)
8. Sveikatos apsaugos ministerijos Ekstremalių sveikatai situacijų centras (tervishoiuministeeriumi tervishoiualaste eriolukordade keskus)
9. Lietuvos bioetikos komitetas (Leedu bioeetika komitee)
10. Radiacin ės saugos centras (kiirguskaitse keskus)

11. Švietimo ir mokslo ministerija (haridus- ja teadusministeerium)

Įstaigos prie Švietimo ir mokslo ministerijos (haridus- ja teadusministeeriumi alluvuses olevad asutused):

1. Nacionalinis egzaminų centras (riiklik eksamikeskus)
2. Studijų kokybės vertinimo centras (kõrghariduse kvaliteedi hindamise keskus)

12. Teisingumo ministerija (justiitsministeerium)

Įstaigos prie Teisingumo ministerijos (justiitsministeeriumi alluvuses olevad asutused):

1. Kalėjimų departamentas (kinnipidamisasutuste amet)
2. Nacionalinė vartotojų teisių apsaugos taryba (riiklik tarbijakaitseamet)
3. Europos teisės departamentas (Euroopa õiguse osakond)

13. Ūkio ministerija (majandusministeerium)

Įstaigos prie Ūkio ministerijos (majandusministeeriumi alluvuses olevad asutused):

1. Įmonių bankroto valdymo departamentas (ettevõtjate pankrottide haldamise osakond)
2. Valstybinė energetikos inspekcija (riiklik energiainspektsioon)
3. Valstybinė ne maisto produktų inspekcija (riiklik tarbekaupade inspektsioon)
4. Valstybinis turizmo departamentas (riiklik turismiamet)

14. Užsienio reikalų ministerija (välisministeerium):

1. Diplomatinės atstovybės ir konsulinės įstaigos užsienyje bei atstovybės prie tarptautinių organizacijų (rahvusvaheliste organisatsioonide juurde lähetatud diplomaatilised missioonid, konsulaadid ja esindused)

15. Vidaus reikalų ministerija (siseministeerium)

Įstaigos prie Vidaus reikalų ministerijos (siseministeeriumi alluvuses olevad asutused):

1. Asmens dokumentų išrašymo centras (isikut tõendavate dokumentide personaliseerimise keskus)
2. Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnyba (finantskuritegude uurimise teenistus)
3. Gyventojų registro tarnyba (elanikeregister)
4. Policijos departamentas (politsei)

5. Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentas (tuletõrje- ja päästeosakond)
6. Turto valdymo ir ūkio departamentas (varahaldus- ja majandusosakond)
7. Vadovybės apsaugos departamentas (VIPi-kaitse osakond)
8. Valstybės sienos apsaugos tarnyba (piirivalveosakond)
9. Valstybės tarnybos departamentas (avaliku teenistuse osakond)
10. Informatikos ir ryšių departamentas (IT ja kommunikatsiooni osakond)
11. Migracijos departamentas (rändeosakond)
12. Sveikatos priežiūros tarnyba (tervishoiuosakond)
13. Bendrasis pagalbos centras (hädaabikeskus)

16. Žemės ūkio ministerija (põllumajandusministeerium)

Įstaigos prie Žemės ūkio ministerijos (põllumajandusministeeriumi alluvuses olevad asutused):

1. Nacionalinė mokėjimo agentūra (riiklik makseasutus)
2. Nacionalinė žemės tarnyba (riiklik maa-amet)
3. Valstybinė augalų apsaugos tarnyba (riiklik taimekaitse teenistus)
4. Valstybinė gyvulių veislininkystės priežiūros tarnyba (riiklik tõuaretuse järelevalveteenistus)
5. Valstybinė sėklų ir grūdų tarnyba (riiklik seemne- ja teraviljateenistus)
6. Žuvininkystės departamentas (kalandusosakond)

17. Teismai (kohtud):

1. Lietuvos Aukščiausiasis Teismas (Leedu kõrgeim kohus)
2. Lietuvos apeliacinis teismas (Leedu apellatsioonikohus)
3. Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas (Leedu kõrgeim halduskohus)
4. Apygardų teismai (maakohtud)
5. Apygardų administraciniai teismai (maakondlikud halduskohtud)
6. Apylinkių teismai (ringkonnakohtud)
7. Nacionalinė teismų administracija (riiklik kohtute amet) Generalinė prokuratūra (prokuratuur)

LUXEMBOURG

1. Ministère des Affaires Etrangères et de l'Immigration: Direction de la Défense (Armée)
2. Ministère de l'Agriculture, de la Viticulture et du Développement Rural: Administration des Services Techniques de l'Agriculture
3. Ministère de l'Éducation nationale et de la Formation professionnelle: Lycée d'Enseignement Secondaire et d'Enseignement Secondaire Technique
4. Ministère de l'Environnement: Administration de l'Environnement
5. Ministère de la Famille et de l'Intégration: Maisons de retraite
6. Ministère de la Fonction publique et de la Réforme administrative: Service Central des Imprimés et des Fournitures de l'État – Centre des Technologies de l'informatique de l'État
7. Ministère de l'Intérieur et de l'Aménagement du territoire: Police Grand-Ducale Luxembourg – Inspection générale de Police

8. Ministère de la Justice: Établissements Pénitentiaires

9. Ministère de la Santé: Centre hospitalier neuropsychiatrique

10. Ministère des Travaux publics: Bâtiments Publics – Ponts et Chaussées

UNGARI

1. Nemzeti Erőforrás Minisztérium (riiklike ressursside ministeerium)

2. Vidékfejlesztési Minisztérium (maaelu arengu ministeerium)

3. Nemzeti Fejlesztési Minisztérium (riikliku arengu ministeerium)

4. Honvédelmi Minisztérium (kaitseministeerium)

5. Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium (riigihaldus- ja justiitsministeerium)

6. Nemzetgazdasági Minisztérium (riigimajanduse ministeerium)

7. Külügyminisztérium (välisministeerium)

8. Miniszterelnöki Hivatal (peaministri büroo)

9. Belügyminisztérium (siseministeerium)

10. Központi Szolgáltatási Főigazgatóság (kesksete teenistuste direktoraat)

MALTA

1. Uffiċċju tal-Prim Ministru (peaministri büroo)

2. Ministeru għall-Familja u Solidarjeta' Soċjali (perede ja sotsiaalse solidaarsuse ministeerium)

3. Ministeru ta' l-Edukazzjoni Zghazagh u Impjieg (haridus-, noorsoo- ja tööhõiveministeerium)

4. Ministeru tal-Finanzi (rahandusministeerium)

5. Ministeru tar-Riżorsi u l-Infrastruttura (ressursi- ja taristuministeerium)

6. Ministeru tat-Turiżmu u Kultura (turismi- ja kultuuriministeerium)

7. Ministeru tal-Ġustizzja u l-Intern (justiits- ja siseministeerium)

8. Ministeru għall-Affarijiet Rurali u l-Ambjent (maaelu- ja keskkonnaministeerium)

9. Ministeru għal Għawdex (Gozo asjade ministeerium)

10. Ministeru tas-Saħħa, l-Anzjani u Kura fil-Kommunita' (tervishoiu, eakate ja hooldusravi ministeerium)

11. Ministeru ta' l-Affarijiet Barranin (Ministry of Foreign Affairs)

12. Ministeru għall-Investimenti, Industrija u Teknologija ta' Informazzjoni (investeeringute, tööstuse ja infotehnoloogia ministeerium)

13. Ministeru għall-Kompetittivà u Komunikazzjoni (konkurentsi- ja kommunikatsiooniministeerium)

14. Ministeru għall-Iżvilupp Urban u Toroq (linnaarendus- ja teedeministeerium)

15. Uffiċċju tal-President (presidendi kantselei)

16. Uffiċċju ta' l-Iskrivan tal-Kamra tad-Deputati (esindajatekoja sekretäri kantselei)

MADALMAAD

1. Ministerie van Algemene Zaken (üldasjade ministeerium):

   — Bestuursdepartement (üldpoliitika- ja personaliosakond)

   — Bureau van de Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid (valitsuse poliitika nõuandekogu)

— Rijksvoorlichtingsdienst (Madalmaade valitsuse teabeteenistus)

2. Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (siseministeerium):

— Bestuursdepartement (üldpoliitika- ja personaliosakond)

— Centrale Archiefselectiedienst (CAS) (arhiveerimiskeskus)

— Algemene Inlichtingen- en Veiligheidsdienst (AIVD) (luure- ja julgeolekuteenistus)

— Agentschap Basisadministratie Persoonsgegevens en Reisdocumenten (BPR) (rahvastikuregistri ja reisidokumentide amet)

— Agentschap Korps Landelijke Politiediensten (riiklik politseiamet)

3. Ministerie van Buitenlandse Zaken (välisministeerium):

— Directoraat-generaal Regiobeleid en Consulaire Zaken (DGRC) (regionaalpoliitika ja konsulaarasjade peadirektoraat)

— Directoraat-generaal Politieke Zaken (DGPZ) (poliitika peadirektoraat)

— Directoraat-generaal Internationale Samenwerking (DGIS) (rahvusvahelise koostöö peadirektoraat)

— Directoraat-generaal Europese Samenwerking (DGES) (Euroopa-sisese koostöö peadirektoraat)

— Centrum tot Bevordering van de Import uit Ontwikkelingslanden (CBI) (arengumaadest impordi edendamise keskus)

— Centrale diensten ressorterend onder S/PlvS (peasekretärile ja asepeasekretärile alluvad tugitalitused)

— Buitenlandse Posten (ieder afzonderlijk) (diplomaatilised esindused)

4. Ministerie van Defensie (kaitseministeerium):

— Bestuursdepartement (üldpoliitika- ja personaliosakond)

— Commando Diensten Centra (CDC) (tugikomandod)

— Defensie Telematica Organisatie (DTO) (kaitsetelemaatikakeskus)

— Centrale directie van de Defensie Vastgoed Dienst (kaitsealaste kinnisvarateenuste keskdirektoraat)

— De afzonderlijke regionale directies van de Defensie Vastgoed Dienst (piirkondlikud kaitsealaste kinnisvarateenuste direktoraadid)

— Defensie Materieel Organisatie (DMO) (kaitsevarude organisatsioon)

— Landelijk Bevoorradingsbedrijf van de Defensie Materieel Organisatie (kaitsevarude organisatsiooni riiklik tarneagentuur)

— Logistiek Centrum van de Defensie Materieel Organisatie (kaitsevarude organisatsiooni logistikakeskus)

— Marinebedrijf van de Defensie Materieel Organisatie (kaitsevarude organisatsiooni hooldusettevõte)

— Defensie Pijpleiding Organisatie (DPO) (kaitseotstarbeliste torujuhtmete organisatsioon)

5. Ministerie van Economische Zaken (majandusministeerium):

— Bestuursdepartement (üldpoliitika- ja personaliosakond)

— Centraal Planbureau (CPB) (Madalmaade majanduspoliitika analüüsi büroo)

— Bureau voor de Industriële Eigendom (BIE) (tööstusomandi büroo)

— SenterNovem (SenterNovem – kestliku innovatsiooni amet)

— Staatstoezicht op de Mijnen (SodM) (riiklik kaevanduste inspektsioon)

— Nederlandse Mededingingsautoriteit (NMa) (Madalmaade konkurentsiamet)

— Economische Voorlichtingsdienst (EVD) (Madalmaade väliskaubandusagentuur)

— Agentschap Telecom (raadiosideamet)

— Kenniscentrum Professioneel & Innovatief Aanbesteden, Netwerk voor Overheidsopdrachtgevers (PIANOo) (hankijate professionaalsete ja innovaatiliste hangete teadmuskeskus)

— Octrooicentrum Nederland (Madalmaade patendiamet)

6. Ministerie van Financiën (rahandusministeerium):

— Bestuursdepartement (üldpoliitika- ja personaliosakond)

— Belastingdienst Automatiseringscentrum (maksu- ja tolliameti arvuti- ja tarkvarakeskus)

— Belastingdienst (maksu- ja tolliamet)

— de afzonderlijke Directies der Rijksbelastingen (maksu- ja tolliameti osakonnad Madalmaade eri osades)

— Fiscale Inlichtingen- en Opsporingsdienst (incl. Economische Controle dienst (ECD)) (maksuteabe- ja uurimisteenistus (kaasa arvatud majanduse uurimisteenistus))

— Belastingdienst Opleidingen (maksu- ja tolliameti koolituskeskus)

— Dienst der Domeinen (riigivaraamet)

7. Ministerie van Justitie (justiitsministeerium):

— Bestuursdepartement (üldpoliitika- ja personaliosakond)

— Dienst Justitiële Inrichtingen (parandusasutuste amet)

— Raad voor de Kinderbescherming (lastekaitsenõukogu)

— Centraal Justitie Incasso Bureau (justiitsinkasso keskbüroo)

— Openbaar Ministerie (riigiprokuratuur)

— Immigratie en Naturalisatiedienst (immigratsiooni- ja naturalisatsiooniamet)

— Nederlands Forensisch Instituut (Madalmaade kohtumeditsiini instituut)

8. Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (põllumajanduse, looduse ja toidukvaliteedi ministeerium):

— Bestuursdepartement (üldpoliitika- ja personaliosakond)

— Dienst Regelingen (DR) (riiklik õigusaktide rakendamise teenistus)

— Agentschap Plantenziektenkundige Dienst (PD) (taimekaitseamet)

— Algemene Inspectiedienst (AID) (üldinspektsioon)

— Dienst Landelijk Gebied (DLG) (kestliku maaeluarenduse teenistus)

— Voedsel en Waren Autoriteit (VWA) (toidu- ja tarbekaupade ohutuse amet)

9. Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen (haridus-, kultuuri- ja teadusministeerium):

— Bestuursdepartement (üldpoliitika- ja personaliosakond)

— Inspectie van het Onderwijs (haridusinspektsioon)

— Erfgoedinspectie (pärandiinspektsioon)

— Centrale Financiën Instellingen (institutsioonide rahastamise keskus)

— Nationaal Archief (riigiarhiiv)

— Adviesraad voor Wetenschaps- en Technologiebeleid (teadus- ja tehnoloogiapoliitika nõuandekogu)

— Onderwijsraad (haridusnõukogu)

— Raad voor Cultuur (kultuurinõukogu)

10. Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (sotsiaal- ja tööhõiveministeerium):

— Bestuursdepartement (üldpoliitika- ja personaliosakond)

— Inspectie Werk en Inkomen (töö ja sissetulekute inspektsioon)

— Agentschap SZW (sotsiaal- ja tööhõiveamet)

11. Ministerie van Verkeer en Waterstaat (transpordi, ehitustööde ja veemajanduse ministeerium):

— Bestuursdepartement (üldpoliitika- ja personaliosakond)

— Directoraat-Generaal Transport en Luchtvaart (transpordi ja tsiviillennunduse peadirektoraat)

— Directoraat-Generaal Personenvervoer (reisijateveo peadirektoraat)

— Directoraat-Generaal Water (veeressursside peadirektoraat)

— Centrale diensten (kesktalitused)

— Shared services Organisatie Verkeer en Watersaat (transpordi ja veemajanduse jagatud teenuste organisatsioon) (uus asutus)

— Koninklijk Nederlandse Meteorologisch Instituut KNMI (Madalmaade kuninglik meteoroloogiainstituut)

— Rijkswaterstaat, Bestuur (riiklike ehitustööde ja veemajanduse nõukogu)

— De afzonderlijke regionale Diensten van Rijkswaterstaat (kõik avaliku sektori ehitustööde ja veemajanduse peadirektoraadi piirkondlikud talitused)

— De afzonderlijke specialistische diensten van Rijkswaterstaat (kõik ehitustööde ja veemajanduse peadirektoraadi eriotstarbelised talitused)

— Adviesdienst Geo-Informatie en ICT (geoinfo ja IKT nõuandekomisjon)

— Adviesdienst Verkeer en Vervoer (AVV) (liikluse ja transpordi nõuandekomisjon)

— Bouwdienst (ehitustalitus)

— Rijksinstituut voor Kust en Zee (RIKZ) (riiklik ranniku- ja merealade majandamise instituut)

— Rijksinstituut voor Integraal Zoetwaterbeheer en Afvalwaterbehandeling (RIZA) (riiklik mageveemajanduse ja veekäitluse instituut)

— Toezichthouder Beheer Eenheid Lucht (majandamisüksus „Õhk“)

— Toezichthouder Beheer Eenheid Water (majandamisüksus „Vesi“)

— Toezichthouder Beheer Eenheid Land (majandamisüksus „Maa“)

12. Ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer (elamuehitus-, ruumiplaneerimis- ja keskkonnaministeerium):

— Bestuursdepartement (üldpoliitika- ja personaliosakond)

— Directoraat-generaal Wonen, Wijken en Integratie (elamumajanduse, kogukondade ja integratsiooni peadirektoraat)

— Directoraat-generaal Ruimte (ruumiplaneerimispoliitika peadirektoraat)

— Directoraat-generaal Milieubeheer (keskkonnakaitse peadirektoraat)

— Rijksgebouwendienst (valitsuse kinnisvarakeskus)

— VROM Inspectie (VROMi inspektsioon)

13. Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (tervishoiu-, heaolu- ja spordiministeerium):

— Bestuursdepartement (üldpoliitika- ja personaliosakond)

— Inspectie Gezondheidsbescherming, Waren en Veterinaire Zaken (tervisekaitse ja loomatervise inspektsioon)

— Inspectie Gezondheidszorg (tervishoiuinspektsioon)

— Inspectie Jeugdhulpverlening en Jeugdbescherming (noorsooteenistuste ja noortekaitse inspektsioon)

— Rijksinstituut voor de Volksgezondheid en Milieu (RIVM) (riiklik keskkonna ja rahvatervise instituut)

— Sociaal en Cultureel Planbureau (sotsiaalse ja kultuurilise planeerimise amet)

— Agentschap t.b.v. het College ter Beoordeling van Geneesmiddelen (ravimihindamisamet)

14. Tweede Kamer der Staten-Generaal (parlamendi alamkoda)

15. Eerste Kamer der Staten-Generaal (parlamendi ülemkoda)

16. Raad van State (riiginõukogu)

17. Algemene Rekenkamer (Madalmaade audiitorkoda)

18. Nationale Ombudsman (riiklik ombudsman)

19. Kanselarij der Nederlandse Orden (Madalmaade Ordu kantselei)

20. Kabinet der Koningin (kuninganna kabinet)

21. Raad voor de Rechtspraak en de Rechtbanken (justiits- ja kohtunõukogu)

AUSTRIA

A/ Praegused hõlmatud üksused:

1. Bundeskanzleramt (liidukantselei)

2. Bundesministerium für europäische und internationale Angelegenheiten (föderaalne Euroopa ja rahvusvaheliste asjade ministeerium)

3. Bundesministerium der Finanzen (föderaalne rahandusministeerium)

4. Bundesministerium der Gesundheit (föderaalne tervishoiuministeerium)

5. Bundesministerium für Inneres (föderaalne siseministeerium)

6. Bundesministerium für Justiz (föderaalne justiitsministeerium)

7. Bundesministerium für Landesverteidigung und Sport (föderaalne kaitse- ja spordiministeerium)

8. Bundesministerium für Land- und Forstwirtschaft, Umwelt und Wasserwirtschaft (föderaalne põllumajandus- ja metsandus-, keskkonna- ja veemajandusministeerium)

9. Bundesministerium für Arbeit, Soziales und Konsumentenschutz (föderaalne tööhõive-, sotsiaal- ja tarbijakaitseministeerium)

10. Bundesministerium für Unterricht, Kunst und Kultur (föderaalne haridus-, kunsti- ja kultuuriministeerium)

11. Bundesministerium für Verkehr, Innovation und Technologie (föderaalne transpordi-, innovatsiooni- ja tehnoloogiaministeerium)

12. Bundesministerium für Wirtschaft, Familie und Jugend (föderaalne majandus-, perekonna- ja noorsooministeerium)

13. Bundesministerium für Wissenschaft und Forschung (föderaalne teadusministeerium)

14. Bundesamt für Eich- und Vermessungswesen (föderaalne metroloogiabüroo)

15. Österreichische Forschungs- und Prüfzentrum Arsenal Gesellschaft m.b.H (Austria uurimis- ja katsetuskeskus Arsenal Gesellschaft m.b.H)

16. Bundesanstalt für Verkehr (föderaalne liiklusamet)

17. Bundesbeschaffung G.m.b.H (föderaalne riigihangete aktsiaselts)

18. Bundesrechenzentrum G.m.b.H (föderaalne andmetöötluskeskuse aktsiaselts)

B/ Kõik muud keskvalitsusasutused, sealhulgas nende piirkondlikud ja kohalikud allüksused, tingimusel et nad ei ole tööstusliku ega tulundusliku iseloomuga.

POOLA

1. Kancelaria Prezydenta RP (presidendi kantselei)
2. Kancelaria Sejmu RP (seimi kantselei)
3. Kancelaria Senatu RP (senati kantselei)
4. Kancelaria Prezesa Rady Ministrów (peaministri kantselei)
5. Sąd Najwyższy (kõrgeim kohus)
6. Naczelny Sąd Administracyjny (kõrgeim halduskohus)
7. Trybunał Konstytucyjny (konstitutsioonikohus)
8. Najwyższa Izba Kontroli (kõrgeim kontrollikoda)
9. Biuro Rzecznika Praw Obywatelskich (inimõiguste kaitsja büroo)
10. Biuro Rzecznika Praw Dziecka (lasteombudsmani büroo)
11. Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej (tööhõive- ja sotsiaalministeerium)
12. Ministerstwo Finansów (rahandusministeerium)
13. Ministerstwo Gospodarki (majandusministeerium)
14. Ministerstwo Rozwoju Regionalnego (regionaalarengu ministeerium)
15. Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego (kultuuri ja rahvusliku pärandi ministeerium)
16. Ministerstwo Edukacji Narodowej (riikliku hariduse ministeerium)
17. Ministerstwo Obrony Narodowej (riigikaitse ministeerium)
18. Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi (põllumajanduse ja maaelu arengu ministeerium)
19. Ministerstwo Skarbu Państwa (riigivarade ministeerium)
20. Ministerstwo Sprawiedliwości (justiitsministeerium)
21. Ministerstwo Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej (transpordi-, ehitus- ja meremajandusministeerium)
22. Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego (teadus- ja kõrgharidusministeerium)
23. Ministerstwo Środowiska (keskkonnaministeerium)
24. Ministerstwo Spraw Wewnętrznych (siseministeerium)
25. Ministrestwo Administracji i Cyfryzacji (haldus- ja digitaliseerimisministeerium)
26. Ministerstwo Spraw Zagranicznych (välisministeerium)
27. Ministerstwo Zdrowia (tervishoiuministeerium)
28. Ministerstwo Sportu i Turystyki (spordi- ja turismiministeerium)
29. Urząd Patentowy Rzeczpospolitej Polskiej (Poola Vabariigi patendiamet)
30. Urząd Regulacji Energetyki (Poola energiasektori reguleerimisasutus)
31. Urząd do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych (sõjaveteranide ja repressiooniohvrite amet)

32. Urząd Transportu Kolejowego (raudteetranspordi amet)
33. Urząd do Spraw Cudzoziemców (välismaalaste amet)
34. Urząd Zamówień Publicznych (riigihangete amet)
35. Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów (konkurentsi- ja tarbijakaitseamet)
36. Urząd Lotnictwa Cywilnego (tsiviillennundusamet)
37. Urząd Komunikacji Elektronicznej (elektroonilise side amet)
38. Wyższy Urząd Górniczy (riiklik kaevandusamet)
39. Główny Urząd Miar (metroloogia keskamet)
40. Główny Urząd Geodezji i Kartografii (geodeesia ja kartograafia keskamet)
41. Główny Urząd Nadzoru Budowlanego (ehitusinspektsiooni keskamet)
42. Główny Urząd Statystyczny (statistikaamet)
43. Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji (riiklik ringhäälingunõukogu)
44. Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych (isikuandmete kaitse peainspektor)
45. Państwowa Komisja Wyborcza (riiklik valimiskomisjon)
46. Państwowa Inspekcja Pracy (riiklik tööinspektsioon)
47. Rządowe Centrum Legislacji (valitsuse õiguskeskus)
48. Narodowy Fundusz Zdrowia (riiklik tervisefond)
49. Polska Akademia Nauk (Poola teaduste akadeemia)
50. Polskie Centrum Akredytacji (Poola akrediteerimiskeskus)
51. Polskie Centrum Badań i Certyfikacji (Poola kontrolli- ja sertifitseerimiskeskus)
52. Polski Komitet Normalizacyjny (Poola standardikomitee)
53. Zakład Ubezpieczeń Społecznych (sotsiaalkindlustusamet)
54. Komisja Nadzoru Finansowego (Poola finantsjärelevalveamet)
55. Naczelna Dyrekcja Archiwów Państwowych (riigiarhiivi keskamet)
56. Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego (põllumajanduse sotsiaalkindlustusfond)
57. Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad (riigimaanteede ja kiirteede peadirektoraat)
58. Główny Inspektorat Ochrony Roślin i Nasiennictwa (taime- ja seemnekaitse peainspektsioon)
59. Komenda Główna Państwowej Straży Pożarnej (riikliku tuletõrjeteenistuse peakomando)
60. Komenda Główna Policji (Poola politsei peakomando)
61. Komenda Główna Straży Granicznej (piirivalve peakomando)
62. Główny Inspektorat Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych (põllumajandustoodete ja toiduainete kaubandusliku kvaliteedi peainspektsioon)
63. Główny Inspektorat Ochrony Środowiska (keskkonnakaitse peainspektsioon)
64. Główny Inspektorat Transportu Drogowego (maanteetranspordi peainspektsioon)
65. Główny Inspektorat Farmaceutyczny (ravimite peainspektsioon)
66. Główny Inspektorat Sanitarny (sanitaarpeainspektsioon)

67. Główny Inspektorat Weterynarii (veterinaarpeainspektsioon)

68. Agencja Bezpieczeństwa Wewnętrznego (sisejulgeolekuagentuur)

69. Agencja Wywiadu (välisluureagentuur)

70. Agencja Mienia Wojskowego (sõjaväevarade amet)

71. Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (põllumajanduse restruktureerimise ja moderniseerimise amet)

72. Agencja Rynku Rolnego (põllumajandusturu amet)

73. Agencja Nieruchomości Rolnych (põllumajanduskinnisvara amet)

74. Państwowa Agencja Atomistyki (riiklik aatomienergiaagentuur)

75. Narodowy Bank Polski (Poola riigipank)

76. Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (riiklik keskkonnakaitse ja veemajanduse fond)

77. Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (riiklik puuetega inimeste rehabiliteerimise fond)

78. Instytut Pamięci Narodowej – Komisja Ścigania Zbrodni Przeciwko Narodowi Polskiemu (riiklik mäluinstituut – Poola rahva vastu sooritatud kuritegude uurimise komisjon)

PORTUGAL

1. Presidência do Conselho de Ministros (ministrite nõukogu eesistuja)

2. Ministério das Finanças (rahandusministeerium)

3. Ministério da Defesa Nacional (kaitseministeerium)

4. Ministério dos Negócios Estrangeiros e das Comunidades Portuguesas (välisasjade ja portugali kogukondade ministeerium)

5. Ministério da Administração Interna (siseministeerium)

6. Ministério da Justiça (justiitsministeerium)

7. Ministério da Economia (majandusministeerium)

8. Ministério da Agricultura, Desenvolvimento Rural e Pescas (põllumajanduse, maaelu arengu ja kalanduse ministeerium)

9. Ministério da Educação (haridusministeerium)

10. Ministério da Ciência e do Ensino Superior (teadus- ja kõrgharidusministeerium)

11. Ministério da Cultura (kultuuriministeerium)

12. Ministério da Saúde (tervishoiuministeerium)

13. Ministério do Trabalho e da Solidariedade Social (töö ja sotsiaalse solidaarsuse ministeerium)

14. Ministério das Obras Públicas, Transportes e Habitação (riiklike ehitustööde, transpordi ja elamumajanduse ministeerium)

15. Ministério das Cidades, Ordenamento do Território e Ambiente (linnade, maakorralduse ja keskkonna ministeerium)

16. Ministério para a Qualificação e o Emprego (kutsekvalifikatsiooni ja tööhõive ministeerium)

17. Presidença da Republica (vabariigi president)

18. Tribunal Constitucional (konstitutsioonikohus)

19. Tribunal de Contas (riigikontroll)

20. Provedoria de Justiça (Ombudsman)

RUMEENIA

1. Administrația Prezidențială (presidendi kantselei)
2. Senatul României (Rumeenia senat)
3. Camera Deputaților (Rumeenia saadikutekoda)
4. Inalta Curte de Casație şi Justiție (kassatsioonikohus)
5. Curtea Constituțională (konstitutsioonikohus)
6. Consiliul Legislativ (seadusandlik nõukogu)
7. Curtea de Conturi (riigikontroll)
8. Consiliul Superior al Magistraturii (kõrgem justiitsnõukogu)
9. Parchetul de pe lângă Inalta Curte de Casație și Justiție (kassatsioonikohtu juurde kuuluv prokuratuur)
10. Secretariatul General al Guvernului (valitsuse peasekretariaat)
11. Cancelaria primului Ministru (peaministri kantselei)
12. Ministerul Afacerilor Externe (välisministeerium)
13. Ministerul Economiei şi Finanțelor (majandus- ja rahandusministeerium)
14. Ministerul Justiției (justiitsministeerium)
15. Ministerul Apărării (kaitseministeerium)
16. Ministerul Internelor și Reformei Administrative (siseasjade ja haldusreformi ministeerium)
17. Ministerul Muncii, Familiei și Egalității de Şanse (töö ja võrdsete võimaluste ministeerium)
18. Ministerul pentru Întreprinderi Mici și Mijlocii, Comerț, Turism și Profesii Liberale (VKEde, kaubanduse, turismi ja vabade kutsete ministeerium)
19. Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale (põllumajanduse ja maaelu arengu ministeerium)
20. Ministerul Transporturilor (transpordiministeerium)
21. Ministerul Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Locuinței (arengu, riiklike ehitustööde ja elamumajanduse ministeerium)
22. Ministerul Educației Cercetării şi Tineretului (haridus-, teadus- ja noorsooministeerium)
23. Ministerul Sănătății Publice (tervishoiuministeerium)
24. Ministerul Culturii și Cultelor (kultuuri- ja usuasjade ministeerium)
25. Ministerul Comunicațiilor şi Tehnologiei Informației (kommunikatsiooni- ja infotehnoloogiaministeerium)
26. Ministerul Mediului și Dezvoltării Durabile (keskkonna ja kestliku arengu ministeerium)
27. Serviciul Român de Informații (Rumeenia luureteenistus)
28. Serviciul Român de Informații Externe (Rumeenia välisluureteenistus)
29. Serviciul de Protecție și Pază (kaitse- ja turvateenistus)
30. Serviciul de Telecomunicații Speciale (erisideteenistus)
31. Consiliul Național al Audiovizualului (riiklik audiovisuaalnõukogu)

32. Direcția Națională Anticorupție (riiklik korruptsioonivastane talitus)

33. Inspectoratul General de Poliție (politsei peainspektsioon)

34. Autoritatea Națională pentru Reglementarea și Monitorizarea Achizițiilor Publice (riigihangete reguleerimise ja järelevalve amet)

35. Autoritatea Națională de Reglementare pentru Serviciile Comunitare de Utilități Publice (ANRSC) (riiklik kommunaalteenuste reguleerimise amet)

36. Autoritatea Națională Sanitară Veterinară şi pentru Siguranța Alimentelor (riiklik sanitaar-veterinaar- ja toiduohutusamet)

37. Autoritatea Națională pentru Protecția Consumatorilor (riiklik tarbijakaitseamet)

38. Autoritatea Navală Română (Rumeenia laevandusamet)

39. Autoritatea Feroviară Română (Rumeenia raudteeamet)

40. Autoritatea Rutieră Română (Rumeenia maanteeamet)

41. Autoritatea Națională pentru Protecția Drepturilor Copilului-şi Adopție (riiklik laste õiguste ja adopteerimise amet)

42. Autoritatea Națională pentru Persoanele cu Handicap (riiklik puuetega inimeste amet)

43. Autoritatea Națională pentru Tineret (riiklik noorsooamet)

44. Autoritatea Națională pentru Cercetare Științifică (riiklik teadusuuringute amet)

45. Autoritatea Națională pentru Comunicații (riiklik sideamet)

46. Autoritatea Națională pentru Serviciile Societății Informaționale (riiklik infoühiskonna teenuste amet)

47. Autoritatea Electorală Permanentă (alaline valimisamet)

48. Agenția pentru Strategii Guvernamentale (valitsusstrateegia amet)

49. Agenția Națională a Medicamentului (riiklik ravimiamet)

50. Agenția Națională pentru Sport (riiklik spordiamet)

51. Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă (riiklik tööhõiveamet)

52. Agenția Națională de Reglementare în Domeniul Energiei (riiklik elektrienergia reguleerimisamet)

53. Agenția Română pentru Conservarea Energiei (Rumeenia energiasäästuamet)

54. Agenția Națională pentru Resurse Minerale (riiklik maavarade amet)

55. Agenția Română pentru Investiții Străine (Rumeenia välisinvesteeringute amet)

56. Agenția Națională a Funcționarilor Publici (riiklik avalike teenistujate amet)

57. Agenția Națională de Administrare Fiscală (riiklik maksuhaldusamet)

SLOVEENIA

1. Predsednik Republike Slovenije (Sloveenia Vabariigi president)

2. Državni zbor (rahvusassamblee)

3. Državni svet (riigiõukogu)

4. Varuh človekovih pravic (ombudsman)

5. Ustavno sodišče (konstitutsioonikohus)

6. Računsko sodišče (riigikontroll)

7. Državna revizijska komisija (riiklik revisjonikomisjon)
8. Slovenska akademija znanosti in umetnosti (Sloveenia teaduste ja kunstide akadeemia)
9. Vladne službe (valitsuse talitused)
10. Ministrstvo za finance (rahandusministeerium)
11. Ministrstvo za notranje zadeve (siseministeerium)
12. Ministrstvo za zunanje zadeve (välisministeerium)
13. Ministrstvo za obrambo (kaitseministeerium)
14. Ministrstvo za pravosodje (justiitsministeerium)
15. Ministrstvo za gospodarstvo (majandusministeerium)
16. Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano (põllumajanduse, metsanduse ja toiduainete ministeerium)
17. Ministrstvo za promet (transpordiministeerium)
18. Ministrstvo za okolje, prostor in energio (keskkonna-, ruumiplaneerimis- ja energeetikaministeerium)
19. Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve (töö-, perekonna- ja sotsiaalministeerium)
20. Ministrstvo za zdravje (tervishoiuministeerium)
21. Ministrstvo za visoko šolstvo, znanost in tehnogijo (kõrghariduse, teaduse ja tehnoloogia ministeerium)
22. Ministrstvo za kulturo (kultuuriministeerium)
23. Ministerstvo za javno upravo (avaliku halduse ministeerium)
24. Vrhovno sodišče Republike Slovenije (Sloveenia kõrgeim kohus)
25. Višja sodišča (kõrgemad kohtud)
26. Okrožna sodišča (ringkonnakohtud)
27. Okrajna sodišča (maakonnakohtud)
28. Vrhovno tožilstvo Republike Slovenije (Sloveenia Vabariigi peaprokurör)
29. Okrožna državna tožilstva (ringkondade riigiprokurörid)
30. Družbeni pravobranilec Republike Slovenije (Sloveenia Vabariigi sotsiaaladvokaat)
31. Državno pravobranilstvo Republike Slovenije (Sloveenia Vabariigi riiklik advokaat)
32. Upravno sodišče Republike Slovenije (Sloveenia Vabariigi halduskohus)
33. Senat za prekrške Republike Slovenije (Sloveenia Vabariigi väiksemate õigusrikkumiste kohus)
34. Višje delovno in socialno sodišče v Ljubljani (kõrgem töö- ja sotsiaalkohus)
35. Delovna sodišča (töökohtud)
36. Upravne enote (kohalikud haldusüksused)

SLOVAKKIA

Ministeeriumid ja muud keskvalitsusasutused, mida nimetatakse valitsuse tegevuse struktuuri ja keskvalitsuse haldusasutusi käsitlevas seaduses nr 575/2001 (seadustekogu), mida on täpsustatud hilisemates määrustes:

1. Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky (Slovaki Vabariigi majandusministeerium)
2. Ministerstvo financií Slovenskej republiky (Slovaki Vabariigi rahandusministeerium)
3. Ministerstvo dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja Slovenskej republiky (Slovaki Vabariigi transpordi, ehituse ja regionaalarengu ministeerium)

4. Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky (Slovaki Vabariigi põllumajanduse ja maaelu arengu ministeerium)

5. Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky (Slovaki Vabariigi siseministeerium)

6. Ministerstvo obrany Slovenskej republiky (Slovaki Vabariigi kaitseministeerium)

7. Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky (Slovaki Vabariigi justiitsministeerium)

8. Ministerstvo zahraničných vecí Slovenskej republiky (Slovaki Vabariigi välisministeerium)

9. Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky (Slovaki Vabariigi töö-, sotsiaal- ja perekonnaministeerium)

10. Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky (Slovaki Vabariigi keskkonnaministeerium)

11. Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky (Slovaki Vabariigi haridus-, teadus- ja spordiministeerium)

12. Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky (Slovaki Vabariigi kultuuriministeerium)

13. Ministerstvo zdravotníctva Slovenskej republiky (Slovaki Vabariigi tervishoiuministeerium)

14. Úrad vlády Slovenskej republiky (Slovaki Vabariigi valitsuse kantselei)

15. Protimonopolný úrad Slovenskej republiky (Slovaki Vabariigi monopolivastane amet)

16. Štatistický úrad Slovenskej republiky (Slovaki Vabariigi statistikaamet)

17. Úrad geodézie, kartografie a katastra Slovenskej republiky (Slovaki Vabariigi maamõõtmis-, kartograafia- ja katastriamet)

18. Úrad pre normalizáciu, metrológiu a skúšobníctvo Slovenskej republiky (Slovaki standardi-, metroloogia- ja katsetusamet)

19. Úrad pre verejné obstarávanie (riigihangete amet)

20. Úrad priemyselného vlastníctva Slovenskej republiky (Slovaki Vabariigi tööstusomandi amet)

21. Národný bezpečnostný úrad (riiklik julgeolekuamet)

22. Kancelária Prezidenta Slovenskej republiky (Slovaki Vabariigi presidendi kantselei)

23. Národná rada Slovenskej republiky (Slovaki Vabariigi riigikõukogu)

24. Ústavný súd Slovenskej republiky (Slovaki Vabariigi konstitutsioonikohus)

25. Najvyšší súd Slovenskej republiky (Slovaki Vabariigi kõrgeim kohus)

26. Generálna prokuratúra Slovenskej republiky (Slovaki Vabariigi peaprokuratuur)

27. Najvyšší kontrolný úrad Slovenskej republiky (Slovaki Vabariigi kõrgem riigikontroll)

28. Telekomunikačný úrad Slovenskej republiky (Slovaki Vabariigi telekommunikatsiooni amet)

29. Poštový úrad (postiamet)

30. Úrad na ochranu osobných údajov (andmekaitseamet)

31. Kancelária verejného ochrancu práv (ombudsmani büroo)

32. Úrad pre finančný trh (finantsturuamet)

SOOME

1. Oikeuskanslerinvirasto – Justitiekanslersämbetet (õiguskantsleri büroo)

2. Liikenne- ja Viestintäministeriö – Kommunikationsministeriet (transpordi- ja kommunikatsiooniministeerium):

    1. Viestintävirasto – Kommunikationsverket (Soome sideamet)

3. Maa- ja Metsätalousministeriö – Jord- Och Skogsbruksministeriet (põllumajandus- ja metsandusministeerium):
    1. Elintarviketurvallisuusvirasto – Livsmedelssäkerhetsverket (Soome toiduohutusamet)
    2. Maanmittauslaitos – Lantmäteriverket (Soome riiklik maamõõtmisamet)
4. Oikeusministeriö – Justitieministeriet (justiitsministeerium):
    1. Tietosuojavaltuutetun toimisto – Dataombudsmannens byrå (andmekaitse ombudsmani büroo)
    2. Tuomioistuimet – Domstolar (kohtud)
    3. Korkein oikeus – Högsta domstolen (Soome kõrgeim kohus)
    4. Korkein hallinto-oikeus – Högsta förvaltningsdomstolen (Soome kõrgeim halduskohus)
    5. Hovioikeudet – hovrätter (apellatsioonikohtud)
    6. Käräjäoikeudet – tingsrätter (esimese astme kohtud)
    7. Hallinto-oikeudet – förvaltningsdomstolar (halduskohtud)
    8. Markkinaoikeus – Marknadsdomstolen (kaubanduskohus)
    9. Työtuomioistuin – Arbetsdomstolen (töökohus)
    10. Vakuutusoikeus – Försäkringsdomstolen (sotsiaalkindlustuskohus)
    11. Kuluttajariitalautakunta – Konsumenttvistenämnden (tarbijakakaebuste komisjon)
    12. Vankeinhoitolaitos – Fångvårdsväsendet (vanglateenistus)
5. Opetusministeriö – Undervisningsministeriet (haridusministeerium):
    1. Opetushallitus – Utbildningsstyrelsen (riiklik haridusamet)
    2. Valtion elokuvatarkastamo – Statens filmgranskningsbyrå (Soome filmitsensuuri nõukogu)
6. Puolustusministeriö – Försvarsministeriet (kaitseministeerium):
    1. Puolustusvoimat – Försvarsmakten (Soome kaitsejõud)
7. Sisäasiainministeriö – Inrikesministeriet (siseministeerium):
    1. Keskusrikospoliisi – Centralkriminalpolisen (keskkriminaalpolitsei)
    2. Liikkuva poliisi – Rörliga polisen (riiklik liikluspolitsei)
    3. Rajavartiolaitos – Gränsbevakningsväsendet (piirivalve)
    4. Valtion turvapaikanhakijoiden vastaanottokeskukset – Statliga förläggningar för asylsökande (varjupaigataotlejate vastuvõtukeskused)
8. Sosiaali- Ja Terveysministeriö – Social- Och Hälsovårdsministeriet (sotsiaal- ja tervishoiuministeerium):
    1. Työttömyysturvalautakunta – Besvärsnämnden för utkomstskyddsärenden (töötuskindlustuse vaidlustuskomisjon)
    2. Sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunta – Besvärsnämnden för socialtrygghet (sotsiaalkindlustusasjade vaidlustuskomisjon)
    3. Lääkelaitos – Läkemedelsverket (riiklik ravimiamet)
    4. Terveydenhuollon oikeusturvakeskus – Rättsskyddscentralen för hälsovården (riiklik tervishoiu õiguskaitsekeskus)
    5. Säteilyturvakeskus – Strålsäkerhetscentralen (Soome kiirguskaitsekeskus)
9. Työ- Ja Elinkeinoministeriö – Arbets- Och Näringsministeriet (töö- ja majandusministeerium):
    1. Kuluttajavirasto – Konsumentverket (Soome tarbijakaitseamet)

2. Kilpailuvirasto – Konkurrensverket (Soome konkurentsiamet)

3. Patentti- ja rekisterihallitus – Patent- och registerstyrelsen (patendi- ja registriamet)

4. Valtakunnansovittelijain toimisto – Riksförlikningsmännens byrå (riikliku lepitaja kantselei)

5. Työneuvosto – Arbetsrådet (töönõukogu)

10. Ulkoasiainministeriö – utrikesministeriet (välisministeerium)

11. Valtioneuvoston kanslia – statsrådets kansli (peaministri kantselei)

12. Valtiovarainministeriö – finansministeriet (rahandusministeerium):

1. Valtiokonttori – Statskontoret (riigikassa)

2. Verohallinto – Skatteförvaltningen (maksuamet)

3. Tullilaitos – Tullverket (tolliamet)

4. Väestörekisterikeskus – Befolkningsregistercentralen (rahvastikuregistrikeskus)

13. Ympäristöministeriö – Miljöministeriet (keskkonnaministeerium):

1. Suomen ympäristökeskus – Finlands miljöcentral (Soome keskkonnainstituut)

14. Valtiontalouden Tarkastusvirasto – Statens Revisionsverk (riigikontroll)

ROOTSI

Akademien för de fria konsterna (kuninglik kaunite kunstide akadeemia)

Allmänna reklamationsnämnden (riiklik tarbijakaebuste komisjon)

Arbetsdomstolen (töövaidluskomisjon)

Arbetsförmedlingen (Rootsi tööhõiveamet)

Arbetsgivarverk, statens (riiklik riigiteenistujate amet)

Arbetslivsinstitutet (riiklik tööelu instituut)

Arbetsmiljöverket (Rootsi töökeskkonna amet)

Arkitekturmuseet (arhitektuurimuuseum)

Ljud och bildarkiv, statens (riiklik helisalvestiste ja filmide arhiiv)

Barnombudsmannen (laste ombudsmani büroo)

Beredning för utvärdering av medicinsk metodik, statens (Rootsi tervishoiutehnika hindamise nõukogu)

Kungliga Biblioteket (kuninglik raamatukogu)

Biografbyrå, statens (riiklik filmitsensuuri nõukogu)

Biografiskt lexikon, svenskt (Rootsi biograafialeksikon)

Bokföringsnämnden (Rootsi raamatupidamisstandardite nõukogu)

Bolagsverket (Rootsi äriregister)

Bostadskreditnämnd, statens (BKN) (riiklik elamukrediidi nõukogu)

Boverket (riiklik elamumajanduse amet)

Brottsförebyggande rådet (Rootsi kriminaalpreventsiooni nõukogu)

Brottsoffermyndigheten (kuriteoohvrite toetamise amet)

Centrala studiestödsnämnden (riiklik üliõpilaste tugikomitee)

Datainspektionen (andmekaitseinspektsioon)

Departementen (ministeeriumid (valitsuse struktuuriüksused))

Domstolsverket (riiklik kohtute amet)

Elsäkerhetsverket (riiklik elektriohutuse amet)

Exportkreditnämnden (ekspordikrediidi tagamise amet)

Finansinspektionen (finantsinspektsioon)

Fiskeriverket (riiklik kalandusamet)

Folkhälsoinstitut, statens (riiklik rahvatervise instituut)

Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande, Formas (Rootsi keskkonnauuringute nõukogu)

Fortifikationsverket (riiklik kaitserajatiste valitsus)

Medlingsinstitutet (riikliku lepitaja büroo)

Försvarets materielverk (kaitsevarude valitsus)

Försvarets radioanstalt (kaitseväe raadiosideamet)

Försvarshistoriska museer, statens (Rootsi sõjaajaloo muuseumid)

Försvarshögskolan (riiklik kaitsekolledž)

Försvarsmakten (Rootsi kaitsejõud)

Försäkringskassan (sotsiaalkindlustusamet)

Geologiska undersökning, Sveriges (Rootsi geoloogiakeskus)

Geotekniska institut, statens (riiklik geotehnika instituut)

Glesbygdsverket (riiklik maaelu arengu agentuur)

Grafiska institutet och institutet för högre kommunikations- och reklamutbildning (graafikainstituut ja meediakõrgkool)

Granskningsnämnden för Radio och TV (Rootsi ringhäälingunõukogu)

Handelsflottans kultur- och fritidsråd (Rootsi kaubalaevastiku kultuuri- ja vabaajateenistus)

Handikappombudsmannen (puuetega inimeste ombudsman)

Haverikommission, statens (õnnetuste uurimise komisjon)

Hovrätterna (apellatsioonikohtud) (6)

Hyres- och ärendenämnder (piirkondlikud üüri- ja rendiasjade komisjonid) (12)

Hälso- och sjukvårdens ansvarsnämnd (tervishoiutöötajate vastutuse nõukogu)

Högskoleverket (riiklik kõrgharidusamet)

Högsta domstolen (Rootsi kõrgeim kohus)

Institut för psykosocial miljömedicin, statens (riiklik psühhosotsiaalse meditsiini instituut)

Institut för tillväxtpolitiska studier (riiklik piirkondlike uuringute instituut)

Institutet för rymdfysik (Rootsi kosmosefüüsika instituut)

Migrationsverket (Rootsi rändeamet)

Jordbruksverk, statens (Rootsi põllumajandusamet)

Justitiekanslern (õiguskantsleri büroo)

Jämställdhetsombudsmannen (võrdsete võimaluste ombudsman)

Kammarkollegiet (riiklik riigimaade ja -vahendite erikohus)

Kammarrätterna (haldusasjade apellatsioonikohtud) (4)

Kemikalieinspektionen (riiklik kemikaalide inspektsioon)

Kommerskollegium (riiklik kaubandusnõukogu)

Verket för innovationssystem (VINNOVA) (Rootsi innovatsioonisüsteemide agentuur)

Konjunkturinstitutet (konjunktuuriinstituut)

Konkurrensverket (Rootsi konkurentsiamet)

Konstfack (kunsttööstuskõrgkool)

Konsthögskolan (kunstikõrgkool)

Nationalmuseum (riiklik kunstimuuseum)

Konstnärsnämnden (kunstistipendiumide komitee)

Konstråd, statens (riiklik kunstinõukogu)

Konsumentverket (riiklik tarbijakaitseamet)

Kriminaltekniska laboratorium, statens (riiklik kohtumeditsiini labor)

Kriminalvården (vanglate ja kriminaalhoolduse amet)

Kriminalvårdsnämnden (riiklik kriminaalhoolduskomisjon)

Kronofogdemyndigheten (Rootsi täitevamet)

Kulturråd, statens (riiklik kultuurinõukogu)

Kustbevakningen (Rootsi rannavalve)

Lantmäteriverket (riiklik maamõõtmisamet)

Livrustkammaren/Skoklosters slott/ Hallwylska museet (kuninglik relvapalat)

Livsmedelsverk, statens (riiklik toiduamet)

Lotteriinspektionen (riiklik hasartmängunõukogu)

Läkemedelsverket (ravimiamet)

Länsrätterna (läänikohtud) (24)

Länsstyrelserna (maavalitsused) (24)

Pensionsverk, statens (riigiametnike ja pensionite komisjon)

Marknadsdomstolen (kaubanduskohus)

Meteorologiska och hydrologiska institut, Sveriges (Rootsi meteoroloogia- ja hüdroloogiainstituut)

Moderna museet (kaasaegse kunsti muuseum)

Musiksamlingar, statens (Rootsi riiklik muusikakogu)

Naturhistoriska riksmuseet (loodusloomuuseum)

Naturvårdsverket (Rootsi keskkonnakaitse amet)

Nordiska Afrikainstitutet (Skandinaavia Aafrika-uuringute instituut)

Nordiska högskolan för folkhälsovetenskap (Põhjamaade rahvatervise kool)

Notarienämnden (notarite kogu)

Myndigheten för internationella adoptionsfrågor (Rootsi riiklik rahvusvaheliste adopteerimistega tegelev komisjon)

Verket för näringslivsutveckling (NUTEK) (Rootsi majanduse ja regionaalarengu amet)

Ombudsmannen mot etnisk diskriminering (etnilise diskrimineerimise ombudsman)

Patentbesvärsrätten (teise astme patendikohus)

Patent- och registreringsverket (patendi- ja registriamet)

Personadressregisternämnd statens, SPAR-nämnden (Rootsi rahvastikuregister)

Polarforskningssekretariatet (Rootsi polaaruuringute amet)

Presstödsnämnden (pressitoetuste nõukogu)

Radio- och TV-verket (Rootsi raadio- ja televisiooniamet)

Regeringskansliet (valitsusasutused)

Regeringsrätten (Rootsi kõrgeim halduskohus)

Riksantikvarieämbetet (riiklik kultuuripärandi amet)

Riksarkivet (riigiarhiiv)

Riksbanken (Rootsi pank)

Riksdagsförvaltningen (parlamendi haldusbüroo)

Riksdagens ombudsmän (JO) (parlamendi ombudsmanid)

Riksdagens revisorer (parlamendi audiitorid)

Riksgäldskontoret (riigivõla amet)

Rikspolisstyrelsen (politseiamet)

Riksrevisionen (riigikontroll)

Riksutställningar, Stiftelsen (rändnäituste sihtasutus)

Rymdstyrelsen (riiklik kosmosenõukogu)

Forskningsrådet för arbetsliv och socialvetenskap (Rootsi tööelu ja sotsiaalteaduste nõukogu)

Räddningsverk, statens (riiklik päästeteenuste nõukogu)

Rättshjälpsmyndigheten (piirkondlik õigusabi amet)

Rättsmedicinalverket (riiklik kohtumeditsiiniamet)

Sameskolstyrelsen och sameskolor (saami (lapi) koolinõukogu, saami (lapi) koolid)

Sjöfartsverket (riiklik veeteede amet)

Maritima museer, statens (riiklikud meremuuseumid)

Skatteverket (Rootsi maksuamet)

Skogsstyrelsen (riiklik metsandusnõukogu)

Skolverk, statens (riiklik haridusamet)

Smittskyddsinstitutet (Rootsi nakkushaiguste leviku tõkestamise instituut)

Socialstyrelsen (riiklik sotsiaalabiamet)

Sprängämnesinspektionen (riiklik lõhkeainete ja tuleohtlike materjalide inspektsioon)

Statistiska centralbyrån (Rootsi statistikaamet)

Statskontoret (haldusarengu amet)

Strålsäkerhetsmyndigheten (Rootsi kiirguskaitse keskus)

Styrelsen för internationellt utvecklingssamarbete (SIDA) (Rootsi rahvusvahelise koostöö arendamise nõukogu)

Styrelsen för psykologiskt försvar (riiklik psühholoogilise kaitse nõukogu)

Styrelsen för ackreditering och teknisk kontroll (Rootsi akrediteerimise ja tehnilise kontrolli nõukogu)

Svenska Institutet, stiftelsen (sihtasutus Rootsi Instituut)

Talboks- och punktskriftsbiblioteket (audioraamatute ja Braille' publikatsioonide raamatukogu)

Tingsrätterna (esimese astme kohtud) (97)

Tjänsteförslagsnämnden för domstolsväsendet (kohtunike nimetamise komitee)

Totalförsvarets pliktverk (kaitsejõudude värbamisnõukogu)

Totalförsvarets forskningsinstitut (Rootsi kaitseuuringute keskus)

Tullverket (Rootsi tolliamet)

Turistdelegationen (Rootsi turismiamet)

Ungdomsstyrelsen (riiklik noorsooamet)

Universitet och högskolor (ülikoolid ja ülikoolide kolledžid)

Utlänningsnämnden (võõramaalaste apellatsioonikomisjon)

Utsädeskontroll, statens (riiklik seemnekontrolli ja sertifitseerimise instituut)

Vatten- och avloppsnämnd, statens (riiklik veevarustuse ja kanalisatsiooni vahekohus)

Verket för högskoleservice (VHS) (riiklik kõrgharidusamet)

Verket för näringslivsutveckling (NUTEK) (Rootsi majanduse ja regionaalarengu amet)

Vetenskapsrådet (Rootsi teadusnõukogu)

Veterinärmedicinska anstalt, statens (riiklik veterinaariainstituut)

Väg- och transportforskningsinstitut, statens (Rootsi riiklik teede ja transpordi teadusinstituut)

Växtsortnämnd, statens (riiklik taimesortide nõukogu)

Åklagarmyndigheten (Rootsi prokuratuur)

Krisberedskapsmyndigheten (Rootsi kriisivalmidusamet)

Märkused A jao kohta

1. „Euroopa Liidu liikmesriikide avaliku sektori hankijate" mõiste hõlmab ka kõiki Euroopa Liidu liikmesriigi avaliku sektori hankijate allasutusi, mis ei ole eraldi juriidilised isikud.

2. Kaitse- ja julgeolekuvaldkonna üksuste hangete puhul on hõlmatud ainult D jaole lisatud loetelus sisalduvad mittesalajased ja mittesõjalise otstarbega materjalid.

B JAGU

KESKVALITSUSEST MADALAMA TASANDI VALITSUSASUTUSED

Asjad

Nimetatud D jaos

Künnised 200 000 SDR

Teenused

Nimetatud E jaos

Künnised 200 000 SDR

Ehitustööd

Nimetatud F jaos

Künnised 5 000 000 SDR

Hankeüksused

1. Kõik piirkondliku või kohaliku tasandi avaliku sektori hankijad

Kõik Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EÜ) nr 1059/2003 ([2]) („NUTSi määrus“) määratletud haldusüksuste avaliku sektori hankijad.

28. peatükis tähendavad „piirkondliku tasandi avaliku sektori hankijad“ NUTSi määruses osutatud jaotustesse NUTS 1 ja 2 kuuluvate haldusüksuste avaliku sektori hankijaid.

28. peatükis tähendavad „kohaliku tasandi avaliku sektori hankijad“ NUTSi määruses osutatud jaotusse NUTS 3 kuuluvate haldusüksuste ja neist madalama tasandi haldusüksuste avaliku sektori hankijaid.

2. Kõik avaliku sektori hankijad, kes on ELi riigihankedirektiivide kohaselt avalik-õiguslikud asutused.

Avalik-õiguslik asutus on mis tahes asutus:

a) mis on asutatud üldistes huvides ega ole tööstusliku ega tulundusliku iseloomuga;

b) millel on juriidilise isiku staatus ning

c) mida enamjaolt rahastab riik, piirkondlik või kohalik omavalitsus või muu avalik-õiguslik asutus või mis on nende asutuste järelevalve all või millel on haldus-, juht- või järelevalveorgan, mille enam kui pooled liikmed nimetab riik, piirkondlik või kohalik omavalitsus või muu avalik-õiguslik asutus.

C JAGU

ÜKSUSED, MIS TEGELEVAD HANGETEGA 28. PEATÜKI KOHASELT

Asjad

Nimetatud D jaos

Künnised 400 000 SDR

Teenused

Nimetatud E jaos

Künnised 400 000 SDR

Ehitustööd

Nimetatud F jaos

Künnised 5 000 000 SDR

([2]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. mai 2003. aasta määrus (EÜ) nr 1059/2003, millega kehtestatakse ühine statistiliste territoriaalüksuste liigitus (NUTS) (ELT L 154, 21.6.2003, lk 1).

Kõik võrgustiku sektori hankijad, kelle hanked on hõlmatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga 2014/25/EÜ ([3]) ja kes on avaliku sektori hankijad (s.t kuuluvad A või B jao alla) või avalikud ettevõtjad ([4]) ja kelle üheks tegevusalaks on mõni järgmistest tegevustest või nende kombinatsioon:

a) lennujaama- või muude terminaliteenuste osutamine lennuettevõtjatele;

b) mere- või siseveesadama teenuste või muude terminaliteenuste osutamine mere- või siseveetranspordi ettevõtjatele;

Märkused C jao kohta

1. Lepingud, mis on hanke tulemusena sõlmitud mõne eespool loetletud tegevusega tegelemiseks, ei kuulu 28. peatüki alla, kui neid mõjutavad asjaomase turu konkurentsitingimused.

2. 28. peatükki ei kohaldata käesoleva jaoga hõlmatud hankeüksuste sõlmitud lepingute suhtes, mis:

   — on sõlmitud muul otstarbel kui käesolevas jaos loetletud tegevustega tegelemiseks või sellise tegevusega tegelemiseks EMP-välises riigis,

   — on sõlmitud lepingu eseme kolmandatele isikutele edasimüümise või rentimise tarbeks, tingimusel et hankeüksusel ei ole selliste lepingute eseme müümiseks või rentimiseks eri- ega ainuõigust ja teistel üksustel on õigus seda müüa või rentida samadel tingimustel nagu hankeüksuselgi.

3. Tingimusel, et käesoleva punkti teises alapunktis esitatud tingimused on täidetud, ei kohaldata 28. peatükki järgmiste lepingute suhtes:

   i) lepingud, mille hankeüksus on sõlminud sidusettevõtjaga ([5]) või

   ii) lepingud, mille ühisettevõtja, mille mitu võrgustiku sektori hankijat on loonud üksnes käesoleva jao punktides a ja b määratletud tegevuseks, on sõlminud ettevõtjaga, mis on ühe nimetatud võrgustiku sektori hankija sidusettevõtja.

   Käesoleva punkti esimest alapunkti kohaldatakse teenuste või asjade hankelepingute suhtes tingimusel, et vähemalt 80 % sidusettevõtja eelneva kolme aasta keskmisest teenuste või tarnete käibest on saadud selliste teenuste osutamisest või selliste asjade tarnimisest ettevõtjatele, millega ta on seotud ([6]).

4. 28. peatükki ei kohaldata järgmiste lepingute suhtes:

   i) lepingud, mille ühisettevõtja, mille mitu hankeüksust on loonud üksnes käesoleva jao punktides a ja b määratletud tegevuseks, on sõlminud ühega neist hankeüksustest, või

   ii) lepingud, mille hankeüksus sõlmib sellise ühisettevõtjaga, kuhu ta kuulub,

([3]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. veebruari 2014. aasta direktiiv 2014/25/EL, milles käsitletakse vee-, energeetika-, transpordi- ja postiteenuste sektoris tegutsevate üksuste riigihankeid ja millega tunnistatakse kehtetuks direktiiv 2004/17/EÜ (ELT L 94, 28.3.2014, lk 243).

([4]) Vastavalt direktiivile 2014/25/EL tähendab mõiste „avalik ettevõtja“ (direktiivis „avalik-õiguslik äriühing“) äriühingut, millele avaliku sektori hankijad võivad omandiõiguse, rahalise osaluse või selle reguleerimise eeskirjade alusel otseselt või kaudselt avaldada valitsevat mõju.
Eeldatakse, et avaliku sektori hankijatel on valitsev mõju järgmistel juhtudel, kui kõnealused hankijad otseselt või kaudselt:
— omavad enamust äriühingu märgitud kapitalist või
— kontrollivad enamust äriühingu käibele lastud aktsiatega määratud häältest või
— võivad määrata üle poole äriühingu haldus-, juhtimis- või järelevalveorgani liikmetest.

([5]) „Sidusettevõtja“ on mis tahes ettevõtja, mille raamatupidamise aastaaruanne konsolideeritakse võrgustiku sektori hankija aastaaruannetega, nagu on nõutud 13. juuni 1983. aasta seitsmendas nõukogu direktiivis 83/349/EMÜ, mis põhineb asutamislepingu artikli 54 lõike 3 punktil g ja käsitleb konsolideeritud aastaaruandeid (ELT L 193, 18.7.1983, lk 1), või hankijate puhul, mille suhtes nimetatud direktiivi ei kohaldata, mis tahes ettevõtja, mille üle on võrgustiku sektori hankijal otseselt või kaudselt valitsev mõju või millel võib olla valitsev mõju võrgustiku sektori hankijale või mille üle, nagu võrgustiku sektori hankijate puhulgi, on omandiõiguse, rahalise osaluse või ettevõtja tegevust reguleerivate eeskirjade tulemusena valitsev mõju teisel ettevõtjal.

([6]) Kui selle tõttu, mis kuupäeval sidusettevõtja loodi või tegevust alustas, ei ole eelneva kolme aasta käive kättesaadav, siis piisab sellest, kui ettevõtja näitab, eriti äritegevuse perspektiivhinnangute abil, et käesolevas punktis osutatud käive on usutav.

tingimusel et ühisettevõte on loodud selleks, et tegelda kõnealuse tegevusega vähemalt kolme aasta jooksul, ja et ühisettevõtja asutamisdokumendis on sätestatud, et ühisettevõtja loonud hankeüksused osalevad selles vähemalt sama ajavahemiku jooksul.

D JAGU

KAUBAD

1. 28. peatükk reguleerib kõiki selliste kaupade hankeid, mida hangivad A jaos loetletud üksused, kui 28. peatükis ei ole sätestatud teisiti.

2. 28. peatükki kohaldatakse üksnes kaupade suhtes, mida on kirjeldatud allpool esitatud koondnomenklatuuri gruppides ja mida hangivad Austria, Belgia, Bulgaaria, Hispaania, Horvaatia, Eesti, Iirimaa, Itaalia, Kreeka, Küprose, Leedu, Luksemburgi, Läti, Madalmaade, Malta, Poola, Portugali, Prantsusmaa, Rootsi, Rumeenia, Saksamaa, Slovakkia, Sloveenia, Soome, Taani, Tšehhi ja Ungari kaitseministeeriumid ning kaitse- või julgeolekuasutused:

Grupp 25	Sool; väävel; mullad ja kivimid; krohvimismaterjalid, lubi ja tsement
Grupp 26	Maagid, räbu ja tuhk
Grupp 27	Mineraalkütused, mineraalõlid ja nende destilleerimise saadused; bituumenained; mineraalvahad välja arvatud: ex 27.10: spetsiaalsed mootorikütused
Grupp 28	Anorgaanilised kemikaalid; väärismetallide, haruldaste muldmetallide, radioaktiivsete elementide ja isotoopide orgaanilised ja anorgaanilised ühendid välja arvatud: ex 2808: lõhkeained ex 2813: lõhkeained ex 2814: pisargaas ex 2825: lõhkeained ex 2829: lõhkeained ex 2834: lõhkeained ex 2844: mürgised tooted ex 2845: mürgised tooted ex 2847: lõhkeained ex 2852: mürgised tooted ex 2853: mürgised tooted

Grupp 29	Orgaanilised kemikaalid välja arvatud: ex 2904: lõhkeained ex 2905: lõhkeained ex 2908: lõhkeained ex 2909: lõhkeained ex 2912: lõhkeained ex 2913: lõhkeained ex 2914: mürgised tooted ex 2915: mürgised tooted ex 2916: mürgised tooted ex 2920: mürgised tooted ex 2921: mürgised tooted ex 2922: mürgised tooted ex 2933: lõhkeained ex 2926: mürgised tooted ex 2928: lõhkeained
Grupp 30:	farmaatsiatooted
Grupp 31	Väetised
Grupp 32	Park- ja värvaineekstraktid; tanniinid ja nende derivaadid; värvained ja pigmendid; värvid ja lakid; kitt ja muud mastiksid; tint
Grupp 33	Eeterlikud õlid ja resinoidid; parfümeeria- ja kosmeetikatooted ning hügieenivahendid
Grupp 34	Seep, orgaanilised pindaktiivsed ained, pesemisvahendid, määrdeained, tehisvahad ja vahavalmistised, poleerimis- ja puhastusvahendid, küünlad jms tooted, voolimispastad, stomatoloogiline vaha ja hambaravis kasutatavad kipsisegud
Grupp 35	Valkained; modifitseeritud tärklis; liimid; ensüümid
Grupp 37	Foto- ja kinokaubad
Grupp 38	Mitmesugused keemiatooted välja arvatud: ex 3824: mürgised tooted

Grupp 39	Plastid ja plasttooted välja arvatud: ex 3912: lõhkeained
Grupp 40	Kautšuk ja kummitooted välja arvatud: ex 4011: kuulikindlad rehvid
Grupp 41	Toornahad (v.a karusnahad) ja nahk
Grupp 42	Nahktooted; sadulsepatooted ja rakmed; reisitarbed, käekotid jms tooted; tooted loomasooltest (v. a jämesiidist)
Grupp 43	Karusnahk ja tehiskarusnahk; nendest valmistatud tooted
Grupp 44	Puit ja puittooted; puusüsi
Grupp 45	Kork ja korgist tooted
Grupp 46	Õlgedest, espartost ja muudest punumismaterjalidest tooted; korv- ja vitspunutised
Grupp 47	Kiumass puidust vm kiulisest tselluloosmaterjalist; ringlusse võetud paberi- või papijäätmed ja -jäägid
Grupp 48	Paber ja papp; paberimassist, paberist või papist tooted
Grupp 49	Raamatud, ajalehed, pildid jm trükitooted; käsikirjad, masinakirjatekstid ning plaanid ja joonised
Grupp 65	Peakatted ja nende osad
Grupp 66	Vihma- ja päevavarjud, jalutuskepid, istmega jalutuskepid, piitsad, ratsapiitsad ja nende osad
Grupp 67	Töödeldud suled ja udusuled ning tooted nendest; tehislilled; tooted juustest
Grupp 68	Kivist, kipsist, tsemendist, asbestist, vilgust jms materjalist tooted
Grupp 69	Keraamikatooted
Grupp 70	Klaas ja klaastooted
Grupp 71	Looduslikud ja kultiveeritud pärlid, vääris- ja poolvääriskivid, väärismetallid, väärismetalliga plakeeritud metallid, nendest valmistatud tooted; juveeltoodete imitatsioonid; mündid
Grupp 73	Raud- ja terastooted
Grupp 74	Vask ja vasktooted

Grupp 75	Nikkel ja nikkeltooted
Grupp 76	Alumiinium ja alumiiniumtooted
Grupp 78	Plii ja pliitooted
Grupp 79	Tsink ja tsinktooted
Grupp 80	Tina ja tinatooted
Grupp 81	Muud mitteväärismetallid; metallkeraamika; tooted nendest
Grupp 82	Mitteväärismetallist tööriistad, terariistad, lusikad ja kahvlid; nende mitteväärismetallist osad välja arvatud: ex 8207: mitteväärismetallist tööriistad ex 8209: tööriistad ja nende osad, mitteväärismetallist
Grupp 83	mitmesugused mitteväärismetallist tooted
Grupp 84	Tuumareaktorid, katlad, masinad ja mehaanilised seadmed; nende osad välja arvatud: 8407: mootorid 8408: mootorid ex 8411: muud mootorid ex 8412: muud mootorid ex 8458: masinad ex 8486: masinad ex 8471: automaatsed andmetöötlusseadmed ex 8473: rubriiki 8471 kuuluvate masinate osad ex 8401: tuumareaktorid
Grupp 85	Elektrimasinad ja -seadmed, nende osad; helisalvestus- ja taasesitusseadmed, telepildi ja -heli salvestus- ja taasesitusseadmed, nende osad ja tarvikud välja arvatud: ex 8517: telekommunikatsiooniseadmed ex 8525: saateaparatuur ex 8527: saateaparatuur

Grupp 86	Raudtee- või trammivedurid, -veerem ning nende osad; raudtee- või trammiteeseadmed ja -tarvikud ning nende osad; mitmesugused mehaanilised (sh elektromehaanilised) liikluskorraldusseadmed välja arvatud: ex 8601: elektrilised soomusvedurid ex 8603: muud soomusvedurid ex 8605: vagunid ex 8604: remondivagunid
Grupp 87	sõidukid, v.a raudtee- ja trammiteeveerem, ning nende osad ja tarvikud välja arvatud: 8710: tankid ja muud soomukid 8701: traktorid ex 8702: sõjaväesõidukid ex 8705: hooldeveokid ex 8711: mootorrattad ex 8716: järelkärud
Grupp 89	Laevad, paadid ja ujuvkonstruktsioonid välja arvatud: ex 8906: sõjalaevad
Grupp 90	Optika-, foto-, kino-, mõõte-, kontroll-, täppis-, meditsiini- ja kirurgiainstrumendid ning -aparatuur ja nende osad välja arvatud: ex 9005: binoklid ex 9013: mitmesugused instrumendid, laserid ex 9014: kaugusemõõtjad ex 9028: elektrotehnilised ja elektroonika mõõteaparaadid ex 9030: elektrotehnilised ja elektroonika mõõteaparaadid ex 9031: elektrotehnilised ja elektroonika mõõteaparaadid ex 9012: mikroskoobid ex 9018: meditsiiniseadmed ex 9019: mehhanoteraapilised seadmed ex 9021: ortopeedilised abivahendid ex 9022: röntgeniaparatuur
Grupp 91	Kellad ja nende osad

Grupp 92	Muusikariistad; nende osad ja tarvikud
Grupp 94	Mööbel, madratsid, madratsialused, padjad ja muud täistopitud mööblilisandid; mujal nimetamata lambid ja valgustid; sisevalgustusega sildid, valgustablood jms; kokkupandavad ehitised välja arvatud: ex 9401: õhusõidukite istmed
Grupp 96	Mitmesugused tööstustooted

E JAGU

TEENUSED

Dokumendis MTN.GNS/W/120 sisalduvast üldisest teenuste loetelust on hõlmatud järgmised teenused*:

Valdkond	CPC viitenumber
Hooldus- ja remonditeenused	6112, 6122, 633, 886
Maismaatransporditeenused, sealhulgas soomussõiduki- ja kulleriteenused, välja arvatud postivedu	712 (välja arvatud 71235), 7512, 87304
Õhutransporditeenused: reisijate- ja lastiveoteenus, välja arvatud postivedu	73 (välja arvatud 7321)
Postivedu maismaal (välja arvatud raudteel) ja õhutranspordiga	71235, 7321
Telekommunikatsiooniteenused	752
Arvutiteenused ja nendega seotud teenused	84
Arvepidamis-, auditeerimis- ja raamatupidamisteenused	862
Turu-uuringute ja avaliku arvamuse küsitluste teenused	864
Juhtimiskonsultatsiooniteenused ja nendega seotud teenused	865, 866**
Arhitektiteenused; inseneriteenused ja integreeritud inseneriteenused, linnaplaneerimis- ja maastikuarhitektuuriteenused; seonduvad teadusliku ja tehnilise nõustamise teenused; tehnilise katsetamise ja analüüsimise teenused	867
Reklaamiteenused	871
Hoonete koristamise ja kinnisvara haldamise teenused	874, 82201–82206
Tasulised ja lepingulised kirjastamis- ja trükiteenused	88442

Reovee- ja jäätmekäitlus, kanalisatsioon jms teenused	94

Lisaks eespool loetletud teenustele on A, B ja C jao alla kuuluvate hankeüksuste puhul hõlmatud ka järgmised teenused (määratuna Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni ajutise ühtse tooteklassifikaatori (CPC Prov [7]) järgi):

— hotelli- ja restoraniteenused (CPC 641)***,

— toidu serveerimise teenused (CPC 642)***,

— jookide serveerimise teenused (CPC 643)***,

— telekommunikatsiooniga seotud teenused (CPC 754),

— kinnisvarateenused vahendustasu eest või lepingu alusel (CPC 8220),

— muud äriteenused (CPC 87901, 87903, 87905–87907),

— haridusteenused (CPC 92).

Märkused E jao kohta

1. Kui A, B või C jao alla kuuluv hankeüksus hangib käesoleva jaoga hõlmatud teenuseid, on Tšiili teenuseosutaja jaoks tegemist hõlmatud hankega ainult niivõrd, kuivõrd Tšiili on selle teenuse lisanud 28-B lisa E jao kohaldamisalasse.

2. * Välja arvatud teenused, mida üksused peavad hankima teiselt üksuselt, kellel on avaldatud õigus- või haldusnormi kohaselt ainuõigus.

3. ** Välja arvatud vahekohtu- ja lepitusteenused.

4. *** Hotelli- ja restoraniteenuste (CPC 641), toidu serveerimise teenuste (CPC 642), jookide serveerimise teenuste (CPC 643) ja haridusteenuste (CPC 92) lepingud kuuluvad Tšiili tarnijate, sealhulgas teenuseosutajate puhul võrdse kohtlemise režiimi alla, tingimusel et nende väärtus on 750 000 eurot või rohkem, kui neid lepinguid sõlmivad käesoleva lisa A või B jao alla kuuluvad hankeüksused, või tingimusel et nende väärtus on 1 000 000 eurot või rohkem, kui neid sõlmivad käesoleva lisa C jao alla kuuluvad hankeüksused.

F JAGU

EHITUSTEENUSED

Määratlus:

Käesoleva jao kohaldamisel tähendab ehitustööde leping lepingut, mille eesmärk on teostada mis tahes vahenditega tsiviilrajatiste või hoonete ehitamine ühtse tooteklassifikaatori CPC jaotise 51 (edaspidi „CPC jaotis 51“) tähenduses.

CPC jaotise 51 loetelu:

Kõik jaotises 51 loetletud teenused.

CPC jaotise 51 loetelu

Grupp	Klass	Alamklass	Pealkiri	Vastav ISCI kood
5. JAGU			EHITUSTÖÖD JA EHITISED: MAISMAA	
JAOTIS 51			EHITUSTÖÖD	
511			Ehitusplatsi ettevalmistustööd	

[7] http://unstats.un.org/unsd/cr/registry/regcst.asp?Cl=9&Lg=1

Grupp	Klass	Alamklass	Pealkiri	Vastav ISCI kood
	5111	51110	Ehitusplatsi pinnaseuuringud	4510
	5112	51120	Lammutustööd	4510
	5113	51130	Ehitusplatsi ettevalmistus- ja puhastustööd	4510
	5114	51140	Kaeve- ja pinnaseeemaldustööd	4510
	5115	51150	Ehitusplatsi ettevalmistamine kaevetöödeks	4510
	5116	51160	Tellingute tegemine	4520
512			Hoonete ehitustööd	
	5121	51210	Ühe- ja kahepereelamud	4520
	5122	51220	Korterelamud	4520
	5123	51230	Lao- ja tööstushooned	4520
	5124	51240	Ärihooned	4520
	5125	51250	Vabaaja- ja kultuurihooned	4520
	5126	51260	Hotellid, restoranid ja sarnased hooned	4520
	5127	51270	Haridusasutuste hooned	4520
	5128	51280	Tervishoiuasutuste hooned	4520
	5129	51290	Muud hooned	4520
513			Tsiviilehitustööd	
	5131	51310	Maanteed (välja arvatud viaduktid), tänavad, teed, raudteed ja lennurajad	4520
	5132	51320	Sillad, viaduktid, tunnelid ja metrood	4520
	5133	51330	Veeteed, sadamad, tammid ja muud veerajatised	4520
	5134	51340	Kaugtranspordi torujuhtmed, sideliinid ja elektriliinid (kaablid)	4520

Grupp	Klass	Alamklass	Pealkiri	Vastav ISCI kood
	5135	51350	Kohalike torustike ja kaablivõrkude ehitustööd; abirajatised	4520
	5136	51360	Kaevandus- ja tootmisrajatised	4520
	5137		Spordi- ja vabaajarajatised	
		51371	Staadionid ja spordiväljakud	4520
		51372	Muud spordi- ja vabaajarajatised (nt ujumisbasseinid, tenniseväljakud, golfiväljakud)	4520
	5139	51390	Mujal nimetamata insenertehnilised tööd	4520
514	5140	51400	Valmisehitusdetailide montaaži- ja püstitustööd	4520
515			Eriehitustööd	
	5151	51510	Vundamenditööd, sealhulgas rammimistööd	4520
	5152	51520	Veekaevude puurimine	4520
	5153	51530	Katuseehitus- ja hüdroisolatsioonitööd	4520
	5154	51540	Betoonitööd	4520
	5155	51550	Teraskonstruktsioonide painutamine ja montaaž (sealhulgas keevitamine)	4520
	5156	51560	Müürsepatööd	4520
	5159	51590	Muud eriehitustööd	4520
516			Paigaldustööd	
	5161	51610	Kütte-, ventilatsiooni- ja kliimaseadmete paigaldustööd	4530
	5162	51620	Vee-, kanalisatsiooni- ja drenaažitorustiku paigaldustööd	4530
	5163	51630	Gaasiseadmete paigaldustööd	4530
	5164		Elektritööd	
		51641	Elektrijuhtmete ja -seadmete paigaldustööd	4530
		51642	Tulekahjuhäiresüsteemide ehitustööd	4530

Grupp	Klass	Alamklass	Pealkiri	Vastav ISCI kood
		51643	Turvahäiresüsteemide ehitustööd	4530
		51644	Elamuantennide ehitustööd	4530
		51649	Muud elektriehitustööd	4530
	5165	51650	Isolatsioonitööd (elektri-, hüdro-, soojus- ja heliisolatsioon)	4530
	5166	51660	Aedade ja piirete ehitustööd	4530
	5169		Muud paigaldustööd	
		51691	Liftide ja eskalaatorite paigaldustööd	4530
		51699	Muud mujal liigitamata paigaldustööd	4530
517			Hoonete viimistlemise tööd	
	5171	51710	Klaasimistööd ja aknaklaaside paigaldamine	4540
	5172	51720	Krohvimistööd	4540
	5173	51730	Värvimistööd	4540
	5174	51740	Põrandate ja seinte plaatimise tööd	4540
	5175	51750	Muud põrandapaigaldus-, seinakatte- ja tapeetimistööd	4540
	5176	51760	Puust ja metallist ehitusdetailide paigaldamine ning puusepatööd	4540
	5177	51770	Sisekujundustööd	4540
	5178	51780	Kaunistuste paigaldustööd	4540
	5179	51790	Muud hoonete viimistlemise tööd	4540
518	5180	51800	Hoonete ehitamisel või lammutamisel või tsiviilehitustöödes kasutatavate masinate rentimise teenused (koos juhiga)	4550

G JAGU

EHITUSTÖÖDE KONTSESSIOONID

Määratlus:

„ehitustööde kontsessioon“ tähendab kirjalikku rahaliste huvidega seotud lepingut, millega hankeüksused usaldavad tööde tegemise ühele või mitmele ettevõtjale ja mille vastutasu seisneb kas ainult õiguses ekspluateerida lepingu esemeks olevaid ehitisi või sellises õiguses koos tasu maksmisega.

Ehitustööde kontsessiooni sõlmimisega kaasneb nende ehitiste ekspluateerimise riski, sealhulgas nõudluse ja/või pakkumise riski üleandmine ettevõtjatele. Tehtud investeeringute või ehitise ekspluateerimisega kaasnevate kulude katmine ei tohiks olla tagatud.

Kohaldamisala

Ehitustööde kontsessioonilepingud, kui neid sõlmivad A või B jao alla kuuluvad üksused ja tingimusel, et nende väärtus on 5 000 000 SDR või rohkem, kohaldatakse järgmisi artikleid: artikkel 28.1, artikkel 28.2 (v.a lõiked 7 ja 8), artikkel 28.3, artikkel 28.4 (v.a lõige 5), artikkel 28.5, artikkel 28.6 (v.a lõike 2 punktid c ja e ning lõiked 4 ja 5), artikkel 28.7, artikkel 28.9, artikkel 28.10, artikkel 28.11, artikli 28.12 lõige 1, artikli 28.14 lõike 1 punktid a, b ja c, artikkel 28.16, artikkel 28.17, artikkel 28.18, artikkel 28.19, artikkel 28.20, artikkel 28.21.

Märkused

Selle kohustuse suhtes kehtivad Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2014/23/EL ([8]) artiklites 11 ja 12 sätestatud erandid.

H JAGU

ÜLDMÄRKUSED JA ERANDID

1. 28. peatükk ei hõlma järgmist:

a) selliste põllumajandustoodete hanked, mis on toodetud põllumajanduslike toetusprogrammide ja toiduabiprogrammide jaoks (näiteks toiduabi, sh kiire hädaabi);

b) ringhäälinguorganisatsioonide hanked saatematerjali soetamiseks, arendamiseks, tootmiseks või ühistootmiseks ja saateajalepingud või

c) A ja B jao alla kuuluvate hankeüksuste hanked seoses tegevusega joogivee-, energia-, transpordi- ja postiteenuste valdkonnas ei kuulu 28. peatüki alla, välja arvatud juhul, kui need on hõlmatud C jaoga ja vastavad nende suhtes kohaldatavatele väärtusekünnistele;

2. Ahvenamaa suhtes kehtivad eritingimused, mis on ette nähtud Austria, Soome ja Rootsi Euroopa Liiduga ühinemise lepingu Ahvenamaad käsitleva protokolliga nr 2.

I JAGU

HANKETEABE AVALDAMISE KANALID

1. Elektrooniline või trükimeedia, mida Euroopa Liidu pool kasutab artikliga 28.5 hõlmatud riigihankeid käsitlevate õigusaktide, määruste, kohtuotsuste, üldkohaldatavate haldusmääruste, standardsete lepinguklauslite ja menetluste avaldamiseks.

1.1. Euroopa Liit

Teave Euroopa Liidu riigihangete süsteemi kohta:

— http://simap.ted.europa.eu/index_en.html

— Euroopa Liidu Teataja

([8]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. veebruari 2014. aasta direktiiv 2014/23/EL kontsessioonilepingute sõlmimise kohta (ELT L 94, 28.3.2014, lk 1).

1.2. Liikmesriigid

1.2.1. Belgia

1. Seadused, kuninglikud määrused, ministrite määrused ja ministrite ringkirjad:

— le Moniteur Belge

2. Kohtulahendid:

— Pasicrisie

1.2.2. Bulgaaria

1. Seadused ja määrused:

— Държавен вестник (Bulgaaria ametlik väljaanne)

2. Kohtuotsused:

— http://www.sac.government.bg

3. Üldkohaldatavad haldusotsused ja kõik menetlused:

— http://www.aop.bg

— http://www.cpc.bg

1.2.3. Tšehhi

1. Seadused ja määrused:

— Tšehhi Vabariigi seaduste kogu

2. Konkurentsikaitse ameti otsused:

— Konkurentsikaitse ameti otsuste kogu

1.2.4. Taani

1. Seadused ja määrused:

— Lovtidende

2. Kohtuotsused:

— Ugeskrift for Retsvaesen

3. Haldusotsused ja menetlused:

— Ministerialtidende

4. Taani riigihangete vaidluskomisjoni otsused:

— Kendelser fra Klagenævnet for Udbud

1.2.5. Saksamaa

1. Õigusaktid:

— Bundesgesetzblatt

— Bundesanzeiger

2. Kohtuotsused:

— Entscheidungsammlungen des: Bundesverfassungsgerichts; Bundesgerichtshofs; Bundesverwaltungsgerichts Bundesfinanzhofs sowie der Oberlandesgerichte

1.2.6. Eesti

1. Seadused, määrused ja üldkohaldatavad haldusotsused:

— Riigi Teataja – http://www.riigiteataja.ee

2. Riigihankemenetlused:

— https://riigihanked.riik.ee

1.2.7. Iirimaa

1. Õigusaktid:

— Iris Oifigiúil (Iiri valitsuse ametlik väljaanne)

1.2.8. Kreeka

1. Epishmh efhmerida eurwpaikwn koinothtwn (Kreeka valitsuse ametlik väljaanne)

1.2.9. Hispaania

1. Õigusaktid:

— Boletín Oficial del Estado

2. Kohtuotsused:

— Kohtudokumentide keskus (Centro de Documentación Judicial (Cendoj)) https://www.poderjudicial.es/search/indexAN.jsp

— Hispaania konstitutsioonikohus (Base de datos pública de jurisprudencia del Tribunal Constitucional), http://hj.tribunalconstitucional.es/es

— Lepinguvaidluste keskhalduskohus (Tribunal Administrativo Central de Recursos Contractuales) https://www.hacienda.gob.es/es-ES/Areas%20Tematicas/Contratacion/TACRC/Paginas/BuscadordeResoluciones.aspx

1.2.10. Prantsusmaa

1. Õigusaktid:

— Journal Officiel de la République française

2. Kohtulahendid:

— Recueil des arrêts du Conseil d'État

— Revue des marchés publics

1.2.11. Horvaatia

1. Narodne novine – http://www.nn.hr

1.2.12. Itaalia

1. Õigusaktid:

— Gazzetta Ufficiale

2. Kohtulahendid:

— Ametlik väljaanne puudub

1.2.13. Küpros

1. Õigusaktid:

— Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας (vabariigi ametlik väljaanne)

2. Kohtuotsused:

— Αποφάσεις Ανωτάτου Δικαστηρίου 1999 – Τυπογραφείο της Δημοκρατίας (kõrgema ülemkohtu otsused – riigi trükikoda)

1.2.14. Läti

1. Õigusaktid:

— Latvijas vēstnesis (ametlik teataja)

1.2.15. Leedu

1. Õigus- ja haldusnormid:

— Teisės aktų registras (õigusaktide register)

2. Kohtuotsused, kohtulahendid:

— Leedu ülemkohtu bülletään „Teismų praktika“

— Leedu kõrgema halduskohtu bülletään „Administracinių teismų praktika“

1.2.16. Luksemburg

1. Õigusaktid:

— Mémorial

2. Kohtulahendid:

— Pasicrisie

1.2.17. Ungari

1. Õigusaktid:

— Magyar Közlöny (Ungari Vabariigi ametlik teataja)

2. Kohtulahendid:

— Közbeszerzési Értesítő – a Közbeszerzések Tanácsa Hivatalos Lapja (riigihangete infoleht – riigihangete nõukogu ametlik väljaanne)

1.2.18. Malta

1. Õigusaktid:

— Government Gazette (valitsuse teataja)

1.2.19. Madalmaad

1. Õigusaktid:

— Nederlandse Staatscourant ja/või Staatsblad

2. Kohtulahendid:

— Ametlik väljaanne puudub

1.2.20. Austria

1. Õigusaktid:

— Österreichisches Bundesgesetzblatt

— Amtsblatt zur Wiener Zeitung

2. Kohtuotsused:

— Entscheidungen des Verfassungsgerichtshofes, Verwaltungsgerichtshofes, Obersten Gerichtshofes, der Oberlandesgerichte, des Bundesverwaltungsgerichtes und der Landesverwaltungsgerichte - http://ris.bka.gv.at/Judikatur/

1.2.21. Poola

1. Õigusaktid:

— Dziennik Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej (Poola Vabariigi ametlik väljaanne)

2. Kohtuotsused, kohtulahendid:

— „Zamówienia publiczne w orzecznictwie. Wybrane orzeczenia zespołu arbitrów i Sądu Okręgowego w Warszawie“ (vahekohtute ja Varssavi regionaalse kohtu lahendite kogumik)

1.2.22. Portugal

1. Õigusaktid:

— Diário da República Portuguesa 1a Série A e 2a série

2. Kohtuväljaanded:

— Boletim do Ministério da Justiça

— Colectânea de Acordos do Supremo Tribunal Administrativo

— Colectânea de Jurisprudencia Das Relações

1.2.23. Rumeenia

1. Seadused ja määrused:

— Monitorul Oficial al României (Rumeenia ametlik väljaanne)

2. Kohtulahendid, üldkohaldatavad haldusotsused ja menetlused: http://www.anrmap.ro

1.2.24. Sloveenia

1. Õigusaktid:

— Sloveenia Vabariigi ametlik väljaanne

2. Kohtuotsused:

— Ametlik väljaanne puudub

1.2.25. Slovakkia

1. Õigusaktid:

— Zbierka zákonov (seaduste kogu)

2. Kohtuotsused:

— Ametlik väljaanne puudub

1.2.26. Soome

1. Suomen Säädöskokoelma – Finlands Författningssamling (Soome seadustekogu)

2. Ålands Författningssamling (Ahvenamaa seadustekogu)

1.2.27. Rootsi

Svensk Författningssamling (Rootsi seadustekogu)

2. Elektrooniline või trükimeedia, mida ELi pool kasutab artikli 28.5 alusel artiklis 28.6, artikli 28.8 lõikes 7 ja artikli 28.17 lõikes 2 nõutud teadaannete avaldamiseks.

2.1. Euroopa Liit

Euroopa Liidu Teataja kaasanne ja selle elektrooniline versioon:

TED (Tenders Electronic Daily) http://ted.europa.eu (kättesaadav ka portaalis

http://simap.ted.europa.eu/index_en.html)

2.2. Liikmesriigid

2.2.1. Belgia

1. Euroopa Liidu Teataja

2. Le Bulletin des Adjudications

3. Avaldamine muudes spetsialiseerunud meediaväljaannetes

2.2.2. Bulgaaria

1. Euroopa Liidu Teataja

2. Държавен вестник (Bulgaaria ametlik väljaanne) – http://dv.parliament.bg

3. Riigihangete register (www.aop.bg)

2.2.3. Tšehhi

Euroopa Liidu Teataja

2.2.4. Taani

Euroopa Liidu Teataja

2.2.5. Saksamaa

Euroopa Liidu Teataja

2.2.6. Eesti

Euroopa Liidu Teataja

2.2.7. Iirimaa

1. Euroopa Liidu Teataja

2. eTenders (www.eTenders.gov.ie)

2.2.8. Kreeka

1. Euroopa Liidu Teataja

2. Avaldamine päevalehtedes, ärilehtedes, piirkondlikes ja spetsialiseerunud meediaväljaannetes

2.2.9. Hispaania

1. Euroopa Liidu Teataja

2. Hispaania avaliku sektori hangete platvorm (Plataforma de Contratación del Sector Público), https://contrataciondelestado.es/wps/portal/plataforma

3. Hispaania valitsuse ametlik väljaanne (Boletín Oficial del Estado) https://www.boe.es

2.2.10. Prantsusmaa

1. Euroopa Liidu Teataja

2. Bulletin officiel des annonces des marchés publics

2.2.11. Horvaatia

1. Euroopa Liidu Teataja

2. Elektronički oglasnik javne nabave Republike Hrvatske (Horvaatia Vabariigi elektrooniline riigihangete register)

2.2.12. Itaalia

Euroopa Liidu Teataja

2.2.13. Küpros

1. Euroopa Liidu Teataja

2. Küprose Vabariigi ametlik väljaanne

3. Kohalikud päevalehed

2.2.14. Läti

1. Euroopa Liidu Teataja

2. Latvijas vēstnesis (ametlik teataja)

2.2.15. Leedu

1. Euroopa Liidu Teataja

2. Centrinė viešųjų pirkimų informacinė sistema (riigihangete keskportaal)

3. Leedu Vabariigi ametliku väljaande („Valstybės žinios“) teadaannete lisa „Informaciniai pranešimai“

2.2.16. Luksemburg

1. Euroopa Liidu Teataja

2. Päevalehed

2.2.17. Ungari

1. Euroopa Liidu Teataja

2. Közbeszerzési Értesítő – a Közbeszerzések Tanácsa Hivatalos Lapja (riigihangete infoleht – riigihangete nõukogu ametlik väljaanne)

2.2.18. Malta

1. Euroopa Liidu Teataja

2. Government Gazette (valitsuse teataja)

2.2.19. Madalmaad

Euroopa Liidu Teataja

2.2.20. Austria

1. Euroopa Liidu Teataja

2. Amtsblatt zur Wiener Zeitung

2.2.21. Poola

1. Euroopa Liidu Teataja

2. Biuletyn Zamówień Publicznych (riigihangete infoleht)

2.2.22. Portugal

Euroopa Liidu Teataja

2.2.23. Rumeenia

1. Euroopa Liidu Teataja
2. Monitorul Oficial al României (Rumeenia ametlik väljaanne)
3. Elektrooniline riigihangete süsteem – http://www.e-licitatie.ro

2.2.24. Sloveenia

1. Euroopa Liidu Teataja
2. Portal javnih naročil – http://www.enarocanje.si/?podrocje=portal

2.2.25. Slovakkia

1. Euroopa Liidu Teataja
2. Vestník verejného obstarávania (riigihangete teataja)

2.2.26. Soome

1. Euroopa Liidu Teataja
2. Julkiset hankinnat Suomessa ja ETA-alueella, Virallisen lehden liite (riigihanked Soomes ja EMPs, Soome ametliku väljaande lisa)

2.2.27. Rootsi

Euroopa Liidu Teataja

28-B LISA

RIIGIHANKED

TŠIILI

A JAGU

KESKVALITSUSASUTUSED

1. 28. peatükki kohaldatakse käesolevas jaos loetletud keskvalitsuse tasandi üksuste hangete suhtes, kui hankelepingu maksumus võrdub J jao kohaselt hinnanguliselt järgmise asjakohase künnisega või ületab seda:

Kaubad

Nimetatud D jaos

Künnised 95 000 SDR

Teenused

Nimetatud E jaos

Künnised 95 000 SDR

Ehitusteenused

Nimetatud F jaos

Künnised 5 000 000 SDR

2. Punktis 1 sätestatud rahalisi künniseid kohandatakse vastavalt J jaole.

Üksuste loetelu

Kui käesolevas jaos ei ole sätestatud teisiti, kuuluvad 28. peatüki alla kõik loetletud üksuste allüksused, sealhulgas järgmised:

1. Presidencia de la República (vabariigi president)

2. Ministerio del Interior y Seguridad Pública (siseasjade ja avaliku julgeoleku ministeerium):

   Subsecretaría del Interior;

   Subsecretaría de Desarrollo Regional;

   Subsecretaría de Prevención del Delito;

   Oficina Nacional de Emergencia del Ministerio del Interior (ONEMI);

   Servicio Nacional para la Prevención y Rehabilitación del Consumo de Drogas y Alcohol (SENDA);

   Fondo Nacional de Seguridad Pública;

   Departamento de Extranjería.

3. Ministerio de Relaciones Exteriores (välisministeerium):

   Subsecretaría de Relaciones Exteriores;

   Subsecretaría de Relaciones Económicas Internacionales;

   Instituto Antártico Chileno (INACH);

   Dirección Nacional de Fronteras y Límites del Estado (DIFROL);

   Agencia de Cooperación Internacional (AGCI).

4. Ministerio de Defensa Nacional (kaitseministeerium):

   Subsecretaría de Defensa;

   Subsecretaría para las Fuerzas Armadas;

   Dirección Administrativa del ministerio de Defensa Nacional;

   Dirección de Aeronáutica Civil (DGAC);

   Dirección General de Movilización Nacional (DGMN);

   Academia Nacional de Estudios Políticos y Estratégicos (ANEPE);

   Defensa Civil de Chile.

5. Ministerio de Hacienda (rahandusministeerium):

   Subsecretaría de Hacienda;

   Dirección de Presupuestos (DIPRES);

   Servicio de Impuestos Internos (SII);

   Tesorería General de la República (TGR);

   Servicio Nacional de Aduanas (SNA);

   Chilecompra;

   Comisión para el Mercado Financiero (CMF).

6. Ministerio Secretaría General de la Presidencia (presidendi peasekretariaadi ministeerium):

   Subsecretaría General de la Presidencia.

7. Ministerio Secretaría General de Gobierno (valitsuse peasekretariaadi ministeerium):

   Subsecretaría General de Gobierno;

   Instituto Nacional del Deporte (IND);

   División de Organizaciones Sociales (DOS);

   Secretaría de Comunicaciones.

8. Ministerio de Economía, Fomento y Turismo (majandus-, arengu- ja turismiministeerium):

   Subsecretaría de Economía y Empresas de Menor Tamaño;

   Subsecretaría de Pesca y Acuicultura;

   Servicio Nacional de Turismo (SERNATUR);

   Servicio Nacional del Consumidor (SERNAC);

   Servicio Nacional de Pesca (SERNAPESCA);

   Corporación de Fomento de la Producción (CORFO);

   Servicio de Cooperación Técnica (SERCOTEC);

   Fiscalía Nacional Económica (FNE);

   Invest Chile;

   Instituto Nacional de Estadísticas (INE);

   Instituto de Propiedad Intelectual (INAPI);

   Fondo Nacional de Desarrollo Tecnológico y Productivo (FONDEF);

   Superintendencia de Insolvencia y Reemprendimiento;

Instituto Nacional de Desarrollo Sustentable de la Pesca Artesanal y de la Acuicultura de Pequeña Escala (INDESPA);

Sistema de Empresas Públicas (SEP).

9. Ministerio de Minería (mäendusministeerium):

Subsecretaría de Minería;

Comisión Chilena del Cobre (COCHILCO);

Servicio Nacional de Geología y Minería (SERNAGEOMIN).

10. Ministerio de Energía (energeetikaministeerium):

Subsecretaría de Energía;

Comisión Nacional de Energía;

Comisión Chilena de Energía Nuclear (CCHEN);

Superintendencia de Electricidad y Combustible.

11. Ministerio de Desarrollo Social y Familia (sotsiaalarengu ja perede ministeerium):

Subsecretaría de Evaluación Social;

Subsecretaría de Servicios Sociales;

Subsecretaría de la Niñez;

Corporación Nacional Desarrollo Indígena (CONADI);

Fondo de Solidaridad e Inversión Social (FOSIS);

Servicio Nacional de la Discapacidad (SENADIS);

Instituto Nacional de la Juventud (INJUV);

Servicio Nacional del Adulto Mayor (SENAMA).

12. Ministerio de Educación (haridusministeerium):

Subsecretaría de Educación;

Subsecretaría de Educación Parvularia;

Subsecretaría de Educación Superior;

Superintendencia de Educación;

Comisión Nacional de Investigación Científica y Tecnológica (CONICYT);

Junta Nacional de Auxilio Escolar y Becas (JUNAEB);

Junta Nacional de Jardines Infantiles (JUNJI);

Centro de Educación y Tecnología (ENLACES).

13. Ministerio de Justicia y Derechos Humanos (justiitsküsimuste ja inimõiguste ministeerium):

Subsecretaría de Justicia;

Subsecretaría de Derechos Humanos;

Servicio Nacional de Menores (SENAME);

Servicio Médico Legal;

Gendarmería de Chile;

Servicio Registro Civil e Identificación;

Corporaciones de Asistencia Judicial.

14. Ministerio del Trabajo y Previsión Social (töö- ja sotsiaalkindlustusministeerium):

Subsecretaría del Trabajo;

Subsecretaría de Previsión Social;

Dirección del Trabajo;

Servicio Nacional de Capacitación y Empleo (SENCE);

Comisión del Sistema Nacional de Certificación de Competencias Laborales (CHILEVALORA);

Dirección General del Crédito Prendario;

Superintendencia de Pensiones;

Superintendencia de Seguridad Social;

Instituto de Previsión Social (IPS);

Instituto de Seguridad Laboral (ISL);

Fondo Nacional de Pensiones Asistenciales.

15. Ministerio de Obras Públicas (riiklike ehitustööde ministeerium):

Subsecretaría de Obras Públicas;

Dirección General de Obras Públicas;

Dirección General de Concesiones;

Dirección General de Aguas;

Administración y ejecución de Obras Públicas;

Administración de Servicios de Concesiones Dirección de Aeropuertos;

Dirección de Aeropuertos;

Dirección de Arquitectura;

Dirección de Obras Portuarias;

Dirección de Planeamiento;

Dirección de Obras Hidráulicas;

Dirección de Vialidad;

Dirección de Contabilidad y Finanzas;

Instituto Nacional de Hidráulica;

Superintendencia Servicios Sanitarios (SISS).

16. Ministerio de Transportes y Telecomunicaciones (transpordi- ja sideministeerium):

Subsecretaría de Transportes;

Subsecretaría de Telecomunicaciones;

Junta de Aeronáutica Civil;

Centro de Control y Certificación Vehicular (3CV);

Comisión Nacional de Seguridad de Tránsito (CONASET);

Unidad Operativa de Control de Tránsito (UOCT).

17. Ministerio de Salud (tervishoiuministeerium):

Subsecretaría de Salud Pública;

Subsecretaría de Redes Asistenciales;

Central de Abastecimiento del Sistema Nacional de Servicios de Salud (CENABAST);

Fondo Nacional de Salud (FONASA);

Instituto de Salud Pública (ISP);

Instituto Nacional del Tórax;

Superintendencia de Salud;

Servicio de Salud Arica y Parinacota;

Servicio de Salud Iquique y Tarapacá;

Servicio de Salud Antofagasta;

Servicio de Salud Atacama;

Servicio de Salud Coquimbo;

Servicio de Salud Valparaíso-San Antonio;

Servicio de Salud Viña del Mar-Quillota;

Servicio de Salud O'Higgins;

Servicio de Salud Maule;

Servicio de Salud Ñuble;

Servicio de Salud Concepción;

Servicio de Salud Talcahuano;

Servicio de Salud Bío-Bío;

Servicio de Salud Arauco;

Servicio de Salud Araucanía Norte;

Servicio de Salud Araucanía Sur;

Servicio de Salud Valdivia;

Servicio de Salud Osorno;

Servicio de Salud Chiloé;

Servicio de Salud Aysén;

Servicio de Salud Magallanes;

Servicio de Salud Metropolitano Norte;

Servicio de Salud Metropolitano Occidente;

Servicio de Salud Central;

Servicio de Salud Oriente;

Servicio de Salud Metropolitano Sur;

Servicio de Salud Metropolitano Sur-Oriente.

18. Ministerio de Vivienda y Urbanismo (elamumajanduse ja linnaplaneerimise ministeerium):

Subsecretaría de Vivienda y Urbanismo;

Parque Metropolitano;

Servicios de Vivienda y Urbanismo.

19. Ministerio de Bienes Nacionales (riigivarade ministeerium):

Subsecretaría de Bienes Nacionales.

20. Ministerio de Agricultura (põllumajandusministeerium):

Subsecretaría de Agricultura;

Comisión Nacional de Riego (CNR);

Corporación Nacional Forestal (CONAF);

Instituto de Desarrollo Agropecuario (INDAP);

Oficina de Estudios y Políticas Agrícolas (ODEPA);

Servicio Agrícola y Ganadero (SAG);

Instituto de Investigaciones Agropecuarias (INIA);

AgroSeguros;

Agencia Chilena para la Inocuidad y Calidad Alimentaria (ACHIPIA).

21. Ministerio del Medio Ambiente (keskkonnaministeerium):

Servicio de Evaluación Ambiental;

Superintendencia de Medio Ambiente.

22. Ministerio del Deporte (spordiministeerium):

Subsecretaría del Deporte.

23. Ministerio de las Culturas, las Artes y el Patrimonio (kultuuri-, kunsti- ja pärandiministeerium):

Subsecretaría de las Culturas y las Artes;

Subsecretaría del Patrimonio Cultural;

Consejo Nacional de las Culturas y el Patrimonio;

Consejo Nacional del Libro y la Lectura;

Consejo de Fomento de la Música Nacional;

Servicio Nacional del Patrimonio Cultural;

Fondo de Desarrollo de las Artes y la Cultura (FONDART).

24. Ministerio de la Mujer y la Equidad de Género (naiste ja soolise võrdõiguslikkuse ministeeirum):

Subsecretaría de la Mujer y la Equidad de Género.

25. Ministerio de Ciencia, Tecnología, Conocimiento e Innovación (teaduse, tehnika, teadmiste ja innovatsiooni ministeerium):

Subsecretaría de Ciencia, Tecnología, Conocimiento e Innovación.

26. Contraloría General de la República (Tšiili riigikontrolör)

Kõik piirkondlikud valitsused (sealhulgas praegused ja äsja loodud ametikohad, nagu Intendencias / Gobernadores regionales)

Kõik kohalikud omavalitsused (Gobernaciones, sealhulgas praegused „Gobernador“ ja äsja loodud ametikohad, nagu „Delegado presidencial provincial“)

Märkus

Kõik muud keskvalitsusasutused, sealhulgas nende piirkondlikud ja kohalikud allüksused, tingimusel et nad ei ole tööstusliku ega tulundusliku iseloomuga.

B JAGU

KESKVALITSUSEST MADALAMA TASANDI VALITSUSASUTUSED

1. 28. peatükki kohaldatakse käesolevas jaos loetletud keskvalitsusest madalama tasandi valitsusasutuste hangete suhtes, kui hankelepingu maksumus võrdub 28-B lisa J jao kohaselt hinnanguliselt järgmise asjakohase künnisega või ületab seda:

Kaubad

Nimetatud D jaos

Künnised 200 000 SDR

Teenused

Nimetatud E jaos

Künnised 200 000 SDR

Ehitusteenused

Nimetatud F jaos

Künnised 5 000 000 SDR

2. Punktis 1 sätestatud rahalisi künniseid kohandatakse vastavalt J jaole.

Üksuste loetelu

Kõik kohalikud omavalitsused (Municipalidades)

Märkus

Kõik muud keskvalitsusest madalama tasandi valitsusasutused, sealhulgas nende allüksused ja muud üksused, mis tegutsevad üldsuse huvides ja mis on avaliku sektori asutuste tegeliku kontrolli ning juhtimis- ja finantskontrolli all, tingimusel et nad ei ole tööstusliku ega tulundusliku iseloomuga.

C JAGU

MUUD HÕLMATUD ÜKSUSED

1. 28. peatükki kohaldatakse käesolevas jaos loetletud keskvalitsuse tasandi üksuste hangete suhtes, kui hankelepingu maksumus võrdub J jao kohaselt hinnanguliselt järgmise asjakohase künnisega või ületab seda:

Kaubad

Nimetatud D jaos

Künnised 220 000 SDR

Teenused

Nimetatud E jaos

Künnised 220 000 SDR

Ehitusteenused

Nimetatud F jaos

Künnised 5 000 000 SDR

2. Punktis 1 sätestatud rahalisi künniseid kohandatakse vastavalt J jaole.

Üksuste loetelu:

1. *Empresa Portuaria Arica* (Arica sadama äriühing);

2. *Empresa Portuaria Iquique* (Iquique sadama äriühing);

3. *Empresa Portuaria Antofagasta* (Antofagasta sadama äriühing);

4. *Empresa Portuaria Coquimbo* (Coquimbo sadama äriühing);

5. *Empresa Portuaria Valparaíso* (Valparaíso sadama äriühing);

6. *Empresa Portuaria San Antonio* (San Antonio sadama äriühing);

7. *Empresa Portuaria Talcahuano San Vicente* (Talcahuano San Vicente sadama äriühing);

8. *Empresa Portuaria Puerto Montt* (Puerto Montti sadama äriühing);

9. *Empresa Portuaria Chacabuco* (Chacabuco sadama äriühing);

10. *Empresa Portuaria Austral* (Australi sadama äriühing);

11. *Aeropuertos de propiedad del Estado, dependientes de la Dirección General de Aeronáutica Civil* (DGAC) (riigi omanduses olevad lennujaamad, mis alluvad tsiviillennunduse peadirektoraadile).

Märkused

Kõik muud avalikud ettevõtjad, mille üheks tegevusalaks on mõni järgmistest tegevusaladest või nende kombinatsioon:

a) lennujaama- või muude terminaliteenuste osutamine lennuettevõtjatele ning

b) mere- või siseveesadama teenuste või muude terminaliteenuste osutamine ettevõtjatele, kes teevad vedusid mere- või siseveeteede kaudu.

D JAGU

KAUBAD

28. peatükki kohaldatakse kõikide kaupade suhtes, mida hangivad käesoleva lisa A, B või C jaos loetletud üksused, kui 28. peatükis ei ole sätestatud teisiti.

E JAGU

TEENUSED

28. peatükki kohaldatakse kõikide teenuste suhtes, mida hangivad käesoleva lisa A, B või C jaos loetletud üksused, kui 28. peatükis ei ole sätestatud teisiti.

F JAGU

EHITUSTEENUSED

28. peatükki kohaldatakse kõikide ehitusteenuste suhtes, mida hangivad käesoleva lisa A, B või C jaos loetletud üksused, sealhulgas riiklike ehitustööde kontsessioonilepingute suhtes, kui 28. peatükis ei ole sätestatud teisiti.

28. peatükki ei kohaldata ehitusteenuste suhtes, mis on ette nähtud Lihavõttesaare (Isla de Pascua) jaoks.

Märkused:

a) Ehitusteenuste puhul hõlmab artikli 28.1 alapunktis q sätestatud tehnilise kirjelduse määratlus ka ehitusmeetodeid ja ehitusdisaini.

b) Artikli 28.14 lõikes 1 osutatud piiratud pakkumismenetluse kontekstis käsitatakse viidet nimetatud lõike punktis d osutatud äärmiselt kiireloomulisele olukorrale erakorralise olukorra ja katastroofina.

G JAGU

RIIKLIKE EHITUSTÖÖDE KONTSESSIOON

Käesoleva jao kohaldamisel tähendab „riiklike ehitustööde kontsessioonileping“ lepingulist suhet, millega eraõiguslik isik võtab üle riikliku ehitustöö täideviimise, remondi või hoolduse vastutasuks selle ajutise ekspluateerimise eest, mis seisneb õiguses ehitist kontrollida ja käitada ning saada sellest tulu ja/või riigi makstavas tasus.

Määratluse „riiklike ehitustööde kontsessioonileping“ alla kuuluvad kõik lepinguliigid, mis kuuluvad riiklike ehitustööde kontsessiooni regulatsiooni (riiklike ehitustööde ministeeriumi 1996. aasta dekreet nr 900, milles määratakse kindlaks riiklike ehitustööde ministeeriumi 1991. aasta dekreetseaduse nr 164, riiklike ehitustööde kontsessioonide seaduse konsolideeritud, koordineeritud ja süstematiseeritud tekst, ning riiklike ehitustööde ministeeriumi 1997. aasta ülemdekreet nr 956, millega avaldatakse riiklike ehitustööde kontsessioonide seaduse määrused).

Kohaldamisala

1. Riiklike ehitustööde kontsessioonilepingute suhtes, kui neid sõlmivad A või B jao alla kuuluvad üksused ja tingimusel, et nende väärtus on 5 000 000 SDR või rohkem, kohaldatakse järgmisi artikleid: artikkel 28.1, artikkel 28.2 (v.a lõiked 7 ja 8), artikkel 28.3, artikkel 28.4**, artikkel 28.5, artikkel 28.6 (v.a lõike 2 punktid c ja e ning lõiked 4 ja 5), artikkel 28.7, artikkel 28.9, artikkel 28.10, artikkel 28.11, artikli 28.12 lõige 1, artikkel 28.16, artikkel 21.17, artikkel 21.18, artikkel 21.19, artikkel 21.20 ja artikkel 28.21.

   ** Artikli 28.4 lõike 4 puhul võetakse riiklike ehitustööde kontsessioonide puhul võimaluste piires pakkumusi vastu elektroonilisel teel.

2. Lisaks lõikes 1 osutatud sätetele kehtivad lepinguosaliste riigisiseseid kontsessioone käsitlevad õigusnormid.

Märkused:

Riiklike ehitustööde kontsessioonide puhul hõlmab artikli 28.1 alapunktis q sätestatud tehnilise kirjelduse määratlus ka ehitusmeetodeid ja ehitusdisaini.

H JAGU

ÜLDMÄRKUSED JA ERANDID

28. peatükki ei kohaldata kaupade või teenuste hankimise suhtes väljastpoolt Tšiili territooriumi selleks, et tarbida neid väljaspool Tšiili territooriumi.

I JAGU

AVALDAMINE

Teadaannete avaldamiseks kasutatav elektrooniline meedia

www.mercadopublico.cl või www.chilecompra.cl

www.mop.cl

http://www.concesiones.cl/proyectos/Paginas/AgendaConcesiones2018_2022.aspx

Seadused ja määrused

www.diariooficial.cl

Kohtuotsused

http://basejurisprudencial.poderjudicial.cl/

Halduseeskirjad

https://www.contraloria.cl/web/cgr/dictamenes-y-pronunciamientos-juridicos

J JAGU

KÜNNISVÄÄRTUSED

1. Tšiili arvutab ja konverteerib künniste väärtuse oma riiklikusse vääringusse, kasutades riigi vääringu päevast vahetuskurssi, väljendatuna eriarveldusühikutes, nagu seda avaldab igakuiselt Rahvusvahelise Valuutafondi rahvusvahelise finantsstatistika andmebaasis, kahe aasta jooksul, mis eelnevad selle aasta 1. oktoobrile, mis eelneb künniste jõustumisele, mis leiab aset järgneva aasta 1. jaanuaril.

2. Tšiili teatab ELi poolele künniste arvutatud väärtused oma riiklikus vääringus hiljemalt üks kuu enne nende künniste jõustumist. Tšiili riiklikus vääringus väljendatud künnised fikseeritakse kaheks kalendriaastaks.

29. LISA

TŠIILI LOEND

1. Asjaomased kohustused:	Artikli 29.4 lõike 1 punkt a Artikli 29.4 lõike 1 punkt b Artikli 29.4 lõike 1 punkti c alapunkt i
Üksus:	Empresa Nacional de Petróleo (ENAP) või selle õigusjärglane, selle tütar- ja sidusettevõtjad.
Nõuetele mittevastava tegevuse ulatus:	Artikli 29.4 lõike 1 punktide a ja b puhul võib üksus võimaldada sooduskohtlemist, kui ta ostab energiakaupu, nagu süsivesinikke või mis tahes allikatest toodetud elektrienergiat, et müüa see edasi Tšiili kaugetesse või alavarustatud piirkondadesse. Artikli 29.4 lõike 1 punkti a ja punkti c alapunkti i puhul võib üksus võimaldada sooduskohtlemist, kui ta müüb energiakaupu, nagu süsivesinikke või mis tahes allikatest toodetud elektrienergiat tarbijatele Tšiili kaugetes või alavarustatud piirkondades.
2. Asjaomased kohustused:	Artikli 29.4 lõike 1 punkt a Artikli 29.4 lõike 1 punkt b
Üksus:	Corporación Nacional del Cobre (CODELCO) või selle õigusjärglane, selle tütar- ja sidusettevõtjad.
Nõuetele mittevastava tegevuse ulatus:	Artikli 29.4 lõike 1 punktide a ja b puhul võib üksus võimaldada sooduskohtlemist Tšiili territooriumil asuvatele ettevõtetele kuni 10 % ulatuses oma aastasest kaupade ja teenuste ostude koguväärtusest.
3. Asjaomased kohustused:	Artikli 29.4 lõike 1 punkt a Artikli 29.4 lõike 1 punkt b Artikli 29.4 lõike 1 punkti c alapunkt i
Üksus:	Empresa Nacional de Minería (ENAMI) või selle õigusjärglane, selle tütar- ja sidusettevõtjad.
Nõuetele mittevastava tegevuse ulatus:	Artikli 29.4 lõike 1 punktide a ja b puhul võib üksus vastavalt õigusnormidele võimaldada sooduskohtlemist, kui ta ostab mineraale väikestelt või keskmise suurusega mineraalitootjatelt, mis kujutavad endast Tšiili investorite investeeringut. Artikli 29.4 lõike 1 punkti a ja punkti c alapunkti i puhul võib üksus pakkuda soodustingimustel tehnilist tuge ja finantsteenuseid väikeste või keskmise suurusega mineraalitootjatele, mis kujutavad endast Tšiili investorite investeeringut.
4. Asjaomased kohustused:	Artikli 29.4 lõike 1 punkt a Artikli 29.4 lõike 1 punkt b
Üksus:	Empresa de Transporte de Pasajeros Metro S.A. (METRO) või selle õigusjärglane, selle tütar- ja sidusettevõtjad.

Nõuetele mittevastava tegevuse ulatus:	Artikli 29.4 lõike 1 punktide a ja b puhul võib üksus võimaldada sooduskohtlemist Tšiili territooriumil asuvatele ettevõtetele kuni 10 % ulatuses oma aastasest kaupade ja teenuste ostude koguväärtusest.
5. Asjaomased kohustused:	Artikli 29.4 lõike 1 punkt a Artikli 29.4 lõike 1 punkt b
Üksus:	Televisión Nacional de Chile (TVN) või selle õigusjärglane, selle tütar- ja sidusettevõtjad.
Nõuetele mittevastava tegevuse ulatus:	Artikli 29.4 lõike 1 punktide a ja b puhul võib üksus vastavalt õigusnormidele võimaldada programmisisu ostmisel sooduskohtlemist Tšiili sisule ja Tšiili toodetele.
6. Asjaomased kohustused:	Artikli 29.4 lõike 1 punkt a finantsteenuste puhul Artikli 29.4 lõike 1 punkti c alapunkt i finantsteenuste puhul
Üksus:	Banco del Estado de Chile (BANCO ESTADO) või selle õigusjärglane, selle tütar- ja sidusettevõtjad.
Nõuetele mittevastava tegevuse ulatus:	Artikli 29.4 lõike 1 punkti a ja punkti c alapunkti i puhul võib üksus vastavalt õigusnormidele võimaldada sooduskohtlemist finantsteenuste osutamisel Tšiili elanikkonna alavarustatud segmentidele, tingimusel et selliste finantsteenustega ei püüta kõrvale tõrjuda ega takistada finantsteenuseid, mida osutavad asjaomasel turul eraomandis olevad ettevõtted.
7. Asjaomased kohustused:	Artikli 29.4 lõike 1 punkt a Artikli 29.4 lõike 1 punkt b
Üksus:	Kõik olemasolevad ja tulevased riigi omandis olevad ettevõtted.
Nõuetele mittevastava tegevuse ulatus:	Artikli 29.4 lõike 1 punktide a ja b puhul võivad olemasolevad ja tulevased riigi omandis olevad ettevõtted võimaldada põliselanikele ja nende kogukondadele sooduskohtlemist kaupade ja teenuste ostmisel. Selle kande kohaldamisel tähendavad põliselanikud ja nende kogukonnad neid, keda on sellisena tunnustatud sotsiaalarengu ja perede ministeeriumi seaduse nr 19.523 või selle järglasseaduse alusel.

32-A LISA

LEPINGUOSALISTE ÕIGUSAKTID

1. ELi POOL

Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 1151/2012 ([1]) ning selle rakendusaktid.

2. TŠIILI

a) Seadus nr 19.039, millega määratakse kindlaks tööstuslike privileegide suhtes kehtivad reeglid ja tööstusomandi kaitse, viimati muudetud seadusega nr 21.355, millega muudetakse seadust nr 19.039 tööstusomandi kohta ja seadust nr 20.254, millega asutatakse riiklik tööstusomandi instituut.

b) Majandus-, arengu- ja rekonstruktsiooniministeeriumi 25. augusti 2005. aasta ülemdekreet nr 236, millega kiidetakse heaks tööstusomandit käsitleva seaduse nr 19.039 juurde kuuluvad määrused.

([1]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. novembri 2012. aasta määrus (EL) nr 1151/2012 põllumajandustoodete ja toidu kvaliteedikavade kohta (ELT L 343, 14.12.2012, lk 1).

32-B LISA

VASTUVÄITEMENETLUSE KRITEERIUMID VASTAVALT ARTIKLILE 32.34

1. Nimetuste loetelu koos vastava transkriptsiooniga ladina tähestikus.

2. Toote liik.

3. Kutse kõikidele järgmistele õigustatud huvi omavatele isikutele vaidlustada geograafilise tähise kaitse, esitades selleks nõuetekohaselt põhjendatud vastuväite:

a) ELi poole puhul iga füüsiline või juriidiline isik, välja arvatud isikud, kes on asutatud või elavad Tšiilis,

b) Tšiili puhul iga füüsiline või juriidiline isik, välja arvatud isikud, kes on asutatud või elavad mõnes liikmesriigis.

4. Euroopa Komisjon või Tšiili valitsus peab vastuväited kätte saama kahe kuu jooksul alates avalikustamismeetme avaldamise kuupäevast.

5. Vastuväited on vastuvõetavad ainult siis, kui:

a) need saadakse kätte punktis 4 sätestatud tähtaja jooksul ja neist ilmneb, et kavandatavalt kaitstav nimetus:

   i) oleks vastuolus taimesordi, sealhulgas viinamarjasordi, või loomatõu nimetusega ja võib seetõttu eksitada tarbijat toote tegeliku päritolu osas;

   ii) eksitaks tarbijat, pannes ta uskuma, et tooted on pärit muult territooriumilt;

   iii) võiks tarbijat tegeliku tootesamasuse suhtes eksitada, arvestades kaubamärgi mainet ja tuntust ning seda, kui kaua see on olnud kasutusel;

   iv) mõjutaks täiesti identse või osaliselt identse nimetuse olemasolu või kaubamärgi olemasolu või eristatavust või mõjutaks tooteid, mida on heauskselt turustatud enne avalikustamismeetme avaldamist, või

b) neis esitatud üksikasjad näitavad, et nimetus, mille kaitsmist ja registreerimist kaalutakse, on üldnimetus.

6. Käesolevas lisas sätestatud kriteeriume hinnatakse ELi poole territooriumist lähtuvalt, mis intellektuaalomandi õiguste puhul tähendab üksnes territooriumi või territooriume, kus need õigused on kaitstud, ja Tšiili territooriumist lähtuvalt.

32-C LISA

A OSA

ELI POOLE GEOGRAAFILISED TÄHISED VASTAVALT ARTIKLILE 32.33

Riik	Nimetus	Tooteliik
BELGIA	Beurre d'Ardenne	Õlid ja rasvad (võ, margariin jne)
BELGIA	Fromage de Herve	Juust
BELGIA	Jambon d'Ardenne	Lihatooted (kuumtöödeldud, soolatud, suitsutatud jne)
BELGIA	Pâté gaumais	Liha sisaldav küpsetatud pagaritoode
BELGIA	Plate de Florenville	Puuviljad, köögiviljad ja teraviljad töötlemata ja töödeldud kujul
BULGAARIA	Българско розово масло (Bulgarsko rozovo maslo)	Eeterlikud õlid
TŠEHHI	Budějovické pivo[i]	Õlu
TŠEHHI	Budějovický měšťanský var[ii]	Õlu
TŠEHHI	České pivo	Õlu
TŠEHHI	Českobudějovické pivo[iii]	Õlu
TŠEHHI	Žatecký chmel[iv]	Humal
TAANI	Danablu	Juust
TAANI	Esrom	Juust
SAKSAMAA	Aachener Printen	Leib, valikpagaritooted, koogid, kondiitritooted, küpsised ja muud pagaritooted
SAKSAMAA	Allgäuer Bergkäse	Juust
SAKSAMAA	Allgäuer Emmentaler	Juust
SAKSAMAA	Bayerische Breze / Bayerische Brezn / Bayerische Brez'n / Bayerische Brezel	Leib, valikpagaritooted, koogid, kondiitritooted, küpsised ja muud pagaritooted
SAKSAMAA	Bayerisches Bier	Õlu
SAKSAMAA	Bremer Bier	Õlu

Riik	Nimetus	Tooteliik
SAKSAMAA	Dortmunder Bier	Õlu
SAKSAMAA	Dresdner Christstollen / Dresdner Stollen / Dresdner Weihnachtsstollen	Leib, valikpagaritooted, koogid, kondiitritooted, küpsised ja muud pagaritooted
SAKSAMAA	Holsteiner Katenschinken / Holsteiner Schinken / Holsteiner Katenrauchschinken / Holsteiner Knochenschinken	Lihatooted (kuumtöödeldud, soolatud, suitsutatud jne)
SAKSAMAA	Hopfen aus der Hallertau[v]	Humal
SAKSAMAA	Kölsch	Õlu
SAKSAMAA	Kulmbacher Bier	Õlu
SAKSAMAA	Lübecker Marzipan	Leib, valikpagaritooted, koogid, kondiitritooted, küpsised ja muud pagaritooted
SAKSAMAA	Münchener Bier	Õlu
SAKSAMAA	Nürnberger Bratwürste; Nürnberger Rostbratwürste	Lihatooted (kuumtöödeldud, soolatud, suitsutatud jne)
SAKSAMAA	Nürnberger Lebkuchen	Leib, valikpagaritooted, koogid, kondiitritooted, küpsised ja muud pagaritooted
SAKSAMAA	Schwäbische Spätzle / Schwäbische Knöpfle	Pastatooted
SAKSAMAA	Schwarzwälder Schinken	Lihatooted (kuumtöödeldud, soolatud, suitsutatud jne)
SAKSAMAA	Tettnanger Hopfen	Humal
SAKSAMAA	Thüringer Rostbratwurst	Lihatooted (kuumtöödeldud, soolatud, suitsutatud jne)
IIRIMAA	Clare Island Salmon	Värske kala, limused ja koorikloomad ning neist valmistatud tooted
IIRIMAA	Imokilly Regato	Juust
KREEKA	Γραβιέρα Κρήτης (Graviera Kritis)	Juust
KREEKA	Γραβιέρα Νάξου (Graviera Naxou)	Juust
KREEKA	Ελιά Καλαμάτας (Elia Kalamatas)	Puuviljad, köögiviljad ja teraviljad töötlemata ja töödeldud kujul

Riik	Nimetus	Tooteliik
KREEKA	Καλαμάτα (Kalamata)[vi]	Õlid ja rasvad (või, margariin jne)
KREEKA	Κασέρι (Kasseri)	Juust
KREEKA	Κεφαλογραβιέρα (Kefalograviera)	Juust
KREEKA	Κολυμβάρι Χανίων Κρήτης (Kolymvari Chanion Kritis)	Õlid ja rasvad (või, margariin jne)
KREEKA	Κονσερβολιά Ροβίων (Konservolia Rovion)[vii]	Puuviljad, köögiviljad ja teraviljad töötlemata ja töödeldud kujul
KREEKA	Κορινθιακή Σταφίδα Βοστίτσα (Korinthiaki Stafida Vostitsa)[viii]	Puuviljad, köögiviljad ja teraviljad töötlemata ja töödeldud kujul
KREEKA	Κρόκος Κοζάνης (Krokos Kozanis)	Vürtsid
KREEKA	Λακωνία (Lakonia)	Õlid ja rasvad (või, margariin jne)
KREEKA	Λυγουριό Ασκληπιείου (Lygourio Asklipiiou)	Õlid ja rasvad (või, margariin jne)
KREEKA	Μανούρι (Manouri)	Juust
KREEKA	Μαστίχα Χίου (Masticha Chiou)	Looduslikud kummivaigud ja vaigud
KREEKA	Πεζά Ηρακλείου Κρήτης (Peza Irakliou Kritis)	Õlid ja rasvad (või, margariin jne)
KREEKA	Σητεία Λασιθίου Κρήτης (Sitia Lasithiou Kritis)	Õlid ja rasvad (või, margariin jne)
KREEKA	Φέτα (Feta)[ix]	Juust
KREEKA	Χανιά Κρήτης (Chania Kritis)	Õlid ja rasvad (või, margariin jne)
HISPAANIA	Aceite de la Rioja	Õlid ja rasvad (või, margariin jne)
HISPAANIA	Aceite de Terra Alta; Oli de Terra Alta	Õlid ja rasvad (või, margariin jne)
HISPAANIA	Aceite del Baix Ebre-Montsià; Oli del Baix Ebre-Montsià	Õlid ja rasvad (või, margariin jne)
HISPAANIA	Aceite del Bajo Aragón	Õlid ja rasvad (või, margariin jne)
HISPAANIA	Alfajor de Medina Sidonia	Leib, valikpagaritooted, koogid, kondiitritooted, küpsised ja muud pagaritooted
HISPAANIA	Antequera	Õlid ja rasvad (või, margariin jne)
HISPAANIA	Azafrán de la Mancha	Vürtsid

Riik	Nimetus	Tooteliik
HISPAANIA	Baena	Õlid ja rasvad (võ, margariin jne)
HISPAANIA	Carne de Vacuno del País Vasco / Euskal Okela	Värske liha (ja rups)
HISPAANIA	Cecina de León	Lihatooted (kuumtöödeldud, soolatud, suitsutatud jne)
HISPAANIA	Chorizo Riojano	Lihatooted (kuumtöödeldud, soolatud, suitsutatud jne)
HISPAANIA	Cítricos Valencianos; Cítrics Valencians[x]	Puuviljad, köögiviljad ja teraviljad töötlemata ja töödeldud kujul
HISPAANIA	Dehesa de Extremadura	Lihatooted (kuumtöödeldud, soolatud, suitsutatud jne)
HISPAANIA	Estepa	Õlid ja rasvad (võ, margariin jne)
HISPAANIA	Guijuelo	Lihatooted (kuumtöödeldud, soolatud, suitsutatud jne)
HISPAANIA	Idiazabal	Juust
HISPAANIA	Jabugo	Lihatooted (kuumtöödeldud, soolatud, suitsutatud jne)
HISPAANIA	Jamón de Trevélez	Lihatooted (kuumtöödeldud, soolatud, suitsutatud jne)
HISPAANIA	Jamón de Teruel / Paleta de Teruel	Lihatooted (kuumtöödeldud, soolatud, suitsutatud jne)
HISPAANIA	Jijona	Leib, valikpagaritooted, koogid, kondiitritooted, küpsised ja muud pagaritooted
HISPAANIA	Les Garrigues	Õlid ja rasvad (võ, margariin jne)
HISPAANIA	Los Pedroches	Lihatooted (kuumtöödeldud, soolatud, suitsutatud jne)
HISPAANIA	Mahón-Menorca	Juust
HISPAANIA	Pimentón de la Vera	Vürtsid
HISPAANIA	Pimentón de Murcia	Vürtsid
HISPAANIA	Polvorones de Estepa	Leib, valikpagaritooted, koogid, kondiitritooted, küpsised ja muud pagaritooted

Riik	Nimetus	Tooteliik
HISPAANIA	Priego de Córdoba	Õlid ja rasvad (võid, margariin jne)
HISPAANIA	Queso Manchego	Juust
HISPAANIA	Queso Tetilla / Queixo Tetilla	Juust
HISPAANIA	Salchichón de Vic; Llonganissa de Vic	Lihatooted (kuumtöödeldud, soolatud, suitsutatud jne)
HISPAANIA	Sidra de Asturias; Sidra d'Asturies	Siider
HISPAANIA	Sierra de Cádiz	Õlid ja rasvad (võid, margariin jne)
HISPAANIA	Sierra de Cazorla	Õlid ja rasvad (võid, margariin jne)
HISPAANIA	Sierra de Segura	Õlid ja rasvad (võid, margariin jne)
HISPAANIA	Sierra Mágina	Õlid ja rasvad (võid, margariin jne)
HISPAANIA	Siurana	Õlid ja rasvad (võid, margariin jne)
HISPAANIA	Sobrasada de Mallorca	Lihatooted (kuumtöödeldud, soolatud, suitsutatud jne)
HISPAANIA	Ternera Asturiana	Värske liha (ja rups)
HISPAANIA	Ternera de Navarra; Nafarroako Aratxea	Värske liha (ja rups)
HISPAANIA	Ternera Gallega	Värske liha (ja rups)
HISPAANIA	Torta del Casar	Juust
HISPAANIA	Turrón de Alicante	Leib, valikpagaritooted, koogid, kondiitritooted, küpsised ja muud pagaritooted
HISPAANIA	Vinagre de Jerez	Äädikas
PRANTSUSMAA	Abondance	Juust
PRANTSUSMAA	Banon	Juust
PRANTSUSMAA	Beaufort	Juust
PRANTSUSMAA	Bleu d'Auvergne	Juust
PRANTSUSMAA	Bœuf de Charolles[xi]	Värske liha (ja rups)

Riik	Nimetus	Tooteliik
PRANTSUSMAA	Brie de Meaux	Juust
PRANTSUSMAA	Brillat-Savarin	Juust
PRANTSUSMAA	Camembert de Normandie	Juust
PRANTSUSMAA	Canard à foie gras du Sud-Ouest (Chalosse, Gascogne, Gers, Landes, Périgord, Quercy)	Lihatooted (kuumtöödeldud, soolatud, suitsutatud jne)
PRANTSUSMAA	Cantal; Fourme de Cantal	Juust
PRANTSUSMAA	Chabichou du Poitou[xii]	Juust
PRANTSUSMAA	Chaource	Juust
PRANTSUSMAA	Comté	Juust
PRANTSUSMAA	Crottin de Chavignol; Chavignol[xiii]	Juust
PRANTSUSMAA	Emmental de Savoie	Juust
PRANTSUSMAA	Époisses	Juust
PRANTSUSMAA	Fourme d'Ambert	Juust
PRANTSUSMAA	Génisse Fleur d'Aubrac[xiv]	Värske liha (ja rups)
PRANTSUSMAA	Gruyère[xv]	Juust
PRANTSUSMAA	Huile d'olive de Haute-Provence	Õlid ja rasvad (või, margariin jne)
PRANTSUSMAA	Huile essentielle de lavande de Haute-Provence / Essence de lavande de Haute-Provence	Eeterlikud õlid
PRANTSUSMAA	Huîtres Marennes Oléron	Värske kala, limused ja koorikloomad ning neist valmistatud tooted
PRANTSUSMAA	Jambon de Bayonne	Lihatooted (kuumtöödeldud, soolatud, suitsutatud jne)
PRANTSUSMAA	Lentille verte du Puy	Puuviljad, köögiviljad ja teraviljad töötlemata ja töödeldud kujul
PRANTSUSMAA	Maroilles / Marolles	Juust
PRANTSUSMAA	Morbier	Juust

Riik	Nimetus	Tooteliik
PRANTSUSMAA	Munster; Munster-Géromé	Juust
PRANTSUSMAA	Neufchâtel	Juust
PRANTSUSMAA	Noix de Grenoble	Puuviljad, köögiviljad ja teraviljad töötlemata ja töödeldud kujul
PRANTSUSMAA	Pont-l'Évêque	Juust
PRANTSUSMAA	Pruneaux d'Agen; Pruneaux d'Agen mi-cuits[xvi]	Puuviljad, köögiviljad ja teraviljad töötlemata ja töödeldud kujul
PRANTSUSMAA	Reblochon; Reblochon de Savoie	Juust
PRANTSUSMAA	Roquefort	Juust
PRANTSUSMAA	Sainte-Maure de Touraine[xvii]	Juust
PRANTSUSMAA	Saint-Marcellin	Juust
PRANTSUSMAA	Saint-Nectaire	Juust
PRANTSUSMAA	Tomme de Savoie	Juust
PRANTSUSMAA	Tomme des Pyrénées	Juust
PRANTSUSMAA	Veau d'Aveyron et du Ségala	Värske liha (ja rups)
PRANTSUSMAA	Veau du Limousin[xviii]	Värske liha (ja rups)
PRANTSUSMAA	Volailles de Loué	Värske liha (ja rups)
HORVAATIA	Baranjski kulen	Lihatooted (kuumtöödeldud, soolatud, suitsutatud jne)
HORVAATIA	Dalmatinski pršut	Lihatooted (kuumtöödeldud, soolatud, suitsutatud jne)
HORVAATIA/ SLOVEENIA	Istarski pršut / Istrski pršut	Lihatooted (kuumtöödeldud, soolatud, suitsutatud jne)
HORVAATIA	Krčki pršut	Lihatooted (kuumtöödeldud, soolatud, suitsutatud jne)
ITAALIA	Aceto Balsamico di Modena	Äädikas
ITAALIA	Aceto balsamico tradizionale di Modena	Äädikas
ITAALIA	Aprutino Pescarese	Õlid ja rasvad (või, margariin jne)

Riik	Nimetus	Tooteliik
ITAALIA	Asiago	Juust
ITAALIA	Bresaola della Valtellina	Lihatooted (kuumtöödeldud, soolatud, suitsutatud jne)
ITAALIA	Cantuccini Toscani / Cantucci Toscani	Leib, valikpagaritooted, koogid, kondiitritooted, küpsised ja muud pagaritooted
ITAALIA	Coppa Piacentina	Lihatooted (kuumtöödeldud, soolatud, suitsutatud jne)
ITAALIA	Cotechino Modena	Lihatooted (kuumtöödeldud, soolatud, suitsutatud jne)
ITAALIA	Culatello di Zibello	Lihatooted (kuumtöödeldud, soolatud, suitsutatud jne)
ITAALIA	Fontina	Juust
ITAALIA	Garda	Õlid ja rasvad (võ, margariin jne)
ITAALIA	Gorgonzola	Juust
ITAALIA	Grana Padano	Juust
ITAALIA	Mela Alto Adige; Südtiroler Apfel	Puuviljad, köögiviljad ja teraviljad töötlemata ja töödeldud kujul
ITAALIA	Mela Val di Non	Puuviljad, köögiviljad ja teraviljad töötlemata ja töödeldud kujul
ITAALIA	Montasio	Juust
ITAALIA	Mortadella Bologna	Lihatooted (kuumtöödeldud, soolatud, suitsutatud jne)
ITAALIA	Mozzarella di Bufala Campana	Juust
ITAALIA	Pancetta Piacentina	Lihatooted (kuumtöödeldud, soolatud, suitsutatud jne)
ITAALIA	Parmigiano Reggiano[xix]	Juust
ITAALIA	Pasta di Gragnano	Pastatooted
ITAALIA	Pecorino Romano	Juust
ITAALIA	Pecorino Toscano	Juust

Riik	Nimetus	Tooteliik
ITAALIA	Pomodoro San Marzano dell'Agro Sarnese-Nocerino[xx]	Puuviljad, köögiviljad ja teraviljad töötlemata ja töödeldud kujul
ITAALIA	Prosciutto di Modena	Lihatooted (kuumtöödeldud, soolatud, suitsutatud jne)
ITAALIA	Prosciutto di Norcia	Lihatooted (kuumtöödeldud, soolatud, suitsutatud jne)
ITAALIA	Prosciutto di Parma	Lihatooted (kuumtöödeldud, soolatud, suitsutatud jne)
ITAALIA	Prosciutto di San Daniele	Lihatooted (kuumtöödeldud, soolatud, suitsutatud jne)
ITAALIA	Prosciutto Toscano	Lihatooted (kuumtöödeldud, soolatud, suitsutatud jne)
ITAALIA	Provolone Valpadana	Juust
ITAALIA	Ragusano	Juust
ITAALIA	Salamini italiani alla cacciatora	Lihatooted (kuumtöödeldud, soolatud, suitsutatud jne)
ITAALIA	Speck Alto Adige / Südtiroler Markenspeck / Südtiroler Speck	Lihatooted (kuumtöödeldud, soolatud, suitsutatud jne)
ITAALIA	Taleggio	Juust
ITAALIA	Terra di Bari	Õlid ja rasvad (või, margariin jne)
ITAALIA	Toscano	Õlid ja rasvad (või, margariin jne)
ITAALIA	Veneto Valpolicella; Veneto Euganei e Berici; Veneto del Grappa	Õlid ja rasvad (või, margariin jne)
ITAALIA	Vitellone bianco dell'Appennino Centrale	Värske liha (ja rups)
ITAALIA	Zampone Modena	Lihatooted (kuumtöödeldud, soolatud, suitsutatud jne)
KÜPROS	Γλυκό Τριαντάφυλλο Αγρού (Glyko Triantafyllo Agrou)	Leib, valikpagaritooted, koogid, kondiitritooted, küpsised ja muud pagaritooted
KÜPROS	Λουκούμι Γεροσκήπου (Loukoumi Geroskipou)	Leib, valikpagaritooted, koogid, kondiitritooted, küpsised ja muud pagaritooted
UNGARI	Csabai kolbász/Csabai vastagkolbász	Lihatooted (kuumtöödeldud, soolatud, suitsutatud jne)

Riik	Nimetus	Tooteliik
UNGARI	Gyulai kolbász / Gyulai pároskolbász	Lihatooted (kuumtöödeldud, soolatud, suitsutatud jne)
UNGARI	Kalocsai fűszerpaprika-őrlemény	Vürtsid
UNGARI	Szegedi fűszerpaprika-őrlemény / Szegedi paprika	Vürtsid
UNGARI	Szegedi szalámi; Szegedi téliszalámi	Lihatooted (kuumtöödeldud, soolatud, suitsutatud jne)
MADALMAAD	Edam Holland	Juust
MADALMAAD	Gouda Holland	Juust
AUSTRIA	Steirischer Kren	Puuviljad, köögiviljad ja teraviljad töötlemata ja töödeldud kujul
AUSTRIA	Steirisches Kürbiskernöl	Õlid ja rasvad (või, margariin jne)
AUSTRIA	Tiroler Bergkäse	Juust
AUSTRIA	Tiroler Graukäse	Juust
AUSTRIA	Tiroler Speck	Lihatooted (kuumtöödeldud, soolatud, suitsutatud jne)
AUSTRIA	Vorarlberger Bergkäse	Juust
POOLA	Jabłko grójeckie	Puuviljad, köögiviljad ja teraviljad töötlemata ja töödeldud kujul
PORTUGAL	Azeite de Moura	Õlid ja rasvad (või, margariin jne)
PORTUGAL	Azeite do Alentejo Interior	Õlid ja rasvad (või, margariin jne)
PORTUGAL	Azeites da Beira Interior (Azeite da Beira Alta, Azeite da Beira Baixa)	Õlid ja rasvad (või, margariin jne)
PORTUGAL	Azeite de Trás-os-Montes	Õlid ja rasvad (või, margariin jne)
PORTUGAL	Azeites do Norte Alentejano	Õlid ja rasvad (või, margariin jne)
PORTUGAL	Azeites do Ribatejo	Õlid ja rasvad (või, margariin jne)
PORTUGAL	Chouriça de Carne de Vinhais; Linguiça de Vinhais	Lihatooted (kuumtöödeldud, soolatud, suitsutatud jne)

Riik	Nimetus	Tooteliik
PORTUGAL	Chouriço de Portalegre	Lihatooted (kuumtöödeldud, soolatud, suitsutatud jne)
PORTUGAL	Pêra Rocha do Oeste[xxi]	Puuviljad, köögiviljad ja teraviljad töötlemata ja töödeldud kujul
PORTUGAL	Presunto de Barrancos / Paleta de Barrancos	Lihatooted (kuumtöödeldud, soolatud, suitsutatud jne)
PORTUGAL	Queijo S. Jorge[xxii]	Juust
PORTUGAL	Queijo Serra da Estrela	Juust
PORTUGAL	Queijos da Beira Baixa (Queijo de Castelo Branco, Queijo Amarelo da Beira Baixa, Queijo Picante da Beira Baixa)	Juust
RUMEENIA	Magiun de prune Topoloveni	Puuviljad, köögiviljad ja teraviljad töötlemata ja töödeldud kujul
RUMEENIA	Salam de Sibiu	Lihatooted (kuumtöödeldud, soolatud, suitsutatud jne)
RUMEENIA	Telemea de Ibăneşti	Juust
SLOVEENIA	Kranjska klobasa	Lihatooted (kuumtöödeldud, soolatud, suitsutatud jne)
SLOVEENIA	Kraška panceta	Lihatooted (kuumtöödeldud, soolatud, suitsutatud jne)
SLOVEENIA	Kraški pršut	Lihatooted (kuumtöödeldud, soolatud, suitsutatud jne)
SLOVEENIA	Kraški zašink	Lihatooted (kuumtöödeldud, soolatud, suitsutatud jne)

B OSA

TŠIILI GEOGRAAFILISED TÄHISED VASTAVALT ARTIKLILE 32.33

Riik	Nimetus	Tooteliik
TŠIILI	SAL DE CÁHUIL – BOYERUCA LO VALDIVIA	Sool
TŠIILI	PROSCIUTTO DE CAPITÁN PASTENE	Laagerdatud sink
TŠIILI	LIMÓN DE PICA	Sidrunid
TŠIILI	LANGOSTA DE JUAN FERNÁNDEZ	Homaarid
TŠIILI	ATÚN DE ISLA DE PASCUA	Tuun – kala/kalafilee/eluskala
TŠIILI	CANGREJO DORADO DE JUAN FERNÁNDEZ	Krabid – elus/mitteelus
TŠIILI	CORDERO CHILOTE	Lambaliha
TŠIILI	DULCES DE LA LIGUA	Valikpagaritooted
TŠIILI	MAÍZ LLUTEÑO	Mais
TŠIILI	SANDÍA DE PAINE	Arbuusid
TŠIILI	ACEITUNAS DE AZAPA	Konserveeritud/värsked oliivid
TŠIILI	ORÉGANO DE LA PRECORDILLERA DE PUTRE	Vürtsid
TŠIILI	TOMATE ANGOLINO	Tomatid
TŠIILI	DULCES DE CURACAVÍ	Valikpagaritooted
TŠIILI	ACEITE DE OLIVA DEL VALLE DEL HUASCO	Oliiviõli
TŠIILI	PUERRO AZUL DE MAQUEHUE	Porrulauk
TŠIILI	SIDRA DE PUNUCAPA	Siider
TŠIILI	CHICHA DE CURACAVÍ	Kääritatud jook

Selgitavad märkused

[i] Geograafilise tähise „Budějovické pivo“ kaitset taotletakse ainult tšehhi keeles.

[ii] Geograafilise tähise „Budějovický měšťanský var“ kaitset taotletakse ainult tšehhi keeles.

[iii] Geograafilise tähise „Českobudějovické pivo“ kaitset taotletakse ainult tšehhi keeles.

[iv] Nimevarianti „saaz“ võib samalaadsetel toodetel ka edaspidi kasutada, tingimusel et kõnealuste toodete turustamisel ei kasutata viiteid (graafilisi kujutisi, nimetusi, pilte või lippe), mis viitavad geograafilise tähise tegelikule päritolule, ei kasutata ära geograafilise tähise mainet, ning et tarbijat ei eksitata sellise nimetuse laadi või toote täpse päritolu osas, ning et seda mõistet ei kasutata viisil, mis kujutab endast ebaausat konkurentsi geograafilise tähise vastu.

[v] Nimevarianti „hallertau“ võib samalaadsetel toodetel ka edaspidi kasutada, tingimusel et kõnealuste toodete turustamisel ei kasutata viiteid (graafilisi kujutisi, nimetusi, pilte või lippe), mis viitavad geograafilise tähise tegelikule päritolule, ei kasutata ära geograafilise tähise mainet, ning et tarbijat ei eksitata sellise nimetuse laadi või toote täpse päritolu osas, ning et seda mõistet ei kasutata viisil, mis kujutab endast ebaausat konkurentsi geograafilise tähise vastu.

[vi] Nimevarianti „kalamon“ võib samalaadsetel toodetel ka edaspidi kasutada, tingimusel et kõnealuste toodete turustamisel ei kasutata viiteid (graafilisi kujutisi, nimetusi, pilte või lippe), mis viitavad geograafilise tähise tegelikule päritolule, ei kasutata ära geograafilise tähise mainet, ning et tarbijat ei eksitata sellise nimetuse laadi või toote täpse päritolu osas, ning et seda mõistet ei kasutata viisil, mis kujutab endast ebaausat konkurentsi geograafilise tähise vastu.

[vii] Nimevarianti „konservolia“ võib samalaadsetel toodetel ka edaspidi kasutada, tingimusel et kõnealuste toodete turustamisel ei kasutata viiteid (graafilisi kujutisi, nimetusi, pilte või lippe), mis viitavad geograafilise tähise tegelikule päritolule, ei kasutata ära geograafilise tähise mainet, ning et tarbijat ei eksitata sellise nimetuse laadi või toote täpse päritolu osas, ning et seda mõistet ei kasutata viisil, mis kujutab endast ebaausat konkurentsi geograafilise tähise vastu.

[viii] Nimevarianti „pasa de corinto“ võib samalaadsetel toodetel ka edaspidi kasutada, tingimusel et kõnealuste toodete turustamisel ei kasutata viiteid (graafilisi kujutisi, nimetusi, pilte või lippe), mis viitavad geograafilise tähise tegelikule päritolule, ei kasutata ära geograafilise tähise mainet, ning et tarbijat ei eksitata sellise nimetuse laadi või toote täpse päritolu osas, ning et seda mõistet ei kasutata viisil, mis kujutab endast ebaausat konkurentsi geograafilise tähise vastu.

[ix] Geograafilise tähise „Φέτα (Feta)“ kaitse ei takista mis tahes isikutel, sealhulgas nende õigusjärglastel ja õiguste omandajatel, jätkuvalt ja sarnasel viisil kasutada nimetust „Feta“ kuni kuue aasta jooksul alates käesoleva lepingu jõustumise kuupäevast, tingimusel et nad on käesoleva lepingu jõustumise kuupäeval seda geograafilist tähist Tšiili territooriumil samade või sarnaste kaupade puhul pidevalt kasutanud. Selle aja jooksul peab nimetusega „Feta“ kaasnema loetav ja nähtav märge asjaomase toote geograafilise päritolu kohta.

[x] Nimevarianti „Valencia“ võib samalaadsetel toodetel ka edaspidi kasutada, tingimusel et kõnealuste toodete turustamisel ei kasutata viiteid (graafilisi kujutisi, nimetusi, pilte või lippe), mis viitavad geograafilise tähise tegelikule päritolule, ei kasutata ära geograafilise tähise mainet, ning et tarbijat ei eksitata sellise nimetuse laadi või toote täpse päritolu osas, ning et seda mõistet ei kasutata viisil, mis kujutab endast ebaausat konkurentsi geograafilise tähise vastu.

[xi] Geograafilise tähise „Bœuf de Charolles“ kaitse ei takista neid, kes kasutavad Tšiili territooriumil nimetust „Charolesa“, mis näitab, et toode on saadud teatavalt loomatõult, seda nimetust ka edaspidi kasutamast, tingimusel et kõnealuste toodete turustamisel ei kasutata viiteid (graafilisi kujutisi, nimetusi, pilte või lippe), mis viitavad geograafilise tähise tegelikule päritolule, ei kasutata ära geograafilise tähise mainet ning et loomatõu nimetuse kasutamine ei eksita tarbijaid ega kujuta endast ebaausat konkurentsi geograafilise tähise vastu.

[xii] Kaitset taotletakse üksnes liitnimetusele.

[xiii] Kaitset taotletakse üksnes liitnimetusele.

[xiv] Geograafilise tähise „Génisse Fleur d'Aubrac" kaitse ei takista neid, kes kasutavad Tšiili territooriumil nimetust „Aubrac", mis näitab, et toode on saadud teatavalt loomatõult, seda nimetust ka edaspidi kasutamast, tingimusel et kõnealuste toodete turustamisel ei kasutata viiteid (graafilisi kujutisi, nimetusi, pilte, lippe), mis viitavad geograafilise tähise tegelikule päritolule, ega kasutata ära geograafilise tähise mainet ning et loomatõu nimetuse kasutamine ei eksita tarbijaid ega kujuta endast ebaausat konkurentsi geograafilise tähise vastu.

[xv] Geograafilise tähise „Gruyère" kaitse ei takista neid, kes on nimetust „Gruyère/Gruyere" varem Tšiili territooriumil kasutanud ja kes on loetletud liites 32-C-2 ning kes on teinud seda heauskselt ja on 12 kuu jooksul enne seda, kui käesoleva lepingu läbirääkimised 9. detsembril 2022 lõpule viidi, korduvalt turul tegutsenud, seda nimetust ka edaspidi kasutamast, tingimusel et kõnealuste toodete turustamisel ei kasutata viiteid (näiteks graafilisi kujutisi, nimetusi, pilte või lippe), mis viitavad „Gruyère'i" tegelikule päritolule, ning et neid eristatakse nende päritolu osas „Gruyère'ist" üheselt mõistetaval viisil, ning tingimusel, et see nimetus esitatakse sellises kirjatüübis, mis on küll loetav, aga tunduvalt väiksem kui tootemargi nimetus ning eristub sellest toote päritolu osas üheselt mõistetaval viisil. Nimetus „Gruyère" viitab Euroopa Liidu territooriumil kahele homonüümsele geograafilisele tähisele, mis tähistavad vastavalt Šveitsi ja Prantsusmaa juustu. ELi pool ei ole vastu võimalikule taotlusele, millega kaitstakse kõnealust Šveitsi homonüümset geograafilist tähist Tšiilis.

[xvi] Nimetust „d'Agen" võib värskete ploomide ja ploomipuude sordinimetusena ka edaspidi kasutada, tingimusel et kõnealuste toodete turustamisel ei kasutata viiteid (näiteks graafilisi kujutisi, nimetusi, pilte või lippe), mis viitavad geograafilise tähise tegelikule päritolule, ei kasutata ära geograafilise tähise mainet, ning et tarbijat ei eksitata sellise nimetuse laadi või toote täpse päritolu osas, ning et seda mõistet ei kasutata viisil, mis kujutab endast ebaausat konkurentsi geograafilise tähise vastu.

[xvii] Kaitset taotletakse üksnes mitmeosalisele terminile.

[xviii] Geograafilise tähise „Veau du Limousin" kaitse ei takista neid, kes kasutavad Tšiili territooriumil nimetust „Limousin", mis näitab, et toode on saadud teatavalt loomatõult, seda nimetust ka edaspidi kasutamast, tingimusel et kõnealuste toodete turustamisel ei kasutata viiteid (graafilisi kujutisi, nimetusi, pilte või lippe), mis viitavad geograafilise tähise tegelikule päritolule, ei kasutata ära geograafilise tähise mainet, ning et loomatõu nimetuse kasutamine ei eksita tarbijaid ega kujuta endast ebaausat konkurentsi geograafilise tähise vastu.

[xix] Geograafilise tähise „Parmigiano Reggiano" kaitse ei takista neid, kes on nimetust „Parmesano" varem Tšiili territooriumil kasutanud ja kes on loetletud liites 32-C-2 ning kes olid teinud seda heauskselt ja on 12 kuu jooksul enne seda, kui käesoleva lepingu läbirääkimised 9. detsembril 2022 lõpule viidi, korduvalt turul tegutsenud, seda nimetust ka edaspidi kasutamast, tingimusel et kõnealuste toodete turustamisel ei kasutata viiteid (näiteks graafilisi kujutisi, nimetusi, pilte või lippe), mis viitavad „Parmigiano Reggiano" tegelikule päritolule, ning et neid eristatakse nende päritolu osas „Parmigiano Reggianost" üheselt mõistetaval viisil, ning tingimusel, et see nimetus esitatakse sellises kirjatüübis, mis on küll loetav, aga tunduvalt väiksem kui tootemargi nimetus ning eristub sellest toote päritolu osas üheselt mõistetaval viisil.

[xx] Nimetust „San Marzano" võib värskete tomatite ja tomatitaimede sordinimetusena ka edaspidi kasutada, tingimusel et kõnealuste toodete turustamisel ei kasutata viiteid (graafilisi kujutisi, nimetusi, pilte või lippe), mis viitavad geograafilise tähise tegelikule päritolule, ei kasutata ära geograafilise tähise mainet, ning et tarbijat ei eksitata sellise nimetuse laadi või toote täpse päritolu osas, ning et seda mõistet ei kasutata viisil, mis kujutab endast ebaausat konkurentsi geograafilise tähise vastu.

[xxi] Nimevarianti „Pêra Rocha" võib samalaadsetel toodetel ka edaspidi kasutada, tingimusel et kõnealuste toodete turustamisel ei kasutata viiteid (näiteks graafilisi kujutisi, nimetusi, pilte või lippe), mis viitavad geograafilise tähise tegelikule päritolule, ei kasutata ära geograafilise tähise mainet, ning et tarbijat ei eksitata sellise nimetuse laadi või toote täpse päritolu osas, ning et seda mõistet ei kasutata viisil, mis kujutab endast ebaausat konkurentsi geograafilise tähise vastu.

[xxii] Nimetuse „Queijo S. Jorge“ kaitse ei piira nimetuse „San Jorge“ kasutamist Tšiilis olemasoleva registreeritud kaubamärgina, tingimusel et selline kasutus ei eksita tarbijat toote päritolu osas. Nimetust „Queijo S. Jorge“ tuleks kasutada üksnes mitmeosalise terminina ja kombinatsioonis märkega selle päritolu kohta ning tootemargiga.

Liide 32-C-1

ÜKSIKKOMPONENTIDE LOETELU VASTAVALT ARTIKLI 32.35 LÕIKELE 9

ELi poole loetletud geograafilised tähised:

32-C lisa A osas loetletud ELi poole geograafiliste tähiste puhul ei taotleta käesoleva lepingu artikli 32.35 kohast kaitset järgmistele üksikterminitele, mis moodustavad osa mitmeosalisest terminist, mida kaitstakse geograafilise tähisena:

„aceite“, „Aceto balsamico“, „tradizionale“, „aceto“, „alfajor“, „alla cacciatora“, „amarelo“, „Apfel“, „azafran“, „azeite“, „azeites“, „Bayrische“, „Bergkäse“, „beurre“, „Bier“, „bleu“, „boeuf“, „Bratwürste“, „Bresaola“, „Breze“, „Brezn“, „Brez'n“, „Brezel“, „brie“, „camembert“, „Canard à foie gras“, „cantucci“, „cantuccini“, „carne“, „carne de vacuno“ „cecina“, „chmel“, „chorizo“, „chouriça de carne“, „chouriço“, „Christstollen“, „citricos“, „citrics“, „coppa“, „cotechino“, „culatello“, „dehesa“, „edam“, „emmental“, „Emmentaler“, „Ελιά (Elia)“, „Essence de lavande“, „fromage“, „fűszerpaprika-őrlemén“, „génisse“, „Γλυκό Τριαντάφυλλο“ (Glyko Triantafyllo), „gouda“, „Graukäse“, „graviera“, „Hopfen“, „huile d'olive“, „huile essentielle de lavande“, „huîtres“, „island“, „jabłko“, „jambon“, „Katenrauchschinken“, „Katenschinken“, „klobasa“, „Knochenschinken“, „Knöpfle“, „kolbász“, „Kren“, „Κρόκος“ (Krokos), „kulen“, „Kürbiskernöl“, „Lebkuchen“, „lentille“, „lentille verte“, „linguiça“, „llonganissa“, „Λουκούμι“ (Loukoumi), „magiun de prune“, „Markenspeck“, „Marzipan“, „mela“, „mortadella“, „mozzarella“, „mozzarella di bufala“, „noix“, „oli“, „paleta“, „panceta“, „pancetta“, „paprika“, „pároskolbász“, „pasta“, „paté“, „pecorino“, „pêra“, „pimentòn“, „picante“, „pivo“, „plate“, „polvorones“, „pomodoro“, „presunto“, „prosciutto“, „provolone“, „pruneaux mi-cuits“, „pruneaux“, „priego“, „printen“, „pršut“, „prune“, „queijo“, „queijos“, „queixo“, „queso“, „розово масло“ (rozovo maslo), „Rostbratwurst“, „salam“, „salamini“, „salchichón“, „salmon“, „Schincken“, „sidra“, „sierra“, „sobrasada“, „Spätzle“, „Speck“, „Σταφίδα“ (Stafida), „Stollen“, „szalámi“, „telemea“, „Téliszalámi“, „ternera“, „terra“, „tomme“, „torta“, „turrón“, „vastagkolbász“, „var“, „veau“, „vinagre“, „vitellone bianco“ „volailles“, „Weihnachtsstollen“, „zampone“, „zašink“.

Tšiili loetletud geograafilised tähised:

32-C lisa B osas loetletud Tšiili geograafiliste tähiste puhul ei taotleta käesoleva lepingu artikli 32.35 kohast kaitset järgmistele üksikterminitele, mis moodustavad osa mitmeosalisest terminist, mida kaitstakse geograafilise tähisena:

„aceite“, „aceitunas“, „atún“, „cangrejo“, „chicha“, „cordero“, „dulces“, „isla“, „langosta“, „limón“, „maíz“, „oregano“, „prosciutto“, „puerro“, „sal“, „sandía“, „sidra“, „tomate“.

Liide 32-C-2

VARASEMATE KASUTAJATE LOETELU

Parmesano

— AGRÍCOLA Y LÁCTEOS LAS VEGAS S.A.
— AGROCOMERCIAL CODIGUA SPA
— ALVI SUPERMERCADOS MAYORISTAS S.A.
— ALTAS CUMBRES GROUP SPA
— ARTHUR SCHUMAN INC.
— BODEGA GOURMET SPA
— CASO Y CIA SAC
— CENCOSUD S.A.
— COMERCIAL DE CAMPO S.A.
— CONAPROLE
— COOPERATIVA AGRÍCOLA Y LECHERA DE LA UNIÓN LTDA.
— ELABORADORA DE ALIMENTOS GOURMET LIMITADA
— HIPERMERCADOS TOTTUS S.A.
— LACTEOS KUMEY SPA
— PRODUCTOS FERNANDEZ S.A.
— QUILLAYES SURLAT COMERCIAL SPA
— REMOTTI S.A.
— RENDIC HERMANOS S.A.
— SCHREIBER FOODS
— SOPROLE INVERSIONES S.A.
— SUPER 10 S.A.
— VIVAFOODS SPA
— WALMART CHILE S.A.

Gruyere/Gruyère

— AGRICOLA Y LACTEOS LAS VEGAS S.A.
— BODEGA GOURMET SPA
— COMERCIAL DE CAMPO S.A.
— QUESERÍA PETITE FRANCE LIMITADA
— QUILLAYES SURLAT COMERCIAL SPA
— SANTA ROSA CHILE ALIMENTOS LTDA.

38-A LISA

KODUKORD

I. Mõisted

1. Käesolevas lisas kasutatakse järgmisi mõisteid:

a) „haldustöötajad“ – vahekohtuniku puhul tema juhtimise ja kontrolli all tegutsevad isikud, välja arvatud assistendid;

b) „nõustaja“ – isik, kelle lepinguosaline on palganud nõustamiseks või abistamiseks seoses vahekohtumenetlusega;

c) „assistent“ – isik, kes vahekohtuniku ametisse nimetamise tingimuste kohaselt ning vahekohtuniku juhtimise ja kontrolli all viib läbi uurimist või abistab seda vahekohtunikku, ning

d) „lepinguosalise esindaja“ – töötaja või isik, kelle on ametisse nimetanud lepinguosalise ministeerium või valitsusasutus või mis tahes muu avalik-õiguslik üksus ning kes esindab lepinguosalist 38. peatükiga seotud vaidluses.

II. Teated

2. Taotlus, teade, kirjalik esildis või muu dokument:

a) mille on koostanud vahekohus, saadetakse ühel ja samal ajal mõlemale lepinguosalisele;

b) mille on koostanud lepinguosaline ja mis on adresseeritud vahekohtule, lisatakse samal ajal koopiana teisele lepinguosalisele, ning

c) mille on koostanud lepinguosaline ja mis on adresseeritud teisele lepinguosalisele, lisatakse vajaduse korral samal ajal koopiana vahekohtule.

3. Punktis 2 osutatud teated edastatakse e-posti teel või vajaduse korral mõne muu telekommunikatsioonivahendi abil, mis tagab, et teate saatmisest jääb jälg. Kui ei ole tõendatud teisti, loetakse selline teade kätte toimetatuks selle saatmise kuupäeval.

4. Kõik teated adresseeritakse ELi poole puhul Euroopa Liidu komisjoni kaubanduse peadirektoraadile ja Tšiili puhul rahvusvaheliste majandussuhete allsekretariaadile või nende vastavatele õigusjärglastele.

5. Kõigi taotlustes, teadetes, kirjalikes esildistes või muudes vahekohtumenetlusega seotud dokumentides esinevate kirjavigade parandamiseks võib saata uue dokumendi, milles muudatused on selgelt välja toodud.

6. Kui dokumendi kättetoimetamise viimane päev langeb Euroopa Komisjoni või Tšiili puhkepäevale, lõpeb dokumendi kättetoimetamise tähtaeg esimesel sellele järgneval tööpäeval.

III. Vahekohtunike nimetamine

7. Kui artikli 38.6 kohaselt valitakse vahekohtunik või eesistuja loosi teel, teatab kaebuse esitanud lepinguosalist esindav ühiskomitee kaasesimees viivitamata seda lepinguosalist esindavale kaasesimehele, kelle vastu kaebus esitati, loosimise kuupäeva, kellaaja ja koha. Lepinguosaline, kelle vastu kaebus esitati, võib soovi korral loosimise juures viibida. Loosimine toimub igal juhul selle lepinguosalise või nende lepinguosaliste juuresolekul, kes on kohal.

8. Kaebuse esitanud lepinguosalise nimetatud ühiskomitee kaaseesistuja teatab igale vahekohtunikuks valitud isikule kirjalikult tema ametisse nimetamisest. Iga isik teatab lepinguosalistele oma valmisolekust ametisse astuda viie päeva jooksul pärast kuupäeva, mil talle teatati ametisse nimetamisest.

9. Kaebuse esitanud lepinguosalist esindav ühiskomitee kaasesimees valib loosi teel vahekohtuniku või vahekohtu eesistuja viie päeva jooksul pärast artikli 38.6 lõikes 2 osutatud tähtaja möödumist, kui mõni artikli 38.8 lõikes 1 osutatud alamnimekirjadest:

a) ei ole koostatud – sel juhul valitakse vahekohtunik või eesistuja nende isikute hulgast, kelle üks või mõlemad lepinguosalised on selle alamnimekirja koostamiseks ametlikult esitanud, või

b) ei sisalda enam vähemalt viit isikut – sel juhul valitakse vahekohtunik või eesistuja nende isikute hulgast, kes on selles alamnimekirjas alles.

10. Lepinguosalised püüavad tagada, et hiljemalt ajaks, mil kõik vahekohtunikud on vastavalt artikli 38.6 lõikele 5 teatanud lepinguosalistele, et nad nõustuvad enda nimetamisega vahekohtunikuks, on nad kokku leppinud vahekohtunike ja assistentide töötasu ja kulude hüvitamises ning ette valmistanud vajalikud ametisse nimetamise lepingud, et need oleks võimalik viivitamata allkirjastada. Vahekohtunike töötasud ja kulud põhinevad WTO standarditel. Vahekohtuniku ühe või mitme assistendi töötasud ja kulud ei ületa 50 % selle vahekohtuniku töötasust, keda nad abistavad.

IV. Korralduslik nõupidamine

11. Kui lepinguosalised ei lepi kokku teisiti, kohtuvad nad vahekohtuga seitsme päeva jooksul pärast vahekohtu moodustamist, et määrata kindlaks küsimused, mida lepinguosalised või vahekohus asjakohaseks peavad, sealhulgas menetluse ajakava. Vahekohtunikud ja lepinguosaliste esindajad võivad osaleda nõupidamisel mis tahes vahendite kaudu, sealhulgas telefoni- või videokonverentsi teel.

V. Kirjalikud esildised

12. Kaebuse esitanud lepinguosaline esitab oma kirjaliku esildise hiljemalt 20 päeva jooksul pärast vahekohtu moodustamist. Lepinguosaline, kelle vastu kaebus esitati, esitab oma kirjaliku esildise hiljemalt 20 päeva jooksul pärast kaebuse esitanud lepinguosalise kirjaliku esildise kättetoimetamist.

VI. Vahekohtu töö

13. Vahekohtu eesistuja juhatab kõiki selle istungeid. Vastavalt punktidele 17 ja 18 võib vahekohus delegeerida eesistujale volituse teha haldus- ja menetlusotsuseid.

14. Kui 38. peatükis või käesolevas lisas ei ole sätestatud teisiti, võib vahekohus oma tegevuses kasutada mis tahes sidevahendeid, sealhulgas telefoni, videokonverentsi või muid elektroonilisi sidevahendeid.

15. Vahekohtu nõupidamistel võivad osaleda üksnes vahekohtu liikmed, kuid vahekohus võib lubada vahekohtunike assistentidel nõupidamiste juures viibida.

16. Mis tahes otsuse ja aruande koostamise eest vastutab üksnes vahekohus ja seda ülesannet ei tohi delegeerida.

17. Kui tekib menetlusküsimus, mis ei ole hõlmatud 38. peatüki, käesoleva lisa ega 38-B lisaga, võib vahekohus pärast lepinguosalistega konsulteerimist võtta kasutusele sobiva menetluse, mis on 38. peatüki, käesoleva lisa või 38-B lisa sätetega kooskõlas.

18. Kui vahekohus peab vajalikuks muuta mõnda menetluses rakendatavat tähtaega, välja arvatud 38. peatükis sätestatud tähtajad, või teha muid menetluslikke või halduskohandusi, teatab ta tähtajast, mida on vaja muuta, või muust menetluslikust või halduskohandusest, mida on vaja teha, ja selle põhjustest lepinguosalistele kirjalikult. Vahekohus võib muudatuse või kohanduse vastu võtta pärast lepinguosalistega konsulteerimist.

VII. Asendamine

19. Kui lepinguosaline leiab, et vahekohtunik ei vasta 38-B lisa nõuetele ja ta tuleks seetõttu asendada, teatab ta sellest teisele lepinguosalisele 15 päeva jooksul alates kuupäevast, mil ta sai piisavaid tõendeid selle kohta, et vahekohtunik ei vasta väidetavalt 38-B lisa nõuetele.

20. Lepinguosalised konsulteerivad teineteisega 15 päeva jooksul alates punktis 19 osutatud teate saamisest. Nad teatavad vahekohtunikule tema väidetavast mittevastavusest ja võivad nõuda, et vahekohtunik astuks samme mittevastavuse kõrvaldamiseks. Samuti võivad lepinguosalised kokku leppida, et vahekohtunik kutsutakse tagasi ja artikli 38.6 kohaselt valitakse uus vahekohtunik.

21. Kui lepinguosalised ei jõua punkti 20 alusel vahekohtu liikme, välja arvatud eesistuja asendamise vajaduses kokkuleppele, võib emb-kumb lepinguosaline anda asja lahendamiseks vahekohtu eesistujale, kes teeb lõpliku otsuse. Kui vahekohtu eesistuja leiab, et vahekohtunik ei vasta 38-B lisa nõuetele, kutsutakse vahekohtunik tagasi ja asendatakse uue vahekohtunikuga, kes valitakse artikli 38.6 kohaselt.

22. Kui lepinguosalised ei jõua punkti 20 alusel vahekohtu esimehe asendamise vajaduses kokkuleppele, võib emb-kumb lepinguosaline taotleda, et küsimus antakse lahendamiseks ühele ülejäänud isikutest, kes on artikli 38.8 lõike 1 punkti c kohaselt koostatud esimeeste alamnimekirjas. Taotluse esitanud lepinguosalist esindav ühiskomitee kaasesimees või selle kaasesimehe delegeeritud isik valib selle isiku nime loosi teel. Valitud isiku otsus esimehe asendamise vajalikkuse kohta on lõplik. Kui valitud isik leiab, et eesistuja ei vasta 38-B lisa nõuetele, valitakse artikli 38.6 kohaselt uus eesistuja.

VIII. Istungid

23. Vastavalt punkti 11 kohaselt kindlaks määratud ajakavale ja pärast lepinguosaliste ja teiste vahekohtunikega konsulteerimist teatab vahekohtu eesistuja lepinguosalistele istungi kuupäeva, kellaaja ja toimumiskoha. Selle teabe teeb avalikkusele kättesaadavaks see lepinguosaline, kelle territooriumil istung toimub, välja arvatud juhul, kui istung on kinnine.

24. Kui lepinguosalised ei lepi kokku teisiti, toimub istung Brüsselis, juhul kui kaebuse esitanud lepinguosaline on Tšiili, ja Santiagos, kui kaebuse esitanud lepinguosaline on ELi pool. Lepinguosaline, kelle vastu kaebus esitati, kannab istungi logistilised halduskulud. Nõuetekohaselt põhjendatud juhtudel ja lepinguosalise taotlusel võib vahekohus otsustada korraldada virtuaalse või hübriidistungi ja teha selleks vajalikud ettevalmistused, olles konsulteerinud mõlema lepinguosalisega ning võttes arvesse õigust nõuetekohasele menetlusele ja vajadust tagada läbipaistvus.

25. Vahekohus võib kokku kutsuda lisaistungeid, kui lepinguosalised selles kokku lepivad.

26. Kõik vahekohtunikud peavad kogu istungi ajal kohal viibima.

27. Kui lepinguosalised ei lepi kokku teisiti, võivad järgmised isikud istungil viibida, olenemata sellest, kas istung on avalik või kinnine:

a) lepinguosalise esindajad;

b) nõustajad;

c) assistendid ja haldustöötajad;

d) vahekohtu tõlgid, tõlkijad ja protokollijad ning

e) eksperdid, kelle vahekohus on artikli 38.22 lõike 2 kohaselt otsustanud kutsuda.

28. Kumbki lepinguosaline esitab hiljemalt viis päeva enne istungi toimumise kuupäeva vahekohtule ja teisele lepinguosalisele nimekirja isikutest, kes esitavad lepinguosalise nimel suulisi väiteid või selgitusi, ja muudest esindajatest ja nõustajatest, kes istungil viibivad.

29. Vahekohus korraldab istungi järgmisel viisil, tagades, et kaebuse esitanud lepinguosalisele ja lepinguosalisele, kelle vastu kaebus esitati, antakse võrdselt aega nii väidete kui ka vastuväidete esitamiseks.

a) Väited:

   i) Kaebuse esitanud lepinguosalise väited;

   ii) selle lepinguosalise väited, kelle vastu kaebus esitati.

b) Vastuväited:

   i) Kaebuse esitanud lepinguosalise repliik;

   ii) Selle lepinguosalise vasturepliik, kelle vastu kaebus esitati.

30. Vahekohus võib istungi jooksul esitada igal ajal mõlemale lepinguosalisele küsimusi.

31. Vahekohus tagab, et iga istungi kohta tehakse salvestis, mis edastatakse lepinguosalistele võimalikult peatselt pärast istungit.

32. Kumbki lepinguosaline võib 10 päeva jooksul pärast istungi kuupäeva esitada istungil tekkinud küsimuste kohta täiendava kirjaliku esildise.

IX. Kirjalikud küsimused

33. Vahekohus võib igal ajal menetluse käigus esitada ühele või mõlemale lepinguosalisele kirjalikke küsimusi. Ühele lepinguosalisele esitatud küsimus edastatakse koopiana teisele lepinguosalisele.

34. Kumbki lepinguosaline saadab teisele lepinguosalisele ka koopia oma vastustest vahekohtu küsimustele. Teisel lepinguosalisel on võimalus esitada asjaomase lepinguosalise vastuste kohta kirjalikke märkusi viie päeva jooksul pärast sellise koopia kättesaamist.

X. Konfidentsiaalsus

35. Mõlemad lepinguosalised ja vahekohus käsitlevad lepinguosaliste poolt vahekohtule esitatud ja konfidentsiaalsena märgitud teavet konfidentsiaalsena. Kui lepinguosaline esitab vahekohtule kirjaliku esildise, mis sisaldab konfidentsiaalset teavet, esitab ta 15 päeva jooksul ka konfidentsiaalse teabeta esildise, mis avalikustatakse.

36. Käesolev lisa ei keela lepinguosalisel avaldada üldsusele oma seisukohti, kuid selle käigus ei tohi teise lepinguosalise esitatud teabele viidates avaldada teise lepinguosalise poolt konfidentsiaalsena märgitud teavet.

37. Vahekohus peab kinnise istungi, kui lepinguosalise esildised või väited sisaldavad konfidentsiaalset teavet. Kui istung on kinnine, järgivad lepinguosalised vahekohtu istungite konfidentsiaalsuse nõuet.

XI. Ühepoolsed kontaktid

38. Vahekohus ei kohtu ega võta ühendust lepinguosalisega, kui teine lepinguosaline ei viibi kohal.

39. Ükski vahekohtunik ei aruta vaidluse eseme mis tahes aspekti ühe või mõlema lepinguosalisega, kui teised vahekohtunikud ei viibi kohal.

XII. *Amicus curiae* esildised

40. Kui lepinguosalised ei lepi viie päeva jooksul pärast vahekohtu moodustamise kuupäeva kokku teisiti, võib vahekohus võtta vastu kirjalikke esildisi, mille on omal algatusel esitanud lepinguosalise territooriumil asuvad füüsilised või juriidilised isikud, kes on lepinguosaliste valitsustest sõltumatud, tingimusel et:

a) vahekohus saab need kätte 10 päeva jooksul pärast vahekohtu moodustamise kuupäeva;

b) need on lühikesed ja mitte mingil juhul pikemad kui 15 lehekülge (trükitud kahekordse reavahega), kaasa arvatud lisad;

c) need puudutavad otseselt vahekohtu käsitletavat faktilist või õiguslikku küsimust;

d) need sisaldavad esildise esitanud isiku kirjeldust, mis füüsilise isiku puhul hõlmab tema kodakondsust ja juriidilise isiku puhul tema asukohta, tegevuse laadi, õiguslikku seisundit, üldeesmärke ja rahastamisallikaid;

e) nendes on märgitud, mis laadi huvi on asjaomasel isikul vahekohtumenetluse suhtes, ning

f) need on koostatud keeltes, mille lepinguosalised on valinud vastavalt punktidele 44 ja 45.

41. Esildised toimetatakse lepinguosalistele kätte märkuste tegemiseks. Lepinguosalised võivad vahekohtule märkusi esitada kümne päeva jooksul pärast esildise kättetoimetamist.

42. Vahekohus loetleb oma aruandes kõik esildised, mille ta on punkti 40 kohaselt saanud. Vahekohus ei ole kohustatud oma aruandes käsitlema kõnealustes esildistes esitatud argumente. Kui ta aga seda teeb, siis võtab ta arvesse ka kõiki märkusi, mille lepinguosalised on punkti 41 kohaselt teinud.

XIII. Kiireloomulised asjad

43. Artiklis 38.12 osutatud kiireloomuliste asjade korral kohandab vahekohus pärast lepinguosalistega konsulteerimist vajaduse korral käesolevas lisas nimetatud tähtaegu. Vahekohus teatab lepinguosalistele sellistest kohandustest.

XIV. Töökeel ja tõlge

44. Artiklis 38.4 osutatud konsultatsioonide jooksul ja hiljemalt käesoleva lisa punktis 11 osutatud korraldusliku nõupidamise kuupäeval püüavad lepinguosalised leppida kokku vahekohtu menetluse ühises töökeeles.

45. Kui lepinguosalised ühises töökeeles kokku leppida ei suuda, esitab iga lepinguosaline kirjalikud esildised oma valitud keeles. Kumbki lepinguosaline esitab samal ajal tõlke teise lepinguosalise valitud keelde, välja arvatud juhul, kui tema esildised on kirjutatud ühes WTO töökeeltest. Lepinguosaline, kelle vastu kaebus esitati, korraldab ütluste suulise tõlke lepinguosaliste valitud keeltesse.

46. Vahekohtu aruanded ja otsused esitatakse lepinguosaliste valitud keeltes. Kui lepinguosalised ei ole ühises töökeeles kokku leppinud, esitatakse vahearuanne ja lõpparuanne ühes WTO töökeeltest.

47. Kumbki lepinguosaline võib esitada märkusi käesoleva lisa kohaselt koostatud tõlgitud dokumendi tõlke täpsuse kohta.

48. Kumbki lepinguosaline kannab oma kirjalike esildiste tõlkimise kulud. Vahekohtu aruannete ja otsuste tõlkimise kulud kannavad lepinguosalised võrdselt.

XV. Eritähtajad

49. Käesolevas lisas sätestatud tähtaegu kohandatakse vastavalt artiklites 38.15–38.18 sätestatud eritähtaegadele, mis on nende artiklite alusel toimuvates menetlustes ette nähtud vahekohtu aruande või otsuse vastuvõtmiseks.

38-B LISA

VAHEKOHTUNIKE JA VAHENDAJATE TEGEVUSJUHEND

I. Mõisted

1. Käesolevas lisas kasutatakse järgmisi mõisteid:

a) „haldustöötajad“ – vahekohtuniku puhul tema juhtimise ja kontrolli all tegutsevad isikud, välja arvatud assistendid;

b) „assistent“ – isik, kes vahekohtuniku ametisse nimetamise tingimuste kohaselt ning vahekohtuniku juhtimise ja kontrolli all viib läbi uurimist või abistab seda vahekohtunikku; ning

c) „kandidaat“ – isik, kelle nimi on artiklis 38.8 osutatud vahekohtunike nimekirjas ja kelle valimist artikli 38.6 kohaselt vahekohtunikuks kaalutakse;

II. Üldpõhimõtted

2. Et säilitada vaidluste lahendamise mehhanismi usaldusväärsus ja erapooletus, peab iga kandidaat ja vahekohtunik:

a) tutvuma käitumisjuhendiga;

b) olema sõltumatu ja erapooletu;

c) vältima otsest ja kaudset huvide konflikti;

d) hoiduma käitumisest, mis on ebasobiv või näib olevat ebasobiv või erapoolik;

e) järgima rangeid käitumisnorme ning

f) mitte laskma end mõjutada isiklikest huvidest, välisest survest, poliitilistest tõekspidamistest, avalikest protestidest, lojaalsusest lepinguosalisele või kriitikakartusest.

3. Vahekohtunik ei võta otseselt ega kaudselt ühtegi kohustust ega võta vastu ühtegi hüve, mis võiks takistada või näida takistavat tema ülesannete nõuetekohast täitmist.

4. Vahekohtunik ei kasuta oma ametiseisundit vahekohtus isiklike või erahuvide edendamiseks. Vahekohtunik hoidub tegevusest, mis võib jätta mulje, et kellelgi teisel on võimalik teda mõjutada.

5. Vahekohtunik ei lase varasematel või praegustel rahalistel, ärilistel, erialastel, isiklikel ega sotsiaalsetel suhetel või kohustustel mõjutada oma käitumist ega otsuseid.

6. Vahekohtunik peab vältima selliste suhete teket või finantshuvide omandamist, mis võivad mõjutada tema erapooletust või mis võivad mõistliku eelduse kohaselt jätta ebasobiva või erapooliku mulje.

III. Avalikustamiskohustus

7. Enne kui kandidaat, kellel palutakse artikli 38.6 kohaselt asuda vahekohtunikuks, nõustub oma vahekohtunikuks nimetamisega, avalikustab ta kõik huvid, suhted või küsimused, mis võivad mõjutada tema sõltumatust või erapooletust või mis võivad menetluse käigus jätta mõistliku eelduse kohaselt ebasobiva või erapooliku mulje. Selleks teeb kandidaat mõistlikes piirides kõik endast oleneva, et kõik sellised huvid, suhted ja küsimused, sealhulgas finantshuvid ning ameti- või tööalased või perekondlikud huvid välja selgitada.

8. Punkti 7 kohane avalikustamiskohustus on pidev ülesanne, mis nõuab vahekohtunikult kõikide selliste huvide, suhete ja küsimuste avalikustamist, mis võivad tekkida menetluse mis tahes etapis.

9. Niipea kui kandidaadile või vahekohtunikule saab teatavaks teave käesoleva lisa tegeliku või võimaliku rikkumise kohta, edastab ta selle teabe ühiskomiteele, et lepinguosalised saaksid seda arutada.

IV. Vahekohtunike ülesanded

10. Kui vahekohtunik nõustub oma nimetamisega, on ta valmis oma ülesandeid täitma ja ta täidab neid põhjalikult, kiiresti, ausalt ja hoolikalt kogu menetluse jooksul.

11. Vahekohtunik käsitleb üksnes küsimusi, mis menetluses tõstatatakse ja mis on otsuse tegemisel vajalikud, ega delegeeri seda ülesannet ühelegi muule isikule.

12. Vahekohtunik astub kõik vajalikud sammud, tagamaks, et tema assistendid ja haldustöötajad on teadlikud vahekohtunike kohustustest, mis on sätestatud käesoleva lisa II, III, IV ja VI osas, ja täidavad neid kohustusi.

V. Endiste vahekohtunike kohustused

13. Endised vahekohtunikud väldivad tegevust, mis võib jätta mulje, et nad olid oma ülesannete täitmisel erapoolikud või said vahekohtu otsusest kasu.

14. Endised vahekohtunikud peavad täitma käesoleva lisa VII osas sätestatud kohustusi.

VI. Konfidentsiaalsus

15. Vahekohtunik ei avalikusta mitte kunagi mitteavalikku teavet, mis on seotud menetlusega või on talle teatavaks saanud menetluse käigus, milles ta on määratud vahekohtunikuks. Mingil juhul ei avalikusta ega kasuta ta seda teavet selleks, et saada isiklikku kasu, tuua kasu kellelegi teisele või kahjustada teiste isikute huve.

16. Vahekohtunik ei avalikusta vahekohtu otsust ega selle osi, enne kui otsus 38. peatüki kohaselt avaldatakse.

17. Vahekohtunik ei avalda kunagi teavet vahekohtu nõupidamiste ega ühegi vahekohtuniku seisukohtade kohta ega tee avaldusi menetluse kohta, milles ta on määratud vahekohtunikuks, ega menetletavate vaidlusküsimuste kohta.

VII. Kulud

18. Iga vahekohtunik peab arvestust menetlusele kulunud aja ja oma kulude kohta ning esitab nende kohta lõpparuande, samuti peab ta arvestust ja esitab lõpparuande oma assistentide ja haldustöötajate tööaja ja kulude kohta.

VIII. Vahendajad

19. Käesolevat lisa kohaldatakse vahendajate suhtes *mutatis mutandis*.

ÜHELT POOLT EUROOPA LIIDU JA SELLE LIIKMESRIIKIDE JA TEISELT POOLT TŠIILI VABARIIGI VAHELISE TÄIUSTATUD RAAMLEPINGU KORRUPTSIOONI ENNETAMISE JA KORRUPTSIOONIVASTASE VÕITLUSE PROTOKOLL

I JAGU

ÜLDSÄTTED

Artikkel 1

Eesmärgid

1. Lepinguosalised kinnitavad oma kindlat tahet ennetada ja tõkestada korruptsiooni rahvusvahelises kaubanduses ja investeerimises ning tuletavad meelde, et korruptsioon kaubanduses ja investeeringutes kahjustab head valitsemistava ja majandusarengut ning moonutab rahvusvahelisi konkurentsitingimusi.

2. Lepinguosalised tunnistavad, et korruptsioon võib mõjutada kaubandust, sest see võib kahjustada turulepääsu võimalusi ja õõnestada nende kohustuste täitmist, mis on võetud võrdsete tingimuste loomiseks. Samuti mõjutab korruptsioon investoreid ja ettevõtteid, kes soovivad osaleda kaubanduses ja investeerimises.

3. Lepinguosalised tunnistavad, et korruptsioon on rahvusvaheline probleem, mis on seotud muude rahvusvahelise ja majanduskuritegevuse vormidega, sealhulgas rahapesuga, ning seda tuleks käsitleda eri valdkondi ühendava lähenemisviisi ja tiheda koostöö abil rahvusvahelisel tasandil.

4. Lepinguosalised tunnistavad vajadust tugevdada ausameelsust ja suurendada läbipaistvust nii avalikus kui ka erasektoris ning tunnistavad, et korruptsioonivastases võitluses on igal sektoril omad üksteist täiendavad ülesanded.

5. Lepinguosalised tunnistavad rahvusvaheliste ja piirkondlike organisatsioonide, sealhulgas ÜRO, WTO, OECD, rahapesuvastase töökonna (FATF), Euroopa Nõukogu ja Ameerika Riikide Organisatsiooni (ARO) tehtava töö tähtsust korruptsiooni ennetamisel ja tõkestamisel rahvusvahelist kaubandust ja investeeringuid mõjutavates küsimustes ning kohustuvad seetõttu töötama üheskoos, et julgustada ja toetada sedalaadi algatusi.

6. Lepinguosalised kinnitavad veel kord kestliku arengu eesmärgi 16 alusel võetud ühist kohustust vähendada oluliselt korruptsiooni ning altkäemaksu andmist ja võtmist kõigis selle vormides.

7. Lepinguosalised tunnustavad G20 korruptsioonivastase võitluse töörühma tehtud tähtsat tööd.

8. Käesoleva protokolli eesmärk on luua kahepoolne kohustuste raamistik, mille alusel ennetada ja tõkestada lepinguosalistevahelistes suhetes korruptsiooni, mis mõjutab kaubandust ja investeeringuid.

9. Lepinguosalised tunnistavad, et käesoleva protokolli kohaselt kehtestatud või säilitatud süüteokirjeldused ja kohaldatava õiguskaitse või käitumise õiguspärasust reguleerivate õiguslike põhimõtete kirjeldus on küsimused, mida reguleerib kummagi lepinguosalise õiguse, ja et nende süütegude eest võetakse vastutusele ja karistatakse kooskõlas kummagi lepinguosalise õigusega.

Artikkel 2

Kohaldamisala

Käesolevat protokolli kohaldatakse juhtudel, kui korruptsioon mõjutab käesoleva lepingu III osaga reguleeritavaid küsimusi.

Artikkel 3

Seos muude lepingutega

Ükski käesoleva protokolli säte ei mõjuta lepinguosaliste õigusi ja kohustusi, mis tulenevad muudest lepingutest, näiteks ÜRO korruptsioonivastasest konventsioonist, rahvusvahelistes tehingutes välisriigi ametiisikutele altkäemaksu andmise vastu võitlemise konventsioonist mis võeti vastu Pariisis 21. novembril 1997, üleameerikalisest korruptsioonivastasest konventsioonist, mis võeti vastu Caracases 29. märtsil 1996, ja Euroopa Nõukogu vastu võetud asjakohastest õigusaktidest.

II JAGU

KORRUPTSIOONIVASTASED MEETMED

Artikkel 4

Ametiisikute aktiivne ja passiivne korruptsioon

Lepinguosalised tunnistavad, kui tähtis on võidelda ametiisikute aktiivse ja passiivse korruptsiooni vastu, kuna see mõjutab kaubandust ja investeeringuid. Selleks kinnitavad lepinguosalised veel kord eelkõige ÜRO korruptsioonivastase konventsiooni artiklite 15 ja 16 alusel võetud kohustusi võtta vastu või säilitada seadusandlikud ja muud meetmed, mida võib olla vaja, et tunnistada ametiisikute aktiivne ja passiivne korruptsioon ning välisriigi ametiisikute ja rahvusvaheliste avalik-õiguslike organisatsioonide ametnike aktiivne korruptsioon kuriteoks, kui see on toime pandud tahtlikult. Samuti kinnitavad lepinguosalised veel kord oma kohustust kaaluda selliste seadusandlike ja muude meetmete võtmist, mida võib olla vaja, et tunnistada kuriteoks välisriigi ametiisikute ja rahvusvaheliste organisatsioonide ametnike passiivne korruptsioon, kui see on toime pandud tahtlikult.

Artikkel 5

Aktiivne ja passiivne korruptsioon erasektoris

1. Lepinguosalised tunnistavad, kui tähtis on võidelda aktiivse ja passiivse korruptsiooni vastu, mis mõjutab kaubandust ja investeeringuid erasektoris. Selleks kinnitavad lepinguosalised veel kord ÜRO korruptsioonivastase konventsiooni artikli 21 alusel võetud kohustust kaaluda selliste seadusandlike ja muude meetmete võtmist, mida võib olla vaja, et tunnistada kuriteoks aktiivne ja passiivne korruptsioon erasektoris, kui see on majandus-, finants- või äritegevuse käigus toime pandud tahtlikult.

2. Lepinguosalised tunnistavad ametiisikutele antava meelehea kahjulikke tagajärgi, kuna see õõnestab korruptsioonivastases võitluses tehtavaid pingutusi ja soodustab altkäemaksu andmist. Selleks kinnitavad lepinguosalised veel kord ÜRO korruptsioonivastase konventsiooni artikli 12 lõike 4 alusel võetud kohustust keelata selliste kulude, mis kujutavad endast altkäemaksu, ja vajaduse korral muude korruptiivse käitumise soodustamiseks tehtud kulutuste mahaarvamine maksustatavast tulust.

Artikkel 6

Korruptsioon ja rahapesu

Tunnistades korruptsiooni ja rahapesu vahelisi seoseid, kinnitavad lepinguosalised veel kord kohustusi, mis nad on võtnud ÜRO korruptsioonivastase konventsiooni artikli 23 alusel.

Artikkel 7

Juriidiliste isikute vastutus

Lepinguosalised tunnistavad, et selleks et edendada üleilmset võitlust rahvusvahelises kaubanduses ja investeeringutes esineva korruptsiooni vastu, on vaja kehtestada juriidiliste isikute vastutus ning tagada tõhusad, proportsionaalsed ja hoiatavad kriminaal- ja muud karistused. Selleks kinnitavad lepinguosalised veel kord kohustusi, mis nad on võtnud ÜRO korruptsioonivastase konventsiooni artikli 26 alusel.

III JAGU

ERASEKTORI KORRUPTSIOONI ENNETAMISE MEETMED

Artikkel 8

Vastutustundlik ärikäitumine

1. Lepinguosalised tunnistavad ennetusmeetmete ja vastutustundliku ärikäitumise, sealhulgas finants- ja mittefinantsaruandluse kohustuste ning ettevõtja sotsiaalse vastutuse tavade tähtsust korruptsiooni ärahoidmisel.

2. Lepinguosalised tunnistavad vajadust võtta lõike 1 alusel kaalutavate meetmete puhul arvesse väikese ja keskmise suurusega ettevõtjate vajadusi ja kitsendusi.

3. Lepinguosalised tuletavad seoses korruptsioonivastase võitlusega meelde oma toetust OECD suunistele hargmaiste ettevõtete jaoks.

Artikkel 9

Finantsaruandlus

1. Kooskõlas ÜRO korruptsioonivastase konventsiooni raames võetud kohustustega tunnistavad lepinguosalised, et tähtis on tugevdada erasektoris korruptsiooni ennetamise vahendina raamatupidamis- ja auditeerimisstandardeid.

2. Kumbki lepinguosaline kaalub selle eesmärgi saavutamiseks eelkõige järgmisi meetmeid:

a) julgustada eraettevõtteid, võttes arvesse nende struktuuri ja suurust ning eelkõige väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate erivajadusi, rakendama abinõusid, mis aitavad korruptsioonijuhtumeid ennetada ja avastada; selliste abinõude hulka võivad kuuluda äriühingu üldjuhtimise käitumisjuhendi järgimine, siseauditi funktsioon või piisav sisekontroll, ning

b) nõuda, et selliste eraettevõtete raamatupidamisaruannete ja finantsaruannete suhtes kohaldatakse asjakohaseid auditeerimis- ja sertifitseerimismenetlusi.

3. Kumbki lepinguosaline võtab oma õigusnormide kohaselt vajalikke meetmeid finantsaruannete avalikustamise ning raamatupidamis- ja auditeerimisstandardite säilitamise suhtes.

4. Kumbki lepinguosaline peaks kaaluma selliste meetmete võtmist või säilitamist, mis julgustavad välisaudiitoreid teatama pädevatele asutustele kõikidest tegudest, mis nende kahtluse järgi võivad kujutada endast artiklites 4, 5 ja 6 nimetatud süütegusid. Kui selline teatamine on lepinguosalise õiguse kohaselt nõutav, tagab lepinguosaline, et välisaudiitorid, kes selliseid teateid mõistlikult ja heas usus esitavad, on kaitstud selle eest, et nende vastu algatatakse teabe avalikustamise lepinguliste või õiguslike piirangute rikkumise tõttu kohtumenetlus.

Artikkel 10

Läbipaistvus erasektoris

1. Lepinguosalised tunnistavad, et läbipaistvus võib aidata ära hoida korruptsiooni, mis mõjutab kaubandust ja investeeringuid, ja sel eesmärgil tuletavad nad meelde kohustusi, mis nad on võtnud ÜRO korruptsioonivastase konventsiooni artikli 12 lõike 2 alusel, eelkõige järgmiste meetmete suhtes, mille abil võiks saavutada eesmärgi tagada suurem läbipaistvus erasektoris, mis osaleb käesoleva lepingu III osa kohase kaubanduse ja investeeringutega seotud äritegevuses:

a) selliste standardite ja menetluste väljatöötamise edendamine, mis on ette nähtud tagama asjaomaste eraõiguslike üksuste usaldusväärsust, kaasa arvatud käitumisjuhendid korrektseks, ausaks ja nõuetekohaseks äritegevuseks ja kõigil asjaomastel kutsealadel tegutsemiseks, huvide konfliktide ärahoidmiseks ning heade kaubandustavade kasutamise edendamiseks ettevõtjate seas ja ettevõtjate lepingulistes suhetes ametivõimudega;

b) eraõiguslike üksuste tegevust reguleerivate menetluste väärkasutamise ärahoidmine, sealhulgas menetlused, mis on seotud ametiasutuste poolt äritegevuseks antavate toetuste ja litsentsidega, ning

c) huvide konfliktide ennetamise meetmete edendamine, kehtestades vajaduse korral mõistliku aja jooksul piiranguid endiste ametiisikute ametialasele tegevusele või ametiisikute erasektoris töötamisele pärast nende ametist lahkumist või pensionile jäämist, kui selline tegevus või töösuhe on otseselt seotud ülesannetega, mida need ametiisikud oma ametiaja jooksul täitsid või mille üle nad järelevalvet tegid.

2. Kumbki lepinguosaline kutsub börsil noteeritud ettevõtteid, pankasid ja kindlustusseltse üles andma aru meetmetest, mida nad on võtnud korruptsiooni ennetamiseks ja tõkestamiseks. Kumbki lepinguosaline võtab vajalikke meetmeid, et sellised aruanded avalikustada.

Artikkel 11

Rahapesu ennetamise meetmed

1. Tunnistades rahapesu tõkestamise tähtsust ning selle võimalikku mõju kaubandusele ja investeeringutele, kinnitavad lepinguosalised oma kindlat tahet võtta vastu või säilitada terviklik riigisisene regulatiiv- ja järelevalvekord finantsasutuste ja teatavate finantssektoriväliste ettevõtjate ja kutsealade suhtes kooskõlas olemasolevate kohustustega, mis on võetud ÜRO korruptsioonivastase konventsiooni ja rahapesuvastase töökonna soovituste alusel. Lepinguosalised edendavad rahapesuvastase töökonna soovituste 24 (juriidiliste isikute läbipaistvuse ja tegelike tulusaajate kohta) ja 25 (õiguslike moodustiste läbipaistvuse ja tegelike tulusaajate kohta) rakendamist.

2. Vastavalt lõikes 1 osutatud kohustustele, soovitustele ja põhimõtetele võtab lepinguosaline vastu või säilitab meetmed, millega:

a) tagatakse, et tema õigusnormides on mõiste „tegelik tulusaaja“ määratletud selliselt, et see hõlmab ka füüsilisi isikuid, kelle lõplikus omanduses või kontrolli all klient on, ja füüsilisi isikuid, kelle nimel tehing tehakse; samuti peavad selle mõiste alla kuuluma isikud, kellel on tegelik lõplik kontroll juriidilise isiku või õigusliku moodustise üle;

b) tagatakse, et tema territooriumil registreeritud äriühingud või muud õigussubjektid on kohustatud koguma ja hoidma piisavat, täpset ja ajakohast teavet oma tegelike tulusaajate kohta, sh omandiosaluse üksikasju;

c) tagatakse, et lepinguliste usaldushalduste usaldushaldurid peavad piisavat, täpset ja ajakohast teavet tegelike tulusaajate kohta, sealhulgas asutajate, kaitsjate, kui neid on, usaldushaldurite ja soodustatud isikute või soodustatud isikute kategooriate kohta, ning kõigi muude füüsiliste isikute kohta, kellel on usaldushalduse üle tegelik lõplik kontroll; need meetmed peaksid kehtima ka teiste õiguslike moodustiste suhtes, mille struktuur või funktsioon sarnaneb lepingulise usaldusfondi omaga;

d) nõutakse, et finantsasutused ja teatavad finantssektorivälised ettevõtjad ja kutsealad tuvastaksid kliendi ja kontrolliksid tema isikusamasust, teeksid kindlaks tegeliku tulusaaja ning võtaksid mõistlikke meetmeid, et kontrollida tegeliku tulusaaja isikusamasust, nii et asjaomane finantsasutus või teatav finantssektoriväline ettevõtja või kutsetöötaja oleks veendunud, et ta teab, kes on tegelik tulusaaja; teatavaid finantssektoriväliseid ettevõtjaid ja kutsealasid mõistetakse selliselt, nagu neid on määratletud rahapesuvastase töökonna soovitustes;

e) kehtestatakse mehhanismid, millega tagatakse, et lepinguosaliste õigusnormides määratletud asjaomastel asutustel on juurdepääs tegelikku tulusaajat käsitlevale teabele;

f) tagatakse, et tema pädevad asutused osalevad aegsasti ja tõhusalt tegelikke tulusaajaid käsitlevas teabevahetuses;

g) nõutakse, et finantsasutused ning teatavad finantssektorivälised ettevõtjad ja kutsealad rakendaksid tugevdatud hoolsusmeetmeid, eelkõige riikliku taustaga isikute suhtes, kelle all mõistetakse isikuid, kes on või on olnud kõrgetel avalikel ametikohtadel kas emma-kumma lepinguosalise territooriumil või rahvusvahelisel tasandil, samuti nende pereliikmeid ja lähisugulasi, ning

h) tagatakse eespool nimetatud kohustuste täitmise tõhus järelevalve, sealhulgas kohustuste täitmata jätmise korral tõhusate, proportsionaalsete ja hoiatavate karistuste kehtestamine ja täideviimine.

IV JAGU

AVALIKU SEKTORI KORRUPTSIOONI ENNETAMISE MEETMED

Artikkel 12

Ametiisikute käitumine

1. Lepinguosalised tunnistavad 3. juulil 2007 vastu võetud Aasia ja Vaikse ookeani piirkonna riikide majanduskoostöö foorumi ametiisikute käitumispõhimõtete tähtsust Tšiili jaoks ja ametiisikute käitumisjuhendit käsitleva Euroopa Nõukogu 11. mai 2000. aasta soovituse nr R (2000) 10 tähtsust ELi poole jaoks.

2. Lepinguosalised kinnitavad veel kord kohustusi, mis nad on võtnud ÜRO korruptsioonivastase konventsiooni artikli 8 alusel, sealhulgas kohustust kohaldada ametiisikute suhtes käitumisjuhendeid või -standardeid, hõlbustada ametiisikute poolt asjaomastele asutustele korruptsioonijuhtumitest teatamist, nõuda, et ametiisikud deklareeriksid asjaomastele asutustele oma võimalikud huvide konfliktid ning võtta meetmeid, millega nähakse ette distsiplinaar- või muud meetmed ametiisikute suhtes, kes selliseid käitumisjuhendeid või -standardeid rikuvad.

Artikkel 13

Avaliku halduse läbipaistvus

1. Lepinguosalised rõhutavad avaliku halduse läbipaistvuse tähtsust kaubandust ja investeeringuid mõjutava korruptsiooni ennetamisel ning lepivad kokku, et nad edendavad läbipaistvust kooskõlas käesoleva lepingu III osas sätestatud eri- ja horisontaalsätetega, sealhulgas eelkõige sätetega, mis käsitlevad kaubanduse lihtsustamist, riigihankeid, riigisisest reguleerimist ja üldist läbipaistvust.

2. Lepinguosalised kinnitavad veel kord ÜRO korruptsioonivastase konventsiooni artikli 13 lõike 2 alusel võetud kohustust võtta asjakohaseid meetmeid tagamaks, et nende korruptsioonivastase võitlusega tegelevad asutused on avalikkusele teada, ning võimaldada neile asutustele juurdepääs, et vajaduse korral kõigist asjakohastest intsidentidest teatada.

Artikkel 14

Kodanikuühiskonna osalemine

1. Lepinguosalised tunnistavad, kui tähtis on kodanikuühiskonna osalemine rahvusvahelise kaubanduse ja investeeringute valdkonnas esineva korruptsiooni ennetamisel ja tõkestamisel, ning vajadust suurendada üldsuse teadlikkust korruptsiooni olemasolust, põhjustest ja tõsidusest ning sellest tulenevast ohust. Selleks kinnitavad lepinguosalised veel kord ÜRO korruptsioonivastase konventsiooni artikli 13 lõike 1 alusel võetud kohustusi, eelkõige kohustust võtta sobivaid meetmeid, et edendada selliste väljaspool avalikku sektorit tegutsevate üksikisikute ja rühmade aktiivset osalust nagu kodanikuühiskond, vabaühendused ja kogukonnapõhised organisatsioonid.

2. Eelkõige kaaluvad lepinguosalised järgmist:

a) korraldada avalikke teabeüritusi ja üldsuse harimise programme, mis aitavad suurendada korruptsioonisallimatust, ning

b) võtta vastu või säilitada meetmed, mis austavad, edendavad ja kaitsevad vabadust otsida, saada, avaldada ja levitada korruptsiooniteemalist teavet.

Artikkel 15

Teatajate kaitse

Lepinguosalised kinnitavad veel kord kohustusi, mis nad on võtnud ÜRO korruptsioonivastase konventsiooni artikli 33 alusel ja mis käsitlevad rikkumisest teatajate kaitset ebaõiglase kohtlemise eest.

V JAGU

VAIDLUSTE LAHENDAMISE MEHHANISM

Artikkel 16

Vaidluste lahendamine

1. Dialoogi, konsultatsioonide, teabevahetuse ja koostöö abil teevad lepinguosalised kõik endast oleneva, et lahendada lepinguosaliste erimeelsused käesoleva peatüki tõlgendamise või kohaldamise küsimustes.

2. Kui lepinguosaliste vahel tekib erimeelsus käesoleva protokolli tõlgendamise või kohaldamise küsimuses, kasutavad lepinguosalised ainult artiklites 17 ja 18 sätestatud vaidluste lahendamise menetlusi.

Artikkel 17

Konsultatsioonid

1. Lepinguosaline (edaspidi „taotluse esitanud lepinguosaline“) võib igal ajal taotleda konsultatsioone teise lepinguosalisega (edaspidi „taotluse saanud lepinguosaline“) mis tahes küsimuses, mis puudutab käesoleva protokolli tõlgendamist või kohaldamist; selleks saadab ta taotluse saanud lepinguosalise kontaktpunktile, mis on määratud artikli 19 lõike 3 kohaselt, kirjaliku taotluse. Taotluses esitatakse konsultatsioonide taotlemise põhjused, sealhulgas piisavalt täpne vaidlusaluse küsimuse kirjeldus ja selle suhe käesoleva protokolli sätetega.

2. Taotluse saanud lepinguosaline vastab kirjalikult hiljemalt 10 päeva pärast lõikes 1 osutatud taotluse kättesaamist, välja arvatud juhul, kui taotluse esitanud lepinguosalisega lepitakse kokku teisiti.

3. Lepinguosalised alustavad konsultatsioone hiljemalt 30 päeva jooksul pärast taotluse kättesaamist, välja arvatud juhul, kui nad lepivad kokku teisiti.

4. Konsultatsioone võib pidada füüsilise kohalviibimisega või lepinguosalistele kättesaadavate tehnoloogiliste abivahendite kaudu. Kui konsultatsioonid toimuvad füüsilise kohalviibimisega, peetakse neid taotluse saanud lepinguosalise territooriumil, kui lepinguosalised ei lepi kokku teisiti.

5. Konsultatsioonide käigus lepinguosalised:

a) esitavad piisavalt teavet, et küsimus oleks võimalik täielikult läbi vaadata ning

b) käsitlevad kogu teavet, mida konsultatsioonide käigus vahetatakse, konfidentsiaalsena.

6. Lepinguosalised alustavad konsultatsioone, et saavutada küsimuses vastastikku rahuldav lahendus, võttes arvesse võimalust teha selles küsimuses koostööd.

7. Kui 60 päeva jooksul pärast lõike 1 kohase taotluse kättesaamist ei ole lepinguosalised suutnud küsimust lõigete 3–6 kohaselt lahendada, võib kumbki lepinguosaline saata teise lepinguosalise kontaktpunktile, mis on määratud artikli 19 lõike 3 kohaselt, kirjaliku taotluse selle kohta, et asja lahendamiseks kutsutaks kokku artiklis 19 osutatud kaubandus- ja investeerimisvaldkonna korruptsiooni tõkestamise allkomitee. Kaubandus- ja investeerimisvaldkonna korruptsiooni tõkestamise allkomitee tuleb viivitamata kokku ja püüab lahenduses kokku leppida.

8. Kumbki lepinguosaline või lõike 7 alusel asja lahendama kutsutud kaubandus- ja investeerimisvaldkonna korruptsiooni tõkestamise allkomitee võib, kui see on asjakohane, küsida käesoleva lepingu artiklis 40.6 osutatud sise-konsultatiivrühmade arvamust või muud eksperdinõu.

9. Kui lepinguosalised küsimuse lahendavad, dokumenteerivad nad tulemuse, sealhulgas vajaduse korral kokkulepitud konkreetsed sammud ja ajakava. Lepinguosalised teevad selle tulemuse üldsusele kättesaadavaks, kui nad ei lepi kokku teisiti.

Artikkel 18

Eksperdikomisjon

1. Kui 60 päeva jooksul pärast artikli 17 lõike 7 kohase kirjaliku taotluse saamist selle kohta, et asi antaks lahendada kaubandus- ja investeerimisvaldkonna korruptsiooni tõkestamise allkomiteele, või kui sellist taotlust ei esitata, siis 120 päeva jooksul pärast artikli 17 lõike 1 kohast kirjaliku konsultatsioonitaotluse saamist ei ole vastastikku rahuldavat lahendust leitud, võib kumbki lepinguosaline saata teise lepinguosalise kontaktpunktile, mis on määratud artikli 19 lõike 3 kohaselt, kirjaliku taotluse selle kohta, et asja läbivaatamiseks moodustataks eksperdikomisjon. Taotluses esitatakse eksperdikomisjoni moodustamise taotlemise põhjused, sealhulgas vaidlusaluse küsimuse kirjeldus, ja selgitatakse, kuidas see küsimus rikub käesoleva protokolli sätteid, mida lepinguosaline peab asjakohaseks.

2. Kui käesolevas artiklis ei ole sätestatud teisiti, kohaldatakse käesoleva protokolli suhtes käesoleva lepingu artikleid 38.6, 38.10, artikli 38.13 lõiget 6, artikli 38.14 lõiget 1, artikleid 38.15, 38.19, artikli 38.20 lõiget 2, artikleid 38.21, 38.22, 38.24, 38.32, 38.33, 38.34 ja 38.35 ning käesoleva lepingu 38-A ja 38-B lisa *mutatis mutandis*.

3. Kaubandus- ja investeerimisvaldkonna korruptsiooni tõkestamise allkomitee annab oma esimesel koosolekul ühiskomiteele soovituse koostada nimekiri vähemalt 15 isikust, kes soovivad ja saavad tegutseda eksperdikomisjonis. Nimekiri koosneb kolmest alamnimekirjast:

a) üks alamnimekiri, mis koostatakse ELi poole ettepanekute alusel;

b) üks alamnimekiri, mis koostatakse Tšiili ettepanekute alusel, ning

c) üks alamnimekiri isikutest, kes ei ole kummagi lepinguosalise kodanikud ja kes on valmis täitma eksperdikomisjoni eesistuja ülesandeid.

Kumbki lepinguosaline esitab oma alamnimekirjas vähemalt viis isikut. Lepinguosalised valivad vähemalt viis isikut, kes kantakse esimeeste alamnimekirja. Ühiskomitee tagab, et kõiki alamnimekirju hoitakse ajakohasena ja et igaühes on vähemalt viis isikut.

4. Lõikes 3 osutatud isikutel peavad olema erialateadmised või asjatundlikkus käesoleva protokolli kohaldamisalasse kuuluvates küsimustes või rahvusvahelistest lepingutest tulenevate vaidluste lahendamise alal. Nad peavad olema sõltumatud, täitma oma ülesandeid üksikisikuna, ei tohi seoses vaidlusaluste küsimustega vastu võtta juhtnööre üheltki organisatsioonilt ega valitsuselt ega olla seotud kummagi lepinguosalise valitsusega ning peavad järgima 38-B lisas sätestatud tingimusi.

5. Kui eksperdikomisjon moodustatakse käesoleva lepingu artikli 38.6 lõigetes 3 ja 4 sätestatud korra kohaselt, valitakse eksperdid käesoleva artikli lõikes 3 osutatud alamnimekirjadesse kantud isikute hulgast.

6. Kui lepinguosalised ei lepi viie päeva jooksul pärast käesoleva lepingu artikli 38.6 lõikes 5 määratletud eksperdikomisjoni moodustamise kuupäeva kokku teisiti, on eksperdikomisjoni pädevus järgmine:

„vaadata täiustatud raamlepingu juurde kuuluva korruptsiooni ennetamise ja korruptsioonivastase võitluse protokolli artikli 17 kohases eksperdikomisjoni moodustamise taotluses osutatud küsimus läbi, pidades silmas kõnealuse protokolli asjakohaseid sätteid, ja koostada nimetatud artikli kohaselt aruanne, milles esitada oma järeldused ja soovitused asja lahendamiseks“.

7. Küsimustes, mis on seotud olemasolevate rahvusvaheliste lepingutega või käesolevas protokollis osutatud soovituste või põhimõtetega, peaks eksperdikomisjon vajaduse korral küsima teavet asjaomastelt organisatsioonidelt või asutustelt. Kogu selline teave edastatakse lepinguosalistele märkuste esitamiseks.

8. Eksperdikomisjon tõlgendab käesoleva protokolli sätteid vastavalt rahvusvahelise avaliku õiguse tõlgendamise väljakujunenud reeglitele, mis on sätestatud muu hulgas rahvusvaheliste lepingute õiguseViini konventsioonis.

9. Eksperdikomisjon esitab lepinguosalistele vahearuande ja lõpparuande, mis sisaldab tuvastatud asjaolusid, asjakohaste sätete kohaldatavust, järelduste põhjendusi ning komisjoni lõppjäreldusi ja soovitusi.

10. Eksperdikomisjon esitab vahearuande lepinguosalistele 100 päeva jooksul eksperdikomisjoni moodustamise kuupäevast arvates. Kui eksperdikomisjon leiab, et sellest tähtajast ei ole võimalik kinni pidada, teatab eksperdikomisjoni eesistuja sellest lepinguosalistele kirjalikult ning esitab viivituse põhjused ja kuupäeva, mil eksperdikomisjon kavatseb vahearuande esitada. Käesolevas lõikes sätestatud tähtaega võib lepinguosaliste vastastikusel kokkuleppel pikendada.

11. Kumbki lepinguosaline võib 25 päeva jooksul pärast vahearuande esitamist esitada eksperdikomisjonile põhjendatud taotluse vaadata läbi vahearuande konkreetsed aspektid. Kumbki lepinguosaline võib 15 päeva jooksul alates teise lepinguosalise taotluse saamisest esitada selle taotluse kohta märkusi.

12. Olles neid märkus kaalunud, koostab eksperdikomisjon lõpparuande. Kui käesoleva artikli lõikes 11 osutatud tähtaja jooksul taotlust ei esitata, muutub vahearuanne eksperdikomisjoni lõpparuandeks.

13. Eksperdikomisjon esitab lõpparuande lepinguosalistele 175 päeva jooksul eksperdikomisjoni moodustamise kuupäevast arvates. Kui eksperdikomisjon leiab, et sellest tähtajast ei ole võimalik kinni pidada, teatab eesistuja sellest lepinguosalistele kirjalikult ning esitab viivituse põhjused ja kuupäeva, mil eksperdikomisjon kavatseb lõpparuande esitada. Käesolevas lõikes sätestatud tähtaega võib lepinguosaliste vastastikusel kokkuleppel pikendada.

14. Lõpparuandes arutatakse ka kirjalikke taotlusi, mille lepinguosalised on vahearuande kohta esitanud, ja vastatakse selgelt lepinguosaliste märkustele.

15. Lepinguosalised teevad eksperdikomisjoni lõpparuande üldsusele kättesaadavaks 15 päeva jooksul pärast seda, kui eksperdikomisjon on selle esitanud.

16. Kui eksperdikomisjon leiab lõpparuandes, et taotluse saanud lepinguosaline ei ole täitnud oma kohustusi, mis tulenevad käesolevast protokollist, arutavad lepinguosalised asjakohaseid meetmeid, mida tuleb rakendada, võttes arvesse eksperdikomisjoni aruannet ja soovitusi. Taotluse saanud lepinguosaline teatab oma sise-konsultatiivrühmale, mida on nimetatud käesoleva lepingu artiklis 40.6, ja teisele lepinguosalisele otsustest, mida ta teeb rakendatavate meetmete kohta, hiljemalt kolm kuud pärast käesoleva artikli lõike 15 kohast lõpparuande kättesaadavaks tegemist.

17. Kaubandus- ja investeerimisvaldkonna korruptsiooni tõkestamise allkomitee jälgib eksperdikomitee aruande ja soovituste suhtes võetavaid järelmeetmeid. Käesoleva lepingu artiklis 40.6 osutatud sise-konsultatiivrühmad võivad esitada kaubandus- ja investeerimisvaldkonna korruptsiooni tõkestamise allkomiteele selle kohta märkusi.

Artikkel 19

Kaubandus- ja investeerimisvaldkonna korruptsiooni tõkestamise allkomitee

1. Käesoleva lepingu artikli 8.8 lõike 1 kohaselt asutatud kaubandus- ja investeerimisvaldkonna korruptsiooni tõkestamise allkomitee (edaspidi „allkomitee“) koosneb kummagi lepinguosalise esindajatest, võttes arvesse konkreetseid küsimusi, mida antud koosolekul käsitletakse. Tšiili esindajateks on välisministeeriumi rahvusvaheliste majandussuhete allsekretariaadi või selle õigusjärglase ametnikud.

2. Allkomitee teeb järgmist:

a) hõlbustab ja jälgib käesoleva protokolli tegelikku rakendamist ning arutab selle rakendamisel tekkida võivaid probleeme;

b) edendab lepinguosaliste koostööd käesoleva protokolli kohaldamisalasse kuuluvates küsimustes ja teabevahetust käesoleva protokolli kohaldamisalasse kuuluvates küsimustes valitsusvälistel, piirkondlikel ja mitmepoolsetel foorumitel toimunud arengu kohta;

c) annab ühiskomiteele soovitusi;

d) kaalub kõiki muid käesoleva protokolliga seotud küsimuste, kui lepinguosalised selles kokku lepivad.

3. Kumbki lepinguosaline määrab oma valitsuses kontaktpunkti, et hõlbustada lepinguosalistevahelist teabevahetust ja koordineerimist käesoleva protokolli rakendamisega seotud küsimustes, ning teatab teisele lepinguosalisele selle kontaktpunkti kontaktandmed. Lepinguosalised teavitavad teineteist viivitamata kõikidest kõnealuste kontaktandmete muudatustest.

ÜHELT POOLT EUROOPA LIIDU JA SELLE LIIKMESRIIKIDE JA TEISELT POOLT TŠIILI VABARIIGI VAHELISE TÄIUSTATUD RAAMLEPINGU PROTOKOLL VASTASTIKUSE ABISTAMISE KOHTA TOLLIKÜSIMUSTES

Artikkel 1

Mõisted

Käesolevas protokollis kasutatakse järgmisi mõisteid:

a) „taotluse esitanud asutus“ – pädev haldusasutus, kelle lepinguosaline on selleks määranud ja kes taotleb käesoleva protokolli alusel abi;

b) „tollialased õigusaktid“ – lepinguosaliste territooriumil kohaldatavad õigusnormid, millega reguleeritakse kaupade importi, eksporti ja transiiti ning nende suunamist muudele tolliprotseduuridele, sealhulgas keelustamis-, piiramis- ja kontrollimeetmed;

c) „teave“ – andmed, dokumendid, kujutised, aruanded, teated või tõestatud ärakirjad mis tahes kujul, sealhulgas elektroonilises vormis, olenemata sellest, kas neid töödeldakse või analüüsitakse või mitte;

d) „tollialaseid õigusakte rikkuv toiming“ – igasugune tollialaste õigusaktide rikkumine või rikkumise katse; ning

e) „taotluse saanud asutus“ – pädev haldusasutus, kelle lepinguosaline on selleks määranud ja kes võtab käesoleva protokolli alusel vastu abitaotluse.

Artikkel 2

Kohaldamisala

1. Lepinguosalised abistavad teineteist oma pädevuse piires ning käesoleva protokolliga ettenähtud viisil ja tingimustel, et tagada tollialaste õigusaktide õige kohaldamine, seejuures eelkõige hoiavad ära, uurivad ja tõkestavad nimetatud õigusakte rikkuvaid toiminguid.

2. Käesolevas protokollis sätestatud abistamine tolliküsimustes kehtib lepinguosalise kõigi haldusasutuste kohta, kes on pädevad käesolevat protokolli kohaldama. Selline abi ei piira nende sätete kohaldamist, millega reguleeritakse vastastikuse haldusabi andmist kriminaalasjades, ega hõlma teavet, mis on saadud õigusasutuse taotlusel kasutatud volituste abil, välja arvatud juhul, kui nimetatud asutused on andnud loa sellise teabe edastamiseks.

3. Käesolev protokoll ei hõlma tollimaksude ega muude maksude või rahatrahvide sissenõudmiseks antavat abi.

Artikkel 3

Abistamine taotluse korral

1. Taotluse esitanud asutuse palvel esitab taotluse saanud asutus kogu asjakohase teabe, mis aitab taotluse esitanud asutusel tagada tollialaste õigusaktide õige kohaldamise, sealhulgas teabe, mis käsitleb täheldatud või kavandatavaid toiminguid, mis on või võivad olla tollialaseid õigusakte rikkuvad toimingud.

2. Taotluse esitanud asutuse palvel annab taotluse saanud asutus talle teavet järgmise kohta:

a) kas lepinguosalise territooriumilt eksporditud kaubad on nõuetekohaselt teise lepinguosalise territooriumile imporditud, täpsustades vajaduse korral kaupade suhtes kohaldatud tolliprotseduuri,

b) kas lepinguosalise territooriumile imporditud kaubad on teise lepinguosalise territooriumilt eksporditud nõuetekohaselt, täpsustades vajaduse korral kaupade suhtes kohaldatud tolliprotseduuri.

3. Taotluse esitanud asutuse palvel võtab taotluse saanud asutus tema suhtes kehtivate õigusnormide raames vajalikke meetmeid, et tagada erijärelevalve:

a) füüsiliste ja juriidiliste isikute suhtes, kelle puhul on põhjust arvata, et nad on või on olnud seotud tollialaseid õigusakte rikkuvate toimingutega;

b) kaupade suhtes, mida transporditakse või võidakse transportida viisil, mille puhul on põhjust arvata, et neid kavatsetakse kasutada tollialaseid õigusakte rikkuvates toimingutes;

c) paikade suhtes, kuhu on kogutud või võidakse koguda kaupu viisil, mille puhul on põhjust arvata, et nimetatud kaupu kavatsetakse kasutada tollialaseid õigusakte rikkuvates toimingutes, ning

d) transpordivahendite suhtes, mida kasutatakse või võidakse kasutada viisil, mille puhul on põhjust arvata, et neid kavatsetakse kasutada tollialaseid õigusakte rikkuvates toimingutes.

Artikkel 4

Abistamine omal algatusel

Kui lepinguosalised leiavad, et see on tollialaste õigusaktide õigeks kohaldamiseks vajalik, abistavad nad teineteist omal algatusel ja kooskõlas oma õigusnormidega, esitades teabe, mille nad on saanud lõpetatud, kavandatavate või käimasolevate toimingute kohta, mis on või näivad olevat tollialaseid õigusakte rikkuvad toimingud õigusakte ja mis võib teisele lepinguosalisele huvi pakkuda. See teave keskendub eelkõige järgmisele:

a) isikud, kaubad ja transpordivahendid ning

b) uued viisid või meetodid, mida kasutatakse tollialaseid õigusakte rikkuvate toimingute tegemisel.

Artikkel 5

Abitaotluse sisu ja vorm

1. Käesoleva protokolli kohased taotlused koostatakse kirjalikult kas trükitud või elektroonilises vormis. Taotlusele lisatakse selle täitmiseks vajalikud dokumendid. Kiireloomulistel juhtudel võib taotluse saanud asutus vastu võtta ka suulisi taotlusi, kuid taotluse esitanud asutus peab need viivitamata kirjalikult kinnitama.

2. Lõikes 1 osutatud taotlused sisaldavad järgmist teavet:

a) taotluse esitanud asutuse ja taotluse esitanud ametniku nimi;

b) millist teavet ja mis liiki abi taotletakse;

c) taotluse eesmärk ja põhjus,

d) asjassepuutuvad õigusnormid ja muud õiguslikud asjaolud;

e) võimalikult täpsed ja terviklikud andmed uuritavate füüsiliste ja juriidiliste isikute kohta;

f) asjaga seotud faktide ja juba teostatud uurimise kokkuvõte ning

g) kättesaadavad lisaandmed, mis võimaldavad taotluse saanud asutusel taotlust täita.

3. Taotlused tuleb esitada taotluse saanud asutuse ametlikus keeles või sellele asutusele vastuvõetavas keeles, kusjuures inglise keel loetakse alati vastuvõetavaks keeleks. Seda nõuet ei kohaldata lõike 1 alusel esitatud taotlusele lisatud dokumentide suhtes.

4. Kui taotlus ei vasta lõigetes 1, 2 ja 3 sätestatud vorminõuetele, võib taotluse saanud asutus nõuda selle parandamist või täiendamist; seni võib võtta tarvitusele ettevaatusabinõusid.

Artikkel 6

Taotluste täitmine

1. Abitaotluse täitmiseks toimib taotluse saanud asutus oma pädevuse ja olemasolevate ressursside piires nii, nagu ta toimiks enda nimel või sama lepinguosalise muude asutuste taotlusel, esitades teavet, mis on juba tema valduses, tehes vajalikke uurimisi või korraldades nende tegemist. Kui taotluse saanud asutus edastab taotluse muule asutusele, sest tal ei ole võimalik üksi tegutseda, kohaldatakse käesolevat lõiget ka kõnealuse muu asutuse suhtes.

2. Abitaotlusi täidetakse taotluse saanud poole õigusnormide kohaselt.

3. Taotluse saanud asutus vastab abitaotlusele kahe kuu jooksul taotluse saamisest arvates. Kui taotluse saanud asutus ei suuda abitaotlust selle aja jooksul täita, teatab ta sellest taotluse esitanud asutusele ja näitab ära, mis ajaks ta suudab taotluse tõenäoliselt täita.

Artikkel 7

Teabeedastuse vorm

1. Taotluse saanud asutus teeb uurimiste tulemused taotluse esitanud asutusele teatavaks kirjalikult ning lisab asjakohased dokumendid, tõestatud koopiad ja muud materjalid. Kõnealust teavet võib esitada elektrooniliselt.

2. Dokumentide originaalid edastatakse kooskõlas kummagi lepinguosalise õiguslike piirangutega ja ainult taotluse esitanud asutuse nõudmisel, juhul kui tõestatud koopiatest ei piisa. Taotluse esitanud asutus tagastab kõnealused originaaldokumendid esimesel võimalusel.

3. Lõike 2 kohaldamisel edastab taotluse saanud asutus taotluse esitanud asutusele infot selliste dokumentide autentsuse kohta, mis on esitatud kaubadeklaratsiooni kinnituseks ning mille on välja andnud või tõestanud tema territooriumil asuvad ametiasutused.

Artikkel 8

Ühe lepinguosalise ametnike viibimine teise lepinguosalise territooriumil

1. Ühe lepinguosalise nõuetekohaselt volitatud ametnikud võivad teise lepinguosalise nõusolekul ja viimase kehtestatud tingimustel viibida taotluse saanud asutuse või artikli 6 lõikes 1 osutatud muu asjaomase asutuse ruumides, et hankida teavet, mis on seotud tollialaseid õigusakte rikkuvate või rikkuda võivate toimingutega ja mida taotluse esitanud asutus vajab käesoleva protokolli kohaldamiseks.

2. Ühe lepinguosalise nõuetekohaselt volitatud ametnikud võivad teise lepinguosalise nõusolekul ja viimase kehtestatud tingimustel viibida viimase territooriumil tehtavate uurimiste juures.

3. Ühe lepinguosalise nõuetekohaselt volitatud ametnikud viibivad teise lepinguosalise territooriumil üksnes nõuandvas rollis ja selle aja jooksul kehtib nende suhtes järgmine:

a) nad peavad suutma igal ajal tõendada, et nad täidavad oma ametiülesandeid;

b) nad ei tohi kanda vormi ega relvi ning

c) neil on sama kaitse, mis on tagatud teise lepinguosalise ametnikele kooskõlas teise lepinguosalise õigusnormidega.

Artikkel 9

Dokumentide kättetoimetamine ja otsuste teatavakstegemine

1. Taotluse esitanud asutuse palvel võtab taotluse saanud asutus tema suhtes kohaldatavate õigusnormide kohaselt kõik vajalikud meetmed, et toimetada adressaadile, kes elab või asub taotluse saanud asutuse territooriumil, kätte kõik dokumendid ja teha talle teatavaks kõik otsused, mis pärinevad taotluse esitanud asutuselt ja kuuluvad käesoleva protokolli kohaldamisalasse.

2. Dokumentide kättetoimetamise või otsuste teatavakstegemise taotlused esitatakse kirjalikult taotluse saanud asutuse ametlikus keeles või sellele asutusele vastuvõetavas keeles.

Artikkel 10

Automaatne teabevahetus

1. Artikli 15 kohaselt võivad lepinguosalised vastastikusel kokkuleppel:

a) vahetada automaatselt käesoleva protokolli alla kuuluvat teavet ning

b) vahetada eriteavet enne saadetiste teise lepinguosalise territooriumile saabumist.

2. Lõike 1 punktide a ja b kohase teabevahetuse rakendamiseks määravad lepinguosalised kindlaks selle, mis liiki teavet nad soovivad vahetada, ning teabe edastamise vormingu ja sageduse.

Artikkel 11

Erandid abistamiskohustusest

1. Abi andmisest võib keelduda või selle andmise võib siduda teatavate tingimuste ja nõuete täitmisega, juhul kui lepinguosaline leiab, et käesoleva protokolli kohane abi

a) võib tõenäoliselt kahjustada Tšiili või käesoleva protokolli kohase abitaotluse saanud liikmesriigi suveräänsust;

b) võib tõenäoliselt ohustada avalikku korda, julgeolekut või muid olulisi huve, eelkõige artikli 12 lõikes 5 nimetatud juhtudel; või

c) rikub tööstus-, äri- või ametisaladust.

2. Taotluse saanud asutus võib abi osutamise edasi lükata põhjendusel, et selline abi häirib käimasolevat uurimist, süüdistuse esitamist või menetlust. Sel juhul konsulteerib taotluse saanud asutus taotluse esitanud asutusega, et teha kindlaks, kas abi on võimalik anda selliste tingimuste ja nõuete alusel, mida taotluse saanud asutus peab vajalikuks.

3. Kui taotluse esitanud asutus palub abi, mida ta ise ei suudaks anda, kui temalt seda palutaks, viitab ta sellele asjaolule oma taotluses. Taotluse rahuldamise üle otsustab taotluse saanud asutus.

4. Lõigetes 1 ja 2 nimetatud juhtudel teeb taotluse saanud asutus oma otsuse ja selle põhjendused taotluse esitanud asutusele viivitamata teatavaks.

Artikkel 12

Teabevahetus ja konfidentsiaalsus

1. Käesoleva protokolli alusel saadud teavet kasutatakse üksnes käesoleva protokolli eesmärkide kohaselt..

2. Kui käesoleva protokolli alusel saadud teavet kasutatakse tollialaseid õigusakte rikkuvate toimingute suhtes algatatud haldus- või kohtumenetlustes, peetakse seda käesoleva protokolli eesmärkide kohaseks. Seepärast võivad lepinguosalised käesoleva protokolli sätete kohaselt saadud teavet ja uuritud dokumente kasutada tõenditena oma tõendusmaterjalides, aruannetes ja ütlustes ning kohtusse esitatud asjades ja süüdistustes. Taotluse saanud asutus võib nõuda teabe esitamise või dokumentide kättesaadavaks tegemise tingimusena enda teavitamise sellisest kasutamisest.

3. Kui üks lepinguosalistest soovib seda teavet muul otstarbel kasutada, peab tal selleks olema teabe andnud asutuse eelnev kirjalik nõusolek. Teabe sellise kasutamise kohta kehtivad nimetatud asutuse seatud piirangud.

4. Igasugune teave, mis edastatakse käesoleva protokolli alusel mis tahes vormis, on konfidentsiaalne või piiratud kasutusega vastavalt kummagi lepinguosalise õigusnormidele. Selle teabe suhtes kehtib ametisaladuse hoidmise kohustus ja kaitse, mis antakse samalaadsetele andmetele teavet vastuvõtva lepinguosalise asjakohaste õigusnormide kohaselt. Lepinguosalised edastavad teineteisele teabe oma kohaldatavate õigusnormide kohta.

5. Isikuandmeid võib edastada ainult kooskõlas andmeid edastava lepinguosalise andmekaitse-eeskirjadega. Kumbki lepinguosaline teatab teisele lepinguosalisele oma andmekaitse-eeskirjadest ja teeb vajaduse korral kõik endast oleneva, et leppida kokku täiendavad kaitsemeetmed.

Artikkel 13

Eksperdid ja tunnistajad

Taotluse saanud asutus võib anda oma ametnikele loa esineda talle antud volituste piires eksperdi või tunnistajana kohtu- või haldusmenetluses, mis käsitleb käesoleva protokolliga hõlmatud küsimusi, ja esitada menetluses vajalikke esemeid, dokumente või nende tõestatud koopiaid. Kohtus või haldusasutuses esinemise taotluses tuleb täpselt nimetada, millises asutuses ametiisik peab esinema ning millistes küsimustes ja millise ametikoha või kvalifikatsiooni tõttu seda ametiisikut küsitletakse.

Artikkel 14

Abistamiskulud

1. Lepinguosalised loobuvad kõikidest sellistest nõuetest teineteise vastu, mis on seotud käesoleva protokolli rakendamisel tekkivate kulude hüvitamisega.

2. Kulud, mis on seotud tasude ja hüvitistega, mis makstakse ekspertidele, tunnistajatele, tõlkidele ja tõlkijatele, kes ei ole avaliku teenistuse töötajad, kannab (kui on asjakohane) taotluse esitanud lepinguosaline.

3. Kui taotluse täitmiseks on vaja teha erakorralisi kulutusi, määravad lepinguosalised kindlaks taotluse täitmise tingimused ja nende kulude kandmise viisi.

Artikkel 15

Rakendamine

1. Käesoleva protokolli rakendamise eest vastutavad ühelt poolt Tšiili tolliasutused ja teiselt poolt olenevalt asjaoludest Euroopa Komisjoni pädevad talitused ning asjaomaste liikmesriikide tolliasutused. Nimetatud asutused ja talitused otsustavad kõigi käesoleva protokolli rakendamiseks vajalike praktiliste meetmete ja korra üle, võttes arvesse oma vastavaid kehtivaid õigusnorme, eelkõige isikuandmete kaitse valdkonnas.

2. Lepinguosalised hoiavad teineteist kursis selliste rakendusmeetmete üksikasjadega, mille kumbki lepinguosaline käesoleva protokolli sätete kohaselt vastu võtab, eeskätt üksikasjadega nõuetekohaselt volitatud talituste ja ametnike kohta, kellele on antud pädevus käesolevas protokollis sätestatud teateid saata ja vastu võtta.

3. ELi pooles ei mõjuta käesoleva protokolli sätted käesoleva protokolli alusel saadud teabe vahetamist Euroopa Komisjoni pädevate talituste ja liikmesriikide tolliasutuste vahel.

Artikkel 16

Muud lepingud

Käesoleva protokolli sätted on ülimuslikud kahepoolsete lepingute suhtes, mis käsitlevad vastastikust haldusabi tolliküsimustes ja mis on sõlmitud või võidakse sõlmida individuaalsete liikmesriikide ja Tšiili vahel, niivõrd kui selliste lepingute sätted ei sobi kokku käesoleva protokolli sätetega.

Artikkel 17

Konsultatsioonid

Käesoleva protokolli tõlgendamise ja rakendamise küsimustes konsulteerivad lepinguosalised teineteisega, et lahendada sellekohane küsimus käesoleva lepingu artikli 8.8 lõike 1 alusel loodud tolli, kaubanduse lihtsustamise ja päritolureeglite allkomitees.

TÕLGENDAV ÜHISDEKLARATSIOON INVESTEERINGUTE KAITSET KÄSITLEVATE SÄTETE KOHTA, MIS SISALDUVAD ÜHELT POOLT EUROOPA LIIDU JA SELLE LIIKMESRIIKIDE NING TEISELT POOLT TŠIILI VABARIIGI VAHELISES TÄIUSTATUD RAAMLEPINGUS

Euroopa Liit ja selle liikmesriigid ning Tšiili teevad investeeringute kaitset käsitlevate sätete kohta, mis sisalduvad täiustatud raamlepingus, järgmise tõlgendava ühisdeklaratsiooni.

Võttes arvesse kohustusi, mis tulenevad ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni alusel vastu võetud Pariisi kokkuleppest, mis sõlmiti Pariisis 12. detsembril 2015 (edaspidi „Pariisi kokkulepe“), kinnitavad lepinguosalised, et nende investorid peaksid eeldama, et lepinguosalised võtavad vastu meetmeid, mis on ette nähtud ja mida kohaldatakse selleks, et võidelda kliimamuutuste vastu või tegelda nende praeguste või tulevaste tagajärgedega kas leevendamise, kohanemise, heastamise või kompenseerimise teel või muul viisil.

Täiustatud raamlepingus sisalduvaid investeeringute kaitset käsitlevaid sätteid tõlgendades peaksid artikli 17.34 alusel asutatud kohus ja artikli 17.35 alusel asutatud apellatsioonikohus nõuetekohaselt arvestama lepinguosaliste kohustusi, mis tulenevad Pariisi kokkuleppest, ja nende vastavaid kliimaneutraalsuse eesmärke.

Seega kinnitavad lepinguosalised oma arusaama, et täiustatud raamlepingus sisalduvaid investeeringute kaitset käsitlevaid sätteid tõlgendades ja kohaldades võtab kõnealune kohus või apellatsioonikohus nõuetekohaselt arvesse lepinguosaliste kohustusi, mis tulenevad Pariisi kokkuleppest, ja nende vastavaid kliimaneutraalsuse eesmärke ning teeb seda viisil, mis võimaldab lepinguosalistel ajada oma vastavat kliimamuutuste leevendamise ja kliimamuutustega kohanemise poliitikat.

ÜHISAVALDUS KAUBANDUST JA KESTLIKKU ARENGUT KÄSITLEVATE SÄTETE KOHTA, MIS SISALDUVAD ÜHELT POOLT EUROOPA LIIDU JA SELLE LIIKMESRIIKIDE JA TEISELT POOLT TŠIILI VABARIIGI VAHELISES TÄIUSTATUD RAAMLEPINGUS

Lepinguosalised,

TULETADES MEELDE oma ühiseid väärtusi ning tugevaid kultuurilisi, poliitilisi, majandus- ja koostöösidemeid, mis neid ühendavad,

TULETADES MEELDE oma kindlat tahet ühelt poolt Euroopa Ühenduse ja selle liikmesriikide ning teiselt poolt Tšiili Vabariigi vahelist 18. novembril 2002 Brüsselis allkirjastatud assotsieerimislepingut, moderniseerida ja see asendada, et kajastada uut poliitilist ja majanduslikku reaalsust,

KINNITADES VEEL KORD oma kindlat tahet tugevdada koostööd ühist huvi pakkuvates kahepoolsetes, piirkondlikes ja üleilmsetes küsimustes,

OLLES VEENDUNUD, et Euroopa Liidu ja selle liikmesriikide ning Tšiili Vabariigi vaheline täiustatud raamleping (edaspidi „täiustatud raamleping“) ja Euroopa Liidu ja Tšiili Vabariigi vaheline kaubanduse vaheleping (edaspidi „kaubanduse vaheleping“) on mõlemale lepinguosalisele kasulikud, kuna need aitavad kiirendada majanduse taastumist COVID-19 kriisist, tekitavad majanduskasvu geopoliitilistes oludes, mida iseloomustab kasvanud ebastabiilsus, ja tihendavad veelgi nende omavahelisi sidemeid,

OLLES KINDLALT OTSUSTANUD tagada, et täiustatud raamleping soodustab kestlikkust, nõnda et majanduskasv käiks käsikäes inimväärse töö, kliima ja keskkonna kaitsega, pidades täielikult kinni lepinguosaliste ühistest väärtustest ja prioriteetidest, sealhulgas toetades rohepööret ning edendades vastutustundlikke ja kestlikke väärtusahelaid, ning

TÕDEDES, et kodanikuühiskonna kaasav osalus täiustatud raamlepingu rakendamises on esmavajalik, selleks et teha aegsasti kindlaks väljakutsed, võimalused ja prioriteedid ning jälgida nende osas kokku lepitud meetmeid,

väljendavad oma ühist kavatsust täiustatud raamleping kiiresti sõlmida ja teha seejärel koostööd lepingu kestlikkusaspektide rakendamisel, juhindudes järgmistest kaalutlustest:

1. Mis puutub lepinguosaliste ühisesse eesmärki edendada töötajate kaitse kõrget taset ja inimväärset tööd kõigi jaoks, siis rõhutavad lepinguosalised oma kindlat tahet austada, edendada ja tulemuslikult rakendada rahvusvaheliselt tunnustatud tööõiguse põhinorme, nagu need on määratletud Rahvusvahelise Tööorganisatsiooni (ILO) põhikonventsioonides. Selles kontekstis tervitavad lepinguosalised ILO otsust lisada tööalaste aluspõhimõtete ja põhiõiguste hulka „ohutu ja tervisliku töökeskkonna“ põhimõte ja tõsta sellest tulenevalt vastavate ILO konventsioonide staatust ning püüavad need konventsioonid nõuetekohaselt ratifitseerida.

2. Mis puutub lepinguosaliste ühisesse eesmärki tegelda kliimamuutuste akuutse ohuga, siis rõhutavad lepinguosalised oma kindlat tahet rakendada tulemuslikult ÜRO kliimamuutuste raamkonventsioon ja selle alusel vastu võetud Pariisi kliimakokkulepe, sealhulgas täita kohustused, mis nad on võtnud oma vastava riiklikult kindlaksmääratud panuse suhtes.

3. Mis puutub lepinguosaliste ühisesse eesmärki kaitsta ja säilitada keskkonda ja hallata oma loodusressursse kestlikult, siis rõhutavad lepinguosalised oma kindlat tahet rakendada tulemuslikult mitmepoolsed keskkonnakokkulepped ja -protokollid, mille osalised nad on, sealhulgas bioloogilise mitmekesisuse konventsioon.

Lepinguosalised märgivad, et nende ühine eesmärk suurendada kodanikuühiskonna kaasavat osalemist ja vahetada korrapäraselt arvamusi oma vastavate sise-konsultatiivrühmadega, sealhulgas asjakohaste tehnilise abi projektide alal, moodustab täiustatud raamlepingu kaubanduse ja kestlikkuse aspekti. Lepinguosalised rõhutavad oma kindlat tahet edendada ja hõlbustada oma vastavate sise-konsultatiivrühmade vahelist suhtlust vahendite abil, mida nad peavad sobivaks, sealhulgas korrapäraste koosolekute teel. Lepinguosalised väljendavad oma kavatsust toetada sise-konsultatiivrühmi kooskõlas oma riigisiseste õigusnormide ja poliitikaga.

Täiustatud raamlepingus sisalduva kaubandust ja kestlikku arengut käsitleva 33. peatüki (edaspidi „kaubanduse ja kestliku arengu peatükk“) rakendamisel püüavad lepinguosalised keskenduda ühiselt välja selgitatud kestlikkusalastele prioriteetidele. Lepinguosalised küsivad kodanikuühiskonnalt arvamusi ja kutsuvad kodanikuühiskonda osalema kõnealuse peatüki rakendamisega seotud küsimustes, sealhulgas lepinguosaliste võetud kohustuste järelmeetmete asjus.

Lepinguosalised väljendavad heameelt selle üle, et kaubanduse vahelepingu jõustudes algatavad Euroopa Liit ja Tšiili nimetatud lepingu kaubandust ja kestlikku arengut puudutavate aspektide ametliku läbivaatamise vastavalt kõnealuse lepingu artiklile 26.23, et kaaluda võimalust inkorporeerida sellesse vastavalt vajadusele lisasätteid, mida Euroopa Liit või Tšiili võib tol ajal asjakohaseks pidada, sealhulgas oma vastava sisepoliitika arengu kontekstis ja arvestades oma viimase aja tegevust rahvusvaheliste lepingute alal, mida nad võivad pidada sobivaks. Sellised sätted võivad eelkõige käsitleda kaubanduse ja kestliku arengu peatüki täitmise mehhanismi edasist tugevdamist, sealhulgas võimalust kehtestada täitmisetapp, ja viimase abinõuna sobivate vastumeetmete kehtestamist.

Ilma et see piiraks läbivaatamise tulemusi, võtavad lepinguosalised teadmiseks, et Euroopa Liit ja Tšiili kaaluvad ühtlasi võimalust lisada kaubanduse vahelepingusse selle olulise elemendina Pariisi kliimakokkulepe.

Lepinguosalised tuletavad meelde, et Euroopa Liit ja Tšiili püüavad viia kaubanduse vahelepingu alusel toimuva läbivaatamisprotsessi lõpule 12 kuu jooksul ja inkorporeerida läbivaatamisprotsessis kokku lepitud tulemused sellesse, muutes kaubanduse vahelepingut selle artikli 33.9 kohaselt. Samuti püüavad lepinguosalised inkorporeerida kaubanduse vahelepingu alusel toimuva läbivaatamisprotsessi tulemused täiustatud raamlepingusse, muutes täiustatud raamlepingut selle artikli 41.6 kohaselt.